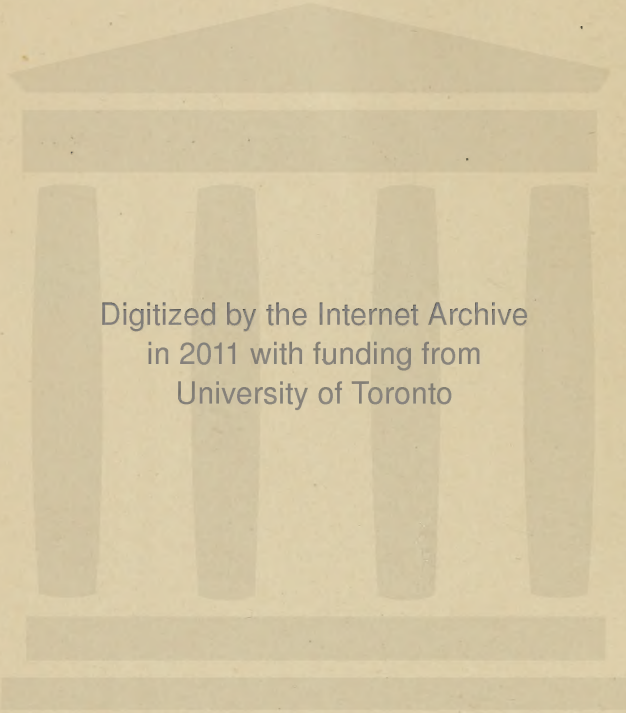

Luigi von Kunits.

Luigi von Kunits.

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

Luigi von Kunits.

LUDWIG VON KUNTS,
Pittsburgh, Pa.

FLAVII IOSEPHI
OPERA OMNIA.

POST IMMANUELEM BEKKERUM

RECOGNOVIT

SAMUEL ADRIANUS NABER.

VOLUMEN QUINTUM.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCXCV.

MAY 27 1942

11905

Praefatio.

In recensendis libris de Bello Iudaico sunt septem codices quorum est prae ceteris ratio habenda:

1. Codex Parisinus bibliothecae maximae inter Graecos nro 1425 saeculo, fere X vel XI in membran-
is quadratis scriptus; foliorum est 233 (*P*).

2. Codex Ambrosianus D superiore 50, Parisino et aetate et scripturae genere tam similis, ut fere gemellus eius frater dici possit. Scriptus saeculo decimo vel undecimo; foliorum est 289 (*A*).

3. Codex bibliothecae Marcianae Venetae Gr. nro 383 saeculo XI vel XII scriptus in membran-
is; foliorum est 321 (*M*).

4. Codex bibliothecae Laurentianae plutei 69 cod. 19 membranaceus, saeculo XI vel XII nitide et accurate scriptus; foliorum est 363 (*L*).

5. Codex bibliothecae Vaticanae Graecus nro 148 saeculi fere XI membranaceus foliorum 214 (*V*).

6. Codex Romanus bibliothecae Vaticanae Palatinus Gr. nro 284 saeculo XI vel XII in membran-
is scriptus; foliorum est 221 (*R*).

7. Codex Urbinas bibliothecae Vaticanae inter Urbinates Gr. nro 84 membranaceus saeculi XI, foliorum 291 (*C*).

De his omnibus Niesius in praefatione p. XXVI ita refert: 'Facile intelleges duo maxime codicum genera esse discernenda, quorum alterum continetur codicibus P et A, qui quidem inter se plerumque consentiunt; alterius generis sunt maximeque a PA diversi VR et C. deinde medium quendam inter utroque locum obtinent primum M, qui ut saepe cum PA concordat, ita non raro ab altera parte stat, deinde L, qui in libro primo et parte secundi cum VRC consentire solet, abhinc tamen pluriens cum PAM facit, praeterea autem multa habet singularia. haud assimilis est condicio codicis C, qui plerumque cum VR conjunctus est aut ab eis pendet, interdum vero cum PA facit; sed is quoque haud raro neutram partem sequitur aut solus aut comite L. — Inter haec autem quae diximus genera sine dubio praestantius id est, cuius sunt codices PA adjunctis saepe M aut L, id quod tam perspicuum est, ut jam Cardwellus, qui primus Parisino usus est, eius virtutem agnoverit; deinde pluribus exemplis demonstravit Destinon, nec fugit Herwerdenum, quum in Mnemosyne 1893 codicum A et M lectiones a se excerptas ederet, nam horum codicum virtus tanta est, ut eos recensione huius fundamenta habuerimus neque ab eis discesserimus nisi rarius et re saepius meditata. sed quamvis magna sit eorum praestantia, tamen neque a corruptela neque ab interpolatione fuerunt liberi; quare alterum quoque genus interdum meliora servavit.'

Quantum mihi comparuit, haec omnia ab Niesio recte disputata fuerunt. Unum restat quod cuiusmodi sit, effici potest ex iis verbis quae apud Nesium

continuo sequuntur: 'Sunt denique loci, ubi valde dubium sit, utrum genus meliora tradat; nec deest ubi et nos in diversas sententias abierimus et fortasse alii, qui postea in Iosephum inquirerent, discessuri sint.' Scilicet quemadmodum narratur p. LXIX, praefatio ipsi Niesio debetur, sed textum constituit et adnotationem conscripsit Iustus a Destinon, quem in operis societatem adsciverat. Quod autem per totum volumen sat crebro pellucet, Destinon aliquanto plus tribuit codicibus PA, quam fecit Niesius et hic si sine comite solus inceptum iter peregisset, suspicor paulo saepius eum codicum alterius familiae lectiones servaturum fuisse. Equidem multum quidem praestare dixerim priorem familiam, sed saepissime reliqui libri ad illius bonitatem proxime accedunt, nec raro incertus haesi ad utram me partem applicarem. Nimirum reliquae editiones omnes usque ad Niesium alterius ferme familiae lectiones repraesentant, nam anno demum 1837 Cardwellus protulit lectiones codicis P, cuius praestantia quamquam eum non fugerat, tamen raro usus est eo quem primus invenerat thesauro; Herwerdenus autem anno superiore tandem in Mnemosyne excerpit maxime insignes lectiones codicum A et M, quos ante annos triginta cum Bekkeri editione contulerat. Equidem in recognoscenda Lipsiensi editione, uti aequum est, trium illorum codicum egregias scripturas, quibus plurimum proficitur ad commodam Iosephi intelligentiam, haud cunctanter recepi; verum sicubi incerta res erat utra lectio praestaret itemque si forte in minutulis rebus nil quidquam interesset, quam quis rationem sequeretur, plerumque intactum servavi vul-

PA
4222
.A2
1888

gatum textum, qui nititur codicibus ex utroque genere mixtis. Enotavi autem praecipuam lectionis varietatem; sed ut plene cognoscantur quae ad quaestionem de codicum fide atque auctoritate pertinent, adeundus erit Niesius ipse, cuius praefatio admirabili acumine et diligenti cura composita est.

Praeter septem codices quos dixi, Niesius enumerat viginti quatuor alios, quos hic illic inspexit, cum non esset operae pretium integros conferre. Ex hisce unum ego quoque haud incuriose perlustravi, codicem dico Lugdunensem vel Vossianum (*Lugd.*), quem Durievius officiosissime Amstelodamum miserat, ut per aliquot menses eo uterer. Sed de hoc libro Niesius haud nimis magnifice sentit: audi ipsum p. XLVIII: ‘priorres editores, maxime Dindorfius et Bekkerus, Vossiano plus aequo tribuerunt; non pauca enim eorum, quae solus praebuit, cum probabilitatem quandam haberent, editores receperunt, id quod minime probandum esse apparet. ex eis enim quae supra excerpta sunt, apparet, Vossiani recensionem a docto aliquo homine non sine temeritate esse confectam; quare si quid rectius tradere videtur, id conjecturae aut casuitribuendum erit.’ Scilicet nunc quoque usu venit quod in superioribus voluminibus aliquoties observavimus, nam omni cane peius et angue metuit sibi Niesius ab libroriorum coniecturis. Equidem sat multas probas et probabiles lectiones ex Lugdunensi libro mihi excerpisse videor et ipsi lectores, si adnotationem criticam inspicere voluerint, facili opera poterunt diiudicare rectene fecerim, quod hunc librum paulo constantius consului. Ceterum est minime inutile quod

Niesius disputat, duarum illarum familiarum originem non multum ab ipsius Iosephi aetate removendam esse, generum autem commixtionem qualis est in libris MLC et in editionibus omnibus nono saeculo non videri antiquiorem.

Est praeterea apud me codex Flavianus nondum a quoquam usurpatus. Nobilitate generis et doctrinae laude conspicuus est B. I. Baro Lintelo de Geer, qui in Academia Ultrajectina jus Romanum docuit, sed ante paucos annos se munere abdicavit, ut jura populi in altero senatu tutaretur. Hic superiore anno filio meo, cui eius cathedra obvenerat, peramanter concedidit Iosephi codicem, quo ego in editione paranda meo arbitrato uterer. Primum codex continet Bellum Iudaicum initio et in fine mutilum, nempe I § 17 *Ἑλλήνων ἐκεῖνα* usque ad VII § 393 *κακῶν ἔδοξεν εἶναι*. Sequitur deinde Archaeologia ab XIV § 345 usque ad XV § 132 et ab XIX § 247 usque ad finem cum Iosephi Vita. Archaeologiae pars quantum video descripta est ex codice Vaticano Gr. Nr. 984, (W) qui quum exaratus sit anno 1354, apparet quod etiam charta et literarum formis arguitur, codicem satis esse recentem. Libri de Bello Iudaico proxime accedunt ad codicem C. Habent tamen aliquot lectiones dignas quae referantur, veluti II § 151 *εὐκολίας* pro *εὐκλείας*, IV § 433 *ἀδιάβατον* pro *ἄβατον*, IV § 537 *σκιροτέρων* pro *σκληροτέρων*, alias complusculas, quas in adnotatione critica invenies. Linteloum codicem appellavi (*Lint.*).

De reliquis meis subsidiis nihil habeo quod addam. Nunc quoque mihi praesto fuere Holwerdae et Cobeti

adnotationes ac praeterea ex Mnemosyne 1893 Herwerdeni emendationes excerpti. Denique magnam habeo gratiam Guilielmo Schmidt qui humanissime mihi obtulit *Observationes suas criticas de Flavii Iosephi Elocutione*. Equidem doctam hercle et laboriosam commentationem sedulo perreptavi indeque me multum confirmatum fuisse ad peragendum opus quod institueram, non tantum sentio sed etiam aperte profiteor.

Amstelodami, mense Martio 1895.

S. A. N.

Adnotatio Critica.

Belli Iudaici Libr. prim. § 1 πόλεων· πόλεως P. — § 3 ἄνω om. PM. — § 3 γένει Ἐβραῖος om. PEuseb. — § 5 ὁμόφυλον· add. ἡμῖν LVNC. — § 5 μεστὰ δέ· μεστά τε Ns. — § 6 μὴ ἐπιστρατευσαμένους· μὴ om. L. — § 8 καμούσης Ῥωμαίων· alterumutrum suspectum Ns. — § 8 αὐτοῖς· αὐτοὶ Lowth., αὐτοὶ συναδοξοῦσι Nr. — § 9 ἐπαίρουσι· ἐπαινοῦσι AC. — § 9 μετ' ἀκριβείας· δι' ἀκριβείας LVCmarg. — § 9 ἑκατέρων· ἀμφοτέρων P. — § 9 τῇ ἰδίᾳ διαθέσει, τοῖς ἔμαντοῦ Hlw. — § 11 λέγομεν· λέγομεν PAM. — § 11 πόλιν· πόλιν μὲν PAM, πόλιν μίαν ex Lat. Destinon. — § 12 ἠττάσθαι μοι δοκεῖ LVNC, ἠττήσθαι δοκῶ AM. — § 14 ἕκαστοι· ἕκαστος V. — § 14 ἀπαγγελίαν· ἐπαγγελίαν Huds. — § 15 τὰ μὴ προϊστορηθέντα· μὴ ex corr. A, cf. Ns. Praef. p. XXXI. — § 15 συνιστάειν· συνιστᾶν Casaubonus. — § 16 γνησίους· Ἑλλησι Nr. cf. V § 29. — § 17 πῶς· ὅπως A. — § 18 ἐπιδραμῶν Nr., ἐπιδραμῶ vlg. — § 19 ἔγγονοι Df., ἔγγονοι vlg. — § 20 κατεστασίασεν· ἐστασίασεν Bk. — § 20 Κέστιον C, σόσσιον AMLVN, cf. Ns. Praef. p. XXXVIII. — § 21 ὅσοι· ὡς οἱ Dest., ὅσοις συμμάχοις Ns. — § 21 ἐκόπησαν· εἰσέπαισαν Nr. — § 21 ὄλην suspectum Ns. — § 21 αὐτῆς· αὐτός Cocc. — § 21 ἄς μὲν· ὀλοσχερῶς καὶ add. AVC. — § 22 ἐν ed. pr., ἐν τε codd. — § 23 μεταβολάς AM, καταβάσεις LVNC. — § 24 ὡς τούτου· ὡς om. AM. — § 26 ἱερέων· ἀρχιερέων LVN. — § 26 καὶ τοῦ ἀρχιερέως om. LVN. — § 26 καὶ οἶον — ἄγιον post διάθεσιν tr. Dest. — § 27 πρὸς τοὺς ἄλλοφύλους susp. Niesio. — § 27 διακρινῶ· διενυκρινῶ Ns.(?), διακρίνων MCVN. — § 30 ἀφορώσιν acc. ex M. — § 31 κληθεῖς· ἐπικληθεῖς Herw. — § 31 ὄλης·

κοίλης Aldrich. — § 31 ἀξιόματι· ἀξιόμασι A. — § 31 Ὀνίας· ὄν Ἰησοῦς coll. Antiq. XII 237 sq. Petitus. — § 31 υἱούς· παίδας Ns. — § 32 ἐμβαλεῖν· εἰσβαλεῖν LVNC. — § 33 ὄν· οὐ LVNC. — § 34 παρά Nr., περί vlg. — § 34 τὰ αὐτῶν· τὰ add. Dest. — § 38 ἐμβαλόντα A, εἰσβαλόντα rell. — § 39 ἐκκέκοπτο· ἐκέκοπτο Df. — § 39 τοὺς στρατιώτας del. Herw. — § 39 κᾶτα Nr., καὶ τὰ vlg. — § 39 ὠκοδόμησεν· ἐνφοκοδόμησεν Herw. — § 40 λαμβανούσης· ἀναλαμβάνουσης Dest. — § 41 ὑπαντᾷ· ὑπήντα LVNC. — § 47 Ἀδασάν Huds. coll. Antiq. XII 408, Adasa Lat., Ἀκέδασαν codd. cf. Κέδασα Antt. XIII 154 et 162. — § 48 Ἀντιόχον· Ἀντίοχον Barn. — § 50 μὲν Γάζαρά τε Bern., τε γάζαν M, μὲν ζαρά τε LVNC, cf. Ant. XIII 215. — § 51 ἐξεδυσώπησε M, ἐδυσώπησε vlg. — § 51 τὸν — στρατηγόν· τῶν — στρατηγῶν Dest., e ducibus suis Lat. — § 52 γηραιός· γηραλαῖος M. — § 52 μέντοι γε· μέν γε Dest., cf. Ant. XIII 227. — § 54 συμποσίῳ· hiatus vitium indicatur, Ns. — § 56 εἰς M, ἐπί LVNC. — § 56 τιμωρήσων· βοηθήσων M. — § 57 προαγαγόν Herw., προανάγων vlg. — § 57 κατακρημνεῖν M, διακρημνιεῖν rell. — § 58 ἀθανασίας· εὐθανασίας? Nr. — § 58 διδόντος· δόντος M. — § 59 προσβαλεῖν· προσβάλλειν M. — § 59 ἐπεὶ δ' αὖ Ns., ἐπειδὴν codd., ἐπεὶ δέ Df. — § 61 τρισχίλια· ἑξακόσια add. M., cf. Ant. VII 393, XIII 249. — § 62 τῶν μαχιμωτέρων om. M. — § 63 ἱερὸν Nr., ἱερῶ vlg. — § 64 δή om. AM. — § 64 ἀηδεσιάτων Nr., ἀηθεσιάτων codd. σαρκῶν add. AM, prob. Dest. cf. Ant. XIII 276. — § 65 Ἀσπένδιον· Κυζικηνόν Antt. — § 65 τοὺς Σαμαρεῖς AM, τῆς Σαμαρείας LVNC. — § 66 τοῦ ὅρου del. Herw. cum nonnullis codd. — § 68 τρισὶ καὶ τριάκοντα· trigesimo et primo Heges. recte, cf. Ant. XIII 299, XX 240, Ns. Praef. p. LXII. — § 69 πρεσβυτέρων ALat., πρεσβυτάτων MLVNC. — § 70 πρεσβύτερος LVNC, πρεσβύτατος AM. — § 70 τετρακοσιοστόν· CCCCLXXXI annos numerant Antt., Ns. — § 72 τίσις· ποινή AM. — § 72 οὖν Voss., δή rell. — § 73 κάλλιστα Nr., μάλιστα vlg. — § 74 τὸ Ἀντ. Df., τοῦ Ἀντ. vlg. — § 74 μεγίστον συντάγματος AM, μεγίστων συνταγμάτων LVN. — § 74 ἔχειν· ἔχων A. — § 74 αὐτήν· ταύτην add. Dest. — § 75 διίστησι· καθίστησι AM. — § 75 τῶν ὄπλων· artic. acc. ex A. — § 76 θ' αὐτῶ· τε σαντῶ

Α, τε αὐτῷ Exc. Peiresc., σε αὐτῷ Dest. — § 76 κατεσκευακέ-
 ναι· παρεσκευακέναι AM. — § 76 καὶ πολεμικόν· διὰ πολεμι-
 κόν Huds. — § 77 ἦ — πύργος· spurium vid. Herw. — § 77
 καὶ φύσιν· ὡς φασιν Nr. — § 77 κόπτει· ἐκκόπτει Nr. — § 78
 ἦ ψευδοθεὶς susp. Dest. — § 78 προαγγέλμασιν· προαπαγγέλ-
 μασιν AM. — § 79 μου Ns. Nr., μοι codd. — § 80 χωρίον
 spurium vid. Dest. — § 81 ἐννοία Dest., ἐννοιαν AM, ἐννοίαις
 vlg. — § 82 ἐν τῇ· πρὸς τῇ LVNC. — § 82 ἐπέξεχεν· ἐπέ-
 χεν PAM. — § 84 μέχρι τοῦ Ns. Nr., μέχρι ποῦ codd. bis. —
 § 84 αὐτοῖς Dest., αὐτός vlg. — § 85 μετριότητι PAM, μετριό-
 τητα rell. — § 85 ἐν τιμῇ inser. Huds. ex Ant. XIII 323, εἶχε
 παρ' ἐαυτῷ ex Lat. Hlw. — § 86 οὔτος om. PAM. — § 88
 ἑορτῇ· τῇ ἑορτῇ P, cf. Ant. XIII 372. — § 88 δοκεῖ LVN,
 ἐδόκει PAMC. — § 88 ἐπιβολῆς Dest., ἐπιβουλής vlg. — § 89
 αὐτοῦ Huds., αὐτόν codd. — § 92 πυνθανομένω· πυνθανομένον
 Lugd. — § 92 τὸ αἴτιον καί· καί acc. ex cod. Lips. τὸ αἴτιον
 spurium vid. Dest. — § 92 τοσαῦτα· τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα Nr.
 — § 92 Ἄκαιρον· Εὐκαιρον Spanh. cf. Ant. XIII 376. — § 93
 εὐνοοῦν Bk., εὐνονν vlg. — § 93 πεζοί Bk., πεζῶν codd., πεζόν
 Dest. — § 93 πρὶν· πρὶν μὲν LVRN, πρὶν ἕκαστον εἰς Lugd.
 — § 94 θνυῶν C et in mg. V, ὄρκων PAMLat., εὐθύμουν
 LVRN, ὄργων Dest. cf. Praef. Ns. p. XXXVIII GSchmidt
 p. 355. — § 95 καίπερ· καίτοι PM. — § 95 καὶ πᾶν· κἂν πᾶν
 Dest. — § 95 πρὸς αὐτόν Nr., εἰς αὐτόν vlg. — § 97 τέκνα·
 τὰ τέκνα AM. — § 97 ἐν ταῖς Cob. Herw., ταῖς vlg. — § 98
 ἀντιστασιωτῶν LVR, ἀντιστασιαστῶν PAMC. — § 99 Διόνυσος
 Bern., Διονύσιος codd. cf. Ant. XIII 387. — § 99 ἐνετεκτή-
 νατο· ἐτεκτήνατο PAM. — § 102 ἐγκλίνουσι Bk., ἐκκλίνουσι
 codd. — § 102 Κανά· ἀνάν PAM cf. Praef. Ns. p. XXVII. —
 § 104 Γέρασαν· Ἔσσαν cf. Ant. XIII 393. — § 104 πάλιν
 PALR, πόλιν MVC, πάλαι Ns. — § 104 δίχα μάχης Nr. Dest.,
 διὰ μάχης vlg. cf. Ant. XIII 393. — § 105 τὸν ἄρχοντα· τὸν
 τε ἄρχοντα Dest. — § 105 προσεδέχθη C, ἐδέχθη rell. — § 106
 λαμβάνει — ἀρχήν· καταλαμβάνει — ἀρχή Dest. — § 106 δια-
 κρούσεσθαι Bk., διακρούσασθαι vlg. — § 106 στρεφόμενος· ἀνα-
 στρεφόμενος V. — § 106 ἑπτά· sex Heges. — § 106 εἴκοσιν·
 triginta Lat. — § 107 προσηγάγετο· προηγάγετο M. — § 108 ἔθ-

νους· νόμον PA. — § 108 ἀπεβάλλετο VC et ex corr. M, προεβάλλετο PAL, προεβάλετο R. — § 110 αὐτῇ LVRC, αὐτῆς PAM. — § 111 σεσοβημένη περί· σεβομένη codd. εὔρηται καὶ σεσοβημένη περί in marg. M, *divinae religioni superstitiose inserviens* Lat. Cf. Praef. Ns. p. XXXIII. — § 111 δεσμῶν· δεῖν LVR, quod notabile. — § 112 ξενικὴν — ὀλίγην· ξενικόν — ὀλίγον Ns. — § 112 αὐτῆ· αὐτῆ Dest. — § 113 αὐτοῖ· οὗτοι Dest. — § 113 τοὺς ἄλλους· ἄλλους Dest. — § 113 διαχωρῆσθαι LR prob. Cob. Herw. διαχειρίσασθαι rell. — § 115 ὑπεδέξατο· ἀπεδέξατο LVR. — § 115 ἐργασαμένην· εἰργασμένην LR. — § 117 οἰκείων Herw. Nr., οἰκειῶν vlg. — § 121 ἄλλης· ἀρχῆς Hlw. Dest. — § 121 ὥσπερ· ἥσπερ Dest. — § 124 παρήνει δέξασθαι om. Hlw. Bk. — § 124 τῶν ἀδικουμένων Dest. τοῖς ἀδικουμένοις MLVR, τῷ ἀδικουμένῳ rell. — § 128 ἐκατέρου· ἐκατέρων ἐκάστου PAMC. — § 128 τριακόσια· τετρακόσια C ut Ant. XIV 30, διακόσια Lugd. — § 131 προσήγοντα· προήγοντα Cocc. — § 132 ταπεινότερον· ταπεινότερος PAL, ταπεινοτέρως Dest. — § 135 ἰσχὺν· ἰσχὺν ἀρχὴν PML, cf. Praef. Ns. p. XXVIII. — § 137 τὸ προσταχθέν· τὰ προσταχθέντα PAM. — § 138 Ἰουδαίας, *idumeae* Lat. — § 138 πρέμνα· VC, ἄκρα πρέμνα PAML, cf. Ant XIV 54, Praef. Ns. p. XXVIII. — § 138 συλλέγουσι VNC, συνάγουσι PAML. — § 140 τῇ κοιμῳῇ VNC, τὴν κοιμῳήν PAML. — § 141 ποῖ M, ὅπως PA. — § 141 προσβάλῃ C, προσβαλεῖ Cocc., δεῖ προσβαλεῖν PAM, προσβάλει VN. — § 141 γάρ inser. Df. — § 141 ἐώρα VN, ὄρων rell. — § 142 εἰς τὴν· τὴν PAML. — § 144 καταπεφυγόντων C, καταφυγόντων rell. — § 145 ἔχον N, ἐπλήρου PAML, ἀνεπλήρου Dest. — § 147 οἱ πετροβόλοι C, αἱ π. PAML, αἶ τε π. VRN. — § 148 ἀνειλουμένους MLVR, ἀνελιμημένους PA, ἀνελιμημένους Ns. — § 149 καταρσίψαντες· κατερείψαντες Nr. — § 149 πανταχῇ C, πανταχοῦ rell. — § 150 σπένδοντες δέ· σπ. τε Dest. — § 150 καὶ τῆς· τῆς Dest. — § 150 συγκαταφλέγονται· συγκατεφλέγοντο PAM. — § 152 ἀόρατον· ἀθέατον Nr. cf. I § 354. — § 152 παριέναι· παρεῖναι PAC. — § 153 προσέταξε· ἐκέλευσε LVRC. — § 155 ὅσας· ἕως PAM. — § 155 κατατεταγμένῳ καὶ LVR, κατατεταγμένῳ εἰς δὲ νῦν χρηματίζουσαι λαμπρῶς καὶ PAM, κατατεταγμένῳ αἰ

νῦν εἰσι χρηματίζουσαι τῶν κατὰ τὴν κοίλην συρίαν ἑλληνίδων
 πόλεων καὶ C, cf. Praef. Ns. p. XXVIII et XLVI. — § 159 τὰ
 περίξ πολλά PAM, καὶ τὰ περὶ Πέλλαν LVRC, cf. Praef. Ns.
 p. XXVII. — § 160 καταρριφθέν· κατεριφθέν Nr. — § 164
 ἔστρατοπεδευμένους *castra deseruisse* Lat., ἔξεστρατοπεδευμένους
 Dest. — § 164 κατέκλεισεν LVRC, ἀπέκλεισεν PAM. — § 168
 ἐναγούσης — μητρός post ἐνεχείρισεν tr. Dest. coll. § 174. —
 § 169 καθίστησι LVRC, καθίσταται PAM. — § 171 Σερονια-
 νῶ PAM, Σερονιλίῳ LVRC Lat. Heges. cum Ant. XIV 92, cf.
 Praef. Ns. p. XXVII. — § 171 γνούς· ἀπογνούς Nr. — § 173
 κακῶς ὠχόρου· *bene munire* (*sperabat*) Lat. — § 173 ὑπό Cob.,
 ἀπό vlg. — § 174 διηγεν· *transmissis* Lat., διήμεν Dest. ἀφῆ-
 κεν vel ἀνήγαγεν Nr. coll. § 186. — § 175 ὄν Huds., ὅς vlg.,
 ὅς — κατήρεν Dest. — § 175 παρεῖναι PA, παρεᾶσαι MLVRC,
transmittere Lat., παριέναι Ns. — § 177 ante οὕτως aliquid
 deest, Ns. — § 180 διαφυγών· διεκφυγών NL. — § 181 ἐπι-
 γαμίαν LVRC, ἐπιγαμβρίαν PAM. — § 182 ἐροῦμεν *damnat*
 Huds. — § 186 γαμεῖ γάρ· γαμεῖ δέ Dest. — § 186 αὐτῆς om.
 PAM. — § 188 τόν τ' ἐποικον· τῶν τ' ἐποίκων Aldrich. —
 § 190 αὐτοὺς ἰόντας LVRC, αὐτὸν ἰόντα PAM. — § 190 Αἰ-
 γύπτιοι del. Hlw. — § 192 ἰδίων· Ἰουδαίων R. — § 193 ἐφ'
 ὄλου· καθ' ὄλου VHuds. — § 194 ἐτίμησε· ἐδώρησατο PAM. —
 § 195 κατ' αὐτό· κατὰ ταυτό Nr. — § 196 αὐτοί· αὐτό Nr. —
 § 196 ἀπ' εὐνοίας Ns. ἐπ' εὐνοία vlg. ἐπ' εὐνοίας A. — § 198
 δι' ἀπορίαν· κατ' ἀπορίαν LVR. — § 199 ἀρχιερωσύνης· ἱερω-
 σύνης A. — § 199 τιμήσαντι· τιμήσονται Dest. — § 200 ἐπέ-
 στείλεν Lugd., ἐπέστελλεν vlg. — § 200 ἐσομένης ἀρετῆς Ns.,
 ἐσομένης ἀρετῆς PA, ἐσόμενον ἀρετῆς MC, ἀρετῆς ἐσόμενον
 LVR. — § 201 ἀπολαύοντες *potituri* Lat., ἀπολαμβάνονται Lugd.
 Cocc. — § 204 καὶ καταλαβών Bk., καταλαβών οὖν codd. κατα-
 λαβών γοῦν Dest. — § 205 κατώρθωσε LVRC, ἠγγεῖτο PAM,
 ἐγένετο Dest. — § 205 εἰς εἰρήνην· εἰρήνην PAM. — § 205
 παρών VC, rell. om. — § 207 ἐντεῦθεν P, ἔνθεν rell. — § 208
 τὰ Ἡρώδου κατορθώματα· cf. Hlw. Specim. — § 208 πολλοὶ δέ·
 πολλοὶ Ns. — § 209 τοῦ Lugd. ποῦ rell. cf. § 84. — § 209 ἀκρί-
 τούς Df., ἀκρίτως vlg. — § 210 καρτεροῦ· ἀρκετοῦ Dest. cf. Ant.
 XIV 169. — § 210 ἀδράν LVRC, λαμπράν PAM. — § 212

παρασκευαζόμενος· παρεσκευασμένος Dest. — § 213 στρατηγός·
 καὶ στρατηγός AMV prob. Hlw. — § 213 ἀλλὰ καί· ἀλλ' ὅτι
 καὶ LVR prob. Hlw. — § 215 θεῶ, πλείον εἶναι VC, θεωρη-
 τέον εἶναι PAMLR, γρ. βραβεύεσθαι θεωρητέον mg. m. 2 V,
 τῷ θεῷ θεωρητέον εἶναι Aldrich.; cf. Ant. XIV 183. — § 215
 μέλλοντά γε Bk., μέλλοντά τε vlg. — § 216 μετὰ δυνάμεις
 συνελθόντων· Βάσσω συμβαλόντων μετὰ πάσης τῆς δυνάμεις
 PAMC, cf. Ant. XIV 268, Praef. Ns. p. XXIX. — § 218
 Σέξτον· ἀντὶ Κασσίου P, ἀντὶ Κεστίου A, *antistii* Lat., cf. Dio
 Cass. 47, 27, ἀντὶ Σέξτον Dest. — § 221 καίσις· *arguens*
Cassius, unde καίσις Κάσιος Dest. — § 225 συμβεβλήσθαι
 add. C. — § 226 μετὰ τὸ σ· κατὰ C. — § 226 ἀνήρ· ὢν ἀνήρ
 Dest. — § 228 ὡμολόγει· ὁμολογεῖ V. — § 228 ἐπὶ τῇ πατρικῇ
 κηδεῖα Bk. ex Bodl., ἐπὶ τῷ πατρὶ κηδεῖας rell. — § 229 τῆς·
 τῆς τε Ns. — § 231 ὑποπτέουσας — γίγνεται· *id Tyri fore suspi-*
cabatur Lat. — § 233 παρεστῶτα — τινά· παρεστῶτας — τι-
 νάς PA. — § 233 εἰσέπεμψεν PA, καλέσας ἐξέπεμψεν LVRC,
 καλέσας εἰσέπεμψεν M. — § 234 ἐκλυθεῖς C, λυθεῖς rell. —
 § 235 ἦν *est* Lat. *damnat* Dest. — § 236 θέλοντος· μέλλοντος
 LVR. — § 237 ἦδη· δῆ PAM. — § 238 ἔστι C, ἦσαν rell. —
 § 239 συγκατήγαγεν Ἀντίγονον τὸν PAM, συνέλαβε τὸν Ἀντί-
 γονον τὸν LVR, συλλαβὼν κατήγαγεν Hlw. — § 242 τὴν Ἀσί-
 αν· τῆς Ἀσίας LVR. — § 242 ἀνέχεσθαι· ἀνασχέσθαι PAM.
 — § 243 Ἀντιοχία Ns., Ἀντιόχειαν vlg. — § 244 προκρίναν-
 τος· προκρίνοντος PA. — § 245 προσαγαυακτούντων· πρὸς ἃ
 ἄγαν. Dest. — § 245 ἐπὶ τούτους· ὅς ἐπὶ τούς Dest. — § 248
 διαδεδεγμένος· ἀναδεδεγμένος PAM. — § 248 τὰ βασιλεία·
 βασιλείαν LVRC. — § 249 ἐμβαλεῖν· προεμβαλεῖν PAM. —
 § 250 ληζομένων· ἐκληζομένων Lugd. — § 251 Ἵρκανοῦ· Ἡρώ-
 δου Dest. cf. § 252 et Ant. XIV 335. — § 253 μετ' οὐ πολ-
 λῶν LVRC, οὐ μετὰ πολλῶν PAM, cf. § 363, 369 vel 484. —
 § 253 ἐπεκδρομῶν PAM, ἐπιδρομῶν LVRC. — § 253 προ-
 άστειον PALat., προσάροτιον MLVRC. — § 253 συγκλείει·
 ἐγκλείει PAM. — § 255 καίτοι· ὅς καίτοι Dest. — § 255 ἔξεισι
 δέ MC, ἔξεισι vlg. — § 256 τὴν ἐπιβουλήν· τὰς ἐπιβουλάς
 LVR, τὴν ὀργήν M. — § 256 καλύπτουσι PAM, καλύπτειν
 ἐνεκλεύοντο LVRC. — § 258 πόρρωθεν· *haud procul* Lat., οὐ

πόρρωθεν Huds. — § 260 τά τ' ἄλλα· ἅμα ut videtur Lat.,
 πολλά Dest. cf. Ant. XIV 348. — § 260 τὴν ἐπιτορκίαν· τῆ
 ἐπιτορκία MC, καὶ πρὸς τὴν ἐπ. Hlw. — § 261 ἀπατήσας· αἰτή-
 σας Nr. — § 262 Μαριάμμη· Μαριάμμης δὲ μήτηρ Dest., cf.
 Ant. XIV 351. — § 262 γυναικῶν· γυνή Lugd. — § 263 συνε-
 τοῦ LVR, δυνατοῦ PAM. — § 264 τοὺς ἀδελφούς· τὴν ἀδελ-
 φὴν Aldrich., τὰς ἀδελφάς Ns., cf. Ant. XIV 353. — § 264
 ἀφίκετο L, ἀφῖκτο VRC, ἠπείγετο PAMLat. — § 265 τοῦ
 κατορθώματος· τῶν κατορθωμάτων LVR. — § 266 φεύγοντι
 PAM, φεύγοντες LVRC. — § 266 Θρήσαν LVRC, Ῥήσαν
 PAM, cf. infra § 294 et Ant. XIV 361, 400. — § 269 μετὰ· κατὰ
 LVR. — § 269 προσπεσόντος· προσπεσὼν PAL. — § 270 μηδ'
 αὐθις· ne solutus quidem Lat. i. e. μηδὲ λυθίεις, Ns. — § 271
 προσαράξαι MC, προσράξαι ALVR, προσρηξαι P. — § 271 ὡς
 γε LVRC, ὡς καὶ PAM. — § 272 διαπεφεύγοι PAM, διαφύγοι
 LVRC. — § 275 δανείσεσθαι Cob., δανείσασθαι vlg. — § 275
 μένουσαν· οὔσαν PAM. — § 276 παρ' om. LVRC. — § 276
 ἀντιπαρασχῶν Hlw., ἀντιπαρασχεῖν vlg. — § 277 τοὺς ὑπολει-
 φθέντας ἀναλαβόν· τοὺς οἰκείους ἀναλαμβάνων Lugd. — § 278
 εἰκός suppl. Nr. — § 278 ἐφορμούντων Spanh., ἐφορμώντων
 codd. — § 279 ἀκμήν· ἀχμήν M, asperitatem Lat. — § 280
 χρημάτων ὦν C, χρημάτων rell. — § 281 τοὺς οἰκειοτάτους.
 δεδεμένους τοὺς οἰκειοτάτους Lugd. — § 282 αὐτοῦ add. LVRC.
 — § 282 ἔγνωκε MLVRC, ἔγνω καὶ PA. — § 283 Καίσαρα·
 Καίσαρ PAM prob. Dest. — § 283 ἀνανεούμενον· ἀνανεούμενος
 PM, prob. Dest. — § 283 ὄρωντα· ὄρων Dest. — § 284 ἐξ ὧν
 οὐ μόνον LVRC, οὐ μόνον ἐξ ὧν M, οὐ μόνον ὧν PA. —
 § 285 βουλῆς· συμβουλῆς A ἀρχῆς LVR. — § 285 εἰστία αὐ-
 τόν· εἰστία C, αὐτὸν εἰστία Nr. — § 286 ἐβουλεύετο· ἐβου-
 λεύσατο Ns. — § 286 ἀκηκῶς — μεταμέλειν· ἀκηκῶς ὡς —
 μεταμέλει Lugd. — § 284 οὐκέτ' ἔχρηξε· οὐ κατεδέησε LVR,
 causa non erat Lat. — § 287 πταίοντες· πταίσαντες Ns. — § 288
 παρενέβαλε Nr., παρέβαλε vlg. — § 289 καταλέλοιπεν· κατέλιπεν
 Dest. — § 290 ἐκ· ἀπό PAM. — § 291 ἠῤῥετο· ἠῤῥεῖτο PA.
 — § 292 ὡς δὲ προσέκειντο LMVRC, ᾧ προσέκειντο PA. —
 § 292 διώκοντες· προσήκοντες PA, προδιώκοντες Dest. — § 293
 δυσκίνητος Nr., δυσκίνητος vlg., validissimas Lat. — § 295 εἰς

αὐτούς Lugd. Bk., αὐτούς vlg. — § 295 μηδέ Bk., μήτε vlg. — § 295 φανερούς· φανερώς Nr. — § 296 ἀντικατηγοροῦντες A, ἀντιπαρηγοροῦντες rell., *obstrepenes* Lat., ἀντιπαταγοῦντες Dest. — § 297 εἰς τροφάς· ταῖς τροφαῖς LVR. — § 297 ἐπιτηδεῖους· ἰδίου PA. — § 298 ἐντυγχάνων· ἐγγὺς τυγχάνων PA, ἐγγὺς ἐντυγχάνων Lugd. — § 298 ὑπό· ἐπί LVR, περὶ Ns. — § 299 εὐθέως om. PALatHeges., cf. Ant. XIV 408. — § 300 περὶ· κατὰ LVR. — § 300 νομίζοντας Nr., ἐκνομίζοντας vlg. — § 301 ἔχουσαι καί· ἔχων τε καί Lugd. — § 301 ἰπέων suppl. παραλαβόν Lugd. — § 302 αὐτούς· αὐτός LVR, *hos* Lat., τούτους Ant. XIV 410. — § 302 καταλαμβάνοντες· καταλαβόντες P. — § 302 θεραπεύων· ὡς θεραπεύσων C. — § 303 πρὸς Ἀντιγόνου VC prob. Hlw., πρὸς Ἀντίγονον vlg. — § 304 ἀκονιτί PAM, ἀκημί LVRC. — § 306 ἐνέκλιναν LVRC, ἐξέκλιναν PAM. — § 307 Γαλιλαίαν· Ἰουδαίαν Lugd. — § 311 ἀποχωρεῖν MLVRC, ἀναχωρεῖν PA, ὑποχωρεῖν Huds. — § 311 ἐθελούσιος RC, ἐθελουσίως rell. — § 312 παρὰ LVRC, ἐπί PAM, ἐπὶ τοῦ στομίον Ant. XIV 429. — § 312 συνεχεῖτο PAMLR, συνεχέτο Vpr. m. *conficiebatur* Lat. — § 314 et 315 Πτολεμαῖον· Θολεμαῖον PA cf. Praef. Ns. p. XXVII et Ant. XIV 431. — § 314 ὑπέστρεφεν· ὑπέστρεψεν Nr. — § 316 πόλεων PAMLat., πολέμιων LVRC. — § 317 καὶ ἐπηρείας τῆς βασιλείας add. MVC. — § 320 ὀργῆς· ὀρμῆς MR. — § 323 συνέπεμψε· ἔπεμψε LVRLugd. — § 323 ἀρπάσων· ἀμήσων Dest. — § 324 ἐνεκέρατο· ἀνεκέρατο V. — § 324 πάλαι στρατιωτῶν· παλαιῶν στρατ. Herw., παλαιστρατιωτῶν Nr. cf. § 544 et Ant. XVI 375. — § 326 πρὸς· εἰς PAM. — § 326 προαγαγόντες Ns., προσαγαγόντες PAM, προσάγοντες LVRC. — § 326 οὐδὲν πω Bk. οὐπω PA, οὐδὲν οὐπω M, οὐδέπω LVR, οὐδὲν οὐδέποτε C. — § 327 συμμαχῶν· συμμαχεῖν Dest. — § 329 ποιούμενος δέ LVRC, ποιούμενος PAM. — § 330 Ἀντωνίου M, Ἀντωνίῳ rell. — § 332 χερμάσι· χάλιξιν LVR. — § 332 παλτοῖς Huds., πελτοῖς codd. — § 333 ἐπιπέμπει MLVRC, περιπέμπει PA. — § 334 τούτῳ Dest., τούτων vlg. — § 334 τὸ στρατόπεδον· τὸν Πάππον Dest. coll. Ant. XIV 457. — § 335 αὐτῆς· τῆς Ns. — § 335 καὶ τῆς· καὶ ἐν τῆς PAM. — § 335 πρὸς· περὶ LVRC. — § 336 μῆριν LVRC, μνήμην PAMLat. —

§ 337 νένακτο· ἐκτᾶτο LVRC. — § 338 ἀθρόους PM, ἀθρώως ALVRC, *multos simul* Lat. — § 341 ὑπεπιτηχότες Df., ὑποπεπιτηχότες codd. itemque Ns., quod miror; cf. § 373. — § 344 ἔργα· τρία Nr. — § 344 ποιεῖται· ποιούμενος PA. — § 345 μείζονος· πλείστης PAM, πλείονος τῆς Dest., coll. Ant. XIV 468. — § 347 περί· ἐπί Lugd. — § 347 ἐδαιμόνα — ἐλογοποιεῖ· ἐδαιμονία PA, εὐδαιμόνα καὶ πολλῶ θειωδέστερον τὸν τελευτήσαντα πρὸς τοὺς καιροὺς ἐλογοποιεῖ MLVRC, *furore agebatur multaue velut divinitus de temporibus dictitabat* Lat. — § 347 ἀρπαζόντων — τροφή LVRC, ἀρπαζόντων ἐπιτήδεια καὶ μῆτε ἵπποις μῆτε ἀνδράσιν ὑπολειπομένων τροφήν PAM. — § 349 καταλειπόντων C, καταλιπόντων rell. — § 350 μὲν οὖν οὐ LVRC, μὲν γε PA, μὲν γε οὐ M, *nihiloque minus* (*aperte*) Lat. — § 350 εἰπεῖν deest PA. — § 351 πέντε· δύο Petitus cf. Ant. XIV 476. — § 351 πρῶτα δέ· πρῶτα μὲν οὖν Lugd. — § 351 ἐπὶ τῇ τριβῇ C, τῇ τριβῇ PAM, ἐπὶ τριβῇ LVR. — § 351 σπεύδοντος· σπευδάζοντος PAM. — § 352 γηραιῶν· γήρως PAM. — § 354 τότε· τοῦ Dest. cf. Ant. XIV 482. — § 354 παρ' αὐτῶν· παρ' αὐτόν Dest. — § 355 διατεινόμενος LR, διατεινόμενος rell. cf. Ant. XIV 484. — § 356 ἰδίων· οἰκείων C. — § 359 ἐωνήσατο Nr., ἐξωνήσατο vlg. — § 360 περί· ἐπί PAM. — § 361 μέχρι τῶν προσφαγμάτων ἐπινεύσας Nr., ἐν μέρει γοῦν PAM, μέχρι LVRC, τῶν πραγμάτων P, ἐπινεύσας C, ἐπινήψας rell., προσταγμάτων τούτων ἐπινήψας Lugd. μέρει γοῦν Herw. — § 361 φίλος εἶναι· φίλους PA. — § 362 ἦμεν· ἦλθεν PAM. — § 363 ἐχαρίσθη· αὐτῇ ἐχαρίσθη Huds. — § 364 ὡς ἦδη LVRC, ἦδη PAM. — § 366 τῶν P, κατὰ τῶν rell. cf. Ant. XVI 282, 343, Ns. — § 366 ἄγων· ἀγαγών Lugd. — § 366 καὶ πολύ· πολύ Dest. — § 369 ὕστερος LVRC, ὑστέραν PAM, *serius* Lat. Heges., ὕστερῶν Dest. — § 370 ἀρχομένον γὰρ ἕαρος C, κατὰ γὰρ ἀρχομένον rell. unde καὶ γὰρ ἀρχομένον Dest. — § 372 ἔθνος· πλήθος PAM. — § 373 γὰρ Lugd., γε rell. — § 373 ὑπολαμβάνειν· ὑπολαμβάνω Dest. — § 373 ἐλπίς· ἢ ἐλπίς Cob. — § 373 οὐκ ἐξ· ἢ οὐκ ἐξ Dest. — § 373 ἰδίας· οἰκείας PAM. — § 374 οὔτε δέ· οὔτε γὰρ Lugd. — § 374 παρίσταται P, παρίστασθαι AMLVR. — § 375 κατὰ LVRC, καὶ κατὰ PAM. — § 375

ἐξωρήσαντες Lugd., ἐξωρήσατε rell. — § 376 μέχρι τοῦ μέλ-
 λειν, ante proelium Lat., μέχρι τοῦ πολεμεῖν vel μέλλειν πολε-
 μεῖν Dest. — § 376 παρ' ὀλίγον· παρὰ λόγον LVR, paene
 Lat. — § 377 ἕτερον γερονέναι σημεῖον LVRC, τέρας γερονέ-
 ναι PAM, ἕτερον delet Cob. — § 377 ἐν αὐτοῖς· ἐφ' αὐτοῖς
 Huds. — § 377 πόλεμος· πολέμιος Cocc. — § 378 περὶ τοῦ πο-
 λέμον· an πρὸ τοῦ πολέμου? Nr. — § 378 κατέστειψαν C, κατέ-
 στρεψαν rell. — § 378 ἔνευεν σπεύσαντες Bk. ἤδη σπᾶσαντες
 PAM, εἰ δὴ σπεύσαντες LVRC. — § 378 ἀναφανῶμεν Lugd.,
 ἀναστῶμεν vlg. — § 379 στρατηγήσουσι P, στρατηγοῦσι rell. —
 § 380 περὶ τοῦ· περὶ του Dest. — § 380 τινας susp. Dest. —
 § 382 ἦσαν LVRC, ὄντες PAM. — § 383 αὐτῶν om. PAM.
 — § 384 ἐπί· εἰς Ns. — § 385 ἀμυνάμενος Bk., ἀμυνόμενος
 vlg. — § 386 πραγμάτων om. P. — § 388 τῶν Ἰουδαίων om.
 P. — § 388 χρήσιμος Herw., βασιλεὺς γενόμενος ἐν πᾶσιν χρή-
 σιμος PA, βασιλεὺς χρήσιμος MLVRC. — § 388 ὑποστειλαι-
 μην PAM, ὑπεστειλᾶμην rell. — § 388 μετὰ· καὶ μετὰ Dest.
 — § 388 εὐχάριστον om. LVRC, ἀχώριστον Lugd. — § 388
 κατὰ συμμαχίαν Nr., καὶ συμμαχίαν vlg. — § 390 χαρισάμενος
 LVRC, χαριζόμενος PAM. — § 390 προὔλαβον LVRC, προ-
 λαβόν PAM. — § 392 δι' ὧν· διό MLVRC. — § 392 Κύν-
 τος Δίδιος Huds. ex Dione Cass. 51. 7, καὶ Βεντίδιος PAM,
 Βεντίδιος LVRC, cf. Ant. XV 195. — § 392 ἐξαγγέλλω· ἐξαγγ-
 γελῶ Lugd. — § 393 ἐμειλιξάμενος Nr., ἐπιμειλιξάμενος vlg.
 — § 393 Ἀλέξανδρον LVRC, Ἀλεξᾶν PAM, cf. Ant. XV 197.
 — § 394 ποιουμένῳ· ποιουμένου PA. — § 396 ἀλλὰ· πολλά,
 ἀλλὰ Dest. — § 398 ἐπαφίεις Bk., ἐπαφίεις vlg. — § 399 ἐκά-
 θηρέ τε Df., καθαίρει τε M, καθαιρεῖται PA, καθῆρέ τε
 LVRC. — § 399 ἐξείναι· ἐξῆν PA, ἐξήει L, ἐξείη R. — § 401
 ἀντειχίσατο· ἀπετειχίσατο Dest. — § 401 αἰ' αἴ' τε Dest. —
 § 401 περὶ· αἰ περὶ Dest. — § 401 ἕλαττον· ἕλαττον ὅν Hlw.
 — § 402 οὐδ' ὁ Lugd. οὐδέ vlg. — § 403 τῷ Καίσαρι om.
 LVRC. — § 403 ἀποδείξας· τῷ Καίσαρι add. PAM. — § 403
 ἡμισυ σταδίων Lugd. ἡμισταδίων rell. — § 405 καθιμῶσι· χα-
 λῶσιν mg. A. — § 405 πληθῆει Nr., πλήθει vlg., intus aqua-
 rum congregatio Heges. — § 407 κατασκευάσας· κατασκευασά-
 μενος ALVRC. — § 409 παράλιον· παραλίαν LVRC. —

§ 409 ἐγείρεται LVRC, ἐπεγείρεται A, ἐπεγείρετο PM. — § 410 φιλοτιμίᾳ· φιλονεικίᾳ LR. — § 412 βάθος MLVRC, ὕψηλόν PA, *spatio quod unda celabat* Lat., ὕφαλον Dest. — § 413 ψαλίδες — ἐνορμιζομένων· *gradus etiam breviores locis interposuit frequentioribus, per quos sine gravi labore navigia subducerentur* Heges. — § 413 καὶ — περίπατος· *proque fornicibus et circum eos pila saxea et lata, quae navi egredientes exciperet, ambulatio.* — § 413 βορέας· βορρᾶς Df. — § 416 πολέμοις LVRC, πολέμῳ PAM. — § 417 μὴν· ἦν supplet Herw. — § 417 κατέστησε ed. princ., κατέθηκε codd. — § 418 οὗ τὸ τε σχῆμα· οὗ τὸ τεῖχισμα mg. A. — § 418 κτίσας· τειχίσας LVRC. — § 418 Ἰεριχοῦς· Gen. solet esse Ἰεριχοῦντος, Hlw. — § 419 Ἀραβίαν· Ἀραβίας Nr. — § 420 εἰσήγαγε LV, προσήγαγεν PAM. — § 420 καὶ πᾶν· καίπερ ὄν Dest. — § 422 ἐξέδρας τε· ἐξέδρας δέ Ns. — § 421 φίλους· ἄλλοφύλους Nr., cf. B. Iud. IV § 505 et VII § 191. — § 423 γυμνασιαρχίαις PAL, γυμνασιαρχίας MVR. — § 423 προσόδους· προσόδοις VRC. — § 424 σίτον· σίτα Lugd. — § 424 πολλαχοῦ· πολλά Dest. — § 425 Λυκίους· Χίους ex Antiq. Dest. — § 425 οὐ — βορβόρον· *cum plena caeni ab omnibus vitaretur* Lat. οὐ φενκτῆν· οὐ πορευτῆν Herw. — § 426 ταῦτα· καὶ ταῦτα Cob. — § 426 εἴποι ἴδια· fortasse praestat εἴπειν ne hiatus sit, cf. G Schmidt. p. 455. — § 426 Ὀλυμπίασιν Bk., ἐν Ὀλυμπίασιν vlg. — § 427 καταλυομένους· κωλυομένους LR. — § 427 ἀπέδειξεν· ὑπέδειξεν LVRC. — § 427 ἀγωνοθετοῦσαν· plerique codd. add. αὐτοῦ, unde ἀγωνοθετοῦντος αὐτοῦ Herw., ἀγωνοθετοῦσιν Nr. — § 428 ἐπεκούφισεν Bk., ἐπεξεκούφισεν vlg. — § 428 ἐχόντων· ἡγεμόνων Nr. — § 429 ὄνων ἀγρίων· ὀνάγων PAM. — § 430 δεξιᾶ καὶ LVRC, καὶ δεξιᾶ PAM. — § 431 ἐνεμέσῃσε· laborat constructio, cf. § 467. — § 431 κακοδαιμονᾶν R, κακοδαιμονεῖν vlg. — § 432 ὦν. acc. ex LVRC. — § 433 ἐφεῖς Exc. Peiresc., ἀφεῖς codd. — § 435 πρεσβυτέρους· πρεσβυτάτους PAM. — § 436 λαβρότερον Lugd., λαυρότερος rell. λαβροτέρως Spanh. — § 437 Ἰωνάθην PAMLLat. Heges., Ἀριστόβουλον C, Ἀριστόβουλον Ἰωνάθην VR. — § 439 ἀποῦσαν· ἀποδῦσαν? Nr. — § 441 ἀποδημήσειν· ἀποδημεῖν LVRC. — § 441 ἐκφέρει LVRC, ἐκφαίνει PAM, *aperit* Lat. *experimit* Heges. —

§ 442 ἐπομνύμενον· ἐπομνυμένον P. — § 442 πρὸς· εἰς LVRC. — § 443 ἐξαλλόμενος· ἐξαλόμενος (?) Dest. — § 443 κὰν τούτω LVRC, καὶ τοῦτον PAM. — § 443 ἐβεβαίωσεν· ἐπεβεβαίωσεν PA, ἀπεβεβαίωσεν M. — § 443 ἐκμανεῖς· lacuna sec. Aldrich. — § 444 κακώσεως· καρώσεως Dest. — § 444 μέχρι — διαθέσει· *donec processu temporis funere cognito maeroris magnitudine quam superstitem dilexerat aequavit effectum* Lat. — § 444 διδαχθεῖς· μαλαχθεῖς Nr. — § 444 περιούσαν Lugd., περιουσίαν rell. — § 447 φυγήν A, φυγεῖν PM, φεύγειν LVRC. — § 447 κατηγορήσειεν· κατηγορήσῃ LVRC. — § 449 ἐκάστον· ἕκαστον PAMV, ἐκάστων Dest. — § 450 ὡς τε οἱ Bk., ὡς δὲ οἱ vlg. — § 450 ἀπέρρηξε· ἀπέρρυσεν L, ἀπέρραξε R, ἀπέρρη C. — § 452 ἐμπειρότερον ed. princ., ἐμπειρότατον codd. — § 452 αἰδημόνως· αἰδούμενος PAL. — § 452 ἀπελύσατο Nr., ἀπεδύσατο vlg. — § 454 εἰ δὴ· ἡδὺν καὶ PAML sec. m., ἡδὺν L prim. m. VRC, εἰ δὲ καὶ Aldrich., εἰ δὴ μὴ Spanh., ἡδὺν μὴ καὶ Haverk., εἰ δίκαιον Dest. — § 454 προσίεται Hlw., προτίθεται PAM, προστίθεται MVR. — § 455 ὑπέστρεφεν· ὑπέστρεψεν Nr. — § 456 αὐτούς LVRC, αὐτόν PAM. — § 456 τὴν δίκην· τῆς δίκης C. — § 458 τοῦ διαδόχου VRC, διαδόχου PAML, spurium putat Dest. — § 458 ἀμειβόμενος Lugd. ἀμείβομαι rell. — § 461 ἐστὶ· ἔσται Nr. — § 464 κάμοι τούτους corr. A, κάμει τούτους rell. — § 467 κενυρωμένον — τοῦ πρεσβείου PAM, κενυρωμένον — τὸ πρεσβεῖον LVRC. — § 468 χρώμενος add. LVRC. — § 468 Ἀλεξάνδρον Herw., Ἀλεξάνδρω vlg. — § 469 πᾶν δέ· πᾶν δὴ Dest. — § 469 οὔτε γάρ· οὐδὲ γάρ Dest. — § 470 ἐρεθίζοντας· ἐρεθίσοντας PAM. — § 470 καὶ — μυστήριον suspect. Dest. — § 470 μυστήριον· ἐργαστήριον Herw. — § 470 αἷς πάντα· ἐς πάντα PA, ὑπὼν ἅπαντας κατειργάσατο προδότας Herw. — § 470 πεποιήκει· καὶ πεποιήκει PA. — § 471 κάπειδὴ Df., κάπειδὰν codd., ἐπεὶ δ' αὖ Dest. — § 471 ἀπαγγελθείη PAM, λεχθείη LVRC. — § 471 ἐξῆγγε· ἐξεκαλείτο PAM. — § 472 καὶ τό· ὥστε Dest. — § 473 πάντα· πρὸς πάντα Dest. — § 474 ἐξουσίαν· τιμὴν LVRC. — § 474 φεύγοντα· φυγόντα PAM. — § 474 καὶ μὴ προσηκούσης· καὶ μὴ προσήκοντα Lugd., κὰκ μὴ προσηκούσης Nr. — § 475 ἡγνόει· ἡγνόουν PAM. — § 475 οὐδέν· οὐδενί MLVRC. — § 475

ἐπεμέμετο Df., ἀπεμέμετο vlg. — § 475 ἐκ· ἀπό PAM. —
 § 475 καὶ ὅτι Casaub., καὶ vlg. — § 475 συνετήν Nr., γαιετήν
 vlg., χαλεπήν Dest. — § 476 Ὑστάσπεως· Ὑστάσπεος Ns. — § 477
 δυσγένειαν· ἀγένειαν PAM. — § 477 ἐφιεμένον C, ἀφειμένον
 PAL, ἀφειμένον LVR. — § 478 πρότερον· πρόσθεν P. —
 § 479 κωμῶν γραμματεῖς· κωμογραμματεῖς Ant. XVI 203. —
 § 480 τινάς Lugd., τινά vlg. — § 480 ἐκ τρυχῶν Ns. ex Ant.
 XVI 204, ἐκ τριχῶν vlg. — § 482 πιστώσεσθαι Lugd., πιστώ-
 σασθαι rell. — § 483 τούτοις ὡς πατέρα· ἢ τούτοις· ὡς δὲ τὸν
 πατέρα PA, unde οἷς δὴ pro ὡς δὲ Dest. — § 483 μείζων·
 μείζον ML, μειζόνως Dest. — § 486 συμμετόχοι Hlw. Dest.,
 συμμετοχοὶ vlg. — § 486 μοιχεία· μοιχείας ὑποψία Huds. —
 § 487 ποιουμένης acc. ex LVRC. — § 488 καὶ δῆλον· ὡς δῆ-
 λον Nr. — § 488 προσφέρειν· εἰσφέρειν Nr. — § 489 συνου-
 σίαν· πρᾶξιν V. — § 490 ἀναιδεῖ· ἀδρανεῖ Nr. — § 493 κα-
 τηγορεῖτο· κατηγορήτο LVRC. — § 496 οἱ πολλοί· πολλοὶ
 PAM. — § 496 παραφυλάττοι· παραφυλάττει PA. — § 498
 ἀμήχανον· ὄν suppl. Cob. — § 499 δυνατῶν· δυνατοτάτων
 PAM. — § 500 προσθύσω Nr., προσθήσω vlg. — § 501 ἐκεί-
 νῳ γε πρὸς P, κἀκείνῳ γε πρὸς AM, ἐκείνῳ σε καὶ C. — § 502
 παρατεταγμένον· τεταραγμένον M. — § 502 ἐφιστάς· τὸ ὄμμα
 add. Lugd. — § 503 προέπεσεν Bk., προσέπεσεν vlg. — § 503
 νέους· ἐφήβους PAM. — § 504 πρὸς ὀλίγον PAM, κατ' ὀλί-
 γον LRC, paulatim Lat. Heges. cf. § 526. — § 504 ὑπόθεσις·
 ἢ ὑπόθεσις M. — § 504 εὐσχήμων· εὐσχήμονι PL. — § 505
 παρὰ τ' ἀδελφοῦ Cob., παρὰ τὰδελφοῦ vlg. — § 506 ὡς· ἧς
 Ns. — § 508 ἀγανακτῶν· ὡς ἀγανακτῶν Dest. — § 508 Ἀλε-
 ξάνδρον· Ἀλεξάνδρῳ C. — § 509 ἡμαρτημένων LRC, ἀμαρτη-
 μάτων PAM, γρ. δυσωπημάτων ἡμαρτημένων mg. A. — § 511
 πέρας· τοῦτο πέρας Dest. — § 512 μέχρι· ἕως P. — § 513 παρ-
 ενέβαλεν C, παρέβαλεν vlg. — § 513 πολιτευθείσας· quaesitam
 Lat., τολνπευθείσας Dest. — § 513 γένος· ὅς LRC. — § 513
 εἰσφθαρείς P, φθαρείς AMR, διαφθαρείς L, προσφθαρείς C. —
 § 514 πολλαπλασίω· πολλαπλασίονα A. — § 514 ἔμπορεύσατο
 τὴν βασιλείαν· ἔμπερπερεύσατο τῇ βασιλείᾳ Nr. — § 516 Ἀντι-
 πάτρον· Ἀντίπατρον Dest. — § 516 φιλίᾳ δ' Ἀλέξανδρον· φιλεῖν
 Herw., φιλίαν δὲ Ἀλέξανδρον Bk., φιλίαν δὲ πρὸς Ἀλέξανδρον

Hlw. — § 516 ὑπεκρίνετο LRC, ὑποκρίνεται PAM, *simulata vero amicitia fallebat Alexandrum* Lat., ὑποδύνεται Dest. (?) — § 516 ἑταῖρον ἑαυτὸν ἑταῖρος αὐτός Bk. — § 519 προσεψεψεύδετο LR, προσεψεψεύδετο C, προσεπιψεύδεται PAM. — § 519 πρὸς καὶ πρὸς PA. — § 521 εἰσάγει εἰσάγεται PAM. — § 521 προτείνων προπίνων Nr. — § 521 αὐτὸς τοῖς PAM, αὐτὸν τοῖς rell. — § 522 ὥστε ᾧ γε Dest. — § 523 ὄν ὁ Dest. — § 523 ἐπιβουλής ἐπιβολῆς Dest. — § 524 ἀναλωθείη ἀνηλώθη PAM. — § 527 λέγειν λέγων ? Nr. — § 528 Ἀλεξανδρείου Dest. ex Lat., ἀλεξάνδρον PA, Ἡρώδου MLVRC, *castelli Alexandrii* Lat. cf. Ant. XVI 317, Ns. — § 528 τῷ φρουρίῳ τοῦ φρουρίου PAM. — § 529 εἶναι spurium Dest. — § 532 Εὐάρατον RC et Ant. XVI 312, Εὐάρεστον PAM. — § 532 μηδέν τὸ μηδέν PAM. — § 533 ἐτοιμότητος om. L, ἐτοιμος Lugd. — § 534 συνδήσασθαι ἐνδήσασθαι Nr. — § 535 ἐπεβάπτισεν ἐβάπτισεν M. — § 535 βασιλέα τὸν βασιλέα L. — § 535 οὐκέτι PAM, μηκέτι rell. — § 535 τῶν φίλων Dest., τὸν φίλον vlg. — § 535 ἐγγράφους PAM, ἐγγράφως rell. — § 536 παρὰ Nr., ἀπὸ vlg. — § 536 κατὰ περὶ PAM. — § 537 κοινοῦ τοῦ κοινοῦ Lugd. — § 537 κολάζειν κολάσειν LRC. — § 538 προκαθίζονται προκαθίζουσι P, προκαθίζουσι A. — § 539 καὶ μόνον μόνον A. — § 539 πάντως om. PAM. prob. Herw. — § 539 Πλατάνη cf. Ant. XVI 361. — § 540 ἄ — χαλεπότερα ἄς — χαλεπωτέρας LRC. — § 540 νικῶν MLugd., νικῶν rell. — § 541 κατακρίνειν κρίνειν A. — § 543 ἐκδεχόμενοι Bk., ἐκδεχομένων vlg. — § 545 οἷ οὐ Dest. interrogative. — § 545 μόνῳ τόν μονώτατον PAL. — § 547 φρενοβλαβείας θεοβλαβείας PA. — § 547 διαχρήσασθαι διαχειρίσασθαι PAM. — § 551 οὐ πόρρω πόρρω LC. — § 552 θυγατρός deest in optimis. — § 553 ἀπέπεμψεν ἀνέπεμψεν M. — § 553 συνώκισε γαμετήν συνώκισε Dest. — § 554 περιήει περιέθει LRC, περιέπει Huds. cf. § 515. — § 554 εἰς τὴν Ῥώμην ἐπὶ Ῥώμης P. — § 555 ἐπιμελούμενον ἐπιμελόμενον C. — § 556 φανῆναι γενέσθαι PAM. — § 557 ἐγγυῶ δέ ἐγγυῶ δή Dest. — § 557 ἀδελφῶν om. Lat. Heges. — § 558 ὁ ἀγαπῶν μὲν οὖν ἐμέ LRC, τὰ μὲν οὖν ἐμά PAM. — § 558 γνώμην κρίσιν PAM. — § 558 ἐμὲ φίλῶν τῶν ἐμὲ φιλούντων PAM. —

§ 558 συναρμόσαι· συναρμόσασθαι LRC. — § 558 τοὺς· τούτους τοὺς C. — § 558 ἐγγόνων· ἐγγόνων PA. — § 559 ἐδάκρυσε LRC, ἀπεδάκρυσε PA, ἐπεδάκρυσε M. — § 559 τὸν σύλλογον· τὸ συνέδριον PAM. — § 559 καὶ παρὰ· παρὰ PAM. — § 560 τὸ ἑαυτοῦ· τό θ' ἑαυτοῦ C, τὸ καθ' ἑαυτοῦ ed. princ. — § 561 ὑπιέναι Lugd. ὑπομείναι C, ὑπεῖναι rell. — § 561 χάλειπὸν ὄντα· χάλειπαίνοντα PAM. — § 561 εὐθέως· ὀξέως PAM, ὀξέως εἰδώς Ns. — § 566 ἐν ὁμοίοις· add. οὖσαν MLRC. — § 566 Ἰουλίᾶς· Λευῖᾶς PA, *Liviae* Heges. cf. Ns. Item § 641, II § 167. — § 566 ἔξειν· ἔχειν PAM. — § 566 Ἀλεξᾶ· Ἀλεξάνδρου PAM. — § 566 θείῳ· σπονδάσαντος ὡς ἔφαμεν Ἀντιπάτρου add. PAM. — § 567 ὄρμει· ὄρησε PAM. — § 567 προσλαβών· προσβαλόν Df. — § 567 ἐκάστον· παρ' ἐκάστῳ PA. — § 568 ταύτην· αὐτήν LRC. — § 569 καὶ διαφέρεσθαι· διαφέρεσθαι C. — § 571 οὖν PAM, γοῦν rell. — § 572 ἑαυτὸν τὸν Herw., ἑαυτόν vlg. — § 573 ἐπιτηροῦσαν τήν C, τὴν ἐπιτηροῦσαν rell. — § 573 Σαλώμην spurium Ns. — § 574 προσταγμάτων· πραγμάτων LR. — § 574 τῶν — δυνατωτάτων Ns., τὸν — δυνατώτατον PA, τῶν ἐν Πέτρῳ τὸν δυνατώτατον MLRC. — § 575 πρὸς Καίσαρα· παρὰ Καίσαρι PAM. — § 578 ὃ δ' ἐπενόει PAM, οὐδέ LR, *aliquid enim quo mulierem plecteret excogitabat* Lat. Locus graviter corruptus est. — § 578 ὑπεραγανακτήσας· ὑπεραλγήσας LRC. — § 579 καταλείπειν Nr., καταλείψειν vlg. — § 580 ἦκε· ἦκει vlg. — § 580 τοῦ πάθους· τὸ πάθος LR. — § 583 ἦν· *fuisse* Lat. εἶναι Dest. — § 584 τὴν Ἀντιπάτρου μητέρα del. Nr. — § 584 ἐπεξήγει· ἐπεξήγει Dest. — § 586 ἐρρήθη· εὐρέθη Dest. — § 586 συμφώνως· σύμφωνα PA. — § 586 μεταβήσεται· διαβήσεται LRC. — § 586 φείσεσθαι Bk., φείσασθαι vlg. — § 586 τοῦ θηρίου· τὸ θηρίον C. — § 588 γενέσθαι LRC, γένοιτο PAM. — § 588 αὐτὸν ὑπό· αὐτὸς ὑπό Nr. — § 588 τὰς διαθήκας Hlw., διαθήκας vlg. — § 588 αὐτὸν γάρ· αὐτὸς γάρ Ns. — § 589 εἴθε· *aliquid excidit*, Dest. — § 589 ἐάσειε Df., ἐάσει A, ἐάσει γε rell. — § 589 νῦν om. LRC. — § 590 Πέτραν· τὴν περραίαν C, *petram* Lat. — § 592 μεταπέμψαιτο· μετεπέμψατο PAM. — § 592 θεῖος· φίλος PAM. cf. Ant. XVII 70. — § 592 οὖν acc. ex AM. — § 593 λειφθέν Hlw., ληφθέν vlg. — § 593

μέν acc. ex PAM. — § 594 καταλείψειν· καταλύψειν C i. e. καλύψειν. — § 595 ἢ σώζουσα· σώζουσα dubitanter Ns. — § 596 τρέφοιμι Nr., φέροιμι vlg., φέρω μου Dest. — § 599 γάρ acc. ex PA. — § 601 ἔτερον· θηρίων καί add. C — § 601 πρῶτον· πρότερον Lugd. — § 601 ἀσθενήσειε Df., ἀσθενήσει vlg. — § 603 πείθει· ἔπειθεν PAM. — § 604 ἀπό· ἐπί PAM. — § 604 καὶ προσίων — ἀπελογεῖτο LRC, προσίων τε ὡς ἀνόποτος τῷ πατρὶ περι τῶν ἀδελφῶν ἀπελογεῖτο PAMLat. et ut videtur Heges. — § 604 εἶναι fortasse spurium, Ns. — § 605 ἐγκατακρύψῃ· ἐγκαταγράψῃ PAM. — § 607 προαιρουμένους· προηρημένους PAM. — § 608 ἐπιστολῆς· ἐπιστολῶν LRC. — § 608 ἐπειχθέντος· σπερχθέντος ? Nr. — § 608 ἐμβολήν· ἐπιβουλήν C. — § 612 παρὰ· κατά PA. — § 612 γεγονέναι· γέγονεν PA. — § 612 μηδέ· μηδένα Dest. — § 612 σαλεύουσαν· σαλενομένην LR. — § 613 εἰς τὸν Σεβαστὸν λιμένα PA, εἰς τὴν Σεβαστὴν εἰς τὸν λιμένα MLRC. — § 614 λαμπρότερον· λαμπρότερος PA, λαμπροτέρως Ns. — § 615 ὑπενόει· ἐνενόει PAM. — § 615 ἐν πανουργίας· πανουργία LRC. — § 616 πεφωρᾶσθαι· πεφανερῶσθαι LR. — § 616 πεφώραται· πεφανέρωται LR. — § 616 διασκευάσειν· διασκεδάσειν LC. — § 618 πανουργήμασι· πανουργεύμασι PC. — § 619 αὐτὸς ὑπέστρεψε, *egressus fluctuabat animo* Heges., αὐτὸς ὑπέστρεψε Dest. — § 620 οὐ πρὸ πολλοῦ iam pridem Lat. — § 620 τῷ· παρὰ τῷ LRC. — § 620 σου· σύ Dest. — § 622 ἐγκραγῶν· κενραγῶς PA, ἐγκεκραγῶς Dest. — § 625 γάρ acc. ex P. — 627 δόλοις· λόλοις C. — § 627 ὁ μέχρι· ὃ με μέχρι Dest. — § 627 εἰσάγων· εἰσάπτων Ns. (?) — § 628 βαθύν· βαρύν PALat. — § 628 ἐξερημοῖ· ἐξῆρέ μοι PA. — § 629 ἐνεκόπη· ἀνεκόπη Dest. — § 629 ἐκέλευε LVRC, ἔνευσεν PA, ἐπένευσε M. — § 630 πεποιήσαι· πεποιήμας PAM. — § 630 αὐτὸς om. PAM. — 632 ἐνικήθην, *vincerer* Lat., *mansuescere potui* Heges., ἐκηλήθην Nr. — § 634 τῆς Σαλώμης Nr., τῇ βασιλείᾳ PAM, τῆς βασιλείας LVRC, τοῖς βασιλείοις Lugd. — § 635 ἀλλά· ἀλλ' οὐ Dest. — § 635 μήπω με τούτῳ φίλει PA, μήπω τούτῳ ὠφέλημα MLVRC, μήπως με τοῦτ' ὠφελῆ τὸ τεκμήριον Dest., ὠφελῶμαι Bk. — § 635 φειδέσθω PAM, φείδεσθε LRC, φείδεσθαι V. — § 635 ὄλοφρυμοῦ τοῦ μισροῦ LVRC, ὄλοφρυμός τ. μ. PAM, ὄλοφ.

del. Herw. — § 636 ὀλοφρυμοῦ· ὀλολυγμοῦ ALVRC. — § 637 ἡ πού γ'· πότε LVRC. — § 638 ἐξῆς om. PAM. — § 639 αἰτήσας MLLat. Heges., ὁ δὲ Ἡρώδης αἰτήσας PAVC, αἰτήσας δέ L²R, ὁ δ' αἰτήσας Dest. cf. Ant. XVII 131. — § 640 Οὐᾶρος acc. ex VC. — § 640 Ἡρώδην MLVRC, οὔαρον PA, cf. Praef. Ns. p. XLVI. — § 641 ἐπίβουλος — εὐρίσκειται LVRC, ἐπιβουλᾶς Ἀντίπατρος εὐρίσκειται πεποιηκῶς PAM, ἐπιβουλᾶς Ἀ. εὐρίσκειται πεποιυικῶς Dest. — § 641 τῷ βασιλεῖ Hlw., βασιλεῖ vlg. — § 643 φείσεσθαι Cocc., φείσασθαι vlg. — § 644 καὶ τὰ Dest., καὶ vlg. — § 646 αἰτήσας· ἀθετήσας Dest. — § 646 μετέγραψεν· μετέγραψεν Dest. — § 646 σύν· ἐν Nr. — § 646 χρημάτων· κτημάτων vel χρυσωμάτων Bk., δίχα χρημάτων Lugd. — § 646 καὶ τοῖς M, καὶ rell. — § 646 ἀπένειμε· ἀπένευε Dest. — § 646 ἅπασι· παιοῖ Dest. coll. Ant. XVII 147. — § 648 ἕτερος· ἄτερος Hlw. Ant. XVII 149 nomina propria discrepant. — § 649 συνῆγον MLVRC, συνεῖχον A, συχνὸν συνεῖχον P. — § 649 ὑπεκρέοντα LVRC, ὑποκρέοντα PAM. — § 650 ἡ εἰκόνας· εἰκόνας L. — § 650 ἀγεννεῖς· ἀγενεῖς PC. — § 651 μεσοῦσης M, μέσης rell. — 655 παρέδωκεν — ἀνελεῖν suspect. Dest. propter ea quae praecedunt et Ant. XVII 164, 167. — § 656 διμερίζετο· ἐμερίζετο PAM. — § 656 αἰδοίου· δι' αἰδοίου codd. δὴ αἰδοίου Ns. cf. Ant. XVII 169. — § 657 ἐχρητο PAM, ἐκέχρητο LVRC. — § 659 ἦδη καὶ· ἦδη καὶ δαιμονῶν καὶ Lugd. — § 659 ἐπιβολήν Huds., ἐπιβουλήν codd. — § 661 ἐπιτρέποι PA, ἀποτρέποι MLVRC. — § 662 ἐπιθυμίαν LVRC, εὐθυμίαν PAM. — § 662 κωλύσων Nr., κωλύων vlg. — § 662 ἀποτέμνων· ἀτὸς τέμνων Hlw. — § 663 ἐξαφιέναι Huds. ἐξαφείναι vlg. — § 663 ἐκόλυσεν· οὐκ ἔλυσεν Ns. — § 663 ἐπιβουλήν· ἐπιβολήν Ns. — § 664 Ἀντίπα· Ἀντιπάτρον LVRC. — § 665 ἕτερος· ἄλλος PAM. — § 665 ὅστις γε· ὅστις PAM. — § 666 μετὰ τάνδρός Nr. Dest. μετ' ἀνδρός vlg. — § 666 ἐδήλουν — συνῆγον PA, ἐδήλου — συνῆγε MLVRC. — § 671 βασίλειον· βασιλικόν PAM. — § 673 ὀπλισμένοι LVRC, ὀπλισμένη PAM, ὀπλισμένοις Lugd. — § 673 ἐπ' PAM, ὑπ' LVRC. — § 673 ἐβδομήκοντα· διακοσίους LVRC Lat. Heges. et mg. A, ὀκτώ Ant. XVII 199; ἐξήκοντα autem supra § 419 et Ant. XV 324.

Libri II § 1 ἄνευ ἀνάγκης· miror hiatum — § 2 κατὰ καὶ κατὰ PAM. — § 3 δεδέχθαι PAM, δέχεσθαι LVRC. — § 5 προηρημένων· προαιρουμένων LVRC. — § 6 ναοῦ· λαοῦ P. — § 6 παραπολέσθαι LVRC, πυρὶ παραπολέσθαι PAM, cf. I § 655. — § 7 χρῆναι VC, χρήμασι rell. — § 8 ἐπέιχε· ἐπέιχετο LVRC. — § 9 τοῖς — προσιοῦσιν LVRC, τοὺς — προσιόντας PAM. — § 9 αὐτόν LVRC, αὐτοῦ PM, αὐτούς A, *post eum* Lat. — § 9 πάντα· καὶ πάντα PAM. — § 11 διαδραμεῖν PAM, δραμεῖν LRC, συνδραμεῖν V. — § 12 φόνον· φόβον Nr. — § 14 Ποπλᾶ· Πτόλλα Ant. XVII 219 in cod. P. cf. Praef. Ns. vol. III p. XXIII. — § 14 ἀδελφιδοῖ PAM, ἀδελφοί LVRC. — § 18 ἀναλογισμούς PAM, ἀναλώ-τας LVRC. — § 19 φρούραρχοι LVRC, φύλακες PAM. — § 21 τιμιώτατος ἐκείνω LVRC, ἐκείνον τιμιώτατος PAM. — § 22 διαμαρτάνοι· διαμαρτάνοιεν VC. — § 22 ἤθελεν· ἤθελον C. — § 24 κεφάλαια· ἄλλα κεφάλαια PAM. — § 25 προανα-γνοὺς MLVRC, προαναγνοὺς PA. — § 25 πρώτως MVC, πρῶτος PALR, πρῶτον Huds. — § 26 περὶ om. PA. — § 27 ὡς deest PA. — § 31 μηδὲν τῶν AM sec. Herw., μηδὲν τὸν vlg. — § 34 αὐτήν· αὐτόν LVRC. — § 37 προσπίπτει· προ-πίπτει L. — § 37 τοῖς K. γόνασιν M, τῶν K. γονάτων rell. — § 38 ἐσκέπετο· διεσκέπετο P. — § 39 νοσήσασα· νόσω νοσή-σασα PAM. — § 40 ἔθνος LVRC, πλῆθος PAM. — § 41 ὅπερ· ἔπερ vertit Lat. — § 41 βασιλεία· βασιλικά PAM. — § 42 κατὰ τὸν Huds., καὶ τὸν codd. — § 44 πανταχόθεν PAM, πάντοθεν LVRC. — § 47 παραπεισθέντες MLVRC, παροπι-σθέντες PA. — § 47 ἐπήμυνε· ἀπήμυνε Hlw. — § 48 συνετρί-βοντο· inser. τε Dest. ut a v. καταπονούμενοι apodosis inci-piat. — § 49 διεφθείροντο LVRC, διεφθάρησαν PAM. — § 49 τείχους· τοίχου Dest. — § 50 τειχῶν· τοίχων Dest. — § 50 μέχρι· καί PAM. — § 51 ἢ τῶν ἀνδρῶν· ἀνδρῶν PAM. — § 51 διαφθερεῖν Cob., διαφθείρειν vlg. — § 52 πλείστοι· πλείους PAM. — § 52 ὦν· ὦν Dest. — § 52 ἦν πολέμου ροπή· πολέ-μου ροπή Dest., ἢ πολέμου ροπήν PAMLV, ἢ πολέμου ροπήν ἄξιος ἦν R, καὶ πολέμου ροπήν C, τὴν πολέμου ροπήν Card-well. — § 54 ἐξ· ἀπό PAM. — § 54 διέφερε MLVR, διέ-τριβεν PA, *perferabat* Lat. — § 55 ἀποφεύγων· ὑποφεύγων

PAM. — § 57 *συνήθροισε· ἤθροισε* LVRC. — § 57 *ῥαδίους· ῥαδίως* PAM, *facilem (praedam)* Lat. — § 58 *Τραχωνίτας* ex Lat. Huds., *ταριχαιότας* P, *τραχαιώτας* ALC similiterque corrupt. in aliis. — § 59 *Περαίων* Dest. coll. Ant. XVII 276, *παίων* P, *παίδων* A, *πεζῶν* rell. — § 59 *ἀπέρρηξε* PA, *ἀπέρραξε* rell., *ἀπήραξε* Hlw. — § 59 *Βηθαράμαθον· Ἀμάθοις* Ant. XVII 277, sed cf. Ns. — § 59 *στασιασάντων· συστάντων* PAM. — § 62 *ὀλίγον χρόνον* P, *ὀλίγω χρόνω* rell. — § 63 *ἐτόλμησε· ἐτόλμησαν* PAM. — § 63 *Ἐμμαοῦντα* Huds. coll. Ant. XVII 282, *Ἀμμαοῦντα* codd. — § 63 *κατηκόντισαν· κατηκόντισεν* Nr. — § 65 *ἐνεπίμπλασαν* PA, *ἀνέπλησαν* M, *ἐνέπλησαν* LVRC. — § 68 *καὶ — φίλων· amici sui galli filio his rectore praeposito* Lat. cf. Ant. XVII 288. — § 69 *ὄλης· ἄλλης* Ns. — § 69 *μηυιόντων· μηυιόντων* MLVR et ex corr. A. — § 70 *προσόρους* Dest. Ns., *προσόδους* vlg. — § 73 *οὐδέν· μηδέν* LVRC. — § 73 *Ῥωμαίοις* add. *ἐλέσθαι* M. — § 74 *σὺν Ῥούφῳ Γράτος· σὺν Γράτῳ Ῥούφος* PAM. — § 75 *μοῖραν· κατὰ μοῖραν* PAM. — § 76 *περὶ* LVRC, *κατά* PAM. — § 76 *στρατενομένους· στρατηγουμένους* Dest. — § 77 *Καίσαρα· Καίσαρος* Nr. — § 78 *σύν· ἐν* PAM. — § 81 *ἄντικρυς* LVRC, *ἀντικρύ* PAM. — § 83 *ἐπὶ τούτοις· ἐν τούτοις* Dest. — § 83 *ἐγγόνους* LVR, *ἐγγόνους* rell. — § 85 *πόλεις· τὰς μὲν γάρ· πόλεις τὰς μὲν* Dest. — § 86 *ἐπαναστραφέντες* LVRC, *ἀπαναστάντες*, PAM *ad discordiam concitati* Lat. — § 87 *ταπεινότητος· μετριότητος* PAM Lat. — § 87 *ἐκ τοῦ* Huds. *καὶ τοῦ* codd., *ἐκ τοῦ τοῦ δυστυχεῖν ἔθους* vel *ἐκ τοῦ δυστυχεῖν δι' ἔθους* Bk. — § 90 *πρόσωπον* PLugd., *προσώπου* rell. — § 90 *περισσόν· περιόν* Dest. — § 95 *Ἰάμνικαν* VC, *ἰνάνω* PAM, *ἶναν* LR, *innam vicum* Lat. — § 97 *Ἰεροσόλυμα· Ἀνθηδόνα* Aldrich. — § 98 *Σαλώμη κτέ· corrupta visa* Aldrichio propter Ant. XVII 189, 321. — § 98 *τοπαρχίαν· ethnarchiam* Lat. unde *ἔθναρχίαν* Huds. — § 100 *τιμὴν· μνήμην* Huds. — § 101 *Ῥωμαϊκῶν· Ῥωμαίων* PA. — § 103 *Μήλον· Μίλητον* PAHeges. cf. Praef. Ns. p. XXIX. — § 105 *ἐκομίζετο* PAM, *κομίζοιτο* LRC, *κομίζοιντο* V. — § 106 *ἀκριβῶς* om. PAM. — § 106 *πίστεως* om. Lat. — § 107 *ἐτεκμήρατο — προσώπου· similitudine deceptus haesitavit* Heges. — § 108 *ὄπ'· παρ'* PAM. — § 108 *ἐν Κύπρῳ* PAM, *ἐν κρουπτῷ* LVRC. —

§ 108 ἦττον γάρ· ἦττον γάρ ἂν Nr. — § 109 ἀπολαβόμενος δέ· ἀπολαβόμενος οὖν PAM. — § 109 πλάσασθαι LVRC, πλανᾶσθαι PAM, πλάσσεισθαι Huds. — § 110 ἐγκατέταξε· ἐγκατέτεξε V. — § 111 κατ' αὐτοῦ· περὶ αὐτοῦ Lugd. — § 113 σταχῶν· ἀσταχῶν PM. — § 114 διεξήμεν· διεξιμεν P, διεξιμεν A, διεξήμεν MC, διεξίμεν L, διεξίει μὲν VR. — § 116 ἐπεβίω Hlw., ἐβίω vlg. — § 117 τῆς PMLat., τις LVRC. — § 119 δοκεῖ· δοκεῖν RC. — § 119 σεμνότητα· σεμνότερον PMLat., σεμνότατον C. — § 120 ἐγκράτειαν· σωφροσύνην καὶ ἐγκράτειαν Suidas, Cedrenus. — § 120 καὶ πρὸς τὰ μαθήματα ἐπιτηδείους M, πρὸς τὰ μαθήματα rell. — § 123 ἀλειφθῆ PM, ἀλειφῆ LVRC. — § 123 διὰ παντός· ἀποστρέφονται supplet Hlw. (?) — § 123 αἵρετοί Lugd., ἀδιαίρετοι rell. cf. Ns. Praef. p. XLIX, LXXIV. — § 123 πρὸς ἀπάντων· πρὸς ἅπαν τῶν Hlw. — § 124 κατοικοῦσι Huds., μετοικοῦσι codd. — § 124 πάντ' ἀναπέπταται P, πάντα ἀναπέπανται M, πέπταται LVR, ἀναπέπταται C. — § 125 ἐξαιρέτως· ἐξαιρέτος RC. — § 127 αὐτοῦ LVRC, αὐτῶ PM. — § 127 παρ' ἐκείνου om. P, παρ' ἐκείνῳ M. — § 127 ὦν Bk., παρ' ὦν codd., περὶ ὦν Df. — § 129 σκεπάσασσι· σκέπασσι Porphyr. — § 130 ἄρτους· τοὺς ἄρτους PM. — § 130 ἐκάστω παρατίθησι· ἐκάστω πάντοτε προσάγει Cedrenus. — § 131 ἀριστοποιησάμενος· ἀριστοποιησαμένοις Porphyr. — § 131 τροφῆς· ζωῆς PAM. — § 132 δειπνοῦσι· πίνοῦσι Porphyr. — § 132 εἰ PA, οἷ rell., οἷ τύχῳσιν ἂν G Schmidt. — § 132 μολύνει LVRC, μιάίνει PAMPorphyr. — § 135 ὀμνύνειν Lugd., rell. codd. add. αὐτοῖς vel αὐτῶν, πάντως Dest. — § 135 τό Df., τόν vlg. — § 136 συγγράμματα· συντάγματα PAM. — § 136 ἀλεξίτηριοι· ἀλεξίτηριον PA. — § 137 τῷ δὲ ζηλοῦντι C, τοῖς δὲ ζηλοῦσι rell. — § 137 πάροδος· παραδόσις PA. — § 140 ἢ τινι· τινι ἢ PAM. — § 140 ὑπερλαμπρνεῖσθαι Cob., ὑπερλαμπρνεσθαι vlg. — § 141 ἐλέγγειν om. Porphyr. — § 142 μετέλαβεν· παρέλαβεν Porphyr. — § 144 ἀναπνοαῖς· ἀνάγκαις Porphyr. — § 145 μέγιστον LVRC, μέγα PAM. — § 146 ὑπακούειν· ὑπακούουσι PA. — § 146 καλῶ· κοινῶ Dest. — § 146 τίθενται om. PA. — § 148 ὀρύττοντες· ὀρύξαντες Porph. — § 148 θοίματιῳ Porph. θοίματιον L, ἱμάτιον PAM, τὸ ἱμάτιον V, θυμάτιον RC, demissa veste (sese

diligentissime contegentes) Lat. Hiatus molestus est. — § 149 *σωματικῶν* MLVRC, om. PA. — § 151 *καὶ τὰς· τὰς* Dest. — § 151 *εὐκλείας· εὐκολίας* Lintelous. — § 154 *αὐτῶν· αὐτοῖς* MLVRC. — § 154 *λεπτοτάτον· λαμπροτάτον* PAM. — § 154 *ἴγγι· ἴλιγγι* P, ἴλιγγι A, ἴλυγγι V, cf. Praef. Ns. p. XXIX. — § 155 *ἀποκείσθαι· ἀφροίσθαι* M, ἀποικείσθαι V. — § 158 *ταῦτα* PAM, *τάδε* LVRC. — § 158 *ἐγκαθιέντες· καθιέντες* PAM. — § 159 *ἀστοχοῦσιν* PM, *ἀστοχῆσουσιν* ALVRC. — § 160 *ἂν ἅπαν· ἂν* PAM, *ἅπαν* LVRC. — § 161 *τριετία· γ'* *εὐεξία* Nr. — § 161 *χάριν* Nr., *χρεῖαν* vlg. — § 161 *ἀμπεχομένης ἐνδύματα· ἐν ἀμπεχόναις* Nr. — § 162 *ἀπάγοντες· ἐπάγοντες* Huds. — § 164 *κακόν spurium* Ns. — § 164 *ἐφορᾶν· μὴ δρᾶν* Grotius. — § 165 *ἐκατέρω· ἐκότερον* Herw. — § 165 *καθ' ἄθου* C, *καθόλου* rell. cf. Praef. Ns. p. XXXVIII. — § 166 *ἀλλήλους· ἀλλοτρίους* Clericus, *ἄλλους* Bk. — § 167 *post κατέλιπεν in Lugd. adduntur quae sequuntur: γίνεται δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον Ἰησοῦς σοφὸς ἀνὴρ, εἶγε ἄνδρα αὐτὸν λέγειν χρη· ἦν γὰρ παραδόξων ἔργων ποιητής· διδάσκαλος ἀνθρώπων τῶν ἡδονῆ τάληθῆ δεχομένων· καὶ πολλοὺς μὲν Ἰουδαίους, πολλοὺς δὲ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐπηγάγετο· ὁ Χριστὸς οὗτος ἦν· καὶ αὐτὸν ἐνδείξει τῶν πρώτων ἀνδρῶν παρ' ἡμῖν σταυρωῖ ἐπιτετιμημένος Πιλάτου, οὐκ ἐπαύσαντο οἱ τὸ πρῶτον ἀγαπήσαντες· ἐφάνη γὰρ αὐτοῖς τρίτην ἔχων ἡμέραν πάλιν ζῶν, τῶν θείων προφητῶν ταῦτα καὶ ἄλλα μυρία περὶ αὐτοῦ θαυμάσια εἰρημῶτων· εἷς τε νῦν τῶν Χριστιανῶν ἀπὸ τοῦδε ὠνομασμένον οὐκ ἐπέλιπε τὸ φύλον· πάντες γὰρ δίκαιοί τε καὶ ἄδικοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ λόγον ἀχθήσονται· τούτῳ γὰρ ὁ πατὴρ τὴν κρίσιν δέδωκε· καὶ αὐτὸς βουλήν πατρὸς ἐπιτελῶν κριτὴς παραγίνεται ὃν Χριστὸν προσαγορεύομεν· οὐδε γὰρ Μίνος καὶ Ῥαδάμανθυς κριταὶ καθ' ὑμᾶς Ἕλληνες, ἀλλ' ὃν ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἐδόξασε· περὶ οὗ ἐν ἑτέροις λεπτομερέστερον διεληλύθαμεν πρὸς τοὺς ζητοῦντας τὴν ἀλήθειαν· οὗτος τὴν πατρὸς ἐκάστῳ δικαιοκρισίαν ποιούμενος, πᾶσι κατὰ ἔργα παρασκευάσει τὸ δίκαιον· οὗ κρίσει παραστάντες πάντες ἀνθρώποι τε καὶ ἄγγελοι καὶ δαίμονες μίαν ἀποφθέγγονται φωνὴν οὕτως λέγοντες· δικαία σου ἡ κρίσις· ἥς φωνῆς τὸ ἀνταπόδομα ἐπ' ἀμφοτέροις ἐπάγει τὸ δίκαιον, τοῖς μὲν εὖ πράξασι δικαίως τὴν αἰδίον ἀπόλαυσιν παρασχόντος,*

τοῖς δὲ τῶν φαύλων ἔρασταῖς, τὴν αἰώνιον κύλασιν ἀπονεύμαντος καὶ τούτοις μὲν τὸ πῦρ ἄσβεστον διαμένει καὶ ἀτελεύτητον, σκόληξ δὲ τις ἕμπυρος μὴ τελευτῶν, μηδὲ διαφθεύρων, ἀπαύστου δ' ὀδύνη ἐκ σώματος ἐκβράσσων παραμένει. *Priora petita sunt ex Ant. XVIII § 63 sq.; alteram partem, inde ab πάντες γὰρ δίκαιοι, manus recens delevit et adscripsit in margine: ἰστέον ὅτι τὸ τοιοῦτον ὠφέλιστοι δικαίως παρ' ἡμῖν, ἐπεὶ μηδ' ἐν ἑτέροις ἀντιγράφοις τοῦτο εὔρομεν· ἀλλ' οὐδέ τις τῶν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ διδασκάλων τούτων ἐπεμνήσθη· οὔτε μὴν τῶν ἐς ὕστερον ἱστορικῶν ἀνδρῶν, cet. cf. Nies. Praef. p. XLVII. — § 168 δυοῖν· δύο PAM, δυεῖν LVRC. — § 168 Πανεάδι· Πανειάδι Ns. — § 170 ἐγγύς· ἐντός Dest. — § 171 ἐξ om. LVRC. — § 172 ἱεσίαν MVC, οἰκίαν PALR. — § 174 εἰς ἀναίρεσιν· ἀναιρεῖν PA. — § 175 τετρακοσίω· τριακοσίω Lat. Euseb. — § 177 ἐσιώπησε· ἐδυσώπησε Nr. — § 182 διαναστήσειεν LVRC, διστάσειεν PAM. — § 183 Ἰσπανίαν· Γαλλίαν Ns. ex Ant. XVIII 252. — § 184 Ἰσπανία· Γαλλία Ns. — § 184 καὶ δοκεῖν· δοκεῖν καὶ PAM, καὶ δοκεῖν καὶ LVRC. — § 185 δέξιντο LVRLugd., δέξιντο C, δέχοντο PAM. — § 187 ἔτι LVRC, ἐπί PAM. — § 187 παρούσης Hlw. Df. γὰρ οὔσης codd. — § 188 πόλις δ' ἐστὶν PAM, πρόσσετιν ἢ πόλις LR, πρόσσετι δ' ἢ πόλις V. — § 189 ὄσον om. LVRC. — § 189 ἑκατοντάπηχυν C, ἑκατονπήχη rell. — § 192 εἴληχε PAM, εἴληψε LVRC. — § 192 Πτολεμαῖδι PM, Πτολεμαῖδα ALVRC. — § 192 τὴν — ἀνδριάντας· τοὺς μὲν ἀνδριάντας καὶ τὰς στρατιάς PAM, μετὰ τῆς στρατιᾶς Dest. — § 194 μεστόν Bk., μεθ' vlg. — § 195 ἀπολεῖ Nr., πολεμήσει vlg. — § 195 καὶ ὡς· ὡς Dest. — § 197 σφαγὴν· τὴν σφαγὴν PAM. — § 199 συλλέγων· συλλεγόν Dest. — § 202 ἱεσίας PAM, ἱκετίας LVRC. — § 202 αὐτοῖς Lugd. αὐτούς vlg. — § 203 οὐ om. PA. — § 204 εἰς τὴν ἀρχὴν om. P. — § 205 κρινεῖν Cocc., κρίνειν codd. — § 206 αὐτοῖς· αὐτῶ LVRC. — § 209 ὑπομενεῖν Df., ὑπομένειν vlg. — § 209 ὁμόσαντας LVRC, ὁμονοήσαντας PAM. — § 209 πολεμήσει· πολεμήσειν PA. — § 210 ὁμοφύλω· ὁμοφύλων AM. — § 210 ἀκούσας· ἀκουσι Hlw., Ἀγρίππας Dest. — § 212 οὐ κατεφαίνετο· οὐκ ἀπεφαίνετο PAM. — § 213 προάγοντας· *progressi quinque* Lat. — § 213 περιόπτον· περιπόθητον vel περι-*

σεπτον Nr. — § 214 *ἐπέσχε· κατέσχεν* PAM. — § 214 *ἔξισει* LVRC, *ἔξῃει* PAM. — § 218 *τηλικούτον δέ* Huds., *τηλικούτον γάρ* codd. — § 218 *ἄν τελεσθέν· συντελεσθέν* PAM, *συντελεσθέν ἄν* Dest. — § 218 *Ῥωμαίοις — πολιορκίαν· τὴν ἐν Ῥωμαίοις ἐποίησε πολιορκίαν* LVRC. — § 220 *πατρίων* LVRC, *ἐπιχωρίων* PAM. — § 222 *νίεις* acc. ex PAM. — § 224 *νεωτερίζη* Nr., *νεωτερίζοι* vlg. — § 224 *συννηθροισμένον· ἠθροισμένον* PAM. — § 225 *εἰς· ἐπὶ* PM. — § 227 *τοὺς μυρίους* LVRC, *τρισχιλίους* PAM. — § 229 *ἀνάγεσθαι· ἀγαγέσθαι* Lugd. — § 230 *πρός· εἰς* LVRC. — § 231 *ἡρεμήσειν* LVRC, *ἡρέμει* PAM. — § 231 *συνιδών* om. PAM. — § 232 *Γημάν· Γινάϊαν* Ant. XX 118. — § 232 *ἀναιρεῖται τις Γαλιλαῖος· ἀναιροῦνται* PAM. — § 233 *χερσί· χειρὶ* PAM. — § 237 *καταχέοντες· καταχέαντες* Dest. — § 237 *ἄ· καὶ μὴ* LVRC. — § 241 *Καيسάρειαν· Σαμάρειαν* Ant. XX 129. — § 242 *πάλιν* PAML, *πόλιν* VRC. — § 246 *πρός· εἰς* LV. — § 247 *ἐπαρχίαν· τετραρχίαν* ed. princ. — § 247 *Οὐάρον· Νοάρον* Vit. Ios. § 48 sq. et infra § 481. — § 247 *ἐπαρχίαν* Petavius, *τετραρχίαν* codd. — § 250 *ἐπὶ· εἰς* VRC. — § 253 *ληισάμενον* PAML, *διωσάμενον* vel *δηωσάμενον* VRC. — § 254 *ἐπεφύετο· ὑπεφύετο* RC, *ὑποφύεται* V. — § 255 *μάλιστα δέ· μάλιστα* PALV, *μάλιστα γάρ* Euseb. — § 258 *σφαγέων· σφαγέντων* VRC. — § 259 *ἀνέπειθον* VRC, *ἔπειθον* PAML. — § 261 *ταύτης* VRC, *τούτου* PAML. — § 261 *ἐπιθεις· περιθεις* L. — § 262 *προαγαγών* Df., *περιαγαγών* vlg. — § 263 *ὑπαντιάσας· ὑπαντήσας* PAEuseb. — § 264 *ἀφαιρήσεσθαι· ἀφαιρεθήσεσθαι* VRC. — § 265 *ἀνερριπίζετο* VRC, *ἐρριπίζετο* PAML. — § 267 *ταῦτα μὲν* VRC, *ταῦτα δέ* PAML. — § 268 *ἀλκῆ· ἀλκαῖς* L. — § 268 *πρός* PAML, *εἰς* VRC. — § 269 *ἐκατέρωθεν* om. PAM. — § 271 *συνέλαβε τοὺς τε· συνέλαβέν τε* PAML, *συνελάβετο* V, *συνέλαβε τοὺς* RC. — § 273 *τάς — οὐσίας· τὴν — οὐσίαν* VRC. — § 274 *αὐτοῖς· αὐτός* L. — § 277 *δικαιότατον* Lugd., *ἀγαθότατον* codd., *ἀγανώτατον* Dest. — § 278 *ἐπενόησεν· ἐνεποίησεν* C. — § 278 *ἐφ' ᾧ τε* Cob., *ἐφ' ᾧ* vlg. — § 279 *τοπαρχίας· πόλεις* PA. — § 279 *ἡθῶν* Hlw. Dest. coll. Ant. XX 256, *ἐθῶν* codd. — § 279 *ἄλλοφύλους· ἄλλοτριούς* VC. — § 280 *διέπων· προδιέπων* VRC. — § 282 *σκοπούμενος* PAML, *θυ-*

μοίμενος ἐπορίζετο VRC. — § 282 ἔλεγχον· add. αὐτῶν VRC.
 — § 286 προσωκοδόμει VRC, παρωκοδόμει PAML. — § 286
 νεών· νεωτέρων C. — § 289 συναθροισθέντων· ἀθροισθέντων
 VRC. — § 289 καταστρέφας· καταστέφας Ns. — § 290 κατα-
 φεύγειν πάλιν LVRC, ἀναφεύγειν PAM. — § 290 ἐν νεότητι·
 νεότητι Ns. — § 291 συμβολή· ἢ συμβολή VRC. — § 292 περὶ
 τῶν V, περὶ rell. — § 293 ἐκριπίζειν τὸν πόλεμον πέμψας
 PAML, ἐκριπίζει τὸν πόλεμον καὶ πέμψας VRC. — § 293
 ἐπὶ· εἰς PAML. — § 295 ἐσχάτους Dest., αἰσχίστους vlg. —
 § 295 ἀνετράπη PAML, ἐνετράπη VRC, *deterritus est* Lat. —
 § 295 παρωργίσθη· προσωργίσθη VRC. — § 296 τὸ βουλόμε-
 νον add. C. — § 297 ὑπαντᾷ· ὑπήντα Huds. — § 297 παρε-
 σκενάστο· παρεσκενάσατο PAML. — § 298 ἐκατοντάρχη· ἐκα-
 τόνταρχον Exc. Peiresc. — § 298 νῦν· νυνί Lugd. — § 301
 πρὸ αὐτῶν· *adversum eos* Lat. — § 302 ἀπολαύσειν· ἀπολαῦσαι
 PAML. — § 303 καὶ δὴ καὶ Nr., καὶ δι' vlg., καὶ δέει Dest.
 — § 303 δέδρακεν PAML, δέδοικεν VRC. — § 303 διάκρισιν
 γενέσθαι LVRC, διάκρισιν PA, διάκρισιν ποιήσασθαι φανεράν
 M. — § 304 προνοεῖν — μᾶλλον VRC, εἰ προνοεῖ τῆς κατὰ
 τὸ ἔθνος εἰρήνης καὶ βούλεται Ῥωμαίοις περισώζειν τὴν πόλιν,
 μᾶλλον PAMLat. — § 305 προσλαβόντες· προσλαμβάνοντες
 VRC. — § 306 παρελιμπάνετο VRC, παρελείπετο rell. — § 306
 μετρίων· οὐ μετρίων Hav. — § 306 ἦγον· ἀνήγον PAML. —
 § 307 τρισχιλίους VRC, τριάκοντα PAML. — § 310 θεωμέ-
 νην· ἀποθεωμένην VRC. — § 313 Ἱεροσολύμοις· βασιλείοις M.
 — § 313 τριάκονθ'· τριῶν Cappellus. — § 314 αὐτή Dest. Nr.,
 αὐτὴν vlg. — § 319 ἐκατοντάρχοις P, ἐκατοντάρχαις rell. —
 § 320 πρίν Krebs., πρὸ vlg. cf. § 233. — § 321 προσπίπτοντες
 VRC, προσέπιπτον καὶ PAML. — § 322 τῆς κεφαλῆς κόνιν
 LVRC, τὴν κεφαλὴν κόνει PAM. — § 322 περιερρηγμένων
 LVRC, διερρηγμένων PAM. — § 324 ἀποκοπήσεσθαι MLVRC,
 ἀποκείσεσθαι P, ἀποκίσεσθαι A. — § 324 συνενγνωμονεῖν M,
 συνευδαιμονεῖν PAL, συγγνωμονεῖν C, μὴ συγγνωμονεῖν VR.
 — § 327 κλονούμενοι Lugd., κλάμενοι vlg. — § 327 ἰδίοις·
 Ἰουδαίοις P. — § 328 συνεισέπιπτον Hlw. Bk., συνέπιπτον vlg.
 — § 328 ἐξήγαγεν ἐν VRC, ἐξήγε PAML. — § 329 τὴν ὄρ-
 μὴν· τῆς ὄρμης P. — § 330 ἐπελθὼν· ἐπανελθὼν A. — § 331

αὐτός L, αὐτόν rell. — § 332 καταλείπει· καταλίποι ML, καταλείψοι VR, καταλείποι PA. — § 333 πεπόνθεσαν PAML, πεπόνθασι VRC. — § 334 καὶ τοῖς μὲν· τοῖς μὲν οὖν PAML. — § 334 τινὰ τῶν· τῶν P. — § 335 Νεαπολιτανόν PAML, νεοπολιτανόν (mg. V πολιτιανόν) VRC, quod probat Df. — § 335 ὑποστρέφοντι· ὑποστρέψαντι VRC. — § 337 ὄργην· ὀρμήν L, *invectionem* Lat. — § 339 ἀπεδείκνυσαν· ὑπεδείκνυσαν VRC. — § 341 ὄθεν PAL, ὅσον MVRC. — § 342 σιωπήσαντας· σιωπῶντας PAML. — § 342 αὐτοῖ· αὐτούς VRC. — § 343 ἐδόκει om. PAML. — § 345 προηρημένους· προηρημένον Cob. — § 346 ἀπείρατος· ἄπειρος PA. — § 348 τίσιν A, καὶ τίσιν rell. — § 348 τῶν προφάσεων PAMLVmg., τῆς προφάσεως C, τῆς προτάσεως VRLugd.Mmg., *causas* Lat., *propositiones* Heges. — § 350 ἡ ὑπόθεσις· ὑπόθεσις PALC. — § 352 αἴρεσθε Cob., αἰρεῖσθε vlg. — § 352 οὐ γάρ VRC, οὐδὲ γάρ PAML. — § 354 ἡ διόρθωσις· διόρθωσις PAL. — § 354 μένει· μενεῖ MVRC. — § 354 βαστάσαι· βαστάζειν PAML. — § 356 τότε γάρ οὖν VRC, τότε τοιγαροῦν PAML. — § 356 τὴν ἀρχήν add. MVRC. — § 357 ὑπακουσάντων· ἀκουσάντων VRC. — § 358 πελάγαι· στόλον suppl. Hlw. — § 358 οἶα om. LVRC. — § 359 εἰρηνεύσαντα Nr., ἐρευνήσαντα vlg. — § 360 σύν MVC, καὶ τὴν σύν P, καὶ τοὺς A, καὶ σύν LR, καὶ τὴν τύχην σύν Dest (?). — § 360 παρασπαίρουσαν Df., παρασπείρουσαν A, παρασπαίρουσιν R, καὶ παρασπείρουσαν MC, καὶ παρασπείρουσιν V, παρασπείροντα Huds. — § 362 καὶ τῶν· πρὸς τῶν MC. — § 363 ὄρος Cob. Dest. Ns., ὄλος vlg. — § 365 εὐγενεῖα προύχειν δοκοῦντες VRC, προύχοντες εὐγενεῖα P, προύχειν εὐγενεῖα δοκοῦντες καὶ ὄντες A, προύχειν εὐγενεῖα δοκοῦντες ML — § 365 ἕξ VRC, *bis ternis* Lat., ταῖς PAML. — § 368 τὸ Παμφύλιον· Παμφύλιον PAL, Παμφυλίον Dest. — § 369 ἀποτεμνομένην· ἐκτεινομένην Huds. — § 370 πρὸς τό — ἀποστήναι· (*Dalmatae*) *qui tam multa pro libertate conati sunt saepiusque capiti rursus cum maioribus opibus rebellarunt* Lat. — § 370 τὸ μόνον· τοῦτο μόνον Ibbetson., μόνον Ns. — § 370 τότε· ὥστε Ibbetson., τό Ns. — § 372 πρόσοδος ὄντες· πρόσοδον διδόντες PA, πρόσοδον φέροντες R. — § 374 ἀρειμάνια LC, γερμανία PA, ἀριμάνια M, ἀρμένια VRLat. — § 374 ἐπι-

χωρίοις· ἐγχωρίοις P. — § 377 ψυχὴν· τύχην RC. — § 377 δουλεύουσι μὲν· δουλεύουσιν P, οἱ μὲν δουλεύουσιν Dest. — § 377 τεῖχος· πλῆθος R. — § 379 ἐν εἰρήνης· ἐν susp. Ns. — § 380 ὄπλα· σκήπτρα M. — § 383 ἡγεμονίας· ἡγεμονίδος Nr. — § 385 ὄμορος VCLat., ὄρμος PAML. — § 385 εἰσφορᾶς· συνεισφορᾶς P, εἰσφορῶν V. — § 386 ἐνιαυσιαίον· ἐναυσίον VC. — § 389 συνεμπλέξουσιν PAM, συμπλέξουσιν LVRC. — § 390 τοῦ θεοῦ· ἐν τοῦ θεοῦ VRC. — § 390 θεοῦ· θείον Dest. — § 391 μάλιστα VRC, μᾶλλον PAML. — § 394 ἐπικαλέσεσθε· ἐπικάλεσθε P, ἐπικαλέσησθε C. — § 394 πρὸς· εἰς VRC. — § 394 παραβάντες· παραβαίνοντες VRC. — § 394 εἰκὸς· νεῖκος RCLugd. — § 394 ἀποκόπτη φανεράν· ἀποκόπτη νευράν RLugd., ἀποκόπτη νευρὰν φανεράν C. — § 395 κωλύει· καὶ λύει Dest. — § 396 προσκείμεσθαι· περισκεπτεσθαι P. — § 396 ἀπὸ λιμένος MVRCLugd., ἀπολονμένους PA, ἀπολλυμένους L. — § 396 ἐπιπεσοῦσι· ἐμπεσοῦσι M, ἐπεισεσοῦσι Lugd. — § 397 σχεῖν· σχήσειν G.Schmidt, fort. spur. Ns. — § 399 ἀνόσιον· ὄσιον Ns. — § 400 νόον· νόμον VC. — § 402 τὸ πολὺ VRC, πολὺ PAML. — § 403 τὰς τῆς Herw., τῆς MVRC, τὰς PAL, *antonianas* Lat. — § 404 ἀποσκενάσαισθε Df., ἀπεσκενάσαισθε PAL, ἀποσκενάσεσθε M, *sopietis* Lat. — § 404 συνάψετε — τελέσετε· συνάψαιτε — τελέσαιτε Nr. — § 406 κατέστειλεν VRC, κατεῖχεν PAM, κατέλιπεν L. — § 408 κατέστησαν· ἐγκατέστησαν PAML. — § 409 ἄλλοφύλον LVRC, ἄλλοτρίον PAM. — § 409 καὶ Καίσαρος PAML, Καίσαρος VRC. — § 411 τοῖς — γνωρίμοις PAML, τῶν Φαρισαίων οἱ γνώριμοι VRC. — § 411 ἀνατολήν VRC, ἀνατολάς PAML. — § 412 τῶν ἄλλοφύλων· τῶν ἀναθημάτων τῶν ἄλλοφύλων VC. — § 413 διακεκωλυκέναι· διακεκρικέναι VRC. — § 413 τὰ παραμένοντα· παραμένοντα Dest. — § 415 περιορᾶν δέ. Ὅτε δέ — γίνονται, δεδοικέναι μὴ καὶ Hlw., (*si — lex ferretur,*) *posset nimirum iure nos inhumanitatis arguere; nunc autem despiciuntur Romani et iudicatur Caesar profanus* Lat. — § 417 παρὰ· ἀπὸ VRC. — § 417 λειτουργοί LVRC, ληστρικοί PAM. — § 420 τὸ δεινόν C, τοῦτο δεινόν MVR, δεινὸν PAM, δεινὸν ἐκεῖνο Dest. — § 421 ἐπαμνούντας L, ἐπαμύνοντας rell. — § 421 ἰπάρρη LVRC, ἰπάρρη PAM.

— § 424 εἶχον LVRC, ἔσχον PAM. — § 425 ἦν om. LVRC.
 — § 425 ἀεί· δεῖ (et διαμένειν) Dest. — § 425 ἐπιθέσεως
 VRC, ἐπιχειρήσεως PAML. — § 426 κατέκασαν VRC, ὑπο-
 πιμπρᾶσιν PAML. — § 428 κατέφλεξαν MVRC, καταφλέξαν-
 τες PAL. — § 429 πύλας VRC, θύρας PAML. — § 430 πεν-
 τεκαιδεκάτη· δεκάτη Petitus. — § 431 θωρακεῖα Df., θωράκια
 vlg. — § 433 ὃς ἦν σοφιστής VRC, σοφιστής PAML, σοφι-
 στῆς ἦν aut verba ὁ καὶ — θεόν utpote ex § 118 illata eiici-
 enda esse putat Dest. — § 433 ὁ καὶ — θεόν om. Heges. —
 § 435 διορύξαντες VRC, ὑπορύξαντες PAML. — § 435 ἀνα-
 κρημνᾶσιν R, ἀνεκρήμνισαν PAL, ἀνακρημνῶσιν M, ἀνα-
 κρημνᾶσιν VC. — § 435 ἀνέχουσαν PAM, ἀνασχοῦσαν L,
 ἔχουσαν VR, κατέχουσαν C. — § 436 ἀνθρωποδομημένον MVRC,
 ἀνθρωποδομημένον PAL. — § 437 ὑπόσπονδοι· πρόσπονδοι
 PMVRC, πρόσσπονδοι A. — § 439 τὸν Μαριάμην· art. acc.
 ex edit. pr. — § 440 ἀνελθεῖν VRC, ἐκδραμεῖν PAML. —
 § 441 περισχόντες Hlw. Nr., ἐπισχόντες vlg. — § 441 διαφύγοι
 Nr., διαφύγη vlg. — § 443 δόντες· διεβεβαιοῦντο add. M. —
 § 443 δημίω Hlw. Dest., δήμω vlg. — § 444 σοβαρός· σοβαρῶς
 PA. — § 445 δῆμος LLat. Bk., δῆμος ἐπὶ τὰς ὀργάς rell., ἐπὶ
 τὰς ὀρμάς Huds. — § 445 διαστρέψειν L, διατρέψειν PAM,
 διαρίψειν VR. — § 449 λαμβάνειν acc. ex VRC. — § 451
 ἀνέπεμψαν PAML, ἀπέπεμψαν VR, ἀπέπεμψε C. — § 454
 ἀπανηλώθησαν· παρανηλώθησαν Nr. — 454 Ἰουδαίοις MVRC,
 Ἰουδαίων PAL. — § 458 προσεχεῖς VRC, προσεχοῦσας PAL,
 προσεχῶς M. — § 459 καὶ τὰς μὲν Lugd., τὰ PAL, τὰς MVRC.
 — § 462 ἐπεῖχε· PAML, ἐπέσχε VRC. — § 463 προχείρως·
 προθύμως V. — § 464 εἶναι δοκοῦντας VRC, πάνν δοκοῦντας
 PAML. — § 464 κερδάνας· κερδήσας V. — § 465 τολμωμένων
 PAML, τελουμένων V, τολμημένων R, τετολμημένων C. —
 § 465 ἀνάτασιν Euseb., ἀνάστασιν PAML, μετάστασιν VRC.
 — § 466 ἐπείρασαν VRC, ἐπειράσαντο PAML. — § 467 ἄλ-
 λοεθνεῖς· ἄλλογενεῖς LC. — § 469 Σίμωνος· τοῦ Σίμωνος Lugd.
 — § 470 προϊών Lugd., προσιών rell., προσιόντων Dest. — § 470
 πάντας VRC, ἅπαντας PAML. — § 471 τρέπεται VRC, ὄρ-
 μησεν PAML. — § 472 καθ' ὑμῶν πάσχω Σκνθοπολίται Df.,
 πάσχω Σκνθοπολίται καθ' ὑμῶν codd., Σκνθοπολίταις μεθ'

ὑμῶν Dest., καθ' ὑμῶν om. Lat. Heges. suspecta Bk. — § 472 αὐτούς· ὑμᾶς Huds. — § 472 ἐπιστωσάμην MVRC, ἐπιστωσάμεθα PA. — § 472 ἦν Bk., ἐν vlg. — § 475 ὑπαντῶντος VRC, ὑπαπαντῶντος PAML. — § 478 διεχρήσαντο VRC, διεχειρίσαντο PAML. — § 478 τὸ πλεον RC, πλείστους PAML, τὸ πλείστον V. — § 479 τινά VRC, τινάς PAML. — § 479 πρὸς τὰ κινήματα· πρὸς del. Bk. — § 479 δοκεῖν Ns. Dest., δοκεῖ vlg. — § 481 Νόαρον cf. § 247 et Vit. § 48. Krenkel., de Iosepho et Luca p. 93. — § 484 κατέρριψαν· κατέκρυσαν L. — § 485 χωρίον VRC, φρούριον PAML. — § 487 ἰσοτιμίας MLVRC, ἰσονομίας P, ἰσονομοῖρας A, ἰσομοιρίας Dest. — § 490 παρὰ· τὰ παρὰ Dest. — § 491 παραχρηῖμα μὲν A, παραχρηῖμα rell. — § 491 διεσπάρησαν Hlw. Nr., διεφθάρησαν vlg. — § 492 ἐπί· εἰς V. — § 492 ἐν· σὺν Dest. — § 493 τὸ — στρατεύμα· τὰ — ὄπλα V. — § 494 πεντακισχιλίους LVRC, δισχιλίους PAM. — § 495 ἀναιμωτί· ἀκονιτί Herw. — § 495 ἐγκλίναντες Bk., ἐκκλίναντες PAL, κλίναντες MVRC. — § 496 παντελής VRC, παντοῖος PAML. — § 497 σωρευθῆναι LVRC, ἐσωρευθῆσαν PAM. — § 497 ἰκετεῖαν VRC, ἰκετηρίας PAML. — § 499 ἤρεμειν· ἤρεμήσειν C. — § 503 Χαβουλῶν Ns., ζαβουλῶν PAMVRC, cf. infra III 38, Ant. VIII 142, Vit. 213, Apion I 110; cf. Praef. Ns. p. XXXVI. — § 503 ἧ om. R itemque ἀνδρῶν· suspect. Ns. nec legisse videtur Heges. — § 504 ἐφῆκε PLRC, ἀφῆκε AMV. — § 504 θανμάσας τοῦ· θανμαστοῦ L. — § 507 προαίσοθιντο· oppidani praesensissent Lat., unde οἱ ἔνδον excidisse putat Dest. — § 508 πόλιν· Ἰόππην RCLat. — § 509 τοπαρχίαν PAL, ἐπαρχίαν MVRC. — § 510 Καισέννιον· Κέστιος MVRC, cesennium Lat. — § 511 ἀντικρό PAM, ἀντικρος LVRC. — § 512 ἔβαλλον VRC, ἡμύναντο PAML, ἡμύνοντο Dest. — § 512 πρὸς· ὡς v. περί Ns. — § 512 γυμνῆται τοὺς ὀπλίτας MVRC, γυμνῆτες ὀπλίτας PAL. — § 516 παραφανέντων· προφανέντων C. — § 517 τῆς ἑορτῆς MVRC, τὴν ἑορτὴν PAM. — § 517 καὶ μετὰ LVRC, μετὰ PAM. — § 518 ἀναιροῦντες Nr., ἀναιροῦντας vlg. — § 519 εἰ δὲ μὴ τῷ M, εἰ δὲ δὴ τῷ μὴ PAR, εἰ μὴ τῷ μὴ L, εἰ δὲ μὴ τῷ μὴ C. — § 519 τῶν πεζῶν C, τοῦ πεζοῦ PAML, τοὺς πεζοὺς VR. — § 521 οὐραγίας· αὐτῶν add. M. — § 521 ἔξαρκ-

πάσας VRC, ἀποσπάσας PAML. — § 523 ἐναντίων VRC, ἐναντιωθέντων PAML, τινῶν ἐναντιωθέντων Dest. — § 525 πρεσβεύοντας· πρεσβεύοντας PA, πρεσβεύαντας Ns. — § 527 ἐπήγεν· ἤγεν PAL. — § 528 ἔνδον· ἔνδοθεν P. — § 530 ὑποπίμπρησι PAML, ὑπεπίμπρησι VRC. — § 530 καὶ τήν· τήν καὶ Relandus. — § 531 καταλελύσθαι· καταλύεσθαι PAML. — § 531 παραντίκ' ἄν Herw., παραντίκα vlg. — § 531 δεκασθέντες L, δελεασθέντες PAMVRC. — § 531 ἀπέστρεψαν Cob., ἀπέστρεψαν vlg. — § 536 ὑπεχώρησαν VRC, ἀνεχώρησαν PAML. — § 537 ὑπόρουσσον MLVRC, ὑπέουρον PA. — § 538 ἤδη δέ· ἤδη τε Dest. — § 538 ἀλωσομένης· ἀλουμένης PA, unde ἀναλουμένης vel ἀπολουμένης Dest. — § 541 ἐπεξέδραμον P, ὑπεξέδραμον M, ἐξέδραμον ALVRC. — § 542 καὶ καθ' ἐκάτερον· καθ' ἕτερον δέ VRC. — § 542 προσιόντες· περιόντες PAML. — § 543 πλευράν· πλευρόν PAMR. — § 544 στρατοπεδάρχης Nr., στρατάρχης vlg. — § 546 καὶ τῶν ὄνων ἔτι δέ om. VRC, occisisque tunc mulis atque asinis aliisque iumentis Lat. cf. III § 90 et 105. — § 546 προῆγε· προσῆγε PAL. — § 547 τὰ στενὰ καὶ τὴν κατάβασιν PALLat., τὴν κατὰ τὰ στενὰ κατάβασιν MVRC. — § 549 κατεφέροντο VRC, κατεφθείροντο PAML. — § 549 τόπον· τρόπον Nr. — § 550 ἄν ἤρπασαν PM, ἀνήρπασαν AL, ἤρπασαν VRC. — § 551 τοῖς ὀχρωμάσι C, τῶν ὀχρωμάτων VR, τῶν δωμάτων PAML, tectorum fastigiis Lat., in munitionibus Heges. — § 551 ἀναβάντας — ἰστῶν VRC, ἀναβοᾶν τὰ σημεῖα τῶν ἐν τοῖς στρατοπέδοις φυλάκων PAML, vigilum qui in castris excubarent signa clamare Lat., ut tota nocte cum strepitu maximo officia praetendentium vallo circumsonarent Heges. — § 552 ἔκανλιν· αὐλήν PAL. — § 553 πολλὰ· λοιπά VRC. — § 556 ἐκ suppl. Cob. — § 558 ἀξιώσαντας· ἀξιώσας Lugd. cf. III § 33. — § 558 ἀνάγκην· φυγὴν VRC. — § 558 τῆ — ὀργῆ C, τὴν ὀργὴν rell. — § 566 Ἀνανίου Huds., Νέου codd. — § 566 περὶ· ὑπὲρ Ns. Dest. — § 570 ἐγχωρίων· ἐπιχωρίων PAML. — § 571 διαφορῶν LVRC, διαφορῶν PAM. — § 573 προεμβалоῦντας PAM, προσεμβалоῦντας L, προσβαλοῦντας VRC. — § 573 ἀντειχίσσατο VRC, ἐτειχίσσατο PAML. — § 574 ἐφῆκε Bk., ἔφη PAL, ἀφῆκε MVRC. — § 576 Γαλιλαίας· add. πολλήν A. — § 576 ἐγκατασκευασζό-

μενος· καὶ καινὰ σκευαζόμενος Ns. — § 578 ἡγεμόσι VRC, ἡγεμόνας PAML. — § 578 ἀφηγουμένοις ARC, ἀφηγουμένους PMLV. — § 579 προσκλήσεις PMLRC, προκλήσεις AV, *provocationes* Lat., *excitationes* Heges. — § 579 συμπαθεῖν· συναμύνειν ed. princ., συμβοηθεῖν Hlw. — § 580 παράστημα VRC, παράστασιν PAML. — § 581 λήψεσθαι PAML, λαβεῖν VRC. — § 581 εὐταξίας VRC, πειθαρχίας PAML. — § 581 τοῦ τε Df., τό PAR, καὶ μὴ M, τό τε L, καὶ μὴ τό VC. — § 582 οἱ στρατενόμενοι· add. πάντες PAM. — § 584 στρατείαν Dest., στρατιάν vlg. — § 584 κατεῖχεν· κατεῖχον PA. — § 585 σχών· ἔχων MVRC. — § 588 γοῦν VRC, καί PAML. — § 588 Τυρίων· τύρων PAMC, Σύρων § 625. — § 590 ὄρων· ὄρώη M, ἑώρα Hlw. Bk. — § 590 ἐκέρδησεν· ἐκέρδανεν PAML. — § 591 ἐγκεχειρισμένῳ· κεχειρισμένῳ Ns. — § 592 πέμπων· εἰσπέμπων PAL. — § 592 ἐργασίαν· εὐεργεσίαν PAM. — § 593 νεωτεριζομένων· νεωτεριζόντων VR. — § 595 ἐνεδρεύοντες VRC, ἐνεδρεύσαντες PAML. — § 596 διαδέσθαι· διελέσθαι PAML. — § 597 δεσπόταις· οἰκείοις δεσπόταις M. — § 599 οἱ μὲν καταλεύειν· καταλύειν PALat., καταλεύειν rell., οἱ μὲν καταλύειν Huds. — § 601 καταμησάμενος LSuid., καταπασάμενος rell. — § 602 πρὸς ἃ VRC, πρὸς ταῦτα PAML. — § 603 προειλήφεσαν Bk., προσειλήφεσαν vlg. — § 603 προπαρασκευή PAML, προκατασκευή VRC. — § 604 ὁμολογήσειν ὑπισχνεῖτο C, ὁμολογήσων MLVR, ὁμολόγησον P, ὠμολόγησεν ex ὁμολόσον corr. A. — § 607 εἰ δὲ καλῶς vel εἰ δὴ μὴ κακῶς Huds., εἰ μὴ καλῶς PAL, εἰ δὲ μὴ καλῶς MVRC, *sin recte consului* (Lat.), κει μὴ καλῶς Ns. — § 605 μὴ inser. Cob. — § 609 ὁμοίως PAML, ὅμως VRC. — § 610 ἐπανεχώρει R, ἀπανεχώρει VC, ἀνεχώρει PAML. — § 612 ἐπικλείσας VRC, ἀποκλείσας PAML. — § 614 ἐπέτεινε· ἐπετείνετο VRC. — § 614 ἐκέτευσεν· ἐκέλευσεν PAM. — § 615 ὑπάρχοις· ἐπάρχοις Huds. — § 615 ὄ· ᾧ MVRC. — § 616 κατὰ τὴν ἐπιβουλήν MVRC, περὶ τὴν ἐπιβουλήν PAM. — § 620 φθόνον· φόνον VR. — § 620 ἀγγέλλων MLV, ἄγγελον PAR, ἀγγέλων C. — § 622 πόλιν VRC, πατρίδα PAML. — § 623 εἶργε· ἀνεῖργε PAML. — § 624 ἀπειλήσας τῶν Lugd., ἀπειλήσας mg.A, ἀπειλησάντων PAMVRC, ἀπειλήσαντος L. — § 624 μὴ VR, εἰ μὴ C, τῶν

μή PAML. — § 625 ὅσον εἰς δισχιλίους· ὡς δισχιλίους P, *prope mille* Lat., ὡς εἰς χιλίους Dest. — § 625 Ἰωάννης· Ἰωάννην Ns. — § 625 ἐπιβουλᾶς· χωρῶν add. M. — § 627 τούτοις VRC, ταῦτα PAML. — § 627 πολεμήσοι Lugd., πολεμῆ LVRC, πολεμήσωσιν PAM. — § 628 Ἰωάεσδρον· Ἰώζαρον Vit. § 324, 332. — § 629 προσεδήλουν VRC, προσεδήλουν PAML. — § 629 Γάμαλα· Γάβαρα Dest. ex Vit. § 203. — § 630 στρατηγήμασιν PAML, στρατηγήματι VRC. — § 634 βραδύνοντος· βραδύναντος PAML. — § 636 ἐνόπλους Hlw. Dest., ἀνόπλους vlg. — § 638 παραναλίσκουσι Bk., προαναλίσκουσι codd. — § 638 ποιοῦσι· δρῶσι PAML. — § 638 αὐτῶ· αὐτῶν AMVRC. — § 639 πορρωτάτω VRC, πορρωτέρω PAML. — § 639 προσελθεῖν VRC, προελθεῖν PAML. — § 641 σκαφῶν inser. Bk. — § 643 ἀποπηδᾶν VRC, ἐπιπηδᾶν PAML. — § 645 ἐλών· εὐρών PA. — § 646 καὶ Τιβεριάδα add. VRC. — § 646 τῆ δ' PAML, καὶ τῆ VRC. — § 649 ἀτάκτοις· *iussis* Lat. — § 650 ἐσχεδιάζοντο PAML, ἐσχετλιάζοντο VRCLugd. quod placet Hlw., *ex tempore fingebantur* Lat. — § 651 ἡττήθη· ἥττητο VRC. — § 653 τῆς τῶν PAM, τῶν LVRC. — § 654 Ἰδουμαίαν PAML, Ἰουδαίαν VCR. —

Libri III § 2 στρατηγῶν PA, στρατηγοῦ rell. — § 3 σκεπτόμενος C, σκεπτομένον rell. — § 4 ἄνδρα ταῖς· Cob. del. ταῖς, sed hiatus molestus erit. — § 6 μέγα Dest., μετά vlg. — § 7 ληψόμενον PAML, διαληψόμενον VRC, παραληψόμενον Dest. — § 8 δέκατον Cardwell. Ns. coll. III § 65, Tacit. Hist. V 1, τὸ δέκατον vlg. — § 9 αὐτῶν LVRC, αὐτοῖς PAM. — § 10 ἐγγιεῖν VRC, ἐγγίων A, ἐγγιον PML. — § 11 σύνεσιν· συνέσει PA. — § 12 ἐπῆρχεν· ἤρχεν Lugd. — § 13 ὄργαις PAL, ὄργαῖς MVRC, *ira* Lat. — § 14 ὠδομένους· ὠρημένους PAML. — § 15 ἄπαξ om. LVR. — § 16 πλατύ VRC, πολύ PAML, *plurimus* Lat. — § 17 τὸν τῶν· τὸν acc. ex Lugd. — § 18 τῶ πολεμῖω· τῶν πολεμίων Ns. — § 22 προτέροις· προγευεστέροις PAM. — § 23 ὀργιλώτεροι VRC, ὀργιλώτερον PAML. — § 23 πολύ· πολλῶ P. — § 27 τοῦ φρουρίου σπήλαιον· τοῦ σπηλαίου P, *castelli specus* Lat., σπήλαιον suspectum Ns. — § 27 πυρός Ns. Dest., πύργου vlg. — § 30 νεμόμενοι· πόλιν add. PAM, μόνοι om. LVRC. — § 31 Καισεννίω· καὶ Σεντίω

PA, *κεσσηνίω τῶ* L, *Κεστίω* MVRC, cf. supra II § 510. — § 34 *οὐ· οὐδέ* VRC. — § 34 *ἐπιτετειχισμένην· ἐπεκτισμένην* VR. — § 35 *τέμασι· τέλμασι* VR. — § 37 *Σαμαρίς* VRC, *Σαμαρείτις* P, *Σαμάρεια* M, *Samaritis* Lat. — § 37 *ῥείθρων* VRC, *καμάτων* PAML. — § 37 *οἱ ὄροι* ed. pr., *ὄροι* codd. — § 39 *ἡ Ξαλώθ* Huds., cf. Vit. § 227, *Ἐξαλώθ* PAL, *ξαλώθ* MRCHeges., *ξανλώθ* V, *salothi* Lat. — § 42 *ἐπειδή· ἔστι* *δέ* Dest. — § 42 *εὐπετείας· εὐπειθείας* L, *εὐπαθείας* VRC et mg.M, *ubertate* Lat. — § 44 *προέλοιτ' ἄν* Bk., *προέλοιτο δ' ἄν* vlg. — § 44 *συνεχές* Dest., *συνεχής* vlg. — § 45 *εἰς ἐλαίαν· ἐλαίαν* PA. — § 47 *Σιλβωνίτιδι* MLC, *Σιλωνίτιδι* PAL, *Σιβωνίτι* VR, *Selbonitide* Lat., *Σερβωνίτιδι* Spanh., *Σιβμωνίτιδι* Petitus, *Σεβωνίτιδι* Schuerer, *Σιοβωνίτιδι* Stiehle. — § 48 *Γιναίας* C, *Γηνεώς* PA, *Γηνεός* M, *Γηνέας* LVR, *Genamae* vel *Genaniae* Lat., *Eleas* vel *Aeleas* Heges., *Γινναίας* Petitus cf. II § 232 et Ant. XX 118. — § 49 *παρ'* — *πλέον eo quod nusquam natura sunt aridae imbriumque satis habent* Lat., *προσάρδεσθαι γοῦν οὐδαμοῦ μὲν φύσει ἀσπιλές* VRC et mg.M. — § 52 *ἀσκόπως· ἀστόχως* Nr. — § 54 *ὡς βασίλειον* MVRC, *βασίλειον* PAL, *spurium* Dest. — § 54 *ἡ κεφαλή· κεφαλή* C. — § 56 *μοῖρα· μοῖραι* PAL. — § 57 *Τιβεριάδος* VRC, *πρὸς Τιβεριάδα* PAML, *πρὸς Τιβεριάδι* Ns. — § 60 *ἀτρεμοῦντας — πόλιν* ex Lugd. Huds., *ἀτρεμοῦντα τὰς τε πόλεις* PAM, *ἀτρεμοῦντα τὰς τε κατὰ πόλιν* R, *ἀτρεμοῦντας τὰ τε κατὰ πόλεις* V, *ἀτρεμοῦντων τε τὰς πόλεις* Dest., *ἀτρεμοῦντάς τε κατὰ πόλεις* Ns. — § 62 *ἐπιβολῆς* Dest., *ἐπιβουλῆς* codd. — § 62 *καὶ κτείνοντες καὶ* del. Dest. — § 62 *ἀσθενεστέρους* MVRC, *ἀσθενεῖς* PAL. — § 63 *μία γάρ· μία δέ* Dest. — § 64 *εἰς τήν· ἐπί* PAML. — § 64 *πορεία· προθυμία* VRC. — § 71 *κτῆμα· κἀνήχημα* P. — § 72 *ἀπειρηγότες* VRC et mg.M, *προρηγηγότες* PA, *ἀπηρηγηγότες* M. — § 73 *εὐτονίας· εὐτολμίας* VRC. — § 74 *δαπανᾶ· δαπάναι οὔτε* PAL, *quod placet* Dest. — § 74 *οὐχ ὁμοίων βέβαιον· οὐχ ὁμοίως τὸ βέβαιον* V, *οὐχ ὁμοίως βεβαίων* Huds., *unde sequitur ut semper superent quos non itidem confirmatos invenerint* Lat. — § 78 *τὰ — ἐργαλεῖα· τῶν — ἐργαλείων* PA. — § 79 *παρέχει* Hlw. Ns., *ἐπέχει* vlg. — § 81 *εἰ κατεπείγει· εἴ τι κατεπείγοι* Dest. — § 84 *τετράπηγος· δεκάπηγος* Lipsius. —

§ 84 ἴσον· ἴση PAML. — § 86 οὐδέ· οὔτε VR. — § 88 εἰ
 δέοι PAMLV, δέοι RC, ἐνδέοι Dest. — § 88 χωρῶσιν Df. ex
 Lugd., ὑποχωροῦσιν vlg., ὑποχωρῶσιν AV. — § 89 νεύματι·
 πνεύματι Lipsius. — § 89 ἀναιροῦσι· ἀναίρουσι Hlw. — § 90
 ἐπιθίντες C, ἐπιτιθίντες rell. — § 90 ἀφ' ὕσπληγος Nr., ἐφ'
 ὕσπληγος vlg. — § 90 ἐνεῖ suspect. Dest. — § 91 ὁμοίως Lugd.,
 ὅμως rell. — § 92 ἀντιβοῶσι· ἀναβοῶσι PAL. — § 97 ὄπλω·
 ὄπλων PAML. — § 97 ἔκκριτοι· ἐπίκριτοι VRC. — § 103
 φοβερώτεροι lacuna est, Dest. — § 103 τοῦ δοκεῖν Df., τὸ δο-
 κεῖν codd., τῷ δοκεῖν Huds. — § 105 συναφεῖς L, ἀσφαλεῖς
 PAMV, ἀφελεῖς RC, copulati Lat. — § 106 συστάντες· στα-
 θέντες PAL. — § 107 πράξεως MVRC, παρατάξεως PAL. —
 § 109 ἐμπειρίαν PAML, ἐμπειρίας VRC. — § 110 ψυχαῖς
 VRC et mg.M, φυγαῖς L, φυλακαῖς PAM. — § 111 ἐχομένης·
 οἰχομένης MVRC. — § 115 ἐμβάλλειν VRC, ἐμβαλεῖν PAML.
 — § 116 ἀνακόπτοιεν· προσκοποῖεν VRC. — § 120 τοῦ τάγ-
 ματος· ἐκάστον τάγματος Hlw. — § 124 ἱεροῖς δέ VRC, δὲ
 ἱεροῖς P, δὲ ἱερεῦσιν A, δ' ἱεροῖς ML. — § 124 πλατύνουσα·
 πλατύνουσα AL. — § 126 καὶ ὀπλίται fort. spurium, Ns. —
 § 126 συχνοί· πολλοί LVRC. — § 127 πρὸς VRC, εἰς PAML.
 — § 129 παρὰ — καλουμένην om. PAL Lat., fortasse recte,
 Dest. cf. Vit. 395. 412. — § 129 ἐπέι· ἐν ἧ PA, quod placet
 Dest. — § 130 ἔχοι ALVRC, ἔχει PM. — § 130 πεπτῶκοι·
 πεπτωκότα VRC. — § 131 ἀναλαβῶν δὴ Bk., ἀναλαβῶν δέ
 vlg. — § 132 Γαδαρέων MVRC, Γαδάρων PA, Γαδαραίων L,
 Γαβάρων Gfroerer. — § 135 ἐπί Dest. Nr., ἀπό vlg. — § 135
 ἅπαν VRC, τὸ πᾶν PAML. — § 136 ποί· οἱ VRC. — § 136
 ῥέψει· ῥέψει Huds. — § 138 θρασύνειεν· θρασύνοιεν PAMVR
 et Ns. (?). — § 141 τὴν Ἰωταπάτην Df., τὴν Ἰωταπάταν P,
 τὴν Ἰωτάπαταν AL, τὰ Ἰωτάπατα MVRC, *Iotapatam* Lat.
 Heges. cf. Steph. Byz. v. Ἰωτάπατα. — § 142 ἦνοιξαν· ἀνέφω-
 ξαν Df. — § 142 ἀνίστησι VRC, ἐγείρει PAML. — § 146 εἰς
 om. Hav. nec sanum videtur Ns. — § 146 πρὸς τινι· ἐν τινι
 PAML. — § 148 πάσας PAMLC, πᾶσαν VR. — § 149 μαχι-
 μώτερον· ἀλιμώτερον Nr. — § 150 ἐξστρατοπεδευκότες VRC,
 ἐστρατοπεδευκότες PAML. — § 151 ἐπέτρεψε· ἐκέλευσε VRC.
 — § 151 ἀνώθει· ἀνωθεῖ Ns. — § 151 τὸ τεῖχος· τοῦ τεῖχους

VRC. — § 155 ὕστεραία· ἡμέρα add. PAL. — § 155 ἐπεξελθόντες· ἐπεξῆλθόν τε Dest. — § 155 προτέρα· προτεραιά Ns. Nr. — § 157 καρτερότεροι· καρτεραί VRC, καρτερώταται Dest. — § 158 καθ' ὃ λήγοντι MRC, κατ' ὀλίγον τι PAL, καθ' ὀλίγον τι V. — § 158 πλαγίω· πλαγίως ML, fortasse recte nisi πλαγία mavis, Ns. — § 158 προσέκτισται VRC, προσεπτείνεται ALM, προσεπτείνεται P, aedificata est Lat., παρεπτείνεται Dest. — § 160 κυκλόθεν ALVR, κυκλωθέν PMC. — § 162 προσιτόν· ἀπρόσιτον MVRC, quod placet Hlw. — § 163 χαρκαωμάτων· τῶν χαρκαωμάτων L. — § 163 ἔχουν· ἐχόννον Lugd. — § 164 προσέφερον VRC, ἔφερον PAML. — § 165 σκεπάσασιν· σκιάσασιν L, σκέπασιν VR. — § 167 καταπάλται ubique mavult Herw. — § 167 ἀθρόον Exc. Poliore., ἀθρόων vlg. — § 167 τήν· τῆς MLR. — § 170 παρείχε· παρέχειν Exc. Peiresc. — § 170 τὰς σκέπας VRC, τὰ σκεπάσματα PAML. — § 170 παραδύσεις· παρεισδύσεις Dest. — § 173 ἀναδέχονται· ἂν ἀναδέχονται L, ἂν δέχονται VRCExc. Poliore. — § 174 ἡγειραν· ἀνήγειραν V. — § 175 ἐποίησεν· ἐνεποίησεν Dest. — § 179 ἀπορία τῶν ἀναγκαίων RC, τῶν ἀναγκαίων ἀπορία MV, ταῖς ἀπορίαις PAExc. Poliore., ἰνορία cibi Lat. — § 180 ἐκτετρωμένοις· ἐκτετρομμένοις Exc. Poliore. unde ἐκτετρομμένοις Df. — § 181 τοῦτο acc. ex Lugd. — § 182 ἤσχαλλόν τε ὡς ἤδη MLVRC, ἀσχαλλόντων ἤδη ὡς PA. — § 183 διένειμεν· διένειμεν εὐθέως PA. — § 187 κατακρημάσαι· κατακρημησίαι LExc. Poliore. — § 191 ἔλαβε MVR, ἐλάμβανε PAML. — § 192 εἰσιοῦσι LVRC, ἐξιοῦσι PAM, τοῖς ἐξιοῦσί τε καὶ εἰσιοῦσι Herw. — § 193 εἰ μένοι· αἰσθόμενος add. VRC. — § 193 συναισθόμενον· συναισθόμενοι PAR. — § 193 περιχθέν· περιχθέντες Dest. — § 194 μὲν — αὐτοῦ· μένων ἐλπίς καὶ παραμένοντος αὐτοῦ VRC, μὲν ἐλπίς παραμένων PAML. Vexatus locus est. Herw.: μὲν ἐλπίδα παραμένοντα. Etiam G. Schmidt ἐλπίδα commendavit. — § 194 παντὸς ἂν ἀγωνισαμένου A sec. man. παντὸς ἀγωνισομένου MLRC, παντὸς ἀγωνισαμένου PAV. — § 194 παραμυθίαν PAL, παραμυθία MVRC. — § 195 ἐκ suppl. Cob. — § 198 γάρ· εἴσω add. PAML. — § 200 ἂν εἶη Ns., εἶη vlg. — § 203 τῆς — ὀρυθς· τήν — ὀρυμήν VR. — § 204 καλόν seclisit Bk., pulchrumque vitam pacisci pro laude

Lat., *καλόν τε* Cardwell. — § 204 *παίδων* VRC, *παίδων οὐτως ἀπελθεῖν* M, *παισίν* PAL, *πεσεῖν* corr. A, quod Niesio placuit Praef. p. XXXI et XXXIII. Miror. — § 207 *δρῶντες* num forte *δραμόντες*? Nr. — § 210 *προσκτωμένοις· προσχρωμένοις* C, *περιουσία χρωμένοις* Hlw. An *προσκειμένοις*? Nr. — § 214 *δοκός· κριός* P. — § 217 *εἰ καί* Lugd., *κάν* PAML, *καί* VRC. — § 217 *ἐνέγκαι* VRC, *ἐνεγκεῖν* PAML, *ἐνέγκη* Ns. — § 217 *κατισχύσει* VRC, *κατίσχυσεν* PAL, *κατισχύσαι* M, *κατισχύσειε* Suid. — § 217 *ἐπιμονῆς· ἐπιβολῆς* MV, *τῆς γὰρ ἐπιμονῆς κρατούσης καθαιρεῖ τὰ τεῖχη* Suid. — § 219 *ἐπί· ἀπό* Nr. — § 220 *δέρρει· δέρρεις* PAL, *δέρρеси* Dest. — § 221 *ἐνδοθεν* VRC, *ἐνδον* PAML. — § 222 *καὶ ὄσον* Huds., *ὄσον* codd. — § 222 *καταρριφθῆσόμενον· καταρριφθόμενον* C. — § 222 post *τείχος* aliquid excidit, Ns. — § 222 *πρὸς ὀλίγον* MVRC, *κατ' ὀλίγον* PA, *κατὰ μικρόν* L, *κατεκλύειν* vel simile quid Dest. — § 223 *δεχόμενοι· δεχομένη* PAVRC, *δεχομένη* Dest. — § 226 *ἐνεργοῦ* LVRC, *ἐνεργοῦς* PAM. — § 228 *καταπεληγότες· καταπλαγέντες* C. — § 229 *Σαάβ* MVRC, *Σαβά* PA, *Σαβαά* L, *Salab* Lat., *Γάβα* Ns. — § 230 *οὔτος* acc. ex M, *ὕπερμεγέθη* δέ VRC. — § 230 *ἀπορράξαι* LVRC, *ἀπορρηξαι* PA, *ἀπαρράξαι* M. — § 230 *ἀνέφερε* M, *ἔφερε* rell. — § 233 *προπηδῶσι· οἱ προπηδῶσι* M. — § 234 *πολὺ πῦρ* VR, *πῦρ πάλιν* PAM, *πάλιν πῦρ* LC. — § 234 *ἔργοις· πύργοις* V. — § 234 *πέμπτου καὶ τοῦ δεκάτου· πεντεκαιδεκάτου* Cardwell. — § 237 *ἐπήγει* PAML, *ἐμπίπτει* VRC. — § 237 *τοῦ στρατοῦ* PAML, *ἐπὶ τῇ πληγῇ τοῦ στρατηγοῦ* VRC. — § 238 *περὶ* VRC, *πρὸς* PAML. — § 239 *ἐπήγειρε* MLVRC, *ἐπήρην* PA. — § 240 *ὕπὸ τὰ γέρρα* Hlw. Dest., *ἐπὶ τὰ γέρρα* codd. — § 243 *τε γάρ* R, *τε οὖν* rell., *γοῦν* Ns. — § 243 *ἀπέδρουπτε· ἀπέδρουπτε* Cardwell. — § 244 *οὐκ ἦν οὕτως* VRC, *οὕτως* PAL, *οὐδενὶ οὕτως* corr. A, *οὕτως οὐκ ἦν* M, *οὐχ οὕτως* Dest., *οὐδὲν οὕτως* Ns. — § 247 *φοβερώτερος· φοβερός* Dest. — § 248 *ῥιπτόμενοι· ἔρειπόμενοι* VR. — § 249 *προσβατόν· ἀπρόσβατον* L. — § 250 *ἀπελείφθη* VRC, *ἀπελείπετο* PAML. — § 252 *καταρριφθέν· κατερειφθέν* placet Ns. uti et § 254 et 257. — § 254 post *εἰργοντες* lacuna est, Dest. — § 254 *τῶν ἵππων* del. Dest. — § 256 *τούτων* pedites significari existimat et

§ 255 post § 256 ponendam esse putat Dest. — § 258 *συνείς* MVRC, *συνιείς* PAL. — § 258 *κατὰ δέ* VRC, *εἰς δέ* PAML. — § 258 *παρερρωγότα* VRC, *κατερρωγότα* PAML. — § 259 *καλύπτεσθαι* LVRC, *καλύψασθαι* PAM. — § 259 *πρὸς ὀλίγον· κατ' ὀλίγον* L. — § 260 *ὡς οὐχ ὑπέρ* C, *οὐχ ὡς ὑπέρ* ML, *οὐχ ὥσπερ* PA, *οὐχ ὑπέρ* VR. — § 260 *ἀλλ' ὑπέρ· ἀλλ' ὡς ὑπέρ* A, *ἀλλ' ὥσπερ ὑπέρ* ML, *ἀλλ' ὥσπερ* PVRC. — § 261 *ἀναιρεθῆσομένης* MVRC, *εὐρεθῆσομένης* PAL, *συρησομένης* Dest. — § 262 *ἀπό· ἐπί* Dest. — § 262 *ἐξωσμένην· διεξωσμένην* M. — § 262 *τοῖς τοξόταις· τοὺς τοξότας* VRC. — § 262 *ἐπανέχοντα· ἐπανέχοντας* V. — § 262 *τῶν Ἀράβων* suspect. Dest. — § 263 *ἐρειφθέντων* M, *ἐκριφθέντων* PAL, *ἐρριφθέντων* VRC, *ἐρριμμένων* Bk. — § 267 *βαλόντας· βάλλοντας* PAML, *διαβάλλοντας* C, *διαβαλόντας* VR, *διαβαλοῦντας* Hlw. — § 270 *προμάχους* PAML, *ἐχθρούς* VR, *ἐαντῶν* C. — § 270 *στῖφος* PAL, *τεῖχος* MVRC. — § 270 *καὶ καθάπερ· καθάπερ* Dest. — § 273 *τοῦτο· τοῦτ' οὖν* Dest. — § 274 *κόρης* VRC, *κορυφῆς* PAML. — § 276 *ῥώμης· ῥύμης* Dest., *ὄρμης* Ns. — § 277 *ἐπιχέοντες* Lugd., *ὑποχέοντες* vlg. — § 277 *αἴς* MVRC, *ἦς* PAM. — § 278 *ἐπ'· ἀπ' A, ὑπ' L.* — § 278 *ὑπτιαζόμενοι· ἐπιβιαζόμενοι* C. — § 279 *σφαλλομένων* C, *ἐσφαλμένων* PAM, *ἐφαλλομένων* LVR, *desilientibus* Lat. — § 279 *πρὸς* VRC, *εἰς* PAML. — § 279 *ἠὸςχόλου· εὐσχόλου* VRC, *εὐστόχου* PAML prob. Dest. — § 285 *προσεπιβήσας* Lugd., *συνεπιβήσας* PAM, *ἐπιβήσας* LVRC. — § 286 *θωρακεῖα* Df., *θωράκια* vlg. — § 287 *ἐκ χειρὸς βέλει· τῇ ἐκ χειρὸς βολῇ* Mathem. vet. p. 324. — § 287 *ἀνάλωτον* PAML, *δυσάλωτον* V, *δυσανάλωτον* RC. — § 289 *δεκάτου· quinto decimo* Heges. — § 290 *ιδῶν* om. VRC. — § 293 *ἐκκλεισθέντα* A, *ἐγκλεισθέντα* PM, *ἐκκριφθέντα* V, *ἐκκριθέντα* RC. — § 298 *τὸ τέλος* Lugd., *τέλος* rell. — § 301 *ἀμνόμενοι· ἀμννάμενοι* Dest. — § 302 *αὐτοῖς· αὐθις* Hlw. — § 306 *πέμπτη καὶ εἰκάδι· εἰκοστῇ* VRC. — § 308 *πρὸς — ᾧδουν· sed inconsulta suarum virium infirmitate secundis Romanorum rebus excitati prona in tumultum voluntate pendebant* Lat., *cum — multo autem amplius prosperioribus Romanorum successibus per invidiam comoverentur* Heges. — § 308 *τῇ — ἀσθενεῖα* MLVRC, *τὴν —*

ἀσθένειαν PA. — § 308 ᾠδὸν PA, ὠρῶδον MRVC, διώ-
 δενον L. Locum non expedio. Nota hiatum. — § 309 εἰ M,
 ἀεὶ LVRC, om. PA. — § 313 ὑπό Bk., ἀπό vlg. — § 313
 τινας· τούς P. — § 315 ἐβδόμη codd. add. ἐπράχθη, om. Bk.
 — § 316 διακαρτερούντων· καρτερούντων PAML. — § 322
 ἀληθεύειν· μὴ ἀληθεύειν Lugd. — § 322 παρεσκευάζε· εὐτρέ-
 πιζε L. — § 324 πέμπτον καὶ δεκάτον· πεντεκαιδεκάτου Card-
 well. — § 325 Καλονάριος PAL, Κερεάλιος MVC, Κερέλλιος
 R, Calvarus Lat. — § 326 μέση τῇ πόλει· μέσῳ P. — § 329
 παρὰ τὴν πολιορκίαν Nr., περὶ τὴν πολιορκίαν VRC, ἐκ τῆς
 πολιορκίας PAML, ἐπὶ τῆς πολιορκίας Ns. — § 329 κάταντες·
 ἀπαντες add. PAML. — § 331 μὴ πεσεῖν Lugd., πεσεῖν rell.
 — § 332 παρῆκαν C, παρῆσαν L, παρείσαν rell. — § 332 εὐ-
 θυμοὶ· ἔτοιμοὶ VRC. — § 333 ἦν· ὃς ἦν MVRC. — § 337
 καὶ κατὰ VRC, καὶ PAML. — § 340 τῆς πόλεως μυχοῦς add.
 MVRC. — § 341 ἄρτι acc. ex MVRC. — § 342 ἐπιτηδείων·
 τῶν ἐπιτηδείων Lugd. — § 343 πάντων· πάντων τῶν πύργων
 M, τῶν πύργων VRC. — § 345 δέ VRC, οὖν PAL, γοῦν M.
 — § 346 τιμωρίαν· σωτηρίαν PA, roenam Lat. — § 346 ἐπι-
 πέμπει PAML, ἔτι πέμπει VRC. — § 348 ἐνεῖναι· εἶναι PL.
 — § 351 τοῦ πολεμίου πλήθους PAML, τοῦ πολέμου πληθούσας
 VRC. — § 352 ἔγγονος PAL, ἔκγονος MVRC. — § 354 ὀκλά-
 σαι VRC, κλάσαι Lugd. quod verum videtur, κολάσαι PAML.
 — § 354 ἄπειμι VRC, εἶμι PAML. — § 356 *clamabant certe
 plurimum ingemiscere patrias leges ubi sunt quae Iudaeis deus
 annuit, quibus mortem contemnentes animas indidit* Lat. — § 356
 καὶ κατηγήσαι MVRC, καὶ κατεψήφισε L, οὖς κατέφησεν PA.
 Vexatus locus est. — § 357 δοῦλος L, δοῦλον rell. — § 359
 κλέους· νόμου VRC. — § 363 ἠλλάχθαι VRC, διηλλάχθαι
 PAML. — § 363 φησὶν· φήσει Huds. — § 364 πόσῳ· πολὺ
 PAML. — § 365 καλόν· γάρ add. MVRC. — § 366 βέβαιον·
 βίαιον VRC. — § 366 ἐπιστήσομεν PAM, ἐπιτιμήσομεν VC,
 ὑποτιμήσομεν R, ἐπιθήσομεν dubitanter Herw. — § 368 ἀγεν-
 νέστατον LRC, ἀγενέστατον PAMV. — § 370 προνοίας· προ-
 θυμίας L. — § 371 δίδομεν· διδῶμεν Ns. — § 372 δημιουργ-
 γεῖται RC, δημιουργούμενα V, δεδημιουργηται PAML. — § 374
 ἐκτινύντων L sec. man., ἐκτιννύντων PAM, ἐκτινόντων LC,

ἐπιτεινόντων VR. — § 374 οὐρανοῦ· οὐράνιον P. — § 375 σκο-
 τιώτερος LVRC, σκοτεινότερος PAM. — § 375 ἐγγόνους PAL,
 ἐκγόνους MVRC. — § 375 πατέρων Haverk. Bk., θάτερον
 VRC, τῶν πατέρων PAML. — § 376 τοῦτο· τοῦτο ὃ Dest.,
 deinde distinxit θεῶ, τοῦτο. — § 376 τῷ σοφωτάτῳ — νομο-
 θέτῃ τῶν σοφωτάτων — νομοθετῶν Dest. — § 378 τῶν τοιού-
 των· τούτων τῶν VRC. — § 382 ἐπέυχομαι VRC, εὐχομαι
 PAML. — § 382 εὐθύμως VRC, εὐθνυμος PAML. — § 382
 μείζον — παραμύθιον VRC, μείζονα — παραμυθίαν PAML.
 — § 384 πλήξων· καταπλήξων VR, ἀντίκα μάλα πλήξων Nr.
 — § 385 κνυλωθέντα· κατακνυλωθέντα MVRC. — § 386 πα-
 ρεΐθησαν MVRC, παρεΐσαν corr. A, παρήσαν PAL. — § 389
 ἄδικον — σωθῆναι eicit Dest. — § 392 τὸν τῶν· τὸν ML,
 τῶν PAVRC. — § 392 διὰ VRC, ὑπὸ PAML. — § 393 τῷ
 στρατηγῷ· τοῦ στρατηγοῦ PAL, τὸν στρατηγόν corr. A, τὸ στρα-
 τήγιον Hlw. — § 394 τοὺς MC, τῶν rell., τὸν Ns. — § 396
 ἐξαίρετως PAM, ἐξ ἀρετῆς LVRC. — § 396 ἀναμιμνησκομένον
 PAML, ἀναμιμνησκομένῳ VRC. — § 396 οὐ πάλαι VRC, πά-
 λαι PAML. — § 396 ἐχθρῶν R, ἐχθρόν rell., *hostium* Lat. —
 § 396 ὀρῶντα PML, ὀρῶντι AVRC. — § 398 πολλῆς VRC,
 πάσης PAML. — § 400 αὐτὸ μόνον· αὐτόμολον PAL, αὐτὸ
 μόνον mg.L, αὐτὸν μόνον MVRC. — § 400 μὴ MLVRC, εἰμί
 PA. — § 400 ἦδειν· οὐκ ἦδειν MVRC. — § 401 τί γάρ; ex-
 cidisse videtur mentio propinquae Neronis mortis, Ns. — § 401
 σοῦ· τοῦ Dest. — § 402 κατασχεδιάζω· κατασχεδιάσω PAML.
 — 404 ὑπήγετο· ἠπέιγετο PC. — § 405 περὶ αἰχμαλωσίας·
 αἰχμαλωσίαν PAL. — § 405 λῆρος εἴη· ληρήσεις Dest. — § 405
 διακρονομένον· διακρονόμενον L, διακρονοσόμενον MVRC, δια-
 κρονόμενος PA, quod mavult Dest. — § 407 περὶ τῶν· καὶ
 περὶ τῶν Ns. — § 409 ἐποικουμένην· οἰκουμένην PAML. —
 § 410 εὐφημίας· φιλοτιμίας VRC. — § 410 καὶ κατ'· κατ'
 Dest. — § 411 ἐξέλυσεν· ἐξένευσεν Nr. — § 412 τὸ δέκατον δὲ
 καὶ πέμπτον· τὸ δὲ πεντεκαιδέκατον Cardwell. — § 413 καύ-
 ματος MVR, ἐκκαύματος C, κανμάτων PAL. — § 413 παρὰ-
 λιος· an παραποτάμιος? Nr. — § 414 πόλεων V, πολεμίων
 rell. — § 416 πόρον· πόντον MVR. — § 417 ὡς ἀφύλακτον·
 ἀφύλακτον PAML. — § 419 ὀρθίῳ· ῥοθίῳ PA. — § 421

τύπτων δέ· *τύπτων τε* Ns. — § 421 *ἐναντίος· ἀντίος* VRC. — § 421 *ἀνακόπτων* MVRC, *ἀναπέμπων* PAL. — § 421 *ἐρημίας corruptum*, Ns. — § 423 *πρὸς ἀλλήλαις* MVRC, *ἀλλήλαις* PAL. — § 424 *ποι· που* VRC, *deest* PAML. — § 424 *πόλεως· φερομένων τῶν βελῶν ἐκκλίνειν* add. LV repet. ex § 287. — § 428 *οὕτως* om. PA. — § 430 *τῆς Ἰόπης* delet Hlw. — § 433 *αὐτομάτη* MLVRC, *αὐτοματί* PA. — § 436 *ἐδημοσιεύθη* MVRC, *ἐδημεύθη* PAL. — § 436 *οἱ δ' ἀδελφούς* om. PAL. — § 438 *ἄμεινον* inser. Nr., *πλέον* PAML. — § 440 *τό γε μὴν· τὸ μὲν γε* Dest. — § 440 *ἐτέρων* om. PAHeges. — § 440 *τῶν κακῶν· νέων κακῶν* Dest. — § 440 *αὔθις· ἄλλων κακῶν αὔθις* Ns. — § 442 *τῶν Ἱεροσολύμων· τοῖς Ἱεροσολύμοις* PAML. — § 445 *πανταχόθεν· πάντοθεν* L. — § 445 *τούτους* Ns., *τούτου* PA, *τούτοις* MLVRC. — § 449 *ἀκροβολιούμενοι· ἀκροβολιζόμενοι* codd., *ἀκριβολογιζόμενοι* L. — § 450 *ὄνοματι* VRC, *ὄνομα* PAML. — § 450 *Σαφάτου*, cf. supra II § 599, Vit. 66. 134 *Σαπφία*. — § 451 *ἀπαρρασκευῶν* VRC, *ἀπαρρασκευάστοις* PAML. — § 452 *πρὸς* om. PAML. — § 452 *πέντε· πεντήκοντα* Huds. — § 453 *τοῦτο· διὰ τοῦτο* Dest. — § 457 *τῷ δήμῳ* VR, *τοῦ δήμου* PAMLC, *ὑπὲρ τοῦ δήμου* Hlw. — § 459 *ὁμοφρονοῦντα* PAML, *ὁμοροοῦντα* VRC. — § 461 *συμμενεῖν· futurum* Df. est. — § 461 *τάλλα· πολλά* PAM, *quod placet* Herw. — § 464 *ὑπόρειος* PAL, *ὑπόρειος* LVRC. — § 464 *πάντοθεν· πανταχόθεν* M. — § 469 *φάλαγγας* PAMLV, *φάλαγγα* RC. — § 471 *στάς· ἔλεξεν ὧδε* add. PA. — § 472 *πρὸς τίνας* Bk., *καὶ πρὸς τίνας* vlg. — § 473 *εἶπω* VRC, *εἶπωμεν* PAML. — § 475 *παρατάξεται· παρατετάξεται* ? Nr. — § 475 *γε* Dest. *τε* vlg. — § 477 *παραιρεῖται τὰ ἐλαττώματα* om. PA. — § 478 *μάχιμον· ἀμήχανον* Dest. — § 478 *παρατάξασθαι* MVRC, *τάξασθαι* PAL. — § 479 *ἀπονοίας πάθη* MVRC, *καὶ ἀπόνοια καὶ πάθη* PAL, *καὶ ἀπόνοια, πάθη* Ns. — § 479 *κατὰ μὲν τάς· καὶ τὰ μὲν τῆς* PAC. — § 479 *εὐτυχήμασιν* LVR, *ἄλλοις εὐτυχήμασιν* PAMC. — § 480 *τίθεσθαι· προτίθεσθαι* MVRC. — § 482 *ἐμοί* LV, *ἐμοῦ* PAMRC. — § 483 *αἰσχύνουσθε* Lugd., *αἰσχύνεσθε* PALVR, *αἰσχύννησθε* MC. — § 487 *τὸ πεδίον· τοῦ πεδίου* Huds. — § 490 *τοὺς δὲ* MVRC, *τῶν δέ* PAL, *quod* Ns. *recepit ac proinde correxit ἀθρόων*. — § 490 *ἐμπηδῶν· πᾶσι*

δέ LLat. Heges., πάλιν δ' ἐμπηδῶν P, ἐμπηδῶν πάλιν δὲ AMVRC. — § 491 τὸ τεῖχος PAMLV, ἀλλήλους RC. — § 492 πάλιν om. RC. — § 492 πλέον· πολεμεῖν Dest. — § 494 ἦν fortasse spurium, Ns. — § 495 διαφυγόντες· διεφυγόντες P. — § 496 διαλλάξει M, διαλλάσσει rell. — § 497 καθηγεῖται· κατέθει LV. — § 498 ὑπέμεινε· ὑπέμενε LVC. — § 498 οἱ μὲν περὶ LVRC, οἱ περὶ PAM. — § 499 προσπίπτειν· προσμένειν L, om. C, *natando assequi* Lat., unde *προσνεῖν* Dest. — § 501 φόνον Huds., πόνον codd. — § 504 ἐκόλυσεν Lugd., ἐκέλευσεν AMLVRC, προσέταξεν P, cf. § 535 et 540. — § 505 ἐπί· ὡς ἐπί P. — § 508 καὶ τὸ μὲν RC, τὸ μὲν γάρ P, τὸ μὲν γε AM, τό γε μήν LV. — § 508 ἀπάδει PA, ἀποδεῖ MLVRC. — § 509 τέμνεται — Ἰορδάνου om. PA, cf. Praef. Ns. p. XXXIV. — § 511 ἐτύμως Huds., ἐτοίμως codd. — § 513 παλαιοί· πάλαι VRC. — 514 τῶ A, πλοῦτω P, τὸν πλοῦτον rell. — § 515 κόπτει· διακόπτει Ns. — § 515 διεκπαίει PAML, διεκτέμνει VRC. — § 516 πᾶν· πᾶσαν MVRC. — § 517 κάρυαι· καὶ ροαί L. — § 517 ἔνθα susp. Dest. — § 519 αὐτοῖς· τοῖς δένδροισιν suppl. Hlw. — § 519 γονιμοτάτη· ποτιμοτάτη VRC. — § 521 ἐπεὶ γεννᾷ· ἐπιγεννᾶν PAL, ἐπεὶ γεννᾶν Dest. — § 521 κατὰ· παρά Lugd. — § 522 οὖν acc. ex Lugd. — § 522 ἐνήν LVRC, ἦν PAM. — § 524 ἐμπεριπλέοντες· ἐμπεριπλέοντες AML. — § 524 παραξύνοντες MVC, παροξύνοντες PAL, παροξύνοντες R. — § 525 τολμῶντες· δοκοῦντες PAML. — § 526 ἐπικαταπηδῶντες VRC, ἐπιπηδῶντες PAML. — § 526 εἶλον MVRC, ἐβύθιζον L, ἦλθον PA, ἦλῶν vel *συνηλῶν* Dest., qui huc refert Heges.: *aut concursu navium proterebantur*. — § 527 ἀνανέοντας Cob., ἀνανεύοντας vlg. — § 528 ἐκκλειόμενοι MVRC, ἐκχεόμενοι PAL, ἐκκλυόμενοι Lugd. — § 529 μὲν om. A. — § 530 ἐκκαιομένοι· ἐγκαιομένοι MLRC. — § 530 μίσους· μύσους Huds. — § 531 πεντακόσιοι· ἐπτακόσιοι PA. — § 533 πάντων· τούτων PAML. — § 534 καὶ R, κᾶν PAVC, καὶ εἰ ML, κᾶν εἰ Herw. mox recepto ex M ὀπλίζεσθαι post ἀφέντων. — § 535 προσελθοῦσιν PAML, προσελθοῦσιν VR, παρελθοῦσιν C. — § 538 ἐν· ὡς ἐν Hlw. Ns. Dest. — § 541 ὅτι VRC, εἴ τι PAML. — § 542 ἦσαν Lugd., ὡς rell. —

Libri IV § 1 κατειληφῶτων· κατοικούντων L. — § 2 *Σωγάνη* MVRC, *Σώτανις* PAL, cf. II § 574, Vit. § 187, 265. — § 2 *ἐκ τῆς Γαυλανίτιδος· ἐκ spurium*, Ns. — § 3 *ταύτη· ταύτης* Nr. — § 3 *Δάφνης· Δάνης* Relandus, cf. Ant. VIII § 226. — § 4 *Σωγάνην καὶ Σελευκίαν· Σωγάνης καὶ Σελευκίας* dubitans Ns. — § 4 *ὑπό* L, *παρά* MVRC, *ἐπί* PA, *περί* Dest. — § 6 *πλευρά* A, *πλευράν* rell. — § 6 *τῆς δυσχωρίας· τὰς δυσχωρίας* Ns. — § 7 *πεπύκνωτο* PAM, *πεπύκνωνται* LVRC. — § 7 *κατέτρεχεν* PAM, *κατατρέχει* LVRC. — § 8 *ὑπέρ· ὑπ'* Ns., *περί* Dest. ex § 74. — § 9 *δύσμαχον* C, *δυσμήχανον* rell. — § 10 *οἱ μάχιμοι* Ns., *μάχιμοι* vlg. — § 11 *ἐπιτηδείων· ἐπιτήδειος* VRC. — § 12 *καθίστησι* PC, *καθίστη* rell. — § 13 *στρατόπεδον* MVRC, *στρατόπεδα* PAL. — § 13 *τὸ κατ* Lugd., *τὸ μὲν κατ'* rell. — § 13 *ἐφ' οὗ· ἔχον* acute Dest., sed reliqua laborant. — § 13 *τὸ πέμπτον καὶ δέκατον*, *ubi et quinta-decima legio nec non et quinta contra mediam civitatem operabatur* Lat., *τὸ πεντεκαιδέκατον* Cardwell. — § 13 *κατὰ μέσην· τὰ κατὰ μέσην* Ns. — § 20 *ἐρειφθέντων* AM, *ἐριφθέντων* PL, *ριφθέντων* VR, *ριφέντων* C, cf. Herw. Mnem. 1893 p. 256. — § 20 *ἐπαλαλάζοντες· ἐπαλαλάζοντες* R, *ἐπαλαλάξαντες* A. — § 22 *τρέπονται* mg.PA, *τρεπόντων* codd. — § 22 *πόλεως· add. καὶ* mg.A. — § 24 *αὐτήν* MLC, *αὐτῆς* PAVR, *αὐτάς* Ns. — § 25 *μέρη· μέρει* Lugd. — § 25 *κατελαμβάνοντο· κατεβλάπτοντο?* Hlw. — § 26 *τέγη· στέγη* PAM. — § 27 *πλέα ἤν· πλήθος* L. — § 28 *ἀπὸ πιπτόνων* Herw., *ἀποπιπτόνων* PAL, *ἀποπίπτοντες* MVRC. — § 31 *κατερειπομένην· καταρριπτομένην* PA. — § 33 *οὖν οὔτε* MVRC, *οὖν οὐκέτ'* PALDest. — § 33 *οὔτε· οὐδέ* Dest. — § 34 *καὶ τὰς πανοπλίας· ταῖς πανοπλίαις* LVRC, *quod probat Hlw. inserto φράξασθαι κελεύσας*. — § 34 *ἐννφίσταται· ὑφίσταται* P. — § 34 *ταῖς ὀρμαῖς* PAL, *τὰς ὀρμάς* LVRC. — § 39 *ἐννοία* Bosius, *ἀνοία* codd., *ἀγνοία* Dest. — § 40 *παλίμπους — περίσταται* Ns. ex Lpr. m., *δαπανᾷ δ' ἢ τύχη τι καὶ παρίσταται* PAM, *ἢ γὰρ παλίμπους τύχη περιίσταται* VRCMmg., *iterumque habeat fortuna regressum* Lat., *etsi experta virtus praeminere soleat in bello, solet tamen aliquid licere casibus* Heges. cf. Praef. Ns. p. XXXIV. — § 42 *εὐτυχήμασι· et ille vir fortis habetur, cuius sobrius erit animus*

in rebus quoque infeliciter gestis, ut idem scilicet maneat rectis consiliis peccata restituens Lat., ἀτυχήμασι Lowth. Huds. — § 42 ὁ κἄν· ὃς κἄν Dest. — § 42 ἵνα μένη· διαμένει Dest. — § 43 ὑμῖν Herw., ἡμῖν vlg. — § 44 ἄν L, ἄγαν PAMVRC, γ' ἄν Dest. — § 44 ἀναφεύγοντας· ἀναφυγόντας Df. — § 45 τῆς ὀρηῆς del. Bk. — § 47 τιμωρήσεσθε· τιμωρήτετε Lugd. — § 49 μεγάλως· μεγάλῳ Dest. — § 50 ἐλπίδα· ἐλπίδας PAM. — § 51 παραρρηχθέντα Herw., περιρρηχθέντα vlg. — § 52 ἐπιχωρνόντων MVRC, ἐπιρρωνόντων PAL, *construentibus* Lat. — § 52 εἰσβολῆς LVRC, προσβολῆς PAM, — § 53 ἐνδεία Lugd., ἐν ἐνδείᾳ vlg. — § 57 πολλῆς οὖν πληθῆος — συνειλεγμένης propter hiatum Ns. — § 58 παρακλήσεως· παρακλήσει L. — § 58 πολλούς· πολεμίους Dest. — § 58 πρόνκαλεῖτο Dest., προσεκαλεῖτο PAMVRC, συνεκαλεῖτο L. — § 64 προσελθόντων· πρὸς ἔργῳ ὄντων? Hlw. — § 64 οἱ δέ PAM, ἐλθόντες δ' οἱ LVRC. — § 64 πέντε Lugd., καὶ πέντε vlg. — § 64 τῶν λίθων LVRC, λίθους PAM. — § 64 ἀποπηδῶσι· ὑποπηδῶσι codd., ὑπενηδῶσι Ns. — § 65 κατηρείπετο PAL, καταρρίπτεται M, καταρίπτεται VRC, fort. igitur κατερείπεται scribendum, Ns. — § 67 εἰσπεπαινότων PAL, εἰσπεπτωκότων MVRC. — § 68 πολὺ τοῦ Lugd. πολλοῦ rell., πολλὰ τοῦ Ns. — § 69 τρίτης καὶ εἰκάδος C, τρίτη καὶ εἰκάδι rell. — § 70 παρ' αὐτόν Lugd., παρ' αὐτῶν rell. — § 70 ἀπόντα MC Lugd., ἀπόντος rell. — § 70 εἰς τήν· τήν L. — § 74 et 75: *erat autem saxosus et accessu difficillimus vertex in immensum editus et undique circum hostium multitudinem praecipuus, unde Romanos ad se adeuntes alios telis et praeterea saxis devolutis ulciscabantur Iudaei*, Lat. γρ. καὶ πάντοθεν ὑπὸ πλήθους περιειλημμένη κρημοῖς mg.P, εὔρηται καὶ οὕτως· καὶ πανταχόθεν ὑπὸ πλήθους περιειλημμένη κρημῶν mg.M. — 74 πλήθους L, βάθους rell. — § 74 κατέγεμε spurium, Cardwell. — § 75 τοὺς τε ἄλλους Huds., τοῖς τε ἄλλοις vlg. — § 75 πέτρας C, πέτραις PAMLVR. — § 76 καὶ πλάγια· ἢ πλάγια Dest. — § 81 στραταρχήσαντος MVRC, τετραρχήσαντος PAL, quod Ns. probat Praef. p. XXVII, cf. Ant. XVII § 29, Vit. § 46 et 179, Bell. Iud. II § 421. — § 82 οὐδὲ γάρ· τότε γὰρ οὐδέ VRC, τότε γὰρ οὔτε PAM, οὔτε γὰρ L. — § 82 ἕκαστος τότε MVRC,

ἐκάστοτε PL, ἑκάστός τε A. — § 84 παρεισεφθαρμένον· παρεισφρομένον Lugd. — § 86 ἔφοδον· δύναμιν L. — § 88 ἐπιτηδείων A, πολεμίων PL, πόλεων MVRC. — § 88 ὑποθρέψιν· ἐπιθρέψιν Nr. — § 92 τὸ μὴ αἴτιον acc. ex M. — § 96 ἀφειδῆ· ἀφειδῶς Lugd. — § 96 γνώσεσθαι AM, γνωσθήσεσθαι PLVRC. — § 96 παιδιὰν ἐδόμενον Huds., πιεζόμενον PAMVRC, παιζόμενον L, *moenia sua ludum fore* Lat. — § 98 ἀπειθοῦντας· ἀπιστοῦντας AMLVRC. — § 101 δρασμοῦ spurium Dest. — § 102 ἐθῶν· νόμων ed. princ. — § 102 πρέπειν Df., πρέπει vlg. — § 104 τῶ τῶν — ὀλέθρῳ Lugd., τὸν τῶν — ὄλεθρον rell. — § 104 *Kυδνσοσις*· *diversae formae inveniuntur supra* II § 459 et Ant. IX 235. — § 105 ἐφόδιον Lugd., ἐφόδια vlg. — § 107 φόβοις· οἱ συνεξελθόντες εἶποντο add. C, εἶποντο add. Cocc., φόβοις καὶ συνεξελθόντες εἶποντο Hlw. — § 108 ἐγγύς· ἔγγιον Herw. — § 110 συγγενῶν VRC, γυναικῶν PAML, *propinquos* Lat. — § 110 ἰκετεύουσαι PAML, ἰκεῦσαι VRC, quod placuit Hlw. — § 112 διαδιδρασκόντων· διαδράντων L. — § 112 ἢ τάχους· cito Lat., quod ducit ad ἢ τάχος, Dest. — § 113 γενεῶν· τέκνων καὶ γυναικῶν L, *coniugibus* Lat., γρ. μετὰ γυναικῶν mg.AM, μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ γενεῶν Hlw. — § 113 προσελθόντες Ns., προσελθόντες vlg. — § 118 φόβῳ Cob., ἐν φόβῳ vlg. — § 118 συνανελεῖν Df., συναπολεῖν PAMLR, συναπελθεῖν VC. — § 119 κἄν Bk., καὶ vlg. — § 119 δέει κολάσεως· δίχα κολάσεως aut δέει κολάσεως ἢ Dest. — § 123 ἀκμάς· αἰχμάς VRC. — § 126 καταληφθεῖσιν PMVRC, καταλειφθεῖσιν AL. — § 128 μὲν expunxit A, secl. Bk. — § 131 ὅσον PAML, ὅσοι VRC. — § 132 ὁμοιοῦντων· μὴ ὁμοιοῦντων V. — § 132 λαοί exp. A. — § 132 ταῦτά· add. φρονοῦντας καὶ Exc. Peiresc. — § 132 ληστεῖαν· ληστείας LExc. Peiresc. — § 134 χώραν· ἐξήεσαν add. M. — § 134 πορθουμένοις· ὁμοφύλοις P. — § 134 Ῥωμαίοις· Ῥωμαίων LExc. Peiresc. — § 137 ὃ — ἐβάπτισεν LExc. Peiresc., οἱ — ἐβάπτισαν rell. — § 137 καὶ· κἄν Nr. — § 137 στάσιν· σπᾶνιν Dest. — § 137 λιμόν· λοιμόν Dest. — § 139 οὐ μόνον· οὐχ Dest. — § 140 δυνατώτατον MVR, δυνατωτάτων PALC. — § 143 ᾤοντο· ᾤοντο τό P. — § 145 συνειλημμένους· εἰργμένους LCExc. Peiresc. mg.PAM, συνειργμένους Hlw. — § 146 παρανομή-

ματι — πρόφασιν· *singebant autem huius immanissimi secleris causam* Lat. — § 146 ἐπί C, ἐν vlg. — § 146 μεγάλην VC mg.M, μεγάλως PAMRL. — § 146 ἐπεψεύδοντο Df., ἀπεψεύδοντο vlg. — § 146 πρόφασιν· προφάσεις ἀνέπλαττον PAM, quod non displicet Herw. — § 146 καθ' ὄλον LCExc. Peirese. Lat., κατ' ὀλίγον PAMVR. — § 154 ἐπιβουλῆς· ἐπιβολῆς Ns. — § 155 ἀρχιερατικῶν· ἱερατικῶν VR. — § 155 Ἐνιαχείμ· ἢ Ἰακείμ Lowthius, Ἐλιακείμ Relandus. — § 155 οὐκ ἐξ ἀρχιερέων· ἀνάξιος ἀρχιερέυς C. — § 158 ὥσπερ P, ὡς rell. — § 161 ἀλλ' οὐχί LLat., ἄλλους PAMVRC, quod mavult Dest. — § 161 κἀκίστα τῶν· κἀκίστ' αὐτοὶ τῶν Dest. — § 161 ἔργων PALat., ἔργων καὶ rell. — § 163 τοσοῦτοις· τοιοῦτοις V. — § 163 ἄχεσι· *doloribus* Lat. (ἄχεσι). — § 164 μηδ' Dest., μήθ' PAML, μηκέτι VRC. — § 164 εἰ δὲ δὴ MVRC, εἰ δεῖ μή PA, εἰ δὴ μή L, ἤδη δὴ Dest. — § 164 εἶμι ἴβο Lat., εἶμι Dest. — § 167 ἐπεστρέφατε· ἐπετρέφατε R, ἐπεθρέφατε Nr. — § 167 συγγενῶν· εὐγενῶν Dest. — § 169 ἀκαταιτιάτους ἀκρίτους LVRC, ἀκαταιτιάτοις ἀκρίτοις PAM. — § 170 κρατιστεύοντος PAM, κρατίστου L, κρατίστου ὄντος VRC. — § 173 περιμενεῖτε· περιμένετε VRLat. — § 174 ἀναμνησθήσεσθε VRC, ἀναμνήσεσθε PAML. — § 174 ἐπ' αὐτούς PAL, ἀπ' αὐτῶν MVRC, ἐπ' αὐτῶν Herw. — § 179 ἠττήσασαν· ἠττηθεῖσαν LC, στρατηγήσασαν Nr., coll. § 297. — § 180 ἐκείνοις· ἐκείνων C, prob. Herw. — § 183 γεννηθέντας· γεννηθέντας Ns. — § 184 καὶ γὰρ ἄν· καὶ γάρ L. — § 184 ἐτύμους ML, ἐτοίμους PARCV. — § 184 ἡμῖν· ἡμῖν ὁμοίως Lugd. prob. Df. — § 188 τὸ — γενέσθαι inser. Herw. — § 188 χρήσονται Ns., χρήσαιντο vlg. — § 189 προσβαίνωμεν· προβαίνωμεν LC. — § 190 καταλέλυσονται Cob. Mnem. 1856 p. 398, καταλέλυνται vlg. — § 192 οὔτε τοῦ· οὔτε με τοῦ Herw. — § 193 παρεκρότει L, παρακροτει rell. — § 193 εἰς ἔσχατον Lugd., εἰς ἐσχάτην vlg., ἐσχάτην Dest. — § 193 ἐλπίσαντας· ἀπελπίσαντας Dest. cf. V § 354, cum Lugd. rec. m. — § 194 προηρεῖτο· προήρητο MVR. — § 198 τῶν μὲν· τῶν μὲν οὖν P. — § 202 ἐναντίους LVRC, ὑπεναντίους PAM. — § 204 ἐνδοτέρω PAM, ἐνδότερον LVRC. — § 205 προηγνευκός RMcorr., προηγνευκός LVC, προηγνευκότη P, προηγνευκότης A. — § 207 ἀφεθέντες MVRC, ἐφεθέντες PAL. —

§ 212 ἅπαντας MVR, ἅπαντα PALC. — § 213 ὅλοις MLVRC, ὅπλοις PA. — § 214 ἐπιθεμένους LVRC, ἐπιτιθεμένους PAM. — § 215 παρ' αὐτούς Dest., παρ' αὐτοῖς vlg., *culpa sua* Lat. — § 218 κατὰ τάχος· διὰ τάχους Lugd. — § 218 φυλάττειν acc. ex Lugd. — § 219 ἀόπλοις V, ἀννοποτιτέροις L, ἀνοπλοτέροις PA, ἀνόπλοις MRC. — § 220 ἢ τῷ λόγῳ τοῦ ζῆν· εἰ τῷ λόγῳ τοῦ ζῆν Hlw. — § 221 θαλοπομένους· ὑποθαλοπομένους Suid. — § 223 δὲ ἀεὶ VRC, δέ γε PAM, δέ L. — § 223 τὸ ἐλεοῦν PAML, ἐλέους VRC, *pars misericordiae* Lat. — § 226 ἠπόρουν Bk., ἠποροῦντο vlg. — § 227 σύντονον MVRC, σύντομον PAL. — § 227 ἐπιβουλής· ἐπιβολῆς Ns. — § 231 τὰς παρατάξεις Nr., εἰς τὰς παρατάξεις vlg. — § 235 παιδί· παισί Hlw. Ns. — § 236 φύλακας VRC, φρουρούς PAML. — § 236 ἀπέκλειέ τε Df., ἀποκλείεται PAMVR, ἀποκλείει LC, ἀποκλείει τε Dest. — § 238 ἀντικρῦ· ἀντικρὺς αὐτῶν codd. — § 239 παρεῖναι γάρ L, παρεῖναι γὰρ οὖν A, παρεῖναι γοῦν PMVRC. — § 241 θύματα, *ludibria* Lat., ἀθύματα Huds., λύματα Lowth., φθάρματα Nr. coll. V § 443. — § 241 χώρας MVRC, πόλεως PAL, πληθῦος Dest. — § 241 οὐσίας· θυσίας PAL. — § 243 ὑμᾶς Lugd., μέν vlg. — § 243 συνασπίζον A, rell. add. αὐτοῖς συνασπίζον, αὐτὸς γοῦν Bk., συνασπίζοντας Hlw. Dest. — § 244 ἀπορῶ· ἀπορεῖν L, ἀπορεῖν παρέστη Ns. — § 245 τὸ ψεῦδος VRC, τοῦτο ψευδοῦς PAML. — § 248 προσεπωλοῦμεν Herw. προσπωλοῖμεν Lugd., προσπωλοῦμεν PAMVRC, προσπολεμοῦμεν L. — § 250 κατ' ἐμαντόν LVRC, καθ' ἐαντόν PAM. — § 250 θανάτον· θατέρον Dest. — § 254 νῦν δ'· νῦν δέ γ' Dest. — § 254 ὅτε Hlw. Bk., ὅτι vlg. — § 257 δυσθανατώτων LC, δυσθανατούντων rell. — § 257 ἐν μόνον λείπει Lugd., rell. add. κακόν. — § 258 συνεξαιρεῖν Df., συνεξάιρειν vlg. — § 259 προηκίσαντο P, προσηκίσαντο rell. — § 259 μηδὲ φωνὴν μηδὲ ἰκείαν· μηδὲ φωνῆς μηδὲ ἰκείας L. — § 262 ὑπό AMLVRC, παρά P. — § 262 παραγεννηθέντων AMV, παραγεννηθέντων LRC, γεννηθέντων P. — § 264 συνεξαιρεῖν Hlw. Df., συνεξάιρειν vlg. — § 267 ἡμῖν· ὁμῖν Huds. — § 267 κρίνειν V, κρίνεσθαι rell. — § 267 δοκεῖ Lugd., δεῖ rell. — § 267 ἐπεμβαίνειν MVC, ἐπιβαίνειν PALR. — § 267 συμμένειν VRC, συμμένειν καὶ συνέρχεσθαι A, συνέρχεσθαι PML. — § 268 ἔργων

LVRC, ἔργω PAM. — § 270 πρὸς τὴν C, τὴν πρὸς L, πρὸς rell. — § 276 διὰ τοῦτο — ἀτυχήσαντας VRC, διὰ τοῦτο ταχύναντες, ἴν' ὑμᾶς M, διαταχύναντες ἴν' ὑμᾶς PA, διὰ τοῦτ' ἀτυχήσαντες ἴν' ὑμᾶς L, *qui ob hoc adesse properavimus, ut vos liberos servaremus* Lat. — § 279 εἰ μὴ καί· εἰ μὴ κἀκεῖνοι Dest. — § 279 ὑμᾶς· ἡμᾶς PALDest. — § 279 Ἰδουμαῖοι· Ἰδουμαίους PALDest. — § 280 προπολεμήσωμεν· προπολεμήσωμεν PC. — § 282 ὑμῖν Huds., ἡμῖν vlg. — § 284 ἠπόρητο LVRC, ἠποροῦντο PAM. — § 285 μένειν· ἐμμένειν PAM. — § 288 τὸν θεόν· τὸ θεῖον L. — § 290 συσπειραθέντες L, συμπειραθέντες C, συστραφέντες PAMVR, *catervatam densatis* Lat. — § 290 ἀνέθαιπον Ns., ἀντέθαιπον vlg. — § 293 αὐτῶν· αὐτοῖς L. — § 293 κατελιμμένον Bk., κατελιμημένον codd. — § 294 ἢ· μᾶλλον ἢ Herw. — § 297 αὐτός· αὐτός τε Herw. — § 300 διαλαθόντες MLVRC, διαλανθάνοντες PA. — § 302 ἐπί ed. princ., περὶ codd. — § 302 ἐκόλυεν ἄν Lugd., ἐκόλυσεν ἄν PAML, ἐκόλυσεν VR, ἄν ἐκόλυσεν C. — 302 ἔσπενδον C, σπεύδοντες rell. — § 304 συντάξεσθαι Bk., συντάξασθαι vlg. — § 307 ἐπισηχομένους MLVR, ἐπιχεομένους PA, ἐπισηχομένους C. — § 309 εἰσπεπαικίτας· εἰσπεπιτωκίτας MC. — § 309 ἀργά PA, ἄγαν MLVRC, *irrita* Lat. — § 309 ἀντωδύροντο Lugd., ἀντωλοφύροντο rell. — § 309 κινδυνεύοντος ἐκάστη PAML, ἐκινδύνεον τε ἕκαστοι VRC. — § 310 φονεύειν del. Herw. — § 310 ὄπλοις PAMC, ἐχθροῖς LR, θυμοῖς VMmg. — § 312 τρόπος Bk., τόπος vlg. — § 312 δοκεῖν Df., δοκεῖ vlg. — § 314 περιτυχόντα· περιτυγχάνοντα C. — § 315 αὐτοῖς spurium Ns. — § 317 πεποιημένων PMVR, ποιουμένων ALC. — § 317 ἀνεσταυρωμένους L, ἀνασταυρουμένους rell. — § 317 καθαιρεῖν M, καθάριεν L, καθελείν PAVRC, καταστέλλειν Dest. — § 318 αὐτῶν del. Herw. — § 320 τὰ κατὰ PM, κατὰ ALVRC. — § 320 διαφείροντο R, διαφθείροντο PAMLVC, διαφέρουεν Hlw. — § 321 ἤδη δὲ εἰ VRC, ἤδη δὲ A, εἰ δὲ δὴ P, εἰ δὲ M. — § 321 ἐνεχείρωτο MLVRC, ἐχειροῦτο A, ἐχειρῶτο P. — § 321 τριβήν· διατριβήν Lugd. — § 321 πάντως ἄν ἢ διελύθησαν — ἤδη δὲ ἐχειροῦτο — ἢ πολεμοῦντες Ns. — § 323 περιέκοπτεν· περιέτεμεν LExc. Peiresc., περιέκοψεν C. — § 324 ἐκ· ἀπό LExc. Peiresc. —

§ 325 στενάξει· ἄν add. C. — § 327 προσθήσεσθαι L, προστεθήσεσθαι PAMVRC. — § 330 ἀνηροῦντο· ἀνήγοντο Llat. — § 331 κατακεκλεισμένων· καὶ κατακεκλεισμένων Dest. — § 333 εὐγενῶν L, νέων add. PAMVRC, καὶ νέων Huds. Dest. — § 335 προσαποσκευάζεσθαι codd., προσαποσκευάσεσθαι ed. pr. remotum iri Lat. — § 336 τὸ ἱερὸν — σκηνῆς· acc. ex M et mg.PA. — § 338 κεκλήσθαι PMVR, κεκλεισθαι ALC. — § 338 ἀπίθανον Cob., πιθανόν codd. — § 341 ἀπολύσεως MVR, τῆς ἀπολύσεως C, ἅπαντες PAL, sed. sec. Herw. ἀπολύσαντες A. — § 343 τῶν τολμηροτάτων LC, τολμηρότεροι R, τολμηρότατοι PAMV. — § 343 τὴν ἀπόλυσιν C, ἀπόλυσιν rell. — § 343 ἀπό· ἐκ A. — § 344 τὴν ὕβριν P, ὕβριν rell. — § 346 ἀπὸ τῶν ζηλωτῶν suspect. Herw. — § 347 παραγενέσθαι L, παρατάσεσθαι rell. — § 348 ἐμφυλίον· ὁμοφύλον V. — § 348 καταλύουσι· καταλύσασι Lugd. — § 349 τῷ κλεισθῆναι Df., τὸ κλεισθῆναι vlg. — § 349 καὶ μὴ δοθῆναι — εἴσοδον· εἰς εἴσοδον PAMVRC, καὶ τὴν εἴσοδον L, γρ. τὰς πύλας καὶ μὴ δοθῆναι μετὰ τῶν ὄπλων αὐτοῖς ἐτοιμῆν τὴν εἴσοδον mg.P. — § 352 πέρι, Dest., περὶ vlg. — § 353 δημότας· δημότας A, δεσμώτας MLint. — § 354 παρὰ δόξαν VR, παράδοξον PAMLC. — § 354 ἀνεθάρρησε· cf. Praef. Ns. p. XXX. — § 355 οὐχ ὡς· ὡς οὐχ Dest. — § 356 τάχιον Nr., τάχιον καὶ vlg. — § 361 τιμωρούς PAM, τιμωρησομένους L, τιμωρομένους VRC. — § 362 ὅτι del. Dest. — § 365 καὶ τῶν VRC, καὶ PAML. — § 365 δι' ἀγένειαν· διὰ πενίαν L. — § 366 σύμμαχον· συμμαχεῖν M. — § 367 ὁμονόησειν· add. codd. ἡμῖν, om. Lat. ed. pr. — § 367 ἐν τοῖς· τοῖς Herw. — § 368 ἀκίνδυνον· suppl. ὄν Hlw. — 369 ὀρμήσειεν corr. A, ὀρμήσαιεν PAMRC, ὠρμήσαιεν L, ὠρμήσαμεν V. — § 369 αἴτιος· αἴτιοι MVRC. — § 369 ἀκμάζουσαν· ἐπακμάζουσαν L, ἔτ' ἀκμάζουσαν Ns. — § 369 ἐφ' ἑαυτόν PL, ἐφ' ἑαυτούς M, ἐφ' αὐτόν A, ἐπ' αὐτούς VRC. — § 369 ἐπιστρέψειν Bk., ἐπιστρέφειν codd. — § 369 ἐν τῇ· τῇ Dest. — § 370 ἀκουτί VRC, ἀπονητί PAM, ἀκοντί L. — § 371 χρωμένων· τρυχομένων Dest. — § 372 λυσιτελέστερον· add. ὄν Herw. Cob. — § 373 ἕξειν A, ἄξειν vlg. — § 374 τῶν στοχαζομένων· τῶν στοχαζόντων R, τοῖς στοχαζομένοις Huds., τῷ στοχαζομένῳ Dest. Nr. — § 375 καὶ τὴν·

ὡς τὴν Dest. — § 377 πολλοὶ γάρ Bk., πολλοὶ γοῦν L, πολλοὶ δὲ PAMVRC. — § 380 ὠρμημένων MLVR, ὠρωμένων PA, ὀρμημένων C. — § 384 νεκρῶν· ἀνηρημένων Exc. Peiresc. — § 386 χρησμούς LExc. Peiresc., θεσμούς PAMVRC. — § 388 ἐνθῶν Lugd., ἐνθα vlg. cf. Praef. Ns. p. XLIX. — § 388 καταφλέξεσθαι γρ. κατενεχθήσεσθαι mg. P, καταφλεχθήσεσθαι LExc. Peiresc., καταφλεγθήσεσθαι C, cf. G. Schmidt p. 466. — § 388 κατασκήψη· ἐγκατασκήψη PAML Exc. Peiresc. — § 389 τοὺς ὁμοίους· ὁμοίους Df. — § 391 δόλω C et fort. Heges., λόγῳ PAMLVR. — § 391 τολμωμένων· τετολμημένων Ns. — § 393 ἀντικαθημένων· ἀντικαθισταμένων PC. — § 394 προ-ῆρητο AM (sec. Herw.) προηγίτο VR, προηγίτο PLC. — § 396 λείαν del. Dest. — § 396 ἄξουσιν PA, ἀνάξουσιν MLVRC. — § 399 κτήσεως· κτήσεων LExc. Peiresc. — § 400 κατειληφότες· προκατειληφότες LExc. Peiresc. — § 401 ἡρεμοῦσαν· αὔθις ἡρεμοῦσαν C. — § 402 ἐξ οὗ MLLat. Exc. Peiresc., ἐξόδον PAVR, ἐξόδον ὅτε C, ἐξ ὅτου Dest. — § 402 πολίχνην PAM, καὶ πολίχνην LVRC. — § 404 ἀκμαίους· ἀκμαιοτάτους PAM. — § 405 προσφθειρομένων Cob., προσδιαφθειρομένων vlg. — § 406 ληστρικόν· τὸ ληστρικόν PVRC, spurium Ns. — § 406 συνενόσει· συννοσεῖ omissio mox γοῦν Herw. — § 412 ἀνίσταται VRC, ἐφίσταται PAML. — § 413 ἐλθῶν· ἐλθόντων PAVRC, ἐξελθόντων M. — § 415 ἤδη ὄντος· ὄντος ἤδη Ns. — § 415 κρίναντες ἠδόξουν· ἔκρινον ἄδοξον Herw. — § 418 δύνασθαι· acc. ex corr. A et Lat., om. PMLVRC, prob. Dest. cf. Praef. Ns. p. XXXI. — § 421 νέων· Ἰουδαίων PAM. — § 423 τόπον inser. Nr. — § 423 τοὺς μὲν φνγάδας· τὰς μὲν φνγάς Dest. — § 423 διέφθειρον· διέφθειρεν L, διέφερον Dest., ὑπεδέξατο vel simile quid Ns. — § 425 ξίφειν· ὄιστοις L, sagittis Lat. Heges. — § 426 διακλείειν· διακωλύειν L. — § 427 τοὺς· τε τοὺς Ns. — § 427 διεκπαίοντες VRC, διεκπεσόντες PAML. — § 428 συναπολεισθαι AMLV, συναπολέσθαι P, συναποκλεισθαι R, συναποκεκλεισθαι C. — § 429 φθασάντων· μὴ φθασάντων R. — § 429 ἐκράτει· κρατεῖ Ns. — § 431 ἐξέσεισαν· ἐξέστησαν C. — § 431 γενόμενοι τε παμπληθεῖς· ἠτιμωμένοι δὲ παμπληθεῖ L. — § 432 τείχει τε καὶ πλήθει ed. pr., πλήθει codd. — § 432 τυγχάνουσα add. C. — § 433 εἰργομένοις· εἰργομένους PM. —

§ 433 ἄβατον· ἀδιάβατον Lint. — § 435 ἐκουσίως — πλῆθος L, εἰς τὸν Ἰορδάνην πλῆθος ἐκουσίως PAMVRC Lat., ἐκουσίως εἰς τὸν Ἰορδάνην πλῆθος Dest., πλῆθος ἐκουσίως εἰς τὸν Ἰορδάνην Ns. — § 437 οὐδὲν ἐλάττων· οὐδεμιᾶς ἐλάττων Herw. — § 438 τύχη· τῆ τύχη L. — § 438 καταλαβόμενος ML, καταλαμβανόμενος PAVRC. — § 439 ἐπιβήσας· ἐπιβιβάσας LC. — § 439 αἰρεῖ· ἀναιρεῖ MVRC. — § 440 περί L, κατά rell. — § 440 ἐν ἄλλοις ἀκριβεστέρον Nr., ἐν ἀκριβεστέροις vlg. — § 441 μέλλοντας om. P. — 443 καταστησάμενος L, ἐγκαταστησάμενος PAMVRC. — § 445 πρόεισι L, πρόσεισι rell. — § 448 ἰδίας AMVRC, οἰκείας PL. — § 451 ἄντικρος Ἱεροσολύμων· hoc nota, cf. § 433. — § 452 ψιλόν· ὑψηλόν A. — § 452 αὐτῆς Huds., αὐτὴν L, αὐτῇ rell. — § 454 περί· supra Heges., ὑπέρ Dest. — § 454 Σομόρων VRC, Σομόρων PAML, sobara Lat., sobaros Heges., Γομόρρα Cocc., Ζωάρων Weber. ad Heges. — § 455 λίμνης· χώρας A, om. P. — § 457 περιέχει· παρέχει Hlw. — § 458 καὶ πολυφορωτέρους om. PA. — 460 τοῦ προφήτου· τινὸς προφήτου L Lat. — § 461 ἐδωρήσατο acc. ex Lugd. — § 462 κεράμοῦν Nr., κεράμον vlg. — § 462 κἀπὶ γῆς· καὶ ἐπὶ γῆς mg. A, καὶ πηγῆς PAL, καὶ τῇ πηγῇ M, καὶ πηγῇ VRC, cf. Praef. Ns. p. XXXI. — § 462 χεόμενος Cob., χεόμενον PA, χεόμενος rell. — § 463 γονιμωτέρους· τε add. PAM, τοὺς Dest. — § 463 μενοῦσι Ns., μένουσι vlg. — § 464 προσχειουρηγήσας Lugd., περιχειουρηγήσας R, προχειουρηγήσας rell. — § 465 τῆς· τοῖς τῆς L., τις τῆς Nr. — § 465 χρονιζόντων· νοτιζόντων Dest. — § 466 δαφιλεστέρον VC, δαφιλεστέρας PAML, δαφιλεστέρων R, δαφιλεστέρω Ns. — § 466 τούτου δὲ τοῦ ὀλίγου· τῶν δ' ὀλίγω vel τοῦ δ' ὀλίγου, Ns. — § 467 ἐκτρέφει itidem est in Lugd. — § 467 πλέονα· πλέον L. — § 468 προσηγορίαις Ns., παρηγορίαις vlg. — § 468 λοιποῦ· Ἰβλαίου vel simile quid Ns. — § 469 κύπρον PALVRC, κύπειρον M, quod probat Herw. — § 471 εὔτονον mg. PAM, εὔγονον codd. — § 472 ἀνατολῆς· ἠλίον add. L, cf. V § 84. — § 474 σταδίους acc. ex L. — § 475 ἀλλά· ἀλλὰ γάρ PAM. — § 476 κουφότητος· παχύτητος Huds., στυφότητος Dest. — § 478 χράας· χώρας VR. — § 479 μελαίνας Bk., μέλανας vlg. — § 481 καὶ χρήσιμος δέ· ἐπιτήδειος δέ ἐστιν L. — § 484 κατεφλέγη L,

καταφλεγῆναι rell. — § 486 πανταχόθεν LC, πανταχόσε PAMVR. — § 486 φρουρούς· φρουράς VRC. — § 486 τάγματος· συντάγματος A. — § 490 ὄλην om. AL, prob. Herw. — § 490 πάσας Dest., πᾶσαν vlg. — § 490 ἀφήρητο· πανταχόσε add. A. — § 491 ἔτη· excidit καὶ μῆνας ὀκτώ, Ns. — § 493 διαδράς· διαδιδράσκει P. — § 493 ἀνεῖλε· ἀνελών P. — § 494 Ἰσπανίας MC et corr. A, Σπανίας PALVR. — § 494 κατὰ μέσην ἔδολοφονήθη τήν trsp. Ns. — § 496 ἐπεσημηνάμην· ἐπισημαίνουμαι PAL. — § 497 τήν τῶν· τήν κατὰ τῶν Huds. — § 499 περιπλεόντων· παραπλεόντων Huds. — § 501 ἔπλει PLC, ἀνέπλει AMVR. — § 504 ἦρχε Lugd., ἦχε C, εἶχε rell. — § 507 ἐν ἔθει ὄντες· ἐθίζοντες L, ἐνεθισθέντες vel simile propter hiatum Ns. — § 507 τοῦ φρουρίου C, τῷ φρουρίῳ vlg. — § 509 προσγινομένων· αὐτῷ add. Lugd. — § 510 προσεφθείροντο Cob., ἐφθείροντο vlg. — § 510 δημοτικῶν οὐκ ὀλίγων· δημοτικὸν οὐκ ὀλίγον Dest. — § 510 πειθαρχούντων Lugd., πειθαρχεῖν PA, πειθαρχία MLVRC, πειθαρχοῦν Dest., πειθαρχία χρωμένων Herw. — § 511 Ἄϊν PA, Ναῖν MLVRC; itidem § 517. — § 514 ἐπιβουλὴν· ἐπιβολὴν Dest. — § 516 τῶν Ἰδουμαίων L, τῆς Ἰδουμαίας rell. — § 516 πολλούς· λοιπούς ed pr. — § 516 Μασάδα· Μασάδη Ns. — § 519 ἐτοιμῶς· προθύμως P. — § 520 ἰσχύν· ὀρμήν L. — § 523 πρώτην· πρῶτον M, quod placet Hlw. — § 523 διατελεῖ L, διατελοῖη C, διατελέσει rell. — § 527 συνδιεφθαρμένων· διεφθαρμένων PA. — § 529 πρώτην· πρῶτον L. — § 529 δέ· δή Dest. — § 529 πόλιν· πολίχνην PAML. — § 532 πολίχνη· πόλει A. — § 534 ὡς — πλῆθος in codd. leguntur post μυριάδες· trsp. Bk. — § 534 ἔξαρχούντων· ἔξαρχεῖν δυναμένων M. — § 536 ὑπό del. Herw. — § 537 σκληροτέραν· σκιροτέραν Lint. — § 537 πορθομένοις· τόποις suppl. Lugd. — § 539 ἡχμαλωτισμένοι VRC, αἰχμαλωτισάμενοι PAML. — § 539 ὑπέστρεψαν· ὑπέστρεφον Bk. (ap. Ns.). — § 540 εἴσειιν VRC, εἰσῆλθεν PAML. — § 540 εὔρε· εὔροι Dest. — § 542 διαστήσαι· διαστασιάσαι L. — § 545 στάσις· φόνος L. — § 546 βασιλειῶντι MVRC, βασιλεύοντι PA, βασιλεῖ ὄντι L. — § 549 καὶ τοῦ Ὄθωνος acc. ex Lugd. — § 550 ἐκ· ἀπό L. — § 552 ἡγεμόνων· εἰς suppl. Hlw. — § 554 παραστησάμενος· παρατηρησάμενος VLugd. — § 556 τοὺς πολ-

λούς· πολλούς VRC. — § 557 προϊόντων ἢ τῶν suppl. Ns. — § 557
 ἐργατῶν τῶν ἐργατῶν PAVR, τῶν ἐργαζομένων L. — § 558
 ἐπινοία καὶ τόλμη Hlw., ἐπίνοια καὶ τόλμη vlg. — § 558 διέ-
 φερεν Lugd. e corr., διέφθειρε vlg. — § 561 εὐθετιζόμενοι
 mg.M, συνθετιζόμενοι vlg. — § 561 τοὺς suppl. Cob. — § 562
 ἀσελγείας — ἐπενόησαν LVRC Exc. Peirese., ἀσελγείας ἀθεμί-
 τους ἐπενόησαν ἔρωτας M, ἀσωτίας ἀσελγείας ἀθεμίτους ἐπενόη-
 σαν P, ἀσελγείας ἀθεμίτους ἐπενόησαν A, cf. Praef. Ns. p. XXXIII.
 — § 563 προφέροντες· προβάλλοντες LExc. Peirese., προσφέ-
 ροντες C. — § 563 βεβαμμένων LExc. Peirese., περιβεβλημένων
 PAMVRC, *versicoloribus* Lat., *reconciliatis vel concialitis (con-
 chyliatis* Weber) Heges., cf. Praef. Ns. p. XXXIV, LXI. — § 563
 ἀπὸ τῶν ὑπὸ τῶν Herw. — § 568 περιώσαντες C, περιξώσαντες
 L, ἐξώσαντες rell. — § 569 ἦν κἀκεῖ C, ἦν ἐκεῖ καὶ M, ὦν ἐκεῖ
 καὶ PALVR. — § 571 καταπρήσσει MVRC, καταπιμπρῶσι
 PAL. — § 573 δεύτερον· χεῖρονα Zonar., *perniciosiozem* Heges.,
 δεινότερον Dest. f. ἐξωλέστερον Nr. — § 574 πολλάκις L, πολλά
 rell. — § 577 εἰργόμενον LVRC, εἰργόμενοι PAM. — § 577
 τὰν Bk., τὰ vlg. — § 580 βόρειον· βορείαν L. — § 582 ἀργεῖν
 Cob., ἀνέργειαν PA, ἐνέργειαν M, ἀνείργειν LVRC, ἀνεργεῖν
 Huds. ex Lugd. — § 583 λιθοβόλους· πετροβόλους L. — § 585
 χαλεπά· χαλεπότερα L. — § 587 ὥστε μὴ, *adeo ut* Lat. — § 590
 προσευσχολεῖν· προσασχολεῖν M. — § 591 ἄν inser. Herw. —
 § 591 πανουργήσασαν· καλλιουργήσασαν L. — § 591 πλέοντα·
 πλέοντας P, πλέοντα καὶ Dest. — § 594 τὴν νῦν τὸν νῦν και-
 ρόν M. — § 594 δικαιότεραν· δικαιότερον VRC, δίκαιον Dest.
 — § 594 αὐτούς· αὐτοὶ Herw. — § 595 καταγόντων· καταγα-
 γόντων PAM. — § 596 οὐδ'· αὐτοὶ inser. Dest. — § 596 ἄπαιδα
 ed. pr. παῖδα codd. — § 596 ὑπεροχάς vlg., διαδοχάς Bk. —
 § 597 αὐτούς· αὐτοὶ Herw. — § 597 κραθήσεσθαι PAML,
 καρπήσεσθαι VR, καρπίσεσθαι C. — § 598 αὐτοὶ τότε Lugd.,
 αὐτούς PAM, αὐτοῖς L, αὐτοὺς τότε VRC. — § 598 ἔχον-
 τες· ἔχοντας MC, ἔχοντα VR. — § 598 ἀλλὰ καὶ συνεργήσειν
 C, ἀλλὰ συνεργήσειν VR, συνεργήσειν δέ M, συνετηρήσαμεν
 PAL, αἷς συνετήρησαν Ns. — § 599 μέρος· ἔσεσθαι add. M,
 cf. Praef. Ns. p. XXXIII. — § 599 ἐπιβολὴν L, ἐπιβουλήν rell.
 — § 600 συντετηρηκότων om. L, συγγεγηρακότων Dest., σνηρη-

γηότων Herw. — § 602 προήρητο L, προηρείτο rell. — § 602
 ιδιωτείαις L, ιδιώταις rell. — § 603 οί· οἱ τε Ns. — § 603
 ἀναιρεῖν· ἀναιρήσειν Herw. — § 605 ὡς· εἰς LVRC, ἐπί Lugd.
 — § 605 Βοώσης om. PAM. — § 605 ἄγειν add. ed. princ. —
 § 606 παρέλκοι PAMLVRC, παρέλθοι C, παρείκοι Cardwell.
 Herw. — § 607 ἔχειν· ἄν ἔχειν Ns. — § 608 ἔτι τήν Huds.,
 ἐπὶ τήν codd., τήν Ns. ex Lat. — § 609 αὐτῆς Ns., αὐτῇ vlg.
 — § 612 Ἀλεξανδρείας· ὁ Ἀλεξανδρείας vel Ἀλεξάνδρεια Bk. —
 § 613 ἔχουσα PAM, ἀνέχουσα LVRC. — § 614 ἀμφιρρηγνύμε-
 νον Nr., ἀφικνύμενον P, ἀφικνούμενον AM, ἀφικνύμενον LRC,
 ἀφικνυμένον V, ἐπιρρηγνύμενον vel ἀφικνυμένον (?) Huds., ἀπα-
 γνύμενον Cocc., ἀμφαγνυμένον (?) Df. — § 615 μερίζεται MVRC,
 χωρίζεται PAL. — § 616 τὸ τῆς· τό τε τῆς Dest. — § 617
 παραναγνούς· προσαναγνούς VRC, προαναγνούς Lint. — § 618
 ἐπὶ τῆς· ἀπὸ τῆς L. — § 618 ὑπὲρ αὐτοῦ suspect. Ns.; vides
 causam. — § 620 παραγίγνεται Lugd., παρήν rell. — § 622
 τοῦ πλείστον· πλείστον LVRC. — § 622 περιάγοι MVRC, πε-
 ριαγάγοι PAM. — § 624 περὶ L, om. PAMVRC, πρὸς Herw.
 — § 624 ἔκαμον, laborasset Lat., ἔκαμεν ed. pr. — § 627 πρὸς
 L, εἰς rell. — § 629 περὶ· ὑπὲρ nisi delere mavis, Ns. — § 630
 χρῆ om. PAC. — § 632 πλεῖν Huds., πᾶν codd. — § 636 ἑκα-
 τοντάρχους· ἑκατοντάρχας PC. — § 637 ἄμεινον· εἶναι add. L.
 — § 638 προσκλήσασθαι Df., προσδήσεσθαι PAMVRC, προ-
 κλήσασθαι L. — § 643 διακόσιοι· διεφθάρησαν add. M. — § 647
 τεθύμωτο· τεθυμωμένος LLat. — § 649 μὲν σὺν Bk., δὲ σὺν
 codd. — § 649 ἐμπιμπρᾶσι· ἐνέπρησαν PAML. — § 651 προ-
 ἔρχεται· προσέρχεται C, procedit Lat., rapitur Heges., unde
 προέλκεται Dest. cf. Tac. Hist. III 84. — § 652 ἄν L, om. rell.
 — § 654 τρίτη· τῇ ἡ', Unger. Sitzungsber. kgl. Bair. Acad. philos.
 philol. Classe, 1893 II 4. — § 654 διάγνωσιν VRC, διάκρισιν
 PAML. — § 656 τότε acc. ex L. — § 658 μέντοι γε L, μέντοι
 rell. — § 658 λήξαντος· λήξαντος δέ PAM, λήξαντός γε Dest.
 — § 658 κατὰ τάχος Cob., τάχος vlg. — § 659 μακρῶν· ἐπὶ
 μακρῶν M. — § 660 τινά· om. PA. — § 661 τῶ — ἰερῶ· τὸ —
 ἰερὸν PAL.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Η

ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΛΩΣΕΩΣ ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

〈1〉 Ἐπειδὴ τὸν Ἰουδαίων πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον 1
συστάντα μέγιστον οὐ μόνον τῶν καθ' ἡμᾶς, σχεδὸν
δὲ καὶ ὧν ἀκοῆ παρειλήφαμεν ἢ πόλεων πρὸς πόλεις
ἢ ἔθνῶν ἔθνεσι συρραγέντων, οἱ μὲν οὐ παρατυχόντες
5 τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' ἀκοῆ συλλέγοντες εἰκαῖα καὶ
ἀσύμφωνα διηγήματα, σοφιστικῶς ἀναγράφουσιν, 〈2〉 οἱ
παραγενόμενοι δ' ἢ κολακεία τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἢ
μῖσει τῷ πρὸς Ἰουδαίους καταψεύδονται τῶν πραγμά-
των, περιέχει δ' αὐτοῖς ὅπου μὲν κατηγορίαν ὅπου δ'
10 ἐγκώμιον τὰ συγγράμματα, τὸ δ' ἀκριβὲς τῆς ἱστορίας
οὐδαμοῦ, 〈3〉 προυθέμην ἐγὼ τοῖς κατὰ τὴν Ῥωμαίων
ἡγεμονίαν, Ἑλλάδι γλώσση μεταβαλὼν, ἃ τοῖς ἄνω
βαρβάροις τῇ πατρίῳ συντάξας ἀνέπεμψα πρότερον,
ἀφηγησασθαι, Ἰώσηπος Ματθίου παῖς, γένει Ἑβραῖος
15 ἐξ Ἱεροσολύμων, ἱερεὺς, αὐτὸς τε Ῥωμαίους πολεμήσας
τὰ πρῶτα καὶ τοῖς ὕστερον παρατυχῶν ἐξ ἀνάγκης.
〈4〉 γενομένου γάρ, ὡς ἔφην, μεγίστου τοῦδε τοῦ 2
κινήματος, ἐν Ῥωμαίοις μὲν ἐνόσει τὰ οἰκεῖα, Ἰουδαίων
δὲ τὸ νεωτερίζον τότε τεταραγμένοις ἐπανεῖστη τοῖς
20 καιροῖς, ἀκμάζον κατὰ τε χεῖρα καὶ χρήμασιν, ὡς δι'
ὑπερβολὴν θορούβων τοῖς μὲν ἐν ἐλπίδι κτήσεως τοῖς

δ' ἐν ἀφαιρέσειως δέει γίνεσθαι τὰ πρὸς τὴν ἀνα-
 τολήν, <5> ἐπειδὴ Ἰουδαῖοι μὲν ἅπαν τὸ ὑπὲρ Εὐφρά-
 τιν ὁμόφυλον συνεπαρθῆσεσθαι σφίσιν ἤλπισαν, Ῥω-
 μαίους δ' οἳ τε γείτονες Γαλάται παρεκίνουν καὶ τὸ
 Κελτικὸν οὐκ ἠρέμει, μεστὰ δ' ἦν πάντα θορύβων 5
 μετὰ Νέρωνα, καὶ πολλοὺς μὲν βασιλείᾳν ὁ καιρὸς
 ἀνέπειθε, τὰ στρατιωτικὰ δ' ἦρα μεταβολῆς ἐλπίδι
 λημμάτων· <6> ἄτοπον οὖν ἠγησάμην περιδεῖν πλαζο-
 μένην ἐπὶ τηλικούτοις πράγμασι τὴν ἀλήθειαν, καὶ
 Πάρθους μὲν καὶ Βαβυλωνίους Ἀράβων τε τοὺς πορ- 10
 ρωτάτω καὶ τὸ ὑπὲρ Εὐφράτην ὁμόφυλον ἡμῖν Ἀδια-
 βηνοὺς τε γνῶναι διὰ τῆς ἐμῆς ἐπιμελείας ἀκριβῶς
 ὅθεν τ' ἠρξάτο καὶ δι' ὅσων ἐχώρησε παθῶν ὁ πόλεμος
 καὶ ὅπως κατέστρεψεν, ἀγνοεῖν δ' Ἑλλήνας ταῦτα καὶ
 Ῥωμαίων τοὺς μὴ ἐπιστρατευσαμένους, ἐντυγχάνοντας 15
 ἢ κολακείαις ἢ πλάσμασι.

3 <7> καίτοι γ' ἱστορίας αὐτὰς ἐπιγράφειν τολμῶσιν,
 ἐν αἷς πρὸς τῷ μηδὲν ὑγιὲς δηλοῦν καὶ τοῦ σκοποῦ
 δοκοῦσιν ἔμοιγε διαμαρτάνειν. βούλονται γὰρ μεγά-
 λους μὲν τοὺς Ῥωμαίους ἀποδεικνύειν, καταβάλλουσι 20
 δ' αἰεὶ τὰ Ἰουδαίων καὶ ταπεινοῦσιν· <8> οὐχ ὀρῶ δὲ
 πῶς ἂν εἶναι μεγάλοι δοκοῖεν οἱ μικροὺς νενικηκότες·
 καὶ οὔτε τὸ μῆκος αἰδοῦνται τοῦ πολέμου οὔτε τὸ
 πλῆθος τῆς καμούσης Ῥωμαίων στρατιᾶς οὔτε τὸ μέ-
 γεθος τῶν στρατηγῶν, οἳ πολλὰ περὶ τοῖς Ἱεροσολύ- 25
 μοις ἰδρώσαντες, οἴμαι, ταπεινουμένου τοῦ κατορθώ-
 ματος αὐτοῖς ἀδοξοῦσιν.

4 <9> οὐ μὴν ἐγὼ τοῖς ἐπαίρουσι τὰ Ῥωμαίων ἀντι-
 φιλονικῶν αὔξειν τὰ τῶν ὁμοφύλων διέγνων, ἀλλὰ
 τὰ μὲν ἔργα μετ' ἀκριβείας ἐκατέρων διέξιμι, τοὺς 30
 δ' ἐπὶ τοῖς πράγμασι λόγους ἀνατίθημι τῇ διαθέσει,

καὶ τοῖς ἔμαντοῦ πάθεισι διδοὺς ἐπολοφύρεσθαι ταῖς
 τῆς πατρίδος συμφοραῖς. <10> ὅτι γὰρ αὐτὴν στάσις
 οἰκεία καθεῖλε, καὶ τὰς Ῥωμαίων χεῖρας ἀκούσας καὶ
 τὸ πῦρ ἐπὶ τὸν ἅγιον ναὸν εἴλκυσαν οἱ Ἰουδαίων
 5 τύραννοι, μάρτυς αὐτὸς ὁ πορθηθεὶς Τίτος Καῖσαρ, ἐν
 παντὶ τῷ πολέμῳ τὸν μὲν δῆμον ἐλεήσας ὑπὸ τῶν
 στασιαστῶν φρουρούμενον, πολλάκις δ' ἐκὼν τὴν
 ἄλωσιν τῆς πόλεως ὑπεριτιθέμενος, καὶ διδοὺς τῇ
 πολιορκίᾳ χρόνον εἰς μετάνοιαν τῶν αἰτίων. <11> εἰ
 10 δέ τις ὅσα πρὸς τοὺς τυράννους ἢ τὸ ληστροικὸν αὐτῶν
 κατηγορικῶς λέγομεν, τοῖς δυστυχήμασι τῆς πατρίδος
 ἐπιστένοντες, συκοφαντοίη, διδότω παρὰ τὸν τῆς ἱστο-
 ρίας νόμον συγγνώμην τῷ πάθει· πόλιν γὰρ δὴ τῶν
 ὑπὸ Ῥωμαίοις πασῶν τὴν ἡμετέραν ἐπὶ πλειστόν τ'
 15 εὐδαιμονίας συνέβη προελθεῖν καὶ πρὸς ἔσχατον συμ-
 φορῶν αὐθις καταπεσεῖν. <12> τὰ γοῦν πάντων ἀπ'
 αἰῶνος ἀτυχήματα πρὸς τὰ Ἰουδαίων ἠττάσθαι μοι
 δοκεῖ κατὰ σύγκρισιν, καὶ τούτων αἴτιος οὐδεὶς ἀλλό-
 φυλος, ὥστ' ἀμήχανον ἦν ὀδυρμῶν ἐπικρατεῖν. εἰ
 20 δέ τις οἴκτου σκληρότερος εἴη δικαστής, τὰ μὲν πράγ-
 ματα τῇ ἱστορίᾳ προσκρινέτω, τὰς δ' ὀλοφύσεις τῷ
 γράφοντι.

<13> καίτοι γ' ἐπιτιμήσαιμ' ἂν αὐτὸς δικαίως τοῖς 5
 Ἑλλήνων λογίοις, οἱ τηλικούτων κατ' αὐτοὺς πραγμά-
 25 των γεγενημένων, ἃ κατὰ σύγκρισιν ἐλαχίστους ἀπο-
 δείκνυσι τοὺς πάλαι πολέμους, τούτων μὲν κάθηται
 κριταὶ τοῖς φιλοτιμουμένοις ἐπηρεάζοντες, ὧν εἰ καὶ
 τῷ λόγῳ πλεονεκτοῦσι, λείπονται τῇ προαιρέσει· αὐτοὶ
 δὲ τὰ Ἀσσυρίων καὶ τὰ Μήδων συγγράφουσιν ὥσπερ
 30 ἦττον καλῶς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἀπηγγελ-
 μένα. <14> καίτοι τοσοῦτον τῆς ἐκείνων ἠττώνται

δυνάμεως ἐν τῷ γράφειν ὅσον καὶ τῆς γνώμης. τὰ γὰρ καθ' αὐτοὺς ἐσπούδαζον ἕκαστοι γράφειν, ὅπου καὶ τὸ παρατυχεῖν τοῖς πράγμασιν ἐποίει τὴν ἀπαγγελίαν ἐναργῆ καὶ τὸ ψεύδεσθαι παρ' εἰδόσιν αἰσχρὸν ἦν. <15> τό γε μὴν μνήμη τὰ μὴ προῖστορηθέντα 5 διδόναι καὶ τὰ κατὰ τὸν ἴδιον χρόνον τοῖς μεθ' ἑαυτὸν συνιστάνειν ἐπαίνου καὶ μαρτυρίας ἄξιον· φιλόπονος δ' οὐχ ὁ μεταποιῶν οἰκονομίαν καὶ τάξιν ἀλλοτρίαν, ἀλλ' ὁ μετὰ τοῦ καινὰ λέγειν καὶ τὸ σῶμα τῆς ιστορίας κατασκευάζων ἴδιον. <16> κἀγὼ μὲν ἀναλώμασι 10 καὶ πόνοις μεγίστοις ἀλλόφυλος ὢν Ἑλλησί τε καὶ Ῥωμαίοις τὴν μνήμην τῶν κατορθωμάτων ἀνατίθημι· τοῖς δὲ γνησίοις πρὸς μὲν τὰ λήμματα καὶ τὰς δίκας κέχηρεν εὐθέως τὸ στόμα καὶ ἡ γλῶσσα λέλυται, πρὸς δὲ τὴν ἱστορίαν, ἔνθα χρὴ τάληθῆ λέγειν καὶ μετὰ 15 πολλοῦ πόνου τὰ πράγματα συλλέγειν, πεφίμωνται, παρέντες τοῖς ἀσθενεστέροις καὶ μηδὲ γινώσκουσι τὰς πράξεις τῶν ἡγεμόνων γράφειν. τιμάσθω δὴ παρ' ἡμῖν τὸ τῆς ἱστορίας ἀληθές, ἐπεὶ παρ' Ἑλλήσιν ἀμελεῖται. 20

6 <17> ἀρχαιολογεῖν μὲν δὴ τὰ Ἰουδαίων, τίνες τ' ὄντες καὶ ὅπως ἀπανεστήσαν Αἰγυπτίων, χώραν θ' ὄσῃν ἐπῆλθον ἀλώμενοι καὶ πόσα ἐξῆς κατέλαβον καὶ πῶς μετανέστησαν, νῦν ἄκαιρον ᾠήθην εἶναι καὶ ἄλλως περιττόν, ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαίων πολλοὶ πρὸ ἐμοῦ τὰ 25 τῶν προγόνων συνετάξαντο μετ' ἀκριβείας, καὶ τινες Ἑλλήνων ἐκεῖνα τῆ πατρίῳ φωνῇ μεταβαλόντες οὐ πολὺ τῆς ἀληθείας διήμαρτον. <18> ὅπου δ' οἱ τε τούτων συγγραφεῖς ἐπαύσαντο καὶ οἱ ἡμέτεροι προφῆται, τὴν ἀρχὴν ἐκεῖθεν ποιήσομαι τῆς συντάξεως. 30 τούτων δὲ τὰ μὲν τοῦ κατ' ἑμαυτὸν πολέμου διεξο-

δικώτερον καὶ μεθ' ὅσης ἂν ἐξεργασίας δύνωμαι δίειμι, τὰ δὲ προγενέστερα τῆς ἐμῆς ἡλικίας ἐπιδραμῶν συντόμως, <19> ὡς Ἀντίοχος ὁ κληθεὶς Ἐπιφανῆς ἔλων 7 κατὰ κράτος Ἱεροσόλυμα καὶ κατασχῶν ἔτεσι τρισὶ καὶ 5 μῆσιν ἕξ ὑπὸ τῶν Ἀσαμωναίου παιδῶν ἐκβάλλεται τῆς χώρας, ἔπειθ' ὡς οἱ τούτων ἔκγονοι περὶ τῆς βασιλείας διαστασιάσαντες εἴλκυσαν εἰς τὰ πράγματα Ῥωμαίους καὶ Πομπήιον, καὶ ὡς Ἡρώδης ὁ Ἀντιπάτρου κατέλυσε τὴν δυναστείαν αὐτῶν ἐπαγαγῶν 10 Σόσσιον, <20> ὅπως θ' ὁ λαὸς μετὰ τὴν Ἡρώδου τελευτὴν κατεστασίασεν, Αὐγούστου μὲν Ῥωμαίων ἡγεμονεύοντος, Κουιντιλίου δὲ Ἰάρου κατὰ τὴν χώραν ὄντος, καὶ ὡς ἔτει δωδεκάτῳ τῆς Νέρωνος ἀρχῆς ὁ πόλεμος ἀνερράγη, τὰ τε συμβάντα κατὰ Κέστιον, καὶ 15 ὅσα παρὰ τὰς πρώτας ὁρμὰς ἐπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι τοῖς ὅπλοις, <21> ὅπως τε τὰς περιοίκους ἐτειχίσαντο, καὶ 8 ὡς Νέρων ἐπὶ τοῖς Κεστίου πταίσμασι δεῖσας περὶ τῶν ὄλων Ἰεσπασιανὸν ἐφίστησι τῷ πολέμῳ, καὶ ὡς οὗτος μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου τῶν παιδῶν εἰς τὴν 20 Ἰουδαίων χώραν ἐνέβαλεν, ὅση τε χρώμενος Ῥωμαίων στρατιᾷ, καὶ ὅσοι σύμμαχοι ἐκόπησαν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν, καὶ ὡς τῶν πόλεων αὐτῆς ἃς μὲν κατὰ κράτος ἃς δὲ δι' ὁμολογίας ἔλαβεν. <22> ἔνθα δὴ καὶ τὰ περὶ τῆς τῶν Ῥωμαίων ἐν πολέμοις εὐταξίας 25 καὶ τὴν ἄσκησιν τῶν ταγμάτων, τῆς τε Γαλιλαίας ἑκατέρας τὰ διαστήματα καὶ τὴν φύσιν, καὶ τοὺς τῆς Ἰουδαίας ὄρους, ἔτι τε τῆς χώρας τὴν ιδιότητα, λίμνας τε καὶ πηγὰς τὰς ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ περὶ ἐκάστην πόλιν τῶν ἀλισκομένων πάθη μετ' ἀκριβείας, ὡς εἶδον ἢ 30 ἔπαθον, δίειμι· οὐδὲ γὰρ τῶν ἔμαντοῦ τι συμφορῶν ἀποκρύψομαι, μέλλον γε πρὸς εἰδότας ἔρεῖν. <23> ἔπειθ' 9

ὡς ἤδη καμνόντων Ἰουδαίοις τῶν πραγμάτων θνήσκει
 μὲν Νέρων, Ὑεσπασιανὸς δ' ἐπὶ Ἱεροσολύμων ὠρη-
 μένος ὑπὸ τῆς ἡγεμονίας ἀνθέλλεται· τὰ τε γενόμενα
 περὶ ταύτης αὐτῷ σημεῖα, καὶ τὰς ἐπὶ Ῥώμης μετα-
 βολάς, <24> καὶ ὡς αὐτὸς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἄκων 5
 αὐτοκράτωρ ἀποδείκνυται, καὶ ὡς τούτου ἀποχωρή-
 σαντος ἐπὶ διοικήσει τῶν ὅλων εἰς τὴν Αἴγυπτον
 ἐστασιάσθη τὰ τῶν Ἰουδαίων, ὅπως τ' ἐπανέστησαν
 αὐτοῖς οἱ τύραννοι, καὶ τὰς τούτων πρὸς ἀλλήλους
 10 διαφοράς, <25> καὶ ὡς ἄρας ἀπὸ τῆς Αἴγυπτου Τίτος 10
 δεύτερον εἰς τὴν χώραν ἐνέβαλεν, ὅπως τε τὰς δυνά-
 μεις καὶ ὄπου καὶ ὀπόσας συνήγαγε, καὶ ὅπως ἐκ τῆς
 στάσεως ἡ πόλις διέκειτο παρόντος αὐτοῦ, προσβολάς
 θ' ὅσας ἐποίησατο καὶ ὀπόσα χώματα, περιβόλους τε
 τῶν τριῶν τειχῶν καὶ τὰ μέτρα τούτων, τὴν τε τῆς 15
 πόλεως ὀχυρότητα καὶ τοῦ ἱεροῦ καὶ τοῦ ναοῦ τὴν
 διάθεσιν, <26> ἔτι δὲ καὶ τούτων καὶ τοῦ βωμοῦ τὰ
 μέτρα, πάντα μετ' ἀκριβείας, ἔθη θ' ἐορτῶν ἔνια καὶ
 τὰς ἐπὶ ἀγνείας καὶ τὰς τῶν ἱερέων λειτουργίας, ἔτι
 δὲ τὰς ἐσθῆτας τῶν ἱερέων καὶ τοῦ ἀρχιερέως, καὶ 20
 οἶον ἦν τοῦ ναοῦ τὸ ἅγιον, οὐδὲν οὔτ' ἀποκρυπτό-
 11 μενος οὔτε προστιθεὶς τοῖς πεφωραμένοις. <27> ἔπειτα
 διέξιμι τὴν τε τῶν τυράννων πρὸς τοὺς ὀμοφύλους
 ὀμότητα καὶ τὴν Ῥωμαίων φειδῶ πρὸς τοὺς ἄλλο-
 φύλους, καὶ ὀσάκις Τίτος σῶσαι τὴν πόλιν καὶ τὸν 25
 ναὸν ἐπιθυμῶν ἐπὶ δεξιὰς τοὺς στασιάζοντας προυκα-
 λέσατο. διακρινῶ δὲ τὰ πάθη τοῦ δήμου καὶ τὰς συμ-
 φοράς, ὀσα θ' ὑπὸ τοῦ πολέμου καὶ ὀσα ὑπὸ τῆς
 στάσεως καὶ ὀσα ὑπὸ τοῦ λιμοῦ κακωθέντες ἐάλωσαν.
 <28> παραλείψω δ' οὐδὲ τὰς τῶν αὐτομόλων ἀτυχίας, 30
 οὐδὲ τὰς τῶν αἰχμαλώτων κολάσεις, ὅπως θ' ὀ ναὸς

ἄκοντος ἐνεπρόηθη Καίσαρος, καὶ ὅσα τῶν ἱερῶν
 κειμηλίων ἐκ τοῦ πυρὸς ἠρπάγη, τήν τε τῆς ὅλης πό-
 λεως ἄλωσιν, καὶ τὰ πρὸ ταύτης σημεῖα καὶ τέρατα,
 καὶ τὴν ἀίχμαλωσίαν τῶν τυράννων, τῶν τ' ἀνδρα-
 5 ποδισθέντων τὸ πλῆθος, καὶ εἰς ἣν ἕκαστοι τύχην
 διενεμήθησαν, <29> καὶ ὡς Ῥωμαῖοι μὲν ἐπέξῃλθον
 τὰ λείψανα τοῦ πολέμου καὶ τὰ ἐρύματα τῶν χωρίων
 καθεῖλον, Τίτος δὲ πᾶσαν ἐπελθὼν τὴν χώραν κατε-
 στήσατο, τὴν δ' ὑποστροφὴν αὐτοῦ τὴν εἰς Ἰταλίαν
 10 καὶ τὸν θρίαμβον.

<30> ταῦτα πάντα περιλαβὼν ἐν ἑπτὰ βιβλίοις, καὶ 12
 μηδεμίαν τοῖς ἐπισταμένοις τὰ πράγματα καὶ παρα-
 τυχοῦσι τῷ πολέμῳ καταλιπὼν ἢ μέμψεως ἀφορμὴν
 ἢ κατηγορίας, τοῖς γε τὴν ἀλήθειαν ἀγαπῶσιν, ἀλλὰ
 15 μὴ πρὸς ἡδονὴν ἀφορῶσιν ἀνέγραψα. ποιήσομαι δὲ
 ταύτην τῆς ἐξηγήσεως ἀρχὴν ἣν καὶ τῶν κεφαλαίων
 ἐποίησάμην.

<31> στάσεως τοῖς δυνατοῖς Ἰουδαίων ἐμπεσούσης 1
 καθ' ὃν καιρὸν Ἀντίοχος ὁ κληθεὶς Ἐπιφανῆς διεφέ-
 20 ρετο περὶ ὅλης Συρίας πρὸς Πτολεμαῖον τὸν ἕκτον
 (ἢ φιλοτιμία δ' ἦν αὐτοῖς περὶ δυναστείας, ἐκάστων
 τῶν ἐν ἀξιώματι μὴ φέροντος τοῖς ὁμοίοις ὑποτετάχθαι),
 Ὀνίας μὲν εἰς τῶν ἀρχιερέων ἐπικρατήσας ἐξέβαλε τῆς
 πόλεως τοὺς Τωβία υἱούς, <32> οἱ δὲ καταφυγόντες
 25 πρὸς Ἀντίοχον ἰκέτευσαν αὐτοῖς ἡγεμόσι χρώμενον εἰς
 τὴν Ἰουδαίαν ἐμβαλεῖν. πείθεται δ' ὁ βασιλεὺς ὠρμη-
 μένος πάλαι, καὶ μετὰ πλείστης δυνάμεως αὐτὸς ὀρμή-
 σας τὴν τε πόλιν αἰρεῖ κατὰ κράτος καὶ πολὺ τι πλῆθος
 τῶν Πτολεμαίων προσεχόντων ἀνεῖλε, ταῖς δ' ἀρπαγαῖς
 30 ἀνέδην ἐπαφείς τοὺς στρατιώτας αὐτὸς καὶ τὸν ναὸν
 ἐσύλησε, καὶ τὸν ἐνδελεχισμὸν τῶν καθ' ἡμέραν

ἐναγισμῶν ἔπαυσεν ἐπ' ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ. <33> ὁ δ' ἀρχιερεὺς Ὀνίας πρὸς Πτολεμαῖον διαφυγών, καὶ παρ' αὐτοῦ λαβὼν τόπον ἐν τῷ Ἡλιοπολίτῃ νομῷ, πολίχνην τε τοῖς Ἱεροσολύμοις ἀπεικασμένην καὶ ναὸν ἔκτισεν ὅμοιον· περὶ ὧν αὖτις κατὰ χώραν δη- 5
λώσομεν.

2 <34> Ἀντιόχῳ γε μὴν οὔτε τὸ παρ' ἐλπίδα κρα-
τῆσαι τῆς πόλεως οὔθ' αἱ ἀρπαγαὶ καὶ ὁ τοσοῦτος
φόνος ἤρκεσεν, ὑπὸ δ' ἀκρασίας παθῶν, καὶ κατὰ
μνήμην ὧν παρὰ τὴν πολιορκίαν ἔπαθεν, ἠνάγκαζεν 10
Ἰουδαίους, καταλύσαντας τὰ πάτρια, βρέφη τε τὰ αὐτῶν
φυλάττειν ἀπερίτμητα καὶ σὺς ἐπιθύειν τῷ βωμῷ·
<35> πρὸς ἃ πάντες μὲν ἠπειθουν, ἐσφάττοντο δ' οἱ
δοκιμώτατοι. καὶ Βακχίδης ὁ πεμφθεὶς ὑπ' Ἀντιόχου
φρούραρχος, τῇ φυσικῇ προσλαβὼν ὤμοτῃ τὰ ἀσεβῆ 15
παραγγέλματα, παρανομίας οὐδεμίαν ἀπέλιπεν ὑπερ-
βολὴν, καὶ κατ' ἄνδρα τοὺς ἀξιολόγους αἰκίζόμενος,
καὶ κοινῇ καθ' ἡμέραν ἐνδεικνύμενος ὅψιν ἀλώσεως
τῇ πόλει, μέχρι ταῖς ὑπερβολαῖς τῶν ἀδικημάτων τοὺς
πάσχοντας εἰς ἀμύνης τόλμαν ἠρέθισε. 20

3 <36> Ματθίας γοῦν υἱὸς Ἀσαμωναίου, τῶν ἱερέων
εἷς, ἀπὸ κώμης Μωδεὶν ὄνομα, συνασπίσας μετὰ χειρὸς
οἰκείας (πέντε γὰρ υἱεῖς ἦσαν αὐτῷ) κοπίσιν ἀναιρεῖ
τὸν Βακχίδην· καὶ παραχρῆμα μὲν δεῖσας τὸ πλῆθος
τῶν φρουρῶν εἰς τὰ ὄρη καταφεύγει, <37> προσγενο- 25
μένων δ' ἀπὸ τοῦ δήμου πολλῶν ἀναθαρρήσας κάτεισι,
καὶ συμβαλὼν μάχῃ νικᾷ τε τοὺς Ἀντιόχου στρατηγούς
καὶ τῆς Ἰουδαίας ἐξελαύνει. παρελθὼν δ' ἀπὸ τῆς εὐ-
πραγίας εἰς δυναστείαν, καὶ διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν
ἀλλοφύλων ἄρξας τῶν σφετέρων ἐκόντων, τελευτᾷ Ἰούδα 30
τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν παιδῶν καταλιπὼν τὴν ἀρχήν.

<38> ὃ δ' (οὐδὲ γὰρ ἠρεμήσειν Ἀντίοχον ὑπελάμ- 4
 βανε) τὰς τ' ἐπιχωρίους συγκροτεῖ δυνάμεις, καὶ πρὸς
 Ῥωμαίους πρῶτος ἐποιήσατο φιλίαν, καὶ τὸν Ἐπιφανῆ
 5 πάλιν εἰς τὴν χώραν ἐμβalόντα μετὰ καρτερᾶς πληγῆς
 ἄνέστειλεν. <39> ἀπὸ δὲ θερμοῦ τοῦ κατορθώματος
 ὤρμησεν ἐπὶ τὴν ἐν τῇ πόλει φρουράν (οὐπω γὰρ
 ἐκκέκοπτο), καὶ ἐκβαλὼν ἀπὸ τῆς ἄνω πόλεως συνωθεῖ
 τοὺς στρατιώτας εἰς τὴν κάτω (τοῦτο δὲ τοῦ ἄστεος
 τὸ μέρος Ἄκρα κέκληται), κυριεύσας δὲ τοῦ ἱεροῦ τόν
 10 τε χῶρον ἐκάθηρε πάντα καὶ περιετείχισε, κατὰ πρὸς
 τὰς λειτουργίας σκευὴ καινὰ κατασκευάσας εἰς τὸν
 ναὸν εἰσήνεγκεν ὡς τῶν προτέρων μεμιαμμένων, βωμόν
 τ' ὠκοδόμησεν ἕτερον καὶ τῶν ἐναγισμῶν ἤρξατο.
 <40> λαμβανούσης δ' ἄρτι τὸ ἱερόν κατάστημα τῆς
 15 πόλεως, τελευτᾷ μὲν Ἀντίοχος, κληρονόμος δὲ τῆς βα-
 σιλείας αὐτοῦ καὶ τῆς πρὸς Ἰουδαίους ἀπεχθείας ὁ
 υἱὸς Ἀντίοχος γίγνεται.

<41> συναγαγὼν οὖν πεζῶν μυριάδας πέντε, ἵππεις 5
 δ' εἰς πεντακισχιλίους, ἐλέφαντας δ' ὄγδοήκοντα, ἐμ-
 20 βάλλει διὰ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν ὄρεινήν. Βηθσοῦράν
 μὲν οὖν πολίχνην αἰρεῖ, κατὰ δὲ τόπον ὃς καλεῖται
 Βεθζαχαρίας, στενῆς οὔσης τῆς παρόδου, Ἰούδας ὑπαντᾷ
 μετὰ τῆς δυνάμεως. <42> πρὶν δὲ συνάψαι τὰς φά-
 λαγγας, Ἐλεάζαρος ἀδελφὸς αὐτοῦ προῖδὼν τὸν ὑψηλό-
 25 τατον τῶν ἐλεφάντων πύργῳ τε μεγάλῳ καὶ περι-
 χρούσοις προτειχίσμασι κεκοσμημένον, ὑπολαβὼν ἐπ'
 αὐτοῦ τὸν Ἀντίοχον εἶναι, τῶν τ' ἰδίων προεκτρέχει
 πολὺ καὶ διακόψας τὸ στίφος τῶν πολεμίων ἐπὶ τὸν
 ἐλέφαντα διήνυσεν. <43> ἐφικέσθαι μὲν οὖν τοῦ
 30 δοκοῦντος εἶναι βασιλέως οὐχ οἷός τ' ἦν διὰ τὸ ὕψος·
 ὃ δὲ τὸ θηρίον ὑπὸ τὴν γαστέρα πλήξας ἐπικατέσεισεν

εαυτῷ καὶ συντριβεῖς ἐτελεύτησε, μηδὲν πλέον δράσας
 τοῦ μεγάλους ἐπιβαλέσθαι, θέμενος εὐκλείας ἐν δευ-
 τέρῳ τὸ ζῆν. <44> ὁ γε μὴν κυβερνῶν τὸν ἐλέφαντα
 ἰδιώτης ἦν· κὰν εἰ συνέβη δ' εἶναι τὸν Ἀντίοχον,
 οὐδὲν πλέον ἤνυσεν ἂν ὁ τολμήσας τοῦ δοκεῖν ἐπ' 5
 ἐλπίδι μόνῃ λαμπροῦ κατορθώματος ἐλέσθαι τὸν θά-
 νατον. <45> γίννεται δὲ καὶ κληδὼν τὰδελφῷ τῆς
 ὅλης παρατάξεως· καρτερῶς μὲν γὰρ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ
 μέχρῃ πολλοῦ διηγωνίσαντο, πλήθει δ' ὑπερέχοντες οἱ
 βασιλικοὶ καὶ δεξιᾶ χρησάμενοι τύχῃ κρατοῦσι. καὶ 10
 πολλῶν ἀναιρεθέντων τοὺς λοιποὺς ἔχων Ἰούδας εἰς
 τὴν Γοφνιτικὴν τοπαρχίαν φεύγει. <46> Ἀντίοχος
 δὲ παρελθὼν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ καθίσας ὀλίγας ἡμέρας
 ἐν αὐτῇ, κατὰ σπάνιν τῶν ἐπιτηδείων ἀπανίσταται,
 καταλιπὼν μὲν φρουρὰν ὅσην ἀποχρήσειν ὑπελάμβανε, 15
 τὴν δὲ λοιπὴν δύναμιν ἀπαγαγὼν χειμεριοῦσαν εἰς
 τὴν Συρίαν.

6 <47> πρὸς δὲ τὴν ὑποχώρησιν τοῦ βασιλέως Ἰούδας
 οὐκ ἠρέμει, προσγενομένων δ' ἐκ τοῦ ἔθνους πολλῶν,
 καὶ τοὺς διασωθέντας ἐκ τῆς μάχης ἐπισυγκροτήσας, 20
 κατὰ κώμην Ἀδασὰν συμβάλλει τοῖς Ἀντίοχου στρα-
 τηγοῖς, καὶ φανεῖς ἄριστος κατὰ τὴν μάχην πολλοὺς
 τε τῶν πολεμίων ἀποκτείνας ἀναιρεῖται. καὶ μεθ'
 ἡμέρας ὀλίγας ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰωάννης ἐπιβουλευθεὶς
 ὑπὸ τῶν τὰ Ἀντίοχου φρονούντων τελευτᾷ. 25

2 <48> διαδεξάμενος δὲ τοῦτον ἀδελφὸς Ἰωνάθης τὰ
 τ' ἄλλα πρὸς τοὺς ἐπιχωρίους διὰ φυλακῆς ἤγρεν ἐαυ-
 τόν, καὶ τῇ πρὸς Ῥωμαίους φιλίᾳ τὴν ἀρχὴν ἐκρατύ-
 νατο, πρὸς τε τὸν Ἀντίοχον παῖδα διαλλαγὰς ἐποιή-
 σατο. οὐ μὴν τι τούτων ἤρκεσεν αὐτῷ πρὸς ἀσφάλειαν· 30
 <49> Τρύφων γὰρ ὁ τύραννος, ἐπίτροπος μὲν ὢν τοῦ

Ἀντιόχου παιδός, ἐπιβουλεύων δ' αὐτῷ καὶ πρόσθεν ἀποσκευάζεσθαι τοὺς φίλους αὐτοῦ πειρώμενος, ἤκοντα τὸν Ἰωνάθην σὺν ὀλίγοις εἰς Πτολεμαῖδα πρὸς Ἀντίοχον δόλῳ συλλαμβάνει, καὶ δήσας ἐπὶ Ἰουδαίαν
 5 στρατεύει· εἴτ' ἀπελαθεὶς ὑπὸ τοῦ Σίμωνος, ὃς ἦν ἀδελφὸς τοῦ Ἰωνάθου, καὶ πρὸς τὴν ἦτταν ὠργισμένος κτείνει τὸν Ἰωνάθην.

〈50〉 Σίμων δὲ γενναίως ἀφηγούμενος τῶν πραγ- 2
 μάτων αἰρεῖ μὲν Γάζαρά τε καὶ Ἰόπην καὶ Ἰάμνεια
 10 τῶν προσοίκων, κατέσκαψε δὲ καὶ τὴν Ἄκραν τῶν φρουρῶν κρατήσας. αὐθις δὲ γίγνεται καὶ Ἀντιόχῳ σύμμαχος κατὰ Τρύφωνος, ὃν ἐν Δώροις πρὸ τῆς ἐπὶ Μήδους στρατείας ἐπολιόρκει. 〈51〉 ἀλλ' οὐκ ἐξεδυσ-
 ῶπησε τὴν τοῦ βασιλέως πλεονεξίαν, συνεξελὼν Τρύ-
 15 φωνα· μετ' οὐ πολὺ γὰρ Ἀντίοχος Κενδεβαῖον τὸν αὐτοῦ στρατηγὸν μετὰ δυνάμεως δηώσοντα τὴν Ἰουδαίαν ἔπεμψε καὶ καταδουλωσόμενον Σίμονα. 〈52〉 ὁ δέ, καίτοι γηραιὸς ὢν, νεανικώτερον ἀφηγήσατο τοῦ πολέμου· τοὺς μέντοι γ' υἱεῖς ἐπ' αὐτὸν μετὰ τῶν
 20 ἔρρωμενεστάτων προεκπέμπει, αὐτὸς δὲ μοῖραν τῆς δυνάμεως ἀναλαβὼν ἐπήει κατ' ἄλλο μέρος. 〈53〉 πολλοὺς δὲ πολλαχοῦ κὰν τοῖς ὄρεσι προλοχίσας πάσαις κρατεῖ ταῖς ἐπιβολαῖς. καὶ νικήσας λαμπρῶς ἀρχιερεὺς ἀποδείκνυται, καὶ τῆς τῶν Μακεδόνων ἐπικρατείας
 25 μεθ' ἑκατὸν καὶ ἑβδομήκοντ' ἔτη τοὺς Ἰουδαίους ἀπαλλάττει.

〈54〉 θνήσκει δὲ καὶ αὐτὸς ἐπιβουλευθεὶς ἐν συμ- 3
 ποσίῳ ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ γαμβροῦ, ὃς αὐτοῦ τὴν τε γυναικὰ καὶ τοὺς δύο παῖδας ἐγκαθεύρξας ἐπὶ τὸν
 30 τρίτον Ἰωάννην, ὃς καὶ Ἰρκανὸς ἐκαλεῖτο, τοὺς ἀναιρή-

σουτας ἔπεμψε. <55> προγνοὺς δὲ τὴν ἔφοδον ὁ νεανίσκος παραγενέσθαι εἰς τὴν πόλιν ἠπείγετο, πλείστον τῷ λαῷ πεποιθὼς κατὰ τε μνήμην τῶν πατρῶων κατορθωμάτων καὶ μῖσος τῆς Πτολεμαίου παρανομίας. ὥρμησε δὲ καὶ Πτολεμαῖος εἰσελθεῖν καθ' ἑτέραν πύ- 5 λην, ἐξεκρούσθη γε μὴν ὑπὸ τοῦ δήμου ταχέως, δεδεδυμένων ἤδη τὸν Ἰρκανόν. <56> καὶ ὁ μὲν παραχρῆμα ἀνεχώρησεν εἰς τι τῶν ὑπὲρ Ἰεριχοῦντος ἐρυμάτων, ὃ Δαγὼν καλεῖται· κομισάμενος δὲ τὴν πατρῶαν ἀρχιερωσύνην Ἰρκανός, καὶ θύσας τῷ θεῷ, μετὰ τά- 10 χους ἐπὶ Πτολεμαῖον ὥρμησε, τιμωρήσων τῇ μητρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς.

4 <57> προσβαλὼν δὲ τῷ φρουρίῳ τὰ μὲν ἄλλα κρείττων ἦν, ἠττάτο δὲ δικαίου πάθους. ὁ γὰρ Πτολεμαῖος ὁπότε καταπονοῖτο, τὴν τε μητέρα καὶ τοὺς 15 ἀδελφοὺς αὐτοῦ προαγαγὼν ἐπὶ τοῦ τείχους εἰς εὐσύνοπτον ἠμίζετο, καὶ κατακρημνιεῖν, εἰ μὴ θάττον ἀπανασταίη, διηπείλει. <58> πρὸς ἃ τὸν μὲν Ἰρκανὸν ὀργῆς πλείων οἶκος εἰσῆει καὶ δέος, ἢ δὲ μήτηρ οὐδὲν οὔτε πρὸς τὰς αἰκίας οὔτε πρὸς τὸν ἀπειλούμενον 20 αὐτῇ θάνατον ἐνδιδούσα χεῖρας ὥρεγε, καὶ κατηντιβόλει τὸν παῖδα μήτι πρὸς τὴν αὐτῆς ὕβριν ἐπικλασθέντα φείσασθαι τοῦ δυσσεβοῦς, ὡς αὐτῇ γε κρείττονα τὸν ἐκ Πτολεμαίου θάνατον ἀθανασίας εἶναι, 25 διδόντος δίκας ἐφ' οἷς εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν παρενόμησεν. <59> ὁ δὲ Ἰωάννης ὁπότε μὲν ἐνθυμηθεῖη τὸ παράστημα τῆς μητρὸς καὶ κατακούσειε τῆς ἰκεσίας, ὥρμητο προσβαλεῖν, ἐπεὶ δ' αὖ κατίδοι τυπτομένην τε καὶ σπαραττομένην, ἐθελύνητο καὶ τοῦ πάθους ὄλος ἦν. <60> τριβομένης δὲ διὰ ταῦτα τῆς πολιορκίας 30

ἐπέστη τὸ ἀργὸν ἔτος, ὃ καθ' ἐπιτείαν ἀργεῖται παρὰ Ἰουδαίους ὁμοίως ταῖς ἑβδομάσιν ἡμέραις. κὰν τούτῳ Πτολεμαῖος ἀνεθεὶς τῆς πολιορκίας ἀναιρεῖ τοὺς ἀδελφοὺς Ἰωάννου σὺν τῇ μητρί, καὶ φεύγει πρὸς Ζήνωνα τὸν ἐπικληθέντα Κοτυλᾶν· Φιλαδελφείας δ' ἦν τύραννος.

5 <61> Ἀντίοχος δὲ καθ' ὀργὴν ὧν ὑπὸ Σίμωνος ἔπαυθε στρατεύσας εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπολιόρκει τὸν Ἰσθραηλῆν, προσκαθεζόμενος τοῖς Ἱεροσολύμοις. ὃ δὲ τὸν Δαυίδου τάφον ἀνοίξας, ὃς δὴ πλουσιώτατος βασιλέων ἐγένετο, καὶ ὑφελόμενος ὑπὲρ τρισχίλια τάλαντα χρημάτων, τὸν τ' Ἀντίοχον ἀπανίστησι τῆς πολιορκίας πείσας τριακοσίοις τάλαντοις, καὶ δὴ καὶ ξενοτροφεῖν πρῶτος Ἰουδαίων ἐκ τῆς περιουσίας ἤρξατο.

15 <62> αὐθὶς γε μὴν ὡς Ἀντίοχος ἐπὶ Μήδους στρατεύσας καιρὸν ἀμύνης αὐτῷ παρεῖχεν, εὐθέως ὤρμησεν ἐπὶ τὰς ἐν Συρίᾳ πόλεις, κενάς, ὅπερ ἦν, τῶν μαχιμωτέρων ὑπολαμβάνων εὐρήσειν. <63> Μηδάβην μὲν οὖν καὶ Σαμαίαν ἅμα ταῖς πλησίον, ἔτι δὲ Σίκιμα 20 καὶ Γαριζὶν αὐτὸς αἰρεῖ· πρὸς αἷς τὸ Χουθαίων γένος, οἱ περιώκουν τὸ εἰκασθὲν τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις ἱερὸν. αἰρεῖ δὲ καὶ τῆς Ἰδουμαίας ἄλλας τ' οὐκ ὀλίγας καὶ Ἀδωρεὸν καὶ Μάρισσαν. <64> προελθὼν δὲ καὶ μέχρι 7 Σαμαρείας, ἐνθα δὴ νῦν ἔστι Σεβαστὴ πόλις ὑφ' Ἡρώδου κτισθεῖσα τοῦ βασιλέως, καὶ πάντοθεν αὐτὴν ἀποτειχίσας, τοὺς υἱεῖς ἐπέστησε τῇ πολιορκίᾳ, Ἀριστόβουλον καὶ Ἀντίγονον· ὧν οὐδὲν ἀνιέντων, λιμοῦ μὲν εἰς τοσοῦτον προῆλθον οἱ κατὰ τὴν πόλιν ὡς ἀψασθαι καὶ τῶν ἀηδεστάτων, <65> ἐπεκαλοῦντο δὲ 30 βοηθὸν Ἀντίοχον τὸν ἐπικληθέντα Ἀσπένδιον. κάκεινος

έτοιμῶς ὑπακούσας ὑπὸ τῶν περὶ Ἀριστόβουλον ἠττᾶται. καὶ ὃ μὲν μέχρι Σκυθοπόλεως διωχθεῖς ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν ἐκφεύγει, οἱ δ' ἐπὶ τοὺς Σαμαρεῖς ὑποστρέψαντες τό τε πλῆθος πάλιν εἰς τὸ τεῖχος συγκλείουσι, καὶ τὴν πόλιν ἐλόντες αὐτὴν τε κατασκάπτουσι 5 καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐξηνδραποδίσαντο. <66> προχωροῦντων δὲ τῶν κατορθωμάτων τὴν ὁρμὴν οὐ κατέψυξαν, ἀλλὰ προελθόντες ἅμα τῇ δυνάμει μέχρι τῆς Σκυθοπόλεως ταύτην τε κατέδραμον, καὶ τὴν ἐντὸς Καρμῆλου τοῦ ὄρους χώραν ἅπασαν κατενεύμαντο. 10

8 <67> πρὸς δὲ τὰς εὐπραγίας αὐτοῦ τε Ἰωάννου καὶ τῶν παίδων φθόνος ἐγείρει στάσιν τῶν ἐπιχωρίων, καὶ πολλοὶ κατ' αὐτῶν συνελθόντες οὐκ ἠρέμουν, μέχρι καὶ πρὸς φανερόν πολεμον ἐκριπισθέντες ἠττῶνται. <68> τὸ λοιπὸν δ' ἐπιβιούς ἐν εὐδαιμονίᾳ Ἰωάν- 15 νης, καὶ τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν κάλλιστα διοικήσας ἐν τρισὶ καὶ τριάκοντα ὄλοις ἔτεσιν, ἐπὶ πέντε νῆεσι τελευτᾷ, μακαριστὸς ὄντως καὶ κατὰ μὴδὲν ἐάσας ἐφ' ἑαυτῷ μεμφθῆναι τὴν τύχην. τρία γοῦν τὰ κρατιστεύοντα μόνος εἶχε, τὴν τ' ἀρχὴν τοῦ ἔθνους καὶ 20 τὴν ἀρχιερωσύνην καὶ (τὴν) προφητείαν· <69> ὁμίλει γὰρ αὐτῷ τὸ δαιμόνιον ὡς μὴδὲν τῶν μελλόντων ἀγνοεῖν, ὅς γε καὶ περὶ δύο τῶν πρεσβυτέρων νῆων, ὅτι μὴ διαμενοῦσι κύριοι τῶν πραγμάτων, προεῖδέ τε καὶ προυφήτευσεν· ὣν τὴν καταστροφὴν ἄξιον ἀφη- 25 γήσασθαι, παρ' ὅσον τῆς πατροφῆς εὐδαιμονίας ἀπέκλιναν.

3 <70> μετὰ γὰρ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν Ἀριστόβουλος, τὴν ἀρχὴν εἰς βασιλείαν μεταθείς, περιτίθεται μὲν διάδημα πρῶτος μετὰ τετρα- 30

κοσιοστὸν καὶ ἑβδομηκοστὸν πρῶτον ἔτος, πρὸς δὲ
 μῆνας τρεῖς, ἕξ οὗ κατήλθεν ὁ λαὸς εἰς τὴν χώραν
 ἀπαλλαγείς τῆς ἐν Βαβυλῶνι δουλείας· <71> τῶν δ'
 ἀδελφῶν τὸν μὲν μεθ' ἑαυτὸν Ἀντίγονον (ἔδόκει γὰρ
 5 ἀγαπᾶν) ἤγειν ἰσοτίμως, τοὺς δ' ἄλλους εἴργυνσι δήσας.
 δεσμεῖ δὲ καὶ τὴν μητέρα διενεχθεῖσαν περὶ τῆς ἐξου-
 σίας (ταύτην γὰρ κυρίαν τῶν ὄλων ὁ Ἰωάννης ἀπο-
 λελοίπει), καὶ μέχρι τοσαύτης ὠμότητος προῆλθεν
 ὥστε καὶ λιμῶ διαφθεῖραι δεδεμένην.

10 <72> περιέροχεται δ' αὐτῶν ἡ τίσις εἰς τὸν ἀδελ- 2
 φὸν Ἀντίγονον, ὃν ἠγάπα τε καὶ τῆς βασιλείας κοινω-
 νὸν εἶχε· κτείνει γὰρ καὶ τοῦτον ἐκ διαβολῶν, ὡς οἱ
 πονηροὶ τῶν κατὰ τὸ βασίλειον ἐνεσκενάσαντο. τὰ
 μὲν οὖν πρῶτα διηπίσκει τοῖς λεγομένοις ὁ Ἀριστό-
 15 βουλος, ἅτε δὴ καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀγαπᾶν καὶ διδοῦς
 φθόνῳ τὰ πολλὰ τῶν λογοποιουμένων· <73> ὡς δ' ὁ
 Ἀντίγονος λαμπρὸς ἀπὸ στρατείας ἦλθεν εἰς τὴν ἑορτὴν
 ἐν ἣ σκηνοποιεῖσθαι πάτριον τῷ θεῷ, συνέβη μὲν
 κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας νόσῳ χρῆσασθαι τὸν Ἀριστό-
 20 βουλον, τὸν δ' Ἀντίγονον ἐπὶ τέλει τῆς ἑορτῆς ἀνα-
 βάντα μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ὀπλιτῶν, ὡς ἐνῆν κάλλιστα
 κεκοσμημένον, προσκυνῆσαι τὸ πλεον ὑπὲρ τὰδελφοῦ.
 <74> κὰν τούτῳ προσιόντες οἱ πονηροὶ τῷ βασιλεῖ
 τὴν τε πομπὴν τῶν ὀπλιτῶν ἐδήλουν καὶ τὸ παρά-
 25 στημα τὸ Ἀντιγόπου μείζον ἢ κατ' ἰδιώτην, ὅτι τε
 παρεῖη μετὰ μεγίστου συντάγματος ἀναιρήσων αὐτόν·
 οὐ γὰρ ἀνέχεσθαι τιμὴν μόνον ἐκ βασιλείας ἔχειν,
 παρὸν αὐτὴν κατασχεῖν. <75> τούτοις κατὰ μικρὸν ἄκων 3
 ἐπίστευσεν Ἀριστόβουλος, καὶ προνοῶν τοῦ μῆθ'
 30 ὑποπτεύων φανερὸς γενέσθαι καὶ προησφαλίσθαι πρὸς

- τὸ ἄδηλον, δίδιτησι μὲν τοὺς σωματοφύλακας ἐν τινι τῶν ὑπογείων ἀλαμπεῖ (κατέκειτο δ' ἐν τῇ Βάρει πρότερον καλουμένη, αὐθις δ' Ἀντωνία μετονομασθείση), προστάξας ἀόπλου μὲν ἀπέχεσθαι, κτείνειν δὲ τὸν Ἀντίγονον εἰ μετὰ τῶν ὄπλων προσίοι. καὶ 5
 πρὸς αὐτὸν ἔπεμψε τοὺς προεροῦντας ἄοπλου ἐλθεῖν. <76> πρὸς τοῦτο πάνν πανούργως ἡ βασίλισσα συντάττεται μετὰ τῶν ἐπιβούλων· τοὺς γὰρ πεμφθέντας πείθουσι τὰ μὲν παρὰ τοῦ βασιλέως σιωπῆσαι, λέγειν δὲ πρὸς τὸν Ἀντίγονον ὡς ἀδελφὸς ἀκούσας ὄπλα θ' 10
 αὐτῷ κατεσκευακέναι κάλλιστα καὶ πολεμικὸν κόσμον ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, διὰ μὲν τὴν ἀσθένειαν αὐτὸς ἐπίδειν ἕκαστα κωλυθεῖν, νῦν δ' ἐπεὶ καὶ χωρίζεσθαι μέλλεις, 4
 θεάσαιτ' ἂν ἡδιστά σ' ἐν τοῖς ὄπλοις.' <77> ταῦτ' ἀκούσας ὁ Ἀντίγονος (ἐνήγε δ' ἡ τὰδελφοῦ διά- 15
 θεσις μηδὲν ὑποπτεύειν πονηρόν) ἐχώρει μετὰ τῶν ὄπλων ὡς πρὸς ἐπίδειξιν. γενόμενος δὲ κατὰ τὴν σκοτεινὴν πάροδον ἡ Στράτωνος ἐκαλεῖτο πύργος, ὑπὸ τῶν σωματοφυλάκων ἀναιρεῖται, βέβαιον ἀποδείξας ὅτι 20
 πᾶσαν εὐνοίαν καὶ φύσιν κόπτει διαβολή, καὶ οὐδὲν οὕτω τῶν ἀγαθῶν παθῶν ἰσχυρόν ὃ τῷ φθόνῳ μέχρι παντὸς ἀντέχει.
- 5 <78> θανμάσειε δ' ἂν τις ἐν τούτῳ καὶ Ἰούδαν (Ἐσσαῖος ἦν γένος, οὐκ ἔστιν ὅτε πταίσας ἢ ψευθεῖς ἐν τοῖς προαγγέλμασιν), ὃς ἐπειδὴ καὶ τότε τὸν Ἀντί- 25
 γονον ἐθεάσατο παριόντα διὰ τοῦ ἱεροῦ, πρὸς τοὺς γνωρίμους ἀνέκραγεν (ἦσαν δ' οὐκ ὀλίγοι παρεδρεύοντες αὐτῷ τῶν μανθανόντων) <79> 'παπαῖ· νῦν ἐμοὶ καλόν' ἔφη 'τὸ θανεῖν, ὅτε μου προτέθνηκεν ἡ ἀλήθεια καί τι τῶν ὑπ' ἐμοῦ προορηθέντων διέψευσται. ζῆ γὰρ 30

Ἀντίγονος οὕτωσὶ σήμερον ὀφείλων ἀνηρῆσθαι. χωρίον δ' αὐτῷ πρὸς σφαγὴν Στρατάωνος πύργος εἴμαρτο· καὶ τοῦτο μὲν ἀφ' ἑξακοσίων σταδίων ἐντεῦθεν ἔστιν, ὧραι δὲ τῆς ἡμέρας ἤδη τέτταρες· ὁ δὲ χρόνος ἐκκρούει
 5 τὸ μάντευμα. <80> ταῦτ' εἰπὼν σκυθρωπὸς ἐπὶ συν-
 νοίας ὁ γέρον διεκαρτέρει, καὶ μετ' ὀλίγον ἀνηρημένος
 Ἀντίγονος ἠγγέλλετο κατὰ τὸ ὑπόγειον χωρίον ὃ δὲ καὶ αὐτὸ
 Στρατάωνος ἐκαλεῖτο πύργος, ὁμωνύμως τῇ παραλίῳ
 10 Καισαρείᾳ. τοῦτο γοῦν τὸν μάντιν διετά-

<81> Ἀριστοβούλῳ γε μὴν εὐθύς ἢ περὶ τοῦ μύ- 6
 σους μεταμέλεια νόσον ἐνσκήπτει, καὶ πρὸς ἐννοία τοῦ
 φόνου τὴν ψυχὴν ἔχων ἀεὶ τεταραγμένην συνετήκετο,
 μέχρι τῶν σπλάγχμων ὑπ' ἀκράτου τῆς λύπης σπαρατ-
 15 τομένων ἄθροον αἷμ' ἀναβάλλει. <82> τοῦτό τις τῶν
 ἐν τῇ θεραπείᾳ παίδων ἐκφέρων, δαιμονίῳ προνοίᾳ
 σφάλλεται καθ' ὃν τόπον ὁ Ἀντίγονος ἔσφακτο, καὶ
 φαινομένοις ἔτι τοῖς ἀπὸ τοῦ φόνου σπίλοις τὸ αἷμα
 τοῦ κτείναντος ἐπεξέχεεν. ἤρθη δ' αὐθύς οἰμωγὴ τῶν
 20 θεασαμένων, ὥσπερ ἐπίτηδες τοῦ παιδὸς ἐκεῖ ἐπικατα-
 σπείσαντος τὸ αἷμα· <83> τῆς δὲ βοῆς ἀκούσας ὁ
 βασιλεὺς τὴν αἰτίαν ἐπυνθάνετο, καὶ μηδενὸς τολμῶν-
 τος εἰπεῖν μᾶλλον ἐνέκειτο μαθεῖν ἐθέλων. τέλος δ'
 ἀπειλοῦντι καὶ βιαζομένῳ τάληθ' εἶπον. ὁ δὲ τοὺς
 25 ὀφθαλμοὺς ἐμπύμπλησι δακρύων, καὶ στενάξας ὅσον
 ἦν αὐτῷ δύναμις, εἶπεν <84> 'οὐκ ἄρα θεοῦ μέγαν
 ὀφθαλμὸν ἐπ' ἔργοις ἀθεμίτοις λήσειν ἔμελλον, ἀλλὰ
 με ταχεῖα μέτεισι δίκη φόνου συγγενοῦς. μέχρι τοῦ
 30 κριτοῦ ψυχὴν καθέξεις; μέχρι τοῦ δ' αὐτοῖς ἐπισπείσω

§ 81 = Ant. Iud. XIII 314.

κατὰ μέρος τοῦμὸν αἷμα; λαβέτωσαν ἄθρον τοῦτο, καὶ μηκέτι ταῖς ἐκ τῶν ἐμῶν σπλάγχνων χοαῖς ἐπειρωνευέσθω τὸ δαιμόνιον.' ταῦτ' εἰπὼν εὐθέως τελευτᾷ, βασιλεύσας οὐ πλέον ἐνιαυτοῦ.

4 <85> λύσασα δ' ἡ γυνὴ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, 5 βασιλέα καθίστησιν Ἀλέξανδρον τὸν καθ' ἡλικίαν καὶ μετριότητι προύχειν δοκοῦντα. ὁ δὲ παρελθὼν εἰς τὴν ἐξουσίαν τὸν ἕτερον μὲν τῶν ἀδελφῶν βασιλειῶντα κτείνει, τὸν δὲ καταλειπόμενον, ἀγαπῶντα τὸ ξῆν δίχα πραγμάτων, εἶχεν <ἐν τιμῇ>. 10

2 <86> γίννεται δ' αὐτῷ καὶ πρὸς τὸν Λάθουρον ἐπικληθέντα Πτολεμαῖον συμβολή, πόλιν Ἀσωχιν ἡρηκότα· καὶ πολλοὺς μὲν ἀνεῖλε τῶν πολεμίων, ἡ δὲ νίκη πρὸς τὸν Πτολεμαῖον ἔρρεψεν. ἐπεὶ δ' οὗτος ὑπὸ τῆς μητρὸς Κλεοπάτρας διωχθεὶς εἰς Αἴγυπτον 15 ἀνεχώρησεν, Ἀλέξανδρος Γαδάρων τε πολιορκία κρατεῖ καὶ Ἀμαθοῦντος, ὃ δὴ μέγιστον μὲν ἦν ἔρυμα τῶν ὑπὲρ Ἰορδάνην, τὰ τιμιώτατα δὲ τῶν Θεοδώρου τοῦ Ζήνωνος κτημάτων ἦν ἐν αὐτῷ. <87> ἐπελθὼν δ' ἐξαίφνης ὁ Θεόδωρος τὰ τε σφέτερα καὶ τὴν τοῦ βασι- 20 λέως ἀποσκευὴν αἰρεῖ, τῶν τε Ἰουδαίων εἰς μυρίους κτείνει. γίννεται δ' ἐπάνω τῆς πληγῆς Ἀλέξανδρος, καὶ τραπόμενος εἰς τὴν παράλιον αἰρεῖ Ῥαφίαν τε καὶ Γάζαν καὶ Ἀνθηδόνα τὴν αὐθις ὑφ' Ἡρώδου τοῦ βασιλέως Ἀγριππιάδα ἐπικληθεῖσαν. 25

3 <88> ἔξανδραποδισαμένῳ δὲ ταύτας ἐπανίσταται τὸ Ἰουδαϊκὸν ἐν ἑορτῇ· μάλιστα γὰρ ἐν ταῖς εὐωχίαις αὐτῶν στάσις ἄπτεται. καὶ δοκεῖ μὴ ἂν κρείττων γενέσθαι τῆς ἐπιβολῆς, εἰ μὴ τὸ ξενικὸν αὐτῷ παρβοήθῃ. Πισίδαι καὶ Κίλικες ἦσαν· Σύρους γὰρ οὐκ 30

ἐδέχετο μισθοφόρους διὰ τὴν ἔμφυτον αὐτῶν πρὸς τὸ ἔθνος ἀπέχθειαν. <89> κτείνας δὲ τῶν ἐπαναστάντων ὑπὲρ ἑξακισχιλίους Ἀραβίας ἤπτετο, καὶ ταύτης ἑλὼν Γαλααδίτας τε καὶ Μωαβίτας, φόρον τ' αὐτοῖς ἐπι-
 5 τάξας, ἀνέστρεψεν ἐπ' Ἀμαθοῦντα. Θεοδώρου δὲ πρὸς τὰς εὐπραγίας αὐτοῦ καταπλαγέντος, ἔρημον λαβῶν τὸ φρούριον κατέσκαψεν.

<90> ἔπειτα συμβαλὼν Ὀβέδα τῷ Ἀράβων βασιλεῖ 4
 προλοχίσαντι κατὰ τὴν Γαυλάνην, ἐνέδρας αὐτῷ γενο-
 10 μένης πᾶσαν ἀποβάλλει τὴν στρατιάν, συνωσθεῖσαν κατὰ βαθείας φάραγγος καὶ πλήθει καμήλων συντριβεῖσαν. διαφυγὼν δ' αὐτὸς εἰς Ἱεροσόλυμα, τῷ μεγέθει τῆς συμφορᾶς πάλαι μισοῦν τὸ ἔθνος ἠρέθισεν εἰς ἐπανάστασιν. <91> γίννεται δὲ καὶ τότε κρείττων, καὶ
 15 μάχαις ἐπαλλήλοις οὐκ ἔλαττον πεντακισμυρίων Ἰουδαίων ἀνεῖλεν ἐν ἑξ ἔτεσιν. οὐ μὲν ἠύφραίνετό γε ταῖς νίκαις, τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν ἀναλίσκων· ὅθεν παυσάμενος τῶν ὅπλων λόγοις ἐπεχειρεῖ διαλύεσθαι πρὸς τοὺς ὑποτεταγμένους. <92> οἱ δὲ μᾶλλον ἐμίσουν
 20 τὴν μετάνοιαν αὐτοῦ καὶ τοῦ τρόπου τὸ ἀνώμαλον. πυνθανομένῳ τε τὸ αἴτιον, καὶ τί ἂν ποιήσας καταστείλειεν αὐτούς, 'ἀποθανῶν' ἔλεγον· νεκρῷ γὰρ ἂν διαλλαγῆναι μόλις τῷ τοσαῦτα δρᾶσαντι. ἅμα δὲ καὶ τὸν Ἀκαιρον ἐπικληθέντα Δημήτριον ἐπεκαλοῦντο.
 25 ῥαδίως δ' ὑπακούσαντος κατ' ἐλπίδα μειζόνων, καὶ μετὰ στρατιᾶς ἤκοντος, συνέμισγον οἱ Ἰουδαῖοι τοῖς συμμάχοις περὶ Σίκιμα.

<93> δέχεται δ' ἑκατέρους Ἀλέξανδρος ἱππεῦσι 5
 μὲν χιλίοις, μισθοφόροις δὲ πεξοῖς ὀκτακισχιλίοις·
 30 παρῆν δ' αὐτῷ καὶ τὸ εὐνοοῦν Ἰουδαϊκὸν εἰς μυρίους.

§. 89 = Ant. Iud. XIII 374. § 93 = Ant. Iud. XIII 378.

τῶν δ' ἐναντίων ἱππεῖς μὲν ἦσαν τρισχίλιοι, πεζοὶ δὲ μύριοι τετρακισχίλιοι. καὶ πρὶν εἰς χεῖρας ἔλθειν διακηρύττοντες οἱ βασιλεῖς ἐπειρῶντο τῶν παρ' ἀλλήλοις ἀποστάσεων, Δημήτριος μὲν τοὺς Ἀλεξάνδρου μισθοφόρους Ἀλέξανδρος δὲ τοὺς ἅμα Δημητρίῳ Ἰου- 5 δαίους μεταπέσειν ἐλπίσας. <94> ὡς δ' οὐθ' οἱ Ἰουδαῖοι θυμῶν οὐθ' οἱ Ἕλληνες ἐπαύοντο πίστεως, διεκρίνοντ' ἤδη τοῖς ὄπλοις συμπεσόντες. <95> κρατεῖ δὲ τῇ μάχῃ Δημήτριος, καίπερ πολλὰ τῶν Ἀλεξάνδρου μισθοφόρων καὶ ψυχῆς ἔργα καὶ χειρὸς ἐπιδειξαμένων. 10 χωρεῖ δὲ τὸ τέλος τῆς παρατάξεως παρὰ δόξαν ἀμφοτέροις· οὐτε γὰρ Δημητρίῳ παρέμειναν νικῶντι οἱ καλέσαντες, καὶ κατ' οἶκτον τῆς μεταβολῆς Ἀλεξάνδρω προσεχώρησαν εἰς τὰ ὄρη καταφυγόντι Ἰουδαίων ἑξακισχίλιοι. ταύτην τὴν ῥοπὴν οὐκ ἤνεγκε Δημήτριος, 15 ἀλλ' ὑπολαβὼν ἤδη μὲν ἀξιόμαχον εἶναι πάλιν Ἀλέξανδρον, μεταρρεῖν δὲ καὶ πᾶν τὸ ἔθνος πρὸς αὐτόν, ἀνεχώρησεν.

6 <96> οὐ μὴν τό γε λοιπὸν πλῆθος ὑποχωρησάντων τῶν συμμάχων κατέθεντο τὰς διαφοράς, συνεχῆς δὲ 20 πρὸς Ἀλέξανδρον ἦν αὐτοῖς ὁ πόλεμος, μέχρι πλείστους ἀποκτείνας τοὺς λοιποὺς ἀπήλασεν εἰς Βεμέσελιν πόλιν, καὶ ταύτην καταστρεψάμενος αἰχμαλώτους ἀνήγαγεν εἰς Ἱεροσόλυμα. <97> προύκοψε δ' αὐτῷ δι' ὑπερβολὴν ὀργῆς εἰς ἀσέβειαν τὸ τῆς ὀμότητος· τῶν γὰρ 25 ληφθέντων εἰς ὀκτακοσίους ἀνασταυρώσας ἐν μέσῃ τῇ πόλει, γυναικᾶς τε καὶ τέκν' αὐτῶν ἀπέσφαξεν ἐν ταῖς ὄψεσι, καὶ ταῦτα πίνων καὶ συγκατακείμενος ταῖς παλλακίσιν ἀφεώρα. <98> τοσαύτη δὲ κατάπληξις ἔσχε τὸν δῆμον ὥστε τῶν ἀντιστασιωτῶν κατὰ τὴν ἐπιούσαν 30 νύκτα φυγεῖν ὀκτακισχιλίους ἔξω Ἰουδαίας ὅλης, οἷς

ὄρος τῆς φυγῆς ὁ Ἀλεξάνδρου θάνατος κατέστη. τοιούτοις ἔργοις ὄψε καὶ μόλις ἠσυχίαν τῇ βασιλείᾳ πορίσας, ἀνεπαύσατο τῶν ὄπλων.

<99> γίγνεται δ' αὐτῷ πάλιν ἀρχὴ θορούβων Ἀν- 7
 5 τίοχος ὁ καὶ Διόνυσος ἐπικληθεῖς, Δημητρίου μὲν ἀδελφὸς ὢν, τελευταῖος δὲ τῶν ἀπὸ Σελεύκου. τοῦτον γὰρ δεῖσας στρατεύεσθαι ἐπὶ τοὺς Ἀραβας ὠρμημένον, τὸ μὲν μεταξὺ τῆς ὑπὲρ Ἀντιπατρίδος παροροεῖου καὶ τῶν Ἰόπης αἰγιαλῶν διαταφρεύει φάραγγι βαθείᾳ, πρὸ
 10 δὲ τῆς τάφρου τεῖχος ἤγειρεν ὑψηλόν, καὶ ξυλίλους πύργους ἐνετεκτήνατο, τὰς εὐμαρεῖς ἐμβολὰς ἀποφράττων. <100> οὐ μὴν εἰρξάει γε τὸν Ἀντίοχον ἰσχυσεν· ἐμπρήσας γὰρ τοὺς πύργους καὶ τὴν τάφρον χάσας διήλαννε μετὰ τῆς δυνάμεως. θέμενος δ' ἐν
 15 δευτέρῳ τὴν πρὸς τὸν κωλύσαντα ἄμυναν εὐθύς ἐπὶ τοὺς Ἀραβας ἤει. <101> τῶν δ' ὁ βασιλεὺς ἀναχωρῶν εἰς τὰ χρησιμώτερα τῆς χώρας πρὸς τὴν μάχην, ἔπειτα τὴν ἵππον ἐξαίφνης ἐπιστρέψας (μυρία δ' ἦν τὸν ἀριθμὸν) ἀτάκτοις ἐπιπίπτει τοῖς περὶ τὸν Ἀν-
 20 τίοχον. καρτερᾶς δὲ μάχης γενομένης, ἕως μὲν περιῆν Ἀντίοχος, ἀντειχεν ἢ δύναμις αὐτοῦ, καίπερ ἀνέδην ὑπὸ τῶν Ἀράβων φονευόμενοι· <102> πεσόντος δέ (καὶ γὰρ προκινδύνευεν ἀεὶ τοῖς ἠττωμένοις παραβοηθῶν) ἐγκλίνουσι πάντες, καὶ τὸ μὲν πλεῖστον αὐτῶν
 25 ἐπὶ τε τῆς παρατάξεως κὰν τῇ φυγῇ διαφθείρεται, τοὺς δὲ λοιποὺς καταφυγόντας εἰς Κανὰ κόμην σπάνει τῶν ἐπιτηδείων ἀναλωθῆναι συνέβη πλὴν ὀλίγων ἅπαντας.

<103> ἐκ τούτου Δαμασκηνοὶ διὰ τὸ πρὸς Πτολε- 8
 30 μαῖον τὸν Μενναίου μῖσος Ἀρέταν ἐπάγονται, καὶ

καθιστᾶσι Κοίλης Συρίας βασιλέα. στρατεύεται δ' οὗτος ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν, καὶ μάχη νικήσας Ἀλέξανδρον κατὰ συνθήκας ἀνεχώρησεν. <104> Ἀλέξανδρος δὲ Πέλλαν ἐλὼν ἐπὶ Γέρασαν ἦει πάλιν, τῶν Θεοδώρου κτημάτων γλιχόμενος, καὶ τρισὶ τοὺς φρουροὺς περι- 5
 βόλοις ἀποτειχίσας δίχα μάχης τὸ χωρίον παραλαμ-
 βάνει. <105> καταστρέφεται δὲ καὶ Γαυλάνην καὶ Σελεύκειαν καὶ τὴν Ἀντιόχου φάραγγα καλουμένην· πρὸς οἷς Γάμαλα φρούριον καρτερὸν ἐλὼν, τὸν ἄρ-
 χοντα Δημήτριον ἐν αὐτῷ παραλύσας ἐκ πολλῶν ἐγκλη- 10
 μάτων, ἐπάνεισιν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, τρία πληρώσας ἔτη τῆς στρατείας. <106> ἀσμένως δ' ὑπὸ τοῦ ἔθνους προσεδέχθη διὰ τὴν εὐπραγίαν. καὶ λαμβάνει τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ πολεμεῖν ἀρχὴν νόσου. τεταρταίαις δὲ
 περιόδοις πυρετῶν ἐνοχλούμενος φήθη διακρούσεσθαι 15
 τὴν ἀρρωστίαν πάλιν ἀψάμενος πραγμάτων. διὸ δὴ στρατείαις ἀκαίροις ἐαντὸν ἐπιδιδούς, καὶ βιαζόμενος παρὰ δύναμιν τὸ σῶμα πρὸς τὰς ἐνεργείας, ἀπήλλαξε. τελευτᾷ γοῦν ἐν μέσοις τοῖς θορύβοις στρεφόμενος, βασιλεύσας ἑπτὰ πρὸς τοῖς εἴκοσιν ἔτη. 20

5 <107> καταλείπει δὲ τὴν βασιλείαν Ἀλεξάνδρῳ τῇ γυναικί, πεπεισμένος ταύτῃ μάλιστ' ἂν ὑπακοῦσαι τοὺς Ἰουδαίους, ἐπειδὴ τῆς ὠμότητος αὐτοῦ μακρὰν ἀπο-
 δέουσα καὶ ταῖς παρανομίαις ἀνθισταμένη τὸν δῆμον εἰς εὐνοίαν προσηγάρετο. <108> καὶ οὐ διήμαρτε τῆς 25
 ἐλπίδος· ἐκράτησε γὰρ τῆς ἀρχῆς τὸ γύναιον διὰ δόξαν εὐσεβείας· ἡκριβου γὰρ δὴ τοῦ ἔθνους μάλιστα τὰ πάτρια, καὶ τοὺς πλημμελοῦντας εἰς τοὺς ἱεροὺς νό-
 μους ἐξ ἀρχῆς ἀπεβάλλετο. <109> δύο δ' αὐτῇ παί-
 δων ὄντων ἐξ Ἀλεξάνδρου, τὸν μὲν πρεσβύτερον 30

Ἰσραηλῶν διὰ τε τὴν ἡλικίαν ἀποδείκνυσιν ἀρχιερέα, καὶ ἄλλως ὄντα νεώτερον ἢ ὅσπ' ἐνοχλεῖν περὶ τῶν ὄλων, τὸν δὲ νεώτερον Ἀριστόβουλον διὰ θερμότητα κατεῖχεν ἰδιώτην.

- 5 <110> παραφύονται δ' αὐτῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν Φαρι- 2
 σαῖοι, σύνταγμά τι Ἰουδαίων δοκοῦν εὐσεβέστερον εἶναι τῶν ἄλλων καὶ τοὺς νόμους ἀκριβέστερον ἀφη-
 γεῖσθαι. <111> τούτοις περιττὸν δὴ τι προσεῖχεν ἢ
 Ἀλεξάνδρα, σεσοβημένη περὶ τὸ θεῖον. οἱ δὲ τὴν
 10 ἀπλότητα τῆς ἀνθρώπου κατὰ μικρὸν ὑπιόντες ἤδη
 καὶ διοικηταὶ τῶν ὄλων ἐγίνοντο, διώκειν τε καὶ
 κατάγειν οὓς ἐθέλοιεν, λύειν τε καὶ δεσμεῖν. καθόλου
 δ' αἱ μὲν ἀπολαύσεις τῆς βασιλείας ἐκείνων ἦσαν, τὰ
 δ' ἀναλώματα καὶ αἱ δυσχέρειαί τῆς Ἀλεξάνδρας.
 15 <112> δεινὴ δ' ἦν τὰ μείζω διοικεῖν, δύναμίν τ' αἰεὶ
 συγκροτοῦσα διπλασίονα κατέστησε καὶ ξενικὴν συνή-
 γαγεν οὐκ ὀλίγην, ὡς μὴ μόνον κρατύνασθαι τὸ οἰκεῖον
 ἔθνος, ἀλλὰ καὶ φοβερὰν τοῖς ἔξωθεν εἶναι δυνάσταις.
 ἐκράτει δὲ τῶν μὲν ἄλλων αὐτῇ, Φαρισαῖοι δ' αὐτῆς.
 20 <113> Διογένην γοῦν τινα τῶν ἐπισήμων, φίλον 3
 Ἀλεξάνδρῳ γεγεννημένον, κτείνουσιν αὐτοί, σύμβουλον
 ἐγκαλοῦντες γεγονέναι περὶ τῶν ἀνασταυρωθέντων ὑπὸ
 τοῦ βασιλέως ὀκτακοσίων. ἐνήγον δὲ τὴν Ἀλεξάνδραν
 εἰς τὸ καὶ τοὺς ἄλλους διαχρήσασθαι τῶν παροξυνάν-
 25 των ἐπ' ἐκείνους τὸν Ἀλέξανδρον. ἐνδιδούσης δ' ὑπὸ
 δεισιδαιμονίας, ἀνήρουν οὓς ἐθέλοιεν αὐτοί. <114> προσ-
 φεύγουσι δ' Ἀριστοβούλῳ τῶν κινδυνευόντων οἱ
 προύχοντες. ἀκεῖνος πείθει τὴν μητέρα φεί-
 σασθαι μὲν διὰ τὸ ἀξίωμα τῶν ἀνδρῶν, ἐκπέμψαι δ'
 30 αὐτούς, εἰ μὴ καθαροὺς ὑπέληφεν, ἐκ τῆς πόλεως.

οἱ μὲν οὖν δοθείσης ἀδείας ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ τὴν
 χώραν· <115> Ἀλεξάνδρα δ' ἐκπέμψασα ἐπὶ Δαμασκὸν
 στρατιάν (πρόφασις δ' ἦν Πτολεμαῖος ἀεὶ θλίβων τὴν
 πόλιν) ταύτην μὲν ὑπεδέξατο μηδὲν ἀξιόλογον ἐργασα-
 μένην, <116> Τιγράνην δὲ τὸν Ἀρμενίων βασιλέα 5
 προσκαθεζόμενον Πτολεμαῖδι καὶ πολιορκοῦντα Κλεο-
 πάτραν συνθήκαις καὶ δώροις ὑπηγάγετο. φθάνει δ'
 ἐκείνος ἀπαναστὰς διὰ τὰς οἴκοι ταραχάς, ἐμβεβληκὸς
 εἰς τὴν Ἀρμενίαν Λευκούλλον.

4 <117> κὰν τούτῳ νοσοῦσης Ἀλεξάνδρας ὁ νεώτερος 10
 τῶν παίδων Ἀριστόβουλος τὸν καιρὸν ἀρπάσας μετὰ
 τῶν οἰκείων (εἶχε δὲ πολλούς, καὶ πάντας εὖνους διὰ
 τὴν θερμοότητα) κρατεῖ μὲν τῶν ἐρυμάτων ἀπάντων,
 τοῖς δ' ἐκ τούτων χρήμασι μισθοφόρους ἀθροίσας
 ἑαυτὸν ἀποδείκνυσι βασιλέα. <118> πρὸς ταῦτ' ὀδυρό- 15
 μενον τὸν Ἰρκανὸν ἢ μήτηρ οἰκτείραςα, τὴν τε γυ-
 ναῖκα καὶ τοὺς παῖδας τοὺς Ἀριστοβούλου καθείργνυ-
 σιν εἰς τὴν Ἀντωνίαν· φρούριον δ' ἦν τῷ βορείῳ
 κλίματι τοῦ ἱεροῦ προσκείμενον, πάλαι μὲν, ὡς ἔφην,
 Βᾶρις ὀνομαζόμενον, αὖθις δὲ ταύτης τυχὸν τῆς 20
 προσηγορίας ἐπικρατήσαντος Ἀντωνίου, καθάπερ ἀπό-
 τε τοῦ Σεβαστοῦ καὶ Ἀγρίππα Σεβαστῆ καὶ Ἀγριππιάς
 πόλεις ἕτεραι μετωνομάσθησαν. <119> πρὶν δ' ἐπ-
 εξελθεῖν Ἀλεξάνδραν τὸν Ἀριστόβουλον τῆς τἀδελφοῦ
 καταλύσεως, τελευταῖα, διοικήσασα τὴν ἀρχὴν ἔτεσιν 25
 ἑννέα.

6 <120> καὶ κληρονόμος μὲν ἦν τῶν ὅλων Ἰρκανός,
 ᾧ καὶ ζῶσα τὴν βασιλείαν ἐνεχείρισε, δυνάμει δὲ καὶ
 φρονήματι προεῖχεν ὁ Ἀριστόβουλος. γενομένης δ'
 αὐτοῖς περὶ τῶν ὅλων συμβολῆς περὶ Ἰεριχοῦντα, 30

καταλιπόντες οἱ πλεῖστοι τὸν Ἰρκανὸν μεταβαίνουσι
 πρὸς τὸν Ἀριστόβουλον. <121> ὁ δὲ μετὰ τῶν συμ-
 μεινάντων φθάνει συμφυγῶν ἐπὶ τὴν Ἀντωνίαν, καὶ
 κυριεύσας τῶν πρὸς σωτηρίαν ὁμηρῶν (ταῦτα δ' ἦν ἡ
 5 Ἀριστοβούλου γυνὴ μετὰ τῶν τέκνων) ἀμέλει πρὶν
 ἀνηκέστου πάθους διελύθησαν, ὥστε βασιλεύειν μὲν
 Ἀριστόβουλον, Ἰρκανὸν δ' ἐκστάντα τῆς ἄλλης ἀπο-
 λαύειν τιμῆς ὥσπερ ἀδελφὸν βασιλέως. <122> ἐπὶ
 τούτοις διαλλαγέντες ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τοῦ λαοῦ περιε-
 10 στῶτος φιλοφρόνως ἀλλήλους ἀσπασάμενοι, διήμειψαν
 τὰς οἰκίας· Ἀριστόβουλος μὲν γὰρ εἰς τὰ βασιλεία,
 Ἰρκανὸς δ' ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἀριστοβούλου οἰκίαν.
 <123> δέος δὲ τοῖς τ' ἄλλοις τῶν Ἀριστοβούλου 2
 διαφόρων ἐμπίπτει παρ' ἐλπίδα κρατήσαντος, καὶ μά-
 15 λιστ' Ἀντιπάτρῳ πάλαι διαμισουμένῳ. γένος δ' ἦν
 Ἰδουμαῖος, προγόνων θ' ἔνεκα καὶ πλούτου καὶ τῆς
 ἄλλης ἰσχύος πρωτεύων τοῦ ἔθνους. <124> οὗτος
 ἅμα καὶ τὸν Ἰρκανόν, Ἀρέτα προσφυγόντα τῷ βασιλεῖ
 τῆς Ἀραβίας, ἀνακτήσασθαι τὴν βασιλείαν ἔπειθε, καὶ
 20 τὸν Ἀρέταν δέξασθαι τε τὸν Ἰρκανὸν καὶ καταγαγεῖν
 ἐπὶ τὴν ἀρχήν, πολλὰ μὲν τὸν Ἀριστόβουλον εἰς τὸ
 ἦθος διαβάλλον, πολλὰ δ' ἐπαινῶν τὸν Ἰρκανόν
 [παρῆνει δέξασθαι], καὶ ὡς πρέπον εἶη τὸν οὕτω λαμ-
 πρᾶς προεστῶτα βασιλείας ὑπερέχειν χεῖρα τῶν ἀδι-
 25 κουμένων· ἀδικεῖσθαι δὲ τὸν Ἰρκανὸν στερηθέντα
 τῆς κατὰ τὸ πρεσβεῖον αὐτῷ προσηκούσης ἀρχῆς.
 <125> προκατασκευάσας δ' ἀμφοτέρους, νύκτωρ ἀνα-
 λαβὼν τὸν Ἰρκανὸν ἐκ τῆς πόλεως ἀποδιδράσκει, καὶ
 συντόνῳ φυγῇ χρώμενος εἰς τὴν καλουμένην Πέ-
 30 τραν διασώζεται· βασιλείου αὕτη τῆς Ἀραβίας ἐστίν.

<126> ἔνθα τῷ Ἀρέτα τὸν Ὑρκανὸν ἐγχειρίσας, καὶ πολλὰ μὲν καθομιλήσας πολλοῖς δὲ δώροις ὑπελθὼν, δοῦναι δύναμιν αὐτῷ πείθει τὴν κατάξουσαν αὐτόν. ἦν δ' αὕτη πεζῶν τε καὶ ἰππέων πέντε μυριάδες, πρὸς ἣν οὐκ ἀντέσχεν Ἀριστόβουλος, ἀλλ' ἐν τῇ πρώτῃ 5 συμβολῇ λειφθεὶς εἰς Ἱεροσόλυμα συνελαύνεται. <127> καὶν ἔφθη κατὰ κράτος ληφθεὶς, εἰ μὴ Σκαῦρος ὁ Ῥωμαίων στρατηγός, ἐπαναστὰς αὐτῶν τοῖς καιροῖς, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν· ὃς ἐπέμφθη μὲν εἰς Συρίαν ἀπ' Ἀρμενίας ὑπὸ Πομπηίου Μάγνου πολεμοῦντος 10 πρὸς Τιγράνην, παραγενόμενος δ' εἰς Δαμασκὸν ἑαλωκυῖαν προσφάτως ὑπὸ Μετέλλου καὶ Δολλίου, καὶ τούτους μεταστήσας, ἐπειδὴ τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ἐπύθτετο, καθάπερ ἐφ' ἔρμαιον ἠπείχθη.

3 <128> παρελθόντος γοῦν εἰς τὴν χώραν πρέσβεις 15 εὐθέως ἦκον παρὰ τῶν ἀδελφῶν, ἑκατέρου βοηθεῖν αὐτῷ δεομένου. γίγνεται δ' ἐπίπροσθεν τοῦ δικαίου τὰ παρ' Ἀριστοβούλου τριακόσια τάλαντα· τοσοῦτον γὰρ λαβὼν Σκαῦρος ἐπικηρυκεύεται πρὸς τε Ὑρκανὸν καὶ τοὺς Ἀραβας, ἀπειλῶν Ῥωμαίους καὶ Πομπήιον, 20 εἰ μὴ λύσειαν τὴν πολιορκίαν. <129> ἀνεχώρησε δ' ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς Φιλαδέλφειαν Ἀρέτας καταπλαγείς, καὶ πάλιν εἰς Δαμασκὸν Σκαῦρος. <130> Ἀριστοβούλῳ δ' οὐκ ἀπέχρησε τὸ μὴ ἀλῶναι, πᾶσαν δὲ τὴν δύναμιν ἐπισυλλέξας εἶπετο τοῖς πολεμίοις, καὶ περὶ 25 τὸν καλούμενον Παπυρῶνα συμβαλὼν αὐτοῖς ὑπὲρ ἑξακισχιλίους κτείνει, μεθ' ὧν καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν Ἀντιπάτρου, Φαλλίωνα.

4 <131> Ὑρκανὸς δὲ καὶ Ἀντίπατρος τῶν Ἀράβων ἀφαιρεθέντες, μετέφερον ἐπὶ τοὺς ἐναντίους τὴν ἐλπίδα. 30

καπειδὴ Πομπήιος ἐπιὼν τὴν Συρίαν εἰς Δαμασκὸν ἤκεν, ἐπ' αὐτὸν καταφεύγουσι· καὶ δίχα δώρων, αἷς καὶ πρὸς Ἀρέταν δικαιολογίαις χρώμενοι, κατηντιβόλουν μισῆσαι μὲν τὴν Ἀριστοβούλου βίαν, κατάγειν δ' ἐπὶ 5 τὴν βασιλείαν τὸν καὶ τῷ τρόπῳ καὶ καθ' ἡλικίαν προσήκοντα. <132> οὐ μὴν οὐδ' ὁ Ἀριστόβουλος ὑστέρει, πεποιθὼς τῇ Σκαύρον δωροδοκίᾳ, παρῆν δὲ καὶ αὐτὸς ὡς οἶόν τ' ἦν βασιλικώτατα κεκοσμηκῶς ἑαυτόν. ἀδοξήσας δὲ πρὸς τὰς θεραπείας, καὶ μὴ 10 φέρων δουλεύειν ταῖς χρεῖαις ταπεινότερον τοῦ σχήματος, ἀπὸ Δίου πόλεως χωρίζεται.

<133> πρὸς ταῦτ' ἀγανακτήσας Πομπήιος, πολλὰ 5 καὶ τῶν περὶ Ἰρκανὸν ἱκετευόντων, ὥρμησεν ἐπ' Ἀριστόβουλον ἀναλαβὼν τὴν τε Ῥωμαϊκὴν δύναμιν καὶ 15 πολλοὺς ἐκ τῆς Συρίας συμμάχους. <134> ἐπεὶ δὲ παρελαύνων Πέλλαν καὶ Σκυθόπολιν ἤκεν εἰς Κορέας, ὅθεν ἡ Ἰουδαίων ἄρχεται χώρα κατὰ τὴν μεσόγειον ἀνιόντων, ἀκούσας συμπεφευγῆναι τὸν Ἀριστόβουλον εἰς Ἀλεξάνδρειον (τοῦτο δ' ἐστὶ φρούριον τῶν πάντων 20 φιλοτίμως ἐξησκημένων, ὑπὲρ ὕρου ὑψηλοῦ κείμενον), πέμψας καταβαίνειν αὐτὸν ἐκέλευσε. <135> τῷ δ' ἦν μὲν ὀρμὴ, καλουμένῳ δεσποτικώτερον, διακινδυνεύειν μᾶλλον ἢ ὑπακοῦσαι, καθεώρα δὲ τὸ πλῆθος ὀρρωδοῦν, καὶ παρήνον οἱ φίλοι σκέπτεσθαι τὴν Ῥωμαίων 25 ἰσχὺν οὐδὲν ἀνυπόστατον. οἷς πεισθεὶς κάτεισι πρὸς Πομπήιον, καὶ πολλὰ περὶ τοῦ δικαίως ἄρχειν ἀπολογηθεὶς ὑπέστρεψεν εἰς τὸ ἔρυμα. <136> πάλιν τε τὰδελφοῦ προκαλουμένου καταβάς, καὶ διαλεχθεὶς περὶ τῶν δικαίων, ἄπεισι μὴ κωλύοντος τοῦ Πομπηίου. 30 μέσος δ' ἦν ἐλπίδος καὶ δέους, καὶ κατῆι μὲν ὡς

δυσωπήσων Πομπήιον πάντ' ἐπιτρέπειν αὐτῷ, πάλιν δ' ἀνέβαινεν εἰς τὴν ἄκραν, ὡς μὴ προκαταλύειν δόξειεν ἑαυτόν. <137> ἐπεὶ μέντοι Πομπήιος ἐξίστασθαί τε τῶν φρουρίων ἐκέλευσεν αὐτῷ καί, παρὰ γράμμα τῶν φρουράρχων ἐχόντων μόναις πειθαρχεῖν ταῖς αὐτογράφοις ἐπιστολαῖς, ἠνάγκαζεν αὐτὸν ἐκάστοις γράφειν ἐκχωρεῖν, ποιεῖ μὲν τὸ προσταχθέν, ἀγανακτήσας δ' ἀνεχώρησεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ παρεσκευάζετο πολεμεῖν πρὸς Πομπήιον.

6 <138> ὁ δ' (οὐ γὰρ ἐδίδον χρόνον ταῖς παρασκευαῖς) εὐθέως εἶπετο, καὶ προσεπέρρωσε τὴν ὁρμὴν ὁ Μιθραδάτου θάνατος, ἀγγελθεὶς αὐτῷ περὶ Ἱεριχοῦντα, ἔνθα τὸ τῆς Ἰουδαίας πιότατον φοινικά τε πάμπολυν καὶ βάλσαμον τρέφει· τοῦτο λίθοις ὀξέσιν ἐπιτέμνοντες τὰ πρέμνα συλλέγουσι, κατὰ τὰς τομὰς ἐκδακρῶν. <139> καὶ στρατοπεδευσάμενος ἐν τῷ χωρίῳ μίαν ἑσπέραν, ἔωθεν ἠπειγέτο πρὸς Ἱεροσόλυμα. καταπλαγείς δὲ τὴν ἔφοδον Ἀριστόβουλος ἰκέτης ὑπαντᾷ, χρημάτων δ' ὑποσχέσει καὶ τῷ μετὰ τῆς πόλεως ἐπιτρέπειν καὶ ἑαυτὸν χαλεπαίνοντα καταστέλλει τὸν Πομπήιον. <140> οὐ μὴν τι τῶν ὠμολογημένων ἔπραττε· τὸν γὰρ ἐπὶ τῇ κομιδῇ τῶν χρημάτων πεμφθέντα Γαβίνιον οἱ τὰ Ἀριστοβούλου φρουροῦντες οὐδὲ τῇ πόλει δέχονται.

7 <141> πρὸς ταῦτα ἀγανακτήσας Πομπήιος Ἀριστόβουλον μὲν ἐφρούρει, πρὸς δὲ τὴν πόλιν ἐλθῶν περιεσκόπει ποῖ προσβάλη· τὴν τε γὰρ ὀχυρότητα τῶν τειχῶν δυσμεταχειρίστον ἑώρα καὶ τὴν πρὸ τούτων φάραγμα φοβεράν, τό θ' ἱερὸν ἐντὸς τῆς φάραγγος ὀχυρώτατα τετειχισμένον, ὥστε τοῦ ἄστεος ἀλισκομέ-

νου δευτέραν εἶναι καταφυγὴν τοῦτο τοῖς πολεμίοις.
 <142> διαποροῦντος δ' ἐπὶ πολὺν χρόνον στάσις τοῖς 2
 ἔνδον ἐπίπτει, τῶν μὲν Ἀριστοβούλου πολεμεῖν ἀξι-
 ούντων καὶ ῥύεσθαι τὸν βασιλέα, τῶν δὲ τὰ Ἰρκανοῦ
 5 φρονούντων ἀνοίγειν Πομπηίῳ τὰς πύλας· πολλοὺς
 δὲ τούτους ἐποίει τὸ δέος, ἀφορῶντας εἰς τὴν τῶν
 Ῥωμαίων εὐταξίαν. <143> ἠττώμενον δὲ τὸ Ἀριστο-
 βούλου μέρος εἰς τὸ ἱερὸν ἀνεχώρει, καὶ τὴν συν-
 ἀπτουσαν ἀπ' αὐτοῦ τῇ πόλει γέφυραν ἀποκόψαντες
 10 ἀντίσχειν εἰς ἕσχατον παρεσκευάζοντο. τῶν δ' ἑτέρων
 δεχομένων Ῥωμαίους τῇ πόλει καὶ τὰ βασιλεία παρα-
 διδόντων, ἐπὶ μὲν ταῦτα Πομπήιος ἕνα τῶν ὑφ' ἑαυτῷ
 στρατηγῶν Πίσωνα εἰσπέμπει μετὰ στρατιᾶς, <144> ὃς
 διαλαβὼν φρουραῖς τὴν πόλιν, ἐπειδὴ τῶν εἰς τὸ ἱερὸν
 15 καταπεφευγῶτων οὐδένα λόγους ἔπειθε συμβῆναι, τὰ
 πέριξ εἰς προσβολὰς ἠντρέπιξεν, ἔχων τοὺς περὶ τὸν
 Ἰρκανὸν εἰς τε τὰς ἐπινοίας καὶ τὰς ὑπηρεσίας προ-
 θύμους. <145> αὐτὸς δὲ κατὰ τὸ προσάρκτιον κλιμα 3
 τὴν τε τάφρον ἔχου καὶ τὴν φάραγγα πᾶσαν, ὕλην
 20 συμφορούσης τῆς δυνάμεως. χαλεπὸν δ' ἦν τὸ ἀνα-
 πληροῦν διὰ βάρους ἀπειρον, καὶ τῶν Ἰουδαίων πάντα
 τρόπον εἰργόντων ἄνωθεν. <146> κὰν ἀτέλεστος ἔμεινε
 τοῖς Ῥωμαίοις ὁ πόνος, εἰ μὴ τὰς ἑβδομάδας ἐπιτηρῶν
 ὁ Πομπήιος, ἐν αἷς παντὸς ἔργου διὰ τὴν θρησκευίαν
 25 χεῖρας ἀπίσχουσιν Ἰουδαῖοι, τὸ χῶμα ὕψου, τῆς κατὰ
 χεῖρα συμβολῆς εἰργων τοὺς στρατιώτας· ὑπὲρ μόνου
 γὰρ τοῦ σώματος ἀμύνονται καὶ τοῖς σαββάτοις. <147>
 ἤδη δ' ἀναπεπληρωμένης τῆς φάραγγος, πύργους
 ὑψηλοὺς ἐπιστήσας τῷ χώματι, καὶ προσαραγῶν
 30 τὰς ἐκ Τύρου κοιμισθείσας μηχανάς, ἐπειράτο τοῦ

τείχους. ἀνέστελλον δ' οἱ πετροβόλοι τοὺς καθύπερθε κωλύοντας· ἀντεῖχον δ' ἐπὶ πλεῖστον οἱ κατὰ τοῦτο τὸ μέρος πύργοι, μεγέθει τε καὶ κάλλει διαφέροντες.

- 4 <148> ἔνθα δὴ τῶν Ῥωμαίων πολλὰ κακοπαθόντων, ὁ Πομπήιος τὰ τ' ἄλλα τῆς καρτερίας τοὺς Ἰουδαίους ἀπεθαύμαξε, καὶ μάλιστα τοῦ μηδὲν παραλῦσαι τῆς θρησκείας ἐν μέσοις τοῖς βέλεσιν ἀνειλουμένους. ὥσπερ γὰρ εἰρήνης βαθείας κατεχούσης τὴν πόλιν, αἶτε θυσίαι καθ' ἡμέραν καὶ οἱ ἐναγισμοὶ καὶ πᾶσα 10 θεραπεία κατὰ τάκριβες ἐξετελεῖτο τῷ θεῷ· καὶ οὐδὲ κατ' αὐτὴν τὴν ἄλωσιν, περὶ τῷ βωμῷ φονευόμενοι, τῶν καθ' ἡμέραν νομίμων εἰς τὴν θρησκείαν ἀπέστησαν. <149> τρίτῳ γὰρ μηνὶ τῆς πολιορκίας μόλις ἓνα τῶν πύργων καταρσίψαντες εἰσέπιπτον εἰς τὸ 15 ἱερόν. ὁ δὲ πρῶτος ὑπερβῆναι τολμήσας τὸ τεῖχος Σύλλα παῖς ἦν Φαῦστος Κορνήλιος, καὶ μετ' αὐτὸν ἑκατοντάρχαι δύο, Φούριος καὶ Φάβιος. εἶπετο δ' ἐκάστῳ τὸ ἴδιον στίφος, καὶ περισχόντες πανταχῇ 5 τοὺς Ἰουδαίους ἔκτεινον, οὓς μὲν τῷ ναῷ προσφεύ- 20 γοντας, οὓς δὲ ἀμυνομένους πρὸς ὀλίγον. <150> ἔνθα πολλοὶ τῶν ἱερέων, ξιφήρεις τοὺς πολεμίους ἐπιόντας βλέποντες, ἀθορύβως ἐπὶ τῆς θρησκείας ἔμειναν, σπένδοντες δὲ καὶ θυμιῶντες ἀπεσφάττοντο, καὶ τῆς πρὸς τὸ θεῖον θεραπείας ἐν δευτέρῳ τὴν σωτηρίαν τιθέ- 25 μενοι. πλεῖστοι δ' ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων ἀντιστασιωτῶν ἀνηροῦντο, καὶ κατὰ τῶν κρημνῶν ἐρρίπτουν ἑαυτοὺς ἀπειροὶ· καὶ τὰ περὶ τὸ τεῖχος ἐνιοι, μανιῶντες ἐν ταῖς ἀμηχανίαις, ὑπέπερσαν καὶ συγκαταφλέγονται. <151> Ἰουδαίων μὲν οὖν ἀνηρέθησαν μύριοι καὶ 30

δισχίλιοι, Ῥωμαίων δ' ὀλίγοι μὲν πάνυ νεκροί, τραυματῖαι δ' ἐγένοντο πλείους.

<152> οὐδὲν δ' οὕτως ἐν ταῖς τότε συμφοραῖς κα- 6
 θήψατο τοῦ ἔθνους ὡς τὸ τέως ἀόρατον ἄγιον ἐκκα-
 5 λυφθὲν ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων. παρελθὼν γοῦν σὺν
 τοῖς περὶ αὐτὸν ὁ Πομπήιος εἰς τὸν ναόν, ἔνθα μόνῳ
 θεμιτὸν ἦν παριέναι τῷ ἀρχιερεῖ, τὰ ἔνδον ἐθεάσατο,
 λυχνίαν τε καὶ λύχνους καὶ τράπεζαν καὶ σπονδεῖα
 καὶ θυμιατήρια, ὀλόχρυσά πάντα, πλήθός τ' ἀρωμάτων
 10 σεσωρευμένον, καὶ τῶν ἱερῶν χρημάτων εἰς τάλαντα
 δισχίλια. <153> οὔτε δὲ τούτων οὔτ' ἄλλον τινὸς
 τῶν ἱερῶν κειμηλίων ἤψατο, ἀλλὰ καὶ μετὰ μίαν τῆς
 ἀλώσεως ἡμέραν καθῆραι τε τὸ ἱερὸν τοῖς νεωκόροις
 προσέταξε καὶ τὰς ἐξ ἔθνους ἐπιτελεῖν θυσίας, αὐθις
 15 ἀποδείξας Ἵρκανὸν ἀρχιερέα, τὰ τ' ἄλλα προθυμότατον
 ἑαυτὸν ἐν τῇ πολιορκίᾳ παρασχόντα, καὶ διότι τὸ κατὰ
 τὴν χώραν πλῆθος ἀπέστησεν Ἀριστοβούλῳ συμπο-
 λεμεῖν ὠρμημένον. ἐκ τούτων, ὅπερ ἦν προσῆκον
 ἀγαθῷ στρατηγῷ, τὸν λαὸν εὐνοίᾳ πλέον ἢ δέει
 20 προσηγάγετο. <154> ἐν δὲ τοῖς αἰχμαλώτοις ἐλήφθη
 καὶ ὁ Ἀριστοβούλου πενθερός· ὁ δ' αὐτὸς ἦν καὶ
 θεῖος αὐτῷ. καὶ τοὺς μὲν αἰτιωτάτους τοῦ πολέμου
 πελέκει κολάζει, Φαῦστον δὲ καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ
 γενναίως ἀγωνισαμένους λαμπροῖς ἀριστείοις δωρη-
 25 σάμενος, τῇ τε χώρᾳ καὶ τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπιτάττει
 φόρον.

<155> ἀφελόμενος δὲ τοῦ ἔθνους καὶ τὰς ἐν Κοίλῃ 7
 Συρίᾳ πόλεις ὅσας εἶλεν, ὑπέταξε τῷ κατ' ἐκεῖνο Ῥω-
 μαίων στρατηγῷ καταταγαμένῳ, καὶ μόνοις αὐτοὺς
 30 τοῖς ἰδίοις ὄροις περιέκλεισεν. ἀνακτίζει δὲ καὶ Γά-

δαρα, ὑπὸ Ἰουδαίων κατεστραμμένην, Γαδαρίτη τινὶ τῶν ἰδίων ἀπελευθέρων Δημητρίῳ χαριζόμενος. <156> ἠλευθέρωσε δ' ἀπ' αὐτῶν καὶ τὰς ἐν τῇ μεσογείῳ πόλεις, ὅσας μὴ φθάσαντες κατέσκαψαν, Ἴππον Σκυθόπολιν τε καὶ Πέλλαν καὶ Σαμάρειαν καὶ Μάρισσαν, 5 πρὸς αἷς Ἄζωτον καὶ Ἰάμνειαν καὶ Ἀρέθουσαν, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς παραλίους, Γάζαν Ἰόπην Δῶρα, καὶ τὴν πάλαι μὲν Στράτωνος πύργον καλουμένην, ὕστερον δὲ μετακτισθεῖσαν ὑφ' Ἡρώδου βασιλέως λαμπροτάτοις κατασκευάσμασι καὶ μετονομασθεῖσαν Καισάρειαν. 10

<157> ἄς πάσας τοῖς γνησίοις ἀποδοὺς πολίταις κατέταξεν εἰς τὴν Συριακὴν ἐπαρχίαν. παραδοὺς δὲ ταύτην τε καὶ τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὰ μέχρι Αἰγύπτου καὶ Εὐφράτου Σκαῦρον διέπειν, καὶ δύο τῶν ταγματῶν, αὐτὸς διὰ Κιλικίας εἰς Ῥώμην ἠπειγέτο, τὸν Ἀριστόβουλον ἄγων μετὰ τῆς γενεᾶς αἰχμάλωτον. <158> δύο δ' ἦσαν αὐτῷ θυγατέρες καὶ δύο υἱεῖς, ὧν ὁ ἕτερος μὲν Ἀλέξανδρος ἐκ τῆς ὁδοῦ διαδιδράσκει, σὺν δὲ ταῖς ἀδελφαῖς ὁ νεώτερος Ἀντίγονος εἰς Ῥώμην ἐκομίζετο. 15

8 <159> κὰν τούτῳ Σκαῦρος εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐμβαλὼν τῆς μὲν Πέτρας εἰργέτο ταῖς δυσχωρίας, ἐπόρθει δὲ τὰ περίξ πολλά, κὰν τούτῳ κακοπαθῶν, ἐλίμωττε γὰρ ἡ στρατιά, καὶ πρὸς τοῦτο Ἵρκανὸς ἐπεβοήθει, δι' Ἀντιπάτρου τὰπιτήδεια πέμπων. ὃν καὶ καθήσιν Σκαῦρος ὄντα συνήθη πρὸς Ἀρέταν, ὅπως ἐπὶ χρήμασι διαλύσαιτο τὸν πόλεμον. πείθεται δ' ὁ Ἀραβ τριακόσια δοῦναι τάλαντα, κἀπὶ τούτοις Σκαῦρος ἐξῆγε τῆς Ἀραβίας τὴν δύναμιν. 20

2 <160> ὁ δ' ἀποδράς τῶν Ἀριστοβούλου παίδων Πομπήμιον Ἀλέξανδρος, χρόνῳ συναγαγὼν χειρὰ συγχνήν, 30

βαρὺς ἦν Ἰσραηλῆος καὶ τὴν Ἰουδαίαν κατέτρεχεν. ἐδόκει δ' ἂν ταχέως καταλύσαι αὐτόν, ὅς γε ἤδη καὶ τὸ καταρριφθὲν ὑπὸ Πομπηίου τείχος ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνακτίζειν ἐθάρρει προσελθῶν, εἰ μὴ Γαβίνιος εἰς
 5 Συρίαν πεμφθεὶς Σκαύρου διάδοχος τὰ τ' ἄλλα γενναῖον ἀπέδειξεν ἑαυτὸν ἐν πολλοῖς καὶ ἐπ' Ἀλέξανδρον ὤρμησεν. <161> ὁ δὲ δείσας πρὸς τὴν ἔφοδον δύναμιν τε πλείω συνέλεγεν, ὡς γενέσθαι μυρίουσιν μὲν ὀπίσθας χιλίους δὲ καὶ πεντακοσίους ἵππεις, καὶ τάπι-
 10 τήθεια τῶν χωρίων ἐτείχιζεν, Ἀλεξάνδρειόν τε καὶ Ἰσραηλῆος καὶ Μαχαιροῦντα πρὸς τοῖς Ἀραβίοις ὄρεσι.

<162> Γαβίνιος δὲ μετὰ μέρους τῆς στρατιᾶς Μάρ- 3
 κων Ἀντώνιον προπέμψας, αὐτὸς εἶπετο τὴν ὅλην ἔχων δύναμιν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀντίπατρον ἐπίλεκτοι
 15 καὶ τὸ ἄλλο τάγμα τῶν Ἰουδαίων, ὧν Μάλιχος ἦρχε καὶ Πειθόλαος, συμμίξαντες τοῖς περὶ Μάρκων Ἀντώνιον ἡγεμόσιν, ὑπήντων Ἀλεξάνδρῳ. καὶ μετ' οὐ πολὺ παρῆν ἅμα τῇ φάλαγγι Γαβίνιος. <163> ἐνου-
 μένην δὲ τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν οὐχ ὑπομείνας
 20 Ἀλέξανδρος ἀνεχώρει, καὶ πλησίον ἤδη Ἱεροσολύμων γενόμενος ἀναγκάζεται συμβαλεῖν, καὶ κατὰ τὴν μάχην ἑξακισχιλίους ἀποβαλὼν, ὧν τρισχίλιοι μὲν ἔπεσον τρισχίλιοι δ' ἐξωγρήθησαν, φεύγει σὺν τοῖς καταλειφθεῖ-
 σιν εἰς Ἀλεξάνδρειον.

<164> Γαβίνιος δὲ πρὸς τὸ Ἀλεξάνδρειον ἐλθὼν, 4
 ἐπειδὴ πολλοὺς εὗρεν ἐστρατοπεδευμένους, ἐπειρᾶτο συγγνώμης ὑποσχέσει περὶ τῶν ἡμαρτημένων πρὸ μάχης αὐτοὺς προσαγαγέσθαι. μηδὲν δὲ μέτριον φρο-
 νούντων ἀποκτείνας πολλοὺς, τοὺς λοιποὺς κατέκλεισεν
 30 εἰς τὸ ἔρυμα. <165> κατὰ ταύτην ἀριστεύει τὴν μάχην.

§ 164 = Ant. Iud. XIV 87.

ὁ ἡγεμὼν Μᾶρκος Ἀντώνιος, πανταχοῦ μὲν γενναῖος αἰεὶ φανείς, οὐδαμοῦ δ' οὕτως. Γαβίνιος δὲ τοὺς ἐξαιρήσοντας τὸ φρούριον καταλιπὼν αὐτὸς ἐπήει τὰς μὲν ἀπορθητὰς πόλεις καθιστάμενος, τὰς δὲ κατεστραμμένας ἀνακτίζων. <166> συνεπολίσθησαν γοῦν 5 τούτου κελεύσαντος Σκυθόπολις τε καὶ Σαμάρεια καὶ Ἀνθηδὼν καὶ Ἀπολλωνία καὶ Ἰάμνεια καὶ Ῥαφία καὶ Μάρισσά τε καὶ Ἀδώρεος καὶ Γάμαλα καὶ Ἀζωτος ἄλλαι τε πολλαί, τῶν οἰκητόρων ἀσμένως ἐφ' ἑκάστην συνθεόντων. 10

5 <167> μετὰ δὲ τὴν τούτων ἐπιμέλειαν ἐπανελθὼν πρὸς τὸ Ἀλεξάνδρειον ἐπέρωσε τὴν πολιορκίαν, ὥστ' Ἀλέξανδρος ἀπογνοὺς περὶ τῶν ὄλων ἐπικηρυκεύεται πρὸς αὐτόν, συγγνωσθῆναί τε τῶν ἡμαρτημένων δεόμενος καὶ τὰ συμμένοντα φρούρια παραδιδούς, Ῥοκά- 15 νειον καὶ Μαχαιροῦντα· αὐτίς δὲ καὶ τὸ Ἀλεξάνδρειον ἐνεχείρισεν. <168> ἂ πάντα Γαβίνιος, ἐναγούσης τῆς Ἀλεξάνδρου μητρός, κατέσκαψεν, ὡς μὴ πάλιν ὀρηγήριον γένοιτο δευτέρου πολέμου. παρῆν δὲ μειλισσομένη τὸν Γαβίνιον κατὰ δέος τῶν ἐπὶ τῆς Ῥώμης 20 αἰχμαλώτων, τοῦ τ' ἀνδρὸς καὶ τῶν ἄλλων τέκνων. <169> μετὰ δὲ ταῦτ' εἰς Ἱεροσόλυμα Γαβίνιος Ῥοκανὸν καταγαγὼν, καὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ παραδοὺς κηδεμονίαν αὐτῷ, καθίστησι τὴν ἄλλην πολιτείαν ἐπὶ προστασίᾳ τῶν ἀρίστων. <170> διείλε δὲ πᾶν τὸ ἔθνος 25 εἰς πέντε συνόδους, τὸ μὲν Ἱεροσολύμοις προστάξας, τὸ δὲ Γαδάροις, οἱ δ' ἵνα συντελώσιν εἰς Ἀμαθοῦντα· τὸ δὲ τέταρτον εἰς Ἱεριχοῦντα κεκλήρωτο, καὶ τῷ πέμπτῳ Σέπφωρις ἀπεδείχθη πόλις τῆς Γαλιλαίας. ἀσμένως δὲ τῆς ἐξ ἑνὸς ἐπικρατείας ἐλευθερωθέντες 30 τὸ λοιπὸν ἀριστοκρατία διωκοῦντο.

<171> μετ' οὐ πολὺ γε μὴν αὐτοῖς ἀρχὴ γίννεται 6
 θορούβων Ἀριστόβουλος ἀποδράς ἐκ Ῥώμης, ὃς αὐθις
 πολλοὺς Ἰουδαίων ἐπισυνίστη, τοὺς μὲν ἐπιθυμοῦντας
 μεταβολῆς, τοὺς δ' ἀγαπῶντας αὐτὸν πάλαι. καὶ τὸ
 5 μὲν πρῶτον καταλαβόμενος τὸ Ἀλεξάνδρειον ἀνα-
 τειχίζειν ἐπειράτο· ὡς δὲ Γαβίνιος ὑπὸ Σισένης καὶ
 Ἀντωνίῳ καὶ Σεργιανῷ στρατιὰν ἐπεμψεν ἐπ' αὐτόν,
 γνοὺς ἀνεχώρει ἐπὶ Μαχαιροῦντος, καὶ τὸν μὲν ἄχρη-
 στον ὄχλον ἀπεφορτίσατο, <172> μόνους δ' ἐπήγετο
 10 τοὺς ὀπλισμένους, ὄντας εἰς ὀκτακισχιλίους, ἐν οἷς καὶ
 Πειθόλαος ἦν ὁ ἐξ Ἱεροσολύμων ὑποστράτηγος αὐτο-
 μολήσας μετὰ χιλίων. Ῥωμαῖοι δ' ἐπηκολούθουν, καὶ
 γενομένης συμβολῆς μέχρι πολλοῦ μὲν οἱ περὶ τὸν
 Ἀριστόβουλον διεκαρτέρουν γενναίως ἀγωνιζόμενοι,
 15 τέλος δὲ βιασθέντες ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων πίπτουσι μὲν
 πεντακισχιλίοι, περὶ δὲ δισχιλίους ἀνέφυγον εἰς τινα
 λόφον. οἱ δὲ λοιποὶ χίλιοι σὺν Ἀριστοβούλῳ, δια-
 κόψαντες τὴν φάλαγγα τῶν Ῥωμαίων, εἰς Μαχαιροῦντα
 συνελεύονται. <173> ἔνθα δὴ τὴν πρώτην ἐσπέραν
 20 ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐρειπίοις ἐναυλισάμενος ἐν ἐλπίσι μὲν
 ἦν ἄλλην συναθροίσειν δύναμιν, ἀνοχὴν τοῦ πολέμου
 διδόντος, καὶ τὸ φρούριον κακῶς ὠχύρου, προσπεσόν-
 των δὲ Ῥωμαίων ἐπὶ δὴ ἡμέρας ἀντισχῶν ὑπὲρ δύ-
 ναμιν ἀλίσκεται, καὶ μετ' Ἀντιγόνου τοῦ παιδός, ὃς
 25 ἀπὸ Ῥώμης αὐτῷ συναπέδρα, δεσμώτης ἐπὶ Γαβίνιον
 ἀνήχθη, καὶ ὑπὸ Γαβινίου πάλιν εἰς Ῥώμην. <174> τοῦ-
 του μὲν οὖν ἡ σύγκλητος εἴρξε, τὰ τέκνα δ' αὐτοῦ
 διῆγεν εἰς Ἰουδαίαν, Γαβινίου δι' ἐπιστολῶν δηλώ-
 σαντος τῇ Ἀριστοβούλου γυναικὶ τοῦτο ἀντὶ τῆς παρα-
 30 δόσεως τῶν ἐρυμάτων ὠμολογηκέαι.

- 7 <175> Γαβινίω δ' ἐπὶ Πάρθους ὠρμημένω στρατεύειν γίγνεται Πτολεμαῖος ἐμπόδιον, ὃν ὑποστρέψας ἀπ' Εὐφράτου κατήγευ εἰς Αἴγυπτον, ἐπιτηδείοις εἰς ἅπαντα χρώμενος κατὰ τὴν στρατείαν Ἰρκανῶ καὶ Ἀντιπάτρω· καὶ γὰρ χρήματα καὶ ὄπλα καὶ σίτον καὶ ἐπικούρους ὁ Ἀντίπατρος προσῆγε, καὶ τοὺς ταύτη Ἰουδαίους, φρουροῦντας τὰς κατὰ τὸ Πηλουσίον ἐμβολάς, παρεῖναι Γαβίνιον ἔπεισε. <176> τῆς δ' ἄλλης Συρίας πρὸς τὸν Γαβίνιον χωρισμὸν κινήσεισης, καὶ Ἰουδαίους πάλιν ἀπέστησεν Ἀλέξανδρος ὁ Ἀριστοβούλου, μεγίστην δὲ συγκροτήσας δύναμιν ὠρμητο πάντας τοὺς κατὰ τὴν χώραν Ῥωμαίους ἀνελεῖν. <177> πρὸς ὃ Γαβίνιος δείσας (ἤδη δὲ παρῆν ἀπ' Αἰγύπτου τοῖς τῆδε θορύβοις ἠπειγμένος) ἐπὶ τινὰς μὲν τῶν ἀφεστῶτων Ἀντίπατρον προπέμψας μετέπεισε, συνέμενον δ' Ἀλεξάνδρω τρεῖς μυριάδες, κάκεινος ὠρμητο πολεμεῖν. οὕτως ἔξεισι πρὸς μάχην· ὑπῆντων δ' οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ συμβαλόντων περὶ τὸ Ἰταβύριον ὄρος μύριοι μὲν ἀναιροῦνται, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἐσκεδάσθη φυγῇ. <178> καὶ Γαβίνιος ἐλθὼν εἰς Ἱεροσόλυμα. πρὸς τὸ Ἀντιπάτρου βούλημα κατεστήσατο τὴν πολιτείαν. ἐνθεν ὀρμήσας Ναβαταίων τε μάχη κρατεῖ, καὶ Μιθραδάτην καὶ Ὀρσάνην φυγόντας ἐκ Πάρθων κρύφα μὲν ἀπέπεμψε, παρὰ δὲ τοῖς στρατιώταις ἔλεγεν ἀποδρᾶναι.
- 8 <179> κὰν τούτῳ Κράσσος αὐτῶ διάδοχος ἐλθὼν παραλαμβάνει Συρίαν. οὗτος εἰς τὴν ἐπὶ Πάρθους στρατείαν τὸν τ' ἄλλον τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ναοῦ χρυσὸν πάντα περιεῖλε, καὶ τὰ δισχίλια τάλαντα ἤρην ὧν ἀπέσχετο Πομπήιος. διαβάς δὲ τὸν Εὐφράτην 30

αὐτός τ' ἀπόλειτο καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ. περὶ ὧν οὐ
νῦν καιρὸς λέγειν.

〈180〉 Πάρθους δὲ μετὰ τὸν Κράσσον ἐπιδιαβαίνειν 9
εἰς Συρίαν ὠρμημένους ἀνέκοπτε Κάσσιος εἰς τὴν
5 ἐπαρχίαν διαφυγῶν. περιποιησάμενος δ' αὐτὴν ἐπὶ
Ἰουδαίους ἠπείγετο, καὶ Ταριχαίας μὲν ἐλὼν εἰς τρισ-
μυρίους Ἰουδαίων ἀνδραποδίζειται, κτείνει δὲ καὶ Πει-
θόλαον, τοὺς Ἀριστοβούλου στασιαστὰς ἐπισυνιστάντα·
τοῦ φόνου δ' ἦν σύμβουλος Ἀντίπατρος. 〈181〉 τούτῳ
10 γήμαντι γυναικὰ τῶν ἐπισήμων ἐξ Ἀραβίας, Κύπρον
τοῦνομα, τέτταρες μὲν υἱεῖς γίνονται, Φασάηλος καὶ
ὁ βασιλεὺς αὐθις Ἡρώδης πρὸς οἷς Ἰώσηπος καὶ Φε-
ρώρας, καὶ Σαλώμη θυγάτηρ. ἐξοικειούμενος δὲ τοὺς
πανταχοῦ δυνατοὺς φιλίαις τε καὶ ξενίαις, μάλιστα
15 προσηγάγετο τὸν Ἀράβων βασιλεῖα διὰ τὴν ἐπιγαμίαν·
κἀπειδὴ τὸν πρὸς Ἀριστόβουλον ἀνείλετο πόλεμον,
ἐκείνῳ παρακαταθήμην ἔπεμψε τὰ τέκνα. 〈182〉 Κάσ-
σιος δὲ κατὰ συνθήκας ἠσυχάζειν Ἀλέξανδρον ἀναγκά-
σας ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ὑπέστρεψε, Πάρθους δια-
20 βαίνειν ἀνείρξων· περὶ ὧν ἐν ἑτέροις ἐροῦμεν.

〈183〉 Καῖσαρ δὲ Πομπηίου καὶ τῆς συγκλήτου 9
φυγόντων ὑπὲρ τὸν Ἴόνιον Ῥώμης τε καὶ τῶν ὄλων
κρατήσας, ἀνίησι μὲν τῶν δεσμῶν τὸν Ἀριστόβουλον,
παραδοὺς δ' αὐτῷ δύο τάγματα κατὰ τάχος ἔπεμψεν
25 εἰς Συρίαν, ταύτην τε ῥαδίως ἐλπίσας καὶ τὰ περὶ
τὴν Ἰουδαίαν δι' αὐτοῦ προσάξεσθαι. 〈184〉 φθάνει
δ' ὁ φθόνος καὶ τὴν Ἀριστοβούλου προθυμίαν καὶ
τὰς Καίσαρος ἐλπίδας· φαρμάκῳ γοῦν ἀναιρεθεῖς ὑπὸ
τῶν τὰ Πομπηίου φρονούντων, μέχρι πολλοῦ μὲν
30 οὐδὲ ταφῆς ἐν τῇ πατρῴᾳ χώρᾳ μετεῖχεν, ἔκειτο δ'

ἐν μέλιτι συντηρούμενος ὁ νεκρὸς αὐτοῦ, ἕως ὑπ' Ἀντωνίου Ἰουδαίοις ἐπέμφθη τοῖς βασιλικοῖς μνημείοις ἐνταφισόμενος.

2 <185> ἀναιρεῖται δὲ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος πελέκει ὑπὸ Σκιπίωνος ἐν Ἀντιοχείᾳ, Πομπηίου τοῦτ' 5 ἐπιστεῖλαντος καὶ γενομένης κατηγορίας πρὸ τοῦ βήματος ὧν Ῥωμαίους ἔβλαψε. τοὺς δ' ἀδελφοὺς αὐτοῦ Πτολεμαῖος ὁ Μενναίου παραλαβὼν, ὃς ἐκράτει τῆς ὑπὸ τῷ Λιβάνῳ Χαλκίδος, Φιλιππίωνα τὸν υἱὸν ἐπ' αὐτοὺς εἰς Ἀσκάλωνα πέμπει. <186> κἀκεῖνος ἀπο- 10 σπάσας τῆς Ἀριστοβούλου γυναικὸς Ἀντίγονον καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ πρὸς τὸν πατέρα ἀνήγαγεν. ἀλοὺς δ' ἔρωτι γαμεῖ τὴν νεωτέραν, καὶ μετὰ ταῦθ' ὑπὸ τοῦ πατρὸς δι' αὐτὴν κτείνεται· γαμεῖ γὰρ Πτολεμαῖος τὴν Ἀλεξάνδραν, ἀνελὼν τὸν υἱόν, καὶ διὰ τὸν 15 γάμον κηδεμονικώτερος αὐτὸς ἦν πρὸς τοὺς αὐτῆς ἀδελφούς.

3 <187> Ἀντίπατρος δὲ μετὰ τὴν Πομπηίου τελευτὴν μεταβὰς ἐθεράπευε Καίσαρα· κἀπειδήπερ Μιθραδάτης ὁ Περγαμηνὸς, μεθ' ἧς ἤγρεν ἐπ' Αἴγυπτον δυ- 20 νάμεως, εἰργόμενος τῶν κατὰ τὸ Πηλούσιον ἐμβολῶν ἐν Ἀσκάλωνι κατείχετο, τοὺς τ' Ἀραβας ξένος ὢν ἐπεισεν ἐπικουρῆσαι, καὶ αὐτὸς ἤκεν ἄγων Ἰουδαίων εἰς τρισχιλίους ὀπλίτας. <188> παρώρμησε δὲ καὶ τοὺς ἐν Συρίᾳ δυνατοὺς ἐπὶ τὴν βοήθειαν, τὸν τ' 25 ἔποικον τοῦ Λιβάνου Πτολεμαῖον καὶ Ἰάμβλιχον, δι' οὓς αἱ ταύτη πόλεις ἐτοίμως συνεφήψαντο τοῦ πολέμου. <189> καὶ θαρρῶν ἤδη Μιθραδάτης τῇ προσγενομένη δι' Ἀντίπατρον ἰσχύι πρὸς τὸ Πηλούσιον ἐξελαύνει, κωλυόμενός τε διεξελθεῖν ἐπολιόρκει τὴν 30

πόλιν. γίνεται δὲ καὶ τῇ προσβολῇ διασημότητος Ἀντίπατρος· τὸ γὰρ καθ' αὐτὸν μέρος τοῦ τείχους διαρρηξίας πρῶτος εἰσεπήδησεν εἰς τὴν πόλιν μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ.

5 <190> καὶ τὸ Πηλούσιον μὲν ἐάλω, πρόσω δ' 4
αὐτοὺς ἰόντας εἶργον αὐθις οἱ τὴν Ὀνίου προσαγο-
ρευομένην χώραν κατέχοντες Ἰουδαῖοι Αἰγύπτιοι. τού-
τους δ' Ἀντίπατρος οὐ μόνον μὴ κωλύειν ἔπεισεν,
ἀλλὰ καὶ τὰπιτήδεια τῇ δυνάμει παρασχεῖν. ὅθεν
10 οὐδ' οἱ κατὰ τὴν Μέμφιν ἔτι εἰς χεῖρας ἤλθον, ἐκού-
σιοι δὲ προσέθεντο Μιθραδάτῃ. <191> κάκεινος ἤδη
τὸ Δέλτα περιελθὼν συνέβαλλε τοῖς λοιποῖς Αἰγυπτίοις
εἰς μάχην κατὰ χῶρον ὃς Ἰουδαίων στρατόπεδον κα-
λεῖται. κινδυνεύοντα δ' αὐτὸν ἐν τῇ παρατάξει σὺν
15 ὄλῳ τῷ δεξιῷ κέρατι ῥύεται περιελθὼν Ἀντίπατρος
παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τοῦ ποταμοῦ· <192> τῶν γὰρ καθ'
ἑαυτὸν ἐκράτει τὸ λαιὸν ἔχων κέρας. ἔπειτα προσπεσὼν
τοῖς διώκουσι Μιθραδάτῃν ἀπέκτεινέ τε πολλοὺς, καὶ
μέχρι τοσοῦτου τοὺς καταλειπομένους ἐδίωξεν ὡς καὶ
20 τὸ στρατόπεδον αὐτῶν ἐλεῖν· ὀγδοήκοντα δὲ μόνους
τῶν ἰδίων ἀπέβαλε, καὶ Μιθραδάτης ἐν τῇ τροπῇ περὶ
ὀκτακοσίους. σωθεῖς δ' αὐτὸς παρ' ἐλπίδα, μάρτυς
ἀβάσκανος γίνεται πρὸς Καίσαρα τῶν Ἀντιπάτρου
κατορθωμάτων.

25 <193> ὃ δὲ τότε μὲν τὸν ἄνδρα τοῖς ἐπαίνοις καὶ 5
ταῖς ἐλπίσιν εἰς τοὺς ὑπὲρ ἑαυτοῦ κινδύνους ἐπέρ-
ρωσεν, ἐν οἷς πᾶσι παραβολώτατος ἀγωνιστῆς γενό-
μενος, καὶ πολλὰ τρωθεῖς ἐφ' ὄλου σχεδὸν τοῦ σώ-
ματος εἶχε τὰ σημεῖα τῆς ἀρετῆς· <194> αὐθις δὲ
30 καταστησάμενος τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον, ὡς ἐπανῆκεν

εἰς Συρίαν, πολιτεία τ' αὐτὸν τῇ Ῥωμαίων ἐτίμησε καὶ ἀτελεία, τῆς τ' ἄλλης τιμῆς καὶ φιλοφρονήσεως ἔνεκεν ζηλωτὸν ἐποίησε, καὶ τὴν ἀρχιερωσύνην δὲ δι' αὐτὸν ἐπεκύρωσεν Ῥοκανῶ.¹

10 <195> κατ' αὐτὸ δὲ καὶ Ἀντίγονος ὁ Ἀριστοβούλου πρὸς τὸν Καίσαρα παρών, γίννεται παραδόξως Ἀντιπάτρω μείζονος προκοπῆς αἴτιος. δέον γοῦν ἀποδύρεσθαι περὶ τοῦ πατρὸς πεφαρμάχθαι δοκοῦντος ἐκ τῶν πρὸς Πομπήιον διαφορῶν, καὶ περὶ τάδελφου τὴν Σκιπίωνος ὠμότητα μέμφεσθαι, καὶ μηδὲν εἰς 10 τὸν ἔλεον παραμιῖξαι φθονερόν πάθος, ὃ δ' ἐπὶ τούτοις Ῥοκανοῦ καὶ Ἀντιπάτρου κατηγορεῖ παρελθῶν, <196> ὡς παρανομώτατα μὲν αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν πάσης ἀπελαύνοιεν τῆς πατρίου γῆς, πολλὰ δ' εἰς 15 τὸ ἔθνος αὐτοὶ διὰ κόρον ἐξυβρίζοιεν, καὶ ὅτι τὴν εἰς Αἴγυπτον συμμαχίαν οὐκ ἀπ' εὐνοίας αὐτῶ πέμψειαν, ἀλλὰ κατὰ δέος τῶν πάλαι διαφορῶν, καὶ τὴν πρὸς τὸν Πομπήιον φιλίαν ἀποσκεναζόμενοι.

2 <197> πρὸς ταῦθ' ὁ Ἀντίπατρος ἀπορρίψας τὴν ἐσθῆτα τὸ πλῆθος ἐπεδείκνυε τῶν τραυμάτων, καὶ περὶ 20 μὲν τῆς εἰς Καίσαρα εὐνοίας οὐκ ἔφη λόγου δεῖν αὐτῶ (κεκραγένοι γὰρ τὸ σῶμα σιωπῶντος), <198> Ἀντιγόνου δὲ θαυμάζειν τὴν τόλμαν, εἰ πολεμίον Ῥωμαίων υἱὸς ὢν καὶ Ῥωμαίων δραπετεύου, καὶ τὸ νεωτεροποιὸς εἶναι καὶ στασιώδης αὐτὸς πατρῶον ἔχων, παρὰ τῶ 25 Ῥωμαίων ἡγεμόνι κατηγορεῖν ἐπικεχειρήκεν ἐτέρων, καὶ πειρᾶται τυχεῖν ἀγαθοῦ τινος, δέον ἀγαπᾶν ὅτι ζῆ· καὶ γὰρ νῦν ἐφίεσθαι πραγμάτων οὐ τοσοῦτον δι' ἀπορίαν, ἀλλ' ἵνα Ἰουδαίους διαστασιάσῃ παρελθῶν καὶ χρήσῃται κατὰ τῶν δόντων ταῖς ἀφορμαῖς. 30

<199> τούτων Καῖσαρ ἀκούσας Ἰρκανὸν μὲν ἀξιό- 3
 τερον τῆς ἀρχιερωσύνης ἀπεφήνατο, Ἀντιπάτρω δὲ
 δυναστείας αἴρεσιν ἔδωκεν. ὁ δ' ἐπὶ τῷ τιμήσαντι τὸ
 μέτρον τῆς τιμῆς θέμενος πάσης ἐπίτροπος Ἰουδαίας
 5 ἀποδείκνυται, καὶ προσεπιτυγχάνει τὰ τεῖχη τῆς πα-
 τριδος ἀνακτίσαι κατεστραμμένα. <200> τὰς μὲν δὴ
 τιμὰς ταύτας Καῖσαρ ἐπέστειλεν ἐν τῷ Καπετωλίῳ
 χαραχθῆναι, τῆς δ' αὐτοῦ δικαιοσύνης σημεῖον καὶ
 τῆς τάνδρὸς ἐσομένης ἀρετῆς. <201> Ἀντίπατρος δὲ 4
 10 Καίσαρα προπέμψας ἐκ τῆς Συρίας εἰς Ἰουδαίαν ὑπέ-
 στρεψεν. καὶ πρῶτον μὲν τὸ τεῖχος ἀνεδείματο τῆς
 πατριδος ὑπὸ Πομπηίου κατεστραμμένον, καὶ τοὺς ἀνὰ
 τὴν χώραν θορούβους ἐπιὼν κατέστειλεν, ἀπειλητῆς
 ἅμα καὶ σύμβουλος ὢν ἐκάστοις, ὅτι τὰ μὲν Ἰρκανοῦ
 15 φρονοῦντες ἐν ὄλβῳ καὶ καθ' ἡσυχίαν βιώσονται, τῶν
 τ' ἰδίων κτημάτων καὶ κοινῆς εἰρήνης ἀπολαύοντες,
 <202> εἰ δὲ πείθονται ταῖς ψυχραῖς ἐλπίσι τῶν νεω-
 τερίζειν ἐπὶ κέρδεσιν οἰκείοις ἐθελόντων, ὡς αὐτόν τε
 πειράσουσιν ἀντὶ κηδεμόνος δεσπότην καὶ Ἰρκανὸν
 20 ἀντὶ βασιλέως τύραννον, Ῥωμαίους γε μὴν καὶ Καίσαρα
 πολεμίους ἀνθ' ἡγεμόνων καὶ φίλων· οὐ γὰρ ἀνέξεσθαι
 μετακινούμενον ἐκ τῆς ἀρχῆς ὃν αὐτοὶ κατέστησαν.
 <203> ἅμα δὲ ταῦτα λέγων δι' ἑαυτοῦ καθίστατο τὴν
 χώραν, ὁρῶν τὸν Ἰρκανὸν νωθῆ τε καὶ βασιλείας
 25 ἀτουώτερον. Φασάηλον μὲν δὴ, τῶν παίδων τὸν
 πρεσβύτατον, Ἱεροσολύμων καὶ τῶν πέριξ στρατηγὸν
 καθίστησι, τὸν δὲ μετ' αὐτὸν Ἡρώδη ἐπὶ τοῖς ἴσοις
 ἔστειλεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν κομιδῆ νέον. <204> ὁ δ' 5
 30 ὢν φύσει δραστήριος ὕλην εὐθέως εὐρίσκει τῷ φρο-
 νήματι, καὶ καταλαβὼν Ἐζεκίαν τὸν ἀρχιληστήν τὰ

προσεχῆ τῆ Συρία κατατρέχοντα μετὰ μεγίστου στίφους, αὐτόν τε συλλαβῶν ἀποκτείνει καὶ πολλοὺς τῶν ληστῶν. <205> ὃ δὴ μάλιστα τοῖς Σύροις κατώρθωσε κεχαρισμένον· ὑμνεῖτο γοῦν ἀνά τε τὰς κώμας κὰν ταῖς πόλεσιν Ἡρώδης ὡς εἰς εἰρήνην αὐτοῖς παρὼν καὶ τὰς κτήσεις ἀνασεσωκῶς. γίνεται δ' ἐκ τούτου καὶ Σέξτωρ Καίσαρι γνώριμος, ὅντι συγγενεῖ τοῦ μεγάλου Καίσαρος καὶ διοικοῦντι τὴν Συρίαν. <206> πρὸς δὲ τὸν ἀδελφὸν εὐδοκιμοῦντα καὶ Φασάηλος ἐφιλοτιμεῖτο τὴν ἀγαθὴν ἔριν, τοὺς ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις εὐνουστέροους 10 καθιστάμενος, καὶ δι' αὐτοῦ μὲν ἔχων τὴν πόλιν, μηδὲν δ' ἀπειροκάλως εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐξυβρίζων.

<207> ἐντεῦθεν Ἀντιπάτρω θεραπεία τ' ἦν ἐκ τοῦ ἔθνους βασιλικὴ καὶ τιμαὶ παρὰ πάντων ὡς δεσπότη τῶν ὄλων· οὐ μὴν αὐτὸς τῆς πρὸς Ἰρκανὸν εὐνοίας 15 ἢ πίστεώς τι μετεκίνησεν. <208> ἀμήχανον δ' ἐν εὐπραγίαις φθόνον διαφυγεῖν. Ἰρκανὸς γοῦν ἤδη μὲν καὶ καθ' ἑαυτὸν ἡσυχῆ πρὸς τὸ κλέος τῶν νεανίσκων ἐδάκνετο, μάλιστα δ' ἐλύπει τὰ Ἡρώδου κατορθώματα· καὶ κήρυκες ἐπάλληλοι τῆς καθ' ἕναστον εὐδοξίας προσ- 20 τρέχοντες, πολλοὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς βασιλείοις βασκάνων ἠρέδιζον, οἷς ἢ τὸ τῶν παιδῶν ἢ τὸ Ἀντιπάτρου σωφρονικὸν προσίστατο, <209> λέγοντες ὡς Ἀντιπάτρω καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ παραχωρήσας τῶν πραγμάτων καθέξοιτο τοῦνομα μόνον βασιλέως ἔχων ἔρημον ἐξου- 25 σίας· καὶ μέχρι τοῦ πλανήσεται καθ' ἑαυτοῦ βασιλεῖς ἐπιτρέφων; οὐδὲ γὰρ εἰρωνεύεσθαι τὴν ἐπιτροπὴν αὐτοὺς ἔτι, φανεροὺς δ' εἶναι δεσπότης παρωσαμένους ἐκεῖνον, εἴ γε μὴτ' ἐντολὰς δόντος μὴτ' ἐπιστείλαντος αὐτοῦ τοσοῦτους παρὰ τὸν Ἰουδαίων νόμον ἀνήρηκεν 30 Ἡρώδης· ὅν, εἰ μὴ βασιλεύς ἐστίν ἀλλ' ἔτι ιδιώτης,

δεῖν ἐπὶ δίκην ἤκειν, ἀποδώσοντα λόγον αὐτῷ τε καὶ τοῖς πατρίοις νόμοις, οἳ κτείνειν ἀκρίτους οὐκ ἐφιάσι.

5 <210> τούτοις κατὰ μικρὸν Ἰρκανὸς ἐξεκαίετο, καὶ 7 τὴν ὀργὴν τελευταῖον ἐκρήξας ἐκάλει κριθησόμενον τὸν Ἡρώδη. ὁ δὲ καὶ τοῦ πατρὸς παραινούντος καὶ τῶν πραγμάτων διδόντων παρορησίαν ἀνῆει, φρουραῖς διαλαβῶν πρότερον τὴν Γαλιλαίαν. ἦει δὲ μετὰ καρτεροῦ στίφους, ὡς μῆτε καταλύειν δόξειεν Ἰρκανὸν ἀδρᾶν ἄγων δύναμιν, μῆτε γυμνὸς ἐμπέσοι τῷ φθόνῳ.

10 <211> Σέξτος δὲ Καῖσαρ δεῖσας περὶ τῷ νεανίᾳ, μῆτι παρὰ τοῖς ἐχθροῖς ἀποληφθεὶς πάθῃ, πέμπει πρὸς τὸν Ἰρκανὸν τοὺς παραγγελοῦντας διαρρήδην ἀπολύειν Ἡρώδη τῆς φονικῆς δίκης. ὁ δὲ καὶ ἄλλως ὠρμημένος (ἠγάπα γὰρ Ἡρώδη) ἀποψηφίζεται.

15 <212> καὶ ὃς ὑπολαμβάνων ἄκοντος τοῦ βασιλέως 8 διαφυγεῖν, εἰς Δαμασκὸν ἀνεχώρησε πρὸς Σέξτον, παρασκευαζόμενος οὐδ' αὐτίς ὑπακοῦσαι καλοῦντι. καὶ πάλιν οἱ πονηροὶ παρώξυνον τὸν Ἰρκανόν, κατ' ὀργὴν τ' οἶχεσθαι τὸν Ἡρώδη λέγοντες καὶ παρε-

20 σκευασμένον κατ' αὐτοῦ. πιστεύων δ' ὁ βασιλεὺς οὐκ εἶχεν ὅ τι χρὴ δοᾶν, ὡς ἑώρα μείζονα τὸν διάφορον. <213> ἐπεὶ δ' ὑπὸ Σέξτου Καίσαρος στρατηγὸς ἀνεδείχθη Κοίλης Συρίας καὶ Σαμαρείας, οὐ μόνον τε κατ' εὐνοίαν τὴν ἐκ τοῦ ἔθνους ἀλλὰ καὶ δυνάμει

25 φοβερὸς ἦν, εἰς ἔσχατον δέους κατεπεσεν Ἰρκανός, ὅσον οὐπω προσδοκῶν ἐπ' αὐτὸν ὀρμήσειν μετὰ στρατιᾶς. <214> καὶ οὐ διήμαρτε τῆς οἰήσεως· ὁ γὰρ Ἡρώδης 9 κατ' ὀργὴν τῆς περὶ τὴν δίκην ἀπειλῆς στρατιᾶν ἀθροίσας ἐπὶ Ἱεροσολύμων ἦγε, καταλύσων τὸν Ἰρκα-

30 νόν. κὰν ἔφθῃ τοῦτο ποιήσας, εἰ μὴ προεξελθόντες

ὁ τε πατήρ καὶ ἀδελφὸς ἔκλασαν αὐτοῦ τὴν ὀρυμὴν
 παρακαλοῦντες αὐτὸν ἀπειλῇ καὶ ἀνατάσει μόνῃ με-
 τρῆσαι τὴν ἄμυναν, φείσασθαι δὲ τοῦ βασιλέως ὑφ'
 οὔ μέρει τοσαύτης δυνάμεως προῆλθε· δεῖν τ', εἰ
 κληθεῖς ἐπὶ δίκην παρώξυνται, καὶ περὶ τῆς ἀφέσεως
 εὐχαριστεῖν, καὶ μὴ πρὸς μὲν τὸ σκυνθρωπὸν ἀπαντᾶν,
 περὶ δὲ τῆς σωτηρίας ἀχάριστον εἶναι. <215> εἰ δὲ
 δὴ λογιστέον εἴη καὶ πολέμου ῥοπὰς βραβεύεσθαι τῷ
 θεῷ, πλεόν εἶναι τῆς στρατείας τὸ ἄδικον. διὸ δὴ καὶ
 περὶ τῆς νίκης οὐ χρῆναι κατὰ πᾶν εὐέλπιν εἶναι,
 μέλλοντά γε συμβάλλειν βασιλεῖ καὶ συντρόφῳ καὶ
 πολλάκις μὲν εὐεργέτῃ, χαλεπῷ δ' οὐδέποτε, πλὴν
 ὅσον πονηροῖς συμβούλοις χρώμενος ἐπισείσειεν αὐτῷ
 σκιὰν ἀδικήματος. πείθεται τούτοις Ἡρώδης, ὑπο-
 λαβὼν εἰς τὰς ἐλπίδας αὐταρχεῖς εἶναι καὶ τὸ τὴν
 ἰσχὺν ἐπιδείξασθαι τῷ ἔθνει.

10 <216> κὰν τούτῳ γίγνεται περὶ Ἀπάμειαν ταραχὴν
 Ῥωμαίων καὶ πόλεμος ἐμφύλιος, Καικιλίου μὲν Βάσσου
 διὰ τὴν εἰς Πομπήιον εὐνοίαν δολοφονήσαντος Σέξτου
 Καίσαρα καὶ τὴν ἐκείνου δύναμιν παραλαβόντος, τῶν
 δ' ἄλλων Καίσαρος στρατηγῶν ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ φόνου
 Βάσσω μετὰ δυνάμεως συνελθόντων. <217> οἷς καὶ
 διὰ τὸν ἀνηρημένον καὶ διὰ τὸν περιόντα Καίσαρα,
 φίλους ὄντας ἀμφοτέρους, ὁ Ἀντίπατρος διὰ τῶν παί-
 11 δων ἔπεμψε συμμαχίαν. <218> μηχανομένου δὲ τοῦ
 πολέμου Μοῦρκος μὲν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας Σέξτου παρα-
 γίγνεται διάδοχος, συνίσταται δὲ Ῥωμαίοις κατὰ τοῦ-
 του τὸν καιρὸν ὁ μέγας πόλεμος, Κασσίου καὶ Βρού-
 του κτεινάντων δόλῳ Καίσαρα, κατασχόντα τὴν ἀρχὴν
 ἐπ' ἔτη τρία καὶ μῆνας ἑπτὰ. μεγίστου δ' ἐπὶ τῷ

φόνῳ γενομένου κινήματος καὶ διαστασιασθέντων τῶν δυνατῶν, ἕκαστος ἐλπίσιν οἰκειῆς ἐχώρει πρὸς ὃ συμφέρειν ὑπελάμβανε, καὶ δὴ καὶ Κάσσιος εἰς Συρίαν, καταληφόμενος τὰς περὶ Ἀπάμειαν δυνάμεις.

5 <219> ἐνθα Βάσσω τε Μοῦρκον καὶ τὰ διεστῶτα τάγματα διαλλάξας, ἐλευθεροῖ μὲν Ἀπάμειαν τῆς πολιορκίας, ἠγρούμενος δ' αὐτὸς τῆς στρατιᾶς ἐπήει φορολογῶν τὰς πόλεις, καὶ παρὰ δύναμιν τὰς εἰσπράξεις ποιούμενος.

10 <220> κελυσθὲν δὲ καὶ Ἰουδαίους εἰσενεγκεῖν 2 ἑπτακόσια τάλαντα, δείσας Ἀντίπατρος τὴν ἀπειλὴν τοῦ Κασσίου τοῖς θ' υἱοῖς διεῖλεν εἰσπράττειν τὰ χρήματα καὶ τισιν ἄλλοις τῶν ἐπιτηδεῖων κατὰ τάχος, ἐν οἷς καὶ Μαλίχῳ τινὶ τῶν διαφορῶν. οὕτως ἤπειγεν
15 ἢ ἀνάγκη. <221> πρῶτος δ' ἀπεμειλίξατο Κάσσιον Ἡρώδης, τὴν ἑαυτοῦ μοῖραν ἐκ τῆς Γαλιλαίας κομίσας ἑκατὸν τάλαντα, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τοῖς μάλιστα φίλος ἦν, τοὺς δὲ λοιποὺς εἰς βραδυτῆτα κακίσας αὐταῖς ἐθυμοῦτο ταῖς πόλεσι. <222> Γόφραν γοῦν καὶ Ἀμ-
20 μαοῦν καὶ δύο ἑτέρας τῶν ταπεινοτέρων ἔξανδραποδίσάμενος ἐχώρει μὲν ὡς καὶ Μάλιχον ἀναιρήσων, ὅτι μὴ σπεύσας εἰσέπραξεν· ἐπέσχε δὲ τὴν τε τούτου καὶ τὴν τῶν ἄλλων πόλεων ἀπώλειαν Ἀντίπατρος, ταχέως ἑκατὸν τάλαντοις θεραπεύσας Κάσσιον.

25 <223> οὐ μὴν Μάλιχος, ἀναχωρήσαντος Κασσίου, 3 τῆς χάριτος ἀπεμνημόνευσεν Ἀντιπάτρῳ, κατὰ δὲ τοῦ πολλάκις σωτῆρος ἐπιβουλήν ἐνεσκευάζετο, σπεύδων ἀνελεῖν τὸν ἐμπόδιον αὐτοῦ τοῖς ἀδικήμασιν ὄντα. Ἀντίπατρος δὲ τὴν τ' ἰσχὺν καὶ τὸ πανοῦργον τάνδρὸς
30 ὑποδείσας διαβαίνει τὸν Ἰορδάνην, στρατὸν ἀθροίσων

εἰς τὴν τῆς ἐπιβουλῆς ἄμυναν. <224> φωραθεῖς δὲ Μάλιχος ἀναιδεῖα τῶν Ἀντιπάτρου παίδων περιγίγνεται· τὸν τε γὰρ Ἱεροσολύμων φρουρὸν Φασάηλον καὶ Ἡρώδην πεπιστευμένον τὰ ὄπλα, πολλαῖς ἀπολογίαις καὶ ὄρκοις ἐκγοητεύσας, διαλλακτὰς αὐτῷ πρὸς 5 τὸν πατέρα πείθει γενέσθαι. πάλιν γοῦν ὑπ' Ἀντιπάτρου σώζεται, πείσαντος Μοῦρκου τὸν τότε στρατηγοῦντα Συρίας, ὃς ὥρμητο κτεῖναι Μάλιχον ἐφ' οἷς ἐνεωτέρωσε.

4 <225> συστάντος δὲ τοῦ πρὸς Κάσσιον καὶ Βροῦ- 10 τον πολέμου Καίσαρί τε τῷ νέῳ καὶ Ἀντωνίῳ, Κάσσιος καὶ Μοῦρκος στρατιὰν ἀθροίσαντες ἐκ τῆς Συρίας, ἐπειδὴ μέγα μέρος εἰς τὰς χρείας Ἡρώδης ἔδοξε συμβεβλησθαι, τότε μὲν αὐτὸν Συρίας ἀπάσης ἐπιμελητὴν καθιστάσι, δύναμιν πεζὴν τε καὶ ἵππικὴν δόντες, μετὰ 15 δὲ τὴν τοῦ πολέμου κατάλυσιν ἀποδείξειν Κάσσιος ὑπέσχετο καὶ Ἰουδαίας βασιλέα. <226> συνέβη δ' Ἀντιπάλτρω τὴν τ' ἰσχὺν τοῦ παιδὸς καὶ τὴν ἐλπίδα αἰτίαν ἀπωλείας γενέσθαι. ταῦτα γὰρ δεῖσας ὁ Μάλιχος διαφθείρει τινὰ τῶν βασιλικῶν οἰνοχόων χρη- 20 μασι, δοῦναι φάρμακον Ἀντιπάλτρω. καὶ ὁ μὲν ἀγῶμισμα τῆς Μαλίχου παρανομίας γενόμενος μετὰ τὸ συμπόσιον θνήσκει, τὰ τ' ἄλλα δραστήριος ἀνὴρ ἐν ἀφηγήσει πραγμάτων καὶ τὴν ἀρχὴν ἀνακτησάμενός 5 τε Ἵρκανῶ καὶ διαφυλάξας· <227> Μάλιχος δὲ καθ' 25 ὑπόνοιαν τῆς φαρμακείας ὀργιζόμενον τὸ πλῆθος ἀρνούμενος ἔπειθεν, καὶ δυνατώτερον ἑαυτὸν κατεσκεύαζεν ὀπλίτας συγκροτῶν. οὐ γὰρ ἠρεμήσειν Ἡρώδην ὑπελάμβανεν, ὃς δὴ καὶ παρῆν αὐτίκα στρατὸν ἄγων ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ πατρὸς. <228> Φασαήλου δὲ 30

τὰδελφοῦ συμβουλευσάντος αὐτῷ μὴ φανερωῶς τὸν
 ἄνδρα μετιέναι (διαστασιάσειν γὰρ τὸ πλῆθος), τότε
 μὲν ἀπολογούμενόν τε προσίεται τὸν Μάλιχον καὶ τῆς
 ὑπονοίας ἀπολύειν ὠμολόγει, λαμπρὰν δὲ πομπὴν ἐπὶ
 5 τῇ πατρικῇ κηδεῖα ἐτέλεσεν, <229> τραπεῖς δ' ἐπὶ 6
 Σαμάρειαν στάσει τεταραγμένην κατεστήσατο τὴν πό-
 λιν· ἔπειτα καθ' ἑορτὴν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα,
 τοὺς ὀπλίτας ἄγων. καὶ πέμπων Ἰρκανός (ἐνήγε γὰρ
 δεδοικῶς τὴν ἔφοδον Μάλιχος) ἐκώλυε τοὺς ἄλλο-
 0 φύλους εἰσαγαγεῖν ἐφ' ἀγνεύοντας τοὺς ἐπιχωρίους.
 ὃ δὲ τῆς προφάσεως καταφρονήσας καὶ τοῦ προστάτ-
 τοντος εἰσέρχεται διὰ νυκτός. <230> καὶ πάλιν Μά-
 λιχος προσιών ἐκλαιεν Ἀντίπατρον· ἀνθυπεκρίνετο δὲ
 μόλις Ἡρώδης τὸν θυμὸν ἐπέχων, καὶ Κασσίω δι' ἐπι-
 5 στολῶν τὴν τοῦ πατρὸς ἀναίρεσιν ἀπωδύρετο, καὶ
 ἄλλως μισοῦντι Μάλιχον. ὃ δ' αὐτῷ μετιέναι τὸν φονέα
 τοῦ πατρὸς ἀντεπιστείλας, καὶ τοῖς ὑφ' ἑαυτὸν χιλιάρ-
 χοις λάθρα προσέταξεν Ἡρώδη βοηθεῖν εἰς πρᾶξιν
 δικαίαν. <231> κάπειδιῆ Λαοδίκειαν ἐλόντος αὐτοῦ 7
 0 συνῆσαν οἱ πανταχόθεν δυνατοὶ δωρεάς τε καὶ στε-
 φάνους φέροντες, Ἡρώδης μὲν τοῦτον τῇ τιμωρίᾳ τὸν
 καιρὸν ἀφώρισε, Μάλιχος δ' ὑποπτεύσας, ὡς ἐν Τύρῳ
 γίννεται, τὸν θ' υἱὸν ὀμηρεύοντα παρὰ τοῖς Τυρίοις
 ὑπεξαγαγεῖν ἔγνω λάθρα, καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἰουδαίαν
 5 ἀποδρᾶναι παρεσκευάζετο. <232> παρώξυνε δ' αὐτὸν
 ἢ τῆς σωτηρίας ἀπόγνωσις ἐνθυμεισθαι καὶ μείζονα·
 τό τε γὰρ ἔθνος ἐπαναστήσειν Ῥωμαίοις ἤλπισε, Κασ-
 σίου τῷ πρὸς Ἀντώνιον πολέμῳ περισπωμένου, καὶ
 βασιλεύσειν αὐτὸς Ἰρκανὸν καταλύσας εὐμαρῶς. <233>
 0 ἐπεγέλα δ' ἄρα τὸ χρεῶν αὐτοῦ ταῖς ἐλπίσιν. ὃ γοῦν 8

Ἡρώδης προιδόμενος αὐτοῦ τὴν ὁρμὴν τὸν τε Ἰρκανὸν
 κἀκεῖνον ἐπὶ δεῖπνον καλεῖ, παρεστῶτα δ' ἔπειτα τῶν
 οἰκετῶν τινα πρὸς ἑαυτὸν καλέσας εἰσέπεμψεν ὡς ἐπὶ
 τὴν τοῦ δεῖπνου παρασκευὴν, τῷ δ' ὄντι προειπεῖν
 τοῖς χιλιάρχοις ἐξελθεῖν ἐπὶ τὴν ἐνέδραν. <234> κἀ
 κεῖνοι τῶν Κασσίου προσταγμάτων ἀναμνησθέντες ἐπὶ
 τὸν πρὸ τῆς πόλεως αἰγιαλὸν ἐξῆσαν ξιφῆρεις. ἔνθα
 περιστάντες τὸν Μάλιχον πολλοῖς τραύμασιν ἀναι-
 ροῦσιν. Ἰρκανὸς δὲ παραχοῆμα μὲν ἐκλυθεὶς ὑπ' ἐκ-
 πλήξεως ἔπεσε, μόλις δ' ἀνενεγκὼν Ἡρώδην διηρώτα
 τίς ὁ κτείνας εἶη Μάλιχον. <235> ἀποκριναμένου δέ
 τινος τῶν χιλιάρχων 'τὸ Κασσίου πρόσταγμα', 'Κάσ-
 σιος ἄρα' ἔφη 'κἀμὲ καὶ τὴν πατρίδα μου σώξει, τὸν
 ἀμφοτέρων ἐπίβουλον ἀνελῶν.' εἶτε δὲ φρονῶν Ἰρ-
 κανὸς οὕτως εἶθ' ὑπὸ δέους ὁμόσε τῇ πράξει χωρῶν
 εἶπεν, ἄδηλον ἦν.

ἀλλὰ γὰρ Μάλιχον μὲν οὕτως Ἡρώδης μετήλθεν.
 <236> Κασσίου δ' ἀναχωρήσαντος ἐκ τῆς Συρίας πάλιν
 στάσις ἐν Ἱεροσολύμοις γίννεται, Ἐλικὸς μετὰ στρατιᾶς
 ἐπαναστάντος Φασάηλω, καὶ κατὰ τὴν ὑπὲρ Μαλίχου
 τιμωρίαν ἀμύνεσθαι θέλοντος Ἡρώδην εἰς τὸν ἀδελφόν.
 Ἡρώδης δ' ἔτυχε μὲν ὦν παρὰ Φαβίῳ τῷ στρατηγῷ
 κατὰ Δαμασκόν, ὠρμημένος δὲ βοηθεῖν ὑπὸ νόσου
 κατείχετο. <237> κἀν τούτῳ Φασάηλος καθ' ἑαυτὸν
 Ἐλικὸς περιγενόμενος Ἰρκανὸν ὠνειδίξεν εἰς ἀχαριστίαν,
 ὦν τε Ἐλικὸς συμπράξειε, καὶ ὅτι περιορῶν τὸν ἀδελ-
 φὸν τὸν Μαλίχον τὰ φρούρια καταλαμβάνοντα· πολλὰ
 γὰρ ἤδη κατείληπτο, καὶ τὸ πάντων ὀχυρώτατον Μα-
 σάδα.

<238> οὐ μὴν αὐτῷ τι πρὸς τὴν Ἡρώδου βίαν
 § 236 = Ant. Iud. XIV 294.

ἤρκεσεν, ὃς ἀναρρωσθεῖς τά τ' ἄλλα παραλαμβάνει, κάκεινον ἐκ τῆς Μασάδας ἰκέτην ἀφῆκεν. ἐξήλασε δὲ καὶ τῆς Γαλιλαίας Μαρίωνα τὸν Τυρίων τύραννον, ἥδη τρία κατεσχηκότα τῶν ἐρυμάτων· τοὺς δὲ ληφθέν-
 5 τας Τυρίους ἔσωσε μὲν πάντας, ἔστι δ' οὐς καὶ δωρη-
 σάμενος ἀπέπεμψεν, εὐνοίαν ἑαυτῷ παρὰ τῆς πόλεως καὶ τῷ τυράννῳ μῖσος παρασκευαζόμενος. <239> ὁ δὲ Μαρίων ἠξίωτο μὲν τῆς τυραννίδος ὑπὸ Κασσίου, τυραννίσι πᾶσαν διαλαβόντος τὴν Συρίαν· κατὰ δὲ τὸ
 10 πρὸς Ἡρώδην ἔχθος συγκατήγαγεν Ἀντίγονον τὸν Ἀριστοβούλου, καὶ τὸ πλεον διὰ Φάβιον, ὃν Ἀντί-
 γονος χρημάσι προσποιησάμενος βοηθὸν εἶχε τῆς κα-
 θόδου. χορηγὸς δ' ἦν ἀπάντων ὁ κηδεστῆς Πτολε-
 μαῖος Ἀντιγόνῳ.

15 <240> πρὸς οὓς Ἡρώδης ἀντιπαραταξάμενος ἐπὶ 3
 τῶν ἐμβολῶν τῆς Ἰουδαίας κρατεῖ τῇ μάχῃ, καὶ τὸν
 Ἀντίγονον ἐξελάσας ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα, πᾶσιν
 ἀγαπητὸς ὢν ἐπὶ τῷ κατορθώματι. καὶ γὰρ οἱ μὴ
 προσέχοντες πάλαι τότε ἠκείωντο διὰ τὴν πρὸς Ἰρκα-
 20 νὸν ἐπιγαμίαν αὐτῷ. <241> πρότερον μὲν γὰρ ἤκτο
 γυναικα τῶν ἐπιχωρίων οὐκ ἄσημον (Δωρὶς ἐκαλεῖτο),
 ἐξ ἧς ἐγέννησεν Ἀντίπατρον· τότε δὲ γήμας τὴν
 Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀριστοβούλου θυγατέρα, θυγατριδὴν
 δὲ Ἰρκανοῦ, Μαριάμην, οἰκειὸς τῷ βασιλεῖ γίνεται.

25 <242> ἐπεὶ δὲ Κάσσιον περὶ Φιλίππου ἀνελόντες 4
 ἀνεχώρησαν εἰς μὲν Ἰταλίαν Καῖσαρ ἐπὶ δὲ τὴν Ἀσίαν
 Ἀντώνιος, πρεσβευομένων τῶν ἄλλων πόλεων πρὸς
 Ἀντώνιον εἰς Βιθυνίαν ἤκου καὶ Ἰουδαίων οἱ δυνατοί,
 κατηγοροῦντες Φασαήλου καὶ Ἡρώδου, βία μὲν αὐτοὺς
 30 κρατεῖν τῶν πραγμάτων, ὄνομα δὲ μόνον περιεῖναι

§ 240 = Ant. Iud. XIV 300.

Ἰρκανῶ τίμιον. πρὸς ἃ παρῶν Ἡρώδης, καὶ τεθερα-
 πευκῶς οὐκ ὀλίγοις Ἀντώνιον χροήμασιν, οὕτω διέθηκεν
 ὥς μηδὲ λόγου τῶν ἐχθρῶν ἀνέχεσθαι. καὶ τότε μὲν
 5 οὕτω διελύθησαν, <243> αὐτῆς δ' οἱ ἐν τέλει Ἰου-
 δαίων ἑκατὸν ἄνδρες ἦκον εἰς τὴν πρὸς Ἀντιοχείᾳ 5
 Δάφνην ἐπ' Ἀντώνιον, ἥδη τῷ Κλεοπάτρας ἔρωτι δε-
 δουλωμένον· οἱ προστησάμενοι τοὺς ἀξιώματι καὶ λόγῳ
 σφῶν δυνατωτάτους κατηγόρουν τῶν ἀδελφῶν. ὑπήντα
 δὲ Μεσσάλας ἀπολογούμενος, συμπαραεστῶτος Ἰρκανοῦ
 διὰ τὸ κῆδος. <244> καὶ Ἀντώνιος ἀκούσας ἑκατέρων 10
 Ἰρκανοῦ διεπνυθάνετο τοὺς ἐπιτηδειοτέρους ὄντας
 ἄρχειν. τοῦ δὲ τοὺς περὶ τὸν Ἡρώδη προκρίναντος,
 ἤσθεις (ἦν γὰρ ἥδη καὶ ξένος αὐτοῖς πατρῷος, δεχθεὶς
 ὑπ' Ἀντιπάτρον φιλοφρόνως ὅτ' εἰς τὴν Ἰουδαίαν
 σὺν Γαβινίῳ παρέβαλε) τετράρχας ἀποδείκνυσι τοὺς 15
 ἀδελφούς, πᾶσαν διοικεῖν τὴν Ἰουδαίαν ἐπιτρέπων.
 6 <245> προσαγανακτούντων δὲ τῶν πρέσβεων πεντε-
 καιδέκα μὲν συλλαβὼν εἶργνυσιν, οὓς καὶ ἀνελεῖν
 ὥρμησε, τοὺς δὲ λοιποὺς μεθ' ὕβρεως ἀπήλασε. πρὸς
 ὃ μείζων ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις γίγνεται ταραχὴ. χιλίους 20
 γοῦν πάλιν ἔπεμψαν πρέσβεις εἰς Τύρον, ἔνθα διέτριβεν
 Ἀντώνιος ἐπὶ Ἱεροσολύμων ὥρμημένος. ἐπὶ τούτους
 κεκραγότας ἐκπέμπει τὸν ἄρχοντα τῶν Τυρίων, κολά-
 ζειν προστάξας οὓς ἂν λάβῃ, συγκατασκευάζειν τε
 τὴν ἀρχὴν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ κατασταθεῖσι τετράρχαις. 25
 7 <246> πρὸ δὲ τούτου πολλὰ παρήγει προελθῶν ἐπὶ
 τὸν αἰγιαλὸν Ἡρώδης σὺν Ἰρκανῶ, μήθ' ἑαυτοῖς ἀπω-
 λείας αἰτίους μήτε τῇ πατρίδι πολέμου γίνεσθαι,
 φιλονικοῦντας ἀκρίτως. τῶν δ' ἔτι μᾶλλον ἀγανα-
 κτούντων Ἀντώνιος ἐκπέμψας ὀπλίτας πολλοὺς μὲν 30

ἀπέκτεινε πολλοὺς δ' ἔτρωσεν· ὧν οἱ τε πεσόντες ταφῆς καὶ οἱ τραυματῆαι θεραπείας ἤξιώθησαν ὑπὸ Ἰρκανοῦ. <247> οὐ μὴν οἱ διαφυγόντες ἠρέμουν, ἀλλὰ τὰ κατὰ τὴν πόλιν συνταράττοντες παρώξυναν τὸν Ἀντωνίου ὥστε καὶ τοὺς δεσμώτας ἀποκτεῖναι.

<248> μετὰ δ' ἔτη δύο Βαρζαφάρου τοῦ Πάρθων 13 σατραπόου σὺν Πακόρῳ τῷ βασιλέως νιῶ Συρίαν κατασχόντος, Ἀυσανίας διαδεδεγμένος ἤδη τὴν ἀρχὴν τοῦ πατρὸς τελευτήσαντος (Πτολεμαῖος δ' ἦν οὗτος ὁ Μενναίου) 10 πείθει τὸν σατραπὴν ὑποσχέσει χιλίων ταλάντων καὶ πεντακοσίων γυναικῶν καταγαγεῖν ἐπὶ τὰ βασίλεια τὸν Ἀντίγονον, καταλῦσαι δὲ τὸν Ἰρκανόν. <249> τούτοις ὑπαχθεὶς Πάκορος αὐτὸς μὲν ἦει κατὰ τὴν παράλιον, Βαρζαφάρην δὲ διὰ τῆς μεσογείου 15 προσέταξεν ἐμβαλεῖν. τῶν δ' ἐπιθαλαπτιῶν Τύριοι Πάκορον οὐκ ἐδέξαντο, καίτοι Πτολεμαίων καὶ Σιδωνίων δεδεδεγμένων. ὁ δ' οἰνοχόῳ τινὶ τῶν βασιλικῶν ὁμωνύμῳ μοῖραν τῆς ἵππου παραδοὺς ἐμβαλεῖν ἐκέλευσεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, κατασκεψόμενόν τε τὰ τῶν πολεμίων καὶ πρὸς ἃ δέοι βοηθήσοντα Ἀντιγόνῳ. <250> τῶν δὲ ληξομένων τὸν Κάρομηλον πολλοὶ Ἰουδαῖοι 20 συνδραμόντες πρὸς Ἀντίγονον προθύμους ἑαυτοὺς ἐπὶ τὴν εἰσβολὴν παρεῖχον. ὁ δ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸν καλούμενον Δρυμὸν προύπεμψε, τὸ χωρίον καταλαβεῖν· ἐν ᾧ 25 γενομένης συμβολῆς ὡσάμενοι τοὺς πολεμίους καὶ διώξαντες ἐπὶ Ἱεροσολύμων ἔθρον, γενόμενοι δὲ πλείους μέχρι τῶν βασιλείων προῆλθον. <251> Ἰρκανοῦ δὲ καὶ Φασαήλου δεξαμένων αὐτοὺς καρτερῶς στίφει, μάχη κατὰ τὴν ἀγορὰν συρρήγνυται, καθ' ἣν τρεψάμενοι 30 τοὺς πολεμίους οἱ περὶ Ἡρώδην κατακλείουσιν εἰς τὸ

ἱερὸν, καὶ φρουροὺς αὐτῶν ἀνδρας ἐξήκοντα ταῖς πλησίον οἰκίαις ἐγκατέστησαν. <252> τούτους μὲν οὖν ὁ στασιάζων πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς λαὸς ἐπελθὼν ἐμπύμπρησιν, Ἡρώδης δὲ τοῦ δήμου πολλοὺς κατ' ὀργὴν τῶν ἀπολωλότων ἀναιρεῖ συμβαλῶν. καὶ καθ' ἡμέραν ἐπεκθεόντων ἀλλήλοις κατὰ λόχους φόνος ἦν ἀδιάλειπτος.

3 <253> ἐνστάσης δ' ἐορτῆς ἢ πεντηκοστὴ καλεῖται, τὰ τε περὶ τὸ ἱερὸν πάντα καὶ ἡ πόλις ὅλη πλήθους τῶν ἀπὸ τῆς χώρας ἀναπίμπλαται, τὸ πλεον ὀπλιτῶν. 10 καὶ Φασάηλος μὲν τὸ τεῖχος, Ἡρώδης δὲ μετ' οὐ πολλῶν ἐφρούρει τὰ βασιλεία, καὶ τοῖς πολεμίοις ἐπεκδρομῶν ἀσυντάκτοις κατὰ τὸ προάστειον πλείστους μὲν ἀναιρεῖ, τρέπεται δὲ πάντας, καὶ τοὺς μὲν εἰς τὴν πόλιν τοὺς δὲ εἰς τὸ ἱερὸν τοὺς δ' εἰς τὸ ἔξω χαρά- 15 κωμα συγκλείει. <254> κὰν τούτῳ διαλλακτὴν μὲν Ἀντίγονος παρακαλεῖ Πάκορον εἰσαφεῖναι, Φασάηλος δὲ πεισθεὶς τῇ τε πόλει καὶ ξενίᾳ τὸν Πάρθον εἰσδέχεται μετὰ πεντακοσίων ἰππέων, προφάσει μὲν ἦκοντα τοῦ παῦσαι τὴν στάσιν, τὸ δ' ἀληθὲς Ἀντιγόνῳ βοη- 20 θόν. <255> τὸν γοῦν Φασάηλον ἐνεδρεύων ἀνέπεισε πρὸς Βαρζαφάρνην πρεσβεύσασθαι περὶ καταλύσεως, καίτοι γε πολλὰ ἀποτρέποντος Ἡρώδου καὶ παραινοῦντος ἀναιρεῖν τὸν ἐπίβουλον, ἀλλὰ μὴ ταῖς ἐπιβουλαῖς ἑαυτὸν ἐκδιδόναι· φύσει γὰρ ἀπίστους εἶναι 25 τοὺς βαρβάρους. ἔξεισι δ' Ὑρκανὸν παραλαβὼν, καὶ Πάκορος, ὡς ἦττον ὑποπτεύοιτο, καταλιπὼν παρ' Ἡρώδη τινὰς τῶν Ἐλευθέρων καλουμένων ἰππέων, τοῖς λοιποῖς προὔπεμπε Φασάηλον.

4 <256> ὡς δ' ἐγένοντο κατὰ τὴν Γαλιλαίαν, τοὺς 30 § 253 = Ant. Iud. XIV 339.

μὲν ἐπιχωρίους ἀφεστῶτας κὰν τοῖς ὄπλοις ὄντας κατα-
λαμβάνουσι, τῷ σατράπῃ δ' ἐνετύγχανον πανούργως
σφόδρα ταῖς φιλοφρονήσεσι τὴν ἐπιβουλήν καλύπτουσι.
δῶρα γοῦν δοὺς αὐτοῖς, ἔπειτ' ἀναχωροῦντας ἐλόχα.
5 <257> τοῖς δ' αἰσθησις γίνεταί τῆς ἐπιβουλῆς, κατα-
χθεῖσιν εἰς τι τῶν παραθαλαστίων χωρίων, ὃ καλεῖται
Ἐκδίππων· ἐκεῖ γὰρ τὴν θ' ὑπόσχεσιν ἤκουσαν τῶν
χιλίων ταλάντων, καὶ ὡς Ἀντίγονος τὰς πλείστας τῶν
παρ' αὐτοῖς γυναικῶν ἐν ταῖς πεντακοσίαις καθο-
10 σιώσειε Πάρθοις, <258> ὅτι τε προλοχίζονται μὲν
αὐτοῖς αἱ νύκτες ὑπὸ τῶν βαρβάρων αἰεὶ, πάλαι δ' ἂν
καὶ συνελήφθησαν, εἰ μὴ περιέμενον ἐν Ἱεροσολύμοις
Ἡρώδην πρότερον λαβεῖν, ὡς μὴ προπυθόμενος τὰ
κατ' αὐτοὺς φυλάξαίτο. ταῦτ' οὐκέτι λόγος ἦν μόνον,
15 ἀλλὰ καὶ φυλακὰς ἤδη πόρωθεν αὐτῶν ἔβλεπον.

<259> οὐ μὴν Φασάγηλος, καίτοι πολλὰ παραι- 5
νοῦντος Ὀφελλίου φεύγειν (πέπυστο γὰρ οὗτος παρὰ
Σαραμάλλα τοῦ πλουσιωτάτου τότε Σύρων τὴν σύν-
ταξιν τῆς ἐπιβουλῆς ὄλην), καταλιπεῖν Ὅρκανόν ὑπέ-
20 μεινευ, ἀλλὰ τῷ σατράπῃ προσελθὼν ἀντικρὺς ὠνειδίξε
τὴν ἐπιβουλήν, καὶ μάλισθ' ὅτι γένοιτο τοιοῦτος χρη-
μάτων ἔνεκεν· πλείω γε μὴν αὐτὸς ὑπὲρ σωτηρίας
δώσειν ὢν Ἀντίγονος ὑπὲρ βασιλείας ὑπέσχετο. <260>
πρὸς ταῦτα πανούργως ὁ Πάρθος ἀπολογίαις τε καὶ
25 ὅρκοις ἀποσκευασάμενος τὴν ὑποψίαν ᾗχετο πρὸς Πά-
κορον. εὐθέως δὲ τῶν καταλειφθέντων Πάρθων οἷς
προσετέτακτο Φασάγηλόν τε καὶ Ὅρκανόν συνελάμβανον,
τά τ' ἄλλα πρὸς τὴν ἐπιτορκίαν καὶ τὸ ἀπίστον αὐτοῖς
καταρωμένους.

30 <261> ἐν δὲ τούτῳ καὶ τὸν Ἡρώδην ὁ πεμφθεὶς 6

§ 259 = Ant. Iud. XIV 345. § 261 = Ant. Iud. XIV 350.

οίνοχόος ἐπεβούλευε συλλαβεῖν, ἔξω τοῦ τείχους ἀπα-
 τήσας προελθεῖν, ὥσπερ ἐντολὰς εἶχεν. ὁ δ' ἀπ'
 ἀρχῆς ὑποπτεύων τοὺς βαρβάρους, καὶ τότε πεπυσμένος
 εἰς τοὺς πολεμίους ἐμπεπτωκέναι τὰ μηνύοντα τὴν
 ἐπιβουλήν αὐτῷ γράμματα, προελθεῖν οὐκ ἠβούλετο, 5
 καίτοι μάλα ἀξιοπίστως τοῦ Πακόρου φάσκοντος δεῖν
 αὐτὸν ὑπαντῆσαι τοῖς τὰς ἐπιστολὰς κομίζουσιν· οὔτε
 γὰρ ἐάλωκέναι τοῖς πολεμίοις αὐτάς, καὶ περιέχειν
 οὐκ ἐπιβουλήν ἀλλ' ὅποσα διεπράξατο Φασάηλος.
 <262> ἔτυχε δὲ παρ' ἄλλων προακηκοὺς τὸν ἀδελφὸν 10
 συνειλημμένον, καὶ προσήειν ἡ Ἰρκανοῦ θυγάτηρ Μα-
 ριάμμη, συνετωτάτη γυναικῶν, καταντιβολοῦσα μὴ
 προϊέναι, μηδ' ἐμπιστεύειν ἑαυτὸν ἤδη φανερωῶς ἐπι-
 χειροῦσι τοῖς βαρβάροις.

7 <263> ἔτι δὲ τῶν περὶ Πάκορον σκεπτομένων πῶς 15
 ἂν κρύφα τὴν ἐπιβουλήν ἀπαρτίσειαν (οὐ γὰρ ἐκ φα-
 νεροῦ οἶόντ' ἦν ἄνδρὸς οὕτω συνετοῦ περιγενέσθαι),
 προλαβὼν Ἡρώδης μετὰ τῶν οἰκειοτάτων προσώπων
 νύκτωρ ἐπ' Ἰδουμαίας ἐχώρει λάθρα τῶν πολεμίων.
 <264> αἰσθόμενοι δ' οἱ Πάρθοι κατεδίωκον. κἀκεῖνος 20
 τὴν μὲν μητέρα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὴν καθω-
 μολογημένην παῖδα μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ νεωτάτου
 τῶν ἀδελφῶν προστάξας ὀδεύειν, αὐτὸς ἀσφαλῶς μετὰ
 τῶν θεραπόντων ἀνέκοπτε τοὺς βαρβάρους, καὶ πολ-
 λούς κατὰ πᾶσαν προσβολὴν ἀποκτείνας εἰς Μασάδαν 25
 τὸ φρούριον ἀφίκετο.

8 <265> καὶ βαρυτέρους κατὰ τὴν φυγὴν Πάρθων
 Ἰουδαίους ἐπέιρασεν, ἐνοχλήσαντας μὲν διηνεκῶς, ἀπὸ
 δ' ἐξήκοντα τῆς πόλεως σταδίων καὶ παραταξαμένους
 ἐπιεικῶς πολὺν χρόνον. ἐνθα κρατήσας Ἡρώδης καὶ 30

πολλοὺς αὐτῶν ἀποκτείνας, αὐτίς εἰς μνήμην τοῦ κατορθώματος ἔκτισε τὸ χωρίον καὶ βασιλείοις πολυτελεστάτοις ἐκόσμησε, καὶ ἀκρόπολιν ὀχυρωτάτην ἀνεδείματο, Ἡρώδειόν τ' ἐκάλεσεν ἀφ' ἑαυτοῦ. <266> τηρικαῦτά γε μὴν φεύγοντι καθ' ἡμέραν αὐτῷ προσεγίγνοντο πολλοί. καὶ κατὰ Θοῤῃσαν γενομένῳ τῆς Ἰδουμαίας Ἰώσηπος ἀδελφὸς ὑπαντήσας συνεβούλευε τοὺς πολλοὺς τῶν ἐπομένων ἀποφορτίσασθαι· μὴ γὰρ ἂν τοσοῦτον ὄχλον δέξασθαι τὴν Μασάδαν. ἦσαν δ' ὑπὲρ ἑνακισχιλίους. <267> πειθεῖς οὖν Ἡρώδης τοὺς μὲν βαρύτερους τῆς χρείας διαφῆκεν ἀνὰ τὴν Ἰδουμαίαν, δούς ἐφόδια, μετὰ δὲ τῶν ἀναγκαιοτάτων τοὺς ἀλκιμωτάτους κατασχὼν εἰς τὸ φρούριον διασώζεται. καταλιπὼν δ' ἔνταῦθα ταῖς γυναιξίν ὀκτακοσίους φύλακας καὶ διαρκῆ τάπιτήδεια πρὸς πολιορκίαν, αὐτὸς εἰς τὴν Ἀραβικὴν Πέτραν ἠπεύγετο.

<268> Πάρθοι δ' ἐν Ἱεροσολύμοις ἐφ' ἀρπαγὴν 9 τραπόμενοι τῶν φυγόντων εἰς τὰς οἰκίας εἰσέπιπτον καὶ τὸ βασιλεῖον, ἀπεχόμενοι μόνων τῶν Ὑρκανοῦ χρημάτων· ἦν δ' οὐ πλείω τριακοσίων ταλάντων. ἐπετύγγανον δὲ καὶ τῶν ἄλλων οὐχ ὅσοις ἠλπισαν· ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐκ πολλοῦ τὴν ἀπιστίαν τῶν βαρβάρων ὑφορώμενος, εἰς τὴν Ἰδουμαίαν τὰ λαμπρότατα τῶν κειμηλίων προανεσκεύαστο, καὶ τῶν αὐτῷ προσεχόντων ὁμοίως ἕκαστος. <269> Πάρθοι δὲ μετὰ τὰς ἀρπαγὰς ἐπὶ τοσοῦτον ὕβρεως ἐχώρησαν ὥς ἐμπλήσαι μὲν ἀκηρύκτου πολέμου τὴν χώραν ἅπασαν, ἀνάστατον δὲ ποιῆσαι τὴν Μαρισαίων πόλιν, μὴ μόνον τε καταστῆσαι βασιλέα Ἀντίγονον, ἀλλὰ καὶ παραδοῦναι αὐτῷ 30 Φασάηλον καὶ Ὑρκανὸν δεσμώτας αἰκίσασθαι. <270> ὁ

δὲ Ὑρκανοῦ μὲν προσπεσόντος αὐτὸς τὰ ὄτα λωβᾶται
 τοῖς ὁδοῦσιν, ὡς μὴδ' αὐθις ἐν μεταβολῇ ποτὲ δύναιτο
 τὴν ἀρχιερωσύνην ἀπολαβεῖν. <271> δεῖ γὰρ ὀλοκλή-
 10 ρους ἀρχιεραῖσθαι· τῆς Φασαήλου δ' ἀρετῆς ὑστερίζει,
 φθάσαντος πέτρα προσαράξει τὴν κεφαλὴν, ὥς γε 5
 σιδήρου καὶ χειρῶν εἶργετο. κάκεινος μὲν, Ἡρώδου
 γνήσιον ἑαυτὸν ἀποδείξας ἀδελφὸν καὶ Ὑρκανὸν
 ἀγεννέστατον, ἀνδρειότατα θνήσκει, ποιησάμενος τὴν
 καταστροφὴν τοῖς κατὰ τὸν βίον ἔργοις πρέπουσαν.
 <272> κατέχει δὲ καὶ ἄλλος λόγος, ὡς ἀνενέγκοι μὲν 10
 ἐκ τῆς τότε πληγῆς, πεμφθεὶς δ' ἰατρὸς ὑπ' Ἀντι-
 γόνου, θεραπεῦσαι δῆθεν αὐτόν, ἐμπλήσειε τὸ τραῦμα
 δηλητηρίων φαρμάκων καὶ διαφθείρειεν αὐτόν. ὀπό-
 τερον δ' ἂν ἀληθὲς ἦ, τὴν ἀρχὴν ἔχει λαμπράν. φασὶ
 γοῦν αὐτὸν καὶ πρὶν ἐκπνεῦσαι, πυθόμενον παρὰ γυ- 15
 ναίου τινὸς ὡς Ἡρώδης διαπεφεύγοι, 'νῦν' εἰπεῖν
 'εὐθνυμὸς ἄπειμι, τὸν μετελευσόμενον τοὺς ἐχθροὺς
 ζῶντα καταλιπών.'

11 <273> ὁ μὲν οὖν οὕτω τελευτᾷ, Πάρθοι δέ, καίτοι
 διημαρτηκότες ὦν μάλιστ' ἐπεθύμουν γυναικῶν, καθι- 20
 στάσι μὲν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀντιγόνῳ τὰ πράγματα,
 δεσμώτην δ' Ὑρκανὸν ἀνάγουσιν εἰς τὴν Παρθυηνήν.

14 <274> Ἡρώδης δὲ συντονώτερον ἤλαυνεν εἰς τὴν
 Ἀραβίαν, ὡς ἔτι τὰδελφοῦ ζῶντος ἐπειρόμενος χρή- 25
 ματα παρὰ τοῦ βασιλέως λαβεῖν, οἷς μόνοις πείσειν
 ὑπὲρ Φασαήλου τὴν τῶν βαρβάρων ἠλπίσε πλεονεξίαν.
 ἐλογίζετο γάρ, εἰ τῆς πατρῴας φιλίας ἀμνημονέστερος
 ὁ Ἀραψ γένοιτο καὶ τοῦ δοῦναι δωρεὰν μικρολογώ-
 τερος, δανείσεσθαι παρ' αὐτοῦ τὰ λύτρα, φύσιον θεῖς
 τὸν τοῦ λυτρομένου παῖδα. <275> καὶ γὰρ ἐπήγετο 30

τὸν ἀδελφιδοῦν ὄντ' ἐτῶν ἐπτά. τάλαντα δ' ἦν ἔτοιμος τριακόσια δοῦναι, προστησάμενος Τυρίους παρακαλοῦντας. τὸ χρεῶν δ' ἄρα τὴν αὐτοῦ σπουδὴν ἐφθάκει, καὶ Φασαήλου τεθυνηκός τις εἰς κενὸν Ἡρώδης 5 φιλάδελφος ἦν. οὐ μὴν οὐδὲ παρ' Ἀραβῶν εὗρισκε φιλίαν μένουσαν. <276> ὁ γοῦν βασιλεὺς αὐτῶν Μάλιχος προπέμψας κατὰ τάχος ἐκ τῆς χώρας προσέταπτεν ἀναστρέφειν, προφάσει μὲν χρώμενος Πάρθοις (ἐπι- κηρυκεύσασθαι γὰρ αὐτοὺς ἐκβαλεῖν Ἡρώδην τῆς 10 Ἀραβίας), τῷ δ' ὄντι προαιρούμενος κατασχεῖν τὰ παρ' Ἀντιπάτρου χρεῖα, καὶ μηδὲν εἰς τὰς ἐκείνου δωρεὰς ἀντιπαρασχῶν χρήξουσιν τοῖς τέκνοις δυσωπειῖσθαι. συμβούλοις δ' ἐχρήτο τῆς ἀναιδεΐας τοῖς ὁμοίως ἀποστερεῖν τὰς Ἀντιπάτρου παρακαταθήκας ἐθέλουσιν. 15 ἦσαν δὲ τῶν περὶ αὐτὸν οἱ δυνατώτατοι.

<277> Ἡρώδης μὲν δὴ πολεμίους τοὺς Ἀραβας 2 εὐρῶν δι' ἃ φιλάτους ἤλπισε, καὶ τοῖς ἀγγέλοις ἀποκρινάμενος ὡς ὑπηγόρευε τὸ πάθος, ὑπέστρεψεν ἐπ' Αἰγύπτου. καὶ τὴν μὲν πρώτην ἐσπέραν κατὰ τι τῶν 20 ἐπιχωρίων ἱερὸν ἀνέλίζεται, τοὺς ὑπολειφθέντας ἀναλαβῶν. τῇ δ' ἐξῆς εἰς Ρινοκόρουρα προσελθόντι τὰ περὶ τὴν ἀδελφοῦ τελευτὴν ἀπαγγέλλεται. <278> προσλαβῶν δὲ πένθους ὅσον (εἰκὸς) ἦν, ὡς ἀπεθῆματο φροντίδας, ἦει προσωτέρω. καὶ δὴ βραδέως ὁ Ἀραβ 25 μετανοήσας ἐπέμψε διὰ τάχους τοὺς ἀνακαλέσοντας τὸν ὑβρισμένον. ἐφθανε δὲ καὶ τούτους Ἡρώδης εἰς Πηλούσιον ἀφικόμενος, ἐνθα τῆς παρόδου μὴ τυγχάνων ὑπὸ τῶν ἐφορμούντων τοῖς ἡγεμόσιν ἐντυγχάνει. κἀκεῖνοι τὴν τε φήμην καὶ τὸ ἀξίωμα τάνδρὸς αἰδε- 30 σθέντες προπέμπουσιν αὐτὸν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. <279> ὁ

δὲ παρελθὼν εἰς τὴν πόλιν ἐδέχθη μὲν λαμπρῶς ὑπὸ Κλεοπάτρας, στρατηγὸν ἐλπίζούσης ἕξειν εἰς ἃ παρεσκευάζετο· διακρουσάμενος δὲ τὰς παρακλήσεις τῆς βασιλίδος, καὶ μήτε τὴν ἀκμὴν τοῦ χειμῶνος ὑποδείσας μήτε τοὺς κατὰ τὴν Ἰταλίαν θορούβους, ἐπὶ Ῥώμης 5
 3 ἔπλει. <280> κινδυνεύσας δὲ περὶ τὴν Παμφυλίαν, καὶ τοῦ φόρτου τὸ πλεόν ἐκβαλῶν, μόλις εἰς Ῥόδον διασώζεται, σφόδρα τῷ πρὸς Κάσσιον πολέμῳ τετραχωμένην. δεχθεῖς δ' ὑπὸ Πτολεμαίου καὶ Σαπφινίου τῶν φίλων, καίπερ ἐν ἀπορίᾳ χρημάτων ὢν, ναυ- 10
 πηγεῖται τριήρη μερίστην, <281> ἐν ἧ μετὰ τῶν φίλων εἰς Βρεντέσιον καταπλεύσας, κἀκεῖθεν εἰς Ῥώμην ἐπειχθεῖς, πρῶτῳ διὰ τὴν πατρῶαν φιλίαν ἐνετύγχανεν Ἀντωνίῳ, καὶ τὰς θ' αὐτοῦ καὶ τοῦ γένους συμφορὰς ἐκδιηγεῖτο, ὅτι τε τοὺς οἰκειοτάτους ἐν φρουρίῳ κατα- 15
 λιπὼν πολιορκουμένους διὰ χειμῶνος πλεύσειεν ἐπ' αὐτὸν ἰκέτης.

4 <282> Ἀντωνίου δ' ἤπτετο πρὸς τὴν μεταβολὴν οἴκος, καὶ κατὰ μνήμην μὲν τῆς Ἀντιπάτρου ξενίας, τὸ δ' ὅλον καὶ διὰ τὴν αὐτοῦ τοῦ παρόντος ἀρετήν, 20
 ἔγνωκε τότε βασιλέα καθιστᾶν Ἰουδαίων ὃν πρότερον αὐτὸς ἐποίησε τετράρχην. ἐνῆγε δ' οὐκ ἔλαττον τῆς εἰς Ἡρώδην φιλοτιμίας ἢ πρὸς Ἀντίγονον διαφορὰ· τοῦτον γὰρ δὴ στασιώδη τε καὶ Ῥωμαίων ἐχθρὸν ὑπελάμβανε. <283> Καίσαρα μὲν οὖν εἶχεν ἐτοιμότερον 25
 αὐτοῦ, τὰς Ἀντιπάτρου στρατείας ἀνανεούμενον, ἃς κατ' Αἴγυπτον αὐτοῦ τῷ πατρὶ συνδιήνεγκε, τὴν τε ξενίαν καὶ τὴν ἐν ἅπασιν εὐνοίαν, ὁρῶντά γε μὴν καὶ τὸ Ἡρώδου δραστήριον. <284> συνῆγε δὲ καὶ τὴν βουλὴν, ἐν ἧ Μεσσάλας καὶ μετ' αὐτὸν Ἀτρατίνος, 30

παραστησάμενοι τὸν Ἡρώδη, τὰς τε πατρῶας εὐεργε-
 σίας καὶ τὴν αὐτοῦ πρὸς Ῥωμαίους εὐνοίαν διεξῆσαν,
 ἀποδεικνύντες ἅμα καὶ πολέμιον τὸν Ἀντίγονον ἐξ ὧν
 οὐ μόνον διηνέχθη τάχιον, ἀλλ' ὅτι καὶ τότε διὰ Πάρ-
 5 θων λάβοι τὴν ἀρχήν, Ῥωμαίους ὑπεριδών. τῆς δὲ
 συγκλήτου πρὸς ταῦτα κεινημένης, ὡς παρελθὼν Ἀν-
 τώνιος καὶ πρὸς τὸν κατὰ Πάρθων πόλεμον βασιλεύειν
 Ἡρώδη συμφέρειν ἔλεγεν, ἐπιψηφίζονται πάντες.
 <285> λυθείσης δὲ τῆς βουλῆς Ἀντώνιος μὲν καὶ
 10 Καῖσαρ μέσον ἔχοντες Ἡρώδη ἐξῆσαν, προῆγον δὲ
 σὺν ταῖς ἄλλαις ἀρχαῖς οἱ ὑπατοί, θύσοντές τε καὶ
 τὸ δόγμα ἀναθήσαντες εἰς τὸ Καπετώλιον. τὴν δὲ
 πρώτην Ἡρώδου τῆς βασιλείας ἡμέραν Ἀντώνιος εἰστία
 αὐτόν.

15 <286> παρὰ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον Ἀντίγονος ἐπο-
 λιόρκει τοὺς ἐν Μασάδα, τοῖς μὲν ἄλλοις ἐπιτηδείοις
 διαρκουμένους, σπανίζοντας δ' ὕδατος. διὸ καὶ Ἰώση-
 πος ἀδελφὸς Ἡρώδου σὺν διακοσίοις τῶν οἰκείων
 δρασμὸν ἐβουλεύετο εἰς Ἀραβας, ἀκηκόως τῶν εἰς
 20 Ἡρώδη ἀμαρτημάτων Μαλίχῳ μεταμέλειν. <287> κἂν
 ἔφθη καταλιπὼν τὸ φρούριον, εἰ μὴ περὶ τὴν νύκτα
 τῆς ἐξόδου συνέβη πλεῖστον ὕσαι· τῶν γὰρ ἐκδοχείων
 ὕδατος ἀναπλησθέντων οὐκέτ' ἔχρηξε φυγῆς, ἀλλ'
 ἐπεξῆσαν ἤδη τοῖς περὶ τὸν Ἀντίγονον, καὶ τὰ μὲν
 25 φανερώς συμπλεκόμενοι τὰ δὲ λοχῶντες συχνοὺς διέ-
 φθειρον. οὐ μὴν ἐν ἅπασιν εὐστόχουν, ἔστι δ' ὅπῃ
 καὶ αὐτοὶ πταίοντες ἀνέστρεφον.

<288> κἂν τούτῳ Ἰεντίδιος ὁ Ῥωμαίων στρατηγός, 2
 πεμφθεὶς ἐκ Συρίας Πάρθους ἀνείργειν, μετ' ἐκείνους
 30 εἰς Ἰουδαίαν παρενέβαλε, λόγῳ μὲν ὡς βοηθήσων
 § 286 = Ant. Iud. XIV 388.

τοῖς περὶ Ἰώσηπον, ἔργῳ δ' Ἀντίγονου ἀργυριούμενος.
 <289> ἔγγιστα γοῦν Ἱεροσολύμων ἀνλισάμενος, ὡς
 ἐνεπλήσθη χρημάτων, αὐτὸς μὲν ἀνεχώρει μετὰ τῆς
 πλείστης δυνάμεως, Σίλωνα δὲ σὺν μέρει τινὶ κατα-
 λέλοιπεν, ὡς μὴ κατάφωρον τὸ λῆμμα ποιήσειε πάντας 5
 ἀπαναστήσας. Ἀντίγονος δὲ πάλιν ἐλπίζων Πάρθους
 ἐπαμυνεῖν αὐτῷ, καὶ Σίλωνα τέως ἐθεράπευεν, ὡς
 μηδὲν ἐνοχλοῖη πρὸς τὰς ἐλπίδας.

3 <290> ἤδη δὲ Ἡρώδης καταπεπλευκῶς ἐκ τῆς Ἱτα-
 λίας εἰς Πτολεμαῖδα, καὶ συναγροχῶς δύναιμι οὐκ 10
 ὀλίγην ξένων τε καὶ ὁμοφύλων, ἤλαννε διὰ τῆς Γαλι-
 λαίας ἐπ' Ἀντίγονου, συλλαμβανόντων Ὀθεντιδίου καὶ
 Σίλωνος, οὓς Δέλλιος ὑπ' Ἀντωνίου πεμφθεὶς Ἡρώ-
 δην συγκαταγαγεῖν ἐπεισεν. <291> ἐτύγχανε δὲ Ὀθεν-
 τίδιος μὲν ἐν ταῖς πόλεσι τὰς διὰ Πάρθους ταραχὰς 15
 καθιστάμενος, Σίλων δ' ἐν Ἰουδαίᾳ χρήμασιν ὑπ'
 Ἀντιγόπου διεφθαμένους. οὐ μὴν Ἡρώδης ἰσχύος
 ἠπόρει, προϊόντι δ' αὐτῷ καθ' ἡμέραν ἠϋξέτο τὰ τῆς
 δυνάμεως, καὶ πλὴν ὀλίγων, πᾶσα ἡ Γαλιλαία προσέ-
 θετο. <292> προύκειτο μὲν οὖν τὸ ἀναγκαϊότατον 20
 ἀγώνισμα Μασάδα, καὶ τὸ θύσασθαι πρῶτον τοὺς
 οἰκείους ἐκ τῆς πολιορκίας. γίννεται δ' ἐμπόδιον Ἰόπη·
 ταύτην γὰρ ἐχρῆν πολεμίαν οὔσαν ἐξελεῖν πρότερον,
 ὡς μὴ χωροῦντος ἐπὶ Ἱεροσολύμων κατὰ νότου τι τοῖς
 ἐχθροῖς ἔρῳμα καταλείποιο. συνῆπτε δὲ καὶ Σίλων 25
 ἀσμένως τῆς ἀπαναστάσεως πρόφασιν εὐρών. ὡς δὲ
 προσέκειντο Ἰουδαῖοι διώκοντες, ἐπὶ τούτους Ἡρώδης
 ἐκδραμῶν μετ' ὀλίγου στίφους τρέπεται ταχέως, καὶ
 Σίλωνα διασώζει κακῶς ἀμυνόμενον.

4 <293> ἔπειτα Ἰόπην ἐλὼν πρὸς τὴν Μασάδαν θυσό- 30
 § 290 = Ant. Iud. XIV 394. § 293 = Ant. Iud. XIV 398.

μενος τοὺς οἰκείους ἠπειγέτο. καὶ τῶν ἐπιχωρίων οὓς μὲν ἡ πατρώα φιλία προσῆγεν, οὓς δὲ τὸ αὐτοῦ κλέος, οὓς δὲ τῆς ἐξ ἀμφοῖν εὐεργεσίας ἀμοιβή, πλείστους γε μὴν ἐλπὶς ὡς ἐκ βασιλέως βεβαίου. δυσνίκητος δ' ἤδη δύναμις ἤθροιστο. <294 προΐοντα δ' Ἀντίγονος ἐνήδρευε, τὰπιτήδεια τῶν παρόδων προλοχίζων, ἐν οἷς οὐδὲν ἢ μικρὰ τοὺς πολεμίους ἔβλαπτεν. Ἡρώδης δὲ τοὺς τ' ἐκ Μασάδας οἰκείους παραλαβὼν ῥαδίως καὶ Θρηῖσαν τὸ φρούρον, ἦει πρὸς Ἱεροσόλυμα. συνῆπτε δ' αὐτῷ τὸ μετὰ Σίλωνος στρατιωτικόν, καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως τὴν ἰσχὺν καταπλαγέντες.

<295> στρατοπεδευσαμένου δὲ κατὰ τὸ πρὸς δύσειν κλίμα τοῦ ἄστεως, οἱ ταύτη φύλακες ἐτόξευόν τε καὶ ἐξηκόντιζον εἰς αὐτούς· ἄλλοι δὲ κατὰ στίφος ἐκθέοντες ἀπεπειρῶντο τῶν προτεταγμένων. Ἡρώδης δὲ τὸ μὲν πρῶτον κηρύττειν περὶ τὸ τεῖχος ἐκέλευσεν ὡς ἐπ' ἀγαθῷ τε παρείη τοῦ δήμου καὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς πόλεως, μηδὲν μηδὲ τοὺς φανεροὺς ἐχθροὺς ἀμυνόμενος, δώσων δὲ καὶ τοῖς διαφορωτάτοις ἀμνηστίαν. <296> ἐπεὶ δ' ἀντιπαρηγοροῦντες οἱ περὶ τὸν Ἀντίγονου οὔτε κατακούειν τῶν κηρυγμάτων εἶων τινὰς οὔτε μεταβάλλεσθαι, τὸ λοιπὸν ἀμύνασθαι τοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους ἐπέτρεπε τοῖς σφετέροις· οἱ δὲ ταχέως ἅπαντας ἀπὸ τῶν πύργων ἐτρέψαντο τοῖς βέλεσιν.

<297> ἔνθα δὴ καὶ Σίλων ἀπεκαλύψατο τὴν δωροδοκίαν. ἐπισκευασάμενος γὰρ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν σπάνιν ἐπιτηδείων ἀναβοᾶν, καὶ χρήματά τ' εἰς τροφὰς ἀπαιτεῖν, ἀπαγαγεῖν τε σφᾶς χειμεριοῦντας εἰς τοὺς ἐπιτηδείους τόπους, ἐπειδὴ τὰ περὶ τὴν πόλιν ἦν ἔρημα, πάντα τῶν περὶ Ἀντίγονου προανασκευασα-

μένων, εἰναι τε τὸ στρατόπεδον καὶ ἀναχωρεῖν ἐπει-
 ρᾶτο. <298> Ἡρώδης δ' ἐντυγχάνων τοῖς θ' ὑπὸ τὸν
 Σίλωνα ἡγεμόσι καὶ κατὰ πλῆθος τοῖς στρατιώταις,
 ἐδεῖτο μὴ καταλιπεῖν αὐτὸν ὑπὸ τε Καίσαρος καὶ Ἀν-
 τωνίου καὶ τῆς συγκλήτου προπεμφθέντα· λύσειν γὰρ 5
 αὐθημερὸν αὐτῶν τὰς ἀπορίας. <299> καὶ μετὰ τὴν
 δέησιν εὐθέως ὀρηκῆσας αὐτὸς εἰς τὴν χώραν, τοσαύτην
 αὐτοῖς ἐπιτηδεῖων ἀφθονίαν ἐκόμισεν ὥς πάσας ἀπο-
 κόψαι τὰς Σίλωνος προφάσεις. εἰς τε τὰς ἐξῆς ἡμέρας 10
 μὴ διαλιπεῖν τὴν χορηγίαν προνοούμενος, ἐπέστελλε
 τοῖς περὶ Σαμάρειαν (ὠκείωτο δ' ἡ πόλις αὐτῶ) σῖτον
 καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ βοσκήματα κατάγειν εἰς Ἱερι-
 χοῦντα. <300> ταῦτ' ἀκούσας Ἀντίγονος διέπεμψε
 περὶ τὴν χώραν, εἶργειν καὶ λοχᾶν τοὺς σιτηγοὺς
 κελεύων. οἱ δ' ὑπήκουον, καὶ πολὺ πλῆθος ὀπλιτῶν 15
 ὑπὲρ τὴν Ἱεριχοῦντα συνηθροίσθη· διεκαθέζοντο δ'
 ἐπὶ τῶν ὄρων παραφυλάττοντες τοὺς τὰπιτήδεια κο-
 μίζοντας. <301> οὐ μὴν Ἡρώδης ἠρέμει, δέκα δὲ
 σπείρας ἀναλαβὼν, ὧν πέντε μὲν Ῥωμαϊκαὶ πέντε δ'
 Ἰουδαίων ἦσαν, ἔχουσαι καὶ μισθοφόρους μιγάδας, 20
 πρὸς οἷς ὀλίγους τῶν ἱππέων, ἐπὶ τὴν Ἱεριχοῦντα
 παραγίγνεται. καὶ τὴν μὲν πόλιν καταλελειμμένην
 εὐρίσκει, πεντακοσίους δὲ τὰ ἄκρα κατειληφότας σὺν
 γυναιξὶ καὶ γενεαῖς. <302> αὐτοὺς μὲν οὖν ἀπολύει
 λαβὼν· Ῥωμαῖοι δ' εἰσπεσόντες τὸ λοιπὸν ἄστν διήρ- 25
 πασαν, πλήρεις καταλαμβάνοντες τὰς οἰκίας παντοίων
 κειμηλίων. Ἱεριχοῦντος μὲν οὖν φρουρὰν ὁ βασιλεὺς
 καταλιπὼν ὑπέστρεψε, καὶ χειμεριοῦσαν τὴν Ῥωμαίων
 στρατιὰν εἰς τὰς προσκεχωρηκυίας διαφῆκεν Ἰου-
 μαίαν καὶ Γαλιλαίαν καὶ Σαμάρειαν. ἐπέτυχε δὲ 30

καὶ Ἀντίγονος παρὰ τῆς Σίλωνος δωροδοκίας ὑποδέξασθαι τοῦ στρατοῦ μοῖραν ἐν Λύδδοις, θεραπεύων Ἀντώνιον.

〈303〉 καὶ Ῥωμαῖοι μὲν ἐν ἀφθόνοις διῆγον ἀνει- 16
 μένοι τῶν ὄπλων, Ἡρώδης δ' οὐκ ἠρέμει, ἀλλὰ τὴν
 μὲν Ἰδουμαίαν δισχιλίους πεξοῖς καὶ τετρακοσίους
 ἵππεῦσι διελάμβανε, πέμψας τὸν ἀδελφὸν Ἰώσηπον, ὡς
 μή τι νεωτερισθεῖη πρὸς Ἀντιγόνου· αὐτὸς δὲ τὴν
 μητέρα, καὶ ὄσους ἐκ Μασάδας οἰκείους ἐξήγαγε, μετα-
 γαρὼν εἰς Σαμάρειαν καὶ καταστησάμενος ἀσφαλῶς,
 ἦει τὰ λοιπὰ τῆς Γαλιλαίας καταστρεφόμενος καὶ τὰς
 Ἀντιγόνου φρουρὰς ἐξελάσων.

〈304〉 πρὸς δὲ τὴν Σέπρωριν ἐν νιφετῷ σφοδρο- 2
 τάτῳ διανύσας ἀκονιτὶ παραλαμβάνει τὴν πόλιν, πρὸ
 τῆς ἐφόδου τῶν φυλάκων ἐκφυγόντων. ἔνθα τοὺς
 ἐπομένους ὑπὸ τοῦ χειμῶνος κακωθέντας ἀναλαβὼν
 (πολλή δ' ἦν ἀφθονία τῶν ἐπιτηδείων) ἐπὶ τοὺς ἐν
 τοῖς σπηλαίοις ὄρητο ληστὰς, οἱ πολλὴν τῆς χώρας
 κατατρέχοντες οὐκ ἐλάττω κακὰ πολέμου διετίθεσαν
 τοὺς ἐπιχωρίους. 〈305〉 προπέμψας δὲ πεζῶν τρία
 τέλη καὶ μίαν ἴλην ἵππέων πρὸς Ἀρβηλα κώμην, αὐτὸς
 μετὰ τετταράκονθ' ἡμέρας ἐπῆλθε μετὰ τῆς λοιπῆς
 δυνάμεως. οὐ μὴν πρὸς τὴν ἔφοδον ἔδεισαν οἱ πολέ-
 μοι, μετὰ δὲ τῶν ὄπλων ἀπήντων, τὴν μὲν ἐμπει-
 ρίαν πολεμικὴν ἔχοντες, τὸ δὲ θράσος ληστρικόν.
 〈306〉 συμβαλόντες γοῦν τῷ σφετέρῳ δεξιῷ τὸ εὐώνυ-
 μον κέρας τῶν Ἡρώδου τρέπονται. περιελθὼν δὲ
 ταχέως Ἡρώδης ἐκ τοῦ καθ' ἑαυτὸν δεξιοῦ προσ-
 εβόηθει, καὶ τὸ μὲν οἰκεῖον ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς φυ-
 γῆς, τοῖς δὲ διώκουσιν ἐμπίπτων ἀνέκοπτε τὴν ὁρμὴν

μέχρι τὰς κατὰ στόμα προσβολὰς μὴ φέροντες ἐνέκλιναν.

3 <307> ὁ δ' ἕως Ἰορδάνου κτείνων εἶπετο, καὶ πολὺ μὲν αὐτῶν μέρος διέφθειρεν, οἱ λοιποὶ δ' ὑπὲρ τὸν ποταμὸν ἐσκεδάσθησαν, ὥστε τὴν Γαλιλαίαν κεκαθάρθαι φόβων, πλὴν καθ' ὅσον οἱ τοῖς σπηλαίοις ἐμφωλεύοντες ὑπελείποντο, καὶ πὶ τούτους ἔδει διατριβῆς. <308> διὸ δὴ πρῶτον τοῖς στρατιώταις τὰς ἐκ τῶν πεπονημένων ἐπικαρπίας ἀπεδίδου, διανέμων ἐκάστῳ δραχμὰς ἑκατὸν πεντήκοντα ἀργυρίου, καὶ τοῖς ἡγεμόσι πολυπλασίονα διέπεμψεν εἰς οὓς ἐχειμέριζον σταθμούς. Φερώρα δὲ τῷ νεωτάτῳ τῶν ἀδελφῶν ἐπέστειλε τῆς τ' ἀγορᾶς αὐτοῖς ποιεῖσθαι πρόνοιαν καὶ τειχίζειν Ἀλεξάνδρειον. κάκεινος ἀμφοτέρων ἐπεμελήθη.

4 <309> ἐν δὲ τούτῳ περὶ μὲν Ἀθήνας διῆγεν Ἀντώνιος, Ἰουδῆος δ' ἐπὶ τὸν πρὸς Πάρθους πόλεμον Σίλωνά τε καὶ Ἡρώδην μετεπέμπετο, καταστήσασθαι πρότερον ἐπιστέλλων τὰ περὶ Ἰουδαίαν. Ἡρώδης δ' ἀσμένως Σίλωνα πρὸς Ἰουδαίαν ἀπολύσας, αὐτὸς ἐπὶ τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις ἐστράτευσεν. <310> τὰ δὲ σπήλαια ταῦτα πρὸς ἀποκρήμους ὕρεσιν ἦν, οὐδαμῶθεν προσιτά, πλαγίας δ' ἀνόδους μόνον ἔχοντα στενοτάτας· ἢ δὲ κατὰ μέτωπον αὐτῶν πέτρα κατέτεινεν εἰς βαθυτάτας φάραγγας, ὄρθιος ἐπιρρέπουσα ταῖς χαράδραις, ὥστε τὸν βασιλέα μέχρι πολλοῦ μὲν ἀπορεῖν πρὸς τὸ ἀμήχανον τοῦ τόπου, τὸ τελευταῖον δ' ἐπινοίᾳ χρήσασθαι σφαλερωτάτῃ. <311> τοὺς γοῦν ἀλκίμους καθιμῶν ἐν λάρναξιν ἐνίει τοῖς στομίοις· οἱ δ' ἀπέσφαττόν τ' αὐτοὺς σὺν γενεαῖς, καὶ πῦρ ἐνίσσαν τοῖς ἀμυνομένοις. βουληθεῖς δ' ἐξ αὐτῶν καὶ περιῶσαι τινὰς Ἡρώδης ἐκήρυξεν ἀποχωρεῖν πρὸς

- αὐτόν. τῶν δ' ἐθελούσιος μὲν οὐδεὶς προσέθετο, καὶ τῶν βιαζομένων δὲ πολλοὶ τῆς αἰχμαλωσίας προείλοντο θάνατον. <312> ἔνθα καὶ τῶν γηραιῶν τις, ἐπὶ παίδων πατήρ, μετὰ τῆς μητρὸς δεομένους τοὺς παῖ-
 5 δας ἐπιτρέψαι σφίσιν ἐξελθεῖν ἐπὶ δεξιᾷ κτείνει τρόπον τοιῷδε· καθ' ἓνα προϊέναι κελεύσας αὐτὸς ἴστατο παρὰ τὸ στόμιον, καὶ τὸν αἰεὶ προϊόντα τῶν υἱῶν ἀπέσφαττεν. ἐξ ἀόπτου δ' Ἡρώδης ἐπιβλέπων τῷ τε πάθει συνεχεῖτο καὶ τῷ πρεσβύτῃ δεξιὰν ὤρεγε, φείσασθαι τῶν
 10 τέκνων παρακαλῶν. <313> ὃ δὲ πρὸς οὐδὲν ἐνδοῦς τῶν λεγομένων, ἀλλὰ καὶ προσονειδίσας τὸν Ἡρώδη εἰς ταπεινότητα, ἐπὶ τοῖς παισὶν ἀναιρεῖ καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ καταβαλὼν κατὰ τοῦ κρημνοῦ τοὺς νεκροὺς τὸ τελευταῖον καὶ ἑαυτὸν ἔρριπεν.
- 15 <314> χειροῦται μὲν οὕτω τὰ σπήλαια καὶ τοὺς 5 ἐν αὐτοῖς Ἡρώδης· καταλιπὼν δὲ τοῦ στρατοῦ μοῖραν ὅσῃν ἀποχρήσειν ὑπελάμβανε πρὸς τὰς ἐπαναστάσεις, καὶ Πτολεμαῖον ἐπ' αὐτῆς, ἐπὶ Σαμάρειαν ὑπέστρεφεν, ὀπλίτας μὲν τρισχιλίους ἵππεις δ' ἄγων ἑξακοσίους
 20 ἐπ' Ἀντίγονον. <315> ἔνθα πρὸς τὴν ἀποχώρησιν αὐτοῦ λαβόντες ἄδειαν οἷς ἔθος ἦν θορυβεῖν τὴν Γαλιλαίαν, κτείνουσι μὲν Πτολεμαῖον τὸν στρατηγὸν ἀδοκῆτως προσπεσόντες, ἐπόρθουν δὲ τὴν χώραν, ποιούμενοι τὰς ἀναφυγὰς εἰς τὰ ἔλη καὶ τὰ δυσερεῦ-
 25 νητα τῶν χωρίων. <316> πυθόμενος δ' Ἡρώδης τὴν ἐπανάστασιν διὰ τάχους ἐπεβοήθει, καὶ πολὺ μὲν αὐτῶν πλῆθος διέφθειρε, τὰ φρούρια δὲ πάντα πολιορκίας ἐξελών, ἐπιτίμιον τῆς μεταβολῆς εἰσεπράξατο παρὰ τῶν πόλεων ἑκατὸν τάλαντα.
- 30 <317> ἤδη δὲ Πάρθων μὲν ἐξεληλαμένων, ἀνηρη- 6

§ 312 = Ant. Iud. XIV 430.

μένου δὲ Πακόρου, Ἰεντίδιος, ἐπιστείλαντος Ἀντωνίου, συμμάχους πέμπει Ἡρώδη κατ' Ἀντιγόνου χιλίους ἰππεῖς καὶ δύο τάγματα. τούτων δὲ τὸν στρατηγὸν Μαχαιρᾶν Ἀντίγονος ἰκέτευε δι' ἐπιστολῶν ἑαυτῷ βοηθὸν ἀφικέσθαι, πολλά τε περὶ τῆς Ἡρώδου βίας 5 καὶ ἐπηρείας τῆς βασιλείας ἀποδυσρόμενος, καὶ χρήματα δώσειν ὑπισχνούμενος. <318> ὁ δ' (οὐ γὰρ κατεφρόνει τοῦ πέμψαντος, ἄλλως τε καὶ πλέον Ἡρώδου διδόντος) εἰς μὲν τὴν προδοσίαν οὐχ ὑπήκουσεν, <319> ὑποκρινόμενος δὲ φιλίαν κατάσκοπος ἦει τῶν 10 Ἀντιγόνου πραγμάτων, Ἡρώδη μὴ πεισθεὶς ἀποτρέποντι. προαισθόμενος δ' αὐτοῦ τὴν διάνοιαν Ἀντίγονος τὴν τε πόλιν ἀπέκλεισε καὶ ἀπὸ τῶν τειχῶν ὡς πολέμιον ἀμύνατο, μέχρι αἰδούμενος Μαχαιρᾶς εἰς Ἀμμαοῦντα πρὸς Ἡρώδη ἐχώρει, καὶ πρὸς τὴν διαμαρτίαν τεθυ- 15 μωμένος ὅσοις ἐπετύγχανεν Ἰουδαίους ἀνήρει, μηδεμίαν τῶν Ἡρωδείων φειδῶ ποιούμενος, ἀλλ' ὡς Ἀντιγονεῖσις χρώμενος ἅπασιν.

7 <320> ἐφ' οἷς χαλεπήνας Ἡρώδης ὄρησε μὲν ἀμύνασθαι Μαχαιρᾶν ὡς πολέμιον, κρατήσας δὲ τῆς ὀργῆς 20 ἤλαυνε πρὸς Ἀντώνιον κατηγορήσων τῆς Μαχαιρᾶ παρανομίας. ὁ δ' ἐν διαλογισμῷ τῶν ἡμαρτημένων γενόμενος ταχέως μεταδιώκει τε τὸν βασιλέα καὶ πολλὰ δεηθεὶς ἑαυτῷ διαλλάττει. <321> οὐ μὴν Ἡρώδης ἐπαύσατο τῆς πρὸς Ἀντώνιον ὀργῆς· ἀκηκῶς δ' αὐτὸν 25 μετὰ πολλῆς δυνάμεως προσπολεμοῦντα Σαμοσάτοις (πόλις δ' ἐστὶν Εὐφράτου πλησίον καρτερὰ) θάπτον ἠπειγέτο, τὸν καιρὸν ἐπιτήδειον ὄρων πρὸς τ' ἐπίδειξιν ἀνδρείας καὶ τοῦ μᾶλλον ἀρέσασθαι τὸν Ἀντώνιον. <322> γίγνεται γοῦν ἐπελθὼν τέλος αὐτοῖς τῆς πο- 30

λιορκίας, πολλοὺς μὲν τῶν βαρβάρων ἀποκτείνας, πολλήν δ' ἀποτεμόμενος λείαν· ὥστε τὸν μὲν Ἀντώνιον θανμάζοντα καὶ πάλαι τῆς ἀρετῆς αὐτόν, τότε μᾶλλον οὕτως ἔχειν, καὶ πολὺ προσθεῖναι ταῖς τ' ἄλλαις
 5 τιμαῖς αὐτοῦ καὶ ταῖς εἰς τὴν βασιλείαν ἐλπίσιν, Ἀντίοχον δὲ τὸν βασιλέα ἀναγκασθῆναι τὰ Σαμόσατα παραδοῦναι.

〈323〉 κὰν τούτῳ θραύεται τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν 17
 Ἡρώδου πράγματα. καταλελοίπει μὲν γὰρ Ἰώσηπον
 10 τὸν ἀδελφὸν ἐπὶ τῶν ὄλων, παραγγείλας μηδὲν μέχρι
 τῆς ὑποστροφῆς αὐτοῦ παρακινεῖν πρὸς Ἀντίγονον·
 οὐ γὰρ δὴ βέβαιον εἶναι Μαχαιρᾶν σύμμαχον ἐξ ὧν
 ἔδρασεν· ὃ δ' ὡς ἤκουσεν ὄντα πορρωτάτω τὸν ἀδελ-
 φόν, ἀμελήσας τῶν παραγγελμάτων ἐπὶ Ἰεριχοῦντος
 15 ἐχώρει μετὰ πέντε σπειρῶν, ἃς συνέπεμψε Μαχαιρᾶς.
 ἦει δὲ τὸν σῆτον ἀρπάσων ἐν ἀκμῇ τοῦ θέρους.
 〈322〉 ἐπιθεμένων δ' ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς δυσχω-
 ρίαις τῶν ἐναντίων αὐτός τε θνήσκει, μάλα γενναῖος
 ἐν τῇ μάχῃ φανείς, καὶ τὸ Ῥωμαϊκὸν πᾶν διαφθείρεται.
 20 νεοσύλληκτοι γὰρ ἐκ τῆς Συρίας ἦσαν αἱ σπεῖραι,
 καὶ οὐδὲν αὐταῖς ἐνεκέκρατο τῶν πάλαι στρατιωτῶν
 καλουμένων, ἐπαμύνειν τοῖς ἀπείροις πολέμου δυνά-
 μενον.

〈325〉 Ἀντιγόνῳ δ' οὐκ ἀπέχρησεν ἡ νίκη, προῆλθε 2
 25 δ' εἰς τοσοῦτον ὀργῆς ὥστε καὶ νεκρὸν αἰκίσασθαι
 τὸν Ἰώσηπον· κρατήσας γοῦν τῶν σωματῶν ἀποτέμνει
 τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καίτοι πεντήκοντα τάλαντα λύτρον
 αὐτῆς Φερῶρα τὰδελφοῦ διδόντος. 〈326〉 τὰ δὲ τῆς
 Γαλιλαίας μετὰ τὴν Ἀντιγόνου νίκην ἐνεωτερίσθη
 30 πρὸς τοσοῦτον ὥστε τοὺς τὰ Ἡρώδου φρονοῦντας τῶν

§ 323 = Ant. Iud. XIV 448. § 325 = Ant. Iud. XIV 450.

δυνατῶν προαγαγόντες εἰς τὴν λίμνην κατέδυσαν οἱ
 προσέχοντες Ἀντιγόνῳ. μετεβάλλετο δὲ πολλὰ καὶ τῆς
 Ἰδουμαίας, ἐνθα Μαχαιρᾶς ἀνετείχιζέ τι τῶν ἔρυσμα-
 των· Γιθᾶ καλεῖται. τούτων δ' οὐδέν πω πέπυστο
 Ἡρώδης. <327> μετὰ γὰρ τὴν Σαμοσάτων ἄλωσιν 5
 Ἀντώνιος μὲν καταστήσας ἐπὶ τῆς Συρίας Σόσσιον,
 καὶ προστάξας Ἡρώδῃ βοηθεῖν ἐπ' Ἀντίγονον, αὐτὸς
 εἰς Αἴγυπτον ἀνεχώρησε, Σόσσιος δὲ δύο μὲν τάγματα
 προαπέστειλεν εἰς Ἰουδαίαν Ἡρώδῃ συμμαχῶν, αὐτὸς
 δὲ μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως ἠκολούθει σχεδόν. 10
 3 <328> ὅντι δ' Ἡρώδῃ κατὰ τὴν πρὸς Ἀντιοχείᾳ
 Δάφνην ὄνειροι σαφεῖς τὸν τᾶδελοφῶ θάνατον προ-
 σημαίνουσι, καὶ μετὰ ταραχῆς ἐκθορόντι τῆς κοίτης
 εἰσηῖσαν ἄγγελοι τῆς συμφορᾶς. ὃ δ' ὀλίγον μὲν
 προσοιμῶξας τῷ πάθει, τὸ πλέον δὲ τοῦ πένθους 15
 ὑπερθέμενος, ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς ἠπείγετο. <329> ποιού-
 μενος δὲ τὴν πορείαν ὑπὲρ δύναμιν, καὶ διανύσας ἐπὶ
 τὸν Λίβανον, ὀκτακοσίους μὲν τῶν περὶ τὸ ὄρος προσ-
 λαμβάνει συμμαχούς, Ῥωμαίων δ' ἐν τάγμα ταύτῃ
 συνῆψε. μεθ' ὧν οὐ περιμείνας ἡμέραν εἰς τὴν Γαλι- 20
 λαίαν ἐνέβαλε, τοὺς τε πολεμίους ὑπαντιάσαντας εἰς
 ὃ καταλελοίπεσαν χωρίον τρέπεται. <330> καὶ προσέ-
 βαλλε μὲν συνεχῶς τῷ φρουρίῳ, πρὶν δ' ἐλεῖν, χει-
 μῶνι βιασθεῖς χαλεπωτάτῳ ταῖς πλησίον ἐνστρατοπε-
 δεύεται κώμαις. ἐπεὶ δ' αὐτῷ μετ' ὀλίγας ἡμέρας καὶ 25
 τὸ δεύτερον παρ' Ἀντωνίου τάγμα συνέμιξε, δειδαντες
 τὴν ἰσχὺν οἱ πολέμοιοι διὰ νυκτὸς ἐξέλιπον τὸ ἔρυσμα.
 4 <331> καὶ τὸ λοιπὸν ἦει διὰ Ἰεριχοῦντος, σπεύδων
 ὡς τάχιστα τοὺς τᾶδελοφῶ φονεῖς μετελθεῖν. ἐνθα δὴ
 καὶ δαιμόνιον τι αὐτῷ συμβαίνει τέρας, ἐξ οὗ παρ' 30

ἐλπίδα σωθεῖς ἀνδρὸς θεοφιλεστάτου δόξαν ἀπηνέγκατο. πολλοὶ μὲν γὰρ αὐτῷ τῶν ἐν τέλει κατ' ἐκείνην συν-
 ειστιάθησαν τὴν ἐσπέραν, διαλυθέντος δὲ τοῦ συμ-
 ποσίου μετὰ τὸ πάντα ἐξελθεῖν εὐθέως ὁ οἶκος συν-
 5 ἐπέσειν. <332> τοῦτο καὶ κινδύνων καὶ σωτηρίας
 κοινὸν ἐπὶ τῷ μέλλοντι πολέμῳ κρίνας εἶναι σημεῖον,
 ὑπὸ τὴν ἕω διεκίνει τὴν στρατιάν· καὶ τῶν ἐναντίων
 εἰς ἕξακισχιλίους ἀπὸ τῶν ὀρῶν κατατρέχοντες ἀπε-
 πειρῶντο τῶν προτεταγμένων, κατὰ χεῖρα μὲν συμ-
 10 πλέκεσθαι τοῖς Ῥωμαίοις οὐ σφόδρα θαρροῦντες, πόρ-
 ρωθεν δὲ χερμάσι καὶ παλτοῖς ἔβαλλον ὥστε συχνούς
 κατατιτρώσκειν. ἐν ᾧ καὶ αὐτὸς Ἡρώδης παρελαύνων
 παλτῷ κατὰ τὴν πλευρὰν ἀκοντίζεται.

<333> βουλόμενος δ' ὁ Ἀντίγονος μὴ μόνον τόλμη 5
 15 τῶν σφετέρων ἀλλὰ καὶ πλήθει περιεῖναι δοκεῖν, Πάπ-
 πον τινὰ τῶν ἐταίρων μετὰ στρατιᾶς ἐπὶ Σαμάρειαν
 ἐπιπέμπει. <334> τούτῳ μὲν οὖν ἦν Μαχαιρᾶς ἀγώ-
 νισμα, Ἡρώδης δὲ τὴν πολεμίαν καταδραμῶν πέντε
 μὲν πολίχνας καταστρέφεται, δισχιλίους δὲ τῶν ἐν
 20 αὐταῖς διαφθείρει, καὶ τὰς οἰκίας ἐμπρήσας ὑπέστρεψεν
 ἐπὶ τὸ στρατόπεδον· ἠύλιστο δὲ περὶ τὴν καλουμένην
 Κανᾶ κόμην.

<335> προσεγίγνετο δ' αὐτῷ καθ' ἡμέραν πολὺ 6
 25 πλῆθος Ἰουδαίων ἐκ τ' αὐτῆς Ἰεριχοῦντος καὶ τῆς
 ἄλλης χώρας, οἳ μὲν διὰ μῖσος τὸ πρὸς Ἀντίγονον, οἳ
 δ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ κατορθώμασι κεννημένοι. τοὺς γε
 μὴν πολλοὺς ἐνήγεν ἐπιθυμία μεταβολῆς ἄλογος. καὶ
 ὁ μὲν ἠπείγετο συμβαλεῖν, οἳ δὲ περὶ Πάππον οὔτε
 πρὸς τὸ πλῆθος οὔτε πρὸς τὴν ὀρμὴν ὑποδείσαντες
 30 αὐτοῦ προθύμως ἀντεπεξῆλθον. <336> γενομένης δὲ

τῆς παρατάξεως τὰ μὲν ἄλλα μέρη πρὸς ὀλίγον ἀν-
 τέσχευ, Ἡρώδης δὲ κατὰ μῆνιν τοῦ φονευθέντος ἀδελ-
 φοῦ παραβαλλόμενος, ὡς ἂν τίσαιτο τοὺς αἰτίους τοῦ
 φόνου, ταχέως τῶν καθ' ἑαυτὸν ἐκράτει, καὶ μετ'
 ἐκείνους ἐπὶ τὸ συνεστὸς αἰὲν τρεπόμενος ἅπαντας 5
 διώκει. <337> φόνος τ' ἦν πολὺς, τῶν μὲν εἰς τὴν
 κώμην συνεξωθουμένων ἐξ ἧς ὄρμητο, τοῦ δὲ προσ-
 κειμένου τοῖς ὑστάτοις καὶ κτείνοντος ἀπείρους. συν-
 εισπίπτει δὲ τοῖς πολεμίοις εἶσω, καὶ πᾶσα μὲν ὀπλι-
 τῶν οἰκία νένακτο, τὰ τέγη δ' ἦν ὑπερθευ ἀμυνομένων 10
 κατάπλευα. <338> κάπειδὴ περιῆν τῶν ἐξωθεν, τὰς
 οἰκήσεις σπαράττων εἴλκε τοὺς ἐνδοθεν, καὶ τοῖς μὲν
 πολλοῖς ἐπικατασείων τοὺς ὀρόφους ἀθρούους ἀνῆρει,
 τοὺς ὑποφεύγοντας δὲ τῶν ἐρειπίων οἱ στρατιῶται
 ξιφήρεις ἀνεδέχοντο, καὶ τοσοῦτον ἐσωρεύθη νεκρῶν 15
 πλῆθος ὥστε τὰς ὁδοὺς ἀποφραγῆναι τοῖς κρατοῦσι.
 ταύτην τὴν πληγὴν οὐκ ἠνεγκαν οἱ πολέμιοι. <339>
 τὸ γοῦν ἐπισυλλεγόμενον αὐτῶν πλῆθος ὡς ἐθεάσατο
 τοὺς ἀνὰ τὴν κώμην διεφθαρμένους, εἰς φυγὴν διεσκε-
 δάσθη. κὰν εὐθέως τῇ νίκῃ τεθαρρηκῶς Ἡρώδης ἐπὶ 20
 Ἱεροσολύμων ἤλασεν, εἰ μὴ χειμῶνι διεκωλύθη σφο-
 δροτάτω. τοῦτ' ἐμπόδιον ἐκείνῳ τε παντελοῦς κατορ-
 θώματος καὶ ἡττης τῷ Ἀντιγόνῳ κατέστη, βουλευο-
 μένῳ καταλιπεῖν ἤδη τὴν πόλιν.

7 <340> Ἡρώδης δὲ πρὸς ἐσπέραν ἤδη τοὺς φίλους 25
 κεκμηκότας ἐπὶ θεραπείᾳ τοῦ σώματος διαφεῖς, καὶ
 αὐτὸς ὡς ἦν ἔτι θερμὸς ἐκ τῶν ὀπλων λουσόμενος
 ἦει στρατιωτικώτερον· εἷς γοῦν αὐτῷ παῖς εἶπετο. καὶ
 πρὶν εἰς τὸ βαλανεῖον εἰσελθεῖν, ἐναντίον αὐτοῦ τις
 ἐκτρέχει τῶν πολεμίων ξιφήρης, ἔπειτα δεύτερος καὶ 30

τρίτος καὶ ἐξῆς πλείους. <341> οὗτοι καταπεφύγεσαν
 μὲν ἐκ τῆς παρατάξεως εἰς τὸ βαλανεῖον ὠπλισμένοι·
 τέως δὲ ὑπεπτηχότες καὶ διαλανθάνοντες, ὡς ἐθέασαντο
 τὸν βασιλέα, λυθέντες ὑπ' ἐκπλήξεως αὐτὸν μὲν παρῆ-
 5 τρεχον γυμνὸν ὄντα τρέμοντες, ἐπὶ δὲ τὰς ἐξόδους
 ἐχώρουν. τῶν μὲν οὖν ἄλλων οὐδεὶς παρῆν κατὰ
 τύχην ὁ συλληψόμενος τοὺς ἄνδρας, Ἡρώδη δ' ἀπέχρη
 τὸ μηδὲν παθεῖν, ὥστε διαφεύγουσι πάντες.

<342> τῇ δ' ὑστεραία Πάππον μὲν τὸν Ἀντιγόνου 8
 10 στρατηγὸν καρατομήσας (ἀνήρητο δ' ἐπὶ τῆς παρα-
 τάξεως), πέμπει τὴν κεφαλὴν Φερῶρα τὰδελφῶ, ποινήν
 τοῦ φονευθέντος αὐτῶν ἀδελφοῦ· καὶ γὰρ οὗτος ἦν
 ὁ τὸν Ἰώσηπον ἀνελὼν. <343> λωφῆσαντος δὲ τοῦ
 χειμῶνος ἤλανθεν ἐπὶ Ἱεροσολύμων, καὶ μέχρι τοῦ
 15 τείχους ἀγαγὼν τὴν δύναμιν (συνήγεται δ' αὐτῷ τρίτον
 ἔτος ἐξ οὗ βασιλεὺς ἐν Ῥώμῃ ἀπεδέδεικτο) πρὸ τοῦ
 ἱεροῦ στρατοπεδεύεται· <344> ταύτη γὰρ ἦν ἐπίμαχον,
 καθ' ὃ καὶ πρὶν εἶλε Πομπήιος τὴν πόλιν. διελὼν
 δ' εἰς ἔργα τὴν στρατιὰν καὶ τεμῶν τὰ προάστεια,
 20 τρία μὲν ἐγείρειν χώματα, καὶ πύργους ἐποικοδομεῖν
 αὐτοῖς κελεύσας, καταλιπὼν τοὺς ἀνυστικωτάτους τῶν
 ἐταίρων ἐπὶ τῶν ἔργων, αὐτὸς εἰς Σαμάρειαν ἦει, τὴν
 Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀριστοβούλου μετιῶν θυγατέρα, κα-
 θαμολογημένην, ὡς ἔφαμεν, αὐτῷ, καὶ πάρεργον ποι-
 25 εῖται τῆς πολιορκίας τὸν γάμον· ἤδη γὰρ ὑπερηφάνει
 τοὺς πολεμίους.

<345> γήμας δ' ὑπέστρεψεν ἐπὶ Ἱεροσολύμων μετὰ 9
 μείζονος δυνάμεως· συνῆπτε δ' αὐτῷ καὶ Σόσσιος
 μετὰ πλείστης στρατιᾶς, ἰππέων τε καὶ πεζῶν, ἦν
 30 προεκπέμψας διὰ τῆς μεσογείου τὴν πορείαν αὐτὸς

διὰ Φοινίκης ἐποιήσατο. <346> συναθροισθείσης δὲ τῆς ὅλης δυνάμεως, εἰς ἔνδεκα μὲν τέλη πεζῶν, ἵππεῖς δ' ἑξακισχιλίους δίχα τῶν ἀπὸ Συρίας συμμαχῶν, οἷ μέρος οὐκ ὀλίγον ἦσαν, καταστρατοπεδεύονται τοῦ βορείου τείχους πλησίον, αὐτὸς μὲν πεποιθῶς τοῖς τῆς 5 συγκλήτου δόγμασι, δι' ὧν βασιλεὺς ἀπεδέδεικτο, Σόσσιος δ' Ἀντωνίῳ τῷ πέμψαντι τὴν ὑπ' αὐτῷ στρατιὰν Ἡρώδη σύμμαχον.

18 <347> τῶν δ' ἀνὰ τὴν πόλιν Ἰουδαίων τὸ πλῆθος ποικίλως ἐτετάρακτο. καὶ γὰρ περὶ τὸν ναὸν ἀθροί- 10 ζόμενον τὸ ἀσθενέστερον ἐδαιμόνα καὶ πολλὰ θειωδέστερον πρὸς τοὺς καιροὺς ἐλογοποίει· καὶ τῶν τολμηροτέρων κατὰ στίφος ἦσαν ληστεῖαι πολύτροποι, μάλιστα τὰ περὶ τὴν πόλιν ἀρπαζόντων, ἐπειδὴ μῆθ' ἵπποις μῆτ' ἀνδράσιν ὑπελέλειπτο τροφή. <348> τοῦ 15 γε μὴν μαχίμου τὸ εὐτακτότερον ἐτέτακτο πρὸς ἄμυναν τῆς πολιορκίας, τοὺς τε χωννύντας εἶργον ἀπὸ τοῦ τείχους, καὶ τοῖς ὀργάνοις ἀντιμηχανώμενον αἰεὶ τι κώλυμα καινότερον. ἐν οὐδενὶ δ' οὕτως ὡς ἐν ταῖς μεταλλείαις περιῆσαν τῶν πολεμίων. 20

2 <349> τῷ δὲ βασιλεῖ πρὸς μὲν τὰς ληστείας ἀντεπ- ενοήθησαν λόχοι, δι' ὧν ἀνέστελλε τὰς διεκδρομάς, πρὸς δὲ τὴν τῶν ἐπιτηδείων ἀπορίαν αἱ πόρρωθεν συγκομιδαί. τῶν δὲ μαχομένων περιῆν τῇ Ῥωμαίων ἐμπειρία, καίτοι τόλμης οὐδεμίαν καταλειπόντων ὑπερ- 25 βολήν. <350> φανερῶς μὲν οὖν οὐ συνερρήγγυντο τοῖς Ῥωμαίοις ἐπὶ πρῶτῳ τῷ θανάτῳ, διὰ δὲ τῶν ὑπονόμων ἐν μέσοις αὐτοῖς ἑξαπίνης ἐφαίνοντο, καὶ πρὶν κατασεισθῆναι τι τοῦ τείχους ἕτερον ἀντωχύρουν· καθόλου τ' εἶπειν οὔτε χερσὶν οὔτ' ἐπινοίαις ἔκαμνον, 30

εἰς ἔσχατον ἀντίσχειν διεγνωκότες. <351> ἀμέλει τηλικαύτης δυνάμεως περικαθεζομένης πέντε μηνὶ διήνεγκαν τὴν πολιορκίαν, ἕως τῶν Ἡρώδου τινὲς ἐπιλέκτων ἐπιβῆναι τοῦ τείχους θαρρήσαντες εἰσπίπτουσιν
 5 εἰς τὴν πόλιν, ἐφ' οἷς ἑκατοντάρχοι Σοσίου. πρῶτα δὲ τὰ περὶ τὸ ἱερόν ἠλίσκετο, καὶ τῆς δυνάμεως ἐπεισχυθείσης πανταχοῦ φόνος ἦν μυρίος, τῶν μὲν Ῥωμαίων ἐπὶ τῇ τριβῇ τῆς πολιορκίας διωρισμένων, τοῦ δὲ περὶ Ἡρώδην Ἰουδαϊκοῦ μηδὲν ὑπολιπέσθαι
 10 σπεύδοντος ἀντίπαλου. <352> ἐσφάττοντο δὲ παμπληθεῖς, ἔν τε τοῖς στενωποῖς καὶ κατὰ τὰς οἰκίας συνωθούμενοι καὶ τῷ ναῷ προσφεύγοντες· ἦν δ' οὔτε νηπίων οὔτε γηραιῶν ἔλεος οὔτ' ἀσθενείας γυναικῶν, ἀλλὰ καίτοι περιπέμποντος τοῦ βασιλέως καὶ φείδεσθαι
 15 παρακαλοῦντος οὐδεὶς ἐκράτησε τῆς δεξιᾶς, ἀλλ' ὥσπερ μεμνηότες πᾶσαν ἡλικίαν ἐπεξῆσαν. <353> ἔνθα καὶ Ἀντίγονος, μήτε τῆς πάλαι μήτε τῆς τότε τύχης ἐννοίαν λαβών, κάτεισι μὲν ἀπὸ τῆς Βάρεως, προσπίπτει δὲ τοῖς Σοσίου ποσί. κάκεινος μηδὲν αὐτὸν οἰκτείρας πρὸς τὴν μεταβολήν, ἐπεγέλασέ τ' ἀκρατῶς καὶ
 20 Ἀντιγόνην ἐκάλεσεν. οὐ μὴν ὡς γυναῖκά γε καὶ φρουρᾶς ἐλεύθερον ἀφῆκεν, ἀλλ' ὁ μὲν δεθεῖς ἐφυλάττετο.

<354> πρόνοια δ' ἦν Ἡρώδη κρατοῦντι τῶν πο- 3
 25 λεμίων τότε κρατῆσαι καὶ τῶν ἀλλοφύλων συμμάχων· ὄρμητο γὰρ τὸ ξενικὸν πλῆθος ἐπὶ θεῶν τοῦ θ' ἱεροῦ καὶ τῶν κατὰ τὸν ναὸν ἀγίων. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς μὲν παρακαλῶν, τοῖς δ' ἀπειλούμενος, ἔστι δ' οὓς καὶ τοῖς ὅπλοις ἀνέστειλεν, ἥττης χαλεπωτέραν
 30 τὴν νίκην ὑπολαμβάνων, εἴ τι τῶν ἀθεάτων παρ'

αὐτῶν ὀφθείη. <355> διεκώλυσε δ' ἤδη καὶ τὰς κατὰ
 τὴν πόλιν ἀρπαγὰς, πολλὰ διατεινόμενος πρὸς Σόσ-
 σιον, εἰ χρημάτων τε καὶ ἀνδρῶν τὴν πόλιν Ῥωμαῖοι
 κενώσαντες καταλείψουσιν αὐτὸν ἐρημίας βασιλέα, καὶ
 ὡς ἐπὶ τοσοῦτων πολιτῶν φόνῳ βραχὺ καὶ τὴν τῆς 5
 οἰκουμένης ἡγεμονίαν ἀντάλλαγμα κρίνοι. <356> τοῦ
 δ' ἀντὶ τῆς πολιορκίας τὰς ἀρπαγὰς δικαίως τοῖς
 στρατιώταις ἐπιτρέπειν φαμένον, αὐτὸς ἔφη διανεμεῖν
 ἐκ τῶν ἰδίων χρημάτων τοὺς μισθοὺς ἐκάστοις. οὕτω
 τε τὴν λοιπὴν ἐξωνησάμενος πατρίδα, τὰς ὑποσχέσεις 10
 ἐπλήρωσε· λαμπρῶς μὲν γὰρ ἕκαστον στρατιώτην, ἀνα-
 λόγως δὲ τοὺς ἡγεμόνας, βασιλικώτατα δ' αὐτὸν ἐδώρη-
 σατο Σόσσιον, ὡς μηδένα χρημάτων ἀπελθεῖν δεόμε-
 νον. <357> Σόσσιος δὲ χρυσοῦν ἀναθεὶς τῷ Θεῶ
 στέφανον ἀνέξεν ἀπὸ Ἱεροσολύμων, ἄγων δεσμώτην 15
 Ἀντίγονον Ἀντωνίῳ.

τοῦτον μὲν οὖν, φιλοψυχήσαντα μέχρι ἐσχάτου διὰ
 ψυχρᾶς ἐλπίδος, ἄξιος τῆς ἀγεννεΐας πέλεκυς ἐκδέχε-
 4 ται· <358> βασιλεὺς δ' Ἡρώδης διακρίνας τὸ κατὰ
 τὴν πόλιν πλῆθος, τοὺς μὲν τὰ αὐτοῦ φρονήσαντας 20
 εὐνουστέρους ταῖς τιμαῖς καθίστατο, τοὺς δ' Ἀντι-
 γονεῖους ἀνήρει. καὶ κατὰ σπάνιν ἤδη χρημάτων ὅσον
 εἶχε κόσμον κατανομιστεύσας, Ἀντωνίῳ καὶ τοῖς περὶ
 αὐτὸν ἀνέπεμψεν. <359> οὐ μὴν εἰσάπαξ ἐωνήσατο
 τὸ μηδὲν παθεῖν· ἤδη γὰρ Ἀντώνιος τῷ Κλεοπάτρας 25
 ἔρωτι διεφθαρμένος ἦττων ἦν ἐν πᾶσι τῆς ἐπιθυμίας,
 Κλεοπάτρα δὲ διεξελθοῦσα τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῆς ὡς
 μηδένα τῶν ἀφ' αἵματος ὑπολείπεσθαι, <360> τὸ λοι-
 πὸν περὶ τοὺς ἔξωθεν ἐφόνα, καὶ τοὺς ἐν τέλει Σύρων

§ 355 = Ant. Iud. XIV 484.

§ 358 = Ant. Iud. XV 2.

§ 359 = Ant. Iud. XV 88.

διαβάλλουσα πρὸς τὸν Ἀντώνιον ἀναιρεῖν ἔπειθεν, ὡς ἂν τῶν κτήσεων ἐκάστου ῥαδίως γενομένη δεσπότις. ἔτι δ' ἐκτείνουσα τὴν πλεονεξίαν ἐπὶ Ἰουδαίους καὶ Ἄραβας, ὑπειρογάξετο τοὺς ἐκατέρων βασιλεῖς Ἡρώδην
5 καὶ Μάλιχον ἀναιρεθῆναι.

〈361〉 μέχρι γοῦν τῶν προσφαγμάτων ἐπινεύσας 5 Ἀντώνιος τὸ κτεῖναι μὲν ἄνδρας ἀγαθοὺς καὶ βασιλεῖς τηλικούτους ἀνόσιον ἤγειτο, τὸ δὲ τούτων ἔγγιον φίλος εἶναι διεκρούσατο. πολλὰ δὲ τῆς χώρας αὐτῶν
10 ἀποτεμώμενος, καὶ δὴ καὶ τὸν ἐν Ἱεριχοῦντι φοινικῶνα, ἐν ᾧ γεννᾶται τὸ βάλσαμον, δίδωσιν αὐτῇ, πόλεις τε, πλὴν Τύρου καὶ Σιδῶνος, τὰς ἐντὸς Ἐλευθέρου ποταμοῦ πάσας. 〈362〉 ὧν γενομένη κυρία, καὶ προπέμψασα μέχρι Εὐφράτου τὸν Ἀντώνιον ἐπιστρατεύ-
15 οντα Πάρθοις, ἤκεν εἰς Ἰουδαίαν δι' Ἀπαμείας καὶ Δαμασκοῦ. κἀνταῦθα μεγάλαις μὲν αὐτῆς τὴν δυσμένειαν δωρεαῖς Ἡρώδης ἐκμειλίσσεται, μισθοῦται δὲ καὶ τὰ τῆς βασιλείας ἀπορραγέντα χωρία διακοσίων ταλάντων εἰς ἕκαστον ἐνιαυτόν, προπέμπει δ' αὐτὴν
20 μέχρι Πηλουσίου, πάσῃ θεραπείᾳ καταχρώμενος. 〈363〉 καὶ μετ' οὐ πολὺ παρῆν ἐκ Πάρθων Ἀντώνιος, ἄγων αἰχμάλωτον Ἀρταβάξην τὸν Τιγράνου παῖδα, δῶρον Κλεοπάτρα· μετὰ γὰρ τῶν χρημάτων καὶ τῆς λείας ἀπάσης ὁ Πάρθος εὐθὺς ἐχαρίσθη.

25 〈364〉 τοῦ δ' Ἀκτιακοῦ πολέμου συνερωγότης 19 παρεσκεύαστο μὲν Ἡρώδης Ἀντωνίῳ συνεξορμαῖν, ὡς ἤδη τῶν τ' ἄλλων τῶν κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ἀπηλλαγμένους θορύβων, καὶ κεκρατηκῶς Ὀρκανίας, ὃ δὴ χωρίον ἢ Ἀντιγόνου κατεῖχεν ἀδελφῆ. 〈365〉 διεκλείσθη γε
30 μὴν πανούργως ὑπὸ τῆς Κλεοπάτρας συμμετασχεῖν

τῶν κινδύνων Ἀντωνίῳ· τοῖς γὰρ βασιλεῦσιν, ὡς ἔφαμεν, ἐπιβουλεύουσα, πείθει τὸν Ἀντώνιον Ἡρώδη διαπιστεῦσαι τὸν πρὸς Ἀραβας πόλεμον, ἵν' ἢ κρατήσαντος Ἀραβίας ἢ κρατηθέντος Ἰουδαίας γένηται δεσπότις, καὶ θατέρῳ τῶν δυναστῶν καταλύσῃ τὸν ἕτερον, 5

2 <366> ἔρρηξε μέντοι καθ' Ἡρώδη τὸ βούλευμα. πρῶτον μὲν γὰρ ὄψια τῶν πολεμίων ἄγων καὶ πολὺ συγκροτήσας ἱππικὸν ἐπαφίησιν αὐτοῖς περὶ Διόσπολιν, ἐκράτησέ τε καίτοι καρτερῶς ἀντιπαραταξαμένων, πρὸς δὲ τὴν ἦτταν γίννεται μέγα κίνημα τῶν Ἀράβων· καὶ 10 συναθροισθέντες εἰς Κανάθα τῆς Κοίλης Συρίας ἄπειροι τὸ πλῆθος τοὺς Ἰουδαίους ἔμενον. <367> ἔνθα μετὰ τῆς δυνάμεως Ἡρώδης ἐπελθὼν ἐπειρᾶτο προμηθέστερον ἀφηγεῖσθαι τοῦ πολέμου, καὶ στρατόπεδον ἐκέλευσε τειχίζειν. οὐ μὴν ὑπήκουσε τὸ πλῆθος, ἀλλὰ 15 τῇ προτέρᾳ νίκη τεθαρρηκότες ὄρμησαν ἐπὶ τοὺς Ἀραβας, καὶ πρὸς τὴν πρώτην ἐμβολὴν τραπέντας ἐδίωκον. ἐπιβουλεύεται δ' Ἡρώδης ἐν τῇ διώξει, τοὺς ἐκ τῶν Κανάθων ἐπιχωρίου ἀνέντος Ἀθηνίωνος, ὃς ἦν αὐτῷ τῶν Κλεοπάτρας στρατηγῶν ἀεὶ διάφορος. 20 <368> πρὸς γὰρ τὴν τούτων ἐπίθεσιν ἀναθαρρήσαντες οἱ Ἀραβες ἐπιστρέφονται, καὶ συνάψαντες τὸ πλῆθος περὶ πετρώδη καὶ δύσβατα χωρία τρέπονται τοὺς Ἡρώδου, πλειεστὸν τ' αὐτῶν φόνον εἰργάσαντο. οἱ δὲ διασωθέντες ἐκ τῆς μάχης εἰς Ὀρμιζα καταφεύγου- 25 σιν, ὅπου καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτῶν περισχόντες αὐτανδρον εἶλον οἱ Ἀραβες. <369> μετ' οὐ πολὺ δὲ 3 τῆς συμφορᾶς βοήθειαν ἄγων Ἡρώδης παρῆν τῆς χρείας ὕστερος.

ταύτης τῆς πληγῆς αἴτιον αὐτῷ τὸ τῶν ταξιαρχῶν 30

ἀπειθὲς κατέστη· μὴ γὰρ ἑξαπιναίου τῆς συμβολῆς
γενομένης, οὐκ ἂν Ἀθηνίων εὖρε καιρὸν ἐπιβουλῆς.
ἐτιμωρήσατο μέντοι τοὺς Ἄραβας αὐτίς ἀεὶ τὴν χώραν
κατατρέχων, ὡς ἀνακαλέσασθαι τὴν μίαν αὐτοῖς νίκην
5 πολλάκις. <370> ἀμυνομένῳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς ἐπι-
πίπτει συμφορὰ δαιμόνιος ἄλλη, κατ' ἔτος μὲν τῆς
βασιλείας ἑβδομον, ἀκμάζοντος δὲ τοῦ περὶ Ἄκτιον
πολέμου. ἀρχομένου γὰρ ἕαρος ἡ γῆ σεισθεῖσα βοσκη-
μάτων μὲν πλῆθος ἀπειρον ἀνθρώπων δὲ τρεῖς διέ-
10 φθειρε μυριάδας. τὸ δὲ στρατιωτικὸν ἔμεινεν ἀβλαβές·
ὑπαιθρον γὰρ ἠϋλίζετο. <371> κὰν τούτῳ τοὺς Ἄραβας
ἐπὶ μεῖζον θράσος ἤρην ἢ φήμη, προσλογοποιοῦσα
τοῖς σκυθρωποῖς ἀεὶ τι χαλεπώτερον ὡς πάσης Ἰου-
δαίας κατεροιμμένης. οἰηθέντες γοῦν ἐρήμου τῆς χώρας
15 κρατήσειν ὥρμησαν εἰς αὐτήν, προθυσάμενοι τοὺς
πρέσβεις οἱ παρὰ Ἰουδαίων ἔτυχον ἤκοντες πρὸς
αὐτούς. <372> πρὸς δὲ τὴν ἐμβολὴν καταπλαγὲν τὸ
ἔθνος καὶ μεγέθει συμφορῶν ἐπαλλήλων ἔκλυτον συν-
αγαγὼν Ἡρώδης ἐπειρᾶτο παρορμαῖν ἐπὶ τὴν ἄμυναν,
20 λέγων τοιάδε.

<373> ἑαραλογώτατά μοι δοκεῖ τὸ παρὸν ὑμῶν 4
καθάπτεσθαι δέος. πρὸς μὲν γὰρ τὰς δαιμονίους
πληγὰς ἀθυμεῖν εἰκὸς ἦν· τὸ δ' αὐτὸ καὶ πρὸς ἀνθρω-
πίνην ἔφοδον πάσχειν ἀνάνδρων. ἐγὼ γὰρ τοσοῦτον
25 ἀποδέω κατεπτηχέναι τοὺς πολεμίους μετὰ τὸν σεισμὸν
ὥσθ' ὑπολαμβάνειν τὸν θεὸν Ἄραψι δέλεαρ τοῦτο
καθεικέναι τοῦ δοῦναι δίκας ἡμῖν· οὐ γὰρ τοσοῦτον
ὄπλοις ἢ χερσὶ πεποιθότες ὅσον ταῖς αὐτομάτοις ἡμῶν
συμφοραῖς ἦκον· σφαλερὰ δ' ἐλπὶς οὐκ ἐξ ἰδίας ἰσχύος
30 ἀλλ' ἐξ ἀλλοτρίας ἠρτημένη κακοπραγίας. <374> οὔτε

δὲ τὸ δυστυχεῖν οὔτε τούναντίον ἐν ἀνθρώποις βέβαιον, ἀλλ' ἔστιν ἰδεῖν ἐπαμειβομένην εἰς ἐκάτερον τὴν τύχην. καὶ τοῦτο μάθοιτ' ἂν ἐξ οἰκείων ὑποδειγμάτων. τῇ γοῦν προτέρᾳ μάχῃ κρατούντων ἐκράτησαν ἡμῶν οἱ πολέμιοι, καὶ κατὰ τὸ εἶκος νῦν ἀλώ- 5
 σονται κρατήσῃν δοκοῦντες. τὸ μὲν γὰρ ἄγαν πεποιθὸς ἀφύλακτον, οἱ φόβοι δὲ διδάσκουσι προμήθειαν· ὥστ' ἔμοιγε κακὸν τοῦ δεδοικότος ὑμῶν παρίσταται θαρσεῖν.
 <375> ὅτε γὰρ ἐθρασύνεσθε πέρα τοῦ δέοντος κατὰ τῶν ἐχθρῶν, παρὰ τὴν ἐμὴν γνώμην ἐξορηθήσαντες, 10
 καιρὸν ἔσχεν ἡ Ἀθηνίωνος ἐνέδρα· νυνὶ δ' ὁ ὄκνος ὑμῶν καὶ τὸ δοκοῦν ἄθυμον ἀσφάλειαν ἐμοὶ νίκης ἐγγυᾶται. <376> χρῆ μέντοι μέχρι τοῦ μέλλειν οὕτως ἔχειν, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις ἐγείραι τὰ φρονήματα καὶ πείσαι τοὺς ἀσεβεστάτους ὡς οὔτ' ἀνθρώπειόν τι κα- 15
 κὸν οὔτε δαιμόνιον ποτε ταπεινώσει τὴν Ἰουδαίων ἀνδραγαθίαν, ἐφ' ὅσον τὰς ψυχὰς ἔχουσιν, οὐδὲ περιόψεται τις Ἀραβα τῶν ἑαυτοῦ ἀγαθῶν δεσπότην γενόμενον, ὃν παρ' ὀλίγον πολλάκις αἰχμάλωτον ἔλαβεν.
 <377> μηδ' ὑμᾶς ταραττέτω τὰ τῶν ἀψύχων κινήματα, 20
 μηδ' ὑπολαμβάνετε τὸν σεισμὸν ἑτέρας συμφορᾶς ἕτερον γεγονέναι σημεῖον· φυσικὰ γὰρ τὰ τῶν στοιχείων πάθη, καὶ οὐδὲν ἀνθρώποις πλέον ἢ τὴν ἐν αὐτοῖς βλάβην ἐπιφέρεται. λοιμοῦ μὲν γὰρ καὶ λιμοῦ καὶ τῶν χθονίων βρασμῶν προγένοιτ' ἂν τι σημεῖον 25
 βραχύτερον· αὐτὰ δὲ ταῦτα περιγραφὴν ἔχει τὸ μέγεθος. ἐπεὶ τί δύναται τοῦ σεισμοῦ μείζον ἡμᾶς βλάψαι καὶ κρατήσας ὁ πόλεμος; <378> τέρας μέντοι μέγιστον ἀλώσεως γέγονε τοῖς ἐχθροῖς, οὐκ αὐτομάτως οὐδὲ διὰ χειρὸς ἀλλοτρίας, οἱ πρόσβεις ἡμετέρους παρὰ τὸν 30
 πάντων ἀνθρώπων νόμον ὡμῶς ἀπέκτειναν, καὶ τοιαῦτα

τῷ θεῷ θύματα περὶ τοῦ πολέμου κατέστεψαν. ἀλλ' οὐ διαφεύξονται τὸν μέγαν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνίκητον δεξιάν, δώσουσι δ' ἡμῖν ἀντίκα δίκας, ἄν τι τοῦ πατρίου φρονήματος ἔνεκεν σπένσαντες τιμωροὶ τῶν παρεσπονδημένων ἀναφανῶμεν. <379> ἴτω τις οὐχ ὑπὲρ γυναικὸς οὐδὲ τέκνων οὐδ' ὑπὲρ κινδυνευούσης πατρίδος, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν πρέσβων ἀμυνόμενος. ἐκεῖνοι στρατηγήσουσι τοῦ πολέμου τῶν ζώντων ἡμῶν ἄμεινον. προκινδυνεύσω δὲ κἀγὼ χρώμενος ὑμῖν πειθηνίοις· εὖ γὰρ ἴστε τὴν ἑαυτῶν ἀνδρείαν ἀνυπόστατον, ἂν μὴ προπετεία τινὶ βλαβῆτε.'

<380> τούτοις παρακροτήσας τὸν στρατόν, ὡς ἑώρα 5 προθύμους, ἔθνε τῷ θεῷ καὶ μετὰ τὴν θυσίαν διέβαινε τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν μετὰ τῆς δυνάμεως. στρατοπεδευσάμενος δὲ περὶ Φιλαδέλφειαν, ἐγγὺς τῶν 15 πολεμίων, περὶ τοῦ μεταξὺ φρουρίου πρὸς αὐτοὺς ἠκροβολίζετο, βουλόμενος ἐν τάχει συμβαλεῖν· ἔτυχον γὰρ κἀκεῖνοί τινας προπεπομφοῦτες τοὺς καταληψομένους τὸ ἔρμα. <381> τούτους μὲν οὖν ἀπεκρούσαντο τα- 20 χέως οἱ πεμφθέντες ὑπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν λόφον κατέσχον· αὐτὸς δὲ καθ' ἡμέραν προάγων τὴν δύναμιν εἰς μάχην παρέταττε, καὶ προυκαλεῖτο τοὺς Ἄραβας. ὡς δ' οὐδεὶς ἐπεξῆει (δεινὴ γὰρ τις αὐτοὺς κατά- 25 πληξις εἶχε, καὶ πρὸ τοῦ πλήθους ὁ στρατηγὸς Ἐλθεμος αὐὸς ἦν τῷ δέει), προσελθὼν ἐσπάραιτεν αὐτῶν τὸ χαράκωμα. <382> κἀν τούτῳ συναναγκασθέντες ἐξίασιν ἐπὶ τὴν μάχην ἄτακτοι καὶ πεφυρμένοι τοῖς ἰππεῦσιν οἱ πεξοί. πλήθει μὲν οὖν τῶν Ἰουδαίων περιῆσαν, ἐλείποντο δὲ ταῖς προθυμίαις· καίτοι διὰ 30 τὴν ἀπόγνωσιν τῆς νίκης ἦσαν καὶ αὐτοὶ παράβολοι.

- 6 <383> διὸ μέχρι μὲν ἀντείχον, οὐ πολλὸς ἦν αὐτῶν
φόνος· ὡς δ' ὑπέδειξαν αὐτῶν τὰ νῶτα, πολλοὶ μὲν
ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων πολλοὶ δ' ὑπὸ σφῶν αὐτῶν συμ-
πατούμενοι διεφθείροντο. πεντακισχίλιοι γοῦν ἔπεσον
ἐν τῇ τροπῇ, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἔφθη συνωσθὲν 5
εἰς τὸ χαράκιμα. τούτους περισχῶν ἐπολιόρκει· καὶ
μέλλοντας ἀλώσεσθαι τοῖς ὄπλοις προκατήπειγεν ἢ
δίψα, τῶν ὑδάτων ἐπιλειπόντων. <384> ὑπερηφάνει
δὲ πρεσβευομένους ὁ βασιλεὺς, καὶ λύτρα διδόντων
πεντακόσια τάλαντα μᾶλλον ἐνέκειτο. τοῦ δὲ δίψους 10
ἐκκαίοντος, ἐξιόντες κατὰ πλῆθος ἐνεχείριζον σφᾶς
αὐτοὺς τοῖς Ἰουδαίοις ἐκόντες, ὡς πέντε μὲν ἡμέραις
τετρακισχιλίους δεθῆναι, τῇ δ' ἕκτη τὸ λειπόμενον
πλῆθος ὑπ' ἀπογνώσεως ἐξελθεῖν ἐπὶ μάχην. οἷς συμ-
βαλὼν Ἡρώδης πάλιν εἰς ἑπτακισχιλίους κτείνει. 15
<385> τηλικαύτη δὲ πληγῇ τὴν Ἀραβίαν ἀμυνάμενος
καὶ σβέσας τῶν ἀνδρῶν τὰ φρονήματα προύκοψεν ὥστε
καὶ προστάτης ὑπὸ τοῦ ἔθνους αἰρεθῆναι.
- 20 <386> μεταλαμβάνει δ' αὐτὸν εὐθέως ἢ περὶ τῶν
ὄλων πραγμάτων φροντὶς διὰ τὴν πρὸς Ἀντώνιον 20
φιλίαν, Καῖσαρος περὶ Ἄκτιον νενικηκότος. παρῆχε
μέντοι δέους πλέον ἢ ἔπασχεν. οὐπω γὰρ ἐαλωκέναι
Καῖσαρ Ἀντώνιον ἔκρινεν, Ἡρώδου συμμέμοντος. <387>
ὁ γε μὴν βασιλεὺς ὁμόσε χωρῆσαι τῷ κινδύνῳ διέγνω·
καὶ πλεύσας εἰς Ῥόδον ἔνθα διέτριβε Καῖσαρ, πρόσ- 25
εἰσιν αὐτῷ δίχα διαδήματος, τὴν μὲν ἐσθῆτα καὶ τὸ
σῆμα ἰδιώτης, τὸ δὲ φρόνημα βασιλεὺς. μηδὲν γοῦν
τῆς ἀληθείας ὑποστειλάμενος ἀντικρὺς εἶπεν <388>
'ἐγώ, Καῖσαρ, ὑπ' Ἀντωνίου τῶν Ἰουδαίων βασιλεὺς
γενόμενος, ἐν πᾶσιν ὁμολογῶ γεγονέναι χρήσιμος 30

Αντωνίῳ. καὶ οὐδὲ τοῦτ' ἂν ὑποστείλαιμην εἰπεῖν,
 ὅτι πάντως ἂν με μετὰ τῶν ὄπλων ἐπείρασας εὐχάριστον,
 εἰ μὴ διεκάλυψαν Ἄραβες. κατὰ συμμαχίαν μέντοι γ'
 αὐτῷ κατὰ τὸ δυνατὸν καὶ σίτου πολλὰς ἔπεμψα μυ-
 5 ριάδας. ἀλλ' οὐδὲ μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ πληγὴν κατέ-
 λιπον τὸν εὐεργέτην, <389> ἐγενόμενῃ δὲ σύμβουλος
 ἄριστος, ὡς οὐκέτι χρήσιμος ἦμην σύμμαχος, μίαν
 εἶναι λέγων τῶν παισθέντων διόρθωσιν, τὸν Κλεο-
 πάτρας θάνατον, ἣν ἀνελόντι καὶ χρήματα καὶ τείχη
 10 πρὸς ἀσφάλειαν καὶ στρατιὰν καὶ ἑμαυτὸν ὑπισχνού-
 μην κοινωὸν τοῦ πρὸς σὲ πολέμου. <390> τοῦ δ'
 ἄρα τὰς ἀκοὰς ἀπέφραξαν οἱ Κλεοπάτρας ἡμεροὶ καὶ
 θεὸς ὁ σοὶ τὸ κρατεῖν χαρισάμενος. συνήτημαί δ'
 Ἀντωνίῳ, καὶ τέθεικα μετὰ τῆς ἐκείνου τύχης τὸ διά-
 15 δημα. πρὸς σὲ δ' ἦλθον ἔχων τὴν ἀρετὴν τῆς σωτη-
 ρίας ἐλπίδα, καὶ προύλαβον ἐξετασθήσεσθαι ποταπὸς
 φίλος, οὐ τίνος ἐγενόμενῃ.'

<391> πρὸς ταῦτα Καῖσαρ 'ἀλλὰ σώζου γε' ἔφη 2
 'καὶ βασίλευε νῦν βεβαιότερον· ἄξιός γάρ εἰ πολλῶν
 20 ἄρχειν, οὕτω φιλίας προῦστάμενος. πειρῶ δὲ καὶ τοῖς
 εὐτυχεστέροις διαμένειν πιστός· ὡς ἔγωγε λαμπροτάτας
 ὑπὲρ τοῦ σοῦ φρονήματος ἐλπίδας ἔχω. καλῶς μέντοι
 γ' ἐποίησεν Ἀντώνιος Κλεοπάτρα πεισθεὶς μᾶλλον ἢ
 σοί· καὶ γὰρ σὲ κεκερδήκαμεν ἐκ τῆς ἀνοίας αὐτοῦ.
 25 <392> κατάρχεις δ', ὡς ἔοικεν, εὐποιίας, δι' ὧν μοι
 γράφει Κύντος Δίδιος συμμαχίαν σε πεπομφέναι πρὸς
 τοὺς μονομάχους αὐτῷ. νῦν μὲν οὖν δόγματι τὸ βέ-
 βαιὸν σοὶ τῆς βασιλείας ἐξαγγέλλω· πειράσομαι δὲ καὶ
 αὐθις ἀγαθὸν σέ τι ποιεῖν, ὡς μὴ ζητοίης Ἀντώνιον.'

30 <393> τούτοις φιλοφρονησάμενος τὸν βασιλέα, καὶ 3
 § 391 = Ant. Iud. XV 195.

περιθεὶς αὐτῷ τὸ διάδημα, δόγματι διεσήμαινε τὴν
 δωρεάν, ἐν ᾧ πολλὰ μεγαλοφρόνως εἰς ἔπαινον τάν-
 δρὸς ἐφθέγγετο. ὁ δὲ δώροις ἐκμειλιξάμενος αὐτὸν
 ἐξηγεῖτό τινα τῶν Ἀντωνίου φίλων Ἀλέξανδρον, ἰκέτην
 γενόμενον· ἐνῆκα δ' ἡ Καίσαρος ὀργή, πολλὰ καὶ χαλεπὰ 5
 μεμφομένου τὸν ἐξαιτούμενον, οἷς διεκρούσατο τὴν
 δέησιν. <394> μετὰ δὲ ταῦτα πορευόμενον ἐπ' Αἴγυπτον
 διὰ Συρίας Καίσαρα παντὶ τῷ βασιλικῷ πλούτῳ δε-
 ξάμενος Ἡρώδης τότε πρῶτον καὶ συνιπάσατο ποιου-
 μένω περὶ Πτολεμαῖδα τῆς δυνάμεως ἐξέτασιν, εἰστίασέ 10
 τε σὺν ἅπασι τοῖς φίλοις· μεθ' οὓς καὶ τῇ λοιπῇ
 στρατιᾷ πρὸς εὐωχίαν πάντα διέδωκε. <395> προ-
 νόησε δὲ καὶ διὰ τῆς ἀνύδρου πορευομένοις μέχρι
 Πηλουσίου παρασχεῖν ὕδωρ ἄφθονον, ἐπανιοῦσί θ'
 ὁμοίως· οὐδ' ἔστιν ὅ τι τῶν ἐπιτηδείων ἐνεδέησε τῇ 15
 δυνάμει. δόξα γοῦν αὐτῷ τε Καίσαρι καὶ τοῖς στρα-
 τιώταις παρέστη, πολλῷ βραχυτέραν Ἡρώδη περιεῖναι
 βασιλείαν πρὸς ἃ παρέσχεν. <396> διὰ τοῦτο, ὡς
 ἦκεν εἰς Αἴγυπτον, ἤδη Κλεοπάτρας καὶ Ἀντωνίου
 τεθνεώτων, οὐ μόνον αὐτοῦ ταῖς ἄλλαις τιμαῖς, ἀλλὰ 20
 καὶ τῇ βασιλείᾳ προσέθηκε τὴν θ' ὑπὸ Κλεοπάτρας
 ἀποτμηθεῖσαν χώραν καὶ ἔξωθεν Γάδαρα καὶ Ἴππον
 καὶ Σαμάρειαν, πρὸς δὲ τούτοις τῶν παραλίων Γάζαν
 καὶ Ἀνθηδόνα καὶ Ἰόπην καὶ Στρατάωνος πύργον.
 <397> ἐδώρησατο δ' αὐτῷ καὶ πρὸς φυλακὴν τοῦ σώ- 25
 ματος τετρακοσίους Γαλάτας, οἱ πρότερον ἔδορυφόρον
 Κλεοπάτραν. οὐδὲν δ' οὕτως ἐνήγυν αὐτὸν εἰς τὰς
 δωρεὰς ὡς τὸ μεγαλόφρον τοῦ λαμβάνοντος.

4 <398> μετὰ δὲ τὴν πρώτην Ἀκτιάδα προστίθησιν
 αὐτοῦ τῇ βασιλείᾳ τὸν τε Τράχωνα καλούμενον καὶ 30

τὴν προσεχῆ Βαταναίαν τε καὶ τὴν Ἀύρανιτιν χώραν
 ἐξ αἰτίας τοιαῦδε. Ζηνόδωρος ὁ τὸν Λυσανίου με-
 μισθωμένος οἶκον οὐ διέλειπεν ἐπαφίεις τοὺς ἐκ τοῦ
 Τράχωνος ληστὰς Δαμασκηνοῖς. οἱ δ' ἐπὶ Ὑάρρωνα
 5 τὸν ἡγεμόνα τῆς Συρίας καταφυγόντες ἐδεήθησαν δη-
 λῶσαι τὴν συμφορὰν αὐτῶν Καίσαρι. Καῖσαρ δὲ γνοὺς
 ἀντεπέστειλεν ἐξαιρεθῆναι τὸ ληστήριον. <399> στρα-
 τεύσας οὖν Ὑάρρων ἐκάθηρέ τε τῶν ἀνδρῶν τὴν γῆν
 καὶ ἀφαιρεῖται Ζηνόδωρον, ἣν ὕστερον Καῖσαρ, ὡς
 10 μὴ γένοιτο πάλιν ὄρητήριον τοῖς λησταῖς ἐπὶ τὴν
 Δαμασκόν, Ἡρώδη δίδωσιν. κατέστησε δ' αὐτὸν καὶ
 Συρίας ὅλης ἐπίτροπον, ἔτει δεκάτῳ πάλιν ἐλθὼν εἰς
 τὴν ἐπαρχίαν, ὡς μηδὲν ἐξεῖναι δίχα τῆς ἐκείνου συμ-
 βουλίας τοῖς ἐπιτρόποις διοικεῖν. <400> ἐπεὶ δὲ τε-
 15 λευτᾷ Ζηνόδωρος, προσένειμεν αὐτῷ καὶ τὴν μεταξὺ
 Τράχωνος καὶ τῆς Γαλιλαίας γῆν ἅπασαν. ὁ δὲ τού-
 των Ἡρώδη μείζον ἦν, ὑπὸ μὲν Καῖσαρος ἐφιλεῖτο
 μετ' Ἀγρίππαν, ὑπ' Ἀγρίππα δὲ μετὰ Καίσαρα. ἐνθεν
 ἐπὶ πλεῖστον μὲν εὐδαιμονίας προούκοψεν, εἰς μείζον
 20 δ' ἐξήρθη φρόνημα, καὶ τὸ πλεόν τῆς μεγαλονοίας
 ἐπέτεινεν εἰς εὐσέβειαν.

<401> πεντεκαιδεκάτῳ γοῦν ἔτει τῆς βασιλείας 21
 αὐτὸν τε τὸν ναὸν ἐπεσκεύασε, καὶ τὴν περὶ αὐτὸν
 ἀνετειχίσατο χώραν τῆς οὔσης διπλασίαν, ἀμέτροις
 25 μὲν χρησάμενος τοῖς ἀναλώμασιν, ἀνυπερβλήτῳ δὲ τῇ
 πολυτελείᾳ. τεκμήριον δ' ἦσαν αἱ μεγάλαι στοαὶ περὶ
 τὸ ἱερόν καὶ τὸ βόρειον ἐπ' αὐτῷ φρούριον· ἃς μὲν
 γὰρ ἀνφοδομήσεν ἐκ θεμελίων, τὸ δ' ἐπεσκεύασε
 πλούτῳ δαφιλεῖ, κατ' οὐδὲν τῶν βασιλείων ἔλατ-
 30 του· ὁ Ἀντωνίαν ἐκάλεσεν εἰς τὴν Ἀντωνίου τιμῆν.

<402> τό γε μὴν ἑαυτοῦ βασιλείου κατὰ τὴν ἄνω δει-
 μάμενος πόλιν, δύο τοὺς μεγίστους καὶ περικαλλεστά-
 τους οἴκους, οἷς οὐδ' ὁ ναός πη συνεκρίνετο, προση-
 γόρευσεν ἀπὸ τῶν φίλων, τὸν μὲν Καισάρειον τὸν δ'
 Ἀγρίππειον.

5

2 <403> ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἴκοις μόνον τὴν μνήμην
 αὐτῶν καὶ τὰς ἐπικλήσεις περιέγραψε, διέβη δ' εἰς
 ὅλας πόλεις αὐτῶ τὸ φιλότιμον. ἐν μὲν γε τῇ Σαμα-
 ρείτιδι πόλιν καλλίστῳ περιβόλῳ τειχισάμενος ἐπὶ στα-
 δίους εἴκοσι, καὶ καταγαγὼν ἑξακισχιλίους εἰς αὐτὴν 10
 οἰκήτορας, γῆν τε τούτοις προσνείμας λιπαρωτάτην,
 κἂν μέσῳ τῷ κτίσματι ναόν τ' ἐνιδρυσάμενος τῷ
 Καίσαρι μέγιστον καὶ περὶ αὐτὸν τέμενος ἀποδείξας
 τριῶν ἡμισυ σταδίων, τὸ ἄστυ Σεβαστήν ἐπεκάλεσεν.
 ἑξαίρετον δὲ τοῖς ἐν αὐτῷ παρέσχεν εὐνομίαν.

15

3 <404> ἐπὶ τούτοις δωρησαμένου τοῦ Καίσαρος
 αὐτὸν ἐτέρας προσθέσει χώρας, ὃ δὲ κἂν ταῦθα ναὸν
 αὐτῷ λευκῆς μαρμάρου καθιδρύσατο παρὰ τὰς Ἰορδά-
 νου πηγὰς· καλεῖται δὲ Πάνειον ὁ τόπος. <405> ἐνθα
 κορυφὴ μὲν τις ὄρους εἰς ἄπειρον ὕψος ἀνατείνεται, 20
 παρὰ δὲ τὴν ὑπόρειον λαγόνα συνηρεφὲς ἄντρον ὑπαν-
 οίγει, δι' οὗ βαραθρόδης κρημνὸς εἰς ἀμέτρητον
 ἀπορροῶγα βαθύνεται, πληθύνει δ' ὕδατος ἀσαλεύτου,
 καὶ τοῖς καθιμῶσί τι πρὸς ἔρευναν γῆς οὐδὲν μῆκος
 ἕξαρκεῖ. <406> τοῦ δ' ἄντρου κατὰ τὰς ἕξωθεν ῥίζας 25
 ἀνατέλλουσιν αἱ πηγαί· καὶ γένεσις μὲν, ὡς ἐνιοὶ
 δοκοῦσιν, ἐνθεν Ἰορδάνου, τὸ δ' ἀκριβὲς ἐν τοῖς ἕξῃς
 δηλώσομεν.

4 <407> ὃ δὲ βασιλεὺς κἂν Ἰεριχοῖ μεταξὺ Κύπρου

§ 402 = Ant. Iud. XV 318.

§ 403 = Ant. Iud. XV 296.

§ 404 = Ant. Iud. XV 363.

τοῦ φρουρίου καὶ τῶν προτέρων βασιλείων ἄλλα κατα-
 σκευάσας ἀμείνω καὶ χρησιμώτερα πρὸς τὰς ἐπιδημίας,
 ἀπὸ τῶν αὐτῶν ὠνόμασε φίλων. καθόλου τ' εἶπεῖν,
 οὐκ ἔστιν ὄντινα τῆς βασιλείας ἐπιτήδειον τόπον τῆς
 5 πρὸς Καίσαρα τιμῆς γυμνὸν εἶασεν. ἐπειδὴ δὲ τὴν
 ἰδίαν χώραν ἐπλήρωσε ναῶν, εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ
 τὰς τιμὰς ὑπερεξέχεε, καὶ πολλαῖς πόλεσιν ἐνιδρύσατο
 Καισάρεια. <408> κατιδὼν δὲ κἀν τοῖς παραλίοις πό- 5
 λιν ἤδη μὲν κάμνουσαν (Στράτωνος ἐκαλεῖτο πύργος),
 10 διὰ δ' εὐφύϊαν τοῦ χωρίου δέξασθαι δυναμένην τὸ
 φιλότιμον αὐτοῦ, πᾶσαν ἀνέκτισε λευκῷ λίθῳ καὶ λαμ-
 προτάτοις ἐκόσμησε βασιλείοις, ἐν ἧ ἡ μάλιστα τὸ φύσει
 μεγαλόνουν ἐπεδείξατο. <409> μεταξὺ γὰρ Δώρων
 καὶ Ἰόπης, ὧν ἡ πόλις μέση κεῖται, πᾶσαν εἶναι συμ-
 15 βέβηκε τὴν παραλίον ἀλίμενον, ὡς πάντα τὸν τὴν Φοι-
 νικήν ἐπ' Αἰγύπτου παραπλέοντα σαλεύειν ἐν πελάγει
 διὰ τὴν ἐκ λιβὸς ἀπειλήν, ᾧ καὶ μετρίως ἐπαυρίζοντι
 τηλικούτου ἐγείρεται κῶμα πρὸς ταῖς πέτραις ὥστε
 τὴν ὑποστροφὴν τοῦ κύματος ἐπὶ πλεῖστον ἔξαγριοῦν
 20 τὴν θάλατταν. <410> ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τοῖς ἀναλώ-
 μασι καὶ τῇ φιλοτιμίᾳ νικήσας τὴν φύσιν μείζονα μὲν
 τοῦ Πειραιῶς λιμένα κατεσκεύασεν, ἐν δὲ τοῖς μυχοῖς
 αὐτοῦ βαθεῖς ὄρμους ἐτέρους. <411> καθ' ἅπαν δ' 6
 ἔχων ἀντιπράττοντα τὸν τόπον, ἐφιλονίκησε πρὸς τὴν
 25 δυσχέρειαν, ὡς τὴν μὲν ὀχυρότητα τῆς δομήσεως δυσά-
 λωτον εἶναι τῇ θαλάττῃ, τὸ δὲ κάλλος ὡς ἐπὶ μηδενὶ
 δυσκόλῳ κεκοσμηῆσθαι. συμμετροσηάμενος γὰρ ὅσον
 εἰρήκαμεν τῷ λιμένι μέγεθος, καθίει λίθους ἐπ' ὀργυιᾶς
 εἴκοσιν εἰς τὸ πέλαγος, ὧν ἦσαν οἱ πλεῖστοι μῆκος
 30 ποδῶν πεντήκοντα, βάθος ἐννέα, εὖρος δέκα, τινὲς δὲ

καὶ μείζους. <412> ἐπεὶ δ' ἀνεπληρώθη τὸ βάθος, οὕτως ἤδη τὸ ὑπερέχον τοῦ πελάγους τεῖχος ἐπὶ διακοσίους πόδας ἠϋρύνετο, ὧν οἱ μὲν ἑκατὸν προδεδομητο πρὸς τὴν ἀνακοπὴν τοῦ κύματος (προκυμία γοῦν ἐκλήθη), τὸ δὲ λοιπὸν ὑπόκειται τῷ περιθέοντι λιθίνῳ 5
 7 τείχει. τοῦτο δὲ πύργοις διείληπται μεγίστοις, ὧν ὁ πρῶτος καὶ περικαλλέστατος ἀπὸ τοῦ Καίσαρος προγόνου Δρούσειον κέκληται. <413> ψαλίδες δὲ πυκναὶ πρὸς καταγωγὴν τῶν ἐνορμιζομένων· καὶ τὸ πρὸ αὐτῶν πᾶν κύκλῳ νάγμα τοῖς ἀποβαίνουσι πλατὺς περίπατος. 10 ὁ δ' εἰσπλους βόρειος (αἰθριώτατος γὰρ ἀνέμων τῷ τόπῳ βορέας), κάπλι τοῦ στόματος κολοσσοὶ τρεῖς ἑκατέρωθεν ὑπεστηριγμένοι κίουσιν, ὧν τοὺς μὲν ἐκ λαιᾶς χειρὸς εἰσπλεόντων πύργος ναστὸς ἀνέχει, τοὺς δ' ἐκ δεξιῶν δὴ ὀρθοὶ λίθοι συνεξευγμένοι, τοῦ κατὰ θά- 15
 17 τερον χεῖλος πύργου μείζονες. <414> προσεχειῖς δ' οἰκίαι τῷ λιμένι, λευκοῦ καὶ αὐταὶ λίθου, καὶ κατατείνοντες ἐπ' αὐτὸν οἱ στενωποὶ τοῦ ἄστεος, πρὸς ἐν διάστημα μεμετροημένοι. καὶ τοῦ στόματος ἀντικρὸν ναὸς Καίσαρος ἐπὶ γηλόφου, κάλλει καὶ μεγέθει διά- 20
 22 φορος· ἐν δ' αὐτῷ κολοσσὸς Καίσαρος, οὐκ ἀποδέων τοῦ Ὀλυμπίασι Διός, ᾧ καὶ προσεΐκασται, Ῥώμης δ' ἴσος Ἦρα τῇ κατ' Ἄργος. ἀνέθηκε δὲ τῇ μὲν ἐπαρχίᾳ τὴν πόλιν, τοῖς ταύτῃ δὲ πλοῖζομένοις τὸν λιμένα, Καίσαρι δὲ τὴν τιμὴν τοῦ κτίσματος· Καισάρειαν γοῦν 25
 8 ὠνόμασεν αὐτήν. <415> τά γε μὴν λοιπὰ τῶν ἔργων, ἀμφιθέατρον καὶ θέατρον καὶ ἀγοράν, ἄξια τῆς προσηγορίας ἐνιδρύσατο. καὶ πεντετηρικοὺς ἀγῶνας καταστησάμενος ὁμοίως ἐκάλεσεν ἀπὸ τοῦ Καίσαρος, πρῶτος αὐτὸς ἄθλα μέγιστα προθεῖς ἐπὶ τῆς ἑκατοστῆς 30

ἐνενηκοστῆς δευτέρας ὀλυμπιάδος, ἐν οἷς οὐ μόνον οἱ νικῶντες ἀλλὰ καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς καὶ τρίτοι τοῦ βασιλικοῦ πλούτου μετελάμβανον.

〈416〉 ἀνακτίσας δὲ καὶ Ἀνθηδόνα τὴν παράλιον
 5 καταρομφθεῖσαν ἐν πολέμοις, Ἀγροίππειον προσηγόρευ-
 σεν· τοῦ δ' αὐτοῦ φίλου δι' ὑπερβολὴν εὐνοίας κάπλι
 τῆς πύλης ἐχάραξε τοῦνομα, ἦν αὐτὸς ἐν τῷ ναῷ
 κατεσκεύασεν.

〈417〉 φιλοπάτωρ γε μὴν, εἰ καὶ τις ἕτερος. καὶ 9
 10 γὰρ τῷ πατρὶ μνημεῖον κατέστησε πόλιν, ἦν ἐν τῷ
 καλλίστῳ τῆς βασιλείας πεδίῳ κτίσας ποταμοῖς τε καὶ
 δένδροισι πλουσίαν ὠνόμασεν Ἀντιπατρίδα. καὶ τὸ
 ὑπὲρ Ἱεριχοῦντος φρούριον ὄχυρότητι καὶ κάλλει διά-
 φορον τειχίσας, ἀνέθηκε τῇ μητρὶ προσειπὼν Κύπρον,

15 〈418〉 Φασαήλῳ δὲ τὰδελφῷ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις
 ὁμώνυμον πύργον, οὗ τό τε σχῆμα καὶ τὴν ἐν τῷ με-
 γέθει πολυτέλειαν διὰ τῶν ἐξῆς δηλώσομεν. καὶ πόλιν
 ἄλλην κτίσας κατὰ τὸν ἀπὸ Ἱεριχοῦς ἰόντων ἀύλων
 πρὸς βορέαν Φασαηλίδα ὠνόμασεν.

10 〈419〉 παραδοὺς δ' αἰῶνι τοὺς τ' οἰκείους καὶ φί- 10
 λους, οὐδὲ τῆς αὐτοῦ μνήμης ἠμέλησεν, ἀλλὰ φρού-
 ριον ἐπιτειχίσας τῷ πρὸς Ἀραβίαν ὄρει προσηγόρευσεν
 Ἡρώδειον ἀφ' ἑαυτοῦ. τὸν δὲ μαστοειδῆ κολωνὸν
 ὄντα χειροποίητον, ἐξήκοντα σταδίων ἄπωθεν Ἱεροσο-
 5 λύμων, ἐκάλεσε μὲν ὁμοίως, ἐξήσκησε δὲ φιλοτιμότερον.
 〈420〉 στρογγύλοις μὲν γὰρ τὴν ἄκραν πύργοις πε-
 ριέσχεν, ἐπλήρωσε δὲ τὸν περίβολον βασιλείοις πολυ-
 τελεστάτοις, ὡς μὴ μόνον τὴν ἔνδον τῶν οἰκημάτων
 ὄψιν εἶναι λαμπράν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔξωθεν τοίχοις καὶ

§ 416 = Ant. Iud. XVI 136.

§ 417 = Ant. Iud. XVI 142.

§ 419 = Ant. Iud. XV 323.

θριγκοῖς καὶ στέγαις περικεχύσθαι τὸν πλοῦτον δαψιλῆ. πόρρωθεν δὲ μεγίστοις ἀναλώμασιν ὑδάτων πλῆθος εἰσήγαγε, καὶ βαθμοῖς διακοσίοις λευκοτάτης μαρμάρου τὴν ἄνοδον διέλαβεν· ἦν γὰρ δὴ τὸ γήλοφον ἐπιεικῶς ὑψηλὸν καὶ πᾶν χειροποίητον. <421> κατε- 5 σκεύασε δὲ καὶ περὶ τὰς ῥίξας ἄλλα βασίλεια, τὴν τ' ἀποσκευὴν καὶ τοὺς φίλους δέξασθαι δυνάμενα, ὥστε τῷ μὲν πάντ' ἔχειν πόλιν εἶναι δοκεῖν τὸ ἔρμα, τῇ περιγραφῇ δὲ βασίλειον.

11 <422> τοσαῦτα δ' οὖν κτίσας πλείσταις καὶ τῶν 10 ἔξω πόλεων τὸ μεγαλόψυχον ἐπεδείξατο, Τριπόλει μὲν γὰρ καὶ Δαμασκῷ καὶ Πτολεμαῖδι γυμνάσια, Βύβλω δὲ τεῖχος, ἐξέδρας τε καὶ στοὰς καὶ ναοὺς καὶ ἀγορὰς Βηρουτῷ κατασκευάσας καὶ Τύρῳ, Σιδῶνί γε μὴν καὶ Δαμασκῷ θέατρα, Λαοδικεῦσι δὲ τοῖς παραλίοις ὑδά- 15 των εἰσαγωγὴν, Ἀσκαλωνίταις δὲ βαλανεῖα καὶ κρήνας πολυτελεῖς, πρὸς δὲ περιστυλα θαυμαστὰ τὴν τ' ἐργασίαν καὶ τὸ μέγεθος· εἰσὶ δ' οἷς ἄλση καὶ λειμῶνας ἀνέθηκεν. <423> πολλαὶ δὲ πόλεις, ὥσπερ κοινωνοὶ τῆς βασιλείας, καὶ χώραν ἔλαβον παρ' αὐτοῦ· γυμνα- 20 σιαρχίαις δ' ἄλλας ἐπετησίαις τε καὶ διηνεκέσιν ἐδωρήσατο προσόδους κατατάξας, ὥσπερ Κόροις, ἵνα μηδέποτε ἔκλείπη τὸ γέρας. <424> σῆτόν γε μὴν πᾶσιν ἐχορήγησε τοῖς δεομένοις, καὶ τῇ Ῥόδῳ χρήματα μὲν εἰς ναυτικοῦ κατασκευὴν παρέσχε πολλαχοῦ καὶ πολ- 25 λάκις, ἐμπρησθὲν δὲ τὸ Πύθιον ἰδίαις ἀναλώμασιν ἄμεινον ἀνεδείματο. <425> καὶ τί δεῖ λέγειν τὰς εἰς Λυκίους ἢ Σαμίους δωρεάς, ἢ τὴν δι' ὅλης τῆς Ἰωνίας, ἐν οἷς ἐδεήθησαν ἕκαστοι, δαψίλειαν; ἀλλ' Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι Νικοπολίται τε καὶ τὸ κατὰ Μυσίαν 30

Πέργαμον οὐ τῶν Ἡρώδου γέμουσιν ἀναθημάτων; τὴν δ' Ἀντιοχέων τῶν ἐν Συρίᾳ πλατεΐαν οὐ φευκτὴν οὕσαν ὑπὸ βορβόρου κατέστρωσέ τε, σταδίων εἴκοσι τὸ μῆκος οὕσαν, ξεστῆ μαρμάρῳ, καὶ πρὸς τὰς τῶν
 5 ὑετῶν ἀποφυγὰς ἐκόσμησεν ἰσομήκει στοᾶ;

<426> ταῦτα μὲν ἂν τις εἴποι ἴδια τῶν εὖ πα- 12
 θόντων δῆμων ἐκάστου· τὸ δ' Ἠλείοις χαρισθὲν οὐ μόνον κοινὸν τῆς Ἑλλάδος ἀλλ' ὅλης τῆς οἰκουμένης δῶρον, εἰς ἣν ἡ δόξα τῶν Ὀλυμπίασιν ἀγῶνων διικνεῖ-
 10 ται· <427> τούτους γὰρ δὴ καταλυομένους ἀπορία χρημάτων ὄρων, καὶ τὸ μόνον λείψανον τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ὑπορρέον, οὐ μόνον ἀγωνοθέτης ἥς ἐπέτυχε πεντετηρίδος εἰς Ῥώμην παραπλέων ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ
 15 πρὸς τὸ διηνεκὲς πόρους χρημάτων ἀπέδειξεν, ὡς μηδέποτε ἀγωνοθετοῦσαν τὴν μνήμην ἐπιλιπεῖν. <428> ἀνήνυτον δ' ἂν εἴη χρεῶν διαλύσεις ἢ φόρων ἐπέξι-
 εῖναι, καθάπερ Φασαηλίταις καὶ Βαλανεώταις καὶ τοῖς περὶ τὴν Κιλικίαν πολιχνίοις τὰς ἐτησίους εἰσφορὰς ἐπεκούφισεν. πλειστόν γε μὴν αὐτοῦ τῆς μεγαλονοίας
 20 ἔθραυσεν ὁ φόβος, ὡς μὴ δόξειεν ἐπίφθονος ἢ τι θηρᾶσθαι μείζον, εὐεργετῶν τὰς πόλεις πλέον τῶν ἐχόντων.

<429> ἐχρήσατο δὲ καὶ σώματι πρὸς τὴν ψυχὴν 13
 ἀναλόγῳ, κνηγέτης μὲν ἄριστος αἰεὶ γενόμενος, ἐν ᾧ μάλιστα δι' ἐμπειρίας ἰππικῆς ἐπετύγχανε· μιᾶ γοῦν
 25 ἡμέρᾳ ποτὲ τετταράκοντα θηρίων ἐκράτησεν. ἔστι δὲ καὶ στυρόφος μὲν ἡ χώρα, τὸ πλέον δ' ἐλάφων καὶ ὄνων ἀγρίων εὐπόρος. πολεμιστῆς δ' ἀνυπόστατος·
 <430> πολλοὶ γοῦν κὰν ταῖς γυμνασίαις αὐτὸν κατε-
 30 εὔστοχώτατον ἰδόντες. πρὸς δὲ τοῖς ψυχικοῖς καὶ τοῖς

σωματικοῖς προτερήμασιν ἐχρήσατο δεξιᾷ καὶ τύχη· καὶ γὰρ σπανίως ἔπταισεν ἐν πολέμῳ, καὶ τῶν πταισμάτων οὐκ αὐτὸς αἴτιος ἀλλ' ἢ προδοσία τινῶν ἢ προπέτεια στρατιωτῶν ἐγένετο.

22 <431> τὰς γε μὴν ὑπαίθρους εὐπραγίας ἢ τύχη 5
τοῖς κατ' οἶκον ἀνιαροῖς ἐνεμέσθησε, καὶ κακοδαιμονᾶν ἐκ γυναικὸς ἤρξατο, περὶ ἣν μάλιστ' ἐσπούδασεν.
<432> ἐπειδὴ γὰρ εἰς τὴν ἀρχὴν παρῆλθεν, ἀπο-
πεμφάμενος ἦν ιδιώτης ὢν ἤκτο γαμετήν, γένος δ' ἦν
ἐξ Ἱεροσολύμων, Δωρὶς ὄνομα, γαμεῖ Μαριάμην τὴν 10
'Αλεξάνδρου τοῦ Ἀριστοβούλου θυγατέρα, δι' ἣν αὐτῷ
στασιασθῆναι συνέβη τὸν οἶκον, καὶ τάχιον μὲν, μάλιστα δὲ μετὰ τὴν ἐκ Ῥώμης ἄφιξιν. <433> πρῶτον
μὲν γὰρ τὸν ἐκ τῆς Δωρίδος υἱὸν Ἀντίπατρον διὰ
τοὺς ἐκ Μαριάμης ἐφυγάδευσε τῆς πόλεως, μόναις 15
ταῖς ἐορταῖς ἐφεῖς κατιέναι. ἔπειτα τὸν πάππον τῆς
γυναικὸς Ἰρκανόν, ἐκ Πάρθων πρὸς αὐτὸν ἐλθόντα,
δι' ὑπόνοιαν ἐπιβουλῆς ἀνεῖλεν, ὃν ἠχμαλωτίσατο μὲν
Βαρσαφάρνης καταδραμῶν Συρίαν, ἐξητήσαντο δὲ κατ'
οἴκτον οἱ ὑπὲρ Εὐφράτην ὁμοεθνεῖς. <434> καὶ εἴ γε 20
τούτοις ἐπέισθη παραινοῦσι μὴ διαβῆναι πρὸς Ἡρώδη,
οὐκ ἂν παραπώλετο. δέλεαρ δ' αὐτῷ θανάτου
τῆς υἱωνῆς ὁ γάμος κατέστη· τούτῳ γὰρ πεποιδῶς καὶ
περιττόν τι τῆς πατρίδος ἐφιέμενος ἦκε. παρῶξυνε
δ' Ἡρώδη οὐκ αὐτὸς ἀντιποιοῦμενος βασιλείας, ἀλλ' 25
ἐπειδὴ τὸ βασιλεύειν ἐπέβαλλεν αὐτῷ.

2 <435> τῶν δ' ἐκ Μαριάμης πέντε τέκνων αὐτῷ
γενομένων δύο μὲν θυγατέρες τρεῖς δ' ἦσαν υἱεῖς.
καὶ τούτων ὁ νεώτατος μὲν ἐν Ῥώμῃ παιδευόμενος
τελευτᾷ· δύο δὲ τοὺς πρεσβυτέρους βασιλικῶς ἤγε, διὰ 30

τε τὴν μητρῶαν εὐγένειαν καὶ ὅτι βασιλεύοντι γεγόνεσαν αὐτῷ. <436> τὸ δὲ τούτων ἰσχυρότερον, ὁ Μαριάμης ἔρως συνήργει, καθ' ἡμέραν ἐκκαίων Ἡρώδην λαβρότερον, ὡς μηδενὸς τῶν διὰ τὴν στερογομένην
 5 λυπηρῶν αἰσθάνεσθαι. τοσοῦτον γὰρ ἦν μῖσος εἰς αὐτὸν τῆς Μαριάμης ὅσος ἐκείνου πρὸς αὐτὴν ἔρως. <437> ἔχουσα δὲ τὴν μὲν ἀπέχθειαν ἐκ τῶν πραγμάτων εὐλογον, τὴν δὲ παρρησίαν ἐκ τοῦ φιλεῖσθαι, φανερῶς ὠνειδίξεν αὐτῷ τὰ κατὰ τὸν πάππον Ἰρκανὸν
 10 καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἰωνάθην. οὐδὲ γὰρ τούτου καίπερ ὄντος παιδὸς ἐφείσατο, δοὺς μὲν αὐτῷ τὴν ἀρχιερωσύνην ἐπτακαιδεκέτει, μετὰ δὲ τὴν τιμὴν κτείνας εὐθέως, ἐπειδὴ τὴν ἱεράν ἐσθῆτα λαβόντι καὶ τῷ βωμῷ προσελθόντι καθ' ἑορτὴν ἄθρονον ἐπεδάκρυσε τὸ πλῆθος.
 15 πέμπεται μὲν οὖν ὁ παῖς διὰ νυκτὸς εἰς Ἱεριχοῦντα, ἐκεῖ δὲ κατ' ἐντολὴν ὑπὸ τῶν Γαλατῶν βαπτιζόμενος ἐν κολυμβήθρα τελεντᾷ.

<438> διὰ ταῦθ' Ἡρώδην μὲν ὠνειδίξεν ἢ Μα-
 3 ριάμμη, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα δει-
 20 ναῖς ἐξύβριζε λοιδορίαις. ἀλλ' ὁ μὲν πεφίμωτο τοῖς ἡμέροις, δεινὴ δὲ τὰς γυναῖκας ἀγανάκτησις εἰσῆει, καὶ πρὸς ὃ μάλιστα κινήσειν τὸν Ἡρώδην ἔμελλον, εἰς μοιχείαν διέβαλλον αὐτήν, <439> ἄλλα τε πολλὰ πρὸς τὸ πιθανὸν ἐνσκευαζόμεναι, καὶ κατηγοροῦσαι
 25 διότι τὴν εἰκόνα τὴν ἑαυτῆς πέμψειεν εἰς Αἴγυπτον Ἀντωνίῳ, καὶ δι' ὑπερβολὴν ἀσελγείας ἀποῦσαν δείξειεν ἑαυτὴν ἀνθρώπῳ γυναικομανοῦντι καὶ βιάζεσθαι δυναμένῳ. <440> τοῦθ' ὥσπερ σκηπτὸς ἐμπεσῶν ἐτάραξεν Ἡρώδην, μάλιστα μὲν διὰ τὸν ἔρωτα ξηλο-
 30 τύπως ἔχοντα, λογιζόμενον δὲ καὶ τὴν Κλεοπάτρας

δεινότητα, δι' ἣν *Λυσανίας* ὁ βασιλεὺς ἀνήρητο καὶ *Μάλιχος* ὁ Ἄραψ· οὐ γὰρ ἀφαιρέσει γαμετῆς ἐμέτρει τὸν κίνδυνον, ἀλλὰ θανάτῳ.

4 <441> μέλλων οὖν ἀποδημήσειν Ἰωσήπῳ τάνδρῳ
Σαλώμης τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ (πιστὸς δ' ἦν καὶ διὰ τὸ 5
 κῆδος εὐνοῦς) παρατίθεται τὴν γυναῖκα, κρύφα δούς
 ἐντολὰς ἀναιρεῖν αὐτὴν εἰ κἀκεῖνον Ἄντωνιος. ὁ δὲ
 Ἰώσηπος οὐ τι κακοήθως, ἀλλὰ τὸν ἔρωτα τοῦ βασι-
 λέως παραστῆσαι τῇ γυναικὶ βουλόμενος, ὡς οὐδ' ἀπο-
 θανὼν αὐτῆς ὑπομένοι διαξευχθῆναι, τὸ ἀπόρρητον 10
 ἐκφέρει. <442> κἀκεῖνη πρὸς ἐπανήκοντα τὸν Ἡρώ-
 δην, πολλά τε περὶ τοῦ πρὸς αὐτὴν συμπαθοῦς ἐν
 ταῖς ὀμιλίαις ἐπομνύμενον καὶ ὡς οὐδ' ἐρασθεῖη ποτὲ
 γυναικὸς ἄλλης, 'πάνυ γοῦν' εἶπε 'ταῖς πρὸς Ἰώση-
 πον ἐντολαῖς ἐπεδείξω τὸν πρὸς ἡμᾶς ἔρωτα, κτεῖναι 15
 με προστάξας.'

5 <443> ἔκφρων εὐθέως ἀκούσας τὸ ἀπόρρητον ἦν,
 κοῦκ ἂν ποτε τὸν Ἰώσηπον ἐξαγγεῖλαι τὴν ἐντολὴν
 φάμενος εἰ μὴ διαφθείρειεν αὐτὴν, ἐνεθουσία τῷ πά-
 θει, καὶ τῆς κοίτης ἐξαλλόμενος ἀνέδην ἐν τοῖς βασι- 20
 λείοις ἀνειλεῖτο. κὰν τούτῳ *Σαλώμη* ἀδελφὴ τὸν
 καιρὸν εἰς τὰς διαβολὰς ἀρπάσασα τὴν εἰς τὸν Ἰώση-
 πον ἐβεβαίωσεν ὑποψίαν. ὁ δ' ὑπ' ἀκράτου ζηλο-
 τυπίας ἐκμανεῖς παραχοῆμα κτείνειν προσέταξεν ἀμ-
 φοτέρους. <444> μετάνοια δ' εὐθέως εἶπετο τῷ πάθει, 25
 καὶ τοῦ θυμοῦ πεσόντος ὁ ἔρως πάλιν ἀνεξωπυρεῖτο.
 τοσαύτη δ' ἦν φλεγμονὴ τῆς ἐπιθυμίας ὡς μηδὲ τε-
 θνάναι δοκεῖν αὐτὴν, ὑπὸ δὲ κακώσεως ὡς ζώσῃ προσ-
 λαλεῖν, μέχρι τῷ χρόνῳ διδαχθεῖς τὸ πένθος ἀνάλογον
 τὴν λύπην ἔσχε τῇ πρὸς περιούσαν διαθέσει. 30

<445> κληρονομοῦσι δὲ τῆς μητρῶας οἱ παῖδες 23
 ὀργῆς, καὶ τοῦ μύσους ἔννοϊαν λαμβάνοντες ὡς πολέ-
 μιον ὑφείρων τὸν πατέρα, καὶ πρότερον μὲν ἐπὶ Ῥώ-
 μης παιδευόμενοι, πλέον δ' ὡς εἰς Ἰουδαίαν ὑπέ-
 5 στρεψαν. συνηνδροῦτο δ' αὐτῶν ταῖς ἡλικίαις ἢ διά-
 θεσις. <446> ἐπεὶ δὲ γάμων ἔχοντες ὦραν, ὃ μὲν τῆς
 τηθίδος Σαλώμης, ἢ τῆς μητρὸς αὐτῶν κατηγορήσεν,
 ὃ δ' ἔγρημεν Ἀρχελάου τοῦ Καππαδόκων βασιλέως θυ-
 γατέρα, προσελάμβανον ἤδη τῷ μίσει καὶ παρορησίαν.
 10 <447> ἐκ δὲ τοῦ θράσους αὐτῶν ἀφορμὰς οἱ διαβάλ-
 λοντες ἐλάμβανον, καὶ φανερώτερον ἤδη τῷ βασιλεῖ
 διελέγοντό τινες, ὡς ἐπιβουλεύοιτο μὲν ὑπ' ἀμφοτέρων
 τῶν υἱῶν, ὃ δ' Ἀρχελάῳ κηδεύσας καὶ φυγὴν παρα-
 σκευάζοιτο, τῷ πενθερῷ πεποιθῶς, ἵν' ἐπὶ Καίσαρος
 15 αὐτοῦ κατηγορήσειεν. <448> ἀναπλησθεῖς δὲ τῶν δια-
 βολῶν Ἡρώδης ὡσπερ ἐπιτείχισμα τοῖς υἱοῖς κατάγει
 τὸν ἐκ τῆς Λωρίδος Ἀντίπατρον, καὶ πάντα τρόπον
 προτιμᾶν ἄρχεται.

<449> τοῖς δ' ἀφόρητος ἦν ἡ μεταβολή, καὶ τὸν 2
 20 ἕξ ιδιώτιδος μητρὸς ὀρῶντες προκόπτοντα, διὰ τὴν
 αὐτῶν εὐγένειαν οὐκ ἐκράτουν τῆς ἀγανακτήσεως, ἐφ'
 ἐκάστου δὲ τῶν ἀνιαρῶν τὴν ὀργὴν ἐξέφαινον. <450>
 ὥσθ' οἱ μὲν καθ' ἡμέραν προσίσταντο μᾶλλον, ὃ δ'
 Ἀντίπατρος ἤδη καὶ δι' αὐτὸν ἐσπουδάζετο, δεινότατος
 25 μὲν ὢν ἐν ταῖς πρὸς τὸν πατέρα κολακείαις, διαβολὰς
 δὲ κατὰ τῶν ἀδελφῶν ποικίλας ἐνσκευαζόμενος, καὶ τὰ
 μὲν αὐτὸς λογοποιῶν τὰ δὲ τοὺς ἐπιτηδεῖους φημίζειν
 καθιεῖς, μέχρι παντάπασι τοὺς ἀδελφοὺς ἀπέρορηξε τῆς
 βασιλικῆς ἐλπίδος. <451> καὶ γὰρ ἐν ταῖς διαθήκαις

§ 445 = Ant. Iud. XVI 6. § 447 = Ant. Iud. XVI 73.
 § 448 = Ant. Iud. XVI 78. § 450 = Ant. Iud. XVI 81.

καὶ φανερώς αὐτὸς ἦν ἤδη διάδοχος· ὡς βασιλεὺς
 γοῦν ἐπέμφθη καὶ πρὸς Καίσαρα, τῷ τε κόσμῳ καὶ
 ταῖς ἄλλαις θεραπέαις πλὴν διαδήματος χρώμενος.
 χρόνῳ δ' ἐξίσχυσεν εἰσαγαγεῖν ἐπὶ τὴν Μαριάμης
 κοίτην τὴν μητέρα· δυσὶ δ' ὄπλοις κατὰ τῶν ἀδελφῶν 5
 χρώμενος, κολακείᾳ καὶ διαβολῇ, τὸν βασιλέα καὶ περὶ
 θανάτου τῶν υἱῶν ὑπειργάσατο.

3 <452> τὸν γοῦν Ἀλέξανδρον σύρας μέχρι Ῥώμης
 ὁ πατὴρ τῆς ἐφ' ἑαυτῷ φαρμοκείας ἔκρινεν ἐπὶ Καί-
 σαρος. ὁ δ' εὐρῶν μόλις ὀλοφυρμοῦ παρρησίαν καὶ 10
 δικαστὴν ἐμπειρότερον Ἀντιπάτρου καὶ Ἡρώδου φρο-
 νιμώτερον, τὰ μὲν ἀμαρτήματα τοῦ πατρὸς αἰδημόνως
 ὑπεστείλατο, τὰς δὲ αὐτοῦ διαβολὰς ἰσχυρῶς ἀπελύσατο·
 <453> καθαρὸν δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀποδείξας κοινω-
 νοῦντα τῶν κινδύνων, οὕτως ἤδη τό τ' Ἀντιπάτρου 15
 πανοῦργον καὶ τὴν αὐτῶν ἀτιμίαν ἀπωδύρετο. συν-
 ἤργει δ' αὐτῷ μετὰ καθαρῷ τοῦ συνειδότος ἢ περὶ
 λόγους ἰσχύς· <454> ἦν γὰρ δὴ δεινότατος εἰπεῖν. καὶ
 τὸ τελευταῖον φάμενος ὡς τῷ πατρὶ κτείνειν αὐτοὺς
 ἔστιν, εἰ δὴ προσίεται τὸ ἔγκλημα, προήγαγε μὲν εἰς 20
 δάκρυα πάντα, τὸν δὲ Καίσαρα διέθηκεν οὕτως ὡς
 ἀπογνώσει μὲν αὐτῶν τὰ κατηγορημένα, διαλλάξαι δ'
 Ἡρώδην εὐθέως. αἱ διαλλαγαὶ δ' ἐπὶ τούτοις ἦσαν,
 ὥστ' ἐκείνους μὲν τῷ πατρὶ πάντα πειθαρχεῖν, τὸν δὲ
 τὴν βασιλείαν καταλιπεῖν ᾧ βούλεται. 25

4 <455> μετὰ ταῦτα δ' ἀπὸ Ῥώμης ὑπέστρεφεν ὁ
 βασιλεὺς, τῶν μὲν ἐγκλημάτων ἀφεικέναι τοὺς υἱεῖς
 δοκῶν, τῆς δ' ὑπονοίας οὐκ ἀπηλλαγμένος· παρηκο-
 λούθει γὰρ Ἀντίπατρος ἢ τοῦ μίσους ὑπόθεσις, ἀλλ'

§ 452 = Ant. Iud. XVI 90. § 453 = Ant. Iud. XVI 104.

§ 454 = Ant. Iud. XVI 129.

εἰς γε τὸ φανερόν τὴν ἀπέχθειαν οὐκ ἐξέφερε, τὸν
 διαλλακτὴν αἰδούμενος. <456> ὡς δὲ τὴν Κιλικίαν
 παραπλέων κατῆρεν εἰς Ἐλαιούσαν, εἰστία μὲν αὐτοὺς
 φιλοφρόνως Ἀρχέλαος, ὑπὲρ τῆς τοῦ γαμβροῦ σωτη-
 5 ρίας εὐχαριστῶν καὶ ταῖς διαλλαγαῖς ἐφηδόμενος, ὡς
 ἂν καὶ τάχιον γεγραφῶς τοῖς ἐπὶ Ῥώμης φίλοις συλ-
 λαμβάνεσθαι περὶ τὴν δίκην Ἀλεξάνδρῳ. προπέμπει
 δὲ μέχρι Ζεφυρίου, δῶρα δὸς μέχρι τριάκοντα τα-
 λάντων.

10 <457> ὡς δ' εἰς Ἱεροσόλυμα Ἡρώδης ἀφικνεῖται, 5
 συναγαγὼν τὸν λαὸν καὶ τοὺς τρεῖς υἱεῖς παραστησά-
 μενος ἀπελογοῖτο περὶ τῆς ἀποδημίας, καὶ πολλὰ μὲν
 ἠὺχαρίσκει τῷ θεῷ, πολλὰ δὲ Καῖσαρι καταστησαμένῳ
 τὸν οἶκον αὐτοῦ τεταραγμένον, καὶ μεῖζόν τι τοῖς υἱοῖς
 15 παρασχόντι τῆς βασιλείας τὴν ὁμόνοιαν, <458> ἦν
 αὐτός' ἔφη ἑσυναρμόσω' μᾶλλον. ὃ μὲν γὰρ κύριον
 ἐμὲ τῆς ἀρχῆς καὶ δικαστὴν τοῦ διαδόχου κατέστησεν,
 ἐγὼ δὲ μετὰ τοῦ συμφέροντος ἑμαυτῷ κάκεινον ἀμει-
 βόμενος, τούσδε τοὺς τρεῖς παῖδας ἀποδείκνυμι βασι-
 20 λέας, καὶ τῆς γνώμης πρῶτον τὸν θεὸν σύμψηφον,
 ἔπειτα καὶ ὑμᾶς παρακαλῶ γενέσθαι. τῷ μὲν γὰρ
 ἡλικία, τοῖς δ' εὐγένεια τὴν διαδοχὴν προξενεῖ. τό γε
 μὴν μέγεθος τῆς βασιλείας ἀρκεῖ καὶ πλείοσιν. <459>
 οὓς δὲ Καῖσαρ μὲν ἠνώσσε, καθίστησι δὲ πατήρ, ὑμεῖς
 25 τηρήσατε, μήτ' ἀδίκους μήτ' ἀνωμάλους τὰς τιμὰς δι-
 δόντες, ἐκάστῳ δὲ κατὰ τὸ πρεσβεῖον· οὐ γὰρ τοσοῦτον
 εὐφρανεῖ τις τὸν παρ' ἡλικίαν θεραπευόμενον ὅσον
 ὀδυνηθεῖ τὸν ἀτιμούμενον, <460> οὓς γε μὴν ἐκάστῳ
 30 καὶ τῆς ὁμοιοῦσας ἐκείνους ἐγγυητὰς καταστήσομαι,

σαφῶς ἐπιστάμενος ὅτι τὰς στάσεις καὶ τὰς φιλονικίας
γεννώσιν αἱ τῶν συνδιατριβόντων κακοήθειαι· κἂν
ᾧσιν οὗτοι χρηστοί, τηροῦσι τὰς στοργάς. <461> ἀξιῶ
δ' οὐ μόνον τούτους ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τῇ στρατιᾷ
μου ταξίαρχους ἐν ἐμοὶ μόνῳ τὰς ἐλπίδας ἔχειν ἐπὶ 5
τοῦ παρόντος. οὐ γὰρ βασιλείαν ἀλλὰ τιμὴν βασιλείας
τοῖς υἱοῖς παραδίδωμι· καὶ τῶν μὲν ἡδέων ὡς ἄρχοντες
ἀπολαύσουσι, τὸ βάρος δὲ τῶν πραγμάτων ἐμόν ἐστι,
κἂν μὴ θέλω. <462> σκεπτέσθω δ' ἕκαστος τὴν θ'
ἡλικίαν μου καὶ τὴν ἀγωγὴν τοῦ βίου καὶ τὴν εὐσέ- 10
βειαν. οὔτε γὰρ οὕτως εἰμι γέρον ὥστ' ἂν ἀπελ-
πισθῆναι ταχέως, οὔτ' εἰς τρυφὴν ἐκδιαιτώμενος, ἢ
καὶ νέους ἐπιτέμνεται· τὸ δὲ θεῖον οὕτω τεθεραπεύ-
καμεν ὥστ' ἂν ἐπὶ μῆκιστον βίου προελθεῖν. <463>
ὁ δὲ τοὺς ἐμοὺς παῖδας θεραπεύων ἐπὶ τῇ ἐμῇ κατα- 15
λύσει, δώσει μοι καὶ περὶ ἐκείνων δίκας. οὐ γὰρ ἐγὼ
φθονῶν τοῖς ἐξ ἐμοῦ γεγεννημένοις ἀνακόπτω τὴν εἰς
αὐτοὺς φιλοτιμίαν, ἐπιστάμενος δὲ τοῖς νέοις γίνεσθαι
τὰς σπουδὰς θράσους ἐφόδιον. <464> εἴ γε μὴν
ἕκαστος ἐνθυμηθεῖ τῶν προσιόντων ὅτι χρηστὸς μὲν 20
ὢν παρ' ἐμοῦ λήφεται τὴν ἀμοιβήν, στασιάζων δὲ καὶ
παρὰ τῷ θεραπευομένῳ τὸ κακόηθες ἀνόνητον ἔξει,
πάντας οἷμαι τὰμὰ φρονήσειν, τουτέστι τὰ τῶν ἐμῶν
υἱῶν· καὶ γὰρ τούτοις συμφέρει κρατεῖν ἐμὲ κἀμοὶ
τούτους ὁμονοεῖν. <465> ὑμεῖς δ', ὧ παῖδες ἀγαθοί, 25
πρῶτον μὲν ἐνθυμούμενοι τὴν ἱερὰν φύσιν, ἧς καὶ
παρὰ θηρίοις αἱ στοργαὶ μένουσιν, ἔπειτα τὸν ποιησά-
μενον ἡμῶν τὰς διαλλαγὰς Καίσαρα, τρίτον ἐμὲ τὸν
ἐν οἷς ἔξεστιν ἐπιτάττειν παρακαλοῦντα, μείναιτ' ἀδελ-
φοί. δίδωμι δ' ὑμῖν ἐσθῆτά τ' ἤδη καὶ θεραπείαν 30

βασιλικήν· ἐπεύχομαι δὲ καὶ τῷ θεῷ τηρεῖσθαι τὴν ἐμὴν κρίσιν, ἂν ὁμοιοῦτε. <466> ταῦτ' εἰπὼν, καὶ φιλοφρόνως ἕκαστον κατασπασάμενος τῶν υἱῶν, διέλυσε τὸ πλῆθος, τοὺς μὲν συνευχομένους τοῖς εἰρημένοις, ὅσοι δ' ἐπεθύμουν μεταβολῆς, μηδ' ἀκηκοῦναι προσποιουμένους.

<467> συναπήει δὲ τοῖς ἀδελφοῖς ἢ στάσις, καὶ 24 χείρους τὰς ἐπ' ἀλλήλοις ὑπονοίας ἔχοντες ἀπηλλάγησαν, Ἀλέξανδρος μὲν καὶ Ἀριστόβουλος ὀδυνώμενοι κεκυρωμένου Ἀντιπάτρω τοῦ πρεσβείου, Ἀντίπατρος 10 δὲ καὶ τοῦ δευτερεύειν νεμεσῶν τοῖς ἀδελφοῖς. <468> ἀλλ' ὃ μὲν ποικιλώτατος ὢν τὸ ἦθος, ἐχεμυθεῖν τ' ἤδει καὶ πολλῷ τῷ πανούργῳ χρώμενος τὸ πρὸς αὐτοὺς ἐκάλυπτε μῖσος· τοῖς δὲ δι' εὐγένειαν πᾶν τὸ νοηθὲν ἦν ἐπὶ γλώσσης. καὶ παροξύνοντες μὲν ἐν- 15 ἔκειντο πολλοί, πλείους δὲ τῶν φίλων παρεδύοντο κατάσκοποι. <469> πᾶν δὲ τὸ παρ' Ἀλεξάνδρου λαληθὲν εὐθέως ἦν παρ' Ἀντιπάτρω, καὶ μετὰ προσθήκης μετέβαινε ἀπ' Ἀντιπάτρου πρὸς Ἡρώδη. οὔτε γὰρ ἀπλῶς φθερξάμενος ὁ νεανίας ἀνυπεύθυνος ἦν, 20 ἀλλ' εἰς διαβολὴν τὸ ῥηθὲν ἐστρέφετο, καὶ μετρίως παρρησιασασμένου μέγιστα τοῖς ἐλαχίστοις προσεπλάττετο. <470> καθίει δ' Ἀντίπατρος αἰεὶ τοὺς ἐρεθίζοντας, ὅπως αὐτῷ τὸ ψεῦδος ἔχοι τὰς ἀφορμὰς ἀληθεῖς· καὶ τῶν φημιζομένων ἐν τι διελεγχθὲν ἅπασι 25 πίστιν ἐπετίθει. καὶ τῶν μὲν αὐτοῦ φίλων ἢ φύσει στεγανώτατος ἦν ἕκαστος, ἢ κατεσκευάζετο δωρεαῖς, ὡς μηδὲν ἐκφέρεσθαι τῶν ἀπορρήτων· καὶ τὸν Ἀντιπάτρου βίον οὐκ ἂν ἀμάροτι τις εἰπὼν κακίας μυστήριον. τοὺς γὰρ Ἀλεξάνδρω συνόντας χρήμασι διαφθείρων ἢ κολα- 30 κείαις ὑπιών, αἷς πάντα κατειργάσατο, πεποιήκει

§ 467 = Ant. Jud. XVI 188.

προδότας καὶ τῶν πραττομένων ἢ λαλουμένων φῶρας.
 <471> πάντα δὲ περιεσκευμένως δραματουργῶν τὰς
 πρὸς Ἡρώδην ὁδοὺς ταῖς διαβολαῖς ἐποιεῖτο τεχνικω-
 τάτας, αὐτὸς μὲν ἀδελφοῦ προσωπεῖον ἐπικείμενος, κα-
 θιεῖς δὲ μηνυτὰς ἑτέρους. κάπειδὴ λεχθεῖη τι κατ' 5
 Ἀλεξάνδρου, παρελθὼν ὑπεκρίνετο καὶ διασύρειν τὸ
 ῥηθὲν ἀρξάμενος, ἔπειτα κατεσκευάζεν ἡσυχῇ καὶ πρὸς
 ἀγανάκτησιν ἐξῆγε τὸν βασιλέα. <472> πάντα δ' εἰς
 ἐπιβουλήν ἀνήγετο καὶ τὸ δοκεῖν τῇ σφαγῇ τοῦ πα-
 τρός ἐφεδρεύειν Ἀλεξάνδρον· οὐδὲν γὰρ οὕτω πίστιν 10
 ἐχορήγει ταῖς διαβολαῖς ὡς ἀπολογούμενος Ἀντίπατρος
 ὑπὲρ αὐτοῦ.

2 <473> τούτοις Ἡρώδης ἐξαγριούμενος, ὅσον ὑφήρει
 καθ' ἡμέραν τῆς πρὸς τὰ μειράκια στοργῆς, τοσοῦτον
 Ἀντιπάτρῳ προσετίθει. συναπέκλιναν δὲ καὶ τῶν κατὰ 15
 τὸ βασιλείον οἱ μὲν ἐκόντες οἱ δ' ἐξ ἐπιτάγματος, ὥσπερ
 Πτολεμαῖος ὁ τιμιώτατος τῶν φίλων, οἱ τ' ἀδελφοί
 τοῦ βασιλέως καὶ πᾶσα ἡ γενεά. πάντα γὰρ Ἀντίπα-
 τρος ἦν, καὶ τὸ πικρότατον Ἀλεξάνδρῳ, πάντ' ἦν ἡ
 Ἀντιπάτρον μήτηρ, σύμβουλος κατ' αὐτῶν μητρονιάς 20
 χαλεπωτέρα, καὶ πλέον τι προγόνων μισοῦσα τοὺς ἐκ
 βασιλίδος. <474> πάντες μὲν οὖν ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν
 ἐθεράπευον Ἀντίπατρον ἤδη, συναφίστη δ' ἕκαστον
 τὰ τοῦ βασιλέως προστάγματα, παραγγείλαντος τοῖς
 τιμιωτάτοις μήτε προσιέναι μήτε προσέχειν τοῖς περὶ 25
 Ἀλέξανδρον. φοβερός δ' ἦν οὐ μόνον τοῖς ἐκ τῆς
 βασιλείας ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔξωθεν φίλοις· οὐδενὶ γὰρ
 βασιλέων τοσαύτην Καῖσαρ ἔδωκε ἐξουσίαν ὥστε τὸν
 ἀπ' αὐτοῦ φεύγοντα καὶ μὴ προσηκούσης πόλεως ἐξα-
 γαγεῖν. <477> τὰ δὲ μειράκια τὰς μὲν διαβολὰς 30

ἡγνόμεναι, παρ' ὃ καὶ μᾶλλον ἀφυλάκτως ἐνέπιπτον αὐταῖς
 (οὐδὲν γὰρ ὁ πατὴρ φανερώως ἐπεμέμφετο), συνίει δὲ
 κατὰ μικρὸν ἐκ τοῦ ψύγματος καὶ ὅτι πρὸς τὸ λυποῦν
 μᾶλλον ἐτραχύνετο. διέθηκε δὲ πρὸς αὐτὰ καὶ τὸν
 5 θεῖον Φερώραν Ἀντίπατρος ἐχθροδῶς, καὶ τὴν τηθίδα
 Σαλώμην, ὡς ἂν συνετὴν οὔσαν, καθομιλῶν ἀεὶ καὶ
 παροξύνων. <476> συνήργει δὲ καὶ πρὸς τὴν ταύτης
 ἀπέχθειαν ἢ Ἀλεξάνδρου γυνὴ Γλαφύρα, γενεαλογοῦσα
 τὴν αὐτῆς εὐγένειαν, καὶ ὡς πασῶν τῶν κατὰ τὸ βα-
 10 σίλειον εἶη δεσπότις, κατὰ πατέρα μὲν ἀπὸ Τημένου
 κατὰ μητέρα δ' ἀπὸ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεως οὔσα·
 <477> πολλὰ δ' ὠνειδίξεν εἰς δυσγένειαν τὴν τ' ἀδελ-
 φὴν τὴν Ἡρώδου καὶ τὰς γυναικάς, ὧν ἐκάστη δι'
 εὐμορφίαν, οὐκ ἀπὸ γένους ἠρέθη. πολλαὶ δ' ἦσαν,
 15 ὡς ἂν ἐφιεμένου τε πατρίως Ἰουδαίους γαμεῖν πλείους,
 καὶ τοῦ βασιλέως ἠδομένου πλείοσιν, αἱ πᾶσαι διὰ τὸ
 μέγαν τῆς Γλαφύρας καὶ τὰς λοιδορίας ἐμίσουν
 Ἀλέξανδρον.

<478> τὴν δὲ δὴ Σαλώμην, καίτοι πενθερὰν οὔσαν, 3
 20 αὐτὸς Ἀριστόβουλος ἑαυτῷ διεστασίασεν, ὠροισμένην
 καὶ πρότερον ἐπὶ ταῖς ἐκ Γλαφύρας βλασφημίαις.
 ὠνειδίξε γὰρ τῇ γυναικὶ συνεχῶς τὴν ταπεινότητα, καὶ
 ὡς αὐτὸς μὲν ἰδιώτιν, ὁ δ' ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀλέξαν-
 δρος γήμειε βασιλίδα. <479> τοῦτο κλαίουσα τῇ Σα-
 35 λώμῃ διήγγειλεν ἢ θυγάτηρ. προσετίθει δ' ὅτι καὶ
 τῶν ἄλλων ἀδελφῶν τὰς μὲν μητέρας ἀπειλοῖεν οἱ
 περὶ Ἀλέξανδρον, ἐπειδὴν παραλάβωσι τὴν βασιλείαν,
 ἰστουργοὺς ἅμα ταῖς δούλαις ποιήσειν, αὐτοὺς δὲ κω-
 μῶν γραμματεῖς, ἐπισκώπτοντες ὡς παιδευομένους ἐπι-
 40 μελῶς. πρὸς ἃ τὴν ὀργὴν οὐ κατασχοῦσα Σαλώμη

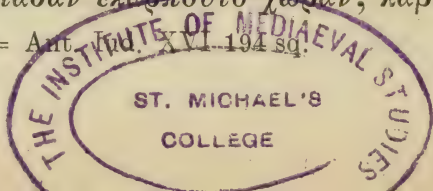
§ 476 = Ant. Iud. XVI 193.

§ 478 = Ant. Iud. XVI 201.

πάντα διήγγειλεν Ἡρώδη· σφόδρα δ' ἦν ἀξιοπίστος
κατὰ γαμβροῦ λέγουσα. <480> καὶ τις ἑτέρα διαβολὴ
συνέδραμεν ἢ τὸν θυμὸν ὑπεκκαύσασα τοῦ βασιλέως·
ἤκουσε γὰρ αὐτοὺς συνεχῶς ἀνακαλεῖσθαι μὲν τὴν
μητέρα, καὶ κατοιμῶζειν δ' ἀπαρωμένους αὐτῷ, πολ- 5
λάκις δ' αὐτοῦ διαδιδόντος τῶν Μαριάμης ἐσθίωντων
τινάς ταῖς μεταγενεστέραις γυναιξίν, ἀπειλεῖν ὡς ἀντι-
τῶν βασιλικῶν ἐν τάχει περιθήσουσιν αὐταῖς ἐκ τρυ-
χῶν πεποιημένας.

4 <481> διὰ ταῦτα καίτοι τὸ φρόνημα τῶν νεανίσκων 10
ὑποδείσας, ὅμως οὐκ ἀπέκοπτε τὴν ἐλπίδα τῆς διορ-
θώσεως, ἀλλὰ προσκαλεσάμενος αὐτούς (καὶ γὰρ εἰς
Ῥώμην ἐκπλεύσειν ἔμελλε) βραχέα μὲν ἠπέιλησεν ὡς
βασιλεύς, τὰ πολλὰ δ' ἐνουθέτησεν ὡς πατήρ, καὶ
φιλεῖν τοὺς ἀδελφοὺς παρεκάλει, διδοὺς τῶν προη- 15
μαρτημένων ἄφεσιν, εἰ πρὸς τὸ μέλλον ἀμείνους γέ-
νοιτο. <482> οἱ δὲ τὰς μὲν διαβολὰς ἀπεσκευάζοντο,
ψευδεῖς εἶναι λέγοντες, πιστώσεσθαι δὲ τὴν ἀπολογίαν
τοῖς ἔργοις ἔφασκον· δεῖν μέντοι κάκεινον ἀποφράτ- 15
τειν τὰς λογοποιίας τῷ μὴ πιστεύειν ῥαδίως· οὐ γὰρ 20
ἐπιλείψειν τοὺς καταψευδομένους αὐτῶν, ἕως ἂν ὁ
πειθόμενος ᾗ.

5 <483> τούτοις ὡς πατέρα πείσαντες ταχέως τὸν
μὲν ἐν χερσὶ φόβον διεκρούσαντο, τὴν δ' εἰς τὰ μέλ- 25
λοντα λύπην προσέλαβον· ἔγνωσαν γὰρ τὴν τε Σαλώ-
μην ἐχθρὰν καὶ τὸν θεῖον Φερῶραν. ἦσαν δὲ βαρεῖς
μὲν ἀμφοτέροι καὶ χαλεποί, Φερῶρας δὲ μείζων, ὃς
πάσης μὲν ἐκοινώνει τῆς βασιλείας πλὴν διαδήματος,
προσόδους δ' ἰδίας ἑκατὸν εἶχε τάλαντα, τὴν δὲ πέραν
Ἰορδάνου πᾶσαν ἕκαστοῦτο γῶσαν, λαβὼν παρὰ τὰ δελ- 30

φου δῶρον, ὃς αὐτὸν ἐποίησε καὶ τετραόρχην, αἰτησά-
 μενος παρὰ Καίσαρος, βασιλικῶν τε γάμων ἠξίωσε
 συνοικίσας ἀδελφὴν τῆς ἰδίας γυναικός. μετὰ δὲ τὴν
 ἐκείνης τελευτὴν καθωσίωσε τὴν πρεσβυτάτην τῶν
 5 αὐτοῦ θυγατέρων ἐπὶ προικὶ τριακοσίοις ταλάντοις.
 <484> ἀλλ' ἀπέδρα Φερώρας τὸν βασιλικὸν γάμον
 πρὸς ἔρωτα δούλης. ἐφ' ᾧ χαλεπήνας Ἡρώδης τὴν
 μὲν θυγατέρα τῷ πρὸς Πάρθων ὕστερον ἀναιρεθέντι
 συνέξενεν ἀδελφιδῶ, Φερώρα δὲ μετ' οὐ πολὺ τὴν
 0 ὀργὴν ἀνίει, διδοὺς συγγνώμην τῇ νόσῳ.

<485> διεβάλλετο δὲ καὶ πάλαι μὲν, ἔτι ζώσης τῆς 6
 βασιλίδος, ἐπιβουλεύειν αὐτῷ φαρμάκοις· τότε δὲ
 πλεῖστοι μηνυταὶ προσῆσαν, ὡς καίπερ φιλαδελφότατον
 ὄντα τὸν Ἡρώδην εἰς πίστιν ὑπαχθῆναι τῶν λεγομέ-
 5 νων καὶ δέος. πολλοὺς δὲ τῶν ἐν ὑπονοίᾳ βασανίσας
 τελευταῖον ἤλθεν ἐπὶ τοὺς Φερώρα φίλους, <486> ὧν
 ἐπιβουλὴν μὲν ἄντικρος ὠμολόγησεν οὐδεὶς, ὅτι δὲ
 τὴν ἐρωμένην ἀρπασάμενος εἰς Πάρθους ἀποδράναι
 παρεσκευάζετο, συμμετέχοι δὲ τοῦ σκέμματος αὐτῷ καὶ
 0 τῆς φυγῆς Κοστόβαρος ὁ Σαλώμης ἀνὴρ, ᾧ συνώκισεν
 αὐτὴν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ μοιχείᾳ τοῦ προτέρου διαφθα-
 ρέντος. <487> ἦν δ' ἐλευθέρα διαβολῆς οὐδὲ Σαλώμη·
 καὶ γὰρ αὐτῆς Φερώρας ἀδελφὸς κατηγόρει συνθήκας
 περὶ γάμου ποιουμένης πρὸς Συλλαῖον τὸν Ὀβόδα τοῦ
 5 Ἀράβων βασιλέως ἐπίτροπον, ὃς ἦν ἐχθρότατος Ἡρώδη.
 διελεγχθεῖσα δὲ καὶ τοῦτο καὶ πάνθ' ὅσα Φερώρας
 ἐνεκάλει, συγγινώσκειται. καὶ αὐτὸν δὲ Φερώραν ὁ
 βασιλεὺς ἀπέλυσε τῶν ἐγκλημάτων.

<488> μετέβαινε δ' ἐπ' Ἀλέξανδρον ὁ χειμῶν τῆς 7
 οἰκίας, καὶ περὶ τὴν ἐκείνου κεφαλὴν ὄλος ἀπηρείσατο.

τρεις ἦσαν εὐνοῦχοι τῷ βασιλεῖ τιμιώτατοι, ὡς δῆλον ἐξ ὧν ἐλειτούργουν· τῷ μὲν γὰρ οἰνοχοεῖν προσετέτακτο, τῷ δὲ δεῖπνον προσφέρειν, ὃ δ' αὐτὸν κατεκοίμιζέ τε καὶ συγκατεκλίνετο. <489> τούτους εἰς τὰ παιδικὰ δώροις μεγάλοις ὑπηγάγετο ὁ Ἀλέξανδρος. 5
 μηνυθὲν δὲ τῷ βασιλεῖ διηλέγχοντο βασάνοις, καὶ τὴν μὲν συνουσίαν εὐθέως ὠμολόγουν, ἐξέφερον δὲ καὶ τὰς εἰς αὐτὴν ὑποσχέσεις, ὃν τρόπον ἀπατηθεῖεν ὑπ' Ἀλεξάνδρου λέγοντος, <490> ὡς οὐκ ἐν Ἡρώδῃ δέοι τὰς ἐλπίδας ἔχειν, ἀναιδεῖ γέροντι καὶ βαπτομένῳ τὰς 10
 κόμας, εἰ μὴ διὰ τοῦτ' αὐτὸν οἴονται καὶ νέον, αὐτῷ δὲ προσέχειν, ὃς καὶ παρ' ἄκοντος διαδέξεται τὴν βασιλείαν, οὐκ εἰς μακρὰν τε τοὺς μὲν ἐχθροὺς ἀμυνεῖται, τοὺς φίλους δ' εὐδαιμόνας ποιήσει καὶ μακαρίους, πρὸ πάντων δ' αὐτούς. <491> εἶναι δὲ καὶ 15
 θεραπείαν τῶν δυνατῶν περὶ τὸν Ἀλέξανδρον λαθραίαν, τοὺς θ' ἡγεμόνας τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ τοὺς ταξιάρχους κρύφα πρὸς αὐτὸν συνιέναι.

<492> ταῦτα τὸν Ἡρώδην οὕτως ἐξεφόβησεν ὡς 8
 μηδὲ παραχοῆμα τολμῆσαι τὰς μηνύσεις ἐκφέρειν, ἀλλὰ 20
 κατασκόπους ὑποπέμπων νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἕκαστα τῶν πραττομένων ἢ λεγομένων διηρεῖνα, καὶ τοὺς ἐν ταῖς ὑποψίαις εὐθέως ἀνήρει. <493> δεινῆς δὴ ἀνομίας ἐνεπλήσθη τὸ βασίλειον. κατὰ γὰρ ἐχθραν ἢ μῖστος ἴδιον ἕκαστος ἐπλαττε τὰς διαβολάς, καὶ πολλοὶ 25
 πρὸς τοὺς διαφόρους φονεῶντι τῷ βασιλικῷ θυμῷ κατεχρῶντο. καὶ τὸ μὲν ψεῦδος εἶχε παραχοῆμα πίστιν, αἱ κολάσεις δὲ τῶν διαβολῶν ἦσαν ὠκύτεραι. κατηγορεῖτο γοῦν τις ἄρτι κατηγορήσας, καὶ τῷ πρὸς αὐτοῦ διελεγχθέντι συναπήγετο. τὰς γὰρ ἐξετάσεις 30

τοῦ βασιλέως ὁ περὶ τῆς ψυχῆς κίνδυνος ἐπετέμετο.
 <494> προύβη δ' εἰς τοσοῦτον πικρίας ὡς μηδὲ τῶν
 ἀκαταιτιάτων τινὶ προσβλέπειν ἡμέρως, εἶναι δὲ καὶ
 τοῖς φίλοις ἀπηνέστατος. πολλοῖς γοῦν αὐτῶν ἀπεῖπε
 5 τὸ βασίλειον· καὶ πρὸς οὓς οὐκ εἶχε χειρὸς ἐξουσίαν,
 τῷ λόγῳ χαλεπὸς ἦν. <495> συνεπέβη δ' Ἀντίπατρος
 ἐν ταῖς συμφοραῖς Ἀλεξάνδρῳ, καὶ στίφος ποιήσας
 τῶν συγγενῶν οὐκ ἔστιν ἦντινα διαβολὴν παρέλιπε.
 προήχθη γέ τοι πρὸς τοσοῦτον δέους ὁ βασιλεὺς ὑπὸ
 10 τῆς τερατείας αὐτοῦ καὶ τῶν συνταγμάτων ὥστ' ἐφε-
 στάναι δοκεῖν αὐτῷ τὸν Ἀλέξανδρον ξιφήρη. <496>
 συλλαβῶν γοῦν αὐτὸν ἔδησεν ἐξαπίνης, καὶ πρὸς βά-
 σανον ἐχώρει τῶν φίλων αὐτοῦ. σιγῶντες δ' ἀπέ-
 θνησκον οἱ πολλοὶ καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὸ συνειδὸς εἰπόντες·
 15 οἱ δ' ὑπὸ τῶν ἀλγηδόνων ψεύσασθαι βιασθέντες ἔλεγον
 ὡς ἐπιβουλεύοι τ' αὐτῷ μετ' Ἀριστοβούλου τᾶδελφοῦ,
 καὶ παραφυλάττοι κνηγοῦντα κτείνας εἰς Ῥώμην ἀπο-
 δρᾶναι. <497> τούτοις, καίπερ οὐ πιθανοῖς οὔσιν
 ἄλλ' ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἐσχεδιασμένοις, ὁ βασιλεὺς ἐπί-
 20 στευεν ἠδέως, παραμυθίαν λαμβάνων τοῦ δῆσαι τὸν
 υἱὸν τὸ μὴ δοκεῖν ἀδίκως.

<498> ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἐπεὶ τὸν πατέρα μεταπέι- 25
 θειν ἀμήχανον ὄν εἶδεν, τοῖς δεινοῖς ὁμόσε χωρεῖν
 διέγνω, καὶ τέτταρας κατὰ τῶν ἐχθρῶν βίβλους συν-
 25 ταξάμενος προσωμολόγει μὲν τὴν ἐπιβουλήν, κοινωνοὺς
 δ' ἀπεδείκνυε τοὺς πλείστους αὐτῶν, πρὸ δὲ πάντων
 Φερῶραν καὶ Σαλώμην· ταύτην γὰρ δὴ καὶ μιγῆναι
 ποτ' αὐτῷ μὴ θέλοντι, νύκτωρ εἰσβιασασμένην. <499>
 αἱ τ' οὖν βίβλοι παρῆσαν εἰς χεῖρας Ἡρώδη, πολλὰ

§ 494 = Ant. Iud. XVI 236. § 498 = Ant. Iud. XVI 255.
 § 499 = Ant. Iud. XVI 261.

καὶ δεινὰ κατὰ τῶν δυνατῶν βοῶσαι, καὶ διὰ τάχους εἰς Ἰουδαίαν Ἀρχέλαος ἀφικνεῖται, περὶ τῷ γαμβρῷ καὶ τῇ θυγατρὶ δείσας. γίννεται δὲ βοηθὸς αὐτοῖς μάλα προμηθῆς, καὶ τέχνη τὴν τοῦ βασιλέως ἀπειλὴν διεκρούσατο. <500> συμβαλὼν γὰρ εὐθέως αὐτῷ 'ποῦ 5 ποτ' ἔστιν ὁ ἀλιτήριός μου γαμβρός;' ἔβόα. 'ποῦ δὲ τὴν πατροκτόνον ὄψομαι κεφαλὴν, ἣν ταῖς ἔμαντοῦ χερσὶ διασπαράξω; προσθύσω δὲ καὶ τὴν θυγατέρα μου τῷ [καλῷ νυμφίῳ· καὶ γὰρ εἰ μὴ κεκοινωνήκε τοῦ σκέμματος, ὅτι τοιούτου γέγονε γυνή, μεμίσανται. 10 <501> θαναμάζω δὲ καὶ σὲ τὸν ἐπιβουλευθέντα τῆς ἀνεξικακίας, εἰ ζῆ μέχρι νῦν Ἀλέξανδρος. ἐγὼ γὰρ ἠπειρόμην ἀπὸ Καππαδοκίας ὡς τὸν μὲν εὐρήσων πά- λαι δεδωκότα δίκας, μετὰ δὲ σοῦ περὶ τῆς θυγατρὸς ἐξετάσων, ἣν ἐκείνῳ γε, πρὸς τὸ σὸν ἀξίωμα βλέπων, 15 ἠγγύησα. νῦν δὲ περὶ ἀμφοῖν ἡμῖν βουλευτέον. κἂν ἦς λίαν πατὴρ τοῦ κολάζειν υἱὸν ἐπίβουλον ἀτονώτε- ρος, ἀμείψωμεν τὰς δεξιὰς καὶ γενώμεθα τῆς ἀλλήλων ὀργῆς διάδοχοι.'

2 <502> τούτοις περικυμῆσας καίπερ παρατεταγμένον 20 Ἡρώδην ὑπάγεται. δίδωσι γοῦν αὐτῷ τὰς συνταχθεί- σας ὑπ' Ἀλεξάνδρου βίβλους ἀναγνῶναι, καὶ καθ' ἕναστον ἐφιστὰς κεφάλαιον συνεσκέπτετο. λαμβάνει δ' ὁ Ἀρχέλαος ἀφορμὴν τοῦ στρατηγήματος, καὶ κατὰ μικρὸν εἰς τοὺς ἐγγεγραμμένους καὶ Φερῶραν μετήγαγε 25 τὴν αἰτίαν. <503> ὡς δ' ἑώρα πιστεύοντα τὸν βασι- λέα, 'σκεπτέον' ἔφη 'μήποτε τὸ μειράκιον ὑπὸ τοσού- των εἴη πονηρῶν ἐπιβουλευόμενον, οὐχ ὑπὸ τοῦ μει- ρακίου σύ.' καὶ γὰρ οὐδ' ὄραν αἰτίαν ἐξ ἧς ἂν εἰς τηλικούτου μύθος προύπεσεν, ἀπολαύων μὲν ἤδη 30

βασιλείας, ἐλπίζων δὲ καὶ διαδοχὴν, εἰ μὴ τινες ἦσαν ἀναπειθόντες καὶ τὸ τῆς ἡλικίας εὐκόλον ἐπὶ κακῶ μεταχειριζόμενοι· διὰ γὰρ τῶν τοιούτων ἐξαπατᾶσθαι μὲν οὐ νέους μόνον ἀλλὰ καὶ γέροντας, οἴκους δὲ
 5 λαμπροτάτους καὶ βασιλείας ὅλας ἀνατρέπεσθαι.

〈504〉 συνήνει τοῖς λεγομένοις Ἡρώδης, καὶ τὴν 3
 μὲν πρὸς Ἀλέξανδρον ὀργὴν ἐπανίει πρὸς ὀλίγον, πρὸς
 δὲ Φερῶραν παρωξύνετο· τῶν γὰρ τεττάρων βιβλίων
 οὗτος ἦν ὑπόθεσις. ὃς κατιδὼν τό τε τοῦ βασιλέως
 10 ὀξύρροπον καὶ τὴν Ἀρχελάου φιλίαν παρ' αὐτῷ πάν-
 των κρατοῦσαν, ὡς οὐκ ἐνῆν εὐσχήμων σωτηρία, τὴν
 δι' ἀναιδείας ἐπορίζετο. καταλιπὼν γοῦν Ἀλέξανδρον
 προσέφυγεν Ἀρχελάῳ. 〈505〉 κἀκεῖνος οὐχ ὄραν ἔφη
 πῶς ἂν αὐτὸν ἐξαιτήσαιο τοσοῦτοις ἐνεχόμενον ἐγκλή-
 15 μασι, ἐξ ὧν σαφῶς ἀποδείκνυται τοῦ βασιλέως ἐπί-
 βουλος καὶ τῶν παρόντων τῷ μειρακίῳ κακῶν αἴτιος
 γεγονώς, εἰ μὴ βούλεται τὸ πανοῦργον καὶ τὰς ἀρνή-
 σεις ἀφείς προσομολογήσαι μὲν τὰ κατηγορημένα,
 συγγνώμην δ' αἰτήσασθαι παρά τ' ἀδελφοῦ καὶ φι-
 20 λουῦντος· εἰς γὰρ τοῦτο πάντα τρόπον αὐτῷ συνεργή-
 σειν. 〈506〉 πείθεται Φερῶρας, καὶ κατασκευάσας 4
 αὐτόν, ὡς ἂν οἰκτρότατος φανείη, μελαίνῃ τ' ἐσθῆτι
 καὶ δακρύοις, προσπίπτει τοῖς Ἡρώδου ποσί, ὡς πολ-
 λάκις ἔτυχε, συγγνώμην αἰτούμενος, καὶ μισρὸν μὲν
 25 ἑαυτὸν ὁμολογῶν (δεδρακέναι γὰρ πάνθ' ὅσα κατη-
 γοροῖτο), παρακοπὴν δὲ φρενῶν καὶ μανίαν ὀδυρό-
 μενος, ἧς αἴτιον εἶναι τὸν ἔρωτα τῆς γυναικὸς ἔλεγε.
 〈507〉 παραστήσας δὴ κατήγορον καὶ μάρτυν αὐτοῦ
 30 Ἡρώδου κατέστειλεν ὀργὴν, χρώμενος οἰκείοις ὑπο-

§ 504 = Ant. Iud. XVI 267.

δείγμασι· καὶ γὰρ αὐτὸς πολλῶ χαλεπώτερα πάσχων ὑπὸ τὰδελφοῦ, τῆς ἀμύνης ἐπίπροσθεν τίθεσθαι τὸ τῆς φύσεως δίκαιον. ἐν γὰρ ταῖς βασιλείαις, ὥσπερ ἐν μεγάλοις σώμασιν, αἰεὶ τι μέρος φλεγμαίνειν ὑπὸ τοῦ βάρους, ὅπερ ἀποκόπτειν μὲν οὐ χρῆναι, θερα- 5
πεύειν δὲ πρότερον.

5 <508> πολλὰ τοιαῦτα λέγων Ἡρώδην μὲν ἐπὶ Φε-
ρώρα μειλίσσεται, διέμενε δ' αὐτὸς ἀγανακτῶν πρὸς
Ἀλέξανδρον, καὶ τὴν θυγατέρα διαξεύξας ἀπάξειν
ἔφασκεν, ἕως περιέστησεν Ἡρώδην ἀντιπαρακαλεῖν 10
ὑπὲρ τοῦ μεираκίου, καὶ πάλιν αὐτῷ μνηστεύεσθαι
τὴν θυγατέρα. σφόδρα δ' ἀξιοπίστως Ἀρχέλαος ᾧ
βούλεται συνοικίξειν αὐτὴν ἐπέτρπε, πλὴν Ἀλεξάν-
δρου· περὶ πλείστον γὰρ ποιεῖσθαι τηρεῖν πρὸς αὐτὸν
τὰ τῆς ἐπιγαμίας δίκαια. <509> φαρμένον δὲ τοῦ βα- 15
σιλέως δῶρον ἔξιν παρ' αὐτοῦ τὸν υἱόν, εἰ μὴ λύσειε
τὸν γάμον, ὄντων μὲν αὐτοῖς ἤδη καὶ τέκνων, στεργο-
μένης δ' οὕτως ὑπὸ τοῦ μεираκίου τῆς γυναικός, ἣν
παραμένουσιν μὲν ἔσεσθαι δυσώπημα τῶν ἡμαρτημένων,
ἀπορραγεῖσαν δ' αἰτίαν τῆς εἰς ἅπαντ' ἀπογνώσεως 20
(μαλακωτέρας γὰρ γίνεσθαι τὰς τόλμας πάθεσιν
οἰκείοις περισπωμένης), <510> κατανεύσας μόλις Ἀρ-
χέλαος διαλλάττεται τε καὶ διαλλάττει τῷ νεανίσκῳ
τὸν πατέρα. δεῖν μέντοι πάντως ἔφη πέμπειν αὐτὸν
εἰς Ῥώμην, Καίσαρι διαλεξόμενον· γεγραφέναι γὰρ 25
αὐτὸς ἐκείνῳ περὶ πάντων.

6 <511> τὸ μὲν οὖν Ἀρχελάου στρατήγημα, δι' οὗ
τὸν γαμβρὸν ἐρρύσατο, πέρασ εἶχε, μετὰ δὲ τὰς δια-
λλαγὰς ἐν εὐωχίαις καὶ φιλοφρονήσεσι διῆγον. ἀπιόντα
δ' αὐτὸν Ἡρώδης δωρεῖται ταλάντων ἑβδομήκοντα 30

δώροις, θρόνῳ τε χρυσῷ διαλίθῳ καὶ εὐνούχοις καὶ παλλακίδι, ἣτις ἔκαλεῖτο Παννουχίς, τῶν τε φίλων ἐτίμησεν ἕκαστον κατ' ἀξίαν. <512> ὁμοίως δὲ καὶ οἱ συγγενεῖς, προστάξαντος τοῦ βασιλέως, πάντες Ἀρχελάῳ λαμπρὰ δῶρα ἔδοσαν. προυπέμφθη δ' ὑπὸ τε Ἡρώδου καὶ τῶν δυνατῶν μέχρι Ἀντιοχείας.

<513> μετ' οὐ πολὺ δ' εἰς τὴν Ἰουδαίαν παρενέβαλεν 26
 ἀνὴρ πολὺ τῶν Ἀρχελάου στρατηγημάτων δυνατώτερος, ὃς οὐ μόνον τὰς ὑπ' ἐκείνου πολιτευθεῖσας Ἀλεξάνδρῳ
 10 διαλλαγὰς ἀνέτρεψεν, ἀλλὰ καὶ ἀπωλείας αἴτιος αὐτῷ κατέστη. γένος ἦν Λάκων, Εὐρουκλῆς τοῦνομα, πόθῳ χρημάτων εἰς τὴν βασιλείαν εἰσφθαρεῖς· οὐ γὰρ ἀντεῖχεν ἔτι ἡ Ἑλλάς αὐτοῦ τῇ πολυτελείᾳ. <514> λαμπρὰ δ' Ἡρώδῃ δῶρα προσενεγκῶν, δέλεαρ ὧν ἐθηροᾶτο,
 15 καὶ παραχοῆμα πολλαπλασίῳ λαβῶν, οὐδὲν ἠγεῖτο τὴν καθαρὰν δόσιν, εἰ μὴ δι' αἵματος ἐμπορεύσαιτο τὴν βασιλείαν. <515> περιέρχεται γοῦν τὸν βασιλέα κολακείᾳ καὶ δεινότητι λόγων καὶ περὶ αὐτοῦ ψευδέσιν ἐγκωμίοις. ταχέως δὲ συνιδὼν τὸν Ἡρώδου τρόπον,
 20 καὶ πάντα λέγων τε καὶ πράττων τὰ πρὸς ἡδονὴν αὐτῷ, φίλος ἐν τοῖς πρώτοις γίνεται· καὶ γὰρ ὁ βασιλεὺς διὰ τὴν πατρίδα καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν ἠδέως προυτίμων τὸν Σπαρτιάτην.

<516> ὁ δ' ἐπεὶ τὰ σαθρὰ τῆς οἰκίας κατέμαθε, 2
 25 τὰς τε τῶν ἀδελφῶν διαφοράς, καὶ ὅπως διέκειτο πρὸς ἕκαστον ὁ πατήρ, Ἀντιπάτρου μὲν ξενίᾳ προκατείληπτο, φιλίᾳ δ' Ἀλέξανδρον ὑπεκρίνετο, ψευδάμενος ἐταῖρον ἑαυτὸν εἶναι καὶ Ἀρχελάου πάλαι. διὸ δὴ καὶ ταχέως ὡς δεδοκιμασμένος ἐδέχθη· συνίστησι δ' ἑαυτὸν εὐθέως
 30 καὶ Ἀριστοβούλῳ τὰδελφῷ. <517> πάντων δ' ἀπο-

πειραθεῖς τῶν προσώπων ἄλλον ἄλλως ὑπήει. γίννεται δὲ προηγουμένως μισθωτὸς Ἀντιπάτρου καὶ προδότης Ἀλεξάνδρου, τῷ μὲν ὄνειδίζων εἰ πρεσβύτατος ὢν περιόφεται τοὺς ἐφεδρεύοντας αὐτοῦ ταῖς ἐλπίσιν, Ἀλεξάνδρῳ δ' εἰ γεγεννημένος ἐκ βασιλίδος, καὶ βασι- 5 λίδι συνοικῶν, ἑάσει διαδέχεσθαι τὴν ἀρχὴν τὸν ἐξ ιδιώτιδος, καὶ ταῦτα μερίστην ἀφορμὴν ἔχων Ἀρχέλαον. <518> ἦν δὲ πιστὸς τῷ μειρακίῳ σύμβουλος, τὴν Ἀρχελαίου φιλίαν πλασάμενος. δι' ὃ μηδὲν ὑπο- στελλόμενος Ἀλέξανδρος τὰ τε κατ' Ἀντιπάτρον ἀπω- 10 δύρετο πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς Ἡρώδης αὐτῶν τὴν μητέρα κτείνας οὐ παράδοξον εἰ καὶ αὐτοὺς ἀφαιρεῖται τὴν ἐκείνης βασιλείαν. ἐφ' οἷς Εὐρυνκλῆς οἰκτεῖρειν τε καὶ συναλγεῖν ὑπεκρίνετο. <519> τὰ δ' αὐτὰ καὶ τὸν Ἀριστόβουλον εἰπεῖν δελεάσας, καὶ ταῖς κατὰ τοῦ 15 πατρὸς μέμψεσιν ἐνδησάμενος ἀμφοτέρους, ὄχετο φέρον Ἀντιπάτρῳ τὰ πόρροητα. προσεπεψεύδετο δ' ἐπιβουλήν ὡς ἐνεδρευόντων αὐτῷ τῶν ἀδελφῶν, καὶ μόνον οὐκ ἐπιφερόντων ἤδη τὰ ξίφη. λαβὼν δ' ἐπὶ τούτοις χρημάτων πλῆθος, ἐπαινέτης ἦν Ἀντιπάτρου 20 πρὸς τὸν πατέρα. <520> τὸ δὲ τελευταῖον ἐργολαβήσας τὸν Ἀριστοβούλου καὶ Ἀλεξάνδρου θάνατον, κατηγορος αὐτῶν ἐπὶ τοῦ πατρὸς γίννεται. καὶ προσελθὼν ἀντιδιδόναί τὸ ξῆν ἔφασκεν Ἡρώδῃ τῶν εἰς αὐτὸν εὐεργεσιῶν, καὶ τὸ φῶς ἀμοιβὴν τῆς ξενίας ἀντιπαρέ- 25 χεῖν. πάλαι γὰρ ἐπ' αὐτὸν ἠκονῆσθαι ξίφος καὶ τὴν Ἀλεξάνδρου τετονῶσθαι δεξιάν, ἐμποδῶν δ' αὐτὸς γεγενῆσθαι τῷ τάχει, συνεργεῖν ὑποκριθεῖς. <521> φά- ναι γὰρ τὸν Ἀλέξανδρον ὡς οὐκ ἀγαπᾷ βασιλεύσας αὐτὸς Ἡρώδης ἐν ἀλλοτριόις, καὶ μετὰ τὸν τῆς μητρὸς 30

αὐτῶν φόνον τὴν ἐκείνης ἀρχὴν σπαθήσας, ἀλλ' ἔτι
καὶ νόθον εἰσάγει διάδοχον, Ἀντιπάτρῳ τῷ φθόρῳ
τὴν παππῶαν αὐτῶν βασιλείαν προτείνων. τιμωρήσειν
γε μὴν αὐτὸς τοῖς Ὑρκανοῦ καὶ Μαριάμμης δαίμοσιν·
5 οὐδὲ γὰρ πρόπειν αὐτὸν διαδέξασθαι παρὰ τοιούτου
πατρὸς τὴν ἀρχὴν δίχα φόνου. <522> πολλὰ δ' εἶναι
τὰ παροξύνοντα καθ' ἡμέραν, ὥστε μηδὲ λαλιᾶς τινὰ
τρόπον ἀσυκοφάντητον καταλελειφθαι. περὶ μὲν γὰρ
εὐγενείας ἐτέρων μνείας γιγνομένης, αὐτὸς ἀλόγως
10 ὑβρίζεσθαι, τοῦ πατρὸς λέγοντος ὁ μόνος εὐγενῆς
Ἀλέξανδρος, καὶ τὸν πατέρα δι' ἀγένειαν ἀδοξῶν'.
κατὰ δὲ τὰς θήρας προσκυροῦν μὲν σιωπῶν, ἐπαινέσας
δὲ προσακούειν εἴρων. <523> πανταχοῦ δ' ἀμείλικτον
εὐρίσκειν τὸν πατέρα, καὶ μόνῳ φιλόστοργον Ἀντι-
15 πάτρῳ· δι' ὃν ἠδέως καὶ τεθνήξεσθαι, μὴ κρατήσας
τῆς ἐπιβουλῆς. κτείναντι δ' εἶναι σωτηρίας ἀφορμὴν
πρῶτον μὲν Ἀρχέλαον ὄντα κηδεστήν, πρὸς ὃν δια-
φεύξεσθαι ῥαδίως, ἔπειτα Καίσαρα, μέχρι νῦν ἀγνο-
οῦντα τὸν Ἡρώδου τρόπον. <524> οὐ γὰρ ὡς πρό-
20 τερον αὐτῷ παραστήσεσθαι πεφρικῶς τὸν ἐφεστῶτα
πατέρα, οὐδὲ φθέγγεσθαι περὶ τῶν αὐτοῦ μόνον ἐγκλη-
μάτων, ἀλλὰ πρῶτον μὲν κηρύξειν τὰς τοῦ ἔθνους
συμφορὰς καὶ τοὺς μέχρι ψυχῆς φορολογουμένους,
ἔπειτ' εἰς οἷας τρυφὰς καὶ πράξεις τὰ δι' αἵματος
25 πορισθέντα χρήματα ἀναλωθεῖν, τοὺς τ' ἐξ ἡμῶν πλου-
τήσαντας, οἷοι, καὶ τὰς θεραπευθεῖσας πόλεις, ἐπὶ τί-
σιν· <525> ζητήσειν δὲ καὶ τὸν πάππον ἐκεῖ καὶ τὴν
μητέρα, καὶ τὰ τῆς βασιλείας μύση πάντα κηρύξειν·
ἐφ' οἷς οὐ κριθῆσεσθαι πατροκτόνος.
30 <526> τοιαῦτα κατ' Ἀλεξάνδρου τερατευσάμενος 3

Εὐρυκλῆς ἐπήνει πολλὰ τὸν Ἀντίπατρον, ὡς ἄρα μόνος τ' εἶη φιλοπάτωρ καὶ διὰ τοῦτο μέχρι νῦν τῆς ἐπιβουλῆς ἐμπόδιος. μήπω δὲ καλῶς ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τοῖς πρώτοις κατεσταλμένος εἰς ἀνήκεστον ὄργην ἐξαγριοῦται. <527> καὶ πάλιν λαβὼν καιρὸν Ἀντίπατρος ἐτέρους 5 κατὰ τῶν ἀδελφῶν ὑπέπεμπε κατηγοροὺς, λέγειν ὅτι Ἰουκούνδῳ καὶ Τυράννῳ λάθρα διαλέγοντο, τοῖς ἱππάρχοις μὲν ποτε τοῦ βασιλέως γενομένοις, τότε δ' ἐκ τινῶν προσκρουμάτων ἀποπεπτωκόσι τῆς τάξεως. ἐφ' οἷς Ἡρώδης ὑπεραγανακτήσας εὐθέως ἐβασάνισε τοὺς 10 ἄνδρας. <528> ἀλλ' οἱ μὲν οὐδὲν τῶν διαβληθέντων ὠμολόγουν, προουκομίσθη δέ τις πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείου φρούραρχον ἐπιστολὴ παρ' Ἀλεξάνδρου, παρακαλοῦντος ἵν' αὐτὸν δέξηται τῷ φρουρίῳ μετ' Ἀριστοβούλου τὰδελφοῦ κτείναντα τὸν πατέρα, καὶ παράσχη τοῖς 15 ὕπλοις χρῆσασθαι καὶ ταῖς ἄλλαις ἀφορμαῖς. <529> ταύτην Ἀλέξανδρος μὲν ἔλεγε τέχνασμα εἶναι Διοφάντου (γραμματεὺς δ' ἦν ὁ Διοφάντος τοῦ βασιλέως, τολμηρὸς ἀνὴρ καὶ δεινὸς μιμήσασθαι πάσης χειρὸς γράμματα· πολλὰ γοῦν παραχαράξας τελευταῖον ἐπὶ 20 τούτῳ κτείνεται)· βασάνισας δὲ τὸν φρούραρχον Ἡρώδης οὐδὲν ἤκουσεν οὐδὲ παρ' ἐκείνου τῶν διαβεβλημένων.

4 <530> ἀλλὰ καίτοι τοὺς ἐλέγχους εὐρίσκων ἀσθενεῖς, τοὺς υἱοὺς ἐκέλευσε τηρεῖν, ἔτι μέντοι λελυμέ- 25 νους· τὸν δὲ λυμεῶνα τῆς οἰκίας καὶ δραματοουργὸν ὄλου τοῦ μύσου Εὐρυκλέα, σωτήρα καὶ εὐεργέτην καλῶν, πεντήκοντα δωρεῖται ταλάντοις. ὁ δὲ τὴν ἀκριβῆ φήμην φθάσας εἰς Καππαδοκίαν ἀργυροῖται καὶ παρ' Ἀρχελαίου, τολμήσας εἰπεῖν ὅτι διαλλάξειεν 30

Ἡρώδην Ἀλεξάνδρῳ. <531> διάρας δ' εἰς τὴν Ἑλλάδα τοῖς ἐκ κακῶν κτηθεῖσιν εἰς ὅμοια κατεχρήσατο· δις γοῦν ἐπὶ Καίσαρος κατηγορηθεὶς ἐπὶ τῷ στάσεως ἐμπλήσαι τὴν Ἀχαΐαν καὶ περιδύειν τὰς πόλεις φυγα-
5 δεύεται.

<532> κάπεινον μὲν οὕτως ἢ Ἀριστοβούλου καὶ Ἀλεξάνδρου ποινὴ περιήλθεν, ἄξιον δ' ἀντιθεῖναι τὸν 5 Κῶον Εὐάρατον τῷ Σπαρτιάτῃ· καὶ γὰρ οὗτος ὢν ἐν τοῖς μάλιστα φίλος Ἀλεξάνδρῳ, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν
10 Εὐρυκλεῖ καιρὸν ἐπιδημήσας, πυνθανομένῳ τῷ βασιλεῖ περὶ ὧν ἐκεῖνος διέβαλλεν, ὄρκοις μηδὲν ἀκηκοῦναι παρὰ τῶν μειρακίων ἐπιστώσατο. οὐ μὴν ὤνησέ γέ
τι τοὺς ἀθλίους· <533> μόνων γὰρ ἦν τῶν κακῶν ἀκροατῆς ἐτοιμότητος Ἡρώδης, καὶ κεχαρισμένος αὐτῷ
15 πᾶς ὁ συμπιστεύων καὶ συναγανακτῶν.

<534> παρώξυνε δ' αὐτοῦ καὶ Σαλώμη τὴν ἐπὶ 27 τοῖς τέκνοις ὠμότητα. ταύτην γὰρ συνδήσασθαι τοῖς κινδύνοις ὁ Ἀριστόβουλος θέλων, οὔσαν ἐκυρὰν καὶ τηθίδα, διαπέμπεται σώζειν αὐτὴν παραινῶν· παρε-
20 σκευάσθαι γὰρ βασιλέα κτείνειν αὐτὴν διαβληθεῖσαν ἐφ' οἷς καὶ πρότερον, ὅτι Συλλαίῳ τῷ Ἀραβι γήμασθαι σπουδάζουσα λάθρα τὰ τοῦ βασιλέως ἀπόρητα διαγγέλλοι πρὸς αὐτὸν ἐχθρὸν ὄντα. <535> τοῦθ' ὥσπερ τελευταία θύελλα χειμαζομένους τοὺς νεανίσκους
5 ἐπεβάπτισεν· ἢ γὰρ Σαλώμη δραμοῦσα πρὸς βασιλέα τὴν παραίνεσιν ἐμήνυσε. κακεῖνος οὐκέτι καρτερήσας δεσμεῖ μὲν ἀμφοτέρους τοὺς υἱεῖς, καὶ διεχώρισεν ἀπ' ἀλλήλων, πέμπει δὲ πρὸς Καίσαρα διὰ τάχους Ἑολούμνιον τε τὸν στρατοπεδάρχην καὶ τῶν φίλων Ὀλυμ-
0 πον, ἐγγράφους τὰς μηνύσεις φέροντας. <536> οἱ δ'

ὡς εἰς Ῥώμην πλεύσαντες ἀπέδωσαν τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως γράμματα, σφόδρα μὲν ἠχθέσθη Καῖσαρ ἐπὶ τοῖς νεανίσκοις, οὐ μὴν ᾤετο δεῖν ἀφελέσθαι τὸν πατέρα τὴν κατὰ τῶν υἱῶν ἐξουσίαν. <537> ἀντιγράφει γοῦν κύριον μὲν αὐτὸν καθιστάς, εὖ μέντοι ποιήσειν λέγων, εἰ μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν τ' ἰδίων συγγενῶν καὶ τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν ἡγεμόνων ἐξετάσειε τὴν ἐπιβουλήν· κὰν μὲν ἐνέχονται, κτείνειν, ἐὰν δὲ μόνον ᾧσι δρασμὸν βεβουλευμένοι, κολάζειν μετριώτερον.

- 2 <538> τούτοις Ἡρώδης πείθεται, καὶ παραγενόμενος εἰς Βηρυτόν, ἔνθα προσέταξε Καῖσαρ, συνήγαγε τὸ δικαστήριον. προκαθέζονται δ' οἱ ἡγεμόνες, γραφὲν αὐτοῖς ὑπὸ Καίσαρος, Σατουρνίνος τε καὶ οἱ περὶ Πεδάνιον πρέσβεις· σὺν οἷς καὶ Ὀσολούμνιος ὁ ἐπίτροπος, ἔπειθ' οἱ τοῦ βασιλέως συγγενεῖς καὶ φίλοι, Σαλώμη τε καὶ Φερῶρας, μεθ' οὓς οἱ πάσης Συρίας ἄριστοι, πλὴν Ἀρχελάου τοῦ βασιλέως· τοῦτον γὰρ ὄντα κηδεστὴν Ἀλεξάνδρου δι' ὑποψίας εἶχεν Ἡρώδης. <539> τοὺς γε μὴν υἱοὺς οὐ προήγαγεν εἰς τὴν δίκην, μάλα προμηθῶς· ἦδει γὰρ ὅτι καὶ μόνον ὀφθέντες ἐλεηθήσονται πάντως· εἰ δὲ δὴ καὶ λόγου μεταλάβοιεν, ῥαδίως Ἀλέξανδρον ἀπολύσεσθαι τὰς αἰτίας. ἀλλ' οἱ μὲν ἐν Πλατάνῃ, κώμῃ Σιδωνίων, ἐφρουροῦντο, <540>
- 3 καταστάς δ' ὁ βασιλεὺς ὡς πρὸς παρόντας διετείνεται. κατηγόρει τε τὴν μὲν ἐπιβουλήν ἀσθενῶς, ὡς ἂν ἀπορούμενος εἰς αὐτὴν ἐλέγχων, λοιδορίας δὲ καὶ σκώμματα καὶ ὕβρεις καὶ πλημμελείας μυρίας εἰς αὐτόν, ἃ καὶ θανάτου χαλεπώτερα, τοῖς συνέδροις ἀπέφαινεν. ἔπειτα μηδενὸς ἀντιλέγοντος ἐποικτισάμενος ὡς αὐτὸς

§ 537 = Ant. Iud. XVI 356.

§ 538 = Ant. Iud. XVI 360.

ἀλίσκοιτο καὶ νικῶν νίκην πικρὰν κατὰ τῶν τέκνων,
 ἐπηρώτα τὴν γνώμην ἕκαστον. <541> καὶ πρῶτος
 Σατουρνῖνος ἀπεφήνατο κατακρίνειν μὲν τῶν νεανί-
 σκων, ἀλλ' οὐ θάνατον· οὐ γὰρ εἶναι θεμιτὸν αὐτῷ,
 5 τριῶν παρεστῶτων τέκνων, ἑτέρου τέκνοις ἀπώλειαν
 ἐπιψηφίσασθαι. σύμψηφοι δ' αὐτῷ καὶ οἱ δύο πρεσ-
 βευταὶ γίγνονται, καὶ τούτοις ἕτεροὶ τινες ἠκολούθησαν.
 <542> Ὀσολούμνιος δὲ τῆς σκυθροπῆς ἀποφάσεως ἤρ-
 ξατο, καὶ μετ' αὐτὸν πάντες θάνατον κατακρίνουσι
 10 τῶν μειρακίων, οἳ μὲν κολακεύοντες οἳ δὲ μισοῦντες
 Ἡρώδην, καὶ οὐδεὶς δι' ἀγανάκτησιν. <543> ἔνθα δὴ
 μετέωρος ἢ τε Συρία πᾶσα καὶ τὸ Ἰουδαϊκὸν ἦν, ἐκ-
 δεχόμενοι τὸ τέλος τοῦ δράματος· οὐδεὶς μέντοι ὑπε-
 λάμβανεν ἔσεσθαι μέχρι τεκνοκτονίας ὦμὸν Ἡρώδην.
 15 ὁ δὲ σύρας τοὺς υἱοὺς εἰς Τύρον, κἀκεῖθεν διαπλεύ-
 σας εἰς Καισάρειαν, τρόπον ἀναιρέσεως τοῖς μειρακίοις
 ἐσκέπτετο.

<544> παλαιὸς δέ τις τοῦ βασιλέως στρατιώτης 4
 ὄνομα Τύρων, ἔχων υἱὸν σφόδρα συνήθη καὶ φίλον
 20 Ἀλεξάνδρῳ, καὶ αὐτὸς ἠγαπηκῶς ἰδίᾳ τὰ μειράκια, δι'
 ὑπερβολὴν ἀγανακτήσεως ἔκφρων ἐγένετο, καὶ τὸ μὲν
 πρῶτον ἐβόα περιῶν πεπατῆσθαι τὸ δίκαιον, ἀπολω-
 λέναι τὴν ἀλήθειαν, συγκεχύσθαι τὴν φύσιν, ἀνομίας
 γέμειν τὸν βίον, καὶ πάνθ' ὅσα μὴ φειδομένῳ τοῦ
 25 ζῆν ὑπηγόρευε τὸ πάθος. τέλος δὲ καὶ τῷ βασιλεῖ
 τολμήσας προσελθεῖν, <545> ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ἔφη κα-
 κοδοιμονέστατος εἶναι δοκεῖς, ὅστις κατὰ τῶν φιλ-
 τάτων πείθει τοῖς πονηροτάτοις, εἴ γε Φερῶρα καὶ
 Σαλώμης καταγνοὺς πολλάκις θάνατον, πιστεύεις τού-
 30 τοις κατὰ τῶν τέκνων, οἳ σε τῶν γνησίων περικόπτοντες

§ 544 = Ant. Iud. XVI 375.

διαδόχων ἐπ' Ἀντιπάτρω καταλείπουσι μόνω, τὸν αὐτοῖς
 εὐμεταχείριστον αἰρούμενοι βασιλέα. <546> σκέψαι
 μέντοι γε μὴ ποτε κάκείνω γένηται μῖσος ἐν τοῖς
 στρατιώταις ὁ τῶν ἀδελφῶν θάνατος· οὐ γὰρ ἔστιν
 ὅστις οὐκ ἔλεεῖ τὰ μεираκία, τῶν δ' ἠγεμόνων καὶ 5
 φανερωῶς ἀγανακτοῦσι πολλοί.' ταῦθ' ἅμα λέγων ὠνό-
 μαξε τοὺς ἀγανακτοῦντας. ὁ δὲ βασιλεὺς εὐθέως ἐκεί-
 νους τε καὶ αὐτὸν καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ συνελάμβανεν.
 5 <547> ἐφ' ᾧ τῶν ἐκ τῆς αὐλῆς τις κουρέων, Τρύφων
 ὄνομα, προεκηδήσας ἐκ τινος φρενοβλαβείας ἑαυτοῦ 10
 μηνυτῆς γίγνεται. 'κάμέ' γὰρ ἔφη 'Τίρων οὗτος ἀνέ-
 πειθεν, ὅταν θεραπεύω τῷ ξυρῷ σε διαχρήσασθαι,
 μεγάλας τέ μοι παρ' Ἀλεξάνδρου δωρεὰς ὑπισχνεῖτο.'
 <548> ταῦτ' ἀκούσας Ἡρώδης τὸν τε Τίρωνα σὺν τῷ
 παιδί καὶ τὸν κουρέα βασάνοις διήλεγχε. καὶ τῶν 15
 μὲν ἀρνούμενων, τοῦ δὲ μηδὲν πλέον λέγοντος, στρε-
 βλοῦν ἐκέλευσε τὸν Τίρωνα σφοδρότερον. <549> ὁ δ'
 υἱὸς οἰκτείρας ὑπέσχετο τῷ βασιλεῖ πάντα μηνύσειν,
 εἰ χαρίσαιο τὸν πατέρ' αὐτῷ. κάκείνου δόντος εἶπεν
 ὡς ὁ πατήρ αὐτοῦ, πεισθεὶς Ἀλεξάνδρω, θελήσειεν 20
 αὐτὸν ἀνελεῖν. τοῦθ' οἱ μὲν εἰς ἀπαλλαγὴν τῆς τοῦ
 πατρὸς αἰκίας πεπλάσθαι, τινὲς δ' ἀληθῆς ἔλεγον.
 6 <550> Ἡρώδης γε μὴν ἐν ἐκκλησίᾳ τῶν θ' ἠγεμόνων
 καὶ Τίρωνος κατηγορήσας, τὸν λαὸν ἐπ' αὐτοὺς
 ἔστρατολόγησεν· αὐτόθι γοῦν ἀναιροῦνται μετὰ τοῦ 25
 κουρέως, ξύλοις βαλλόμενοι καὶ λίθοις. <551> πέμ-
 ψας δὲ καὶ τοὺς υἱεῖς εἰς Σεβαστήν, οὓσαν οὐ πόρρω
 τῆς Καισαρείας, προσέταξεν ἀποπνίξαι. καὶ τελε-
 σθέντος αὐτῷ ταχέως τοῦ προστάγματος, τοὺς νε-
 κροὺς εἰς Ἀλεξάνδρειον ἐκέλευσεν ἀνακομισθῆναι τὸ 30

φρούριον, συνταφησομένους Ἀλεξάνδρῳ τῷ μητροπάτορι.

<552> τὸ μὲν οὖν Ἀλεξάνδρον καὶ Ἀριστοβούλου 28
 τέλος τοιοῦτον ἦν· Ἀντιπάτρῳ δ' ἀδήριτον ἔχοντι τὴν
 5 διαδοχὴν μῖσος μὲν ἀφόρητον ἐκ τοῦ ἔθνους ἐπεγεί-
 ρεται, πάντων ἐπισταμένων ὅτι τὰς διαβολὰς τοῖς ἀδελ-
 φοῖς πάσας ἐπισυντάξειεν οὗτος. ὑποικούρει δὲ καὶ
 δέος οὐ μέτριον, αὐξανομένην ὁρῶντι τὴν τῶν ἀνηρη-
 μένων γενεάν. ἦσαν γὰρ Ἀλεξάνδρῳ μὲν ἐκ Γλαφύρας
 10 νιεῖς δύο, Τιγράνης καὶ Ἀλέξανδρος, Ἀριστοβούλῳ δ'
 ἐκ Βερενίκης τῆς Σαλώμης θυγατρὸς Ἡρώδης μὲν καὶ
 Ἀγρίππας καὶ Ἀριστόβουλος υἱοί, θυγατέρες δὲ Ἡρω-
 διάς καὶ Μαριάμμη. <553> τὴν μὲν οὖν Γλαφύραν
 Ἡρώδης μετὰ τῆς προικὸς ἀπέπεμψεν εἰς Καππαδοκίαν,
 15 ὡς ἀνεῖλεν Ἀλέξανδρον, τὴν Ἀριστοβούλου δὲ Βερε-
 νίκην συνώκισε θείῳ πρὸς μητρὸς Ἀντιπάτρου· τὴν
 γὰρ Σαλώμην οὕσαν διάφορον ἐξοικειούμενος ὁ Ἀντί-
 πατρος τοῦτον ἐπραγματεύσατο τὸν γάμον. <554> πε-
 ριῆει δὲ καὶ τὸν Φερώραν δώροις τε καὶ ταῖς ἄλλαις
 20 θεραπαίαις, καὶ τοὺς Καίσαρος φίλους, οὐκ ὀλίγα
 πέμπων εἰς τὴν Ῥώμην χρήματα. οἳ γε μὴν περὶ Σα-
 τουρνῖνον ἐν Συρίᾳ πάντες ἐνεπλήσθησαν τῶν ἀπ'
 αὐτοῦ δωρεῶν. ἐμισεῖτο δὲ διδοὺς πλέον, ὡς ἂν οὐκ
 ἐκ τοῦ μεγαλοψύχου χαριζόμενος ἀλλ' ἀναλίσκων κατὰ
 25 δέος. <555> συνέβαινε δὴ τοὺς μὲν λαμβάνοντας
 οὐδὲν μᾶλλον εὖνους γίνεσθαι, χαλεπωτέρους δ' ἐχ-
 θροὺς οἷς μὴ διδοίη. λαμπροτέρας δὲ καθ' ἡμέραν
 ἐποιεῖτο τὰς διαδόσεις, ὁρῶν τὸν βασιλέα, παρ' ἃς
 αὐτὸς ἐλπίδας εἶχεν, ἐπιμελούμενον τῶν ὁρφανῶν, καὶ

§ 552 = Ant. Iud. XVII 1; cf. XVIII 130.

§ 553 sq. = Ant. Iud. XVII 6 sq.

τὴν ἐπὶ τοῖς ἀνηρομένοις μετάνοιαν ἐμφαίνοντα δι-
 ὄν ἠλέει τοὺς ἐξ ἐκείνων.

2 <556> συναγαγὼν γὰρ ποτε Ἡρώδης συγγενεῖς τε
 καὶ φίλους, παραστησάμενός τε τὰ παιδιά καὶ δακρῶν
 ἐμπλήσας τοὺς ὀφθαλμούς, εἶπεν ἔμὲ τοὺς μὲν πα- 5
 τέρας τούτων σκυθρωπὸς ἀφείλετο δαίμων, ταῦτα δέ
 μοι μετὰ τῆς φύσεως συνίστησιν ἔλεος ὀρφανίας. πει-
 ρῶμαι δ' εἰ καὶ πατὴρ ἐγενόμην ἀτυχεστάτος, πάππος
 γοῦν φανῆναι μετριώτερος, καὶ μετ' ἐμὲ κηδεμόνας
 αὐτοῖς καταλιπεῖν τοὺς ἐμοὶ φιλάτους. <557> ἐγγυῶ 10
 δὲ τὴν μὲν σὴν, ὧ Φερώρα, θυγατέρα τῷ πρεσβυτέρῳ
 τῶν ἀδελφῶν Ἀλεξάνδρου παιδῶν, ἴν' ἧς αὐτῷ κηδε-
 μῶν ἀναγκαῖος, τῷ δὲ σῷ παιδί, Ἀντίπατρε, τὴν Ἀρι-
 στοβούλου θυγατέρα· γένοιο γὰρ ἂν οὕτω πατὴρ τῆς
 ὀρφανῆς. καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς ὁ ἐμὸς Ἡρώδης 15
 λήψεται, πρὸς μητρὸς ὦν ἀρχιερέως πάππου. <558>
 ὁ ἀγαπῶν μὲν οὖν ἐμὲ ταύτην ἐχέτω τὴν γνώμην, ἣν
 διακόψῃ μηδεὶς ἐμὲ φιλῶν· ἐπεύχομαι δὲ καὶ τῷ θεῷ
 συναρμόσαι τοὺς γάμους ἐπὶ συμφέροντι τῆς ἐμῆς βα-
 σιλείας καὶ τῶν ἐμῶν ἐγγόνων, τὰ τε παιδιά ταυτὶ 20
 γαληνοτέροις ἐπιθεῖν ὄμμασιν ἢ τοὺς πατέρας αὐτῶν.

3 <559> ἔτι ταῦτ' εἰπὼν ἐδάκρυσέ τε καὶ τῶν παι-
 δῶν συνήρμοσε τὰς δεξιὰς· ἔπειτα κατασπασάμενος
 ἕκαστον φιλοφρόνως διέλυσε τὸν σύλλογον. ἐπαχνώθη
 δ' εὐθύς Ἀντίπατρος, καὶ δῆλος ἦν ἅπασιν ὀδυνώ- 25
 μενος· ὑπελάμβανε γὰρ εἶναι καὶ παρὰ τῷ πατρὶ τὴν
 τῶν ὀρφανῶν τιμὴν ἑαυτοῦ κατάλυσιν, αὐθὶς τε κιν-
 δυνεύσειν περὶ τῶν ὄλων, εἰ πρὸς Ἀρχελάῳ καὶ Φε-
 ρώραν ὄντα τετράρχην βοηθὸν ἔχοιεν οἱ Ἀλεξάνδρου
 παῖδες. <550> συνελογίζετο δὲ τὸ ἑαυτοῦ μῖσος καὶ 30

τὸν τῶν ὀρφανῶν ἔλεον ἐκ τοῦ ἔθνους, ὅση τε σπουδὴ
 ζώντων, καὶ ὅση μνήμη παρὰ Ἰουδαίοις τῶν δι' αὐτὸν
 ἀπολωλότων ἦν ἀδελφῶν. ἔγνω δὴ πάντα τρόπον
 διακόπτειν τὰς ἐγγύας. <561> καὶ τὸ μὲν ὑπιέναι 4
 5 πανούργως ἔδεισε τὸν πατέρα χαλεπὸν ὄντα καὶ πρὸς
 τὰς ὑποψίας κινούμενον εὐθέως, ἐτόλμησε δὲ προσ-
 ελθὼν ἱκετεύειν ἄντικρυς μὴ στερίσκειν αὐτὸν ἧς
 ἠξίωσε τιμῆς, μηδ' αὐτῷ μὲν ὄνομα βασιλείας, δύνα-
 μιν δ' ὑπάρχειν ἄλλοις· οὐ γὰρ κρατήσειν τῶν πραγ-
 10 μάτων, εἰ πρὸς Ἀρχελάῳ πάππῳ καὶ Φερῶραν κηδε-
 στήν ὁ Ἀλεξάνδρου παῖς προσλάβοι. <562> κατηντι-
 βόλει δὲ πολλῆς οὔσης γενεᾶς κατὰ τὸ βασιλεῖον μετα-
 θεῖναι τοὺς γάμους. ἦσαν γὰρ δὴ τῷ βασιλεῖ γυναῖκες
 μὲν ἑννέα, τέκνα δ' ἐκ τούτων ἑπτὰ, αὐτὸς μὲν Ἀντί-
 15 πατρος ἐκ Λωρίδος, Ἡρώδης δ' ἐκ Μαριάμης τῆς
 τοῦ ἀρχιερέως θυγατρὸς, Ἀντίπας δὲ καὶ Ἀρχέλαος ἐκ
 Μαλθάκης τῆς Σαμαρείτιδος, καὶ θυγάτηρ Ὀλυμπιάς,
 ἣν ὁ ἀδελφιδοῦς αὐτοῦ Ἰώσηπος εἶχεν, ἐκ δὲ τῆς
 Ἱεροσολυμίτιδος Κλεοπάτρας Ἡρώδης καὶ Φίλιππος,
 20 ἐκ δὲ Παλλάδος Φασάηλος. <563> ἐγένοντο δ' αὐτῷ
 καὶ ἄλλαι θυγατέρες, Ῥωξάνη τε καὶ Σαλώμη, ἣ μὲν
 ἐκ Φαίδρας ἢ δ' ἐξ Ἑλπίδος. δύο δ' εἶχεν ἀτέκνους,
 ἀνεψιᾶν τε καὶ ἀδελφιδῆν, χωρὶς δὲ τούτων δύο ἀδελ-
 φὰς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀριστοβούλου τὰς ἐκ Μαριάμης.
 25 οὔσης δὲ πολυπροσώπου τῆς γενεᾶς ὁ Ἀντίπατρος
 ἐδεῖτο μετατεθῆναι τοὺς γάμους. <564> χαλεπῶς δ' 5
 ὁ βασιλεὺς ἠγανάκτησε καταμαθὼν αὐτοῦ τὸ πρὸς τοὺς
 ὀρφανούς ἦθος, ἔννοιά τ' αὐτῷ παρέστη περὶ τῶν
 ἀνηρημένων, μὴ ποτε κάκεινοι γένοιοντο τῶν Ἀντι-
 30 πάτρου διαβολῶν ἀγώνισια. <565> τότε μὲν οὖν

πολλὰ πρὸς ὀργὴν ἀποκρινάμενος ἀπελαύνει τὸν Ἀντίπατρον, αὐτῷ δ' ὑπαχθεὶς αὐτοῦ ταῖς κολακείαις μεθρημόσατο, καὶ αὐτῷ μὲν τὴν Ἀριστοβούλου συνώκισε θυγατέρα, τὸν δ' υἱὸν αὐτοῦ τῇ Φερῶρα θυγατρὶ.

6 <566> καταμάθοι δ' ἂν τις ὅσον ἴσχυσεν ἐν τούτῳ 5
 κολακεύων Ἀντίπατρος, ἐκ τοῦ Σαλώμην ἐν ὁμοίοις ἀποτυχεῖν. ταύτην γὰρ δὴ, καίπερ οὖσαν ἀδελφὴν καὶ πολλὰ διὰ Ἰουλίας τῆς Καίσαρος γυναικὸς ἰκετεύουσιν γαμηθῆναι τῷ Ἀραβὶ Συλλαίῳ, διωμόσατο μὲν ἐχθροτάτην ἔξειν εἰ μὴ παύσαιτο τῆς σπουδῆς, τὸ δὲ τελευταῖον ἀκουσάν Ἀλεξᾶ τινὶ τῶν φίλων συνώκισε, καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς τὴν μὲν τῷ Ἀλεξᾶ παιδί, τὴν δ' ἑτέραν τῷ πρὸς μητρὸς Ἀντιπάτρου θείῳ. τῶν δ' ἐκ Μαριάμης θυγατέρων ἢ μὲν ἀδελφῆς υἱὸν Ἀντίπατρον εἶχεν, ἢ δ' ἀδελφοῦ Φασάηλον. 15

29 <567> διακόψας δὲ τὰς τῶν ὀρφανῶν ἐλπίδας ὁ Ἀντίπατρος, καὶ πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῷ τὰς ἐπιγαμίας ποιησάμενος, ὡς ἐπὶ βεβαίοις μὲν ὄρμει ταῖς ἐλπίσι, προσλαβὼν δὲ τῇ κακίᾳ τὸ πεποιθὸς ἀφόρητος ἦν· τὸ γὰρ ἐκάστου μῖσος ἀποσκενάσασθαι μὴ δυνάμενος, ἐκ τοῦ φοβεροῦ εἶναι τὴν ἀσφάλειαν ἐπορίζετο. συνήργει δὲ καὶ Φερῶρας ὡς ἂν ἤδη βασιλεῖ βεβαίῳ. <568> γίνεται δὲ καὶ γυναικῶν σύνταγμα κατὰ τὴν αὐλήν, ὃ νεωτέρους ἐκίνησε θορούβους. ἢ γὰρ Φερῶρα γυνή, μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς προσλαβοῦσα τὴν 25 Ἀντιπάτρου μητέρα, πολλὰ μὲν ἠσέλγαινε κατὰ τὸ βασιλείον, ἐτόλμησε δὲ καὶ τοῦ βασιλέως ὑβρίσαι δύο θυγατέρας· δι' ἃ δὴ μάλιστα ταύτην ἐκεῖνος προβέβλητο· μισούμεναί γε μὴν ὑπ' αὐτοῦ τῶν ἄλλων

§ 566 = Ant. Iud. XVII 10.

§ 567 = Ant. Iud. XVII 33.

§ 568 = Ant. Iud. XVII 38.

ἐπεκράτουν. <569> μόνη δὲ τῆς ὁμοιοῦσας αὐτῶν ἀντί-
παλος ἦν Σαλώμη, καὶ βασιλεῖ διέβαλλε τὴν σύνοδον,
ὡς οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων εἶη. γνοῦσαι
δ' ἐκεῖναι τὴν διαβολὴν, καὶ ὡς ἀγανακτήσειεν Ἡρώ-
5 δης, τῆς μὲν φανερᾶς συνόδου καὶ τῶν φιλοφρονήσεων
ἐπαύσαντο, τοῦναντίον δ' ὑπεκρίνοντο καὶ διαφέρεσθαι
πρὸς ἀλλήλας ἀκούοντος βασιλέως, αἷς συνυπεκρίνετο
καὶ Ἀντίπατρος, ἐν τῷ φανερῷ προσκρούων Φερῶρα·
<570> συνουσίαι δ' ἦσαν αὐτῶν λάθρα καὶ κῶμοι
10 νυκτερινοί, τὴν δ' ὁμόνοιαν ἢ παρατήρησις ἐπέτεινευ.
ἠγνοεῖ δ' οὐδὲν Σαλώμη τῶν πραττομένων, καὶ πάνθ'
Ἡρώδη διήγγελλεν.

<571> ἐξεκαίετο δ' ἐκεῖνος εἰς ὀργήν, καὶ μάλιστα 2
ἐπὶ τὴν Φερῶρα γυναῖκα· ταύτην γὰρ πλέον ἢ Σα-
15 λώμη διέβαλλεν. ἀθροίσας οὖν συνέδριον τῶν τε
φίλων καὶ συγγενῶν, ἄλλα τε πολλὰ τῆς ἀνθρώπου
κατηγόρει καὶ τὴν εἰς τὰς αὐτοῦ θυγατέρας ὕβριν, ὅτι
τε Φαρισαίοις μὲν χορηγήσειε μισθοὺς κατ' αὐτοῦ, καὶ
τὸν ἀδελφὸν αὐτῷ κατασκευάσειε πολέμιον, ἐνδησα-
20 μένη φαριμαίοις. <572> τελευταῖον δ' εἰς Φερῶραν
ἀπέστρεψε τὸν λόγον, δυοῖν θάτερον ἐλέσθαι λέγων,
ἢ ἑαυτὸν τὸν ἀδελφὸν ἢ τὴν γυναῖκα. τοῦ δὲ θάττου
ἀπολείψειν τὸ ζῆν ἢ τὴν γυναῖκα φήσαντος, οὐκ ἔχων
ὅ τι χρὴ δοᾶν, μετέβαινε ἐπ' Ἀντίπατρον, ᾧ παρήγ-
25 ρειλε μήτε τῇ Φερῶρα γυναικὶ μήτ' αὐτῷ μήτ' ἄλλω
τινὶ τῶν ἐκείνης διαλέγεσθαι. ὃ δὲ φανερῶς μὲν οὐ
μετέβαινε τὸ πρόσταγμα, λάθρα δὲ διενυκτέρευε σὺν
ἐκείνοις. <573> καὶ δεδοικῶς ἐπιτηροῦσαν τὴν Σαλώ-
μην πραγματεύεται διὰ τῶν ἐπὶ τῆς Ἰταλίας φίλων
30 τὴν εἰς Ῥώμην ἀποδημίαν αὐτῷ. γραψάντων γὰρ

ἐκείνων δεῖν Ἀντίπατρον πεμφθῆναι διὰ χρόνου πρὸς Καίσαρα, ὃ δ' οὐ τι μελλήσας ἐξέπεμψε, θεραπείαν τε λαμπρὰν καὶ πλείστα δοὺς χρήματα, τὴν τε διαθήκην κομίζειν, ἐν ἣ βασιλεὺς μὲν Ἀντίπατρος ἐγγραπτο, Ἀντιπάτρον δὲ Ἡρώδης διάδοχος ὁ ἐκ Μα-
5 ριάμμης τῆς τοῦ ἀρχιερέως θυγατρὸς γεγονώς.

3 <574> ἔπλευσε δὲ καὶ Συλλαῖος ὁ Ἄραψ ἐπὶ Ῥώμης, ἡμεληκῶς μὲν τῶν Καίσαρος προσταγμάτων, ἀνταγωνιούμενος δὲ πρὸς Ἀντίπατρον περὶ ὧν ἐδεδίκαστο Νικολάφ τάχιον. οὐ μικρὸς δ' αὐτῷ καὶ πρὸς Ἀρέταν
10 ἦν ἀγὼν τὸν αὐτοῦ βασιλέα· τούτου γὰρ ἄλλους τε φίλους ἀνηγήκει καὶ Σόαιμον, τῶν ἐν Πέτρα δυνατωτάτων. <575> πείσας δὲ πολλοῖς χρήμασι Φάβατον τὸν Καίσαρος διοικητὴν, ἐχοῖτο βοηθῶ καὶ καθ' Ἡρώ-
15 δου. πλείονα δὲ δοὺς Ἡρώδης ἀπίστησί τ' ἀπὸ Συλ-
λαίου Φάβατον, καὶ δι' αὐτοῦ τὰ κελευσθέντα ὑπὸ Καίσαρος εἰσέπραττεν. ὃ δὲ μηδὲν ἀποδοὺς ἔτι καὶ κατηγόρει Φαβάτου πρὸς Καίσαρα, διοικητὴν εἶναι λέγων οὐ τῶν ἐκείνῳ, τῶν δ' Ἡρώδη συμφερόντων. ἐφ' οἷς ὀργισθεὶς Φάβατος <576> (ἦν δ' ἔτι παρ'
20 Ἡρώδη μάλιστα τιμώμενος) γίνεται προδότης Συλλαίου τῶν ἀπορρήτων, τῷ τε βασιλεῖ φησιν ὅτι Συλλαῖος διαφθείρειεν αὐτοῦ τὸν σωματοφύλακα Κόρινθον χρήμασιν, ὃν δεῖ φυλάττεσθαι. πείθεται δ' ὁ βασι-
25 λεύς· καὶ γὰρ ἐτέθραπτο μὲν ὁ Κόρινθος ἐν τῇ βασι-
λείᾳ, γένος δ' ἦν Ἄραψ. <577> συλλαμβάνει δ' εὐθὺς οὐκ αὐτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ δύο ἑτέρους Ἄραβας, εὐρῶν παρ' αὐτῷ, τὸν μὲν φίλον Συλλαίου τὸν δὲ φύλαρχον. οἱ δὲ βασανιζόμενοι πείσαι Κόρινθον ὠμολόγησαν ἐπὶ πολλοῖς χρήμασιν Ἡρώδην ἀνελεῖν. <578> οὗτοι μὲν
30

οὖν ἀνακριθέντες καὶ παρὰ Σατουρνίνῳ τῷ διέποντι
 τὴν Συρίαν ἀνεπέμφθησαν εἰς Ῥώμην, Ἡρώδης δ' 4
 οὐκ ἀνίει Φερῶραν βιαζόμενος ἀπαλλαγῆναι τῆς γυ-
 ναικός· ὁ δ' ἐπενόει μηχανὴν δι' ἧς τιμωρῆσαιτο τὴν
 5 ἄνθρωπον, πολλὰς τοῦ μίσους ἔχων αἰτίας, ἕως ὑπερ-
 ἀγανακτήσας σὺν αὐτῇ καὶ τὸν ἀδελφὸν ἐβάλλει.
 <579> Φερῶρας δ' ἀγαπήσας τὴν ὕβριν, ἀπαλλάττεται
 μὲν εἰς τὴν ἑαυτοῦ τετραρχίαν, ὁμόσας ἕξειν ἓνα τῆς
 φυγῆς ὄρον τὸν Ἡρώδου θάνατον καὶ μηδέποτε πρὸς
 10 ζῶντα ὑποστρέψειν, ἐπανῆλθε δ' οὐδὲ πρὸς νοσοῦντα
 τὸν ἀδελφόν, καίτοι λιπαρῶς μεταπεμπόμενον· ἐβούλετο
 γὰρ αὐτῷ τινὰς ἐντολὰς καταλείπειν ὡς τεθνηξόμενος.
 <580> ἀλλ' ὁ μὲν παρ' ἐλπίδα σώζεται, μετ' οὐ πολὺ
 δὲ νοσεῖ Φερῶρας, εὐρίσκεται δ' Ἡρώδης μετριώτερος·
 15 καὶ γὰρ ἦκε πρὸς αὐτὸν καὶ συμπαθῶς ἐθεράπευεν.
 οὐ μὴν ὑπερίσχυσε τοῦ πάθους· μετὰ γὰρ ἡμέρας
 ὀλίγας ἀποθνήσκει Φερῶρας, <581> ὃν καίπερ ἀγα-
 πήσας Ἡρώδης μέχρι τελευταίας ἡμέρας, ὅμως καὶ
 αὐτὸν ἀνελεῖν ἐφημίσθη φαρμάκῳ. τὸν γε μὴν νεκρὸν
 20 εἰς Ἱεροσόλυμα κομίσας πένθος τε μέγιστον ὄλω τῷ
 ἔθνει κατήγγειλε, καὶ κηδείας ἠξίωσε λαμπροτάτης.

<582> ἓνα μὲν δὴ τῶν Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀριστο-
 βούλου φονέων τοιοῦτον περιέρχεται τέλος, μετέβαινε 30
 δ' ἐπὶ τὸν ἀνθέντην Ἀντίπατρον ἢ ποινή, τὸν Φε-
 25 ρῶρα θάνατον ἀρχὴν λαβοῦσα. τῶν τούτου γὰρ τινες
 ἀπελευθέρων κατηφεῖς τῷ βασιλεῖ προσελθόντες, τὸν
 ἀδελφὸν αὐτοῦ διεφθάρθαι φαρμάκοις ἔλεγον· προσε-
 νεγκεῖν μὲν γὰρ αὐτῷ τι τὴν γυναῖκα τῶν οὐ συνήθως
 ἐσκευασμένων, φαρμόντα δ' εὐθέως εἰς τὴν νόσον κα-
 30 ταπεσεῖν. <583> ἀγροχένας τε πρὸ δυοῖν ἡμερῶν τὴν

μητέρα ταύτης καὶ τὴν ἀδελφὴν γύναιον ἐκ τῆς Ἀραβίας φαρμάκων ἔμπειρον, ὅπως φίλτρον σκευάσῃ τῷ Φερῶρα, δεδωκέναι δ' ἀντὶ τούτου θανάσιμον Σουλταίου πραγματευσαμένου· τούτῳ γὰρ ἦν γνώριμον.

2 <584> πληγεῖς οὖν ὁ βασιλεὺς ὑποψίας πλείοσι, 5
θεραπαίνας τε καὶ τινὰς τῶν ἐλευθέρων ἐβασάνιζεν. ἐβόα δέ τις ἐν ταῖς ἀλγηδόσι ἄθεός ὁ γῆν καὶ οὐρανὸν διέπων μετέλθοι τὴν τούτων ἡμῖν τῶν κακῶν αἰτίαν, τὴν Ἀντιπάτρου μητέρα· ταύτης τῆς ἀρχῆς ὁ βασιλεὺς λαβόμενος ἐπέξῃει πρόσω τὴν ἀλήθειαν 10 ἐπιζητῶν. <585> ἡ δὲ γυνὴ τὴν τε φιλίαν τῆς Ἀντιπάτρου μητρὸς πρὸς Φερῶραν καὶ τὰς ἐκείνου γυναῖκας ἐδήλου, καὶ τὰς λαθραίας αὐτῶν συνόδους, ὅτι τε Φερῶρας καὶ Ἀντίπατρος σὺν ἐκείναις πίνοιεν, ὑποστρέφοντες ἀπὸ τοῦ βασιλέως, δι' ὅλης τῆς νυκτός, μηδένα 15 μὴτ' οἰκίτην μῆτε θεράπαιναν ἐῶντες παρατυγχάνειν. μία δὲ τῶν ἐλευθέρων ταῦτα μηνύει.

3 <586> τὰς δὲ δούλας χωρὶς ἐκάστην Ἡρώδης ἐβασάνιζεν. ἐρρήθη δὲ παρὰ πάσαις τὰ προειρημένα συμφώνως, καὶ διότι κατὰ συνθήκην Ἀντίπατρος μὲν εἰς 20 Ῥώμην Φερῶρας δ' ὑποχωρήσειεν εἰς τὴν Περσίαν. πολλάκις γὰρ αὐτοὺς διαλαλεῖν ὡς μετ' Ἀλέξανδρον καὶ Ἀριστόβουλον ἐπ' αὐτοὺς Ἡρώδης μεταβήσεται καὶ τὰς αὐτῶν γυναῖκας· οὐ γὰρ φείσεσθαι μετὰ Μαριάμην καὶ τοὺς ἐξ ἐκείνης ἑτέρου τινός, ὥστ' ἄμεινον 25 εἶναι ὡς πορρωτάτω φυγεῖν τοῦ θηρίου. <587> πολλάκις δ' ἀποδυσρόμενον πρὸς τὴν μητέρα τὸν Ἀντίπατρον εἰπεῖν ὡς αὐτὸς μὲν εἴη πολὺς ἤδη, νεῖξοι δὲ καθ' ἡμέραν ὁ πατήρ, φθάσαι δ' ἂν τάχα καὶ τελευτήσας πρὶν ἄρξασθαι βασιλείας ἀληθοῦς· εἰ δὲ καί 30

ποτ' ἐκεῖνος τελευτήσῃε (πότε δ' ἂν γενέσθαι τοῦτο;) παντάπασιν αὐτῷ τὴν ἀπόλαυσιν τῆς διαδοχῆς γενέσθαι σύντομον. <588> ὑποβλαστάνειν δὲ τὰς τῆς ὕδρας κεφαλᾶς, τοὺς Ἀριστοβούλου καὶ Ἀλεξάνδρου παῖδας. ἀφηρηῆσθαι δ' αὐτὸν ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τὴν ἐπὶ τέκνοις ἐλπίδα· διάδοχον γὰρ οὐ τῶν αὐτοῦ τινα παίδων μετὰ τὴν τελευτήν, ἀλλὰ τὸν ἐκ Μαριάμμης Ἡρώδην γεγραμέναι. καὶ ἰκατά τοῦτό γε παντάπασι παραγηρᾶν, οἴομενον αὐτοῦ καὶ τὰς διαθήκας μενεῖν κυρίας· αὐτὸν γὰρ προνοήσῃεν μηδένα τῆς γενεᾶς ἀπολιπεῖν. <589> ὄντα γε μὴν τῶν πάποτε πατέρων μισοτεκνότατον Ἡρώδην πολλῷ μᾶλλον εἶναι μισάδελφον· δοῦναι γοῦν αὐτῷ πρῶην ἑκατὸν τάλαντα ἐπὶ τῷ μὴ διαλέγεσθαι Φερῶρα. τοῦ δ' εἰπόντος 'τί γὰρ αὐτὸν ἐβλάπτομεν;' ἀποκρίνασθαι τὸν Ἀντίπατρον 'εἶθε πάνθ' ἡμᾶς ἀφελόμενος γυμνοὺς ἐάσειε ζῶντας. ἀλλ' ἀμήχανον ἐκφυγεῖν οὕτω φοινικὸν θηρίον, παρ' ᾧ μὴδὲ φιλεῖν τινας ἔξεστι φανερωῶς. λάθρα γοῦν νῦν ἀλλήλοις σύνεσμεν, ἔξεσται δὲ φανερωῶς, ἂν σχωμένῃ ποτ' ἀνδρῶν φρόνημα καὶ χεῖρας.'

<590> ταῦτ' ἔλεγον αἱ βασανιζόμεναι, καὶ ὅτι Φερῶρας βουλεύσασαιτο φυγεῖν μετ' αὐτῶν εἰς Πέτραν. ἐπίστευσε δὲ πᾶσιν Ἡρώδης τοῖς λεγομένοις ἐκ τῶν ἑκατὸν ταλάντων· μόνῳ γὰρ Ἀντιπάτρῳ διείλετο περὶ αὐτῶν. ἀποσκήπτει δ' εἰς πρώτην ὁ θυμὸς Δωρίδα τὴν Ἀντιπάτρου μητέρα· καὶ γυμνώσας αὐτὴν παντὸς οὗ δεδῶρητο κόσμου (πολλῶν δ' ἦν ταλάντων) ἐκβάλλει δεύτερον. <591> τὰς δὲ Φερῶρα γυναικῆς ἀπὸ τῶν βασάνων ἐτημέλει διηλλαγμένος. ἐπτόητο δὲ τῷ φόβῳ, καὶ πρὸς πᾶσαν ὑπόνοιαν ἔξερριπίζετο, πολλοὺς

τε τῶν οὐκ αἰτίων εἶλκεν εἰς βασάνους, δεδοικῶς μή
τινα τῶν αἰτίων παραλίπη.

- 5 <592> κὰν τούτῳ τρέπεται πρὸς τὸν Σαμαρείτην
'Αντίπατρον, ὃς ἦν ἐπίτροπος 'Αντιπάτρου. βασανίζων
δ' αὐτὸν ἤκουσεν ὅτι μεταπέμψαιτο μὲν 'Αντίπατρος 5
ἐξ Αἰγύπτου δηλητήριον φάρμακον ἐπ' αὐτὸν διὰ
τινος τῶν ἐταίρων 'Αντιφίλου, λάβοι δὲ παρ' ἐκείνου
Θευδίων ὁ θεῖος 'Αντιπάτρου, καὶ παραδοίῃ Φερῶρα·
τούτῳ γὰρ ἐντείλασθαι τὸν 'Αντίπατρον 'Ηρώδην ἀνε-
λεῖν, ἕως αὐτός ἐστιν ἐν 'Ρώμῃ τῆς ὑπονοίας κεχω- 10
ρισμένος, Φερῶραν δὲ παραθέσθαι τῇ γυναικὶ τὸ φάρ-
μακον. <593> ταύτην οὖν ὁ βασιλεὺς μεταπεμψάμενος
αὐτίκα τὸ λειψθὲν ἐκέλευσε κομίζειν. ἢ δ' ἔξεισι μὲν
ὡς κομοῦσα, ῥίπτει δ' ἑαυτήν ἀπὸ τοῦ τέγουσ, τὸν
τ' ἔλεγχον καὶ τὴν ἐκ τοῦ βασιλέως αἰκίαν φθάνουσα. 15
προνοία δ', ὡς ἔοικε, θεοῦ μετιόντος 'Αντίπατρον οὐκ
ἐπὶ κεφαλὴν ἀλλ' ἐπὶ θάτερα πεσοῦσα διασώζεται.
<594> κομισθεῖσαν δ' αὐτὴν ὁ βασιλεὺς ἀνακτησά-
μενος (κεκάρωτο γὰρ ἐκ τοῦ πτώματος) ἠρώτα δι'
ἣν αἰτίαν ῥίψειν ἑαυτήν, εἰ μὲν εἶποι τάληθές, ἀφή- 20
σειν πάσης τιμωρίας ἐπομνύμενος, εἰ δ' ὑποστείλαιτο,
δαπανήσειν αὐτῆς ἐν βασάνοις τὸ σῶμα καὶ μηδὲ τάφῳ
καταλείψειν.

- 6 <595> πρὸς ταῦθ' ἢ γυνὴ διαλιποῦσα μικρόν, 'καὶ
τί γάρ' εἶπεν 'ἔτι φείδομαι τῶν ἀπορρήτων, Φερῶρα 25
τεθνεῶτος, ἢ σώξουσα τὸν ἀπολέσαντα πάντας ἡμᾶς
'Αντίπατρον; ἄκουε, βασιλεῦ, καὶ μετὰ σοῦ θεός, μάρ-
τυς ἐμοὶ τῆς ἀληθείας, πλανηθῆναι μὴ δυνάμενος.
<596> ὅτ' ἀποθνήσκοντι Φερῶρα παρεκαθέξου δεδα-
κρυμένος, τότε με προσκαλεσάμενος ἐκεῖνος 'ἢ πολὺ 30

γ' ἔφη, ῥύναι, τῆς εἰς ἑμαυτὸν διανοίας τᾶδελφοῦ
 διήμαρτον, τὸν οὕτω στέργοντα μισήσας, καὶ κτεῖναι
 βουλευσάμενος τὸν οὕτως ἐπ' ἑμοὶ μηδὲ τεθνεῶτί πω
 συγχεόμενον. ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἀπέχω τῆς ἀσεβείας τὸ
 5 ἐπιτίμιον· σὺ δ' ὁ φυλάττεις κατ' αὐτοῦ φάρμακον
 ὑπ' Ἀντιπάτρου καταλειφθὲν ἡμῖν φέρε, καὶ βλέποντός
 μου ταχέως ἀφάνισον, ἵνα μὴ καὶ καθ' Ἄδου τρέφοιμι
 τὸν ἀλάστορα. <597> καὶ κελεύσαντος ἐκόμισα, καὶ
 πλείστον μὲν εἰς τὸ πῦρ ὄρωντος αὐτοῦ κατεκένωσα,
 10 βραχὺ δ' ἑμαυτῇ πρὸς τὰ ἄδηλα καὶ τὸν ἐκ σοῦ φόβον
 ἐτήρησα.'

<598> ταῦτ' εἰποῦσα προκομίζει τὴν πυξίδα, βραχὺ 7
 παντάπασιν ἔχουσιν τοῦ φαρμάκου. βασιλεὺς δ' ἐπὶ
 τὴν μητέρα τὴν Ἀντιφίλου καὶ τὸν ἀδελφὸν τὰς βα-
 15 σάνους μετέφερε· κἀκεῖνοι τὸν Ἀντίφιλον κομίσαι τ'
 ἀπ' Αἰγύπτου τὴν πυξίδα ὠμολόγουν, καὶ λαβεῖν παρ'
 ἀδελφοῦ τὸ φάρμακον ἔφασκον, ἰατρεύοντος ἐν Ἀλε-
 ξανδρείᾳ. <599> περιόντες δ' οἱ Ἀλεξάνδρου καὶ
 Ἀριστοβούλου δαίμονες ἅπαν τὸ βασίλειον, ἐρευνηταί
 20 τε καὶ μηνυταὶ τῶν ἀδῆλων ἐγίνοντο, τοὺς τε πορ-
 ρωτάτω τῆς ὑποψίας ὄντας ἔσυρον εἰς τοὺς ἐλέγχους.
 εὐρίσκειται γοῦν καὶ ἡ τοῦ ἀρχιερέως θυγάτηρ Μα-
 ρριάμμη τῆς ἐπιβουλῆς συνίστωρ· βασανιζόμενοι γὰρ
 τοῦτ' ἀπέδειξαν αὐτῆς ἀδελφοί. <600> ὁ βασιλεὺς δὲ
 25 τῆς μητροφᾶς τόλμης καὶ τὸν υἱὸν ἡμύνατο· τὸν γοῦν
 ἐξ αὐτῆς Ἡρώδην, ὄντα διάδοχον Ἀντιπάτρου, τῆς
 διαθήκης ἐξήλειψεν.

<601> ἐπὶ τούτοις καὶ Βάθυλλος εἰς τοὺς ἐλέγχους 31
 συνέδραμεν, ἡ τελευταία πίστις τῶν Ἀντιπάτρῳ βε-
 30 βουλευμένων. ἦν μὲν γὰρ ἀπελεύθερος αὐτοῦ, κομί-

ζων δ' ἦκεν ἄλλο δηλητήριο, ἰοὺς ἀσπίδων καὶ χυλοὺς ἐτέρων ἐρπειῶν, ἵν' εἰ τὸ πρῶτον ἀσθενήσειε φάρμακον, τούτῳ Φερῶρας μετὰ τῆς γυναικὸς ὀπλίσαιτο κατὰ τοῦ βασιλέως. <602> πάρεργον δὲ τῆς ἐπὶ τὸν πατέρα τόλμης ἐκόμιζε τὰς κατὰ τῶν ἀδελφῶν ἐσκευωρημένας ἐπιστολάς ὑπ' Ἀντιπάτρου. ἦσαν δ' Ἀρχέλαος καὶ Φίλιππος βασιλέως παῖδες ἐπὶ Ῥώμης παιδευόμενοι, μειράκιά τ' ἤδη καὶ φρονήματος μεστοί. <603> τούτους ἐπανακύπτοντας αὐτοῦ ταῖς ἐλπίσιν ἀποσκευάσασθαι σπεύδων Ἀντίπατρος ἄς μὲν πλάττεται κατ' αὐτῶν ἐπιστολάς ἐξ ὀνόματος τῶν ἐπὶ Ῥώμης φίλων, οὓς δὲ πείθει γράψαι διαφθείρας χρήμασιν, ὡς πολλὰ μὲν βλασφημοῖεν τὸν πατέρα, φανερῶς δ' Ἀλέξανδρον καὶ Ἀριστόβουλον ὀδύροιντο, πρὸς τε τὴν μετὰκλησιν ἀγανακτοῖεν. ἤδη δ' αὐτοὺς ὁ πατὴρ μετεπέπεμπτο, καὶ τοῦτ' ἦν τὸ μάλιστα ταράττον Ἀντίπατρον.

- 2 <604> ἔτι δὲ καὶ πρὸ τῆς ἀποδημίας, ἐν Ἰουδαίᾳ μένων, τοιαύτας κατ' αὐτῶν ἀπὸ Ῥώμης ἠγόραζεν ἐπιστολάς, καὶ προσιῶν τέως ἀνύποπτος ἦν τῷ πατρί, περὶ τῶν ἀδελφῶν δ' ἀπελογεῖτο, τὰ μὲν ψευδῆ λέγων εἶναι τῶν γραφομένων, τὰ δὲ νεότητος ἀμαρτήματα. <605> τηνικαῦτά γε μὴν τοῖς γράφουσι κατὰ τῶν ἀδελφῶν πλεῖστα δοὺς χρήματα, συμφύρειν ἐπειράτο τὸν ἔλεγχον, ἐσθῆτάς τε πολυτελεῖς καὶ στρωμνὰς ποικίλας ἐκπώματά τ' ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ συνωνούμενος, ἄλλα τε πολλὰ τῶν κειμηλίων, ἵνα τῷ πλήθει τῆς εἰς ταῦτα δαπάνης τοὺς εἰς ἐκεῖνα μισθοὺς ἐγκατακρούσῃ. διακόσια γοῦν ἀναλώματος ἀνήνεγκε τάλαντα, καὶ τούτων μεγίστη πρόφασις ἦν ἢ πρὸς Συλλαῖον δίκη.

<606> πάντων δ' αὐτοῦ τότε καὶ τῶν βραχυτέρων ἐν
 τῷ μείζονι κακῷ διακαλυφθέντων, ὅθ' αἱ μὲν βάσανοι
 πᾶσαι τὴν πατροκτονίαν, αἱ δ' ἐπιστολαὶ δευτέρας
 ἀδελφοκτονίας κεκράγεσαν, ὅμως οὐδεὶς τῶν εἰς Ῥώμην
 5 ἀφικνουμένων ἀπήγγειλεν αὐτῷ τὰς ἐν Ἰουδαίᾳ τύχας,
 καίτοι μεταξὺ τῶν ἐλέγχων καὶ τῆς ἐπανόδου διελθόν-
 των ἐπὶ μηνῶν· τοσοῦτον πρὸς αὐτὸν ἐκ πάντων
 μῖσος ἦν. <607> τάχα δὲ καὶ τοὺς ἀπαγγέλλειν προ-
 αιρουμένους οἱ τῶν ἀνηρημένων δαίμονες ἀδελφῶν
 10 ἐφίμουν. γράφει γοῦν ἀπὸ Ῥώμης ἀφίξιν αὐτοῦ τα-
 χεῖαν εὐαγγελιζόμενος, καὶ ὡς ὑπὸ Καίσαρος μετὰ
 τιμῆς ἀπολυθείη.

<608> βασιλεὺς δ' εἰς χεῖρας λαβεῖν σπεύδων τὸν 3
 ἐπίβουλον, καὶ δεδοικῶς μὴ ποτε προγνοὺς φυλάξεται,
 15 δι' ἐπιστολῆς ἀνθυπεκρίνετο, τά τ' ἄλλα φιλοφρονου-
 μενος καὶ σπεύδειν παρακαλῶν· θήσεσθαι γὰρ αὐτοῦ
 καὶ τὰς πρὸς τὴν μητέρα μέμψεις ἐπειχθέντος. οὐ
 γὰρ ἠγνόει τὴν ἐκβολὴν τῆς μητρὸς Ἀντίπατρος.
 <609> πρότερον μὲν οὖν εἰλήφει τὴν περὶ τῆς Φερώρα
 20 τελευτῆς ἐπιστολὴν ἐν Τάραντι, καὶ μέγιστον ἐποιήσατο
 πένθος, ὃ τινες ὡς ἐπὶ θείῳ καθύμνουν. ἦν δ', ὡς
 ἔοικεν, ἐπὶ διαμαρτία τῆς ἐπιβουλῆς ἢ σύγχυσις, καὶ
 οὐ Φερώραν κλαίοντος ἀλλὰ τὸν ὑπηρέτην. ἤδη δὲ
 καὶ φόβος ἐπήει τις αὐτὸν τῶν τετελεσμένων, μὴ ποτε
 25 φωραθείη τὸ φάρμακον. <610> τότε δ' ἐν Κιλικίᾳ
 λαβῶν ἦν προειρηκάμεν παρὰ τοῦ πατρὸς ἐπιστολήν,
 παραχοῆμα μὲν ἔσπευδεν· ὡς δ' εἰς Κελένδεριν κατέ-
 πλει, λαμβάνει τις αὐτὸν ἔννοια τῶν περὶ τὴν μητέρα
 κακῶν, προμαντευομένης ἤδη καὶ καθ' ἑαυτῆς τῆς
 30 ψυχῆς. <611> οἱ μὲν οὖν προμηθέστεροι τῶν φίλων

συνεβούλευον μὴ πρότερον ἐπιπίπτειν τῷ πατρὶ πρὶν
 πυθέσθαι σαφῶς δι' ἃς αἰτίας ἐξέβαλεν αὐτοῦ τὴν
 μητέρα· δεδιέναι γὰρ μὴ ποτε προσθήκη γένοιτο τῶν
 κατ' ἐκείνης διαβολῶν. <612> οἱ δ' ἀσκεπτότεροι, καὶ
 τὴν πατρίδα σπεύδοντες ἰδεῖν μᾶλλον ἢ τὸ συμφέρον
 Ἀντιπάτρω σκοποῦντες, ἐπείγασθαι παρήνουν, καὶ μὴ
 τῇ μελλήσει παρασχεῖν τῷ πατρὶ μὲν ὑποψίαν φαύλην
 τοῖς διαβάλλουσι δ' ἀφορμὴν· καὶ γὰρ νῦν εἴ τι κε-
 κίνηται κατ' αὐτοῦ, παρὰ τὴν ἀπουσίαν γερονέναι·
 μηδὲ γὰρ ἂν τολμῆσαι παρόντος. ἄτοπον δ' εἶναι δι'
 ἀδήλους ὑποψίας προδήλων ἀγαθῶν στερίσκεσθαι, καὶ
 μὴ θᾶπτον ἀποδοῦναι μὲν ἑαυτὸν τῷ πατρί, κομί-
 σασθαι δὲ τὴν βασιλείαν ἐπ' αὐτῷ μόνῳ σαλεύουσιν.
 <613> πείθεται τούτοις (ἐνῆγε γὰρ τὸ δαιμόνιον), καὶ
 διαπεράσας εἰς τὸν Σεβαστὸν λιμένα τῆς Καισαρείας
 κατάργεται.

4 <614> παρρηγήνησε δ' αὐτῷ παρὰ δόξαν ἐρημία
 πολλή, πάντων ἐκτρεπομένων καὶ μηδενὸς προσιέναι
 τολμῶντος· ἐμισεῖτο μὲν γὰρ ἐπ' ἴσης, καὶ τότε φα-
 νῆναι τὸ μῖσος ἔσχε παρρησίαν. πολλοὺς δ' ὁ ἐκ τοῦ
 βασιλέως φόβος ἀπέστρεφεν, ἐπειδὴ πᾶσα πόλις ἤδη
 τῆς κατ' Ἀντιπάτρου φήμης πεπλήρωτο, καὶ μόνος
 ἠγγύει τὰ κατ' ἑαυτὸν Ἀντίπατρος· οὔτε γὰρ προ-
 πέμφθη λαμπρότερόν τις ἐκείνου πλέοντος ἐπὶ Ῥώμης,
 οὔτ' ἀτιμότερον ὑπεδέχθη. <615> ὁ δ' ἤδη μὲν ὑπε-
 νόει τὰς οἰκοὶ συμφοράς, ἔτι δ' ἐκ πανουργίας ὑπε-
 κρύπτετο, καὶ τῷ δέει τεθνηκῶς ἐνδοθεν σοβαρὸς εἶναι
 τὸ πρόσωπον ἐβιάζετο. <616> φυγὴ δ' ἦν οὐκέτι,
 οὐδ' ἐκ τῶν περιεχόντων ἀνάδυσις. καὶ σαφὲς μὲν
 οὐδ' ἐκεῖ τι τῶν οἰκοθεν ἀπηγγέλλετο διὰ τὴν ἐκ τοῦ

βασιλέως ἀπειλήν, ὑπελείπετο δ' ἐλπίς ἰλαρωτέρα, τάχα μὲν μηδὲν πεφωρᾶσθαι, τάχα δ' εἴ τι καὶ πεφώραται, διασκευάσειν ἀναιδεΐα καὶ δόλοισι, ἅπερ ἦν αὐτῷ μόνα τὰ τῆς σωτηρίας ἐφόδια.

5 <617> φραζάμενος οὖν αὐτοῖς ἤκεν εἰς τὸ βασι- 5
λειον δίχα τῶν φίλων· οὗτοι γὰρ ὑβρισθέντες ἐπὶ τοῦ
πρώτου πυλῶνος εἰρχθησαν. ἔτυχε δ' ἔνδον ὡν ὁ τῆς
Συρίας ἡγεμῶν Ἰσάρος. ὁ δ' εἴσεισι πρὸς τὸν πατέρα,
καὶ τῇ τόλμῃ παρακροτήσας ἑαυτὸν ἤγγισεν ὡς ἀσπα-
10 σόμενος. <618> κἀκεῖνος τὰς χεῖρας προβαλὼν καὶ
τὴν κεφαλὴν παρακλίνας, 'ἔστιν' ἐξεβόησε 'καὶ τοῦτο
πατροκτόνου, τὸ περιπλέκεσθαι μοι θέλειν ἐν τηλι-
καύταις αἰτίαις ὄντα. φθείρου, δυσσεβεστιάτη κεφαλῇ,
μηδέ μου ψαύσης πρὶν ἀποσκευάσασθαι τὰ ἐγκλήματα.
15 δίδωμι δέ σοι δικαστήριον καὶ δικαστὴν εὐκαίρως
ἤκοντα Ἰσάρον. ἴθι, καὶ σκέπτου τὴν ἀπολογία ἐν
αὐρίον· παρέχω γὰρ σοι καιρὸν τοῖς πανουργήμασι.'
<619> πρὸς ταῦτα μηδὲν ὑπ' ἐκπλήξεως ἀποκρίνασθαι
δυνηθεὶς αὐτὸς ὑπέστρεψε. παραγενόμενοι δὲ πρὸς
20 αὐτὸν ἐκδιηγῆσαντο πάντας τοὺς ἐλέγχους ἢ τε μήτηρ
καὶ ἡ γυνή.

<620> καὶ τότε μὲν ἀνανήψας ἐν σκέψει τῆς ἀπο-
λογίας ἦν, τῇ δ' ἐπιούσῃ συνέδριον μὲν ὁ βασιλεὺς 32
ἀθροίζει τῶν συγγενῶν καὶ φίλων, εἰσκαλεῖ δὲ καὶ
25 τοὺς Ἀντιπάτρου φίλους. προκαθέξεται δ' αὐτὸς ἅμα
'Ισάρω, καὶ τοὺς μηνυτὰς πάντας ἐκέλευσεν εἰσαγαγεῖν·
ἐν οἷς εἰσῆχθησαν καὶ τῆς Ἀντιπάτρου μητρὸς οἰκέται
τινὲς οὐ πρὸ πολλοῦ συνειλημμένοι, γράμματα κομί-
ζοντες παρ' αὐτῆς πρὸς τὸν υἱὸν τοιάδε 'ἐπέειπερ πε-
30 φώραται πάντ' ἐκεῖνα τῷ πατρὶ σου, μὴ παραγίγνου

§ 620 = Ant. Iud. XVII 93.

πρὸς αὐτόν, ἂν μὴ τινα πορίσῃ παρὰ Καίσαρος δύναμιν.’ <621> τούτων σὺν τοῖς ἄλλοις εἰσηγμένων Ἀντίπατρος εἰσέρχεται, καὶ πεσὼν προηγήσας πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ πατρὸς ἴκετεύω, πάτερ’, ἔφη, ἴκετεύω μου προκατεγνωκέναι, παρασχεῖν δέ μοι τὰς ἀκοὰς ἀκεραίουσ 5 εἰς τὴν ἀπολογίαν· ἀποδείξω γὰρ ἑμαυτὸν καθαρὸν, ἂν σὺ θέλῃς.’

- 2 <622> ὁ δ’ αὐτῷ σιγᾶν ἐγκραγῶν πρὸς τὸν Ὑᾶρον εἶπεν ἄλλ’ ὅτι μὲν καὶ σὺ, Ὑᾶρε, καὶ πᾶς δικαστῆς ὅσιος Ἀντίπατρον ἐξώλῃ κρίνει πέπεισμαι· δέδοικα δὲ 10 μὴ κάμοῦ μισήσῃς τὴν τύχην, καμὲ κρίνῃς πάσης ἄξιον συμφορᾶς, τοιούτους υἱοὺς γεγεννηκότα. χορὴ δέ με διὰ τοῦτο ἐλεεῖσθαι μᾶλλον, ὅτι πρὸς οὕτω μιαινοῦσ καὶ φιλοστοργότατος πατὴρ ἐγενόμην. <623> τοὺς μὲν γὰρ προτέρους βασιλείας τ’ ἔτι νέους ἀξιόσας, καὶ 15 πρὸς τοῖς ἐν Ῥώμῃ τροφείοις φίλους Καίσαρος ζηλωτοὺς τε ποιήσας βασιλεῦσιν ἑτέροις, εὔρον ἐπιβούλους, οἱ τεθνήκασι τὸ πλεόν Ἀντιπάτρῳ· νέῳ γὰρ ὄντι καὶ διαδόχῳ τούτῳ μάλιστα τὴν ἀσφάλειαν ἐποριζόμην. <624> τὸ δὲ μιαιρὸν τοῦτο θηρίον τῆς ἐμῆς ὑπερεμ- 20 πλησθὲν ἀνεξικακίας ἤνεγκε κατ’ ἐμοῦ τὸν κόρον. ἔδοξα γὰρ αὐτῷ πολὺν ζῆν χρόνον, καὶ τοῦμὸν γῆρας ἐβαρύνθη, βασιλεύς τ’ οὐχ ὑπέμεινεν, εἰ μὴ διὰ πατροκτουίας, γενέσθαι, δίκαιά γε βουλευσάμενος, ὅτι καταγαγὼν αὐτὸν ἐκ τῆς χώρας ἀπερριμμένον, καὶ 25 παρῳσάμενος τοὺς ἐκ βασιλίδος μοι γεγεννημένους, ἀπέδειξα τῆς ἀρχῆς διάδοχον. <625> ἐξομολογοῦμαι σοι, Ὑᾶρε, τὴν ἑμαυτοῦ φρενοβλάβειαν. ἐγὼ γὰρ τοὺς υἱοὺς ἐκείνους κατ’ ἑμαυτοῦ παρῳξίνα, δικαίας αὐτῶν ἀποκόψας ἐλπίδας δι’ Ἀντίπατρον. καὶ τί μὲν ἐκείνους 30

εὐηργέτησα τηλικούτου ἡλικίου τοῦτον; ᾧ γε ζῶν μὲν
 ὀλίγου δεῖν παρεχώρησα τῆς ἐξουσίας, φανερώς δὲ ταῖς
 διαθήκαις ἐνέγραψα τῆς ἀρχῆς διάδοχον, καὶ πρόσδοτον
 μὲν ἰδίᾳ πεντήκοντα τάλαντων ἔνειμα, τῶν δ' ἔμῳν
 5 ἔχορήγησα χρημάτων ἀνέδην, πλέοντι δὲ νῦν εἰς Ῥώ-
 μην ἔδωκα τριακόσια τάλαντα, Καίσαρι δ' ἐξ ὅλης τῆς
 γενεᾶς μόνον ὡς σωτήρα τοῦ πατρὸς παρεθέμην.
 <626> τί δ' ἐκεῖνοι τοιοῦτον ἠσέβησαν οἶον Ἀντί-
 πατρος; ἢ τίς ἔλεγχος ἠνέχθη κατ' αὐτῶν ἡλικίος ἀπο-
 10 δείκνυσι τοῦτον ἐπίβουλον; <627> ἀλλὰ φθέγγεσθαί
 τι τετόλμηκεν ὁ πατροκτόνος, καὶ πάλιν δόλοισι τὴν
 ἀλήθειαν ἐπικαλύψειν ἐλπίζει. Ὑἄρε, σοὶ φυλακτέον·
 ἐγὼ γὰρ οἶδα τὸ θηρίον, καὶ προσορῶμαι τὴν μέλλου-
 σαν ἀξιοπιστίαν καὶ τὸν ἐπίπλαστον ὀλοφυρμόν. οὗτος
 15 ἐστὶν ὁ παραινῶν ἐμοί ποτε φυλάττεσθαι ζῶντα
 Ἀλέξανδρον καὶ μὴ πᾶσι πιστεύειν τὸ σῶμα· οὗτος ὁ
 μέχρι τῆς κοίτης εἰσάγων, καὶ μὴ μέ τις ἐνεδρεύοι
 περιβλέπων· οὗτος ὁ ταμίας τῶν ὑπνῶν καὶ χορηγὸς
 τῆς ἀμεριμνίας, ὁ παραμυθούμενος τὴν ἐπὶ τοῖς ἀνηρη-
 20 μένοις λύπην καὶ διακρίνων τὴν τῶν ζώντων εὐνοίαν
 ἀδελφῶν, ὁ ὑπερασπιστῆς οὐμός, ὁ σωματοφύλαξ.
 <628> ὅταν ἀναμνησθῶ, Ὑἄρε, τὸ πανοῦργον ἐν ἐκάστῳ
 καὶ τὴν ὑπόκρισιν, ἀπιστία με τοῦ ζῆν εἰσέρχεται, καὶ
 θαυμάζω πῶς οὕτω βαθὺν ἐπίβουλον διέφυγον. ἀλλ'
 25 ἐπεὶ δαιμόνων τις ἔξερημοῖ τὸν ἔμῳν οἶκον καὶ μοι τοὺς
 φιλτάτους ἐπανίστησιν ἀεὶ, κλαύσομαι μὲν ἐγὼ τὴν
 ἄδικον εἰμαρμένην καὶ κατ' ἑμαυτὸν στενάξω τὴν ἐρη-
 μίαν, διαφεύξεται δ' οὐδεὶς διψήσας τοῦμῳν αἷμα, κἂν
 διὰ πάντων μου τῶν τέκνων ὁ ἔλεγχος ἔλθῃ.

80 <629> τοιαῦτα λέγων αὐτὸς μὲν ὑπὸ συγχύσεως 3

§ 629 = Ant. Ind. XVII 99.

ἐνεκόπη, Νικολάω δ', ἐνὶ τῶν φίλων, λέγειν τὰς ἀπο-
 δεῖξεις ἐκέλευε. μετὰ δ' ὁ Ἀντίπατρος ἐπάρας τὴν
 κεφαλὴν (ἔμεινε γὰρ δὴ βεβλημένος πρὸ τῶν ποδῶν
 τοῦ πατρός) ἔβόα <630> 'σὺ, πάτερ, ὑπὲρ ἐμοῦ πε-
 ποιῆσαι τὴν ἀπολογία. πῶς γὰρ ἐγὼ πατροκτόνος, 5
 ὃν ὁμολογεῖς αὐτὸς φύλακα διὰ παντὸς ἐσχηκέναι;
 τερατεῖαν δέ μου καὶ ὑπόκρισιν λέγεις τὴν εὐσέβειαν.
 πῶς οὖν ὁ πανοῦργος οὕτως ἐν τοῖς ἄλλοις ἄφρων
 ἐγενόμην, ὡς μὴ νοεῖν ὅτι λαθεῖν οὐδ' ἀνθρώπους
 ῥάδιον τηλικούτου μύσος ἐνσκευαζόμενον; τὸν δ' ἀπ' 10
 οὐρανοῦ δικαστὴν ἀμήχανον, ὃς ἐφορᾷ πάντα καὶ παν-
 ταχοῦ πάρεστιν; <631> ἢ τὸ τῶν ἀδελφῶν τέλος
 ἠγνόουν, οὓς ὁ θεὸς οὕτω μετήλθε τῆς εἰς σὲ κακο-
 βουλίας; τί δέ με καὶ παρώξυνε κατὰ σοῦ; βασιλείας
 ἐλπίς; ἀλλ' ἐβασίλευον. ὑπόνοια μίσους; οὐ γὰρ ἐστερ- 15
 γόμην; φόβος ἐκ σοῦ τις ἄλλος; ἀλλὰ μὴν σὲ τηρῶν
 ἐτέροις φοβερός ἤμην. ἔνδεια χρημάτων; καὶ τίني
 μᾶλλον ἐξῆν ἀναλίσκειν; <632> εἰ δ' ἐξωλέστατος
 πάντων ἀνθρώπων ἐγενόμην καὶ θηρίου ψυχὴν εἶχον
 ἀνημέρου, πάτερ, οὐκ ἂν ταῖς σαῖς εὐεργεσίαις ἐκηλή- 20
 θην, ὃν κατήγαγες μὲν, ὡς ἔφησ αὐτός, προύκρινας δὲ
 τοσοῦτων τέκνων, ἀπέδειξας δὲ ζῶν βασιλέα, δι' ὑπερ-
 βολὴν δὲ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ἐποίησας ἐπίφθονον;
 <633> ὦ τάλας ἐγὼ τῆς πικρᾶς ἀποδημίας, ὡς πολὺν
 ἔδωκα καιρὸν τῷ φθόνῳ καὶ μακρὰν τοῖς ἐπιβουλεύ- 25
 ονσι διωρίαν. σοὶ δέ, πάτερ, καὶ τοῖς σοῖς ἀγῶσιν
 ἀπεδήμουν, ἵνα μὴ Συλλαῖος τοῦ σοῦ γήρως κατα-
 φρονήσῃ. Ῥώμη μοι μάρτυς τῆς εὐσεβείας, καὶ ὁ τῆς
 οἰκουμένης προστάτης Καῖσαρ, ὁ φιλοπάτορά με πολ-
 λάκις εἰπών. λαβέ, πάτερ, τὰ παρ' αὐτοῦ γράμματα. 30

ταῦτα τῶν ἐνθάδε διαβολῶν πιστότερα, ταῦτα ἀπο-
 λογία μοι μόνη· τούτοις τῆς εἰς σὲ φιλοστοργίας
 τεκμηρίοις χρῶμαι. <634> μέμνησο δ' ὡς οὐχ ἐκὼν
 ἐπλεον, ἐπιστάμενος τὴν ἐμφωλεύουσαν τῆς Σαλώμης
 5 κατ' ἐμοῦ δυσμένειαν. σὺ δέ με, πάτερ, ἄκων ἀπώ-
 λεσας, ἀναγκάσας καιρὸν διαβολῆς δοῦναι τῷ φθόνῳ.
 πάρειμι δ' ἐπὶ τοὺς ἐλέγχους, πάρειμι διὰ γῆς καὶ
 θαλάττης οὐδὲν οὐδαμῆ παθὼν ὁ πατροκτόνος. <635>
 ἀλλὰ μήπω με τούτῳ φίλει τῷ τεκμηρίῳ. κατέγνωσμαι
 10 γὰρ καὶ παρὰ θεῷ καὶ παρὰ σοί, πάτερ· κατεγνωσμένος
 δὲ δέομαι μὴ ταῖς ἄλλων βασάνοις πιστεύειν, ἀλλὰ
 κατ' ἐμοῦ φερέσθω τὸ πῦρ, ὄδευέτω διὰ τῶν ἐμῶν
 σπλάγχχνων τὰ ὄργανα, μὴ φειδέσθω τοῦ μιαροῦ
 σώματος. εἰ γὰρ εἶμι πατροκτόνος, οὐκ ὀφείλω θνή-
 15 σκειν ἀβασάνιστος.' <636> τοιαῦτα μετ' ὀλοφυρμοῦ
 καὶ δακρύων ἐκβοῶν τοὺς τ' ἄλλους ἔπαντας καὶ
 τὸν Ἰσάρον εἰς οἶκτον προυκαλέσατο. μόνον δ' ὁ θυ-
 μὸς Ἡρώδην ἄδακρον διεκράτει, τοὺς ἐλέγχους ἀληθεῖς
 ἐπιστάμενον.

20 <637> ἐν τούτῳ, τοῦ βασιλέως κελεύσαντος, Νι- 4
 κόλαος πολλὰ πρὸς τὸ πανοῦργον τὸ Ἀντιπάτρου προ-
 ειπὼν καὶ τὸν ἐπ' αὐτῷ διαχέας ἔλεον, ἔπειτα πικρὰν
 κατηγορίαν κατετείνατο, πάντα μὲν τὰ κατὰ τὴν βασι-
 λείαν κακουργήματα περιτιθεὶς αὐτῷ, μάλιστα δὲ τὴν
 25 ἀναίρεσιν τῶν ἀδελφῶν, ἀποδεικνύς ταῖς ἐκείνου δια-
 βολαῖς ἀπολωλότας. ἐπιβουλεύειν δ' αὐτὸν ἔλεγε καὶ
 τοῖς περιοῦσιν ὡς ἐφῆδροις τῆς διαδοχῆς· τὸν γὰρ
 παρασκευάσαντα πατρὶ φάρμακον ἧ̃ που γ' ἂν ἀδελφῶν
 ἀποσχέσθαι; <638> προελθὼν δ' ἐπὶ τὸν ἔλεγχον τῆς
 30 φαρμακείας, τὰς τε μηνύσεις ἐξῆς ἀπεδείκνυε καὶ περὶ
 Φερώρα κατεσχετλίαζεν, ὅτι κἀκεῖνον Ἀντίπατρος ποι-

ἤσειεν ἀδελφοκτόνον, καὶ τοὺς φιλιτάτους τῷ βασιλεῖ διαφθείρας ὅλον τοῦ μύσου ἀναπλήσειε τὸν οἶκον. ἄλλα τε πολλὰ πρὸς τούτοις εἰπὼν καὶ ἀποδείξας καταπάγει τὸν λόγον.

5 <639> Ὑἄρος δὲ κελεύσας ἀπολογεῖσθαι τὸν Ἀντί-
πατρον, ὡς οὐδὲν πλέον ἐκεῖνος εἰπὼν ἢ ὁ θεὸς ἐστὶ
μοι τοῦ μηδὲν ἀδικεῖν μάρτυς ἔκειτο σιγῶν, αἰτήσας
τὸ φάρμακον δίδωσί τιμι τῶν ἐπὶ θανάτῳ κατακρίτων
δεσμώτῃ πιεῖν. <640> τοῦ δὲ παραχρῆμα τελευτή-
σαντος, ὁ μὲν Ὑἄρος ἀπορρήτους ποιήσας τὰς πρὸς
Ἡρώδην ὀμιλίας, καὶ τὰ περὶ τὸ συνέδριον Καίσαρι
γράφας, μετὰ μίαν ἡμέραν χωρίζεται· δεσμεῖ δ' ὁ βα-
σιλεὺς Ἀντίπατρον, καὶ πρὸς Καίσαρα τοὺς δηλώσοντας
τὴν συμφορὰν ἐξέπεμψεν.

6 <641> μετὰ δὲ ταῦτα καὶ κατὰ Σαλώμης ἐπίβουλος 15
Ἀντίπατρος εὐρίσκειται. τῶν γὰρ Ἀντιφίλου τις οἰκετῶν
ἦμεν ἐπιστολὰς κομίζων ἀπὸ Ῥώμης παρὰ Ἰουλίας θε-
ραπαινίδος, Ἀκμῆς τοῦνομα. καὶ παρὰ μὲν ταύτης
ἐπέσταλτο τῷ βασιλεῖ τὰς παρὰ Σαλώμης ἐπιστολὰς ἐν
τοῖς Ἰουλίαις εὐρηκέναι γράμμασι, πεπομφέναι τ' αὐτῷ 20
λάθρα δι' εὐνοίαν· <642> αἱ δὲ τῆς Σαλώμης λοιδο-
ρίας τε τοῦ βασιλέως περιεῖχον πικροτάτας καὶ κατη-
γορίαν μεγίστην. ταύτας δὲ πλάσας Ἀντίπατρος καὶ
τὴν Ἀκμὴν διαφθείρας ἔπεισεν Ἡρώδη πέμψαι. <643>
διηλέγχθη δ' ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῆς· καὶ γὰρ 25
ἐκεῖνῳ τὸ γύναιον ἔγραψεν ὡς ἡβουλήθης, ἔγραψά
σου τῷ πατρὶ καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἐκείνας ἔπεμψα, πε-
πεισμένη τὸν βασιλέα μὴ φείσεσθαι τῆς ἀδελφῆς, ὅταν
ἀναγνῶ. καλῶς δὲ ποιήσεις, ἐπειδὴν ἀπαρτισθῆ πάντα,
μνημονεύσας ὧν ὑπέσχου.' 30

<644> ταύτης φωραθείσης τῆς ἐπιστολῆς καὶ τῶν 7
 κατὰ Σαλώμης ἐνσκευασθεισῶν, ἔννοια μὲν ἐμπίπτει τῷ
 βασιλεῖ τάχα καὶ τὰ κατ' Ἀλεξάνδρου πλασθῆναι γράμ-
 ματα, περιαλγῆς δ' ἦν ὑπὸ τοῦ πάθους ὡς παρ' ὀλίγον
 5 καὶ τὴν ἀδελφὴν ἀποκτείνας δι' Ἀντίπατρον. οὐκέτ'
 οὖν ἀνεβάλλετο λαβεῖν τιμωρίαν ὑπὲρ ἀπάντων. <645>
 ὠρμημένος δ' ἐπὶ τὸν Ἀντίπατρον ἐπεσχέθη νόσῳ
 χαλεπῇ. περὶ μέντοι τῆς Ἀκυῆς καὶ τῶν κατὰ Σαλώ-
 μης ἐσκευωρημένων ἐπέστειλε Καίσαρι, <646> τὴν τε
 10 διαθήκην αἰτήσας μετέγραφε, καὶ βασιλέα μὲν ἀπε-
 δείκνυεν Ἀντίπαν, ἀμελῶν τῶν πρεσβυτάτων, Ἀρχε-
 λάου καὶ Φιλίππου (διαβεβλήκει γὰρ καὶ τούτους Ἀντί-
 πατρος), Καίσαρι δὲ σὺν τοῖς διὰ χρημάτων δώροις
 κατέλιπε χίλια τάλαντα, τῇ τε γυναικὶ καὶ τοῖς τέκνοις
 15 αὐτοῦ καὶ φίλοις καὶ ἀπελευθέρους περὶ πεντακόσια.
 ἀπένειμε δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι τῆς τε χώρας οὐκ
 ὀλίγα καὶ τῶν χρημάτων, λαμπροτάταις τε δωρεαῖς
 ἐτίμα Σαλώμην τὴν ἀδελφὴν.

<647> ἐν μὲν οὖν ταῖς διαθήκαις ταῦτα διωρθώ-
 20 σατο, προῆει δ' αὐτῷ πρὸς τὸ χαλεπώτερον ἢ νόσος, 33
 ἅτε δὴ τῶν ἀρρωστημάτων ἐν γῆραι καὶ ἀθυμίᾳ ἐπι-
 πεσόντων· ἦν μὲν γὰρ ἤδη σχεδὸν ἐτῶν ἑβδομήκοντα,
 τεταπεινώτο δὲ τὴν ψυχὴν ταῖς περὶ τῶν τέκνων συμ-
 φοραῖς, ὡς μὴδ' ἐν ὑγίειᾳ τι τῶν ἡδέων προσίεσθαι.
 25 τῆς νόσου δ' ἦν ἐπίτασις ζῶν Ἀντίπατρος, ὃν οὐκ ἐν
 παρέργῳ, ραΐσας δὲ προήρητο ἀνελεῖν.

<648> γίννεται δ' ἐν ταῖς συμφοραῖς αὐτῷ καὶ 2
 δημοτικὴ τις ἐπανάστασις. δύο ἦσαν σοφισταὶ κατὰ
 τὴν πόλιν, μάλιστα δοκοῦντες ἀκριβοῦν τὰ πάτρια, καὶ
 30 διὰ τοῦτ' ἐν παντὶ τῷ ἔθνει μεγίστης ἡξιωμένοι δόξης,

Ἰούδας δ' υἱὸς Σεπφωραίου καὶ Μαθθίας ἕτερος
 Μαργάλου. <649> τούτοις οὐκ ὀλίγοι προσῆσαν τῶν
 νέων ἐξηγουμένοις τοὺς νόμους, καὶ συνῆγον ὁσημέραι
 τῶν ἡβώντων στρατόπεδον. οἱ τότε τὸν βασιλέα πυν-
 θανόμενοι ταῖς ἀθυμίαις ὑπεκρέοντα καὶ τῇ νόσῳ, 5
 λόγον καθίεσαν εἰς τοὺς γνωρίμους ὡς ἄρα καιρὸς
 ἐπιτηδειότατος εἴη τιμωρεῖν ἤδη τῷ θεῷ καὶ τὰ κατα-
 σκευασθέντα παρὰ τοὺς πατρίους νόμους ἔργα κατα-
 σπᾶν. <650> ἀθέμιτον γὰρ εἶναι κατὰ τὸν ναὸν ἢ
 εἰκόνας ἢ προτομὰς ἢ ζώον τινὸς ἐπώνυμον ἔργον 10
 εἶναι. κατεσκευάκει δ' ὁ βασιλεὺς ὑπὲρ τὴν μεγάλην
 πύλην αἰτὸν χρυσοῦν, ὃν δὴ τότε παρήρουν ἐκκόπτειν
 οἱ σοφισταί, καλὸν εἶναι λέγοντες, εἰ καὶ τις γένοιτο
 κίνδυνος, ὑπὲρ τοῦ πατρίου νόμου θνήσκειν· τοῖς γὰρ
 οὔτω τελευτῶσιν ἀθάνατόν τε τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ἐν 15
 ἀγαθοῖς αἰσθησιν αἰώνιον παραμένειν, τοὺς δ' ἀγεννεῖς
 καὶ τῆς αὐτῶν σοφίας ἀπείρους ἀγνοοῦντας φιλο-
 ψυχεῖν καὶ πρὸ τοῦ δι' ἀρετῆς τὸν ἐκ νόσου θάνατον
 αἰρεῖσθαι.

3 <651> ἅμα δὲ τοῖς ἐκείνων λόγοις διεφημίσθη καὶ 20
 θνήσκειν ὁ βασιλεὺς, ὥστε θαρραλεώτερον ἤπτοντο
 τῆς ἐπιχειρήσεως οἱ νέοι· μεσοῦσης γοῦν ἡμέρας, καὶ
 πολλῶν κατὰ τὸ ἱερὸν ἀναστρεφομένων, σχοίνοις πα-
 χείαις καθιμήσαντες σφᾶς αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ τέγους, τὸν
 χρυσοῦν ἐκείνον αἰτὸν ἐξέκοπτον πελέκεσιν. <652> 25
 ἠγγέλθη δ' εὐθέως τῷ βασιλέως στρατηγῷ κάκεινος
 μετὰ χειρὸς οὐκ ὀλίγης ἀναδραμῶν περὶ τετταράκοντα
 νεανίας συλλαμβάνει καὶ κατήγαγε πρὸς τὸν βασιλέα.
 <653> πυνθανομένῳ δ' αὐτῷ πρῶτον εἰ τολμήσειαν
 τὸν χρυσοῦν αἰτὸν ἐκκόπτειν, ὠμολόγουν. ἔπειτα, 30

τίνος κελεύσαντος, ἀπεκρίναντο τοῦ πατρίου νόμου. τί δ' οὕτω γεγήθασι διερωτήσαντος, ἀναιρεῖσθαι μέλλοντες, ἔλεγον ὅτι πλείονων ἀγαθῶν ἀπολαύσουσι μετὰ τὴν τελευτήν.

5 <654> ἐπὶ τούτοις ὁ βασιλεὺς δι' ὑπερβολὴν ὀργῆς 4
κρείττων τῆς νόσου γενόμενος πρόεισιν εἰς ἐκκλησίαν, καὶ πολλὰ τῶν ἀνδρῶν κατηγορήσας ὡς ἱεροσύλων καὶ προφάσει τοῦ νόμου πειραζόντων τι μείζον, κολλάζειν ἡξίου ὡς ἀσεβεῖς. <655> ὁ δὲ δῆμος δεῖσας
10 μὴ διὰ πολλῶν ὁ ἔλεγχος ἔλθῃ, παρεκάλει πρῶτον μὲν τοὺς ὑποθεμένους τὴν πρᾶξιν, ἔπειτα τοὺς ἐν αὐτῇ συλληφθέντας κολάσαντα, τοῖς λοιποῖς τὴν ὀργὴν ἀφεῖναι. πείθεται μόλις ὁ βασιλεὺς, καὶ τοὺς μὲν καθιμήσαντας ἑαυτοὺς ἅμα τοῖς σοφισταῖς κατέκαυσε
15 ζῶντας, τοὺς λοιποὺς δὲ τῶν συλληφθέντων παρέδωκε τοῖς ὑπηρέταις ἀνελεῖν.

<656> ἔνθεν αὐτοῦ τὸ σῶμα πᾶν ἢ νόσος διαλα- 5
βοῦσα ποικίλοις πάθεσι διεμερίζετο. πυρετὸς μὲν γὰρ ἦν οὐ λάβρος, κνησμὸς δ' ἀφόρητος τῆς ἐπιφανείας
20 ὅλης, καὶ κώλου συνεχεῖς ἀλγηδόνες, περὶ τε τοὺς πόδας ὥσπερ ὑδρωπιῶντος οἰδήματα, τοῦ τ' ἥτρου φλεγμονή, καὶ αἰδοίου σηπεδῶν σκώληκας γεννῶσα. πρὸς τούτοις ὀρθόπνοια καὶ δύσπνοια καὶ σπασμοὶ πάντων τῶν μελῶν, ὥστε τοὺς ἐπιθειάζοντας ποινὴν
5 εἶναι τῶν σοφιστῶν τὰ νοσήματα λέγειν. <657> ὁ δὲ παλαίων τοσοῦτοις πάθεσιν ὁμῶς τοῦ ζῆν ἀντείχετο, σωτηρίαν τ' ἠλπίζε καὶ θεραπείας ἐπενόει. διαβὰς γοῦν τὸν Ἰορδάνην τοῖς κατὰ Καλλιρρόην θερμοῖς ἐχρῆτο. ταῦτα δ' ἔξεισι μὲν εἰς τὴν Ἀσφαλτίτιν λί-
0 μνην, ὑπὸ γλυκύτητος δ' ἐστὶ πότιμα. δόξαν δ' ἐν-

ταῦθα τοῖς ἰατροῖς ἐλαίῳ θερμῷ πᾶν ἀναθάλλει τὸ σῶμα, χαλασθὲν εἰς ἐλαίου πλήρη πύελον, ἐκλύει καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡς τεθνεὼς ἀνέστρεψε. <658> Θορῦβου δὲ τῶν θεραπευόντων γενομένου πρὸς μὲν τὴν φωνὴν ἀνήνεγκεν, εἰς δὲ τὸ λοιπὸν ἀπογνοὺς τὴν σωτηρίαν, τοῖς τε στρατιώταις ἀνὰ δραχμὰς πενήκοντα ἐκέλευσε διανεῖμαι καὶ πολλὰ χρήματα τοῖς ἡγεμόσι καὶ τοῖς φίλοις.

6 <659> αὐτὸς δ' ὑποστρέφων εἰς Ἱεριχοῦντα παραγίγνεται, μελαγχολῶν ἤδη καὶ μόνου οὐχὶ αὐτῷ τι τῷ θανάτῳ ἀπειλῶν προέκοψεν εἰς ἐπιβολὴν ἀθιμίτου πράξεως. τοὺς γὰρ ἀφ' ἐκάστης κόμης ἐπισήμους ἄνδρας ἐξ ὅλης Ἰουδαίας συναγαγὼν εἰς τὸν καλούμενον ἱππόδρομον ἐκέλευσε συγκλεῖσαι. <660> προσκαλεσάμενος δὲ Σαλώμην τὴν ἀδελφὴν καὶ τὸν ἄνδρα ταύτης Ἀλεξᾶν, 'οἶδα' ἔφη Ἰουδαίους μὲν τὸν ἕμουν ἐορτάσοντας θάνατον, δύναμαι δὲ πενθεῖσθαι δι' ἐτέρων καὶ λαμπρὸν ἐπιτάφιον σχεῖν, ἂν ὑμεῖς θελήσητε ταῖς ἡμᾶς ἐντολαῖς ὑπουργῆσαι. τούσδε τοὺς φρουρομένους ἄνδρας, ἐπειδὴν ἐκπνεύσω τάχιστα κτείνατε, περιστήσαντες τοὺς στρατιώτας, ἵνα πᾶσα Ἰουδαία καὶ πᾶς οἶκος ἄκων ἐπ' ἔμοι δακρύσῃ.'

7 <661> ταῦτ' ἐνετέλλετο, καὶ παρὰ τῶν ἐν Ῥώμῃ πρέσβειων ἤκον ἐπιστολαί, δι' ὧν Ἀκμὴ μὲν ἀνηρημένη κελεύσαντος Καίσαρος ἐδηλοῦτο, θανάτῳ δ' Ἀντίπατρος κατάκριτος· ἔγραφόν γε μὴν ὡς εἰ καὶ φυγαδεύειν αὐτὸν ἐθέλησειεν ὁ πατήρ, ἐπιτρέποι Καῖσαρ. <662> ὁ δὲ βραχὺ μὲν πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν ἀνήνεγκεν, αὐτὸς δέ (καὶ γὰρ ἐνδεία τροφῆς καὶ βηχὶ σπασμῶδει διετίνετο) τῶν ἀλγηδόνων ἠττηθεὶς φθάσαι τὴν εἴμαρ-

μένην ἐπεβάλετο. λαβὼν δὲ μῆλον ἤτησε καὶ μαχαίριον (εἰώθει γὰρ ἀποτέμνων ἐσθίειν), ἔπειτα περιαθρήσας μή τις ὁ κωλύσων εἴη, ἐπῆρε τὴν δεξιὰν ὡς πλήξων ἑαυτὸν. προσδραμὼν δ' ἐκώλυσεν Ἀχίαβος ὁ ἀνεπίδς αὐτοῦ, τὴν χεῖρα κατασχών. <663> οἰμωγὴ δ' εὐθύς ἤρθη μεγίστη κατὰ τὸ βασιλείου ὡς οἰχομένου τοῦ βασιλέως· καὶ ταχέως ἀκούσας Ἀντίπατρος ἀνεθάρρει τε, καὶ γεγηθὼς τοὺς φύλακας ἰκέτευεν ἐπὶ χρήμασιν ἔξαφιέναι λύσαντας αὐτόν. ὁ δ' ἠγεμὼν οὐ μόνον ἐκώλυσεν, ἀλλὰ καὶ βασιλεῖ δραμῶν ἀνήγγειλε τὴν ἐπιβουλήν. <664> ἀνέκραγε δ' ἐκεῖνος ἰσχυρότερον τῆς νόσου, καὶ παραχοῆμα πέμψας τοὺς δορυφόρους ἀπέκτεινε τὸν Ἀντίπατρον. θάψαι δὲ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ προστάξας ἐν Ἰορκανείῳ, πάλιν τὰς διαθήκας ἐπανορθοῦται, καὶ διάδοχον μὲν Ἀρχέλαον τὸν πρεσβύτατον υἱόν, ἀδελφὸν δ' Ἀντίπα, γράφει, τετραόρχην δ' Ἀντίπαν.

<665> μετὰ δὲ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ παιδὸς ἐπιβιούς 8 πένθ' ἡμέρας τελευτᾷ, βασιλεύσας ἀφ' οὗ μὲν ἀποκτείνας Ἀντίγονου ἐκράτησε τῶν πραγμάτων ἔτη τέταρα καὶ τριάκοντα, ἀφ' οὗ δ' ὑπὸ Ῥωμαίων ἀπεδείχθη βασιλεὺς ἐπτὰ καὶ τριάκοντα, καὶ κατὰ μὲν τᾶλλα πάντα τύχη δεξιᾷ χρησάμενος, εἰ καὶ τις ἕτερος, ὅστις γε κατεκτήσατο βασιλείαν ἰδιώτης ὢν, καὶ τοσούτῳ χρόνῳ φυλάξας ἰδίους τέκνοις κατέλιπεν, ἐν δὲ τοῖς κατ' οἶκον ἀτυχεστάτος. <666> πρὶν δὲ γυνῶναι τὴν τελευτὴν αὐτοῦ τὸ στρατιωτικόν, προσελθοῦσα μετὰ τάνδρος ἡ Σαλώμη διαφῆκε τοὺς δεσμώτας οὓς κτείνειν ὁ βασιλεὺς ἐνετείλατο, μεταπεισθῆναι αὐτὸν λέγουσα, καὶ πάλιν ἀναπέμπειν ἕκαστον εἰς τὰ ἴδια.

τούτων δ' οίχομένων ἐδήλουν ἤδη τοῖς στρατιώταις, καὶ συνῆγον αὐτοὺς εἰς ἐκκλησίαν μετὰ τοῦ λοιποῦ πλήθους ἐν τῷ καθ' Ἱεριχοῦντα ἀμφιθεάτρῳ. <667> ἔνθα παρελθὼν Πτολεμαῖος ὁ καὶ τὸν σημαντῆρα δακτύλιον παρὰ τοῦ βασιλέως πεπιστευμένος, τὸν τε βασιλέα κατευδαιμονίζει καὶ τὸ πλῆθος παρακαλεῖ, τὴν τ' ἀπολειφθεῖσαν τοῖς στρατιώταις ἀνεγίνωσκεν ἐπιστολήν, ἐν ἣ πολλὰ περὶ τῆς εἰς τὸν διάδοχον εὐνοίας παρεκάλει. <668> μετὰ δὲ τὴν ἐπιστολήν λύσας τὰς ἐπιδιαθήκας ἀνεγίνωσκεν, ἐν αἷς Φίλιππος μὲν τοῦ Τράχωνος καὶ τῶν γειννιώντων χωρίων κληρονόμος, τετράρχης δ', ὡς προείπομεν, Ἀντίπας, βασιλεὺς δ' Ἀρχέλαος ἀπεδεικνυτο. <669> τούτῳ δὲ τὸν τε δακτύλιον τὸν ἑαυτοῦ Καίσαρι φέρειν ἐνετέλλετο, καὶ τὰς διοικήσεις τῆς βασιλείας σεσημασμένας· κύριον γὰρ ἀπάντων ὧν διατάξειε καὶ βεβαιωτὴν τῶν διαθηκῶν εἶναι Καίσαρα· τὰ γε μὴν λοιπὰ κατὰ τὰς προτέρας διαθήκας φυλάττειν.

9 <670> βοή δ' εὐθύς ἐγένετο τῶν Ἀρχελάῳ συνηδομένων, καὶ κατὰ στίφος οἱ στρατιῶται μετὰ τοῦ πλήθους προσιόντες ὑπισχνοῦντο μὲν τὴν ἑαυτῶν εὐνοίαν, συνηύχοντο δὲ καὶ τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ. μετὰ ταῦτα πρὸς ταφήν ἐτρέποντο τοῦ βασιλέως. <671> παρέλιπε δ' οὐδὲν Ἀρχέλαος εἰς πολυτέλειαν, ἀλλὰ πάντα τὸν βασιλείου κόσμον προήνεγκε συμπομπέου-25 σοντα τῷ νεκρῷ. κλίνη μὲν γὰρ ὀλόχουσος ἦν δίαλιθος, στρωμνὴ δ' ἀλουργίς ποικίλη, τὸ σῶμα δ' ἐπ' αὐτῆς πορφύρα κεκαλυμμένον. καὶ διάδημα μὲν ἐπέκειτο τῇ κεφαλῇ, στέφανος δ' ὑπὲρ αὐτοῦ χρυσοῦς, τὸ δὲ σκῆπτρον παρὰ τὴν δεξιάν. <672> καὶ περὶ 30

τὴν κλίνην οἱ δ' υἱεῖς καὶ τὸ πλῆθος τῶν συγγενῶν,
 ἐφ' οἷς οἱ δορυφόροι καὶ τὸ Θράκιον στίφος, Γερμανοί
 τε καὶ Γαλάται, διεσκευασμένοι πάντες ὡς εἰς πόλε-
 μον. <673> προῆγε δ' ἡ λοιπὴ δύναμις, ὠπλισμένοι
 5 τοῖς ἡγεμόσι καὶ ταξιάρχοις ἀκολουθοῦντες ἐν κόσμῳ·
 πεντακόσιοι δ' ἐπ' αὐτοῖς τῶν οἰκετῶν καὶ ἀπελευ-
 θέρων ἀρωματοφόροι. σταδίους δ' ἐκομίσθη τὸ σῶμα
 ἑβδομήκοντα εἰς Ἡρώδειον, ὅπου κατὰ τὰς ἐντολὰς
 ἐτάφη. καὶ τὰ μὲν περὶ Ἡρώδην τοιοῦτον ἔσχε πέρασ.

§ 673 = Ant. Iud. XVII 199.

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

- 1 <1> Ἀρχελάω δὲ νέων ἤρξε θορούβων ἢ τῆς ἐπὶ Ῥώμην ἀποδημίας ἀνάγκη. πενθήσας γὰρ ἡμέρας ἐπὶ τὸν πατέρα, καὶ τὴν ἐπιτάφιον ἐστίασιν πολυτελεῖ τῷ πλήθει παρασχών (ἔθος δὲ τοῦτο παρὰ Ἰουδαίοις πολλοῖς πενίας αἴτιον διὰ τὸ πλῆθος ἐστίαν οὐκ ἄνευ ἀνάγκης· εἰ γὰρ παραλείποι τις, οὐχ ὄσιος), μεταλαμβάνει μὲν ἐσθῆτα λευκὴν, πρόεισι δ' εἰς τὸ ἱερόν, ἔνθα ποικίλαις αὐτὸν εὐφημίαις ὁ λαὸς ἐκδέχεται.
- <2> ἀκείνος τὸ πλῆθος ἀφ' ὑψηλοῦ βήματος καὶ χρυσοῦ θρόνου δεξιωσάμενος, τῆς τε σπουδῆς ἦν ἐνεδείξαντο περὶ τὴν κηδεῖαν τοῦ πατρὸς εὐχαριστεῖ, καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν θεραπείας ὡς πρὸς βέβαιον ἤδη βασιλέα. φείδεσθαί γε μὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος οὐ μόνον ἔφη τῆς ἐξουσίας ἀλλὰ καὶ τῶν ὀνομάτων, ἕως ἂν αὐτῷ Καῖσαρ ἐπικυρώσῃ τὴν διαδοχὴν, ὃ κατὰ τὰς διαθήκας τῶν ὄλων δεσπότης· <3> οὐδὲ γὰρ ἐν Ἱερουσόλυμοις τῆς στρατιᾶς τὸ διάδημα περιαιπούσης αὐτῷ δεδέχθαι. τοῦ μέντοι προθύμου καὶ τῆς εὐνοίας, ὥσπερ τοῖς στρατιώταις, οὕτω καὶ τῷ δήμῳ πλήρεις ἀποδώσειν τὰς ἀμοιβάς, ὅποταν ὑπὸ τῶν κρατούντων βασιλεὺς ἀποδειχθῆ βέβαιος· σπουδάσειν γὰρ ἐν πᾶσι πρὸς αὐτοὺς φανῆναι τοῦ πατρὸς ἀμείνων.
- 2 <4> ἐπὶ τούτοις ἠδόμενον τὸ πλῆθος εὐθέως ἀπεπειροῦτο τῆς διανοίας αὐτοῦ μεγάλοις αἰτήμασιν· οἷ

μὲν γὰρ ἐβόων ἐπικουφίζειν τὰς εἰσφοράς, οἱ δ' ἀναι-
 ρεῖν τὰ τέλη, τινὲς δ' ἀπολύειν τοὺς δεσμώτας. ἐπέ-
 νευε δ' ἐτοιμῶς ἅπανσι, θεραπεύων τὸ πλῆθος. ἔπειτα
 θύσας ἐν εὐωχίᾳ μετὰ τῶν φίλων ἦν. <5> ἔνθα δὴ
 5 περὶ δείλην ἀθροισθέντες οὐκ ὀλίγοι τῶν νεωτερίζειν
 προηρημένων ἤρξαντο τοῦ ἰδίου πένθους, ὅτε τὸ κοινὸν
 ἐπὶ τῷ βασιλεῖ πέπαντο, κατολοφυρόμενοι τοὺς κολα-
 σθέντας ὑφ' Ἡρώδου διὰ τὸν ἐκκοπέντα χρυσοῦν
 ἀετὸν τῆς πύλης τοῦ ναοῦ. <6> ἦν δὲ τὸ πένθος οὐχ
 10 ὑπεσταλμένον, ἀλλ' οἰμωγαὶ διαπρούσιοι καὶ θοῆνος
 ἐγκέλευστος κοπετοί τε περιηχοῦντες ὅλην τὴν πόλιν,
 ὡς ἂν ἐπ' ἀνδράσιν οὓς ἔφασκον ὑπὲρ τῶν πατρίων
 νόμων καὶ τοῦ ναοῦ παραπολέεσθαι. <7> τιμωρεῖν δ'
 15 αὐτοῖς ἀνεβόων ἐκ τῶν ὑφ' Ἡρώδου τετιμημένων
 χρῆναι, καὶ πρῶτον τὸν ὑπ' ἐκείνου κατασταθέντα
 παύειν ἀρχιερέα· προσήκειν γὰρ αὐτοῖς εὐσεβέστερον
 αἰρεῖσθαι καὶ καθαρώτερον. <8> πρὸς ἃ παρωξύνετο 3
 μὲν Ἀρχέλαος, ἐπεῖχε δὲ τὴν ἄμυναν ὑπὸ τῆς περὶ
 τὴν ἔξοδον ἐπέξεως, δεδοικὼς μήποτε τὸ πλῆθος ἐκ-
 20 πολεμώσας κατασχεθεῖν τῷ κινήματι. διὸ πειθοῖ μάλ-
 λον ἢ βίᾳ καταστέλλειν ἐπειρᾶτο τοὺς νεωτερίζοντας,
 καὶ τὸν στρατηγὸν ὑποπέμψας παύσασθαι παρεκάλει.
 <9> τοῦτον εἰς τὸ ἱερὸν παρελθόντα, πρὶν φθέγξασθαι
 τι, λίθοις ἀπήλαννον οἱ στασιασταί, καὶ τοῖς μετ'
 5 αὐτὸν ἐπὶ σωφρονισμῷ προσιοῦσιν (ἐνίει δὲ πολλοὺς
 Ἀρχέλαος) πάντα πρὸς ὀργὴν ἀπεκρίνοντο, δῆλοί τ'
 ἦσαν οὐκ ἠρεμήσοντες εἰ πλῆθους ἐπιλάβοιντο. <10>
 καὶ δὴ τῆς τῶν ἀζύμων ἐνστάσης ἐορτῆς (πάσχα παρὰ
 τοῖς Ἰουδαίοις καλεῖται, πολὺ τι θυμάτων πλῆθος ἐκ-
 0 δεχομένη) κάτεισι μὲν ἄπειρος ἐκ τῆς χώρας λεῶς ἐπὶ

τὴν θρησκείαν, οἱ δὲ τοὺς σοφιστὰς πενθοῦντες ἐν τῷ ἱερῷ συνειστήκεσαν, τροφήν τῇ στάσει ποριζόμενοι. <11> πρὸς ὃ δείσας Ἀρχέλαος, πρὶν δι' ὅλου τοῦ πλήθους διαδραμεῖν τὴν νόσον, ὑποπέμπει μετὰ σπείρας χιλίαρχον, προστάξας βία τοὺς ἐξάρχοντας τῆς στάσεως κατασχεῖν. πρὸς οὓς τὸ πλήθος ἅπαν παροξύνεται, καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς τῆς σπείρας βάλλοντες λίθοις διέφθειρον, ὁ δὲ χιλίαρχος ἐκφεύγει τραυματίας μόλις. <12> ἔπειθ' οἱ μὲν ὡς μηδενὸς δεινοῦ γερονότος ἐτρέποντο πρὸς τὴν θυσίαν, οὐ μὴν Ἀρχελάω δίχα φόνου καθεκτὸν ἔτι τὸ πλήθος ἐφαίνετο, τὴν δὲ στρατιὰν ἐπαφίησιν αὐτοῖς ὅλην, τοὺς μὲν πεζοὺς διὰ τῆς πόλεως ἀθρόους, τοὺς δ' ἵππεις ἀνὰ τὸ πεδίον. <13> οἱ θύουσιν ἑκάστοις ἐξαίφνης προσπεσόντες διαφθεῖρουσι μὲν περὶ τρισχιλίους, τὸ δὲ λοιπὸν πλήθος εἰς τὰ πλησίον ὄρη διεσκέδασαν. εἶποντο δὲ κήρυκες Ἀρχελάου κελεύοντες ἕκαστον ἀναχωρεῖν ἐπ' οἴκου, καὶ πάντες ὄχοντο τὴν ἑορτὴν ἀπολιπόντες.

2 <14> αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς μητρὸς καὶ τῶν φίλων Ποπλᾶ καὶ Πτολεμαίου καὶ Νικολάου κατῆει πρὸς θάλατταν, καταλιπὼν ἐπίτροπόν τε τῶν βασιλείων καὶ κηδεμόνα τῶν οἰκείων Φίλιππον. <15> συνεξῆει δ' ἅμα τοῖς τέκνοις Σαλώμη καὶ οἱ τοῦ βασιλέως ἀδελφιδοῖ τε καὶ γαμβροί, τὸ μὲν δοκεῖν, συναγωνιούμενοι περὶ τῆς διαδοχῆς Ἀρχελάω, τὸ δ' ἀληθές, κατηγοροῦντες περὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν παρανομηθέντων.

2 <16> συναντᾷ δ' αὐτοῖς κατὰ τὴν Καισάρειαν Σαβίνος ὁ τῆς Συρίας ἐπίτροπος εἰς Ἰουδαίαν ἀνιὼν ἐπιφυλακῇ τῶν Ἡρώδου χρημάτων. τοῦτον ἐπέσχε προσωτέρω χωρεῖν Ὀἶρος ἐπελθὼν, ὃν διὰ Πτολεμαίου

πολλὰ δεηθεὶς Ἀρχέλαος μετεπέμψατο. <17> τότε μὲν οὖν Σαβῖνος ὄραφω χαριζόμενος οὐτ' ἐπὶ τὰς ἄκρας ἔσπευσεν οὔτε τὰ ταμιεῖα τῶν πατρῶων χρημάτων ἀπέκλεισεν Ἀρχελάφω, μέχρι δὲ τῆς Καίσαρος διαγνωσέως ἡρεμήσειν ὑπέσχετο καὶ διέτριβεν ἐπὶ τῆς Καισαρείας. <18> ὡς δὲ τῶν ἐμποδιζόντων ὃ μὲν εἰς Ἀντιόχειαν ἀπήρην, Ἀρχέλαος δ' εἰς Ῥώμην ἀνήχθη, διὰ τάχους ἐπὶ Ἱεροσολύμων ὁρμήσας παραλαμβάνει τὰ βασίλεια, καὶ μεταπεμπόμενος τοὺς τε φρουράρχους καὶ διοικητὰς ἐπειράτο διερευνᾶν τοὺς τῶν χρημάτων ἀναλογισμοὺς τὰς τ' ἄκρας παραλαμβάνειν. <19> οὐ μὴν οἱ φρούραρχοι τῶν Ἀρχελάου κατημέλουν ἐντολῶν, ἀνέμενον δὲ φρουροῦντες ἕκαστα καὶ τὴν φρουρὰν ἀνατιθέντες Καίσαρι μᾶλλον ἢ Ἀρχελάφω.

<20> κὰν τούτῳ πάλιν Ἀντίπας ἀμφισβητῶν περὶ 3 τῆς βασιλείας ἐπέξεισιν, ἀξιῶν τῆς ἐπιδιαθήκης τὴν διαθήκην εἶναι κυριωτέραν, ἐν ἧ βασιλεὺς αὐτὸς ἐγγράπτο. συλλήψεσθαι δ' αὐτῷ προὑπέσχετο Σαλώμη καὶ πολλοὶ τῶν σὺν Ἀρχελάφω πλεόντων συγγενῶν.

<21> ἐπήγετο δὲ τὴν μητέρα καὶ τὸν ἀδελφὸν Νικολάου Πτολεμαῖου, ῥοπὴν εἶναι δοκοῦντα διὰ τὴν παρ' Ἡρώδη πίστιν· γέρονει γὰρ δὴ τῶν φίλων τιμιώτατος ἐκείνῳ. πλεῖστον μέντοι πεποίθει διὰ δεινότητα λόγων Εἰσηναίῳ τῷ ῥήτορι, διὸ καὶ τοὺς νουθετοῦντας εἰκειν

Ἀρχελάφω κατὰ τὸ πρεσβεῖον καὶ τὰς ἐπιδιαθήκας διεκρούσατο. <22> μεθίστατο δ' ἐν Ῥώμῃ πάντων πρὸς αὐτὸν ἢ σπουδὴ τῶν συγγενῶν, οἷς διὰ μίσους ἦν Ἀρχέλαος. καὶ προηγουμένως μὲν ἕκαστος αὐτονομίας ἐπεθύμει, στρατηγῷ Ῥωμαίων διοικουμένης· εἰ δὲ τούτου διαμαρτάνοι, βασιλεύειν Ἀντίπαν ἤθελεν.

§ 20 = Ant. Iud. XVII 225.

4 <23> συνήργει δ' αὐτοῖς εἰς τοῦτο καὶ Σαβίνος δι' ἐπιστολῶν, κατηγορήσας μὲν Ἀρχελάου παρὰ Καίσαρι, πολλὰ δ' ἐπαινέσας Ἀντίπαν. <24> συντάξαντες δὴ τὰ ἐγκλήματα οἱ περὶ Σαλώμην ἐνεχείρισαν Καίσαρι· καὶ μετ' αὐτοὺς Ἀρχέλαος τὰ τε κεφάλαια τῶν ἐναντοῦ δικαίων γράψας καὶ τὸν δακτύλιον τοῦ πατρὸς καὶ τοὺς λόγους εἰσπέμπει διὰ Πτολεμαίου. <25> προσκεψάμενος δ' ὁ Καῖσαρ τὰ παρ' ἀμφοῖν κατ' ἰδίαν, τό τε μέγεθος τῆς βασιλείας καὶ τὸ πλῆθος τῆς προσόδου, πρὸς οἷς τὸν ἀριθμὸν τῆς Ἡρώδου γενεᾶς, 10 προσαναγνοὺς δὲ καὶ τὰ παρὰ Ἰάρου καὶ Σαβίνου περὶ τούτων ἐπεσταλμένα, συνέδριον μὲν ἀθροίζει τῶν ἐν τέλει Ῥωμαίων, ἐν ᾧ καὶ τὸν ἐξ Ἀγρίππα καὶ Ἰουλίας τῆς θυγατρὸς θετὸν παῖδα Γάιον πρῶτως ἐκάθισεν, ἀποδίδωσι δὲ λόγον αὐτοῖς. 15

5 <26> ἔνθα καταστὰς ὁ Σαλώμης υἱὸς Ἀντίπατρος (ἦν δὲ τῶν ἐναντιουμένων Ἀρχελάῳ δεινότατος εἰπεῖν) κατηγορεῖ, φάσκων τοῖς μὲν λόγοις ἀμφισβητεῖν ἄρτι περὶ βασιλείας Ἀρχέλαον, τοῖς δ' ἔργοις πάλαι γερονένοι βασιλέα, κατειρωνεύεσθαι δὲ νῦν τῶν Καίσαρος 20 ἀκοῶν, ὃν δικαστὴν τῆς διαδοχῆς οὐ περιέμεινεν, <27> εἰ γε μετὰ τὴν Ἡρώδου τελευτὴν ἐγκαθέτους μὲν ὑποπέμψας τοὺς περιδήσοντας αὐτῷ τὸ διάδημα, προκαθίσας δ' ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ χρηματίσας ὡς βασιλεύς, τάξεις τε τῆς στρατιᾶς ἀμείψας καὶ προκοπὰς 25 χαρισάμενος, <28> ἔτι δὲ τῷ δήμῳ πάντα κατανεύσας ὅσων ὡς παρὰ βασιλέως τυχεῖν ἤξιουν, καὶ τοὺς ἐπὶ μεγίσταις αἰτίαις ὑπὸ τοῦ πατρὸς δεδεμένους λύσας, νῦν ἦκει παρὰ τοῦ δεσπότην σκιὰν αἰτησόμενος βασιλείας ἧς ἤρπασεν ἐναντῷ τὸ σῶμα, καὶ ποιῶν οὐ τῶν 30

πραγμάτων ἀλλὰ τῶν ὀνομάτων κύριον Καίσαρα. <29>
προσωνείδιξε δ' ὡς καὶ τὸ πένθος κατειρωνεύσατο τοῦ
πατρός, μεθ' ἡμέραν μὲν ἐπισχηματίζων τὸ πρόσωπον
εἰς λύπην, νύκτωρ δὲ μέχρ' ἰσχυρῶς μεθυσκόμενος, ἐν
5 ᾧ καὶ τὴν ταραχὴν τοῦ πλήθους ἐκ τῆς ἐπὶ τούτοις
ἀνανακτήσεως ἔλεγε γεγονέναι. <30> καὶ τὸν ἀγῶνα
τοῦ λόγου παντὸς ἐναπηρέισατο τῷ πλήθει τῶν περὶ
τὸν ναὸν φονευθέντων, οὓς ἐληλυθέναι μὲν ἐφ' ἑορτήν,
παρὰ δὲ ταῖς ἰδίαις θυσίαις ὡμῶς ἀπεσφάχθαι· καὶ
10 τοσοῦτον ἐν τῷ ἱερῷ σεσωρευῆσθαι νεκρῶν πλήθος,
ὅσον οὐδ' ἂν ἀλλόφυλος ἐσώρευσε πόλεμος ἐπελθὼν
ἀκήρυκτος. <31> ταύτην μέντοι τὴν ὀμότητα προσκε-
ψάμενον αὐτοῦ καὶ τὸν πατέρα μηδ' ἐλπίδος αὐτὸν
ἀξιῶσθαι ποτε βασιλικῆς, ἢ ὅτε χεῖρον τὴν ψυχὴν
15 κάμνων τοῦ σώματος ἀκρατῆς ἦν ὑγιαίνοντος λο-
γισμοῦ, καὶ οὐδ' ὄν ἔγραφεν ἐν ταῖς ἐπιδιαθήκαις ἦδει
διάδοχον, καὶ ταῦτα μηδὲν τῶν ἐν ταῖς διαθήκαις
μέμψασθαι δυνάμενος, ἃς ἔγραψεν ὑγιαίνων μὲν τὸ
σῶμα, καθαρὰν δὲ τὴν ψυχὴν ἔχων πάθους παντός.
20 <32> εἰ μέντοι καὶ κυριωτέραν τὴν τοῦ κάμνοντος
κρίσιν τιθεῖν τις, ἀποκεχειροτονησθαι βασιλείας Ἀρ-
χέλαου ὑφ' ἑαυτοῦ τοῖς εἰς αὐτὴν παρανομηθεῖσιν·
ποταπὸν γὰρ ἂν γενέσθαι λαβόντα τὴν ἀρχὴν παρὰ
Καίσαρος τὸν πρὶν λαβεῖν τοσοῦτους ἀνηρηκότα;

25 <33> πολλὰ τοιαῦτα διεξελθὼν Ἀντίπατρος, καὶ 6
τοὺς πλείστους τῶν συγγενῶν παραστησάμενος ἐφ'
ἐκάστῳ τῶν κατηγορημένων μάρτυρας, καταπαύει τὸν
λόγον. <34> ἀνίσταται δὲ Νικόλαος ὑπὲρ Ἀρχελάου,
καὶ τὸν μὲν ἐν τῷ ἱερῷ φόνον ἀναγκαῖον ἀπέφαινε
30 (πολεμίους γὰρ γεγονέναι τοὺς ἀνηρημένους οὐ τῆς

βασιλείας μόνον ἀλλὰ καὶ τοῦ δικάζοντος αὐτὴν Καίσαρος), <35> τῶν δ' ἄλλων ἐγκλημάτων συμβούλους ἀπεδείκνυνεν αὐτοὺς τοὺς κατηγοροὺς γεγυῖναι. τὴν γε μὴν ἐπιδιαθήκην ἡξίου διὰ τοῦτο μάλιστα εἶναι κυρίαν, ὅτι βεβαιωτὴν ἐν αὐτῇ Καίσαρα καθίστατο τοῦ διαδόχου· <36> ὁ γὰρ σωφρονῶν ὥστε τῷ δεσπότη τῶν ὄλων παραχωρεῖν τῆς ἐξουσίας, οὐ δήπου περὶ κληρονόμου κρίσιν ἐσφάλλετο, σωφρονῶν δ' ἤρειτο καὶ τὸν καθιστάμενον ὁ γιγνώσκων τὸν καθιστάντα.

7 <37> διεξεληθόντος δὲ πάντα καὶ Νικολάου παρελθόντων Ἀρχέλαος προσπίπτει τοῖς Καίσαρος γόνασιν ἡσυχῇ. ἀκείνος αὐτὸν μάλα φιλοφρόνως ἀναστήσας ἐνέφηνε μὲν ὡς ἄξιος εἶη τῆς πατρῴας διαδοχῆς, οὐ μὴν τι βέβαιον ἀπεφήνατο, <38> διαλύσας δὲ τοὺς συνέδρους ἐκείνης τῆς ἡμέρας, καθ' ἑαυτὸν περὶ ὧν διήκουσεν ἐσκέπτετο, εἴτε χρὴ τῶν ἐν ταῖς διαθήκαις καταστῆσθαι τινὰ διάδοχον, εἴτε καὶ πάσῃ τῇ γενεᾷ διανεῖμαι τὴν ἀρχὴν· ἐδόκει γὰρ ἐπικουρίας χρῆζειν τὸ πλῆθος τῶν προσώπων.

3 <39> πρὶν δ' ὀρίσαι τι περὶ τούτων Καίσαρα, τελευτᾷ μὲν ἡ Ἀρχελάου μήτηρ Μαλθάκη νοσήσασα, παρὰ Ἰάρου δ' ἐκομίσθησαν ἐκ Συρίας ἐπιστολαὶ περὶ τῆς Ἰουδαίων ἀποστάσεως, <40> ἦν προιδόμενος Ἰάρος (ἀνέβη γὰρ δὴ μετὰ τὸν Ἀρχελάου πλοῦν εἰς Ἱεροσόλυμα τοὺς παρακινουῦντας καθέξων, ἐπειδὴ πρόδηλον ἦν τὸ ἔθνος οὐκ ἠρεμῆσον) ἐν τι τῶν τριῶν ἀπὸ Συρίας ταγμάτων, ὅπερ ἦκεν ἄγων, ἐν τῇ πόλει καταλείπει, <41> καὶ αὐτὸς μὲν ὑπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν, ἐπελθὼν δὲ Σαβῖνος ἀφορμὴν αὐτοῖς παρέσχε νεωτεροποιίας. τοὺς τε γὰρ φρουροὺς παραδιδόναι

τὰς ἄκρας ἐβιάζετο καὶ πικρῶς τὰ βασίλεια χρήματα διηρεύνα, πεποιθὼς οὐ μόνον τοῖς ὑπὸ Ἰάρον καταλειφθεῖσι στρατιώταις ἀλλὰ καὶ πλήθει δούλων ἰδίων, οὓς ἅπαντας ὀπλίσας ὑπηρέταις ἐχρῆτο τῆς πλεονεξίας.

5 <42> ἐνστάσης δὲ τῆς πεντηκοστῆς (οὕτω καλοῦσιν τινὰ ἑορτὴν Ἰουδαῖοι παρ' ἑπτὰ γιγνομένην ἑβδομάδας, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν προσηγορίαν ἔχουσιν) οὐχ ἢ συνήθης θρησκεία συνήγαγε τὸν δῆμον, ἀλλ' ἀγανάκτησις. <43> συνέδραμε γοῦν πλήθος ἄπειρον
10 ἔκ τε τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰδουμαίας Ἰεριχοῦντός τε καὶ τῆς ὑπὲρ Ἰορδάνην Περαιάς. ὑπερεῖχε δὲ πλήθει καὶ προθυμίαις ἀνδρῶν ὁ γνήσιος ἔξ αὐτῆς Ἰουδαίας λαός. <44> διανείμαντες δὲ σφᾶς αὐτοὺς εἰς τρία μέρη τριχῆ στρατοπεδεύονται, πρὸς τε τῷ βορείῳ τοῦ ἱεροῦ
15 κλίματι, καὶ πρὸς τῷ μεσημβρινῷ κατὰ τὸν ἰππόδρομον, ἢ δὲ τρίτῃ μοῖρᾳ πρὸς τοῖς βασιλείοις κατὰ δύσιν· περικαθεζόμενοι δὲ πανταχόθεν τοὺς Ῥωμαίους ἐπολιόρκουν.

<45> ὁ δὲ Σαβῖνος πρὸς τε τὸ πλήθος αὐτῶν ὑπο- 2
0 δεῖσας καὶ τὰ φρονήματα, συνεχεῖς μὲν ἀγγέλους ἔπεμπε παρὰ Ἰάρον, ἐπαμύνειν ἐν τάχει δεόμενος ὥς εἰ βραδύνοι κατακοπησομένου τοῦ τάγματος, <46> αὐτὸς δ' ἐπὶ τὸν ὑψηλότατον τοῦ φρουρίου πύργον ἀναβάς, ὃς ἐκαλεῖτο Φασάηλος, ἐπώνυμον ἔχων ἀδελφὸν Ἡρώ-
5 δου διαφθαρέντα ὑπὸ Πάρθων, ἐντεῦθεν κατέσειε τοῖς ἐν τῷ τάγματι στρατιώταις ἐπιχειρεῖν τοῖς πολεμίοις· δι' ἐκπληξιν γὰρ οὐδ' εἰς τοὺς σφετέρους καταβαίνειν ἐθάρρει. <47> παραπεισθέντες δ' οἱ στρατιῶται προ-
πηδῶσιν εἰς τὸ ἱερόν, καὶ μάχην καρτερὰν τοῖς Ἰου-
0 δαίοις συνάπτουσιν, ἐν ἧ ἕως μὲν οὐδεὶς καθύπερθεν

- ἐπήμυνε, περιῆσαν ἐμπειρία πολέμου τῶν ἀπειρῶν·
 <48> ἐπεὶ δὲ πολλοὶ Ἰουδαίων ἀναβάντες ἐπὶ τὰς στοὰς
 κατὰ κεφαλῆς αὐτῶν ἠφίεσαν τὰ βέλη, συνετριβοντο
 πολλοί, καὶ οὔτε τοὺς ἄνωθεν βάλλοντας ἀμύνεσθαι
 ῥάδιον ἦν, οὔτε τοὺς συστάδην μαχομένους ὑπομένειν. 5
- 3 <49> καταπονούμενοι δὲ πρὸς ἀμφοτέρων ὑπεμπι-
 πρᾶσι τὰς στοὰς, ἔργα θαυμάσια μεγέθους τε καὶ
 πολυτελείας ἔνεκεν. οἱ δ' ἐπ' αὐτῶν ὑπὸ τῆς φλογὸς
 ἐξαίφνης περισχεθέντες πολλοὶ μὲν ἐν αὐτῇ διεφθεί-
 ροντο, πολλοὶ δ' ὑπὸ τῶν πολεμίων, πηδῶντες εἰς 10
 αὐτούς, τινὲς δ' εἰς τοῦπίσω κατὰ τοῦ τείχους κατε-
 κρημνίζοντο, ἔνιοι δ' ὑπ' ἀμηχανίας τοῖς ἰδίοις ξίφεσι
 τὸ πῦρ ἔφθανον. <50> ὅσοι δὲ καθερπύσαντες ἀπὸ
 τῶν τειχῶν ἤξαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, εὐμεταχείριστοι
 διὰ τὴν ἐκπληξιν ἦσαν, μέχρι τῶν μὲν ἀπολωλότων 15
 τῶν δ' ὑπὸ τοῦ δέους σκεδασθέντων, ἐρήμῳ τῷ τοῦ
 θεοῦ θησαυρῷ προσπεσόντες οἱ στρατιῶται περὶ τε-
 τρακόσια τάλαντα διήρπασαν· ὧν ὅσα μὴ διεκλάπη
 Σαβίνος ἤθροισεν.
- 4 <51> Ἰουδαίους δ' ἢ τε τῶν ἔργων καὶ ἢ τῶν ἀν- 20
 δρῶν φθορὰ πολὺ πλείους καὶ μαχιμωτέρους ἐπισυνέ-
 στησε Ῥωμαίοις, καὶ περισχόντες τὰ βασίλεια πάντας
 ἠπέλουν διαφθερεῖν, εἰ μὴ θάττον ἀπίοιεν· ὑπι-
 σχροῦντο γὰρ ἄδειαν τῷ Σαβίνῳ βουλομένῳ μετὰ τοῦ
 τάγματος ἐξίέναι. <52> συνελάμβανον δ' αὐτοῖς οἱ 25
 πλείστοι τῶν βασιλικῶν αὐτομολήσαντες. τὸ μέντοι
 πολεμικώτατον μέρος, Σεβαστηνοὶ τρισχίλιοι, Ῥοῦφος
 τε καὶ Γραῦτος ἐπὶ τούτοις, ὃ μὲν τοὺς πεζοὺς τῶν
 βασιλικῶν ἔχων ὑφ' ἑαυτόν, Ῥοῦφος δὲ τοὺς ἵππεις
 ὧν ἐκάτερος καὶ χωρὶς ὑπηκόου δυνάμεως δι' ἀλκὴν 30

καὶ σύνεσιν ἦν πολέμου ῥοπή, προσέθεντο Ῥωμαίοις.

5 <53> Ἰουδαῖοι μὲν οὖν ἐνέκειντο τῇ πολιορκίᾳ, τῶν
 τειχῶν ἅμα πειρώμενοι τοῦ φρουρίου καὶ τοῖς περὶ
 τὸν Σαβῖνον ἐμβοῶντες ἀπιέναι, μηδ' ἐμποδῶν αὐτοῖς
 γίνεσθαι διὰ χρόνου πολλοῦ κομιζομένοις τὴν πάτριον
 αὐτονομίαν· <54> Σαβῖνῳ δ' ἀγαπητὸν μὲν ἦν ὑπεξ-
 ελθεῖν, ἠπίσται δὲ ταῖς ὑποσχέσεσι, καὶ τὸ πρῶον
 αὐτῶν δέλεαρ εἰς ἐνέδραν ὑπόπτειεν, ἅμα δὲ καὶ τὴν
 ἐξ Ἰάρου βοήθειαν ἐλπίζων διέφερε τὴν πολιορκίαν.

0 <55> ἐν δὲ τούτῳ καὶ τὰ κατὰ τὴν χώραν πολλα- 4
 χόθεν ἐταράττετο, καὶ συχνοὺς βασιλειᾶν ὁ καιρὸς
 ἀνέπειθε. κατὰ μὲν γε τὴν Ἰδουμαίαν δισχιλίοι τῶν
 ὑφ' Ἡρώδη πάλαι στρατευσαμένων συστάντες ἔνοπλοι
 διεμάχοντο τοῖς βασιλικοῖς, οἷς Ἀχίαβος ὁ ἀνεψιὸς
 5 βασιλέως ἀπὸ τῶν ἐρυμνοτάτων χωρίων ἐπολέμει, ἀπο-
 φεύγων τὴν ἐν τοῖς πεδίοις συμπλοκὴν. <56> ἐν δὲ
 Σεπφῶρει τῆς Γαλιλαίας Ἰούδας υἱὸς Ἐζεκία τοῦ κατα-
 τρέχοντός ποτε τὴν χώραν ἀρχιληστοῦ καὶ χειρωθέντος
 ὑφ' Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, συστήσας πλῆθος οὐκ
 1 ὀλίγον ἀναρρήγνυσι τὰς βασιλικὰς ὀπλοθήκας, καὶ τοὺς
 περὶ αὐτὸν ὀπλίσας τοῖς τὴν δυναστείαν ζηλοῦσιν
 ἐπιχειρεῖ. <57> κατὰ δὲ τὴν Περαιάν Σίμων τις τῶν 2
 βασιλικῶν δούλων, εὐμορφία σώματος καὶ μεγέθει
 πεποισθῶς, περιτίθησι μὲν ἑαυτῷ διάδημα, περιῶν δὲ
 3 μεθ' ὧν συνήθροισε ληστῶν τὰ τ' ἐν Ἰεριχοῦ βασι-
 λεια καταπίμπρησι καὶ πολλὰς ἐτέρας τῶν πολυτελῶν
 ἐπαύλεις, ἀρπαγὰς ῥαδίως ἐκ τοῦ πυρὸς ποριζόμενος
 ἑαυτῷ. <58> κὰν ἔφθη πᾶσαν οἰκῆσιν εὐπρεπῆ κατα-
 φλέξας, εἰ μὴ Γράτος ὁ τῶν βασιλικῶν πεζῶν ἡγεμῶν
 4 τοὺς τε Τραχωνίτας τοξότας καὶ τὸ μαχιμώτατον τῶν

Σεβαστηνῶν ἀναλαβῶν ὑπηντίασε τὸν ἄνδρα. <59> τῶν μὲν οὖν Περαίων συχνοὶ διεφθάρησαν ἐν τῇ μάχῃ, τὸν Σίμωνα δ' αὐτόν, ἀναφεύγοντα δι' ὄρθιου φάραγγος, ὃ Γράτος ὑποτέμνεται, καὶ φεύγοντος ἐκ πλαγίου τὸν αὐχένα πλήξας ἀπήραξε. κατεφλέγη δὲ 5 καὶ τὰ πλησίον Ἰορδάνου βασιλεία κατὰ Βηθαράμαθον, στασιασάντων ἐτέρων τινῶν ἐκ τῆς Περαίας.

3 <60> τότε καὶ ποιμὴν τις ἀντιποιήσασθαι βασιλείας ἐτόλμησεν· Ἄθρογγαῖος ἐκαλεῖτο. προυξένει δ' αὐτῷ τὴν ἐλπίδα σώματος ἰσχύς καὶ ψυχὴ θανάτου κατα- 10 φρονοῦσα, πρὸς δὲ τούτοις ἀδελφοὶ τέτταρες ὅμοιοι. <61> τούτων ἐκάστῳ λόχον ὑποξεύξας ἔνοπλον, ὥσπερ στρατηγοῖς ἐχοῖτο καὶ σατράπαις ἐπὶ τὰς καταδρομάς, αὐτὸς δέ, καθάπερ βασιλεύς, τῶν σεμνοτέρων ἤπιετο πραγμάτων. <62> τότε μὲν οὖν ἐαυτῷ περιτίθησι 15 διάδημα, διέμεινε δ' ὕστερον οὐκ ὀλίγον χρόνον τὴν χώραν κατατρέχων σὺν τοῖς ἀδελφοῖς. καὶ τὸ κτείνειν αὐτοῖς προηγούμενον μὲν ἦν Ῥωμαίους τε καὶ τοὺς βασιλικούς, διέφευγε δ' οὐδὲ Ἰουδαίων εἴ τις εἰς χεῖρας ἔλθοι φέρων κέρδος. <63> ἐτόλμησε δέ ποτε 20 Ῥωμαίων λόχον ἄθροον περισχεῖν κατ' Ἐμμαοῦντα· σίτα δ' οὔτοι καὶ ὄπλα διεκόμιζον τῷ τάγματι. τὸν μὲν οὖν ἑκατοντάρχην αὐτῶν Ἄρειον καὶ τετραράκοντα τοὺς γενναιοτάτους κατηκόντισαν· οἱ δὲ λοιποὶ κινδυνεύοντες ταὐτὸ παθεῖν, Γράτου σὺν τοῖς Σεβαστηνοῖς 25 ἐπιβοηθήσαντος, ἐξέφυγον. <64> πολλὰ τοιαῦτα τοὺς ἐπιχωρίους καὶ τοὺς ἄλλοφύλους παρ' ὄλον τὸν πόλεμον ἐργασάμενοι μετὰ χρόνον οἱ μὲν τρεῖς ἐχειρώθησαν, ὑπ' Ἀρχελάου μὲν ὃ πρεσβύτατος, οἱ δ' ἐξῆς δύο Γράτῳ καὶ Πτολεμαίῳ περιπεσόντες· ὃ δὲ τέταρτος 30

Ἀρχελάῳ προσεχώρησε κατὰ δεξιάν. <65> τοῦτο μὲν δὴ τὸ τέλος αὐτοὺς ὕστερον ἐξεδέχεται· τότε δὲ ληστρικοῦ πολέμου τὴν Ἰουδαίαν πᾶσαν ἐνεπίμπλασαν.

<66> Ἐὰρ δὲ δεξαμένῳ τὰ παρὰ Σαβίνου καὶ τῶν 5 ἡγεμόνων γράμματα δεῖσαι τε περὶ τοῦ τάγματος ὅλου παρέστη καὶ σπεύδειν ἐπὶ τὴν βοήθειαν. <67> ἀναλαβὼν δὴ τὰ λοιπὰ δύο τάγματα καὶ τὰς σὺν αὐτοῖς τέτταρας ἱλας ἰππέων ἐπὶ Πτολεμαῖδος ἦει, προστάξας ἐκεῖ καὶ τοὺς παρὰ τῶν βασιλέων καὶ δυναστῶν ἐπι-
10 κούρους συνελθεῖν. προσέλαβε δὲ καὶ παρὰ Βηρυτιῶν, διερχόμενος τὴν πόλιν, χιλίους καὶ πεντακοσίους ὀπλίτας. <68> ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Πτολεμαῖδα τό τ' ἄλλο συμμαχικὸν πλῆθος αὐτῷ παρῆν, καὶ κατὰ τὸ πρὸς Ἡρώδην ἔχθος Ἀρέτας ὁ Ἄραψ οὐκ ὀλίγην ἄγων δύ-
15 ναμιν ἰππικὴν τε καὶ πεζὴν, μέρος τῆς στρατιᾶς εὐθέως ἔπεμπεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν γειτνιῶσαν τῇ Πτολεμαῖδι καὶ Γάιον ἡγεμόνα τῶν αὐτοῦ φίλων, ὃς τοὺς θ' ὑπαντιάσαντας τρέπεται, καὶ Σέπφωριν πόλιν ἐλὼν αὐτὴν μὲν ἐμπίμπρησι, τοὺς δ' ἐνοικοῦντας ἀν-
20 δραποδίζειται. <69> μετὰ δὲ τῆς ὅλης δυνάμεως αὐτὸς Ἐἄρος εἰς Σαμάρειαν ἐλάσας τῆς μὲν πόλεως ἀπέσχετο, μηδὲν ἐν τοῖς τῶν ἄλλων θορούβοις παρακεκινηκυῖαν εὐρών, ἀνλίζεται δὲ περὶ τινα κώμην Ἄρου καλουμένην. κτῆμα δ' ἦν Πτολεμαίου, καὶ διὰ τοῦθ
25 ὑπὸ τῶν Ἀράβων διηρπάσθη, μηνιόντων καὶ τοῖς Ἡρώδου φίλοις. <70> ἔνθεν εἰς Σαμφὸν πρόεισι, κώμην ἑτέραν ἐρυμνήν, ἣν ὁμοίως διήρπασαν, τὰς τε προσόρους πάσας ὅσαις ἐπετύγγανον. πυρὸς δὲ καὶ φόνου πεπλήρωτο πάντα, καὶ πρὸς τὰς ἀρπαγὰς τῶν
30 Ἀράβων οὐδὲν ἀντεῖχε. <71> κατεφλέγη δὲ καὶ Ἐμ-

μαοὺς φυγόντων τῶν οὐκ ἐπιτόκων, Ἰάρου δι' ὄργην τῶν
περὶ Ἰεριχὸν ἀποσφαγόντων κελεύσαντος.

2 <72> ἔνθεν δ' εἰς Ἱεροσόλυμα προελθὼν ὄφθεις
τε μόνον μετὰ τῆς δυνάμεως τὰ στρατόπεδα τῶν Ἰου-
δαίων διεσκέδασε. καὶ οἱ μὲν ὄχοντο φυγόντες ἀνά 5
τὴν χώραν. <73> δεξιόμενοι δ' αὐτὸν οἱ κατὰ τὴν
πόλιν ἀπεσκευάζοντο τὰς αἰτίας τῆς ἀποστάσεως, αὐτοὶ
μὲν οὐδὲν παρακινῆσαι λέγοντες, διὰ δὲ τὴν ἑορτὴν
ἀναγκαιῶς δεξιόμενοι τὸ πλῆθος συμπολιορκηθῆναι
μᾶλλον Ῥωμαίοις ἢ συμπολεμῆσαι τοῖς ἀποστάσι. <74> 10
προὔπηγνυον δ' αὐτῷ Ἰώσηπος θ' ὁ ἀνεψιὸς Ἀρχε-
λάου καὶ σὺν Ρούφῳ Γραῦτος, ἄγοντες ἅμα τῷ βασι-
λικῷ στρατῷ καὶ τοὺς Σεβαστηνοὺς, οἱ τ' ἀπὸ τοῦ
Ῥωμαϊκοῦ τάγματος τὸν συνήθη τρόπον κεκοσμημένοι.
Σαβῖνος μὲν γὰρ οὐδ' εἰς ὄψιν ὑπομείνας ἐλθεῖν 15
Ἰάρου προεξῆλθε τῆς πόλεως ἐπὶ θάλατταν. <75> Ἰάρος
δὲ μοῖραν τῆς στρατιᾶς ἐπὶ τοὺς αἰτίους τοῦ κινήματος
ἔπεμψε περὶ τὴν χώραν, καὶ πολλῶν ἀγομένων τοὺς
μὲν ἦντον θορυβῶδεις φανέντας ἐφρούρει, τοὺς δ'
αἰτιωτάτους ἀνεσταύρωσε περὶ δισχιλίους. 20

3 <76> ἠγγέλθη δ' αὐτῷ περὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἔτι
συμμένειν μυρίους ὀπλίτας. ὁ δὲ τοὺς μὲν Ἀραβας
εὐρῶν οὐ συμμάχων ἦθος ἔχοντας ἀλλ' ἰδίῳ πάθει
στρατενομένους, καὶ πέρα τῆς αὐτοῦ προαιρέσεως τὴν
χώραν κακοῦντας ἔχθει τῷ πρὸς Ἡρώδη, ἀποπέμπεται, 25
μετὰ δὲ τῶν ἰδίων ταγματῶν ἐπὶ τοὺς ἀφεστῶτας
ἠπειροῦτο. <77> κάκεινοι, πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν,
Ἀχιάβου συμβουλευσάντος σφᾶς αὐτοὺς παρέδοσαν.
Ἰάρος δὲ τῷ πλῆθει μὲν ἠφίει τὰς αἰτίας, τοὺς δ'
ἠγεμόνας ἐξετασθησομένους ἔπεμψεν ἐπὶ Καίσαρα. 30

<78> Καίσαρ δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις συνέγνω, τινὰς δὲ τῶν τοῦ βασιλέως συγγενῶν (ἦσαν γὰρ σὺν αὐτοῖς ἔνιοι προσήκοντες Ἡρώδη κατὰ γένος) κολάσαι προσέταξεν, ὅτι κατ' οἰκείου βασιλέως ἐστρατεύσαντο.

5 <79> Ἰσάρος μὲν οὖν τοῦτον τὸν τρόπον καταστησάμενος τὰ ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ φρουρὰν καταλιπὼν τὸ καὶ πρότερον τάγμα, εἰς Ἀντιόχειαν ἐπάνεισιν·

<80> Ἀρχελάφ δ' ἐπὶ Ῥώμης πάλιν ἄλλη συνίσταται 6 δίκη πρὸς Ἰουδαίους, οἳ πρὸ τῆς ἀποστάσεως, ἐπιτρέψαντος Ἰσάρου, πρέσβεις ἐξεληλύθεισαν περὶ τῆς τοῦ ἔθνους αὐτονομίας. ἦσαν δὲ πεντήκοντα μὲν οἱ παρόντες, συμπαρίσταντο δ' αὐτοῖς τῶν ἐπὶ Ῥώμης Ἰουδαίων ὑπὲρ ὀκτακισχιλίους.

<81> ἀθροίσαντος δὲ Καίσαρος συνέδριον τῶν ἐν τέλει Ῥωμαίων καὶ τῶν 15 φίλων ἐν τῷ κατὰ τὸ Παλάτιον Ἀπόλλωνος ἱερῷ (κτίσμα δ' ἦν ἰδιον αὐτοῦ, θαυμασίῳ πολυτελείᾳ κεκοσμημένον), μετὰ μὲν τῶν πρεσβευτῶν τὸ Ἰουδαϊκὸν πλῆθος ἔστη, σὺν δὲ τοῖς φίλοις ἄντικρυς Ἀρχέλαος,

<82> τῶν δὲ τούτου συγγενῶν οἱ φίλοι παρ' οὐδέ- 20 τέροις, συμπαρίστασθαι μὲν Ἀρχελάφ διὰ μῖσος καὶ φθόνου οὐχ ὑπομένοντες, ὀφθῆναι δὲ μετὰ τῶν κατηγορῶν ὑπὸ Καίσαρος αἰδούμενοι. <83> ἐπὶ τούτοις παρῆν καὶ Φίλιππος ἀδελφὸς Ἀρχελάου, προπεμφθεὶς κατ' εὐνοίαν ὑπὸ Ἰσάρου, δυοῖν ἕνεκα, Ἀρχελάφ τε 25 συναγωνίσασθαι, κἂν διανέμη τὸν Ἡρώδου Καίσαρ οἶκον πᾶσι τοῖς ἐκγόνοις, κλήρου τινὸς ἀξιοθῆναι.

<84> ἐπιτραπὲν δὲ λέγειν τοῖς κατηγοροῖς, τὰς 2 Ἡρώδου παρανομίας πρῶτον διεξῆσαν, οὐ βασιλέα λέγοντες, ἀλλὰ τῶν πώποτε τυραννησάντων ὀμώτατον 30 ἐνηνοχῆναι τύραννον. πλείστων γοῦν ἀνηρημένων ὑπ'

αὐτοῦ, τοιαῦτα πεπονθέναι τοὺς καταλειφθέντας ὥστε
μακαρίζεσθαι τοὺς ἀπολωλότας· <85> βεβασανικέναι
γὰρ οὐ μόνον τὰ σώματα τῶν ὑποτεταγμένων ἀλλὰ
καὶ τὰς πόλεις. τὰς μὲν γὰρ ἰδίας λελωβῆσθαι, τὰς
δὲ τῶν ἀλλοφύλων κεκοσμηκέναι, καὶ τὸ τῆς Ἰουδαίας 5
αἷμα κεχαρῖσθαι τοῖς ἔξωθεν δήμοις· <86> ἀντὶ δὲ
τῆς παλαιᾶς εὐδαιμονίας καὶ τῶν πατρίων νόμων πενίας
τὸ ἔθνος καὶ παρανομίας ἐσχάτης πεπληρωκέναι. κα-
θόλου τε πλείους ὑπομεμενηκέναι τὰς ἐξ Ἡρώδου
συμφορὰς ἐν ὀλίγοις ἔτεσιν Ἰουδαίους ὧν ἐν ἅπαντι 10
τῷ χρόνῳ μετὰ τὴν ἐκ Βαβυλῶνος ἀναχώρησιν ἔπαθον
οἱ πρόγονοι, Ξέρξου βασιλεύοντος ἐπαναστραφέντες.
<87> εἰς τοσοῦτον μέντοι ταπεινότητος ἐκ τοῦ δυστυ-
χεῖν ἔθους προελθεῖν ὥσθ' ὑπομεῖναι τῆς πικρᾶς δου-
λείας καὶ διαδοχὴν ἀνθαίρετον. <88> Ἀρχέλαον γοῦν 15
τὸν τηλικούτου τυράννου παῖδα μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς
τελευτὴν βασιλέα τε προσειπεῖν ἐτοιμῶς, καὶ συμπε-
θῆσαι τὸν Ἡρώδου θάνατον αὐτῷ, καὶ συνεύξασθαι
περὶ τῆς διαδοχῆς. <89> τὸν δ' ὥσπερ ἀγωνιάσαντα μὴ
νόθος υἱὸς εἶναι δόξειεν Ἡρώδου, προοιμιάσασθαι τὴν 20
βασιλείαν τρισχιλίων πολιτῶν φόνῳ, καὶ τοσαῦτα μὲν
παρεστακέναι θύματα περὶ τῆς ἀρχῆς τῷ θεῷ, τοσού-
τοις δ' ἐμπεπληκέναι νεκροῖς τὸ ἱερόν ἐν ἑορτῇ.
<90> τοὺς μέντοι περιλειφθέντας ἐκ τοσούτων κακῶν
εἰκότως ἐπεστράφθαι ἤδη ποτὲ πρὸς τὰς συμφορὰς, 25
καὶ πολέμου νόμῳ ἐθέλειν τὰς πληγὰς κατὰ πρόσωπον
δέχεσθαι, δεῖσθαι δὲ Ῥωμαίων ἐλεῆσαί τε τὰ τῆς Ἰου-
δαίας λείψανα καὶ μὴ τὸ περιττὸν αὐτῆς ἀπορροῖψαι
τοῖς ὡμῶς σπαράττουσι, <91> συνάψαντας δὲ τῇ Συρίᾳ
τὴν χώραν αὐτῶν διοικεῖν ὑπ' ἰδίῳις ἡγεμόσιν· ἐπι- 30

δείξεσθαι γὰρ ὡς οἱ νῦν στασιώδεις διαβαλλόμενοι
καὶ πολεμικοὶ φέρειν οἶδασι μετρίους ἡγεμόνας.

〈92〉 Ἰουδαῖοι μὲν οὖν τῆς κατηγορίας κατέληξαν
εἰς τοιαύτην ἀξίωσιν· ἀναστὰς δὲ Νικόλαος ἀπελύσατο
5 μὲν τὰς εἰς τοὺς βασιλεῖς αἰτίας, κατηγόρει δὲ τοῦ
ἔθνους τό τε δύσαρκτον καὶ τὸ δυσπειθὲς φύσει πρὸς
τοὺς βασιλέας, συνδιέβαλλε δὲ καὶ τοὺς Ἀρχελάου
συγγενεῖς, ὅσοι πρὸς τοὺς κατηγόρους ἀφειστήκεσαν.

〈93〉 τότε μὲν οὖν Καῖσαρ ἀκούσας ἐκατέρων διέ- 3
10 λυσε τὸ συνέδριον, μετὰ δ' ἡμέρας ὀλίγας τὸ μὲν
ἡμισυ τῆς βασιλείας Ἀρχελάῳ δίδωσιν, ἔθναρχην προσ-
ειπών, ὑποσχόμενος δὲ καὶ βασιλέα ποιήσειν ἐὰν ἄξιον
ἑαυτὸν παράσχη, 〈94〉 τὸ δὲ λοιπὸν ἡμισυ διελὼν εἰς
δύο τετραρχίας δυσὶν ἑτέροις παισὶν Ἡρώδου δίδωσι,
15 τὴν μὲν Φιλίππῳ, τὴν δὲ Ἀντίπῳ τῷ πρὸς Ἀρχέλαον
ἀμφισβητοῦντι περὶ τῆς βασιλείας. 〈95〉 ἐγένετο δ'
ὑπὸ τούτῳ μὲν ἢ τε Περαιία καὶ Γαλιλαία, πρόσοδος
διακοσίων ταλάντων, Βαταναία δὲ καὶ Τράχων Ἀύρα-
νιτίς τε καὶ μέρη τινὰ τοῦ Ζήνωνος οἴκου τὰ περὶ
20 Ἰάμνειαν, πρόσοδον ἔχοντα ταλάντων ἑκατόν, ὑπὸ
Φιλίππῳ τέτακτο. 〈96〉 τῆς Ἀρχελάου δ' ἔθναρχίας
Ἰδουμαία τε καὶ Ἰουδαία πᾶσα καὶ Σαμαρεῖτις ἦν,
κεκουφισμένη τετάρτῳ μέρει τῶν φόρων εἰς τιμὴν τοῦ
μὴ μετὰ τῶν ἄλλων ἀποστῆναι. 〈97〉 πόλεις δ' ὑπη-
25 κόους παρέλαβε Στράτωνός τε πύργον καὶ Σεβαστήν
καὶ Ἰόπην καὶ Ἱεροσόλυμα· τὰς γὰρ Ἑλληνίδας, Γάζαν
καὶ Γάδαρα καὶ Ἴππον, ἀποτεμόμενος τῆς βασιλείας
προσέθηκε Συρία. πρόσοδος δ' ἦν τῆς Ἀρχελάῳ δο-
θείσης χώρας τετρακοσίων ταλάντων. 〈98〉 Σαλώμη
30 δέ, πρὸς οἷς ὁ βασιλεὺς ἐν ταῖς διαθήκαις κατέλιπεν,

Ιαμνείας τε καὶ Ἀζώτου καὶ Φασαηλίδος ἀποδείκνυται
 δεσπότις· χαρίζεται δ' αὐτῇ Καῖσαρ καὶ τὰ ἐν Ἀσκά-
 λωνι βασιλεία. συνήγετο δ' ἐκ πάντων ἐξήκοντα πρόσ-
 οδος τάλαντα. τὸν δ' οἶκον αὐτῆς ὑπὸ τὴν Ἀρχε-
 λάου τοπαρχίαν ἔταξε. <99> τῆς δ' ἄλλης Ἡρώδου 5
 γενεᾶς ἕκαστος τὸ καταλειφθὲν ἐν ταῖς διαθήκαις ἐκο-
 μίξετο. δυεῖ δ' αὐτοῦ θυγατράσι παρθένοις Καῖσαρ
 ἔξωθεν χαρίζεται πεντήκοντα μυριάδας ἀργυρίου, καὶ
 συνώκισεν αὐτὰς τοῖς Φερώρα παισί. <100> μετὰ δὲ
 τὸν οἶκον ἐπιδιένειμεν αὐτοῖς τὴν ἑαυτῶ καταλειφθεῖ- 10
 σαν ὑφ' Ἡρώδου δωρεάν, οὓσαν χιλίων τάλάντων,
 εὐτελεῖ τινὰ τῶν κειμηλίων εἰς τὴν τοῦ κατοικομένου
 τιμὴν ἐξελλόμενος.

7 <101> κὰν τούτῳ νεανίας τις Ἰουδαῖος μὲν τὸ
 γένος, τραφεὶς δ' ἐν Σιδῶνι παρὰ τινι τῶν Ῥωμαϊκῶν 15
 ἀπελευθέρων, δι' ὁμοιότητα μορφῆς ψευδόμενος ἑαυτὸν
 Ἀλέξανδρον τὸν ἀναιρεθέντα ὑφ' Ἡρώδου, κατ' ἐλπίδα
 τοῦ λήσειν ἦκεν εἰς Ῥώμην. <102> συνεργὸς δ' ἦν
 τις ὁμόφυλος αὐτῶ πάντα τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν ἐπι-
 στάμενος, ὑφ' οὗ διδαχθεὶς ἔλεγεν ὡς οἱ πεμφθέντες 20
 ἐπὶ τὴν ἀναίρεσιν αὐτοῦ τε καὶ Ἀριστοβούλου δι'
 οἶκτον ἐκκλέψειαν αὐτοὺς [ὁμοίων ὑποβολῆ ὁσμάτων.
 <103> τούτοις γοῦν τοὺς ἐν Κρήτῃ Ἰουδαίους ἐξαπα-
 τήσας καὶ λαμπρῶς ἐφοδιασθεὶς διέπλευσεν εἰς Μῆλον·
 ἔνθα συναγείρας πολλῶ πλέον δι' ὑπερβολὴν ἀξιο- 25
 πιστίας ἀνέπεισε καὶ τοὺς ἰδιοξένους εἰς Ῥώμην αὐτῶ
 συνεκπλεῦσαι. <104> καταχθεὶς δ' εἰς Δικαιάρχειαν
 δῶρά τε παμπληθῆ παρὰ τῶν ἐκεῖ Ἰουδαίων λαμβάνει,
 καὶ καθάπερ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν πατρῶων προυπέμφθη
 φίλων. προυληλύθει δ' εἰς τοσοῦτον πίστεως τὸ τῆς 30

μορφῆς ὅμοιον, ὥστε τοὺς ἑωρακότας Ἀλέξανδρον καὶ σαφῶς ἐπισταμένους διόμνυσθαι τοῦτον εἶναι. <105> τό γε μὴν Ἰουδαϊκὸν ἐν Ῥώμῃ πᾶν ἐξεχύθη πρὸς τὴν θεάν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος ἄπειρον ἦν περὶ τοὺς στενω-
 5 πούς δι' ὧν ἐκομίζετο. καὶ γὰρ δὴ προῆλθον εἰς τοσοῦτον φρενοβλαβείας οἱ Μήλιοι ὥστε φορεῖν τ' αὐτὸν κομίζειν καὶ θεραπείαν βασιλικὴν ἰδίῳις παρα-
 σχεῖν ἀναλώμασι. <106> Καῖσαρ δὲ γιννώσκων ἀκρι- 2
 βῶς τοὺς Ἀλεξάνδρου χαρακτηῆρας (κατηγόρητο γὰρ
 10 ὑφ' Ἡρώδου παρ' αὐτῶ), συνεώρα μὲν καὶ πρὶν ἰδεῖν τὸν ἄνθρωπον τὴν τῆς ὁμοιότητος ἀπάτην, διδοὺς δέ τι καὶ πίστεως ταῖς ἰλαρωτέραις ἐλπίσι, Κέλαδόν τινα πέμπει τῶν σαφῶς ἐπισταμένων Ἀλέξανδρον, κελεύσας ἀγαγεῖν αὐτῶ τὸν νεανίσκον. <107> ὃ δ' ὡς εἶδεν,
 5 ἔτεκμήρατο μὲν τάχιστα καὶ τὰς διαφορὰς τοῦ προσώπου, τὸ δ' ὅλον σῶμα σκληρότερόν τε καὶ δουλοφανεὲς καταμαθὼν ἐνόησε πᾶν τὸ σύνταγμα. <108> πάνυ δ' αὐτὸν παρῶξυνεν ἡ τόλμα τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων. τοῖς γὰρ πυνθανομένοις περὶ Ἀριστο-
 0 βούλου σῶζεσθαι μὲν κάκεινον ἔλεγεν, ἀπολελεῖσθαι δ' ἐπίτηδες ἐν Κύπρῳ τὰς ἐπιβουλάς φυλαττόμενον ἦτιον γὰρ ἐπιχειρεῖσθαι διεξυγμένους. <109> ἀπολαβόμενος δ' αὐτὸν κατ' ἰδίαν, 'μισθόν' ἔφη 'παρὰ Καίσαρος ἔχεις τὸ ζῆν τοῦ μνηῦσαι τὸν ἀναπεῖσαντά σε πλάσασθαι τηλικαῦτα.' κάκεινος αὐτῶ δηλώσειν εἰπὼν ἔπεται πρὸς Καίσαρα, καὶ τὸν Ἰουδαῖον ἐνδείκνυται καταχρησάμενον αὐτοῦ τῇ ὁμοιότητι πρὸς ἐργασίαν· τοσαῦτα γὰρ εἰληφέναι δῶρα καθ' ἐκάστην πόλιν ὅσα ζῶν Ἀλέξανδρος οὐκ ἔλαβε. <110> γελᾶσας δὲ Καῖσαρ ἐπὶ τούτοις τὸν μὲν ψευδαλέξανδρον δι' εὐεξίαν

σώματος ἐγκατέταξε τοῖς ἐρέταις, τὸν ἀναπείσαντα δ' ἐκέλευσεν ἀναιρεθῆναι. Μηλίοις δ' ἤροκεσεν ἐπιτίμιον τῆς ἀνοίας τὰ ἀναλώματα.

- 3 <111> παραλαβὼν δὲ τὴν ἐθναρχίαν Ἀρχέλαος, καὶ κατὰ μνήμην τῶν πάλαι διαφορῶν οὐ μόνον Ἰουδαίους ἀλλὰ καὶ Σαμαρεῦσι χρησάμενος ὡμῶς, πρεσβευσαμένων ἐκατέρων κατ' αὐτοῦ πρὸς Καίσαρα ἔτει τῆς ἀρχῆς ἐνάτῳ φουραδεύεται μὲν αὐτὸς εἰς Βίενναν πόλιν τῆς Γαλατίας, ἣ οὐσία δ' αὐτοῦ τοῖς Καίσαρος θησαυροῖς ἐγκατατάττεται. <112> πρὶν κληθῆναι δ' αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Καίσαρος, ὄναρ ἰδεῖν φασι τοιόνδε. ἔδοξεν ὄραν στάχυς ἐννέα, πλήρεις καὶ μεγάλους, ὑπὸ βοῶν καταβιβρωσκομένους. μεταπεμψάμενος δὲ τοὺς μάντις καὶ τῶν Χαλδαίων τινάς, ἐπυνθάνετο τί σημαίνειν δοκοῖεν. <113> ἄλλων δ' ἄλλως ἐξηγουμένων, Σίμων 15 τις Ἐσσαῖος τὸ γένος ἔφη τοὺς μὲν στάχυς ἐνιαυτοὺς νομίζειν, τοὺς δὲ βοῦς μεταβολὰς πραγμάτων διὰ τὸ τὴν χώραν ἀροτριῶντας ἀλλάττειν, ὥστε βασιλεύσειν μὲν αὐτὸν τὸν τῶν σταχύων ἀριθμὸν, ἐν ποικίλαις δὲ πραγμάτων μεταβολαῖς γενόμενον τελευτήσειν. ταῦτ' 20 ἀκούσας Ἀρχέλαος μετὰ πένθ' ἡμέρας ἐπὶ τὴν δίκην μετεκλήθη.

- 4 <114> ἄξιον δὲ μνήμης ἡγησάμην καὶ τὸ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Γλαφύρας ὄναρ, ἣπερ ἦν θυγάτηρ μὲν Ἀρχελάου τοῦ Καππαδόκων βασιλέως, γυνὴ δ' Ἀλεξάνδρου γεροντία τὸ πρῶτον, ὃς ἦν ἀδελφὸς μὲν Ἀρχελάου περὶ οὗ διεξῆμεν, υἱὸς δ' Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ὑφ' οὗ καὶ ἀνηρέθη καθάπερ προοδηλώκαμεν, <115> μετὰ δὲ τὸν ἐκείνου θάνατον συνώκησεν Ἴόβα τῷ βασιλεύοντι Διβύης, οὗ τελευτήσαντος ἐπανελθοῦσαν 25

αὐτὴν καὶ χηρεύουσιν παρὰ τῷ πατρὶ θεασάμενος ὁ
 ἔθναρχης Ἀρχέλαος ἐπὶ τοσοῦτον ἔρωτος ἦλθεν ὥστε
 παραχοῆμα τὴν συνοικοῦσαν αὐτῷ Μαριάμην ἀπο-
 5 πεμφάμενος ἐκείνην ἀγαγέσθαι. <116> παραγενομένη
 τοίνυν εἰς Ἰουδαίαν, μετ' ὀλίγον τῆς ἀφίξεως χρόνον,
 ἔδοξεν ἐπιστάντα τὸν Ἀλέξανδρον αὐτῇ λέγειν ἄπέχρη
 μὲν ὁ κατὰ Λιβύην σοι γάμος, σὺ δ' οὐκ ἀρκεσθεῖσα
 τούτῳ πάλιν ἐπὶ τὴν ἐμὴν ἐστίαν ἀνακάμπτεις, τρίτον
 ἄνδρα, καὶ ταῦτα τὸν ἀδελφόν, ὃ τολμηρά, τὸν ἐμὸν
 10 ἠρημένη. πλὴν οὐ περιόψομαι τὴν ὕβριν, ἀπολήψομαι
 δέ σε καὶ μὴ θέλουσαν.' τοῦτο διηγησαμένη τοῦναρ
 δύο μόλις ἡμέρας ἐπεβίω.

<117> τῆς δ' Ἀρχελάου χώρας εἰς ἐπαρχίαν περι- 8
 γραφείσης ἐπίτροπος τῆς ἱππικῆς παρὰ Ῥωμαίοις τά-
 15 ξεως Κωπώνιος πέμπεται, μέχρι τοῦ κτείνειν λαβὼν
 παρὰ τοῦ Καίσαρος ἐξουσίαν. <118> ἐπὶ τούτου τις
 ἀνὴρ Γαλιλαῖος Ἰούδας ὄνομα εἰς ἀπόστασιν ἐνήγε
 τοὺς ἐπιχωρίους, κακίζων εἰ φόρον τε Ῥωμαίοις τελεῖν
 ὑπομενοῦσι καὶ μετὰ τὸν θεὸν οἴσουσι θνητοὺς δε-
 20 σπότης. ἦν δ' οὗτος σοφιστῆς ἰδίας αἰρέσεως, οὐδὲν
 τοῖς ἄλλοις προσεικώς. <119> τρία γὰρ παρὰ Ἰου- 2
 δαίοις εἶδη φιλοσοφεῖται, καὶ τοῦ μὲν αἰρετισταὶ Φα-
 ρισαῖοι, τοῦ δὲ Σαδδουκαῖοι, τρίτον δέ, ὃ δὴ καὶ
 δοκεῖ σεμνότητα ἀσκεῖν, Ἑσσηνοὶ καλοῦνται, <120>
 25 Ἰουδαῖοι μὲν γένος ὄντες, φιλάλληλοι δὲ καὶ τῶν
 ἄλλων πλέον. οὗτοι τὰς μὲν ἡδονὰς ὡς κακίαν ἀπο-
 στρέφονται, τὴν δ' ἐγκράτειαν καὶ τὸ μὴ τοῖς πάθεσιν
 ὑποπίπτειν ἀρετὴν ὑπολαμβάνουσι. καὶ γάμου μὲν
 ὑπεροψία παρ' αὐτοῖς, τοὺς δ' ἀλλοτρίους παῖδας ἐκ-
 30 λαμβάνοντες, ἀπαλοὺς ἔτι καὶ πρὸς τὰ μαθήματα ἐπι-

§ 117 = Ant. Iud. XVIII 2 sq. § 120 = Ant. Iud. XVIII 20.

τηδείους, συγγενεῖς ἡγοῦνται καὶ τοῖς ἤθεσι τοῖς
 ἐαυτῶν ἐντυποῦσι, <121> τὸν μὲν γάμον καὶ τὴν ἐξ
 αὐτοῦ διαδοχὴν οὐκ ἀναιροῦντες, τὰς δὲ τῶν γυναικῶν
 ἀσελγείας φυλαττόμενοι, καὶ μηδεμίαν τηρεῖν πεπει-
 3 σμένοι τὴν πρὸς ἕνα πίστιν. <122> καταφρονηταὶ δὲ 5
 πλούτου, καὶ θαυμάσιον παρ' αὐτοῖς τὸ κοινωνικόν,
 οὐδ' ἔστιν εὐρεῖν κτήσει τινὰ παρ' αὐτοῖς ὑπερέχοντα.
 νόμος γὰρ τοὺς εἰς τὴν αἵρεσιν εἰσιόντας δημεύειν
 τῷ τάγματι τὴν οὐσίαν, ὥστ' ἐν ἅπασιν μήτε πενίας
 ταπεινότητα φαίνεσθαι μήθ' ὑπεροχὴν πλούτου, τῶν 10
 δ' ἐκάστου κτημάτων ἀναμειγμένων μίαν ὥσπερ ἀδελ-
 φοῖς ἅπασιν οὐσίαν εἶναι. <123> κηλίδα δ' ὑπο-
 λαμβάνουσι τοῦλαιον, κὰν ἀλειφθῇ τις ἄκων, σμήχεται
 τὸ σῶμα· τὸ γὰρ ἀνχμεῖν ἐν καλῷ τίθενται, λευχει-
 μονεῖν τε διὰ παντός. χειροτονητοὶ δ' οἱ τῶν κοινῶν 15
 ἐπιμεληταί, καὶ αἵρετοὶ πρὸς ἀπάντων εἰς τὰς χρείας
 ἕκαστοι.

4 <124> μία δ' οὐκ ἔστιν αὐτῶν πόλις, ἀλλ' ἐν
 ἐκάστη κατοικοῦσι πολλοί. καὶ τοῖς ἐτέρωθεν ἤκουσιν
 αἵρετισταῖς πάντ' ἀναπέπταται τὰ παρ' αὐτοῖς ὁμοίως 20
 ὥσπερ ἴδια, καὶ πρὸς οὓς οὐ πρότερον εἶδον εἰσίασιν
 ὡς συνηθεστάτους· <125> διὸ καὶ ποιοῦνται τὰς ἀπο-
 δημίας οὐδὲν μὲν ὅλως ἐπικομιζόμενοι, διὰ δὲ τοὺς
 ληστὰς ἔνοπλοι. κηδεμῶν δ' ἐν ἐκάστη πόλει τοῦ
 τάγματος ἐξαιρέτως τῶν ξένων ἀποδεύονται, ταμιεύων 25
 ἐσθῆτα καὶ τάπιτήθεια. <126> καταστολὴ δὲ καὶ σχῆμα
 σώματος ὅμοιον τοῖς μετὰ φόβου παιδαγωγουμένοις
 παισίν. οὔτε δ' ἐσθῆτας οὔθ' ὑποδήματ' ἀμείβουσι
 πρὶν ἢ διαρραγῆναι τὸ πρότερον παντάπασιν ἢ δαπα-
 νηθῆναι τῷ χρόνῳ. <127> οὐδὲν δ' ἐν ἀλλήλοις οὔτ' 30
 ἀγοράζουσιν οὔτε πωλοῦσιν, ἀλλὰ τῷ χρήζοντι διδοῦς

ἕκαστος τὰ παρ' αὐτοῦ τὸ παρ' ἐκείνου χρήσιμον ἀντι-
κομίζεται. καὶ χωρὶς δὲ τῆς ἀντιδόσεως ἀκώλυτος ἢ
μετάληψις αὐτοῖς ὦν ἂν ἐθελήσωσι.

〈128〉 πρὸς γε μὴν τὸ θεῖον ἰδίως εὐσεβεῖς· πρὶν 5
5 γὰρ ἀνασχεῖν τὸν ἥλιον οὐδὲν φθέγγονται τῶν βεβή-
λων, πατρίους δὲ τινὰς εἰς αὐτὸν εὐχάς, ὥσπερ ἰκε-
τεύοντες ἀνατεῖλαι. 〈129〉 μετὰ ταῦτα πρὸς ἃς ἕκαστοι
τέχνας ἴσασιν ὑπὸ τῶν ἐπιμελητῶν διαφίενται, καὶ
μέχρι πέμπτης ὥρας ἐργασάμενοι συντόμως ἔπειτα
10 πάλιν εἰς ἓν συναθροίζονται χωρίον, ζωσάμενοί τε
σκεπάσμασι λινοῖς οὕτως ἀπολούνται τὸ σῶμα ψυχροῖς
ὔδασι, καὶ μετὰ ταύτην τὴν ἀγνείαν εἰς ἴδιον οἶκημα
συνίασιν, ἔνθα μηδενὶ τῶν ἑτεροδόξων ἐπιτέτραπται
παρελθεῖν· αὐτοὶ τε καθαροὶ καθάπερ εἰς ἅγιόν τι
15 τέμενος παραγίγνονται τὸ δειπνητήριον. 〈130〉 καὶ
καθιδάκτων μεθ' ἡσυχίας ὁ μὲν σιτοποιὸς ἐν τάξει
παρατίθησιν ἄρτους, ὁ δὲ μάγειρος ἐν ἀγγεῖον ἐξ ἐνὸς
ἐδέσματος ἑκάστῳ παρατίθησι. 〈131〉 προκατεύχεται
δ' ὁ ἱερεὺς τῆς τροφῆς, καὶ γεύσασθαι τινα πρὶν τῆς
20 εὐχῆς ἀθέμιτον. ἀριστοποιησάμενος δ' ἐπεύχεται πάλιν·
ἀρχόμενοί τε καὶ πανόμενοι γεραίρουσι τὸν θεὸν
ὡς χορηγὸν τῆς τροφῆς. ἔπειθ' ὡς ἱερεὺς καταθέμενοι
τὰς ἐσθῆτας πάλιν ἐπ' ἔργα μέχρι δείλης τρέπονται.
〈132〉 δειπνοῦσι δ' ὑποστρέψαντες ὁμοίως, συγκαθε-
35 ζομένων τῶν ξένων εἰ τύχοιεν αὐτοῖς παρόντες. οὐδὲ
κραυγὴ ποτε τὸν οἶκον οὐδὲ θόρυβος μολύνει, τὰς δὲ
λαλιὰς ἐν τάξει παραχωροῦσιν ἀλλήλοις, 〈133〉 καὶ
τοῖς ἔξωθεν ὡς μυστήριον τι φρικτὸν ἢ τῶν ἔνδον
σιωπῆ καταφαίνεται. τούτου δ' αἴτιον ἢ διηνεκῆς
40 νῆψις καὶ τὸ μετρεῖσθαι παρ' αὐτοῖς τροφήν καὶ πο-
τὸν μέχρι κόρου.

- 6 <134> τῶν μὲν οὖν ἄλλων οὐκ ἔστιν ὅ τι μὴ τῶν ἐπιμελητῶν προσταξάντων ἐνεργοῦσι· δύο δὲ ταῦτα παρ' αὐτοῖς αὐτεξούσια, ἐπικουρία καὶ ἔλεος. βοηθεῖν τε γὰρ τοῖς ἀξίοις, ὁπότεν δέωνται, καὶ καθ' ἑαυτοὺς ἐφίεται καὶ τροφὰς ἀπορουμένοις ὀρέγειν, τὰς δ' εἰς τοὺς συγγενεῖς μεταδόσεις οὐκ ἔξεστι ποιεῖσθαι δίχα τῶν ἐπιτρόπων. <135> ὀργῆς ταμίαι δίκαιοι, θυμοῦ καθεκτικοί, πίστεως προστατάται, εἰρήνης ὑπουργοί. καὶ πᾶν μὲν τὸ ρηθὲν ὑπ' αὐτῶν ἰσχυρότερον ὄρκου, τὸ δ' ὀμνύειν περιίστανται, χειρόν τι τῆς ἐπιτοκίας ὑπο-
λαμβάνοντες· ἤδη γὰρ κατεγνώσθαι φασι τὸ ἀπιστού-
μενον δίχα θεοῦ. <136> σπουδάζουσι δ' ἐκτόπως περὶ τὰ τῶν παλαιῶν συγγράμματα, μάλιστα τὰ πρὸς ὠφέ-
λειαν ψυχῆς καὶ σώματος ἐκλέγοντες. ἐνθεν αὐτοῖς πρὸς θεραπείαν παθῶν ρίξαι τ' ἀλεξητήριοι καὶ λίθων
ἰδιότητες ἀνερευνῶνται. 15
- 7 <137> τῷ δὲ ζηλοῦντι τὴν αἴρεσιν αὐτῶν οὐκ εὐθύς ἢ πάροδος, ἀλλ' ἐπ' ἐνιαυτὸν ἔξω μένουσι τὴν αὐτὴν ὑποτίθενται διαίταν, ἀξινάριόν τε καὶ τὸ προ-
ειρημένον περιζῶμα καὶ λευκὴν ἐσθῆτα δόντες. <138> 20
ἐπειδὴν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ πείραν ἐγκρατείας δῶν, πρόσσεισι μὲν ἔγγιον τῇ διαίτῃ καὶ καθαρωτέρων τῶν πρὸς ἀγνείαν ὑδάτων μεταλαμβάνει, παραλαμβάνεται δ' εἰς τὰς συμβιώσεις οὐδέπω. μετὰ γὰρ τὴν τῆς καρτερίας ἐπίδειξιν δυσὶν ἄλλοις ἔτεσι τὸ ἦθος δοκι-
μάζεται, καὶ φανεῖς ἀξίος οὕτως εἰς τὸν ὄμιλον ἐγκρί-
νεται. <139> πρὶν δὲ τῆς κοινῆς ἄψασθαι τροφῆς, ὄρκους αὐτοῖς ὀμνυσι φρικώδεις, πρῶτον μὲν εὐσε-
βήσειν τὸ θεῖον, ἔπειτα τὰ πρὸς ἀνθρώπους δίκαια διαφυλάξειν καὶ μήτε κατὰ γνώμην βλάψειν τινὰ μήτ' ἔξ ἐπιτάγματος, μισήσειν δ' αἰεὶ τοὺς ἀδίκους καὶ

συναγωνιείσθαι τοῖς δικαίοις, <140> τὸ πιστὸν ἀεὶ
 παρέξειν πᾶσι, μάλιστα δὲ τοῖς κρατοῦσιν· οὐ γὰρ δίχα
 θεοῦ περιγίγνεσθαι τινὶ τὸ ἄρχειν· κἂν αὐτὸς ἄρχῃ,
 μηδέποτ' ἐξυβριεῖν εἰς τὴν ἐξουσίαν, μηδ' ἐσθῆτι ἢ
 5 τινὶ πλείονι κόσμῳ τοὺς ὑποτεταγμένους ὑπερλαμπρυν-
 νεῖσθαι. <141> τὴν ἀλήθειαν ἀγαπᾶν ἀεὶ καὶ τοὺς
 ψευδομένους ἐλέγχειν προβάλλεσθαι. χεῖρας κλοπῆς
 καὶ ψυχὴν ἀνοσίου κέρδους καθαρὰν φυλάξειν. καὶ
 μήτε κρύψειν τι τοὺς αἰρετιστάς μὴθ' ἑτέροις αὐτῶν
 10 τι μηνύσειν, κἂν μέχρι θανάτου τις βιάζηται. <142>
 πρὸς δὲ τούτοις Ἰμνυσι μὴδενὶ μὲν μεταδοῦναι τῶν
 δογμάτων ἑτέρως ἢ ὡς αὐτὸς μετέλαβεν, ἀφέξεσθαι
 δὲ ληστείας, καὶ συντηρήσειν ὁμοίως τὰ τε τῆς αἰρέ-
 σεως αὐτῶν βιβλία καὶ τὰ τῶν ἀγγέλων ὄνόματα.
 15 τοιούτοις μὲν ὅρκους τοὺς προσιόντας ἐξασφαλίζονται,
 <143> τοὺς δ' ἐπ' ἀξιοχρέοις ἀμαρτήμασιν ἀλόντας 8
 ἐκβάλλουσι τοῦ τάγματος. ὁ δ' ἐκκριθεὶς οἰκτίστῳ
 πολλάκις μόρῳ διαφθείρεται· τοῖς γὰρ ὅρκους καὶ τοῖς
 ἔθεσιν ἐνδεδεμένος οὐδὲ τῆς παρὰ τοῖς ἄλλοις τροφῆς
 20 δύναται μεταλαμβάνειν, ποηφαγῶν δὲ καὶ λιμῶ τὸ
 σῶμα τηκόμενος διαφθείρεται. <144> διὸ δὴ πολλοὺς
 ἐλεήσαντες ἐν ταῖς ἐσχάταις ἀναπνοαῖς ἀνέλαβον, ἰκα-
 νὴν ἐπὶ τοῖς ἀμαρτήμασιν αὐτῶν τὴν μέχρι θανάτου
 βάσανον ἠγούμενοι.

25 <145> περὶ δὲ τὰς κρίσεις ἀκριβέστατοι καὶ δί- 9
 καιοὶ· καὶ δικάζουσι μὲν οὐκ ἐλάττους τῶν ἑκατὸν
 συνελθόντες, τὸ δ' ὀρισθὲν ὑπ' αὐτῶν ἀκίνητον. σέβας
 δὲ μέγιστον παρ' αὐτοῖς μετὰ τὸν θεὸν τοῦνομα τοῦ
 νομοθέτου· κἂν βλασφημῆσῃ τις εἰς τοῦτον, κολάζεται
 30 θανάτῳ. <146> τοῖς δὲ πρεσβυτέροις ὑπακούειν καὶ
 τοῖς πλείοσιν ἐν καλῶ τίθενται· δέκα γοῦν συγκαθε-

ζομένων, οὐκ ἂν λαλήσειέ τις ἀκόντων τῶν ἐννέα.
 <147> καὶ τὸ πτύσαι δ' εἰς μέσους ἢ τὸ δεξιὸν μέρος
 φυλάττονται, καὶ ταῖς ἑβδομάσιν ἔργων ἐφάπτεσθαι,
 διαφορώτατα Ἰουδαίων ἀπάντων. οὐ μόνον γὰρ τρο- 5
 φὰς ἑαυτοῖς πρὸ μιᾶς ἡμέρας παρασκευάζουσιν, ὡς
 μηδὲ πῦρ ἐναύοιεν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἀλλ' οὐδὲ
 σκευὸς τι μετακινήσαι θαρροῦσιν, οὐδ' ἀποπατεῖν.
 <148> ταῖς δ' ἄλλαις ἡμέραις βόθρον ὀρύττοντες βά-
 θος ποδιαῖον τῇ σκαλίδι (τοιούτου γὰρ ἔστι τὸ διδό-
 μενον ὑπ' αὐτῶν ἀξινίδιον τοῖς νεοσύστατοις) καὶ 10
 περικαλύψαντες θοίματιν, ὡς μὴ τὰς ἀνγὰς ὑβρίζοιεν
 τοῦ θεοῦ, θακεύουσιν εἰς αὐτόν, <149> ἔπειτα τὴν
 ἀνορυχθεῖσαν γῆν ἐφέλκουσιν εἰς τὸν βόθρον. καὶ
 τοῦτο ποιοῦσι τοὺς ἐρημοτέρους τόπους ἐκλεγόμενοι.
 καίπερ δὲ φυσικῆς οὔσης τῆς τῶν σωματικῶν λυμάτων 15
 ἐκκρίσεως, ἀπολούεσθαι μετ' αὐτὴν καθάπερ μεμιασμέ-
 νοις ἔθιμον.

10 <150> διήρηνται δὲ κατὰ χρόνον τῆς ἀσκήσεως εἰς
 μοῖρας τέτταρας, καὶ τοσοῦτον οἱ μεταγενέστεροι τῶν
 προγενεστέρων ἐλαττοῦνται ὥστ', εἰ ψαύσειαν αὐτῶν, 20
 ἐκείνους ἀπολούεσθαι καθάπερ ἄλλοφύλῳ συμφυρέν-
 τας. <151> καὶ μακρόβιοι μὲν ὡς τοὺς πολλοὺς ὑπὲρ
 ἑκατὸν παρατείνειν ἔτη, διὰ τὴν ἀπλότητα τῆς διαίτης,
 ἔμοιγε δοκεῖν, καὶ τὴν εὐταξίαν, καταφρονηταὶ δὲ τῶν
 δεινῶν, καὶ τὰς μὲν ἀλγηδόνας νικῶντες τοῖς φρονή- 25
 μασι, τὸν δὲ θάνατον, εἰ μετ' εὐκλείας προσίοι, νομί-
 ζοντες ἀθανασίας ἀμείνω. <152> διήλεγε δ' αὐτῶν
 ἐν ἅπασιν τὰς ψυχὰς ὁ πρὸς Ῥωμαίους πόλεμος, ἐν ᾧ
 στρεβλούμενοί τε καὶ λυγιζόμενοι, καιόμενοί τε καὶ
 κλώμενοι, καὶ διὰ πάντων ὀδεύοντες τῶν βασανιστη- 30
 ρίων ὀργάνων, ἔν' ἢ βλασφημῆσωσι τὸν νομοθέτην ἢ

φάγασί τι τῶν ἄσυνήθων, οὐδέτερον ὑπέμειναν πα-
 θεῖν, ἀλλ' οὐδὲ κολακεῦσαι ποτε τοὺς αἰκίζομένους ἢ
 δακρῦσαι· <153> μειδιῶντες δ' ἐν ταῖς ἀλγηδόσι καὶ
 κατειρωνεύομενοι τῶν τὰς βασάνους προσφερόντων
 5 εὐθυμοὶ τὰς ψυχὰς ἠφίεσαν ὡς πάλιν κοιμούμενοι.
 <154> καὶ γὰρ ἔρωται παρ' αὐτοῖς ἢ δ' ἢ δόξα, φθαρτὰ 11
 μὲν εἶναι τὰ σώματα καὶ τὴν ὕλην οὐ μόνιμον αὐτῶν,
 τὰς δὲ ψυχὰς ἀθανάτους ἀεὶ διαμένειν, καὶ συμπλέ-
 κεσθαι μὲν, ἐκ τοῦ λεπιοτάτου φοιτώσας αἰθέρος,
 10 ὥσπερ εἰρκταῖς τοῖς σώμασιν ἕγγί τινη φυσικῇ κατα-
 σπωμένας, <155> ἐπειδὴν δ' ἀνεθῶσι τῶν κατὰ σάρκα
 δεσμῶν, οἷον δὴ μακροῦ δουλείας ἀπηλλαγμένους, τότε
 χαίρειν καὶ μετεώρους φέρεσθαι. καὶ ταῖς μὲν ἀγα-
 θαῖς, ὁμοδοξοῦντες παισὶν Ἑλλήνων, ἀποφαίνονται
 15 τὴν ὑπὲρ ὠκεανὸν δίαιταν ἀποκεῖσθαι, καὶ χῶρον
 οὔτ' ὄμβροισι οὔτε νιφετοῖς οὔτε καύμασι βαρυνόμενον,
 ἀλλ' ὄν ἐξ ὠκεανοῦ πραῦς ἀεὶ ξέφυρος ἐπιπνέων ἀνα-
 ψύχει· ταῖς δὲ φαύλαις ζοφώδη καὶ χειμέριον ἀφορί-
 ζονται μυχόν, γέμοντα τιμωριῶν ἀδιαλείπτων. <156>
 20 δοκοῦσι δέ μοι κατὰ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν Ἕλληνες τοῖς
 τ' ἀνδρείοις αὐτῶν, οὓς ἤρωας καὶ ἡμιθέους καλοῦσι,
 τὰς μακάρων νήσους ἀνατεθεικέναι, ταῖς δὲ τῶν πο-
 νηρῶν ψυχαῖς καθ' Ἄδου τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον,
 ἐνθα καὶ κολαζομένους τινὰς μυθολογοῦσι, Σισύφους
 25 καὶ Ταντάλους καὶ Ἰξίονας καὶ Τιτυούς, πρῶτον μὲν
 αἰδίους ὑφιστάμενοι τὰς ψυχὰς, ἔπειτ' εἰς προτροπὴν
 ἀρετῆς καὶ κακίας ἀποτροπὴν· <157> τοὺς τε γὰρ
 ἀγαθοὺς γίνεσθαι κατὰ τὸν βίον ἀμείνους ἐλπίδι
 τιμῆς καὶ μετὰ τὴν τελευτήν, τῶν τε κακῶν ἐμποδί-
 ζεσθαι τὰς ὁρμὰς δέει, προσδοκῶντων, εἰ καὶ λάθοιεν

ἐν τῷ ζῆν, μετὰ τὴν διάλυσιν ἀθάνατον τιμωρίαν ὑφ' ἑξείν.

12 <158> ταῦτα μὲν οὖν Ἑσθηνοὶ περὶ ψυχῆς θεολογοῦσιν, ἀφυκτον δέλεαρ τοῖς ἅπαξ γενεαμένοις τῆς σοφίας αὐτῶν ἐγκαθιέντες· <159> εἰσὶ δ' ἐν αὐτοῖς οἱ καὶ τὰ μέλλοντα προγιγνώσκειν ὑπισχυνοῦνται, βίβλοις ἱεραῖς καὶ διαφόροις ἀγνεύμασι καὶ προφητῶν ἀποφθέγμασιν ἐμπαιδοτριβούμενοι. σπάνιον δ' εἶ ποτε ἐν ταῖς προαγορεύσεσιν ἀστοχοῦσιν.

13 <160> ἔστι δὲ καὶ ἕτερον Ἑσθηνῶν τάγμα, δίαίταν μὲν καὶ ἔθνη καὶ νόμιμα τοῖς ἄλλοις ὁμοφρονοῦν, διεστῶς δὲ τῇ κατὰ γάμον δόξῃ. μέγιστον γὰρ ἀποκόπτειν οἴονται τοῦ βίου μέρος, τὴν διαδοχὴν, τοὺς μὴ γαμοῦντας, μᾶλλον δ', εἰ πάντες τὸ αὐτὸ φρονήσκειαν, ἐκλιπεῖν ἂν ἅπαν τὸ γένος τάχιστα. <161> δοκιμάζοντες μέντοι τριετία τὰς γαμετάς, ἐπειδὴν τρεῖς καθαρθῶσιν εἰς πείραν τοῦ δύνασθαι τίκειν, οὕτως ἄγονται. ταῖς δ' ἐγκύμοσιν οὐχ ὀμιλοῦσιν, ἐνδεικνύμενοι τὸ μὴ δι' ἡδονὴν ἀλλὰ τέκνων χάριν γαμεῖν. λουτρὰ δὲ ταῖς γυναιξίν ἀμπεχομέναις ἐνδύματα, καθάπερ τοῖς ἀνδράσιν ἐν περιζώματι.

14 <162> τοιαῦτα μὲν ἔθνη τοῦδε τοῦ τάγματος, δύο δὲ τῶν προτέρων Φαρισαῖοι μὲν οἱ δοκοῦντες μετ' ἀκριβείας ἐξηγεῖσθαι τὰ νόμιμα καὶ τὴν πρώτην ἀπαγοντες αἵρεσιν, εἰμαρμένη τε καὶ θεῶ προσάπτουσι πάντα, <163> καὶ τὸ μὲν πράττειν τὰ δίκαια καὶ μὴ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις κείσθαι, βοηθεῖν δ' εἰς ἕκαστον καὶ τὴν εἰμαρμένην· ψυχὴν δὲ πᾶσαν μὲν ἀφθαρτον, μεταβαίνειν δ' εἰς ἕτερον σῶμα τὴν τῶν ἀγαθῶν μόνην, τὰς δὲ τῶν φαύλων αἰδίῳ τιμωρίᾳ

κολάζεσθαι. <164> Σαδδουκαῖοι δέ, τὸ δεύτερον τάγμα, τὴν μὲν εἰμαρμένην παντάπασιν ἀναιροῦσι, καὶ τὸν θεὸν ἔξω τοῦ δοῦν τι κακὸν ἢ ἐφορᾶν τίθενται, <165> φασὶ δ' ἐπ' ἀνθρώπων ἐκλογῇ τό τε καλὸν καὶ τὸ κακὸν προκείσθαι, καὶ τὸ κατὰ γνώμην ἐκάστῳ τούτων ἐκατέρῳ προσιέναι. ψυχῆς τε τὴν διαμονὴν καὶ τὰς καθ' Ἄδου τιμωρίας καὶ τιμὰς ἀναιροῦσι. <166> καὶ Φαρισαῖοι μὲν φιλάλληλοί τε καὶ τὴν εἰς τὸ κοινὸν ὁμόνοιαν ἀσκοῦντες, Σαδδουκαίων δὲ καὶ πρὸς ἀλλήλους τὸ ἦθος ἀργιώτερον, αἱ τ' ἐπιμυξίαί πρὸς τοὺς ὁμοίους ἀπηρεῖς ὡς πρὸς ἀλλοτρίους.

<167> τοιαῦτα μὲν περὶ τῶν ἐν Ἰουδαίοις φιλοσοφούντων εἶχον εἰπεῖν, τῆς Ἀρχελάου δ' ἐθναρχίας μεταπεσούσης εἰς ἐπαρχίαν οἱ λοιποὶ, Φίλιππος τε καὶ Ἡρώδης ὁ κληθεὶς Ἀντίπας, διώκουν τὰς ἑαυτῶν τετραρχίας· Σαλώμη γὰρ τελευτῶσα Ἰουλίᾳ τῇ τοῦ Σεβαστοῦ γυναικὶ τὴν τ' αὐτῆς τοπαρχίαν καὶ Ἰάμνειαν καὶ τοὺς ἐν Φασαηλίδι φοινικῶνας κατέλιπεν. <168> μεταβάσης δ' εἰς Τιβερίου τὸν Ἰουλίας υἱὸν τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας μετὰ τὴν Αὐγούστου τελευτὴν, ἀφηγησαμένου τῶν πραγμάτων ἔτεσιν ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα, πρὸς δὲ μηνσὶν ἕξ καὶ ἡμέραις δυοῖν, διαμειναντες ἐν ταῖς τετραρχίαις ὅ τε Ἡρώδης καὶ ὁ Φίλιππος, ὁ μὲν πρὸς ταῖς Ἰορδάνου πηγαῖς ἐν Πανεάδι πόλιν κτίζει Καισάρειαν, κὰν τῇ κάτω Γαυλαντικῇ Ἰουλιάδα, Ἡρώδης δ' ἐν μὲν τῇ Γαλιλαίᾳ Τιβεριάδα, ἐν δὲ τῇ Περαιᾷ φερώννυμον Ἰουλίας.

<169> πεμφθεὶς δ' εἰς Ἰουδαίαν ἐπίτροπος ὑπὸ Τιβερίου Πιλᾶτος νύκτωρ κεκαλυμμένης εἰς Ἱεροσό-

§ 167 sq. = Ant. Iud. XVIII 24 sq. 31 sq. 56. § 169 = Ant. Iud. XVIII 35. 55.

λυμα παρεισκομίζει τὰς Καίσαρος εἰκόνας, αἱ σημαῖαι
 καλοῦνται. <170> τοῦτο μεθ' ἡμέραν μεγίστην τα-
 ραχὴν ἤγειρεν Ἰουδαίοις· οἳ τε γὰρ ἐγγὺς πρὸς τὴν
 ὕψιν ἐξεπλάγησαν ὡς πεπατημένων αὐτοῖς τῶν νόμων
 (οὐδὲν γὰρ ἀξιούσιν ἐν τῇ πόλει δεικνῆλον τίθεσθαι),
 καὶ πρὸς τὴν ἀγανάκτησιν τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἄθρους
 ὁ ἐκ τῆς χώρας λαὸς συνέρρευσεν. <171> ὀρμήσαντες
 δὲ πρὸς τὸν Πιλάτον εἰς Καισάρειαν ἰκέτεον ἐξε-
 νεγκεῖν ἐξ Ἱεροσολύμων τὰς σημαίας καὶ τηρεῖν αὐτοῖς
 τὰ πάτρια. Πιλάτου δ' ἀρνούμενου περὶ τὴν ἰκεσίαν,
 10 πρηγεῖς καταπεσόντες ἐπὶ πένθ' ἡμέρας καὶ νύκτας
 3 ἴσας ἀκίνητοι διεκαρτέρουν. <172> τῇ δ' ἐξῆς ὁ Πι-
 λάτος καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐν τῷ μεγάλῳ σταδίῳ,
 καὶ προσκαλεσάμενος τὸ πλῆθος ὡς ἀποκρίνασθαι
 δῆθεν αὐτοῖς θέλων, δίδωσι τοῖς στρατιώταις σημεῖον
 15 ἐκ συντάγματος κνικλώσασθαι τοὺς Ἰουδαίους τοῖς
 ὅπλοις. <173> περιστάσης δὲ τριστοιχεί τῆς φάλαγγος,
 οἳ Ἰουδαῖοι μὲν ἀχανεῖς ἦσαν πρὸς τὸ ἀδόκητον τῆς
 ὕψεως, Πιλάτος δὲ κατακόψειν εἰπὼν αὐτοὺς εἰ μὴ
 προσδέξαιντο τὰς Καίσαρος εἰκόνας, γυμνοῦν τὰ ξίφη
 20 τοῖς στρατιώταις ἔνευεν. <174> οἳ δὲ Ἰουδαῖοι κα-
 θάπερ ἐκ συνθήματος ἄθροοι καταπεσόντες καὶ τοὺς
 ἀυχένας παρακλίναντες ἐτοίμους εἰς ἀναίρεσιν σφᾶς
 ἐβόων μᾶλλον ἢ τὸν νόμον παραβῆναι. ὑπερθανμάσας
 δ' ὁ Πιλάτος τὸ τῆς δεισιδαιμονίας ἄκρατον, ἐκκο-
 25 μίσαι μὲν αὐτίκα τὰς σημαίας Ἱεροσολύμων κελεύει,
 4 <175> μετὰ δὲ ταῦτα ταραχὴν ἑτέραν ἐκίνει, τὸν ἱερὸν
 θησαυρὸν (καλεῖται δὲ κορβανᾶς) εἰς καταγωγὴν ὑδά-
 των ἐξαναλίσκων. κατῆγε δ' ἀπὸ τετρακοσίων στα-
 δίων. πρὸς τοῦτο τοῦ πλῆθους ἀγανάκτησις ἦν, καὶ
 30

τοῦ Πιλάτου παρόντος εἰς Ἱεροσόλυμα περιστάντες τὸ βῆμα κατεβόων. <176> ὁ δὲ (προήδει γὰρ αὐτῶν τὴν ταραχὴν) τῷ πλήθει τοὺς στρατιώτας ἐνόπλους ἐσθῆσιν ἰδιωτικαῖς κεκαλυμμένους ἐγκαταμίξας, καὶ ξίφει 5 μὲν χρῆσασθαι κωλύσας, ξύλοις δὲ παίειν τοὺς κεκρογώτας ἐγκελευσάμενος, σύνθημα δίδωσιν ἀπὸ τοῦ βήματος, <177> τυπτόμενοι δ' οἱ Ἰουδαῖοι πολλοὶ μὲν ὑπὸ τῶν πληγῶν, πολλοὶ δ' ὑπὸ σφῶν αὐτῶν ἐν τῇ φυγῇ καταπατηθέντες ἀπόλοντο. πρὸς δὲ τὴν συμφορὰν 10 τῶν ἀνηρημένων καταπλαγὲν τὸ πλήθος ἐσιώπησε.

<178> κὰν τούτῳ κατήγορος Ἡρώδου τοῦ τετραρ- 5 χοῦντος Ἀγρίππας υἱὸς Ἀριστοβούλου, ὃν ὁ πατήρ Ἡρώδης ἀπέκτεινε, παραγίγνεται πρὸς Τιβέριον. τοῦ δὲ μὴ προσδεξαμένου τὴν κατηγορίαν, μένων ἐπὶ 15 Ῥώμης τοὺς τ' ἄλλους τῶν γνωρίμων ἐθεράπευε, καὶ μάλιστα τὸν Γερμανικοῦ παῖδα Γάιον, ἰδιώτην ἔτ' ὄντα. <179> καὶ δὴ ποθ' ἐστιῶν αὐτὸν τὰ τ' ἄλλα ποικίλως ἐφιλοφρονεῖτο, καὶ τελευταῖον τὰς χεῖρας ἀνατείνας φανερῶς ἠΰξατο θάπτειν αὐτὸν θεάσασθαι 20 τῶν ὄλων δεσπότην, ἀποθανόντος Τιβερίου. <180> τοῦτό τις τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ διαγγέλλει τῷ Τιβερίῳ, καὶ ὃς ἀγανακτήσας εἵργνυσι τὸν Ἀγρίππαν καὶ μετ' αἰκίας εἶχεν αὐτὸν ἐπὶ μῆνας ἕξ ἐν δεσμωτηρίῳ, μέχρι αὐτὸς ἐτελεύτησεν ἠγεμονεύσας ἔτη δύο πρὸς τοῖς 25 εἴκοσι καὶ τρεῖς ἡμέρας ἐπὶ μῆσιν ἕξ. <181> ἀπο- 6 δειχθεὶς δὲ Γάιος Καῖσαρ ἀνίησί τε τῶν δεσμῶν τὸν Ἀγρίππαν, καὶ τῆς Φιλίππου τετραρχίας (τεθνήκει γὰρ οὗτος) καθίστησι βασιλέα. παραγενόμενος δ' εἰς τὴν ἀρχὴν Ἀγρίππας φθόνῳ τὰς Ἡρώδου τοῦ τετραρχου

§ 178 sq. = Ant. Iud. XVIII 126 sq. 166. 187. 224. § 181 = Ant. Iud. XVIII 237.

διήγειρεν ἐπιθυμίας. <182> ἐνήγε δὲ μάλιστα τοῦτον εἰς ἐλπίδα βασιλείας Ἡρωδιάς ἡ γυνή, κατονειδίζουσα τὴν ἀργίαν, καὶ φαιμένη παρὰ τὸ μὴ βούλεσθαι πλεῖν ἐπὶ Καίσαρα στερίσκεσθαι μείζονος ἀρχῆς· ὅπου γὰρ Ἀργόππαν ἐξ ἰδιώτου βασιλέα πεποίηκεν, ἣ πού γ' ἂν ἐκεῖνον διαναστήσειεν ἐκ τετραρχου. <183> τούτοις ἀναπεισθεὶς Ἡρώδης ἤκετο πρὸς Γάιον, ὑφ' οὗ τῆς πλεονεξίας ἐπιτιμᾶται φυγῆ εἰς Ἰσπανίαν· ἠκολούθησε γὰρ αὐτῷ κατήγορος Ἀργόππας, ᾧ καὶ τὴν τετραρχίαν τὴν ἐκείνου προσέθηκε Γάιος.

10 <184> καὶ Ἡρώδης μὲν ἐν Ἰσπανίᾳ, συμφυγούσης αὐτῷ καὶ τῆς γυναικός, τελευτᾷ· Γάιος δὲ Καίσαρ ἐπὶ τοσοῦτον ἐξύβρισεν εἰς τὴν τύχην ὥστε θεὸν μὲν αὐτὸν καὶ δοκεῖν βούλεσθαι καὶ καλεῖσθαι, τῶν τ' εὐγενεστάτων ἀνδρῶν ἀκροτομήσαι τὴν πατρίδα, ἐκτεῖ-
 15 ναι δὲ τὴν ἀσέβειαν καὶ ἐπὶ Ἰουδαίους. <185> Πετρώ-
 νιον μὲν οὖν μετὰ στρατιᾶς ἐπὶ Ἱεροσολύμων ἐπεμψεν ἐγκαθιδρόσοντα τῷ ναῶ τοὺς ἀνδριάντας αὐτοῦ, προστάξας, εἰ μὴ δέχονται Ἰουδαῖοι, τοὺς τε κωλύοντας ἀνελεῖν καὶ πᾶν τὸ λοιπὸν ἔθνος ἐξανδραποδίσασθαι.
 20 <186> θεῷ δ' ἄρα τῶν προσταγμάτων ἔμελε. καὶ Πε-
 τρώνιος μὲν σὺν τρισὶ τάγμασι καὶ πολλοῖς ἐκ τῆς Συρίας συμμάχοις εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἤλαυνεν ἐκ τῆς Ἀντιοχείας, <187> Ἰουδαίων δ' οἳ μὲν ἠπίστον ἔτι
 25 ταῖς τοῦ πολέμου φήμασι, οἳ δὲ πιστεύοντες ἦσαν ἐν ἀμηνᾶν πρὸς τὴν ἄμνην. ταχὺ δ' ἐχώρει διὰ πάντων τὸ δέος, ἥδη παρούσης εἰς τὴν Πτολεμαΐδα τῆς στρατιᾶς.

2 <188> Πόλις δ' ἐστὶν αὕτη τῆς Γαλιλαίας παράλιος

§ 182 = Ant. Iud. XVIII 241. § 183 = Ant. Iud. XVIII 252.

§ 185 = Ant. Iud. XVIII 261.

κατὰ τὸ μέγα πεδῖον ἐκτισμένη, περιέχεται δ' ὕρσειν,
 ἐκ μὲν τοῦ πρὸς ἀνατολὴν κλίματος ἀπὸ σταδίων ἐξή-
 κοντα τῷ τῆς Γαλιλαίας, ἀπὸ δὲ τοῦ μεσημβρινοῦ τῷ
 Καρμῆλῳ διέχοντι σταδίους ἑκατὸν εἴκοσι, τῷ δ' ὑψη-
 5 λοτάτῳ κατ' ἄρκτον, ὃ καλοῦσι Κλίμακα Τυρίων οἱ
 ἐπιχώριοι· καὶ τοῦτο δὲ σταδίους ἀφέστηκεν ἑκατόν.
 <189> τοῦ δ' ἄστεος ὅσον ἀπὸ δύο σταδίων ὃ καλού-
 μενος Βήλαιος ποταμὸς παραρρεῖ παντάπασιν ὀλίγος,
 παρ' ᾧ τὸ Μέμνονος μνημεῖον ἔστιν, ἔχον ἐγγὺς αὐτοῦ
 10 τόπον ἑκατοντάπηχυν θαύματος ἄξιον. <190> κυκλο-
 τερῆς μὲν γὰρ ἔστι καὶ κοῖλος, ἀναδίδωσι δὲ τὴν
 ὑαλίην ψάμμον, ἣν ὅταν ἐκκενώσῃ πολλὰ πλοῖα προσ-
 σχόντα, πάλιν ἀναπληροῦται τὸ χωρίον, κατασυρόντων
 μὲν ὥσπερ ἐπίτηδες τότε τῶν ἀνέμων εἰς αὐτὸ τὴν
 15 ἔξωθεν ἀργὴν ψάμμον, τοῦ δὲ μετάλλου πᾶσαν εὐθέως
 μεταβάλλοντος εἰς ὑαλον. <191> θαυμασιώτερον δὲ
 τούτου μοι δοκεῖ, τὸ τὴν ὑπερχυθεῖσαν ὑαλον ἐκ τοῦ
 τόπου πάλιν γίνεσθαι ψάμμον εἰκαίαν.

<192> τὸ μὲν οὖν χωρίον τοῦτο τοιαύτην εἴληχε
 20 φύσιν, Ἰουδαῖοι δὲ μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων ἀθροί- 3
 σθέντες εἰς τὸ πεδῖον τὸ πρὸς Πτολεμαῖδι καθικέτευον
 τὸν Πετρόνιον ὑπὲρ τῶν πατρίων νόμων πρῶτον,
 ἔπειτα ὑπὲρ ἑαυτῶν. ὃ δὲ πρὸς τε τὸ πλῆθος καὶ
 τὰς δεήσεις ἐνδοὺς τὴν μὲν στρατιὰν καὶ τοὺς ἀν-
 25 δριάντας ἐν Πτολεμαῖδι καταλείπει, <193> προελθὼν
 δ' εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ συγκαλέσας τὸ τε πλῆθος
 καὶ τοὺς γνωρίμους πάντας εἰς τὴν Τιβεριάδα, τὴν
 τε Ῥωμαίων διεξήει δύναμιν καὶ τὰς Καίσαρος ἀπει-
 λὰς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἀξίωσιν ἀπέφηνεν ἀγνώμονα·

§ 192 = Ant. Iud. XVIII 263.
 XVIII 269.

§ 193 = Ant. Iud.

<194> πάντων γὰρ τῶν ὑποτεταγμένων ἔθνῶν κατὰ
 πόλιν συγκαθιδρυκότων τοῖς ἄλλοις θεοῖς καὶ τὰς
 Καίσαρος εἰκόνας, τὸ μόνους ἐκείνους ἀντιτάττεσθαι
 πρὸς τοῦτο σχεδὸν ἀφισταμένων εἶναι καὶ μεστὸν
 4 ὕβρεως. <195> τῶν δὲ τὸν νόμον καὶ τὸ πάτριον ἔθος 5
 προτειναμένων, καὶ ὡς οὐδὲ θεοῦ τι δείκηνον, οὐχ
 ὅπως ἄνδρός, οὐ κατὰ τὸν ναὸν μόνον ἀλλ' οὐδ' ἐν
 εἰκαίῳ τινὶ τόπῳ τῆς χώρας θέσθαι θεμιτὸν εἶη, ὑπο-
 λαβὼν ὁ Πετρώνιος 'ἀλλὰ μὴν κάμοι φυλακτέος ὁ
 τοῦμοῦ δεσπότητος νόμος' ἔφη. 'παραβὰς γὰρ αὐτὸν καὶ 10
 φρεσάμενος ὑμῶν ἀπολοῦμαι δικαίως. ἀπολεῖ δ' ὑμᾶς
 ὁ πέμψας ἐμέ, οὐκ ἐγώ· καὶ γὰρ αὐτὸς ὥσπερ ὑμεῖς
 ἐπιτάττομαι.' <196> πρὸς ταῦτα τὸ πλῆθος πάντ'
 ἔβόα πρὸ τοῦ νόμου πάσχειν ἐτοίμως ἔχειν. κατα-
 στείλας δ' ὁ Πετρώνιος αὐτῶν τὴν βοήν, 'πολεμήσετε' 15
 εἶπεν 'ἄρα Καίσαρι;' <197> καὶ Ἰουδαῖοι περὶ μὲν
 Καίσαρος καὶ τοῦ δήμου τῶν Ῥωμαίων δις τῆς ἡμέ-
 ρας θύειν ἔφασαν, εἰ δὲ βούλεται τὰς εἰκόνας ἐγκα-
 θιδρύειν, πρότερον αὐτὸν δεῖν ἅπαν τὸ Ἰουδαίων
 ἔθνος προθύσασθαι· παρέχειν δὲ σφᾶς αὐτοῦς ἐτοίμους 20
 εἰς σφαγὴν ἅμα τέκνοις καὶ γυναιξίν. <198> ἐπὶ τού-
 τοις θαῦμα καὶ οἶκτος εἰσήει τὸν Πετρώνιον τῆς τ'
 ἀνυπερβλήτου θρησκείας τῶν ἀνδρῶν καὶ τοῦ πρὸς
 θάνατον ἐτοίμου παραστήματος. καὶ τότε μὲν ἄπρακτοι
 5 διελύθησαν, <199> ταῖς δ' ἐξῆς ἀθροίσας τε τοὺς θυ- 25
 νατοὺς κατ' ἰδίαν καὶ τὸ πλῆθος ἐν κοινῷ συλλέγων
 ποτὲ μὲν παρεκάλει ποτὲ δὲ συνεβούλευε, τὸ μέντοι
 πλεόν διηπείλει, τὴν τε Ῥωμαίων ἐπανατεινόμενος
 ἰσχὺν καὶ τοὺς Γαῖου θυμοὺς τὴν τ' ἰδίαν πρὸς τού-
 τοις ἀνάγκην. <200> πρὸς δὲ μηδεμίαν πείραν ἐνδι- 30

δόντων, ὥς ἑώρα καὶ τὴν χώραν κινδυνεύουσιν ἄσπορον μείναι (κατὰ γὰρ ὥραν σπόρου πεντήκοντα ἡμέρας ἀργὰ προσδιέτριβεν αὐτῷ τὰ πλήθη), τελευταῖον ἀθροίσας αὐτούς, <201> καὶ 'παρακινδυνευτέον ἐμοὶ μᾶλλον' 5 εἰπὼν, 'ἢ γὰρ τοῦ θεοῦ συνεργοῦντος πείσας Καίσαρα σωθήσομαι μεθ' ὑμῶν ἠδέως, ἢ παροξυνθέντος ὑπὲρ τοσοῦτων ἐτοιμῶς ἐπιδώσω τὴν ἑμαυτοῦ ψυχὴν,' διαφῆκε τὸ πλῆθος πολλὰ κατευχόμενον αὐτῷ, καὶ παραλαβὼν τὴν στρατιὰν ἐκ τῆς Πτολεμαΐδος ὑπέστρεψεν 10 εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. <202> ἔνθεν εὐθέως ἐπέστειλε Καίσαρι τὴν τ' ἐμβολὴν τὴν εἰς Ἰουδαίαν ἑαυτοῦ καὶ τὰς τοῦ ἔθνους ἰκεσίας, ὅτι τ', εἰ μὴ βούλοιτο πρὸς τοῖς ἀνδράσι καὶ τὴν χώραν ἀπολέσαι, δεῖ φυλάττειν τ' αὐτοῖς τὸν νόμον καὶ παριέναι τὸ πρόσταγμα. 15 <203> ταύταις ταῖς ἐπιστολαῖς οὐ σφόδρα μετρίως Γάιος ἀντέγραψεν, ἀπειλῶν Πετρωνίῳ θάνατον, ὅτι τῶν προσταγμάτων αὐτοῦ βραδὺς ὑπηρέτης ἐγένετο. ἀλλὰ τοὺς μὲν τούτων γραμματοφόρους συνέβη χειμασθῆναι τρεῖς μῆνας ἐν τῇ θαλάττῃ, τὸν δὲ Γαίου 20 θάνατον ἄλλοι καταγγέλλοντες εὐπλόουν· ἔφθη γοῦν τὰς περὶ τούτου λαβεῖν Πετρώνιος ἐπιστολὰς ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν ἡμέραις ἢ τὰς καθ' ἑαυτοῦ.

<204> Γαίου δ' ἡγεμονεύσαντος ἔτη τρία καὶ μῆνας 11 ὅκτω καὶ δολοφονηθέντος, ἀρπάζεται μὲν ὑπὸ τῶν ἐν 5 Ῥώμῃ στρατευμάτων εἰς τὴν ἀρχὴν Κλαύδιος, <205> ἢ δὲ σύγκλητος, ἐξηγουμένων τῶν ὑπάτων Σεντίου Σατορνίνου καὶ Πομπωνίου Σεκούνδου, τρισὶ ταῖς συμμενούσαις σπείραις ἐπιτρέψασα φυλάττειν τὴν πόλιν, εἰς τὸ Καπετώλιον ἠθροίσθη, καὶ διὰ τὴν ὀμότητα τὴν Γαίου Κλαυδίῳ πολεμεῖν ἐψηφίζετο· κατα-

στήσεσθαι γὰρ δι' ἀριστοκρατίας, ὥσπερ οὖν πάλαι διωκεῖτο, τὴν ἀρχὴν, ἣ κρινεῖν ψήφῳ τὸν ἄξιον τῆς ἡγεμονίας.

- 2 <206> συνέβη δὲ τηνικαῦτα πρὸς ἐπιδημοῦντα τὸν Ἀγρίππαν τὴν τε σύγκλητον καλοῦσαν εἰς συμβουλίαν πέμψαι καὶ Κλαύδιον ἐκ τῆς παρεμβολῆς, ὅπως πρὸς ἃ δέοι χρήσιμος αὐτοῖς γένοιτο. κακείνος συνιδὼν τὸν ἤδη τῇ δυνάμει Καίσαρα πρὸς Κλαύδιον ἄπεισιν. <207> ὁ δ' αὐτὸν πρεσβευτὴν πρὸς τὴν σύγκλητον ἀναπέμπει, δηλοῦντα τὴν αὐτοῦ προαίρεσιν, ὅτι πρῶτον μὲν ἄκων ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀρπαγείη, καὶ οὔτε τὴν ἐκείνων σπουδὴν ἐγκαταλιπεῖν δίκαιον οὔτ' ἀσφαλὲς τὴν αὐτοῦ τύχην κρίνει· καὶ γὰρ καὶ τὸ τυχεῖν τῆς ἡγεμονικῆς κλήσεως ἐπικίνδυνον εἶναι. <208> ἔπειθ' ὅτι διοικήσοι τὴν ἀρχὴν ὥσπερ ἀγαθὸς προστάτης, οὐχ ὡς τύραννος· ἀρκεῖσθαι γὰρ τῇ τιμῇ τῆς προσηγορίας, τὴν δ' ἐφ' ἐκάστῳ τῶν πραγμάτων βουλήν παῖσιν ἀποδώσειν· καὶ γὰρ εἰ μὴ φύσει μέτριος ἦν, ἱκανὸν ὑπόδειγμα σωφροσύνης αὐτῷ προκεῖσθαι τὸν Γαῖου θάνατον.

- 3 <209> ταῦτ' ἀπήγγειλεν Ἀγρίππας. ἣ δὲ βουλή ἀπεκρίνατο καὶ στρατῷ καὶ γνώμαϊς ἀγαθαῖς πεποιθυῖα δουλείαν ἐκούσιον οὐχ ὑπομενεῖν. καὶ Κλαύδιος ὡς ἤκουσε τὰ παρὰ τῆς βουλῆς, πάλιν ἔπεμψε τὸν Ἀγρίππαν ἀπαγγελοῦντ' αὐτοῖς ὅτι προδοῦναι μὲν τοὺς εἰς αὐτὸν ὁμόσαντας οὐχ ὑπομένει, πολεμήσει δ' ἄκων πρὸς οὓς ἤμιστα βούλοιο· <210> δεῖν μέντοι προαποδειχθῆναι τῷ πολέμῳ χωρίον ἔξω τῆς πόλεως· οὐ γὰρ ὅσιον διὰ τὴν αὐτῶν κακοβουλίαν ὁμοφύλῳ φόνῳ

§ 206 = Ant. Iud. XIX 236 sq. § 207 = Ant. Iud. XIX 246.
 § 209 = Ant. Iud. XIX 242.

μιαίνεσθαι τὰ τεμένη τῆς πατρίδος. ὁ μὲν οὖν ἀκούσας ταῦτα τοῖς βουλευταῖς ἀπήγγειλεν. <211> μεταξὺ δὲ 4 τῶν μετὰ τῆς συγκλήτου στρατιωτῶν τις σπασάμενος τὸ ξίφος, ἄνδρες ἑβόησε ἑσστρατιῶται, τί παθόντες 5 ἀδελφοκτονεῖν αἰρούμεθα καὶ κατὰ τῶν μετὰ Κλαυδίου συγγενῶν ὁρμᾶν, ἔχοντες μὲν αὐτοκράτορα μηδὲν μεμφθῆναι δυνάμενον, τοσαῦτα δὲ τὰ δίκαια πρὸς οὓς μετὰ τῶν ὄπλων χωρεῖν μέλλομεν; <212> ταῦτ' εἰπὼν διὰ μέσης ὥρμησε τῆς βουλῆς πάντας τοὺς ἑσστρατιῶτας 10 ἐφελκόμενος. οἱ δ' εὐπατρίδαι παραχρῆμα μὲν πρὸς τὴν ἀπόλειψιν περιδεῶς ἔσχον, αὖθις δ' ὡς ἀποστροφῆ σωτήριος οὐ κατεφαίνετο, τὴν τῶν στρατιωτῶν ὁδὸν ἠπεύγοντο πρὸς Κλαύδιον. <213> ὑπήντων δ' αὐτοῖς πρὸ τοῦ τείχους γυμνοῖς τοῖς ξίφεσιν οἱ σφοδρότερον 15 κολακεύοντες τὴν τύχην· κἂν συνέβη κινδυνεῦσαι τοὺς προάγοντας πρὶν γνῶναι τὴν ὁρμὴν τῶν στρατιωτῶν Κλαύδιον, εἰ μὴ προσδραμῶν Ἀγρίππας αὐτῷ τὸ κινδυνεῦμα τῆς πράξεως ἐδήλωσεν, ὅτι τ', εἰ μὴ κατάσχοι τὴν ὁρμὴν τῶν ἐπὶ τοὺς εὐπατρίδας λελυττηκό- 20 των, ἀπολέσας δι' οὓς τὸ κρατεῖν ἔστι περιόπτου, ἐρημίας ἔσοιτο βασιλεύς.

<214> ταῦτ' ἀκούσας Κλαύδιος ἐπέσχε τὰς ὁρμὰς 5 τοῦ στρατιωτικοῦ, προσδέχεται τε τὴν συγκλήτου εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ φιλοφρονησάμενος ἕξεισι σὺν 25 αὐτοῖς αὐτίκα θύσων τῷ θεῷ τὰ περὶ τῆς ἡγεμονίας χαριστήρια. <215> καὶ τὸν Ἀγρίππαν εὐθέως ἐδώρεϊτο τῇ πατρῷα βασιλείᾳ πάση, προστιθεὶς ἕξωθεν καὶ τὰς ὑπ' Αὐγούστου δοθείσας Ἡρώδη Τραχωνίτιν καὶ Αὐρανίτιν, χωρὶς δὲ τούτων ἑτέραν βασιλείαν τὴν 30 Λυσανίου καλουμένην. <216> καὶ τῷ μὲν δήμῳ δια-

§ 211 = Ant. Iud. XIX 254. § 215 = Ant. Iud. XIX 274.

τάγματι τὴν δωρεὰν ἐδήλου, τοῖς ἄρχουσι δὲ προσέ-
ταξεν ἐγκαράξαντας δέλτοις χαλκαῖς τὴν δόσιν εἰς τὸ
Καπετώλιον ἀναθεῖναι. <217> δωρεῖται δ' αὐτοῦ καὶ
τὸν ἀδελφὸν Ἡρώδη (ὁ δ' αὐτὸς καὶ γαμβρὸς ἦν
Βερενίκη συνοικῶν) βασιλείᾳ τῇ Χαλκίδι.

6 <218> ταχέως δ', ὡς ἂν ἐκ τοσαύτης ἀρχῆς, πλοῦτος
Ἀγρίππα προσέρρει, καὶ τοῖς χρήμασιν αὐτὸς οὐκ εἰς
μικρὰ κατεχοῖτο, τηλικούτου δὲ περιβάλλειν ἤρξατο
τοῖς Ἱεροσολύμοις τεῖχος ἡλίκον ἂν τελεσθῆν ἀνήνυτον
Ῥωμαίοις ἐποίησε τὴν πολιορκίαν. <219> ἀλλ' ἔφθη 10
πρὶν ὑψῶσαι τοῦργον τελευτήσας ἐν Καισαρείᾳ, βε-
βασιλευκῶς μὲν ἔτη τρία, πρότερον δὲ τῶν τετραρχιῶν
τρισὶν ἑτέροις ἔτεσιν ἀφηγησάμενος. <220> καταλείπει
δὲ τρεῖς μὲν θυγατέρας ἐκ Κύπρου γεγεννημένας, Βε-
ρενίκην Μαριάμην Δρούσιλλαν, υἱὸν δ' ἐκ τῆς αὐτῆς 15
Ἀγρίππαν. οὗ παντάπασιν ὄντος νηπίου, πάλιν τὰς
βασιλείας Κλαύδιος ἐπαρχίαν ποιήσας ἐπίτροπον πέμπει
Κούσπιον Φᾶδον, ἔπειτα Τιβέριον Ἀλέξανδρον, οἱ
μηδὲν παρακινουῦντες τῶν πατρίων ἔθων ἐν εἰρήνῃ τὸ
ἔθνος διεφύλαξαν. <221> μετὰ ταῦτα καὶ ὁ βασιλεύων 20
τῆς Χαλκίδος Ἡρώδης τελευτᾷ, καταλιπὼν ἐκ μὲν τῆς
ἀδελφιδῆς Βερενίκης δύο παῖδας, Βερενικιανόν τε καὶ
Ἰρκανόν, ἐκ δὲ τῆς προτέρας Μαριάμης Ἀριστόβουλον.
τεθνήκει δ' αὐτῷ καὶ ἕτερος ἀδελφὸς Ἀριστόβουλος
ιδιώτης, καταλιπὼν Ἰωτάπην θυγατέρα. <222> οὗτοι 25
μὲν οὖν ἦσαν, ὡς προεῖπον, Ἀριστοβούλου τοῦ Ἡρώδου
παῖδες, Ἀριστόβουλος δὲ καὶ Ἀλέξανδρος ἐκ Μαριάμ-
μης Ἡρώδη γεγόνεσαν υἱεῖς, οὓς ὁ πατήρ ἀνεῖλεν. ἡ
δ' Ἀλεξάνδρου γενεὰ τῆς μεγάλης Ἀρμενίας ἐβασίλευσε.

§ 218 = Ant. Iud. XIX 326; 351. § 219 = Ant. Iud.
XIX 343. 354 sq. § 221 = Ant. Iud. XX 104 cf. XVIII 135.

<223> μετὰ δὲ τὴν Ἡρώδου τελευτήν, ὃς ἤρξε τῆς 12
 Χαλκίδος, καθίστησι Κλαύδιος εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
 θείου τὸν Ἀγρίππα υἱὸν Ἀγρίππαν· τῆς δ' ἄλλης
 ἐπαρχίας διαδέχεται τὴν ἐπιτροπὴν ἀπ' Ἀλεξάνδρου
 5 Κούμανος, ἐφ' οὗ θόρυβοι τ' ἤρξαντο καὶ φθορὰ
 πάλιν Ἰουδαίων ἐγένετο. <224> συνεληλυθότος γὰρ
 τοῦ πλήθους ἐπὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων εἰς Ἱεροσό-
 λυμα, καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς σπείρας ὑπὲρ τὴν τοῦ ἱεροῦ
 στοᾶν ἐφεστῶσης (ἐνοπλοὶ δ' αἰεὶ τὰς ἑορτὰς παρα-
 10 φυλάττουσιν, ὡς μὴ τι νεωτερίζη τὸ πλῆθος συνη-
 θροισμένον), εἷς τις τῶν στρατιωτῶν ἀνασυράμενος
 τὴν ἐσθῆτα καὶ κατακύψας ἀσχημόνως προσαπέστρεψε
 τοῖς Ἰουδαίοις τὴν ἔδραν, καὶ τῷ σχήματι φωνὴν
 ὁμοίαν ἐπεφθέγγετο. <225> πρὸς τοῦτο πᾶν μὲν τὸ
 15 πλῆθος ἠγανάκτησε, καὶ κατεβόων τοῦ Κουμάνου κο-
 λάζειν τὸν στρατιώτην· οἱ δ' ἦττον νήφοντες τῶν νέων
 καὶ τὸ φύσει στασιῶδες ἐκ τοῦ ἔθνους ἐχώρουν ἐπὶ
 μάχην, λίθους θ' ἀρπάσαντες εἰς τοὺς στρατιώτας
 ἔβαλλον. <226> καὶ Κούμανος δεισας μὴ τοῦ λαοῦ
 20 παντὸς ἐπ' αὐτὸν ὀρμὴ γένοιτο, πλείους ὀπλίτας μετα-
 πέμπεται. τῶν δὲ ταῖς στοαῖς ἐπιχειομένων φόβος ἐμ-
 πίπτει τοῖς Ἰουδαίοις ἀκατάσχετος, καὶ τραπέντες ἐκ
 τοῦ ἱεροῦ διέφυγον εἰς τὴν πόλιν. <227> τοσαύτη
 δὲ περὶ τὰς ἐξόδους βία συνωθουμένων ἐγένετο, ὥστε
 25 πατηθέντας ὑπ' ἀλλήλων καὶ συντριβέντας ὑπὲρ τοὺς
 μυρίους ἀποθανεῖν, γενέσθαι δὲ τὴν ἑορτὴν πένθος
 μὲν ὄλω τῷ ἔθνει θοῆνον δὲ καθ' ἑκάστην οἰκίαν.

<228> μεταλαμβάνει δὲ ταύτην τὴν συμφορὰν λη- 2
 στρικὸς ἄλλος θόρυβος. κατὰ γὰρ τὴν Βαϊθωρῶ δη-
 30 μοσίαν ὁδὸν Στεφάνου τινὸς δούλου Καίσαρος ἀπο-

σκευὴν κομιζομένην διήρπασαν λησταὶ προσπεσόντες.
 <229> Κούμανος δὲ περιπέμψας τοὺς ἐκ τῶν πλησίον
 κωμῶν δεσμώτας ἐκέλευσεν ἀνάγεσθαι πρὸς αὐτόν,
 ἐπικαλῶν ὅτι μὴ διώξαντες τοὺς ληστὰς συλλάβοιεν.
 ἔνθα τῶν στρατιωτῶν τις εὐρῶν ἐν τινὶ κώμῃ τὸν
 ἱερὸν νόμον διέρρηξέ τε τὸ βιβλίον καὶ εἰς πῦρ κατέ-
 βαλεν. <230> Ἰουδαῖοι δ' ὡς ὅλης αὐτοῖς τῆς χώρας
 καταφλεγείσης συνεχύθησαν, καὶ καθάπερ ὄργανῳ τινὶ
 τῇ δεισιδαιμονίᾳ συνελκόμενοι πρὸς ἐν κήρυγμα πάντες
 εἰς Καισάρειαν ἐπὶ Κούμανον συνέδραμον, ἰκετεύοντες
 τὸν οὕτως εἰς τὸν θεὸν καὶ τὸν νόμον αὐτῶν ἐξυ-
 βρίσαντα μὴ περιδεῖν ἀτιμώρητον. <231> ὁ δ', οὐ
 γὰρ ἠρεμήσειν τὸ πλῆθος εἰ μὴ τύχοι παραμυθίας,
 συνιδῶν ἡξίου προσάγειν τε τὸν στρατιώτην καὶ διὰ
 μέσων τῶν αἰτιωμένων ἀπαχθῆναι τὴν ἐπὶ θανάτῳ
 κελεύει.

- 3 <232> καὶ Ἰουδαῖοι μὲν ἀνεχώρουν, αὐτίς δὲ Γα-
 λιλαίων καὶ Σαμαρέων γίνεταί συμβολή. κατὰ γὰρ
 τὴν Γημὰν καλουμένην κώμην, ἣτις ἐν τῷ μεγάλῳ
 πεδίῳ κεῖται τῆς Σαμαρείτιδος, πολλῶν ἀναβαινόντων
 Ἰουδαίων ἐπὶ τὴν ἑορτὴν ἀναιρεῖταιί τις Γαλιλαῖος.
 <233> πρὸς τοῦτο πλεῖστοι μὲν ἐκ τῆς Γαλιλαίας
 συνέδραμον ὡς πολεμήσοντες τοῖς Σαμαρεῦσιν, οἱ γνώ-
 ριμοὶ δ' αὐτῶν ἐλθόντες πρὸς Κούμανον ἠντιβόλουν
 πρὶν ἀνηκέστου πάθους εἰς τὴν Γαλιλαίαν διαβάντα
 τιμωρήσασθαι τοὺς αἰτίους τοῦ φόνου· μόνως γὰρ ἂν
 οὕτως διαλυθῆναι πρὸ πολέμου τὸ πλῆθος. Κούμανος
 μὲν οὖν ἐν δευτέρῳ τὰς ἐκείνων ἰκεσίας τῶν ἐν χερσὶ
 πραγμάτων θέμενος ἀπράκτους ἀπέπεμψε τοὺς ἰκέτας.
- 4 <234> ἀγγελθὲν δὲ τὸ πάθος εἰς Ἱεροσόλυμα τοῦ

πεφουενυμένου τὰ πλήθη συνετάραξε, καὶ τῆς ἐορτῆς ἀφέμενοι πρὸς τὴν Σαμάρειαν ἐξώρμων ἀστρατήγητοι καὶ μηδενὶ τῶν ἀρχόντων κατέχοντι πειθόμενοι. <235> τοῦ ληστρικοῦ δ' αὐτῶν καὶ στασιώδους Δειναίου τις υἱὸς Ἐλεάζαρος καὶ Ἀλέξανδρος ἐξῆρχον, οἱ τοῖς ὁμόροις τῆς Ἀκραβατηνῆς τοπαρχίας προσπεσόντες αὐτούς τ' ἀνήρουν μηδεμιᾶς ἡλικίας φειδῶ ποιούμενοι, καὶ τὰς κώμας ἐνεπίμπρασαν. <236> Κούμανος δ' ἀναλαβὼν ἀπὸ τῆς Καισαρείας μίαν ἵλην ἱππέων καλουμένην Σεβαστηνῶν ἐξεβοήθει τοῖς πορθουμένοις, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἐλεάζαρον πολλοὺς μὲν συνέλαβε πλείστους δ' ἀπέκτεινε. <237> πρὸς δὲ τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν πολεμεῖν τοῖς Σαμαρεῦσιν ὠρμημένων οἱ ἄρχοντες τῶν Ἱεροσολύμων ἐκδραμόντες σάκκους ἀμπεχόμενοι καὶ τέφραν τῶν κεφαλῶν καταχέοντες ἐκέτευον ἀναχωρεῖν, καὶ μὴ διὰ τὴν εἰς Σαμαρεῖς ἄμυναν ἐπὶ Ἱεροσόλυμα Ῥωμαίους παροξύνειν, ἐλεῆσαι δὲ τὴν πατρίδα καὶ τὸν ναὸν τέκνα τε καὶ γυναῖκας ἰδίας, ἃ πάντα κινδυνεύειν δι' ἐνὸς ἐκδικίαν Γαλιλαίου παραπολέσθαι. <238> τούτοις πεισθέντες οἱ Ἰουδαῖοι διελύθησαν, ἐτρόποντο δὲ πολλοὶ πρὸς ληστείαν διὰ τὴν ἄδειαν. καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν χώραν ἀρπαγαί τ' ἦσαν καὶ τῶν θρασυτέρων ἐπαναστάσεις.

<239> καὶ τῶν Σαμαρέων οἱ δυνατοὶ πρὸς Οὐμίδιον Κουαδράτον, ὃς ἦν ἡγεμὼν τῆς Συρίας, εἰς Τύρον παραγενόμενοι δίκην τινὰ παρὰ τῶν πορθησάντων τὴν χώραν λαβεῖν ἠξίουσαν. <240> παρόντες δὲ καὶ οἱ γνώριμοι τῶν Ἰουδαίων καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ἰωνάθης, υἱὸς Ἀνάτου, κατάρξαι μὲν ἔλεγον τῆς ταραχῆς Σαμαρέας διὰ τὸν φόνον, αἴτιον δὲ τῶν ἀποβεβηκότων

Κούμανον γεγόνει, μὴ θελήσαντα τοὺς ἀθύντας τοῦ
 6 σφαγέντος ἐπεξελεθεῖν. <241> Κουαδράτος δὲ τότε μὲν
 ἑκατέρους ὑπερίθεται, φήσας, ἐπειδὴν εἰς τοὺς τόπους
 παραγένηται, διερευνήσειν ἕκαστα, αὐτίς δὲ προελθὼν
 εἰς Καισάρειαν τοὺς ὑπὸ Κουμάνου ζωορηθέντας ἀν- 5
 εσταύρωσε πάντας. <242> ἐκείθεν τ' εἰς Λύδδα παρα-
 γεγόμενος πάλιν διήκουσε τῶν Σαμαρέων, καὶ μετα-
 πεμφάμενος ὀκτωκαίδεκα τῶν Ἰουδαίων, οὓς ἐπέπυστο
 μετεσχηκέναι τῆς μάχης, πελέκει διεχρήσατο. <243>
 δύο δ' ἐτέρους τῶν δυνατωτάτων καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς 10
 Ἰωνάθην καὶ Ἀνανίαν, τὸν τε τούτου παῖδα Ἀνανον
 καὶ τινὰς ἄλλους Ἰουδαίων γνωρίμους, ἀπέπεμψεν ἐπὶ
 Καίσαρα, ὁμοίως δὲ καὶ Σαμαρέων τοὺς ἐπιφανεστά-
 τους. <244> παρήγγειλε δὲ καὶ Κουμάνῳ καὶ Κέλερι
 τῷ χιλιάρχῳ πλεῖν ἐπὶ Ῥώμης, δώσοντας Κλαυδίῳ 15
 λόγον ὑπὲρ τῶν γεγενημένων. ταῦτα διαπραξάμενος
 ἀπὸ τῶν Λύδδων ἀνέβαινεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ κατα-
 λαβὼν τὸ πλῆθος ἄγον τὴν τῶν ἀζύμων ἑορτὴν ἀθο-
 ρύβως, εἰς Ἀντιόχειαν ἐπανήει.

7 <245> κατὰ δὲ τὴν Ῥώμην Καῖσαρ ἀκούσας Κου- 20
 μάνου καὶ Σαμαρέων (παρῆν δὲ καὶ Ἀγρίππας ἐκ-
 θύμως ὑπεραγωνιζόμενος Ἰουδαίων, ἐπειδὴ καὶ Κου-
 μάνῳ πολλοὶ τῶν δυνατῶν παρίσταντο), Σαμαρέων
 μὲν καταγνοὺς τρεῖς ἀνελεῖν προσέταξε τοὺς δυνατω-
 τάτους, Κούμανον δ' ἐφυγάδευσε, <246> Κέλερα δὲ 25
 δεσμώτην ἀναπέμψας εἰς Ἱεροσόλυμα παραδοθῆναι
 Ἰουδαίοις πρὸς αἰκίαν ἐκέλευσε, καὶ περισυρέντα τὴν
 πόλιν οὕτω τὴν κεφαλὴν ἀποκοπῆναι.

8 <247> μετὰ ταῦτα Ἰουδαίας μὲν ἐπίτροπον Φήλικα
 τὸν Πάλλαντος ἀδελφὸν ἐκπέμπει τῆς τε Γαλιλαίας 3

καὶ Σαμαρείας καὶ Περαιίας· ἐκ δὲ τῆς Χαλκίδος Ἀγρίππαν εἰς μείζονα βασιλείαν μετατίθησι, δοὺς αὐτῷ τὴν τε Φιλίππου γενομένην ἐπαρχίαν (αὕτη δ' ἦν Βαταναία καὶ Τραχωνῆτις καὶ Γαυλανῆτις), προσέθηκε δὲ τὴν τε Λυσανίου βασιλείαν καὶ τὴν Ὑάρου γενομένην ἐπαρχίαν. <248> αὐτὸς δὲ διοικήσας τὴν ἡγεμονίαν ἔτεσι τρισὶ καὶ δέκα, πρὸς δὲ μῆσιν ὀκτώ καὶ εἴκοσιν ἡμέραις, τελευτᾷ, καταλιπὼν Νέρωνα τῆς ἀρχῆς διάδοχον, <249> ὃν ταῖς Ἀγριππίνης τῆς γυναικὸς ἀπάταις ἐπὶ κληρονομίᾳ τῆς ἀρχῆς εἰσεποιήσατο, καίπερ υἱὸν ἔχων γνήσιον Βρεττανικὸν ἐκ Μεσσαλίνης τῆς προτέρας γυναικὸς, καὶ Ὀκταζίαν θυγατέρα τὴν ὑπ' αὐτοῦ ζευχθεῖσαν Νέρωνι. γηγόνει δὲ αὐτῷ καὶ ἐκ Πετινῆς Ἀντωνία.

15 <250> ὅσα μὲν οὖν Νέρων δι' ὑπερβολὴν εὐδαι-13
μονίας τε καὶ πλούτου παραφρονήσας ἐξύβρισεν εἰς τὴν τύχην, ἢ τίνα τρόπον τὸν τ' ἀδελφὸν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν μητέρα διεξῆλθεν, ἀφ' ὧν ἐπὶ τοὺς εὐγενεστάτους μετήνεγκε τὴν ὀμότητα, <251> καὶ ὡς τελευταῖον
20 ὑπὸ φρενοβλαβείας ἐξώκειλεν εἰς σκηνὴν καὶ θέατρον, ἐπειδὴ δι' ὄχλου πᾶσιν ἔστι, παραλείψω, τρέψομαι δ' ἐπὶ τὰ Ἰουδαίους κατ' αὐτὸν γενόμενα.

<252> τὴν μὲν οὖν μικρὰν Ἀρμενίαν δίδωσι βασι- 2
λεύειν Ἀριστοβούλῳ τῷ Ἡρώδου, τῇ δ' Ἀγρίππα βα-
25 σιλείᾳ τέτταρας πόλεις προστίθησι σὺν ταῖς τοπαρχίαις, Ἀβιλα μὲν καὶ Ἰουλιάδα κατὰ τὴν Περαιίαν, Ταριχαίας δὲ καὶ Τιβεριάδα τῆς Γαλιλαίας, εἰς δὲ τὴν λοιπὴν Ἰουδαίαν Φήλικα κατέστησεν ἐπίτροπον. <253> οὗτος τὸν τ' ἀρχιληστήν Ἐλεάζαρον ἔτεσιν εἴκοσι τὴν χώραν
30 λησάμενον καὶ πολλοὺς τῶν σὺν αὐτῷ ζωργήσας ἀνέπεμ-

ψεν εἰς Ῥώμην. τῶν δ' ἀνασταυρωθέντων ὑπ' αὐτοῦ ληστῶν καὶ τῶν ἐπὶ κοινωρία φωραθέντων δημοτῶν, οὓς ἐκόλασεν, ἄπειρόν τι πλῆθος ἦν.

3 <254> καθαρθείσης δὲ τῆς χώρας ἕτερον εἶδος ληστῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐπεφύετο, οἱ καλούμενοι σικά- 5
ριοι, μεθ' ἡμέραν καὶ ἐν μέσῃ τῇ πόλει φονεύοντες ἀνθρώπους. <255> μάλιστα δ' ἐν ταῖς ἑορταῖς μισγόμενοι τῷ πλῆθει καὶ ταῖς ἐσθῆσιν ὑποκρύπτοντες μικρὰ ξιφίδια, τούτοις ἐνυττον τοὺς διαφόρους, ἔπειτα πεσόντων μέρος ἐγίννοντο τῶν ἐπαγανακτούντων οἱ 10
πεφονευκότες· διὸ καὶ παντάπασι ὑπ' ἀξιοπιστίας ἦσαν ἀνεύρετοι. <256> πρῶτος μὲν οὖν ὑπ' αὐτῶν Ἰωνάθης ὁ ἀρχιερεὺς ἀποσφάττεται· μετὰ δ' αὐτὸν καθ' ἡμέραν ἀνηροῦντο πολλοί. καὶ τῶν συμφορῶν ὁ φόβος ἦν χαλεπώτερος, ἐκάστου καθάπερ ἐν πολέμῳ 15
καθ' ὥραν τὸν θάνατον προσδεχομένου. <257> προσκοποῦντο δὲ πόρρωθεν τοὺς διαφόρους. καὶ οὐδὲ τοῖς φίλοις προσιοῦσιν ἔτι πίστις ἦν, ἐν μέσαις δὲ ταῖς ὑπονοίαις καὶ ταῖς φυλακαῖς ἀνηροῦντο· τοσοῦτον τῶν ἐπιβουλευόντων τὸ τάχος ἦν καὶ τοῦ λαθεῖν ἢ 20
τέχνη.

4 <258> συνέστη δὲ πρὸς τούτοις στίφος ἕτερον πονηρῶν, χειρὶ μὲν καθαρώτερον, ταῖς γνώμαις δ' ἀσεβέστερον, ὅπερ οὐδὲν ἦττον τῶν σφαγῶν τὴν εὐδαιμονίαν τῆς πόλεως ἐλυμήνατο. <259> πλάνοι γὰρ 25
ἄνθρωποι καὶ ἀπατεῶνες, προσχήματι θειασμοῦ νεωτερισμοὺς καὶ μεταβολὰςπραγματευόμενοι, δαιμονᾶν τὸ πλῆθος ἀνέπειθον, καὶ προῆγον εἰς τὴν ἐρημίαν ὡς ἐκεῖ τοῦ θεοῦ δεῖξοντος αὐτοῖς σημεῖα ἐλευθερίας. <260> ἐπὶ τούτοις ὁ Φῆλιξ (ἐδόκει γὰρ ἀποστάσεως 30

εἶναι καταβολή) πέμψας ἰππεῖς καὶ πεζοὺς ὀπλίτας πολὺ πλῆθος διέφθειρε.

<261> μείζονι δὲ ταύτης πληρῆ Ἰουδαίους ἐκά- 5
 κωσεν ὁ Αἰγύπτιος ψευδοπροφήτης. παραγενόμενος
 5 γὰρ εἰς τὴν χώραν ἄνθρωπος γόης καὶ προφήτου
 πίστιν ἐπιθεὶς ἑαυτῷ περὶ τρισμυρίους μὲν ἀθροίζει
 τῶν ἠπατημένων, <262> προαγαγὼν δ' αὐτοὺς ἐκ τῆς
 ἐρημίας εἰς τὸ Ἐλαιῶνα καλούμενον ὄρος, ἐκεῖθεν οἴοσθ'
 ἦν εἰς Ἱεροσόλυμα παρελθεῖν βιάζεσθαι, καὶ κρατήσας
 10 τῆς τε Ῥωμαϊκῆς φρουρᾶς καὶ τοῦ δήμου τυραννεῖν,
 χρώμενος τοῖς συνεισπεσοῦσι δορυφόροις. <263> φθάνει
 δ' αὐτοῦ τὴν ὁρμὴν Φῆλιξ ὑπαντιάσας μετὰ τῶν Ῥω-
 μαϊκῶν ὀπλιτῶν, καὶ πᾶς ὁ δῆμος συνεφήψατο τῆς
 ἀμύνης, ὥστε συμβολῆς γενομένης τὸν μὲν Αἰγύπτιον
 15 φυγεῖν μετ' ὀλίγων, διαφθαρῆναι δὲ καὶ ζωρηθῆναι
 πλείστους τῶν σὺν αὐτῷ, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος σκε-
 δασθὲν ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν ἕκαστον διαλαθεῖν.

<264> κατεσταλμένων δὲ καὶ τούτων, ὥσπερ ἐν 6
 νοσοῦντι σώματι, πάλιν ἕτερον μέρος ἐφλέγμασιν.
 0 οἱ γὰρ γόητες καὶ ληστρικοὶ συναχθέντες πολλοὺς εἰς
 ἀπόστασιν ἐνήγον καὶ πρὸς ἐλευθερίαν παρεκρότου,
 θάνατον ἐπιτιμῶντες τοῖς πειθαρχοῦσι τῇ Ῥωμαίων
 ἡγεμονίᾳ, καὶ πρὸς βίαν ἀφαιρήσεσθαι λέγοντες τοὺς
 ἔκουσίως δουλεύειν προαιρουμένους. <265> μεριζό-
 5 μενοι δ' εἰς τὴν χώραν κατὰ λόχους διήσπαζόν τε τὰς
 τῶν δυνατῶν οἰκίας καὶ αὐτοὺς ἀνήρουν καὶ τὰς κόμας
 ἐνεπίμπρασαν, ὥστε τῆς ἀπονοίας αὐτῶν πᾶσαν τὴν
 Ἰουδαίαν ἀναπίμπλασθαι.

<266> καὶ οὗτος μὲν ὁ πόλεμος καθ' ἡμέραν ἀνερ-
 0 ριπίζετο, ἑτέρα δὲ ταραχὴ συνίσταται περὶ Καισάρειαν, 7

τῶν ἀναμειγμένων Ἰουδαίων πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ Σύρους στασιασάντων. οἱ μὲν γὰρ ἠξίουں σφετέραν εἶναι τὴν πόλιν, Ἰουδαῖον γεγονέναι τὸν κίςτην αὐτῆς λέγοντες (ἦν δ' Ἡρώδης ὁ βασιλεύς), οἱ δ' ἔτεροι τὸν οἰκιστὴν μὲν προσωμολόγουν Ἰουδαῖον, αὐτὴν μέντοι γε τὴν πόλιν Ἑλλήνων ἔφασαν· οὐ γὰρ ἂν ἀνδριάντας καὶ ναοὺς ἐγκαθιδροῦσαι Ἰουδαίοις αὐτὴν ἀνατιθέντα. <267> διὰ ταῦτα μὲν ἡμφισβήτουں ἐκάτεροι, προῆει δ' αὐτοῖς τὸ φιλόνικον εἰς ὄπλα, καὶ καθ' ἡμέραν οἱ θρασύτεροι παρ' ἀμφοῖν προεπήδων ἐπὶ μάχην· οὐδὲ γὰρ Ἰουδαίων οἱ γεραιοὶ τοὺς ἰδίους στασιαστὰς κατέχειν οἰοί τ' ἦσαν, καὶ τοῖς Ἑλλησιν αἰσχος ἐδόκει Ἰουδαίων ἐλαττοῦσθαι. <268> προεἶχον δ' οἱ μὲν πλούτῳ καὶ σωμάτων ἀλκῇ, τὸ δ' Ἑλληνικὸν τῇ παρὰ τῶν στρατιωτῶν ἀμύνη· τὸ γὰρ πλέον Ῥωμαίοις τῆς ἐκεῖ δυνάμεως ἐκ Συρίας ἦν κατειλεγμένον, καὶ καθάπερ συγγενεῖς ἦσαν πρὸς τὰς βοηθείας ἔτοιμοί. <269> τοῖς γε μὴν ἐπάροχοις φροντὶς ἦν ἀναστέλλειν τὴν ταραχὴν, καὶ τοὺς μαχιμωτέρους ἐκατέρωθεν ἀεὶ συλλαμβάνοντες ἐκόλαζον μάλιστα καὶ δεσμοῖς. οὐ μὴν τὰ πάθη τῶν συλλαμβανομένων ἐνεποίει τοῖς καταλειπομένοις ἀνακοπὴν ἢ δέος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον παρωξύνοντο πρὸς τὴν στάσιν. <270> νικῶντας δέ ποτε τοὺς Ἰουδαίους παρελθὼν εἰς τὴν ἀγορὰν ὁ Φῆλιξ μετ' ἀπειλῆς ἐκέλευσεν ἀναχωρεῖν· τῶν δὲ μὴ πειθόμενων ἐπιπέμψας τοὺς στρατιώτας ἀναιρεῖ συχνούς, ὧν διαρπαγῆναι συνέβη καὶ τὰς οὐσίας. μενούσης δὲ τῆς στάσεως, ἐπιλέξας ἐκατέρωθεν τοὺς γνωρίμους ἔπεμψε πρέσβεις ἐπὶ Νέρωνα διαλεξομένους περὶ τῶν δικαίων.

〈271〉 διαδεξάμενος δὲ παρὰ τούτου τὴν ἐπιτροπὴν 14

Φῆστος τὸ μάλιστα λυμαινόμενον τὴν χώραν ἐπέξηει·
τῶν γοῦν ληστῶν συνέλαβε τοὺς τε πλείστους καὶ

διέφθειρεν οὐκ ὀλίγους. 〈272〉 ἀλλ' οὐχ ὁ μετὰ Φῆ-
5 στον Ἀλβῖνος τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξηγήσατο τῶν πραγ-
μάτων, οὐκ ἔστι δ' ἤντινα κακουργίας ἰδέαν παρέλιπεν.

〈273〉 οὐ μόνον γοῦν ἐν τοῖς πολιτικοῖς πράγμασιν
ἔκλεπτε καὶ διήρπαζε τὰς ἐκάστων οὐσίας, οὐδὲ τὸ
πᾶν ἔθνος ἐβάρει ταῖς εἰσφοραῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπὶ
10 ληστεία δεδμεμένους ὑπὸ τῆς παρ' ἐκάστοις βουλῆς ἢ
τῶν προτέρων ἐπιτρόπων ἀπελύτρου τοῖς συγγενέσι,
καὶ μόνος ὁ μὴ δοὺς τοῖς δεσμωτηρίοις ὡς πονηρὸς
ἐγκατελείπετο. 〈274〉 τηνικαῦτα καὶ τῶν νεωτερίζειν

βουλομένων ἐν Ἱεροσολύμοις ἐθάρρησαν αἱ τόλμαι,
5 καὶ χρήμασι μὲν οἱ δυνατοὶ τὸν Ἀλβῖνον προσελάμβανον
ὥστε τοῦ στασιάξαι αὐτοῖς παρέχειν ἄδειαν, τοῦ δη-
μοτικοῦ δὲ τὸ μὴ χαῖρον ἡσυχία πρὸς τοὺς Ἀλβίνου
κοινωνοὺς ἀπέκλινεν. 〈275〉 ἕκαστος δὲ τῶν πονηρῶν

ἰδιον στίφος ὑπεξωσμένος αὐτὸς μὲν ὥσπερ ἀρχιληστής
10 ἢ τύραννος προανείχεν ἐκ τοῦ λόχου, τοῖς δορυφο-
ροῦσι δὲ πρὸς ἀρπαγὰς τῶν μετρίων κατεχρῆτο. 〈276〉
συνέβαινε δὲ τοὺς μὲν ἀφηρημένους ὑπὲρ ὧν ἀγα-
νακτεῖν ἐχρῆν σιωπᾶν, τοὺς ἀπληγὰς δέ, δέει τοῦ μὴ
ταῦτά παθεῖν, καὶ κολακεύειν τὸν ἄξιον κολάσεως.

5 καθόλου δ' ἢ μὲν παρρησία πάντων περικέκοπτο, τυ-
ραννίς δ' ἦν διὰ πλειόνων, καὶ τὰ σπέρματα τῆς μελ-
λούσης ἀλώσεως ἐκτότε τῇ πόλει κατεβάλλετο.

〈277〉 τοιοῦτον δ' ὄντα τὸν Ἀλβῖνον ἀπέδειξεν ὁ 2
μετὰ τοῦτον ἐλθὼν Γέσσιος Φλῶρος δικαιοτάτον κατὰ

§ 271 = Ant. Iud. XX 185.

§ 272 = Ant. Iud. XX 204.

§ 277 = Ant. Iud. XX 252.

σύγκρισιν. ὁ μὲν γὰρ λάθρα τὰ πολλὰ καὶ μεθ' ὑποστολῆς ἐκακούργησε, Γέσσιος δὲ τὰς εἰς τὸ ἔθνος παρανομίας ἐπόμπευσε, καὶ ὡσπερ ἐπὶ τιμωρίᾳ κατακρίτων πεμφθεὶς δῆμιος οὐθ' ἀρπαγῆς τινα τρόπον οὔτ' αἰκίας παρέλιπεν. <278> ἦν δ' ἐν μὲν τοῖς ἐλεεινοῖς 5 ὠμότατος, ἐν δὲ τοῖς αἰσχροῖς ἀναιδέστατος· οὔτε δὲ πλείω τις ἀπιστίαν τῆς ἀληθείας κατέχευεν οὔτ' ἐν τῷ πανουργεῖν δολιωτέρας ὁδοὺς ἐπενόησεν. ᾧ τὸ μὲν κατ' ἄνδρα κερδαίνειν μικρὸν ἐδόκει, πόλεις δ' ὅλας ἐξεδίδυσκε καὶ δῆμους ἀθρόους ἐλυμαίνετο, καὶ μόνον 10 οὐκ ἐκήρουξεν ἀνὰ τὴν χώραν πᾶσιν ἐξεῖναι ληστεύειν, ἐφ' ᾧ τε μέρος αὐτὸς λήψεται τῶν λαφύρων. <279> διὰ γοῦν τὴν ἐκείνου πλεονεξίαν πάσας ἐρημωθῆναι συνέβη τὰς τοπαρχίας καὶ πολλοὺς τῶν πατρίων ἡθῶν ἐξαναστάντας φυγεῖν εἰς τὰς ἀλλοφύλους ἐπαρχίας. 15

3 <280> μέχρι μὲν οὖν ἐν Συρίᾳ Κέστιος Γάλλος ἦν διέπων τὴν ἐπαρχίαν, οὐδὲ πρεσβεύσασθαί τις πρὸς αὐτὸν ἐτόλμησε κατὰ τοῦ Φλώρον· παραγενόμενον δ' εἰς Ἱεροσόλυμα τῆς τῶν ἀζύμων ἐορτῆς ἐνστάσης περιστὰς ὁ δῆμος, οὐκ ἐλάττους τριακοσίων μυριάδων, 20 ἰκέτενον ἐλεῆσαι τὰς τοῦ ἔθνους συμφοράς, καὶ τὸν λυμεῶνα τῆς χώρας Φλώρον ἐκεκράγεσαν. <281> ὁ δὲ παρὼν καὶ τῷ Κεστίῳ παρεστῶς διεχλεύαζε τὰς φωνάς. ὁ γε μὴν Κέστιος τὴν ὁρμὴν τοῦ πλήθους καταστείλας, καὶ δοὺς ἔμφασιν ὡς πρὸς τὸ μέλλον 25 αὐτοῖς τὸν Φλώρον κατασκευάσειε μετριώτερον, ὑπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν. <282> προὔπεμψε δ' αὐτὸν μέχρι Καισαρείας Φλώρος ἐξαπατῶν, καὶ πόλεμον ἤδη τῷ ἔθνει σκοπούμενος, ᾧ μόνῳ συγκρούσειν τὰς αὐτοῦ παρανομίας ὑπελάμβανεν· <283> εἰρήνης μὲν γὰρ οὔσης 30 κατηγόρους ἔξιν ἐπὶ Καίσαρος Ἰουδαίους προσεδόκα,

πραγματευσάμενος δ' ἀπόστασιν αὐτῶν τᾶ μείζονι
κακῷ περισπάσειν τὸν ἔλεγχον ἀπὸ τῶν μετριωτέρων.

〈284〉 ὃ μὲν οὖν, ὡς ἂν ἀπορραγείη τὸ ἔθνος, 4
καθ' ἡμέραν ἐπέτεινεν αὐτοῖς τὰς συμφοράς· ἐν δὲ
5 τούτῳ καὶ οἱ Καισαρέων Ἕλληνες, νικήσαντες παρὰ
Νέρωνι τῆς πόλεως ἄρχειν, τὰ τῆς κρίσεως ἐκόμισαν
γράμματα, καὶ προσελάμβανε τὴν ἀρχὴν ὁ πόλεμος
δωδεκάτῳ μὲν ἔτει τῆς Νέρωνος ἡγεμονίας, ἑπτακαι-

10 δεκάτῳ δὲ τῆς Ἀγρίππα βασιλείας, Ἀρτεμισίου μηνός.
〈285〉 πρὸς δὲ τὸ μέγεθος τῶν ἐξ αὐτοῦ συμφορῶν
οὐκ ἀξίαν ἔσχε πρόφασιν. οἱ γὰρ ἐν Καισαρείᾳ Ἰου-
δαῖοι συναγωγὴν ἔχοντες παρὰ χωρίον οὗ δεσπότης
ἦν τις Ἕλλην Καισαρεύς, πολλάκις μὲν κτήσασθαι τὸν
τόπον ἐσπούδασαν, τιμὴν πολλαπλασίονα τῆς ἀξίας δι-
5 δόντες· 〈286〉 ὡς δ' ὑπερορῶν τὰς δεήσεις πρὸς ἐπή-
ρειαν ἔτι καὶ προσφωκοδόμει τὸ χωρίον ἐκεῖνος, ἐργα-
στήρια κατασκευαζόμενος, στενὴν δὲ καὶ παντάπασι
βιαίαν πάροδον ἀπέλιπεν αὐτοῖς, τὸ μὲν πρῶτον οἱ
θερμότεροι τῶν νέων προπηδῶντες οἰκοδομεῖν ἐκώ-
0 λυον, 〈287〉 ὡς δὲ τούτους εἶργε τῆς βίας Φλῶρος,
ἀμηχανοῦντες οἱ δυνατοὶ τῶν Ἰουδαίων, σὺν οἷς ὁ
τελώνης Ἰωάννης, πείθουσι τὸν Φλῶρον ἀργυρίου τα-
λάντοις ὀκτὼ διακωλύσαι τοῦτον. 〈288〉 ὃ δὲ πρὸς
μόνον τὸ λαβεῖν ὑποσχόμενος πάντα συμπράξειν, λαβὼν
5 ἕξισι τῆς Καισαρείας εἰς Σεβαστήν, καὶ καταλείπει
τὴν στάσιν αὐτεξούσιον, ὥσπερ ἄδειαν πεπρακῶς Ἰου-
δαίοις τοῦ μάχεσθαι.

〈289〉 τῆς δ' ἐπιούσης ἡμέρας ἑβδομάδος οὔσης, 5
τῶν Ἰουδαίων εἰς τὴν συναγωγὴν συναθροισθέντων,
0 στασιαστὴς τις Καισαρεύς γάστραν καταστρέψας καὶ

παρὰ τὴν εἴσοδον αὐτῶν θέμενος ἐπέθυεν ὄρνεις. τοῦτο τοὺς Ἰουδαίους ἀνηκέστως παρώξυνεν, ὡς ὑβρισμένων μὲν αὐτοῖς τῶν νόμων, μεμιασμένου δὲ τοῦ χωρίου. <290> τὸ μὲν οὖν εὐσταθῆς καὶ πρᾶον ἐπὶ τοὺς ἡγεμόνας καταφεύγειν πάλιν ᾤετο χρῆναι, τὸ στασιῶδες δὲ κὰν νεότητι φλεγμαῖνον ἐξεκαίετο πρὸς μάχην. παρεσκευασμένοι δ' εἰστήκεσαν οἱ τῶν Καισαρέων στασιασται (τὸν γὰρ ἐπιθύσαντα προπεπόμφεσαν ἐκ συντάγματος), καὶ ταχέως ἐγένετο συμβολή. <291> προσελθὼν δὲ Ἰουκοῦνδος ὁ διακωλύειν τε- 10 ταρμένος ἰππάρχης τὴν τε γάστραν αἶρει καὶ καταπαύειν ἐπειράτο τὴν στάσιν. ἡττωμένου δ' αὐτοῦ τῆς τῶν Καισαρέων βίας, Ἰουδαῖοι τοὺς νόμους ἀρπάσαντες ἀνεχώρησαν εἰς Νάρβατα· χώρα τις αὐτῶν οὕτω καλεῖται, σταδίους ἐξήκοντα διέχουσα τῆς Καισαρείας. 15 <292> οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωάννην δυνατοὶ δώδεκα πρὸς Φλώρον ἐλθόντες εἰς Σεβαστὴν ἀπωδύροντο περὶ τῶν πεπραγμένων, καὶ βοηθεῖν ἰκέτερον, αἰδημόνως ὑπομιμνήσκοντες τῶν ὀκτὼ ταλάντων. ὁ δὲ καὶ συλλαβῶν ἔδησε τοὺς ἄνδρας, αἰτιώμενος ὑπὲρ τοῦ τοὺς 20 νόμους ἐξενεγκεῖν τῆς Καισαρείας.

6 <293> πρὸς τοῦτο τοῖς ἐν Ἱεροσολύμοις ἀγανάκτησις ἦν, ἔτι μέντοι τοὺς θυμοὺς κατεῖχον. ὁ δὲ Φλώρος ὥσπερ ἠρογολαβηκῶς ἐκριπιζεῖν τὸν πόλεμον, πέμψας ἐπὶ τὸν ἱερὸν θησαυρὸν ἕξαιρεῖ ἑπτακαίδεκα τάλαντα, 25 σκηψάμενος εἰς τὰς Καίσαρος χρείας. <294> σύγχυσις δ' εὐθέως εἶχε τὸν δῆμον, καὶ συνδραμόντες εἰς τὸ ἱερὸν βοαῖς διαπρυσίοις τὸ Καίσαρος ἀνεκάλουν ὄνομα, καὶ τῆς Φλώρου τυραννίδος ἐλευθεροῦν σφᾶς ἰκέτερον. <295> ἔνιοι δὲ τῶν στασιαστῶν λοιδορίας ἐσχάτους 30 εἰς τὸν Φλώρον ἐκεκράγεσαν, καὶ κανοῦν περιφέροντες

ἐπήτουν αὐτῷ κέρματα καθάπερ ἀκλήρω καὶ ταλαι-
 πώρω. τούτοις οὐκ ἀνετράπη τὴν φιλαργυρίαν, ἀλλ'
 ἐπὶ τὸ μᾶλλον χρηματίσασθαι παρωργίσθη. <296> δέον
 γοῦν εἰς Καισάρειαν ἐλθόντα σβέσαι τὸ τοῦ πολέμου
 5 πῦρ ἐκεῖθεν ἀρχόμενον καὶ τῆς ταραχῆς ἀνελεῖν τὰς
 αἰτίας, ἐφ' ᾧ καὶ μισθὸν ἔλαβεν, ὃ δὲ μετὰ στρατιᾶς
 ἰπικῆς τε καὶ πεζῆς ἐπὶ Ἱεροσολύμων ὄρμησεν, ἵνα
 τοῖς Ῥωμαίων ὅπλοις ἐργάσῃται τὸ βουλούμενον, καὶ τῷ
 δέει καὶ ταῖς ἀπειλαῖς περιδύσῃ τὴν πόλιν.

10 <297> ὁ δὲ δῆμος προδυσωπῆσαι τὴν ὀρμὴν αὐτοῦ 7
 βουλούμενος, ὑπαντᾷ τοῖς στρατιώταις μετ' εὐφημίας,
 καὶ τὸν Φλῶρον θεραπευτικῶς ἐκδέχεσθαι παρεσκευάστο.

<298> κάκεινος προπέμψας σὺν ἰππεῦσι πεντήκοντα
 Καπίωνα ἑκατοντάρχην ἀναχωρεῖν αὐτοὺς ἐκέλευσε,
 5 καὶ μὴ πρὸς ὃν οὕτως ἐλοιδόρησαν αἰσχροῶς εἰρω-
 νεύεσθαι τὰς νῦν φιλοφρονήσεις. <299> δεῖν γὰρ
 αὐτούς, εἶπερ γενναῖοί εἰσι καὶ παρρησιασταί, σκώπτειν
 μὲν αὐτὸν καὶ παρόντα, φαίνεσθαι δὲ μὴ μόνον ἐν
 τοῖς λόγοις ἀλλὰ καὶ τοῖς ὅπλοις φιλελευθέρους.

0 <300> τούτοις καταπλαγὲν τὸ πλῆθος, ἅμα καὶ τῶν
 περὶ Καπίωνα ἰππέων εἰς μέσους φερομένων, διεσκε-
 δάσθη πρὶν ἀσπᾶσασθαι τὸν Φλῶρον ἢ τοῖς στρα-
 5 τιώταις φανερόν ποιῆσαι τὸ πειθήνιον. ἀναχωρήσαντες
 δ' εἰς τὰς οἰκίας μετὰ δέους καὶ ταπεινότητος διε-
 ννκτέρευσαν.

<301> Φλῶρος δὲ τότε μὲν ἐν τοῖς βασιλείοις 8
 ἀυλίζεται, τῇ δ' ὑστεραία βῆμα πρὸ αὐτῶν θέμενος
 καθέζεται, καὶ προσελθόντες οἱ τ' ἀρχιερεῖς καὶ δυ-
 νατοὶ τό τε γνωριμώτατον τῆς πόλεως πᾶν παρέστησαν
 τῷ βήματι. <302> τούτοις ὁ Φλῶρος ἐκέλευσε τοὺς
 λοιδορήσαντας αὐτὸν ἐκδοῦναι, φάμενος αὐτοὺς ἀπο-

λαύσειν τῆς ἀμύνης, εἰ μὴ προσάγοιεν τοὺς αἰτίους. οἱ δὲ τὸν μὲν δῆμον ἀπέφαινον εἰρηνικὰ φρονοῦντα, τοῖς δὲ παραφθεργάμενοις ἤτοῦντο συγγνώμην. <303> ἐν γὰρ τοσοῦτῳ πλήθει θαυμαστὸν μὲν οὐδὲν εἶναι τινας θρασυτέρους καὶ δι' ἡλικίαν ἄφρονας, ἀμήχανον δὲ τῶν ἡμαρτηκότων τὴν διάκρισιν γενέσθαι, ἐκάστου μετανοοῦντος καὶ δὴ καὶ ἂ δέδρακεν ἄρνούμενου. <304> δεῖν μέντοι γ' ἐκεῖνον προνοεῖν τῆς κατὰ τὸ ἔθνος εἰρήνης, καὶ βουλεύεσθαι Ῥωμαίοις περισώζειν τὴν πόλιν, καὶ μᾶλλον διὰ τοὺς πολλοὺς ἀκαταίτια-10 τοὺς συγγνώμην καὶ τοῖς ὀλίγοις πλημμελήσασιν ἢ δι' ὀλίγους πονηροὺς ταράξει δῆμον ἀγαθὸν τοσοῦτον.

9 <305> πρὸς ταῦτα μᾶλλον παροξυνθεὶς ἐμβοᾷ τοῖς στρατιώταις διαρπάζειν τε τὴν ἄνω καλουμένην ἀγορὰν καὶ κτείνειν τοὺς ἐντυγχάνοντας. οἱ δ' ἐπιθυμία 15 κέρδους προσλαβόντες ἡγεμονικὴν παρακέλευσιν οὐ μόνον ἐφ' ὃν ἐπέμφθησαν τόπον ἤρπαζον, ἀλλ' εἰς πάσας ἐμπηδῶντες τὰς οἰκίας ἔσφαζον τοὺς οἰκήτορας. <306> φυγὴ δ' ἦν ἐκ τῶν στενωπῶν καὶ φόνοσ τῶν καταλαμβανομένων, [τρόπος δ' ἀρπαγῆς οὐδεὶς παρε-20 λιμπάνετο. καὶ πολλοὺς τῶν μετρίων συλλαβόντες ἐπὶ τὸν Φλωρον ἤγον, οὓς μᾶστιξι προαικισάμενος ἀνεσταύρωσεν. <307> [ὁ γοῦν σύμπας τῶν ἐκείνης ἀπολομένων τῆς ἡμέρας ἀριθμὸς σὺν γυναιξὶ καὶ παιδίοις (οὐδὲ γὰρ νηπίων ἀπέσχοντο) περὶ τρισχιλίους καὶ 25 ἑξακοσίους συνήχθη. <308> βαρύτεραν δ' ἐποίησεν τὴν συμφορὰν τὸ καινὸν τῆς Ῥωμαίων ὠμότητος. ὁ γὰρ μηδεὶς πρότερον, τότε Φλωρος ἐτόλμησεν, ἄνδρας ἵππικοῦ τάγματος μαστιγῶσαι τε πρὸ τοῦ βήματος καὶ σταυροῦ προσηλωθῆσαι. ὧν εἰ καὶ τὸ γένος Ἰουδαῖον, 30 ἀλλὰ τὸ γοῦν ἀξίωμα Ῥωμαϊκὸν ἦν.

<309> κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ὁ μὲν βασιλεὺς 15
 Ἀγρίππας ἔτυχεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν πεπορευμένος,
 ὅπως Ἀλεξάνδρῳ συνησθείη πεπιστευμένῳ τὴν Αἴγυπ-
 τον ὑπὸ Νέρωνος καὶ πεμφθέντι διέπειν. <310> τὴν
 5 δ' ἀδελφὴν αὐτοῦ Βερενίκην παροῦσαν ἐν Ἱεροσολύ-
 μοις καὶ τὴν παρανομίαν τῶν στρατιωτῶν θεωμένην
 δεινὸν εἰσῆει πάθος, καὶ πολλάκις τοὺς θ' ἱπάρχους
 αὐτῆς καὶ σωματοφύλακας πέμπουσα πρὸς Φλωρόν
 εἶδετο παύσασθαι τοῦ φόνου. <311> καὶ ὁ μὲν οὐτ'
 10 εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἀναιρουμένων οὐτ' εἰς τὴν εὐγέν-
 νειαν τῆς παρακαλούσης ἀλλ' εἰς μόνον τὸ λυσιτελὲς
 τοῦκ τῶν ἀρπαγῶν ἀποβλέπων παρήκουσεν. <312> ἡ
 δ' ὄρμη τῶν στρατιωτῶν ἐλύττησε καὶ κατὰ τῆς βασι-
 λίδος. οὐ μόνον γοῦν ἐν ὕμνασιν αὐτῆς ἠκίζοντο τοὺς
 15 ἀλισκομένους καὶ διέφθειρον, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἀνεῖλον,
 εἰ μὴ καταφυγεῖν εἰς τὴν βασιλικὴν αὐλὴν ἔφθη, ἀκαεῖ
 διενυκτέρευσε μετὰ φυλακῆς, δεδοικυῖα τὴν τῶν στρα-
 τιωτῶν ἔφοδον. <313> ἐπεδήμει δ' ἐν τοῖς Ἱεροσο-
 λύμοις εὐχὴν ἐκτελοῦσα τῷ θεῷ. τοὺς γὰρ ἢ νόσῳ
 20 καταπονομένους ἢ τισιν ἄλλαις ἀνάγκαις ἔθος εὐχε-
 σθαι πρὸ τριάκονθ' ἡμερῶν ἧς ἀποδώσειν μέλλοιεν
 θυσίας οἴνου τ' ἀφέξεσθαι καὶ ξυρήσεσθαι τὰς κόμας.
 <314> ἃ δὴ τότε τελοῦσα Βερενίκη γυμνόπους τε πρὸ
 βήματος ἰκέτευσε τὸν Φλωρόν, καὶ πρὸς τῷ μὴ τυχεῖν
 25 αἰδοῦς αὐτὴ τὸν περὶ τοῦ ζῆν κίνδυνον ἐπέειρασεν.

<315> ταῦτα μὲν οὖν ἐκκαιδεκάτῃ μηνὸς Ἀρτεμι- 2
 σίου συνέβη, τῇ δ' ἐπιούσῃ τὸ μὲν πλῆθος ὑπερπαθῆ-
 σαν εἰς τὴν ἄνω συνέρρευσεν ἀγοράν, καὶ βοαῖς ἐξαι-
 σίοις περὶ τῶν ἀπολωλότων ἀνωδύρετο· τὸ πλεόν δ'
 30 ἦσαν εἰς τὸν Φλωρόν ἐπίφθονοι φωναί. <316> πρὸς
 ὁ δειδαντες οἱ δυνατοὶ σὺν τοῖς ἀρχιερεῦσι τὰς ἐσθῆ-

τας περιεορήξαντο, καὶ προσπίπτοντες ἕκαστος ἐδέοντο παύσασθαι καὶ μὴ πρὸς οἷς πεπόνθασιν εἰς ἀνήκεστον τι τὸν Φλῶρον ἐρεθίζειν. <317> ἐπέισθη δὲ τὸ πλῆθος ταχέως αἰδοῖ τε τῶν παρακαλούντων καὶ κατ' ἐλπίδα τοῦ μηδὲν ἔτι τὸν Φλῶρον εἰς αὐτοὺς παρανομήσειν. 5

3 <318> ὁ δὲ σβεσθείσης τῆς ταραχῆς ἤχθητο, καὶ πάλιν αὐτὴν ἀνάσαι πραγματευόμενος τοὺς τ' ἀρχιερεῖς σὺν τοῖς γνωρίμοις μεταπέμπεται, καὶ μόνον ἔφη τεκμήριον ἔσεσθαι τοῦ μηδὲν ἔτι τὸν δῆμον νεωτεριεῖν, εἰ προελθόντες ὑπαντήσουσι τοῖς ἀπὸ Καισαρείας ἀνιοῦσι στρατιώταις. παρεγίνοντο δὲ δύο σπειραι. <319> τῶν δ' ἔτι συγκαλούντων τὸ πλῆθος, προπέμψας διεδήλου τοῖς τῶν σπειρῶν ἑκατοντάρχοις ὅπως παραγγείλωσι τοῖς ὑφ' ἑαυτοὺς μὴτ' ἀντασπάσασθαι 15 τοὺς Ἰουδαίους, κἂν τι κατ' αὐτοῦ φθέρῃσονται χρήσασθαι τοῖς ὅπλοις. <320> οἱ δ' ἀρχιερεῖς εἰς τὸ ἱερὸν τὴν πλῆθὺν συναγαγόντες ὑπαντᾶν τοῖς Ῥωμαίοις παρεκάλουν, καὶ πρὶν ἀνηκέστου πάθους τὰς σπείρας δεξιοῦσθαι. τούτοις τὸ στασιῶδες ἠπέιθει, 20 καὶ διὰ τοὺς ἀπολωλότας τὸ πλῆθος ἔρρεπε πρὸς τοὺς θρασυτέρους.

4 <321> ἔνθα δὴ πᾶς μὲν ἱερεὺς πᾶς δ' ὑπηρέτης τοῦ θεοῦ, τὰ ἅγια σκεύη προκομίσαντες, καὶ τὸν κόσμον ἐν ᾧ λειτουργεῖν ἔθος ἦν αὐτοῖς ἀναλαμβάνοντες, 25 καθαρισταί τε καὶ ὑμνοδοὶ μετὰ τῶν ὀργάνων προσπίπτοντες, κατηντιβόλουν φυλάξαι τὸν ἱερὸν κόσμον αὐτοῖς, καὶ μὴ πρὸς ἀρπαγὴν τῶν θείων κειμηλίων Ῥωμαίους ἐρεθίσαι. <322> τοὺς δ' ἀρχιερεῖς αὐτοὺς ἦν ἰδεῖν καταμωμένους μὲν τῆς κεφαλῆς κόνιν, γυμνοὺς δὲ τὰ στέρνα τῶν ἐσθήτων περιεορηγμένων. 30

ὄνομαστί δ' ἕκαστον τῶν γνωρίμων καὶ κοινῇ τὸ πλῆθος ἰκέτευον μὴ δι' ἐλαχίστης πλημμελείας προδοῦναι τὴν πατρίδα τοῖς ἐπιθυμοῦσι πορθῆσαι. <323> τίνα γὰρ ἢ τοῖς στρατιώταις φέρειν ὠφέλειαν τὸν ἀπὸ Ἰουδαίων ἀσπασμόν, ἢ διόρθωσιν αὐτοῖς τῶν συμβεβηκότων τὸ μὴ νῦν προελθεῖν; <324> εἰ δὲ δὴ δεξιόσαιντο τοὺς προσιόντας ὡς ἔθος, Φλώρω μὲν ἀποκοπήσεσθαι τὴν ἀφορμὴν τοῦ πολέμου, κερδήσειν δ' αὐτοὺς τὴν πατρίδα καὶ τὸ μηδὲν παθεῖν πλέον. ἄλλως
 10 τε καὶ τὸ πείθεσθαι στασιάζουσιν ὀλίγοις, δεόν αὐτοὺς δῆμον ὄντας τοσοῦτον συναναγκάζειν κάκεινους συνενγνωμονεῖν, δεινῆς ἀκρασίας εἶναι.

<325> τούτοις μελισσόμενοι τὸ πλῆθος ἅμα καὶ τῶν 5 στασιαστῶν οὓς μὲν ἀπειλαῖς οὓς δ' αἰδοῖ κατέστειλαν. ἔπειτ' ἐξηγούμενοι μεθ' ἡσυχίας τε καὶ κόσμον τοῖς στρατιώταις ὑπήντων καὶ πλησίον γενομένους ἡσπάζοντο. τῶν δὲ μηδὲν ἀποκριναμένων οἱ στασιασταὶ Φλώρου κατεβόων. <326> τοῦτο δ' ἦν σύνθημα κατ' αὐτῶν δεδομένον. ἀντίκα γοῦν οἱ στρατιῶται περι-
 20 σχόντες αὐτοὺς ἔπαιον ξύλοις, καὶ φεύγοντας οἱ ἱππεῖς καταδιώκοντες συνεπάτου. ἐπιπτον δὲ πολλοὶ μὲν ὑπὸ Ῥωμαίων τυπτόμενοι, πλείους δ' ὑπ' ἀλλήλων βιαζόμενοι. <327> δεινὸς δὲ περὶ τὰς πύλας ὠθισμὸς ἦν, καὶ φθάνειν ἕκαστον σπεύδοντας βραδυτέρα μὲν
 25 ἢ φυγὴ πᾶσιν ἐγίνετο, τῶν δὲ σφαλέντων ἀπώλεια δεινὴ· πνιγόμενοι γὰρ καὶ κλονούμενοι πλήθει τῶν ἐπιβαινόντων ἠφανίζοντο, καὶ οὐδὲ πρὸς ταφήν τις γνώριμος τοῖς ἰδίους κατελείπετο. <328> συνεισέπιπτον δὲ καὶ στρατιῶται παίοντες ἀνέδην τοὺς καταλαμβανο-
 30 μένους, καὶ διὰ τῆς Βεζεθὰ καλουμένης ἀνεώθουν τὸ πλῆθος, βιαζόμενοι παρελθεῖν καὶ κρατῆσαι τοῦ θ'

Ιεροῦ καὶ τῆς Ἀντωνίας. ὧν καὶ Φλῶρος ἐφιέμενος ἐξῆγγεν ἐκ τῆς βασιλικῆς αὐλῆς τοὺς σὺν αὐτῷ, καὶ πρὸς τὸ φρούριον ἐλθεῖν ἠγωνίζετο. <329> διήμαρτέ γε μὴν τῆς ἐπιβολῆς· ὁ γὰρ δῆμος ἄντικρος ἐπιστραφείς εἶργε τὴν ὁρμὴν, καὶ διαστάντες ἐπὶ τῶν τεγῶν τοὺς Ῥωμαίους ἔβαλλον. καταπονούμενοι δὲ τοῖς ὑπερθεν βέλεσι, καὶ διακόψαι τὸ τοὺς στενωποὺς ἐμφράξαν πλῆθος ἀσθενήσαντες, ἀνεχώρουν εἰς τὸ πρὸς τοῖς βασιλείοις στρατόπεδον.

6 <330> οἱ δὲ στασιασταὶ δείσαντες μὴ πάλιν ἐπελθῶν ὁ Φλῶρος κρατήσῃ τοῦ Ιεροῦ διὰ τῆς Ἀντωνίας, ἀναβάντες εὐθέως τὰς συνεχεῖς στοὰς τοῦ Ιεροῦ πρὸς τὴν Ἀντωνίαν διέκοψαν. <331> τοῦτ' ἔψυξε τὴν Φλώρου πλεονεξίαν· τῶν γὰρ τοῦ θεοῦ θησαυρῶν ἐφιέμενος, καὶ διὰ τοῦτο παρελθεῖν ἐπιθυμῶν εἰς τὴν Ἀντωνίαν, ὡς ἀπεροράγησαν αἱ στοαί, τὴν ὁρμὴν ἀνετράπη. καὶ μεταπεμψάμενος τοὺς τ' ἀρχιερεῖς καὶ τὴν βουλήν, αὐτὸς μὲν ἐξιέναι τῆς πόλεως ἔφη, φρουρὰν δὲ καταλείπειν αὐτοῖς ὅσῃν ἂν ἀξιόσωσι. <332> τῶν δὲ πάντα περὶ ἀσφαλείας καὶ τοῦ μηδὲν νεωτεριεῖν ὑποσχομένων, εἰ μίαν αὐτοῖς καταλείπει σπεῖραν, μὴ μέντοι τὴν μαχεσαμένην (πρὸς γὰρ ταύτην ἀπεχθῶς δι' ἃ πέπονθεν ἔχειν τὸ πλῆθος), ἀλλάξας τὴν σπεῖραν ὡς ἠξίου, μετὰ τῆς λοιπῆς δυνάμεως ὑπέστρεψεν εἰς *Καيسάρειαν*.

16 <333> ἑτέραν δ' ἐπιβολὴν τῷ πολέμῳ ποριζόμενος ἐπέστειλε Κεστίῳ, Ἰουδαίων ἀπόστασιν καταψευδόμενος, τὴν τ' ἀρχὴν τῆς μάχης περιθεὶς αὐτοῖς, καὶ δραῖσαι λέγων ἐκείνους ἃ πεπόνθεσαν. οὐ μὴν οὐδ' οἱ τῶν Ἱεροσολύμων ἄρχοντες ἐσίγησαν, ἀλλ' αὐτοὶ τε καὶ Βερενίκη τῷ Κεστίῳ περὶ ὧν Φλῶρος εἰς τὴν πόλιν

παρενόμησεν ἔγραφον. <334> ὁ δὲ τὰ παρ' ἀμφοῖν
 ἀναγνοὺς μετὰ τῶν ἡγεμόνων ἐβουλευέτο. καὶ τοῖς
 μὲν αὐτῶν ἐδόκει Κέστιον μετὰ στρατιᾶς ἀναβαίνειν,
 ἢ τιμωρησόμενον τὴν ἀπόστασιν εἰ γέγονεν, ἢ βεβαιο-
 5 τέρους καταστήσονται Ἰουδαίους καὶ συμμένοντας, αὐτῷ
 δὲ προπέμψαι τινὰ τῶν ἐταίρων τὸν κατασκεψόμενον
 τὰ πράγματα καὶ τὰ φρονήματα τῶν Ἰουδαίων πιστῶς
 ἀγγελοῦντα. <335> πέμπει δὴ τινὰ τῶν χιλιάρχων
 Νεαπολιτανόν, ὃς ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας ὑποστρέφοντι
 10 περιτυχῶν Ἀγρίππᾳ τῷ βασιλεῖ κατὰ Ἰάμνειαν τὸν τε
 πέμψαντα καὶ τὰς αἰτίας ἐδήλωσεν. <336> ἔνθα καὶ 2
 Ἰουδαίων οἱ τ' ἀρχιερεῖς ἅμα τοῖς δυνατοῖς καὶ ἡ
 βουλή παρῆν δεξιουμένη τὸν βασιλέα. μετὰ δὲ τὴν
 εἰς ἐκείνον θεραπείαν ἀπωδύροντο τὰς ἑαυτῶν συμ-
 15 φορὰς καὶ τὴν Φλώρου διεξῆσαν ὠμότητα. <337> πρὸς
 ἦν ἡγανάκτει μὲν Ἀγρίππας, στρατηγικῶς δὲ τὴν ὄρ-
 γὴν εἰς οὓς ἠλέει Ἰουδαίους μετέφερε, ταπεινοῦν αὐ-
 τῶν βουλόμενος τὰ φρονήματα, καὶ τῷ μὴ δοκεῖν ἀδί-
 κως τι παθεῖν τῆς ἀμύνης ἀποτρέπων. <338> οἱ μὲν
 20 οὖν, ὡς ἂν ὄντες ἔκκριτοι καὶ διὰ τὰς αὐτῶν κτή-
 σεις ἐπιθυμοῦντες εἰρήνης, συνίεσαν εὐνοϊκὴν τὴν ἐπί-
 πληξιν τοῦ βασιλέως· ὁ δὲ δῆμος ἐκ τῶν Ἱεροσολύ-
 μων ἐφ' ἑξήκοντα προελθὼν σταδίους ἐδεξιοῦτο τὸν
 Ἀγρίππαν καὶ τὸν Νεαπολιτανόν. <339> ἐκώκνον δ'
 25 αἱ τῶν ἀπεσφαγμένων γυναῖκες προεκθέουσαι, καὶ πρὸς
 τὴν τούτων οἰμωγὴν ὁ δῆμος εἰς ὄλοφουρμους τραπό-
 μενος ἐπικουρεῖν τὸν Ἀγρίππαν ἰκέτευσ· τοῦ τε Νεα-
 πολιτάνου κατεβόων ὅσα πάθοιεν ὑπὸ Φλώρου, καὶ
 παρελθοῦσιν εἰς τὴν πόλιν τὴν τ' ἀγορὰν ἡρημωμένην
 30 ἐπεδείκνυσαν καὶ πεπορθημένας τὰς οἰκίας. <340>
 ἔπειτα δι' Ἀγρίππα πείθουσι τὸν Νεαπολιτανόν σὺν

ἐνὶ θεράποντι περιελθεῖν μέχρι τοῦ Σιλῳὰμ τὴν πόλιν, ἵνα γινῶ Ἰουδαίους τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασι Ῥωμαίοις εἴκοντας, μόνῳ δ' ἀπεχθανομένους Φλώρω δι' ὑπερβολὴν τῆς εἰς αὐτοὺς ὀμότητος. ὁ δ' ὡς διοδεύσας πείραν ἔλαβεν ἱκανὴν τῆς πραότητος αὐτῶν, εἰς τὸ ἱερὸν ἀνέβαινεν. <341> ἔνθα συγκαλέσας τὸ πλῆθος, καὶ πολλὰ μὲν εἰς πίστιν αὐτοὺς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπαινέσας, πολλὰ δ' εἰς τὸ τηρεῖν τὴν εἰρήνην προτρεψάμενος, καὶ τοῦ θεοῦ προσκυνήσας ὅθεν ἐξῆν τὰ ἅγια, πρὸς Κέστιον ἐπανήει.

3 <342> τὸ δὲ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐπὶ τε τὸν βασιλέα καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς τραπόμενον πρέσβεις κατὰ Φλώρου πέμπειν ἠξίου πρὸς Νέρωνα, καὶ μὴ σιωπήσαντας ἐπὶ τοσοῦτῳ φόνῳ καταλιπεῖν ἑαυτοῖς ὑπόνοιαν ἀποστάσεως· δόξειν γὰρ αὐτοὶ κατάρξαι τῶν ὄπλων, εἰ μὴ φθάσαντες ἐνδείξαιτο τὸν κατάρξαντα. <343> φανεροὶ δ' ἦσαν οὐκ ἠρεμήσουτες, εἰ τὴν πρεσβείαν τις ἀποκωλύοι. Ἀγρίππα δὲ τὸ μὲν χειροτονεῖν Φλώρου κατηγοροῦς ἐπίφθονον ἐδόκει, τὸ περιδεῖν δὲ Ἰουδαίους εἰς πόλεμον ἐκριπισθέντας οὐδ' αὐτῷ λυσιτελεῖς κατεφαίνετο. <344> προσκαλεσάμενος δὴ εἰς τὸν ξυστὸν τὸ πλῆθος, καὶ παραστησάμενος ἐν περιόπτῳ τὴν ἀδελφὴν Βερενίκην ἐπὶ τῆς Ἀσαμωναίων οἰκίας (αὕτη γὰρ ἦν ἐπάνω τοῦ ξυστοῦ πρὸς τὸ πέραν τῆς ἄνω πόλεως, καὶ γέφυρα τῷ ξυστῷ τὸ ἱερὸν συνῆπτεν), ἔλεξε τοιάδε.

4 <345> “εἰ μὲν ἑώρων πάντας ὑμᾶς πολεμεῖν Ῥωμαίοις ὠρημένους, καὶ μὴ τοῦ δήμου τὸ καθαρώτατον καὶ εἰλικρινέστατον εἰρήνην ἄγειν προηρημένους, οὗτ' ἂν παρηλθον εἰς ὑμᾶς οὔτε συμβουλεύειν ἐθάροισα· περιττὸς γὰρ ὑπὲρ τοῦ τὰ δέοντα ποιεῖν πᾶς

λόγος, ὅταν ἦ τῶν ἀκουόντων πρὸς τὸ χεῖρον ὁμό-
 νοια. <346> ἐπεὶ δὲ τινὰς μὲν ἡλικία τῶν ἐν πολέμῳ
 κακῶν ἀπείρατος, τινὰς δ' ἐλπίς ἀλόγιστος ἐλευθερίας,
 ἐνίους δὲ πλεονεξία παροξύνει καὶ τὸ παρὰ τῶν ἀσθε-
 5 νεστέρων, ἐὰν τὰ πράγματα συγχυθῆ, κέρδος, ὅπως
 αὐτοὶ τε σωφροнисθέντες μεταβάλλονται καὶ μὴ τῆς
 ἐνίων κακοβουλίας οἱ ἀγαθοὶ παραπολαύσωσιν, ᾗθῆτην
 δεῖν ἐπὶ ταῦτὸ πάντας ὑμᾶς συναγαγὼν εἰπεῖν ἃ νο-
 μίζω συμφέρειν. <347> θορυβήσῃ δέ μοι μηδεὶς, ἐὰν
 10 μὴ τὰ πρὸς ἠδονὴν ἀκούῃ. τοῖς μὲν γὰρ ἀνηκέστως
 ἐπὶ τὴν ἀπόστασιν ὠρημένους ἔνεστι καὶ μετὰ τὴν
 ἐμὴν παραίνεσιν ταῦτὰ φρονεῖν, ἐμοὶ δὲ διαπίπτει καὶ
 πρὸς τοὺς ἀκούειν ἐθέλοντας ὁ λόγος, ἐὰν μὴ παρὰ
 πάντων ἡσυχία γένηται. <348> οἶδα μὲν οὖν ὅτι
 15 πολλοὶ τὰς ἐκ τῶν ἐπιτρόπων ὕβρεις καὶ τὰ τῆς ἐλευ-
 θερίας ἐγκώμια τραγωδοῦσιν· ἐγὼ δέ, πρὶν ἐξετάζειν
 τίνες ὄντες τίσιν ἐπιχειρεῖτε πολεμεῖν, πρῶτον διαζεύξω
 τὴν συμπλοκὴν τῶν προφάσεων. <349> εἰ μὲν γὰρ
 ἀμύνεσθε τοὺς ἀδικοῦντας, τί σεμνύνετε τὴν ἐλευθε-
 20 ρίαν; εἰ δὲ τὸ δουλεύειν ἀφόρητον ἠγεῖσθε, περιττὴ
 πρὸς τοὺς ἠγεμόνας ἢ μέμψις· καὶ γὰρ ἐκείνων μετριο-
 ζόντων αἰσχρὸν ὁμοίως τὸ δουλεύειν. <350> σκοπεῖτε
 δὲ καὶ καθ' ἕναστος τούτων ὡς ἔστι μικρὰ τοῦ πολε-
 μεῖν ἢ ὑπόθεσις, καὶ πρῶτά γε τὰ τῶν ἐπιτρόπων
 25 ἐγκλήματα. θεραπεύειν γὰρ, οὐκ ἐρεθίζειν δεῖ τὰς
 ἔξουσίας. <351> ὅταν δὲ τῶν μικρῶν ἀμαρτημάτων
 τοὺς ἐξουειδισμοὺς ποιῆσθε μεγάλους, καθ' ἑαυτῶν
 τοὺς ὄνειδιζομένους ἀπελέγγχετε, καὶ παρέντες τὸ λάθρα
 καὶ μετ' αἰδοῦς ὑμᾶς βλάπτειν πορθοῦσι φανερώς.
 30 οὐδὲν δ' οὕτω τὰς πληγὰς ὡς τὸ φέρειν ἀναστέλλει,
 καὶ τὸ τῶν ἀδικουμένων ἡσύχιον τοῖς ἀδικοῦσι γίγνεται

διατροπή. <352> φέρε δ' εἶναι τοὺς Ῥωμαίων ὑπη-
 ρέτας ἀνηκέστως χαλεπούς· οὐπω Ῥωμαῖοι πάντες ἀδι-
 κοῦσιν ὑμᾶς, οὐδὲ Καῖσαρ, πρὸς οὓς αἵρεσθε τὸν
 πόλεμον. οὐ γὰρ ἐξ ἐντολῆς ἤκει τις πονηρὸς ἀπ' ἐκεί-
 νων, οὐδέ γε τοὺς ὑπὸ τὴν ἀνατολὴν οἱ ἀπ' ἐσπέρας 5
 ἐπιβλέπουσιν· ἀλλ' οὐδ' ἀκούειν ταχέως τὰν τευθεν
 ἐκεῖ ῥάδιον. <353> ἄτοπον δὲ καὶ δι' ἓνα πολλοῖς
 καὶ διὰ μικρὰς αἰτίας τηλικούτοις, καὶ μηδὲ γιγνώ-
 σκουσιν ἃ μεμφόμεθα, πολεμεῖν. <354> καὶ τῶν μὲν
 ἡμετέρων ἐγκλημάτων ταχεῖα γένοιτ' ἂν ἢ διόρθωσις· 10
 οὔτε γὰρ ὁ αὐτὸς ἐπίτροπος μένει διὰ παντός, καὶ
 τοὺς διαδεξομένους εἰκὸς ἐλεύσεσθαι μετριωτέρους·
 κινήθεντα δ' ἅπαξ τὸν πόλεμον οὔτ' ἀποθέσθαι ῥάδιον
 δίχα συμφορῶν οὔτε βαστάσαι. <355> ἀλλὰ μὴν τό-
 γε νῦν ἐλευθερίας ἐπιθυμεῖν ἄωρον, δέον ὑπὲρ τοῦ 15
 μηδ' ἀποβαλεῖν αὐτὴν ἀγωνίζεσθαι πρότερον. ἢ γὰρ
 πείρα τῆς δουλείας χαλεπή, καὶ περὶ τοῦ μηδ' ἄρ-
 ξασθαι ταύτης ὁ ἀγὼν δίκαιος. <356> ὁ δ' ἅπαξ χει-
 ρωθεὶς, ἔπειτ' ἀφιστάμενος, ἀνθάδης δοῦλός ἐστιν, οὐ
 φιλελεύθερος. τότε γὰρ οὖν ἐχρῆν πάνθ' ὑπὲρ τοῦ 20
 μὴ δέξασθαι Ῥωμαίους ποιεῖν, ὅτε τὴν ἀρχὴν ἐπέβαινε
 τῆς χώρας ὁ Πομπήιος. <357> ἀλλ' οἱ μὲν ὑμέτεροι
 πρόγονοι καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν, καὶ χρήμασι καὶ σώ-
 μασι καὶ ψυχαῖς ἄμεινον ὑμῶν πολλῶ διακείμενοι,
 πρὸς μοῖραν ὀλίγην τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως οὐκ ἀντ- 25
 ἔσχον· ὑμεῖς δ' οἱ τὸ μὲν ὑπακούειν ἐκ διαδοχῆς παρ-
 ελληφότες, τοῖς πράγμασι δὲ τῶν πρώτων ὑπακουσάν-
 των τοσοῦτον ἐλαττούμενοι, πρὸς ὅλην ἀνθίστασθε
 τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν. <358> καὶ Ἀθηναῖοι μὲν,
 οἱ περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας παραδόντες ποτὲ 30
 καὶ πύρρην τὴν πόλιν, οἱ τὸν ὑπερήφανον Ξέρξην διὰ

γῆς πλεύσαντα καὶ διὰ θαλάττης ὁδεύσαντα, καὶ μὴ
 χωρούμενον μὲν τοῖς πελάγεσι, πλατυτέραν δὲ τῆς Εὐ-
 ρώπης τὴν στρατιὰν ἄγοντα, οἷα δραπέτην ἐπὶ μιᾶς
 νεῶς διώξαντες, περὶ δὲ τῇ σμικρᾷ Σαλαμίῳ τὴν το-
 5 σαύτην Ἀσίαν κλάσαντες, νῦν δουλεύουσι Ῥωμαίοις,
 καὶ τὴν ἡγεμονίδα τῆς Ἑλλάδος πόλιν διοικεῖ τὰ ἀπὸ
 τῆς Ἰταλίας προστάγματα. <359> Λακεδαιμόνιοι δὲ
 μετὰ Θερμοπύλας καὶ Πλαταιᾶς καὶ τὸν εἰρηνεύσαντα
 τὴν Ἀσίαν Ἀγησίλαον ἀγαπῶσι τοὺς αὐτοὺς δεσπότας.
 10 <360> καὶ Μακεδόνες ἔτι φανταζόμενοι Φίλιππον σὺν
 Ἀλεξάνδρῳ, καὶ παρασπαίρουσαν αὐτοῖς τὴν τῆς οἰκου-
 μένης ἡγεμονίαν ὄρωντες, φέρουσι τὴν τοσαύτην με-
 ταβολήν, καὶ πρὸς οὓς μεταβέβηκεν ἡ τύχη προσκυ-
 νοῦσιν. <361> ἄλλα τ' ἔθνη μυρία πλείονος γέμοντα
 15 πρὸς ἔλευθερίαν παρρησίας εἶκει. μόνοι δ' ὑμεῖς ἀδο-
 ξεῖτε δουλεύειν οἷς ὑποτέτακται τὰ πάντα, ποία στρα-
 τιᾶ, ποίοις πεποιθότες ὄπλοις; ποῦ μὲν ὁ στόλος ὑμῶν
 διαληψόμενος τὰς Ῥωμαίων θαλάττας; ποῦ δ' οἱ ταῖς
 ἐπιβολαῖς ἐξαρκέσοντες θησανροί; <362> πρὸς Αἴγυπ-
 20 τίους ἄρα καὶ πρὸς Ἀραβας οἷσθε κινεῖν τὸν πόλε-
 μον; οὐ περισκέψεσθε τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν; οὐ
 μετρήσετε τὴν ἑαυτῶν ἀσθένειαν; οὐ τὰ μὲν ὑμέτερα
 καὶ τῶν προσοίκων ἔθνῶν ἠττήθη πολλάκις, ἢ δ' ἐκεί-
 νων ἰσχύς διὰ τῆς οἰκουμένης ἀνίκητος; <363> μᾶλ-
 25 λον δὲ καὶ ταύτης ἐξήτησάν τι πλεον. οὐ γὰρ ἐξήρ-
 κεσεν αὐτοῖς ὄρος Εὐφράτης ὑπὸ τὴν ἀνατολήν, οὐδὲ
 τῶν προσαρκτίων Ἰστρος, ἢ τε μεσημβρινῇ μέχρη τῶν
 ἀοικήτων ἐρευνηθεῖσα Λιβύη, καὶ Γάδειρα πρὸς ἐσπέ-
 ραν· ἀλλ' ὑπὲρ ὠκεανὸν ἑτέραν ἐξήτησαν οἰκουμένην,
 30 καὶ μέχρη τῶν ἀνιστορήτων πρότερον Βρεττανῶν διή-
 νεγκαν τὰ ὄπλα. <364> τί οὖν; ὑμεῖς πλουσιώτεροι

Γαλατῶν, ἰσχυρότεροι Γερμανῶν, Ἑλλήνων συνετώτε-
 ροι, πλείους τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ἔστέ πάντων;
 τί τὸ πεποιθὸς ὑμᾶς κατὰ Ῥωμαίων ἐπαίρει; <365>
 χαλεπὸν τὸ δουλεύειν, ἔρεϊ τις. πόσῳ μᾶλλον Ἑλλη- 5
 σιν, οἱ τῶν ὑφ' ἡλίῳ πάντων εὐγενεῖα προύχειν δο-
 κοῦντες, καὶ τοσαύτην νεμόμενοι χώραν, ἔξ Ῥωμαίων
 ὑπείκουσι ῥάβδοις. τοσαύταις δὲ καὶ Μακεδόνες οἱ
 δικαιοτέρον ὑμῶν ὀφείλοντες ἐλευθερίας ἀντιποιεῖσθαι.
 <366> τί δ' αἱ πεντακόσiai τῆς Ἀσίας πόλεις; οὐ δίχα
 φρουρᾶς ἕνα προσκυνοῦσιν ἡγεμόνα καὶ τὰς ὑπατικὰς 10
 ῥάβδους; τί δεῖ λέγειν Ἠνιόχους τε καὶ Κόλχους καὶ
 τὸ τῶν Ταύρων φῦλον, Βοσπορανοὺς τε καὶ τὰ πε-
 ρίοικα τοῦ Πόντου καὶ τῆς Μαιώτιδος ἔθνη, <367>
 παρ' οἷς πρὶν μὲν οὐδ' οἰκεῖος ἐγγινώσκετο δεσπότης,
 νῦν δὲ τρισχιλίοις ὀπλίταις ὑποτάττεται, καὶ τετταρά- 15
 κοντα νῆες μακροαὶ τὴν πρὶν ἄπλωτον καὶ ἀγροίαν εἰ-
 ρηνεύουσι θάλατταν. <368> πόσα Βιθυνία καὶ Καπ-
 παδοκία καὶ τὸ Παμφύλιον ἔθνος Λύκιοί τε καὶ Κί-
 λικες ὑπὲρ ἐλευθερίας ἔχοντες εἰπεῖν, χωρὶς ὄπλων
 φορολογοῦνται; τί δέ; Θραῖκες οἱ πέντε μὲν εὔρος ἑπτὰ 20
 δὲ μῆκος ἡμερῶν χώραν διειληφότες, τραχυτέραν τε
 καὶ πολλῷ τῆς ὑμετέρας ὀχυρωτέραν καὶ βαθεῖ κρυμῷ
 τοὺς ἐπιστρατεύοντας ἀνακόπτουσιν, οὐχὶ δισχιλίοις
 Ῥωμαίων ὑπακούουσι φρουροῖς; <369> οἱ δ' ἀπὸ τού-
 των Ἰλλυριοὶ τὴν μέχρι Δαλματίας ἀποτεμνομένην 25
 Ἰστρῷ κατοικοῦντες οὐ δυσὶ μόνοις τάγμασιν ὑπεί-
 κουσι, μεθ' ὧν αὐτοὶ τὰς Δακῶν ἀνακόπτουσιν ὄρ-
 μάς; <370> οἱ δὲ τοσαυτάκις πρὸς ἐλευθερίαν ἀνα-
 χαιτίσαντες Δαλμάται, καὶ πρὸς τὸ μόνον αἰεὶ χειρω-
 θέντες τότε συλλεξάμενοι τὴν ἰσχὴν πάλιν ἀποστήναι, 30
 νῦν οὐχ ὑφ' ἐνὶ τάγματι Ῥωμαίων ἡσυχίαν ἄγουσιν;

<371> ἀλλὰ μὴν εἴ γέ τις εἰς ἀπόστασιν ὄφειλον
 ἀφορμαὶ μεγάλαι παροξύνειν, μάλιστα Γαλάτας ἐχρῆν,
 τοὺς οὕτως ὑπὸ τῆς φύσεως τετειχισμένους, ἐξ ἀνατο-
 λῆς μὲν ταῖς Ἄλπεσι, πρὸς ἄρκτω δὲ Ῥήνω ποταμῷ,
 5 μεσημβρινοῖς δὲ τοῖς Πυρρηναίοις ὕρεσιν, ὠκεανῷ δὲ
 πρὸς δυσμαῖς. <372> ἀλλὰ καίτοι τηλικαῦτα μὲν ἔρηκη
 προβεβλημένοι, πέντε δὲ καὶ τριακοσίοις πληθύνοντες
 ἔθνεσι, τὰς δὲ πηγὰς, ὡς ἂν τις εἴποι, τῆς εὐδαιμο-
 νίας ἐπιχωρίους ἔχοντες καὶ τοῖς ἀγαθοῖς σχεδὸν ὅλην
 10 ἐπικλύζοντες τὴν οἰκουμένην, ἀνέχονται Ῥωμαίων πρόσ-
 οδος ὄντες καὶ ταμιευόμενοι παρ' αὐτῶν τὴν οἰκείαν
 εὐδαιμονίαν. <373> καὶ τοῦθ' ὑπομένουσιν οὐ διὰ
 φρονημάτων μαλακίαν, οὐδὲ δι' ἀγένειαν, οἳ γε διή-
 νεγκαν ὀγδοήκοντ' ἔτη πόλεμον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας,
 15 ἀλλὰ μετὰ τῆς δυνάμεως Ῥωμαίων καὶ τὴν τύχην κα-
 ταπλαγέντες, ἥτις αὐτοῖς κατορθοῖ πλείονα τῶν ὄπλων.
 τοιγαροῦν ὑπὸ χιλίοις καὶ διακοσίοις στρατιώταις δου-
 λεύουσιν, ὧν ὀλίγου δεῖν πλείους ἔχουσι πόλεις.
 <374> οὐδ' Ἰβηροσιν ὁ γεωργούμενος χρυσὸς εἰς τὸν
 20 ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας πόλεμον ἐξήρκεσεν, οὐδὲ τὸ το-
 σοῦτον ἀπὸ Ῥωμαίων γῆς καὶ θαλάττης διάστημα,
 φῦλά τε Λυσιτανῶν καὶ Καντάβρων ἀρειμάνια, οὐδὲ
 γείτων ὠκεανὸς φοβερὰν καὶ τοῖς ἐπιχωρίοις ἄμπωτιν
 ἐπάγων, <375> ἀλλ' ὑπὲρ τὰς Ἡρακλείους στήλας ἐκ-
 25 τεῖναντες τὰ ὄπλα, καὶ διὰ νεφῶν ὀδεύσαντες τὰ
 Πυρρηναῖα ὄρη, καὶ τούτους ἐδουλώσαντο Ῥωμαῖοι·
 φρουρὰ δ' ἤρκεσε τῶν οὕτω δυσμάχων καὶ τοσοῦτον
 ἀπρωκισμένων ἐν τάγμα. <376> τίς ὑμῶν οὐκ ἀκοῆ
 παρείληφε τὸ Γερμανῶν πλήθος; ἀλκὴν μὲν γὰρ καὶ
 30 μεγέθη σωμάτων εἶδετε δήπου πολλάκις, ἐπεὶ παν-
 ταχοῦ Ῥωμαῖοι τοὺς τούτων αἰχμαλώτους ἔχουσιν·

<377> ἀλλ' οὔτοι γῆν μὲν ἀπειρον νεμόμενοι, μείζω
 δὲ τῶν σωμάτων ἔχοντες τὰ φρονήματα, καὶ τὴν μὲν
 ψυχὴν θανάτου καταφρονοῦσαν, τοὺς δὲ θυμοὺς τῶν
 ἀγριωτάτων θηρίων σφοδρότερους, Ῥῆνον τῆς ὀρυμῆς
 ὄρον ἔχουσι, καὶ Ῥωμαίων ὀκτὼ τάγμασι δαμαζόμενοι 5
 δουλεύουσι μὲν ἀλόντες, τὸ δ' ὄλον αὐτῶν ἔθνος φυγῆ
 διασώζεται. <378> σκέψασθε δὲ καὶ τὸ Βρεττανῶν τεῖ-
 χος οἱ τοῖς Ἱεροσολύμων τείχεσι πεπειθότες· καὶ γὰρ
 ἐκείνους περιβεβλημένους ὠκεανόν, καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς
 οἰκουμένης οὐκ ἐλάττονα νῆσον οἰκοῦντας, πλεύσαντες 10
 ἐδουλώσαντο Ῥωμαῖοι, τέτταρα δὲ τάγματα τὴν τοσαύ-
 την νῆσον διαφυλάττει. <379> καὶ τί δεῖ πολλὰ λέ-
 γειν, ὅπου καὶ Πάρθοι, τὸ πολεμικώτατον φῦλον, το-
 σούτων ἄρχοντες ἔθνῶν καὶ τηλικαύτην περιβεβλημένοι
 δύναμιν, ὀμήρους πέμπουσι Ῥωμαίοις, κάστιν ἐπὶ τῆς 15
 Ἰταλίας ἰδεῖν ἐν εἰρήνης προφάσει δουλεύουσαν τὴν
 ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς εὐγένειαν. <380> πάντων δὴ σχε-
 δὸν τῶν ὑφ' ἡλίῳ τὰ Ῥωμαίων ὄπλα προσκυνούντων,
 ὑμεῖς μόνοι πολεμήσετε; μηδὲ τὸ Καρχηδονίων τέλος
 σκοποῦντες, οἱ τὸν μέγαν ἀνχοῦντες Ἀννίβαν καὶ τὴν 20
 ἀπὸ Φοινίκων εὐγένειαν ὑπὸ τὴν Σκιπίωνος δεξιὰν
 ἔπεσον. <381> οὔτε δὲ Κυρηναῖοι τὸ Λακῶνων γένος,
 οὔτε Μαρμαρίδαι τὸ μέχρι τῆς διψάδος ἐκτεταμένον
 φῦλον, οὔθ' αἱ φοβεραὶ καὶ τοῖς ἀκούουσι Σύρταις,
 Νασαμῶνές τε καὶ Μαῦροι καὶ τὸ Νομάδων ἀπειρον 25
 πλῆθος, τὰς Ῥωμαίων ἀνέκοψαν ἀρετάς. <382> τὴν
 δὲ τρίτην τῆς οἰκουμένης μοῖραν, ἧς οὐδ' ἕξαριθμή-
 σασθαι τὰ ἔθνη θάδιον, ὀριζομένην Ἀτλαντικῷ τε πε-
 λάγει καὶ στήλαις Ἡρακλείοις, καὶ μέχρι τῆς Ἐρυνθρᾶς
 θαλάττης τοὺς ἀπείρους νέμουσαν Αἰθίοπας, ἐχειρῶ- 30
 σαντο μὲν ὄλην, <383> χωρὶς δὲ τῶν ἐτησίων καρπῶν,

οἱ μῆσιν ὀκτὼ τὸ κατὰ τὴν Ῥώμην πλῆθος τρέφουσι, κἄξωθεν παντοίως φορολογοῦνται, καὶ ταῖς χρεαῖαις τῆς ἡγεμονίας παρέχουσιν ἐτοιμοὺς τὰς εἰσφορὰς, οὐδὲν τῶν ἐπιταγμάτων ὥσπερ ὑμεῖς ὕβριν ἡγούμενοι, καί-
 5 περ ἑνὸς τάγματος αὐτοῖς παραμένοντος. <384> καὶ τί δεῖ πόρρωθεν ὑμῖν ὑποδεικνύναι τὴν Ῥωμαίων δύναμιν, παρὸν ἔξ Αἰγύπτου τῆς γειτνιώσεως, <385> ἣτις ἐκτεινομένη μέχρι Αἰθιοπῶν καὶ τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας, ὁμορὸς τ' οὔσα τῆς Ἰνδικῆς, πεντήκοντα πρὸς
 10 ταῖς ἑπτακοσίαις ἔχουσα μυριάδας ἀνθρώπων δίχα τῶν Ἀλεξάνδρειαν κατοικούντων, ὡς ἔνεστιν ἐκ τῆς καθ' ἐκάστην κεφαλὴν εἰσφορᾶς τεκμηρᾶσθαι, τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν οὐκ ἀδοξεῖ, καίτοι πηλίκον ἀποστάσεως κέντρον ἔχουσα τὴν Ἀλεξάνδρειαν πλῆθους τ' ἀνδρῶν
 15 ἔνεκα καὶ πλούτου, πρὸς δὲ καὶ μεγέθους. <386> μῆκος μὲν γ' αὐτῆς τριάκοντα σταδίων, εὖρος δ' οὐκ ἔλαττον δέκα· τοῦ δ' ἐνιαυσίου παρ' ὑμῶν φόρου καθ' ἓνα μῆνα πλέον Ῥωμαίοις παρέχει, καὶ τῶν χρημάτων ἔξωθεν τῆ Ῥώμῃ σῆτον μηνῶν τεττάρων· τετελείχεται
 20 δὲ πάντοθεν ἢ δυσβάτοις ἐρημίαις ἢ θαλάτταις ἀλιμένοις ἢ ποταμοῖς ἢ ἔλεσιν. <387> ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἰσχυρότερον εὐρέθη τῆς Ῥωμαίων τύχης, δύο δ' ἐγκαθήμενα τῆ πόλει τάγματα τὴν βαθεῖαν Αἴγυπτον ἅμα τῆ Μακεδόνων εὐγενεῖα χαλινοῖ. <388> τίνας οὖν
 25 ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐκ τῆς ἀοικήτου παραλήψεσθε συμμαχοὺς; οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τῆς οἰκουμένης πάντες εἰσὶ Ῥωμαῖοι, εἰ μὴ τις ὑπὲρ Εὐφράτην ἐκτείνει τὰς ἐλπίδας καὶ τοὺς ἐκ τῆς Ἀδιαβηνῆς ὁμοφύλους οἶεται προσ-
 30 αμνεῖν. <389> οἱ δ' οὔτε δι' αἰτίαν ἄλογον τηλικούτῳ πολέμῳ συνεμπλέξουσιν ἑαυτούς, οὔτε βουλευσαμένοις κακῶς ὁ Πάρθος ἐπιτρέψει· πρόνοια γὰρ αὐτῷ

τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἐκεχειρίας, καὶ παραβαίνειν οἰήσεται τὰς σπονδάς, ἂν τις τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐπὶ Ῥωμαίους ἴη. <390> λοιπὸν οὖν ἐπὶ τὴν τοῦ θεοῦ συμμαχίαν καταφευκτέον. ἀλλὰ καὶ τοῦτο παρὰ Ῥωμαίοις τέτακται· δίχα γὰρ θεοῦ συστήναι τηλικαύτην ἡγεμονίαν ἀδύνατον. <391> σκέψασθε δ' ὡς ὑμῖν τὸ τῆς θρησκείας ἄκρατον, εἰ καὶ πρὸς εὐχειρώτους πολεμοίητε, δυσδιοίκητον· καὶ δι' ἃ μάλιστα τὸν θεὸν ἐλπίζετε σύμμαχον, ταῦτ' ἀναγκαζόμενοι παραβαίνειν ἀποστρέψετε. <392> τηροῦντές γε μὴν τὰ τῶν ἐβδομάδων ἔθνη, καὶ πρὸς μηδεμίαν πρᾶξιν κινούμενοι, ῥαδίως ἀλώσεσθε καθάπερ οἱ πρόγονοι Πομπηίῳ, ταύτας μάλιστα τὰς ἡμέρας ἐνεργοὺς ποιησαμένῳ τῆς πολιορκίας ἐν αἷς ἤρπον οἱ πολιορκούμενοι. <393> παραβαίνοντες δ' ἐν τῷ πολέμῳ τὸν πάτριον νόμον, οὐκ οἶδ' ὑπὲρ ὅτου τὸ λοιπὸν ποιήσεσθε τὸν ἀγῶνα· σπουδῇ γὰρ ὑμῖν μία τὸ μὴ τῶν πατρίων τι καταλῦσαι. <394> πῶς δ' ἐπικαλέσεσθε τὸ θεῖον πρὸς τὴν ἄμυναν οἱ παραβάντες ἐκουσίως τὴν εἰς αὐτὸν θεραπείαν; ἐπαναιροῦνται δ' ἕκαστοι πόλεμον ἢ θεία πεποιθότες ἢ ἀνθρωπίνῃ βοηθείᾳ· ὅταν δὲ τὴν παρ' ἀμφοῖν τὸ εἶδος ἀποκόπῃ, φανερὰν ἄλωσιν οἱ πολεμοῦντες αἴρουνται. <395> τί δὴ κωλύει ταῖς ἑαυτῶν χερσὶ διαχρήσασθαι τέκνα καὶ γυναῖκας, καὶ τὴν περικαλλεστάτην πατρίδα ταύτην καταφλέξαι; μανέντες γὰρ οὕτω τό γε τῆς ἡτ- της ὄνειδος κερδήσετε. <396> καλόν, ὦ φίλοι, καλόν, ἕως ἔτι ἐν ὄρμῳ τὸ σκάφος, προσκείμεσθαι τὸν μέλλοντα χειμῶνα, μὴδ' εἰς μέσας τὰς θυέλλας ἀπὸ λιμένος ἀναχθῆναι· τοῖς μὲν γὰρ ἐξ ἀδήλων ἐπιπεσοῦσι δεινοῖς τὸ γοῦν ἐλεεῖσθαι περίεστιν, ὁ δ' εἰς πρόδηλον ἀπώλειαν ὀρμήσας καὶ προσονειδίζεται. <397> πλὴν

εἰ μὴ τις ὑπολαμβάνει κατὰ συνθήκας πολεμήσειν, καὶ Ῥωμαίους κρατήσαντας ὑμῶν μετριάσειν, ἀλλ' οὐκ εἰς ὑπόδειγμα τῶν ἄλλων ἔθνων καταφλέξειν μὲν τὴν ἱερὰν πόλιν, ἀναιρήσειν δὲ πᾶν ὑμῶν τὸ φῦλον. οὐδὲ
 5 γὰρ περιλειφθέντες φυγῆς εὐρήσετε τόπον, ἀπάντων ἐχόντων Ῥωμαίους δεσπότας ἢ δεδοικότες σχεῖν. <398> ὁ δὲ κίνδυνος οὐ τῶν ἐνθάδε μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ τὰς ἄλλας πόλεις κατοικούντων· οὐ γὰρ ἔστιν ἐπὶ τῆς οἰκουμένης δῆμος ὁ μὴ μοῖραν ὑμετέραν
 10 ἔχων. <399> οὓς ἅπαντας πολεμησάντων ὑμῶν κατασφάξουσιν οἱ διάφοροι, καὶ δι' ὀλίγων ἀνδρῶν κακοβουλίαν πᾶσα πληρωθήσεται πόλις Ἰουδαϊκοῦ φόνου. καὶ συγγνώμη μὲν τοῖς τοῦτο πράξασιν· ἂν δὲ μὴπραχθῆ, λογίσασθε πῶς πρὸς οὕτω φιλανθρωποὺς ὄπλα
 5 κινεῖν ἀνόσιον. <400> εἰσελθέτω δ' οἶκος ὑμᾶς, εἰ καὶ μὴ τέκνων καὶ γυναικῶν, ἀλλὰ τῆς γε μητροπόλεως ταύτης καὶ τῶν ἱερῶν περιβόλων. φείσασθε δὲ τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὸν ναὸν ἑαυτοῖς μετὰ τῶν ἀγίων τηρήσατε· ἀφέξονται γὰρ οὐκέτι Ῥωμαῖοι τούτων κρατήσαντες, ὧν φεισάμενοι πρότερον ἠχαρίστηνται. <401> μαρτύρομαι δ' ἐγὼ μὲν ὑμῶν τὰ ἅγια καὶ τοὺς ἱεροὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ καὶ πατρίδα τὴν κοινήν, ὥς οὐδὲν τῶν σωτηρίων ὑμῖν καθυφηκάμην. ὑμεῖς δὲ βουλευσάμενοι μὲν τὰ δέοντα κοινήν σὺν ἐμοὶ τὴν εἰρήνην ἔξετε, προαχθέντες δὲ τοῖς θυμοῖς χωρὶς ἐμοῦ κινδυνεύσετε.”

<402> τοσαῦτ' εἰπὼν ἐπεδάκρουσέ τε μετὰ τῆς ἀδελ- 5
 φῆς, καὶ τὸ πολὺ τῆς ὀργῆς αὐτῶν ἔπαυσε τοῖς δάκρυσιν. ἀνεβόων δ' οὐ Ῥωμαίοις ἀλλὰ Φλώρω, δι' ἃ πεπόνθασι, πολεμεῖν. <403> πρὸς ταῦθ' ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας ἄλλὰ τᾶργα ἔφη “Ῥωμαίοις ἤδη πολεμούν-

των ἐστίν. οὔτε γὰρ τῷ Καίσαρι δεδώκατε τὸν φόρον, καὶ τὰς στοὰς ἀπεκόψατε τὰς τῆς Ἀντωνίας. <404> ἀποσκευάσασθε δ' ἂν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστάσεως, εἰ ταύτας τε συνάψετε πάλιν καὶ τελέσετε τὴν εἰσφορὰν. οὐ γὰρ ἤδη γε Φλώρου τὸ φρούριόν ἐστίν, ἢ Φλώρω τὰ χρήματα δώσετε.

17 <405> τούτοις ὁ δῆμος ἐπέιθετο, καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς τε Βερενίκης ἀναβάντες εἰς τὸ ἱερὸν κατήρξαντο τῆς τῶν στοῶν δομῆσεως· εἰς δὲ τὰς κώμας οἱ τ' ἄρχοντες καὶ οἱ βουλευταὶ μερισθέντες τοὺς φόρους συνέλεγον. ταχέως δὲ τὰ τετταράκοντα τάλαντα (τοσοῦτον γὰρ ἔλιπεν) ἤθροίσθη. <406> καὶ τοῦ μὲν πολέμου τότε τὴν ἀπειλὴν οὕτω κατέστειλεν Ἀγρίππας· αὐτίς δ' ἐπειρᾶτο πείθειν τὸ πλῆθος ὑπακούειν Φλώρω, μέχρι ἂν ἀντ' αὐτοῦ πέμψῃ Καῖσαρ διάδοχον. πρὸς ὃ παροξυνθέντες ἐβλασφήμουν εἰς τὸν βασιλέα, καὶ πόλεως αὐτὸν ἐξεκέρυττον, ἐτόλμων δὲ τινες τῶν στασιαστῶν καὶ λίθους ἐπ' αὐτὸν βάλλειν. <407> ὁ δὲ βασιλεὺς τὴν ὁρμὴν τῶν νεωτεριζόντων ἀκατάσχετον ὄρων, καὶ χαλεπήνας ἐφ' οἷς προπεπηλάκιστο, τοὺς μὲν ἄρχοντας ἅμα τοῖς δυνατοῖς αὐτῶν ἔπεμπε πρὸς Φλώρον εἰς Καισάρειαν, ἵν' ἐκεῖνος ἐξ αὐτῶν ἀποδείξῃ τοὺς τὴν χώραν φορολογήσοντας, αὐτὸς δ' ἀνεχώρησεν εἰς τὴν βασιλείαν.

2 <408> κὰν τούτῳ τινὲς τῶν μάλιστα κινούντων τὸν πόλεμον συνελθόντες ὥρμησαν ἐπὶ φρούριόν τι καλούμενον Μασάδαν, καὶ καταλαβόντες αὐτὸ λάθρα τοὺς μὲν Ῥωμαίων φρουροὺς ἀπέσφαξαν, ἑτέροισι δὲ κατέστησαν ἰδίους. <409> ἅμα δὲ καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν Ἐλεάζαρος υἱὸς Ἀνανίου τοῦ ἀρχιερέως, νεανίας θρασύτατος, στρατηγῶν τότε τοὺς κατὰ τὴν λατρείαν λειτουρ-

γοῦντας ἀναπεΐθει μηδενὸς ἄλλοφύλου δῶρον ἢ θυ-
 σίαν προσδέχεσθαι. τοῦτο δ' ἦν τοῦ πρὸς Ῥωμαίους
 πολέμου καταβολή· τὴν γὰρ ὑπὲρ τούτων θυσίαν καὶ
 Καίσαρος ἀπέριψαν. <410> καὶ πολλὰ τῶν τ' ἀρχιε-
 5 ρέων καὶ τῶν γνωρίμων παρακαλοῦντων μὴ παραλιπεῖν
 τὸ ὑπὲρ τῶν ἡγεμόνων ἔθος, οὐκ ἐνέδοσαν, πολὺ μὲν
 καὶ τῷ σφετέρῳ πλήθει πεποιθότες (καὶ γὰρ τὸ ἀκμαιό-
 τατον τῶν νεωτεριζόντων συνήργει), μάλιστα δ' ἀφο-
 ρῶντες εἰς τὸν Ἑλεάζαρον στρατηγοῦντα.

10 <411> συνελθόντες οὖν οἱ δυνατοὶ τοῖς ἀρχιερεῦ- 3
 σιν εἰς ταῦτό καὶ τοῖς τῶν Φαρισαίων γνωρίμοις, ὡς
 ἐπ' ἀνηκέστοις ἤδη συμφοραῖς ἐβουλεύοντο περὶ τῶν
 ὄλων· καὶ δόξαν ἀποπειραθῆναι τῶν στασιαστῶν λό-
 γοις, πρὸ τῆς χαλκῆς πύλης ἀθροίζουσι τὸν δῆμον,
 15 ἥτις ἦν τοῦ ἔνδου ἱεροῦ τετραμμένη πρὸς ἀνατολὴν
 ἡλίου. <412> καὶ πρῶτον αὐτῶν πολλὰ πρὸς τὴν τόλ-
 μαν τῆς ἀποστάσεως χαλεπήναντες καὶ τὸ τηλικούτου
 ἐπισεΐειν τῇ πατρίδι πόλεμον, ἔπειτα τῆς προφάσεως
 τὸ ἄλογον διήλεγχον, φάμενοι τοὺς μὲν προγόνους
 20 αὐτῶν κεκοσμηκέναι τὸν ναὸν ἐκ τῶν ἄλλοφύλων τὸ
 πλεόν, ἀεὶ προσδεχομένους τὰς ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ἐθνῶν
 δωρεάς, <413> κοῦ μόνον οὐ διακεκωλυκέναι θυσίας
 τινῶν (τοῦτο γὰρ ἀσεβέστατον), ἀλλὰ καὶ τὰ βλεπό-
 μενα καὶ τὰ παραμένοντα τὸν τοσοῦτον χρόνον ἀναθή-
 25 ματα περὶ τῷ ἱερῷ καθιδρυκέναι. <414> αὐτοὺς δὲ
 νῦν ἐρεθίζοντας τὰ Ῥωμαίων ὄπλα, καὶ μνηστευομέ-
 νους τὸν ἀπ' ἐκείνων πόλεμον, καινοτομεῖν θρησκείαν
 ξένην, καὶ μετὰ τοῦ κινδύνου καταψηφίσασθαι τῆς πό-
 λεως ἀσέβειαν, εἰ παρὰ μόνοις Ἰουδαίοις οὔτε θύσει
 30 τις ἄλλότριος οὔτε προσκυνήσει. <415> κὰν μὲν ἐπ'
 ἰδιώτου τις ἐνὸς τοῦτον εἰσφέρῃ τὸν νόμον, ἀγανακ-

τεῖν ὡς ὀριζομένης ἀπανθρωπίας, περιορᾶν δ' ὅτε Ῥωμαῖοι καὶ ὁ Καῖσαρ ἔκσπονδοι γίνονται. <416> δεδοικέναι μέντοι μὴ τὰς ὑπὲρ ἐκείνων ἀπορρίψαντες θυσίας κωλυθῶσι θύειν καὶ τὰς ὑπὲρ ἑαυτῶν, γένηται τ' ἔκσπονδος τῆς ἡγεμονίας ἢ πόλις, εἰ μὴ ταχέως σωφρονήσαντες ἀποδώσουσι τὰς θυσίας, καὶ πρὶν ἐξελεθεῖν ἐφ' οὓς ὑβρίκασι τὴν φήμην, διορθώσονται τὴν ὕβριν.

- 4 <417> ἅμα ταῦτα λέγοντες παρῆγον τοὺς ἐμπείρους τῶν πατρίων ἱερεῖς, ἀφηγουμένους ὅτι πάντες οἱ πρό- 10 γονοὶ τὰς παρὰ τῶν ἀλλογενῶν θυσίας ἀπεδέχοντο. προσεῖχε δ' οὐδεὶς τῶν νεωτεριζόντων, ἀλλ' οὐδὲ προσῆσαν οἱ λειτουργοί, τὴν τοῦ πολέμου καταβολὴν ἐνσκευαζόμενοι. <418> συνιδόντες οὖν οἱ δυνατοὶ τὴν τε στάσιν ἤδη δυσκαθαίρετον ὑπ' αὐτῶν οὖσαν καὶ 15 τὸν ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων κίνδυνον ἐπὶ πρώτους αὐτοὺς ἀφιζόμενον, ἀπεσκευάζοντο τὰς αἰτίας, καὶ πρέσβεις οὓς μὲν πρὸς Φλώρον ἔπεμψαν, ὧν ἦρχεν νίδος Ἀνανίου Σίμων, οὓς δὲ πρὸς Ἀγρίππαν, ἐν οἷς ἦσαν ἐπίσημοι Σαῦλός τε καὶ Ἀντίπας καὶ Κοστόβαρος, προσ- 20 ἦκοντες τῷ βασιλεῖ κατὰ γένος. <419> ἐδέοντο δ' ἀμφοτέρων ἀναβῆναι μετὰ δυνάμεως εἰς τὴν πόλιν, καὶ πρὶν γενέσθαι δυσκαθαίρετον, ἐπικόψαι τὴν στάσιν. <420> Φλώρω μὲν οὖν τὸ δεινὸν εὐαγγέλιον ἦν, καὶ προηρημένος ἐξάπτειν τὸν πόλεμον οὐδὲν ἀπεκρίνατο 25 τοῖς πρεσβευταῖς. <421> Ἀγρίππας δὲ κηδόμενος ἐπ' ἴσης τῶν τ' ἀφισταμένων καὶ πρὸς οὓς ὁ πόλεμος ἡγείρετο, βουλόμενός τε Ῥωμαίοις μὲν Ἰουδαίους σώζεσθαι Ἰουδαίοις δὲ τὸ ἱερόν καὶ τὴν μητρόπολιν, ἀλλ' οὐδ' αὐτῷ λυσιτελήσειν τὴν ταραχὴν ἐπιστάμενος, 30 ἔπεμψε τοὺς ἐπαμνησύντας τῷ δήμῳ τρισχιλίους ἰπ-

πεῖς, Ἀδρανίτας τε καὶ Βαταναίους καὶ Τραχωνίτας, ὑπὸ Δαρείῳ μὲν ἰππάρχῳ, στρατηγῷ δὲ τῷ Ἰακίμου Φιλίπῳ.

<422> τούτοις θαρρήσαντες οἱ δυνατοὶ σὺν τοῖς 5
 5 ἀρχιερεῦσι, καὶ πᾶν ὄσον τοῦ πλήθους εἰρήνην ἠγάπα, τὴν ἄνω καταλαμβάνονται πόλιν· τῆς κάτω γὰρ τὸ στασιάζον ἐκράτει καὶ τοῦ ἱεροῦ. <423> χερμάσι μὲν οὖν καὶ τοῖς ἐκηβόλοις ἀδιαλείπτως ἐχρῶντο, καὶ συν-
 εχεῖς ἦσαν βελῶν ἀφέσεις ἐξ ἑκατέρων τῶν κλιμάτων.
 10 ἔστι δ' ὅτε καὶ κατὰ λόχους ἐκτρέχοντες συστάδην ἐμάχοντο, τόλμαις μὲν οἱ στασιασταὶ προύχοντες, ἐμ-
 πειρία δ' οἱ βασιλικοί. <424> καὶ τούτοις μὲν ἦν ἀγῶν τοῦ ἱεροῦ κρατῆσαι μάλιστα καὶ τοὺς μιαίνοντας τὸν ναὸν ἐξελάσαι, τοῖς δὲ περὶ τὸν Ἐλεάζαρον στα-
 15 σιασταῖς, πρὸς οἷς εἶχον καὶ τὴν ἄνω πόλιν προσλα-
 βεῖν. ἐπτα μὲν οὖν ἡμέραις συχνὸς ἀμφοτέρων φόνος ἐγίνετο, καὶ οὐδέτεροι τοῦ καταληφθέντος μέρους εἶκον· <425> τῇ δ' ἐξῆς τῆς τῶν ξυλοφοριῶν ἑορτῆς 6
 οὔσης, ἐν ἣ ἅσιν ἔθος ἦν ὕλην τῷ βωμῷ προσφέρειν,
 20 ὅπως μήποτε τροφή τῷ πυρὶ λείποιτο (διαμένει γὰρ ἄσβεστον αἰεί), τοὺς μὲν διαφόρους τῆς θρησκείας ἐξέ-
 κλεισαν, τῷ δ' ἀσθενεῖ λαῷ συνεισρύνοντας πολλοὺς τῶν σικαρίων (οὕτω γὰρ ἐκάλουν τοὺς ληστὰς ἔχοντας ὑπὸ τοῖς κόλποις τὰ ξίφη) προσλαβόντες θαρραλεώτε-
 25 ρον ἤπτοντο τῆς ἐπιθέσεως. <426> ἠττώντο δ' οἱ βα-
 σιλικοὶ πλήθει τε καὶ τόλμῃ, καὶ βιασαμένοις εἶκον ἐκ τῆς ἄνω πόλεως. οἱ δ' ἐπιπεσόντες τὴν τ' Ἀνανίου τοῦ ἀρχιερέως οἰκίαν καὶ τὰ Ἀργίππα καὶ τὰ Βερενί-
 κης κατέκαυσαν βασίλεια· <427> μεθ' ἃ τὸ πῦρ ἐπὶ
 30 τὰ ἀρχεῖα ἔφερον, ἀφανίσαι σπεύδοντες τὰ συμβόλαια τῶν δεδανεικῶτων καὶ τὰς εἰσπράξεις ἀποκόψαι τῶν

χρεῶν, ὅπως αὐτοί τε πλῆθος προσλάβωσι τῶν ὀφελ-
 ληθέντων καὶ μετ' ἀδείας τοῖς εὐπόροις ἐπαναστήσωσι
 τοὺς ἀπόρους. φυγόντων δὲ τῶν πρὸς τῷ γραμματο-
 φυλακείῳ τὸ πῦρ ἐνέεισαν. <428> ἐπεὶ δὲ τὰ νεῦρα τῆς
 πόλεως κατέφλεξαν, ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς ἐχώρουν. ἔνθα δὴ 5
 τῶν δυνατῶν καὶ τῶν ἀρχιερέων οἱ μὲν εἰς τοὺς ὑπο-
 νόμους καταδύντες διελάνθανον, <429> οἱ δὲ σὺν τοῖς
 βασιλικοῖς εἰς τὴν ἀνωτέρω καταφυγόντες ἀλλήν τα-
 χέως ἀπέκλεισαν τὰς πύλας, σὺν οἷς Ἀνανίας ὁ ἀρχιε-
 ρεὺς Ἐζεκίας θ' ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ οἱ πρεσβεύσαντες 10
 πρὸς Ἀγρίππαν ἦσαν.

<430> τότε μὲν οὖν τῇ νίκῃ καὶ τοῖς ἐμπρησθεῖσιν
 7 ἀρκεσθέντες ἀνεπαύσαντο, τῇ δ' ἐξῆς (πεντεκαίδεκάτῃ
 δ' ἦν Λῶου μηνός) ὥρμησαν ἐπὶ τὴν Ἀντωνίαν, καὶ
 τοὺς ἐν αὐτῇ φρουροὺς δυσὶν ἡμέραις πολιορκήσαντες 15
 αὐτούς θ' εἶλον καὶ κατέσφαξαν καὶ τὸ φρούριον
 ἐνέπρησαν. <431> ἔπειτα μετέβαινον εἰς τὴν ἀλλήν
 εἰς ἣν οἱ βασιλικοὶ κατέφυγον, καὶ διανείμαντες σφᾶς
 αὐτοὺς εἰς τέτταρα μέρη τῶν τειχῶν ἐπειρῶντο. τῶν
 δ' ἔνδον πρὸς ἐκδρομὴν μὲν οὐδεὶς ἐθάρρει διὰ τὸ 20
 πλῆθος τῶν ἐφεστῶτων, διστάμενοι δ' ἐπὶ τὰ θωρακεῖα
 καὶ τοὺς πύργους ἔβαλλον τοὺς προσιόντας, καὶ συ-
 χροὶ τῶν ληστῶν ὑπὸ τοῖς τείχεσιν ἐπιπτον. <432>
 οὔτε δὲ νυκτὸς οὔθ' ἡμέρας διέλιπεν ἡ συμβολή, τῶν
 μὲν στασιαστῶν ἀπαγορεύσειν τοὺς ἔνδον οἰομένων 25
 ἐνδεία τροφῆς, τῶν δ' ἔνδοθεν καμάτῳ τοὺς πολιορκ-
 κοῦντας.

8 <433> κὰν τούτῳ Μαννάμος τις, υἱὸς Ἰούδα τοῦ
 καλουμένου Γαλιλαίου, ὃς ἦν σοφιστὴς δεινότατος, ὁ
 καὶ ἐπὶ Κυρινίου ποτὲ Ἰουδαίους ὀνειδίσας ὅτι Ῥω- 31
 μαίοις ὑπετάττοντο μετὰ τὸν θεόν, ἀναλαβὼν τοὺς

γνωρίμους ἀνεχώρησεν εἰς Μασάδαν, <434> ἔνθα τὴν Ἡρώδου τοῦ βασιλέως ὀπλοθήκην ἀναρρήξας, καὶ πρὸς τοῖς δημόταις ἑτέροισι ληστὰς καθοπλίσας, τούτοις τε χρώμενος δορυφόροις οἷα δὴ βασιλεὺς ἐπάνεισιν εἰς Ἰε-
5 ροσόλυμα, καὶ γενόμενος ἡγεμὼν τῆς στάσεως διέταττε τὴν πολιορκίαν. <435> ἀπορία δ' ἦν ὀργάνων, καὶ φανερῶς ὑπορύττειν τὸ τεῖχος οὐχ οἷόν τ' ἦν ἀνωθεν βαλλομένους. ὑπόνομον δὲ πόρρωθεν ἐφ' ἓνα τῶν πύργων διορῶζαντες ἀνακριμνᾶσιν αὐτόν, ἔπειτα τὴν
10 ἀνέχουσιν ὕλην ἐμπρήσαντες ἐξῆλθον. <436> ὑποκαέντων δὲ τῶν στηριγμάτων ὁ μὲν πύργος ἐξαίφνης κατασείεται, τεῖχος δ' ἕτερον ἔνδοθεν ἀντωκοδομημέ-
νον διεφάνη· τὴν γὰρ ἐπιβουλήν αὐτῶν προαισθόμε-
νοι, τάχα καὶ τοῦ πύργου κινηθέντος ὡς ὑπωρύττετο,
15 δεύτερον ἑαυτοῖς ἔρυμα κατεσκεύασαν. <437> πρὸς ὃ τῶν μὲν ἀδοκῆτως ἰδόντων καὶ κρατεῖν ἤδη πεπεισμέ-
νων κατάπληξις ἦν, οἱ δ' ἔνδοθεν πρὸς τε τὸν Μα-
νάιμον καὶ τοὺς ἐξάρχοντας τῆς στάσεως ἔπεμπον, ἀξιοῦντες ἐξελθεῖν ὑπόσπονδοι. <438> καὶ δοθέν μόν-
20 νοις τοῖς βασιλικοῖς καὶ τοῖς ἐπιχωροῖς, οἱ μὲν ἐξῆ-
σαν, ἀθυμία δὲ τοὺς Ῥωμαίους καταλειφθέντας μόν-
ους ὑπέλαβεν· οὔτε γὰρ βιάσασθαι τοσοῦτον πλῆθος ἐδύναντο, καὶ τὸ δεξιὰς αἰτεῖν ὄνειδος ὑπελάμβανον,
πρὸς τῷ μηδὲ πιστεύειν εἰ δίδοιτο. <439> καταλιπόν-
5 τες δὲ τὸ στρατόπεδον ὡς εὐάλωτον, ἐπὶ τοὺς βασιλι-
κοὺς ἀνέφυγον πύργους, τὸν δ' Ἴππικὸν καλούμενον
καὶ τὸν Φασάηλον καὶ τὸν Μαριάμην. <440> οἱ δὲ περὶ τὸν Μανάιμον εἰσπεσόντες ὅθεν οἱ στρατιῶται
διέφυγον, ὅσους τ' αὐτῶν κατέλαβον μὴ φθάσαντας
ἀνελθεῖν διέφθειραν, καὶ τὰς ἀποσκευὰς διαρπάσαντες
ἐνέπρησαν τὸ στρατόπεδον.

<441> ταῦτα μὲν οὖν ἔκτη Γορπιαίου μηνὸς ἐπρά-
 9 χθη· κατὰ δὲ τὴν ἐπιούσαν ὃ τ' ἀρχιερεὺς Ἀνανίας
 περὶ τὸν τῆς βασιλικῆς αὐλῆς εὐριπον διαλανθάνων
 ἀλίσκεται, καὶ πρὸς τῶν ληστῶν ἀναιρεῖται σὺν Ἐζεκίᾳ
 τὰδελφῶ· καὶ τοὺς πύργους περισχόντες οἱ στασιασταὶ 5
 παρεφύλαττον, μὴ τις τῶν στρατιωτῶν διαφύγοι.
 <442> τὸν δὲ Μανάιμον ἢ τε τῶν ὀχυρῶν καταστρο-
 φή χωρίων καὶ ὁ τοῦ ἀρχιερέως Ἀνανίου θάνατος
 ἐτύφωσεν εἰς ὀμότητα, καὶ μηδένα νομίζων ἔχειν ἐπὶ
 τοῖς πράγμασιν ἀντίπαλον ἀφόρητος ἦν τύραννος. 10
 <443> ἐπανίστανται δ' οἱ περὶ τὸν Ἐλεάζαρον αὐτῶ,
 καὶ λόγον ἀλλήλοις δόντες ὡς οὐ χρὴ Ῥωμαίων ἀπο-
 στάντας δι' ἐλευθερίας πόθον καταπροέσθαι ταύτην
 οἰκείῳ δημίῳ, καὶ δεσπότην φέρειν, εἰ καὶ μηδὲν πράτ-
 τοι βίαιον, ἀλλ' οὖν ἑαυτῶν ταπεινότερον (εἰ γὰρ καὶ 15
 δέοι τινὰ τῶν ὄλων ἀφηγεῖσθαι, παντὶ μᾶλλον ἢ ἐκεί-
 νῳ προσήκειν), συντίθενται, καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν ἐπέ-
 χεῖρουν αὐτῶ· <444> σοβαρὸς γὰρ ἀναβεβήκει προσ-
 κυνήσων, ἐσθῆτί τε βασιλικῇ κεκοσμημένος καὶ τοὺς
 ζηλωτὰς ἐνόπλους ἐφελκόμενος. <445> ὡς δ' οἱ περὶ 20
 τὸν Ἐλεάζαρον ἐπ' αὐτὸν ὄρησαν, ὃ τε λοιπὸς δῆμος
 λίθους ἀρπάσαντες τὸν σοφιστὴν ἔβαλλον, οἴομενοι
 τούτου καταλυθέντος διαστρέψειν ὅλην τὴν στάσιν,
 <446> πρὸς ὀλίγον οἱ περὶ τὸν Μανάιμον ἀντισχόντες,
 ὡς εἶδον πᾶν ἐπ' αὐτοὺς τὸ πλῆθος ὄρησαν, ἔφευγον 21
 ὅπη τις ἴσχυεν· καὶ φόνοσ μὲν ἦν τῶν καταληφθέν-
 των, ἔρευνα δὲ τῶν ἀποκρυπτομένων. <447> καὶ διε-
 σώθησαν ὀλίγοι, λάθρα διαδράντες εἰς Μασάδαν, σὺν
 οἷς Ἐλεάζαρος υἱὸς Ἰαείρου, προσήκων τῶ Μαναΐμῳ
 κατὰ γένος, ὃς ὕστερον ἐτυράνησε τῆς Μασάδας. 3
 <448> αὐτόν τε τὸν Μανάιμον εἰς τὸν καλούμενον

Ὁφλᾶν συμφυρόντα κάκει ταπεινῶς ὑπολανθάνοντα
 ζωργήσαντες εἰς τὸ φανερὸν ἐξείκυσαν, καὶ πολλαῖς
 αἰκισάμενοι βασάνοις ἀνείλον· ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ὑπ'
 αὐτὸν ἡγεμόνας, τὸν τ' ἐπισημότατον τῆς τυραννίδος
 5 ὑπηρέτην Ἀφάλωμον.

<449> ὁ μὲν οὖν δῆμος, ὡς ἔφην, εἰς ταῦτα συν- 10
 ἤργησεν ἐλπίζων τινὰ τῆς ὄλης στάσεως λαμβάνειν
 διόρθωσιν· οἱ δ' οὐ καταλῦσαι τὸν πόλεμον σπεύδον-
 τες, ἀλλὰ ἀδεέστερον πολεμεῖν, Μανάιμον ἀνηγήκεσαν.
 10 <450> ἀμέλει τοῦ δήμου πολλὰ τοῖς στρατιώταις ἀνεῖ-
 ναι τὴν πολιορκίαν παρακαλοῦντος, οἱ δὲ προσέκειντο
 χαλεπότερον, μέχρι μηκέτ' ἀντέχοντες οἱ περὶ τὸν Με-
 τίλιον (οὗτος γὰρ ἦν τῶν Ῥωμαίων ἑπαρχος) διαπέμ-
 πονται πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἐλεάζαρον, ἐξαιτούμενοι
 15 μόνας τὰς ψυχὰς ὑποσπόνδους, τὰ δ' ὄπλα καὶ τὴν
 λοιπὴν κτῆσιν παραδώσειν λέγοντες. <451> οἱ δὲ καὶ
 τὴν ἰκεσίαν ἀρπάσαντες, ἀνέπεμψαν πρὸς αὐτοὺς
 Γωρίωνά τε Νικομήδους υἱὸν καὶ Ἀνανίαν Σαδδουκὶ
 καὶ Ἰούδαν Ἰωνάθου, δεξιὰς τε καὶ ὄρκους δώσοντας.
 20 ὧν γενομένων κατήγε τοὺς στρατιώτας ὁ Μετίλιος.
 <452> οἱ δὲ μέχρι μὲν ἦσαν ἐν τοῖς ὄπλοις, οὔτ' ἐπε-
 χεῖρει τις τῶν στασιαστῶν αὐτοῖς οὔτ' ἐνέφαινεν ἐπι-
 βουλήν· ὡς δὲ κατὰ τὰς συνθήκας ἅπαντες ἀπέθεντο
 τοὺς θυρεοὺς καὶ τὰ ξίφη, <453> καὶ μηδὲν ἔθ' ὑπο-
 25 πτεύοντες ἀνεχώρουν, ὥρμησαν ἐπ' αὐτοὺς οἱ περὶ
 τὸν Ἐλεάζαρον, καὶ περισχόντες ἀνήρουν οὔτ' ἀμυνο-
 μένους οὔθ' ἰκετεύοντας, μόνας δὲ τὰς συνθήκας καὶ
 τοὺς ὄρκους ἀναβοῶντας. <454> οἱ μὲν οὖν οὕτως
 ὡμῶς ἀπεσφάγησαν ἅπαντες πλην Μετιλίου (τοῦτον
 30 γὰρ ἰκετεύσαντα καὶ μέχρι περιτομῆς ἰουδαΐσειν ὑπο-
 σχόμενον διέσωσαν μόνον), τὸ δὲ πάθος Ῥωμαίοις μὲν

ἦν κοῦφον (ἐκ γὰρ ἀπλέτου δυνάμεως ἀπανηλώθησαν ὀλίγοι), Ἰουδαίους δὲ προοίμιον ἀλώσεως ἔδοξε. <455> καὶ κατιδόντες ἀνηκέστους μὲν ἤδη τὰς αἰτίας τοῦ πολέμου, τὴν δὲ πόλιν τηλικούτῳ μιάσματι πεφυρμένην ἐξ οὗ δαιμονίον τι μῆριμα προσδοκᾶν εἰκὸς ἦν, 5 εἰ καὶ μὴ τὴν ἐκ Ῥωμαίων ἄμυναν, ἐπένθουν δημοσία, καὶ πλήρης μὲν κατηφείας ἦν ἡ πόλις, ἕκαστος δὲ τῶν μετρίων ὡς αὐτὸς ὑπὲρ τῶν στασιαστῶν δίκας δώσων ἐτετάρακτο. <456> καὶ γὰρ δὴ σαββάτῳ συνέβη πραχθῆναι τὸν φόνον, ἐν ᾧ διὰ τὴν θρησκείαν 10 καὶ τῶν ὀσίων ἔργων ἔχουσιν ἐκεχειρίαν.

18 <457> τῆς δ' αὐτῆς ἡμέρας καὶ ὥρας, ὥσπερ ἐκ δαιμονίου προνοίας, ἀνήρουν οἱ Καισαρεῖς τοὺς παρ' αὐτοῖς Ἰουδαίους, ὡς ὑπὸ μίαν ὥραν ἀποσφαγῆναι μὲν ὑπὲρ δισμυρίους, κενωθῆναι δὲ πᾶσαν Ἰουδαίων 15 τὴν Καισάρειαν· καὶ γὰρ τοὺς διαφεύγοντας ὁ Φλώρος συλλαβὼν κατήγαγε δεσμώτας εἰς τὰ νεώρια. <458> πρὸς δὲ τὴν ἐκ τῆς Καισαρείας πληγὴν ὅλον τὸ ἔθνος ἐξαγριοῦται, καὶ διαμερισθέντες τὰς τε κώμας τῶν Σύρων καὶ τὰς προσεχεῖς ἐπόρθουν πόλεις, Φιλαδέλ- 20 φειάν τε καὶ Σεβωνῆτιν καὶ Γέρασαν καὶ Πέλλαν καὶ Σκνθόπολιν. <459> ἔπειτα Γαδάροις καὶ Ἴππῳ καὶ τῇ Γαυλανίτιδι προσπεσόντες, καὶ τὰς μὲν καταστρεψάμενοι τὰς δ' ὑποπρήσαντες, ἐχώρουν ἐπὶ Κέδασαν τὴν Τυρίων καὶ Πτολεμαῖδα Γάβαν τε καὶ Καισάρειαν. 25 <460> ἀντέσχε δ' οὐδὲ Σεβαστὴ ταῖς ὀρμαῖς αὐτῶν, οὐδ' Ἀσκάλων· ἀλλ' ἐπὶ ταύταις πυρποληθείσαις Ἀνθηδόνα καὶ Γάζαν κατέσκαπτον. πολλὰ δὲ περὶ ἐκάστην τούτων τῶν πόλεων ἀνηρπάζοντο κῶμαι, καὶ τῶν ἀλισκομένων ἀνδρῶν φόνος ἦν ἄπειρος. 30

2 <461> οὐ μὴν οἱ Σύροι τῶν Ἰουδαίων ἔλαττον

πλήθος ἀνήρουν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι
λαβανομένους ἀπέσφαττον οὐ μόνον κατὰ μῖσος, ὡς
πρότερον, ἀλλ' ἤδη καὶ τὸν ἐφ' ἑαυτοῖς κίνδυνον
φθάνοντες. <462> δεινὴ δ' ὄλην τὴν Συρίαν ἐπέιχε
5 ταραχὴ, καὶ πᾶσα πόλις εἰς δύο διήρητο στρατόπεδα·
σωτηρία δὲ τοῖς ἑτέροις ἦν τὸ τοὺς ἑτέρους φθάσαι.
<463> καὶ τὰς μὲν ἡμέρας ἐν αἵματι διήγον, τὰς δὲ
νύκτας δέει χαλεπωτέρας. ἀπεσκευάσθαι γὰρ τοὺς
'Ιουδαίους δοκοῦντες ἕκαστοι τοὺς ἰουδαίζοντας εἶχον
10 ἐν ὑποψίᾳ, καὶ τὸ παρ' ἑκάστοις ἀμφίβολον οὐτ' ἀνε-
λεῖν τις προχείρως ὑπέμενε, καὶ μειμιγμένον ὡς βε-
βαίως ἀλλόφυλον ἐφοβεῖτο. <464> προυκαλεῖτο δ' ἐπὶ
τὰς σφαγὰς τῶν διαφόρων καὶ τοὺς πάλαι πραοτά-
τους εἶναι δοκοῦντας ἢ πλεονεξία· τὰς γὰρ οὐσίας
15 τῶν ἀναιρεθέντων ἀδεῶς διήρπαζον, καὶ καθάπερ ἐκ
παρατάξεως τὰ σκῦλα τῶν ἀνηρημένων εἰς τοὺς σφε-
τέρους οἴκους μετέφερον· ἔνδοξός τ' ἦν ὁ πλεῖστα κερ-
δάνας ὡς κατισχύσας πλειόνων. <465> ἦν δ' ἰδεῖν
τὰς πόλεις μεστὰς ἀτάφων σωμάτων, καὶ νεκροὺς ἅμα
20 νηπίοις γέροντας ἐρριμμένους, γύναιά τε μηδὲ τῆς
ἐπ' αἰδοῖ σκέπης μετεληφότα, καὶ πᾶσαν μὲν τὴν
ἐπαρχίαν μεστὴν ἀδιηγῆτων συμφορῶν, μείζονα δὲ
τῶν ἑκάστοτε τολμωμένων τὴν ἐπὶ τοῖς ἀπειλουμένοις
ἀνάτασιν.

25 <466> μέχρι μὲν δὴ τούτων 'Ιουδαίους πρὸς τὸ 3
ἀλλόφυλον ἦσαν συμβολαί· κατατρέχοντες δ' εἰς Σκυ-
θόπολιν τοὺς παρ' ἐκείνοις 'Ιουδαίους ἐπέιρασαν πο-
λεμίους· ταξάμενοι γὰρ μετὰ τῶν Σκυθοπολιτῶν, καὶ
τῆς ἑαυτῶν ἀσφαλείας ἐν δευτέρῳ θέμενοι τὴν συγγέ-
0 νειαν, ὁμόσε τοῖς ὁμοφύλοις ἐχώρουν. ὑπωπτεύθη δ'
αὐτῶν καὶ τὸ λίαν πρόθυμον. <467> οἱ γοῦν Σκυθο-

πολιται δεισαντες μη νυκτω επιχειρήσωσι τῇ πόλει
καὶ μετὰ μεγάλης αὐτῶν συμφορᾶς τοῖς οἰκείοις ἀπο-
λογήσονται περὶ τῆς ἀποστάσεως, ἐκέλευον αὐτούς, εἰ
βούλονται τὴν ὁμόνοιαν βεβαιῶσαι καὶ τὸ πρὸς τοὺς
ἄλλοεθνεῖς πιστὸν ἐπιδείξασθαι, μεταβαίνειν ἅμα ταῖς
γενεαῖς εἰς τὸ ἄλλος. <468> τῶν δὲ ποιησάντων τὸ
προσταχθὲν χωρὶς ὑποψίας, δύο μὲν ἡμέρας ἠρέμησαν
οἱ Σκυθοπολιται, τὴν πίστιν αὐτῶν δελεάζοντες, τῇ
δὲ τρίτῃ νυκτὶ παρατηρήσαντες οὓς μὲν ἀφυλάκτους
οὓς δὲ κοιμωμένους, ἅπαντας ἀπέσφαξαν, ὄντας τὸν
ἀριθμὸν ὑπὲρ μυρίους καὶ τρισχιλίους, τὰς τε κτήσεις
διήρπασαν ἅπαντων.

4 <469> ἄξιον δ' ἀφηγήσασθαι καὶ τὸ Σίμωνος πά-
θος, ὃς υἱὸς μὲν ἦν Σαούλου τινὸς τῶν οὐκ ἀσήμεν,
ῥώμη δὲ σώματος καὶ τόλμη διαφέρων ἐπὶ κακῶ τῶν
ὁμοφύλων ἀμφοτέροις κατεχρήσατο. <470> προῖων
γοῦν ὁσημέραι πολλοὺς μὲν ἀνήρει τῶν πρὸς τῇ Σκυ-
θοπόλει Ἰουδαίων, τρεπόμενος δὲ πολλάκις αὐτοὺς
πάντας μόνος ἦν ῥοπή τῆς παρατάξεως. <471> περιέρ-
χεται δ' αὐτὸν ἀξία ποινὴ τοῦ συγγενικοῦ φόνου. ἐπεὶ
γὰρ περισχόντες οἱ Σκυθοπολιται κατηκόντιζον αὐτοὺς
ἀνὰ τὸ ἄλλος, σπασάμενος τὸ ξίφος ἐπ' οὐδένα μὲν τρέ-
πεται τῶν πολεμίων (καὶ γὰρ ἑώρα τὸ πλῆθος ἀνήνυ-
τον), ἀναβοήσας δὲ μάλα ἐκπαθῶς· <472> 'ἄξιά γ' ὦν
ἔδρασα καθ' ὑμῶν, πάσχω, Σκυθοπολιται, ὅτι τοσοῦτω
φόνῳ συγγενῶν τὴν πρὸς αὐτοὺς εὐνοίαν ἐπιστωσάμην.
τοιγαροῦν οἷς ἀπιστον μὲν εὐλόγως εὐρηται τὸ ἀλλό-
φυλον, ἠσέβηται δ' εἰς ἔσχατα τὸ οἰκεῖον, θνήσκωμεν
ὡς ἐναγεῖς χερσὶν ἰδίαις· οὐ γὰρ πρόπον ἦν ταῖς τῶν
πολεμίων. <473> τὸ δ' αὐτὸ ἂν εἶη μοι καὶ ποινὴ
τοῦ μιάσματος ἀξία καὶ πρὸς ἀνδρείαν ἔπαινος, ἵνα

μηδείς τῶν ἐχθρῶν τὴν ἐμὴν ἀρχήσῃ σφαγὴν, μηδ' ἐπαλαξονεύσῃται πεσόντι.' <474> ταῦτ' εἰπὼν ἔλεουσιν ἅμα καὶ τεθνυμωμένοις ὄμμασι περισκέπτεται τὴν ἑαυτοῦ γενεάν· ἦν δ' αὐτῷ καὶ γυνὴ καὶ τέκνα καὶ 5 γηραιοὶ γονεῖς. <475> ὁ δὲ πρῶτον μὲν τὸν πατέρα τῆς πολιᾶς ἐπισπασάμενος διελαύνει τῷ ξίφει, μεθ' ὃν οὐκ ἄκουσαν τὴν μητέρα, ἀπὸ τούτοις τὴν τε γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα, μόνον οὐχὶ ὑπαντῶντος ἐκάστου τῷ ξίφει καὶ σπεύδοντος φθάσαι τοὺς πολεμίους. <476> ὁ δὲ διελθὼν πᾶσαν τὴν γενεάν καὶ 10 περιόπτως ἐπιστὰς τοῖς σώμασι, τὴν τε δεξιὰν ἀνατείνας ὡς μηδένα λαθεῖν, ὄλον εἰς τὴν ἑαυτοῦ σφαγὴν ἐβάπτισε τὸ ξίφος, ἄξιός μὲν ἑλέους ὁ νεανίας δι' ἄλλην σώματος καὶ ψυχῆς παράστημα, τῆς δὲ πρὸς 15 ἄλλοφύλους πίστεως ἕνεκεν ἀκολούθοις πάθεσι χρησάμενος.

<477> πρὸς δὲ τὴν ἐν Σκυθοπόλει φθορὰν αἱ λοι- 5 παὶ πόλεις ἐπανίσταντο τοῖς καθ' ἑαυτὴν Ἰουδαίοις ἐκάστη, καὶ πεντακοσίους μὲν ἐπὶ δισχιλίους Ἀσκαλωνῆται, Πτολεμαεῖς δὲ δισχιλίους ἀνεῖλον, ἔδησάν τ' οὐκ ὀλίγους. <478> καὶ Τύριοι συκροὺς μὲν διεχρήσαντο, τὸ πλεόν δ' αὐτῶν δεσμώτας ἐφρούρουν· Ἰππηνοὶ τε καὶ Γαδαρεῖς ὁμοίως τοὺς μὲν θρασυτέρους 20 ἀπεσκευάσαντο, τοὺς δὲ φοβεροὺς διὰ φυλακῆς εἶχον, αἱ τε λοιπαὶ πόλεις τῆς Συρίας, ὅπως ἐκάστη πρὸς τὸ Ἰουδαϊκὸν ἢ μίσους ἢ δέους εἶχον. <479> μόνοι δ' Ἀντιοχεῖς καὶ Σιδώνιοι καὶ Ἀπαμεῖς ἐφείσαντο τῶν μετοικούντων, καὶ οὐτ' ἀνελεῖν τινα τῶν Ἰουδαίων 25 ὑπέμειναν οὔτε δῆσαι, τάχα μὲν καὶ διὰ τὸ σφέτερον πλῆθος ὑπεροφῶντες αὐτῶν πρὸς τὰ κινήματα, τὸ πλεόν δ' ἔμοιγε δοκεῖν οἴκτω πρὸς οὓς οὐδὲν ἐώρων

νεωτερίζοντας. <480> Γερασηνοί τ' οὐτ' εἰς τοὺς ἐμ-
μείναντας ἐπλημμέλησαν, καὶ τοὺς ἐξελεθῆν ἐθελήσαν-
τας προύπεμψαν μέχρι τῶν ὄρων.

6 <481> συνέστη δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀγρίππα βασιλείαν
ἐπιβουλή κατὰ Ἰουδαίων. αὐτὸς γὰρ ἐπεπόρευτο πρὸς 5
Κέστιον Γάλλον εἰς Ἀντιόχειαν, καταλελοίπει δὲ διοι-
κεῖν τὰ πράγματα τῶν ἐταίρων τινὰ τοῦνομα Νόαρον,
Σοαίμω τῷ βασιλεῖ προσήκοντα κατὰ γένος. <482>
ἦκον δ' ἐκ τῆς Βαταναίας ἑβδομήκοντα τὸν ἀριθμὸν
ἄνδρες, οἱ κατὰ γένος καὶ σύνεσιν τῶν πολιτῶν δοκι- 10
μώτατοι, στρατιὰν αἰτοῦντες, ἵν', εἴ τι γένοιτο κίνημα
καὶ περὶ σφᾶς, ἔχοιεν ἀξιόχρεων φυλακὴν κωλύειν
τοὺς ἐπανισταμένους. <483> τούτους ὁ Νόαρος, ἐκ-
πέμψας νύκτωρ τῶν βασιλικῶν ὀπλιτῶν τινας, ἅπαν-
τας ἀναιρεῖ, τολμήσας μὲν τοῦργον δίχα τῆς Ἀγρίππα 15
γνώμης, διὰ δὲ φιλαργυρίαν ἄμετρον εἰς τοὺς ὁμοφύ-
λους ἐλόμενος ἀσεβεῖν τὴν βασιλείαν διέφθειρεν· διε-
τέλει τ' ὡμῶς εἰς τὸ ἔθνος παρανομῶν, μέχρι πνθόμε-
νος Ἀγρίππας ἀνελεῖν μὲν αὐτὸν ἠδέσθη διὰ Σόαιμον,
ἔπαυσε δὲ τῆς ἐπιτροπῆς. <484> οἱ δὲ στασιασταὶ 20
καταλαβόμενοι φρούριον ὃ καλεῖται μὲν Κύπρος, κα-
θύπερθεν δ' ἦν Ἰεριχοῦντος, τοὺς μὲν φρουροὺς
ἀπέσφαξαν, τὰ δ' ἐρύματα κατέρριψαν εἰς γῆν. <485>
κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ τῶν ἐν Μαχαιροῦντι
Ἰουδαίων τὸ πλῆθος ἐπειθον τοὺς φρουροῦντας Ῥω- 25
μαίους ἐκλείπειν τὸ χωρίον καὶ παραδιδόναι σφίσιν.
<486> οἱ δὲ τὴν ἐκ βίας ἀφαίρεσιν εὐλαβηθέντες συν-
τίθενται πρὸς αὐτοὺς ἐκχωρήσειν ὑπόσπονδοι, καὶ λα-
βόντες τὰ πιστὰ παραδιδόασιν τὸ φρούριον, ὅπερ φυ-
λακῆ κρατυνόμενοι κατεῖχον οἱ Μαχαιρίται. 30

7 <487> κατὰ δὲ τὴν Ἀλεξάνδρειαν αἰὲ μὲν ἦν στάσις

πρὸς τὸ Ἰουδαϊκὸν τοῖς ἐπιχωρίοις ἀφ' οὗ χρησάμενος
 προθυμοτάτοις κατὰ τῶν Αἰγυπτίων Ἰουδαίοις Ἀλέ-
 ξανδρος γέρας τῆς συμμαχίας ἔδωκε τὸ μετοικεῖν κατὰ
 τὴν πόλιν ἐξ ἰσοτιμίας πρὸς Ἑλληνας. <488> διέμεινε
 5 δ' αὐτοῖς ἡ τιμὴ καὶ παρὰ τῶν διαδόχων, οἳ καὶ τό-
 πον ἴδιον αὐτοῖς ἀφώρισαν, ὅπως καθαρωτέραν ἔχοιεν
 τὴν δίαιταν, ἤττον ἐπιμισρομένων τῶν ἀλλοφύλων,
 καὶ χρηματίζειν ἐπέτρεψαν Μακεδόνας. ἐπεὶ τε Ῥω-
 μαῖοι κατεκτήσαντο τὴν Αἴγυπτον, οὔτε Καῖσαρ ὁ
 10 πρῶτος οὔτε τῶν μετ' αὐτόν τις ὑπέμεινε τὰς ἀπ'
 Ἀλεξάνδρου τιμὰς Ἰουδαίων ἐλαττώσαι. <489> συμ-
 βολαὶ δ' ἦσαν αὐτῶν ἀδιάλειπτοι πρὸς τοὺς Ἑλληνας,
 καὶ τῶν ἠγεμόνων πολλοὺς ὀσημέραι παρ' ἀμφοῖν κο-
 λαζόντων ἡ στάσις μᾶλλον παρωξύνετο. <490> τότε
 15 δ' ὡς καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐτετέρακτο, μᾶλλον ἐξήφθη
 τὰ παρ' ἐκείνοις. καὶ δὴ τῶν Ἀλεξανδρέων ἐκκλη-
 σιαζόντων περὶ ἧς ἔμελλον ἐκπέμπειν πρεσβείας ἐπὶ
 Νέρωνα, συνεροῦήσαν μὲν εἰς τὸ ἀμφιθέατρον ἅμα
 τοῖς Ἑλλησι συχνοὶ Ἰουδαίων, <491> κατιδόντες δ'
 20 αὐτοὺς οἱ διάφοροι παραχοῆμα μὲν ἀνεβῶν πολεμίους
 καὶ κατασκόπους λέγοντες, ἔπειτ' ἀναπηδήσαντες ἐπέ-
 βαλλον τὰς χεῖρας αὐτοῖς. οἱ μὲν οὖν λοιποὶ φεύ-
 γοντες διεσπάρησαν, τρεῖς δ' ἄνδρας συλλαβόντες
 ἔσυρον ὡς ζῶντας καταφλέξοντες. <492> ἦρθη δὲ πᾶν
 25 τὸ Ἰουδαϊκὸν ἐπὶ τὴν ἄμυναν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον
 λίθοις τοὺς Ἑλληνας ἔβαλλον, αὐτοὶ δὲ λαμπάδας ἀρ-
 पासάμενοι πρὸς τὸ ἀμφιθέατρον ὥρμησαν, ἀπειλοῦντες
 καταφλέξειν ἐν αὐτῷ τὸν δῆμον αὐτανδρον. κἂν ἔφθη-
 σαν τοῦτο δρᾶσαντες, εἰ μὴ τοὺς θυμοὺς αὐτῶν ἀνέ-
 30 κοψε Τιβέριος Ἀλέξανδρος ὁ τῆς πόλεως ἠγεμῶν.
 <493> οὐ μὴν οὗτός γ' ἀπὸ τῶν ὀπλων ἠρξάτο σωφρο-

νίζειν, ἀλλ' ὑποπέμψας τοὺς γνωρίμους αὐτοῖς παύ-
 σασθαι παρεκάλει καὶ μὴ καθ' ἑαυτῶν ἐρεθίζειν τὸ
 τῶν Ῥωμαίων στρατεύμα. καταχλευάζοντες δὲ τῆς
 παρακλήσεως οἱ στασιώδεις ἐβλασφήμουν τὸν Τιβέριον.
 8 <494> ἀκείνους συνιδῶν ὡς χωρὶς μεγάλης συμφορᾶς 5
 οὐκ ἂν παύσαιντο νεωτερίζοντες, ἐπαφίησιν αὐτοῖς τὰ
 κατὰ τὴν πόλιν Ῥωμαίων δύο τάγματα καὶ σὺν αὐ-
 τοῖς πεντακισχιλίους στρατιώτας κατὰ τύχην παρόντας
 εἰς τὸν Ἰουδαίων ὄλεθρον ἐκ Λιβύης. ἐπέτρεψε δ' οὐ
 μόνον ἀναιρεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰς κτήσεις αὐτῶν διαρπά- 10
 ζειν καὶ τὰς οἰκίας καταφλέγειν, <495> οἱ δ' ὄρη-
 σαντες εἰς τὸ καλούμενον Δέλτα (συνώκιστο γὰρ ἐκεῖ
 τὸ Ἰουδαϊκόν) ἐτέλουν τὰς ἐντολάς, οὐ μὴν ἀναιματί.
 συστραφέντες γὰρ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ τοὺς ἄμεινον ὀπ-
 λισμένους ἑαυτῶν προταξάμενοι, μέχρι πλείστου μὲν 15
 ἀντέσχον, ἅπαξ δ' ἐγκλίναντες ἀνέδην διεφθείροντο.
 <496> καὶ παντελῆς ἦν αὐτῶν ὄλεθρος, τῶν μὲν ἐν
 τῷ πεδίῳ καταλαμβανομένων, τῶν δ' εἰς τὰς οἰκίας
 συνωθουμένων. ὑπεπίμπρασαν δὲ καὶ ταύτας οἱ Ῥω-
 μαῖοι, προδιαρπάζοντες τὰ ἔνδον. καὶ οὔτε νηπίων 20
 ἔλκος αὐτοῖς οὔτ' αἰδῶς εἰσῆει γερόντων, ἀλλὰ διὰ
 πάσης ἡλικίας ἐχώρουν κτείνοντες, <497> ὡς ἐπικλυ-
 σθῆναι μὲν αἷματι πάντα τὸν χῶρον, πέντε δὲ μυριά-
 δας σωρευθῆναι νεκρῶν. περιελείφθη δ' ἂν οὐδὲ τὸ
 λοιπόν, εἰ μὴ πρὸς ἰκετείαν ἐτράποντο. κατοικτείας 25
 δ' αὐτοὺς Ἀλέξανδρος ἀναχωρεῖν τοὺς Ῥωμαίους ἐκέ-
 λευσεν. <498> οἱ μὲν οὖν ἐξ ἔθους ἔχοντες τὸ πει-
 θήριον ἅμα νεύματι τοῦ φονεύειν ἐπαύσαντο, τὸ δη-
 μοτικὸν δὲ τῶν Ἀλεξανδρέων δι' ὑπερβολὴν μίσους
 δυσανάκλητον ἦν καὶ μόλις ἀπεσπᾶτο τῶν σωμάτων. 30
 9 <499 τοιοῦτο μὲν τὸ κατὰ τὴν Ἀλεξανδρείαν πάθος

συνηνέχθη· Κεστίω δ' οὐκέτ' ἠρεμεῖν ἐδόκει, παντα-
 χοῦ τῶν Ἰουδαίων ἐκπεπολεωμένων. <500> ἀναλα-
 βῶν δ' ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας τὸ μὲν δωδέκατον τάγμα
 πλήρες, ἀπὸ δὲ τῶν λοιπῶν ἀνὰ δισχιλίους ἐπιλέκτους,
 5 πεζῶν δ' ἕξ σπείρας καὶ τέτταρας ἵλας ἰππέων, πρὸς
 αἷς τὰς παρὰ τῶν βασιλέων συμμαχίας, Ἀντιόχου μὲν
 δισχιλίους ἰππεῖς καὶ πεζοὺς τρισχιλίους, τοξότας πάν-
 τας, Ἀργίππα δὲ πεζοὺς μὲν τοὺς ἴσους ἰππεῖς δὲ δισ-
 χιλίων ἐλάττους <501> (εἶπετο δὲ καὶ Σόαιμος μετὰ
 0 τετρακισχιλίων, ὧν ἦσαν ἰππεῖς ἢ τρίτη μοῖρα, καὶ τὸ
 πλεόν τοξόται), προῆλθεν εἰς Πτολεμαῖδα. <502> πλει-
 στοι δὲ καὶ τῶν πόλεων ἐπίκουροι συνελέγησαν, ἐμ-
 πειρία μὲν ἠττώμενοι τῶν στρατιωτῶν, ταῖς δὲ προ-
 θυμίαις καὶ τῷ κατὰ Ἰουδαίων μίσει τὸ λείπον ἐν ταῖς
 5 ἐπιστήμας ἀντιπληροῦντες. συμπαροῆν δὲ καὶ αὐτὸς
 Ἀργίππας Κεστίω, τῆς θ' ὁδοῦ καὶ τῶν συμφερόντων
 ἐξηγούμενος. <503> ἀναλαβῶν δὲ μέρος τῆς δυνά-
 μεως Κέστιος ὤρμησεν ἐπὶ πόλιν καρτερὰν τῆς Γαλι-
 λαίας Χαβουλών, ἣ καλεῖται ἀνδρῶν, διορίζει δ' ἀπὸ
 0 τοῦ ἔθνους τὴν Πτολεμαῖδα. <504> καταλαβῶν δ'
 αὐτὴν ἔρημον μὲν ἀνδρῶν (ἀναπεφεύγει γὰρ τὸ πλῆ-
 θος εἰς τὰ ὄρη) πλήρη δὲ παντοίων κτημάτων, τὰ μὲν
 ἐφῆκε τοῖς στρατιώταις διαρπάξειν, τὸ δ' ἄστυ, καίτοι
 θαυμάσας τοῦ κάλλους ἔχον τὰς οἰκίας ὁμοίως ταῖς
 5 ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι καὶ Βηρυτῷ δεδομημένας, ἐνέπηρ-
 σεν· <505> ἔπειτα τὴν χώραν καταδραμών, καὶ διαρ-
 πάσας μὲν πᾶν τὸ προσπίπτου καταφλέξας δὲ τὰς περίξ
 κώμας, ὑπέστρεψεν εἰς τὴν Πτολεμαῖδα. <506> πρὸς
 δὲ ταῖς ἀρπαγαῖς ἔτι τῶν Σύρων ὄντων, καὶ τὸ πλεόν
 0 Βηρυτίων, ἀναθαρρήσαντες οἱ Ἰουδαῖοι (καὶ γὰρ ἀπο-
 κχωρηκότα συνίεσαν Κέστιον) τοῖς ἀπολειφθεῖσιν

ἀδοκίμως ἐπέπεσον καὶ περὶ δισχιλίους αὐτῶν διέφθειραν.

- 10 <507> ὁ δὲ Κέστιος ἀναζεύξας ἀπὸ τῆς Πτολεμαΐδος αὐτὸς μὲν εἰς Καισάρειαν ἀφικνεῖται, μοῖραν δὲ τῆς στρατιᾶς προύπεμψεν εἰς Ἰόπην, προστάξας, εἰ μὲν καταλαβέσθαι δυνηθεῖεν τὴν πόλιν, φρουρεῖν, εἰ δὲ προαίσθουντο τὴν ἔφοδον, περιμένειν αὐτόν τε καὶ τὴν ἄλλην δύναμιν. <508> τῶν δ' οἱ μὲν κατὰ θάλατταν οἱ δὲ κατὰ γῆν ἐπειχθέντες, ἀμφοτέρωθεν αἰρουῦσι τὴν πόλιν ῥαδίως· καὶ μηδὲ φυγεῖν φθασάντων τῶν οἰκητόρων, οὐχ ὅπως παρασκευάσασθαι πρὸς μάχην, ἐμπεσόντες ἅπαντας ἀνεῖλον σὺν ταῖς γενεαῖς, καὶ τὴν πόλιν διαρπάσαντες ἐνέπρησαν. <509> ὁ δ' ἀριθμὸς τῶν φονευθέντων τετρακόσιοι πρὸς ὀκτακισχιλίοις. ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὴν ὁμορον τῆς Καισαρείας Ναρβατηνὴν τοπαρχίαν ἔπεμψε συχνοὺς τῶν ἰπέων, οἱ τὴν τε γῆν ἔτεμον καὶ πολὺ πλῆθος διέφθειραν τῶν ἐπιχωρίων, τὰς τε κτήσεις διήρπασαν, καὶ τὰς κώμας κατέφλεξαν.
- 11 <510> εἰς δὲ τὴν Γαλιλαίαν ἀπέστειλε Καισέννιον Γάλλον ἡγεμόνα τοῦ δωδεκάτου τάγματος, παραδοὺς δύναμιν ὅσῃν ἀρκέσειν πρὸς τὸ ἔθνος ὑπελάμβανεν. <511> τοῦτον ἡ καρτερωτάτη τῆς Γαλιλαίας πόλις Σέπφωρις μετ' εὐφημίας δέχεται, καὶ πρὸς τὴν ταύτης εὐβουλίαν αἱ λοιπαὶ πόλεις ἠρέμουν. τὸ δὲ στασιῶδες καὶ ληστρικὸν πᾶν ἔφυγεν εἰς τὸ μεσαίτατον τῆς Γαλιλαίας ὄρος, ὃ κεῖται μὲν ἀντικρὺ τῆς Σεπφώρεως, καλεῖται δ' Ἀσαμών. τούτοις ὁ Γάλλος ἐπήγε τὴν δύναμιν. <512> οἱ δ' ἕως μὲν ἦσαν ὑπερδέξιοι, ῥαδίως τοὺς Ῥωμαίους ἔβαλλον προσιόντας, καὶ πρὸς διακοσίους αὐτῶν ἀνεῖλον· περιελθόντων δὲ καὶ γε-

νομένων ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις ἠττώοντο ταχέως, οὐτε γυμνῆται τοὺς ὀπλίτας συστάδην ἔφερον, οὔτ' ἐν τῇ τροπῇ τοὺς ἰππεῖς ἐξέφυγον, ὥστ' ὀλίγους μὲν ἐν ταῖς δυσχωρίαις διαλαθεῖν, ἀναιρεθῆναι δ' ὑπὲρ δισχι-
5 λίους.

〈513〉 Γάλλος μὲν οὖν ὡς οὐδὲν ἔθ' ἑώρα κατὰ 19
τὴν Γαλιλαίαν νεωτεριζόμενον, ὑπέστρεψε μετὰ τῆς
στρατιᾶς εἰς Καισάρειαν· Κέστιος δὲ μετὰ πάσης τῆς
δυνάμεως ἀναξεύξας ἐνέβαλεν εἰς Ἀντιπατρίδα, καὶ
10 πνθόμενος ἐν τινι πύργῳ Ἀφεικοῦ καλουμένῳ συνη-
θροῖσθαι Ἰουδαίων δύναμιν οὐκ ὀλίγην, προύπεμψε
τοὺς συμβαλοῦντας. 〈514〉 οἱ δέ, πρὶν εἰς χεῖρας
ἐλθεῖν, δέει τοὺς Ἰουδαίους διεσκέδασαν, ἐπελθόντες
δ' ἔρημον τὸ στρατόπεδον καὶ τὰς πέριξ κώμας ἐνέ-
15 πρησαν. 〈515〉 ἀπὸ δὲ τῆς Ἀντιπατρίδος Κέστιος εἰς
Λύδδα προελθὼν κενὴν ἀνδρῶν τὴν πόλιν καταλαμ-
βάνει· διὰ γὰρ τὴν τῆς σκηνοπηγίας ἑορτὴν ἀναβε-
βήκει πᾶν τὸ πλῆθος εἰς Ἱεροσόλυμα. 〈516〉 πεντή-
κοντα δὲ τῶν παραφανέντων διαφθείρας καὶ τὸ ἄστυ
20 κατακαύσας ἐχώρει πρόσω, καὶ διὰ Βαιθωρῶν ἀνα-
βὰς στρατοπεδεύεται κατὰ τινα χῶρον Γαβαὰ καλού-
μενον, ἀπέχοντα τῶν Ἱεροσολύμων πεντήκοντα στα-
δίους.

〈517〉 οἱ δὲ Ἰουδαῖοι κατιδόντες ἤδη πλησιάζοντα 2
25 τῇ μητροπόλει τὸν πόλεμον, ἀφήμενοι τῆς ἑορτῆς ἐχώ-
ρουν ἐπὶ τὰ ὄπλα, καὶ μέγα τῷ πλῆθει θαρροῦντες
ἄτακτοι καὶ μετὰ κραυγῆς ἐξεπήδων ἐπὶ τὴν μάχην,
μηδὲ τῆς ἀργῆς ἐβδομάδος ἔννοιαν λαβόντες· ἦν γὰρ
δὴ τὸ μάλιστα παρ' αὐτοῖς θρησκευόμενον σάββατον.
30 〈518〉 ὁ δ' ἐκσείσας αὐτοὺς τῆς εὐσεβείας θυμὸς ἐποίησε
πλεονεκτήσαι καὶ κατὰ τὴν μάχην. μετὰ τοσαύτης γοῦν

ὀρμῆς τοῖς Ῥωμαίοις προσέπεσον ὡς διαρρηῆσαι τὰς τά-
 ξεις αὐτῶν καὶ διὰ μέσων χωρεῖν ἀναιροῦντες. <519>
 εἰ δὲ μὴ τῷ χαλασθέντι τῆς φάλαγγος οἱ θ' ἵππεις
 ἐκπεριελθόντες ἐπήμυναν καὶ τῶν πεζῶν τὸ μὴ σφόδρα
 καμόν, κὰν ἐκινδύνευσεν ὅλη τῇ δυνάμει Κέστιος. 5
 ἀπέθανον δὲ Ῥωμαίων πεντακόσιοι δεκαπέντε (τούτων
 ἦσαν οἱ τετρακόσιοι πεζοί, τὸ δὲ λοιπὸν ἵππεις), τῶν
 δὲ Ἰουδαίων δύο πρὸς τοῖς εἴκοσι. <520> γενναϊότα-
 τοι δ' αὐτῶν ἔδοξαν οἱ Μονοβάζου τοῦ τῆς Ἀδιαβη-
 νῆς βασιλέως συγγενεῖς, Μονόβαζός τε καὶ Κενεδαῖος, 10
 μεθ' οὓς ὁ Περαΐτης Νίγερ καὶ Σίλας ὁ Βαβυλώνιος,
 αὐτομολήσας εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἀπ' Ἀγρίππα τοῦ βα-
 σιλέως· ἐστρατεύετο γὰρ παρ' αὐτῷ. <521> κατὰ πρόσω-
 πον μὲν οὖν ἀνακοπέντες οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς τὴν πόλιν
 ὑπέστρεφον, κατόπιν δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ἐπὶ τὴν Βαι- 15
 θωρῶν ἀνιοῦσι προσπεσὼν ὁ τοῦ Γιώρα Σίμων πολὺν
 τῆς οὐραγίας ἐσπάραξε, καὶ συχνὰ τῶν σκευοφόρων
 ἔξαοπάσας ἤγαγεν εἰς τὴν πόλιν. <522> μένοντος δὲ
 τοῦ Κεστίου κατὰ χώραν τρισὶν ἡμέραις, οἱ Ἰουδαῖοι
 τὰ μετέωρα κατειληφότες ἐπετήρουν τὰς παρόδους, δῆ- 20
 λοί τ' ἦσαν οὐκ ἠρεμήσοντες ἀρξαμένων τῶν Ῥωμαίων
 ὁδεύειν.

3 <523> ἔνθα δὴ κατιδὼν Ἀγρίππας οὐδὲ τὰ Ῥω-
 μαίων ἀκίνδυνα πλήθους ἀπείρου πολεμίων τὰ ὄρη
 περιέχοντας, ἔκριεν ἀποπειραθῆναι τῶν Ἰουδαίων λό- 25
 γοις· ἢ γὰρ πάντα πείσειν καταδέσθαι τὸν πόλεμον,
 ἢ τῶν ἐναντίων ἀποστήσειν τὸ μὴ συμφρονοῦν. <524>
 ἔπεμψεν οὖν τῶν παρ' ἑαυτῷ τοὺς μάλιστα γνωρίμους
 ἐκείνοις, Βορκαῖόν τε καὶ Φοῖβον, δεξιὰς τε παρὰ
 Κεστίου καὶ συγγνώμην παρὰ Ῥωμαίων ἀσφαλῆ περὶ 30
 τῶν ἡμαρτημένων ὑπισχνούμενος, εἰ τὰ ὄπλα ρίψαντες

πρὸς αὐτοὺς μεταβάλλοιντο. <525> δείσαντες δ' οἱ
 στασιασταὶ μὴ πᾶν τὸ πλῆθος ἀδείας ἐλπίδι πρὸς τὸν
 Ἀγρίππαν μεταβάλληται, τοὺς ἀπ' αὐτοῦ προεβεύοντας
 ὤρμησαν ἀνελεῖν. <526> καὶ πρὶν ἢ φθέρξασθαι τὸν
 5 μὲν Φοῖβον διέφθειραν, ὁ δὲ Βορκαῖος τρωθεὶς ἔφθη
 διαφυγεῖν· τοῦ δήμου δὲ τοὺς ἐπαγανακτήσαντας λί-
 θοῖς καὶ ξύλοις παίοντες εἰς τὸ ἄστυ συνήλασαν.

<527> Κέστιος δὲ τὴν πρὸς ἀλλήλους αὐτῶν ταρα- 4
 χὴν εὐκαιρον ἰδὼν εἰς ἐπίθεσιν, ἄπασαν ἐπῆγε τὴν
 10 δύναμιν, καὶ τραπέντας μέχρι Ἱεροσολύμων κατεδίω-
 ξεν. <528> στρατοπεδευσάμενος δ' ἐπὶ τοῦ καλουμέ-
 νου Σκοποῦ (διέχει δ' οὗτος ἐπὶ τῆς πόλεως σταδί-
 ουσ), τρισὶ μὲν ἡμέραις οὐκ ἐπεχειρεῖ τῇ πόλει, τάχα
 τι παρὰ τῶν ἔνδον ἐνδοθήσεσθαι προσδοκῶν, εἰς δὲ τὰς
 15 πέριξ κώμας ἐφ' ἀρπαγὴν σίτου πολλοὺς διαφῆκε τῶν
 στρατιωτῶν· τῇ τετάρτῃ δ', ἣτις ἦν τριακὰς Ἰπερβερε-
 ταίου μηνός, διατάξας τὴν στρατιὰν εἰσῆγαγεν εἰς τὴν
 πόλιν. <529> ὁ μὲν οὖν δῆμος ὑπὸ τοῖς στασιασταῖς
 ἔμφορος ἦν· οἱ δὲ στασιασταὶ τὴν εὐταξίαν τῶν
 20 Ῥωμαίων καταπλαγέντες τῶν μὲν ἔξω τῆς πόλεως με-
 ρῶν εἶκον, εἰς δὲ τὴν ἐνδοτέρω καὶ τὸ ἱερὸν ἀνεχώ-
 ρουν. <530> Κέστιος δὲ παρελθὼν ὑποπίμπρησι τὴν
 τε Βεξεθὰν προσαγορευομένην καὶ τὴν Καινόπολιν
 καὶ τὸ καλούμενον Δοκῶν ἀγοράν· ἔπειτα πρὸς τὴν
 25 ἄνω πόλιν ἐλθὼν ἀντικρὺ τῆς βασιλικῆς αὐλῆς ἐστρα-
 τοπεδεύετο. <531> κὰν εἴπερ ἠθέλησε κατ' αὐτὴν
 ἐκείνην τὴν ὥραν ἐντὸς τῶν τειχῶν βιάσασθαι, παρ-
 αυτίκ' ἂν τὴν πόλιν ἔσχε καὶ τὸν πόλεμον συνέβη
 καταλελύσθαι. ἀλλὰ γὰρ ὁ τε στρατοπεδάρχης Τυράν-
 30 νιος Προῖσκος καὶ τῶν ἱπάρχων οἱ πλεῖστοι χρήμασιν
 ὑπὸ Φλώρου δεκασθέντες ἀπέτρεψαν αὐτὸν τῆς ἐπι-

χειρήσεως· <532> καὶ παρὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ὁ τε πόλεμος ἐπὶ τοσοῦτον μῆκος προύβη καὶ Ἰουδαίους ἀνηκέστων συμφορῶν ἀναπλησθῆναι συνέπεσεν.

- 5 <533> ἐν δὲ τούτῳ πολλοὶ τῶν γνωρίμων δημοτῶν, Ἄνάνω τῷ Ἰωνάθου παιδὶ πεισθέντες, ἐκάλουν τὸν 5 Κέστιον ὡς ἀνοιξόντες αὐτῷ τὰς πύλας. <534> ὁ δὲ καὶ πρὸς ὄργην ὑπεριδὼν καὶ μὴ πάνυ πιστεύσας διεμέλλησεν, ἕως οἱ στασιασταὶ τὴν προδοσίαν αἰσθόμενοι τοὺς μὲν περὶ τὸν Ἄνανον ἀπὸ τοῦ τείχους κατέβαλον καὶ λίθοις παίοντες συνήλασαν εἰς τὰς οἰκίας, αὐτοὶ 10 δὲ διαστάντες ἐπὶ τῶν πύργων τοὺς ἀποπειρωμένους τοῦ τείχους ἔβαλλον. <535> πέντε μὲν οὖν ἡμέραις πάντοθεν ἐπιχειροῦσι τοῖς Ῥωμαίοις ἀμήχανος ἦν ἡ προσβολή· τῇ δ' ἐπιούσῃ ἀναλαβὼν ὁ Κέστιος τῶν τ' ἐπιλέκτων συχνοὺς καὶ τοὺς τοξότας κατὰ τὸ προσάρκ- 15 τιον ἐπιχειρεῖ κλῆμα τῷ ἱερῷ. <536> Ἰουδαῖοι δ' ἀπὸ τῆς στοᾶς εἴργον, καὶ πολλάκις μὲν ἀπεκρούσαντο τοὺς τῷ τείχει προσελθόντας, τέλος δὲ τῷ πλήθει τῶν βελῶν ἀνακοπέντες ὑπεχώρησαν. <537> τῶν δὲ Ῥωμαίων οἱ πρῶτοι τοὺς θυρεοὺς εἰς τὸ τεῖχος ἔξερεί- 20 σαντες, καὶ κατὰ τούτων οἱ κατόπιν ἄλλους, οἱ δ' ἐξῆς ὁμοίως, τὴν καλουμένην παρ' αὐτοῖς χελώνην ἐφράξαντο, καθ' ἧς τὰ βέλη φερόμενα περιωλίσθανεν ἀπρακτα, μηδὲν δ' οἱ στρατιῶται κακούμενοι τὸ τεῖχος ὑπώρυστον καὶ τοῦ ἱεροῦ τὴν πύλην ὑποπιμπράναι 25 6 παρεσκευάζοντο. <538> δεινὴ δὲ τοὺς στασιαστὰς ἐκπληξίς κατέλαβεν· ἤδη δὲ πολλοὶ διεδίδρασκον ἀπὸ τῆς πόλεως ὡς ἀλωσομένης αὐτίκα. τὸν δὲ δῆμον συνέβαινε ἐπὶ τούτοις θαρρεῖν, καὶ καθὸ παρείκοιεν οἱ πονηροί, προσῆσαν αὐτοὶ τὰς πύλας ἀνοιξόντες καὶ 30 δεξόμενοι τὸν Κέστιον ὡς εὐεργέτην· <539> ὃς εἰ

βραχὺ τῇ πολιορκίᾳ προσελιπάρησε, κὰν εὐθέως τὴν πόλιν παρέλαβεν. ἀλλ' οἶμαι διὰ τοὺς πονηροὺς ἀπεστραμμένος ὁ θεὸς ἤδη καὶ τὰ ἄγια τέλος λαβεῖν ἐπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐκώλυσε τὸν πόλεμον. <540> ὁ 7
 5 γοῦν Κέστιος οὔτε τὴν τῶν πολιορκουμένων ἀπόγνωσιν οὔτε τὸ φρόνημα τοῦ δήμου συνιδῶν, ἐξαίφνης ἀνεκάλεσε τοὺς στρατιώτας, καὶ καταγνοὺς ἐπ' οὐδεμιᾷ πληγῇ τῶν ἐλπίδων παραλογώτατ' ἀπὸ τῆς πόλεως ἀνέξευξεν. <541> πρὸς δὲ τὴν ἀδόκητον ἀν-
 10 τοῦ τροπὴν ἀναθαρρήσαντες οἱ λησταὶ κατὰ τῶν ὑστάτων ἐπεξέδραμον, καὶ συχνοὺς τῶν ἰπέων καὶ πεζῶν διέφθειραν.

<542> τότε μὲν οὖν ἐν τῷ κατὰ τὸν Σκοπὸν ἀν-
 λίζεται στρατοπέδῳ Κέστιος, τῇ δ' ἐπιούσῃ προσωτέρω
 15 χωριζόμενος μᾶλλον ἐξεκαλέσατο τοὺς πολεμίους· καὶ τοὺς ὑστάτους αὐτῶν προσκείμενοι διέφθειρον, καὶ καθ' ἑκάτερον τῆς ὁδοῦ προσιόντες ἠκόντιζον εἰς πλαγίους. <543> οὔτε δ' ἐπιστραφῆναι πρὸς τοὺς κατό-
 πιν τιτρώσκοντας ἐθάρρουν οἱ τελευταῖοι, ἀπειρόν τι
 20 πλῆθος οἰόμενοι διώκειν, καὶ τοὺς κατὰ πλευρὰν ἐγκειμένους ἀναστέλλειν οὐχ ὑπέμενον, αὐτοὶ μὲν ὄντες βαρεῖς καὶ δεδοικότες τὴν τάξιν διασπᾶν, τοὺς δὲ Ἰουδαίους ὀρώντες κούφους καὶ πρὸς τὰς ἐπιδρομὰς εὐκόλους, ὥστε συνέβαινεν αὐτοῖς πολλὰ κακοῦσθαι μη-
 25 δὲν ἀντιβλάπτουσι τοὺς ἐχθρούς. <544> παρ' ὄλην δὲ τὴν ὁδὸν παιόμενοι καὶ τῆς φάλαγγος ἐκσειόμενοι κατέπιπτον, μέχρι πολλῶν διαφθαρέντων, ἐν οἷς ἦν Προῖσκος μὲν στρατοπεδάρχης τάγματος ἕκτου, Λογγῖνος δὲ χιλίαρχος, ἔπαρχος δ' ἱλῆς Αἰμίλιος Ἰουκοῦνδος
 30 ὄνομα, μόλις εἰς Γαβαῶν κατήντησαν ἐπὶ τὸ πρότερον στρατόπεδον, τὰ πολλὰ καὶ τῶν σκευῶν ἀποβαλόντες.

<545> ἔνθα δύο μὲν ἡμέρας ἐπέμεινεν ὁ Κέστιος, ἀμηχανῶν ὅ τι χρῆ ποιεῖν, τῇ τρίτῃ δὲ πολλῶ πλείους τοὺς πολεμίους θεασάμενος καὶ πάντα τὰ κύκλῳ μεστὰ Ἰουδαίων, ἔγνω καθ' ἑαυτοῦ τε βραδύνας, κὰν ἔτι μείνη πλείοσι χρησόμενος ἐχθροῖς.

8 <546> ἵνα δὴ συντονωτέρα χρήσαιο φυγῇ, τὰ τὴν στρατιὰν ἀνθέλκοντα περικόπτειν προσέταξε. διαφθαρέντων δὲ τῶν τ' ὁρέων καὶ τῶν ὕνων ἔτι δὲ καὶ τῶν ὑποζυγίων, πλὴν ὅσα βέλη παρεκόμιζε καὶ μηχανάς (τούτων γὰρ διὰ τὴν χρεῖαν περιείχοντο, καὶ μάλιστα 10 δεδοικότες μὴ Ἰουδαίοις κατ' αὐτῶν ἀλῶ), προῆγε τὴν δύναμιν ἐπὶ Βαιθώρας. <547> οἱ δὲ Ἰουδαῖοι κατὰ μὲν τὰς εὐρυχωρίας ἤττον ἐπέκειντο, συνειληθέντων δ' εἰς τὰ στενὰ καὶ τὴν κατάβασιν, οἱ μὲν φθάσαντες εἴργον αὐτοὺς τῆς ἐξόδου, ἄλλοι δὲ τοὺς ὑστάτους 15 κατεώθουν εἰς τὴν φάραγγα. τὸ δὲ πᾶν πλῆθος παρεκταθὲν ὑπὲρ τὸν ἀνχένα τῆς ὁδοῦ κατεκάλυπτε τὴν φάραγγα τοῖς βέλεσιν. <548> ἔνθα καὶ τῶν πεζῶν ἀμηχανούντων προσαμύνειν ἑαυτοῖς ἐπισφαλέστερος τοῖς ἰππεῦσιν ὁ κίνδυνος ἦν· οὔτε γὰρ ἐν τάξει 20 κατὰ τῆς ὁδοῦ βαδίζειν ἐδύναντο βαλλόμενοι, καὶ τὸ πρόσαντες ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἰππάσιμον οὐκ ἦν, <549> τὸ δ' ἐπὶ θάτερα κρημνοὶ καὶ φάραγγες, εἰς οὓς ἀποσφαλέντες κατεφέροντο. κοῦτε φυγῆς τις τόπον οὔτ' ἀμύνης εἶχεν ἐπίνοιαν, ἀλλ' ὑπ' ἀμηχανίας 25 ἐπ' οἰμωγὴν ἐτράποντο καὶ τοὺς ἐν ἀπογνώσεσιν ὀδυρμούς· ἀντήχει δ' αὐτοῖς τὸ παρὰ Ἰουδαίων ἐγκέλευμα καὶ κραυγὴ χαιρόντων ἅμα καὶ τεθυμωμένων. <550> ὀλίγου δὲ δεῖν πάσαν ἂν ἤρπασαν τὴν ἅμα Κεστίῳ δύναμιν, εἰ μὴ νύξ ἐπέλαβεν, ἐν ἧ Ῥωμαῖοὶ μὲν εἰς τὴν Βαιθώραν κατέφυγον, Ἰουδαῖοι 30

δὲ πάντα τὰ κύκλω περισχόντες ἐφρούρουν αὐτῶν τὴν ἔξοδον.

<551> ἔνθα δὴ Κέστιος τὴν φανεράν ὁδὸν ἀπο- 9
 γνους δρασμὸν ἐβουλεύετο, καὶ διακρίνας τοὺς εὐψυχο-
 5 τάτους στρατιώτας ὡσεὶ τετρακοσίους ἐπέστησε τοῖς
 ὀχυρώμασι, προστάξας ἀναβάντας σημαίας τῶν ἐν τοῖς
 στρατοπέδοις φυλάκων ἰστᾶν, ὅπως οἱ Ἰουδαῖοι πᾶσαν
 οἴωνται τὴν δύναμιν κατὰ χώραν μένειν· αὐτὸς δὲ
 τοὺς λοιποὺς ἀναλαβὼν ἡσυχῇ τριάκοντα προείσι στα-
 10 δίους. <552> ἔωθεν δὲ Ἰουδαῖοι κατιδόντες ἔρημον
 τὴν ἔπαυλιν αὐτῶν, ἐπὶ τοὺς ἔξαπατήσαντας τετρακο-
 σίους ἔδραμον, κἀκείνους μὲν ταχέως κατηκόντισαν,
 ἐδίωκον δὲ τὸν Κέστιον. <553> ὁ δὲ τῆς τε νυκτὸς
 οὐκ ὀλίγον προειλήφει καὶ συντονώτερον ἔφευγε μεθ'
 15 ἡμέραν, ὥστε τοὺς στρατιώτας ὑπ' ἐκπλήξεως καὶ δέ-
 ους τὰς θ' ἐλεπόλεις καὶ τοὺς ὀξυβελεῖς καὶ τὰ πολλὰ
 τῶν ἄλλων ὀργάνων καταλιπεῖν, ἃ τότε Ἰουδαῖοι λα-
 βόντες αὐθις ἐχρήσαντο κατὰ τῶν ἀφέντων. <554>
 προῆλθον δὲ τοὺς Ῥωμαίους διώκοντες μέχρι Ἀντι-
 20 πατρίδος. ἔπειθ' ὡς οὐ κατελάμβανον, ὑποστρέφοντες
 τὰς τε μηχανὰς ἦρον καὶ τοὺς νεκροὺς ἐσύλων, τὴν
 τ' ἀπολειφθεῖσαν λείαν συνῆγον, καὶ μετὰ παιάνων
 εἰς τὴν μητρόπολιν ἐπαλινδρομοῦν, <555> αὐτοὶ μὲν
 ὀλίγους ἀποβεβλημένοι παντάπασι, τῶν δὲ Ῥωμαίων
 25 καὶ τῶν συμμάχων πεζοὺς μὲν πεντακισχιλίους καὶ
 τριακοσίους ἀνηρηκότες, ἵππεῖς δὲ τριακοσίους καὶ
 ὀγδοήκοντα.

<556> ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη Δίου μηνὸς ὀγδόη,
 δωδεκάτῃ τῆς Νέρωνος ἡγεμονίας ἔτει· μετὰ δὲ τὴν 20
 30 Κεστίου συμφορὰν πολλοὶ τῶν ἐπιφανῶν Ἰουδαίων
 ὥσπερ (ἐκ) βαπτιζομένης νεῶς ἀπενήχοντο τῆς πόλεως.

Κοστόβαρος γοῦν καὶ Σαοῦλος ἀδελφοὶ σὺν Φιλίππῳ τῷ Ἰακίμου (στρατοπεδάρχης δ' ἦν οὗτος Ἀγρίππα τοῦ βασιλέως) διαδράντες ἐκ τῆς πόλεως ὄχοντο πρὸς Κέστιον. <557> ὁ δὲ σὺν τούτοις κατὰ τὴν βασιλικὴν αὐλὴν πολιορκηθεὶς Ἀντίπας ὑπεριδὼν τὴν φυγὴν αὐ-
 5 θις ὡς ὑπὸ τῶν στασιαστῶν διεφθάρη δηλώσομεν. <558> Κέστιος δὲ τοὺς περὶ Σαοῦλον ἀξιῶσαντας ἀνέπεμψεν εἰς Ἀχαΐαν πρὸς Νέρωνα, τὴν θ' αὐτῶν δηλώσοντας ἀνάγκην καὶ τὰς αἰτίας τοῦ πολέμου τρέφοντας εἰς Φλῶρον· τῇ γὰρ ἐπ' ἐκεῖνον ὀργῇ κουφιεῖν
 10 καὶ τοὺς ἑαυτοῦ κινδύνους ἤλπισεν.

2 <559> κὰν τούτῳ Δαμασκηνοὶ τὴν τῶν Ῥωμαίων φθορὰν πυθόμενοι τοὺς παρ' ἑαυτοῖς Ἰουδαίους ἀνελεῖν ἐσπούδασαν. <560> καὶ καθὼ μὲν εἶχον αὐτοὺς ἐν τῷ γυμνασίῳ πάλαι συνηθροισμένους, διὰ τὰς ὑπο-
 15 ψίας τοῦτο πραγματευσάμενοι, ῥάστην τὴν ἐπιχείρησιν ἐδόκουν· ἐδεδοίκεσαν δὲ τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ἀπάσας πλὴν ὀλίγων ὑπηγμένας τῇ Ἰουδαϊκῇ θρησκείᾳ· <561> διὸ μέγιστος αὐτοῖς ἄγων ἐγένετο λαθεῖν ἐκείνας. τοὺς δὲ Ἰουδαίους, ὡς ἂν ἐν στενῷ χωρίῳ, τὸν ἀριθμὸν
 20 ὄντας μυρίους καὶ πεντακοσίους πάντας ἀόπλους, ἐπελθόντες ὑπὸ μίαν ὥραν ἀδεῶς ἐσφαξαν.

3 <562> οἱ δὲ διώξαντες τὸν Κέστιον ὡς ὑπέστρεψαν εἰς Ἱεροσόλυμα, τοὺς μὲν βίᾳ τῶν ἔτι ῥωμαϊζόντων τοὺς δὲ πειθοῖ προσήγοντο, καὶ συναθροισθέντες εἰς
 25 τὸ ἱερὸν στρατηγὸς ἀπεδείκνυσαν τοῦ πολέμου πλείονας. <563> ἠρέθη δὲ Ἰώσηπος υἱὸς Γωρίωνος καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανος τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν ἀπάντων αὐτοκράτορες καὶ μάλιστα τὰ τεῖχη τῆς πόλεως ἀνεγείρειν. <564> τὸν γὰρ τοῦ Σίμωνος υἱὸν Ἐλεάζαρον,
 30 καίπερ ὕφ' ἑαυτῷ πεποιημένον τὴν Ῥωμαίων λείαν καὶ

τὰ ἀρπαγέντα Κεστίου χρήματα, πρὸς οἷς πολλὰ τῶν δημοσίων θησαυρῶν, ὅμως οὐκ ἐπέστησαν ταῖς χρεΐαις, αὐτόν τε τυραννικὸν ὀρῶντες καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῷ ζηλωτὰς δορυφόρων ἔθρεσι χρωμένους. <565> κατ' ὀλίγον γε μὴν ἢ τε χρεΐα τῶν χρημάτων καὶ γοητεύων Ἐλεάζαρος ἐκπεριῆλθε τὸν δῆμον, ὥστ' αὐτῷ πειθαρχεῖν περὶ τῶν ὅλων.

<566> εἰς δὲ τὴν Ἰδουμαίαν ἐτέρους ἐπελέξαντο στρατηγούς, Ἰησοῦν τε τὸν υἱὸν Σαπφία τῶν ἀρχιερέων ἓνα καὶ Ἐλεάζαρον ἀρχιερέως υἱὸν Ἀνανίου. τῷ δ' ἄρχοντι τότε τῆς Ἰδουμαίας Νίγερι (γένος δ' ἦν ἐκ τῆς περὶ Ἰορδάνην Περαιίας, διὸ καὶ Περαιΐτης ἐπεκαλεῖτο) προσέταξαν ὑποτάττεσθαι τότε τοῖς στρατηγοῖς. <567> ἡμέλουν δ' οὐδὲ τῆς ἄλλης χώρας, ἀλλ' εἰς μὲν Ἰεριχοῦντα Ἰώσηπος ὁ Σίμωνος, εἰς δὲ τὴν Περαιάν Μανασσῆς, Θαμνᾶ δὲ τοπαρχίας Ἰωάννης ὁ Ἐσσαῖος στρατηγῆσων ἐπέμφθη· προσκεκλήρωτο δ' αὐτῷ Αὐδδα καὶ Ἰόπη καὶ Ἀμμαοῦς. <568> τῆς δὲ Γοφνιτικῆς καὶ Ἀκραβατηνῆς ὁ Ἀνανίου Ἰωάννης ἡγεμῶν ἀποδείκνυται, καὶ τῆς Γαλιλαίας ἑκατέρας Ἰώσηπος Ματθίου· προσώριστο δὲ τῇ τούτου στρατηγία καὶ Γάμαλα, τῶν ταύτη πόλεων ὀχυρωτάτη.

<569> τῶν μὲν οὖν ἄλλων στρατηγῶν ἕκαστος ὡς εἶχε προθυμίας καὶ συνέσεως διώκει τὰ πεπιστευμένα· Ἰώσηπος δ' εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐλθὼν πρῶτον ἐφρόντισε τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας τῶν ἐπιχωρίων, εἰδὼς ὅτι ταύτη πλεῖστα κατορθώσει, κὰν τᾶλλα διαμαρτάνη. <570> συνιδὼν δ' ὅτι τοὺς μὲν δυνατοὺς οἰκειώσεται μεταδιδούς τῆς ἐξουσίας αὐτοῖς, τὸ δὲ πᾶν πλήθος, εἰ δι' ἐγκωρίων καὶ συνήθων τὰ πολλὰ προστάττοι, τῶν μὲν γηραιῶν ἐβδομήκοντα τοὺς σωφρονεστάτους

ἐπιλέξας ἐκ τοῦ ἔθνους κατέστησεν ἄρχοντας ὅλης τῆς
 Γαλιλαίας, <571> ἑπτὰ δ' ἐν ἐκάστη πόλει δικαστὰς
 τῶν εὐτελεστέρων διαφορῶν· τὰ γὰρ μείζω πράγματα
 καὶ τὰς φονικὰς δίκας ἐφ' ἑαυτὸν ἀναπέμπειν ἐκέλευσε
 6 καὶ τοὺς ἑβδομήκοντα. <572> καταστησάμενος δὲ τὰ
 πρὸς ἀλλήλους νόμιμα τῶν κατὰ πόλιν, ἐπὶ τὴν ἔξωθεν
 αὐτῶν ἀσφάλειαν ἐχώρει· <573> καὶ γινώσκων Ῥω-
 μαίους προεμβαλοῦντας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, τάπιτήθια
 τῶν χωρίων ἐτείχιζεν, Ἰωτάπατα καὶ Βηρσαβεὲ καὶ Σελα-
 μίν, ἔτι δὲ Καφαρεκχῶ καὶ Ἰαφὰ καὶ Σιγῶφ, τό τε Ἰτα- 10
 βύριον καλούμενον ὄρος καὶ Ταριχαίας καὶ Τιβεριάδα.
 πρὸς δὲ τούτοις τὰ περὶ Γεννησὰρ τὴν λίμνην σπήλαια
 κατὰ τὴν κάτω καλουμένην Γαλιλαίαν ἀνετειχίσατο, τῆς
 τ' ἄνω Γαλιλαίας τὴν τε προσαγορευομένην Ἀχαβάρων
 πέτραν καὶ Σὲφ καὶ Ἰαμνὶθ καὶ Μηρώθ· <574> κατὰ δὲ 15
 τὴν Γαυλανῆτιν Σελεύκειάν τε καὶ Σωγάνην καὶ Γάμα-
 λαν ὠχύρωσεν. μόνοις δὲ Σεπρωρίταις ἐφῆκε καθ' ἑαυ-
 τοὺς τεῖχος ἀναδειμάσθαι, χρημάτων τ' εὐπόρους ὄρων
 ὄντας καὶ προθύμους ἐπὶ τὸν πόλεμον δίχα προστά-
 γματος. <575> ὁμοίως δὲ καὶ Γίσχαλα Ἰωάννης ὁ Λευίου 20
 υἱὸς καθ' ἑαυτὸν ἐτείχιζεν, Ἰωσήπου κελεύσαντος. τοῖς
 δ' ἄλλοις ἐρύμασιν αὐτὸς ἅπασι συμπονῶν ἅμα καὶ
 προστάτων παρῆν. <576> κατέλεξε δὲ καὶ δύναμιν
 ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὑπὲρ δέκα μυριάδας νέων ἀνδρῶν,
 οὓς πάντας ἐκ τῶν συλλεγομένων παλαιῶν ὄπλων ἐγκα- 25
 τασκευαζόμενος ὥπλιζεν.

7 <577> ἔπειτα συνιδὼν ἀήττητον τὴν Ῥωμαίων ἰσ-
 χὴν γεγεννημένην εὐπειθείᾳ μάλιστα καὶ μελέτῃ τῶν
 ὄπλων, τὴν μὲν διδασκαλίαν ἀπέγνω τῇ χρεῖᾳ διωκο-
 μένην, τὸ δ' εὐπειθὲς ὄρων περιγινόμενον ἐκ τοῦ 30

πλήθους τῶν ἡγεμόνων, ῥωμαϊκώτερον ἔτεμνε τὴν
στρατιὰν καὶ πλείους καθίστατο ταξίαρχους. <578>
στρατιωτῶν δ' ἀπεδείκνυ διαφορὰς, καὶ τούτους μὲν
ὑπέταττε δεκαδάρχαις καὶ ἑκατοντάρχαις, ἔπειτα χιλίαρ-
5 χοις, καὶ πὶ τούτοις ἡγεμόσι ταγματῶν ἀδροτέρων ἀφη-
γουμενοῖς. <579> ἐδίδασκέ τε σημείων παραδόσεις
καὶ σάλπιγγος προσκλήσεις τε καὶ ἀνακλήσεις, προσ-
βολὰς τε κεράτων καὶ περιαγωγὰς, καὶ πῶς δεῖ πρὸς
μὲν τὸ κάμνον ἐπιστρέφειν ἐκ τοῦ περιόντος, ἐν δὲ
0 τῷ πονοῦντι συμπαθεῖν. <580> ὅσα τ' εἰς παράστημα
ψυχῆς ἢ σώματος συνετέλει καρτερίαν, συνεχῶς ἀφη-
γεῖτο. μάλιστα δ' αὐτοὺς ἤσκει πρὸς τὸν πόλεμον,
παρ' ἕκαστα τὴν Ῥωμαίων εὐταξίαν διηγούμενος, καὶ
ὡς πολεμήσουσι πρὸς ἄνδρας οἱ δι' ἄλλην σώματος
5 καὶ ψυχῆς παράστημα πάσης ὀλίγου δεῖν τῆς οἰκουμέ-
νης κρατοῦσιν. <581> ἔφη δὲ πείραν αὐτῶν λήψε-
σθαι τῆς κατὰ τὸν πόλεμον εὐταξίας καὶ πρὸ παρατά-
ξεως, εἰ τῶν συνήθων ἀδικημάτων ἀπόσχοιντο, κλο-
πῆς καὶ ληστείας καὶ ἀρπαγῆς, τοῦ τ' ἐξαπατᾶν τὸ
10 ὁμόφυλον, τοῦ τε κέρδος οἰκεῖον ἡγεῖσθαι τὴν βλά-
βην τῶν συνηθεστάτων. <582> διοικεῖσθαι γὰρ κάλ-
λιστα τοὺς πολέμους παρ' οἷς ἂν ἀγαθὸν τὸ συνειδὸς
ἔχωσιν οἱ στρατευόμενοι· τοὺς δ' οἰκοθεν φαύλους οὐ
μόνον τοῖς ἐπιουῖσιν ἐχθροῖς ἀλλὰ καὶ τῷ θεῷ χοῆσθαι
15 πολεμίῳ.

<583> πολλὰ τοιαῦτα παραινῶν διετέλει. καὶ τὸ 8
μὲν ἔτοιμον εἰς παράταξιν αὐτῷ συγκεκρότητο πεζῶν
μὲν ἕξ μυριάδες, ἵππεῖς δὲ διακόσιοι καὶ πεντήκοντα·
χωρὶς δὲ τούτων, οἷς ἐπεποίθει μάλιστα, μισθοφόροι
10 περὶ τετρακισχιλίους καὶ πεντακοσίους. ἐπιλέκτους δὲ
περὶ αὐτὸν εἶχεν ἑξακοσίους φύλακας τοῦ σώματος.

〈584〉 ἔτρεφον δὲ πλὴν τῶν μισθοφόρων τὴν ἄλλην στρατιὰν αἱ πόλεις ῥαδίως· τῶν γὰρ καταλεγέντων ἐκάστη τοὺς ἡμίσεις ἐπὶ τὴν στρατείαν ἐκπέμπουσα, τοὺς λοιποὺς ἐπὶ συμπορισμὸν αὐτοῖς τῶν ἐπιτηδείων κατεῖχεν, ὥστε τοὺς μὲν εἰς ὄπλα τοὺς δ' εἰς ἐργασίαν 5 διηρηθῆσθαι, καὶ τοῖς τὰ σῖτα πέμπουσιν ἀντιχορηγεῖσθαι παρὰ τῶν ὀπλιτῶν τὴν ἀσφάλειαν.

- 21 〈585〉 διοικοῦντι δ' οὕτω τῷ Ἰωσήπῳ τὰ κατὰ τὴν Γαλιλαίαν παρανίσταται τις ἐπίβουλος ἀνὴρ ἀπὸ Γισχάλων, υἱὸς Λευίου, Ἰωάννης ὄνομα, πανουργότα- 10 τος μὲν καὶ δολιώτατος τῶν ἐπισήμων ἐν τοῖσδε τοῖς πονηρεύμασιν ἀπάντων, πένης δὲ τὰ πρῶτα καὶ μέχρι πολλοῦ κώλυμα σχῶν τῆς κακίας τὴν ἀπορίαν. 〈586〉 ἔτοιμος μὲν ψεύσασθαι, δεινὸς δ' ἐπιθεῖναι πίστιν τοῖς ἐψευσμένοις, ἀρετὴν ἠγούμενος τὴν ἀπάτην, καὶ 15 ταύτῃ κατὰ τῶν φιλτάτων χρώμενος, 〈587〉 ὑποκριτῆς φιλανθρωπίας, καὶ δι' ἐλπίδα κέρδους φονικώτατος; αἰεὶ μὲν ἐπιθυμήσας μεγάλων, τρέφων δὲ τὰς ἐλπίδας ἐκ τῶν ταπεινῶν κακουργημάτων· ληστῆς γὰρ ἦν μονότροπος, ἔπειτα καὶ συνοδίαν εὔρε τῆς τόλμης, τὸ 20 μὲν πρῶτον ὀλίγην, προκόπτων δ' αἰεὶ πλείονα. 〈588〉 φροντὶς δ' ἦν αὐτῷ μηδένα προσλαμβάνειν εὐάλωτον, ἀλλὰ τοὺς εὐεξία σώματος καὶ ψυχῆς παραστήματι καὶ πολέμων ἐμπειρία διαφέροντας ἐξελέγετο. μέχρι γοῦν τετρακοσίων ἀνδρῶν στίφος συνεκρότησεν, οἱ τὸ πλεόν 25 ἐκ τῆς Τυρίων χώρας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κωμῶν φυγάδες ἦσαν, 〈589〉 δι' ὧν ἐλήζετο πᾶσαν τὴν Γαλιλαίαν, καὶ μετεώρους ὄντας ἐπὶ τῷ μέλλοντι πολέμῳ τοὺς 2 πολλοὺς ἐσπάραττεν. 〈590〉 ἤδη δ' αὐτὸν στρατηγῶντα καὶ μειζόνων ἐφιέμενον ἔνδεια χρημάτων κατ- 30 εῖχεν. ἐπεὶ δὲ τὸν Ἰωσήπον ὄρων αὐτοῦ σφόδρα

χαίροντα τῷ δραστηρίῳ, πείθει πρῶτον μὲν αὐτῷ πιστεῦσαι τὸ τεῖχος ἀνοικοδομηῆσαι τῆς πατρίδος, ἐν ᾧ πολλὰ παρὰ τῶν πλουσίων ἐκέρδησεν. <591> ἔπειτα συνθεῖς σκηνὴν πανουργοτάτην, ὡς ἄρα φυλάττοιτο πάντες οἱ κατὰ τὴν Συρίαν Ἰουδαῖοι ἐλαίῳ χρῆσθαι μὴ δι' ὁμοφύλων ἐγκεχειρισμένῳ, πέμπειν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν μεθορίαν ἐξητήσατο. <592> συνωνούμενος δὲ τοῦ Τυρίου νομίσματος, ὃ τέτταρας Ἀττικὰς δύναιται, τέτταρας ἀμφορεῖς, τῆς αὐτῆς ἐπίπρασκε τιμῆς ἡμιαμφοριον. οὔσης δὲ τῆς Γαλιλαίας ἐλαιοφόρον μάλιστα καὶ τότε εὐφορηκυίας, εἰς σπανίζοντας πέμπων πολὺ καὶ μόνος ἄπειρόν τι πλῆθος συνῆγε χρημάτων, οἷς εὐθέως ἐχοῖτο κατὰ τοῦ τὴν ἐργασίαν παρασχόντος. <593> καὶ ὑπολαβὼν, εἰ καταλύσειε τὸν Ἰώσηπον, αὐτὸς ἠγγήσεσθαι τῆς Γαλιλαίας, τοῖς μὲν ὑφ' αὐτὸν λησταῖς προσέταξεν εὐτονώτερον ἐγχειρεῖν ταῖς ἀρπαγαῖς, ὅπως πολλῶν νεωτεριζομένων κατὰ τὴν χώραν ἢ διαχρήσαιτό που τὸν στρατηγόν, ἐκβοηθοῦντα λοχῆσας, ἢ περιορῶντα τοὺς ληστὰς διαβάλοι πρὸς τοὺς ἐπιχωρίους. <594> ἔπειτα διεφήμιζε πόρρωθεν ὡς ἄρα προδιδοίη Ῥωμαίοις τὰ πράγματα Ἰώσηπος, καὶ πολλὰ τοιαῦτα πρὸς κατάλυσιν τάνδρὸς ἐπραγματεύετο.

<595> καθ' ὃν καιρὸν ἀπὸ Δαβαρίττων κώμης 3 νεανίσκοι τινὲς τῶν ἐν τῷ Μεγάλῳ πεδίῳ καθεζομένων φυλάκων, ἐνεδρεύοντες Πτολεμαῖον τὸν Ἀγρίππα καὶ Βερενίκης ἐπίτροπον, ἀφείλοντο πᾶσαν ὅσην ἤγεν ἀποσκευήν, ἐν ἧ πολυτελεῖς ἐσθῆτες οὐκ ὀλίγαι καὶ πλῆθος ἐκπωμάτων ἀργυρῶν χρυσοῖ τ' ἦσαν ἑξακόσιοι. <596> μὴ δυνάμενοι δὲ διαθέσθαι κρύφα τὴν ἀρπαγὴν,

πάντα πρὸς Ἰώσηπον εἰς Ταριχαιάς ἐκόμισαν. <597> ὁ δὲ μεμψάμενος αὐτῶν τὸ πρὸς τοὺς βασιλικοὺς βίαιον, τίθησι τὰ κομισθέντα παρὰ τῷ δυνατωτάτῳ τῶν Ταριχαιατῶν Ἀνναίῳ, πέμψαι κατὰ καιρὸν τοῖς δεσπότηαις προαιρούμενος· ὁ δὲ μάλιστα αὐτῷ κίνδυνον ἐπήγαγεν. <598> οἱ γὰρ ἀρπάσαντες ἅμα μὲν ἐπὶ τῷ μηδεμιάς τυχεῖν μερίδος ἐκ τῶν κεκομισμένων ἀγανακτοῦντες, ἅμα δὲ καὶ προσκεψάμενοι τοῦ Ἰωσήπου τὴν διάνοιαν, ὅτι μέλλοι τοῖς βασιλεῦσι τὸν πόνον αὐτῶν χαρίζεσθαι, νύκτωρ εἰς τὰς κώμας αὐτῶν διέδραμον, καὶ πᾶσιν ἐνεδείκνυντο τὸν Ἰώσηπον ὡς προδότην. ἐπέπλησαν δὲ καὶ τὰς πλησίον πόλεις ταραχῆς, ὥσθ' ὑπὸ τὴν ἑξὼ δέκα μυριάδας ὀπλιτῶν ἐπ' αὐτὸν συνδραμεῖν. <599> καὶ τὸ μὲν πλῆθος ἐν τῷ κατὰ Ταριχαιάς ἵπποδρόμῳ συνηθροισμένον πολλὰ πρὸς ὄργην ἀνεβόα, καὶ οἱ μὲν καταλεύειν οἱ δὲ καίειν τὸν προδότην ἐκεκράγεσαν· παρώξυνε δὲ τοὺς πολλοὺς Ἰωάννης καὶ σὺν αὐτῷ Ἰησοῦς τις υἱὸς Σαυφία, τότε ἄρχων τῆς Τιβεριάδος. <600> οἱ μὲν οὖν φίλοι καὶ σωματοφύλακες τοῦ Ἰωσήπου, καταπλαγέντες τὴν ὄρμην τοῦ πλῆθους, ἔφυγον πλὴν τεττάρων πάντες· αὐτὸς δὲ κοιμώμενος ἤδη προσφερομένου τοῦ πυρὸς διανίσταται, <601> καὶ παραινούντων φεύγειν τῶν τεττάρων οἱ παρέμειναν, οὔτε πρὸς τὴν καθ' αὐτὸν ἐρημίαν οὔτε πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἐφεστῶτων καταπλαγείς προπηδᾷ, περιορηζόμενος μὲν τὴν ἐσθῆτα, καταμησάμενος δὲ τῆς κεφαλῆς κόριν, ἀποστρέψας δ' ὀπίσω τὰς χεῖρας καὶ τὸ ἴδιον ξίφος ἐπιδήσας τῷ τένοντι. <602> πρὸς ἃ τῶν μὲν οἰκείως ἐχόντων, καὶ μάλιστα τῶν Ταριχαιατῶν, οἶκος ἦν· οἱ δ' ἀπὸ τῆς :

χώρας, καὶ τῶν πλησίον ὅσοις ἐδόκει φορτικός, ἐβλασφῆμουν, προσφέρειν τε τὰ κοινὰ χρήματα θᾶττον ἐκέλευον, καὶ τὰς προδοτικὰς συνθήκας ἐξομολογεῖσθαι.

5 <603> προειλήφεσαν γὰρ ἐκ τοῦ σχήματος οὐδὲν αὐτὸν ἀρνήσεσθαι τῶν ὑπονοηθέντων, ἀλλ' ἐπὶ συγγνώμης πορισμῷ πάντα πεποιηκῆναι τὰ πρὸς τὸν ἔλεον.

<604> τῷ δ' ἦν ἡ ταπεινώσις προπαρασκευῆ στρατηγῆματος· καὶ τεχνιτεύων τοὺς ἀγανακτοῦντας καθ' αὐτοῦ καθ' ἀλλήλων στασιάσαι, ἐφ' οἷς ὠργίζοντο

0 πᾶνθ' ὁμολογήσειν ὑπισχνεῖτο. <605> εἶτα δοθὲν αὐτῷ λέγειν, 'ἐγὼ ταῦτα' ἔφη 'τὰ χρήματα οὐτ' ἀναπέμπειν Ἀγρίππᾳ προηροῦμην οὔτε κερδαίνειν αὐτός· μὴ γὰρ ἡγησαίμην ποτὲ φίλον τὸν ὑμῖν διάφορον, ἢ κέρδος τὸ φέρον τῷ κοινῷ βλάβην.

<606> ὁρῶν δ', ᾧ

5 Ταριχαιᾶται, μάλιστα τὴν ὑμετέραν πόλιν ἀσφαλείας δεομένην καὶ πρὸς κατασκευὴν τείχους χρῆζουσαν ἀργυρίου, δεδοικῶς δὲ τὸν Τιβεριέων δῆμον καὶ τὰς ἄλλας πόλεις ἐφεδρευούσας τοῖς ἠρπασμένοις, κατασχεῖν ἡσυχῇ τὰ χρήματα προειλόμην, ἵν' ὑμῖν περιβάλωμαι

0 τεῖχος. <607> εἰ δὲ μὴ δοκεῖ, προσφέρω τὰ κεκομισμένα καὶ παρέχω διαρπάζειν. εἰ δὲ καλῶς ὑμῖν ἐβουλευσάμην, (μὴ) κολάζετε τὸν εὐεργέτην.'

<608> ἐπὶ τούτοις οἱ Ταριχαιᾶται μὲν αὐτὸν ἀνευ- 4 φῆμουν, οἱ δ' ἀπὸ τῆς Τιβεριάδος σὺν τοῖς ἄλλοις ἐκάκιζον καὶ διηπείλουν. καταλιπόντες δ' ἑκάτεροι

5 τὸν Ἰώσηπον ἀλλήλοις διεφέροντο. κάκεινος θαρρῶν ἤδη τοῖς ὠκειωμένοις (ἦσαν δ' εἰς τετρακισμυρίους οἱ Ταριχαιᾶται) παντὶ τῷ πλήθει παρρησιαστικώτερον

ὠμίλει, <609> καὶ πολλὰ τὴν προπέτειαν αὐτῶν κατο- νειδίσας ἐκ μὲν τῶν παρόντων Ταριχαιᾶς ἔφη τειχεῖν,

ἀσφαλιεῖσθαι δ' ὁμοίως καὶ τὰς ἄλλας πόλεις· οὐ γὰρ ἀπορήσειν χρημάτων, ἐὰν ὁμονοῶσιν ἐφ' οὓς δεῖ πορίζειν, καὶ μὴ παροξύνονται κατὰ τοῦ πορίζοντος.

5 <610> ἔνθα δὴ τὸ μὲν ἄλλο πλῆθος τῶν ἡπατημένων ἐπανεχώρει καίτοι διωργισμένον, δισχίλιοι δ' ἐπ' αὐτὸν ὄρμησαν ἔνοπλοι, καὶ φθάσαντος εἰς τὸ δωματίον παρελθεῖν ἀπειλοῦντες ἐφεστήκεσαν. ἐπὶ τούτοις πάλιν Ἰώσηπος ἀπάτη δευτέρω χρηταί. <611> ἀναβάς γὰρ ἐπὶ τὸ τέγος καὶ τῇ δεξιᾷ καταστείλας τὸν θόρυβον αὐτῶν ἀγνοεῖν ἔφη τίνων ἀξιοῦσι τυχεῖν· οὐ 10 γὰρ κατακούειν διὰ τὴν τῆς βοῆς σύγχυσιν· ὅσα δ' ἂν κελεύσωσι πάντα ποιήσειν, εἰ τοὺς διαλεξομένους ἡσυχῇ πέμψειαν εἴσω πρὸς αὐτόν. <612> ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ γνώριμοι σὺν τοῖς ἄρχουσιν εἰσῆσαν. ὁ δὲ σύρας αὐτοὺς εἰς τὸ μυχαίτατον τῆς οἰκίας, καὶ τὴν 15 αὐλειον ἐπικλείσας, ἐμαστίγωσε μέχρι πάντων τὰ σπλάγχνα γυμνώσαι. περιεστῆκει δὲ τέως τὸ πλῆθος, δικαιολογεῖσθαι μακρότερα τοὺς εἰσελθόντας οἰόμενον. <613> ὁ δὲ τὰς θύρας ἐξαπίνης ἀνοιξας ἡμαγμένους ἐξαφῆκε τοὺς ἄνδρας, καὶ τοσαύτην τοῖς ἀπειλοῦ- 20 σιν ἐνειργάσατο κατάπληξιν ὥστε ῥίψαντας τὰ ὅπλα φεύγειν.

6 <614> πρὸς ταῦτα Ἰωάννης ἐπέτεινε τὸν φθόνον καὶ δευτέραν ἤρτυεν ἐπιβουλήν κατὰ τοῦ Ἰωσήπου, σκηψάμενος δὲ νόσον ἰκέτευσε δι' ἐπιστολῆς τὸν Ἰώ- 25 σηπον ἐπιτρέψαι πρὸς θεραπείαν αὐτῷ χρησασθαι τοῖς ἐν Τιβεριάδι θερμοῖς ὕδασιν. <615> ὁ δ' (οὐπω γὰρ ὑπώπτευε τὸν ἐπίβουλον) γράφει τοῖς κατὰ τὴν πόλιν ὑπάρχουσιν ξενίαν τε καὶ τάπιτήδεια Ἰωάννη παρασχεῖν. ὦν ἀπολαύσας μετὰ δὴ ἡμέρας ἐφ' ὃ παρῆν διεπράτ- 30

§ 612 = Vit. Ios. § 147.

§ 614 cf. Vit. Ios. § 85.

τετο, καὶ τοὺς μὲν ἀπάταις τοὺς δὲ χρήμασι διαφθεί-
 ρων ἀνέπειθεν ἀποστῆναι Ἰωσήπου. <616> καὶ γνοὺς
 ταῦτα Σίλας ὁ φυλάττειν τὴν πόλιν ὑπὸ Ἰωσήπου
 καθεσταμένος, γράφει τὰ κατὰ τὴν ἐπιβουλήν αὐτῷ
 5 κατὰ τάχος. ὁ δὲ Ἰωσήπος ὡς ἔλαβε τὴν ἐπιστολήν,
 νυκτὸς ὁδεύσας συντόμως ἐωθινὸς παρῆν πρὸς τὴν
 Τιβεριάδα. <617> καὶ τὸ μὲν ἄλλο πλῆθος αὐτῷ
 ὑπῆρτα, Ἰωάννης δὲ, καίτοι τὴν παρουσίαν ὑποπιτεύων
 ἐπ' αὐτόν, ὅμως πέμψας τινὰ τῶν γνωρίμων ὑπεκρί-
 10 νατο τὴν ἀσθένειαν, καὶ κληνῆρης ὢν ὑστερῆσαι τῆς
 θεραπείας ἔλεγεν. <618> ὡς δ' εἰς τὸ στάδιον τοὺς
 Τιβεριεῖς ἀθροίσας ὁ Ἰωσήπος ἐπειρᾶτο διαλέγεσθαι
 περὶ τῶν ἐπεσταλμένων, ὑποπέμψας ὀπλίτας προσέτα-
 ξεν αὐτὸν ἀνελεῖν. τούτους τὰ ξίφη γυμνοῦντας ὁ
 15 δῆμος προῖδὼν ἀνεβόησεν. <619> πρὸς δὲ τὴν κραυ-
 γὴν Ἰωσήπος ἐπιστραφεὶς καὶ θεασάμενος ἐπὶ τῆς
 σφαγῆς ἤδη τὸν σίδηρον, ἀπεπήδησεν εἰς τὸν αἰγιαλόν·
 εἰστήκει δὲ δημηγορῶν ἐπὶ βουνοῦ τινος ἑξαπήχους τὸ
 ὕψος, καὶ παρορμοῦντος ἐπιπηδήσας σκάφους σὺν δυοῖ
 20 σωματοφύλαξιν εἰς μέσσην τὴν λίμνην ἀνέφυγεν. <620>
 οἱ στρατιῶται δ' αὐτοῦ ταχέως ἀρπάσαντες τὰ ὄπλα 7
 κατὰ τῶν ἐπιβούλων ἐχώρουν. ἔνθα δείσας ὁ Ἰωσή-
 πος μὴ πολέμου κινήθέντος ἐμφυλίου δι' ὀλίγων φθό-
 νου παραναλώσῃ τὴν πόλιν, πέμπει τοῖς σφετέροις
 25 ἀγγέλλων μόνης προνοεῖν τῆς αὐτῶν ἀσφαλείας, μήτε
 δὲ κτείνειν τινὰ μήτ' ἀπελέγχειν τῶν αἰτίων. <621>
 καὶ οἱ μὲν τῷ παραγγέλματι πεισθέντες ἠρέμησαν, οἱ
 δ' ἀνὰ τὴν πέριξ χώραν πυθόμενοι τὴν τ' ἐπιβουλήν
 καὶ τὸν συσκευάσαντα συνηθροίζοντο κατὰ τοῦ Ἰω-
 30 ἄννου. φθάνει δ' ἐκεῖνος εἰς Γίσχαλα φυγὼν τὴν

§ 619 = Vit. Ios. § 96.

πατρίδα. <622> συνέρρεον δὲ πρὸς τὸν Ἰώσηπον οἱ
 Γαλιλαῖοι κατὰ πόλεις, καὶ πολλὰ μυριάδες ὀπλιτῶν
 γενόμενοι παρῆναι σφᾶς ἐπὶ τὸν Ἰωάννην τὸν κοινὸν
 ἐπίβουλον ἐβῶον· συγκαταφλέξειν γὰρ αὐτῷ καὶ τὴν
 ὑποδεξαμένην πόλιν. <623> ὁ δ' ἀποδέχεσθαι μὲν αὐ- 5
 τῶν ἔφασκε τὴν εὐνοίαν, εἶργε δὲ τὴν ὀρμὴν, χειρώ-
 σασθαι συνέσει τοὺς ἐχθροὺς μᾶλλον ἢ κτείνειν προ-
 αιρούμενος. <624> ἐκλαβὼν δὲ τοὺς ἀφ' ἐκάστης πό-
 λεως Ἰωάννη συναφεστῶτας Ἰώσηπος κατ' ὄνομα (προ-
 θύμως δ' ἐνεδείκνυντο τοὺς σφετέρους οἱ δημόται), 10
 καὶ διὰ κηρύκων ἀπειλήσας τῶν ἐντὸς ἡμέρας πέμπτης
 μὴ καταλιπόντων τὸν Ἰωάννην τὰς τ' οὐσίας διαρπά-
 σαι καὶ τὰς οἰκίας ἅμα ταῖς γενεαῖς καταφλέξειν,
 <625> τρισχιλίους μὲν ἀπέστησεν εὐθέως, οἱ παραγε- 15
 νόμενοι τὰ ὄπλα παρὰ τοῖς ποσὶν ἔρριψαν αὐτοῦ· σὺν
 δὲ τοῖς καταλειφθεῖσιν (ἦσαν δ' ὅσον εἰς δισχιλίους
 Σύρων φυγάδες) ἀνέστειλλεν Ἰωάννης πάλιν ἐπὶ τὰς
 λαθραίους ἐπιβουλάς ἐκ τῶν φανερωτέρων. <626> κρύ-
 φα γοῦν ἔπεμψεν ἀγγέλους εἰς Ἱεροσόλυμα, διαβάλλων 20
 τὸν Ἰώσηπον ἐπὶ τῷ μεγέθει τῆς δυνάμεως, φάσκων
 ὅσον οὐπω τύραννον ἐλεύσεσθαι τῆς μητροπόλεως, εἰ
 μὴ προκαταληφθεῖη. <627> τούτοις ὁ μὲν δῆμος (ἦν
 γὰρ προειδώς) οὐ προσεῖχεν, οἱ δυνατοὶ δὲ κατὰ φθό-
 νον καὶ τῶν ἀρχόντων τινὲς λάθρα τῷ Ἰωάννη χρή-
 ματα πρὸς συλλογὴν μισθοφόρων ἔπεμψαν, ὅπως πο- 25
 λεμήσοι πρὸς Ἰώσηπον. ἐψηφίσαντο δὲ καθ' αὐτοὺς
 καὶ μετακαλεῖν αὐτὸν ἀπὸ τῆς στρατηγίας. <628> οὐ
 μὴν ἠξίουσαν ἀποχρήσειν τὸ δόγμα, δισχιλίους δὲ καὶ
 πεντακοσίους ὀπλίτας καὶ τέτταρας τῶν ἐπιφανῶν
 ἄνδρας ἔστειλαν, τὸν τε τοῦ Νομικοῦ Ἰωάεσδρον καὶ 30

Ἀνανίαν Σαδδουκὶ καὶ Σίμωνα καὶ Ἰούδην Ἰωνάθου, πάντας εἰπεῖν δυνατωτάτους, ἵν' οὗτοι τὴν πρὸς τὸν Ἰώσηπον εὐνοίαν ἀποστρέψωσι· κὰν μὴ ἐκὼν παραγένηται, λόγον ὑποσχεῖν ἔαν αὐτόν, εἰ δὲ βιάζοιτο μένειν, ὡς πολεμῶ χρῆσθαι. <629> Ἰωσήπῳ δὲ παραγίγνεσθαι μὲν στρατιὰν ἐπεστάλκεσαν οἱ φίλοι, τὴν δ' αἰτίαν οὐ προσεδήλουν ἅτε δὴ τῶν ἐχθρῶν λάθρα βεβουλευμένων. διὸ καὶ μὴ προφυλαξαμένου τέτταρες πόλεις εὐθέως πρὸς τοὺς διαφόρους ἀπέστησαν ἐλθόντας, Σέπρωρις τε καὶ Γάμαλα καὶ Γίσχαλα καὶ Τιβεριάς. <630> ταχέως δὲ καὶ ταύτας προσηγάγετο δίχα τῶν ὄπλων, καὶ χειρωσάμενος στρατηγήμασιν τοὺς τέτταρας ἡγεμόνας τῶν θ' ὀπλιτῶν τοὺς δυνατωτάτους ἀνέπεμψεν εἰς Ἱεροσόλυμα· <631> πρὸς οὓς ὁ δῆμος ἠγανάκτησεν οὐ μετρίως, καὶ σὺν αὐτοῖς ὤρμησε τοὺς προπέμψαντας ἀνελεῖν, εἰ μὴ φθάσαντες ἀπέδρασαν.

<632> Ἰωάννην δὲ τὸ λοιπὸν ἐντὸς τοῦ Γισχάλων 8
τείχους ὁ παρὰ Ἰωσήπον φόβος ἐφρούρει. καὶ μετ'
20 ὀλίγας ἡμέρας πάλιν ἀπέστη Τιβεριάς, ἐπικαλεσαμένων τῶν ἔνδον Ἀγρίππαν τὸν βασιλέα· <633> καὶ τοῦ μὲν μὴ καταντήσαντος ἐφ' ἣν συνετέτακτο προθεσμίαν, Ῥωμαϊκῶν δ' ἰπέων ὀλίγων κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν παραφανέντων, τὸν Ἰώσηπον ἐξεκέρυττον. <634> τῷ
25 δ' ἠγγέλθη μὲν εἰς Ταριχαίας ἢ ἀπόστασις εὐθέως, ἐκπεπομφῶς δὲ τοὺς στρατιώτας πάντας ἐπὶ σίτου συλλογὴν οὔτε μόνος ἐξορμᾶν ἐπὶ τοὺς ἀποστάντας οὔτε μένειν ὑπέμενε, δεδοικῶς μὴ βραδύνοντος αὐτοῦ φθάσωσιν οἱ βασιλικοὶ παρελθεῖν εἰς τὴν πόλιν. οὐδὲ γὰρ
30 τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ἐνεργὸν ἔξειν ἔμελλεν, ἐπέχοντος

§ 632 = Vit. Ios. § 155.

σαββάτου. <635> δόλω δὴ περιελθεῖν ἐπενόει τοὺς ἀποστάντας. καὶ τὰς μὲν πύλας τῶν Ταριχαιῶν ἀποκλείσαι κελεύσας, ὡς μὴ προεξαγγεῖλειέ τις τὸ σέμμα τοῖς ἐπιχειρουμένοις, τὰ δ' ἐπὶ τῆς λίμνης σκάφη πάντα συναθροίσας (διακόσια δὲ καὶ τριάκοντα εὐρέθη, καὶ 5 ναῦται τεττάρων οὐ πλείους ἦσαν ἐν ἐκάστῳ), <636> διὰ τάχους ἐλαύνει πρὸς τὴν Τιβεριάδα. καὶ τοσοῦτον ἀποσχὼν τῆς πόλεως ἐξ ὅσου συνιδεῖν οὐ ῥάδιον ἦν, κενὰς τὰς ἀλιάδας μετεώρους σαλεύειν ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ μόνους ἑπτὰ τῶν σωματοφυλάκων ἐνόπλους 10 ἔχων ἔγγιον ὀφθῆναι προσήει. <637> θεασάμενοι δ' αὐτὸν ἀπὸ τῶν τειχῶν ἔτι βλασφημοῦντες οἱ διάφοροι, καὶ διὰ τὴν ἔκπληξιν πάντα τὰ σκάφη γέμειν ὀπλιτῶν νομίσαντες, ἔρριψαν τὰ ὄπλα καὶ κατασεύοντες ἰκετη- 9 ρίας ἐδέοντο φεῖσασθαι τῆς πόλεως. <638> ὁ δὲ Ἰώ- 15 σηπος πολλὰ διαπειλησάμενος αὐτοῖς καὶ κατονειδίσας, εἰ πρῶτον μὲν ἀράμενοι τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον, εἰς στάσεις ἐμφυλίου παραναλίσκουσι τὴν ἰσχὺν καὶ τὰ εὐκταιότατα ποιοῦσι τοῖς ἐχθροῖς, ἔπειτα τὸν κηδεμόνα τῆς ἀσφαλείας αὐτῶν ἀναρπάσαι σπεύδουσι καὶ 20 κλείειν οὐκ αἰδοῦνται τὴν πόλιν αὐτῷ τῷ τειχίσαντι, προσδέχεσθαι τοὺς ἀπολογησομένους ἔφασκε, καὶ δι' ὧν βεβαιώσεται τὴν πόλιν. <639> κατέβαινον δ' εὐθέως δέκα τῶν Τιβεριέων οἱ δυνατώτατοι. καὶ τοὺς μὲν ἀναλαβὼν μιᾷ τῶν ἀλιάδων ἀνήγαγε πορρωτάτω, 25 πεντήκοντα δ' ἑτέρους τῆς βουλῆς τοὺς μάλιστα γνωρίμους κελεύει προσελθεῖν, ὡς καὶ παρ' ἐκείνων πίστιν τινὰ βουλόμενος λαβεῖν. <640> ἔπειτα καινοτέρως σκήψεις ἐπινοῶν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις ὡς ἐπὶ συνθήκαις προυκαλεῖτο· <641> τοῖς δὲ κυβερνήταις ἐκέλευσε 30

τῶν <σκαφῶν> πληρουμένων διὰ τάχους εἰς Ταριχαίας ἀναπλεῖν καὶ συγκλείειν τοὺς ἄνδρας εἰς τὸ δεσμοτήριον, μέχρι πᾶσαν μὲν τὴν βουλήν οὖσαν εἰς ἑξακοσίους, περὶ δὲ δισχιλίους τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου συλλαβῶν ἀνήγαγε σκάφεσιν εἰς Ταριχαίας. <642> βοῶντων 10 δὲ τῶν λοιπῶν αἴτιον εἶναι μάλιστα τῆς ἀποστάσεως Κλεῖτόν τινα, καὶ παρακαλούντων εἰς ἐκεῖνον ἀπερῆδεσθαι τὴν ὀργήν, ὃ Ἰώσηπος ἀνελεῖν μὲν οὐδένα προήρητο, Λευίαν δὲ τινα τῶν αὐτοῦ φυλάκων ἐκέλευσεν 10 ἐξελθεῖν, ἵν' ἀποκόψη τὰς χεῖρας τοῦ Κλεῖτου. <643> δεῖσας δ' ἐκεῖνος εἰς ἐχθρῶν στίφος ἀποβήσεσθαι μόνος οὐκ ἔφη. σχετλιάζοντα δὲ τὸν Ἰώσηπον ἐπὶ τοῦ σκάφους ὃ Κλεῖτος ὄρων, καὶ προθυμούμενον αὐτὸν ἀποπηδᾶν ἐπὶ τὴν τιμωρίαν, ἰκέτευεν ἀπὸ τῆς 15 ἀκτῆς τὴν ἑτέραν τῶν χειρῶν καταλιπεῖν. <644> κἀκείνου κατανεύσαντος ἐφ' ᾧ τὴν ἑτέραν αὐτὸς ἀποκόψειεν ἑαυτοῦ, σπασάμενος τῇ δεξιᾷ τὸ ξίφος ἀπέκοψε τὴν λαιάν· εἰς τοσοῦτον δέους ὑπὸ τοῦ Ἰωσήπου προήχθη.

20 <645> τότε μὲν δὴ κενοῖς σκάφεσι καὶ δορυφόροις ἑπτὰ τὸν δῆμον αἰχμαλωτισάμενος πάλιν τὴν Τιβεριάδα προσηγάγετο, μετὰ δ' ἡμέρας ὀλίγας Γίσχαλα Σεπρωρίταις συναποστᾶσαν ἑλὼν ἐπέτρεψε διαρπάσαι τοῖς στρατιώταις. <646> συναγαγὼν μέντοι πάντα 25 τοῖς δημόταις ἔδωκε, τοῖς τε κατὰ Σέπρωριν ὁμοίως καὶ Τιβεριάδα· καὶ γὰρ ἐκείνους χειρωσάμενος νουθετῆσαι διὰ τῆς ἀρπαγῆς ἠθέλησε, τῇ δ' ἀποδόσει τῶν χρημάτων πάλιν εἰς εὐνοίαν προσηγάγετο.

<647> τὰ μὲν οὖν κατὰ Γαλιλαίαν ἐπέπαντο κινή- 22
30 ματα, καὶ τῶν ἐμφυλίων πανσάμενοι θορούβων ἐπὶ τὰς

πρὸς Ῥωμαίους ἐτρόποντο παρασκευάς· <648> ἐν δὲ τοῖς Ἱεροσολύμοις Ἄνανός θ' ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ τῶν δυνατῶν ὅσοι μὴ τὰ Ῥωμαίων ἐφρόνουν, τό τε τεῖχος ἐπεσκεύαζον καὶ πολλὰ τῶν πολεμιστηρίων ὀργάνων. <649> καὶ διὰ πάσης μὲν τῆς πόλεως ἐχαλκεύετο βέλη 5 καὶ πανοπλῖαι, πρὸς ἀτάκτοις δὲ γυμνασίαις τὸ τῶν νέων πλῆθος ἦν, καὶ μέστ' ἦν πάντα θοροῦβου. δεινὴ δὲ κατήφεια τῶν μετριῶν, καὶ πολλοὶ τὰς μελλούσας προορώμενοι συμφορὰς ἀπωλοφύροντο. <650> θειασμοὶ δὲ τοῖς εἰρήνην ἀγαπῶσι δύσφημοι, τοῖς δὲ τὸν πόλε- 10 μὸν ἐξάψασιν ἐσχεδιάζοντο πρὸς ἡδονήν, καὶ τὸ κατὰ-στημα τῆς πόλεως πρὶν ἐπελθεῖν Ῥωμαίους ἦν οἷον ἀπολουμένης. <651> Ἀνάτω γε μὴν φροντὶς ἦν κατὰ μικρὸν ἀφισταμένῳ τῶν εἰς τὸν πόλεμον παρασκευῶν κάμψαι πρὸς τὸ συμφέρον τοὺς τε στασιαστὰς καὶ τὴν 15 τῶν κληθέντων ζηλωτῶν ἀφροσύνην, ἠττήθη δὲ τῆς βίας. κὰν τοῖς ἐξῆς οἴου τέλους ἔτυχε δηλώσομεν.

2 <652> κατὰ δὲ τὴν Ἀκραβατηνὴν τοπαρχίαν ὁ Γιώρα Σίμων πολλοὺς τῶν νεωτεριζόντων συστησάμενος ἐφ' ἀρπαγὰς ἐτρόπετο, κοῦ μόνου τὰς οἰκίας ἐσπάρατε τῶν 20 πλουσίων, ἀλλὰ καὶ τὰ σώματα κατηκίζετο, δῆλός τ' ἦν ἤδη πόρρωθεν ἀρχόμενος τυραννεῖν. <653> πεμφθείσης δ' ἐπ' αὐτὸν ὑπ' Ἀνάτου καὶ τῶν ἀρχόντων στρατιᾶς, πρὸς τοὺς ἐν Μασάδα ληστὰς μεθ' ὧν εἶχε κατέφυγε, κἀκεῖ μέχοι τῆς Ἀνάτου καὶ τῆς τῶν ἄλλων 25 ἐχθρῶν ἀναιρέσεως μένων συνελήζετο τὴν Ἰδουμαίαν, <654> ὥστε τοὺς ἄρχοντας τοῦ ἔθνους διὰ τὸ πλῆθος τῶν φονευομένων καὶ τὰς συνεχεῖς ἀρπαγὰς στρατιᾶν ἀθροίσαντας ἐμφρούρους τὰς κώμας ἔχειν. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἰδουμαίαν ἐν τούτοις ἦν. 30

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

<1> Νέρωνι δ' ὡς ἠγγέλθη τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν 1
 πταίσματα, λεληθυῖα μὲν ὡς εἰκὸς ἔκπληξις ἐμπίπτει
 καὶ δέος, φανερώς δ' ὑπερηφάνει καὶ προσωργίζετο,
 <2> στρατηγῶν μὲν θραστώνη μᾶλλον ἢ ταῖς τῶν πο-
 5 λεμίων ἀρεταῖς γεγονέναι τὰ συμβάντα λέγων, πρόπειν
 δ' ἠγούμενος αὐτῷ διὰ τὸν ὄγκον τῆς ἡγεμονίας κα-
 τασοβαρεύεσθαι τῶν σκυθροπῶν καὶ δοκεῖν δεινοῦ παν-
 τὸς ἐπάνω τὴν ψυχὴν ἔχειν. διηλέγχετό γε μὴν ὁ τῆς
 ψυχῆς θόρυβος ὑπὸ τῶν φροντίδων.

10 <3> σκεπτόμενος δὲ τίνι πιστεύσει κινουμένην τὴν 2
 ἀνατολήν, ὃς τιμωρήσεται μὲν τὴν τῶν Ἰουδαίων ἐπα-
 νάστασιν, προκαταλήψεται δ' αὐτοῖς ἤδη καὶ τὰ περίξ
 ἔθνη συννοσοῦντα, <4> μόνον εὐρίσκει Ἰεσπασιανὸν
 ταῖς χρεῖαις ἀναλογοῦντα καὶ τηλικούτου πολέμου
 15 βάρους ἀναδέξασθαι δυνάμενον, ἄνδρα ταῖς ἀπὸ νεότη-
 τος στρατεῖαις ἐγγεγηρακότα καὶ προειρηνεύσαντα μὲν
 πάλαι Ῥωμαίοις τὴν ἐσπέραν ὑπὸ Γερμανῶν ταραττο-
 μένην, προσκτησάμενον δὲ τοῖς ὅπλοις Βρεττανίαν
 τέως λανθάνουσαν, <5> ὅθεν αὐτοῦ καὶ τῷ πατρὶ
 20 Κλαυδίῳ παρέσχε χωρὶς ἰδρωτός ἰδίου θρίαμβον κατα-
 γαρεῖν.

<6> ταῦτά τε δὴ προκληδονιζόμενος καὶ σταθερὰν 3
 μετ' ἐμπειρίας τὴν ἡλικίαν ὄρων, μέγα δὲ πίστεως
 αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς ὄμηρον καὶ τὰς τούτων ἀκμὰς χεῖρα
 25 τῆς πατρῴας συνέσεως, τάχα τι καὶ περὶ τῶν ὅλων ἤδη

τοῦ θεοῦ προοικονομουμένου, <7> πέμπει τὸν ἄνδρα
 ληψόμενον τὴν ἡγεμονίαν τῶν ἐπὶ Συρίας στρατευμά-
 των, πολλὰ πρὸς τὸ ἐπιεῖρον, οἷα κελεύουσιν αἱ ἀνάγκαι,
 μελιξάμενός τε καὶ προθεραπεύσας. <8> ὁ δ' ἀπὸ τῆς
 Ἀχαΐας, ἔνθα συνῆν τῷ Νέρωνι, τὸν μὲν υἱὸν Τίτου 5
 ἀπέστειλεν ἐπ' Ἀλεξανδρείας τὸ πέμπτον καὶ δέκα-
 τον ἐκεῖθεν ἀναστήσονται τάγμα, περάσας δ' αὐτὸς τὸν
 Ἑλλήσποντον πεζὸς εἰς Συρίαν ἀφικνεῖται, κάκει τὰς
 τε Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις συνήγαγε καὶ συχνοὺς παρὰ
 τῶν γειτνιώντων βασιλέων συμμάχους. 10

2 <9> Ἰουδαῖοι δὲ μετὰ τὴν Κεστίου πληγὴν ἐπηρμέ-
 νοι ταῖς ἀδοκίτοις εὐπραγίαις ἀκρατεῖς ἦσαν ὀρμῆς,
 καὶ ὥσπερ ἐκτριπιζόμενοι τῇ τύχῃ προσωτέρω τὸν πό-
 λεμον ἐξῆγον. πᾶν γοῦν εὐθέως ὅσον ἦν μαχιμώτατον
 αὐτῶν ἀθροισθέντες ὤρμησαν ἐπ' Ἀσκάλωνα. <10> 15
 πόλις ἐστὶν ἀρχαία, τῶν Ἱεροσολύμων εἴκοσι πρὸς τοῖς
 πεντακοσίοις ἀπέχουσα σταδίους, αἰεὶ διὰ μίσους Ἰου-
 δαίοις γεγεννημένη, διὸ καὶ τότε ταῖς πρώταις ὀρμαῖς
 ἐγγιεῖν ἔδοξεν. <11> ἐξηγοῦντο δὲ τῆς καταδρομῆς
 τρεῖς ἄνδρες ἀλκὴν τε κορυφαῖοι καὶ σύνεσιν, Νίγερ 20
 θ' ὁ Περαιῆτης καὶ ὁ Βαβυλώνιος Σίλας, πρὸς οἷς Ἰω-
 ἀννης ὁ Ἑσσαῖος. <12> ἡ δ' Ἀσκάλων ἐτετείχιστο μὲν
 καρτερῶς, βοηθείας δὲ ἦν σχεδὸν ἔρημος· ἐφρουρεῖτο
 γὰρ ὑπὸ τε σπείρας πεζῶν καὶ ὑπὸ μιᾶς ἰλης ἱππέων,
 ἧς ἐπῆρχεν Ἀντώνιος. 25

2 <13> οἱ μὲν οὖν πολὺ ταῖς ὀρμαῖς συντονώτερον
 ὀδεύσαντες, ὡς ἐγγύθεν ὠρμημένοι, καὶ δὴ παρῆσαν·
 <14> ὁ δ' Ἀντώνιος (οὐ γὰρ ἠγνόει μέλλουσαν ἔτι
 τὴν ἔφοδον αὐτῶν) προεξήγαγε τοὺς ἱππεῖς, καὶ οὐδὲν
 οὔτε πρὸς τὸ πλῆθος οὔτε πρὸς τὴν τόλμαν ὑποδείσας 30
 τῶν πολεμίων, καρτερῶς τὰς πρώτας ὀρμὰς ἀνεδέξατο

καὶ τοὺς ἐπὶ τὸ τεῖχος ὠθουμένους ἀνέστειλεν. <15>
οἱ δὲ πρὸς ἐμπείρους πολέμων ἄπειροι καὶ πεζοὶ πρὸς
ἱππεῖς, ἀσύντακτοί τε πρὸς ἠνωμένους, καὶ πρὸς ὀπλί-
τας ἐξηρτυμένους εἰκαιότερον ὀπλισμένοι, θυμῷ τε
5 πλέον ἢ βουλῇ στρατηγούμενοι πρὸς εὐπειθεῖς καὶ
νεύματι πάντα πράττοντας ἀντιταπτόμενοι πονουῦσι
ῥαδίως. <16> ὡς γὰρ αὐτῶν ἅπαξ ἤδη συνεταράχθη-
σαν αἱ πρῶται φάλαγγες, ὑπὸ τῆς ἵππου τρέπονται,
καὶ τοῖς κατόπιν αὐτῶν ἐπὶ τὸ τεῖχος βιαζομένοις πε-
10 ριπίπτοντες ἀλλήλων ἦσαν πολέμιοι, μέχρι πάντες
ταῖς τῶν ἱππέων ἐμβολαῖς εἰξαντες ἐσκεδάσθησαν ἀνὰ
πᾶν τὸ πεδίον. τὸ δ' ἦν πλατὺ καὶ πᾶν ἱππάσιμον.
<17> ὁ δὲ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις συνεργῆσαν πλεῖστον
εἰργάσατο τὸν τῶν Ἰουδαίων φόνον. τοὺς τε γὰρ φεύ-
15 γοντας αὐτῶν φθάνοντες ἐπέστρεφον, καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ
δρόμου συνειλουμένων διεκπαίοντες ἀπίρους ἀνήρουν.
ἄλλοι δ' ἄλλους, ὅπη τρέποντο, κυκλούμενοι καὶ πε-
ριελαύνοντες κατηκόντιζον ῥαδίως. <18> καὶ τοῖς μὲν
Ἰουδαίοις τὸ ἴδιον πλῆθος ἐρημία παρὰ τὰς ἀμηχανίας
20 κατεφαίνετο, Ῥωμαῖοι δ' ἐν ταῖς εὐπραγίαις, καίπερ
ὄντες ὀλίγοι τῷ πολέμῳ καὶ περιττεύειν σφᾶς αὐτοὺς
ὑπελάμβανον. <19> καὶ τῶν μὲν προσφιλονικούντων
τοῖς πταίσμασιν αἰδοῦ τε φυγῆς ταχείας καὶ μεταβολῆς
ἐλπίδι, τῶν δὲ μὴ κοπιώντων ἐν οἷς εὐτύχουν, παρέ-
25 τεινεν ἡ μάχη μέχρι δειλῆς, ἕως ἀνηρέθησαν μὲν μύ-
ριοι τὸν ἀριθμὸν ἄνδρες, καὶ δύο τῶν ἡγεμόνων,
Ἰωάννης τε καὶ Σίλας, <20> οἱ λοιποὶ δὲ τραυματῖαι
τὸ πλέον, σὺν τῷ περιλειπομένῳ τῶν ἡγεμόνων Νίγερι,
τῆς Ἰδουμαίας εἰς πολίχνην τινά (Σάλλις καλεῖται)
30 συνέφυγον. <21> ὀλίγοι δέ τινες καὶ τῶν Ῥωμαίων
ἐπὶ τῆσδε τῆς παρατάξεως ἐτρόθησαν.

3 <22> οὐ μὴν οἱ Ἰουδαῖοι τηλικαύτη συμφροῶ κατε-
 στάλησαν τὰ φρονήματα, μᾶλλον δ' αὐτῶν τὸ πάθος
 ἤγειρε τὰς τόλμας, ὑπερορῶντές τε τοὺς ἐν ποσὶ νε-
 κροὺς ἐδελεύζοντο τοῖς προτέροις κατορθώμασιν ἐπὶ
 πληγὴν δευτέραν. <23> διαλιπόντες γοῦν οὐδ' ὄσον 5
 ἰάσασθαι τὰ τραύματα, καὶ τὴν δύναμιν πᾶσαν ἐπισυλ-
 λέξαντες, ὀργιλώτεροι καὶ πολὺ πλείους ἐκαλινδρόμουν
 ἐπὶ τὴν Ἀσκάλωνα. <24> παρείπετο δ' αὐτοῖς μετὰ
 τῆς ἀπειρίας καὶ τῶν ἄλλων πρὸς πόλεμον ἐλαττωμά-
 των ἢ προτέρα τύχη. <25> τοῦ γὰρ Ἀντωνίου τὰς 10
 παρόδους προλοχίσαντος ἀδόκητοι ταῖς ἐνέδραις ἐμπε-
 σόντες, καὶ ὑπὸ τῶν ἱπέων πρὶν εἰς μάχην συντά-
 ξασθαι κυκλωθέντες, πάλιν πίπτουσι μὲν ὑπὲρ ὄντα-
 κισχιλίους, οἱ λοιποὶ δὲ πάντες ἔφυγον, σὺν οἷς καὶ
 Νίγερ, πολλὰ κατὰ τὴν φυγὴν εὐτολμίας ἐπιδειξάμενος 15
 ἔργα. συναλεύονται δ' οὖν, προσκειμένων τῶν πο-
 λεμίων, εἰς τινα πύργον ὄχυρον κόμης Βεζεδὲλ καλου-
 μένης. <26> οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀντώνιον, ὡς μήτε τρί-
 βοινοτο περὶ τὸν πύργον ὄντα δυσάλωτον μήτε ζῶντα
 τὸν ἡγεμόνα καὶ γενναιότατον τῶν πολεμίων περι- 20
 ἰδοιεν, ὑποπιμπρᾶσι τὸ τεῖχος. <27> φλεγομένου δὲ
 τοῦ πύργου Ῥωμαῖοι μὲν ἀναχωροῦσι γεγηθότες ὡς
 διεφθαρμένοι καὶ Νίγερ, ὃ δ' εἰς τὸ μυχαίτατον
 τοῦ φρουρίου σπήλαιον καταπηδήσας ἐκ τοῦ πυρὸς
 διασώζεται, καὶ μεθ' ἡμέραν τρίτην τοῖς μετ' ὀλοφυρ- 25
 μῶν πρὸς κηδείαν αὐτὸν ἐρευνῶσιν ὑποφθέγγεται·
 <28> προελθὼν δὲ χαρᾶς ἀνελπίστου πάντας ἐπλήρω-
 σεν Ἰουδαίους ὡς προνοία θεοῦ σωθεὶς αὐτοῖς στρα-
 τηγὸς εἰς τὰ μέλλοντα.

4 <29> Ἐσπασιανὸς δὲ τὰς δυνάμεις ἀναλαβὼν ἐκ 30
 τῆς Ἀντιοχείας, ἣ μητρόπολις ἐστὶ τῆς Συρίας, μεγέ-

θους θ' ἔνεκα καὶ τῆς ἄλλης εὐδαιμονίας τρίτον ἀδη-
 ρίτως ἐπὶ τῆς ὑπὸ Ῥωμαίοις οἰκουμένης ἔχουσα τόπον,
 ἔνθα μετὰ πάσης τῆς ἰδίας ἰσχύος ἐκδεχόμενον αὐτοῦ
 τὴν ἄφιξιν καὶ Ἀγρίππαν τὸν βασιλέα κατειλήφει, ἐπὶ
 5 Πτολεμαῖδος ἠπείγετο. <30> καὶ κατὰ ταύτην ὑπαν-
 τῶσιν αὐτῷ τὴν πόλιν οἱ τῆς Γαλιλαίας Σέπφωριν
 νεμόμενοι, μόνοι τῶν τῆδ' εἰρηρικὰ φρονοῦντες. <31>
 οἱ καὶ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας καὶ τῆς Ῥωμαίων ἰσχύος
 οὐκ ἀπρονόητοι, πρὶν ἀφικέσθαι Ἐσπασιανόν, Και-
 10 σεννίῳ Γάλλῳ πίστεις τ' ἔδωσαν καὶ δεξιάς ἔλαβον
 καὶ παρεδέξαντο φρουράν. <32> τότε γε μὴν φιλο-
 φρόνως ἐκδεξάμενοι τὸν ἡγεμόνα προθύμους σφᾶς
 αὐτοὺς ὑπέσχοντο κατὰ τῶν ὁμοφύλων συμμάχους.
 <33> οἷς ὁ στρατηγὸς ἀξιώσασι τέως πρὸς ἀσφάλειαν
 15 ἰππεῖς τε καὶ πεζοὺς παραδίδωσιν ὅσους ἀνθέξειν ταῖς
 καταδρομαῖς, εἴ τι Ἰουδαῖοι παρακίνοϊεν, ὑπελάμβανεν.
 <34> καὶ γὰρ οὐ μικρὸν ἐδόκει τὸ κινδύνευμα πρὸς
 τὸν μέλλοντα πόλεμον, ἀφαιρεθῆναι τὴν Σέπφωριν,
 μερίστην μὲν οὖσαν τῆς Γαλιλαίας πόλιν, ἐρυννοτάτῳ
 20 δ' ἐπιτετειχισμένην χωρίῳ, καὶ φρουράν ὅλου τοῦ
 ἔθνους ἔδομένην.

<35> δύο δ' οὖσας τὰς Γαλιλαίας, τὴν τ' ἄνω καὶ β
 τὴν κάτω προσαγορευομένην, περιίσχει μὲν ἡ Φοινίκη
 καὶ Συρία, διορίζει δ' ἀπὸ μὲν δύσεως ἡλίου Πτολε-
 25 μαῖς τοῖς τῆς χώρας τέμμασι καὶ Κάρμηλος, τὸ πάλαι
 μὲν Γαλιλαίων νῦν δὲ Τυρίων ὄρος, <36> ᾧ προσίσχει
 Γάβα πόλις ἰππέων, οὕτως προσαγορευομένη διὰ τὸ
 τοὺς ὑφ' Ἡρώδου τοῦ βασιλέως ἀπολυομένους ἰππεῖς
 ἐν αὐτῇ κατοικεῖν, <37> ἀπὸ δὲ μεσημβρίας Σαμαρίας
 30 τε καὶ Σκυθόπολις μέχρι τῶν Ἰορδάνου ρείθρων.
 πρὸς ἑὼ δ' Ἰππηνη τε καὶ Γαδάροις ἀποτεμνεται καὶ

τῇ Γαυλανίτιδι· ταύτη καὶ τῆς Ἀγροίππα βασιλείας οἱ ὄροι· <38> τὰ προσάρκτια δ' αὐτῆς Τύρω τε καὶ τῇ Τυρίων χώρα περατοῦται. καὶ τῆς μὲν κάτω καλουμένης Γαλιλαίας ἀπὸ Τιβεριάδος μεχρὶ Χαβουλών, ἧς ἐν τοῖς παραλίοις Πτολεμαῖς γείτων, τὸ μῆκος ἐκτείνεται, <39> πλατύνεται δ' ἀπὸ τῆς ἐν τῷ μεγάλῳ πεδίῳ κειμένης κώμης, ἣ Ξαλῶθ καλεῖται, μέχρῳ Βηροσάβης, ἣ καὶ τῆς ἄνω Γαλιλαίας εἰς εὖρος ἀρχὴ μέχρῳ Βακὰ κώμης· αὕτη δὲ τὴν τῶν Τυρίων γῆν ὀρίζει· <40> μηκύνεται δὲ μέχρῳ Μηρῶθ ἀπὸ Θελλᾶ κώμης 10 Ἰορδάνου γείτονος.

2 <41> τηλικαῦται δ' οὔσαι τὸ μέγεθος, καὶ τοσοῦτοις ἔθνεσιν ἄλλοφύλοις κεκνικλωμένοι, πρὸς πᾶσαν ἀεὶ πολέμου πείραν ἀντέσχον· <42> μάχιμοί τε γὰρ ἐκ νηπίων καὶ πολλοὶ πάντοτε Γαλιλαῖοι, καὶ οὔτε 15 δειλία ποτὲ τοὺς ἄνδρας οὔτε λιπανδρία τὴν χώραν κατέσχευεν, ἐπειδὴ πίων τε πᾶσα καὶ εὐβοτος καὶ δένδρεσι παντοίοις κατάφυτος, ὡς ὑπὸ τῆς εὐπετείας προκαλέσασθαι καὶ τὸν ἥμισυ γῆς φιλόπονον. <43> προσησκήθη γοῦν ὑπὸ τῶν οἰκητόρων πᾶσα, καὶ μέρος 20 αὐτῆς οὐδὲν ἀργόν, ἀλλὰ καὶ πόλεις πυκναὶ καὶ τὸ τῶν κωμῶν πλῆθος πανταχοῦ πολυάνθρωπον διὰ τὴν εὐθηνίαν, ὡς τὴν ἐλαχίστην ὑπὲρ πεντακισχιλίους πρὸς τοῖς μυρίοις ἔχειν οἰκήτορας.

3 <44> καθόλου δ', εἰ καὶ τῷ μεγέθει τις ἐλαττώσειε 25 τῆς Περαιίας τὴν Γαλιλαίαν, προέλοιτ' ἂν τῇ δυνάμει· ἣ μὲν γὰρ ἐνεργὸς ὄλη καὶ συνεχὲς ἐστὶ καρποφόρος, ἣ Περαιία δὲ πολὺ μὲν μείζων, ἔρημος δὲ καὶ τραχεῖα τὸ πλεόν, πρὸς τε καρπῶν ἡμέρων ἀύξεισιν ἀγριωτέρα. <45> τό γε μὴν μαλθακὸν αὐτῆς καὶ πάμφορον καὶ τὰ 30 πεδία δένδρεσι κατάφυτα ποικίλοις, τὸ πλεῖστον δ'

εἰς ἐλαίαν τε καὶ ἄμπελον καὶ φοινικῶνας ἤσκηται, διαρδομένη χειμάρροις τε τοῖς ἀπὸ τῶν ὄρων καὶ πηγῶν ἀενάοις ἄλις, εἴ ποτ' ἐκεῖνοι βερισθῶ φθίνουεν.

46 μῆκος μὲν οὖν αὐτῆς ἀπὸ Μαχαιροῦντος εἰς Πέλλαν, εὗρος δ' ἀπὸ Φιλαδελφείας μέχρι Ἰορδάνου.

47 καὶ Πέλλῃ μὲν ἦν προειρηκάμεν τὰ πρὸς ἄρκτον ὀρίζεται, τὰ πρὸς ἐσπέραν δὲ Ἰορδάνῃ· μεσημβρινὸν δ' αὐτῆς πέρασ ἡ Μωαβίτις, καὶ πρὸς ἀνατολήν Ἀραβία τε καὶ Σιλβωνίτιδι, πρὸς δὲ Φιλαδελφηνῇ καὶ 10 Γεράσοις ἀποτεμένεται.

48 ἡ δὲ Σαμαρεΐτις χώρα μέση μὲν τῆς Ἰου- 4 δαίας ἐστὶ καὶ τῆς Γαλιλαίας (ἀρχομένη γὰρ ἀπὸ τῆς ἐν τῷ μεγάλῳ πεδίῳ κειμένης Γιναίας ὄνομα κώμης, ἐπιλήγει τῆς Ἀκραβατηνῶν τοπαρχίας), φύσιν δὲ τῆς 15 Ἰουδαίας κατ' οὐδὲν διάφορος. 49 ἀμφοτέραι γὰρ ὄρειναι καὶ πεδιάδες, εἷς τε γεωργίαν μαλθακαὶ καὶ πολυφόροι, κατάδενδροί τε καὶ ὀπώρας ὄρεινῆς καὶ ἡμέρου μεσταί, παρ' ὅσον οὐδαμοῦ φύσει διψάδες, ὕνται δὲ τὸ πλεόν. 50 γλυκὴ δὲ νᾶμα πᾶν δια- 20 φόρως ἐν αὐταῖς, καὶ διὰ πλῆθος πόας ἀγαθῆς τὰ κτήνη πλεόν ἢ παρ' ἄλλοις γαλακτοφόρα. μέγιστόν γε μὴν τεκμήριον ἀρετῆς καὶ εὐθηνίας τὸ πληθύνειν ἀνδρῶν ἑκατέραν.

51 μεθόριος δ' αὐτῶν ἡ Ἀνουάθ Βορκέως προσ- 5 αγορευομένη κώμη· πέρασ αὕτη τῆς Ἰουδαίας τὰ πρὸς βορρᾶν. τὰ νότια δ' αὐτῆς ἐπὶ μῆκος μετρο- 25 μένης ὀρίζει προσκυροῦσα τοῖς Ἀράβων ὄροις κώμη, καλοῦσι δ' αὐτὴν Ἰαρδάν οἱ τῆδε Ἰουδαῖοι. εὗρός γε μὴν ἀπὸ Ἰορδάνου ποταμοῦ μέχρι Ἰόπης ἀναπέ- 30 πταται. 52 μεσαιτάτη δ' αὐτῆς πόλις Ἱεροσόλυμα κεῖται, παρ' ὃ καὶ τινες οὐκ ἀσκόπως ὀμφαλὸν τὸ ἄστν

τῆς χώρας ἐκάλεσαν. <53> ἀφήρηται δ' οὐδὲ τῶν ἐκ θαλάττης τερπνῶν ἢ Ἰουδαία, τοῖς παραλίοις κατατείνουσα μέχρι Πτολεμαΐδος. <54> μερίζεται δ' εἰς ἔνδεκα κληρουχίας, ὧν ἄρχει μὲν ὡς βασίλειον Ἰεροσόλυμα, προανίσχουσα τῆς περιοίκου πάσης ὥσπερ ἡ κεφαλή σώματος, αἱ λοιπαὶ δὲ μετ' αὐτὴν διήρηνται τὰς τοπαρχίας. <55> Γόφνα δευτέρα, καὶ μετ' αὐτὴν Ἀκραβατιά, Θαμνὰ πρὸς ταύταις καὶ Λύδδα καὶ Ἀμμαοῦς καὶ Πέλλη καὶ Ἰδουμαία καὶ Ἐγγαδδαὶ καὶ Ἡρώδειον καὶ Ἰεριχοῦς, <56> μεθ' ἧς Ἰάμνεια καὶ Ἰόπη τῶν περιοίκων ἀφηγοῦνται, κάπλι ταύταις ἢ τε Γαμαλιτικὴ καὶ Γαυλανῖτις Βαταναία τε καὶ Τραχωνῖτις, αἱ καὶ τῆς Ἀργίππα βασιλείας εἰσὶ μοῖρα. <57> ἀρχομένη δ' ἀπὸ Λιβάνου ὕρους καὶ τῶν Ἰορδάνου πηγῶν ἡ χώρα μέχρι τῆς Τιβεριάδος λίμνης εὐρύνεται, ἀπὸ δὲ κόμης καλουμένης Ἀρφαῶς μέχρι Ἰουλιάδος ἐκτείνεται τὸ μῆκος. οἰκοῦσι δ' αὐτὴν μιγάδες Ἰουδαῖοί τε καὶ Σύροι.

4 <58> τὰ μὲν δὴ περὶ τῆς Ἰουδαίων τε καὶ τῶν πέριξ χώρας ὡς ἐνῆν μάλιστα συντόμως ἀπηγγέλαμεν. <59> ἡ δ' ὑπὸ Ἐσπασιανοῦ πεμφθεῖσα Σεπφορίταις βοήθεια χίλιοι μὲν ἵππεις ἑξακισχίλιοι δὲ πεζοί, Πλακίδου χιλιαρχοῦντος αὐτῶν, ἐν τῷ μεγάλῳ πεδίῳ στρατοπεδευσάμενοι διαιροῦνται, καὶ τὸ μὲν πεζὸν ἐν τῇ πόλει πρὸς φυλακὴν αὐτῆς, τὸ δ' ἵππικὸν ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς ἀυλίζεται. <60> προϊόντες δ' ἑκατέρωθεν συνεχῶς καὶ τὰ πέριξ τῆς χώρας κατατρέχοντες μεγάλα τοὺς περὶ τὸν Ἰώσηπον ἐκάκουν ἀτρεμοῦντας, τὰ τε κατὰ πόλιν ἔξωθεν ληζόμενοι, καὶ προθέοντας ὁπότε θαρρήσειαν ἀνακόποντες. <61> ὥρμησέ γε μὴν ὁ Ἰώσηπος ἐπὶ τὴν πόλιν, αἰρήσειν ἐλπίσας ἦν αὐτός,

πρὶν ἀποστῆναι Γαλιλαίων, ἐτείχισεν ὡς καὶ Ῥωμαίοις
 δυσάλωτον εἶναι. διὸ καὶ τῆς ἐλπίδος ἀφήμαρτε, τοῦ
 τε βιάζεσθαι καὶ τοῦ μεταπεῖθειν Σεπρωρίτας ἀσθε-
 νέστερος εὐρεθεῖς. <62> παρώξυνε δὲ μάλλον τὸν
 5 πόλεμον ἐπὶ τὴν χώραν· καὶ οὔτε νύκτωρ οὔτε μεθ'
 ἡμέραν ὀργῇ τῆς ἐπιβολῆς οἱ Ῥωμαῖοι διέλιπον δηοῦν-
 τες αὐτῶν τὰ πεδία, καὶ διαρπάζοντες τὰπὶ τῆς χώρας
 κτήματα, καὶ κτείνοντες μὲν αἰεὶ τὸ μάχιμον, ἀνδρα-
 ποδιζόμενοι δὲ τοὺς ἀσθενεστέρους. <63> πυρὶ δ' ἡ
 10 Γαλιλαία καὶ αἵματι πεπλήρωτο πᾶσα, πάθους τ' οὐδε-
 νὸς ἢ συμφορᾶς ἀπείρατος ἦν. μία γὰρ καταφυγὴ διω-
 κομένοις αἱ ὑπὸ τοῦ Ἰωσήπου τειχισθεῖσαι πόλεις ἦσαν.

<64> ὁ δὲ Τίτος περαιωθεὶς ἀπὸ τῆς Ἀχαΐας εἰς 2
 τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὠκύτερον ἢ κατὰ χειμῶνος ὥραν,
 15 παραλαμβάνει μὲν ἐφ' ἣν ἔσταλτο δύναμιν, συντόνω
 δὲ χρώμενος πορείᾳ διὰ τάχους εἰς Πτολεμαῖδα ἀφι-
 κνεῖται, <65> ἀκαεὶ καταλαβὼν τὸν πατέρα, δυσὶ τοῖς
 ἅμ' αὐτῷ τάγμασιν (ἦν δὲ τὰ ἐπισημότερα, τὸ πέμπ-
 τον καὶ τὸ δέκατον) ζεύγνυσι καὶ τὸ ἀχθὲν ὑπ' αὐ-
 20 τοῦ πεντεκαδέκατον. <66> τούτοις εἶποντο ὀκτωκαί-
 δεκα σπείραι. προσεγέροντο δὲ καὶ ἀπὸ Καισαρείας
 πέντε καὶ ἰππέων ἑλὴ μία, πέντε δ' ἕτεραι τῶν ἀπὸ
 Συρίας ἰππέων. <67> τῶν δὲ σπειρῶν αἱ δέκα μὲν
 εἶχον ἀνὰ χιλίους πεζοὺς, αἱ δὲ λοιπαὶ τρισκαίδεκα
 25 ἀν' ἑξακοσίους μὲν πεζοὺς, ἰππεῖς δ' ἑκατὸν εἴκοσι.
 <68> συχρὸν δὲ καὶ παρὰ τῶν βασιλέων συνήχθη
 συμμαχικόν, Ἀντιόχου μὲν καὶ Ἀγροίππα καὶ Σοαῖμου
 παρασχομένων ἀνὰ δισχιλίους πεζοὺς τοξότας καὶ χι-
 λίους ἰππεῖς, τοῦ δ' Ἄραβος Μάλχου χιλίους πέμψαν-
 30 τος ἰππεῖς ἐπὶ πεζοῖς πεντακισχιλίους, ὧν τὸ πλεόν
 ἦσαν τοξόται, <69> ὡς τὴν πᾶσαν δύναμιν, συνεξαριθ-

μουμένων τῶν βασιλικῶν, ἰππέας τε καὶ πεζοὺς εἰς ἕξ ἀθροίζεσθαι μυριάδας δίχα θεραπεύοντων, οἱ παμπληθεῖς μὲν εἶποντο, διὰ δὲ συνάσκησιν πολεμικὴν οὐκ ἂν ἀποτάττειντο τοῦ μαχίμου, κατὰ μὲν εἰρήνην ἐν ταῖς μελέταις τῶν δεσποτῶν ἀεὶ στρεφόμενοι, συγκινδυνεύοντες δ' ἐν πολέμοις, ὥς μήτ' ἐμπειρίᾳ μήτ' ἀλκῇ τινος πλὴν τῶν δεσποτῶν ἐλαττοῦσθαι.

- 5 <70> κὰν τούτῳ μὲν οὖν θαυμάσαι τις ἂν Ῥωμαίων τὸ προμηθές, κατασκευαζομένων ἑαυτοῖς τὸ οἰκετικὸν οὐ μόνον εἰς τὰς τοῦ βίου διακονίας ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς πολέμους χρήσιμον. <71> εἰ δέ τις αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἄλλην τῆς στρατιᾶς σύνταξιν ἀπίδοι, γνώσεται τὴν τοσήνδ' ἡγεμονίαν αὐτοὺς ἀρετῆς κτῆμα ἔχοντας, οὐ δῶρον τύχης. <72> οὐ γὰρ αὐτοῖς ἀρχῇ τῶν ὄπλων ὁ πόλεμος, οὐδ' ἐπὶ μόνας τὰς χρείας τῶ χεῖρε κινουῦσιν, ἐν εἰρήνῃ ἀπειρηκότες, ἀλλ' ὥσπερ συμπεφυκότες τοῖς ὄπλοις οὐδέποτε τῆς ἀσκήσεως λαμβάνουσιν ἐκεχειρίαν οὐδ' ἀναμένουσι τοὺς καιροὺς. <73> αἱ μελέται δ' αὐτοῖς οὐδὲν τῆς κατ' ἀλήθειαν εὐτονίας ἀποδέουσιν, ἀλλ' ἕκαστος ὁσημέραι στρατιώτης πάσῃ προθυμίᾳ καθάπερ ἐν πολέμῳ γυμνάζεται. <74> διὸ κουφότατα τὰς μάχας διαφέρουσιν· οὔτε γὰρ ἀταξία διασκίδνησιν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἐν ἔθει συντάξεως, οὔτε δέος ἐξίστησιν, οὔτε δαπανᾷ πόνοσ. ἔπεται δὲ τὸ κρατεῖν ἀεὶ κατὰ τῶν οὐχ ὁμοίων βέβαιον, 25 <75> κοῦκ ἂν ἀμάρτοι τις εἰπὼν τὰς μὲν μελέτας αὐτῶν χωρὶς αἵματος παρατάξεις, τὰς παρατάξεις δὲ μεθ' αἵματος μελέτας. οὐδὲ γὰρ ἐξ ἐπιδρομῆς εὐάλωτοι πολεμίοις· <76> ὅπη δ' ἂν ἐμβάλωσιν εἰς ἐχθρῶν γῆν, οὐ πρὶν ἄπτονται μάχης ἢ τειχίσαι στρατόπεδον. <77> 30 τὸ δ' οὐκ εἰκαῖον οὐδ' ἀνώμαλον ἐγείρουσιν, οὐδὲ

πάντες, ἢ ἀτάκτως διαλαβόντες, ἀλλ' εἰ μὲν ἀνώματος
 ὦν τύχοι χῶρος, ἐξομαλίζεται, διαμετρεῖται δὲ παρεμ-
 βολὴ τετραγώνου αὐτοῖς. <78> καὶ τεκτόνων πλήθος
 ἔπεται, τὰ τε πρὸς τὴν δόμησιν ἐργαλεῖα. <79> καὶ 2
 5 τὸ μὲν ἔνδον εἰς σκηναὶς διαλαμβάνουσιν, ἔξωθεν δ'
 ὁ κύκλος τείχους ὄψιν παρέχει, πύργοις ἐξ ἴσου δια-
 στημάτων κεκοσμημένους. <80> ἐπὶ δὲ τῶν μεταπυρ-
 γίων τοὺς τ' ὄξυβελεῖς καὶ καταπέλτας καὶ λιθοβόλα
 καὶ πᾶν ἀφειθήριον ὄργανον τιθέασιν, ἅπαντα πρὸς
 10 τὰς βολὰς ἔτοιμα. <81> πύλαι δ' ἐνοικοδομοῦνται
 τέτταρες καθ' ἕκαστον τοῦ περιβόλου κλίμα, πρὸς τ'
 εἰσόδους τῶν ὑποξυγίων εὐμαρεῖς καὶ πρὸς ἐκδρομὰς
 αὐτῶν, εἰ κατεπεῖγοι, πλατεῖαι. <82> ὄνυμοτομοῦσι δ'
 εὐδιαθέτως εἴσω τὸ στρατόπεδον. καὶ μέσας μὲν τὰς
 15 τῶν ἡγεμόνων σκηναὶς τίθενται, μεσαιτάτου δὲ τού-
 των τὸ στρατήγειον, ναῶ παραπλήσιον. <83> ὥσπερ
 δ' ἐν σχεδίῳ πόλις καὶ ἀγορὰ τις ἀποδείκνυται καὶ
 χειροτέχναις χωρίον, θῶκοί τε λοχαγοῖς καὶ ταξίαρχοις,
 ὅπη δικάζοιεν εἴ τινες διαφέρουιντο. <84> τειχίζεται
 20 δ' ὁ περιβόλος καὶ τὰν αὐτῶ πάντα θᾶπτον ἐπινοίας
 πλήθει καὶ ἐπιστήμη τῶν πονούντων. εἰ δ' ἐπεῖγοι,
 καὶ τάφρος ἔξωθεν περιβάλλεται, βάθος τετραπήγους
 καὶ εὖρος ἴσον. <85> φραζάμενοι δ' ἀυλίζονται κατὰ 3
 συντάξεις ἕκαστοι μεθ' ἡσυχίας τε καὶ κόσμου. πάντα
 25 δ' αὐτοῖς καὶ τᾶλλα μετ' εὐταξίας ἀνύεται καὶ ἀσφα-
 λείας, ξυλεία καὶ ἐπισιτισμός, εἰ δέοιντο, καὶ ὑδρεῖα
 κατὰ συντάξεις ἕκαστοις. <86> οὐδὲ γὰρ δεῖπνον ἢ
 ἄριστον, ὁπότε θελήσειαν, αὐτεξούσιον ἕκαστω, πᾶσι
 δ' ὁμοῦ· τοὺς θ' ὕπνου αὐτοῖς καὶ τὰς φυλακὰς καὶ
 30 τὰς ἐξεγέρσεις σάλπιγγες προσημαίνουσιν, οὐδ' ἔστιν
 ὅ τι γίνεται δίχα παραγγέλματος. <87> ὑπὸ δὲ τὴν

ἔω τὸ στρατιωτικὸν μὲν ἐπὶ τοὺς ἑκατοντάρχους ἕκα-
στοι, πρὸς δὲ τοὺς χιλιάρχους οὗτοι συνίασιν ἀσπα-
σόμενοι, μεθ' ὧν πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῶν ὄλων οἱ τα-
ξίαρχοι πάντες. <88> ὁ δ' αὐτοῖς τό τ' ἐξ ἔθους
σημεῖον καὶ τᾶλλα παραγγέλματα δίδωσι διαφέρειν εἰς
τοὺς ὑποτεταγμένους· ὁ δὲ κατὰ παρατάξεως πράτ-
τοντες ἐπιστρέφονται ταχέως, ἴν', εἰ θέοι, καὶ πρὸς
τὰς ἐφόδους αὐτοῖς καὶ πρὸς τὰς ἀνακλήσεις χωρῶσιν
ἀθρόοι.

- 4 <89> ἐξιέναι δὲ τοῦ στρατοπέδου θέον, ὑποσημαίνει 10
μὲν ἢ σάλπιγγί, ἡρεμεῖ δ' οὐδεὶς, ἀλλ' ἅμα νεύματι
τὰς μὲν σκηναὺς ἀναιροῦσι, πάντα δ' ἐξαορτύνονται πρὸς
τὴν ἔξοδον. <90> καὶ πάλιν αἱ σάλπιγγες ὑποσημαί-
νουσι παρεσκευασθαι, οἱ δ' ἐν τάξει τοῖς τ' ὀρεῦσι
καὶ τοῖς ὑποζυγίοις ἐπιθέντες τὴν ἀποσκευὴν ἐστᾶσιν 15
ὥσπερ ἀφ' ὑσπληγος ἐξορμᾶν ἔτοιμοι, ὑποπιμπροῦσιν τ'
ἤδη τὴν παρεμβολήν, ὡς αὐτοῖς μὲν ὄν ῥάδιον ἐκεῖ
πάλιν τειχίσασθαι, μὴ γένοιτο δ' ἐκεῖνό ποτε τοῖς πο-
λεμίοις χρήσιμον. <91> καὶ τρίτον δ' ὁμοίως αἱ σάλ-
πιγγες προσημαίνουσι τὴν ἔξοδον, ἐπισπέρχουσαι τοὺς 20
δι' αἰτίαν τινὰ βραδύνοντας, ὡς μὴ τις ἀπολειφθεῖν
τῆς τάξεως. <92> ὁ τε κήρυξ δεξιὸς τῷ πολεμάρχῳ
παραστάς, εἰ πρὸς πόλεμόν εἰσιν ἔτοιμοι, τῇ πατρίῳ
γλώσσει τρεῖς ἀναπνυθάνεται. ἀκκεῖνοι τοσαντάκις ἀν-
τιβοῶσι μέγα τι καὶ πρόθυμον, ἔτοιμοι λέγοντες εἶναι, 25
φθάνουσί τε τὸν ἐπερωτῶντα, καὶ τινος ἀρηίου πνεύ-
ματος ὑποπιμπλάμενοι τῇ βοῇ συνεξαίρουσι τὰς δεξιάς.
- 5 <93> ἔπειτα προϊόντες ὁδεύουσιν ἡσυχῇ καὶ μετὰ
κόσμον πάντες, ὥσπερ ἐν πολέμῳ τὴν ἰδίαν τάξιν
ἕκαστος φυλάττων, οἱ μὲν πεζοὶ θώραξί τε πεφραγμέ- 30
νοι καὶ κράνεσι καὶ μαχαιοφοροῦντες ἀμφοτέρωθεν.

μακρότερον δ' αὐτῶν τὸ λαιὸν ξίφος πολλῶ. <94> τὸ γὰρ κατὰ δεξιὸν σπιθαμῆς οὐ πλέον ἔχει μῆκος. <95> φέρουσι δ' οἱ μὲν περὶ τὸν στρατηγὸν ἐπίλεκτοι πεζοὶ λόγχην καὶ ἀσπίδα, ἢ δὲ λοιπὴ φάλαγξ ξυστόν τε
 5 καὶ θυρεὸν ἐπιμήκη, πρὸς οἷς πρίονα καὶ κόφινον ἄμην τε καὶ πέλεκυν, πρὸς δ' ἱμάντα καὶ δρέπανον καὶ ἄλυσιν, ἡμερῶν τε τριῶν ἐφόδιον, ὡς ὀλίγον ἀποδεῖν τῶν ἀχθοφορούντων ὁρέων τὸν πεζόν. <96> τοῖς δ' ἵππεῦσι μάχαιρα μὲν ἐκ δεξιῶν μακρὰ καὶ
 10 κοντὸς ἐπιμήκης ἐν χειρὶ, θυρεὸς δὲ παρὰ πλευρὸν ἵππου πλάγιος, καὶ κατὰ γωρτυοῦ παρήρητηται τρεῖς ἢ πλείους ἄκοντες, πλατεῖς μὲν αἰχμᾶς, οὐκ ἀποδέοντες δὲ δοράτων μέγεθος· κράνη δὲ καὶ θώρακες ὁμοίως τοῖς πεζοῖς ἄπασιν. <97> οὐδενὶ δ' ὄπλῳ δια-
 15 λάττουσιν οἱ περὶ τὸν στρατηγὸν ἔκκριτοι τῶν ἐν ταῖς Ἰλαιν ἵππέων. κλήρω δὲ τῶν ταγματῶν αἰεὶ τὸ λαχὸν ἡρεῖται.

<98> τοιαῦται μὲν οὖν αἱ Ῥωμαίων πορεῖαί τε καὶ 6 καταλύσεις, πρὸς δ' ὄπλων διαφοραί. οὐδὲν δ' ἀπροβούλευτον ἐν ταῖς μάχαις οὐδ' αὐτοσχέδιον, ἀλλὰ γνώμη μὲν αἰεὶ παντὸς ἔργου προάγει, τοῖς δοχθεῖσι δ' ἔπεται τᾶργα· <99> παρ' ὃ καὶ σφάλλονται μὲν ἥμιστα, κὰν πταίσωσι δέ, ῥαδίως ἀναλαμβάνουσι τὰ σφάλματα. <100> ἡροῦνται τε τῶν ἀπὸ τύχης ἐπι-
 25 τευγματῶν ἀμείνους τὰς ἐπὶ τοῖς προβουλευθεῖσι διαμαρτίας, ὡς τοῦ μὲν αὐτομάτου καλοῦ δελεάζοντος εἰς ἀπρομήθειαν, τῆς σκέψεως δέ, κὰν ἀτυχήσῃ ποτέ, πρὸς τὸ μὴ αὐθις καλὴν ἐχούσης μελέτην, <101> καὶ τῶν μὲν αὐτομάτων ἀγαθῶν οὐ τὸν λαβόντα αἴτιον εἶναι,
 30 τῶν δὲ παρὰ γνώμην προσπεσόντων σκνυθροπῶν παρὰ μνησθῆναι τό γε προσηκόντως βεβουλευθῆναι.

- 7 <102> παρασκευάζουσι μὲν οὖν ἐν μελέταις τῶν ὄπλων οὐ τὰ σώματα μόνον ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς ἀλκίμους, προσασκοῦνται δὲ καὶ τῷ φόβῳ. <103> οἳ τε γὰρ νόμοι παρ' αὐτοῖς οὐ λιποταξίου μόνον ἀλλὰ καὶ ῥαστώνης ὀλίγης θανατικοί, οἳ τε στρατηγοὶ τῶν νόμων φοβερώτεροι· ταῖς γὰρ πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς τιμαῖς ῥύονται τοῦ δοκεῖν ὡμοὶ πρὸς τοὺς κολαζομένους. <104> τοσοῦτον δ' αὐτῶν τὸ πρὸς τοὺς ἠγγεμόνας πειθήριον ὡς ἐν τ' εἰρήνῃ κόσμον εἶναι καὶ ἐπὶ παρατάξεως ἐν σώμα τὴν ὅλην στρατιάν. <105> οὕτως αὐτῶν συναφεῖς μὲν αἱ τάξεις, εὐστροφοὶ δ' εἰσὶν αἱ περιαγωγαί, ὀξεῖαι δ' ἀκοαὶ μὲν παραγγέλμασιν, ὄψεις δὲ σημείοις, ἔργοις δὲ χεῖρες. <106> ὅθεν δραῶσαι μὲν αἰεὶ ταχεῖς, βραδύτατοι δὲ παθεῖν εἰσιν. οὐδ' ἔστιν ὅπου συστάντες ἢ πλήθους ἠττήθησαν ἢ στρατηγημάτων ἢ δυσχωρίας, ἀλλ' οὐδὲ τύχης· καὶ γὰρ ταύτης αὐτοῖς τὸ κρατεῖν βεβαιότερον. <107> οἷς οὖν βουλή μὲν ἄρχει πράξεως, ἔπεται δὲ τοῖς βεβουλευμένοις στρατὸς οὕτω δραστήριος, τί θαυμαστόν εἰ πρὸς ἔω μὲν Εὐφράτης, ὠκεανὸς δὲ πρὸς ἐσπέραν, μεσημβρινὸν δὲ Λιβύης τὸ πιότατον, καὶ πρὸς ἄρκτον Ἴστρος τε καὶ Ῥῆνος τῆς ἠγγεμονίας ὄροι; δέοντως γὰρ ἂν τις εἴποι τὸ κτῆμα τῶν κτησαμένων ἔλαττον.
- 8 <108> ταῦτα μὲν οὖν διεξῆλθον οὐ Ῥωμαίους ἐπαινεῖσαι προαιρούμενος τοσοῦτον ὅσον εἷς τε παραμυθίαν τῶν κειρωμένων καὶ εἰς ἀποτροπὴν τῶν νεωτεριζόντων. <109> εἶη δ' ἂν τοῖς ἀγνοοῦσι τῶν φιλοκαλούντων καὶ πρὸς ἐμπειρίαν ἢ ἀγωγὴ τῆς Ῥωμαίων στρατιᾶς. ἐπάνειμι δ' ὅθεν ἐπὶ ταῦτ' ἐξέβην.
- 6 <110> Ὕεσπασιανὸς μὲν ἅμα τῷ παιδί Τίτῳ διατρίβων τέως ἐν τῇ Πτολεμαίδι συνέταττε τὰς δυνάμεις·

ὁ δὲ τὴν Γαλιλαίαν κατατρέχων Πλάκιδος ἐπεὶ πολὺ
 μὲν πλῆθος ἀνηρήκει τῶν καταλαμβανομένων (τοῦτο
 δ' ἦν τὸ ἀσθενέστερον Γαλιλαίων καὶ ταῖς ψυχαῖς
 ἐναποκάμνον), <111> ὄρων δὲ τὸ μάχιμον ἀεὶ συμφεῦ-
 5 γον εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ Ἰωσήπου τειχισθείσας πόλεις,
 ὤρμησεν ἐπὶ τὴν ὀχυρωτάτην αὐτῶν Ἰωτάπατα, οἴο-
 μενος ἐξ ἐφόδου μὲν αἰρήσειν ῥαδίως, μέγα δὲ κλέος
 ἑαυτῷ παρὰ τοῖς ἡγεμόσι κάκεινοῖς ὄφελος εἰς τὰ
 λοιπὰ παρέξειν· προσχωρήσειν γὰρ δεῖι τὰς ἄλλας πό-
 10 λεις, τῆς καρτερωτάτης ἐχομένης. <112> πολὺ γε μὴν
 διήμαρτε τῆς ἐλπίδος· ἐπιόντα γὰρ αὐτὸν οἱ Ἰωτα-
 πατηνοὶ προαισθόμενοι πρὸ τῆς πόλεως ἐκδέχονται,
 καὶ τοῖς Ῥωμαίοις συρραγέντες ἀδοκίτοις πολλοὶ καὶ
 πρὸς μάχην ἔτοιμοι πρόθυμοί θ' ὡς ἂν ὑπὲρ κινδυ-
 15 νευούσης πατρίδος καὶ γυναικῶν καὶ τέκνων, τρέπον-
 ται ταχέως, <113> καὶ πολλοὺς μὲν τιτρώσκουσι τῶν
 Ῥωμαίων, ἑπτὰ δ' ἀναιροῦσι διὰ τὸ μῆτ' ἄτακτον αὐ-
 τῶν τὴν ὑποχώρησιν γενέσθαι καὶ τὰς πληγὰς ἐπιπο-
 λαίους, πεφραγμένων πάντοθεν τῶν σωμάτων, τοὺς
 20 τε Ἰουδαίους πόρρωθεν βάλλειν πλέον ἢ συμπλέ-
 κεσθαι θαρρεῖν, γυμνήτας ὀπλίταις. <114> ἔπεσον δὲ
 καὶ τῶν Ἰουδαίων τρεῖς ἄνδρες καὶ ἐτρώθησαν ὀλίγοι.
 ὁ Πλάκιδος μὲν οὖν τῆς ἐπὶ τὴν πόλιν ὀρμῆς ἀτουώ-
 τερος εὗρεθεὶς φεύγει, <115> Ἰεσπασιανὸς δ' ὤρμη- 2
 μένος αὐτὸς ἐμβάλλειν εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐξελαύνει
 τῆς Πτολεμαΐδος, διατάξας τὴν στρατιάν ὁδεύειν καθὰ
 Ῥωμαίοις ἔθος. <116> τοὺς μὲν γὰρ ψιλοὺς τῶν ἐπι-
 κούρων καὶ τοξότας προάγειν ἐκέλευσεν, ὡς ἀνακόπ-
 τοιεν τὰς ἐξαπιναίους τῶν πολεμίων ἐπιδρομὰς καὶ
 30 διερευνῶεν τὰς ὑπόπτους καὶ λοχᾶσθαι δυναμένας
 ὕλας. οἷς εἶπετο καὶ Ῥωμαίων ὀπλιτικὴ μοῖρα, πεζοί

τε καὶ ἵππεις. <117> τούτοις ἀφ' ἐκάστης ἑκατον-
 ταρχίας ἠκολούθουν δέκα, τὴν θ' αὐτῶν σκευὴν καὶ
 τὰ μέτρα τῆς παρεμβολῆς φέροντες, <118> καὶ μετ'
 αὐτοὺς ὁδοποιοί, τὰ τε σκολιὰ τῆς λεωφόρου κατευ-
 θύνειν καὶ χθαμαλοῦν τὰ δύσβατα καὶ τὰς ἐμποδίουσ 5
 ὕλας προανακόπτειν, ὡς μὴ ταλαιπωροῖτο δυσποροῦν
 τὸ στράτευμα. <119> κατόπιν δὲ τούτων τὰς τ' ἰδίας
 καὶ τὰς τῶν ὑπ' αὐτὸν ἠγεμόνων ἔταξεν ἀποσκευὰς,
 καὶ συχνοὺς ἐπὶ τούτοις πρὸς ἀσφάλειαν τῶν ἱππέων.
 <120> μεθ' οὓς αὐτὸς ἐξήλαυνε, τοὺς τ' ἐπιλέκτους 10
 τῶν πεζῶν καὶ ἱππέων καὶ τοὺς λογχοφόρους ἔχων.
 εἶπετο δ' αὐτῷ τὸ ἴδιον τοῦ τάγματος ἱππικόν· ἴδιοι
 γὰρ ἐκάστου τάγματος εἴκοσι πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἵππεις.
 <121> τούτοις δ' ἠκολούθουν οἱ τὰς ἐλεπόλεις φέ-
 ροντες ὄρεῖς καὶ τὰ λοιπὰ μηχανήματα. <122> μετὰ 15
 δὲ τούτους ἠγεμόνες τε καὶ σπειρῶν ἔπαρχοι σὺν χι-
 λιάρχοις, ἐπιλέκτους περὶ σφᾶς στρατιώτας ἔχοντες.
 <123> ἔπειθ' αἱ σημαῖαι περιίσχουσαι τὸν ἀετόν, ὃς
 παντὸς ἄρχει Ῥωμαίοις τάγματος, βασιλεύς τ' οἰωνῶν
 ἀπάντων καὶ ἀλκιμώτατος ὢν· ὃ δὴ καὶ τῆς ἠγεμο- 20
 νίας τεκμήριον αὐτοῖς καὶ κληθῶν ἐφ' οὓς ἂν ἴωσι
 τοῦ κρατήσῃν δοκεῖ. <124> τοῖς ἱεροῖς δ' ἠκολού-
 θουν οἱ σαλπικταί, καὶ κατόπιν αὐτῶν ἡ φάλαγξ τὸ
 στῆφος εἰς ἕξ πλατύνασα. τούτοις παρείπετό τις ἑκα-
 τοντάρχης ἐξ ἔθους τὴν τάξιν ἐπισκοπούμενος. <125> 25
 τὸ δ' οἰκετικὸν ἐκάστου τάγματος ἅπαν τοῖς πεζοῖς
 εἶπετο, τὰς ἀποσκευὰς τῶν στρατιωτῶν ἐπὶ τοῖς ὄρεῦσι
 καὶ τοῖς ὑποζυγίοις ἄγοντες. <126> κατόπιν δὲ πάν-
 των τῶν ταγματῶν ὁ μίσθιος ὄχλος, οἷς οὐραγοὶ πρὸς
 ἀσφάλειαν ἠκολούθουν πεζοὶ τε καὶ ὄπλιται καὶ τῶν 3
 ἱππέων συχνοί.

<127> οὕτως ὁδεύσας Ὑεσπασιανὸς μετὰ τῆς δυνά- 3
 μεως πρὸς τοὺς ὄρους ἀφικνεῖται τῆς Γαλιλαίας, ἔνθα
 καταστρατοπεδευσάμενος ὠρμημένους εἰς πόλεμον τοὺς
 στρατιώτας κατεῖχεν, ἐπιδεικνύμενός τε τὴν στρατιὰν
 5 εἰς κατάπληξιν τοῖς πολεμίοις, καὶ μετανοίας διδοὺς
 καιρόν, εἰ πρὸ μάχης μεταβάλοιντο. ἅμα δὲ καὶ πρὸς
 πολιορκίαν τῶν ἐρυμάτων ἐξηρτύετο. <128> μετάνοιαν
 μὲν οὖν τῆς ἀποστάσεως ὄφθεις ὁ στρατηγὸς πολλοῖς
 ἐνειργάσατο, κατάπληξιν δὲ πᾶσιν. <129> οἱ μὲν γὰρ
 10 περὶ τὸν Ἰώσηπον ἐστρατοπεδευκότες οὐκ ἄπωθεν τῆς
 Σεπφώρεως, παρὰ πόλιν Γαρὶν καλουμένην, ἐπεὶ πλη-
 σιάζοντα τὸν πόλεμον ἤκουσαν ὅσον τ' οὐπω τοὺς
 Ῥωμαίους συμμίζοντας σφίσιν, οὐ μόνον πρὸ μάχης
 ἀλλὰ καὶ πρὶν ἰδεῖν τοὺς ἐχθροὺς διασκίδνυνται φυ-
 15 γῆ. <130> καταλείπεται δ' ὁ Ἰώσηπος μετ' ὀλίγων,
 καὶ κατιδὼν ὡς οὔτε δέχεσθαι τοὺς πολεμίους ἀρεκτὴν
 ἔχοι δύναμιν, καὶ πεπτώκοι τὰ φρονήματα τῶν Ἰου-
 δαίων, ἄσμενοί τ' ἂν εἰ πιστεύοιντο χωροῖεν οἱ πλεί-
 ουσ ἐπὶ σπονδάς, ἐδεδίει μὲν ἤδη περὶ παντὸς τοῦ
 20 πολέμου, <131> τότε δ' ὡς πορρωτάτω χωριζέσθαι
 τῶν κινδύνων ἔκριεν. ἀναλαβὼν δὴ τοὺς συμμεί-
 ναντας εἰς Τιβεριάδα καταφεύγει.

<132> Ὑεσπασιανὸς δὲ τῇ πόλει τῶν Γαδαρέων ἐπελ- 7
 θὼν αἰρεῖ τε κατὰ πρώτην ἐφοδὸν αὐτήν, μαχίμου πλή-
 25 θους ἔρημον καταλαβὼν, <133> καὶ παρελθὼν εἶσω
 πάντας ἠβηδὸν ἀναιρεῖ, μηδεμιᾶς τῶν Ῥωμαίων ἡλικίας
 ἔλεον ποιουμένων μίσει τῷ πρὸς τὸ ἔθνος καὶ μνήμη
 τῆς κατὰ τὸν Κέστιον αὐτῶν παρανομίας. <134> ἐμπύ-
 30 πρησι δ' οὐ μόνον αὐτήν τὴν πόλιν, ἀλλὰ καὶ τὰς
 πέριξ κώμας πάσας τε καὶ πολίχνας, ἃς μὲν παντελῶς
 ἐκλελειμμένας, ἔστι δ' ἃς αὐτὸς ἔξανδραποδιζόμενος.

- 2 <135> ὁ δὲ Ἰώσηπος ἦν πρὸς ἀσφάλειαν εἴλετο πόλιν, αὐτὸς ἐνέπλησε δέους καταφυγών. οἱ δ' ἐπὶ τῆς Τιβεριάδος οὐκ ἄν, εἰ μὴ πρὸς ἅπαν ἀπεγνώκει τὸν πόλεμον, τραπήναι ποτ' αὐτὸν ᾤοντο. <136> καὶ κατὰ τοῦτό γ' οὐ διημάρτανον αὐτοῦ τῆς γνώμης· 5 ἐώρα μὲν γὰρ ποῖ ῥέψει τὰ Ἰουδαίων τέλους, καὶ μίαν αὐτῶν ἦδει σωτηρίαν εἰ μεταβάλοιντο, <137> αὐτὸς δὲ καίπερ συγγνωσθήσεσθαι παρὰ Ῥωμαίοις προσδοκῶν, ὅμως τεθνάναι μᾶλλον εἴλετο πολλάκις ἢ καταπροδοῦς τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐ- 10 τῷ στρατηγίαν ὑβρίσας εὐτυχεῖν παρ' οἷς πολεμήσων ἐπέμφθη. <138> γράφειν οὖν τοῖς ἐν τέλει τῶν Ἱεροσολύμων διέγνων μετ' ἀκριβείας τὰ πράγματα, ὡς μὴτ' ἐπὶ τὸ μείζον ἐξάρσας τὴν τῶν πολεμίων ἰσχὺν αὐθις εἰς δειλίαν κακίζοιτο, μὴτ' ἐνδεέστερον ἀπαγ- 15 γείλας κἂν μετανοήσαντας ἴσως θρασύνειεν, <139> ἵνα τ' ἢ σπονδὰς αἰρούμενοι ταχέως ἀντιγράψωσιν, ἢ πολεμεῖν ἐγνωκότες ἀξιόμαχον πρὸς Ῥωμαίους πέμψωσιν αὐτῷ δύναμιν. <140> ὁ μὲν οὖν ταῦτ' ἐπιστείλας πέμπει διὰ τάχους ἐπὶ Ἱεροσολύμων τοὺς τὰ 20
- 3 γράμματα κομίζοντας· <141> Ἰεσπασιανὸς δ' ὠρμημένος ἐξαιρεῖν τὴν Ἰωταπάτην (πέπυστο γὰρ εἰς αὐτὴν πλείστους τῶν πολεμίων συμπεφευγέναι, καὶ ἄλλως ὀρμητήριον ἰσχυρὸν οὖσαν αὐτῶν), πέμπει πεζοὺς τε καὶ ἵππεῖς τοὺς προεξομαλιοῦντας τὴν ὁδόν, ὀρεινὴν 25 ὑπάρχουσαν καὶ πετρώδη, δύσβατον δὲ καὶ πεζοῖς, ἵππεῦσι δ' ἀμήχανον. <142> οἱ μὲν οὖν τέτταρσιν ἡμέραις ἐξειργάσαντο, καὶ πλατεῖαν ἀνέφξαν τῇ στρατιᾷ λεωφόρον· τῇ πέμπτῃ δ' ὁ Ἰώσηπος (αὕτη δ' ἦν Ἀρτεμισίου μηνὸς εἰκοστὴ πρώτη) φθάνει παρελθὼν εἰς 30 τὴν Ἰωταπάτην ἐκ τῆς Τιβεριάδος, καὶ πεπτωκότα τοῖς

Ἰουδαίοις ἀνίστησι τὰ φρονήματα. <143> Ὀεσπασιανῶ
 δέ τις εὐαγγελίζεται τὴν μετάβασιν τάνδρος αὐτόμολος,
 καὶ κατήπειγεν ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς μετ' ἐκείνης αἰρή-
 σοντα πᾶσαν Ἰουδαίαν, εἰ λάβοι τὸν Ἰώσηπον ὑπο-
 5 χεῖριον. <144> ὁ δ' ἀρπάσας ὥσπερ μέγιστον εὐτύ-
 χημα τὴν ἀγγελίαν, καὶ προνοία θεοῦ τὸν συνετώτατον
 εἶναι δοκοῦντα τῶν πολεμίων οἴομενος εἰς ἀνθαίρετον
 εἰρκτὴν παρελθεῖν, εὐθέως μὲν σὺν χιλίοις ἱππεῦσι
 πέμπει Πλάκιδον καὶ δεκαδάρχην Αἰβούτιον, ἄνδρα
 10 τῶν ἐπισήμων κατὰ χεῖρα καὶ σύνεσιν, περικατασχεῖν
 κελεύσας τὴν πόλιν, ὡς μὴ λάθοι διαδράς ὁ Ἰώση-
 πος· <145> αὐτὸς δὲ μετὰ μίαν ἡμέραν ἀναλαβὼν πᾶ-
 σαν τὴν δύναμιν εἶπετο, καὶ μέχρι δειλῆς ὁδεύσας
 πρὸς τὴν Ἰωταπάτην ἀφικνεῖται. <146> ἀναλαβὼν δὲ 4
 15 τὴν στρατιὰν εἰς τὸ προσάρκτιον αὐτῆς μέρος πρὸς
 τινι λόφῳ στρατοπεδεύεται, διέχοντι σταδίους ἑπτὰ
 τῆς πόλεως, πειρώμενος ὡς μάλιστα τοῖς πολεμίοις
 εὐσύνοπτος εἶναι πρὸς ἔκπληξιν· <147> ἢ καὶ παρα-
 χρῆμα τοσαύτη τοὺς Ἰουδαίους κατέσχευεν ὡς μηδένα
 20 τοῦ τείχους τολμῆσαι προελθεῖν. <148> Ῥωμαῖοι δ'
 εὐθέως μὲν ἀπώκνησαν προσβαλεῖν, δι' ὅλης ὠδεύ-
 κότες ἡμέρας· διπλῆ δὲ τῇ φάλαγγι κυκλοῦνται τὴν
 πόλιν, καὶ τρίτην ἔξωθεν περιστᾶσι τὴν ἵππον, πᾶ-
 σας ἀποφράττοντες αὐτοῖς τὰς ἐξόδους. <149> τοῦτό
 25 γ' ἐν ἀπογνώσει σωτηρίας παρώξυνε τοὺς Ἰουδαίους
 πρὸς τόλμαν· οὐδὲν γὰρ ἀνάγκης ἐν πολέμῳ μαχιμώ-
 τερον.

<150> γενομένης δὲ μεθ' ἡμέραν προσβολῆς, τὸ 5
 μὲν πρῶτον Ἰουδαῖοι κατὰ χώραν μένοντες ἀντεῖχον
 30 ἀντικρὸν τῶν Ῥωμαίων, ἔξεστρατοπεδευκότες πρὸ τοῦ
 τείχους· <151> ὡς δὲ Ὀεσπασιανὸς τούτοις μὲν τοὺς

τοξότας καὶ σφενδονήτας καὶ πᾶν τὸ τῶν ἐκηβόλων
 πληθὸς ἐπιστήσας ἐπέτρεψε βάλλειν, αὐτὸς δὲ μετὰ
 τῶν πεζῶν εἰς τὸ πρόσαντες ἀνεώθει, καθ' ὃ τὸ τεῖ-
 χος ἦν εὐάλωτον, δείσας ὁ Ἰώσηπος περὶ τῆ πόλει
 προπηδᾶ, καὶ σὺν αὐτῷ πᾶν τὸ τῶν Ἰουδαίων πλη- 5
 θος. <152> συμπεσόντες δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ἀθρόοι τοῦ
 μὲν τείχους ἀνέστειλαν αὐτούς, πολλὰ δ' ἐπεδείκνυντο
 χειρῶν ἔργα καὶ τόλμης. οὐκ ἐλάττω γε μὴν ὦν ἔδρων
 ἀντέπασχον. <153> ὅσον γὰρ αὐτούς ἢ τῆς σωτηρίας
 ἀπόγνωσις, τοσοῦτον τοὺς Ῥωμαίους αἰδῶς παρεκρότει, 10
 καὶ τοὺς μὲν ἐμπειρία μετ' ἀλκῆς, τοὺς δὲ θράσος
 ὥπλιζε τῷ θυμῷ στρατηγουμένους. <154> παραταξά-
 μενοι δὲ δι' ὅλης ἡμέρας νυκτὶ διαλύονται, τρώσαντες
 μὲν πλείστους Ῥωμαίων, τρισκαίδεκα δ' ἀνελόντες ἄν-
 δρας· αὐτῶν δ' ἔπεσον μὲν δεκαεπτὰ, τραυματῖαι δ' 15
 ἐγένοντο ἑξακόσιοι.

6 <155> τῇ δ' ὑστεραία πάλιν προσβάλλουσι τοῖς
 Ῥωμαίοις ἐπεξεληθόντες πολὺ καρτερώτερον ἀντιπαρε-
 τάξαντο, θαρραλεώτεροι μὲν ἐκ τοῦ παρὰ λόγον ἀν-
 τισχεῖν τῇ προτέρᾳ γεγενημένοι, χρώμενοι δὲ καὶ τοῖς 20
 Ῥωμαίοις μαχιμωτέροις. <156> ὑπὸ γὰρ αἰδοῦς εἰς
 ὀργὴν ἐξεκαίοντο, τὸ μὴ ταχέως νικᾶν ἤτιαν ἠγού-
 μενοι, <157> καὶ μέχρι πέμπτης ἡμέρας προσβολαὶ
 μὲν ἐγίνοντο τῶν Ῥωμαίων ἀδιάλειπτοι, ἐκδρομαὶ
 δὲ τῶν Ἰωταπατηνῶν καὶ τειχομαχίαι καρτερώτεραι· 25
 καὶ οὔτε Ἰουδαῖοι τὴν τῶν πολεμίων ἰσχὺν κατωρρώ-
 δουν, οὔτε Ῥωμαῖοι πρὸς τὸ τῆς πόλεως δυσάλωτον
 ἀπέκαμνον.

7 <158> ἔστι δὲ Ἰωταπάτη πλὴν ὀλίγου πᾶσα κρημ-
 νός, ἐκ μὲν τῶν ἄλλων μερῶν πάντοθεν φάραγξιν 30
 ἀπέριον ἀπότομος, ὡς τῶν κατιδεῖν πειρωμένων τὰς

ὄψεις προεξασθενεῖν τοῦ βάθους, ἀπὸ βορρᾶ δὲ προσ-
 ιτὴ μόνον, καθ' ὃ λήγοντι τῷ ὄρει πλαγίῳ προσέκτι-
 σται. <159> καὶ τοῦτο δ' ὁ Ἰώσηπος ἐμπεριειλήφει
 5 τειχίζων τὴν πόλιν, ὡς ἀκατάληπτον εἶναι πολεμίους
 τὴν ὑπὲρ αὐτῆς ἀκρόρειαν· <160> κυκλόθεν δ' ἄλλοις
 ὄρεσι καλυπτομένη, πρὶν εἰσαφίκοιτό τις εἰς αὐτήν,
 παντελῶς ἀόρατος ἦν.

<161> εἶχε μὲν οὖν οὕτως ὀχυρότητος Ἰωταπάτη, 8
 Ὁεσπασιανὸς δὲ τῇ τε φύσει τοῦ χωρίου καὶ ταῖς τόλ-
 10 μαις τῶν Ἰουδαίων ἀντιφιλονικῶν ἔγνω καρτερώτερον
 ἄπτεσθαι τῆς πολιορκίας, καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς
 ὑπ' αὐτὸν ἡγεμόνας ἐβουλεύετο περὶ τῆς προσβολῆς.
 <162> δόξαν δὲ χῶσαι τὸ προσιτὸν τοῦ τείχους, ἐπὶ
 συγκομιδὴν ὕλης ἐκπέμπει πᾶν τὸ στράτευμα, καὶ κο-
 15 πέντων τῶν περὶ τὴν πόλιν ὄρων, συναλισθείσῃς δ'
 ἅμα τοῖς ξύλοις ἀπείρου χερμάδος, <163> οἱ μὲν πρὸς
 ἀλεωρὰν τῶν ὑπερθευ ἀφιεμένων βελῶν γέγραα δια-
 τείναντες ὑπὲρ χαρακωμάτων ἔχουν ὑπ' αὐτοῖς, οὐδὲν
 ἢ μικρὰ βλαπτόμενοι ταῖς ἀπὸ τοῦ τείχους βολαῖς,
 20 <164> οἱ δὲ τοὺς πλησίον ὄχθους ἀνασπῶντες γῆν
 αὐτοῖς ἀδιαλείπτως προσέφερον· καὶ τριχῆ διηρημένων
 ἀργὸς ἦν οὐδεὶς. <165> οἱ δὲ Ἰουδαῖοι πέτρας τε
 μεγάλας ἀπὸ τῶν τειχῶν τοῖς σκεπάσμασιν αὐτῶν ἐπη-
 φρέσαν καὶ πᾶν εἶδος βελῶν. ἦν δὲ καὶ μὴ δεικνου-
 25 μένων πολλὸς ὁ ψόφος καὶ φοβερός ἐμπόδιον τοῖς ἐργα-
 ζομένοις.

<166> Ὁεσπασιανὸς δ' ἐν κύκλῳ τὰς ἀφειηρίους 9
 μηχανὰς ἐπιστήσας (τὰ πάντα δ' ἦν ἑκατὸν ἐξήκοντα
 ὄργανα) βάλλειν ἐκέλευσε τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους. <167>
 30 ὁμοῦ δ' οἱ τε καταπέλται τὰς λόγχας ἀνερροίζουσι, καὶ
 ταλαντιαῖοι λίθοι μέγεθος ἐκ τῶν πετροβόλων ἐβάλ-

λοντο, πῦρ τε καὶ πλῆθος ἀθρόον οἰστών, ἄπερ οὐ μόνον τὸ τεῖχος ἀνεπίβατον τοῖς Ἰουδαίοις ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐντὸς ὄσσης ἐφικνεῖτο χώρας· <168> καὶ γὰρ καὶ τὸ τῶν Ἀράβων τοξοτῶν πλῆθος ἀκοντισταὶ τε καὶ σφενδουῆται πάντες ἅμα τοῖς μηχανήμασιν 5 ἐβαλλον. <169> οὐ μὴν εἰργόμενοι τῆς καθύπερθεν ἀμύνης ἠρέμουν· ἐκτρέχοντες γὰρ ληστρικώτερον κατὰ λόχους περιέσπων τε τῶν ἐργαζομένων τὰς σκέπας καὶ τοὺς γυμνουμένους ἔπαιον, καὶ καθ' ὃ παρείκοιεν ἐκεῖνοι διερρίπτουν τε τὸ χῶμα, καὶ τὰ χαρακώματα 10 σὺν τοῖς γέροισι ἐνεπίμπρασαν, <170> μέχρι συνεῖς Ἰεσπασιανὸς τὴν διαίρεσιν τῶν ἔργων αἰτίαν εἶναι τῆς βλάβης (τὰ γὰρ διαστήματα τοῖς Ἰουδαίοις προσβολῆς παρεῖχε τόπον) ἐνοῖ τὰς σκέπας· καὶ συναφθείσης ἅμ' αὐταῖς τῆς δυνάμεως ἀνείρχθησαν αἱ τῶν 15 Ἰουδαίων παραδύσεις.

- 10 <171> ἐγειρομένου δὲ τοῦ χῶματος ἤδη καὶ ταῖς ἐπάλλξεσιν ὅσον οὐπω πλησιάζοντος, δεινὸν δ' Ἰώσηπος νομίσας εἰ μηδὲν ἀντιμηχανήσαιο τῇ πόλει σωτήριον, συναθροίζει τέκτονας, καὶ τὸ τεῖχος ἐκέλευσεν ὑψοῦν. 20 <172> τῶν δ' ἀδύνατον εἶναι φαιμένων οἰκοδομεῖν τοσοῦτοις βέλεσι βαλλομένους, σκέπην αὐτοῖς ἐπινοεῖ τοιάνδε. <173> δρυφάκτους πῆξασθαι κελεύσας ἐμπετάσαι τε βύρσας νεοδόρους βοῶν, ὡς ἀναδέχονται μὲν τοὺς ἀπὸ τῶν πετροβόλων λίθους κολπούμεναι, πε- 25 ριολισθάνοι δ' ἀπ' αὐτῶν τὰ λοιπὰ βέλη καὶ τὸ πῦρ ὑπὸ τῆς ἰκμάδος εἰργοῖτο, προανίστησι τῶν τεκτόνων· <174> ὑφ' οἷς ἀσφαλῶς ἐργαζόμενοι δι' ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς τὸ τεῖχος ἤγειραν εἰς εἴκοσι πήχεις τὸ ὕψος, καὶ συχνοὺς μὲν πύργους ἐνφοδόμησαν αὐτῶ, 30 καρτερὰν δ' ἔπαλξιν ἐφηρομόσαντο. <175> τοῦτο τοῖς

Ῥωμαίοις ἐντὸς ἤδη τῆς πόλεως οἰομένοις εἶναι πολλὴν ἐποίησεν ἀθυμίαν, καὶ πρὸς τε τὴν ἐπίνοιαν τοῦ Ἰωσήπου καὶ τὸ παράστημα τῶν ἐπὶ τῆς πόλεως κατεπλάγησαν.

5 <176> Ἐσπασιανὸς δὲ καὶ πρὸς τὸ πανοῦργον τοῦ 11
στρατηγήματος καὶ πρὸς τὰς τόλμας παρωξύνετο τῶν Ἰωταπατηρῶν. <177> πάλιν γὰρ ἀναθαρορήσαντες ἐπὶ τῷ τειχισμῷ τοῖς Ῥωμαίοις ἐπεξέθεον, καὶ καθ' ἡμέραν ἐγίννοντο συμπλοκαὶ κατὰ λόχους ἐπίνοιά τε λη-
10 στρική πᾶσα καὶ τῶν προστυχόντων ἀρπαγαὶ καὶ τῶν ἄλλων ἔργων πυρπολήσεις, <178> ἕως Ἐσπασιανὸς ἀναπαύσας τὴν στρατιὰν μάχης, διέγνω προσκαθεζόμενος σπάνει τῶν ἐπιτηδείων αἰρεῖν τὴν πόλιν. <179> ἢ γὰρ ἀναγκαζομένους ἀπορία τῶν ἀναγκαίων ἰκετεῦ-
15 σειν αὐτόν, ἢ μέχρι παντὸς ἀπανθαδισαμένους διαφθαρήσεσθαι λιμῷ. <180> πολὺ τε ῥάοσιν αὐτοῖς ἠξίου χρήσεσθαι κατὰ τὴν μάχην, εἰ διαλιπὼν αὐτίς ἐκτε-
τρυχωμένοις ἐπιπέσοι. φρουρεῖν δὴ πάσας αὐτῶν ἐκέλευσε τὰς ἐξόδους.

20 <181> τοῖς δὲ σίτου μὲν ἦν πλῆθος ἔνδον καὶ 12
τῶν ἄλλων πλὴν ἀλὸς ἀπάντων, ἔνδεια δ' ὕδατος ὡς ἂν πηγῆς μὲν οὐκ οὔσης κατὰ τὴν πόλιν, τῷ δ' ὀμβρίῳ διαρκουμένων τῶν ἐν αὐτῇ. σπάνιον δ' εἴ ποτε τὸ κλίμα τοῦτο θέρους ὕεται. <182> καὶ κατὰ ταύ-
25 τὴν τὴν ὄραν πολιορκουμένων ἀθυμία δεινὴ πρὸς τὴν τοῦ δίψους ἐπίνοιαν ἦν, ἥσχαλλόν θ' ὡς ἤδη ἐπιλειπότος καθάπαν ὕδατος. <183> ὁ γὰρ Ἰώσηπος τὴν τε πόλιν ὀρῶν τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων εὐπορον καὶ τὰ φρονήματα γενναῖα τῶν ἀνδρῶν, βουλόμενός τε Ῥω-
30 μαίοις παρ' ἐλπίδα ἐκτεῖναι τὴν πολιορκίαν, μέτρῳ τὸ ποτὸν αὐτοῖς διένεμεν. <184> οἱ δὲ τὸ ταμιεύεσθαι

χαλεπώτερον ἐνδείας ὑπελάμβανον, καὶ τὸ μὴ αὐτεξούσιον αὐτῶν πλέον ἐκίνει τὴν ὄρεξιν, καὶ καθάπερ εἰς ἔσχατον ἤδη δίψους προήκοντες ἀπέκαμνον. διακείμενοι δ' οὕτως οὐκ ἐλάνθανον τοὺς Ῥωμαίους· <185> ἀπὸ γὰρ τοῦ κατάντους ἐώρων αὐτοὺς ὑπὲρ τὸ 5
 τείχος ἐφ' ἓνα συρρέοντας τόπον καὶ μετρουμένους τὸ ὕδωρ, ἐφ' ὃν καὶ τοῖς ὄξυβελέσιν ἐξικνούμενοι πολλοὺς ἀνήρουν.

13 <186> καὶ Ῥεσπασιανὸς μὲν οὐκ εἰς μακρὰν τῶν ἐκδοχείων κενωθέντων ἤλπιζεν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης αὐτῶ 10
 παραδοθήσεσθαι τὴν πόλιν· <187> ὁ δὲ Ἰώσηπος κλάσαι τὴν ἐλπίδα ταύτην αὐτῶ προαιρούμενος ἐμβρέξαι κελεύει πλείστους τὰ ἱμάτια, καὶ κατακρεμάσαι περὶ τὰς ἐπάλξεις, ὥστε περιορῆσθαι πᾶν ἐξαπίνης τὸ τεῖχος. <188> πρὸς τοῦτο ἀθυμία τῶν Ῥωμαίων καὶ 15
 κατάπληξις ἦν, θεασαμένων εἰς χλεύην τοσοῦτον παραναλίσκοντας ὕδατος, οὓς οὐδὲ ποτὸν ἔχειν ὑπελάμβανον. ὥστε καὶ τὸν στρατηγὸν ἀπογνόντα τὴν δι' ἐνδείας ἄλωσιν τρέπεσθαι πάλιν πρὸς ὄπλα καὶ βίαν. <189> ὁ δὲ τῶν Ἰουδαίων δι' ἐπιθυμίας ἦν· ἀπεγνω- 20
 κότες γὰρ ἑαυτοὺς καὶ τὴν πόλιν, πρὸ λιμοῦ καὶ δίψης τὸν ἐν πολέμῳ θάνατον ἠροῦντο.

14 <190> ὁ μὲντοι γε Ἰώσηπος πρὸς τῷδε τῷ στρατηγήματι καὶ ἕτερον ἐπενόησεν εἰς περιουσίαν αὐτῶ. <191> διὰ τινος χαράδρας δυσβάτου καὶ διὰ τοῦτο 25
 ὑπὸ τῶν φυλάκων ἀμελουμένης, κατὰ τὰ πρὸς δύοσιν μέρη τῆς φάραγγος, ἐκπέμπων τινὰς γράμματά τε πρὸς οὓς ἐβούλετο τῶν ἔξω Ἰουδαίων διεπέμψατο καὶ παρ' αὐτῶν ἔλαβε, παντός τ' ἐπιτηδείου τῶν ἀνὰ τὴν πόλιν ἐπιλελοιπότην εὐπόρησεν, <192> ἔρπειν τὰ πολλὰ 30
 παρὰ τὰς φυλακὰς κελεύσας τοῖς εἰσιούσι, καὶ τὰ

νῶτα καλύπτειν νάκειςιν, ὡς εἰ καὶ κατίδοι τις αὐ-
τοὺς νύκτωρ, φαντασίαν παρέχοιεν κυνῶν, μέχρι συν-
αισθόμενοι τὴν ἐπίνοιαν οἱ φρουροὶ περιίσχουσι τὴν
χαράδραν.

5 <193> καὶ τότε Ἰώσηπος μὲν τὴν πόλιν οὐκ εἰς 15
μακρὰν ἀνθέξειν ὄρων, ἐν ἀπόρῳ δὲ τὴν ἑαυτοῦ σω-
τηρίαν εἰ μένοι, δρασμὸν ἅμα τοῖς δυνατοῖς ἐβου-
λεύετο. συναισθόμενον δὲ τὸ πλῆθος καὶ περικυθῆν
αὐτῷ κατηντιβόλουν μὴ σφᾶς περιιδεῖν ἐπ' αὐτῷ μόνῳ
10 κειμένους· <194> εἶναι γὰρ τῇ πόλει καὶ σωτηρίας
μὲν ἐλπίς, ὡς παραμένοντος αὐτοῦ παντὸς ἂν ἀγω-
νισαμένου δι' αὐτὸν προθύμως, κἂν ἄλωσι δέ, παρα-
μυθίαν· <195> πρέπειν δ' αὐτῷ μήτε φεύγειν τοὺς
ἐχθροὺς μήτ' ἐγκαταλείπειν τοὺς φίλους, μήτ' ἀποπη-
15 δᾶν ὥσπερ (ἐκ) χειμαζομένης νεώς, εἰς ἣν ἐν γαλήνῃ
παρῆλθεν· <196> ἐπιβαπτιεῖν γὰρ αὐτοῖς τὴν πόλιν,
μηδενὸς ἔτι τολμῶντος τοῖς πολεμίοις ἀντίστασθαι,
δι' ὃν ἂν θαρροῖεν οἰχομένον.

<197> ὁ δὲ Ἰώσηπος τὸ καθ' αὐτὸν ἀσφαλὲς ὑπο- 16
20 στελλόμενος ὑπὲρ αὐτῶν ἔφασκε ποιεῖσθαι τὴν ἐξοδον.
<198> μένων μὲν γὰρ οὐτ' ἂν ὠφελῆσαι τι μέγα
σωζομένους, κἂν ἀλίσκωνται, συναπολεῖσθαι περιττῶς·
ἐκδὸς δὲ τῆς πολιορκίας ἔξωθεν ὠφελῆσειν αὐτοὺς
μέγιστα· <199> τοὺς τε γὰρ ἐκ τῆς χώρας Γαλιλαίους
25 συναθροῖσειν ἢ τάχος, καὶ Ῥωμαίους ἐτέρῳ πολέμῳ
τῆς πόλεως αὐτῶν ἀντιπερισπάσειν. <200> οὐχ ὄραν
δὲ τί παρακαθεζόμενος αὐτοῖς χρήσιμος ἂν εἴη νῦν,
πλὴν εἰ μὴ Ῥωμαίους παροξύνων μάλλον ἐπὶ τὴν πολι-
ορκίαν, οὓς περὶ πλείστου ποιεῖσθαι λαβεῖν αὐτόν· εἰ
30 δ' ἐκδράντα πύθοντο, πολὺ τῆς ἐπὶ τὴν πόλιν ὀρμῆς
ἀνήσειν. <201> οὐκ ἔπειθε δ' αὐτούς, ἀλλὰ μάλλον

ἐξέκαυσε τὸ πλῆθος αὐτοῦ περιέχεσθαι. παῖδες γοῦν καὶ γέροντες καὶ γυναῖα μετὰ νηπίων ὀδυρόμενα προσέπιπτον αὐτῷ, καὶ τοῖς ποσὶν ἐμπλεκόμενοι πάντες εἶχοντο, <202> καὶ μετὰ κωκυτῶν κοινωὸν σφίσι τῆς τύχης μένειν ἰκέτευον, οὐ φθόνῳ τῆς ἐκείνου σωτηρίας, ἔμοιγε δοκεῖν, ἀλλ' ἐλπίδι τῆς αὐτῶν· οὐδὲν γὰρ ἤξιον πείσεσθαι δεινὸν Ἰωσήπου μένοντος.

17 <203> ὁ δὲ πειθομένῳ μὲν ἰκετηρίαν ταῦτα νομίσας, βιαζομένῳ δὲ φρουρὰν (πολὺ δ' αὐτοῦ τῆς εἰς τὴν ἀπόλειψιν ὀρμῆς καὶ ὁ τῶν ὀδυρομένων ἐκλασεν οἶκος), μένειν τ' ἔγνω, <204> καὶ τὴν κοινήν τῆς πόλεως ἀπογνώσιν ὀπλισάμενος, 'νῦν καιρὸς' εἰπὼν 'ἀρχεσθαι μάχης, ὅτ' ἐλπίς οὐκ ἔστι σωτηρίας, [καλὸν] εὐκλειαν ἀντικαταλλαξάμενον τοῦ βίου, καὶ δράσαντά τι γενναῖον εἰς μνήμην ὀψιγόνων παίδων,' ἐπ' ἔργα 15 τρέπεται· <205> καὶ προελθὼν μετὰ τῶν μαχιμωτάτων διεσκίδνη τε τοὺς φρουροὺς, καὶ μέχρι τοῦ στρατοπέδου τῶν Ῥωμαίων κατέτρεχε, καὶ τὰς μὲν ἐπὶ τῶν χωμάτων δέσφεις, αἷς ὑπεσκήνουν, διέσπα, τοῖς δ' ἔργοις ἐνέβαλλε πῦρ. <206> τῇ θ' ἐξῆς ὁμοίως 20 καὶ τῇ τρίτῃ, καπὶ συχνὰς ἡμέρας καὶ νύκτας πολέμων οὐκ ἔκαμνεν.

18 <207> Ἰεσπασιανὸς δέ, τῶν Ῥωμαίων κακουμένων ταῖς ἐκδρομαῖς (τρέπεσθαί τε γὰρ ὑπὸ Ἰουδαίων ἠδοῦντο, καὶ τραπέντων ἐπιδιώκειν βάρει τῶν ὀπλων ἦσαν βραδεῖς, οἳ τε Ἰουδαῖοι πρὶν τι παθεῖν ἀεὶ δρωῦντες ἀνέφευγον εἰς τὴν πόλιν), <208> τοῖς μὲν ὀπλίταις τὰς ὀρμὰς αὐτῶν ἐκκλίνειν ἐκέλευσε, καὶ μὴ συμπλέκεσθαι θανατῶσιν ἀνθρώποις· <209> οὐδὲν γὰρ ἀλκιμώτερον εἶναι τῆς ἀπογνώσεως, περισβέννυσθαι 3 δ' αὐτῶν τὰς ὀρμὰς σκοπῶν ἀπορουμένας, ὥσπερ ὕλης

τὸ πῦρ· <210> προσήκειν γε μὴν καὶ Ῥωμαίοις μετ' ἀσφαλείας καὶ τὸ νικᾶν, ὡς ἂν οὐκ ἐξ ἀνάγκης πολεμοῦσιν ἀλλὰ προσκτωμένοις. <211> τοῖς δὲ τῶν Ἀράβων τοξόταις καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Συρίας σφενδονήταις καὶ λιθοβόλοις τὰ πολλὰ τοὺς Ἰουδαίους ἀνέστελλεν. ἤρέμει δ' οὐδὲ τῶν ἀφετηρίων ὀργάνων τὸ πλῆθος. <212> οἱ δὲ τούτοις μὲν εἶκον κακούμενοι, τῶν δὲ πόρρω βαλλομένων ἐνδοτέρω γενόμενοι προσέκειντο τοῖς Ῥωμαίοις χαλεποί, καὶ ψυχῆς καὶ σώματος ἀφειδοῦντες ἐμάχοντο, ἐκ διαδοχῆς ἑκάτεροι τὸ κεκμηκὸς ἑαυτῶν ἀναλαμβάνοντες.

<213> Ἐσπασιανὸς δ' ἠγούμενος τῷ μῆκει τοῦ χρόνου καὶ ταῖς ἐκδρομαῖς ἀντιπολιορκεῖσθαι, τῶν χωμάτων ἤδη τοῖς τείχεσι πελαζόντων προσάγειν ἔγνω τὸν κριόν. <214> ὃ δ' ἐστὶν ὑπερμεγέθης δοκός, ἰστῶ νεῶς παραπλήσιος· ἐστόμωται δὲ παχεῖ σιδήρῳ, κατ' ἄκρον εἰς κριοῦ προτομήν, ἀφ' οὗ καὶ καλεῖται, τετυπωμένῳ. <215> καταωρεῖται δὲ κάλοις μέσος ὥσπερ ἀπὸ πλάστιγγος ἑτέρας δοκοῦ, σταυροῖς ἑκατέρωθεν ἐδραίοις ὑπεστηριγμένης. <216> ἀνωθούμενος δ' ὑπὸ πλῆθους ἀνδρῶν εἰς τὸ κατόπιν, τῶν αὐτῶν ἀθρόως πάλιν εἰς τοῦμπροσθεν ἐπιβρισάντων τύπτει τὰ τείχη τῷ προανέχοντι σιδήρῳ. <217> καὶ οὐδεὶς οὕτω καρτερὸς πύργος ἢ περίβολος πλατὺς ὅς, εἰ καὶ τὰς πρώτας πληγὰς ἐνέγκαι, κατισχύσει τῆς ἐπιμονῆς. <218> ἐπὶ ταύτην τὴν πείραν ὁ στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων μετέβαινε, βία τὴν πόλιν ἐλεῖν σπεύδων, ὡς τὸ προσκαθέζεσθαι βλαβερὸν ἦν Ἰουδαίων οὐκ ἠρεμοῦντων. <219> οἱ μὲν οὖν τοὺς τε καταπέλτας καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἀφετηρίων, ὡς ἐξικνοῖτο τῶν ἐπὶ τοῦ τείχους κωλύειν πειρωμένων, ἔγγιον προσαγαγόντες ἔβαλλον·

ὁμοίως δὲ συνήγγιζον οἱ τοξόται καὶ σφενδονῆται. <220> διὰ δὲ ταῦτα μηδενὸς τῶν περιβόλων ἐπιβῆναι τολμῶντος, προσῆγον ἕτεροι τὸν κριόν, γέροισ τε διηνεκέσι καὶ καθύπερθεν πεφραγμένον δέρρει πρὸς τ' αὐτῶν καὶ τοῦ μηχανήματος ἀσφάλειαν. <221> καὶ 5 κατὰ τὴν πρώτην πληγὴν διεσείσθη μὲν τὸ τεῖχος, κραυγὴ δὲ μεγίστη παρὰ τῶν ἔνδοθεν ἤρθη καθάπερ ἐαλωκότων ἤδη.

20 <222> πολλὰκις δ' εἰς τὸν αὐτὸν παίοντας τόπον ὁ Ἰώσηπος ὄρων, καὶ ὅσον οὐπω καταρριφθῆσόμενον 10 τὸ τεῖχος, σοφίζεται πρὸς ὀλίγον τὴν βίαν τοῦ μηχανήματος. <223> σάκκους ἀχύρων πληρώσαντας ἐκέλευσε καθιμᾶν καθ' ὃ φερόμενον ἀεὶ τὸν κριὸν ὄρωεν, ὡς πλάζοιτό θ' ἡ ἐμβολὴ καὶ δεχόμενοι τὰς πληγὰς ἐκκενοῖεν τῇ χαννότητι. τοῦτο πλείστην διατριβὴν 15 παρέσχε τοῖς Ῥωμαίοις, <224> καθ' ὃ μὲν τρέποιεν τὴν μηχανήν, ἀντιπαραρόντων τοὺς σάκκους τῶν ὑπερθεν, ὑποβαλλόντων δὲ ταῖς ἐμβολαῖς ὡς μηδὲν κατ' ἀντιτυπίαν βλάπτεσθαι τὸ τεῖχος, <225> ἕως ἀντεπινοήσαντες κοντοὺς οἱ Ῥωμαῖοι μακροὺς, καὶ δρέπανα 20 δήσαντες ἐπ' ἄκρων, τοὺς σάκκους ἀπέτεμνον. <226> ἐνεργοῦ δ' οὕτω τῆς ἐλεπόλεως γενομένης, καὶ τοῦ τείχους (νεοπαγὲς γὰρ ἦν) ἐνδιδόντος ἤδη, τὸ λοιπὸν ἐπὶ τὴν ἐκ πυρὸς ἄμυναν οἱ περὶ τὸν Ἰώσηπον ὤρμησαν. <227> ἀψάμενοι δ' ὅσον αὐτῆς εἶχον ὕλης τρι- 25 χόθεν ἐπεκθέουσι, καὶ τὰ τε μηχανήματα καὶ τὰ γέροα καὶ τὰ χώματα τῶν Ῥωμαίων ὑπεπίμπρασαν. <228> οἱ δὲ κακῶς ἐπεβοήθουν, πρὸς τε τὴν τόλμαν αὐτῶν καταπεπληγότες καὶ ὑπὸ τῆς φλογὸς τὰς ἀμύνας φθάνομενοι· ξηρᾶς γὰρ ὕλης, πρὸς δ' ἀσφάλτου τε καὶ 30 πίττης, ἔτι δὲ καὶ θείου, δίπτυατο τὸ πῦρ ἐπινοίας

τάχιον, καὶ τὰ πολλῶ καμάτῳ πεπονημένα τοῖς Ῥωμαίοις ἐπὶ μιᾶς ὥρας ἐνέμετο.

〈229〉 ἐνθα καὶ ἀνήρ τις ἐξεφάνη Ἰουδαῖος λόγου 21
καὶ μνήμης ἄξιος. Σαμαίου μὲν παῖς ἦν, Ἐλεάζαρος
5 δ' ἐκαλεῖτο, Σαὰβ δὲ πατὴρ αὐτῷ τῆς Γαλιλαίας.
〈230〉 οὗτος ὑπερμεγέθη πέτραν ἀράμενος ἀφίησιν ἀπὸ
τοῦ τεῖχους ἐπὶ τὴν ἐλέπολιν μετὰ τοσαύτης βίας ὥστ'
ἀποροράξει τὴν κεφαλὴν τοῦ μηχανήματος, ἣν δὴ καὶ
καταπηδήσας ἐκ μέσων αἴρεται τῶν πολεμίων, καὶ
10 μετὰ πολλῆς ἀδείας ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀνέφερε. 〈231〉 σκο-
πὸς δὲ πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς γενόμενος καὶ γυμνῷ τῷ
σώματι τὰς πληγὰς δεξάμενος πέντε μὲν διαπεύρεται
βέλεσι, 〈232〉 πρὸς οὐδὲν δὲ τούτων ἐπιστραφεὶς, ὅτε
τὸ τεῖχος ἀνέβη καὶ περίοπτος πᾶσι τῆς εὐτολμίας
15 ἔστη, τότε ἰλυσπώμενος ὑπὸ τῶν τραυμάτων μετὰ τοῦ
κριοῦ κατέπεσεν. 〈233〉 ἄριστοι μετὰ τοῦτον ἐφά-
νησαν ἀδελφοὶ δύο Νετίρας καὶ Φίλιππος, ἀπὸ Ῥου-
μᾶς κόμης, Γαλιλαῖοι καὶ αὐτοί. προπηδῶσι μὲν εἰς
τοὺς ἀπὸ τοῦ δεκάτου τάγματος, τοσοῦτῳ δὲ ῥοιζῶ
20 καὶ βία τοῖς Ῥωμαίοις συνέπεσον ὡς διαροῆξαι τε
τὰς τάξεις καὶ τρέφασθαι καθ' οὓς ἐφορμήσειαν
ἅπαντας.

〈234〉 μετὰ τούτους ὁ τε Ἰώσηπος καὶ τὸ λοιπὸν 22
πλήθος ἀράμενοι πολὺ πῦρ τὰ μηχανήματα καὶ τὰς
25 ὑποδύσεις ἅμα τοῖς ἔργοις ὑφῆψαν τοῦ τε πέμπτου
καὶ τοῦ δεκάτου τραπέντος τάγματος, οἱ λοιποὶ δὲ φθά-
σαντες καὶ τὰ ὄργανα καὶ πᾶσαν ὕλην κατέχωσαν.
〈235〉 περὶ δὲ δεῖλην ἀναστήσαντες προσῆγον τὸν
κρῖον πάλιν, ἧ προπεπονήκει τυπτόμενον τὸ τεῖχος.
30 〈236〉 ἐνθα τις τῶν ἀμυνομένων ἀπ' αὐτοῦ βάλλει
τὸν Ἰεσπασιανὸν βέλει κατὰ τὸν ταρσὸν τοῦ ποδός,

καὶ τιρώσκει μὲν ἐπιπολαίως, προεκλύσαντος τὸ βλη-
 θέν τοῦ διαστήματος, μέγιστον δὲ θόρουβον ἐνεποίησε
 τοῖς Ῥωμαίοις· <237> πρὸς γὰρ τὸ αἷμα ταραχθέντων
 τῶν πλησίον, φήμη διὰ παντὸς ἐπήει τοῦ στρατοῦ,
 καὶ τῆς πολιορκίας οἱ πλείους ἀφέμενοι μετ' ἐκπλή- 5
 ξεως καὶ δέους ἐπὶ τὸν στρατηγὸν συνέθεον. <238>
 πρὸ δὲ πάντων Τίτος δείσας περὶ τῷ πατρὶ παρῆν, ὡς
 τὸ πληθὸς καὶ τῆ περὶ τὸν ἡγούμενον εὐνοία καὶ τῆ
 τοῦ παιδὸς ἀγωνία συγχυθῆναι. ῥᾶστα μέντοι τὸν θ'
 υἱὸν ὁ πατὴρ δεδιότα καὶ τὴν στρατιὰν ἔπαυσε τοῦ 10
 θορούβου. <239> τῶν γὰρ ἀλγηδόνων ἐπάνω γενόμε-
 νος, καὶ πᾶσι τοῖς ἐπτοημένοις δι' αὐτὸν ὀφθῆναι
 σπουδάσας, χαλεπότερον Ἰουδαίοις ἐπήγειρε τὸν πόλε-
 μον· ἕκαστος γὰρ ὡς τιμωρὸς τοῦ στρατηγοῦ προκιν-
 δυνεύειν ἤθελε, καὶ βοῆ παρακροτοῦντες ἀλλήλους ἐπὶ 15
 τὸ τεῖχος ὄρωων.

23 <240> οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰώσηπον, καίπερ ἐπ' ἀλλή-
 λους πίπτοντες ὑπὸ τῶν καταπελτικῶν καὶ τῶν πετρο-
 βόλων, ὅμως οὐκ ἀπετρέποντο τοῦ τεύχους, ἀλλὰ πυρὶ
 καὶ σιδήρῳ καὶ πέτραις τοὺς ὑπὸ τὰ γέρεα τὸν κριὸν 20
 ἐπιβρίθοντας ἔβαλλον. <241> καὶ ἦνον μὲν οὐδὲν
 ἢ μικρόν, αὐτοὶ δ' ἀδιαλείπτως ἔπιπτον, ὑπὸ μὴ βλε-
 πομένων καθορώμενοι. <242> αὐτοὶ τε γὰρ ὑπὸ τῆς
 σφετέρως περιλαμπόμενοι φλογὸς σκοπὸς ἦσαν τοῖς
 πολεμίοις εὐσύνοπτος, ὥσπερ ἐν ἡμέρᾳ, καὶ τῶν ὀρ- 25
 γάνων πόρρωθεν μὴ βλεπομένων δυσφύλακτον ἦν τὸ
 βαλλόμενον. <243> ἢ τε γὰρ τῶν ὀξυβελῶν καὶ κα-
 ταπελτικῶν βία πολλοὺς ἅμα διήλαννε, καὶ τῶν ἀπὸ τῆς
 μηχανῆς ἀφιεμένων πετρῶν ὁ ῥοῖζος ἐπάλλεξαι τ' ἀπέ-
 συρε καὶ γωνίας ἀπέθρουπτε πύργων. <244> ἀνδρῶν 30
 μὲν γὰρ οὐκ ἦν οὕτως ἰσχυρὸν στίφος ὃ μὴ μέχρη

ἐσχάτης στρώννυται φάλαγγος βία τε καὶ μεγέθει τοῦ
 λίθου. <245> μάθοι δ' ἄν τις τὴν τοῦ μηχανήματος
 ἀλλήν ἐκ τῶν ἐπὶ τῆσδε τῆς νυκτὸς γενομένων. πλη-
 γαίς γάρ τις ὑπ' αὐτοῦ τῶν περὶ τὸν Ἰώσηπον ἐστῶ-
 5 των ἀνὰ τὸ τεῖχος ἀπαράττεται τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τῆς
 πέτρας, καὶ τὸ κρανίον ἀπὸ τριῶν ἐσφενδονήθη στα-
 δίων· <246> γυναικὸς τε μεθ' ἡμέραν ἐγκύμονος πλη-
 γείσης τὴν γαστέρα (προῆει δὲ νέον ἐξ οἰκίας) ἐξέσει-
 σεν ἐφ' ἡμιστάδιον τὸ βρέφος· τοσαύτη ἦν ἢ τοῦ
 10 λιθοβόλου βία. <247> τῶν μὲν οὖν ὀργάνων φοβε-
 ρώτερος ὁ ῥοῖζος, τῶν δὲ βαλλομένων ἦν ὁ ψόφος.
 <248> ἐπάλληλοι δ' ἐκτύπουν οἱ νεκροὶ κατὰ τοῦ τεί-
 χους ῥιπτόμενοι, καὶ δεινὴ μὲν ἔνδοθεν κραυγὴ γυ-
 ναικῶν ἠγείρετο, συνήχουν δ' ἔξωθεν οἰμωγαὶ φουενο-
 15 μένων, <249> αἵματι δ' ἔρρειτο πᾶς ὁ πρὸ τῆς μάχης
 περίβολος, καὶ προσβατὸν ὑπὸ πτωμάτων τὸ τεῖχος
 ἐρίγνυτο. <250> φοβερωτέραν δ' ἐποίουν τὴν βοήν
 περιηχοῦντα τὰ ὄρη, καὶ οὐδὲν ἐπ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς
 οὔτ' εἰς ἀκοῆς οὔτ' εἰς ὄψεως κατάπληξιν ἀπελείφθη.
 20 <251> πλεῖστοι μὲν γε τῶν ἐπὶ τῆς Ἰωταπάτης ἀγω-
 νιζόμενοι γενναίως ἔπεσον, πλεῖστοι δ' ἐγένοντο τραυ-
 ματῖαι, καὶ μόλις περὶ τὴν ἐσθινὴν φυλακὴν ἐνδίδωσι
 τοῖς μηχανήμασι τὸ τεῖχος ἀδιαλείπτως τυπτόμενον.
 <252> οἱ δὲ φραξάμενοι τὰ σώματα τοῖς ὄπλοις τὸ
 25 καταρριφθὲν ἀντωχύρωσαν, πρὶν βληθῆναι τὰς ἐπι-
 βατηρίους ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων μηχανάς.
 <253> ὑπὸ δὲ τὴν ἕω Ἰεσπασιανὸς ἐπὶ τὴν κατά- 24
 ληψιν τῆς πόλεως συνῆγε τὴν στρατιάν, ὀλίγον ἀπὸ
 τοῦ νυκτερινοῦ πόνου διαναπαύσας. <254> βουλόμε-
 30 νος δ' ἀπὸ τῶν καταρριφθέντων περισπάσαι τοὺς εἰρ-
 γοντας, τοὺς μὲν γενναιοτάτους τῶν ἰππέων ἀποβήσας

τῶν ἵππων τριχῆ διέταξε κατὰ τὰ πεπτωκότα τοῦ τεί-
 χους, πάντοθεν πεφραγμένους τοῖς ὄπλοις καὶ τοὺς κον-
 τοὺς προῖσχοντας, ὥς, ὅποτε τὰς ἐπιβατηρίους βάλλοιεν
 μηχανὰς, κατάρχοιντο τῆς εἰσόδου. κατόπιν δ' αὐτῶν
 ἔταξε τοῦ πεζοῦ τὸ ἀκμαιότατον, <255> τὸ δὲ λοιπὸν 5
 ἵππικὸν ἀντιπαρεξέτεινε τῷ τείχει κατὰ πᾶσαν τὴν
 ὄρεινὴν πρὸς τὸ μηδένα τῶν ἀναφευγόντων ἐκ τῆς
 ἀλώσεως διαλαθεῖν. <256> κατόπιν δὲ τούτων περιέ-
 στησε τοὺς τοξότας, ἔχειν κελύσας ἔτοιμα τὰ βέλη
 πρὸς ἄφεςιν, ὁμοίως δὲ καὶ σφενδονήτας καὶ τοὺς 10
 ἐπὶ τῶν μηχανημάτων, <257> ἑτέρους δὲ κλίμακας
 ἀραμένους προσφέρειν ἐπάνω τοῖς ἀκεραίοις τείχεσιν,
 ἵν' οἱ μὲν τούτους κωλύειν πειρώμενοι καταλίποιεν
 τὴν ἐπὶ τοῖς καταρριφθεῖσι φυλακὴν, οἱ λοιποὶ δ' ὑπ'
 ἀθρόων βιαζόμενοι τῶν βελῶν εἴξωσι τῆς εἰσόδου. 15

25 <258> Ἰώσηπος δὲ συνελθὼν τὴν ἐπίνοιαν ἐπὶ μὲν
 τοῦ μένοντος τείχους σὺν τοῖς κεκμηκόσιν ἴστησι τοὺς
 γηραιούς ὡς μηδὲν ταύτῃ βλαβησομένους, κατὰ δὲ τὰ
 παρερρωγότα τοῦ τείχους τοὺς δυνατωτάτους καὶ πρὸ
 πάντων ἂν' ἕξ ἀνδρας, μεθ' ὧν καὶ αὐτὸς εἰς τὸ προ- 20
 κινδυνεύειν ἐκληρώσατο. <259> ἐκέλευσέ τε πρὸς μὲν
 τὸν ἀλαλαγμὸν τῶν ταγμάτων ἀποφράξαι τὰς ἀκοάς,
 ὥς ἂν μὴ καταπλαγεῖεν, πρὸς δὲ τὸ πλῆθος τῶν βε-
 λῶν συνοκλάσαντας καλύπτεσθαι καθ' ὑπερθεὶν τοῖς θυ-
 ρεοῖς, ὑποχωρῆσαί τε πρὸς ὀλίγον ἕως ἂν τὰς φαρέ- 25
 τρας κενώσωσιν οἱ τοξόται. <260> βαλλόντων δὲ τὰς
 ἐπιβατηρίους μηχανὰς αὐτοὺς προπηδᾶν, καὶ διὰ τῶν
 ἰδίων ὀργάνων ἀπαντᾶν τοῖς πολεμίοις, ἀγωνίζεσθαι
 θ' ἕκαστον ὡς οὐχ ὑπὲρ σωθησομένης ἀλλ' ὑπὲρ ἀπο-
 λωλυίας ἤδη τῆς πατρίδος ἀμυνόμενον, <261> λαμ- 30
 βάνειν τε πρὸ ὀφθαλμῶν σφαγησομένους γέροντας

καὶ τέκνα καὶ γυναῖκας ἀναιρεθησομένας ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ὅσον οὐπω, καὶ τὸν ἐπὶ ταῖς μελλούσαις συμφοραῖς θυμὸν προαλίσαντας ἐναφεῖναι τοῖς δράσουσιν αὐτάς.

- 5 <262> ἔταξε μὲν οὖν οὕτως ἐκάτερον· τὸ δ' ἄργον 26
ἀπὸ τῆς πόλεως πλήθος, γυναῖα καὶ παῖδες, ὡς ἐθεάσαντο τριπλῆ μὲν φάλαγγι τὴν πόλιν ἐξωσμένην (οὐδὲν γὰρ εἰς τὴν μάχην μετακεκίνητο τῶν πάλαι φυλακῶν), πρὸς δὲ τοῖς βεβλημένοις τείχεσι τοὺς πολεμίους
10 ξιφήρεις, καὶ τὴν καθύπερθε οὐρεινὴν λαμπομένην ὅπλοις, τὰ τε βέλη τοῖς τοξόταις ἐπανέχοντα τῶν Ἀράβων, ὕστατόν τινα κωκυτὸν ἀλώσεως συνήχησαν, ὡς οὐκ ἀπειλουμένων ἔτι τῶν κακῶν ἀλλ' ἤδη παρόντων.
<263> ὁ δὲ Ἰώσηπος τὰ μὲν γυναῖα, ὡς μὴ θηλύνοιεν
15 οἴκῳ τὰς ὁρμὰς τῶν σφετέρων, κατακλείει ταῖς οἰκίαις, μετ' ἀπειλῆς ἠσυχάζειν κελεύσας· αὐτὸς δὲ πρὸ τῶν ἐρειφθέντων, ἧ ἔλαχε, παρήει. <264> τοῖς μὲν οὖν καθ' ἕτερα προσφέρουσι τὰς κλίμακας οὐ προσεῖχεν, ἀπεκαραδόκει δὲ τὴν ὁρμὴν τῶν βελῶν.
- 20 <265> ὁμοῦ δ' οἳ τε σαλπικταὶ τῶν ταγματῶν 27
ἀπάντων συνήχησαν καὶ δεινὸν ἐπηλάλαξεν ἡ στρατιά· καὶ πάντοθεν ἀφιεμένων ἀπὸ συνθήματος τῶν βελῶν τὸ φῶς ὑπετέμνετο. <266> μεμνημένοι γε μὴν τῶν τοῦ Ἰωσήπου προσταγμάτων οἳ σὺν αὐτῷ τὰς τ' ἀκοὰς
25 πρὸς τὴν βοήν καὶ τὰ σώματα πρὸς τὰς ἀφέσεις ἐφράξαντο, <267> καὶ βαλόντων τὰς μηχανὰς ἐπεξέδραμον δι' αὐτῶν, πρὶν ἐπιβῆναι τοὺς βαλόντας. <268> συμπλεκόμενοί γε μὴν τοῖς ἀνιοῦσι παντοῖα καὶ χειρῶν ἔργα καὶ ψυχῆς ἐναπεδείκνυντο, πειρώμενοι παρὰ τὰς
30 ἐσχάτας συμφορὰς μὴ χείρους φαίνεσθαι τῶν ἐν ἀκινδύνῳ τῷ κατὰ σφᾶς ἀνδριζομένων· <269> ὥστ' οὐ

πρότερον ἀπεροήγγυντο τῶν Ῥωμαίων πρὶν ἢ πεσεῖν ἢ διαφθεῖραι. <270> ὡς δ' οἱ μὲν ἔκαμνον διηνεκῶς ἀμννόμενοι καὶ τοὺς προμάχους ἀμείβειν οὐκ ἔχοντες, τὸ κεκμηκὸς δὲ τῶν Ῥωμαίων ἀκραιφνεῖς διεδέχοντο καὶ ταχέως ἀντὶ τῶν ἀποβιασθέντων ἐπέβαινον ἕτεροι, 5 παρακελευσάμενοί τ' ἀλλήλοις, καὶ πλευρὰν μὲν ἐνώσαντες τοῖς δὲ θυρεοῖς καθύπερθεν φραξάμενοι, στίφος ἄρρηκτον ἐγένοντο, καὶ καθάπερ ἐνὶ σώματι πάση τῇ φάλαγγι τοὺς Ἰουδαίους ἀνωθοῦντες ἤδη τοῦ τείχους ἐπέβαινον. 10

28 <271> ὁ δὲ Ἰώσηπος ἐν ταῖς ἀμηχανίαις σύμβουλον λαβὼν τὴν ἀνάγκην (ἢ δ' ἐστὶ δεινὴ πρὸς ἐπίνοιαν, ὅταν αὐτὴν ἀπόγνωσις ἐρεθίσῃ), ζέον ἔλαιον ἐκέλευσε καταχεῖν τῶν συνησπικόντων. <272> οἱ δ', ὡς παρεσκευασμένον ἔχοντες, μετὰ τάχους πολλοὶ καὶ πολὺν 15 πάντοθεν τῶν Ῥωμαίων κατέχευον, συνεπαφιέντες καὶ τὰ ἀγγεῖα βρατιτόμενα τῇ θέρμῃ. <273> τοῦτο καιομένων τῶν Ῥωμαίων διεσκέδασε τὴν τάξιν, καὶ μετὰ δεινῶν ἀλγηδόνων ἀπεκυλινδοῦντο τοῦ τείχους. <274> ῥᾶστα μὲν γὰρ τοῦλαιον ἀπὸ κόρης μέχρι ποδῶν ὑπὸ 20 τὰς πανοπλίας διέρρει τοῦ σώματος ὅλου, καὶ τὴν σάρκα φλογὸς οὐδὲν ἔλαττον ἐπεβόσκετο, θερμαινόμενον τε φύσει ταχέως καὶ ψυχόμενον βραδέως διὰ τὴν πίπτῃ. <275> τοῖς δὲ θώραξι καὶ τοῖς κράνεσιν ἐνδεδεμένων ἀπαλλαγὴ τῆς καύσεως οὐκ ἦν· πηδῶντες 25 δὲ καὶ συνειλούμενοι ταῖς ἀλγηδόσιν ἀπὸ τῶν γεφυρωμάτων ἐπιπτον. οἱ δὲ τραπέντες εἰς τοὺς σφετέρους πρόσω βιαζομένους εὐχείρωτοι τοῖς κατόπιν τιτρώσκουσιν ἦσαν.

29 <276> ἐπέλειπε δ' οὔτε Ῥωμαίους ἐν ταῖς κακοπραγίαις ἰσχὺς οὔτε τοὺς Ἰουδαίους σύνεσις, ἀλλ' οἱ 30

μὲν καίπερ οἰκτρὰ πάσχοντας ὀρῶντες τοὺς καταχυ-
 θέντας, ὅμως εἰς τοὺς καταχέοντας ἐφέροντο, τὸν πρὸ
 αὐτοῦ κακίζων ἕκαστος ὡς ἐμπόδιον ὄντα τῆς ῥώμης,
 <277> οἱ δὲ Ἰουδαῖοι δόλῳ δευτέρῳ τὰς προσβάσεις
 5 αὐτῶν ἐπέσφαλλον, τῆλιν ἐφθῆν ἐπιχέοντες ταῖς σα-
 νίσιν, αἷς ἐπολισθάνοντες ὑπεσύροντο. <278> κοῦτε
 τῶν τρεπομένων οὔτε τῶν προσβαινόντων τις ὀρθὸς
 ἔμενευ, ἀλλ' οἱ μὲν ἐπ' αὐτῶν ὑπτιάζομενοι τῶν ἐπι-
 βατηρίων μηχανῶν συνεπατοῦντο, πολλοὶ δ' ἐπὶ τὸ
 10 χῶμα κατέπιπτον. <279> ἐπαίοντο δ' ὑπὸ τῶν Ἰου-
 δαίων οἱ πεσόντες· σφαλλομένων γὰρ τῶν Ῥωμαίων
 οὔτοι, τῆς κατὰ χεῖρα συμπλοκῆς ἐλευθερωθέντες, πρὸς
 τὰς βολὰς ἠύσχόλου. <280> πολλὰ δὲ κακουμένους
 ἐν τῇ προσβολῇ τοὺς στρατιώτας ὁ στρατηγὸς περὶ
 15 δεῖλῃν ἀνεκάλει. <281> ἔπεσον δὲ τούτων μὲν οὐκ
 ὀλίγοι καὶ πλείους ἐτρώθησαν· τῶν δ' ἀπὸ τῆς Ἰωτα-
 πάτης ἀπέθανον μὲν ἕξ ἄνδρες, τραυματῖαι δ' ὑπὲρ
 τριακοσίους ἀνεκομίσθησαν.

<282> εἰκάδι μὲν οὖν Δαισίου μηνὸς ἢ παράταξις 30
 20 ἦν· <283> Ὑεσπασιανὸς δ' ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι τὴν
 στρατιὰν παραμυθούμενος, ὡς θυμουμένους ἐώρα καὶ
 οὐ προτροπῆς ἀλλ' ἔργων δεομένους, <284> προσυψῶ-
 σαι μὲν τὰ χῶματα, πύργους δὲ τρεῖς, πεντήκοντα πο-
 25 τοθεν σιδήρῳ κεκαλυμμένους ὡς ἔδραϊοί τ' εἶεν ὑπὸ
 βροίθους καὶ δυσάλωτοι πυρί, τῶν χωμάτων ἐπέστησεν.
 <285> προσεπιβήσας αὐτοῖς ἀκοντιστάς τε καὶ τοξότας
 καὶ τῶν ἀφειτηρίων ὀργάνων τὰ κουφότερα, πρὸς δὲ
 τοὺς ῥωμαλεωτάτους σφενδονήτας, <286> οἱ μὴ καθο-
 30 ρώμενοι διὰ τὸ ὕψος καὶ τὰ θωρακεῖα τῶν πύργων
 εἰς καθορωμένους τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους ἔβαλλον. <287>

οἱ δὲ μήτε κατὰ κόρης φερομένων τῶν βελῶν ἐκκλί-
νειν ῥαδίως δυνάμενοι μήτε τοὺς ἀφανεῖς ἀμύνεσθαι,
καὶ τὸ μὲν ὕψος τῶν πύργων δυσέφικτον ὄρωντες ἐκ
χειρὸς βέλει, πρὸς δὲ τὸν περὶ αὐτοῖς σίδηρον ἀνάλω-
τον, ἔφευγον ἀπὸ τοῦ τείχους καὶ τοῖς προσβάλλειν 5
πειρωμένοις ἐπεξέθειον.

〈288〉 καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τῆς Ἰωταπάτης ἀντεῖχον οὐ-
τως, ἀναιρούμενοί τε καθ' ἡμέραν πολλοὶ καὶ μηδὲν
ἀντικακοῦν τοὺς πολεμίους, ὅτι μὴ μετὰ κινδύνων
31 ἀνείργειν, ἔχοντες. 〈289〉 κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς ἡμέρας 10
Ἰεσπασιανὸς ἐπὶ τινα τῶν τῆς Ἰωταπάτης ἀστυγειό-
νων πόλιν (Ἰαφὰ καλεῖται) νεωτερίζουσιν, καὶ τῶν
Ἰωταπατηνῶν παρὰ δόξαν ἀντεχόντων ἐπαιρομένην,
Τραϊανόν, ὅντα τοῦ δεκάτου τάγματος ἡγεμόνα, ἐκπέμ-
πει, παραδοὺς αὐτῷ χιλίους μὲν ἵππεῖς, πεζοὺς δὲ 15
δισχιλίους. 〈290〉 ὃ δὲ τὴν μὲν πόλιν δυσάλωτον κα-
ταλαβὼν (πρὸς γὰρ τῷ φύσει καρτερὰ τυγχάνειν οὐσα
καὶ διπλῷ περιβόλῳ τετείχιστο), προαπηνητικότητας δὲ
τοὺς ἐξ αὐτῆς ἐτοιμοὺς εἰς μάχην ἰδὼν συμβάλλει,
καὶ πρὸς ὀλίγον ἀντισχόντας ἐδίωκε. 〈291〉 συμφυγόν- 20
των δ' εἰς τὸ πρῶτον τεῖχος οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ πόδας
προσκειμένοι συνεισέπεσον. 〈292〉 ὀρμήσαντας δὲ πάλιν
εἰς τὸ δεύτερον τεῖχος ἀποκλείουσι τῆς πόλεως οἱ
σφέτεροι, δειδόντες μὴ συνεισβάλωσιν οἱ πολέμιοι.
〈293〉 θεὸς δ' ἦν ἄρα ὁ Ῥωμαίοις τὰ Γαλιλαίων πά- 25
θη χαριζόμενος, ὃς καὶ τότε τὸν τῆς πόλεως λαὸν
ἀνταυδρον, χερσὶν οἰκείαις ἐκκλεισθέντα, πρὸς ἀπώ-
λειαν ἔκδοτον φονῶσιν ἐχθροῖς παρέστησεν. 〈294〉
ἐμπίπτοντες γὰρ ἀθρόοι ταῖς πύλαις καὶ πολλὰ τοὺς
ἐπ' αὐτῶν ὀνομαστὶ καλοῦντες ἐν μέσαις ἀπεσφάττοντο 30
ταῖς ἰκεσίαις. 〈295〉 καὶ τὸ μὲν πρῶτον αὐτοῖς τεῖχος

οἱ πολέμιοι, τὸ δεύτερον δ' ἔκλεισαν οἱ σφέτεροι. <296> μέσοι δὲ τῶν δυοῖν κατειλούμενοι περιβόλων βύξην πολλοὶ μὲν τοῖς ἀλλήλων πολλοὶ δὲ τοῖς ἰδίους περιεπείροντο ξίφεσιν, ἄπειροι δ' ὑπὸ Ῥωμαίων ἐπιπ-
5 τον, οὐδ' ὅσον εἰς ἄμυναν ἀναθαρροῦντες. <297> πρὸς γὰρ τῷ καταπεπληχθῆαι τοὺς πολεμίους, τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἔκλασεν ἢ τῶν οἰκείων προδοσία. πέρασ ἔθνησκον οὐ Ῥωμαίοις ἀλλὰ τοῖς ἰδίους καταρῶμενοι, μέχρι πάντες ἀπόλοντο μύριοι καὶ δισχίλιοι τὸν ἀριθ-
10 μὸν ὄντες. <298> κενὴν δὲ μαχίμων λογιζόμενος εἶναι τὴν πόλιν ὁ Τραϊανός, εἰ δὲ καὶ τινες ἔνδον εἶεν, οἰόμενος μηδὲν αὐτοὺς τολμήσειν ὑπὸ δέους, ἀντιτίθει τῷ στρατηγῷ τὴν ἄλωσιν, καὶ στείλας ἀγγέλους πρὸς Ῥεσπασιανὸν ἠτείτο πέμψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ Τίτον ἐπι-
15 θήσονται τῇ νίκῃ τὸ τέλος. <299> ὃ δὲ συμβαλὼν ὑπολείπεσθαί τινα πόνον, μετὰ στρατιᾶς τὸν υἱὸν ἐπέμπει πεντακοσίων μὲν ἰπέων χιλίων δὲ πεζῶν. <300> ὃ δὲ πρὸς τὴν πόλιν ἔλθῶν διὰ τάχους, καὶ διατάξας τὴν στρατιάν, ἐπὶ μὲν τοῦ λαιοῦ κέρως τὸν
20 Τραϊανὸν ἴστησιν, αὐτὸς δὲ τὸ δεξιὸν ἔχων ἐξηγεῖτο πρὸς τὴν πολιορκίαν. <301> τῶν δὲ στρατιωτῶν κλίμακας πάντοθεν τῷ τείχει προσφερόντων, πρὸς ὀλίγον οἱ Γαλιλαῖοι καθύπερθεν ἀμυνόμενοι λείπουσι τὸν περιβόλον. <302> ἐπιπηθήσαντες δ' οἱ περὶ τὸν Τί-
25 του τῆς μὲν πόλεως ἐκράτησαν ταχέως, πρὸς δὲ τοὺς ἔνδον αὐτοῖς συστραφέντας καρτερὰ μάχῃ συρρήγνυται. <303> καὶ γὰρ ἐν τοῖς στενωποῖς οἱ δυνατοὶ προσέπιπτον, ἀπὸ τῶν οἰκιῶν αἱ γυναῖκες ἔβαλλον πᾶν τὸ προστυχὸν αὐταῖς. <304> καὶ μέχρι μὲν ἔξ
30 ὤρων ἀντεῖχον μαχόμενοι, δαπανηθέντων δὲ τῶν μαχίμων τὸ λοιπὸν πλῆθος ἐν τε τοῖς ὑπαίθροις καὶ

κατὰ τὰς οἰκίας ἀπεσφάττοντο, νέοι δ' ὁμοῦ καὶ γέροντες· οὐδὲν γοῦν ἄρρεν ἀπελείφθη δίχα νηπίων, ἅ μετὰ γυναικῶν ἐξηνδραποδίσαντο. <305> τῶν μὲν οὖν ἀναιρεθέντων ἀνά τε τὴν πόλιν καὶ τῆς προτέρας παρατάξεως ἀριθμὸς μύριοι πρὸς τοῖς πεντακισχιλίοις ἦν, τὰ δ' αἰχμάλωτα δισχίλια καὶ ἑκατὸν καὶ τριάκοντα. <306> τοῦτο συνέβη τὸ πάθος Γαλιλαίοις πέμπτη καὶ εἰκάδι Δαισίου μηνός.

32 <307> ἔμειναν δ' οὐδὲ Σαμαρεῖς ἀπείρατοι συμφορῶν. ἀθροισθέντες γὰρ ἐπὶ τὸ Γαριζὴν καλούμενον ὄρος, ὅπερ αὐτοῖς ἐστὶν ἄγιον, κατὰ χώραν μὲν ἔμεινον, πολέμου δ' εἶχεν ἀπειλὴν ἢ τε σύνοδος αὐτῶν καὶ τὰ φρονήματα, <308> καὶ οὐδὲ τοῖς γειτνιῶσι κατοῖς ἐσωφρονίζοντο, πρὸς δὲ τὰς Ῥωμαίων εὐπραγίας ἐν ἀλογίστῳ τῇ κατὰ σφᾶς ἀσθενείᾳ ῥόδουν καὶ μετέωροι πρὸς ταραχὴν ὑπῆρχον. <309> ἐδόκει δὲ ὕεσπασιανῶ φθάσαι τὸ κίνημα καὶ τὰς ὁρμὰς αὐτῶν ὑποτέμνεσθαι· καὶ γὰρ εἰ φρουραῖς ἢ Σαμαρεῖτις ὅλη διείληπτο, τό γε πλῆθος τῶν ἐληλυθόντων καὶ ἢ συντάξις ἦν φοβερά. <310> Κερεάλιον οὖν ἔπαρχον ὄντα τοῦ πέμπτου τάγματος μεθ' ἑξακοσίων ἰππέων καὶ πεζῶν τρισχιλίων πέμπει. <311> τούτῳ προσβαίνειν μὲν τὸ ὄρος καὶ συνάπτειν μάχην οὐκ ἀσφαλὲς ἔδοξε, τῶν πολεμίων πολλῶν καθύπερθε ὄντων, κυκλωσάμενος δὲ τῇ δυνάμει πᾶσαν τὴν ὑπώρειαν δι' ὅλης αὐτοῦς ἐφρούρει τῆς ἡμέρας. <312> συνέβη δ' ὕδατος ἀπορουμένων τῶν Σαμαρέων ἐκφλεγῆναι τότε καὶ καῦμα δεινόν (ῥοα δ' ἦν θέρους καὶ τῶν ἐπιτηδείων τὸ πλῆθος ἀπαράσκευον), <313> ὡς τινὰς μὲν αὐθημερὸν ὑπὸ τοῦ δίψους ἀποθανεῖν, πολλοὺς δὲ τῆς τοιαύτης ἀπωλείας τὸ δουλεύειν προελομένους Ῥωμαίοις προσ-

φυγεῖν. <314> ἐξ ὧν συνεῖς ὁ Κερεάλιος καὶ τοὺς
 ἔτι συμμένοντας ὑπὸ τῶν δεινῶν κατεαργότας ἐπανα-
 βαίνει τῷ ὄρει, καὶ τὴν δύναμιν ἐν κύκλῳ περιστήσας
 τοῖς πολεμίοις τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ δεξιᾶς προουκαλεῖτο
 5 καὶ σώζεσθαι παρεκάλει, διαβεβαιούμενος ἀσφάλειαν
 τὰ ὄπλα ῥίψασιν. <315> ὡς δ' οὐκ ἔπειθε, προσπεσὼν
 ἀπεκτείνει πάντας, χιλίους ἑξακοσίους ἐπὶ μυρίοις ὄντας,
 Δαισίου μηνὸς εἰκάδι καὶ ἑβδόμη.

<316> καὶ τοιαύταις μὲν συμφοραῖς Σαμαρεῖται 33
 10 ἐχρήσαντο, τῶν δ' ἀνὰ τὰ Ἰωτάπατα διακαρτερούντων
 καὶ παρ' ἐλπίδα τοῖς δεινοῖς ἀντεχόντων τετραρακοστῇ
 μὲν ἡμέρᾳ καὶ ἑβδόμῃ τὰ χῶματα τῶν Ῥωμαίων ὑπερ-
 ῆρθη τὸ τεῖχος, <317> αὐτομολεῖ δέ τις πρὸς τὸν
 Ἰεσπασιανὸν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, τὴν τ' ὀλιγότητα τῶν
 5 ἐπὶ τῆς πόλεως ἑξαγγέλλων καὶ τὴν ἀσθένειαν, <318>
 καὶ ὡς ἀγρουπνία διηνεκεῖ καὶ μάχαις ἐπαλλήλοις δε-
 δαπανημένοι δυνατοὶ μὲν εἶεν οὐδὲ βιαζομένους ἔτι
 φέρειν, καὶ δόλῳ δ' ἂν ἀλοῖεν, εἴ τις ἐπίθιοιτο. <319>
 περὶ γὰρ τὴν ἐσχάτην φυλακὴν, καθ' ἣν ἀνεστίν τε
 10 τῶν δεινῶν ἐδόκουν ἔχειν καὶ καθάπτεται μάλιστα κε-
 κοπωμένων ἐωθινὸς ὕπνος, καταδαρθάνειν ἔφασκε τοὺς
 φύλακας, συνεβούλευέ τε κατὰ ταύτην τὴν ὥραν ἐπελ-
 θεῖν. <320> τῷ δ' ἦν μὲν δι' ὑπονοίας ὁ αὐτόμολος,
 τό τε πρὸς ἀλλήλους πιστὸν εἶδοτι τῶν Ἰουδαίων καὶ
 15 τὴν πρὸς τὰς κολάσεις ὑπεροψίαν, <321> ἐπειδὴ καὶ
 πρότερον ληφθεῖς τις τῶν ἀπὸ τῆς Ἰωταπάτης πρὸς
 πᾶσαν αἰκίαν βασάνων ἀντέσχε, καὶ μηδὲν διὰ πυρὸς
 ἐξερευνώσιν τοῖς πολεμίοις περὶ τῶν ἔνδον εἰπὼν ἀνε-
 σταυρώθη τοῦ θανάτου καταμειδιῶν. <322> τὰ γε
 μὴν εἰκότα πιστὸν ἐποίει τὸν προδότην, καὶ τάχα μὲν
 ἀληθεύειν ἐκείνον, μηδὲν δ' αὐτὸς ἐξ ἐνέδρας πείσε-

σθαι μέγα προσδοκῶν, τὸν μὲν φυλάττειν ἐκέλευσεν, ἐπὶ δὲ τὴν κατάληψιν τῆς πόλεως παρεσκεύαζε τὴν
 34 στρατιάν. <323> κατὰ δὲ τὴν μηνυθεῖσαν ὥραν ἦσαν ἡσυχῇ πρὸς τὸ τεῖχος. <324> καὶ πρῶτος ἐπιβαίνει Τίτος σὺν ἐνὶ τῶν χιλιάρχων Δομιτίῳ Σαβίνῳ, τῶν 5 ἀπὸ τοῦ πέμπτου καὶ δεκάτου τάγματός τινας ὀλίγους ἄγων· <325> ἀποσφάξαντες δὲ τοὺς φύλακας εἰδίασιν εἰς τὴν πόλιν ἡσυχῇ. μεθ' οὗς Σέξτος τις Καλουάριος χιλιάρχος καὶ Πλάκιδος τοὺς ὑπὸ σφίσι τεταγμένους εἰσήγον. <326> κατειλημμένης δὲ τῆς ἄκρας καὶ τῶν 10 πολεμίων ἐν μέσῃ τῇ πόλει στρεφομένων, ἤδη δὲ καὶ ἡμέρας οὔσης, ὅμως οὔπω τῆς ἀλώσεως τοῖς κρατουμένοις αἰσθησις ἦν. <327> καμᾶτω τε γὰρ οἱ πολλοὶ καὶ ὑπνω διαλέλυντο, καὶ τῶν διανισταμένων ὀμίχλη τὰς ὕψεις ἀπήμβλυνε πολλὴ κατὰ τύχην τότε τῇ πόλει 15 περιχυθεῖσα, <328> μέχρι πάσης τῆς στρατιᾶς εἰσπεσούσης πρὸς μόνην τὴν τῶν κακῶν αἰσθησιν ἐξανέστησαν καὶ τὴν ἄλωσιν ἐπίστευον ἀναιρούμενοι. <329> Ῥωμαίους δέ, κατὰ μνήμην ὧν παρὰ τὴν πολιορκίαν ἔπαθον, οὔτε φειδῶ εἰσήει τινὸς οὔτ' ἔλεος, ἀλλ' εἰς 20 τὸ κάταντες ἀπὸ τῆς ἄκρας τὸν λεῶν συνωθοῦντες ἐφόνευον, <330> ἔνθα καὶ τοὺς ἔτι μάχεσθαι δυναμένους ἢ δυσχωρία τὴν ἄμυναν ἀφείλετο· θλιβόμενοι γὰρ ἐν τοῖς στενωποῖς καὶ κατὰ τοῦ πρᾶνουῦς ὑπολισθάνοντες ῥέοντι κατ' ἄκρας ἐκαλύπτοντο τῷ πολέμῳ. 25 <331> τοῦτο πολλοὺς καὶ τῶν περὶ τὸν Ἰώσηπον ἐπιλέκτων ἐπ' αὐτοχειρίαν παρώξυνε· κατιδόντες γὰρ ὡς οὐδένα τῶν Ῥωμαίων ἀνελεῖν δύνανται, τό γε μὴ πεσεῖν αὐτοὶ ὑπὸ Ῥωμαίων προύλαβον, καὶ συναθροισθέντες ἐπὶ τὰ καταλήγοντα τῆς πόλεως σφᾶς αὐτοὺς 30 ἀνεῖλον.

<332> ὅσοι γε μὴν ὑπὸ πρώτην τῆς καταλήψεως 35
 αἰσθησιν τῶν φυλάκων διαφυγεῖν ἔφθασαν, ἀναβάν-
 τες εἰς τινα τῶν προσαρκτίων πύργων μέχρι μὲν τι-
 νος ἀπημύναντο, περισχεθέντες δὲ τῷ πλήθει τῶν
 5 πολεμίων ὁπὲ παρήκαν τὰς δεξιὰς καὶ τοῖς ἐφεστῶσι
 τὴν σφαγὴν εὐθυμοὶ παρέσχον. <333> ἀναίμακτον δ'
 ἂν ἦν ἀρχῆσαι Ῥωμαίοις τὸ τέλος τῆς πολιορκίας, εἰ
 μὴ κατὰ τὴν ἄλωσιν εἰς ἔπεσεν· ἑκατοντάρχης ἦν Ἀν-
 τώνιος. <334> θνήσκει δ' ἐξ ἐνέδρας. τῶν γὰρ εἰς
 10 τὰ σπήλαιά τις συμπεφευγόντων (πολὸν δ' οὗτοι πλη-
 θος ἦσαν) ἰκέτευε τὸν Ἀντώνιον ὀρέξαι δεξιὰν αὐτῷ,
 πίστιν τε σωτηρίας καὶ βοήθειαν πρὸς ἄνοδον· <335>
 ὃ δ' ἀφυλάκτως ὥρεγε τὴν χεῖρα, καὶ φθάσας αὐτὸν
 ἐκεῖνος νύττει κάτωθεν ὑπὸ τὸν βουβῶνα δόρατι καὶ
 15 παραχοῆμα διεργάζεται.

<336> κατ' ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν τὸ φανε- 36
 ρὸν πλήθος ἀνεῖλον οἱ Ῥωμαῖοι, ταῖς δ' ἐπιούσαις ἀνε-
 ρεννώμενοι τὰς καταδύσεις τοὺς ἐν τοῖς ὑπονόμοις
 καὶ τοῖς σπηλαίοις ἐπέξῆσαν, καὶ διὰ πάσης ἐχώρουν
 20 ἡλικίας πλὴν νηπίων καὶ γυναικῶν. <337> καὶ τὰ μὲν
 αἰχμάλωτα χίλια πρὸς τοῖς διακοσίοις συνήχθη, νεκροὶ
 δὲ κατὰ τε τὴν ἄλωσιν καὶ κατὰ τὰς πρότερον μάχας
 συνηριθμῆθησαν τετρακισμύριοι. <338> Ὕεσπασιανὸς
 δὲ τὴν τε πόλιν κατασκάψαι κελεύει, καὶ τὰ φρούρια
 25 πάντα προσεμπύμπρησιν αὐτῆς.

<339> Ἰωτάπατα μὲν οὖν οὕτως ἐάλω, τρισκαιδε-
 κάτῳ τῆς Νέρωνος ἡγεμονίας ἔτει, Πανέμου νομηνιᾶ·
 <340> Ῥωμαῖοι δὲ τὸν Ἰώσηπον ἀναζητοῦντες κατὰ 8
 τ' ὄργην σφετέραν καὶ σφόδρα τοῦ στρατηγοῦ φιλοτι-
 30 μουμένου (μεγίστη γὰρ ἦν μοῖρα τοῦ πολέμου λη-
 φθεῖς), τοὺς τε νεκροὺς διηρεύων καὶ τοὺς ἀποκρύ-

φους τῆς πόλεως μυχοῦς. <341> ὁ δ' ἄρτι τῆς πό-
 λεως ἀλισκομένης, δαιμονίῳ τινὶ συνεργίᾳ χρησάμενος,
 μέσον μὲν ἑαυτὸν ἐκκλέπτει τῶν πολεμίων, καθάλλεται
 δ' εἰς τινα βαθὺν λάκκον, ᾧ πλατὺ σπήλαιον διέ-
 ζευκτο κατὰ πλευρὰν τοῖς ἄνωθεν ἀόρατον. <342> 5
 ἔνθα τετταράκοντα μὲν τῶν ἐπισήμων ἄνδρας κατα-
 λαμβάνει λανθάνοντας, παρασκευὴν δ' ἐπιτηδείων οὐκ
 ὀλίγαις ἡμέραις διαρκεῖν δυναμένην. <343> μεθ' ἡμέ-
 ραν μὲν οὖν ὑπεστέλλετο τῶν πολεμίων πάντα διει-
 ληφότων, νυκτὸς δ' ἀνίων ἐξήτει δρασμοῦ διαδύσειν 10
 καὶ τὰς φυλακὰς κατεσκέπτετο. φρουρουμένων δὲ παν-
 ταχόθεν πάντων δι' αὐτόν, ὡς λαθεῖν οὐκ ἦν, αὐτίς
 εἰς τὸ σπήλαιον κατήει. δύο μὲν οὖν ἡμέρας διαλαν-
 θάνει, <344> τῇ δὲ τρίτῃ γυναικὸς ἀλούσης τῶν ἅμ'
 αὐτοῖς μνηύεται, καὶ Ἰεσπασιανὸς αὐτίκα μετὰ σπου- 15
 δῆς πέμπει δύο χιλιάρχους Παυλίνον καὶ Γαλλικανόν,
 δεξιὰς τῷ Ἰωσήφῳ δοῦναι κελεύσας καὶ προτροφευμέ-
 2 νους ἀνελθεῖν. <345> ἀφικόμενοι δὲ παρεκάλουν οὗ-
 τοι τὸν ἄνδρα, καὶ πίστεις περὶ σωτηρίας ἐδίδουσαν,
 οὐ μὴν ἐπειθον. <346> ἐκ γὰρ ὧν εἰκὸς ἦν τὸν το- 20
 σαῦτα δράσαντα παθεῖν, οὐκ ἐκ τοῦ φύσει τῶν παρα-
 καλούντων ἡμέρου, τὰς ὑποψίας συνέλεγεν, ἐδεδίει θ'
 ὡς ἐπὶ τιμωρίαν προκαλουμένους, ἕως Ἰεσπασιανὸς
 τρίτον ἐπιπέμπει χιλιάρχον Νικάνορα, γνώριμον τῷ
 Ἰωσήφῳ καὶ συνηθῆ πάλαι. <347> παρελθὼν δ' οὗ- 25
 τος τό τε φύσει Ῥωμαίων χρηστὸν πρὸς οὓς ἂν ἅπαξ
 ἔλωσι διεξήει, καὶ ὡς δι' ἄρετὴν αὐτὸς θαναμάζοιτο
 μᾶλλον ἢ μισοῖτο πρὸς τῶν ἡγεμόνων, <348> σπου-
 δάζειν τε τὸν στρατηγὸν οὐκ ἐπὶ τιμωρίαν ἀγαγεῖν
 αὐτόν (ἐνεῦναι γὰρ ταύτην καὶ παρὰ μὴ προϊόντος 30
 λαβεῖν), ἀλλὰ σῶσαι προαιρούμενον ἄνδρα γενναῖον.

〈349〉 προσετίθει δ' ὡς οὐτ' ἂν Ἰεσπασιανὸς ἐνε-
δρεύων φίλον ἔπεμπεν, ἵνα τοῦ κακίστου πράγματος
προστήσῃται τὸ κάλλιστον, ἀπιστίας φιλίαν, οὐτ' ἂν
αὐτὸς ἀπατήσων ἄνδρα φίλον ὑπήκουσεν ἔλθειν.

5 〈350〉 ἐνδοιάζοντος δὲ τοῦ Ἰωσήπου καὶ πρὸς τὸν 3
Νικάνορα, τὸ μὲν στρατιωτικὸν ὑπ' ὀργῆς ἐκκαίειν τὸ
σπήλαιον ὄρωμητο, κατεῖχε δ' αὐτοὺς ὁ πολέμαρχος
ζωορῆσαι τὸν ἄνδρα φιλοτιμούμενος. 〈351〉 ὡς δ' ὅ
τε Νικάνωρ προσέκειτο λιπαρῶν καὶ τὰς ἀπειλὰς τοῦ
10 πολεμίου πλήθους δ' Ἰώσηπος ἔμαθεν, ἀνάμνησις αὐτὸν
τῶν διὰ νυκτὸς ὀνείρων εἰσέρχεται, δι' ὧν ὁ θεὸς τὰς
τε μελλούσας συμφορὰς αὐτῷ προσήμαινεν Ἰουδαίων
καὶ τὰ περὶ τοὺς Ῥωμαίων βασιλεῖς ἐσόμενα. 〈352〉
ἦν δὲ καὶ περὶ κρίσεις ὀνείρων ἱκανὸς συμβαλεῖν τὰ
15 ἀμφιβόλως ὑπὸ τοῦ θείου λεγόμενα· τῶν γε μὴν ἱερῶν
βίβλων οὐκ ἠγνόει τὰς προφητείας ὡς ἂν αὐτὸς τ'
ῶν ἱερῶν καὶ ἱερέων ἔργονος. 〈353〉 ὧν ἐπὶ τῆς τόθ'
ῶρας ἐνθους γενόμενος, καὶ τὰ φορικώδη τῶν προσφά-
των ὀνείρων σπάσας φαντάσματα, προσφέρει τῷ θεῷ
20 λεληθυῖαν εὐχὴν, 〈354〉 ἑκάπειδ' ἃ τὸ Ἰουδαῖον ἔφη
ἑφῦλον ὀκλάσαι δοκεῖ σοι τῷ κτίσαντι, μετέβη δὲ πρὸς
Ῥωμαίους ἢ τύχη πᾶσα, καὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἐπελέξω
τὰ μέλλοντα εἰπεῖν, δίδωμι μὲν Ῥωμαίοις τὰς χεῖρας
ἐκὼν καὶ ζῶ, μαρτύρομαι δ' ὡς οὐ προδότης ἀλλὰ σὸς
25 ἄπειμι διάκονος·

〈355〉 ταῦτ' εἰπὼν ἐνεδίδου τῷ Νικάνωρι. καὶ 4
τῶν Ἰουδαίων οἱ συγκαταφυρόντες ὡς τὸν Ἰώσηπον
συνέεσαν εἰκόντα τοῖς παρακαλοῦσιν, ἀθρόοι περιστάν-
τες, 〈356〉 ἡ μεγάλη γ' ἂν στενάξειαν ἑβόων ὅτι
30 πάτριοι νόμοι, καὶ κατηγήσαι θεὸς ὁ Ἰουδαίοις κτίσας
ψυχὰς θανάτου καταφρονούσας. 〈357〉 φιλοζωεῖς,

Ἰώσηπε, καὶ φῶς ὑπομένεις ὄρα ἂν δοῦλος; ὡς ταχέως ἐπελάθουσαν τοῦ. πόσους ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀποθνήσκουσιν ἔπεισας. <358> ψευδῆ μὲν ἄρα δόξαν ἀνδρείας, ψευδῆ δὲ καὶ συνέσεως εἶχες, εἴ γε σωτηρίαν μὲν ἐλπίζεις παρ' οἷς οὕτως ἐπολέμησας, σώζεσθαι δ' ὑπ' ἐκείνων, κἂν ἢ βέβαιον, θέλεις. <359> ἀλλ' εἰ καὶ σοὶ λήθην τινὰ σαντοῦ κατέχευεν ἢ Ῥωμαίων τύχη, προνοητέον ἡμῖν τοῦ πατρίου κλέους. χρήσομέν σοι δεξιὰν καὶ ξίφος. σὺ δ' ἂν μὲν ἐκὼν θνήσκῃς, Ἰουδαίων στρατηγός, ἂν δ' ἄκων, προδότης τεθνήξῃς. <360> ταῦθ' ἅμα λέγοντες ἐπανετείναντο τὰ ξίφη, καὶ διηπεύουσαν ἀναιρήσειν αὐτόν, εἰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐνδιδοίη.

5 <361> δεισας δὲ τὴν ἔφοδον ὁ Ἰώσηπος, καὶ προδοσίαν εἶναι ἠγνούμενος τῶν τοῦ θεοῦ προσταγμάτων εἰ προαποθάνοι τῆς διαγγελίας, <362> ἤρχετο πρὸς αὐτοὺς φιλοσοφεῖν ἐπὶ τῆς ἀνάγκης. τί γὰρ τοσοῦτον ἔφη σφῶν αὐτῶν, ἑταῖροι, φονῶμεν; ἢ τί τὰ φίλτατα διαστασιάζομεν, σῶμα καὶ ψυχὴν; <363> ἠλλάχθαι τις ἐμὲ φησὶν· ἀλλ' οἶδασι Ῥωμαῖοι τοῦτό γε. καλὸν ἐν πολέμῳ θνήσκουσιν, ἀλλὰ πολέμου νόμῳ, τουτέστιν ὑπὸ τῶν κρατούντων. <364> εἰ μὲν οὖν τὸν Ῥωμαίων ἀποστρέφομαι σίδηρον, ἄξιός ἀληθῶς εἰμι τοῦμοῦ ξίφους καὶ χειρὸς τῆς ἐμῆς· εἰ δ' ἐκείνους εἰσέρχεται φειδῶ πολεμίου, πόσῳ δικαιότερον ἂν ἡμᾶς ἡμῶν αὐτῶν εἰσέλθοι; καὶ γὰρ ἠλίθιον ταῦτα δοῦσαν σφᾶς αὐτοὺς περὶ ὧν πρὸς ἐκείνους διστάμεθα. <365> καλὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀποθνήσκουσιν. φημὶ κἀγώ, μαχομένους μέντοι, καὶ ὑπὸ τῶν ἀφαιρουμένων αὐτήν. νῦν δ' οὐτ' εἰς μάχην ἀντιάζουσιν ἡμῖν οὐτ' ἀναιρουσὶν ἡμᾶς. δειλὸς δ' ὁμοίως ὁ τε μὴ βουλόμενος

θνήσκειν ὅταν δέη καὶ ὁ βουλόμενος ὅταν μὴ δέη.
 <366> τί δὲ καὶ δεδοικότες πρὸς Ῥωμαίους οὐκ ἄνι-
 μεν; ἄρα οὐχὶ θάνατον; εἴθ' ὄν δεδοίκαμεν ἐκ τῶν
 ἐχθρῶν ὑποπτευόμενον, ἑαυτοῖς βέβαιον ἐπιστήσομεν;
 5 ἀλλὰ δουλείαν, ἔρει τις. <367> πάννυ γοῦν νῦν ἐσμὲν
 ἐλευθεροί. γενναῖον δ' ἀνελεῖν ἑαυτόν, φήσει τις.
 <368> οὐ μὲν οὖν, ἀλλ' ἀγεννέστατον, ὡς ἔγωγε καὶ
 κυβερνήτην ἠγοῦμαι δειλότατον, ὅστις χεῖμῶνα δεδοι-
 κῶς πρὸ τῆς θυέλλης ἐβάπτισεν ἐκὼν τὸ σκάφος.
 10 <369> ἀλλὰ μὴν ἢ αὐτοχειρία καὶ τῆς κοινῆς ἀπάν-
 των ζώων φύσεως ἀλλότριον καὶ πρὸς τὸν κτίσαντα
 θεὸν ἡμᾶς ἐστὶν ἀσέβεια. <370> τῶν μὲν γε ζώων
 οὐδέν ἐστὶν ὃ θνήσκει μετὰ προνοίας ἢ δι' αὐτοῦ·
 φύσεως γὰρ νόμος ἰσχυρὸς ἐν ἅπασι τὸ ζῆν ἐθέλειν.
 15 διὰ τοῦτο καὶ τοὺς φανερώς ἀφαιρουμένους ἡμᾶς τού-
 του πολεμίους ἠγοῦμεθα καὶ τοὺς ἐξ ἐνέδρας τιμω-
 ροῦμεθα. <371> τὸν δὲ θεὸν οὐκ οἶεσθε ἀγανακτεῖν,
 ὅταν ἄνθρωπος αὐτοῦ τὸ δῶρον ὑβρίζῃ; καὶ γὰρ εἰ-
 λήφαμεν παρ' ἐκείνου τὸ εἶναι, καὶ τὸ μηκέτ' εἶναι
 20 πάλιν ἐκείνῳ δίδομεν. <372> τὰ μὲν γε σώματα
 θνητὰ πᾶσι καὶ ἐκ φθαρτῆς ὕλης δημιουργεῖται, ψυχὴ
 δ' ἀθάνατος αἰεὶ καὶ θεοῦ μοῖρα τοῖς σώμασιν ἐνοι-
 κίζεται. εἴτ' ἂν μὲν ἀφανίσῃ τις ἀνθρώπου παρακα-
 ταθήκην ἢ διάθῃται κακῶς, πονηρὸς εἶναι δοκεῖ καὶ
 25 ἄπιστος· εἰ δέ τις τοῦ σφετέρου σώματος ἐκβάλλει
 τὴν παρακαταθήκην τοῦ θεοῦ, λεληθέναι δοκεῖ τὸν
 ἀδικούμενον; <373> καὶ κολάζειν μὲν τοὺς ἀποδράντας
 οἰκέτας δίκαιον νενόμισται, κὰν πονηροὺς καταλίπωσι
 δεσπότης, αὐτοὶ δὲ κάλλιστον δεσπότην ἀποδιδράσκου-
 30 τες τὸν θεὸν οὐ δοκοῦμεν ἀσεβεῖν; <374> ἄρ' οὐκ
 ἴστε ὅτι τῶν μὲν ἐξιόντων τοῦ βίου κατὰ τὸν τῆς

φύσεως νόμον, καὶ τὸ ληφθὲν παρὰ τοῦ θεοῦ χρέος
 ἐκτινύντων ὅταν ὁ δοῦς κομίσασθαι θέλῃ, κλέος μὲν
 αἰώνιον, οἴκοι δὲ καὶ γενεαὶ βέβαιοι, καθαροὶ δὲ καὶ
 ἐπήκοοι μένουσιν αἱ ψυχαί, χῶρον οὐρανοῦ λαχοῦσαι
 τὸν ἀγιώτατον, ἔνθεν ἐκ περιτροπῆς αἰώνων ἀγνοῖς 5
 πάλιν ἀντενοικίζονται σώμασιν· <375> ὅσοις δὲ καθ’
 ἑαυτῶν ἐμάνησαν αἱ χεῖρες, τούτων ἄδης μὲν δέχεται
 τὰς ψυχὰς σκοτιώτερος, ὁ δὲ τούτων πατήρ θεὸς εἰς
 ἐγγόνους τιμωρεῖται τοὺς πατέρων ὑβριστάς. <376>
 διὰ τοῦτο μεμίσηται παρὰ τῷ θεῷ τοῦτο, καὶ παρὰ τῷ 10
 σοφωτάτῳ κολάζεται νομοθέτῃ. <377> τοὺς γοῦν ἀνε-
 λόντας ἑαυτοὺς παρὰ μὲν ἡμῖν μέχρι ἡλίου δύσεως
 ἀτάφους ἐκρίπτειν ἐκριναν, καίτοι καὶ πολεμίους θάπ-
 τειν θεμιτὸν ἡγούμενοι. <378> παρ’ ἐτέροις δὲ καὶ τὰς
 δεξιὰς τῶν τοιούτων νεκρῶν ἀποκόπτειν ἐκέλευσαν, 15
 αἷς ἐστρατεύσαντο καθ’ ἑαυτῶν, ἡγούμενοι, καθάπερ
 τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς ἀλλότριον, οὕτω καὶ τὴν χεῖρὰ
 τοῦ σώματος. <379> καλὸν οὖν, ἐταῖροι, δίκαια φρο-
 νεῖν, καὶ μὴ ταῖς ἀνθρωπίναις συμφοραῖς προσθεῖναι
 τὴν εἰς τὸν κτίσαντα ἡμᾶς δυσσέβειαν. <380> εἰ σώ- 20
 ζεσθαι δοκεῖ, σωζώμεθα· καὶ γὰρ οὐκ ἄδοξος ἡ σωτηρία
 παρ’ οἷς διὰ τοσούτων ἔργων ἐπεδειξάμεθα τὰς ἀρετάς·
 εἰ τεθνάναι, καλὸν ὑπὸ τῶν ἐλόντων. <381> οὐ με-
 ταβήσομαι δ’ ἐγὼ εἰς τὴν τῶν πολεμίων τάξιν, ἵν’
 ἑμαντοῦ προδότης γένωμαι· καὶ γὰρ ἂν εἶην πολὺ τῶν 25
 αὐτομολούντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἡλιθιώτερος, εἰ γ’
 ἐκεῖνοι μὲν ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦτο πράττουσιν, ἐγὼ δ’ ἐπ’
 ἀπωλείᾳ, καὶ γε τῆμαντοῦ. <382> τὴν μέντοι Ῥωμαίων
 ἐνέδραν ἐπεύχομαι· μετὰ γὰρ δεξιὰν ἀναιρούμενος ὑπ’
 αὐτῶν εὐθύμως τεθνήξομαι, τὴν τῶν ψευσαμένων ἀπι- 30
 στίαν νίκης μεῖζον ἀποφέρων παραμύθιον.

<383> ὁ μὲν οὖν Ἰώσηπος πολλὰ τοιαῦτα πρὸς 6
 ἀποτροπὴν τῆς αὐτοχειρίας ἔλεγεν. <384> οἱ δὲ πε-
 φραγμένους ἀπογνώσει τὰς ἀκοὰς ἔχοντες ὡς ἂν πάλαι
 καθοσιώσαντες ἑαυτοὺς τῷ θανάτῳ, παρωξύνοντο πρὸς
 5 αὐτόν, καὶ προστρέχων ἄλλος ἄλλοθεν ξιφῆρης ἐκάκι-
 ζόν τ' εἰς ἀνανδρίαν καὶ ὡς ἕκαστος ἀντίκα πλήξων
 δῆλος ἦν. <385> ὁ δὲ τὸν μὲν ὀνομαστὶ καλῶν, τῷ
 δὲ στρατηγικώτερον ἐμβλέπων, τοῦ δὲ δραττόμενος τῆς
 δεξιᾶς, ὃν δὲ δεήσει θυσωπῶν, καὶ ποικίλοις διαι-
 10 ρούμενος πάθεσιν ἐπὶ τῆς ἀνάγκης εἶργεν ἀπὸ τῆς
 σφαγῆς πάντων τὸν σίδηρον, ὥσπερ τὰ κυκλωθέντα
 τῶν θηρίων ἀεὶ πρὸς τὸν καταπτόμενον ἀντιστρεφό-
 μενος. <386> τῶν δὲ καὶ παρὰ τὰς ἐσχάτας συμφο-
 ρὰς ἔτι τὸν στρατηγὸν αἰδουμένων παρελύοντο μὲν αἱ
 15 δεξιάι, περιωλίσθανε δὲ τὰ ξίφη, καὶ πολλοὶ τὰς ῥομ-
 φαίας ἐπιφέροντες αὐτομάτως παρείδθησαν.

<387> ὁ δ' ἐν ταῖς ἀμηχανίαις οὐκ ἠπόρησεν ἐπι- 7
 νοίας, ἀλλὰ πιστεύων τῷ κηδεμόνι θεῷ τὴν σωτηρίαν
 παραβάλλεται, <388> καὶ ἔπειδὴ δέδοκται τὸ θνή-
 20 σκειν' ἔφη, ἔφερε κλήρω τὰς ἀλλήλων σφαγὰς ἐπιτρέ-
 ψωμεν, <389> ὁ λαχὼν δ' ὑπὸ τοῦ μετ' αὐτὸν πιπτέ-
 τω, καὶ διοδεύσει πάντων οὕτως ἢ τύχη, μηδ' ἐπὶ τῆς
 ἰδίας κείσθω δεξιᾶς ἕκαστος· ἄδικον γὰρ οἰχομένων
 τῶν ἄλλων τινὰ μετανοήσαντα σωθῆναι· πιστὸς ἔδοξε
 25 ταῦτ' εἰπὼν, καὶ συνεκληροῦτο πείσας· <390> ἐτοί-
 μην δ' ὁ λαχὼν τῷ μετ' αὐτὸν παρεῖχε τὴν σφαγὴν,
 ὡς ἀντίκα τεθυηξομένου καὶ τοῦ στρατηγοῦ· ζωῆς γὰρ
 ἠδῖω τὸν μετὰ τοῦ Ἰωσήπου θάνατον ἠγοῦντο. <391>
 καταλείπεται δ' οὗτος, εἶθ' ὑπὸ τύχης χρὴ λέγειν εἶθ'
 30 ὑπὸ θεοῦ προνοίας, σὺν ἑτέρῳ, καὶ σπουδάζων μῆθ'
 ὑπὸ τοῦ κλήρου καταδικασθῆναι μῆτ' εἰ τελευταῖος

λείποιο μιᾶναι τὴν δεξιὰν ὁμοφύλῳ φόνῳ, πείθει
κάκεινον ἐπὶ πίστει ζῆν.

8 <392> ὁ μὲν οὖν οὕτω τὸν τε Ῥωμαίων καὶ τὸν
τῶν οἰκείων διαφυγῶν πόλεμον ἐπὶ Ῥεσπασιανὸν ἤγετο
διὰ τοῦ Νικάνορος· <393> οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πάντες ἐπὶ 5
θέαν αὐτοῦ συνέτρεχον, καὶ τοῦ πλήθους συνθλιβο-
μένου περὶ τῷ στρατηγῷ θόρυβος ἦν ποικίλος, τῶν
μὲν γεγηθότων ἐπὶ τῷ ληφθέντι, τῶν δ' ἀπειλούντων,
τῶν δ' ἐγγύθεν ἰδεῖν βιαζομένων. <394> καὶ οἱ μὲν
πόρρωθεν κολάζειν ἐβόων τὸν πολέμιον, τοὺς δὲ πλη- 10
σίον ἀνάμνησις αὐτοῦ τῶν ἔργων εἰσῆει καὶ πρὸς τὴν
μεταβολὴν θάμβος· <395> τῶν θ' ἠγεμόνων οὐδεὶς ἦν
ὅς, εἰ καὶ πρότερον ὠργίζετο, τότε πρὸς τὴν ὄψιν οὐκ
ἐνέδωκεν αὐτοῦ. <396> μάλιστα δὲ τὸν Τίτον ἔξαι-
ρέτως τό τε καρτερικὸν ἐν ταῖς συμφοραῖς ἤρει τοῦ 15
Ἰωσήπου, καὶ πρὸς τὴν ἡλικίαν ἔλεος, ἀναμιμνησκόμε-
νόν τε τὸν οὐ πάλαι μαχόμενον καὶ τὸν ἐν χερσὶν
ἐχθρῶν ἄρτι κείμενον ὄρωντα· παρῆν δὲ νοεῖν ὅσον
δύναται τύχη, καὶ ὡς ὀξεῖα μὲν πολέμου ῥοπή, τῶν
δ' ἀνθρωπίνων οὐδὲν βέβαιον. <397> παρὸ καὶ τότε 20
συνδιέθηκε μὲν πλείστους ἐαντῷ καὶ πρὸς οἶκτον τοῦ
Ἰωσήπου, πλείστη δ' αὐτῷ καὶ παρὰ τῷ πατρὶ μοῖρα
σωτηρίας ἐγένετο. <398> ὁ μέντοι Ῥεσπασιανὸς φρου-
ρεῖν αὐτὸν μετὰ πολλῆς ἀσφαλείας προσέταττεν ὡς
ἀναπέμψων αὐτίκα Νέρωνι. 25

9 <399> τοῦτ' ἀκούσας ὁ Ἰωσήπος μόνῳ τι διαλεχ-
θῆναι θέλειν ἔλεγεν αὐτῷ. μεταστησαμένου δ' ἐκείνου,
πλὴν τοῦ παιδὸς Τίτου καὶ δυοῖν φίλων, τοὺς ἄλλους
ἅπαντας, <400> ἑῖπεν, ὅτι Ῥεσπασιανέ, νομίζεις
αἰχμάλωτον αὐτὸ μόνον εἰληφέναι τὸν Ἰωσήπον· ἐγὼ 30
δ' ἄγγελος ἦκω σοι μειζόνων. μὴ γὰρ ὑπὸ θεοῦ προ-

πεμπόμενος ἦδεν τὸν Ἰουδαίων νόμον, καὶ πῶς στρα-
 τηγοῖς ἀποθνήσκειν πρέπει. <401> Νέρωνί με πέμ-
 πεις; τί γάρ; οἱ μετὰ Νέρωνα μέχρι σοῦ διάδοχοι
 μένουσι; σὺ Καῖσαρ, Ὕεσπασιανέ, καὶ αὐτοκράτωρ σὺ
 5 καὶ παῖς ὁ σὸς οὗτος. δέσμει δέ με νῦν ἀσφαλέστε-
 ρον, καὶ τήρει σαυτῶ. <402> δεσπότης μὲν γὰρ οὐ
 μόνον ἐμοῦ σὺ, Καῖσαρ, ἀλλὰ καὶ γῆς καὶ θαλάττης
 καὶ παντὸς ἀνθρώπων γένους. ἐγὼ δ' ἐπὶ τιμωρίαν
 δέομαι φρουρᾶς μείζονος, εἰ κατασχεδιάξω καὶ θεοῦ.
 10 <403> ταῦτ' εἰπόντος παραχορήμα μὲν Ὕεσπασιανὸς
 ἀπιστεῖν ἐδόκει, καὶ τὸν Ἰώσηπον ὑπελάμβανε ταῦτα
 περὶ σωτηρίας πανουργεῖν. <404> κατὰ μικρὸν δ' εἰς
 πίστιν ὑπήγετο, τοῦ θεοῦ διεγείροντος αὐτὸν εἰς τὴν
 ἡγεμονίαν ἤδη, καὶ τὰ σκῆπτρα δι' ἑτέρων σημείων
 15 προδεικνύντος. <405> ἀτρεκῆ δὲ τὸν Ἰώσηπον κἀν
 ἄλλοις κατελάμβανε. τῶν γὰρ τοῖς ἀπορρήτοις πα-
 ρατυχόντων φίλων ἄτερος θαυμάζειν ἔφη πῶς οὔτε
 τοῖς ἐπὶ τῶν Ἰωταπάτων περὶ ἀλώσεως οὔθ' αὐτῶ
 προμαντεύσατο περὶ αἰχμαλωσίας, εἰ μὴ ταῦτα λῆρος
 20 εἴη διακρουομένου τὰς ἐπ' αὐτὸν ὀργάς. <406> ὁ δὲ
 Ἰώσηπος καὶ τοῖς Ἰωταπατηνοῖς ὅτι μετὰ τετραρακο-
 στὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἀλώσονται προειπεῖν ἔφη, καὶ
 ὅτι πρὸς Ῥωμαίων αὐτὸς ζωορηθήσεται. <407> ταῦτα
 παρὰ τῶν αἰχμαλώτων κατ' ἰδίαν ὁ Ὕεσπασιανὸς ἐκ-
 25 πυθόμενος ὡς εὗρισκεν ἀληθῆ, οὕτω πιστεύειν περὶ
 τῶν κατ' αὐτὸν ἤροκτο. <408> φρουρᾶς μὲν οὖν καὶ
 δεσμῶν οὐκ ἀνίει τὸν Ἰώσηπον, ἐδώρειτο δ' ἐσθῆτι
 καὶ τοῖς ἄλλοις κειμηλίαις, φιλοφρονούμενός τε καὶ
 περιέπων διετέλει, τὰ πολλὰ Τίτου τῆ τιμῆ συν-
 30 εργοῦντος.

<409> τετάρτη δὲ Πανέμου μηνὸς ἀναξεύξας εἰς 9

τὴν Πτολεμαΐδα ἐκεῖθεν εἰς τὴν παράλιον ἀφικνεῖται
 Καισάρειαν, μεγίστην τε Ἰουδαίας πόλιν καὶ τὸ πλεόν
 ὑφ' Ἑλλήνων ἐποικουμένην. <410> ἐδέχοντο δὲ καὶ
 τὴν στρατιάν καὶ τὸν στρατηγὸν μετὰ πάσης εὐφη-
 μίας καὶ φιλοφροσύνης οἱ ἐπιχώριοι, καὶ κατ' εὐνοίαν 5
 μὲν τὴν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, τὸ δὲ πλεόν ἔχθει τῶν
 κατεστραμμένων. διὸ καὶ τὸν Ἰώσηπον ἀθρόοι κατα-
 βοῶντες ἠξίουσαν κολάζειν. <411> Ὑεσπασιανὸς δὲ τὴν
 μὲν περὶ τούτου δέησιν ὡς ὑπ' ἀκρίτου γενομένην
 πλήθους ἐξέλυσεν ἡσυχίᾳ, <412> τῶν δὲ ταγμάτων τὰ 10
 μὲν δύο χειμεριοῦντα ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς Καισαρείας,
 ἐπιτήδειον ὄρων τὴν πόλιν, τὸ δέκατον δὲ καὶ πέμπτον
 εἰς Σκυθόπολιν, ὡς μὴ θλίβοι παντὶ τῷ στρατῷ τὴν
 Καισάρειαν. <413> ἀλεινὴ δ' ἦν ἀκακίην χειμῶνος
 ὥρα, καθ' ὅσον ἦν πνιγώδης θέρος ὑπὸ καύματος, 15
 πεδιάς οὔσα καὶ παράλιος.

2 <414> ἐν δὲ τούτῳ συναθροισθέντες οἱ τε κατὰ
 στάσιν ἐκπίπτοντες τῶν πόλεων καὶ οἱ διαφυγόντες
 ἐκ τῶν κατεστραμμένων, πλήθος οὐκ ὀλίγον, ἀνακτί-
 ζουσιν Ἰόπην ὀρητήριον σφίσι, ἐρημωθεῖσαν ὑπὸ 20
 Κεστίου πρότερον· <415> καὶ τῆς χώρας ἐκπεπολεμω-
 μένης ἀνειργόμενοι μεταβαίνειν ἔγνωσαν εἰς τὴν θά-
 λατταν, <416> πηξάμενοί τε πειρατικὰ σκάφη πλείστα
 τὸν τε Συρίας καὶ Φοινίκης καὶ τὸν ἐπ' Αἰγύπτῳ πό-
 ρον ἐλήστευον, ἅπλωτά τε πᾶσιν ἐποίουν τὰ τῆδε πε- 25
 λάγη. <417> Ὑεσπασιανὸς δ' ὡς ἔγνω τὴν σύνταξιν
 αὐτῶν, πέμπει πεζοὺς τε καὶ ἵππεῖς ἐπὶ τὴν Ἰόπην,
 οἱ νύκτωρ ὡς ἀφύλακτον εἰσέρχονται τὴν πόλιν. <418>
 οἱ δ' ἐν αὐτῇ προήσθησαν μὲν τὴν εἰσβολήν, καὶ κα-
 ταδείσαντες τοῦ μὲν εἰργεῖν τοὺς Ῥωμαίους ἀπετρέ- 30
 ποντο, συμφυγόντες δ' εἰς τὰς ναῦς ἐξωτέρῳ βέλους

διεννυκτέρεον. <419> ἀλιμένου δ' οὔσης φύσει τῆς 3
 Ἰόπης — αἰγιαλῷ γὰρ ἐπιλήγει τραχεῖ καὶ τὸ μὲν ἄλλο
 πᾶν ὀρθίω, βραχὺ δὲ συννεύοντι κατὰ τὰς κεραίας
 ἐκατέρωθεν. <420> αἱ δ' εἰσὶ κρημνοὶ βαθεῖς καὶ
 5 προύχουσαι σπιλάδες εἰς τὸ πέλαγος, ἔνθα καὶ τῶν
 Ἀνδρομέδας δεσμῶν ἔτι δεικνύμενοι τύποι πιστοῦνται
 τὴν ἀρχαιότητα τοῦ μύθου. <421> τύπτων δὲ τὸν
 αἰγιαλὸν ἐναντίος βορρᾶς, καὶ πρὸς ταῖς δεχομέναις
 πέτραις ὑψηλὸν ἀνακόπτων τὸ κῦμα, σφαλερώτερον
 10 ἐρημίας τὸν ὄρμον ἀπεργάζεται. <422> κατὰ τοῦτον
 σαλεύουσι τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰόπης ὑπὸ τὴν ἕω πνεῦμα
 βίαιον ἐπιπίπτει (μελαμβόρειον ὑπὸ τῶν ταύτη πλοῖξο-
 μένων καλεῖται), <423> καὶ τὰς μὲν πρὸς ἀλλήλαις
 τῶν νεῶν αὐτόθι συνήραξε, τὰς δὲ πρὸς ταῖς πέτραις.
 15 πολλὰς δὲ πρὸς ἀντίον κῦμα βιαζομένας εἰς τὸ πέλα-
 γος (τόν τε γὰρ αἰγιαλὸν ὄντα πετρῶδη καὶ τοὺς ἐπ'
 αὐτοῦ πολεμίους ἐδεδοίκεσαν) μετέωρος ὑπεραρθεῖς ὁ
 κλύδων ἐβράπτισεν. <424> ἦν δ' οὔτε φυγῆς ποι τό-
 πος οὔτε μένουσι σωτηρία, βία μὲν ἀνέμου τῆς θα-
 20 λάττης ἐξωθουμένοις, Ῥωμαίων δὲ τῆς πόλεως. καὶ
 πολλὴ μὲν οἴωγῇ συρρηγνυμένων ἐρίγνετο τῶν σκα-
 φῶν, πολὺς δ' ἀγνυμένων ὁ ψόφος. <425> καὶ τοῦ
 πλήθους οἱ μὲν ὑπὸ τῶν κυμάτων καλυπτόμενοι διε-
 φθείροντο, πολλοὶ δὲ τοῖς ναυαγίοις ἐμπλεκόμενοι.
 25 τινὲς δ' ὡς κουφοτέρῳ τὴν θάλατταν ἔφθανον τῷ
 σιδήρῳ σφᾶς αὐτοὺς ἀναιροῦντες. <426> τό γε μὴν
 πλεῖστον ὑπὸ τῶν κυμάτων ἐκφερόμενον περιεξαίνετο
 ταῖς ἀπορρῶξιν, ὡς αἵμαχθῆναι μὲν ἐπὶ πλεῖστον τὸ
 πέλαγος, πληρωθῆναι δὲ νεκρῶν τὴν παράλιον. καὶ
 30 γὰρ τοὺς ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν ἐκφερομένους ἐφεστῶτες
 οἱ Ῥωμαῖοι διέφθειρον. <427> ἀριθμὸς δὲ τῶν ἐκ-

βρασθέντων σωμάτων τετρακισχίλιοι πρὸς τοῖς διακοσίοις ἦν. Ῥωμαῖοι δὲ λαβόντες ἀμαχητὶ τὴν πόλιν κατασκάπτουσιν.

4 <428> Ἰόπη μὲν οὖν οὕτως ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ δευτερον ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐάλω. <429> Ὑεσπασιανὸς δ', ὡς 5 μὴ πάλιν οἱ πειραταὶ συναλισθεῖεν εἰς αὐτήν, στρατόπεδόν τ' ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως ἐγείρει, <430> καὶ τὸ ἵππικὸν ἐν αὐτῷ καταλείπει μετὰ πεζῶν ὀλίγων, ἵν' οὗτοι μὲν κατὰ χώραν μένοντες φρουρῶσι τὸ στρατόπεδον, οἱ δ' ἵππεῖς προνομεύωσι τὴν πέριξ, 10 καὶ τὰς περιοίκους κώμας τε καὶ πολίχνας ἐξαιρῶσι τῆς Ἰόπης.

5 <431> οἱ μὲν οὖν κατὰ τὰ προσταχθέντα τὴν χώραν κατατρέχοντες καθ' ἡμέραν ἔτεμνόν τε καὶ ἠρήμουν ἅπασαν. <432> ὡς δ' εἰς Ἱεροσόλυμα τὸ κατὰ 15 τὴν Ἰωταπάτην πάθος ἠγγέλθη, τὸ μὲν πρῶτον ἠπίσταν οἱ πολλοὶ καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς καὶ διὰ τὸ μηδένα τῶν λεγομένων αὐτόπτην παρεῖναι <433> (διεσώθη γὰρ οὐδ' ἄγγελος, ἀλλ' αὐτομάτη διεκλήρυτε φήμη τὴν ἄλωσιν, οἰκεία φύσει τῶν σκυ- 20 θρωποτέρων). <434> κατ' ὀλίγον δὲ διὰ τῶν προσχώρων ὤδευε τάληθές, καὶ παρὰ πᾶσιν ἀμφιβολίας ἦν ἤδη βεβαιότερον. προσεσχεδιάζετό γε μὴν τοῖς πεπραγμένοις καὶ τὰ μὴ γενόμενα. τεθνεὼς γὰρ ἐπὶ τῆς ἀλώσεως καὶ Ἰώσηπος ἠγγέλλετο. τοῦτο μεγίστου Ἱε- 25 ροσόλυμα πένθους ἐπλήρωσε. <435> κατὰ μὲν γ' οἴκους καὶ κατὰ συγγενείας οἷς προσήμων ἦν ἕκαστος τῶν ἀπολωλότων ἐθρηνεῖτο, <436> τὸ δ' ἐπὶ τῷ στρατηγῷ πένθος ἐδημοσιεύθη. καὶ οἱ μὲν ξένους οἱ δὲ συγγενεῖς οἱ δὲ φίλους οἱ δ' ἀδελφοὺς ἐθρήνουν, τὸν 30 Ἰώσηπον δὲ πάντες, <437> ὡς ἐπὶ τριακοστὴν μὲν

ἡμέραν μὴ διαλιπεῖν τὰς ὀλοφύρσεις ἐν τῇ πόλει,
 πλείστους δὲ μισθοῦσθαι τοὺς ἀύλητὰς οἱ θρήνων
 ἐξήρχον αὐτοῖς. <438> ὡς δὲ τάληθές διεκαλύπτετο 6
 τῷ χρόνῳ, καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἰωταπάτην ὥσπερ
 5 εἶχεν, ἐσχεδιασμένον δὲ τὸ κατὰ τὸν Ἰώσηπον πάθος
 εὐρίσκετο, ζῆν δ' αὐτὸν ἔγνωσαν καὶ παρὰ Ῥωμαίοις
 ὄντα πρὸς τῶν ἡγεμόνων (ἄμεινον) ἢ κατ' αἰχμαλώτου
 τύχην περιέπεσθαι, τοσοῦτον ὀργῆς ἐπὶ ζῶντος ὅσον
 εὐνοίας ἐπὶ τεθνάναι δοκοῦντος πρότερον ἀνελάμβαν-
 10 νον, <439> καὶ παρ' οἷς μὲν εἰς ἀνανδρίαν παρ' οἷς
 δ' εἰς προδοσίαν ἐνακίζετο, πλήρης δ' ἀγανακτήσεως
 ἦν καὶ τῶν κατ' αὐτοῦ βλασφημιῶν ἢ πόλις. <440>
 παρωξύνοντο δὲ ταῖς πληγαῖς καὶ προσεξεκαίοντο ταῖς
 κακοπραγίαις· τό γε μὴν πταίειν, ὃ γίνεται τοῖς εὖ
 15 φρονοῦσιν ἀσφαλείας καὶ τῶν ὁμοίων φυλακῆς αἴτιον,
 ἐκείνοις κέντρον ἐτέρων ἐγίγνετο συμφορῶν, καὶ τὸ
 τέλος ἀεὶ τῶν κακῶν αὐθις ἀρχή. <441> μᾶλλον γοῦν
 ὄρωμων ἐπὶ τοὺς Ῥωμαίους ὡς καὶ τὸν Ἰώσηπον ἐν
 αὐτοῖς ἀμυνούμενοι.

20 <442> τοὺς μὲν οὖν ἐπὶ τῶν Ἱεροσολύμων τοιοῦτοι
 θόρυβοι κατεῖχον, <443> Ἰεσπασιανὸς δὲ καθ' ἴστο- 7
 ρίαν τῆς Ἀγρίππα βασιλείας (ἐνῆγε γὰρ βασιλεὺς αὐ-
 τός, ἅμα καὶ δεξιῶσασθαι τὸν ἡγεμόνα σὺν τῇ στρα-
 τιᾷ τῷ κατὰ τὸν οἶκον ὄλβῳ προαιρούμενος καὶ κατα-
 25 στεῖλαι δι' αὐτῶν τὰ νοσοῦντα τῆς ἀρχῆς) ἄρας ἀπὸ
 τῆς παράλου Καισαρείας εἰς τὴν Φιλίππου καλουμέ-
 νην μεταβαίνει Καισάρειαν. <444> ἔνθα μέχρι μὲν
 ἡμερῶν εἴκοσι τὴν στρατιὰν διαναπαύων καὶ αὐτὸς
 ἐν εὐωχίαις ἦν, ἀποδιδούς τῷ θεῷ χαριστήρια τῶν
 30 κατωρθωμένων· <445> ὡς δ' αὐτῷ Τιβεριᾶς μὲν νεω-
 τερίζειν, ἀφεστάναι δ' ἠγγέλλοντο Ταριχαῖαι (μοῖρα

δὲ τῆς Ἀργίππα βασιλείας ἦσαν ἀμφότεραι), πανταχό-
 θεν τοὺς Ἰουδαίους καταστρέφεσθαι διεγνωκῶς τὴν
 ἐπὶ τούτους στρατείαν εὐκαιρον ἠγείτο, καὶ δι' Ἀργίπ-
 παν, ὡς εἰς ξενίας ἀμοιβήν, σωφροनिῶν αὐτῷ τὰς πό-
 λεις. <446> πέμπει δὴ τὸν υἱὸν Τίτον εἰς Καισάρειαν, 5
 μετὰξόντα τὴν ἐκεῖθεν στρατιάν εἰς Σκνθόπολιν· ἣ
 δ' ἐστὶ μέγιστη τῆς Δεκαπόλεως καὶ γείτων τῆς Τιβε-
 ριάδος, <447> ἔνθα καὶ αὐτὸς παραγενόμενος ἐκδέχε-
 ται τὸν υἱόν. καὶ μετὰ τριῶν ταγμάτων προελθὼν
 στρατοπεδεύεται μὲν ἀπὸ τριάκοντα τῆς Τιβεριάδος 10
 σταδίων, κατὰ τινα σταθμὸν εὐσύνοπτον τοῖς νεω-
 τερίζουσι (Σενναβρίδης ὀνομάζεται), <448> πέμπει δὲ
 δεκαδάρχην Ὑαλεριανὸν σὺν ἱππεῦσι πεντήκοντα, δια-
 λεχθησόμενον εἰρηνικὰ τοῖς κατὰ τὴν πόλιν καὶ προ-
 τρεψόμενον ἐπὶ πίστει· ἠκηκόει γὰρ ὡς ἐπιθυμοίη 15
 μὲν εἰρήνης ὁ δῆμος, καταστασιάζοιτο δ' ὑπὸ τινῶν
 πολεμεῖν βιαζομένων. <449> προσελάσας δ' ὁ Ὑαλε-
 ριανός, ἐπεὶ πλησίον ἦν τοῦ τείχους, αὐτὸς τε κατα-
 βαίνει καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ τῶν ἱππέων ἀπέβησεν, ὡς
 μὴ δοκοῖεν ἀκροβολιούμενοι παρεῖναι. καὶ πρὶν εἰς 20
 λόγους ἐλθεῖν, ἐπεκθέουσιν αὐτῷ τῶν στασιαστῶν οἱ
 δυνατώτεροι μεθ' ὄπλων· <450> ἐξηγείτο δ' αὐτῶν
 Ἰησοῦς τις ὀνόματι, παῖς Σαφάτου, τοῦ ληστρικοῦ
 στίφους ὁ κορυφαιότατος. <451> Ὑαλεριανὸς δ' οὔτε
 παρὰ τὰς ἐντολάς τοῦ στρατηγοῦ συμβαλεῖν ἀσφα- 25
 λές ἠγούμενος, εἰ καὶ τὸ νικᾶν εἶη βέβαιον, καὶ
 σφαλερὸν τὸ μάχεσθαι πολλοῖς μετ' ὀλίγων ἀπα-
 ρασκεύων τε πρὸς ἐτοίμους, <452> καὶ ἄλλως
 ἐκπλαγεῖς πρὸς τὴν ἀδόκητον τῶν Ἰουδαίων τόλμαν,
 φεύγει πεζός, ἕτεροί θ' ὁμοίως πέντε τοὺς ἱπ- 30
 πους ἀπέλιπον· οὓς οἱ περὶ τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον

εἰς τὴν πόλιν γεγηθότες, ὥσπερ μάχῃ ληφθέντας, οὐκ ἐνέδρα.

<453> τοῦτο καταδείσαντες οἱ γηραιοὶ τοῦ δήμου 8
 καὶ προύχειν δοκοῦντες φεύγουσι μὲν εἰς τὸ τῶν Ῥω-
 5 μαίων στρατόπεδον, <454> ἐπαρόμενοι δὲ τὸν βασιλέα
 προσπίπτουσιν ἰκέται Ῥεσπασιανῶ, μὴ σφᾶς περιδεῖν
 δεόμενοι, μηδὲ τὴν ὀλίγων ἀπόνοιαν ἠγγῆσασθαι τῆς πό-
 λεως ὅλης, <455> φείσασθαι δὲ τοῦ δήμου Ῥωμαίοις
 φίλα φρονουῦντος αἰεί, καὶ τοὺς αἰτίους τιμωρήσασθαι
 10 τῆς ἀποστάσεως, ὑφ' ὧν αὐτοὶ φρουρηθῆναι μέχρι νῦν,
 ἐπὶ δεξιᾷς ἐπειρόμενοι πάλαι. <456> ταύταις ἐνεδίδου
 ταῖς ἰκεσίαις ὁ στρατηγός, καίτοι διὰ τὴν ἀρπαγὴν τῶν
 ἵππων ἐφ' ὅλην ὠργισμένος τὴν πόλιν· καὶ γὰρ ἀγω-
 νιῶντα περὶ αὐτῆς τὸν Ἀγρίππαν ἐώρα. <457> λαβόν-
 15 των δὲ τούτων τῷ δήμῳ δεξιᾷς, οἱ περὶ τὸν Ἰησοῦν
 οὐκέτ' ἀσφαλὲς ἠγούμενοι μένειν ἐπὶ τῆς Τιβεριάδος,
 εἰς Ταριχαίας ἀποδιδράσκουσι. <458> καὶ μεθ' ἡμέραν
 Ῥεσπασιανὸς σὺν ἱππεῦσι προπέμπει πρὸς τὴν ἀκρό-
 ρειαν Τραϊανόν, ἀποπειραθῆναι τοῦ πλήθους εἰ πάντες
 20 εἰρηνικὰ φρονοῖεν. <459> ὡς δ' ἔγνω τὸν δῆμον ὁμο-
 φρονοῦντα τοῖς ἰκέταις, ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ἦει πρὸς
 τὴν πόλιν. οἱ δὲ τὰς τε πύλας ἀνοίγουσιν αὐτῷ, καὶ
 μετ' εὐφημιῶν ὑπήντων, σωτήρα καὶ εὐεργέτην ἀνακα-
 λοῦντες. <460> τῆς δὲ στρατιᾶς τριβομένης περὶ τὴν
 25 τῶν εἰσόδων στενότητα, παραρρηῆσαι τοῦ κατὰ τὴν με-
 σημβριάν τείχους Ῥεσπασιανὸς κελεύσας πλατύνει τὴν
 εἰσβολὴν αὐτοῖς. <461> ἀρπαγῆς μέντοι καὶ ὕβρεως
 ἀπέχεσθαι παρήγγειλε, τῷ βασιλεῖ χαριζόμενος, τῶν τε
 τειχῶν διὰ τοῦτον ἐφείσατο, συμμενεῖν πρὸς τὸ λοι-
 30 πὸν ἐγγνωμένου τοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ τᾶλλα κεκακωμέ-
 νην τὴν πόλιν ἐκ τῆς στάσεως ἀνελάμβανεν.

10 <462> ἔπειτα προελθὼν αὐτῆς τε μεταξὺ καὶ Τα-
 ριχαίων στρατοπεδεύεται, τειχίζει τε τὴν παρεμβολὴν
 ὀχυρωτέραν, ὑφορώμενος ἐκεῖ πολέμου τριβὴν αὐτῷ
 γενησομένην. <463> συνέρρει γὰρ εἰς τὰς Ταριχαίας
 πᾶν τὸ νεωτερίζον, τῇ τε τῆς πόλεως ὀχυρότητι καὶ 5
 τῇ λίμνῃ πεποιθότες, ἣ καλεῖται Γεννησάρ πρὸς τῶν
 ἐπιχωρίων. <464> ἣ μὲν γὰρ πόλις, ὡσπερ ἡ Τιβε-
 ριάς ὑπάρειος οὔσα, καθ' ἃ μὴ τῇ λίμνῃ προσεκλύ-
 ζετο, πάντοθεν ὑπὸ τοῦ Ἰωσήπου τετελείχιστο καρτερῶς,
 ἔλαττον μέντοι τῆς Τιβεριάδος. <465> τὸν μὲν γὰρ 10
 ἐκεῖ περίβολον ἐν ἀρχῇ τῆς ἀποστάσεως διαφιλεία χρη-
 μάτων καὶ δυνάμεως ἐκρατύνατο, Ταριχαῖαι δ' αὐτοῦ
 τὰ λείψανα τῆς φιλοτιμίας μετέλαβον. <466> σκάφη
 δ' ἦν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς λίμνης παρεσκευασμένα πολλὰ
 πρὸς τε τὸ συμφεύγειν ἐπὶ γῆς ἠττωμένους, κὰν εἰ δέοι 15
 διαναναμαχεῖν, ἐξηρτυμένα. <467> περιβαλλομένων δὲ
 τῶν Ῥωμαίων τὸ στρατόπεδον, οἱ περὶ τὸν Ἰησοῦν
 οὔτε πρὸς τὸ πλῆθος οὔτε πρὸς τὴν εὐταξίαν τῶν πο-
 λεμίων ὑποδείσαντες προθέουσι, <468> καὶ πρὸς τὴν
 πρώτην ἔφοδον τῶν τειχοποιῶν σκεδασθέντων ὀλίγα 20
 τῆς δομήσεως σπαράξαντες, ὡς ἑώρων τοὺς ὀπίστας
 ἀθροιζομένους, πρὶν τι παθεῖν, εἰς τοὺς σφετέρους
 ἀνέφυγον· ἐπιδιώξαντες δ' οἱ Ῥωμαῖοι συνελάνουσιν
 αὐτοὺς εἰς τὰ σκάφη. <469> καὶ οἱ μὲν ἀναχθέντες
 εἰς ὅσον ἐξικνεῖσθαι τῶν Ῥωμαίων βάλλοντες δύναιν- 25
 το, τὰς τ' ἀγκύρας ἔβαλλον καὶ πυκνώσαντες ὡσπερ
 φάλαγγα τὰς ναῦς ἐπαλλήλους τοῖς ἐπὶ τῆς γῆς διε-
 ναυμαχούν πολεμίοις. <470> Ἐσπασιανὸς δὲ τὸ πολὺν
 πλῆθος αὐτῶν ἠθροισμένον ἀκούων ἐν τῷ πρὸ τῆς
 πόλεως πεδίῳ, πέμπει τὸν υἱὸν σὺν ἵππεῦσιν ἑξακο- 30
 2 σίοις ἐπιλέκτοις. <471> ὃ δ' ὑπέρογκον εὐρών τὴν

τῶν πολεμίων πληθὺν πρὸς μὲν τὸν πατέρα πέμπει,
 πλείονος δυνάμεως αὐτῷ δεῖν λέγων, αὐτὸς δὲ τοὺς
 μὲν πλείους τῶν ἱππέων ὠρμημένους ὄρων καὶ πρὶν
 ἀφικέσθαι βοήθειαν, ἔστι δ' οὐς ἡσυχῇ πρὸς τὸ πλη-
 5 θος τῶν Ἰουδαίων καταπεπληγότας, ἐν ἐπηκόῳ στάς
 <472> ἄνδρες ἔφη Ῥωμαῖοι· καλὸν γὰρ ἐν ἀρχῇ
 τῶν λόγων ὑπομῆσαι τοῦ γένους ὑμᾶς, ἵν' εἰδῆτε τί-
 νες ὄντες πρὸς τίνας μάχεσθαι μέλλομεν. <473> τὰς
 μὲν γὰρ ἡμετέρας χεῖρας οὐδὲν εἰς τοῦτο τῶν ἐπὶ τῆς
 10 οἰκουμένης διαπέφευγεν, Ἰουδαῖοι δ', ἵν' εἴπω καὶ
 ὑπὲρ αὐτῶν, μέχρι νῦν οὐ κοπιῶσιν ἠττώμενοι. καὶ
 δεινόν, ἐστώτων ἐκείνων ἐν ταῖς κακοπραγίαις, ἡμᾶς
 τοῖς εὐτυχήμασιν ἐγκάμνειν. <474> προθυμίας μὲν
 οὖν εἰς τὸ φανερὸν ὑμᾶς εὖ ἔχοντας χαίρω βλέπων,
 5 δέδοικα δὲ μή τιμι τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων κατά-
 πληξιν λεληθυῖαν ἐνεργάσῃται. <475> λογισάσθω δὴ
 πάλιν οἷος πρὸς οἷους παρατάξεται, καὶ διότι Ἰου-
 δαῖοι μὲν, εἰ καὶ σφόδρα τολμηταὶ καὶ θανάτου κατα-
 φρονοῦντες, ἀλλ' ἀσύντακτοί γε καὶ πολέμων ἀπειροί,
 0 καὶ ὄχλος ἂν ἄλλως, οὐ στρατιὰ λέγουντο. τὰ δὲ τῆς
 ἡμετέρας ἐμπειρίας καὶ τάξεως τί δεῖ καὶ λέγειν; ἐπὶ
 τούτῳ μέντοι γε μόνοι καὶ κατ' εἰρήνην ἀσκούμεθα
 τοῖς ὅπλοις, ἵν' ἐν πολέμῳ μὴ πρὸς τὸ ἀντίπαλον
 ἀριθμῶμεν ἑαυτούς. <476> ἐπεὶ τίς ὕνησις τῆς διη-
 νεκοῦς στρατείας, εἴαν ἴσοι πρὸς ἀστρατεύτους ἀντι-
 ταττώμεθα; <477> λογίζεσθε δ' ὅτι καὶ πρὸς γυμνήτας
 ὀπλίται καὶ ἱππεῖς πρὸς πεζοὺς καὶ στρατηγούμενοι
 πρὸς ἀστρατηγῆτους διαγωνίζεσθε, καὶ ὡς ὑμᾶς μὲν
 ταῦτα πολλαπλασίους ποιεῖ τὰ πλεονεκτήματα, πολὺ
 δὲ τοῦ τῶν πολεμίων ἀριθμοῦ παραιρεῖται τὰ ἐλαττώ-
 ματα. <478> κατορθοῖ δὲ τοὺς πολέμους οὐ πλῆθος

ἀνθρώπων, κὰν ἦ μάχιμον, ἀνδρεία δέ, κὰν ἐν ὀλί-
 γοις· οἱ μὲν γὰρ καὶ παρατάξασθαι ῥάδιον καὶ προσ-
 αμύνειν ἑαυτοῖς, αἱ δ' ὑπέρογκοι δυνάμεις ὑφ' ἑαν-
 τῶν βλάπτονται πλέον ἢ τῶν πολεμίων. <479> Ἰου-
 δαίων μὲν οὖν τόλμα καὶ θράσος ἡγρεῖται, ἀπονοίας 5
 πάθη, κατὰ μὲν τὰς εὐπραγίας εὐτονα, σβεννύμενα
 δ' ἐν ἐλαχίστοις σφάλμασιν· ἡμῶν δ' ἀρετὴ καὶ εὐ-
 πείθεια καὶ τὸ γενναῖον, ὃ κὰν τοῖς εὐτυχήμασιν ἀκ-
 μάξει κὰν τοῖς πταίσμασιν οὐ μέχρι τέλους σφάλλεται.
 <480> καὶ ὑπὲρ μειζόνων δ' ἢ Ἰουδαῖοι διαγωνιεῖσθε· 10
 καὶ γὰρ εἰ περὶ ἐλευθερίας καὶ πατρίδων ἐκείνοις ὁ
 πόλεμος κινδυνεύεται, τί μείζον ἡμῖν εὐδοξίας καὶ τοῦ
 μὴ δοκεῖν μετὰ τὴν τῆς οἰκουμένης ἡγεμονίαν ἐν ἀν-
 τιπάλλῳ τὰ Ἰουδαίων τίθεσθαι; <481> σκεπτέον δ' ὅτι
 καὶ παθεῖν μὲν οὐδὲν ἀνήκεστον ἡμῖν φόβος (πολλοὶ 15
 γὰρ οἱ βοηθήσοντες καὶ πλησίον), ἀρπάσαι δὲ τὴν
 νίκην δυνάμεθα, καὶ χρῆ τοὺς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἡμῖν
 πεμπομένους συμμάχους φθάνειν, ἵν' ἀκοινώνητόν τ'
 ἦ τὸ κατόρθωμα καὶ μείζον. <482> νομίζω δ' ἔργω
 ἐπὶ τῆσδε τῆς ὥρας καὶ τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν κρι- 20
 νεσθαι κάμῃ καὶ ὑμᾶς, εἰ τῶν μὲν προκατωρθωμένων
 ἄξιός ἐκείνος, ἐγὼ δ' ἐκείνου παῖς, στρατιῶται δ'
 ὑμεῖς ἐμοί. καὶ γὰρ ἐκείνῳ τὸ νικᾶν ἔθος, κἀγὼ
 πρὸς αὐτὸν ὑποστρέφειν οὐκ ἂν ὑπομείναιμι λειφθεῖς.
 <483> ὑμεῖς δὲ πῶς οὐκ ἂν αἰσχύνοισθε προκινδυ- 25
 νεύοντος ἡγεμόνος ἠττώμενοι; προκινδυνεύσω γὰρ,
 εἴ ἴσθε, καὶ πρῶτος εἰς τοὺς πολεμίους ἐμβαλῶ.
 <484> μὴ λείπεσθε δ' ὑμεῖς ἐμοῦ, πεπεισμένοι τὴν
 ὁρμὴν ἐμὴν παρακροτεῖσθαι θεῶ συμμάχῳ. καὶ προ-
 γιγνώσκετε σαφῶς ὅτι τῆς ἕξω μάχης πλέον τι κατορ- 30
 θώσομεν.'

<485> ταῦτα τοῦ Τίτου διεξιόντος προθυμία δαι- 3
 μόνιος ἐμπίπτει τοῖς ἀνδράσι, καὶ προσγενομένου πρὶν
 συμβαλεῖν Τραϊανοῦ μετὰ τετρακοσίων ἰππέων ἤσχαλ-
 λον ὡς μειουμένης τῆς νίκης αὐτοῖς διὰ τὴν κοινω-
 5 νίαν. <486> ἔπεμψε δὲ Ὑεσπασιανὸς καὶ Ἀντώνιον
 Σίλωνα σὺν δισχιλίοις τοξόταις, κελεύσας καταλαβόν-
 τας τὸ ἀντικρὺ τῆς πόλεως ὄρος τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους
 ἀνείργειν. <487> καὶ οἱ μὲν, ὡς προσετέτακτο, τοὺς
 ταύτη πειρωμένους ἐκβοηθεῖν περιέσχον· ὁ δὲ Τίτος
 10 πρῶτος τὸν ἵππον ἤλαυνεν εἰς τοὺς πολεμίους, καὶ
 σὺν κραυγῇ μετ' αὐτὸν οἱ λοιποὶ, παρεκτείναντες ἑαυ-
 τοὺς εἰς ὅσον ἐπέιχον οἱ πολέμιοι τὸ πεδῖον, παρὸ
 καὶ πολὺ πλείους ἔδοξαν. <488> οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, καί-
 τοι τὴν θ' ὄρμην καὶ τὴν εὐταξίαν αὐτῶν καταπλα-
 15 γέντες, πρὸς ὀλίγον μὲν ἀντέσχον ταῖς ἐμβολαῖς, νυτ-
 τόμενοι δὲ τοῖς κοντοῖς καὶ τῷ ῥοίζῳ τῶν ἰππέων
 ἀνατρεπόμενοι συνεπατοῦντο. <489> πολλῶν δὲ παν-
 ταχοῦ φονευομένων διασκίδναιται, καὶ πρὸς τὴν πόλιν
 ὡς ἕκαστος εἶχε τάχους ἔφευγον. <490> Τίτος δὲ
 20 τοὺς μὲν κατόπιν προσκείμενος ἀνήρει, τοὺς δὲ διεκ-
 παίων ἀθρόους, οὓς δὲ φθάνων κατὰ στόμα διήλαυνε,
 πολλοὺς δὲ συνηλόα περὶ ἀλλήλοις πεσόντας ἐμπη-
 δῶν. <491> πᾶσι δὲ τὰς πρὸς τὸ τεῖχος φυγὰς ὑπε-
 τέμνετο καὶ πρὸς τὸ πεδῖον ἀπέστρεφεν, ἕως τῷ
 25 πλήθει βιασάμενοι καὶ διεκπεσόντες εἰς τὴν πόλιν
 συνέφευγον.

<492> ἐκδέχεται δ' αὐτοὺς πάλιν στάσις εἴσω χα- 4
 λεπή. τοῖς μὲν γὰρ ἐπιχωρίοις διὰ τε τὰς κτήσεις καὶ
 τὴν πόλιν οὐκ ἔδόκει πολεμεῖν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ τότε διὰ
 30 τὴν ἦτταν πλέον. <493> ὁ δ' ἐπηλυς πολὺς ὢν πλέον
 ἐβιάζετο. καὶ διωρισμένων ἐπ' ἀλλήλοις κραυγὴ τ'

ἦν καὶ θόρυβος ὡς ὅσον οὐπω φερομένων εἰς ὄπλα.
 <494> κατακούσας δὲ τῆς ταραχῆς Τίτος (οὐ γὰρ ἦν
 ἄπωθεν τοῦ τείχους) 'οὗτος ἦν ὁ καιρός' ἐκβοᾷ, καὶ
 'τί, συστρατιῶται, μέλλομεν, ἐκδιδόντος ἡμῖν Ἰου-
 δαίους θεοῦ; δέξασθε τὴν νίκην. οὐκ ἀκούετε βοῆς; 5
 <495> στασιάζουσιν οἱ τὰς χεῖρας ἡμῶν διαφυγόντες.
 ἔχομεν τὴν πόλιν, ἐὰν ταχύνωμεν. δεῖ δὲ πόνου πρὸς
 τῷ τάχει καὶ λήματος· οὐδὲν γὰρ τῶν μεγάλων φιλεῖ
 δίχα κινδύνου κατορθοῦσθαι. <496> φθάνειν δ' οὐ
 μόνον χρὴ τὴν τῶν πολεμίων ὁμόνοιαν, οὐς ἀνάγκη 10
 διαλλάξει ταχέως, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν ἡμετέρων βοή-
 θειαν, ἵνα πρὸς τῷ νικῆσαι τοσοῦτο πλήθος ὀλίγοι
 καὶ τὴν πόλιν ἔλωμεν μόνοι.'

<497> ταῦθ' ἅμα λέγων ἐπὶ τὸν ἵππον ἀναπηδᾷ,
 5 καὶ καθηγεῖται πρὸς τὴν λίμνην, δι' ἧς ἐλάσας πρῶτος 15
 εἰς τὴν πόλιν εἰσέρχεται, καὶ μετ' αὐτὸν οἱ λοιποὶ.
 <498> δέος δὲ πρὸς τὴν τόλμαν αὐτοῦ τοῖς ἐπὶ τῶν
 τειχῶν ἐπέπεσε, καὶ μάχεσθαι μὲν ἢ διακωλύειν οὐ-
 δεις ὑπέμενε, λιπόντες δὲ τὴν φρουρὰν οἱ μὲν περὶ
 τὸν Ἰησοῦν διὰ τῆς χώρας ἔφευγον, <499> οἱ δ' ἐπὶ 20
 τὴν λίμνην καταθέοντες ὑπαντιάζουσι τοῖς πολεμίοις
 περιέπιπτον. ἐκτείνοντο δ' οἱ μὲν ἐπιβαίνοντες τῶν
 σκαφῶν, οἱ δὲ τοῖς ἀναχθεῖσι προσπίπτειν πειρώμε-
 νοι. <500> πολλὸς δὲ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἦν φόνος,
 τῶν μὲν ἐπηλύδων, ὅσοι μὴ διαφυγεῖν ἔφθασαν, ἀντι- 25
 ταττομένων, ἀμαχητὶ δὲ τῶν ἐπιχωρίων (κατὰ γὰρ
 ἐλπίδα δεξιᾶς καὶ τὸ συνειδὸς τοῦ μὴ βεβουλεῦσθαι
 πολεμεῖν μάχης ἀπετρέποντο), <501> μέγροι Τίτος τοὺς
 μὲν αἰτίους ἀνελών, οἰκτείρας δὲ τοὺς ἐπιχωρίους
 ἀνεπαύσατο φόνον. <502> καὶ οἱ μὲν εἰς τὴν λίμνην 30
 καταφυγόντες, ἐπεὶ τὴν πόλιν ἐαλωκυῖαν εἶδον, ὡς

πορρωτάτω τῶν πολεμίων ἀνήχθησαν. <503> Τίτος 6
 δ' ἐκπέμψας τινὰ τῶν ἰππέων εὐαγγελίζεται τῷ πατρὶ
 τοῦργον. <504> ὁ δ', ὡς εἰκός, ὑπερησθεῖς τῇ τε τοῦ
 παιδὸς ἀρετῇ καὶ τῷ κατορθώματι (μεγίστη γὰρ ἐδό-
 5 κει καθηρῆσθαι μοῖρα τοῦ πολέμου), τότε μὲν ἐλθὼν
 περισχόντας τὴν πόλιν φρουρεῖν ἐκέλευσεν, ὡς μὴ
 διαλάθοι τις ἐξ αὐτῆς, καὶ κτείνειν ἐκώλυσεν, <505>
 τῇ δ' ὑστεραία πρὸς τὴν λίμνην καταβάς σχεδίας ἐκέ-
 λευσε πῆσσειν ἐπὶ τοὺς καταπεφευγότας. αἱ δ' ἐγί-
 10 γνοντο ταχέως ἀφθονία θ' ὕλης καὶ πλήθει τεχνιτῶν.

<506> ἡ δὲ λίμνη Γεννησᾶρ μὲν ἀπὸ τῆς προσε- 7
 χοῦς χώρας καλεῖται, σταδίων δ' εὗρος οὕσα τετταρά-
 κοντα, καὶ πρὸς τούτοις ἑτέρων ἑκατὸν τὸ μῆκος, γλυ-
 κεία θ' ὄμως ἐστὶ καὶ ποτιμωτάτη. <507> καὶ γὰρ
 15 τῆς ἐλώδους παχύτητος ἔχει τὸ νᾶμα λεπτότερον, κα-
 θαρά τ' ἐστὶ πάντοθεν αἰγιαλοῖς ἐπιλήγουσα καὶ ψάμ-
 μω, πρὸς δ' εὐκράτος ἀρύσασθαι, ποταμοῦ μὲν ἢ
 κρήνης προσηνεστέρα, ψυχροτέρα δ' ἢ κατὰ λίμνης
 διάχυσιν αἰεὶ μένουσα. <508> καὶ τὸ μὲν ὕδωρ οὐκ
 20 ἀπάδει χιόνος ἐξαιθριασθέν, ὅπερ θέρους νυκτὸς ποιεῖν
 ἔθος τοῖς ἐπιχωρίοις, γένη δ' ἰχθύων ἐν αὐτῇ διά-
 φορα πρὸς τοὺς ἀλλαχοῦ γεῦσίν τε καὶ ἰδέαν. <509>
 μέση δ' ὑπὸ τοῦ Ἰορδάνου τέμνεται. καὶ δοκεῖ μὲν
 Ἰορδάνου πηγὴ τὸ Πάνειον, φέρεται δ' ὑπὸ γῆν εἰς
 25 τοῦτο κρυπτῶς ἐκ τῆς καλουμένης Φιάλης. <510> ἡ δ'
 ἔστιν ἀνιόντων εἰς τὴν Τραχωνίτιν ἀπὸ σταδίων ἑκα-
 τὸν εἴκοσι Καισαρείας, τῆς ὁδοῦ κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος
 οὐκ ἀπώθεν. <511> ἐκ μὲν οὖν τῆς περιφερείας ἐτύ-
 μως Φιάλη καλεῖται τροχοειδῆς οὕσα λίμνη, μένει δ'
 30 ἐπὶ χεῖλους αὐτῆς αἰεὶ τὸ ὕδωρ, μήθ' ὑπονοστοῦν μήθ'
 ὑπερχεόμενον. <512> ἀγνοούμενος δὲ τέως ὁ Ἰορδάνης

ἐντεῦθεν ἄρχεσθαι διὰ τοῦ τετραρχήσαντος Τραχω-
 τῶν ἠλέγχθη Φιλίππου· <513> βαλὼν γὰρ οὗτος εἰς
 τὴν Φιάλην ἄχυρα κατὰ τὸ Πάνειον, ἐνθεν ἐδόκουν
 οἱ παλαιοὶ γεννᾶσθαι τὸν ποταμόν, εὗρεν ἀνενεχθέντα.
 <514> τοῦ γε μὴν Πανείου τὸ φυσικὸν κάλλος ὑπὸ 5
 τῆς βασιλικῆς προσεξήσκηται πολυτελείας, τῷ Ἀργίππα
 πλούτῳ κεκοσμημένον. <515> ἀρχόμενος δὲ φανεροῦ
 ῥεύματος ὁ Ἰορδάνης ἀπὸ τοῦδε τοῦ ἄντρου κόπτει
 μὲν τὰ τῆς Σεμεχωνίτιδος λίμνης ἔλη τε καὶ τέλματα,
 διαμείψας δ' ἑτέρους ἑκατὸν εἴκοσι σταδίους μετὰ πό- 10
 λιν Ἰουλιάδα διεκπαίει τὴν Γεννησὰρ μέσσην, ἔπειτα
 πολλὴν ἀναμετρούμενος ἐρημίαν εἰς τὴν Ἀσφαλιτῆτιν
 ἔξεισι λίμνην.

- 8 <516> παρατείνει δὲ τὴν Γεννησὰρ ὁμώνυμος χώρα,
 θαυμαστὴ φύσιν τε καὶ κάλλος· οὔτε γὰρ αὐτὴ τι φυ- 15
 τὸν ἀρνεῖται διὰ τὴν πύοτητα, καὶ πᾶν πεφυτεύκασιν
 οἱ νεμόμενοι. τοῦ δ' ἀέρος τὸ εὐκρατον ἀρμόττει καὶ
 τοῖς διαφόροις· <517> καρύαι μὲν γε, φυτῶν τὸ χει-
 μεριώτατον, ἄπειροι τεθήλασιν, ἐνθα φοίνικες, οἱ καύ-
 ματι τρέφονται, συκαῖ τε καὶ ἐλαῖαι πλησίον τούτων, 20
 αἷς μαλθακώτερος ἀῆρ ἀποδέδεικται. <518> φιλοτιμίαν
 ἂν τις εἰποι τῆς φύσεως, βιασαμένης εἰς ἓν συναγα-
 γεῖν τὰ μάχιμα, καὶ τῶν ὠρῶν ἀγαθὴν ἔριν, ἐκάστης
 ὥσπερ ἀντιποιοιουμένης τοῦ χωρίου· καὶ γὰρ οὐ μόνον
 τρέφει παρὰ δόξαν τὰς διαφοροὺς ὁπώρας, ἀλλὰ καὶ 25
 διαφυλάττει. <519> τὰ μὲν γε βασιλικώτατα, σταφυ-
 λὴν τε καὶ σῦκον, δέκα μηνὶν ἀδιαλείπτως χορηγεῖ,
 τοὺς δὲ λοιποὺς καρποὺς δι' ἔτους ὅλου περιγηρά-
 σκοντας αὐτοῖς. πρὸς γὰρ τῇ τῶν ἀέρων εὐκρασίᾳ
 καὶ πηγῇ διάρδεται γονιμωτάτῃ· Καφαρναοῦμ αὐτὴν 3
 οἱ ἐπιχώριοι καλοῦσι. <520> ταύτην φλέβα τοῦ Νείλου

τινὲς ἔδοξαν, ἐπεὶ γεννᾶ τῷ κατὰ τὴν Ἀλεξανδρείαν
λίμνην κορακίνῳ παραπλήσιον. <521> μῆκος δὲ τοῦ
χωρίου παρατείνει κατὰ τὸν αἰγιαλὸν τῆς ὁμωνύμου
λίμνης ἐπὶ σταδίους τριάκοντα καὶ εὔρος εἴκοσι.

5 <522> ταῦτα μὲν οὖν οὕτω φύσεως ἔχει, ὕεσπα- 9
σιανὸς δ', ἐπεὶ παρεσκευάσθησαν αἱ σχεδίαι, τῆς δυ-
νάμεως ἐπιβήσας ὅσον ᾤετο τοῖς κατὰ τὴν λίμνην ἀν-
ταρκέσειν, ἐπανήγετο. τοῖς δὲ συνελαννομένοις οὐτ'
ἐπὶ γῆν διαφεύγειν ἐνῆν, ἐκπεπολεμωμένων πάντων,
10 οὐτ' ἐξ ἴσου διανουμαχεῖν. <523> τὰ τε γὰρ σκάφη
μίκρ' ὄντα καὶ ληστρικά πρὸς τὰς σχεδίας ἦν ἀσθενῆ,
καὶ καθ' ἕκαστον ἐμπλέοντες ὀλίγοι πρὸς ἀθρόους
ἐφεστῶτας τοὺς Ῥωμαίους ἐγγίζειν ἐδεδοίκεσαν. <524>
ὅμως δ' οὖν ἐκπεριπλέοντες τὰς σχεδίας, ἔστι δ' ὅπου
15 καὶ πλησιάζοντες πόρρωθεν τοὺς Ῥωμαίους ἔβαλλον
λίθοις καὶ παραξύοντες ἐγγύθεν ἔπαιον. <525> ἐκα-
κοῦντο δ' αὐτοὶ πλέον καθ' ἀμφοτέρα· ταῖς τε γὰρ
χερμάσιν οὐδὲν δρωῦντες ὅτι μὴ κτύπον ἐπάλληλον (εἰς
γὰρ πεφραγμένους ἔβαλλον), ἐφικτοὶ τοῖς Ῥωμαίων
20 ἐρίγγοντο βέλεσι, καὶ πλησιάζειν τολμῶντες, πρὶν δρᾶ-
σαι τι παθεῖν ἐφθανον, καὶ σὺν αὐτοῖς ἐβαπτίζοντο
τοῖς σκάφεσι, <526> τῶν δὲ διεκπαίειν πειρωμένων
πολλοὺς μὲν ἐφικνούμενοι κοντοῖς διέπειρον, οὓς δὲ
ξιφήρεις ἐπικαταπηδῶντες εἰς τὰ σκάφη, τινὰς δὲ συν-
25 τρεχούσαις ταῖς σχεδίαις ἐναποληφθέντας μέσους εἶλον
ἅμα ταῖς ἀλιάσι. <527> τῶν δὲ βαπτισθέντων τοὺς
ἀνανέοντας ἢ βέλος ἐφθανεν ἢ σχεδία κατελάμβανε,
καὶ προσβαίνειν ὑπ' ἀμηχανίας εἰς τοὺς ἐχθροὺς πει-
ρωμένων ἢ κεφαλὰς ἢ χεῖρας ἀπέκοπτον οἱ Ῥωμαῖοι.
30 <528> πολλή τ' ἦν αὐτῶν καὶ ποικίλη φθορὰ παντα-
χοῦ, μέχρι τραπέντες εἰς τὴν γῆν ἐξεώσθησαν οἱ λοι-

ποί, κεκυκλωμένων αὐτοῖς τῶν ἀλιάδων. <529> ἐκ-
κλειόμενοι δὲ πολλοὶ μὲν ἐν αὐτῇ κατηκοντίζοντο τῇ
λίμνῃ, πολλοὺς δ' ἐκπηδήσαντας οἱ Ῥωμαῖοι διέφθει-
ρον ἐπὶ γῆς. ἦν δ' ἰδεῖν κεκραμένην μὲν αἷματι
πεπληρωμένην δὲ νεκρῶν τὴν λίμνην ἄπασαν· διεσώθη
γὰρ οὐδεὶς. <530> δεινὴ δὲ ταῖς ἐξῆς ἡμέραις περι-
εῖχε τὴν χώραν ὄσμη τε καὶ ὄψις· οἱ μὲν γὰρ αἰγιαλοὶ
ναυαγίων ἅμα καὶ διοιδούντων ἔγερμον σωμάτων, ἐκ-
καιόμενοι δὲ καὶ μυδῶντες οἱ νεκροὶ τὸν ἀέρα διέ-
φθειρον, ὥς μὴ μόνον οἶκτρον Ἰουδαίοις γενέσθαι
τὸ πάθος, ἀλλὰ καὶ διὰ μίσους τοῖς δράσασιν ἐλθεῖν.
<531> τοῦτο μὲν ἐκείνης τῆς ναυμαχίας τὸ τέλος, ἀπέ-
θανον δὲ σὺν τοῖς ἐπὶ τῆς πόλεως πρότερον πεσοῦσιν
ἑξακισχίλιοι πεντακόσιοι.

<532> Ὁεσπασιανὸς δὲ μετὰ τὴν μάχην καθίζει
10 μὲν ἐπὶ βήματος ἐν Ταριχαίαις, διακρίνων δ' ἀπὸ τῶν
ἐπιχωρίων τὸν ἔπηλυν λεῶν (κατάρξαι γὰρ οὗτος ἐδό-
κει πολέμου), μετὰ τῶν ἡγεμόνων εἰ χρὴ καὶ τούτους
σώζειν ἐσκέπτετο. <533> φαμένων δὲ πάντων βλαβε-
ρὰν ἔσεσθαι τὴν ἄφρῃ αὐτῶν (οὐ γὰρ ἠρεμήσειν
ἀπολυθέντας ἀνθρώπους ἐστερημένους μὲν τῶν πατρί-
δων, βιάζεσθαι δὲ καὶ πρὸς οὓς ἂν καταφύγωσι πολε-
μεῖν δυναμένους), <534> Ὁεσπασιανὸς ὥς μὲν οὕτ'
ἄξιοι σωτηρίας εἶεν καὶ διαφεύξονται κατὰ τῶν ἀφέν-
των ἐγίνωσκε, τὸν δὲ τρόπον τῆς ἀναιρέσεως αὐτῶν
διενοεῖτο. <535> καὶ γὰρ αὐτόθι κτείνων ἐκπολεμώ-
σειν ὑφειρωῶτο τοὺς ἐπιχωρίους (οὐ γὰρ ἀνέξεσθαι
φονευομένων ἰκετῶν τοσοῦτων παρ' αὐτοῖς), καὶ μετὰ
πίστεις ἐπιθέσθαι προελθοῦσιν οὐχ ὑπέμενευ. <536>
ἐξενίκων δ' οἱ φίλοι, μηδὲν κατὰ Ἰουδαίων ἀσεβῆς
εἶναι λέγοντες, καὶ χρῆναι τὸ συμφέρον αἰρεῖσθαι πρὸ

τοῦ πρόποντος, ὅταν ἦ μὴ δυνατὸν ἄμφω. <537> κα-
 τανεύσας οὖν αὐτοῖς ἄδειαν ἀμφίβολον, ἐπέτρεψεν
 ἐξιέναι διὰ μόνης τῆς ἐπὶ Τιβεριάδα φερούσης ὁδοῦ.
 <538> τῶν δὲ ταχέως πιστευσάντων οἷς ἠθέλον, καὶ
 5 μετὰ φανερωῶν ἐν ἀσφαλεῖ τῶν χρημάτων ἤπερ ἐπε-
 τράπη χωροῦντων, διαλαμβάνουσι μὲν οἱ Ῥωμαῖοι τὴν
 μέχρι Τιβεριάδος πᾶσαν, ὡς μὴ τις ἀποκλίνειε, συγ-
 κλείουσι δ' αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν. <539> καὶ Ὀεσπα-
 σιανὸς ἐπελθὼν ἴσθησι πάντας ἐν τῷ σταδίῳ, καὶ γη-
 10 ραιοὺς μὲν ἅμα τοῖς ἀχρήστοις διακοσίους ἐπὶ χιλίοις
 ὄντας ἀνελεῖν ἐκέλευσεν, <540> τῶν δὲ νέων ἐπιλέξας
 τοὺς ἰσχυροτάτους ἑξακισχιλίους ἐπεμψεν εἰς τὸν ἰσθ-
 μὸν Νέρωνι, καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος εἰς τρισμυρίους
 καὶ τετρακοσίους ὄντας πιπράσκει, χωρὶς τῶν Ἀγρίππα
 15 χαρισθέντων. <541> τοὺς γὰρ ἐκ τῆς τούτου βασι-
 λείας ἐπέτρεψεν αὐτῷ ποιεῖν ὅ τι βούλοιο. πιπράσκει
 δὲ καὶ τούτους ὁ βασιλεύς. <542> ὁ μὲν γ' ἄλλος
 ὄχλος Τραχωνῖται καὶ Γαυλανῖται καὶ Ἴππηνοὶ καὶ ἐκ
 τῆς Γαδαρίτιδος τὸ πλεον ἦσαν, στασιασταὶ καὶ φυγά-
 20 δεσ καὶ οἷς τὰ τῆς εἰρήνης ὀνειδῆ τὸν πόλεμον προου-
 ξένει. ἐάλωσαν δὲ Γορπιαίου μηνὸς ὀγδόη.

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

1 <1> Ὅσοι δὲ μετὰ τὴν τῶν Ἰωταπάτων ἄλωσιν
 Γαλιλαῖοι Ῥωμαίων ἀφεστήκεσαν, οὔτοι τῶν ἐν Ταρι-
 χαίαις ἠττηθέντων προσεχώρουν· καὶ παρέλαβον πάντα 5
 Ῥωμαῖοι τὰ φρούρια καὶ τὰς πόλεις, πλὴν Γισχάλων 5
 καὶ τῶν τὸ Ἰταβύριον ὄρος κατειληφῶτων. <2> συνέ-
 στη δὲ τούτοις καὶ Γάμαλα πόλις Ταριχαιῶν ἀντικρυσ
 ὑπὲρ τὴν λίμνην κειμένη. τῆς δ' Ἀγρίππα λήξεως
 αὕτη τ' ἦν καὶ Σωγάνη καὶ Σελεύκεια, καὶ αἱ μὲν ἐκ
 τῆς Γαυλανίτιδος ἀμφοτέραι (τοῦ γὰρ ἄνω καλουμέ- 10
 νου Γαυλανᾶ μέρος ἦν ἡ Σωγάνη, τοῦ κάτω δ' ἡ
 Γάμαλα), Σελεύκεια δὲ πρὸς τῇ Σεμεχωνιτῶν λίμνη.
 <3> ταύτη τριάκοντα μὲν εὐρος, ἐξήκοντα δὲ μῆκος
 στάδια. διατείνει δ' αὐτῆς τὰ ἔλη μέχρι Δάφνης χω-
 ρίου τὰ τ' ἄλλα τρυφεροῦ καὶ πηγὰς ἔχοντος, αἱ τρέ- 15
 φουσαι τὸν μικρὸν καλούμενον Ἰορδάνην ὑπὸ τὸν τῆς
 χρυσῆς βοῦς νεῶν προπέμπουσι τῷ μεγάλῳ. <4> τοὺς
 μὲν οὖν ἐπὶ Σωγάνην καὶ Σελεύκειαν ὑπὸ τὴν ἀρχὴν
 τῆς ἀποστάσεως δεξιαῖς Ἀγρίππας προσηγάγετο, Γάμαλα
 δ' οὐ προσεχώρει, πεποιθυῖα τῇ δυσχωρίᾳ πλέον τῶν 20
 Ἰωταπάτων. <5> τραχὺς γὰρ αὐχὴν ἀφ' ὑψηλοῦ κα-
 τατείνων ὄρους μέσον ἐπαίρει τένοντα· μηκύνεται δ'
 ἐκ τῆς ὑπεροχῆς εἰς τοῦμπροσθεν ἐκκλίνων ὅσον κα-
 τόπιν, ὡς εἰκάζεσθαι καμήλω τὸ σχῆμα, παρ' ἣν ὠνό-
 μασται, τὸ τρανὸν τῆς κλήσεως οὐκ ἐξακριβοῦντων 25
 τῶν ἐπιχωρίων. <6> κατὰ πλευρὰ μὲν δὴ καὶ πρό-

σωπον εἰς φάραγγας ἀβάτους περισχίζεται· τὸ κατ' οὐρανὸν δ' ὀλίγον ἀναφεύγει τῆς δυσχωρίας, ὅθεν ἀπήρηται τοῦ ὕρου, καὶ τοῦτο ἐπικαρσία παρακόψαντες τάφρω δύσβατον οἱ ἐπιχώριοι κατεσκεύασαν. <7> πρὸς 5 ὀρθίῳ δὲ τῇ λαγόνι δεδομημένοι πεπύκωντο δεινῶς ἐπ' ἀλλήλαις αἱ οἰκίαι, κρημιζομένη θ' ἡ πόλις εἰκνῦα κατέτρεχεν εἰς ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς ὀξύτητος. <8> καὶ πρὸς μεσημβρίαν μὲν ἔκλινεν, ὁ νότιος δ' αὐτῆς ὄχθος εἰς ἄπειρον ὕψος ἀνατείνων ἄκρα τῆς πόλεως ἦν, 10 ἀτείχιστος δ' ὑπὲρ αὐτὴν κρημνὸς εἰς τὴν βαθυτάτην κατατείνων φάραγγα. πηγὴ δ' ἐντὸς τοῦ τείχους, ἐφ' ἣν τὸ ἄστυ κατέληγεν.

<9> οὕτως οὖσαν φύσει δύσμαχον τὴν πόλιν τει- 2 χίζων ὁ Ἰώσηπος ἐποίησεν ὀχυρωτέραν ὑπονόμοις τε 15 καὶ διώρυξιν. <10> οἱ δ' ἐν αὐτῇ φύσει μὲν τοῦ χωρίου θαρραλεώτεροι τῶν κατὰ τὴν Ἰωταπάτην ἦσαν, πολὺν δ' ἐλάττους οἱ μάχιμοι, καὶ τῷ τόπῳ πεποιθότες οὐδὲ πλείονας ὑπελάμβανον. πεπλήρωτο γὰρ ἡ πόλις διὰ τὴν ὀχυρότητα συμφευγόντων, παρὸ καὶ τοῖς ὑπ' 20 Ἀγρίππα προπεμφθεῖσιν ἐπὶ τὴν πολιορκίαν ἀντεῖχεν ἐπὶ μῆνας ἑπτὰ.

<11> Ὀεσπασιανὸς δ' ἄρας ἀπὸ τῆς Ἀμμαθοῦς, 3 ἐνθα πρὸ τῆς Τιβεριάδος ἐστρατοπεδεύκει (μεθερμη- νευομένη δ' Ἀμμαθοῦς θερμὰ λέγοιτ' ἄν. ἔστι γὰρ ἐν 25 αὐτῇ πηγὴ θερμῶν ὑδάτων πρὸς ἄκρην ἐπιτηδείων), ἀφικνεῖται πρὸς τὴν Γάμαλαν. <12> καὶ πᾶσαν μὲν κυκλώσασθαι φυλακῇ τὴν πόλιν οὐχ οἷός τ' ἦν οὕτω διακειμένην, πρὸς δὲ τοῖς δυνατοῖς φρουροῦς καθίστησι καὶ τὸ ὑπερκείμενον ὄρος καταλαμβάνεται. <13> 30 τειχισαμένων δ' ὥσπερ ἔθος τῶν ταγμάτων ὑπὲρ αὐτοῦ στρατόπεδον, χωμάτων ἤροχeto κατ' οὐρανὸν καὶ τὸ

κατ' ἀνατολὰς αὐτοῦ μέρος, ἥπερ ὁ ἀνωτάτω τῆς πό-
 λεως πύργος ἦν, ἐφ' οὗ τὸ πέμπτον καὶ δέκατον
 ἐστρατοπεδεύκει τάγμα· καὶ τὸ πέμπτον μὲν κατὰ μέ-
 σην ἐξειρογάξεται τὴν πόλιν, τὰς διώρυγας δ' ἀνεπλή-
 ρου καὶ τὰς φάραγγας τὸ δέκατον. <14> κὰν τούτω 5
 προσελθόντα τοῖς τείχεσιν Ἀγρίππαν τὸν βασιλέα, καὶ
 περὶ παραδόσεως τοῖς ἐφεστῶσι πειρώμενον διαλέ-
 γεσθαι, βάλλει τις τῶν σφενδονητῶν κατὰ τὸν δεξιὸν
 ἀγκῶνα λίθῳ. <15> καὶ ὁ μὲν ὑπὸ τῶν οἰκείων θάτ-
 τον περιεσχέθη, Ῥωμαίους δ' ἐπήγειρεν εἰς τὴν πο- 10
 λιορκίαν ὀργή τε περὶ τοῦ βασιλέως καὶ περὶ σφῶν
 αὐτῶν δέος· <16> οὐ γὰρ ἀπολείψειν ὠμότητος ὑπερ-
 βολὴν κατ' ἄλλοφύλων καὶ πολεμίων τοὺς πρὸς ὁμό-
 φυλον καὶ τῶν συμφερόντων αὐτοῖς σύμβουλον οὕτως
 ἀγριωθέντας. 15

4 <17> συντελεσθέντων οὖν τῶν χρωμάτων θάπτου
 πλήθει χειρῶν καὶ τῶν πραττομένων ἔθει, προσῆγον
 τὰς μηχανάς. <18> οἱ δὲ περὶ τὸν Χάρητα καὶ Ἰώ-
 σηπον (οὗτοι γὰρ ἦσαν τῶν κατὰ τὴν πόλιν δυνατώ-
 τατοι) καίπερ καταπεπληγότας τοὺς ὀπλίτας τάπτου- 20
 σιν, ἐπειδὴ μέχρι πολλοῦ πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀνθέξειν
 οὐχ ὑπελάμβανον, ὕδατι καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεῖσι
 μὴ διαρκούμενοι· <19> παρακροτήσαντες δ' ὅμως ἐξή-
 γαγον ἐπὶ τὸ τεῖχος. καὶ πρὸς ὀλίγον μὲν ἀπημύναντο
 τοὺς προσάγοντας τὰς μηχανάς, βαλλόμενοι δὲ τοῖς 25
 καταπελτικοῖς καὶ τοῖς πετροβόλοις ἀνεχώρουν εἰς τὴν
 πόλιν. <20> καὶ προσαγαρόντες οἱ Ῥωμαῖοι τριχόθεν
 τοὺς κριοὺς διασειοῦσι μὲν τὸ τεῖχος, ὑπὲρ δὲ τῶν
 ἐρειφθέντων εἰσχεόμενοι μετὰ πολλοῦ σαλπύγγων ἤχου
 καὶ κτύπου τῶν ὄπλων αὐτοὶ τ' ἐπαλαλάζοντες συνερ- 30
 ρήγνυντο τοῖς κατὰ τὴν πόλιν. <21> οἱ δὲ τέως μὲν

κατὰ τὰς πρώτας εἰσόδους ἐνιστάμενοι, προσωτέρω
χωρεῖν ἐκώλνον καὶ καρτερῶς τοὺς Ῥωμαίους ἀνεῖρ-
γον· <22> βιαζόμενοι δ' ὑπὸ πολλῶν καὶ πάντοθεν
τρέπονται πρὸς τὰ ὑψηλὰ τῆς πόλεως καὶ προσκειμέ-
5 νοις τοῖς πολεμίοις ἐξ ὑποστροφῆς ἐπιπεσόντες συνεώ-
θουν εἰς τὸ κάταντες, καὶ τῇ στενότητι καὶ δυσχωρίᾳ
θλιβομένους ἀνήρουν. <23> οἱ δὲ μήτε τοὺς κατὰ
κορυφὴν ἀμύνασθαι δυνάμενοι μήτε διεκπαίειν τῶν
σφαιτέρων πρόσω βιαζομένων ἐπὶ τὰς οἰκίας τῶν πο-
10 λεμίων (πρόσγειοι γὰρ ἦσαν) ἀνέφευγον. <24> αἱ δὲ
ταχέως κατηρεῖποντο πληρούμεναι καὶ τὸ βάρος μὴ
στέγουσαι· κατέσειε δὲ πολλὰς μία τῶν ὑπ' αὐτὴν πε-
σοῦσα, καὶ πάλιν ἐκείναι τὰς ὑπ' αὐτάς. <25> τοῦτο
πλείστους διέφθειρε τῶν Ῥωμαίων· ὑπὸ γὰρ ἀμηχανίας,
15 καίτοι συνηζανούσας ὀρῶντες, ἐπεπήδων ταῖς στέγαις.
καὶ πολλοὶ μὲν κατεχώννυντο τοῖς ἔρειπίοις, πολλοὶ
δ' ὑποφεύγοντες μέρη τοῦ σώματος κατελαμβάνοντο,
<26> πλείστους δ' ὁ κονιορτὸς ἄγχων ἀνήρει. συνηρ-
γίαν θεοῦ τοῦτο Γαμαλεῖς ὑπελάμβανον, καὶ τῆς κατὰ
20 σφᾶς ἀμελοῦντες βλάβης ἐπέκειντο, πρὸς τε τὰ τέγη
τοὺς πολεμίους ἀνωθοῦντες καὶ τοὺς κατολισθάνοντας
ἐν ὀξέσι τοῖς στενωποῖς καὶ ἀεὶ τοὺς πίπτοντας ὑπερ-
θεν βάλλοντες ἔκτεινον. <27> καὶ τὰ μὲν ἔρειπια
χερμάδων πλέα ἦν αὐτοῖς, σίδηρον δὲ παρεῖχον οἱ τῶν
25 πολεμίων νεκροί· παρασπῶντες γὰρ τὰ τῶν πεσόντων
ξίφη κατὰ τῶν δυσθανατώντων ἐχρῶντο. <28> πολλοὶ
δ' ἀπὸ πιπτόντων ἤδη τῶν δωμάτων σφᾶς αὐτοὺς
βάλλοντες ἔθνησκον. <29> ἦν δ' οὐδὲ τραπέντων ἢ
φυγὴ ῥάδιος· κατὰ γὰρ ἄγνοιαν τῶν ὁδῶν καὶ παχύ-
30 τητα τοῦ κονιορτοῦ μὴδ' ἀλλήλους ἐπιγιγνώσκοντες
ἀνειλοῦντο καὶ περὶ σφᾶς ἐπιπτον.

5 <30> οἱ μὲν οὖν μόλις εὐρίσκοντες τὰς ἐξόδους ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς πόλεως· <31> Ὀεσπασιανὸς δ' αἰεὶ προσμένων τοῖς πονουμένοις (δεινὸν γάρ τι πάθος αὐτὸν εἰσῆει κατερειπομένην ὄρωντα περὶ τῷ στρατῷ τὴν πόλιν), ἐν λήθῃ τοῦ καθ' αὐτὸν ἀσφαλοῦς γενόμενος λανθάνει κατὰ μικρὸν ἀνωτάτω τῆς πόλεως προελθὼν, ἔνθα μέσοις ἐγκαταλείπεται τοῖς κινδύνοις μετ' ὀλίγων παντελῶς· <32> οὐδὲ γὰρ ὁ παῖς αὐτῷ Τίτος τότε συμπαρῆν, τηρικαῦτα πρὸς Μουκιανὸν εἰς Συρίαν ἀπεσταλμένος. <33> τραπῆναι μὲν οὖν οὔτ' 10 ἀσφαλὲς οὔτε πρέπον ἠγήσατο, μνησθεῖς δὲ τῶν ἀπὸ νεότητος αὐτῷ πεπονημένων καὶ τῆς ἰδίας ἀρετῆς, ὥσπερ ἔνθους γενόμενος, <34> συνασπίζει μὲν τοὺς ἅμ' αὐτῷ τὰ τε σώματα καὶ τὰς πανοπλίαις, ἐνυφίσταται δὲ κατὰ κορυφὴν ἐπιρρέοντα τὸν πόλεμον, καὶ οὔτ' ἀν- 15 δρῶν πλῆθος οὔτε βελῶν ὑποπτήξας ἐπέμενε, μέχρι δαιμόνιον τὸ παράστημα τῆς ψυχῆς συννοήσαντες οἱ πολέμιοι ταῖς ὁρμαῖς ἐνέδοσαν. <35> ἀτονώτερον δὲ προσκειμένων αὐτὸς ἐπὶ πόδα ἀνεχώρει, νῶτα μὴ δεικνὺς ἕως ἔξω τοῦ τείχους ἐγένετο. <36> πλεῖστοι μὲν 20 οὖν Ῥωμαίων κατὰ ταύτην ἔπεσον τὴν μάχην, ἐν οἷς καὶ ὁ δεκαδάρχης Αἰβούτιος, ἀνὴρ οὐ μόνον ἐφ' ἧς ἔπεσε παρατάξεως, ἀλλὰ πανταχοῦ καὶ πρότερον γενναιότατος φανεῖς καὶ πλεῖστα κακὰ Ἰουδαίους ἐργασάμενος. <37> ἑκατοντάρχης δέ τις, Γάλλος ὀνόματι, μετὰ στρατιωτῶν 25 δέκα περισχεθεῖς ἐν τῇ ταραχῇ κατέδυν μὲν εἰς τινος οἰκίαν, <38> τῶν δ' ἐν αὐτῇ διαλαλούντων παρὰ δεῖπνον ὅσα κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἢ περὶ σφῶν ὁ δῆμος ἐβουλεύετο κατακροασάμενος (ἦν δ' αὐτὸς τε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Σύροι) νύκτωρ ἐπανίσταται, καὶ πάντας ἀποσφάξας 30 μετὰ τῶν στρατιωτῶν εἰς τοὺς Ῥωμαίους διασώζεται.

〈39〉 Ὀεσπασιανὸς δ' ἀθυμοῦσαν τὴν στρατιὰν ἐν- 6

νοία πταισμάτων, καὶ διότι τέως οὐδαμοῦ τηλικαύτη
συμποροῦ κέχρητο, τό γε μὴν πλέον αἰδουμένους ἐπὶ
τῷ τὸν στρατηγὸν μόνον τοῖς κινδύνοις ἐγκαταλιπεῖν,

5 παρεμυθεῖτο, 〈40〉 περὶ μὲν τοῦ καθ' αὐτὸν ὑποστελ-

λόμενος, ὡς μηδὲ τὴν ἀρχὴν μέμφεσθαι δοκοίη, δεῖν
δὲ τὰ κοινὰ λέγων ἀνδρείως φέρειν, τὴν τοῦ πολέμου
φύσιν ἐννοοῦντας, ὡς οὐδαμοῦ τὸ νικᾶν ἀναιμωτὶ

περιγίγνεται· παλίμπους δ' ἡ τύχη περιίσταται. 〈41〉

10 τοσαύτας μέντοι μυριάδας Ἰουδαίων ἀνελόντας αὐτοὺς

ὀλίγην τῷ δαίμονι δεδωκέναι συμβολήν. 〈42〉 εἶναι

δ', ὥσπερ ἀπειροκάλων τὸ λίαν ἐπαίρεσθαι ταῖς εὐ-
πραγίαις, οὕτως ἀνάνδρων τὸ καταπτῆσσειν ἐν τοῖς

πταισμασιν. ὄξεϊα γὰρ ἐν ἀμποτέροις ἢ μεταβολῇ,

15 κάκεινος ἄριστος ὁ κἂν τοῖς εὐτυχήμασι νήφων, ἵνα

μένη καὶ δι' εὐθυμίας ἀναπαλαίων τὰ σφάλματα. 〈43〉

τὰ μέντοι συμβεβηκότα νῦν οὔτε μαλακισθέντων ὑμῶν

οὔτε παρὰ τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀρετὴν γέγονεν. ἀλλὰ

κάκεινοις τοῦ πλεονεκτηῆσαι καὶ τοῦ διαμαρτεῖν ὑμῶν

20 αἴτιον ἢ δυσχωρία, 〈44〉 καθ' ἣν ἂν τις ὑμῶν μέμ-

ψαιτο τῆς ὁρμῆς τὸ ἀταμίετον. ἀναφυγόντων γὰρ ἐπὶ

τὰ ὑψηλὰ τῶν πολεμίων ἑαυτοὺς ὑποστέλλειν ἐχρῆν,

καὶ μὴ κατὰ κορυφὴν ἰσταμένοις τοῖς κινδύνοις ἐπε-

σθαι, κρατοῦντας δὲ τῆς κάτω πόλεως κατ' ὀλίγον προ-

25 καλεῖσθαι τοὺς ἀναφεύγοντας εἰς ἀσφαλῆ καὶ ἐδραϊὰν

μάχην. νυνὶ δ' ἀκρατῶς ἐπὶ τὴν νίκην ἐπειγόμενοι

τῆς ἀσφαλείας ἡμελήσατε. 〈45〉 τὸ δ' ἀπερίσκεπτον

ἐν πολέμῳ καὶ [τῆς ὁρμῆς] μανιωδὲς οὐ πρὸς Ῥωμαί-

ων, οἱ πάντ' ἐμπειρία καὶ τάξει κατορθοῦμεν, ἀλλὰ

30 βαρβαρικόν, καὶ ᾧ μάλιστα Ἰουδαῖοι κρατοῦνται. 〈46〉

χρῆ τοίνυν ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν ἀρετὴν ἀναδραμεῖν καὶ

θυμοῦσθαι μᾶλλον ἢ προσάθυμειν τῷ παρ' ἀξίαν πταίσματι. <47> τὴν δ' ἀρίστην ἕκαστος ἐκ τῆς ἰδίας χειρὸς ἐπιζητείτω παραμυθίαν· οὕτω γὰρ τοῖς ἀπολλωλόσι τιμωρήσεσθε καὶ τοὺς ἀνελόντας ἀμυνεῖσθε. <48> πειράσομαι δ' ἐγώ, καθάπερ νῦν, ἐπὶ πάσης μάχης 5 προάγειν θ' ὑμῶν εἰς τοὺς πολεμίους καὶ τελευταῖος ἀποχωρεῖν.'

7 <49> ὃ μὲν οὖν τοιαῦτα λέγων τὴν στρατιὰν ἀνελάμβανε, τοῖς δὲ Γαμαλεῦσι πρὸς ὀλίγον μὲν θαρροῦσαι τῷ κατορθώματι παρέστη παραλόγως τε συμβάντι 10 καὶ μεγάλως, <50> λογιζόμενοι δ' ὕστερον ἀφηρηῆσθαι σφᾶς αὐτοὺς καὶ δεξιᾶς ἐλπίδα, τό τε μὴ δύνασθαι διαφεύγειν ἐννοοῦντες (ἤδη γὰρ ἐπέλιπε τάπιτήδεια), δεινῶς ἠθύμουν καὶ ταῖς ψυχαῖς ἀναπεπτώκεσαν. <51> οὐ μὴν εἰς τὸ δυνατὸν ἠμέλουν σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ 15 τὰ παραρρηχθέντα τοῦ τείχους οἱ γενναιότατοι καὶ τὰ μένοντα περισχόντες ἐφύλαττον οἱ λοιποί. <52> τῶν δὲ Ῥωμαίων ἐπιχωννύτων τὰ χῶματα καὶ πάλιν πειρωμένων εἰσβολῆς, οἱ πολλοὶ διεδίδρασκον ἐκ τῆς πόλεως κατὰ τε δυσβάτων φαράγγων, ἧπερ οὐκ ἔκειντο 20 φυλακαί, καὶ διὰ τῶν ὑπονόμων. <53> ὅσοι γε μὴν δέει τοῦ ληφθῆναι παρέμενον, ἐνδεία διεφθείροντο. πανταχόθεν γὰρ τροφή τοῖς μάχεσθαι δυναμένοις συνηθροίζετο.

8 <54> καὶ οἱ μὲν ἐν τοιούτοις πάθεσι διεκαρτέρουν, 25 Ἰεσπασιανὸς δὲ πάρεργον ἐποιεῖτο τῆς πολιορκίας τοὺς τὸ Ἰταβύριον κατειληφότας ὄρος, ὃ ἐστὶ τοῦ μεγάλου πεδίου καὶ Σκυθοπόλεως μέσον· <55> οὗ τὸ μὲν ὕψος ἐπὶ τριάκοντα σταδίους ἀνίσχει, μόλις προσβατὸν κατὰ τὸ προσάρακτιον κλίμα, πεδίον δ' ἐστὶν ἢ κορυφή στα- 30 δίων ἕξ καὶ εἴκοσι, πᾶν τετειχισμένον. <56> ἠγειρε

δὲ τοσοῦτον ὄντα τὸν περίβολον ὁ Ἰώσηπος ἐν τετρα-
 ράκονθ' ἡμέραις, τῇ τ' ἄλλῃ χορηγούμενος ὕλη κά-
 τωθεν καὶ ὕδατι· καὶ γὰρ τοῖς ἐποίκοις μόνον ἦν
 ὄμβριον. <57> πολλοῦ οὖν πλήθους ἐπὶ τούτου συν-
 5 ειλεγμένου, Ἐσπασιανὸς Πλάκιδον σὺν ἰππεῦσιν ἑξα-
 κοσίοις πέμπει. <58> τούτῳ τὸ μὲν προσβαίνειν ἀμή-
 χανον ἦν, ἐλπίδι δὲ δεξιῶν καὶ παρακλήσεως πρὸς
 εἰρήνην τοὺς πολλοὺς προυκαλεῖτο. <59> κατῆσαν δ'
 ἀντεπιβουλευόντες· ὃ τε γὰρ Πλάκιδος ὠμίλει προά-
 10 τερον, σπουδάζων αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ λαβεῖν, κάκει-
 νοι κατῆσαν ὡς πειθόμενοι δῆθεν, ἵν' ἀφυλάκτῳ
 προσπέσωσιν. <60> ἐνῖκα μέντοι τὸ Πλακίδου παν-
 οῦργον· ἀρξαμένων γὰρ τῶν Ἰουδαίων μάχης φυγὴν
 ὑποκρίνεται, καὶ διώκοντας ἐλκύσας ἐπὶ πολὺ τοῦ πε-
 5 δίου τοὺς ἰππεῖς ἐπιστρέφει, τρεψάμενός τε πλείστους
 μὲν αὐτῶν ἀναιρεῖ, τὸ δὲ λοιπὸν πλήθος ὑποτεμόμε-
 νος εἶργει τῆς ἀνόδου. <61> καὶ οἱ μὲν τὸ Ἰταβύ-
 ριον καταλιπόντες ἐπὶ Ἱεροσολύμων ἔφηνγον, οἱ δ'
 ἐπιχώριοι πίστεις λαβόντες (ἐπιλελοίπει δ' αὐτοὺς
 0 τὸ ὕδωρ) τό τ' ὕρος καὶ σφᾶς αὐτοὺς Πλακίδῳ παρέ-
 δοσαν.

<62> τῶν δ' ἐπὶ τῆς Γαμάλας οἱ παραβολώτεροι 9
 μὲν φεύγοντες διελάνθανον. <63> οἱ δ' ἀσθενεῖς
 διεφθείροντο λιμῶ, τὸ μάχιμον δ' ἀντεῖχε τῇ πολιορ-
 5 κίᾳ, μέχρι, δευτέρῳ καὶ εἰκάδι μηνὸς Ἱπερβερεταίου,
 τρεῖς τῶν ἀπὸ τοῦ πέμπτου καὶ δεκάτου τάγματος
 στρατιῶται περὶ τὴν ἐωθινὴν φυλακὴν ὑποδύντες τὸν
 προύχοντα κατὰ τούτους πύργον ὑπορύττουσιν ἡσυχῇ.
 <64> τοῖς δ' ὑπὲρ αὐτοῦ φύλαξιν οὔτε προσιόντων
 αἰσθησις (νῦξ γὰρ ἦν) οὔτε προσελθόντων ἐγένετο.
 οἱ δὲ στρατιῶται φειδόμενοι τοῦ ψόφου πέντε τοὺς

κραταιοτάτους ἐκκυλίσαντες τῶν λίθων ἀποπηδῶσι·
 <65> κατηρείπετο δ' ὁ πύργος ἐξαίφνης μετὰ μεγί-
 στου ψόφου. καὶ συγκατακρημνίζονται μὲν οἱ φύλακες
 αὐτῶ, θορυβηθέντες δ' οἱ κατὰ τὰς ἄλλας φυλακὰς
 ἔφρουρον. <66> καὶ πολλοὺς διεκπαίειν τολμῶντας οἱ 5
 Ῥωμαῖοι διέφθειραν, ἐν οἷς καὶ Ἰώσηπόν τις ὑπὲρ
 τὸ παρερορηγμένον τοῦ τείχους ἐκδιδράσκοντα βαλὼν
 ἀναιρεῖ. <67> τῶν δ' ἀνὰ τὴν πόλιν διασεισθέντων
 ὑπὸ τοῦ ψόφου διαδρομὴ τ' ἦν καὶ πτόα πολλή, κα-
 θάπερ εἰσπεπαικῶτων πάντων τῶν πολεμίων· <68> ἔνθα 10
 καὶ Χάρης κατακείμενος καὶ νοσηλευόμενος ἐκλείπει,
 πολὺ τοῦ δέους συνεργήσαντος εἰς θάνατον τῆ νόσῳ.
 <69> Ῥωμαῖοί γε μὴν μεμνημένοι τοῦ προτέρου πταίσι-
 ματος οὐκ εἰσέβαλον ἕως τρίτης καὶ εἰκάδος τοῦ προ-
 ειρηγμένου μηνός. 15

10 <70> Τίτος δ' (ἤδη γὰρ παρῆν) ὀργῇ τῆς πληγῆς
 ἦν παρ' αὐτὸν ἐπλήγησαν ἀπόντα Ῥωμαῖοι, τῶν ἱπ-
 πέων ἐπιλέξας διακοσίους, πρὸς οἷς καὶ πεζοὺς, εἰσέρ-
 χεται εἰς τὴν πόλιν ἡσυχῇ. <71> καὶ παρελθόντος οἱ
 μὲν φύλακες αἰσθόμενοι μετὰ βοῆς ἐχώρουν ἐπὶ τὰ 20
 ὄπλα, δήλης δὲ τῆς εἰσβολῆς ταχέως καὶ τοῖς εἴσω
 γενομένης οἱ μὲν ἀρπάζοντες τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖ-
 κας ἐπισυρόμενοι πρὸς τὴν ἄκραν ἀνέφρουρον μετὰ
 κωκυτοῦ καὶ βοῆς, οἱ δὲ τὸν Τίτον ὑπαντιάζοντες
 ἀδιαλείπτως ἔπιπτον. <72> ὅσοι δ' ἀπεκωλύθησαν 25
 ἐπὶ τὴν κορυφὴν ἀναδραμεῖν, ὑπ' ἀμηχανίας εἰς τὰς
 τῶν Ῥωμαίων φρουρὰς ἐξέπιπτον. ἄπειρος δ' ἦν παν-
 ταχοῦ φονευομένων ὁ στόνος, καὶ τὸ αἷμα πᾶσαν ἐπέ-
 κλυζε τὴν πόλιν κατὰ πρανοῦς χεόμενον. <73> πρὸς
 δὲ τοὺς ἀναφεύγοντας εἰς τὴν ἄκραν ἐπεβοήθει Ὀεσ- 30
 πασιανός, πᾶσαν εἰσαγαγὼν τὴν δύναμιν. <74> ἦν

δ' ἢ τε κορυφή πάντοθεν πετρώδης καὶ δύσβατος, εἰς
 ἄπειρον ὕψος ἐπηρμένη, καὶ πανταχόθεν τοῦ πλήθους
 κατέγεμε, περιειλημμένη κρηνοῖς, κατέτεμνόν τ' <75>
 ἐνταῦθα τοὺς προσβαίνοντας οἱ Ἰουδαῖοι, τοὺς τ' ἄλ-
 5 λους βέλεσι καὶ πέτρας κατακυλινδοῦντες ἐκάκουν,
 <76> αὐτοὶ δὲ δι' ὕψος ἦσαν δυσέφικτοι βέλεσι. γίννε-
 ται δὲ πρὸς ἀπώλειαν αὐτῶν ἄντικρος θύελλα δαιμό-
 νιος, ἢ τὰ μὲν Ῥωμαίων ἔφερεν εἰς αὐτοὺς βέλη, τὰ
 δ' αὐτῶν ἀνέστρεφε καὶ πλάγια παρέσυρεν. <77> οὔτε
 10 δὲ τοῖς ἀποκρήμνοις ἐφίστασθαι διὰ τὴν βίαν ἐδύ-
 ναντο τοῦ πνεύματος, μηδὲν ἐδραῖον ἔχοντες, οὔτε
 τοὺς προσβαίνοντας καθορᾶν. <78> ἐπαναβαίνουσι δὲ
 Ῥωμαῖοι, καὶ περισχόντες οὓς μὲν ἀμυνομένους ἔφθα-
 νον, οὓς δὲ χεῖρας προϊσχοντας. ἐτόνου δὲ τὸν θυ-
 15 μὸν αὐτοῖς ἐπὶ πάντας ἢ μνήμη τῶν ἐπὶ τῆς πρώτης
 εἰσβολῆς ἀπολωλότων. <79> ἀπογιγνώσκοντες δὲ τὴν
 σωτηρίαν, πανταχόθεν οἱ πολλοὶ περισχόμενοι τέκνα
 καὶ γυναῖκας ἑαυτοὺς κατεκρήμνιζον εἰς τὴν φάραγγα.
 βαθυτάτη δ' αὕτη κατὰ τὴν ἄκραν ὑπορώρυκτο. <80>
 20 συνέβη δὲ τὴν Ῥωμαίων ὀργὴν τῆς εἰς αὐτοὺς ἀπο-
 νοίας τῶν ἀλόπτων πραοτέραν φανῆναι. τετρακισχίλιοι
 μὲν γ' ὑπὸ τούτων ἐσφάγησαν, <81> οἱ δὲ ῥίψαντες
 ἑαυτοὺς ὑπὲρ πεντακισχιλίουσ ἐυρέθησαν. διεσώθη δὲ
 πλὴν δύο γυναικῶν οὐδεὶς. τῆς Φιλίππου δ' ἦσαν
 25 ἀδελφῆς θυγατέρες αὐται, αὐτὸς δ' ὁ Φίλιππος Ἰακίμου
 τινὸς ἀνδρὸς ἐπισήμου, στραταρχήσαντος Ἀγρίππα τῷ
 βασιλεῖ. <82> διεσώθησαν δὲ τὰς παρὰ τὴν ἄλωσιν
 ὀργὰς Ῥωμαίων λαθοῦσαι. οὐδὲ γὰρ νηπίων ἐφεί-
 δοντο, πολλὰ δ' ἐκάστοθ' ἀρπάζοντες ἐσφενδόνων ἀπὸ
 30 τῆς ἄκρας.

<83> Γάμαλα μὲν οὖν οὕτως ἐάλω τρίτη καὶ εἰκάδι

μηνὸς Ὑπερβερεταίου, τῆς ἀποστάσεως ἀρξαμένης Γορ-
 2 πιαίου μηνὸς τετάρτη καὶ εἰκάδι. <84> μόνη δὲ Γίσ-
 χαλα πολίχνη τῆς Γαλιλαίας ἀχείρωτος κατελείπετο,
 τοῦ μὲν πλήθους εἰρηνικὰ φρονοῦντος (καὶ γὰρ ἦσαν
 τὸ πλεόν γεωργοὶ καὶ ταῖς ἀπὸ τῶν καρπῶν ἐλπίσιν 5
 ἀεὶ προσανέχοντες), παρεισεφθαρμένον δ' αὐτοῖς οὐκ
 ὀλίγου ληστρικοῦ τάγματος, ᾧ τινες καὶ τοῦ πολιτι-
 κοῦ συνενόσουν. <85> ἐνήγε δὲ τούτους εἰς τὴν ἀπό-
 στασιν καὶ συνεκρότει Λευίου τινὸς υἱὸς Ἰωάννης,
 γόης ἀνῆρ καὶ ποικιλώτατος τὸ ἦθος, πρόχειρος μὲν 10
 ἐλπίσαι μεγάλα, δεινὸς δὲ τῶν ἐλπισθέντων περιγε-
 νέσθαι, παντὶ τ' ὦν δῆλος ἀγαπῶν τὸν πόλεμον εἰς
 δυναστείας ἐπίθεσιν. <86> ὑπὸ τούτῳ τὸ στασιῶδες
 ἐν τοῖς Γισχάλοις ἐτέτακτο, δι' οὓς τυχὸν καὶ πρεσ-
 βευσάμενον περὶ παραδόσεως τὸ δημοτικὸν ἐν πολέμου 15
 μοίρᾳ τὴν Ῥωμαίων ἔφοδον ἐξεδέχετο. <87> Ὀεσπα-
 σιανὸς δ' ἐπὶ μὲν τούτους Τίτον ἐκπέμπει σὺν χιλίοις
 ἰππεῦσι, τὸ δέκατον δὲ τάγμα ἀπαίρει εἰς Σκυθόπο-
 λιν. <88> αὐτὸς δὲ σὺν δυσὶ τοῖς λοιποῖς ἐπανῆλθεν
 εἰς Καισάρειαν, τοῦ τε συνεχοῦς καμάτου διδοῦς ἀνά- 20
 παυσιν αὐτοῖς, καὶ δι' εὐθηνίαν τῶν ἐπιτηδείων τὰ
 τε σώματα καὶ τὸ πρόθυμον ὑποθρέψειν οἴομενος
 ἐπὶ τοὺς μέλλοντας ἀγῶνας. <89> οὐ γὰρ ὀλίγον
 ἐαντῷ πόνον ἐώρα περὶ τοῖς Ἱεροσολύμοις λειπό-
 μενον, ἅτε δὴ βασιλείου μὲν οὔσης τῆς πόλεως καὶ 25
 προανεχούσης ὅλου τοῦ ἔθνους, συρρεόντων δ' εἰς
 αὐτὴν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου διαδιδρασκόντων, <90>
 τό γε μὴν φύσει τ' ὄχυρόν αὐτῆς, καὶ διὰ κατα-
 σκευὴν τειχῶν, ἀγωνίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐνεποιεῖ·
 τὰ δὲ φρονήματα τῶν ἀνδρῶν καὶ τὰς τόλμας δυσμε- 30
 ταχειρίστους καὶ δίχα τειχῶν ὑπελάμβανε. <91> διὸ

δὴ τοὺς στρατιώτας καθάπερ ἀθλητὰς προήσκει τῶν ἀγῶνων.

<92> Τίτῳ δὲ προσιππασαμένῳ τοῖς Γισχάλοις εὐ- 2
 πετὲς μὲν ἦν ἐξ ἐφόδου τὴν πόλιν ἐλεῖν· εἰδὼς δ', εἰ
 5 βία ληφθεῖη, διαφθαρησόμενον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν
 ἀνέδην τὸ πλῆθος (ἦν δ' αὐτῷ κόρος ἤδη φόνων, καὶ
 δι' οἴκτου τὸ πλεον ἀκρίτως συναπολλύμενον τοῖς αἰ-
 τίοις τὸ μὴ αἷτιον), ἐβούλετο μᾶλλον ὁμολογίαις πα-
 ραστήσασθαι τὴν πόλιν. <93> καὶ δὴ τοῦ τείχους
 10 ἀνδρῶν καταγέμοντος, οἱ τὸ πλεον ἦσαν ἐκ τοῦ διε-
 φθαριμένου τάγματος, θαυμάζειν ἔφη πρὸς αὐτοὺς τίνι
 πεποιθότες, πάσης ἐαλωκνίας πόλεως, μόνοι τὰ Ῥω-
 μαίων ὄπλα μένουσιν, <94> ἑωρακότες μὲν ὀχυρωτέρας
 15 πολλῶ πόλεις ὑπὸ μίαν προσβολὴν κατεστραμμένας,
 ἐν ἀσφαλεῖ δὲ τῶν ἰδίων κτημάτων ἀπολαύοντας ὅσοι
 ταῖς Ῥωμαίων δεξιαῖς ἐπίστευσαν, ἄς καὶ νῦν προτει-
 νειν αὐτοῖς, μηδὲν μνησικακῶν τῆς ἀνθαδείας. <95>
 εἶναι γὰρ συγγνωστὸν ἐλευθερίας ἐλπίδα, μηκέτι μέν-
 τοι τὴν ἐν τοῖς ἀδυνάτοις ἐπιμονήν. <96> εἰ γὰρ οὐ
 20 πεισθήσονται λόγοις φιλανθρώποις καὶ δεξιαῖς πίστεως,
 πειράσειν αὐτοὺς ἀφειδῆ τὰ ὄπλα, καὶ ὅσον οὐπω
 γνώσεσθαι παιδιᾶν ἐσόμενον τοῖς Ῥωμαίων μηχανήμασι
 τὸ τεῖχος, ᾧ πεποιθότες ἐπιδείκνυνται μόνοι Γαλι-
 λαίων ὅτι εἰσὶν ἀνθάδεις αἰχμάλωτοι.

25 <97> πρὸς ταῦτα τῶν μὲν δημοτικῶν οὐ μόνον 3
 οὐκ ἀποκρίνεσθαι τινι μετῆν, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ τὸ τεῖχος
 ἀναβῆναι· προδιείληπτο γὰρ ἅπαν τοῖς ληστρικοῖς, καὶ
 φύλακες τῶν πυλῶν ἦσαν, ὡς μή τινες ἢ προσέλθοιεν
 ἐπὶ τὰς σπονδὰς ἢ δέξαιντό τινας τῶν ἱππέων εἰς τὴν
 30 πόλιν. <98> ὁ δὲ Ἰωάννης αὐτός τ' ἀγαπᾶν ἔφη τὰς
 προκλήσεις καὶ τοὺς ἀπειθοῦντας ἢ πείσειν ἢ συνα-

ναγκάσειν, <99> δεῖν μέντοι τὴν ἡμέραν αὐτὸν ἐκεί-
 νην (ἑβδομᾶς γὰρ ἦν) χαρίσασθαι τῷ τῶν Ἰουδαίων
 νόμῳ, καθ' ἣν ὥσπερ ὄπλα κινεῖν αὐτοῖς, οὕτω καὶ
 τὸ συντίθεσθαι περὶ εἰρήνης ἀθέμιτον. <100> οὐκ
 ἄγνοεῖν δ' οὐδὲ Ῥωμαίους ὡς ἀργὴ πάντων αὐτοῖς 5
 ἔστιν ἡ τῆς ἑβδομάδος περίοδος. ἐν δὲ τῷ παραβαί-
 νειν αὐτὴν οὐχ ἤττον ἀσεβεῖν τῶν βιασθέντων τὸν
 βιασάμενον. φέρειν δ' ἐκείνῳ μὲν οὐδεμίαν βλάβην
 τὰ τῆς ὑπερθέσεως <101> (τί γὰρ ἂν τις ἐν νυκτὶ
 βουλευσάιτο δρασμοῦ πλέον, ἔξον περιστρατοπεδεύ- 10
 σαντα παραφυλάξαι), <102> μέγα δὲ κέρδος αὐτοῖς τὸ
 μηδὲν παραβῆναι τῶν πατρίων ἐθῶν. πρόπειν δὲ τῷ
 παρὰ προσδοκίαν εἰρήνην χαριζομένῳ τοῖς σωζομένοις
 τηρεῖν καὶ τοὺς νόμους. <103> τοιούτοις ἐσοφίζετο
 τὸν Τίτον, οὐ τοσοῦτον τῆς ἑβδομάδος στοχαζόμενος 15
 ὅσον τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας· ἐδεδοίκει δ' ἐγκαταλη-
 φθῆναι παραχρῆμα τῆς πόλεως ἀλούσης, ἐν νυκτὶ καὶ
 φυγῇ τὰς ἐλπίδας ἔχων τοῦ βίου. <104> θεοῦ δ' ἦν
 ἔργον ἄρα, τοῦ σώζοντος τὸν Ἰωάννην ἐπὶ τῷ τῶν
 Ἱεροσολύμων ὀλέθρῳ, τὸ μὴ μόνον πεισθῆναι Τίτον 20
 τῇ σκῆψει τῆς ὑπερθέσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως πορ-
 ρωτέρῳ στρατοπεδεύσασθαι πρὸς Κυδυσοῖς. <105>
 μεσόγειος δ' ἔστι Τυρίων κώμη καρτερά, διὰ μίσους
 αἰὶ καὶ πολέμου Γαλιλαίοις, ἔχουσα πλῆθος τ' οἰκη-
 τῶν καὶ τὴν ὀχυρότητα τῆς πρὸς τὸ ἔθνος διαφορᾶς 25
 ἐφόδιον.

4 <106> νυκτὸς δ' ὁ Ἰωάννης ὡς οὐδεμίαν περὶ τῆ
 πόλει Ῥωμαίων ἑώρα φυλακὴν, τὸν καιρὸν ἀρπασά-
 μενος, οὐ μόνον τοὺς περὶ αὐτὸν ὀπλίτας ἀλλὰ καὶ
 τῶν ἀργοτέρων συχνοὺς ἅμα ταῖς γενεαῖς ἀναλαβῶν, 30
 ἐπὶ Ἱεροσολύμων ἔφευγε. <107> μέχρι μὲν οὖν εἴκοσι

σταδίων οἷόν τ' ἦν συνεξαγαγεῖν γυναικῶν καὶ παιδίων ὄχλον ἀνθρώπων κατασπερχομένῳ τοῖς ὑπὲρ αἰχμαλωσίας καὶ τοῦ ζῆν φόβοις· περαιτέρω δὲ προκόπτοντος ἀπελείποντο, καὶ δειναὶ τῶν ἐωμένων ἦσαν ὀλοφύρσεις. <108> ὅσον γὰρ ἕκαστος τῶν οἰκείων ἐγίγνετο πορρωτέρω, τοσοῦτον ἐγγὺς ὑπελάμβανεν εἶναι τῶν πολεμίων. παρεῖναι τ' ἤδη τοὺς αἰχμαλωτιουμένους δοκοῦντες ἐπτόητο, καὶ πρὸς τὸν ἀλλήλων ἐκ τοῦ δρόμου ψόφον ἐπεστρέφοντο, καθάπερ ἤδη παρόντων οὓς ἔφευγον. <109> ἀνοδίας τ' ἐνέπιπτον οἱ πολλοί, καὶ περὶ τὴν λεωφόρον ἢ τῶν φθανόντων ἕρις συνέτριβε τοὺς πολλούς. <110> οἰκτρὸς δὲ γυναικῶν καὶ παιδίων ὄλεθρος ἦν, καὶ τινες πρὸς ἀνακλήσεις ἀνδρῶν τε καὶ συγγενῶν ἐθάρρησαν, μετὰ κωκυτῶν ἰκετεύουσαι περιμένειν. <111> ἀλλ' ἐνίκα τὸ Ἰωάννου παρακέλευμα, σῶζειν ἑαυτοὺς ἐμβοῶντος, καὶ καταφεύγειν ἔνθα καὶ περὶ τῶν ἀπολειπομένων ἀμνησθῆναι Ῥωμαίους, ἂν ἀρπαγῶσι.

<112> τὸ μὲν οὖν τῶν διαδιδρασκόντων πλήθος ὡς ἕκαστος ἰσχύος εἶχεν ἢ τάχους ἐσκέδαστο, Τίτος δὲ μεθ' ἡμέραν ἐπὶ τὰς συνθήκας πρὸς τὸ τεῖχος παρήν. <113> ἀνοίγει δ' αὐτῷ τὰς πύλας ὁ δῆμος, καὶ μετὰ τῶν γενεῶν προελθόντες ἀνευφήμουν ὡς εὐεργέτην καὶ φρουρᾶς ἐλευθερώσαντα τὴν πόλιν. <114> ἐδήλουν γὰρ ἅμα τὴν τοῦ Ἰωάννου φυγὴν, καὶ παρῆκάλουν φείσασθαί τ' αὐτῶν καὶ παρελθόντα τοὺς ὑπολειπομένους τῶν νεωτεριζόντων κολάσαι. <115> ὁ δὲ τὰς δεήσεις τοῦ δήμου ἐν δευτέρῳ θέμενος, μοῖραν ἔπεμπε τῶν ἰπέων Ἰωάννην διώξουσιν, οἱ τὸν μὲν οὐ καταλαμβάνουσιν (ἔφθη γὰρ εἰς Ἱεροσόλυμα διαφυγών), τῶν δὲ συναπαράντων ἀποκτείνουσι μὲν εἰς

ἑξακισχιλίους, γυναῖα δὲ καὶ παῖδια τρισχιλίων ὀλίγον ἀποδέοντα περιελάσαντες ἀνήγαγον. <116> ὁ δὲ Τίτος ἤχθετο μὲν ἐπὶ τῷ μὴ παραχρῆμα τιμωρήσασθαι τὸν Ἰωάννην τῆς ἀπάτης· ἱκανὸν δ' ἀστοχήσαντι τῷ θυμῷ παραμύθιον ἔχων τὸ πλῆθος τῶν αἰχμαλώτων καὶ τοὺς διεφθαρμένους, εἰσῆει τ' ἀνευφημούμενος εἰς τὴν πόλιν, <117> καὶ τοῖς στρατιώταις ὀλίγον τοῦ τείχους παρασπάσαι κελεύσας νόμῳ καταλήψεως, ἀπειλαῖς μᾶλλον ἢ κολάσει τοὺς ταράττοντας τὴν πόλιν ἀνέστελλε· <118> πολλοὺς γὰρ ἂν διὰ τὰ οἰκεία μίσση καὶ διαφορὰς ἰδίας ἐνδείξασθαι τοὺς ἀναιτίους, εἰ διακρίνοι τοὺς τιμωρίας ἀξιούς. ἄμεινον δ' εἶναι μετέωρον φόβῳ τὸν αἴτιον καταλιπεῖν ἢ τινα τῶν οὐκ ἀξίων αὐτῷ συνανελεῖν· <119> τὸν μὲν γὰρ ἴσως κἂν σωφρονῆσαι δεῖε κολάσεως, τὴν ἐπὶ τοῖς παρωχηκόσι συγγνώμην αἰδούμενον, ἀδιόρθωτον δὲ τὴν ἐπὶ τοῖς παραναλωθεῖσι τιμωρίαν εἶναι. <120> φρουρᾷ μέντοι τὴν πόλιν ἠσφαλίσατο, δι' ἧς τοὺς τε νεωτερίζοντας ἐφέξειν καὶ τοὺς εἰρηνικὰ φρονοῦντας θαρραλεωτέρους καταλείψειν ἔμελλε.

<121> Γαλιλαία μὲν οὖν οὕτως ἐάλω πᾶσα, πολλοῖς ἰδρωσι προγυμνάσασα Ῥωμαίους ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα, πρὸς δὲ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἰωάννου ὁ πᾶς δῆμος ἐξεκέχυτο, καὶ περὶ ἕκαστον τῶν συμπεφευγόντων μυρῖος ὄμιλος συνηθροισμένος τὰς ἕξωθεν συμφορὰς ἀνεπνυθάνετο. <122> τῶν δὲ τὸ μὲν ἄσθμα θερμοῦν ἔτι κοπτόμενον ἐδήλου τὴν ἀνάγκην, ἠλαζονεύοντο δὲ κἂν κακοῖς, οὐ πεφευγῆναι τοὺς Ῥωμαίους φάσκοντες, ἀλλ' ἠκριν πολεμήσοντες αὐτοὺς ἐξ ἀσφαλοῦς· <123> ἀλογίστων γὰρ εἶναι καὶ ἀχρήστων παραβόλως προκινδυνεύειν περὶ Γίσχαλα καὶ πολίχνας ἀσθενεῖς, δέον

τὰ ὄπλα καὶ τὰς ἀκμὰς ταμιεύεσθαι τῇ μητροπόλει
καὶ συμφυλάττειν. <124> ἔνθα δὴ παρεδήλουν τὴν
ἄλωσιν τῶν Γισχάλων, καὶ τὴν λεγομένην εὐσχημόνως
ὑποχώρησιν αὐτῶν οἱ πολλοὶ δρασμὸν ἐνενόουν. <125>
5 ὡς μέντοι τὰ περὶ τοὺς αἰχμαλωτισθέντας ἠκούσθη,
σύγχυσις οὐ μετρία κατέσχε τὸν δῆμον, καὶ μεγάλα
τῆς ἑαυτῶν ἀλώσεως συνελογίζοντο τὰ τεκμήρια. <126>
'Ιωάννης δ' ἐπὶ μὲν τοῖς καταληφθεῖσιν ἦττον ἠρου-
θρία, περιῶν δ' ἐκάστους ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐνήγε ταῖς
10 ἑλπίσι, τὰ μὲν Ῥωμαίων ἀσθενῆ κατασκευάζων, τὴν
δ' οἰκείαν δύναμιν ἐξαίρων, <127> καὶ κατειρωνευό-
μενος τῆς τῶν ἀπείρων ἀγνοίας, ὡς οὐδ' ἂν πτερὰ
λαβόντες ὑπερβαῖέν ποτε Ῥωμαῖοι τὸ Ἱεροσολύμων
τεῖχος, οἱ περὶ ταῖς τῶν Γαλιλαίων κώμαις κακοπα-
15 θοῦντες καὶ πρὸς τοῖς ἐκεῖ τείχεσι κατατρίψαντες τὰς
μηχανάς.

<128> τούτοις τὸ πολὺ μὲν τῶν νέων προσδιεφθει- 2
ροτο καὶ πρὸς [μὲν] τὸν πόλεμον ἦστο, τῶν δὲ σωφρο-
νούντων καὶ γηραιῶν οὐκ ἦν ὅστις οὐ τὰ μέλλοντα
20 προορώμενος ὡς ἤδη τῆς πόλεως οἰχομένης ἐπένθει.
<129> ὁ μὲν οὖν δῆμος ἦν ἐν τοιαύτῃ συγχύσει. προ-
διέστη δὲ τὸ κατὰ τὴν χώραν πλῆθος τῆς ἐν Ἱεροσο-
λύμοις στάσεως. <130> ὁ μὲν γὰρ Τίτος ἀπὸ Γισχά-
λων εἰς Καισάρειαν, Ὑεσπασιανὸς δὲ ἀπὸ Καισαρείας
25 εἰς Ἰάμνειαν καὶ Ἄζωτον ἀφικόμενος παρίσταται τ'
αὐτὰς καὶ φρουροὺς ἐγκαταστήσας ὑπέστρεψε, πολὺ
πλῆθος ἐπαγόμενος τῶν ἐπὶ δεξιᾷ προσκεχωρηκότων.
<131> ἐκινεῖτο δ' ἐν ἐκάστῃ πόλει ταραχὴ καὶ πόλε-
μος ἐμφύλιος, ὅσον τ' ἀπὸ Ῥωμαίων ἀνέπνεον, εἰς
30 ἀλλήλους τὰς χεῖρας ἐπέστρεφον. ἦν δὲ τῶν ἐρώντων
τοῦ πολέμου πρὸς τοὺς ἐπιθυμοῦντας εἰρήνης ἕρις

χαλεπή. <132> καὶ πρῶτον μὲν ἐν οἰκίαις ἤπτετο
 τῶν ὁμοουσούντων πάλαι τὸ φιλόνικον, ἔπειτ' ἀφηνιά-
 ζοντες ἀλλήλων οἱ φίλτατοι λαοί, καὶ συνιῶν ἕκαστος
 πρὸς τοὺς ταῦτ' ἀπροαιρουμένους, ἤδη κατὰ πλῆθος
 ἀντετάττοντο. <133> καὶ στάσις μὲν ἦν πανταχοῦ, 5
 τὸ νεωτερίζον δὲ καὶ τῶν ὄπλων ἐπιθυμοῦν ἐπεκράτει
 νεότητι καὶ τόλμῃ γηραιῶν καὶ σωφρόνων. <134> ἐτρέ-
 πουτο δὲ πρῶτον μὲν εἰς ἀρπαγὰς ἕκαστοι τῶν ἐπι-
 χωρίων, ἔπειτα συνταττόμενοι κατὰ λόχους ἐπὶ ληστείαν
 τῶν κατὰ τὴν χώραν, ὡς ὠμότητος καὶ παρανομίας 10
 ἔνεκεν μηδὲν αὐτοῖς Ῥωμαίων τοὺς ὁμοφύλους διαφέ-
 ρειν, καὶ πολὺ τοῖς πορθουμένοις κουφοτέρην δοκεῖν
 3 τὴν ὑπὸ Ῥωμαίοις ἄλωσιν. <135> οἱ φρουροὶ δὲ τῶν
 πόλεων τὰ μὲν ὄκνη τοῦ κακοπαθεῖν, τὰ δὲ μίσει τοῦ
 ἔθνους, οὐδὲν ἢ μικρὰ προσήμνον τοῖς κακουμένοις, 15
 μέχρι κόρυ τῶν κατὰ τὴν χώραν ἀρπαγῶν ἀθροί-
 σθέντες οἱ τῶν πανταχοῦ συνταγμάτων ἀρχιλησταὶ καὶ
 γενόμενοι πονηρίας στίφος εἰς Ἱεροσόλυμα παρεισ-
 φθείρονται, <136> πόλιν ἀστρατήγητον, καὶ πατρίῳ
 μὲν ἔθει πᾶν ἀπαρατηρήτως δεχομένην τὸ ὁμόφυλον, 20
 τότε δ' οἰομένων ἀπάντων τοὺς ἐπείσχεομένους πάν-
 τας ἀπ' εὐνοίας ἤκειν συμμάχους. <137> ὁ δὲ καὶ
 δίχα τῆς στάσεως ὕστερον ἐβάπτισεν τὴν πόλιν· πλῆ-
 θει γὰρ ἀχρήστῳ καὶ ἀργῷ προεξανηλώθη τὰ τοῖς μαχί-
 μοις διαρκεῖν δυνάμενα, καὶ πρὸς τῷ πολέμῳ στάσιν 25
 τ' αὐτοῖς καὶ λιμὸν ἐπικατεσκεύασαν.

4 <138> ἄλλοι τ' ἀπὸ τῆς χώρας λησταὶ παρελθόντες
 εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοὺς ἔνδον προσλαβόντες χαλεπω-
 τέρους, οὐδὲν τι τῶν δεινῶν παρίεσαν. <139> οἳ γ'
 οὐ μόνον ἀρπαγαῖς καὶ λωποδυσίαις τὴν τόλμαν ἐμέ- 30
 τρουν, ἀλλὰ καὶ μέχρι φόνων ἐχώρουν, οὐ νυκτὸς ἢ

λαθραίως, οὐδ' ἐπὶ τοὺς τυχόντας, ἀλλὰ φανερώς καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ τῶν ἐπισημοτάτων καταρχόμενοι. <140> πρῶτον μὲν γὰρ Ἀντίπαν, ἄνδρα τοῦ βασιλικοῦ γένους καὶ τῶν κατὰ τὴν πόλιν δυνατώτατον, ὡς καὶ τοὺς δημοσίους θησαυροὺς πεπιστεῦσθαι, συλλαβόντες εἶρξαν. <141> ἐπὶ τούτῳ Λευίαν τινὰ τῶν ἐπισήμων καὶ Σωφᾶν υἱὸν Ῥαγούηλου (βασιλικὸν δ' ἦν καὶ τούτων τὸ γένος), πρὸς δὲ τοὺς κατὰ τὴν χώραν προύχειν δοκοῦντας. <142> δεινὴ δὲ κατάπληξις εἶχε τὸν δῆμον, καὶ καθάπερ κατειλημμένης τῆς πόλεως πολέμῳ τὴν καθ' αὐτὸν ἕκαστος σωτηρίαν ἠγάπα.

<143> τοῖς δ' οὐκ ἀπέχρη τὰ δεσμὰ τῶν συνειλημμένων, οὐδ' ἀσφαλῆς ᾤοντο μέχρι πολλοῦ δυνατοὺς ἄνδρας οὕτω φυλάττειν. <144> ἱκανοὺς μὲν γὰρ εἶναι καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν πρὸς ἄμυναν οὐκ ὀλιγάνδρους ὄντας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸν δῆμον ἐπαναστήσεσθαι τάχα κινηθέντα πρὸς τὴν παρανομίαν. <145> δόξαν οὖν ἀναιρεῖν αὐτούς, Ἰωάννην τινὰ πέμπουσι τὸν ἐξ αὐτῶν εἰς φόβους προχειρότατον. Δορκάδος οὗτος ἐκαλεῖτο παῖς κατὰ τὴν ἐπιχώριον γλῶττιαν. ᾧ δέκα συνελθόντες εἰς τὴν εἰρκτὴν ξιφῆρεις ἀποσφάττουσι τοὺς συνειλημμένους. <146> παρανομήματι δ' ἐπὶ τηλικούτῳ μεγάλην ἐπεψεύδοντο καὶ πρόφασιν· διαλεχθῆναι γὰρ αὐτοὺς Ῥωμαίοις περὶ παραδόσεως τῶν Ἱεροσολύμων καὶ προδότας ἀνηρημέναι τῆς κοινῆς ἐλευθερίας ἔφασκον, καθ' ὅλου τ' ἐπηλαζονεύοντο τοῖς τολμήμασιν ὡς εὐεργέται καὶ σωτῆρες τῆς πόλεως γεγεννημένοι.

<147> συνέβη δ' εἰς τοσοῦτον τὸν μὲν δῆμον ταπεινότητος καὶ δέους, ἐκείνους δ' ἀπονοίας προελθεῖν, ὡς ἐπ' αὐτοῖς εἶναι καὶ τὰς χειροτονίας τῶν ἀρχιερέων.

- <148> ἄκυρα γοῦν τὰ γένη ποιήσαντες ἐξ ὧν κατὰ
 διαδοχὰς οἱ ἀρχιερεῖς ἀπεδείκνυντο, καθίστασαν ἀσή-
 μους καὶ ἀγεννεῖς, ἵν' ἔχοιεν συνεργοὺς τῶν ἀσεβη-
 μάτων. <149> τοῖς γὰρ παρ' ἀξίαν ἐπιτυχοῦσι τῆς
 ἀνωτάτω τιμῆς ὑπακούειν ἦν ἀνάγκη τοῖς παρασχοῦσι. 5
 <150> συνέκρουον δὲ καὶ τοὺς ἐν τέλει ποικίλαις ἐπι-
 νοίαις καὶ λογοποιίαις, καιρὸν ἑαυτοῖς ἐν ταῖς πρὸς
 ἀλλήλους τῶν κωλύοντων φιλονικίαις ποιούμενοι, μέχρι
 τῶν εἰς ἀνθρώπους ὑπερεμπλησθέντες ἀδικημάτων ἐπὶ
 τὸ θεῖον μετήνεγκαν τὴν ὕβριν καὶ μεμιασμένοις τοῖς 10
 ποσὶ παρήσαν εἰς τὸ ἅγιον.
- 7 <151> ἐπανισταμένου δ' αὐτοῖς ἤδη τοῦ πλήθους
 (ἐνήγε γὰρ ὁ γεραίτατος τῶν ἀρχιερέων Ἄνανος, ἀνὴρ
 σωφρονέστατος, καὶ τάχ' ἂν διασώσας τὴν πόλιν, εἰ
 τὰς τῶν ἐπιβούλων χεῖρας ἐξέφυγεν), οἱ δὲ τὸν νεῶν 15
 τοῦ θεοῦ φρούριον αὐτοῖς καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου
 ταραχῶν ποιοῦνται καταφυγὴν, καὶ τυραννεῖον ἦν αὐ-
 τοῖς τὸ ἅγιον. <152> παρεκίρνατο δὲ τοῖς δεινοῖς
 εἰρωνεία, τὸ τῶν ἐνεργουμένων ἀλγεινότερον. <153>
 ἀποπειρώμενοι γὰρ τῆς τοῦ δήμου καταπλήξεως, καὶ 20
 τὴν αὐτῶν δοκιμάζοντες ἰσχύν, κληρωτοὺς ἐπεχείρησαν
 ποιεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς, οὔσης, ὡς ἔφαμεν, κατὰ γένος
 αὐτῶν τῆς διαδοχῆς. <154> ἦν δὲ πρόσχημα μὲν τῆς
 ἐπιβουλῆς ἔθος ἀρχαῖον, ἐπειδὴ καὶ πάλαι κληρωτὴν
 ἔφασαν εἶναι τὴν ἀρχιερωσύνην, τὸ δ' ἀληθὲς τοῦ 25
 βεβαιοτέρου νόμου κατάλυσις καὶ τέχνη πρὸς δυνα-
- 8 στείαν, τὰς ἀρχὰς δι' αὐτῶν καθισταμένοις. <155>
 καὶ δὴ μεταπεμπόμενοι μίαν τῶν ἀρχιερατικῶν φυλῆν
 (Ἐνιαχείμ καλεῖται), διεκλήρουν ἀρχιερέα. λαγχάνει
 δ' ἀπὸ τύχης ὁ μάλιστα διαδείξας αὐτῶν τὴν παρα- 30
 νομίαν, Φαννίας τις ὄνομα, υἱὸς Σαμουήλου κόμης

Ἐφθας, ἀνὴρ οὐ μόνον οὐκ ἐξ ἀρχιερέων, ἀλλ' οὐδ' ἐπιστάμενος σαφῶς τί ποτ' ἦν ἀρχιερωσύνη δι' ἀγροικίαν. <156> ἀπὸ γοῦν τῆς χώρας αὐτὸν ἄκοντα σύραντες, ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς, ἀλλοτρίῳ κατεκόσμου προ-
 5 σωπαίῳ, τὴν τ' ἐσθῆτα περιτιθέντες τὴν ἱερὰν, καὶ τὸ τί δεῖ ποιεῖν ἐπὶ καιροῦ διδάσκοντες. <157> χλεύη δ' ἦν ἐκείνοις καὶ παιδιὰ τὸ τηλικούτου ἀσέβημα· τοῖς δ' ἄλλοις ἱερεῦσιν, ἐπιθεωμένοις πόρρωθεν παιζόμενον τὸν νόμον, δακρῦειν ἐπήγει, καὶ κατέστενον τὴν
 10 τῶν ἱερῶν τιμῶν κατάλυσιν.

<158> ταύτην τὴν τόλμαν αὐτῶν οὐκ ἤνεγκεν ὁ 9
 δῆμος, ἀλλ' ὥσπερ ἐπὶ τυραννίδος κατάλυσιν ὄρμητο πάντες. <159> καὶ γὰρ οἱ προύχειν δοκοῦντες αὐτῶν, Γωρίων τε υἱὸς Ἰωσήπου καὶ ὁ Γαμαλιήλου
 15 Συμεῶν, παρεκρότου ἐν τε ταῖς ἐκκλησίαις ἀθρόους καὶ κατ' ἰδίαν περιόντες ἕκαστον ἤδη ποτὲ τίσασθαι τοὺς λυμεῶνας τῆς ἐλευθερίας καὶ καθῆραι τῶν μαιφόνων τὸ ἄγιον. <160> οἳ τε δοκιμώτατοι τῶν ἀρχιερέων, Γαμαλᾶ μὲν υἱὸς Ἰησοῦς Ἀνάου δὲ Ἄνανος,
 20 πολλὰ τὸν δῆμον εἰς νωθείαν κατονειδίζοντες ἐν ταῖς συνόδοις ἐπήγειρον τοῖς ζηλωταῖς· <161> τοῦτο γὰρ αὐτοὺς ἐκάλεσαν ὡς ἐπ' ἀγαθοῖς ἐπιτηδεύμασιν, ἀλλ' οὐχὶ ζηλώσαντες τὰ κάκιστα τῶν ἔργων ὑπερβαλλόμενοι. <162> καὶ δὴ συνελθόντος τοῦ πλήθους εἰς 10
 25 ἐκκλησίαν, καὶ πάντων ἀγανακτούντων μὲν ἐπὶ τῇ καταλήψει τῶν ἀγίων ταῖς θ' ἀρπαγαῖς καὶ τοῖς πεφονευμένοις, οὐπω δὲ πρὸς τὴν ἄμυναν ὄρμημένων τῶν δυσεπιχειρήτους, ὅπερ ἦν, τοὺς ζηλωτὰς ὑπολαμβάνειν, καταστὰς ἐν μέσοις ὁ Ἄνανος καὶ πολλάκις εἰς τὸν
 30 ναὸν ἀπιδῶν, ἐμπλήσας τε τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρῶν, <163> ἡ καλὸν γ' εἶπεν ἡν ἐμοὶ τεθνάναι, πρὶν

ἐπιδεῖν τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ τοσοῦτοις ἄγεσι καταγέ-
 μοντα καὶ τὰς ἀβάτους καὶ ἀγίας χώρας ποσὶ μισαιφύ-
 των στενοχωρουμένας. <164> ἀλλὰ περικείμενος τὴν
 ἀρχιερατικὴν ἐσθῆτα, καὶ τὸ τιμιώτατον καλούμενος
 τῶν σεβασμίων ὀνομάτων, ζῶ καὶ φιλοψυχῶ, μηδ' 5
 ὑπὲρ τοῦμοῦ γήρωσ ὑπομένων εὐκλεᾶ θάνατον. εἰ δὲ
 δὴ μόνος εἰμι καὶ καθάπερ ἐν ἐρημίᾳ, τὴν ἐμαντοῦ
 ψυχὴν ἐπιδάσω μόνην ὑπὲρ τοῦ θεοῦ. <165> τί γὰρ
 καὶ δεῖ ζῆν ἐν δήμῳ συμφορῶν ἀναισθητοῦντι, καὶ
 παρ' οἷς ἀπόλωλεν ἢ τῶν ἐν χερσὶ παθῶν ἀντίληψις; 10
 ἀρπαζόμενοι γοῦν ἀνέχεσθε καὶ τυπτόμενοι σιωπάτε,
 καὶ τοῖς φονευομένοις οὐδ' ἐπιστένει τις ἀναφανδόν.
 <166> ὦ τῆς πικρᾶς τυραννίδος. τί δὲ μέφομαι
 τοὺς τυράννους; μὴ γὰρ οὐκ ἐτράφησαν ὑφ' ὑμῶν
 καὶ τῆς ὑμετέρας ἀνεξικακίας; <167> μὴ γὰρ οὐχ ὑμεῖς 15
 περιιδόντες τοὺς πρώτους συνισταμένους (ἔτι δ' ἦσαν
 ὀλίγοι) πλείους ἐποιήσατε τῇ σιωπῇ, καὶ καθοπλιζο-
 μένων ἠρεμοῦντες καθ' ἑαυτῶν ἐπεστρέψατε τὰ ὄπλα,
 <168> δέον τὰς πρώτας αὐτῶν ἐπικόπτειν ὀρμάς, ὅτε
 λοιδορίαις καθήπτουτο τῶν συγγενῶν; ὑμεῖς δ' ἀμελή- 20
 σαντες ἐφ' ἀρπαγὰς παρωξύνετε τοὺς ἀλιτηρίους. καὶ
 πορθομένων οἴκων λόγος ἦν οὐδεὶς· τοιγαροῦν αὐ-
 τοὺς ἠρπαζον τοὺς δεσπότας. καὶ συρομένοις διὰ μέ-
 σης τῆς πόλεως οὐδεὶς ἐπήμυνεν. <169> οἱ δὲ καὶ
 δεσμοῖς ἠκίσαντο τοὺς ὑφ' ὑμῶν προδοθέντας, ἐῶ 25
 λέγειν πόσους καὶ ποταπούς, ἀλλ' ἀκαταιτιάτους, ἀκρί-
 τους. οὐδεὶς ἐβοήθησε τοῖς δεδεμένοις· ἀκόλουθον ἦν
 ἐπιδεῖν τοὺς αὐτοὺς φονευομένους. <170> ἐπέιδομεν
 καὶ τοῦτο, καθάπερ ἐξ ἀγέλης ζῶων ἀλόγων ἐλκομέ-
 νου τοῦ κρατιστεύοντος ἀεὶ θύματος, οὐδὲ φωνὴν τις 30
 ἀφῆκεν, οὐχ ὅπως ἐκίνησε τὴν δεξιάν. <171> φέρετε

δὴ τοίνυν, φέρετε πατούμενα βλέποντες τὰ ἅγια, καὶ
 πάντας ὑποθέντες αὐτοὶ τοῖς ἀνοσίοις τοὺς τῶν τολ-
 μημάτων βαθμοὺς μὴ βαρύνεσθε τὴν ὑπεροχὴν· καὶ
 γὰρ νῦν πάντως ἂν ἐπὶ μείζον προύκοψαν, εἴ τι τῶν
 5 ἀγίων καταλῦσαι μείζον εἶχον. κεκράτῃται μὲν οὖν
 τὸ ὀχυρώτατον τῆς πόλεως <172> (λεγέσθω γὰρ νῦν
 τὸ ἱερὸν ὡς ἄκρα τις ἢ φρούριον)· ἔχοντες δ' ἐπιτε-
 τειχισμένην τυραννίδα τοσαύτην, καὶ τοὺς ἐχθροὺς
 ὑπὲρ κορυφὴν βλέποντες, τί βουλευέσθε καὶ τίσι τὰς
 10 γνώμας προσθάλλετε; <173> Ῥωμαίους ἄρα περιμε-
 νεῖτε, ἵν' ἡμῶν βοηθήσωσι τοῖς ἀγίοις; ἔχει μὲν οὕτω
 τὰ πράγματα τῆ πόλει, καὶ πρὸς τοσοῦτον ἤκομεν
 συμφορῶν, ἵν' ἡμᾶς ἐλεήσωσι καὶ πολέμιοι. <174>
 οὐκ ἔξαναστῆσεσθε, ὧ τλημονέστατοι, καὶ πρὸς τὰς
 15 πληγὰς ἐπιστραφέντες, ὃ κἀπὶ τῶν θηρίων ἔστιν ἰδεῖν,
 τοὺς τύπτοντας ἀμυνεῖσθε; οὐκ ἀναμνησθήσεσθε τῶν
 ἰδίων ἕκαστος συμφορῶν, οὐδ', ἃ πεπόνθατε πρὸ
 ὀφθαλμῶν θέμενοι, τὰς ψυχὰς ἐπ' αὐτοὺς θήξετε πρὸς
 τὴν ἄμυναν; <175> ἀπόλωλεν ἄρα παρ' ὑμῖν τὸ τι-
 20 μιώτατον τῶν παθῶν καὶ φυσικώτατον, ἐλευθερίας
 ἐπιθυμία· φιλόδοιοι δὲ καὶ φιλοδέσποτοι γεγόναμεν,
 ὥσπερ ἐκ προγόνων τὸ ὑποτάττεσθαι παραλαβόντες.
 <176> ἀλλ' ἐκεῖνοί γε πολλοὺς καὶ μεγάλους ὑπὲρ
 τῆς αὐτονομίας πολέμους διήνεγκαν, καὶ οὔτε τῆς
 25 Αἰγυπτίων οὔτε τῆς Μήδων δυναστείας ἠττήθησαν
 ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν τὸ κελευόμενον. <177> καὶ τί
 δεῖ τὰ τῶν προγόνων λέγειν; ἀλλ' ὃ νῦν πρὸς Ῥω-
 μαίους πόλεμος, ἐῷ διελέγχειν πότερον λυσιτελῆς ὢν
 καὶ σύμφορος ἢ τούναντίον, τίνα δ' οὖν ἔχει πρό-
 30 φασιν; οὐ τὴν ἐλευθερίαν; <178> εἶτα τοὺς τῆς οἰ-
 κουμένης δεσπότης μὴ φέροντες τῶν ὁμοφύλων τυράν-

νων ἀνεξόμεθα; <179> καίτοι τὸ μὲν τοῖς ἔξωθεν ὑπα-
 κούειν ἀνενέγκαι τις ἂν εἰς τὴν ἄπαξ ἠττήσασαν τύ-
 χην· τὸ δὲ τοῖς οἰκείοις εἴκειν πονηροῖς ἀγεννῶν ἐστὶ
 καὶ προαιρουμένων. <180> ἐπειδὴ δ' ἄπαξ ἐμνήσθη
 Ῥωμαίων, οὐκ ἀποκρύψομαι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν ὃ με- 5
 ταξὺ τῶν λόγων ἐμπροσθὸν ἐπέστρεψε τὴν διάνοιαν, ὅτι
 καὶν ἀλώμεν ὑπ' ἐκείνοις (ἀπειλὴ δ' ἢ πείρα τοῦ λό-
 γου), χαλεπώτερον οὐδὲν παθεῖν ἔχομεν ὧν ἡμᾶς δια-
 τεθείκασιν οὗτοι. <181> πῶς δ' οὐ θαυμάσιον ἄξιον
 ἐκείνων μὲν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ἀναθήματα βλέπειν, τῶν 10
 δ' ὁμοφύλων τὰ σκῦλα σεσυληκότων καὶ ἀνελότων
 τὴν τῆς μητροπόλεως εὐγένειαν, καὶ πεφονευμένους
 ἄνδρας ὧν ἀπέσχοντ' ἂν κἀκεῖνοι κρατήσαντες· <182>
 καὶ Ῥωμαίους μὲν μηδέποτε ὑπερβῆναι τὸν ὄρον τῶν
 βεβήλων, μηδὲ παραβῆναί τι τῶν ἱερῶν ἐθῶν, πεφρι- 15
 κέναι δὲ πόρρωθεν ὀρῶντας τοὺς τῶν ἀγίων περιβό-
 λους, <183> γεννηθέντας δὲ τινὰς ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ
 καὶ τραφέντας ὑπὸ τοῖς ἡμετέροις ἔθεσι, καὶ Ἰου-
 δαίους καλουμένους, ἐμπεριπατεῖν μέσοις τοῖς ἀγίοις
 θεομας ἔτι τὰς χεῖρας ἐξ ὁμοφύλων ἔχοντας φόνων. 20
 <184> εἴτά τις δέδοικε τὸν ἔξωθεν πόλεμον καὶ τοὺς
 ἐν συγκρίσει πολλῶ τῶν οἰκείων ἡμῖν μετριωτέρους;
 καὶ γὰρ ἂν, εἰ ἐτύμους δεῖ τοῖς πράγμασι τὰς κλήσεις
 ἐφαρμοττεῖν, τάχ' ἂν εὗροι τις Ῥωμαίους μὲν ἡμῖν
 βεβαιωτάς τῶν νόμων, πολεμίους δὲ τοὺς ἔνδον. <185> 25
 ἀλλ' ὅτι μὲν ἐξώλεις οἱ ἐπίβουλοι τῆς ἐλευθερίας, καὶ
 πρὸς ἃ δεδράκασιν οὐκ ἂν τις ἐπινοήσειε δίκην ἀξίαν
 κατ' αὐτῶν, οἴμαι πάντας ἤκειν πεπεισμένους οἰκο-
 θεν, καὶ πρὸ τῶν ἐμῶν λόγων παρωξύνθαι τοῖς ἔργοις
 ἐπ' αὐτοὺς ἃ πεπόνθατε. <186> καταπλήττονται δ' 30
 ἴσως οἱ πολλοὶ τό τε πλήθος αὐτῶν καὶ τὴν τόλμαν,

ἔτι δὲ καὶ τὴν ἐκ τοῦ τόπου πλεονεξίαν. <187> ταῦτα δ' ὥσπερ συνέστη διὰ τὴν ὑμετέραν ἀμέλειαν, καὶ νῦν ἀυξηθήσεται πλέον ὑπερθεμένων· καὶ γὰρ τὸ πλῆθος αὐτοῖς ἐπιτρέφεται καθ' ἡμέραν, παντὸς πονηροῦ πρὸς
 5 τοὺς ὁμοίους αὐτομολοῦντος, <188> καὶ τὴν τόλμαν ἐξάπτει (τὸ) μέχρι νῦν μηδὲν ἐμπόδιον (γενέσθαι), τῷ τε τόπῳ καθύπερθεν ὄντες χρήσονται καὶ μετὰ παρασκευῆς, ἂν ἡμεῖς χρόνον δῶμεν. <189> πιστεύσατε δ' ὡς, ἐὰν προσβαλῶμεν ἐπ' αὐτούς, ἔβονται τῇ συν-
 10 ειδήσει ταπεινότεροι, καὶ τὸ πλεονέκτημα τοῦ ὕψους ὁ λογισμὸς ἀπολεῖ. <190> τάχα τὸ θεῖον ὑβρισμένον ἀναστρέψει κατ' αὐτῶν τὰ βαλλόμενα, καὶ τοῖς σφετέρους διαφθαρήσονται βέλεσιν οἱ δυσσεβεῖς. μόνον ὀφθῶμεν αὐτοῖς, καὶ καταλελύσονται. <191> καλὸν
 5 δέ, κὰν προσῆ τις κίνδυνος, ἀποθνήσκειν πρὸς τοῖς ἰεροῖς πυλῶσι, καὶ τὴν ψυχὴν, εἰ καὶ μὴ πρὸ παιδῶν ἢ γυναικῶν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ θεοῦ καὶ τῶν ἀγίων προέσθαι. <192> προστήσομαι δ' ἐγὼ γνώμη τε καὶ χειρὶ, κοῦτ' ἐπίνοιά τις ὑμῖν λείψει πρὸς ἀσφάλειαν ἐξ ἡμῶν
 0 οὔτε τοῦ σώματος ὕψεσθε φειδόμενον.'

<193> τούτοις ὁ Ἄνανος παρεκρότει τὸ πλῆθος 11
 ἐπὶ τοὺς ζηλωτάς, οὐκ ἀγνοῶν μὲν ὡς εἶεν ἤδη δυσκατάλυτοι πλήθει τε καὶ νεότητι καὶ παραστήματι ψυχῆς, τὸ πλέον δὲ συνειδήσει τῶν εἰργασμένων· οὐ γὰρ ἐν-
 5 δώσειν αὐτοὺς εἰς ἔσχατον συγγνώμην ἐφ' οἷς ἔδρασαν ἐλπίσαντας· <194> ὅμως δὲ πᾶν ὀτιοῦν παθεῖν προηρεῖτο μᾶλλον ἢ περιδεῖν ἐν τοιαύτῃ τὰ πράγματα συγχύσει. <195> τὸ δὲ πλῆθος ἄγειν αὐτοὺς ἐβόα καθ' ὧν παρεκάλει, καὶ προκινδυνεύειν ἕκαστος ἦν
 0 ἐτοιμότητος.

<196> ἐν ὅσῳ δ' ὁ Ἄνανος κατέλεγέ τε καὶ συνέ- 12

ταυτε τοὺς ἐπιτηδεῖους πρὸς μάχην, οἱ ζηλωταὶ πυν-
 θανόμενοι τὴν ἐπιχείρησιν (παροῆσαν γὰρ οἱ ἀγγέλ-
 λοντες αὐτοῖς πάντα τὰ παρὰ τοῦ δήμου) παροξύνου-
 νται, καὶ τοῦ ἱεροῦ προπηδῶντες ἄθροοι τε καὶ κατὰ
 λόχους οὐδενὸς ἐφείδοντο τῶν προστυγχανόντων. 5
 <197> ἀθροίζεται δ' ὑπ' Ἀνάνου ταχέως τὸ δημοτι-
 κόν, πλήθει μὲν ὑπερέχον, ὅπλοις δὲ καὶ τῷ μὴ
 συγκεκροτῆσθαι λειπόμενον τῶν ζηλωτῶν. <198> τὸ
 πρόθυμον δὲ παρ' ἑκατέροις ἀνεπλήρου τὰ λείποντα,
 τῶν μὲν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀνειληφότων ὄργην ἰσχυρο- 10
 τέραν τῶν ὅπλων, τῶν δ' ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τόλμαν παν-
 τὸς πλήθους ὑπερέχουσιν. <199> καὶ οἱ μὲν ἀοίκητον
 ὑπολαμβάνοντες αὐτοῖς τὴν πόλιν, εἰ μὴ τοὺς ληστὰς
 ἐκκόψειαν αὐτῆς, οἱ ζηλωταὶ δ', εἰ μὴ κρατοῖεν, οὐκ
 ἔστιν ἧς τινὸς ὑστερήσειν τιμωρίας. <200> συνερρή- 15
 γνυντο δὲ στρατηγούμενοι τοῖς πάθεσι, τὸ μὲν πρῶ-
 τον κατὰ τὴν πόλιν καὶ πρὸ τοῦ ἱεροῦ λίθοις βάλ-
 λοντες ἀλλήλους, καὶ πόρρωθεν διακοντιζόμενοι, κατὰ
 δὲ τὰς τροπὰς οἱ κρατοῦντες ἐχρῶντο τοῖς ξίφεσι. καὶ
 πολὺς ἦν ἑκατέρων φόνος, τραυματῆται τ' ἐρίγνοντο 20
 συχνοί. <201> καὶ τοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ δήμου διεκό-
 μιζον εἰς τὰς οἰκίας οἱ προσήκοντες, ὁ δὲ βληθεὶς τῶν
 ζηλωτῶν εἰς τὸ ἱερόν ἀνήει, καθαιμάττων τὸ θεῖον
 ἔδαφος· καὶ μόνον ἂν τις εἴποι τὸ ἐκείνων αἷμα μιᾶ-
 ναι τὰ ἄγια. <202> κατὰ μὲν οὖν τὰς συμβολὰς ἐκ- 25
 τρέχοντες ἀεὶ περιῆσαν οἱ ληστρικοί. τεθυμωμένοι δ'
 οἱ δημοτικοὶ καὶ πλείους ἀεὶ γιγνόμενοι, κακίζοντες
 τοὺς ἐνδιδόντας, καὶ μὴ διδόντες τοῖς τρεπομένοις ἀνα-
 χώρησιν οἱ κατόπιν βιαζόμενοι, πᾶν μὲν ἐπιστρέφουσι
 τὸ σφέτερον εἰς τοὺς ἐναντίους, <203> ἀκείνων μη- 30
 κέτ' ἀντεχόντων τῇ βίᾳ, κατὰ μικρὸν δ' ἀναχωρούντων

εἰς τὸ ἱερόν, συνεισπίπτουσιν οἱ περὶ τὸν Ἄνανον.
 <204> τοῖς δὲ κατάπληξις ἐμπίπτει στερομένοις τοῦ
 πρώτου περιβόλου, καὶ καταφυγόντες εἰς τὸ ἐνδοτέρω
 ταχέως ἀποκλείουσι τὰς πύλας. <205> τῷ δ' Ἄνανῳ
 5 προσβάλλειν μὲν οὐκ ἐδόκει τοῖς ἱεροῖς πυλῶσιν, ἄλ-
 λως τε κἀκείνων βαλλόντων ἄνωθεν· ἀθέμιτον δ'
 ἤγειτο, κὰν κρατήσῃ, μὴ προηγγενκὸς εἰσαγαγεῖν τὸ
 πλῆθος. <206> διακληρώσας δ' ἐκ πάντων εἰς ἕξα-
 κισχιλίους ὀπλίτας καθίστησιν ἐπὶ ταῖς στοαῖς φρου-
 10 ρούς. <207> διεδέχοντο δ' ἄλλοι τούτους, καὶ παντὶ
 μὲν ἦν ἀνάγκη παρεῖναι πρὸς τὴν φυλακὴν ἐκ περιό-
 δου, πολλοὶ δὲ τῶν ἐν ἀξιώμασιν ἀφεθέντες ὑπὸ τῶν
 ἄρχειν δοκούντων, μισθούμενοι πενιχροτέρους ἀνθ'
 ἑαυτῶν ἐπὶ τὴν φρουρὰν ἔπεμπον.

15 <208> γίνεταί δὲ τούτοις πᾶσιν ὀλέθρον παραί- 13
 τιος Ἰωάννης, ὃν ἔφαμεν ἀπὸ Γισχάλων διαδραῖναι,
 δολιώτατος ἀνὴρ καὶ δεινὸν ἔρωτα τυραννίδος ἐν τῇ
 ψυχῇ περιφέρων, ὃς πόρρωθεν ἐπεβούλευε τοῖς πρά-
 γμασι. <209> καὶ δὴ τότε τὰ τοῦ δήμου φρουεῖν
 20 ὑποκρινόμενος, συμπεριῆει μὲν τῷ Ἄνανῳ βουλευο-
 μένῳ σὺν τοῖς δυνατοῖς μεθ' ἡμέραν καὶ νύκτωρ
 ἐπιόντι τὰς φυλακάς, διήγγελλε δὲ τὰ πόρροητα τοῖς
 ζηλωταῖς· καὶ πᾶν σκέμμα τοῦ δήμου, πρὶν καλῶς
 βουλευθῆναι, παρὰ τοῖς ἐχθροῖς ἐγιννώσκετο δι' αὐ-
 25 τοῦ. <210> μηχανώμενος δὲ τὸ μὴ δι' ὑποψίας ἐλθεῖν,
 ἀμέτροις ἐχρῆτο ταῖς θεραπαίαις πρὸς τε τὸν Ἄνανον
 καὶ τοὺς τοῦ δήμου προεστῶτας. <211> ἐχώρει δ' εἰς
 τούναντιον αὐτῷ τὸ φιλότιμον· διὰ γὰρ τὰς ἀλόγους
 κολακείας μᾶλλον ὑπωπτεύετο, καὶ τὸ πανταχοῦ παρ-
 30 εῖναι μὴ καλούμενον ἔμφασιν προδοσίας τῶν ἀπορ-
 ρήτων παρεῖχε. <212> συνεώρων μὲν γὰρ αἰσθανομέ-

νους ἅπαντας τοὺς ἐχθροὺς τῶν παρ' αὐτοῖς βουλευ-
 μάτων, πιθανώτερος δ' οὐδεὶς ἦν Ἰωάννου πρὸς ὑπο-
 ψίας τοῦ διαγγέλλειν. <213> ἀποσκευάσασθαι μὲν
 οὖν αὐτὸν οὐκ ἦν ῥάδιον, ὅντα τε δυνατὸν ἐκ πονη-
 ρίας καὶ ἄλλως οὐ τῶν ἀσήμων, ὑπεξωσμένον τε πολ- 5
 λούς τῶν συνεδρευόντων τοῖς ὅλοις· ἐδόκει δ' αὐτὸν
 ὅρκους πιστώσασθαι πρὸς εὐνοίαν. <214> ὤμνυε δ'
 ὁ Ἰωάννης ἐτοιμῶς εὐνοήσειν τε τῷ δήμῳ καὶ μήτε
 βουλήν τινα μήτε πρᾶξιν προδώσειν τοῖς ἐχθροῖς,
 συγκαταλύσειν δὲ τοὺς ἐπιτιθεμένους καὶ χειρὶ καὶ 10
 γνώμῃ. <215> οἱ δὲ περὶ τὸν Ἄνανον πιστεύσαντες
 τοῖς ὅρκους ἤδη χωρὶς ὑπονοίας εἰς τὰς συμβουλίας
 αὐτὸν παρελάμβανον, καὶ δὴ καὶ πρεσβευτὴν εἰσπέμ-
 πουσι πρὸς τοὺς ζηλωτὰς περὶ διαλύσεων· ἦν γὰρ αὐ-
 τοῖς σπουδὴ τὸ παρ' αὐτοὺς μὴ μιᾶναι τὸ ἱερόν, μηδέ 15
 14 τινα τῶν ὁμοφύλων ἐν αὐτῷ πεσεῖν. <216> ὁ δ',
 ὥσπερ τοῖς ζηλωταῖς ὑπὲρ εὐνοίας ὁμόσας καὶ οὐ κατ'
 αὐτῶν, παρελθὼν εἶσω καὶ καταστάς εἰς μέσους πολ-
 λάκις μὲν ἔφη κινδυνεῦσαι δι' αὐτούς, ἵνα μηδὲν
 ἀγνοήσωσι τῶν ἀπορορήτων, ὅσα κατ' αὐτῶν οἱ περὶ 20
 τὸν Ἄνανον ἐβουλεύσαντο· <217> νῦν δὲ τὸν μέγι-
 στον ἀναρρίπτειν κίνδυνον σὺν πᾶσιν αὐτοῖς, εἰ μή
 τις προσγένοιτο βοήθεια δαιμόνιος. <218> οὐ γὰρ
 ἔτι μέλλειν Ἄνανον, ἀλλὰ πείσαντα μὲν τὸν δῆμον
 πεπομφέναι πρέσβεις πρὸς Ἑσπασιανόν, ἵν' ἐλθῶν 25
 κατὰ τάχος παραλάβῃ τὴν πόλιν, ἀγνεῖαν δὲ παρηγ-
 γελκέναι κατ' αὐτῶν φυλάττειν εἰς τὴν ἐξῆς ἡμέραν,
 ἵν' ἢ κατὰ θρησκείαν εἰσελθόντες ἢ καὶ βιασάμενοι
 συμμίξωσιν αὐτοῖς. <219> οὐχ ὁρᾶν δὲ μέχρι τίνος
 ἢ τὴν φρουρὰν οἴσουσιν ἢ παρατάξονται πρὸς τοσοῦ- 30
 τους. προσετίθει δ' ὡς αὐτὸς εἰσπεμφθεῖη, κατὰ θεοῦ

πρόνοιαν, ὡς πρεσβευτῆς ὑπὲρ διαλύσεων· τὸν γὰρ
 Ἄνανον ταύτας αὐτοῖς προτείνειν, ὅπως ἀόπλοις ἐπέλ-
 θῃ. <220> δεῖν οὖν ἢ τῷ λόγῳ τοῦ ζῆν τοὺς φρου-
 ροῦντας ἰκετεύειν, ἢ πορίζεσθαι τινα παρὰ τῶν ἔξωθεν
 5 ἐπικουρίαν. <221> τοὺς δὲ θαλπομένους ἐλπίδι συγ-
 γνώμης εἰ κρατηθεῖεν, ἐπιλελησθαι τῶν ἰδίων τολμη-
 μάτων, ἢ νομίζειν ἅμα τῷ μετανοεῖν τοὺς δεδρακότας
 εὐθέως ὀφείλειν διηλλάχθαι καὶ τοὺς παθόντας. <222>
 ἀλλὰ τῶν μὲν ἀδικησάντων διὰ μίσους πολλάκις γί-
 10 γνεσθαι καὶ τὴν μεταμέλειαν, τοῖς δ' ἀδικηθεῖσι τὰς
 ὀργὰς ἐπ' ἐξουσίας χαλεπωτέρας. <223> ἐφεδρεύειν
 δ' αἰεὶ ἐκείνοις φίλους καὶ συγγενεῖς τῶν ἀπολωλότων,
 καὶ δῆμον τοσοῦτον ὑπὲρ καταλύσεως νόμων καὶ δι-
 καστηρίων τεθυμωμένον, ὅπου κὰν ἧ τι μέρος τὸ
 15 ἔλεοῦν, ὑπὸ πλείονος ἂν αὐτὸ τοῦ διαγανακτοῦντος
 ἀφανισθῆναι.

<224> τοιαῦτα μὲν ἐποίκιλλεν ἀθρόως δεδισσόμε- 4
 νος, καὶ τὴν ἔξωθεν βοήθειαν ἀναφανδὸν μὲν οὐκ
 ἐθάρρει λέγειν, ἠνίττετο δὲ τοὺς Ἰδουμαίους. ἵνα δὲ
 20 καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῶν ζηλωτῶν ἰδίᾳ παροξύνη, τὸν
 Ἄνανον εἰς τ' ὠμότητα διέβαλλε καὶ ἀπειλεῖν ἐκείνοις
 ἐξαιρέτως ἔλεγεν. <225> ἦσαν δ' Ἐλεάζαρος μὲν υἱὸς
 Σίμωνος, ὃς δὴ καὶ πιθανώτατος ἐδόκει τῶν ἐν αὐ-
 τοῖς νοῆσαι τε τὰ δέοντα καὶ τὰ νοηθέντα πράξαι,
 25 Ζαχαρίας δ' υἱὸς Φαλέκου, γένος ἐκ τῶν ἱερέων ἐκά-
 τερος. <226> οὗτοι πρὸς ταῖς κοιναῖς τὰς ἰδίας καθ'
 αὐτῶν ἀπειλὰς ἀκούσαντες, ἔτι δ' ὡς οἱ περὶ τὸν
 Ἄνανον δυναστείαν ἑαυτοῖς περιποιούμενοι Ῥωμαῖους
 30 ἐπικαλοῦντο (καὶ γὰρ καὶ τοῦτο Ἰωάννης προσεψεύσατο),
 μέχρι πολλοῦ μὲν ἠπόρουν τί χροῖ πρᾶττειν εἰς ὄξυν
 οὔτω καιρὸν συννεωσμένους. <227> παρεσκευάσθαι μὲν

γὰρ τὸν δῆμον ἐπιχειρεῖν αὐτοῖς οὐκ εἰς μακρὰν, αὐ-
 τῶν δὲ τὸ σύντομον τῆς ἐπιβουλῆς ὑποτετιμῆσθαι τὰς
 ἔξωθεν ἐπικουρίας· πάντα γὰρ ἂν φθῆναι παθεῖν πρὶν
 καὶ πνθῆσθαι τινὰ τῶν συμμάχων. <228> ἔδοξε δ'
 ὅμως ἐπικαλεῖσθαι τοὺς Ἰδουμαίους. καὶ γράψαντες 5
 ἐπιστολὴν σύντομον ὡς Ἄνανος μὲν προδιδοίη Ῥω-
 μαίοις τὴν μητρόπολιν ἔξαπατήσας τὸν δῆμον, αὐτοὶ
 δ' ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀποστάντες ἐν τῷ ἱερῷ φρου-
 ροῦντο, <229> ὀλίγος δ' ἔτι χρόνος αὐτοῖς βραβεύοι
 τὴν σωτηρίαν, εἰ δὲ μὴ βοηθήσουσιν ἐκεῖνοι κατὰ τά- 10
 χος, αὐτοὶ μὲν ὑπ' Ἀνάω τε καὶ τοῖς ἐχθροῖς, ἡ
 πόλις δ' ὑπὸ Ῥωμαίοις φθάσει γενομένη, τὰ δὲ πολλὰ
 τοῖς ἀγγέλοις ἐνετέλλοντο πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν
 Ἰδουμαίων διαλέγεσθαι. <230> προυβλήθησαν δ' ἐπὶ
 τὴν ἀγγελίαν δύο τῶν δραστηρίων ἀνδρῶν, εἰπεῖν θ' 15
 ἱκανοὶ καὶ πείσαι περὶ πραγμάτων, τὸ δὲ τούτων χρη-
 σιμώτερον, ὠκύτητι ποδῶν διαφέροντες. <231> τοὺς
 μὲν γὰρ Ἰδουμαίους αὐτόθεν ἤδεισαν πεισθησομένους
 ἅτε θορυβῶδες καὶ ἄτακτον ἔθνος, αἰεὶ τε μετέωρον
 τὰ κινήματα καὶ μεταβολαῖς χαῖρον, πρὸς ὀλίγην δὲ 20
 κολακείαν τῶν δεομένων τὰ ὅπλα κινουῦν, καὶ καθάπερ
 εἰς ἑορτὴν τὰς παρατάξεις ἐπειγόμενον· <232> ἔδει δὲ
 τάχους εἰς τὴν ἀγγελίαν. εἰς ὃ μὴδὲν ἐλλείποντες
 προθυμίας οἱ πεμφθέντες (ἐκαλεῖτο δ' αὐτῶν Ἀνανίας
 ἐκάτερος) καὶ δὴ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν Ἰδουμαίων 25
 2 παρήσαν. <233> οἱ δὲ πρὸς τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὰ
 ῥηθέντα παρὰ τῶν ἀφιγμένων ἐκπλαγέντες, ὥσπερ
 ἔμμανεῖς περιέθεόν τε τὸ ἔθνος καὶ διεκήρυττον τὴν
 στρατείαν. <234> ἤθροιστο δ' ἡ πληθὺς τάχιον τοῦ
 παραγγέλματος, καὶ πάντες ὡς ἐπ' ἐλευθερίᾳ τῆς μη- 30
 τροπόλεως ἤρπασον τὰ ὅπλα. <235> συνταχθέντες δ'

εἰς δύο μυριάδας παραγίγνονται πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα, χρώμενοι τέτταρσιν ἡγεμόσιν, Ἰωάννη τε καὶ Ἰακώβω παιδὶ Σωσᾶ· πρὸς δὲ τούτοις ἦν Σίμων υἱὸς Καθλα καὶ Φινέας Κλουσώθ.

- 5 <236> τὸν δ' Ἄνανον ἢ μὲν ἕξοδος τῶν ἀγγέλων, ὥσπερ καὶ τοὺς φύλακας, ἔλαθεν, ἢ δ' ἕφοδος τῶν Ἰδουμαίων οὐκέτι· προγνοὺς γὰρ ἀπέκλειέ τε τὰς πύλας αὐτοῖς καὶ διὰ φυλακῆς εἶχε τὰ τεῖχη. <237> καθ' ἅπαν γε μὴν αὐτοὺς ἐκπολεμεῖν οὐκ ἔδοξεν, ἀλλὰ λόγοις
10 πείθειν πρὸ τῶν ὄπλων. <238> στὰς οὖν ἐπὶ τὸν ἀντικρὺ πύργον ὁ μετ' Ἄνανον γεραίτατος τῶν ἀρχιερέων Ἰησοῦς πολλῶν ἔφη καὶ ποικίλων τὴν πόλιν κατεσχηκότων θορούβων ἐν οὐδενὶ θανατάσαι τὴν τύχην οὕτως ὡς τῷ συμπράττειν τοῖς πονηροῖς καὶ τὰ
15 παράδοξα· <239> παρεῖναι γὰρ ὑμᾶς ἀνθρώποις ἕξωλεστάτοις μετὰ τοσαύτης προθυμίας ἐπαμνυοῦντας καθ' ἡμῶν, μεθ' ὅσης εἰκὸς ἦν ἐλθεῖν οὐδὲ τῆς μητροπόλεως καλούσης ἐπὶ τοὺς βαρβάρους. <240> καὶ εἰ μὲν ἐώρων τὴν σύνταξιν ὑμῶν ἐξ ὁμοίων τοῖς καλέσασιν ἀνδρῶν,
20 οὐκ ἂν ἄλογον τὴν ὁρμὴν ὑπελάμβανον· οὐδὲν γὰρ οὕτω συνίστησι τὰς εὐνοίας ὡς τρόπων συγγένεια· νῦν δ', εἰ μὲν τις αὐτοὺς ἐξετάξοι καθ' ἓνα, μυρίων ἕκαστος εὐρεθήσεται θανάτων ἄξιος· <241> τὰ γὰρ λύματα καὶ καθάρματα τῆς χώρας ὅλης, κατασωτευσάμενα τὰς
25 ἰδίας οὐσίας καὶ προγυμνάσαντα τὴν ἀπόνοιαν ἐν ταῖς περίξ κάμαις τε καὶ πόλεσι, τελευταῖα λεληθότως παρεισέφευσαν εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν, <242> λησταὶ δι' ὑπερβολὴν ἀσεβημάτων μιαίνοντες καὶ τὸ ἀβέβηλον ἔδαφος, οὓς ὁρᾶν ἔστι νῦν ἀδεεῖς ἐμμεθυσκομένους
30 τοῖς ἀγίοις καὶ τὰ σκῦλα τῶν πεφονευμένων καταναλίσκοντας εἰς τὰς ἀπλήστους γαστέρας. <243> τὸ δ'

ὑμέτερον πλῆθος καὶ τὸν κόσμον τῶν ὄπλων ὄραν
 ἔστιν οἷος ἔπρεπε καλούσης ὑμᾶς τῆς μητροπόλεως
 κοινῶ βουλευτηρίῳ συμμάχους κατ' ἄλλοφύλων. τί
 ἂν οὖν εἴποι τοῦτό τις ἢ τύχης ἐπήρεια, ὅταν λο- 5
 γάσι πονηροῖς αὐτανδρον ἔθνος ὄρα συνασπίζον; <244>
 μέχρι πολλοῦ μὲν ἀπορῶ τί δὴ ποτε καὶ τὸ κινήσαν
 ὑμᾶς οὕτω ταχέως ἐγένετο· μὴ γὰρ ἂν δίχα μεγάλης
 αἰτίας ἀναλαβεῖν τὰς πανοπλίας ὑπὲρ ληστῶν καὶ
 κατὰ δῆμον συγγενοῦς. <245> ἐπεὶ δ' ἠκούσαμεν
 Ῥωμαίους καὶ προδοσίαν (ταῦτα γὰρ ὑμῶν ἐθορούβουν 10
 τινὲς ἀρτίως, καὶ τῆς μητροπόλεως ἐπ' ἐλευθερώσει
 παρεῖναι), πλεον τῶν ἄλλων τολμημάτων ἐθανμάσαμεν
 τοὺς ἀλιτηρίους τῆς περὶ τὸ ψεῦδος ἐπινοίας· <246>
 ἄνδρας γὰρ φύσει φιλελευθέρους, καὶ διὰ τοῦτο μά- 15
 λιστα τοῖς ἔξωθεν πολεμίοις μάχεσθαι παρεσκευασμέ-
 νους, οὐκ ἐνῆν ἄλλως ἐξαγριῶσαι καθ' ἡμῶν ἢ λογο-
 ποιήσαντας προδοσίαν τῆς ποθομένης ἐλευθερίας.
 <247> ἀλλ' ὑμᾶς γε χρὴ σκέπτεσθαι τοὺς τε διαβάλλ-
 λοντας καὶ καθ' ὧν, συνάγειν τε τὴν ἀλήθειαν οὐκ
 ἐκ τῶν ἐπιπλάστων λόγων ἀλλ' ἐκ τῶν κοινῶν πρα- 20
 γμάτων. <248> τί γὰρ δὴ καὶ παθόντες ἂν ἡμεῖς
 Ῥωμαίοις προσεπωλοῦμεν ἑαυτοὺς νῦν, παρὸν ἢ μηδ'
 ἀποστῆναι τὸ πρῶτον, ἢ προσχωρῆσαι ταχέως ἀπο-
 στάντας, ὄντων ἔτι τῶν πέριξ ἀποροθῆτων; <249> νῦν
 μὲν γὰρ οὐδὲ βουλομένοις διαλύσασθαι ῥάδιον, ὅτε 25
 Ῥωμαίους μὲν ὑπερόπτας πεποίηκεν ὑποχείριος ἢ Γα-
 λιλαία, φέρει δ' αἰσχύνην ἡμῖν θανάτου χαλεπωτέραν
 τὸ θεραπεύειν αὐτοὺς ὄντας ἤδη πλησίον. <250> κἄ-
 γωγε κατ' ἑμαυτὸν μὲν ἂν εἰρήνην προτιμήσαιμι θα-
 νάτου, πολεμούμενος δ' ἅπαξ καὶ συμβαλὼν θάνατον 30
 εὐκλεᾶ τοῦ ζῆν αἰχμάλωτος. <251> πότερον δέ φασιν

ἡμᾶς, τοὺς τοῦ δήμου προεστῶτας, πέμψαι κρούφα
 πρὸς Ῥωμαίους, ἢ καὶ τὸν δῆμον κοινῇ ψηφισάμενον;
 <252> εἰ μὲν ἡμᾶς, εἰπάτωσαν τοὺς πεμφθέντας φί-
 λους, τοὺς διακονήσαντας τὴν προδοσίαν οἰκείας.
 5 ἐφωράθη τις ἀπιῶν; ἀνακομιζόμενος ἐάλω; γραμμα-
 των γεγονόασιν ἐγκρατεῖς; <253> πῶς δὲ τοὺς μὲν
 τοσοῦτους πολίτας ἐλάθομεν, οἷς κατὰ πᾶσαν ὥραν
 συναναστρεφόμεθα, τοῖς δ' ὀλίγοις καὶ φρουρουμένοις
 καὶ μηδ' εἰς τὴν πόλιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ προελθεῖν δυνα-
 10 μένοις ἐγνώσθη τὰ κατὰ τὴν χώραν λαθραίως ἐνε-
 γούμενα; <254> νῦν δ' ἐγνώσαν ὅτε δεῖ δοῦναι δίκας
 τῶν τετολμημένων· ἕως δ' ἦσαν ἀδειεῖς αὐτοί, προδό-
 τῆς ἡμῶν οὐδεὶς ὑπωπτεύετο. <255> εἰ δ' ἐπὶ τὸν
 15 ἐβουλεύσαντο (οὐδεὶς γὰρ ἀπεστάται τῆς ἐκκλησίας),
 ὥστε τάχιον ἂν τῆς μηνύσεως ἔσπευσεν ἢ φήμη πρὸς
 ὑμᾶς φανερωτέρα. <256> τί δ'; οὐχὶ καὶ πρέσβεις
 ἔδει πέμπειν ψηφισαμένους τὰς διαλύσεις; καὶ τίς ὁ
 χειροτονηθεῖς; εἰπάτωσαν. <257> ἀλλὰ τοῦτο μὲν
 20 δυσθανατώντων καὶ πλησίον οὔσας τὰς τιμωρίας δια-
 κρουομένων σκῆψίς ἐστίν· εἰ γὰρ δὴ καὶ προδοθῆναι
 τὴν πόλιν εἶμαρτο, μόνους ἂν τολμῆσαι καὶ τοῦτο
 τοὺς διαβάλλοντας, ὧν τοῖς τολμήμασιν ἐν μόνον λεί-
 πει, προδοσία. <258> χρὴ δ' ὑμᾶς, ἐπειδήπερ ἅπαξ
 25 πάρεστε μετὰ τῶν ὄπλων, τὸ μὲν δικαιοτάτον, ἀμύ-
 νειν τῇ μητροπόλει καὶ συνεξαίρειν τοὺς τὰ δικαστή-
 ρια καταλύσαντας τυράννους, οἱ πατήσαντες τοὺς νό-
 μους ἐπὶ τοῖς αὐτῶν ξίφεσι πεποίηται τὰς κρίσεις·
 <259> ἄνδρας γοῦν ἀκαταιτιάτους τῶν ἐπιφανῶν ἐκ
 30 μέσης τῆς ἀγορᾶς ἀρπάσαντες δεσμοῖς τε προημίσαντο
 καὶ μηδὲ φωνὴν μηδ' ἱκεσίαν ἀνασχόμενοι διέφθειραν.

<260> ἔξεστι δ' ὑμῖν, παρελθοῦσιν εἶσω μὴ πολέμου νόμῳ, θεάσασθαι τὰ τεκμήρια τῶν λεγομένων, οἴκους ἠορημαμένους ταῖς ἐκείνων ἀρπαγαῖς, καὶ γυναῖα καὶ γενεὰς τῶν ἀπεσφαγμένων μελανειμονούσας, κωκυτὸν δὲ καὶ θρηῆνον ἀνὰ τὴν πόλιν ὄλην. οὐδεὶς γὰρ ἔστιν 5
 ὃς οὐ γέγυται τῆς τῶν ἀνοσίων καταδρομῆς. <261> οἱ γ' ἐπὶ τοσοῦτον ἐξώκειλαν ἀπονοίας ὥστε μὴ μόνον ἐκ τῆς χώρας καὶ τῶν ἐξωθεν πόλεων ἐπὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὴν κεφαλὴν ὅλου τοῦ ἔθνους μετενεγκεῖν τὴν ληστρικὴν τόλμαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς πό- 10
 λεως ἐπὶ τὸ ἱερόν. <262> ὀρημητήριον γοῦν αὐτοῖς τοῦτο καὶ καταφυγὴ ταμιεῖόν τε τῶν ἐφ' ἡμᾶς παρασκευῶν γέγονεν, ὃ δ' ὑπὸ τῆς οἰκουμένης προσκυνούμενος χώρος, καὶ τοῖς ἀπὸ περάτων γῆς ἀλλοφύλοις ἀκοῆ τετιμημένος, ὑπὸ τῶν παραγεννηθέντων ἐνθάδε 15
 θηρίων καταπατεῖται. <263> νεανιεύονται δ' ἐν ταῖς ἀπογνώσεσιν ἤδη δήμους τε δήμοις καὶ πόλεις πόλεσι συγκρούειν, καὶ κατὰ τῶν ἰδίων σπλάγχμων τὸ ἔθνος στρατολογεῖν. <264> ἀνθ' ὧν τὸ μὲν κάλλιστον καὶ πρόπον, ὡς ἔφην, ὑμῖν, συνεξαίρειν τοὺς ἀλιτηρίους, 20
 καὶ ὑπὲρ αὐτῆς τῆς ἀπάτης ἀμυνομένους, ὅτι συμμάχους ἐτόλμησαν καλεῖν οὓς ἔδει τιμωροὺς δεδιέναι. <265> εἰ δ' αἰδεῖσθε τὰς τῶν τοιούτων ἐπικλήσεις, ἀλλὰ τοι πάρεστι θεμένοις τὰ ὄπλα καὶ παρελθοῦσιν εἰς τὴν πόλιν στήματι συγγενῶν ἀναλαβεῖν τὸ μέσον 25
 συμμάχων τε καὶ πολεμίων ὄνομα, δικαστὰς γενομένους. <266> καίτοι λογίσασθε πόσον κερδήσουσιν ἐφ' ὁμολογουμένοις καὶ τηλικούτοις κρινόμενοι παρ' ὑμῖν οἱ τοῖς ἀκαταιτιάτοις μηδὲ λόγου μεταδόντες. λαμβανέτωσαν δ' οὖν ταύτην ἐκ τῆς ὑμετέρας ἀφί- 30
 ξεως τὴν χάριν. <267> εἰ δ' οὔτε συναγανακτεῖν ἡμῖν

οὔτε κρίνειν δοκεῖ, τρίτον ἐστὶ καταλιπεῖν ἑκατέρους, καὶ μήτε ταῖς ἡμετέραις ἐπεμβαίνειν συμφοραῖς μήτε τοῖς ἐπιβούλοις τῆς μητροπόλεως συμμένειν. <268> εἰ γὰρ καὶ τὰ μάλιστα Ῥωμαίοις ὑποπτεύετε διειλέ-
 5 χθαι τινάς, παρατηρεῖν ἔξῃστι τὰς ἐφόδους, κἂν τι τῶν διαβεβλημένων ἔργων διακαλύπτηται, τότε φρουρεῖν τὴν μητρόπολιν ἐλθόντας, κολάζειν τε τοὺς αἰτίους πεφωραμένους· οὐ γὰρ ἂν ὑμᾶς φθάσειαν οἱ πολέμιοι τῇ πόλει προσωκημένους. <269> εἰ δ' οὐδὲν ὑμῖν
 10 τούτων εὐγνωμον ἢ μέτριον δοκεῖ, μὴ θαυμάζετε τὰ κλειῖθρα τῶν πυλῶν, ἕως ἂν φέρητε τὰ ὄπλα.'

<270> τοιαῦτα μὲν ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε, τῶν δ' Ἰδου- 4
 μαίων οὐδὲν τὸ πλῆθος προσεῖχεν, ἀλλὰ τεθύμωτο μὴ τυχὸν ἐτοίμης τῆς εἰσόδου, καὶ διηγανάκτου οἱ
 15 στρατηγοὶ πρὸς τὴν ἀπόθεσιν τῶν ὀπλων, αἰχμαλωσίαν ἠγούμενοι τὸ κελεύοντων τινῶν αὐτὰ εἶψαι. <271> Σίμων δ' υἱὸς Καθλαῶ, τῶν ἠγεμόνων εἷς, μόλις τὸν τῶν οἰκείων καταστείλας θόρυβον καὶ στὰς εἰς ἐπήκοον τοῖς ἀρχιερεῦσιν, <272> οὐκέτι θαυμάζειν ἔφη
 20 φρουρουμένων ἐν τῷ ἱερῷ τῶν προμάχων τῆς ἐλευθερίας, εἴ γε καὶ τῷ ἔθνει κλείουσί τινες ἤδη τὴν κοινὴν πόλιν, <273> καὶ Ῥωμαίους μὲν εἰσδέχεσθαι παρασκευάζονται, τάχα καὶ στεφανώσαντες τὰς πύλας, Ἰδουμαίοις δ' ἀπὸ τῶν πύργων διαλέγονται καὶ τὰ
 25 ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ὄπλα κελεύουσι εἶψαι, <274> μὴ πιστεύοντες δὲ τοῖς συγγενέσι τὴν τῆς μητροπόλεως φυλακὴν τοὺς αὐτοὺς δικαστὰς ποιοῦνται τῶν διαφόρων, καὶ κατηγοροῦντές τινων ὡς ἀποκτείνειαν ἀκρίτους, αὐτοὶ καταδικάζοιεν ὅλον τοῦ ἔθνους ἀτιμίαν.
 30 <275> τὴν γοῦν ἅπασι τοῖς ἀλλοφύλοις ἀναπεπταμένην εἰς θρησκείαν πόλιν τοῖς οἰκείοις νῦν ἀποτετει-

χίσθαι. <276> ἅπαντες γὰρ ἐπὶ σφαγὰς ἐσπεύδομεν
καὶ τὸν κατὰ τῶν ὁμοφύλων πόλεμον οἱ διὰ τοῦτο
ταχύναντες, ἵν' ἀτυχήσαντας ὑμᾶς τηρήσωμεν ἐλευθέ-
ρους. <277> τοιαῦτα μέντοι καὶ πρὸς τῶν φρουρου-
μένων ἠδίκησθε, <278> καὶ πιθανὰς οὕτως ὑποψίας, 5
οἶμαι, κατ' ἐκείνων συνελέξατε. ἔπειτα τῶν ἔνδον
φρουρᾶ κρατοῦντες ὅσοι κήδονται τῶν κοινῶν πρα-
γμάτων, καὶ τοῖς συγγενεστάτοις ἔθνεσιν ἀθρώοις ἀπο-
κλείσαντες μὲν τὴν πόλιν ὑβριστικὰ δ' οὕτω προστά-
γματα κελεύοντες, τυραννεῖσθαι λέγετε, καὶ τὸ τῆς 10
δυναστείας ὄνομα τοῖς ὑφ' ὑμῶν τυραννουμένοις πε-
ριάπτετε. <279> τίς ἂν ἐνέγκαι τὴν εἰρωνεῖαν τῶν
λόγων, ἀφορῶν εἰς τὴν ἐναντιότητα τῶν πραγμάτων,
εἰ μὴ καὶ νῦν ὑμᾶς ἀποκλείουσιν Ἰδουμαῖοι τῆς μη-
τροπόλεως, οὓς αὐτοὶ τῶν πατρίων ἱερῶν εἰργετέ; 15
<280> μέμψαιτ' ἂν τις εἰκότως τοὺς ἐν τῷ ἱερῷ πο-
λιορκουμένους, ὅτι θαρρήσαντες τοὺς προδότας κολά-
ξιν, οὓς ὑμεῖς ἄνδρας ἐπισήμους καὶ ἀκαταιτιάτους
λέγετε διὰ τὴν κοινωνίαν, οὐκ ἄφ' ὑμῶν ἤρξαντο
καὶ τὰ καιριώτατα τῆς προδοσίας μέρη προαπέκοψαν. 20
<281> ἀλλ' εἰ κάκεινοι τῆς χρείας ἐγένοντο μαλακώ-
τεροι, τηρήσωμεν Ἰδουμαῖοι τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ
τῆς κοινῆς πατρίδος προπολεμήσωμεν, ἅμα τοὺς τ'
ἔξωθεν ἐπιόντας καὶ τοὺς ἔνδον προδιδόντας ἀμυνό-
μενοι πολεμίους. <282> ἐνθάδε πρὸ τῶν τειχῶν με- 25
νοῦμεν ἐν τοῖς ὅπλοις, ἕως ἂν Ῥωμαῖοι κάμωσι προσ-
έχοντες ὑμῖν, ἢ ὑμεῖς ἐλεύθερα φρονήσαντες μετα-
βάλησθε.'

5 <283> τούτοις τὸ μὲν τῶν Ἰδουμαίων ἐπεβόα
πλήθος, ὃ δὲ Ἰησοῦς ἀθυμῶν ἀνεχώρει, τοὺς μὲν 30
Ἰδουμαίους μηδὲν φρονοῦντας ὄρων μέτριον, διχόθεν

δὲ τὴν πόλιν πολεμουμένην. <284> ἦν δ' οὐδὲ τοῖς
 Ἰδουμαίοις ἐν ἡρεμίᾳ τὰ φρονήματα· καὶ γὰρ τεθύ-
 μωντο πρὸς τὴν ὕβριν εἰρχθέντες τῆς πόλεως, καὶ τὰ
 τῶν ζηλωτῶν ἰσχυρὰ δοκοῦντες, ὡς οὐδὲν ἐπαμύνου-
 5 τας ἐώρων, ἠπόρηντο, καὶ μετενόουν πολλοὶ τὴν ἄφι-
 ξιν. <285> ἦ δ' αἰδῶς τοῦ τέλεον ἀπράκτους ὑπο-
 στρέφειν ἐνῖκα τὴν μεταμέλειαν, ὥστε μένειν αὐτόθι
 πρὸ τοῦ τείχους κακῶς ἀυλιζομένους. <286> διὰ γὰρ
 τῆς νυκτὸς ἀμήχανος ἐκρήγνυται χειμῶν, ἀνεμοὶ τε
 10 βίαιοι σὺν ὄμβροισι λαβροτάτοις, καὶ συνεχεῖς ἀστρα-
 παί, βρονταί τε φορικῶδεις, καὶ μυκήματα σειομένης
 τῆς γῆς ἐξαιΐσια. <287> πρόδηλον δ' ἦν ἐπ' ἀνθρώπων
 ὀλέθρῳ τὸ κατάστημα τῶν ὄλων συγκεχυμένον, καὶ
 οὐχὶ μικροῦ τις ἂν εἰκάσειε συμπτώματος τὰ τέρατα.
 15 <288> μία δὲ τοῖς Ἰδουμαίοις καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει 6
 παρέστη δόξα, τοῖς μὲν ὀργίζεσθαι τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ
 στρατείᾳ καὶ οὐκ ἂν διαφυγεῖν ἐπενεγκόντας ὅπλα
 τῇ μητροπόλει, τοῖς δὲ περὶ τὸν Ἄνανον νενικηκέναι
 χωρὶς παρατάξεως καὶ τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτῶν στρα-
 20 τηρεῖν.

<289> κακοὶ δ' ἦσαν ἄρα τῶν μελλόντων στοχα-
 σταί, καὶ κατεμαντεύοντο τῶν ἐχθρῶν ἢ τοῖς ἰδίοις
 αὐτῶν ἐπήγει παθεῖν. <290> οἱ μὲν γὰρ Ἰδουμαῖοι
 συσπειραθέντες τοῖς σώμασιν ἀλλήλους ἀνέθαλπον,
 25 καὶ τοὺς θυρεοὺς ὑπὲρ κεφαλῆς συμφράξαντες ἤττιον
 ἐκακοῦντο τοῖς ὑετοῖς· <291> οἱ δὲ ζηλωταὶ μᾶλλον
 τοῦ καθ' αὐτοὺς κινδύνου ὑπὲρ ἐκείνων ἐβασανίζοντο,
 καὶ συνελθόντες ἐσκόπουν εἴ τινα μηχανὴν αὐτοῖς
 ἀμύνης ἐπινοήσειαν. <292> τοῖς μὲν οὖν θερμοτέροις
 30 ἐδόκει μετὰ τῶν ὅπλων βιάξεσθαι τοὺς παραφυλάτ-
 τουτας, ἔπειτα δ' εἰσπεσόντας εἰς μέσον τῆς πόλεως

ἀναφανδὸν ἀνοίγειν τοῖς συμμαχοῖς τὰς πύλας· <293>
 τοὺς τε γὰρ φύλακας εἴξειν πρὸς τὸ ἀδόκητον αὐτῶν
 τεταραγμένους, ἄλλως τε καὶ τοὺς πλείονας αὐτῶν
 ὄντας ἀόπλους καὶ πολέμων ἀπείρους, καὶ τῶν κατὰ
 τὴν πόλιν δυσσύνακτον ἔσεσθαι τὸ πλῆθος κατειλη- 5
 μένον ὑπὸ τοῦ χειμῶνος εἰς τὰς οἰκίας. <294> εἰ δὲ
 καὶ τις γένοιτο κίνδυνος, πρόπειν αὐτοῖς πᾶν ὅτιοῦν
 παθεῖν, ἢ περιιδεῖν τοσοῦτον πλῆθος δι' αὐτοὺς αἰσ-
 χρῶς ἀπολλύμενον. <295> οἱ δὲ συνετώτεροι βιά-
 ξεσθαι μὲν ἀπεργίνωσκον, ὁρῶντες οὐ μόνον τὴν ἑαυ- 10
 τῶν φρουρὰν πληθύνουσαν ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς πόλεως
 τεῖχος διὰ τοὺς Ἰδουμαίους ἐπιμελῶς φυλαττόμενον,
 <296> ᾧόντό τε πανταχοῦ τὸν Ἄνανον παρεῖναι καὶ
 κατὰ πᾶσαν ὥραν ἐπισκέπτεσθαι τὰς φυλακάς. <297>
 ὃ δὴ ταῖς μὲν ἄλλαις νυξίν οὕτως εἶχεν, ἀνείδη δὲ 15
 κατ' ἐκείνην, οὔτι κατὰ τὴν Ἀνάνου ῥαθυμίαν, ἀλλ'
 ὡς αὐτός τ' ἐκεῖνος ἀπόλοιτο καὶ τὸ πλῆθος τῶν φυ-
 λάκων, στρατηγούσης τῆς εἰμαρμένης. <298> ἢ δὴ
 καὶ τότε τῆς νυκτὸς προκοπούσης καὶ τοῦ χειμῶνος
 ἐπακμάζοντος κοιμίζει μὲν τοὺς ἐπὶ τῇ στοᾷ φρου- 20
 ρούς, τοῖς ζηλωταῖς δ' ἐπίνοιαν ἐμβάλλει τῶν ἱε-
 ρῶν αἴροντας προίωνων ἐκτεμεῖν τοὺς μοχλοὺς τῶν
 πυλῶν. <299> συνήργησε δ' αὐτοῖς πρὸς τὸ μὴ κατ-
 ακουσθῆναι τὸν ψόφον ὃ τε τῶν ἀνέμων ἦχος καὶ τὸ
 τῶν βροντῶν ἐπάλληλον. <300> διαλαθόντες δ' ἐκ 25
 τοῦ ἱεροῦ παραγίγνονται πρὸς τὸ τεῖχος, καὶ τοῖς αὐ-
 τοῖς πρίοσι χρώμενοι τὴν κατὰ τοὺς Ἰδουμαίους ἀνοί-
 7 γουσι πύλην. <301> τοῖς δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐμπίπτει
 ταραχή, τοὺς περὶ τὸν Ἄνανον ἐπιχειρεῖν οἰηθεῖσι,
 καὶ πᾶς ἐπὶ τοῦ ξίφους ἔσχε τὴν δεξιὰν ὡς ἀμυνού- 30
 μενος· ταχέως δὲ γνωρίσαντες τοὺς ἦκοντας εἰσήσαν.

<302> εἰ μὲν οὖν ἐτράποντο ἐπὶ τὴν πόλιν, οὐδὲν
 ἐκώλυεν ἂν ἀπολωλέναι τὸν δῆμον αὐτανδρον, οὕτως
 εἶχον ὀργῆς· νῦν δὲ πρῶτους τοὺς ζηλωτὰς ἔσπευδον
 τῆς φρουρᾶς ἐξελεῖσθαι, δεομένων πολλὰ καὶ τῶν εἰς-
 5 δεξαμένων μὴ περιδεῖν δι' οὓς ἦλθον ἐν μέσοις τοῖς
 δεινοῖς, μῆδ' αὐτοῖς χαλεπώτερον ἐπισεῖσαι τὸν κίν-
 δυνον. <303> τῶν μὲν γὰρ φρουρῶν ἀλόντων ῥάδιον
 αὐτοῖς εἶναι χωρεῖν ἐπὶ τὴν πόλιν, εἰ δ' ἄπαξ ταύτην
 προκινήσειαν, οὐκ ἂν ἔτ' ἐκείνων κρατῆσαι· <304>
 10 πρὸς γὰρ τὴν αἰσθησιν συντάξεσθαι αὐτοὺς καὶ τὰς
 ἀνόδους ἀποφράξειν.

<305> συνεδόκει ταῦτα τοῖς Ἰδουμαίοις, καὶ διὰ 5
 τῆς πόλεως ἀνέβαινον πρὸς τὸ ἱερόν, μετέωροί θ' οἱ
 ζηλωταὶ τὴν ἄφιξιν αὐτῶν ἐκαραδόκουν. καὶ παριόν-
 15 των εἶσω καὶ αὐτοὶ θαρροῦντες προῆσαν ἐκ τοῦ ἐνδο-
 τέρω ἱεροῦ, <306> μιγέντες δὲ τοῖς Ἰδουμαίοις προσ-
 ἔβαλλον ταῖς φυλακαῖς. καὶ τινὰς μὲν τῶν προκοι-
 τούντων ἀπέσφαξαν κοιμωμένους, πρὸς δὲ τὴν τῶν
 ἐργηγορότων βοήν διανέστη πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ μετ'
 20 ἐκπλήξεως ἀρπάζοντες τὰ ὄπλα πρὸς τὴν ἄμυναν ἐχώ-
 ρουν. <307> ἕως μὲν οὖν μόνους τοὺς ζηλωτὰς ἐπι-
 χειρεῖν ὑπελάμβανον, ἐθάρον ὡς τῷ πλήθει περιεσό-
 μενοι· κατιδόντες δ' ἔξωθεν ἐπεισχεομένους ἄλλους,
 ἤσθοντο τὴν εἰσβολὴν τῶν Ἰδουμαίων. <308> καὶ τὸ
 25 μὲν πλεόν αὐτῶν ἅμα ταῖς ψυχαῖς κατέβαλλε τὰ ὄπλα
 καὶ πρὸς οἰμωγαῖς ἦν· φραζάμενοι δ' ὀλίγοι τῶν
 νέων γενναίως ἐδέχοντο τοὺς Ἰδουμαίους, καὶ μέχρι
 πολλοῦ τὴν ἀργοτέραν πληθὺν ἔσκεπον. <309> οἱ δὲ
 κραυγῇ διεσήμαινον τοῖς κατὰ τὴν πόλιν τὰς συμφο-
 30 ράς. κάκεινων ἀμῦναι μὲν οὐδεὶς ἐτόλμησεν ὡς ἔμα-
 θον εἰσπεπαικότας τοὺς Ἰδουμαίους, ἀργὰ δ' ἀντεβόων

καὶ ἀντωδύροντο, καὶ πολὺς γυναικῶν κωκυτὸς ἤγειροτο, κινδυνεύοντος ἑκάστη τινὸς τῶν φυλάκων. <310> οἱ δὲ ζηλωταὶ τοῖς Ἰδουμαίοις συνεπηλάλαζον, καὶ τὴν ἐκ πάντων βοήν ὁ χειμῶν ἐποίει φοβερωτέραν. ἐφείδοντό τ' οὐδενὸς Ἰδουμαῖοι, φύσει τ' ὠμότατοι φονεύειν ὄντες, καὶ τῷ χειμῶνι κεκακωμένοι κατὰ τῶν ἀποκλεισάντων ἐχρῶντο τοῖς ὅπλοις. <311> ἦσαν δ' ὅμοιοι τοῖς ἱκετεύουσι καὶ τοῖς ἀμυνομένοις, καὶ πολλοὺς τὴν τε συγγένειαν ἀναμιμνήσκοντας καὶ δεομένους τοῦ κοινοῦ ἱεροῦ λαβεῖν αἰδῶ διήλαννον τοῖς ξίφεσιν. <312> ἦν δὲ φυγῆς μὲν οὐδεὶς τρόπος οὐδὲ σωτηρίας ἐλπίς· συνωθούμενοι δὲ περὶ ἀλλήλους κατεκόπτοντο, καὶ τὸ πλεόν ἐκβιαζόμενοι, ὡς οὐκέτ' ἦν ὑποχωρήσεως τόπος, ἐπῆσαν δ' οἱ φονεύοντες, ὑπ' ἀμηχανίας κατεκρήμνιζον ἑαυτοὺς εἰς τὴν πόλιν, οἰκτρότερον ἔμοιγε δοκεῖν οὗ διέφευγον ὀλέθρου τὸν ἀθάριετον ὑπομένοντες. <313> ἐπεκλύσθη δὲ τὸ ἔξωθεν ἱερὸν πᾶν αἵματι, καὶ νεκροὺς ὀκτακισχιλίους πεντακοσίους ἢ ἡμέρα κατελάμβανεν.

2 <314> οὐκ ἐκορέσθησαν δὲ τούτοις οἱ θυμοὶ τῶν Ἰδουμαίων, ἀλλ' ἐπὶ τὴν πόλιν τραπόμενοι πᾶσαν μὲν οἰκίαν διήρπαζον, ἔκτεινον δὲ τὸν περιτυχόντα. <315> καὶ τὸ μὲν ἄλλο πλῆθος αὐτοῖς ἐδόκει παρανάλωμα, τοὺς δ' ἀρχιερεῖς ἀνεξήτουν, καὶ κατ' ἐκείνων ἦν τοῖς πλείστοις ἡ φορὰ. <316> ταχέως δ' ἀλόντες διεφθείροντο, καὶ τοῖς νεκροῖς αὐτῶν ἐπιστάντες τὸν μὲν Ἄνανον τῆς πρὸς τὸν δῆμον εὐνοίας, τὸν δὲ Ἰησοῦν τῶν ἀπὸ τοῦ τείχους λόγων ἐπέσκωπτον. <317> προῆλθον δ' εἰς τοσοῦτον ἀσεβείας ὥστε καὶ ἀτάφους ῥῖψαι, καίτοι τοσαύτην Ἰουδαίων περὶ τὰς ταφὰς προνοίαν πεποιημένων ὥστε καὶ τοὺς ἐκ καταδίκης ἀνε-

στανρωμένους πρὸ δύντος ἡλίου καθαιρεῖν τε καὶ
 θάπτειν. <318> οὐκ ἂν ἀμάροτοιμι δ' εἰπὼν ἀλώσεως
 ἄρξαι τῇ πόλει τὸν Ἀνάνου θάνατον, κάπ' ἐκείνης
 τῆς ἡμέρας ἀνατραπῆναι τὸ τεῖχος καὶ διαφθαρεῖναι
 5 τὰ πράγματα Ἰουδαίοις, ἐν ἧ τὸν ἀρχιερέα καὶ ἡγε-
 μόνα τῆς ἰδίας σωτηρίας αὐτῶν ἐπὶ μέσης τῆς πόλεως
 εἶδον ἀπεσφαγμένον. <319> ἦν γὰρ δὴ τὰ τ' ἄλλα
 σεμνὸς ἀνὴρ καὶ δικαιοτάτος, καὶ παρὰ τὸν ὄγκον τῆς
 τ' εὐγενείας καὶ τῆς ἀξίας καὶ ἧς εἶχε τιμῆς ἡραπη-
 10 κῶς τὸ ἰσότιμον καὶ πρὸς τοὺς ταπεινοτάτους, <320>
 φιλελεύθερος δ' ἐκτόπως καὶ δημοκρατίας ἐραστής,
 πρὸ τε τῶν ἰδίων λυσιτελῶν τὸ κοινῇ συμφέρον ἀεὶ
 τιθέμενος, καὶ περὶ παντὸς ποιούμενος τὴν εἰρήνην
 (ἄμαχα γὰρ ἦδει τὰ Ῥωμαίων), προσκοπούμενος δ'
 15 ὑπ' ἀνάγκης καὶ τὰ κατὰ τὸν πόλεμον ὅπως, εἰ μὴ
 διαλύσαιντο Ἰουδαῖοι, δεξιῶς διαφέροιντο. <321> κα-
 θόλου δ' εἰπεῖν, ζῶντος Ἀνάνου πάντως ἂν διελύθη-
 σαν. δεινὸς γὰρ ἦν εἰπεῖν τε καὶ πείσαι τὸν δῆμον·
 ἦδη δ' εἰ κεχείρωτο καὶ τοὺς ἐμποδίζοντας ἢ πολε-
 20 μούντας, πλείστην ἂν τριβὴν Ῥωμαίοις παρέσχον ὑπὸ
 τοιούτῳ στρατηγῷ. <322> παρέξεντο δ' αὐτῷ καὶ ὁ
 Ἰησοῦς, αὐτοῦ μὲν λειπόμενος κατὰ σύγκρισιν, πρού-
 χων δὲ τῶν ἄλλων. <323> ἀλλ' οἶμαι, κατακρίνας ὁ
 θεὸς ὡς μεμιασμένης τῆς πόλεως ἀπώλειαν, καὶ πυρὶ
 25 βουλούμενος ἐκαθαρθῆναι τὰ ἄγια, τοὺς ἀντεχομένους
 αὐτῶν καὶ φιλοστοργοῦντας περιέκοπτεν. <324> οἱ
 δὲ πρὸ ὀλίγου τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα περικείμενοι καὶ τῆς
 κοσμικῆς θρησκείας κατάρχοντες, προσκυνούμενοί τε
 τοῖς ἐκ τῆς οἰκουμένης παραβάλλουσιν εἰς τὴν πόλιν,
 30 ἐρριμμένοι γυμνοί, βορὰ κυνῶν καὶ θηρίων, ἐβλέ-
 ποντο. <325> αὐτὴν ἐπ' ἐκείνοις στενάξαι τοῖς ἀν-

δράσι δοκῶ τὴν ἀρετὴν, ὀλοφυρομένην ὅτι τοσοῦτον ἤττητο τῆς κακίας.

3 <326> ἀλλὰ γὰρ τὸ μὲν Ἀνάνου καὶ Ἰησοῦ τέλος τοιοῦτον ἀπέβη, μετὰ δ' ἐκείνους οἱ τε ζηλωταὶ καὶ τῶν Ἰδουμαίων τὸ πλῆθος τὸν λαὸν ὥσπερ ἀνοσίων 5 ζώων ἀγέλην ἐπιόντες ἔσφαζον. <327> καὶ τὸ μὲν εἰκαῖον ἐφ' οὗ καταληφθεὶς τόπου διεφθείρετο, τοὺς δ' εὐγενεῖς καὶ νέους συλλαμβάνοντες εἰς εἰρκτὴν κατέκλειον δεδεμένους, κατ' ἐλπίδα τοῦ προσθήσεσθαι τινὰς αὐτοῖς τὴν ἀναίρεσιν ὑπεριτιθέμενοι. <328> προσ- 10 ἔσχε δ' οὐδεὶς, ἀλλὰ πάντες τοῦ τάξασθαι μετὰ τῶν πονηρῶν κατὰ τῆς πατρίδος προείλοντο τὸν θάνατον. <329> δεινὰς δὲ τῆς ἀρνήσεως αἰκίας ὑπέμενον, μαστιγούμενοί τε καὶ στρεβλούμενοι· μετὰ δὲ τὸ μηκέτ' ἀρκεῖν τὸ σῶμα ταῖς βασάνοις μόλις ἤξιούντο τοῦ ξί- 15 φους. <330> οἱ συλληφθέντες δὲ μεθ' ἡμέραν ἀνηροῦντο νύκτωρ, καὶ τοὺς νεκροὺς ἐκφοροῦντες ἐρρίπτουν, ὡς ἑτέροις εἶη δεσμώταις τόπος. <331> ἦν δὲ τοσαύτη τοῦ δήμου κατάπληξις ὡς μηδένα τολμῆσαι μήτε κλαίειν φανερῶς τὸν προσήκοντα νεκρὸν μήτε 20 θάπτειν, ἀλλὰ λαθραῖα μὲν ἦν αὐτῶν κατακεκλεισμένων τὰ δάκρυα, καὶ μετὰ περισκέψεως, μή τις ἐπακούσῃ τῶν ἐχθρῶν, ἔστενον. <332> ἴσα γὰρ τοῖς πενθουμένοις ὁ πενθήσας εὐθύς ἐπάσχε· νύκτωρ δὲ κόνιν αἴροντες χεροῖν ὀλίγην ἐπερρίπτουν τοῖς σώμασι, 2 καὶ μεθ' ἡμέραν εἴ τις παράβολος. <333> μύριοι δὲ καὶ δισχίλιοι τῶν εὐγενῶν οὕτω διεφθάρησαν.

4 <334> οἱ δ' ἤδη διαμεμισσηκότες τὸ φονεῦν ἀνέδην εἰρωνεύοντο δικαστήρια καὶ κρίσεις. <335> καὶ δὴ τινα τῶν ἐπιφανεστάτων ἀποκτεῖναι προθέμενοι, Ζαχαρίαν υἱὸν Βαρούχου (παρώξυνε δ' αὐτοὺς τὸ λίαν

τάνδρὸς μισοπόνηρον καὶ φιλελεύθερον· ἦν δὲ καὶ
 πλούσιος ὥστε μὴ μόνον ἐλπίζειν τὴν ἀρπαγὴν τῆς
 οὐσίας, ἀλλὰ καὶ προσαποσκευάζεσθαι δυνατὸν ἄνθρω-
 πον εἰς τὴν αὐτῶν κατάλυσιν), <336> συγκαλοῦσιν
 5 οὖν ἐξ ἐπιτάγματος ἑβδομήκοντα τῶν ἐν τέλει δημο-
 τῶν εἰς τὸ ἱερόν, περιθέντες δ' αὐτοῖς ὥσπερ ἐπὶ
 σκηνῆς σχῆμα δικαστῶν ἔρημον ἐξουσίας, τοῦ Ζαχα-
 ρίου κατηγοροῦν ὡς ἐνδιδοίη τὰ πράγματα Ῥωμαίοις
 καὶ περὶ προδοσίας διαπέμψαιτο πρὸς Ἑσπασιανόν.
 10 <337> ἦν δ' οὐτ' ἔλεγχός τις τῶν κατηγορουμένων
 οὔτε τεκμήριον, ἀλλ' αὐτοὶ πεπεισθαι καλῶς ἔφασαν,
 καὶ τοῦτ' εἶναι πίστιν τῆς ἀληθείας ἠξίου. <338>
 ὃ γε μὴν Ζαχαρίας συνιδὼν μηδεμίαν αὐτῷ καταλει-
 πομένην σωτηρίας ἐλπίδα (κεκλήσθαι γὰρ κατ' ἐνέδραν
 15 εἰς εἰρκτήν, οὐκ ἐπὶ δικαστήριον), ἐποίησατο τὴν τοῦ
 ζῆν ἀπόγνωσιν οὐκ ἀπαρρησίαστον, ἀλλὰ καταστάς τὸ
 μὲν ἀπίθανον τῶν κατηγορουμένων διεχλεύασε, καὶ
 διὰ βραχέων ἀπελύσατο τὰς ἐπιφερομένας αἰτίας,
 <339> εἶτα τὸν λόγον εἰς τοὺς κατηγοροὺς ἀποστρέψας
 20 ἐξῆς πάσας αὐτῶν διεξῆει τὰς παρανομίας, καὶ πολλὰ
 περὶ τῆς συγχύσεως καταλοφύρατο τῶν πραγμάτων.
 <340> οἱ ζηλωταὶ δ' ἐθορύβουν καὶ μόλις τῶν ξιφῶν
 ἀπεκράτουν, τὸ σχῆμα καὶ τὴν εἰρωνεῖαν τοῦ δικαστη-
 ρίου μέχρι τέλους παῖξαι προαιρούμενοι, καὶ ἄλλως
 25 πειράσαι θέλοντες τοὺς δικαστάς, εἰ παρὰ τὸν αὐτῶν
 κίνδυνον μνησθῆσονται τοῦ δικαίου. <341> φέρουσι
 δ' οἱ ἑβδομήκοντα τῷ κρινομένῳ τὰς ψήφους ἀπολύ-
 σαντες, καὶ σὺν αὐτῷ προείλοντο τεθνάναι μᾶλλον ἢ
 τῆς ἀναιρέσεως αὐτοῦ λαβεῖν τὴν ἐπιγραφὴν. <342>
 30 ἦρθη δὲ βοή τῶν ζηλωτῶν πρὸς τὴν ἀπόλυσιν, καὶ
 πάντων μὲν ἦν ἀγανάκτησις ἐπὶ τοῖς δικασταῖς ὡς μὴ

συνιεῖσι τὴν εἰρωνείαν τῆς δοθείσης αὐτοῖς ἐξουσίας, <343> δύο δὲ τῶν τολμηροτάτων προσπεδόντες ἐν μέσῳ τῷ ἱερῷ διαφθείρουσι τὸν Ζαχαρίαν, καὶ πεσόντι ἐπιχλευάζοντες ἔφασαν 'καὶ παρ' ἡμῶν τὴν ψῆφον ἔχεις, καὶ βεβαιοτέραν τὴν ἀπόλυσιν.' ῥίπτουσί 5 τ' αὐτὸν εὐθέως ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ κατὰ τῆς ὑποκειμένης φάραγγος. <344> τοὺς δὲ δικαστὰς πρὸς τὴν ὕβριν ἀπεστραμμένοις τοῖς ξίφεσι τύπτοντες ἐξέωσαν τοῦ περιβόλου, δι' ἔν τοῦτο φεισάμενοι τῆς σφαγῆς αὐτῶν, ἵνα σκεδασθέντες ἀνὰ τὴν πόλιν ἄγγελοι πᾶσι 10 τῆς δουλείας γένωνται.

5 <345> τοῖς δὲ Ἰδουμαίοις ἤδη τῆς παρουσίας μετέμελε καὶ προσίστατο τὰ πρατιόμενα. <346> συναγαγὼν δ' αὐτούς τις ἀπὸ τῶν ζηλωτῶν κατ' ἰδίαν ἐλθὼν ἐνεδείκνυτο τὰ συμπαρανομηθέντα τοῖς καλέσασι, 15 καὶ τὰ κατὰ τῆς μητροπόλεως διεξήει. <347> παραγενέσθαι μὲν γὰρ ὡς ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων προδιδομένης Ῥωμαίοις τῆς μητροπόλεως, εὐρηκέναι δὲ προδοσίας μὲν τεκμήριον οὐδέν, τοὺς δ' ἐκείνην ὑποκρινόμενους φυλάττεσθαι πολέμου καὶ τυραννίδος ἔργα 20 τολμῶντας. <348> προσήκειν μὲν οὖν αὐτοῖς διακωλύειν ἀπ' ἀρχῆς· ἐπειδὴ δ' ἅπαξ εἰς κοινωνίαν ἐμφυλίου φόνου προύπεσον, ὄρον γοῦν ἐπιθεῖναι τοῖς ἁμαρτήμασι, καὶ μὴ παραμένειν χορηγοῦντας ἰσχὺν τοῖς καταλύουσι τὰ πάτρια. <349> καὶ γὰρ εἴ τινες 25 χαλεπαίνουσι τῷ κλεισθῆναι τὰς πύλας καὶ μὴ δοθῆναι μετὰ τῶν ὄπλων αὐτοῖς ἐτοιμὴν τὴν εἴσοδον, ἀλλὰ τοὺς εἰρξάντας τετιμωρῆσθαι, καὶ τεθνᾶναι μὲν Ἄνανον, διεφθάρθαι δ' ἐπὶ μιᾷς νυκτὸς ὀλίγου δεῖν πάντα τὸν δῆμον. <350> ἐφ' οἷς τῶν μὲν οἰκείων 30 πολλοὺς αἰσθάνεσθαι μετανοοῦντας, τῶν ἐπικαλεσα-

μένων δ' ὄρᾶν ἄμετρον τὴν ὠμότητα, μηδὲ δι' οὓς
 ἐσώθησαν αἰδουμένων. <351> ἐν ὕμασι γοῦν τῶν
 συμμαχῶν τὰ αἰσχίστα τολμᾶν, καὶ τὰς ἐκείνων πα-
 ρανομίας Ἰδουμαίοις προσάπτεσθαι, μέχρι ἂν μήτε
 5 κωλύη τις μήτε χωρίζηται τῶν δρωμένων. <352> δεῖν
 οὖν, ἐπειδὴ διαβολὴ μὲν πέφηνε τὰ τῆς προδοσίας,
 ἔφοδος δὲ Ῥωμαίων οὐδεμία προσδοκᾶται, δυναστεία
 τ' ἐπιτετείχισται τῇ πόλει δυσκατάλυτος, αὐτοὺς ἀνα-
 χωρεῖν ἐπ' οἴκου, καὶ τῷ μὴ κοινωνεῖν τοῖς φαύλοις
 10 ἀπάντων ἀπολογήσασθαι πέρι, ὧν φενακισθέντες με-
 τάσχοιεν.

<353> τούτοις δὲ πεισθέντες οἱ Ἰδουμαῖοι πρῶτον 6
 μὲν λύουσι τοὺς ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις, περὶ δισχιλίους
 δημότας· οἱ παραχρῆμα φυγόντες ἐκ τῆς πόλεως ἀφι-
 15 κνοῦνται πρὸς Σίμωνα, περὶ οὗ μικρὸν ὕστερον ἐροῦ-
 μεν· ἔπειτ' ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἀνεχώρησαν ἐπ'
 οἴκου. <354> καὶ συνέβη τὸν χωρισμὸν αὐτῶν γενέ-
 σθαι παρὰ δόξαν ἀμφοτέροις· ὅ τε γὰρ δῆμος ἀγνοῶν
 τὴν μετάνοιαν ἀνεθάρρησε πρὸς ὀλίγον ὡς ἐχθρῶν
 20 κεκουφισμένος, <355> οἱ τε ζηλωταὶ μᾶλλον ἐπανέ-
 στησαν, οὐχ ὡς ὑπὸ συμμαχῶν καταλειφθέντες, ἀλλ'
 ἀπηλλαγμένοι τῶν δυσωπούντων καὶ διατρεπόντων πα-
 ρανομεῖν. <356> οὐκέτι γοῦν μέλλησις ἢ σκέψις ἦν
 τῶν ἀδικημάτων, ἀλλ' ὀξύταταις μὲν ἐχρῶντο ταῖς
 25 ἐπινοίαις εἰς ἕκαστα, τὰ δοχθέντα δὲ τάχιον τῆς ἐπι-
 νοίας ἐνήργουν. <357> μάλιστα δ' ἐπ' ἀνδρείαν τε
 καὶ εὐγένειαν ἐφόνων, τὴν μὲν φθόνῳ λυμαινόμενοι,
 τὸ δὲ γενναῖον δέει· μόνην γὰρ αὐτῶν ἀσφάλειαν
 ὑπελάμβανον τὸ μηδένα τῶν δυνατῶν καταλιπεῖν.
 30 <358> ἀνηρέθη γοῦν σὺν πολλοῖς ἐτέροις καὶ Γωρίων,
 ἀξιώματι μὲν καὶ γένει προύχων, δημοκρατικὸς δὲ καὶ

φρονήματος ἔλευθερίου μεστός, εἰ καὶ τις ἕτερος Ἰουδαίων. ἀπώλεσε δ' αὐτὸν ἡ παρρησία μάλιστα πρὸς τοῖς ἄλλοις πλεονεκτημασιν. <359> οὐδ' ὁ Περαιῆς Νίγερ αὐτῶν τὰς χεῖρας διέφυγεν, ἀνὴρ ἄριστος ἐν τοῖς πρὸς Ῥωμαίους πολέμοις γενόμενος, ὃς καὶ βοῶν 5
πολλάκις τὰς τ' ὠτειλὰς ἐπιδεικνύς διὰ μέσης ἐδύρετο τῆς πόλεως. <360> ἐπεὶ δ' ἔξω τῶν πυλῶν ἤκτο, τὴν σωτηρίαν ἀπογνοὺς περὶ ταφῆς ἰκέτευεν· οἱ δὲ προαπειλήσαντες ἦς ἐπεθύμει μάλιστα γῆς μὴ μεταδώσειν αὐτῷ, τὸν φόνον ἐνήργουν. <361> ἀναιρού- 10
μενος δ' ὁ Νίγερ τιμωροὺς Ῥωμαίους αὐτοῖς ἐπηράσατο, λιμὸν τε καὶ λοιμὸν ἐπὶ τῷ πολέμῳ καὶ πρὸς ἅπασιν τὰς ἀλλήλων χεῖρας· <362> ἃ δὴ πάντα κατὰ τῶν ἀσεβῶν ἐκύρωσεν ὁ θεός, καὶ τὸ δικαιοτάτον, ὅτι γεύσεσθαι τῆς ἀλλήλων ἀπονοίας ἔμελλον οὐκ εἰς μακρὰν 15
στασιάζαντες. <363> Νίγερ μὲν οὖν ἀνηρημένος τοὺς περὶ τῆς καταλύσεως αὐτῶν φόβους ἐπεκούφισε, τοῦ λαοῦ δὲ μέρος οὐδὲν ἦν ᾧ μὴ πρὸς ἀπώλειαν ἐπενοεῖτο πρόφασιν. <364> τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν διενεχθέντινι πάλαι διέφθαρτο, τὸ δὲ μὴ προσκροῦσαν κατ' 20
εἰρήνην ἐπικαίρους ἐλάμβανε τὰς αἰτίας· καὶ ὁ μὲν μὴδ' ὄλως αὐτοῖς προσιῶν ὡς ὑπερήφανος, ὁ προσιῶν δὲ μετὰ παρρησίας ὡς καταφροῶν, ὁ θεραπεύων δ' ὡς ἐπίβουλος ὑπωπτεύετο. <365> μία δ' ἦν τῶν τε
μεγίστων καὶ τῶν μετριωτάτων ἐγκλημάτων τιμωρία, 25
θάνατος· καὶ διέφυγεν οὐδεὶς, εἰ μὴ σφόδρα τις ἦν ταπεινὸς ἢ δι' ἀγένειαν ἢ διὰ τύχην.

2 <366> Ῥωμαίων δ' οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἠγεμόνες ἔρμαιον ἠγούμενοι τὴν στάσιν τῶν πολεμίων ὄρμητο πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὸν Ὀεσπασιανὸν ἠπειρον ὡς ἂν 30
ὄντα κύριον τῶν ὄλων, φάμενοι πρόνοιαν θεοῦ σύμ-

μαχον σφίσι τῷ τετράφθαι τοὺς ἐχθροὺς κατ' ἀλλή-
 λων· <367> εἶναι μέντοι τὴν ῥοπὴν ὀξεϊαν, καὶ τα-
 χέως Ἰουδαίους ὁμονόησειν ἢ κοπιάσαντας ἐν τοῖς
 ἐμφυλίοις κακοῖς ἢ μετανόησαντας. <368> Ὀεσπασια-
 5 νὸς δὲ πλεῖστον αὐτοὺς ἔφη τοῦ δέοντος ἀμαρτάνειν,
 ὥσπερ ἐν θεάτρῳ χειρῶν τε καὶ ὄπλων ἐπίδειξιν ποιή-
 σασθαι γλιχομένους οὐκ ἀκίνδυνον, ἀλλὰ μὴ τὸ συμ-
 φέρον καὶ τὰσφαλές σκοποῦντας. <369> εἰ μὲν γὰρ
 εὐθέως ὀρηθήσειεν ἐπὶ τὴν πόλιν, αἴτιος ὁμονοίας ἔσε-
 10 σθαι τοῖς πολεμίοις καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν ἀκμάζουσαν
 ἐφ' ἑαυτὸν ἐπιστρέφειν· εἰ δὲ περιμείνειεν, ὀλιγωτέ-
 ροις χρήσεσθαι, δαπανηθεῖσιν ἐν τῇ στάσει. <370>
 στρατηγεῖν μὲν γὰρ ἄμεινον αὐτοῦ τὸν θεόν, ἀκονιτὶ
 Ἰουδαίους Ῥωμαίοις παραδιδόντα καὶ τὴν νίκην ἀκιν-
 15 δύνως τῇ στρατιᾷ χαριζόμενον, <371> ὥστε χρῆναι
 διαφθειρομένων χειρῶν οἰκείαις τῶν ἐχθρῶν, καὶ τῷ
 μεγίστῳ κακῷ στάσει χρωμένων, θεατὰς μᾶλλον αὐ-
 τοὺς ἀποκαθῆσθαι τῶν κινδύνων ἢ θανατώσιν ἀνθρώ-
 ποις καὶ λελυττηκόσι κατ' ἀλλήλων χεῖρα μίσγειν.
 20 <372> Ἐἰ δέ τις οἶεται τὴν δόξαν τῆς νίκης ἐωλοτέ-
 ραν ἔσεσθαι δίχα μάχης, γνώτω τοῦ διὰ τῶν ὄπλων
 σφαλεροῦ τὸ μεθ' ἡσυχίας κατόρθωμα λυσιτελέστε-
 ρον ὄν. <373> καὶ γὰρ οὐχ ἦττον εὐκλεεῖς οἶεσθαι
 25 χρῆ τῶν κατὰ χεῖρα λαμπρῶν τοὺς ἐγκρατεῖα καὶ συν-
 ἔσει τὰ ἴσα πράξαντας. ἅμα μέντοι μειουμένων τῶν
 πολεμίων καὶ τὴν αὐτοῦ στρατιάν, ἀναληφθεῖσαν ἐκ
 τῶν συνεχῶν πόνων, ἐρρωμενέστερον ἔξειν. <374>
 ἄλλως τε καὶ τῶν στοχαζομένων τῆς περὶ τὴν νίκην
 λαμπρότητος οὐ τοῦτον εἶναι τὸν καιρόν· <375> οὐ
 30 γὰρ περὶ κατασκευὴν ὄπλων ἢ τειχῶν, οὐδὲ περὶ συλ-
 λογὴν ἐπικούρων, Ἰουδαίους ἀσχολεῖσθαι, καὶ τὴν

ὑπέροθεσιν ἔσεσθαι κατὰ τῶν διδόντων, ἀλλ' ἐμφυλίῳ πολέμῳ καὶ διχονοίᾳ τραχηλιζομένους καθ' ἡμέραν οἰκτροτέρα πάσχειν ὧν ἂν ἐπελθόντες αὐτοὶ διαθεῖεν αὐτοὺς ἀλόντας. <376> εἴτ' οὖν τὰσφαλές τις σκοποίη, χρῆναι τοὺς ὑφ' ἑαυτῶν ἀναλισκομένους ἕαν, 5 εἴτε τὸ εὐκλεέστερον τοῦ κατορθώματος, οὐ δεῖν τοῖς οἴκοι νοσοῦσιν ἐπιχειρεῖν· ῥηθήσεσθαι γὰρ εὐλόγως οὐκ αὐτῶν τὴν νίκην ἀλλὰ τῆς στάσεως.

3 <377> ταῦτα Ὀεσπασιανῶ λέγοντι συνήνουν οἱ ἡγεμόνες, καὶ παραχορῆμα τὸ στρατηγικὸν τῆς γνώμης 10 ἀνεφαίνεται. πολλοὶ γὰρ καθ' ἡμέραν ἠντομόλουν, τοὺς ζηλωτὰς διαδιδράσκοντες. <378> χαλεπὴ δ' ἦν ἡ φυγὴ, φρουραῖς διειληφόντων τὰς διεξόδους πάσας, καὶ τὸν ἐν αὐταῖς ὀπωσοῦν ἀλισκόμενον ὡς πρὸς Ῥωμαίους ἀπίοντα διαχρωμένον. <379> ὃ γε μὴν χρό- 15 ματα δοὺς ἐξηφίετο, καὶ μόνος ἦν ὁ μὴ διδοὺς προδότης. ὥστε κατελείπετο, τῶν εὐπόρων τὴν φυγὴν ὠνούμενων, μόνους ἐναποσφάττεσθαι τοὺς πένητας. <380> νεκροὶ δὲ κατὰ τὰς λεωφόρους πάσας ἐσωρεύοντο παμπληθεῖς, καὶ πολλοὶ τῶν ὠρμημένων αὐτομο- 20 λεῖν πάλιν τὴν ἔνδον ἀπώλειαν ἤροῦντο· τὸν γὰρ ἐπὶ τῆς πατρίδος θάνατον ἐλπίς ταφῆς ἐποίει δοκεῖν μετριώτερον. <381> οἱ δ' εἰς τοσοῦτον ὀμότητος ἐξώκειλαν ὡς μήτε τοῖς ἔνδον ἀναιρουμένοις μήτε τοῖς ἀνὰ τὰς ὁδοὺς μεταδοῦναι γῆς, <382> ἀλλὰ καθάπερ 25 συνθήκας πεποιημένοι τοῖς τῆς πατρίδος συγκαταλῦσαι καὶ τοὺς τῆς φύσεως νόμους, ἅμα τε τοῖς εἰς ἀνθρώπους ἀδικήμασι συμμιᾶναι καὶ τὸ θεῖον, ὑφ' ἡλίῳ τοὺς νεκροὺς μυδῶντας ἀπέλειπον. <383> τοῖς δὲ θάπτουσί τινα τῶν προσηκόντων, ὃ καὶ τοῖς αὐτομολοῦ- 30 σιν, ἐπιτίμιον θάνατος ἦν, καὶ δεῖσθαι παραχορῆμα

ταφῆς ἔδει τὸν ἑτέρω χαριζόμενον. <384> καθόλου τ' εἰπεῖν, οὐδὲν οὕτως ἀπωλώλει χρηστὸν πάθος ἐν ταῖς τότε συμφοραῖς ὡς ἔλεος. ἂ γὰρ ἐχρῆν οἰκτερεῖν, ταῦτα παρώξυνε τοὺς ἀλιτηρίους, ἀπὸ μὲν τῶν
 5 ζώντων ἐπὶ τοὺς ἀνηρημένους, ἀπὸ δὲ τῶν νεκρῶν ἐπὶ τοὺς ζῶντας τὰς ὀργὰς μετέφερον. <385> καὶ δι' ὑπερβολὴν δέους ὁ περιῶν τοὺς προληφθέντας ὡς ἀναπαυσαμένους ἐμακάριζεν, οἱ τ' ἐν τοῖς δεσμοτηρίοις αἰκιζόμενοι κατὰ σύγκρισιν καὶ τοὺς ἀτάφους ἀπέφαι-
 10 νον εὐδαίμονας. <386> κατεπατεῖτο μὲν οὖν πᾶς αὐτοῖς θεσμὸς ἀνθρώπων, ἐγελάτο δὲ τὰ θεῖα, καὶ τοὺς τῶν προφητῶν χρησμούς ὥσπερ ἀγυρτικὰς λογοποιίας ἐχλεύαζον. <387> πολλὰ δ' οὗτοι περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας προουθέσπισαν, ἂ παραβάντες οἱ ζηλωταὶ καὶ
 15 τὴν κατὰ τῆς πατρίδος προφητείαν τέλους ἠξίωσαν. <388> ἦν γὰρ δὴ τις παλαιὸς λόγος ἀνδρῶν ἐνθέων, τότε τὴν πόλιν ἀλώσεσθαι καὶ καταφλέξεσθαι τὸ ἀγιώτατον νόμῳ πολέμου, στήσις ὅταν κατασκήψη καὶ χεῖρες οἰκεῖαι προμιάνωσι τὸ τοῦ θεοῦ τέμενος·
 20 οἷς οὐκ ἀπιστήσαντες οἱ ζηλωταὶ διακόνους ἑαυτοὺς ἐπέδοσαν.

<389> ἤδη δὲ Ἰωάννη τυραννιῶντι τὸ πρὸς τοὺς 7 ὁμοίους ἰσότιμον ἠδοξεῖτο, καὶ κατ' ὀλίγους προσποιούμενος τῶν πονηροτέρων ἀφηνίαζε τοῦ συντάγματος.
 25 <390> αἰεὶ δὲ τοῖς μὲν τῶν ἄλλων δόγμασιν ἀπειθῶν, τὰ δ' αὐτοῦ προστάτων δεσποτικώτερον, δῆλος ἦν μοναρχίας ἀντιποιούμενος. <391> εἶκον δ' αὐτῷ τινὲς μὲν δέει, τινὲς δὲ κατ' εὐνοίαν (δεινὸς γὰρ ἦν ἀπάτη καὶ δόλῳ προσάγεσθαι), πολλοὶ δὲ πρὸς ἀσφα-
 30 λείας ἠγρούμενοι τῆς αὐτῶν τὰς αἰτίας ἤδη τῶν τολμωμένων ἐφ' ἓνα καὶ μὴ πολλοὺς ἀναφέρεσθαι. <392>

τό γε μὴν δραστήριον αὐτοῦ κατὰ τε χεῖρα καὶ κατὰ
 γνώμην δορυφόρους εἶχεν οὐκ ὀλίγους. <393> πολλή
 δὲ μοῖρα τῶν ἀντικαθημένων ἀπελείπετο, παρ' οἷς
 ἴσχυε μὲν καὶ φθόνος, δεινὸν ἡγουμένων ὑποτετάχθαι
 τῷ πρὶν ἰσοτίμῳ, τὸ πλεόν δ' εὐλάβεια τῆς μοναρχίας ἀπέτρεπεν. <394> οὔτε γὰρ καταλύσειν ὁραδίως
 ἤλπιζον αὐτὸν ἅπαξ κρατήσαντα, καὶ καθ' ἑαυτῶν
 πρόφασιν ἔξιν τὸ τὴν ἀρχὴν ἀντιπρᾶξαι· προήρητο
 δὲ [ἦ] πολεμῶν ἕκαστος ὅτιοῦν παθεῖν ἢ δουλεύσας
 ἐκουσίως ἐν ἀνδραπόδου μοίρᾳ παραπολέσθαι. <395> 10
 διαιρεῖται μὲν οὖν ἡ στάσις ἐκ τούτων, καὶ τοῖς ἐναν-
 τιωθεῖσιν Ἰωάννης ἀντεβασίλευεν. <396> ἀλλὰ τὰ
 μὲν πρὸς ἀλλήλους αὐτοῖς διὰ φυλακῆς ἦν, καὶ οὐδὲν
 ἢ μικρόν, εἴ ποτε, διηκροβολίζοντο τοῖς ὅπλοις· ἤρι-
 ζον δὲ κατὰ τοῦ δήμου, καὶ πότεροι πλείονα λείαν 15
 ἄξουσιν ἀντεφιλονίκουν. <397> ἐπεὶ δ' ἡ πόλις τρισὶ
 τοῖς μεγίστοις κακοῖς ἐχειμάζετο, πολέμῳ καὶ τυραν-
 νίδι καὶ στάσει, κατὰ σύγκρισιν μετριώτερον ἦν τοῖς
 δημοτικοῖς ὁ πόλεμος. ἀμέλει διαδιδράσκοντες ἐκ τῶν
 οἰκείων ἔφευγον πρὸς τοὺς ἄλλοφύλους, καὶ παρὰ 20
 Ῥωμαίοις ἦς ἀπήλπισαν ἐν τοῖς ἰδίοις σωτηρίας ἠξι-
 οῦντο.

2 <398> τέταρτον δ' ἄλλο κακὸν ἐκινεῖτο πρὸς τὴν
 τοῦ ἔθνους κατάλυσιν. <399> φρούριον ἦν οὐ πόρρω
 Ἰεροσολύμων καρτερώτατον, ὑπὸ τῶν ἀρχαίων βασι- 25
 λέων εἰς θ' ὑπέκθεσιν κτήσεως ἐν πολέμῳ ῥοπαῖς
 καὶ σωμαίων ἀσφάλειαν κατεσκευασμένον, ὃ ἐκαλεῖτο
 Μασάδα. <400> τοῦτο κατελιηφότες οἱ προσαγορευό-
 μενοι σικάριοι τέως μὲν τὰς πλησίον χώρας κατέτρε-
 χον, οὐδὲν πλεόν τῶν ἐπιτηδείων ποριζόμενοι· δέει 30
 γὰρ ἀνεστέλλοντο τῆς πλείονος ἀρπαγῆς. <401> ὡς

δὲ τὴν Ῥωμαίων στρατιὰν ἡρεμοῦσαν, στάσει δὲ καὶ
 τυραννίδι ἰδίᾳ τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰουδαίους ἐπύ-
 θοντο διηρημένους, ἀδροτέρων ἤπτοντο τολμημάτων.
 <402> καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων, ἣν ἄγουσιν
 5 Ἰουδαῖοι σωτήρια ἐξ οὗ τῆς ὑπ' Αἰγυπτίους δουλείας
 ἀνεθέντες εἰς τὴν πατριὸν γῆν κατήλθον, νύκτωρ τοὺς
 ἐμποδῶν ὄντας διαλαθόντες πολίχνην τινὰ κατατρέ-
 χουσι καλουμένην Ἐργαδδί. <403> ἐν ἣ τὸ μὲν ἀμύ-
 νεσθαι δυνάμενον, πρὶν ὄπλων ἄψασθαι καὶ συνελ-
 10 θεῖν, φθάσαντες ἐσκέδασαν καὶ τῆς πόλεως ἐξέβαλον,
 τὸ δὲ φυγεῖν ἤπτον ὄν, γύναιά τε καὶ παῖδας, ὑπὲρ
 ἑπτακοσίους ἀναιροῦσιν. <404> ἔπειτα τοὺς τ' οἴκους
 ἐξεσκευασμένοι καὶ τῶν καρπῶν τοὺς ἀκμαίους ἀρπά-
 σαντες ἀνήνεγκαν εἰς τὴν Μασάδαν. <405> καὶ οἱ
 15 μὲν ἐλήξοντο πάσας τὰς περὶ τὸ φρούριον κώμας, καὶ
 τὴν χώραν ἐπόρθουν ἅπασαν, προσφθειρομένων ἀν-
 τοῖς καθ' ἡμέραν ἑκασταχόθεν οὐκ ὀλίγων. <406>
 ἐκινεῖτο δὲ καὶ κατὰ τὰλλα τῆς Ἰουδαίας κλίματα τὸ
 τέως ἡρεμοῦν ληστρικόν. καθάπερ δ' ἐν σώματι, τοῦ
 20 κυριωτάτου φλεγμαίνοντος πάντα τὰ μέλη συνενόσει.
 <407> διὰ γοῦν τὴν ἐν τῇ μητροπόλει στάσιν καὶ τα-
 ραχὴν ἄδειαν ἔσχον οἱ κατὰ τὴν χώραν πονηροὶ τῶν
 ἀρπαγῶν, καὶ τὰς οἰκείας ἑκαστοὶ κώμας ἀρπάσαντες
 ἔπειτ' εἰς τὴν ἐρημίαν ἀφίσταντο. <408> συναθροισό-
 25 μενοὶ τε καὶ συνομνύμενοι κατὰ λόχους, στρατιᾶς μὲν
 ὀλιγώτεροι πλείους δὲ ληστηρίου, προσέπιπτον ἱεροῖς
 καὶ πόλεσι. <409> καὶ κακοῦσθαι μὲν συνέβαιναν, ἐφ'
 οὓς ὀρμήσειαν, ὡς ἐν πολέμῳ καταληφθέντας· φθά-
 νεσθαι δὲ τὰς ἀμύνας ὡς ληστῶν ἅμα ταῖς ἀρπαγαῖς
 30 ἀποδιδρασκόντων. οὐδὲν δὲ μέρος ἦν τῆς Ἰουδαίας
 ὃ μὴ τῇ προανεχούσῃ πόλει συναπώλλυτο.

3 <410> ταῦτα Ἰεσπασιανῶ παρὰ τῶν αὐτομόλων
 διηγέλλετο. καίπερ γὰρ φρουρούντων τὰς ἐξόδους
 τῶν στασιαστῶν ἀπάσας καὶ διαφθειρόντων τοὺς ὀπωσ-
 οῦν προσιόντας, ὅμως ἦσαν οἱ διελάνθανον καὶ κα-
 ταφεύγοντες εἰς τοὺς Ῥωμαίους τὸν στρατηγὸν ἐνῆ- 5
 γον ἀμῦναι τῇ πόλει καὶ τὰ τοῦ δήμου περισῶσαι
 λείψανα. <411> διὰ γὰρ τὴν πρὸς Ῥωμαίους εὐνοίαν
 ἀνηρῆσθαι τε τοὺς πολλοὺς καὶ κινδυνεύειν τοὺς πε-
 ριόντας. <412> ὃ δ' οἰκτεῖρων ἤδη τὰς συμφορὰς
 αὐτῶν τῶ μὲν δοκεῖν ἐκπολιορκήσων ἀνίσταται τὰ 10
 Ἱεροσόλυμα, τὸ δ' ἀληθὲς ἀπαλλάξων πολιορκίας.
 <413> ἔδει δὲ προκαταστρέψασθαι τὰ λειπόμενα καὶ
 μηδὲν ἔξωθεν ἐμπόδιον τῇ πολιορκίᾳ καταλιπεῖν. ἐλ-
 θὼν γοῦν ἐπὶ τὰ Γάδαρα μητροπόλιν τῆς Περαίας
 καρτεράν, τετράδι Δύστρου μηνὸς εἴσεισιν εἰς τὴν 15
 πόλιν. <414> καὶ γὰρ ἔτυχον οἱ δυνατοὶ λάθρα τῶν
 στασιωδῶν πρεσβευσάμενοι πρὸς αὐτὸν περὶ παραδό-
 σεως πόθω τ' εἰρήνης καὶ διὰ τὰς οὐσίας· πολλοὶ δὲ
 τὰ Γάδαρα κατῶκον πλούσιοι. <415> τούτων τὴν
 πρεσβείαν ἠγνοήκεσαν οἱ διάφοροι, πλησίον δ' ἤδη 20
 ὄντος Ἰεσπασιανοῦ διεπύθοντο. καὶ κατασχεῖν μὲν
 αὐτοὶ τὴν πόλιν ἀπέγνωσαν δύνασθαι, τῶν τ' ἔνδον
 ἐχθρῶν πλήθει λειπόμενοι καὶ Ῥωμαίους ὀρῶντες οὐ
 μακρὰν τῆς πόλεως· φεύγειν δὲ κρίναντες ἠδόξουν
 ἀναιμωτὶ καὶ μηδεμίαν παρὰ τῶν αἰτίων εἰσπραξάμε- 25
 νοι τιμωρίαν. <416> συλλαβόντες δὴ τὸν Δόλεσον
 (οὗτος γὰρ ἦν οὐ μόνον ἀξιόματι καὶ γένει τῆς πό-
 λεως πρῶτος, ἀλλ' ἐδόκει καὶ τῆς πρεσβείας αἴτιος)
 κτείνουσί τ' αὐτόν, καὶ δι' ὑπερβολὴν ὀργῆς νεκρὸν
 αἰκισάμενοι διέδρασαν ἐκ τῆς πόλεως. <417> ἐπιούσης 30
 δ' ἤδη τῆς Ῥωμαϊκῆς δυνάμεως ὃ τε δῆμος τῶν Γα-

δάρων, μετ' εὐφημίας τὸν Ὑεσπασιανὸν εἰσδεξάμενοι, δεξιὰς παρ' αὐτοῦ πίστεως ἔλαβον καὶ φρουρὰν ἰππέων τε καὶ πεζῶν πρὸς τὰς τῶν φυγάδων καταδρομὰς· <418> τὸ γὰρ τεῖχος αὐτοὶ πρὶν ἀξιῶσαι Ῥωμαίους
 5 καθεῖλον, ὅπως εἴη πίστις αὐτοῖς τοῦ τὴν εἰρήνην ἀγαπᾶν τὸ μηδὲ βουληθέντας δύνασθαι πολεμεῖν.

<419> Ὑεσπασιανὸς δ' ἐπὶ μὲν τοὺς διαδρόντας 4
 ἐκ τῶν Γαδάρων Πλάκιδον σὺν ἰππεῦσι πεντακοσίοις καὶ πεζοῖς τρισχιλίοις πέμπει, μετὰ δὲ τῆς ἄλλης στρα-
 10 τιᾶς αὐτὸς ὑπέστρεψεν εἰς Καισάρειαν. <420> οἱ δὲ φυγάδες ὡς αἰφνίδιον τοὺς διώκοντας ἰππεῖς ἐθεάσαντο, πρὶν εἰς χεῖρας ἔλθειν, εἰς τινα κόμην συνειλοῦνται Βηθενναβρὶν προσαγορευομένην. <421> ἐν ᾧ νέων πλῆθος οὐκ ὀλίγον εὐρόντες, καὶ τοὺς μὲν ἐκόν-
 15 τας τοὺς δὲ βία καθοπλίσαντες εἰκαίως, προπηδῶσιν ἐπὶ τοὺς περὶ τὸν Πλάκιδον. <422> οἱ δὲ πρὸς μὲν τὴν πρώτην ἐμβολὴν ὀλίγον εἶξαν, ἅμα καὶ προκαλέσασθαι τεχνιτεύοντες αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους πορρωτέρω· <423> λαβόντες δ' εἰς ἐπιτήδειον (τόπον) περιή-
 20 λαννόν τε καὶ κατηκόντιζον, καὶ τοὺς μὲν φυγάδας αὐτῶν οἱ ἰππεῖς ὑπετέμνοντο, τὰς συμπλοκάς δὲ τὸ πεζὸν εὐτόνως διέφθειρον. <424> οὐ μέντοι πλέον τι τόλμης ἐπιδεικνύμενοι οἱ Ἰουδαῖοι διεφθείροντο· πεπυκνωμένοι γὰρ προσπίπτοντες τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ
 25 ταῖς πανοπλίαις ὥσπερ τετειχισμένοις, αὐτοὶ μὲν οὐχ εὐρισκὸν βέλους παράδυσιν οὐδ' ἠϋτόνουν ῥῆξαι τὴν φάλαγγα, <425> περιεπείροντο δὲ τοῖς ἐκείνων βέλεσι, καὶ τοῖς ἀγριωτάτοις παραπλήσιοι θηρίοις ὄρμων ἐπὶ τὸν σίδηρον. διεφθείροντο δ' οἱ μὲν κατὰ
 30 στόμα παιόμενοι τοῖς ξίφεσιν, οἱ δ' ὑπὸ τῶν ἰππέων σκεδαννύμενοι· <426> σπουδῆ γὰρ ἦν τῷ Πλακίδῳ 5

τὰς ἐπὶ τὴν κώμην ὁρμὰς αὐτῶν διακλείειν, καὶ συν-
 εχῶς παρελαύνων κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, <427> ἔπειτ'
 ἐπιστρέφων ἅμα καὶ τοῖς βέλεσι χρώμενος εὐστόχως
 ἀνῆρει τοὺς πλησιάζοντας καὶ δέει τοὺς πόρρωθεν
 ἀνέστρεφε, μέχρι βία διεκπαίοντες οἱ γενναιότατοι 5
 πρὸς τὸ τεῖχος διέφυγον. <428> ἀπορία δ' εἶχε τοὺς
 φύλακας· οὔτε γὰρ ἀποκλείσαι τοὺς ἀπὸ τῶν Γαδά-
 ρων ὑπέμενον διὰ τοὺς σφετέρους, καὶ δεξάμενοι
 συναπολεῖσθαι προσεδόκων. ὃ δὴ καὶ συνέβη· <429>
 συνωσθέντων γὰρ αὐτῶν εἰς τὸ τεῖχος παρ' ὀλίγον 10
 μὲν οἱ τῶν Ῥωμαίων ἱππεῖς συνεισέπεσον, οὐ μὴν
 ἀλλὰ καὶ φθασάντων ἀποκλείσαι τὰς πύλας προσβα-
 λὼν ὁ Πλάκιδος, καὶ μέχρι δείλης γενναίως ἀγωνισά-
 μενος, τοῦ τεύχους καὶ τῶν ἐν τῇ κώμῃ ἐκράτει.
 <430> τὰ μὲν οὖν ἀργὰ πλήθη διεφθείρετο, φυγὴ δ' 15
 ἦν τῶν δυνατωτέρων, τὰς δ' οἰκίας οἱ στρατιῶται
 διήρπασαν καὶ τὴν κώμην ἐνέπρησαν. <431> οἱ δὲ
 διαδράντες ἐξ αὐτῆς τοὺς κατὰ τὴν χώραν συνανέστη-
 σαν, καὶ τὰς μὲν αὐτῶν συμφορὰς ἐξαίροντες ἐπὶ μεῖ-
 ζον, τὴν δὲ Ῥωμαίων στρατιὰν πᾶσαν ἐπιέναι λέγον- 20
 τες, πάντας πανταχόθεν ἐξέσεισαν τῷ δέει. γενόμενοι
 τε παμπληθεῖς ἔφηνον ἐπὶ Ἰεριχοῦντος· <432> αὕτη
 γὰρ ἔτι μόνη τὰς ἐλπίδας αὐτῶν ἔθαλπε τῆς σωτη-
 ρίας, καρτερὰ τεῖχει τε καὶ πλήθει οἰκητόρων τυγχά-
 νουσα. <433> Πλάκιδος δὲ τοῖς ἱππεῦσι καὶ ταῖς 25
 προαγούσαις εὐπραγίαις τεθαρρηκῶς εἶπετο, καὶ μέχρι
 μὲν Ἰορδάνου τοὺς αἰὶ καταλαμβανομένους ἀνῆρει,
 συνελάσας δὲ πρὸς τὸν ποταμὸν πᾶν τὸ πλῆθος, εἰργο-
 μένοις ὑπὸ τοῦ θεύματος (τραφὲν γὰρ ὑπ' ὕμβρων
 ἄβατον ἦν), ἀντικρὺ παρετάττετο. <434> παρῶξυνε 30
 δ' ἢ ἀνάγκη πρὸς μάχην τοὺς φυγῆς τόπον οὐκ ἔχον-

τας, καὶ ταῖς ὄχθαις ἐπὶ μήκιστον παρεκτείναντες
 σφᾶς αὐτοὺς ἐδέχοντο τὰ βέλη καὶ τὰς τῶν ἰππέων
 ἐμβολάς, οἱ πολλοὺς αὐτῶν παίοντες εἰς τὸ ρεῦμα
 κατέβαλον. <435> καὶ τὸ μὲν ἐν χερσὶν αὐτῶν δια-
 5 φθαρὲν μύριοι πεντακισχίλιοι, τὸ δὲ βιασθὲν ἐμπεδη-
 σαι ἀκουσίως εἰς τὸν Ἰορδάνην πλήθος ἄπειρον ἦν.
 <436> ἐάλωσαν δὲ περὶ δισχιλίους καὶ διακοσίους,
 λεία τε παμπληθῆς ὄνων τε καὶ προβάτων καὶ καμή-
 λων καὶ βοῶν.

10 <437> Ἰουδαίοις μὲν οὖν οὐδὲν ἐλάττων ἢδ' ἢ 6
 πληγὴ προσπεσοῦσα καὶ μείζων ἔδοξεν ἑαυτῆς διὰ τὸ
 μὴ μόνον τὴν χώραν ἅπασαν δι' ἧς ἔφευγον πληρω-
 θῆναι φόνου, μηδὲ νεκροῖς διαβατὸν γενέσθαι τὸν
 Ἰορδάνην, ἐμπλησθῆναι δὲ τῶν σωματίων καὶ τὴν Ἀσ-
 15 φαλιτίνην λίμνην, εἰς ἣν παμπληθεῖς ὑπὸ τοῦ ποτα-
 μοῦ κατεσύρησαν. <438> Πλάκιδος δὲ δεξιᾷ τύχη
 χρώμενος ὥρμησεν ἐπὶ τὰς πέριξ πολίχνας τε καὶ κώ-
 μας, καταλαβόμενός τε Ἄβιλα καὶ Ἰουλιάδα καὶ Βησι-
 μῶθ τὰς τε μέχρι τῆς Ἀσφαλιτίτιδος πάσας ἐγκαθίστη-
 20 σιν ἐκάστη τοὺς ἐπιτηδείους τῶν αὐτομόλων. <439>
 ἔπειτα σκάφεσιν ἐπιβήσας τοὺς στρατιώτας αἰρεῖ τοὺς
 εἰς τὴν λίμνην καταφυγόντας.

<440> καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν Περαιάν προσεχώρησεν 8
 ἢ ἐάλω πάντα μέχρι Μαχαιοῦντος· ἐν δὲ τούτῳ τὸ
 25 περὶ τὴν Γαλατίαν ἀγγέλλεται κίνημα καὶ Ἰνδιξ ἅμα
 τοῖς δυνατοῖς τῶν ἐπιχωρίων ἀφεστὼς Νέρωνος, περὶ
 ὧν ἐν ἄλλοις ἀκριβέστερον ἀναγέγραπται. <441> Ἰεσ-
 πασιανὸν δ' ἐπήγειρεν εἰς τὴν ὁρμὴν τοῦ πολέμου τὰ
 ἠγγελημένα, προορώμενον ἤδη τοὺς μέλλοντας ἐμφυ-
 30 λίους πολέμους καὶ τὸν ὅλης κίνδυνον τῆς ἡγεμονίας,
 ἐν ᾧ προειρηνεύσας τὰ κατὰ τὴν ἀνατολήν ἐπικου-

φιεῖν ὄρετο τοὺς κατὰ τὴν Ἰταλίαν φόβους. <442>
 ἕως μὲν οὖν ἐπεῖχεν ὁ χειμῶν, τὰς ὑπηγμένους διησφα-
 λίζετο κώμας τε καὶ πολίχνας φρουραῖς, δεκαδάρχας
 μὲν κώμας ἐγκαθιστὰς ἑκατοντάρχας δὲ πόλεσι· πολλὰ
 δ' ἀνῶκισε καὶ τῶν πεποροθημένων. <443> ὑπὸ δὲ 5
 τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔαρος ἀναλαβὼν τὸ πλεόν τῆς δυνά-
 μεως, ἤγαγεν ἀπὸ τῆς Καισαρείας ἐπ' Ἀντιπατροίδος,
 ἐνθα δυσὶν ἡμέραις καταστησάμενος τὴν πόλιν, τῇ
 τρίτῃ προῆει πορθῶν καὶ καίων τὰς πέριξ πάσας.
 <444> καταστρεψάμενος δὲ τὰ περὶ τὴν Θαμνᾶ τοπαρ- 10
 χίαν, ἐπὶ Λύδδων καὶ Ἰαμνεῖας ἐχώρει, καὶ προκεχει-
 ρωμέναις ἑκατέραις ἐγκαταστήσας οἰκήτορας τῶν προσ-
 κεχωρηκότων ἱκανοὺς εἰς Ἀμμαοῦντα ἀφικνεῖται. <445>
 καταλαβόμενος δὲ τὰς ἐπὶ τὴν μητρόπολιν αὐτῶν εἰσ-
 βολὰς στρατόπεδόν τε τειχίζει, καὶ τὸ πέμπτον ἐν 15
 αὐτῇ τάγμα καταλιπὼν πρόεισι μετὰ τῆς ἄλλης δυνά-
 μεως ἐπὶ τὴν Βεθλεπτηφῶν τοπαρχίαν. <446> πρὸς
 δ' αὐτὴν τε καὶ τὴν γειτνιωσάν ἀνελὼν, καὶ τὰ πέριξ
 τῆς Ἰδουμαίας φρούρια τοῖς ἐπικαίροις τόποις ἐπετεί-
 χισε· <447> καταλαβόμενος δὲ δύο κώμας τὰς μεσαι- 20
 τάτας τῆς Ἰδουμαίας, Βήταριν καὶ Καφάρτοβαν, κτεί-
 νει μὲν ὑπὲρ μυρίους αἰχμαλωτίζεται δ' ὑπὲρ χιλίους,
 <448> καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος ἐξέλασας ἐγκαθίστησι
 τῆς ἰδίας δυνάμεως οὐκ ὀλίγην, οἱ κατατρέχοντες
 ἐπόρθουν ἅπασαν τὴν ὄρεινήν. <449> αὐτὸς δὲ μετὰ 25
 τῆς λοιπῆς δυνάμεως ὑπέστρεψεν εἰς Ἀμμαοῦντα, ὅθεν
 διὰ τῆς Σαμαρείτιδος καὶ παρὰ τὴν Νέαν πόλιν κα-
 λουμένην, Μαβορθὰ δ' ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων, καταβὰς
 εἰς Κορέαν δευτέρῃ Δαισίου μηνὸς στρατοπεδεύεται.
 <450> τῇ δ' ἐξῆς εἰς Ἰεριχοῦντα ἀφικνεῖται, καθ' ἣν 30
 αὐτῷ συμμίσγει Τραϊανὸς εἷς τῶν ἡγεμόνων, τὴν ἐκ

τῆς Περαίας ἄγων δύναμιν, ἤδη τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰορδάνην κεχειρωμένων.

<451> τὸ μὲν οὖν πολὺ πλῆθος ἐκ τῆς Ἰεριχοῦν-
 2 τος φθάσαν τὴν ἔφοδον αὐτῶν εἰς τὴν ἀντικρυς Ἱερο-
 5 σολύμων ὄρεινὴν διαπεφεύγει, καταλειφθὲν δ' οὐκ
 ὀλίγον διαφθείρεται. <452> τὴν δὲ πόλιν ἔρημον κατ-
 ειλήφεσαν, ἥτις ἴδρυνται μὲν ἐν πεδίῳ, ψιλὸν δ' ὑπέρ-
 κείται αὐτῆς καὶ ἄκαρπον ὄρος μῆκιστον. <453> κατὰ
 μὲν γὰρ τὸ βόρειον κλίμα μέχρι τῆς Σκυθοπολιτῶν
 10 γῆς ἐκτείνεται, κατὰ δὲ τὸ μεσημβρινὸν μέχρι τῆς
 Σοδομιτῶν χώρας καὶ τῶν περάτων τῆς Ἀσφαλίτιδος,
 ἔστι δ' ἀνώμαλόν τε πᾶν καὶ ἀοίκητον διὰ τὴν ἀγο-
 νίαν. <454> ἀντίκειται δὲ τούτῳ τὸ περὶ τὸν Ἰορδάνην
 ὄρος, ἀρχόμενον ἀπὸ Ἰουλιάδος καὶ τῶν βορείων κλι-
 15 μάτων, παρατεῖνον δ' εἰς μεσημβρίαν ἕως Σομόρων,
 ἥπερ ὀρίζει τὴν Πέτραν τῆς Ἀραβίας. ἐν τούτῳ δ'
 ἔστι καὶ τὸ Σιδηροῦν καλούμενον ὄρος, μηχανόμενον
 μέχρι τῆς Μωαβίτιδος. <455> ἡ μέση δὲ τῶν δύο
 ὄρέων χώρα τὸ Μέγα Πεδίον καλεῖται, ἀπὸ κώμης Γιν-
 20 ναβρὶν διήκον μέχρι τῆς Ἀσφαλίτιδος λίμνης. <456>
 ἔστι δ' αὐτοῦ μῆκος μὲν σταδίων χιλίων διακοσίων,
 εὖρος δ' εἴκοσι καὶ ἑκατόν· καὶ μέσον ὑπὸ τοῦ Ἰορ-
 δάνου τέμνεται, λίμνας τ' ἔχει τὴν τ' Ἀσφαλίτιν καὶ
 τὴν Τιβεριέων, φύσιν ἐναντίας· ἡ μὲν γὰρ ἀλμυρῶ-
 25 δης καὶ ἄγονος, ἡ Τιβεριέων δὲ γλυκεῖα καὶ γόνιμος.
 <457> ἐκπυροῦται δ' ὥρα θέρους τὸ πεδίον, καὶ δι'
 ὑπερβολὴν ἀύχμοῦ περιέχει νοσώδη τὸν ἀέρα· <458>
 πᾶν γὰρ ἀνυδρον πλὴν τοῦ Ἰορδάνου, παρὸ καὶ τοὺς
 μὲν ἐπὶ ταῖς ὄχθαις φοινικῶνας εὐθαλεστέρους καὶ
 30 πολυφορωτέρους εἶναι συμβέβηκεν, ἦττον δὲ τοὺς
 πόρω κεχωρισμένους.

3 <459> παρὰ μέντοι τὴν Ἱεριχοῦντα ἔστι πηγὴ
 δασιλῆς τε καὶ πρὸς ἀρδείας λιπαρωτάτη, παρὰ τὴν
 παλαιὰν ἀναβλύζουσα πόλιν, ἣν Ἰησοῦς ὁ Ναυῆ παῖς,
 στρατηγὸς Ἑβραίων, πρώτην εἶλε γῆς Χαναναίων
 δοριόκτητον. <460> ταύτην τὴν πηγὴν λόγος ἔχει κατ' 5
 ἀρχὰς οὐ μόνον γῆς καὶ δένδρων καρποὺς ἀπαμβλύ-
 νειν ἀλλὰ καὶ γυναικῶν γονάς, καθόλου τε πᾶσιν
 εἶναι νοσώδη τε καὶ φθαρτικὴν, ἐξημερωθῆναι δὲ καὶ
 γενέσθαι τούναντίον ὑγιεινοτάτην τε καὶ γονιμοτάτην
 ὑπὸ Ἑλισσαίου τοῦ προφήτου. γνώριμος δ' ἦν οὗτος 10
 Ἡλία καὶ διάδοχος, <461> ὃς ἐπίξενωθεὶς τοῖς κατὰ
 τὴν Ἱεριχοῦντα, περιττὸν δὴ τι φιλοφρονησαμένων
 αὐτὸν τῶν ἀνθρώπων, αὐτοὺς τ' ἀμείβεται καὶ τὴν
 χώραν αἰωνίῳ χάριτι ἐδώρησατο. <462> προελθὼν
 γὰρ ἐπὶ τὴν πηγὴν καὶ καταβαλὼν εἰς τὸ ρεῦμα πλη- 15
 ρες ἁλῶν ἀγγεῖον κεραμοῦν, ἔπειτ' εἰς οὐρανὸν δεξιὰν
 ἀνατείνας δικαίαν καὶ πὶ γῆς σπονδὰς μελικτηρίους
 χεάμενος, τὴν μὲν ἠτεῖτο μαλάξαι τὸ ρεῦμα καὶ γλυ-
 κντέρας φλέβας ἀνοῖξαι, <463> τὸν δ' ἐγκεράσασθαι 20
 τῷ ρεύματι γονιμοτέρους ἀέρας, δοῦναί θ' ἅμα καὶ
 καρπῶν εὐθηνίαν τοῖς ἐπιχωρίοις καὶ τέκνων διαδο-
 χὴν, μηδ' ἐπιλιπεῖν αὐτοῖς τὸ τούτων γεννητικὸν
 ὕδωρ, ἕως μενοῦσι δίκαιοι. <464> ταύταις ταῖς εὐ-
 χαῖς, πολλὰ προσχειροουργήσας ἐξ ἐπιστήμης, ἔτρεψε 25
 τὴν πηγὴν, καὶ τὸ πρὶν ὀρφανίας αὐτοῖς καὶ λιμοῦ
 παραίτιον ὕδωρ ἐκ τότ' εὐτεκνίας καὶ κόρου χορηγὸν
 κατέστη. <465> τοσαύτην γοῦν ἐν ταῖς ἀρδείαις ἔχει
 δύναμιν ὡς εἰ καὶ μόνον ἐφάψαιτο τῆς χώρας, νοστι-
 μώτερον εἶναι τῶν μέχρι κόρου χροονίζοντων. <466>
 παρὸ καὶ τῶν μὲν δασιλέστερον χρωμένων ἢ ὄνησις 30
 ἔστιν ὀλίγη, τούτου δὲ τοῦ ὀλίγου ἡ χορηγία δασιλῆς.

<467> ἄρδει γοῦν πλέονα τῶν ἄλλων ἀπάντων, καὶ πε-
 δίον μὲν ἔπεισιν ἑβδομήκοντα σταδίων μῆκος, εὖρος δ'
 εἴκοσιν, ἐκτρέφει τ' ἐν αὐτῷ παραδείσους καλλίστους τε
 καὶ πυκνοτάτους· <468> τῶν δὲ φοινίκων ἐπαρδομένων
 5 γένη πολλά, ταῖς γεύσεσι καὶ ταῖς προσηγορίαις διά-
 φορα. τούτων οἱ πιότεροι πατούμενοι καὶ μέλι δαφι-
 λῆς ἀνιᾶσιν, οὐ πολλῷ τοῦ λοιποῦ χειῖρον· <469> καὶ
 μελιττοτρόφος δ' ἡ χώρα. φέρει δὲ καὶ ὀποβάλαμον,
 ὃ δὴ τιμιώτατον τῶν τῆδε καρπῶν, κύπρον τε καὶ μυ-
 10 ροβάλανον, ὡς οὐκ ἂν ἀμαρτεῖν τινα εἰπόντα θεῖον
 εἶναι τὸ χωρίον, ἐν ᾧ δαφιλῆ τὰ σπανιώτατα καὶ κάλ-
 λιστα γεννᾶται. <470> τῶν μὲν γὰρ ἄλλων αὐτῷ καρ-
 πῶν ἔνεκεν οὐκ ἂν ῥαδίως τι παραβληθεῖη κλίμα τῆς
 οἴκουμένης· οὕτω τὸ καταβληθὲν πολύχουν ἀποδίδωσιν.
 15 <471> αἴτιον δέ μοι δοκεῖ τὸ θερμὸν τῶν ἀέρων καὶ
 τὸ τῶν ὑδάτων εὐτονον, τῶν μὲν προκαλουμένων τὰ
 φυόμενα καὶ διαχεόντων, τῆς δ' ἰκμάδος ριζούσης
 ἕκαστον ἰσχυρῶς καὶ χορηγούσης τὴν ἐν θέρει δύναμιν.
 περικαῆς δ' ἐστὶν οὕτω τὸ χωρίον ὡς μηδένα ῥαδίως
 20 προῖέναι. <472> τὸ δ' ὕδωρ πρὸ ἀνατολῆς ἀντλού-
 μενον, ἔπειτ' ἐξαιθριασθὲν γίγνεται ψυχρότατον καὶ
 τὴν ἐναντίαν πρὸς τὸ περιέχον φύσιν λαμβάνει· χει-
 μῶνος δ' ἀνάπαλιν χλιαίνεται καὶ τοῖς ἐμβαίνουσι
 γίγνεται προσηνέστατον. <473> ἔστι δὲ καὶ τὸ περιέχον
 25 οὕτως εὐκρατον ὡς λινοῦν ἀμφιέννυσθαι τοὺς ἐπιχω-
 ρίους υἱομένης τῆς ἄλλης Ἰουδαίας. <474> ἀπέχει
 δὲ Ἱεροσολύμων μὲν σταδίους ἑκατὸν πεντήκοντα, τοῦ
 δὲ Ἰορδάνου σταδίους ἐξήκοντα. καὶ τὸ μὲν μέχρι
 Ἱεροσολύμων αὐτῆς ἔρημον καὶ πετρῶδες, τὸ δὲ μέχρι
 30 τοῦ Ἰορδάνου καὶ τῆς Ἀσφαλίτιδος χθαμαλώτερον
 μὲν, ἔρημον δ' ὁμοίως καὶ ἄκαρπον.

<475> ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τὴν Ἱεριχοῦν εὐδαιμο-
 4 νεστάτην οὔσαν ἀποχρώντως δεδήλωται. <476> ἄξιον
 δ' ἀφηγήσασθαι καὶ τὴν φύσιν τῆς Ἀσφαλίτιδος λίμ-
 νης, ἣτις ἐστὶ πικρὰ μὲν, ὡς ἔφη, καὶ ἄγονος, ὑπὸ
 δὲ κουφότητος καὶ τὰ βαρύτερα τῶν εἰς αὐτὴν ῥιφέν- 5
 των ἀναφέρει, καταδῦναι δ' εἰς τὸν βυθὸν οὐδ' ἐπι-
 τηδεύσαντα ῥάδιον. <477> ἀφικόμενος γοῦν καθ'
 ἱστορίαν ἐπ' αὐτὴν Ὑεσπασιανὸς ἐκέλευσέ τινας τῶν
 νεῖν οὐκ ἐπισταμένων, δεθέντας ὀπίσω τὰς χεῖρας,
 ῥιφῆναι κατὰ τοῦ βυθοῦ· καὶ συνέβη πάντας ἐπινή- 10
 ξασθαι, καθάπερ ὑπὸ πνεύματος ἄνω βιαζομένους.
 <478> ἐστὶ δ' ἐπὶ τούτῳ καὶ ἡ τῆς χροῆς μεταβολὴ
 θαυμάσιος· τρὶς γὰρ ἐκάστης ἡμέρας τὴν ἐπιφάνειαν
 ἀλλάττεται, καὶ πρὸς τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἀνταυγεῖ
 ποικίλως. <479> τῆς μέντοι ἀσφάλτου κατὰ πολλὰ 15
 μέρη βώλους μελαίνας ἀναδίδωσιν. αἱ δ' ἐπινήχονται
 τό τε σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος ταύροις ἀκεφάλοις παρα-
 πλήσιαι. <480> προσελαύνοντες δ' οἱ τῆς λίμνης ἐρ-
 γάται, καὶ δραττόμενοι τοῦ συνεστῶτος, ἔλκουσιν εἰς
 τὰ σκάφη· πληρώσασι δ' ἀποκόπτειν οὐ ῥάδιον, ἀλλὰ 20
 δι' εὐτονίαν προσήρηται τῷ μηρύματι τὸ σκάφος,
 ἕως ἂν ἐμμηνίῳ γυναικῶν αἵματι καὶ οὐρῳ διαλύσω-
 σιν αὐτὴν, οἷς μόνοις εἴκει. <481> καὶ χρήσιμος δ'
 οὐ μόνον εἰς ἀρμονίας νεῶν ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄκεσιν
 σωματῶν· εἰς πολλὰ γοῦν τῶν φαρμάκων παραμίσγε- 25
 ται. <482> ταύτης τῆς λίμνης μῆκος μὲν ὀγδοήκοντα
 καὶ πεντακόσιοι στάδιοι, καθ' ὃ δὴ μέχρι Ζοάρων
 τῆς Ἀραβίας ἐκτείνεται, εὖρος δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκα-
 τόν. <483> γεινιᾶ δ' ἡ Σοδομίτις αὐτῆ, πάλαι μὲν
 εὐδαίμων γῆ καρπῶν θ' ἕνεκα καὶ τῆς κατὰ πόλεις 30
 περιουσίας, νῦν δὲ κεκαυμένη πᾶσα. <484> φασὶ δ'

ὡς δι' ἀσέβειαν οἰκητόρων κεραυνοῖς κατεφλέγη· ἔστι
 γοῦν ἔτι λείψανα τοῦ θείου πυρός, καὶ πέντε μὲν
 πόλεων ἰδεῖν σκιάς, ἔτι δὲ καὶ τοῖς καρποῖς σποδιὰν
 ἀναγεννωμένην, οἳ χρόαν μὲν ἔχουσι τοῖς ἐδωδίμοις
 5 ὁμοίαν, δρεψαμένων δὲ χερσὶν εἰς καπνὸν ἀναλύονται
 καὶ τέφραν.

<485> τὰ μὲν δὴ περὶ τὴν Σοδομίτιν μυθευόμενα 9
 τοιαύτην ἔχει πίστιν ἀπὸ τῆς ὕψεως· <486> ὁ δὲ
 'Θεσπασιανὸς πανταχόθεν περιτειχίζων τοὺς ἐν τοῖς
 10 'Ιεροσολύμοις, ἐν τε τῇ 'Ιεριχοῖ καὶ 'Αδίδοις ἐγείρει
 στρατόπεδα, καὶ φρουροὺς ἀμφοτέραις ἐγκαθίστη-
 σιν ἔκ τε τοῦ 'Ρωμαϊκοῦ καὶ συμμαχικοῦ τάγματος.
 <487> πέμπει δὲ καὶ εἰς Γέρασα Λούκιον 'Αννιον,
 παραδοὺς μοῖραν ἰππέων καὶ συχνοὺς πεζοὺς. <488>
 15 ὁ μὲν οὖν ἐξ ἐφόδου ἐλὼν τὴν πόλιν ἀποκτείνει μὲν
 χιλίους τῶν νέων, ὅσοι μὴ διαφυγεῖν ἔφθασαν, γενεὰς
 δ' ἠχμαλωτίσατο, καὶ τὰς κτήσεις διαρπάσαι τοῖς στρα-
 τιώταις ἐπέτρεψεν· ἔπειτα τὰς οἰκίας ἐμπρόσθας ἐπὶ
 τὰς πέριξ κώμας ἐχώρει. <489> φυγαὶ δ' ἦσαν τῶν
 20 δυνατῶν καὶ φθοραὶ τῶν ἀσθενεστέρων· τὸ κατα-
 λειφθὲν δὲ πᾶν ἐνεπίμπρατο. <490> καὶ διειληφότος
 τοῦ πολέμου τὴν τ' ὀρεινὴν ὄλην καὶ τὴν πεδιάδα,
 πάσας οἱ ἐν τοῖς 'Ιεροσολύμοις τὰς ἐξόδους ἀφήρηντο·
 τοὺς μὲν γὰρ αὐτομολεῖν προαιρουμένους οἱ ζηλωταὶ
 25 παρεφυλάττοντο, τοὺς δ' οὐπω τὰ 'Ρωμαίων φρονοῦν-
 τας εἶργεν ἡ στρατιὰ, πανταχόθεν τὴν πόλιν περι-
 ἔχουσα.

<491> 'Θεσπασιανῶ δ' εἰς Καισάρειαν ἐπιστρέψαντι, 2
 καὶ παρασκευαζομένῳ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπ'
 30 αὐτῶν τῶν 'Ιεροσολύμων ἐξελαύνειν, ἀγγέλλεται Νέρων
 ἀνηρημένος, τριακαίδεκα βασιλεύσας ἔτη καὶ ἡμέρας

ὀκτώ. <492> περὶ οὗ λέγειν ὃν τρόπον εἰς τὴν ἀρ-
 χὴν ἐξύβρισε, πιστεύσας τὰ πράγματα τοῖς πονηροτά-
 τοις, Νυμφιδίῳ καὶ Τιγελλίνῳ, τοῖς τ' ἀναξίοις τῶν
 ἐξελευθέρων, <493> καὶ ὡς ὑπὸ τούτων ἐπιβουλευθεὶς
 κατελείφθη μὲν ὑπὸ τῶν φυλάκων ἀπάντων, διαδράς 5
 δὲ σὺν τέτρασι τῶν πιστῶν ἀπελευθέρων ἐν τοῖς
 προαστείοις ἑαυτὸν ἀνεῖλε, καὶ ὡς οἱ καταλύσαντες
 αὐτὸν μετ' οὐ πολὺν χρόνον δίκας ἔδοσαν, <494> τὸν
 τε κατὰ τὴν Γαλατίαν πόλεμον ὡς ἐτελεύτησε, καὶ
 πῶς Γάλβας ἀποδειχθεὶς αὐτοκράτωρ εἰς Ῥώμην ἔπαν- 10
 ῆλθεν ἐκ τῆς Ἰσπανίας, καὶ ὡς ὑπὸ τῶν στρατιω-
 τῶν αἰτιαθεὶς ἐπὶ ταπεινοφροσύνη ἐδολοφονήθη κατὰ
 μέσσην τὴν Ῥωμαίων ἀγορὰν, ἀπεδείχθη τ' αὐτοκρά-
 τωρ Ὅθων, <495> τὴν τε τούτου στρατείαν ἐπὶ τοὺς
 Ὀυτελλίου στρατηγούς καὶ κατάλυσιν, ἔπειτα τοὺς κατὰ 15
 Ὀυτέλλιον ταράχους, καὶ τὴν περὶ τὸ Καπετώλιον συμ-
 βολήν, ὅπως τ' Ἀντώνιος Πρῖμος καὶ Μουκιανός, δια-
 φθείραντες Ὀυτέλλιον καὶ τὰ Γερμανικὰ τάρματα, κατ-
 ἔστειλαν τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, — <496> πάντα
 ταῦτα διεξιέναι μὲν ἐπ' ἀκριβὲς παρητησάμην, ἐπειδὴ 20
 δι' ὄχλου πᾶσιν ἔστι καὶ πολλοῖς Ἑλλήνων τε καὶ
 Ῥωμαίων ἀναγέγραπται, συναφείας δ' ἕνεκα τῶν πρα-
 γμάτων καὶ τοῦ μὴ διηρητῆσθαι τὴν ἱστορίαν κεφα-
 λαιωδῶς ἕκαστον ἐπεσημηνάμην. <497> Ὀυεσπασιανὸς
 τοίνυν τὸ μὲν πρῶτον ἀνεβάλλετο τὴν τῶν Ἱεροσολύ- 25
 μων στρατείαν, καραδοκῶν πρὸς τίνα ῥέψει τὸ κρατεῖν
 μετὰ Νέρωνα· <498> αὐθις δὲ Γάλβαν ἀκούσας αὐ-
 τοκράτορα, πρὶν ἐπιστεῖλαι τι περὶ τοῦ πολέμου κἀ-
 κείνον, οὐκ ἐπεχείρει, πέμπει δὲ πρὸς αὐτὸν τὸν υἱὸν
 Τίτου ἀσπασόμενόν τε καὶ ληψόμενον τὰς περὶ Ἰου- 30
 δαίων ἐντολάς. διὰ δὲ τὰς αὐτὰς αἰτίας ἅμα Τίτῳ

καὶ Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς πρὸς Γάλβαν ἔπλει. <499>
καὶ διὰ τῆς Ἀχαΐας (χειμῶνος γὰρ ἦν ὥρα) μακροῦς
ναυτὶ περιπλεόντων φθάνει Γάλβας ἀναιρεθεὶς, μετὰ
μῆνας ἑπτὰ καὶ ἴσας ἡμέρας· ἐξ οὗ τὴν ἡγεμονίαν
5 παρέλαβεν Ὅθων, ἀντιποιοῦμενος τῶν πραγμάτων.
<500> ὁ μὲν οὖν Ἀγρίππας εἰς τὴν Ῥώμην ἀφικέσθαι
διέγνω, μηδὲν ὀρρωδήσας πρὸς τὴν μεταβολήν. <501>
Τίτος δὲ κατὰ δαιμόνιον ὁρμὴν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος εἰς
τὴν Συρίαν ἔπλει, καὶ κατὰ τάχος εἰς Καισάρειαν
10 ἀφικνεῖται πρὸς τὸν πατέρα.

<502> καὶ οἱ μὲν μετέωροι περὶ τῶν ὅλων ὄντες 3
ὡς ἂν σαλευομένης τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας, ὑπερεώ-
ρων τὴν ἐπὶ Ἰουδαίους στρατείαν, καὶ διὰ τὸν περὶ
τῆς πατρίδος φόβον τὴν ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους ὁρμὴν
15 ἄωρον ἐνόμιζον. <503> ἐπανίσταται δ' ἄλλος τοῖς
Ἱεροσολύμοις πόλεμος. υἱὸς ἦν Γιώρα, Σίμων τις,
Γερασηνὸς τὸ γένος, νεανίας πανουργία μὲν ἠττώμενος
Ἰωάννου τοῦ προκατέχοντος ἤδη τὴν πόλιν, ἀλκῇ δὲ
σώματος καὶ τόλμῃ διαφέρων, <504> δι' ἣν καὶ ὑπὸ
20 Ἀνάου τοῦ ἀρχιερέως φυγαδευθεὶς ἐξ ἧς ἤρχε το-
παρχίας Ἀκραβατηνῆς πρὸς τοὺς κατειληφότας τὴν
Μασάδαν ληστὰς παραγίγνεται. <505> τὸ μὲν οὖν
πρῶτον ἦν αὐτοῖς δι' ὑποψίας· εἰς τὸ κατωτέρω γοῦν
φρούριον ἐπέτρεψαν αὐτῷ παρελθεῖν ἅμα ταῖς γυναι-
25 ξιν ἅς ἄγων ἤκεν, αὐτοὶ τὸ ὑψηλότερον οἰκοῦντες.
<506> αὐτῆς δὲ διὰ συγγένειαν ἠθῶν, καὶ ὅτι πιστὸς
ἔδοκει, συμπρουνόμευε γοῦν αὐτοῖς ἐξίων καὶ συνε-
πόρθει τὰ περὶ τὴν Μασάδαν. <507> οὐ μὴν ἐπὶ τὰ
μεῖζω παρακαλῶν ἐπειθεν· οἱ μὲν γὰρ ἐν ἔθει ὄντες
30 τοῦ φρουρίου καθάπερ φωλεοῦ χωρίζεσθαι μακρὰν
ἐδεδοίκεσαν, <508> ὃ δὲ τυραννιῶν καὶ μεγάλων ἐφίε-

μενος, ἐπειδὴ καὶ τὴν Ἀνάου τελευτὴν ἤκουσεν, εἰς τὴν ὄρεινὴν ἀφίσταται, καὶ προκηρύξας δούλοις μὲν ἐλευθερίαν, γέρας δ' ἐλευθέροις, τοὺς πανταχόθεν 4 πονηροὺς συνήθροισεν. <509> ὡς δ' ἦν αὐτῷ καρτερὸν ἤδη τὸ σύνταγμα, τὰς ἀνὰ τὴν ὄρεινὴν κόμας 5 κατέτρεχεν· αἰεὶ δὲ προσγιγνομένων πλειόνων, ἐθάσσει καταβαίνειν εἰς τὰ χθαμαλώτερα. <510> κάπειδὴ πόλεσιν ἤδη φοβερός ἦν, πολλοὶ πρὸς τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν εὐροίαν τῶν κατορθωμάτων προσεφθείροντο δυνατοί· καὶ οὐκέτ' ἦν δούλων μόνον οὐδὲ ληστῶν 10 στρατός, ἀλλὰ καὶ δημοτικῶν οὐκ ὀλίγων, ὡς πρὸς βασιλέα πειθαρχούντων. <511> κατέτρεχε δὲ τὴν Ἀκραβατηνὴν τοπαρχίαν καὶ τὰ μέχρι τῆς μεγάλης Ἰδουμαίας. κατὰ γὰρ κόμην τινὰ καλουμένην Ἄιν τεῖχος κατασκευάσας ὥσπερ φρουρίῳ πρὸς ἀσφάλειαν 15 ἐχρῆτο· <512> κατὰ δὲ τὴν Φαράν προσαγορευομένην φάραγγα πολλὰ μὲν ἀνευρύνας σπήλαια πολλὰ δ' εὐρῶν ἔτοιμα, ταμιεῖοις ἐχρῆτο θησαυρῶν καὶ τῆς λείας ἐκδοχείοις. <513> ἀντίθει δὲ καὶ τοὺς ἀρπαζομένους εἰς αὐτὰ καρπούς, οἳ τε πολλοὶ τῶν λόχων δίαι- 20 ταν εἶχον ἐν ἐκείνοις. δῆλος δ' ἦν τό τε σύνταγμα προγυμνάζων καὶ τὰς παρασκευὰς κατὰ τῶν Ἱεροσολύμων.

5 <514> ὅθεν οἱ ζηλωταὶ δεισαντες αὐτοῦ τὴν ἐπιβουλήν, καὶ προλαβεῖν βουλόμενοι τὸν κατ' αὐτῶν 25 τροφόμενον, ἐξίασι μετὰ τῶν ὄπλων οἱ πλείους. ὑπαντιάζει δὲ Σίμων, καὶ παραταξάμενος συχνούς μὲν αὐτῶν ἀναιρεῖ, συνελάνθει δὲ τοὺς λοιπούς εἰς τὴν πόλιν. <515> οὕτω δὲ θαρρῶν τῇ δυνάμει τοῦ μὲν τοῖς τείχεσσι προσβαλεῖν ἀπετράπη, χειρώσασθαι δὲ 30 πρότερον τὴν Ἰδουμαίαν ἐπεβάλετο. καὶ δὴ δισμυ-

ρίους ἔχων ὀπλίτας ἤλαυνεν ἐπὶ τοὺς ὄρους αὐτῆς.
 <516> οἱ δ' ἄρχοντες τῶν Ἰδουμαίων κατὰ τάχος ἀθροί-
 σαντες ἐκ τῆς χώρας τὸ μαχιμώτατον, περὶ πεντα-
 κισχιλίους καὶ διςμυρίους, τοὺς δὲ πολλοὺς ἐάσαντες
 5 φρουρεῖν τὰ σφέτερα διὰ τὰς τῶν ἐν Μασάδα σικα-
 ρίων καταδρομὰς, ἐδέχοντο τὸν Σίμωνα πρὸς τοῖς
 ὄροις. <517> ἐνθα συμβαλὼν αὐτοῖς καὶ δι' ὅλης
 πολεμήσας ἡμέρας οὔτε νενικηκὼς οὔτε νενικημένος
 διεκρίθη. καὶ ὁ μὲν εἰς τὴν Αἴν, οἱ δὲ Ἰδουμαῖοι
 10 διελύθησαν ἐπ' οἴκου. <518> καὶ μετ' οὐ πολὺ Σί-
 μων μείζονι δυνάμει πάλιν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν
 ὤρμητο· στρατοπεδευσάμενος δὲ κατὰ τινα κώμην ἢ
 Θεκωὲ καλεῖται, πρὸς τοὺς ἐν Ἡρωδείῳ φρουρούς,
 ὅπερ ἦν πλησίον, Ἐλεάζαρόν τινα τῶν ἐταίρων ἐπεμψε
 15 πείσοντα παραδοῦναι τὸ ἔρμα. <519> τοῦτον οἱ
 φύλακες ἐτοιμῶς ἐδέξαντο, τὴν αἰτίαν ἀγνοοῦντες δι'
 ἣν ἦκοι· φθεγγάμενον δὲ περὶ παραδόσεως ἐδίωκον
 σπασάμενοι τὰ ξίφη, μέχρι φυγῆς τόπον οὐκ ἔχων
 ἔρριψεν ἀπὸ τοῦ τείχους ἑαυτὸν εἰς τὴν ὑποκειμένην
 20 φάραγγα. <520> καὶ ὁ μὲν αὐτίκα τελευτᾷ, τοῖς δὲ
 Ἰδουμαίοις ἤδη κατορθωδοῦσι τὴν ἰσχὺν τοῦ Σίμωνος,
 ἔδοξε πρὸ τοῦ συμβαλεῖν κατασκέψασθαι τὴν στρατιάν
 τῶν πολεμίων.

<521> εἰς τοῦτο δ' ὑπηρέτην ἑαυτὸν ἐτοιμῶς ἐπε- 6
 25 δίδου Ἰάκωβος, εἷς τῶν ἡγεμόνων, προδοσίαν ἐνθυ-
 μούμενος. <522> ὀρμήσας γοῦν ἀπὸ τῆς Ἀλούρου
 (κατὰ γὰρ ταύτην συνήθροιστο τὴν κώμην τότε τῶν
 Ἰδουμαίων τὸ στράτευμα) παραγίγνεται πρὸς Σίμωνα,
 <523> καὶ πρώτην αὐτῷ παραδώσειν συντίθεται τὴν
 30 αὐτοῦ πατρίδα, λαβὼν ὄρκους ὡς ἀεὶ τίμιος ὦν δια-
 τελεῖ, συννεργήσειν δὲ ὑπέσχετο καὶ περὶ τῆς ὅλης

Ἰδουμαίας. <524> ἐφ' οἷς ἐστιαθεὶς φιλοφρόνως ὑπὸ τοῦ Σίμωνος καὶ λαμπραῖς ἐπαρθεὶς ὑποσχέσεσιν, ἐπειδήπερ εἰς τοὺς σφετέρους ὑπέστρεψεν, τὸ μὲν πρῶτον πολλαπλασίονα τὴν στρατιὰν τοῦ Σίμωνος ἐψεύδετο, <525> ἔπειτα δεξιούμενος τοὺς θ' ἡγεμόνας καὶ κατ' 5 ὀλίγους πᾶν τὸ πλῆθος ἐνήγην ὥστε δέξασθαι τὸν Σίμονα καὶ παραδοῦναι δίχα μάχης αὐτῷ τὴν τῶν ὄλων ἀρχήν. <526> ἅμα δὲ ταῦτα διαπραττόμενος καὶ Σίμονα δι' ἀγγέλων ἐκάλει, σκεδάσειν ὑπισχνούμενος τοὺς Ἰδουμαίους. ὃ δὲ παρῆσθεν. <527> ὡς γὰρ ἦν 10 ἤδη πλησίον ἡ στρατιὰ, πρῶτος ἀναπηδήσας ἐπὶ τὸν ἵππον μετὰ τῶν συνδιεφθαρμένων ἔφυγε. πτόα δ' ἐμπίπτει παντὶ τῷ πλήθει, <528> καὶ πρὶν εἰς χεῖρας ἔλθειν λυθέντες ἐκ τῆς τάξεως ἀνεχώρουν ἕκαστοι πρὸς τὰ ἴδια. 15

7 <529> Σίμων δὲ παρὰ δόξαν εἰς τὴν Ἰδουμαίαν εἰσῆλασεν ἀναιμωτί, καὶ προσβαλὼν ἀδοκῆτως πρῶτην αἰρεῖ τὴν πόλιν Χεβρών, ἐν ᾗ πλείστης ἐκράτησε λείας, πάμπολυν δὲ διήρπασε καρπόν. <530> ὡς δὲ φασιν οἱ ἐπιχώριοι τὴν Χεβρών οὐ μόνον τῶν τῆδε 20 πόλεων ἀλλὰ καὶ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Μέμφεως ἀρχαιοτέρα· δισχίλια γοῦν αὐτῇ καὶ τριακόσι' ἔτη συναριθμεῖται. <531> μυθεύουσι δ' αὐτὴν κατοικητήριον Ἀβράμου τοῦ Ἰουδαίων προγόνου γερονέει μετὰ τὴν ἐκ τῆς Μεσοποταμίας ἀπανάστασιν, τοὺς τε παῖδας 25 αὐτοῦ λέγουσι καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον ἐνθεν. <532> ὧν καὶ τὰ μνημεῖα μέχρι τοῦ νῦν ἐν τῆδε τῇ πολίχνῃ δείκνυται, πάννυ καλῆς μαρμάρου καὶ φιλοτίμως εἰργασμένα. <533> δείκνυται δ' ἀπὸ σταδίων ἕξ τοῦ ἄστεως τερέβινθος μεγίστη, καὶ φασὶ τὸ δένδρον ἀπὸ τῆς 30 κτίσεως μέχρι νῦν διαμένειν. <534> ἐνθεν ὁ Σίμων

διὰ πάσης ἐχώρει τῆς Ἰδουμαίας, οὐ μόνον κώμας καὶ πόλεις πορθῶν, λυμαινόμενος δὲ καὶ τὴν χώραν, ὡς μὴδὲ τῶν ἐπιτηδείων ἐξαρκούντων πρὸς τὸ πλῆθος· δίχα γὰρ τῶν ὀπλιτῶν τέτταρες αὐτῷ συνείποντο μυ-
 5 ριάδες. <535> προσῆν δὲ ταῖς χρεῖαις ὠμότης τ' αὐ-
 τοῦ καὶ πρὸς τὸ γένος ὀργή· δι' ἃ μᾶλλον ἐξερη-
 μοῦσθαι συνέβαινε τὴν Ἰδουμαίαν. <536> καθάπερ
 δ' ὑπὸ τῶν ἀκριδῶν κατόπιν ὕλην ἔστιν ἰδεῖν ἐπιλω-
 μένην πᾶσαν, οὕτω τὸ κατὰ νότου τῆς Σίμωνος στρα-
 10 τίας ἐρημία κατελείπετο· <537> καὶ τὰ μὲν ἐμπι-
 πράντες τὰ δὲ κατασκάπτουτες, πᾶν δὲ τὸ πεφυκὸς
 ἀνὰ τὴν χώραν ἢ συμπατοῦντες ἠφάνιζον ἢ νεμόμενοι,
 καὶ τὴν ἐνεργὸν ὑπὸ τῆς πορείας σκληροτέραν ἐποίουν
 τῆς ἀκάρπου. καθόλου τ' εἶπεῖν, οὐδὲ σημεῖόν τι κατ-
 15 ελείπετο τοῖς πορθουμένοις τοῦ γερονέναι.

<538> ταῦτα πάλιν τοὺς ζηλωτὰς ἐπήγειρε, καὶ 8
 φανερώς μὲν ἀντιπαρατάξασθαι κατέδεισαν, προλοχί-
 σαντες δ' ἐν ταῖς παρόδοις ἀρπάζουσι τοῦ Σίμωνος
 τὴν γυναικᾶ καὶ τῆς περὶ αὐτὴν θεραπείας συχνοῦς·
 20 <539> ἔπειθ' ὡς αὐτὸν ἠχμαλωτισμένοι τὸν Σίμονα
 γεγηθότες εἰς τὴν πόλιν ὑπέστρεψαν, καὶ ὅσον οὐπω
 προσεδόκων καταθέμενον τὰ ὄπλα περὶ τῆς γυναικὸς
 ἱκετεύσειν. <540> τὸν δ' οὐκ ἔλεος εἴσεισιν ἀλλ'
 ὀργή περὶ τῆς ἠρπασμένης· καὶ πρὸς τὸ τεῖχος τῶν
 25 Ἱεροσολύμων ἐλθῶν, καθάπερ τὰ τρωθέντα τῶν θη-
 ρίων, ἐπειδὴ τοὺς τρώσαντας οὐ κατέλαβεν, ἐφ' οὓς
 εὔρε τὸν θυμὸν ἠφίει. <541> ὅσοι γοῦν λαχανείας
 ἔνεκεν ἢ φρουγανισμοῦ προυληλύθεσαν ἔξω πυλῶν,
 ἀόπλους καὶ γέροντας συλλαμβάνων ἠκίζετο καὶ διέ-
 30 φθειρε, δι' ὑπερβολὴν ἀγανακτήσεως μόνον οὐχὶ καὶ
 νεκρῶν γευόμενος τῶν σωμάτων. <542> πολλοὺς δὲ

καὶ χειροκοπήσας εἰσέπεμπε, καταπλήξασθαι τοὺς ἐχθροὺς ἅμα καὶ διαστῆσαι τὸν δῆμον ἐπιχειρῶν πρὸς τοὺς αἰτίους. <543> ἐντέταλτο δ' αὐτοῖς λέγειν ὅτι Σίμων θεὸν ὕμνουσι τὸν πάντων ἔφορον, εἰ μὴ θάττον ἀποδώσουσιν αὐτῷ τὴν γυναῖκα, ῥήξας τὸ τεῖχος 5 τοιαῦτα διαθήσειν πάντας τοὺς κατὰ τὴν πόλιν, μηδεμιᾶς φεισάμενος ἡλικίας, μηδ' ἀπὸ τῶν ἀναιτίων διακρίνας τοὺς αἰτίους. <544> τούτοις οὐ μόνον ὁ δῆμος ἀλλὰ καὶ οἱ ζηλωταὶ καταπλαγέντες ἀποπέμπουσιν αὐτῷ τὴν γυναῖκα. 10

9 <545> καὶ τότε μὲν ἐκμειλιχθεῖς ὀλίγον ἀνεπαύσατο τοῦ συνεχοῦς φόνου· οὐ μόνον δὲ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν στάσις ἦν καὶ πόλεμος ἐμφύλιος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τῆς Ἰταλίας. <546> ἀνήρητο μὲν γὰρ κατὰ μέσσην τὴν Ῥωμαίων ἀγορὰν Γάλβας, ἀποδεδειγμένος δ' αὐτοκράτωρ Ὄθων ἐπολέμει Ἰτελλίῳ βασιλευσάντι (τοῦτον γὰρ ἤρητο τὰ κατὰ Γερμανίαν τόγματα). <547> καὶ γενομένης συμβολῆς κατὰ Βηδριακὸν τῆς Γαλατίας πρὸς 15 τε Ἐάλεντα καὶ Καικίνναν τοὺς Ἰτελλίου στρατηγούς, τῇ πρώτῃ μὲν ἡμέρᾳ περιῆν Ὄθων, τῇ δευτέρᾳ δὲ τὸ Ἰτελλίου στρατιωτικόν. <548> καὶ πολλοῦ φόνου γενομένου διεχρήσατο μὲν Ὄθων ἑαυτόν, ἐν Βριξέλλῳ τὴν ἤτταν πυθόμενος, ἡμέρας δύο καὶ τρεῖς μῆνας κρατήσας τῶν πραγμάτων, <549> προσεχώρησε δὲ τοῖς Ἰτελλίου στρατηγοῖς καὶ τοῦ Ὄθωνος ἡ στρατιά, καὶ 25 κατέβαινον αὐτὸς εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ τῆς δυνάμεως. <550> ἐν δὲ τούτῳ καὶ Ἰεσπασιανός, ἀναστὰς ἐκ τῆς Καισαρείας πέμπτη Δαισίῳ μηνός, ὤρμησεν ἐπὶ τὰ μηδέπω κατεστραμμένα τῶν τῆς Ἰουδαίας χωρίων. <551> ἀναβὰς δ' εἰς τὴν ὄρεινὴν αἰρεῖ δύο τοπαρχίας, τὴν τε Γοφνιτικὴν καὶ τὴν Ἀκραβατηνὴν καλου-

μένην, μεθ' ἧς Βηθθελᾶ τε καὶ Ἐφραΐμ πολίχνια, οἷς
 φρουροὺς ἐγκαταστήσας μέχρι Ἱεροσολύμων ἰππάζετο.
 φθορὰ δ' ἦν πολλῶν καταλαμβανομένων, καὶ συχνοὺς
 ἡχμαλωτίζετο. <552> Κερεάλιος δ' αὐτῷ τῶν ἡγεμόνων,
 5 μοῖραν ἰπέων καὶ πεζῶν ἀναλαβών, τὴν ἄνω καλου-
 μένην Ἰδουμαίαν ἐπόρθει, καὶ Καφεθρὰ μὲν ψευδο-
 πολίχνιον ἐξ ἐφόδου λαβὼν ἐμπύμπρησιν, ἑτέραν δὲ
 καλουμένην Καφαραβὶν προσβαλὼν ἐπολιόρκει. <553>
 πάνυ δ' ἦν ἰσχυρὸν τὸ τεῖχος, καὶ τρίψεσθαι προσδο-
 10 κῶντι πλείω χρόνον αἰφνιδίως ἀνοίγουσιν οἱ ἔνδον
 τὰς πύλας, καὶ μεθ' ἰκετηριῶν προσελθόντες αὐτοὺς
 παρέδωκαν. <554> Κερεάλιος δὲ τούτους παραστησά-
 μενος ἐπὶ Χεβρών ἑτέρας πόλεως ἀρχαιοτάτης ἐχώρει
 (κεῖται δ', ὡς ἔφην, αὕτη κατὰ τὴν ὄρεινήν, οὐ πόρ-
 15 ρω Ἱεροσολύμων), βιασάμενος δὲ τὰς εἰσόδους τὸ μὲν
 ἐγκαταληφθὲν πλῆθος ἡβηδὸν ἀναιρεῖ, τὸ δ' ἄστν κα-
 ταπίμπρησι. <555> καὶ πάντων ἤδη κεχειρωμένων πλὴν
 Ἡρωδείου καὶ Μασάδας καὶ Μαχαιροῦντος (ταῦτα δ'
 ὑπὸ τῶν ληστῶν κατείληπτο), σκοπὸς ἤδη τὰ Ἱεροσό-
 20 λυμα προύκειτο Ῥωμαίοις.

<556> ὁ δὲ Σίμων ὡς ἐρρούσατο παρὰ τῶν ζηλω- 10
 τῶν τὴν γυναῖκα, πάλιν ἐπὶ τὰ λείψανα τῆς Ἰδου-
 μαίας ὑπέστρεψε, καὶ περιελάνων πανταχόθεν τὸ
 ἔθνος εἰς Ἱεροσόλυμα τοὺς πολλοὺς φεύγειν συνη-
 25 νάγκασεν. <557> εἶπετο δὲ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν πόλιν,
 καὶ κυκλωσάμενος αὐθις τὸ τεῖχος, ὄντινα λάβοι τῶν
 προϊόντων κατὰ τὴν χώραν ἐργατῶν, διέφθειρεν.
 <558> ἦν δὲ τῷ δήμῳ Σίμων μὲν ἕξωθεν Ῥωμαίων
 φοβερώτερος, οἱ ζηλωταὶ δ' ἔνδον ἑκατέρων χαλεπώ-
 30 τεροι. κἂν τούτοις ἐπινοίᾳ κακῶν καὶ τόλμῃ τὸ σύν-
 ταγμα τῶν Γαλιλαίων διέφερεν. <559> τὸν τε γὰρ

Ἰωάννην παρήγαγον εἰς ἰσχὺν οὗτοι, κάκεινος αὐτοὺς ἐξ ἧς περιεποιήσατο δυναστείας ἡμείβετο, πάντ' ἐπιτρέπων δρᾶν ὧν ἕκαστος ἐπεθύμει. <560> πόθοι δ' ἦσαν ἀρπαγῆς ἀπλήρωτοι καὶ τῶν πλουσίων οἴκων ἔρευνα, φόνος τ' ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ὕβρεις ἐπαί- 5 ζοντο, <561> μεθ' αἵματός τε τὰ συληθέντα κατέπινον καὶ μετ' ἀδείας ἐνεθηλυπάθουν τῷ κόρῳ, κόμας εὐθετιζόμενοι καὶ γυναικείας ἐσθῆτας ἀναλαμβάνοντες, καταντλούμενοι δὲ μύροις καὶ πρὸς εὐπρέπειαν ὑπογράφοντες (τοὺς) ὀφθαλμούς. <562> οὐ μόνον δὲ 10 κόσμον ἀλλὰ καὶ πάθη γυναικῶν ἐμιμοῦντο, καὶ δι' ὑπερβολὴν ἀσελγείας ἀθεμίτους ἡδονὰς ἐπενόησαν. ἐνηλινδοῦντο δ' ὥσπερ πορνείῳ τῇ πόλει, καὶ πᾶσαν ἀκαθάρτοις ἐμίαναν ἔργοις. <563> γυναικιζόμενοι δὲ τὰς ὕψεις ἐφόνων ταῖς δεξιαῖς, θρυπτόμενοί τε τοῖς 15 βαδίσμασιν ἐπιόντες ἐξαπίνης ἐγίγγοντο πολεμισταί, τὰ τε ξίφη προφέροντες ἀπὸ τῶν βεβαμμένων χλανιδίων τὸν προστυχόντα διήλαννον. <564> τοὺς ἀποδιδράσκοντας δὲ Ἰωάννην Σίμων φονικώτερον ἐξεδέχετο, καὶ διαφυγῶν τις τὸν ἐντὸς τοῦ τείχους τύραννον 20 ὑπὸ τοῦ πρὸ τῶν πυλῶν διεφθείρετο. <565> πᾶσα δὲ φυγῆς ὁδὸς τοῖς αὐτομολεῖν πρὸς Ῥωμαίους βουλομένοις ἀπεκέκοπτο.

11 <566> διεστασιάζετο δὲ πρὸς τὸν Ἰωάννην ἡ δύναμις, καὶ πᾶν ὅσον ἦν Ἰδουμαῖον ἐν αὐτῇ χωρισθὲν 25 ἐπεχείρει τῷ τυράννῳ φθόνῳ τε τῆς ἰσχύος αὐτοῦ καὶ μίσει τῆς ὀμότητος. <567> συμβαλόντες δ' ἀναιροῦσί τε πολλοὺς τῶν ζηλωτῶν, καὶ συνελάνουσι τοὺς λοιποὺς εἰς τὴν βασιλικὴν αὐλὴν κατασκευασθεῖσαν ὑπὸ Γραπτῆς· συγγενῆς δ' ἦν αὕτη τοῦ τῶν Ἀδιαβηνῶν 30 βασιλέως Ἰζάτου. <568> συνεισπίπτουσι δ' οἱ Ἰδου-

μαῖοι, κάκειθεν εἰς τὸ ἱερὸν περιώσαντες τοὺς ζηλωτὰς
 ἐφ' ἄρπαγὴν ἐτρέποντο τῶν Ἰωάννου χρημάτων·
 <569> κατὰ γὰρ τὴν προειρημένην αὐλὴν αὐτὸς τ'
 ἦν, κάκει τὰ λάφυρα τῆς τυραννίδος κατέθετο. <570>
 5 ἐν δὲ τούτῳ τὸ κατὰ τὴν πόλιν ἐσκεδασμένον πλῆθος
 τῶν ζηλωτῶν εἰς τὸ ἱερὸν πρὸς τοὺς διαπεφευγότας
 ἠθροίσθη, καὶ κατάγειν αὐτοὺς παρεσκευάζετο Ἰωάν-
 νης ἐπὶ τε τὸν δῆμον καὶ τοὺς Ἰδουμαίους. <571>
 τοῖς δ' οὐχ οὕτω τὴν ἔφοδον αὐτῶν καταδεῖσαι παρ-
 10 ἔστη μαχιμωτέροις οὔσιν ὡς τὴν ἀπόνοιαν, μὴ νύκτωρ
 ἐκ τοῦ ἱεροῦ παρεισδύντες αὐτούς τε διαφθείρωσι
 καὶ τὸ ἄστυ καταπρήσωσι. <572> συνελθόντες οὖν
 μετὰ τῶν ἀρχιερέων ἐβουλεύοντο τίνα χρῆ τρόπον
 φυλάξασθαι τὴν ἐπίθεσιν. <573> θεὸς δ' ἄρα τὰς
 15 γνώμας αὐτῶν εἰς κακὸν ἔτρεψε, καὶ χαλεπώτερον
 ἀπωλείας ἐπενόησαν τὸ πρὸς σωτηρίαν φάρμακον. ἵνα
 γοῦν καταλύσωσιν Ἰωάννην, ἔκριναν δέχεσθαι Σί-
 μωνα καὶ μεθ' ἱκετηριῶν δεύτερον εἰσαγαγεῖν ἑαυτοῖς
 τύραννον. <574> ἐπεραίνετο δ' ἡ βουλή, καὶ τὸν
 20 ἀρχιερέα Ματθίαν πέμψαντες ἐδέοντο Σίμωνος εἰσελ-
 θεῖν, ὃν πολλάκις ἔδειςαν. συμπαρεκάλουν δ' οἱ ἐκ
 τῶν Ἱεροσολύμων τοὺς ζηλωτὰς φεύγοντες, πόθῳ τῶν
 οἴκων καὶ τῶν κτημάτων. <575> ὃ δ' αὐτοῖς ὑπερη-
 φάνως κατανεύσας τὸ δεσπόζειν, εἰσέρχεται μὲν ὡς
 25 ἀπαλλάξων τῶν ζηλωτῶν τὴν πόλιν, σωτὴρ ὑπὸ τοῦ
 δῆμου καὶ κηδεμῶν εὐφημούμενος, <576> παρελθὼν
 δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐσκόπει τὰ περὶ τῆς ἑαυτοῦ
 δυναστείας, καὶ τοὺς καλέσαντας οὐχ ἦττον ἐχθροὺς
 ἐνόμιζεν ἢ καθ' ὧν ἐκέκλητο.
 30 <577> Σίμων μὲν οὖν οὕτως ἐνιαυτῷ τρίτῳ τοῦ 12
 πολέμου Ξανθικῷ μηνὶ Ἱεροσολύμων ἐγκρατὴς ἐγένετο·

Ἰωάννης δὲ καὶ τὸ τῶν ζηλωτῶν πλῆθος εἰργόμενοι τῶν ἐξόδων τοῦ ἱεροῦ καὶ τὰς τῆς πόλεως ἀπολωλεκότες (παραχορήμα γὰρ τὰ κείνων οἱ περὶ τὸν Σίμωνα διήρπασαν) ἐν ἀπόρῳ τὴν σωτηρίαν εἶχον. <578> προσέβαλλε δὲ τῷ ἱερῷ Σίμων τοῦ δήμου βοηθοῦν- 5
τος. κἀκεῖνοι καταστάντες ἐπὶ τῶν στοῶν καὶ τῶν ἐπάλλξεων ἡμύνοντο τὰς προσβολὰς. <579> συχνοὶ δ' ἐπιπτον τῶν περὶ Σίμωνα, καὶ πολλοὶ τραυματαῖα κατεφέροντο· ὀφθαλμῶν γὰρ ἐξ ὑπερδεξίου τὰς βολὰς οἱ ζηλωταὶ καὶ οὐκ ἀστόχους ἐποιοῦντο. <580> πλεονε- 10
κτοῦντες δὲ τῷ τόπῳ, καὶ πύργους ἔτι προσκατεσκεύασαν τέτταρας μεγίστους, ὡς ἀφ' ὑψηλοτέρων ποιοῦντο τὰς ἀφέσεις, τὸν μὲν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν καὶ βόρειον γωνίαν, <581> τὸν δὲ τοῦ ξυστοῦ καθ' ὑπερθεῖν, τὸν δὲ τρίτον κατὰ γωνίαν ἄλλην ἀντικρὺ τῆς κάτω 15
πόλεως. <582> ὁ δὲ λοιπὸς ὑπὲρ τὴν κορυφὴν κατεσκεύαστο τῶν παστοφοριῶν, ἔνθα τῶν ἱερέων εἰς ἐξ ἔθους ἰστάμενος ἐκάστην ἐβδομάδα εἰσιούσαν προσήμαινε σάλπιγγι δειλῆς, καὶ τελεσθεῖσαν αὐθις περὶ ἐσπέραν, ὅτε μὲν ἀργεῖν τῷ λαῷ καταγγέλλων, ὅτε δ' 20
ἔργων ἔχεσθαι. <583> διέστησαν δ' ἐπὶ τῶν πύργων ὄξυβελεῖς τε καὶ λιθοβόλους μηχανὰς τοὺς τε τοξότας καὶ σφενδονήτας. <584> ἔνθα δὴ τὰς μὲν προσβολὰς ὀκνηροτέρας ἐποιεῖτο ὁ Σίμων, μαλακιζομένων αὐτῷ τῶν πλειόνων, ἀντεῖχε δ' ὅμως περιουσίᾳ δυνάμεως· 25
τὰ δ' ἀπὸ τῶν ὀργάνων βέλη ποροωτέρω φερόμενα πολλοὺς τῶν μαχομένων ἀνήρει.

10 <585> κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν περιέσχε καὶ τὴν Ῥώμην πάθη χαλεπά. <586> παρῆν μὲν γὰρ ἀπὸ Γερμανίας Ἰτιέλλιος ἄμα τῷ στρατιωτικῷ πολὺ πλῆ- 30
θος ἐπισυρόμενος ἕτερον, μὴ χωρούμενος δὲ τοῖς ἀπο-

δεδειγμένοις εἰς τοὺς στρατιώτας περιβόλοις ὅλην
 ἐποιήσατο τὴν Ῥώμην στρατόπεδον καὶ πᾶσαν οἰκίαν
 ὀπλιτῶν ἐπλήρωσεν. <587> οἱ δ' ἀήθεσιν ὀφθαλμοῖς
 τὸν Ῥωμαίων πλοῦτον θεασάμενοι, καὶ περιλαμφθέν-
 5 τες πάντοθεν ἀργύρῳ τε καὶ χρυσῷ, τὰς ἐπιθυμίας
 μόλις κατεῖχον ὥστε μὴ ἐφ' ἀρπαγὰς τρέπεσθαι τε
 καὶ τοὺς ἐμποδῶν γιγνομένους ἀναιρεῖν. καὶ τὰ μὲν
 κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐν τούτοις ἦν, <588> Ἰεσπασιανὸς 2
 δ' ὡς τὰ πλησίον Ἱεροσολύμων καταστρεψάμενος ὑπέ-
 10 στρεψεν εἰς Καισάρειαν, ἀκούει τὰς κατὰ τὴν Ῥώμην
 ταραχὰς καὶ Ἰτιέλλιον αὐτοκράτορα. <589> τοῦτ' οὖν
 αὐτόν, καίπερ ἄρχεσθαι καθάπερ ἄρχειν καλῶς ἐπιστά-
 μενον, εἰς ἀγανάκτησιν προήγαγε, καὶ τὸν μὲν ὡς
 ἐρήμου καταμανέντα τῆς ἡγεμονίας ἠδόξει δεσπότην,
 15 <590> περιαλήσας δὲ τῷ πάθει καρτερεῖν τὴν βάσα-
 νον οὐχ οἷός τ' ἦν, καὶ τῆς πατρίδος πορθουμένης
 ἑτέροις προσευσχολεῖν πολέμοις. <591> ἀλλ' ὅσον ὁ
 θυμὸς ἠπειγεν ἐπὶ τὴν ἄμυναν, τοσοῦτον εἶργεν ἡ
 ἔννοια τοῦ διαστήματος· πολλὰ γὰρ ἂν φθάσαι
 20 πανουργήσασαν τὴν τύχην πρὶν αὐτὸν εἰς Ἰταλίαν
 περαιοθῆναι, καὶ ταῦτα χειμῶνος ὥρα πλέοντα· σφα-
 δάζουσαν ἤδη κατεῖχε τὴν ὀργήν.

<592> συνιόντες δ' οἱ θ' ἡγεμόνες καὶ οἱ στρα- 3
 τιῶται καθ' ἑταιρείαν φανερωῶς ἤδη μεταβολὴν ἐβου-
 25 λεύοντο, καὶ διαγανακτοῦντες ἐβόων ὡς οἱ μὲν ἐπὶ
 τῆς Ῥώμης στρατιῶται τρυφῶντες καὶ μηδ' ἀκούειν
 πολέμου φήμην ὑπομένοντες διαχειροτονοῦσιν οἷς βού-
 λονται τὴν ἡγεμονίαν, καὶ πρὸς ἐλπίδα λημμάτων
 ἀποδεικνύουσιν αὐτοκράτορας, <593> αὐτοὶ δὲ διὰ
 30 τοσοῦτων κεχωρηκότες πόνων, καὶ γηρῶντες ὑπὸ τοῖς
 κράνεσιν, ἑτέροις χαρίζονται τὴν ἐξουσίαν, καὶ ταῦτα

τὸν ἀξιώτερον ἄρχειν παρ' αὐτοῖς ἔχοντες· <594> ᾧ
 τίνα δικαιοτέραν ποτὲ τῆς εἰς αὐτοὺς εὐνοίας ἀποδώ-
 σειν ἀμοιβήν, εἰ τὴν νῦν καταπρόοιντο; τοσοῦτῳ δ'
 εἶναι Ὑεσπασιανὸν ἠγεμονεύειν Ὑιτελλίου δικαιοτέρον,
 ὅσῳ καὶ αὐτοὺς τῶν ἐκείνου ἀποδειξάντων· <595> οὐ
 γὰρ δὴ μικροτέρους τῶν ἀπὸ Γερμανίας διενηνοχέαι
 πολέμους, οὐδὲ τῶν ἐκεῖθεν καταρόντων τὸν τύραννον
 ἠττήσθαι τοῖς ὅπλοις. <596> ἀγῶνος δ' ἐνδεήσειν
 οὐδέν· οὐ γὰρ τὴν σύγκλητον ἢ τὸν Ῥωμαίων δῆμον
 ἀνέξεσθαι τῆς Ὑιτελλίου λαγνείας ἀντὶ τῆς Ὑεσπα- 10
 σιανοῦ σωφροσύνης, οὐδ' ἀντὶ μὲν ἠγεμόνος ἀγαθοῦ
 τύραννον ὠμότατον, ἄπαιδα δ' ἀντὶ πατρὸς αἰρήσε-
 σθαι προστάτην. μέγιστον γὰρ δὴ πρὸς ἀσφάλειαν
 εἰρήνης εἶναι τὰς γνησίους τῶν βασιλέων ὑπεροχάς.
 <597> εἴτ' οὖν ἐμπειρία γήρως προσήκει τὸ ἄρχειν, 15
 Ὑεσπασιανὸν αὐτοὺς ἔχειν, εἴτε νεότητος ἀλκῇ, Τίτον·
 κραθῆσεσθαι γὰρ τῆς παρ' ἀμφοῖν ἡλικίας τὸ ὠφέλι-
 μον. <598> χορηγήσειν δ' οὐ μόνον αὐτοὶ τότε τὴν
 ἰσχὺν τοῖς ὀποδειχθεῖσιν, ἅτε τρία τάγματα καὶ τὰς
 παρὰ τῶν βασιλέων συμμαχίας ἔχοντες, ἀλλὰ καὶ συν- 20
 εργήσειν τὰ τε πρὸς ἕω πάντα καὶ τῆς Εὐρώπης ὅσα
 τῶν ἀπὸ Ὑιτελλίου φόβων κεχώρισται, καὶ τοὺς ἐπὶ
 τῆς Ἰταλίας δὲ συμμάχους, ἀδελφὸν Ὑεσπασιανοῦ καὶ
 παῖδ' ἕτερον, <599> ὧν τῷ μὲν προσθήσεσθαι πολ-
 λούς τῶν ἐν ἀξιώματι νέων, τὸν δὲ καὶ τὴν τῆς πό- 25
 λεως φυλακὴν πεπιστευθῆναι, μέρος οὐκ ὀλίγον εἰς
 ἐπιβολὴν ἠγεμονίας. <600> καθόλου τ', ἂν βραδύ-
 νωσιν αὐτοί, τάχα τὴν σύγκλητον ἀποδείξειν τὸν ὑπὸ
 τῶν συντετηρηκότων στρατιωτῶν ἀτιμούμενον.

4 <601> τοιαῦτα κατὰ συστροφὰς οἱ στρατιῶται διε- 30
 λάλουν· ἔπειτα συναθροισθέντες καὶ παρακροτήσαντες

ἀλλήλους ἀναγορεύουσι τὸν Ὀεσπασιανὸν αὐτοκράτορα,
 καὶ σώζειν τὴν κινδυνεύουσαν ἡγεμονίαν παρεκάλουν.
 <602> τῷ δὲ φροντὶς μὲν ἦν πάλαι περὶ τῶν ὄλων,
 οὔτοι γε μὴν αὐτὸς ἄρχειν προήρητο, τοῖς μὲν ἔργοις
 5 ἑαυτὸν ἄξιον ἡγούμενος, προκρίνων δὲ τῶν ἐν λαμ-
 πρότητι κινδύνων τὴν ἐν ἰδιωτείαις ἀσφάλειαν. <603>
 ἀρνούμενω δὲ μᾶλλον οἱ ἡγεμόνες ἐπέκειντο, καὶ πε-
 ριχυθέντες οἱ στρατιῶται ξιφήρεις ἀναιρεῖν αὐτὸν ἠπει-
 λουν, εἰ μὴ βούλοιο ζῆν ἀξίως. <604> πολλὰ δὲ
 10 πρὸς αὐτοὺς διατεινόμενος ἐξ ὧν διεωθεῖτο τὴν ἀρ-
 χὴν, τελευταῖον, ὡς οὐκ ἔπειθεν, εἶκει τοῖς ὀνομάσασιν.
 <605> προτρεπομένων δ' αὐτὸν ἤδη Μουκιανοῦ 5
 τε καὶ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων ὡς αὐτοκράτορα, καὶ τῆς
 ἄλλης στρατιᾶς ἄγειν βοώσης αὐτὴν ἐπὶ πᾶν τὸ ἀντι-
 15 παλον, αὐτὸς πρῶτον τῶν ἐπ' Ἀλεξανδρείας εἶχετο
 πραγμαμάτων, εἰδὼς πλεῖστον τῆς ἡγεμονίας μέρος τὴν
 Αἴγυπτον οὔσαν διὰ τὴν τοῦ σίτου χορηγίαν <606>
 (ἧς κρατήσας, εἰ παρέλκοι καὶ βία καθαιρήσειν ἠπι-
 ζεν Ὀυιτέλλιον· οὐ γὰρ ἀνέξεσθαι πείνης ἐπὶ Ῥώμης
 20 τὸ πλῆθος), τὰ δύο τ' ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρείας τάγματα
 προσποίησασθαι βουλούμενος. <607> ἐνεθυμεῖτο δὲ
 καὶ πρόβλημα τὴν χώραν ἔχειν τῶν ἀπὸ τῆς τύχης
 ἀδήλων· ἔστι γὰρ κατὰ τε γῆν δυσέμβολος καὶ πρὸς
 θαλάττης ἀλλίμενος, <608> κατὰ μὲν ἑσπέραν προβε-
 25 βλημένη τὰ ἀνυδρα τῆς Λιβύης, κατὰ δὲ μεσημβρίαν
 τὴν διορίζουσαν ἀπ' Αἰθιοπίων τὴν Συήνην καὶ τοὺς
 ἀπλώτους τοῦ ποταμοῦ καταράκτας, ἀπὸ δὲ τῆς ἀνα-
 τολῆς ἔτι τὴν Ἐρυθρὰν θάλατταν ἀναχεομένην μέχρι
 Κοπτοῦ. <609> βόρειον δὲ τεῖχος αὐτῆς ἢ τε μέχρι
 30 Συρίας γῆ καὶ τὸ καλούμενον Αἰγύπτιον πέλαγος,
 πᾶν ἄπορον ὄρων. <610> τετείχισται μὲν οὕτως ἡ

Αἴγυπτος πάντοθεν· τὸ μεταξὺ δὲ Πηλουσίου καὶ Συήνης μῆκος αὐτῆς σταδίων δισχιλίων, ὃ τ' ἀπὸ τῆς Πλινθίνης ἀνάπλους εἰς τὸ Πηλούσιον σταδίων τρισχιλίων ἑξακοσίων. <611> ὁ δὲ Νεῖλος ἀναπλεῖται μέχρι τῆς Ἐλεφάντων καλουμένης πόλεως, ὑπὲρ ἣν εἰργουσι 5 προσωτέρω χωρεῖν οὐς προειρηκάμεν καταράκτας. <612> δυσπρόσιτος δὲ λιμὴν ναυσὶ καὶ κατ' εἰρήνην Ἀλεξανδρείας· στενός τε γὰρ εἶσπλους, καὶ πέτραις ὑφάλοις τὸν ἐπ' εὐθὺ καμπτόμενος δρόμον. <613> καὶ τὸ μὲν ἀριστερὸν αὐτοῦ μέρος πέφρακται χειροκμήτοις σκέλε- 10 σιν, ἐν δεξιᾷ δ' ἡ προσαγορευομένη Φάρος νησίς πρόκειται, πύργον ἔχουσα μέγιστον, ἐκπυρσεύοντα τοῖς καταπλέουσιν ἐπὶ τριακοσίους σταδίους, ὡς ἐν νυκτὶ πόρρωθεν ὀρμίζουιντο πρὸς τὴν δυσχέρειαν τοῦ κατά- 15 πλου. <614> περὶ ταύτην τὴν νησίδα καταβέβληται χειροποίητα τεῖχη μέγιστα· προσαραττόμενον δὲ τούτοις τὸ πέλαγος, καὶ τοῖς ἀντικρυς ἔρκεσιν ἀμφιρρηγνύμενον, ἐκτραχύνει τὸν πόρον καὶ σφαλερὰν διὰ στενοῦ τὴν εἴσοδον ἀπεργάζεται. <615> ὁ μέντοι γε 20 λιμὴν ἔνδον ἀσφαλέςτατος, καὶ τριάκοντα σταδίων τὸ μέγεθος, εἰς ὃν τὰ τε λείποντα τῇ χώρᾳ πρὸς εὐδαιμονίαν κατάγεται, καὶ τὰ περιτεύοντα τῶν ἐπιχωρίων ἀγαθῶν εἰς πᾶσαν μερίζεται τὴν οἰκουμένην.

6 <616> ἐφίετο μὲν οὖν εἰκότως τῶν ταύτη πραγμάτων Ἰεσπασιανὸς εἰς βεβαίωσιν τῆς ὅλης ἡγεμονίας, 25 ἐπιστέλλει δ' εὐθὺς τῷ διέποντι τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν Τιβερίῳ Ἀλεξάνδρῳ, δηλῶν τὸ τῆς στρατιᾶς πρόθυμον, καὶ ὡς αὐτὸς ὑποδὺς ἀναγκαίως τὸ βάρος τῆς ἡγεμονίας συνεργὸν αὐτὸν καὶ βοηθὸν προσλαμβάνει. <617> παραναγνοὺς δὲ τὴν ἐπιστολὴν 30 Ἀλέξανδρος προθύμως τὰ τε τάγματα καὶ τὸ πλῆθος

εἰς αὐτὸν ὄρκωσεν. ἑκάτεροι δ' ἀσμένως ὑπήκουσαν, τὴν ἀρετὴν τάνδρος ἐκ τῆς ἐγγυὸς στρατηγίας εἰδότες. <618> καὶ ὁ μὲν πεπιστευμένος ἤδη τὰ περὶ τὴν ἀρχὴν, προπαρεσκεύαζεν αὐτῷ καὶ τὰ πρὸς τὴν ἀφίξιν·

5 τάχιον δ' ἐπινοίας διήγγελλον αἱ φῆμαι τὸν ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς αὐτοκράτορα, καὶ πᾶσα μὲν πόλις εἴωρταξεν, εὐαγγέλια δὲ καὶ θυσίας ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπετέλει. <619> τὰ δὲ κατὰ Μυσίαν καὶ Παννονίαν τάγματα, μικρῶ πρόσθεν κεκινημένα πρὸς τὴν Ὀυτελλίου τόλμαν, μεί-

10 ζονι χαρᾶ Ὀυεσπασιανῶ τὴν ἡγεμονίαν ὤμνον. <620> ὁ δ' ἀναξεύξας ἀπὸ Καισαρείας εἰς Βηρυτὸν παραγίγνεται, ἔνθα πολλαὶ μὲν ἀπὸ τῆς Συρίας αὐτῷ, πολλαὶ δὲ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν πρεσβεῖαι συνήντων, στεφάνους παρ' ἑκάστης πόλεως καὶ συγκαρκτικά προσ-

15 φέρουσαι ψηφίσματα. <621> παρῆν δὲ καὶ Μουκιανὸς ὁ τῆς ἐπαρχίας ἡγεμών, τὸ πρόθυμον τῶν δήμων καὶ τοὺς κατὰ πόλιν ὄρκους ἀπαγγέλλων.

<622> προχωροῦσης δὲ πανταχοῦ κατὰ νοῦν τῆς 7 τύχης, καὶ τῶν πραγμάτων συννευενότων ἐκ τοῦ

20 πλείστου μέρους, ἤδη παρίστατο τῷ Ὀυεσπασιανῶ νοεῖν ὡς οὐ δίχα δαιμονίου προνοίας ἄψαιτο τῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ δικαία τις εἰμαρμένη περιάγοι τὸ κρατεῖν τῶν ὄλων ἐπ' αὐτόν. <623> ἀναμιμνήσκειται γὰρ τὰ τ' ἄλλα σημεῖα (πολλὰ δ' αὐτῷ γέρονει πανταχοῦ προ-

25 φαίνοντα τὴν ἡγεμονίαν) καὶ τὰς τοῦ Ἰωσήπου φωνάς, ὃς αὐτὸν ἔτι ζῶντος Νέρωνος αὐτοκράτορα προσειπεῖν ἐθάρορσεν. <624> ἐξεπέπληκτο δὲ τὸν ἄνδρα δεσμώτην ἔτ' ὄντα παρ' αὐτῷ, καὶ προσκαλεσάμενος Μουκιανὸν ἅμα τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσι καὶ φίλοις πρῶτον

30 μὲν αὐτοῦ τὸ δραστήριον ἐκδιηγείτο καὶ ὅσα περὶ τοῖς Ἰωταπάτοις δι' αὐτὸν ἔκαμον, <625> ἔπειτα τὰς μαν-

τείας, ὡς αὐτὸς μὲν ὑπώπτευσε τότε πλάσματα τοῦ
 δέους, ἀποδειχθῆναι δ' ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ τῶν πρα-
 γμάτων θείας. <626> 'αἰσχρὸν οὖν' ἔφη 'τὸν προ-
 θεσπίσαντά μοι τὴν ἀρχὴν καὶ διάκονον τῆς τοῦ θεοῦ
 φωνῆς ἔτ' αἰχμαλώτου τάξιν ἢ δεσμώτου τύχην ὑπο- 5
 μένειν.' καὶ καλέσας τὸν Ἰώσηπον λυθῆναι κελεύει.
 <627> τοῖς μὲν οὖν ἠγεμόσιν ἐκ τῆς πρὸς τὸν ἀλλό-
 φυλον ἀμοιβῆς λαμπρὰ καὶ περὶ αὐτῶν ἐλπίζειν παρ-
 ἔστη, συνὼν δὲ τῷ πατρὶ Τίτος <628> 'δίκαιον, ὦ
 πάτερ,' ἔφη 'τοῦ Ἰωσήπου καὶ τοῦνειδος ἀφαιρεθῆναι 10
 σὺν τῷ σιδήρῳ· γενήσεται γὰρ ὅμοιος τῷ μὴ δεθέντι
 τὴν ἀρχήν, ἂν αὐτοῦ μὴ λύσωμεν ἀλλὰ κόψωμεν τὰ
 δεσμά.' τοῦτο γὰρ ἐπὶ τῶν μὴ δεόντως δεθέντων
 πράττεται. συνεδόκει δὲ ταῦτα, καὶ παρελθὼν τις πε-
 λέκει διέκοψε τὴν ἄλυσιν. <629> ὁ δὲ Ἰώσηπος εἶλη- 15
 φως περὶ τῶν προειρημένων γέρας τὴν ἐπιτιμίαν, ἥδη
 καὶ περὶ τῶν μελλόντων ἀξιόπιστος ἦν.

- 11 <630> Ὀεσπασιανὸς δὲ ταῖς πρεσβείαις χρηματίσας,
 καὶ καταστησάμενος ἐκάστοις τὰς ἀρχὰς δικαίως καὶ
 διὰ τῶν ἀξίων, εἰς Ἀντιόχειαν ἀφικνεῖται. <631> καὶ 20
 βουλευόμενος ποῖ χρὴ τρέπεσθαι, προουργιάτερα τῆς
 εἰς Ἀλεξάνδρειαν ὁρμῆς τὰ κατὰ τὴν Ῥώμην ἔκρινε,
 τὴν μὲν βέβαιον οὔσαν ὁρῶν, τὰ δ' ὑπὸ Ὀυτελλίου
 ταραττόμενα. <632> πέμπει δὴ Μουκιανὸν εἰς τὴν
 Ἰταλίαν, παραδοὺς ἰπέων τε καὶ πεζῶν συχρὴν δύνα- 25
 μιν. ὁ δὲ διὰ τὴν τοῦ χειμῶνος ἀκμὴν δείσας τὸ πλεῖν,
 πεξῆ τὴν στρατιάν ἤγε διὰ Καππαδοκίας καὶ Φρυγίας.
- 2 <633> ἐν δὲ τούτῳ καὶ Ἀντώνιος Προῖμος ἀναλα-
 βὼν τὸ τρίτον τάγμα τῶν κατὰ Μυσίαν (ἔτυχε δ'
 ἠγεμονεύων αὐτόθι), Ὀυτελλίῳ παραταξόμενος ἠπεί- 30
 γετο. <634> Ὀυτέλλιος δ' αὐτῷ συναντήσονται μετὰ

πολλῆς δυνάμεως Καικίαν Ἀλιηνὸν ἐκπέμπει, μέγα θαρρῶν τάνδρῳ διὰ τὴν ἐπ' Ὀθωνί νίκην. ὃ δ' ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἐλαύνων διὰ τάχους περὶ Κρεμῶνα τῆς Γαλατίας τὸν Ἀντώνιον καταλαμβάνει· μεθόριος δ' ἔστιν ἡ πόλις αὕτη τῆς Ἰταλίας. <635> κατιδὼν δ' ἔνταῦθα τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων καὶ τὴν εὐταξίαν, συμβαλεῖν μὲν οὐκ ἐθάρρει, σφαλερὰν δὲ τὴν ἀναχώρησιν λογιζόμενος προδοσίαν ἐβουλεύετο. <636> συναγαγὼν δὲ τοὺς ὑφ' αὐτὸν ἑκατοντάρχους καὶ χιλιάρχους ἐνήγγε μεταβῆναι πρὸς τὸν Ἀντώνιον, ταπεινῶν μὲν τὰ ὕπερβόλιον πράγματα, τὴν Ὀσπασιανοῦ δ' ἰσχὺν ἐπαίρων, <637> καὶ παρ' ᾧ μὲν εἶναι λέγων μόνον τῆς ἀρχῆς ὄνομα, παρ' ᾧ δὲ τὴν δύναμιν, καὶ αὐτοὺς δ' ἄμεινον εἶναι προλαβόντας τὴν ἀνάγκην ποιῆσαι χάριν, καὶ μέλλοντας ἠττάσθαι τοῖς ὅπλοις ταῖς γνώμαις τὸν κίνδυνον φθάσαι· <638> Ὀσπασιανὸν μὲν γὰρ ἱκανὸν εἶναι καὶ χωρὶς αὐτῶν προσκλήσασθαι καὶ τὰ λείποντα, ὕπερβόλιον δ' οὐδὲ σὺν αὐτοῖς τηρῆσαι τὰ ὄντα.

<639> πολλὰ τοιαῦτα λέγων ἐπίεισε, καὶ πρὸς τὸν 3 Ἀντώνιον αὐτομολεῖ μετὰ τῆς δυνάμεως. <640> τῆς δ' αὐτῆς νυκτὸς ἐμπίπτει μετάνοια τοῖς στρατιώταις καὶ δέος τοῦ προπέμψαντος, εἰ κρείττων γένοιτο· σπασάμενοι δὲ τὰ ξίφη τὸν Καικίαν ὄρμησαν ἀνελεῖν.

κἂν ἐπράχθη τὸ ἔργον αὐτοῖς, εἰ μὴ προσπίπτοντες 25 οἱ χιλιάρχοι καθικέτευσαν αὐτούς. <641> οἱ δὲ τοῦ κτεῖναι μὲν ἀπέσχοντο, δήσαντες δὲ τὸν προδότην οἷοί τ' ἦσαν πέμπειν ὕπερβόλιον. ταῦτ' ἀκούσας ὁ Πρῶτος αὐτίκα τοὺς σφετέρους ἀνίστησι καὶ μετὰ τῶν ὅπλων ἤγγεν ἐπὶ τοὺς ἀποστάντας. <642> οἱ δὲ παραταξάμενοι 30 πρὸς ὀλίγον μὲν ἀντέσχον, αὐτίκῃ δὲ τραπέντες

ἔφευγον εἰς τὴν Κρεμῶνα. καὶ τοὺς ἵππεῖς ἀναλαβὼν
 Προῖμος ὑποτέμνεται τὰς εἰσόδους αὐτῶν, καὶ τὸ μὲν
 πολὺ πλῆθος κνκλωσάμενος πρὸ τῆς πόλεως διαφθεί-
 ρει, τῷ δὲ λοιπῷ συνεισπεσῶν διαρπάσαι τὸ ἄστυ
 τοῖς στρατιώταις ἐφῆκεν. <643> ἔνθα δὲ πολλοὶ μὲν 5
 τῶν ξένων ἔμποροι πολλοὶ δὲ τῶν ἐπιχωρίων ἀπώ-
 λοντο, πᾶσα δ' ἡ Ὀυτελλίου στρατιά, μυριάδες τρεῖς
 ἀνδρῶν καὶ διακόσιοι. τῶν δ' ἀπὸ τῆς Μυσίας Ἀν-
 τώνιος τετρακισχιλίους ἀποβάλλει καὶ πεντακοσίους.
 <644> λύσας δὲ τὸν Καικίναν πέμπει πρὸς Ὀεσπασια- 10
 νὸν ἀγγελοῦντα τὰ πεπραγμένα. καὶ ὅς ἐλθὼν ἀπε-
 δέχθη θ' ὑπ' αὐτοῦ καὶ τὰ τῆς προδοσίας ὀνειδίη ταῖς
 παρ' ἐλπίδα τιμαῖς ἐπεκάλυψεν.

4 <645> ἀνεθάρρει δ' ἤδη καὶ κατὰ τὴν Ῥώμην Σα-
 βίνος, ὡς πλησίον Ἀντώνιος ὢν ἀπηγγέλλετο· καὶ 15
 συναθροίσας τὰ τῶν νυκτοφυλάκων στρατιωτῶν τάγ-
 ματα νύκτωρ καταλαμβάνει τὸ Καπετώλιον. <646>
 μεθ' ἡμέραν δ' αὐτῷ πολλοὶ τῶν ἐπισήμων προσεγέ-
 νοντο, καὶ Δομετιανὸς ὁ τᾶδελοφῶ παῖς, μεγίστη μοῖρα
 τῶν εἰς τὸ κρατεῖν ἐλπίδων. <647> Ὀυτελλίῳ δὲ Πρί- 20
 μου μὲν ἐλάττων φροντὶς ἦν, τεθύμωτο δ' ἐπὶ τοὺς
 συναποστάντας τῷ Σαβίνῳ, καὶ διὰ τὴν ἔμφυτον ὀμό-
 τητα διψῶν αἵματος εὐγενοῦς τοῦ στρατιωτικοῦ τὴν
 συγκατελθοῦσαν αὐτῷ δύναμιν ἐπαφήσει τῷ Καπετω-
 λίῳ. <648> πολλὰ μὲν οὖν ἔκ τε ταύτης καὶ τῶν 25
 ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ μαχομένων ἐτολμήθη· τέλος δὲ τῷ πλῆ-
 θει περιόντες οἱ ἀπὸ τῆς Γερμανίας ἐκράτησαν τοῦ
 λόφου. <649> καὶ Δομετιανὸς μὲν σὺν πολλοῖς τῶν
 ἐν τέλει Ῥωμαίων δαιμονιώτερον διασώζεται· τὸ δὲ
 λοιπὸν πλῆθος ἅπαν κατεκόπη, καὶ Σαβίνος ἀναχθεὶς 30
 ἐπὶ Ὀυτέλλιον ἀναιρεῖται, διαρπάσαντές θ' οἱ στρα-

τιῶται τὰναθήματα τὸν ναὸν ἐμπιμπρᾶσι. <650> καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν εἰσελεύει μὲν Ἀντώνιος μετὰ τῆς δυνάμεως, ὑπήντων δ' οἱ Ὀυτελλίου, καὶ τριχῆ κατὰ τὴν πόλιν συμβαλόντες ἀπόλοντο πάντες. <651> προ-
 5 ἔρχεται δὲ μεθύων ἐκ τοῦ βασιλείου Ὀυτέλλιος καὶ δαφιλέστερον ὥσπερ ἐν ἐσχάτοις τῆς ἀσώτου τραπέζης κεκορεσμένος. <652> συρεῖς δὲ διὰ τοῦ πλήθους καὶ παντοδαπαῖς αἰκίαις ἐξυβρισθεὶς ἐπὶ μέσης τῆς Ῥώμης ἀποσφάττεται, μῆνας ὀκτὼ κρατήσας καὶ ἡμέρας πέντε.
 10 ὃν εἰ συνέβη πλείω βιῶσαι χρόνον, ἐπιλιπεῖν ἂν αὐτοῦ τῆ λαγνεῖα τὴν ἡγεμονίαν οἶμαι. <653> τῶν δ' ἄλλων νεκρῶν ὑπὲρ πέντε μυριάδας ἠριθμηθήσαν. <654> ταῦτα μὲν οὖν τρίτῃ μηνὸς Ἀπελλαίου πέπρακτο. τῆ δ' ὑστεραία Μουκιανὸς εἰσεισι μετὰ τῆς
 15 στρατιᾶς, καὶ τοὺς σὺν Ἀντωνίῳ παύσας τοῦ κτείνειν (ἔτι γὰρ ἐξερευνώμενοι τὰς οἰκίας πολλοὺς μὲν τῶν Ὀυτελλίου στρατιωτῶν πολλοὺς δὲ τῶν δημοτικῶν ὡς ἐκείνου ἀνήρουν, φθάνοντες τῷ θυμῷ τὴν ἀκριβῆ διάγνωσιν), καὶ προαγαρὼν τὸν Δομετιανὸν συνίστησι
 20 τῷ πλήθει μέχρι τῆς τοῦ πατρὸς ἀφίξεως ἡγεμόνα. <655> ὁ δὲ δῆμος ἀπηλλαγμένος ἤδη τῶν φόβων αὐτοκράτορα Ὀεσπασιανὸν εὐφῆμει καὶ ἅμα τὴν τε τούτου βεβαίωσιν ἐώρταζε καὶ τὴν Ὀυτελλίου κατάλυσιν.
 <656> εἰς δὲ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀφιγμένῳ τῷ Ὀεσπα- 5
 25 σιανῷ τὰπὸ τῆς Ῥώμης εὐαγγέλια ἦκε, καὶ πρέσβεις ἐκ πάσης τῆς ἰδίας οἰκουμένης συνηδόμενοι. μεγίστη τ' οὖσα μετὰ τὴν Ῥώμην ἡ πόλις στενοτέρω τοῦ πλήθους τότε ἠλέγχετο. <657> κεκυρωμένης δ' ἤδη τῆς ἀρχῆς ἀπάσης, καὶ σεσωσμένων παρ' ἐλπίδα Ῥωμαίοις
 30 τῶν πραγμάτων, Ὀεσπασιανὸς ἐπὶ τὰ λείψανα τῆς Ἰουδαίας τὸν λογισμὸν ἐπέστρεφεν. <658> αὐτὸς

μέντοι γ εἰς τὴν Ῥώμην ὄρμητο λήξαντος τοῦ χει-
 μῶνος ἀνάγεσθαι, καὶ κατὰ τάχος τὰ κατὰ τὴν Ἀλε-
 ξάνδρειαν διώκει, τὸν δ' υἱὸν Τίτον μετὰ τῆς ἐκκρίτου
 δυνάμεως ἀπέστειλεν ἐξαιρήσοντα Ἱεροσόλυμα. <659>
 ὃ δὲ προελθὼν περὶ μέγροι Νικοπόλεως (εἴκοσι δ' αὕτη 5
 διέχει τῆς Ἀλεξανδρείας σταδίου), κάκειθεν ἐπιβήσας
 τὴν στρατιὰν μακρῶν πλοίων ἀναπλεῖ διὰ τοῦ Νείλου
 κατὰ τὸν Μενδήσιον νομὸν μέχρι πόλεως Θμούεως.
 <660> ἐκεῖθεν δ' ἀποβάς ὁδεύει, καὶ κατὰ πολίχνην
 τινὰ Τάνιν ἀλλίξεται. δεύτερος αὐτῷ σταθμὸς Ἡρα- 10
 κλέους πόλις καὶ τρίτος Πηλούσιον γίγνεται. <661>
 δυσι δ' ἡμέραις ἐνταῦθα τὴν στρατιὰν ἀναλαβὼν, τῇ
 τρίτῃ διέξεισι τὰς ἐμβολὰς τοῦ Πηλουσίου, καὶ προελ-
 θὼν σταθμὸν ἓνα διὰ τῆς ἐρήμου πρὸς τῷ τοῦ Καβίου
 Διὸς ἱερῷ στρατοπεδεύεται, τῇ δ' ὑστεραία κατὰ τὴν 15
 Ὀστρακίνην. οὗτος ὁ σταθμὸς ἦν ἄνυδρος· ἐπεισάκ-
 τοις δ' ὕδασι οἱ ἐπιχώριοι χρῶνται. μετὰ ταῦτα
 πρὸς Ῥινοκορούροις ἀναπαύεται, <662> κάκειθεν εἰς
 Ῥάφειαν προελθὼν σταθμὸν τέταρτον (ἔστι δ' ἡ πό-
 λις αὕτη Συρίας ἀρχή), <663> τὸ πέμπτον ἐν Γάζῃ 20
 τίθεται στρατόπεδον, μεθ' ἣν εἰς Ἀσκάλωνα κάκειθεν
 εἰς Ἰάμνειαν, ἔπειτ' εἰς Ἰόπην καὶ Ἰόπης εἰς Καισάρ-
 ρειαν ἀφικνεῖται, διεγνωκῶς αὐτόθι τὰς ἄλλας δυνά-
 μεις ἀθροίζειν.

LUIGI VON...NTS,
Pittsburgh, Pa.

FLAVII IOSEPHI
OPERA OMNIA.

POST IMMANUELEM BEKKERUM

RECOGNOVIT

SAMUEL ADRIANUS NABER.

VOLUMEN SEXTUM.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCXCVI.

LIPSIÆ: TYPIS E. G. TEUBNERI.

Praefatio.

Hoc volumine continentur tres libri postremi de bello Judaico ac praeterea duo libri contra Apionem. De illis in quinto volumine quantum satis videbatur, disputavimus; nunc autem sciendum est libros contra Apionem servatos esse in codice Laurentiano plutei LXIX 22, qui omnium codicum fons et archetypus est habendus, unde sequitur reliquos libros tuto negligi posse. Eusebius tamen qui haud pauca ex hoc Flaviano opere excerpfit, usus fuisse videtur codice aliquanto meliore itemque vetus versio Latina interdum haud frustra inspicietur, praesertim ut suppleatur lacuna quae in Graeco libro inest ab II § 52 usque ad § 113.

Sequitur ineptum opusculum de Maccabaeis, in quo recognoscendo nihil mihi praesto fuit praeter collationes Havercampianas. Quinque sunt praesertim Parisini libri, inter quos eminere videntur A et R; sed pauci credo totum libellum perlegent, in quo ne mica quidem salis inest.

Indicem Bekkeri ad novos paragraphorum numeros accommodavi et paucis quibusdam locis supplevi et correxi; sed longe plenior et utilior index est quem Niesius nuper edidit; religio tamen fuit eius scrinia compilare.

Amstelodami, mense Sept. 1895.

S. A. N.

Adnotatio Critica.

Belli Iudaici Libr. quint. § 1 οὖν acc. ex L. — § 2 ἀνακμά-
 σασαν PV, ἀκμάσασαν AML, ἐνακμάσασαν ex corr. R, ἐνανακμά-
 σασαν C. — § 3 κακόν MVR, κακῶν PALC. — § 4 καὶ καθάπερ·
 καθάπερ γάρ Dest. — § 4 ὀρμῶν. Ἐλεάζαρος γάρ L, ὀρμῶ,
 οὕτως Ἐλεάζαρος PAMVRC. — § 7 δέ· δὲ τούτοις LExc. Peirese. —
 § 7 ἐνδοτέρω Herw., ἐνδότερον vlg. — § 8 πραγμάτων· ἀπαρχῶν
 Dest. — § 8 ἐγκαθήμενοι τὰ πολλά P, *plerumque in locis suis*
otiosi manebant Lat., ἐγκαθιστάμενοι τὰ πολλά AMVC, ἐγκα-
 θιστάμενοι τὰ ὄπλα LExc. Peirese., ἐγκαθιστάμενοι τὰ πολλά R. —
 § 8 δὲ τῆ· δ' ἐν PA, δ' ἐπί Dest. — § 10 πανταχοῦ· πανταχό-
 θεν RCLugd. — § 11 ἐαντῶ τύραννον· αὐτοτύραννον PA. —
 § 11 προσηγάγετο C, προσεισήγαγεν L, προσήγαγε PAMR,
 προεισήγαγε V. — § 11 αὐτοῖς Exc. Peirese. Huds., αὐτός codd.,
quod probat Hlw. — § 13 εὐμαρῶς LVRC, ἰσχυρῶς PAM,
 εὐχερῶς Dest. — § 14 αὐτῷ καὶ· αὐτῷ Df. — § 15 ἀδεέστερον
 acc. ex LExc. Peirese. — § 15 καὶ περί· καίπερ περί PAMLR.
 — § 18 παντοδαπῶν· παντοδαπόν P. — § 19 περικαθαροῦντες
 Huds., περικαθαίρουντες PAMVRC, πυρὶ καθαίροντες LExc.
 Peirese. *purgaturi flammis* Lat., πυρὶ καθαροῦντες Ns. — § 19
 ποιήσασα Huds., πλήσασα codd., πλήσασα εἰς Dest. — § 19
 ἐξιλάσει Cardwell., ἐξιλάσῃ vlg. — § 21 ἀντιστασιωτῶν· cf. HSt.
 I. 2. p. 991 D. — § 23 ἐπεξέθει Df., ἐπεξέθειεν PAMLVR,
 ἐξέθειε C. — § 24 παρεσκευάστο Nr., παρεσκευάσατο vlg. —
 § 25 ἐρημίας· ἐρημίᾳ Huds. — § 25 οἰκείας· οἰκείον Huds. —
 § 26 ὅπερ· ὅπερ Dest. — § 28 τῶν εἶσω κακῶν suspect. Ns. —
 § 28 οἰκείων LExc. Peirese. εἶσω rell. — § 32 ἀεὶ LVRCExc.
 Peirese., δεῖ PAMLat., neutrum placet, Ns. — § 33 παρείθησαν

MVRC, παρείσαν PA, παρήσαν L. — § 34 ἀπόνοιαν· ἀπόνοιαν vel ἀποπνοήν Dest. — § 34 ἀπὸ τῶν· τῶν PADest. — § 36 μεγίστοις· τοῖς μεγίστοις LExc. Peiresc. — § 39 αὐτῷ τὸν πόνον ἀπέδειξε PAMVRC, ἀπέκλεισεν αὐτῷ τὸν πόνον L. — § 40 ἐπέστειλεν· ἐπιστείλας L. — § 42 πᾶσαι MVRC, πολὺ P, πάλιν A, πάλαι L, *plura quam dudum* Lat. — § 45 ἄρχων om. M, ἄρχειν Huds. — § 46 ἐξ ἀδήλων· ἐτ' ἀδήλω Ns. — § 47 προΐοντι· προσΐοντι LVRC. — § 47 προῆγον· προσῆγον LC. — § 48 σαλπικταί· σαλπικταί A. — § 51 ἐσπέραν LCLat., ἡμέραν PAMVR. — § 51 διέχων· διέχοντα C. — § 52 εἰ πρὸς· εἴ πως πρὸς Cob. — § 53 πέπυστο Lugd., πέπειστο rell., *audierat* Lat. — § 53 ὑπεπτηχότα ML, ὑποπεπτηχότα PAVRC, ὑποπεπτωκότα Huds., *oppressum* Lat. — § 54 πυλῶν· πύργων MVRC. — § 56 ἐγκλίνασι Bk., ἐκκλίνασι codd. — § 56 ὑποτέμνονται Cob., ἀποτέμνονται codd. — § 57 ἐκτετάφρευτο· ἐτετάφρευτο Df. — § 57 τοίχοις· κήποις MLVRC. — § 58 καὶ—λεωφόρον PAML, οἱ δὲ ἀνὰ τὴν λεωφόρον VRC. — § 58 βασιλέως· Καίσαρος Lugd. — § 60 παρέστη μοι MVRC, παρέστι L, πάρεστί μοι PA. — § 63 διαχωρισμός LVRC, χωρισμός PAM. — § 64 συνήπτοντο LVRC, συνήπτον PAM. — § 64 τὸ ἐξανόγειν — *κυκλωθῆναι· viam cum Tito patefacere priusquam circumventus opprimeretur* Lat. — § 64 συνεξανόγειν PAMVRC, συνεξανύτειν L. — § 64 καί· om. CLat., ὡς? Nr. — § 64 φθάσαντα· φθάντα L, φθάσαι M, φθάσαντι C, φθάσαντα PAVR. — § 66 ἄσχετος Lugd., ἄσκεπος rell. — § 67 πρόεισιν Bk., πρόσεισιν vlg. — § 67 ἐτύμως LC, ἐτοίμως rell. — § 68 τετριμένους Ns. Cob., τετριμμένους codd. — § 68 διέχων· διέχον C. — § 68 τὸ δὲ πέμπτον· τῷ δὲ πέμπτῳ Huds. — § 70 Ἐλαιῶν· Ἐλαιῶνα Lint. cf. Krenkel. Ios. et Lucas p. 125. — § 73 μέλλοιεν Cob., μένοιεν vlg. — § 74 ἐξεβόησαν· ἐξεβόησέ τις LLat. — § 75 ἀρπάσαντες· σπάσαντες VC. — § 75 Ῥωμαίοις LLat., πολεμίοις rell. — § 76 θαρρήσειν L, θαρσεῖν rell. — § 77 ἐφθάνοντο LC, ἐφρονεύοντο PAMVR. — § 79 εἰδότας· εἰωθότας Nr. — § 80 ὅποτε μὲν· ὅποτε μέντοι Dest. — § 80 οἱ καταλαμβανόμενοι· καταλαμβανόμενοι Dest. — § 81 ἐδόκει LLat., δοκεῖ rell. — § 81 τότε ἄν· τότε LVRC. — § 81 ἀγγελθέν PAM, ἀπαγγελθέντος L, ἀγγελθέντος VRC. — § 83 διεξέπαισαν Cob., διεξέπεσον vlg. — § 84 μέσης ἡμέρας· μεσημ-

βρίας L. — § 86 ἐμβολήν I.C, συμβολήν PAMV, συμβουλήν R. — 88 ἀποπληροῦν ὄντα PAM, ἀποπληροῦντα τόν L, ἀποπληροῦντα VRC. — § 88 δοπήν· τροπήν VRC. — § 90 ὀρημὴν Df., ἰσχύν codd. — § 90 ἐκάτερον LVRC, ἕτερον PAM. — § 94 κλίναντες· κλίναντας Huds. — § 95 χωροῦντες· ὑποχωροῦντες Herw. — § 95 ἐπὶ πόδα Cocc., ὑπὸ πόδα vlg. — § 97 προσθέντα Dest., προστιθέντα vlg. — § 98 θύραθεν LZon., θύραζε rell. — § 98 ἔνδον — ἐπηγείρετο PAMVRC, τὸν ἔνδον ἢ στάσις ἐπήγειρεν LLat., τοῖς ἔνδον ἢ στάσις ἤγειρετο Zon. — § 100 ἐνσκευάσας L, συσκευάσας PAMVRC. — § 103 ἀνήγετο L, ἐνήγετο PAM, ἀνελέγετο VRC, ἤγετο fort. Ns., ἐνύττετο? Nr. — § 105 τριμερής· τριμερίς PA. — § 106 ὄλη· ἄλλη vertit Lat. — § 107 περιφράγματος AMVRC, περιφραγμάτων L, διαφράγματος P. — § 107 δένδρων· δενδρώνων Hlw. Dest. — § 108 καλουμένη Bk., ἐπικαλουμένη vlg. — § 110 τολμηρότεροι VRC, τολμηροί PAM, τολμηρότατοι L. — § 112 ὀρημήσαντες AL, ὀρημήσαντας PMVRC. — § 115 φθάνουσι Df., ἔφθασαν vlg. — § 115 προτεταγμένων ed. pr. προστεταγμένων PAMVRC, προστεταγμένον L. — § 116 πύλης· πόλεως L. — § 118 διαφυγεῖν PAML, καταφυγεῖν VRC, διεκφυγεῖν Ns. — § 118 καὶ τῶν ἡγεμόνων M et A corr., τῶν ἡγεμόνων καὶ PALVRC. — § 119 μέχρι AMVRLat., καὶ μέχρι PLC. — § 120 δελεασθέντας· ὡς δελεασθέντας Dest. — § 121 τούτοις· τούτους A. — § 124 λιποτάκτην· λειποτακτεῖν LVRC. — § 126 χρήσεσθαι Dest. Nr., χρήσασθαι PL, χρῆσθαι AMVRC. — § 126 παρείθησαν VRC, παρείσαν PA, παρήσαν ML. — § 132 πεφραγμένων PAMVRC, περιπεφραγμένων L. — § 133 πρὸς ἄρκτον VRC, ἀπ' ἄρκτον AML, ἀπάρκτον P, ἀπ' ἄρκτων Dest. — § 135 καλουμένον ὄρους PAMVRC, ὄρους L, recte. — § 136 κενύκλωτο M et A corr., ἐκνύκλωτο PAVRC, ἐκνυλοῦτο L. — § 137 καὶ τήν· κατὰ τήν? Nr. — § 139 ἔχωσαν· ἔχων L. — § 139 καὶ ταύτη· καὶ ταύτης C. — § 144 λεγόμενον LVRC, καλούμενον M, om. PA. — § 145 πόργον VRC, om. PAML. — § 145 συνήπτε· συνήπτο Lugd. — § 147 μήτηρ Huds., θυγάτηρ codd. — § 147 περιβόλω συνάπτον MLVRC, περισυνάπτων P, περισυνάπτον A, παρασυνάπτον Dest. — § 149 ὡς καὶ M, καὶ rell., ὥστε καὶ Huds. Hlw. — § 152 τῶν ταύτη MVRC, ταύτης PA, τῶν ἐν αὐτῇ L, ταύτης τῆς Dest. —

§ 152 στάσεως· στάσει Dest. — § 153 δυναμένοις VRC, δυνάμενον PAML. — § 154 δέκα δέ· δέκα δ' ἐπί Dest. — § 154 αὐτό LVRC, αὐτῶ καὶ P, αὐτὸ καὶ A, αὐτῶ M, αὐτίκα Dest. — § 156 αὐτὸ τὸ τεῖχος· αὐτοτεῖχος PA, ipse murus Lat., αὐτοὶ τεῖχος coniecerit aliquis, Ns. — § 157 ἐκεῖ — ἄνοδοι· tortuosi latique singulorum ascensus Lat. — § 157 ἐκεῖ πλείσται καὶ πλατεῖαι LVRC, ἑλικές τε πλατεῖαι καὶ PAM, ἑλικές τε καὶ πλατεῖαι Dest. Incideram equidem in κλεισταί pro πλείσται, Nr. — § 163 ἕναστον PAM, ἕναστος LVRC. — § 164 τῶν ὄμβρων LC, ὄμβρων PAMVR. — § 165 τέγη PAMLat., τε LVRC. — § 166 δ' αὐτοῦ — ὕψος L, δ' ἦν τὸ ραστὸν αὐτοῦ ὕψος PAMVRC, in pilae modum farta et solida eius altitudo surgebat Lat. — § 168 μᾶλλον ἢπερ ὁ πρὸ αὐτοῦ MLVRC, ἡ περιαντοῦ PA, corruptus locus est. — § 171 ὀχρωτέρους LVRC, ἰσχυροτέρους PAM. — § 177 διάστημα κευοσημένοις δέ· δὲ διάστημα κευοσημένοις Hlw. Ns. — § 177 ἑκατοντακλίνοισ· ἑκατοντατρικλίνοισ L. — § 179 διαφοραὶ—μυρία· διαφορὰ—μυρία L, quod placet Ns. — § 180 πανταχοῦ LVRC, πάντα PAM. — § 181 πολλαχοῦ MVRC, πανταχοῦ PAL. — § 183 κατεφλέχθησαν add. C. Debuerat certe κατεφλέχθη, sed cf. G. Schmidt p. 466. — § 185 ἐπετέθη· εἴτ' ἐτέθη L. — § 187 ἐκ ρίζης om. LVRC. — § 187 τριχῆ spur., Dest. — § 187 κύκλω LVRC, κυκλόθεν PAM. — § 187 ἀνεπίπλασαν· ἐνεπίπλασαν Herw., sed cf. § 218. — § 188 καὶ πλείονος L, ἐκ πλείονος PAMVRC. — § 189 ἡ τοῦ ML, τοῦ rell. — § 190 τηλικούτων· τοιούτων VRC. — § 190 ἐφεστήμεσαν· ὕφεστήμεσαν L. — § 192 παντοδαπῶ λίθω Dest., παντοδαπῶν λίθων vlg. — § 193 διεργασμένος· ἐξεργασμένος Nr. — § 194 μηδένα PAVR, μὴ δεῖν MLC. — § 196 καίπερ· καὶ ὑπέρ PA, καὶ περὶ C. — § 196 τοῖς βαθμοῖς VRC, βαθμοῖς L, τοῦ βαθμοῦ PAM, τοῦ βάρθρον Dest., τοῦ βάρθρον Ns. Equidem dubius haereo; cf. § 206. — § 196 εἴσω· τὸ εἴσω Ns. — § 198 πεντέβαθμοι VRC, ἔνδεκα βαθμοὶ PAM, ἔνδεκάβαθμοι corr. A, ἔνδεκα L, cf. § 206. — § 200 τετραμμέναι Cob., ἐστραμμέναι vlg. — § 200 γαζοφυλακίων· γαζοφυλακείων LVR. — § 200 πλὴν τοῦ· ἀπλέτου VRC. — § 201 χαλκοῦ· πύλη add. M. — § 201 ὑπεραίρουσα Cob., ὑπεράγουσα vlg. — § 203 ὕψηλός Cocc., ὕψηλαί codd. — § 205 ἀνάτασιν Lugd.,

ἀνάστασιν vlg. — § 208 ἀχανές Hlw. Bk., ἀφανές vlg. — § 208
 ξωθεν MVRC, ξξωθεν PAM, extrinsecus Lat. — § 209 τοῦ —
 ὕψος: cum autem interior eius pars duplici tecto fulgeret,
 adiacens ei prima porta patebat in altitudinem perpetuam Lat.
 — § 210 καὶ τὰς χρυσᾶς: χρυσᾶς καὶ τὰς Bk. — § 211 ἡδῆ· δῆ
 Dest. — § 211 ὄψεως ἢ ἔνδον PAMLugd., om. LVRC Lat. —
 § 215 εἴκοσι· εικοσιτεσσάρων L. — § 217 διήρτηντο Hlw.,
 διήρτηντο vlg. — § 218 καὶ τῆς LVR, καὶ τῆς τε PAMC, καὶ
 γῆς τῆς τε Hlw. Ns. — § 218 οἰκουμένης· τῆς οἰκουμένης Nr. —
 § 221 ὑψηλόν L, ὑψηλότερον rell. — § 222 κευκαλυμμένος· κευκα-
 λυμένον Lugd. — § 222 ἀπέπαλλεν· ἀπέλαμπεν L. — § 223
 εἰσαφικνουμένοις· ἀφικνουμένοις PAM. — § 227 γονορροίοις
 — παρελθεῖν gonorrhutos hoc est semine fluentes itemque leprosos
 tota civitas arcebat et feminis menstrua fluentibus clausa erat,
 Lat. — § 227 τὸ δ' ἱερόν· τὸ διεῖργον τὸ δ' ἱερόν PAM, τὸ
 διεῖργον VRLugd., εἶχεν τὸ διεῖργον L, διεῖργετο C. cf. Ant. III
 § 261, B. J. VI § 426, c. Apion. II § 103, Praef. Ns. p. XXV. —
 § 227 ἐμμηρίοις Lugd., ἐμμήνοις rell. — § 229 δέει· ἀεὶ δέει
 PAMLugd. — § 230 ἦν Dest., ἦ PAL, om. MVRC. — § 231
 ποδήρες MVRC, ποδήρη PAM. — § 232 προσηλοῦσα· προσει-
 λοῦσα LV, quod verum esse Herw. vidit. — § 233 ἐνδυτοῦ·
 ἐπενδύτου L. — § 236 οὐκ ἐφόρει· ἐφόρει Bonfrerius. — § 236
 τὸν ἄλλον χρόνον LVRC, χρόνιον PAM. — § 236 ὁπότε δέ·
 ὁπότε Bern. et Bonfr. c. Lat. — § 237 ἐπὶ τούτοις· περὶ τούτων
 L. — § 239 καὶ κατιέναι· ἢ κατιέναι P. — § 240 ἀνάστημα L,
 διάστημα PAMVRC. — § 241 αὐλάς· αὐλαῖς (?) Ns. — § 245
 κατὰ δέ· κατὰ δῆ Dest. — § 246 τῷ ἱερῷ MLVRC, τὸ ἱερόν
 PA. — § 247 ἀποχρόντως εἶρημα MLVRC, ἀπόχρη PA. —
 § 252 μέχρι ML, ὃ μέχρι PAVRC. — § 252 ἦν· ἐστὶν LLat.
 — § 253 τὴν Ἄκραν C, τῆς Ἄκρας AMLVR, τὰς ἀκρας P. —
 § 253 καὶ τὰ LVRC, τὰ PAM. — § 254 χώραν· τὴν χώραν L. —
 § 255 ὑπονήψαντες· ὑπόνοιαν ἐκνήψαντες L. — § 257 ὀχρρότερα·
 ἰσχυρότερα L. — § 258 προσβάλοι PAR, προσβάλλοι RC, προσ-
 βαλεῖ M, προσβάλλει V. — § 259 ἦν που VRC, ἦν PAML. —
 § 261 ὀνόματι VRC, ὄνομα PAML. — § 262 ἅμα τε οὖν Hlw.,
 ἅμα τε σὺν codd., ἡγεμόνα τε σὺν τάγμασιν Huds., ἅμα τε Df.,
 ἅμα τε καὶ Dest. — § 262 συμφέροντας· συμφέροντας P, συμ-

φοροῦντας LZonar. — § 263 καὶ καταπέλτας· καταπέλτας Df. — § 264 συμφερομένων· συμφερούμένων L. — § 266 ἔξω MLVRC, ἔξωθεν PA. — § 267 ἔγγιον ed. pr., ἐγγίων MVRC, ἔτι ὦν PA, ἐγγίζων L. — § 268 ὀλίγοι· ὀλίγων P, ὀλίγον VRC. — § 268 τόξοις· καὶ τοῖς ὄργανοις suppl. L. — § 269 χαρακωμάτων· χωμάτων L, *vallum* Lat. — § 269 δεκάτω· δωδεκάτω Lugd. — § 270 οἱ βαλλόμενοι πέτροι MVR, αἱ βαλλόμεναι πέτραι PALC. — § 270 πλέον L, πλείον MVRC, πλείονας PA. — § 272 οὖν· γοῦν Dest. — § 272 ὁ ἰός Huds. vel ἰού, ὁ νίος codd. — § 272 ἦει· ἴοι Ns. — § 275 μολιβδίδι Huds., μολιβίδι codd. — § 276 ἰδόντες· εἰδότες PA. — § 279 ἰδίων· οἰκείων L. — § 279 διαφορῶν MLVRC, διαφόρων PA. — § 284 ἄφνω Nr., ἀφανοῦς vlg., ἀφανεῖς Cocc. — § 288 αὐτός· αὐτοῖς L. — § 288 ἐγκλί· ναντος Bk., ἐκκλίνοντος PLACorr., ἐκκλίνοντος A, ἐκκλίναντος MVRC, ἐγκλίνοντος Ns. — § 290 τινί om. LVR. — § 290 Ἰδουμαίοις PALHeges., Ἰουδαίοις MVRC Lat. — § 292 ἔνα CLat., ἀνὰ PAMVR, διά L. — § 294 τῶν· ἐπὶ τῶν Lugd. — § 294 ἀποροῦμενοι Lugd., ἀποδυρόμενοι rell. — § 297 βροῖθος LVRC, βάρως PAM. cf. Praef. Ns. p. XXIX. — § 300 φυλάτ· τειν add. C. — § 303 προσβολάς Lugd., δέ add. rell. — § 304 πρὸ τῶν· τῶν VRC. — § 304 μνημείων· μνημείον PA. — § 304 τοῦ ἀρχιερέως om. LLat. — § 304 ἐφράξαντο· ἐφραξαν τό Huds. — § 305 ἐπὶ Huds., ἀπό vlg. Dubito. — § 305 ὄντες ἀπειροὶ del. Hlw. — § 305 δ' ἐν PAM, δέ LVRC. — § 306 ἰσχὺς μετ' ἐμπειρίας LVRC, μετ' ἰσχύος ἐμπειρία PAM, *fortitudo ac scientia* Lat. — § 306 ἐν συμφοραῖς· ἐν ταῖς συμφοραῖς M. — § 306 προσῆν — κρατήσειν· *ad haec autem et illis suberat spes salutis et Romanis citae victoriae* Lat. — § 306 ἦ καὶ ὡς καὶ Nr. — § 308 ἀμφοτέροις· add. ἡ νύξ MVRC. — § 308 ὑπό· κατὰ PAM. — § 310 ἡ τῆς suppl. Bk. — § 311 κέρδος· κερπός VR. — § 313 πρὸς τὴν ἐμβολήν MLVRC, τῶν ἐμβολῶν PA, *hoc impetu* Lat., τῶν ἐν βολῇ Dest. — § 313 ἄτρωτος Hlw., πρῶτος codd. — § 316 καὶ τὴν· τὴν Dest. — § 318 σαλευομένου L, λνομένου rell. — § 320 συνήδεσθαι· ὑπερήδεσθαι Hlw. — § 320 διδόναι δέ Hlw., διδόναι τε L, διδόναι γε VRC, γε διδόναι PAM, καὶ διδόναι Dest. — § 322 ὡς οὐκ ἐπ' ὀλίγον· ἕως ἐπ' οὐκ ὀλίγον? Nr. coll. § 254. — § 322 ἀρχὴν· ὄρμην L.

— § 323 διήράν τε Lugd., διήρουν τε rell., διάραντες Dest. —
 § 325 ἐπεδείκνυ· ἐπεδείκνυε G. Schmidt p. 475. Itidem § 524.
 — § 327 καλοῦντος· προσκαλοῦντος. — § 330 ὑπ' αὐτῷ L, ἐπ'
 αὐτῷ PAMVRC. — § 330 ἀλάμενοι Df., ἀλλόμενοι vlg. —
 § 334 ἅμα μὲν τοῖς C, ἀλλὰ τοῖς μὲν PAM, ἀλλ' ἅμα τοῖς μὲν
 L, ἅμα τοῖς μὲν VR. — § 334 ἐδίδου LLat., ἐξόδου MVR,
 ἔξειν PA, ἐξόδου ἐδίδου C, ἐξίεναι Dest. — § 334 σώσειν Dest.,
 δώσειν vlg. — § 335 ὄλην Lugd., ἄλλην rell. — § 337 καθα-
 λόμενοι· καθαλάμενοι Cob. — § 338 ἀπολειφθεῖσι· ἀποληφθεῖσι
 Dest. — § 338 πληθύνοντες Df., πληθύνοντες vlg. — § 339
 ἐώθουν Nr., ἐξώθουν vlg. — § 342 ἐξέωσθησαν Df., ἐξεωθήσαν
 PAMVRC, ἐξώσθησαν LZon. — § 342 παρελθόντες LVRC,
 παρελθόντων PAM. — § 344 ἐπέιχε· Ns. alicubi invenisse
 videtur κατεῖχε. — § 345 τοῦ — δαπανωμένων Lugd., τὸ
 δ' ἐναντίον πληθος ὡσπερ βάρβαρον (PL, βαρβάρων AM, βαρ-
 βάρων βάρος C, ὑπὸ βαρβάρων βάρος VR, βαρβάρων βαρβάρους
 Lint., βάρος ὃν Cardwell., βάρος ἀργόν Dest.) ἤδοντο δαπανώ-
 μενον. — § 346 καταρριφέν· κατεριφθέν Df. — § 347 κατέρ-
 ριψε· κατήρειψε Df. — § 350 προσήεσαν· προήεσαν Ns. ex Lat.,
 μεστὰς ἦν· ὄραν supplet Hlw. — § 352 ὑπεριδεῖν ALVRC,
 ἰδεῖν P, κατιδεῖν M. — § 359 δυσεργότερα LVRC, δυσέργαστα
 PAM, δυσεργέστερα Dest. — § 361 αὐτός Hlw. Dest., αὐτοῦς
 PAMC, αὐτοῖς LVR. — § 361 παρειλημμένην· παρ' ὀλίγον
 παρειλημμένην vel simile ex § 369 Dest., περιειλημμένην Nr. —
 § 361 τάχ' ἔν Cob. Dest., τάχα vlg. — § 362 ἔξω τε Ns. ex
 Lat., ἔξω PAM, ἐξωτέρω LVRC. — § 362 ἀπαθεστέρους·
 ἀναισθητοτέρους L, ἀπνηεστέρους Nr. — § 364 ἦ μὴν· καὶ μὴν
 Herw. — § 364 καρτερώτερα· καρτερώτατα C. — § 367 εἶναι·
 στήναι Nr. coll. § 413. — § 371 ἐπεισπίπτουεν LV, ἐπιπίπτουεν
 rell. — § 371 πόλεμον· πολέμον C. — § 371 δύνανται· δύναιτο
 LVRC. — § 372 πρίν Krebs., πρό vlg. — § 373 λαβόντα PAM,
 λαβών LVRC. — § 374 μαχεῖσθαι Ns., μάχεσθαι vlg. — § 376
 δειλοί PA, δείλαιοι MLVRC. — § 376 συμμάχων· συμμάχων
 συμφορῶν L. — § 377 χῶρον· χορόν Hlw. — § 380 ὑφ' PMVC,
 ἐφ' ALR. — § 381 μὲν· μὲν αὐτῷ PAML. — § 381 ἐδωρήσατο
 Lugd., ἐδωρεῖτο rell. — § 381 σιγῶ ἢ om. PAML. — § 382
 χερσί· τὴν ὁμότητα add. L. — § 384 ὑπὸ Σύρων PAVR, ὑπ'

Ἀσσυρίων MC, ὑπὸ Σύρων καὶ Ἀζωτίων L, cf. Praef. Ns. p. XXXV. — § 388 Ἑβραίους· τοὺς Ἑβραίους Dest. — § 391 αὐτῶ· αὐτόν VR. — § 393 οὐ γὰρ ἄν Dest. Cob., οὐ γὰρ vlg. — § 394 ἔτη· ἐπὶ ἔτη L. — § 398 πλημμυλοῦντα· πολεμοῦντα L. — § 399 πρόσεσι· προσέστη Ns. — § 400 ὅταν L, ὅτε PAMVRC. § 400 πείθωσι· πείθουσι MVR, περιθέωσι C, περιέπωσι Dest. — § 402 ἐμφυλίοις· ὁμοφύλοις L. — § 402 παραλύοντες εἰς τὸν ἡμέτερον νόμον C, εἰς τὸν ὑμέτερον παραλύοντες νόμον L, παραλύοντες καὶ νόμων PAMVRLugd., *multa per legem nostram de suis moribus derogantes* Lat. — § 407 ἔκλασεν PAML, ἐκόλασεν VRC. — § 409 ἀνά· κατά L. — § 409 μὲν γὰρ· μέντοι vel γε μὴν Ns. — § 409 ὑμῖν· ἡμῖν Lugd. — § 410 ἐπιλείπουσαν PAM, ἐπιλιποῦσαν MVRC. — § 410 πρό PAMVRC, ἔξω L. — § 410 ἀμφορεῖς VRC, ἀμφορέας PAM, ἀμφοτέρας L. — § 410 ὠνεῖσθε Nr., ὠνεῖσθαι vlg. — § 411 πεπεῖραται Ns., πεπεῖρασται PAMVR, πεπεῖρασθε L, πεπεῖρασθαι C. — § 411 ἡλίκα· ἡλίκον? Nr. — § 413 ὑμετέροις LVRC, οἰκείοις PA, οἰκείοις ὑμῶν M. — § 414 γενήσεται Hlw., γένηται vlg. — § 415 ὁδός· ἐλπὶς L. — § 416 φλόγα PAM, φλόγας LVRC. — § 418 εἰ μὴ ταῦτα γνησίοις· εἰ δὴ ταῦτα σκληροῖς coll. § 515 Herw. — § 418 ἐκάστω γενέσθω PAMLC, ἐκάστων ἔστω VR. — § 422 αὐτούς Huds., αὐτό codd. — § 422 πρὸς αὐτομολίαν MC, προσαντομολεῖν PA, πρὸς αὐτομολεῖν VR, πρὸς τὸ αὐτομολεῖν L. — § 423 παρεφύλαττον Ns. Cob., περιεφύλαττον vlg. — § 424 προφάσει γὰρ MLVRC, καὶ προφάσει PA corr., προφάσει A, καὶ γὰρ προφάσει Ns. — § 427 ἀντηλλάξαντο· ἀντικατηλλάξαντο L et Euseb. codd. plurimi. — § 428 ὑφέλκοντες· ἀφέλκοντες Euseb. prob. Herw. — § 429 ἐλεινή· ἐλεινή Lint. — § 429 αἰδῶ VRHeges., αἰδώς PAMLC Lat. Euseb. — § 432 τροφήν ALCEuseb., τροφῆς PMVR. — § 432 ἐξαράξαντες· δῆξαντες L, εἰσαράξαντες Euseb. codd. quidam, δῆσσαντες Zon. — § 432 φαρύγγων· φαρύγγων LV prob. Herw. — § 433 ἔδαφος· γῆν C. — § 435 κεκρομμένην L Lat. Euseb. codd. optimi, κεκρομμένων PAMVR, om. CZon. — § 437 καὶ πόας om. P. — § 438 πολλάκις· πολλά Dest. — § 438 φρικτόν· φρικτότατον Euseb. — § 439 ἐπικαλούμενοι PMVRC, ἐγκαλούμενοι AL. — § 439 οἱ δέ susp. Dest. — § 439 τις om. PAL. — § 440

δημοσιῶν· ζηλωτῶν C. — § 440 πτώματα· κτήματα L. — § 441 τῶν Herw., ἐκ τῶν vlg. — § 442 συνελόντι Ns., συνελόντα vlg. — § 443 καὶ νόθα PAMC, καινοτομοῦσι κατὰ L, καινοτομοῦσι θανάτους VR. — § 447 τινες μὲν RC, τινες rell. — § 449 μὴ λανθάνοντας — ἀλίσκεσθαι Lugd., λανθάνοντας — ἀλίσκεσθαι rell., *restabatque iam latitantes egredi et ab hostibus capi* Lat., λανθάνοντας — μὴ ἀλίσκεσθαι vel simile Dest. — § 449 τοὺς· εἰς τοὺς MLVRC. — § 449 δέει τῆς κολάσεως add. LLat. — § 450 φυλαξόντων MLugd., φυλαξάντων PALVRC. — § 450 τάχ' ἂν A, τάχα P, τάχα δέ M, ταχεῖαν L, τάχα δ' ἂν VRC, τάχα γ' ἂν Lugd. — § 451 εἰ μὴ· ὡς εἰ μὴ Dest. — § 453 αὐτομόλων· αἰχμαλώτων Dest., coll. § 447. — § 453 κρεμαμένους Dest., κερρατημένους vlg. — § 454 εἰσὶ δ' οἷ PAML, εἴσω, ἔνιοι δέ VRC. — § 456 ἀκολουθήσων LC, ἀκολουθήσειν PAMVR. — § 457 τῷ λόγῳ· τὸν λόγον M. — § 457 οὐκ· οὐκέτι L. — § 458 τοῖς — ἀπολουμένοις MVRC, τῆς — ἀπολουμένης PA, τοῖς — ἀποκαλουμένοις L. — § 458 ναόν Bk., ναοῦ vlg. — § 458 ἀμείνω· ἀπολομένον ἀμείνω PR, ἀπολουμένον ἀμείνω AMVC, πυρπολουμένον L, quod placebat Hlw. — § 459 γλευάζειν LVRC, γλευάσειν PAMLat. — § 461 γὰρ VRC, δέ L, γὰρ δὴ PAM. — § 462 ὀλίγῳ τὰ τῆς τόλμης AM, ὀλιγοτάτης τόλμης PL, ὀλίγῳ τὴν τόλμαν VRC, ὀλίγων τὴν τόλμαν Bk., ὀλίγα vel ὀλίγον τῆς τόλμης Dest. — § 462 διαμαρτάνειν· διαλανθάνειν L. — § 464 ἰσχύν· σύνησι dubitanter Herw. — § 464 τοξευόντων Dest., τοξεύων vlg. — § 466 τὰς — ἡμέρας Herw., ταῖς — ἡμέραις vlg. — § 467 τὸ ἐπὶ· τῶν ἐπὶ Dest. coll. § 356. — § 467 Στρουθίου C, τοῦ θείου PAMVR, τοῦ στρουθίου L. — § 467 διςτῶς Dest., διςτῶτος vlg. — § 468 ἐχώννυ Lugd., ἔχου MVC, ἔχουσα PA, ἔχουσι LR, ἔχου τά Dest. — § 469 τῶν ὀργάνων· αὐτῶν PA. — § 469 διάστημα· e Zonara supplet Huds. — § 469 ὕλην· τὴν ὕλην PA. — § 471 πτώματι LC, πταίσματι PAMVR. — § 471 ἐρρηγγντο· ἐγίνετο L, ἠγείρετο C, *apparebat* Lat., *erupit* Heges., ἐξερρηγγντο Dest. — § 472 κρατήσειν· κρατεῖν Ns. — § 472 καὶ εἰ· ὃ κἂν Herw. — § 473 ἤδη om. PA. — § 474 καὶ Μαριάμης Bk., Μαριάμης vlg. — § 474 Χαγείρας Huds., καὶ ἀγίρας PAMLRc, καιαγειρας V. — § 477 δὲ καί· δέ PAM. — § 479 ἐκ τοῦ· πυρός om.

VRC. — § 479 προλάμβανεν· προσελάμβανεν ALM, *praeveniebat* Lat. — § 481 ὄρμαῖς· ὄρραῖς PA. — § 481 προσελθόντες· προσελθόντες codd. — § 482 στρατοπέδον· μετὰ τῶν ὄπλων add. LC. — § 482 Ῥωμαίων susp. Dest. — § 484 προνοομένους LVRC, προνοούμενοι PAM, προνοούμενον Dest. — § 484 αἰχμαῖς L, ἀκμαῖς PAMVRC. — § 486 κινδυνεύουσι· κινδυνεύουσι C. — § 486 τοὺς πολεμίους· τοῖς πολεμίοις C. — § 487 οἱ δέ· οἱ δὲ καὶ Ns. — § 489 ὄλον ἀρπάσαι MLVRC, ἀρπάσαι PA, ἄπαν ἀρπάσαι Dest., ἀναρπάσαι Ns. — § 491 προσφέρειν — ἀποπειρᾶσθαι τε PAMVR, προσαγαρόντα — ἀποπειρᾶσθαι C. — § 492 ἀπόσπασμα Nr., κατὰ σπάσμα vel κατάσπασμα PAMLVR, κατασπάσματι C, ἀποσπάσματι τοὺς Ἰουδαίους Herw. — § 493 καταλείπειν C, ἐκλείπειν P, καταλείψειν A, κατασχέιν M, καταλαβεῖν L, καταλιπεῖν VR. — § 495 πρέπειν· πρέπον Lugd. — § 496 κνκλώσασθαι· κνκλώσεσθαι PAMcorr. — § 497 ἐπινοεῖσθαι· *excogitatus* Lat. i. e. ἐπινοήσεσθαι quod placet Hlw. Ns. — § 497 παρεισκομίζοιτο Lugd., παρεισκομισθήσοιτο VRC, παρεισκομισθήσονται P, παρεισκομισθῆναι AML. — § 498 τήν· καὶ τήν A. — § 499 ἀποφράξαι· ἀποφράξασθαι L. — § 500 αὐτὸς — χρώμενος Dest., αὐτὸν — χρώμενον vlg. — § 501 ἀλλ' ἢ θεῶ μόνῳ om. PAL. — § 502 τῶν ταγμάτων· προστάγματος LVRC, πρὸς τάγμα τάγματος cum Lugd. corr. Hlw. — § 504 ἐστρατοπεδεύετο L, ἐστρατοπεδεύσατο rell. — § 504 Ἐλαιῶν· *Eleona* Lat. — § 507 ὄθεν· ὄθενπερ C. — § 509 τὸ μὲν· τὸ πᾶν μὲν L. — § 511 τὰ διαστήματα M, διαστήματα PAVC, διάστημα LR. — § 513 λελυμένων· ἐκλελυμένων Zon., ὀλλυμένων Nr. — § 514 προῆλθον· προνήδων Herw. — § 515 ὁ λιμός· τὸν λιμόν Hlw. — § 515 σεσηρόσι· σεσηπόσι LVR, *corruptis* Lat. — § 516 κατακαλύματα VRCcorr., καλύματα PAML. — § 516 ἀκμάς LEuseb., αἰχμάς PAMVRC, *micrones* Lat., *aciem* Heges. — § 517 ἀτενίσας· ἀτενές Euseb. — § 518 οὐ φέροντες· μὴ φέροντες L. — § 519 ὑπορρέοντα Bk., ἐκρέοντα Zon., τὸν ὑπορρέοντα codd. — § 519 κατεμαρτύρατο· κατεμαρτύρετο LRC. — § 520 πρὸς εὐθυμίαις L, ἐπ' εὐθυμίαις rell. — § 521 πολλοὶ· ἐπὶ πολὺ nonnulli codd., quod Ns. fugisse videtur. — § 522 ἤρχετο· ἤπτετο Zon. — § 522 ποριζομένης· κοιμιζομένης P. — § 523 ἐκκέκοπτο Lugd., ἐκέκοπτο vlg. — § 526 ἡμέρον τήν

ψυχὴν PAM, ἡμερον τῆς ψυχῆς LVRC. — § 529 ἄν om. PA,
 prob. Herw. — § 531 φουενθεῖσιν Huds. ex Lugd. [et Lat.,
 φουενθείς codd. — 534 αὐτόν AM, αὐτοῦ PVRC, αὐτῷ L. —
 § 535 τίνας — ἐλπίδας VRC, τίνα — ἐλπίδα PAML. — § 537
 ἑαυτοῦ MVRC, ἑαυτόν PAM. — § 538 διέπεμψεν Lugd., διέ-
 πεμπεν vlg. — § 540 μετὰ τῶν ὀπλιτῶν Lugd., μεθ' ὀπλιτῶν
 vlg. — 541 τῷ πτώματι MVRC, τὸ πτώμα PAM. — § 541
 ὑπερασπίζοντας· ὑπερασπίσαντας Herw. — § 542 βραχύ· βραχὺ
 τι PA. — § 546 προσελθόν· προσελθόν ML. — § 546 πάλιν
 om. RCLugd. — § 548 ταχέως· εὐθέως L. — § 548 ἐπὶ μάχῃ·
 ἐπὶ μάχην Nr. — § 548 συντομώτερον· συντομότερον L. — § 550
 μετελάμβανε· κατελάμβανε Nr. — § 550 καταπίοντες Herw.,
 καταπίνοντες vlg. — § 550 διηρέωνων Ns. Dest., ἀνηρεύωνων
 vlg. — § 551 φήμης Hlw. e Zon., φήμη εἰς vlg. — § 552 πρὸς
 δισχιλίους· ὑπὲρ τρισχιλίους Zon. — § 553 πολλαπλασίους· πολὺ
 πλείους Exc. Peiresc. — § 554 ἀγανακτεῖν Bk., ἀγανακτῶν vlg.
 — § 555 πεποιημένα ἐξ MVRC, πεποιημένα PAM. — § 556
 αὐτῷ VRC, αὐτῶν PAML. — § 557 ἐρευνήσαντας L, ἐρευνή-
 στοντας PAMVRC. — § 558 καταφρόνει· καταφρονεῖ Dest. —
 § 588 οὐδὲν — παραβάλλεται codd. ὡς inseruit vir doctus ap.
 Huds., *nullaque omnino calamitas plus habendi cupidini com-
 paratur* Lat., οὐδὲν τε ὅλως πάθος πλεονεξία π. Dest., πλεονεξία
 eicc. Hlw. Ns. — § 560 προαπαντῶντες· προσαπαντῶντες C. —
 § 560 ἔσφαττον· ἀπέσφαττον A. — § 561 ἐπανήγαγεν· ἐπέιχεν
 coll. VI § 117 dubitanter Herw. — § 562 τῶν ἀναθημάτων
 ML, ἐκ τῶν ἀναθημάτων rell. — § 562 κατεχώννευε MC, κατέχων
 ἐκ PAR, κατεχώννυνεν ἐκ LV. — § 565 ἐπιχεῖν MVRC, ἐπέιχεν
 PA, ἐπεισεῖν M, ἐπέχεεν Exc. Peiresc. om. Lat. — § 565
 ἐνδοτέρω LVRC, ἔνδον PAM. — § 565 πλέον τοῦ ἴν add.
 MLVRC. — § 565 ἐξ αὐτῶν om. Lat. — § 566 τοῦ — κεραννοῦ
 Ex. Peiresc., τοὺς κεραννοὺς vlg. — § 567 τεσσαρεσκαιδεκάτης
 Dest., τεσσαρεσκαιδεκάτη vlg. — § 568 ἀπόρων· *immensa* Lat.,
 ἄπειρον Huds., ἄπορον Hlw. — § 569 ἀνεξέυρετον LVRC,
 ἀνεξερεύνητον PAMZon. — § 570 ἀπουλείειν· κλείειν L. —
 § 571 μέτρον· μέδιμον Zon. — § 571 πάλαι· πάλιν? Nr.

Libri VI § 1 ἐν om. LLat. Exc. Peiresc. — § 2 γεγυμνα-
 σμένους PALC, γεγυμνασμένης MVR, μεμολυσμένης vel με-

μιασμένης Nr. — § 4 αὐτοῖς MVRC, αὐτῶν PA, αὐτούς L. —
 § 5 ἐν κύκλῳ· κύκλῳ L. — § 5 ἐλεεινή· πᾶσα ἐλεεινή VRC Lugd.
 — § 10 οὐκ Herw., οὐκ ἄν vlg. — § 11 τῶν μὲν· ὑπὸ τῶν μὲν
 Herw. — § 11 τὰ σώματα M, corpora Lat., τὸ σῶμα rell. —
 § 13 καὶ πολέμον om. VR. — § 15 καταρριφθεῖη· κατερριφθεῖη
 Df. — § 17 ἐδόκει VC, ἐκεῖ R, ἐώκει PAML. — § 17 ὑστέροτο·
 ὑστέρει τό PA, ὑστερεῖτο L, ὑστέρει Dest. — § 17 ἄμα damnat
 Dest. Nr. — § 19 πάντοθεν· πανταχόθεν P. — § 19 παρὰδυσιν·
 παρῆσδυσιν L. — § 20 κρατήσειαν· κρατήσειεν? Nr. — § 21
 πρόσω· μὴ πρόσω MVRC. — § 25 οἱ δέ· τῶν Ῥωμαίων πρόσ
 suppl. PA. — § 28 ἐνδούσης τῆς· ἐνδούσης καὶ τῆς Hlw. —
 § 28 κατερείπεται LZon., καταρίπτεται P, καταρρίπτεται M,
 κατερίπεται A, κατέρριπται VRC. — § 29 διηγέρθη MVRC,
 διετέθη PAM. — § 30 τῷ PAL, τῷ μὴ MVRC. — § 30 καὶ
 μὴ PAMVRC, καὶ L. — § 31 καταρριφθέντι· κατερριφθέντι
 Df. — § 32 καταρριφθέντων· κατερριφθέντων Df. — § 32 λύσειν
 Bk., λύσιν L, λύειν rell., διαλύτόν? Herw. coll. VI § 51. — § 35
 ἄξιον· ἄξιον ὄν Dest. — § 36 αὐτός· αὐτοῖς Bk. — § 36 ἐν
 εὐκλείᾳ· ἐπ' εὐκλείᾳ Dest. — § 37 ὑμῖν Huds., ὑμᾶς VR, ὑμῶν
 PAMLC. — § 38 αἰσχρὸν γάρ· αἰσχρὸν μὲν οὖν M. — § 38
 τῷ τέλει PAM, τέλει LVRC. — § 39 ταῖς — ἀρεταῖς· τῆς
 ὑμετέρας ἀρετῆς Dest. — § 42 Ἰουδαίους L, Ἰουδαίους PAMVRC.
 — 42 Ἰουδαίους — φέρει· Ἰουδαίοις μὲν εἰς πολλὴν αἰσχύνην
 φέρειν Dest. — § 42 πολλήν· οὐ πολλήν Ns. — § 42 οὐ φέρει
 MVRC, φέρει PA. — 42 ὑπὲρ τοῦ· ὑπὲρ τε τοῦ Dest. — § 42
 ἐλπίδι· ἐπ' ἐλπίδι AM. — § 46 παραλείπω· Lint. adscr. τοιαῦτα
 φροεῖ καὶ ὁ ἡμέτερος ἀλλ' οὐκ εἰς ἑαυτόν, εἰς δὲ τοὺς ὑπηκόους.
 — § 51 post καταρξαμένοις, § 52, ponit Dest. — § 51 οἰκοδο-
 μηθέν· ἀντοικοδομηθέν Dest. — § 52 λαθόντας· παρελθόντας
 Hlw. — § 52 καὶ βιασαμένοις· ἢ vel ἢ καὶ βιασαμένοις Dest. —
 § 53 ταῖς Ns. Cob., ἐν ταῖς vlg. — § 53 μακαριστά· μακάρια
 VRC. — § 55 οὐδ' εἰκαῖον L, οὐ δίκαιον PAMVRC, despica-
 bilem Heges. — § 55 γενναιοτέρα VRLugd., γενναιοτέρῳ PAML,
 στενοτέρῳ C, angustiore Lat. — § 57 ἐπιβολῆς· ἐπιβουλῆς AR.
 — § 58 προανατείνας LVRC, ἀνατείνας PAM, ἐπανατεινά-
 μενος Zon. — § 59 πάντων P, πάντας rell. — § 63 κολούουσαν
 Dest., κωλύουσαν vlg. — § 64 πρὸς τινι πέτρᾳ PAL, πρὸς τινα

πετραν VRC, ἐν τινι πέτρῃ M. — § 66 παρήμε· παρείθη Zon. — § 66 τύχη VRC, καὶ τύχην PL, καὶ τύχη AM, τῇ τύχῃ Dest. — § 68 προσκαλοῦνται MLVRC Lat. Heges., προσποιούνται PA. — § 68 προβαίνουσι· προσβαίνοσι vlg. — § 69 ἐπιδεῖν· ἰδεῖν L. — § 71 καταφευγόντων VRC, καταπεφευγόντων PAM Lat. Zon. — § 72 διαναστάντες L, διαστάντες rell. — § 75 τῶν ἀνδρῶν· ἀθρόων Dest. — § 75 ἀσημάντου· ἐνηλλαγμένης καὶ ἀσημάντου L. — § 77 ῥέπων Bosius, ῥέων codd. — § 77 μετακλήσεις Nr., μετακλίσεις vlg. — § 80 ἀποχρῆν· ἀποχρῆναι Cocc. — § 81 ὄν AC, ὄν PMLVR. — § 83 διᾶττων PAML, δι' αὐτῶν LVR. — § 89 φονευόμενον· φαινόμενον C. — § 89 βοηθεῖν PAM, τοῦ βοηθεῖν LVRC. — § 94 ἀνδρῶν· fuerunt qui ἀμῶν mallent vel ἀρῶν. — § 95 ἐξείη RCcorr., ἐξήει V, ἐξίει C, ἐξῆν PAML, ἐξείναι Dest. — § 95 ἐκτελεῖν· ἐπιτελεῖν C. — § 96 ἐπηκόω τὰ τε P, ἐπηκόως τὰς τε A, ἐπηκόω στὰς τὰ Acorr., ἐπηκόω στὰς τὰ τε MLVRC. — § 96 πολλοῖς· λοιποῖς M. — § 100 ἀφέλη· ἀφέληται C. — § 100 ἡγήσει C, ἡγήση VR, ἡγησαι PAML. — § 101 ἀνατιθεῖς· ἀνατιθεῖς PAM LVR, ἀνατίθης C. — § 103 ἀλλ' ὦ Lugd., ἀλλά τοι rell. — § 105 ἀνμνεῖ L, ὕμνεῖ rell. — § 107 πᾶνσωμαι· κηδόμενος supplet Herw. — § 108 ἀντικρός· ἀντικροουόσης Hlw. — § 108 τῆς εἰμαρμένης τε Hlw., εἰμαρμένης τε vlg. — § 110 καθάρσιον C, κάθαρσιν rell. — § 110 πῦρ· τὸ πῦρ Dest. — § 111 ἐνεκόπη· ἀνεκόπη ed. princ. — § 114 ἐν Κυρήνῃ — διαδράς· ἐν Κυρήνῃ καὶ τέταρτος Ματθίου παῖς διαδράς Lugd. — § 114 παῖς add. VRC. — § 115 ἀλλοφύλοις· ἐν ἀλλοφύλοις Nr., τὴν (αὐτοῦ) διατριβὴν Herw. — § 117 πανούργημα LC, πανούργον PAMVR. — § 120 γε Bk., τε vlg. — § 121 ὑπό Ns., ἀπό vlg. — § 122 ἦν om. PAL. — § 122 ἐξυβρίζοιεν· ἐξυβρίζον P. — § 125 διεστήσατε· προσετήσατε Lugd. — § 125 ἄ μηδένα MVcorr., μηδένα PA, πρῶτον μηδένα L, ἄς μηδένα VRC. — § 125 παραγγέλλει MVRC, παραγγέλλειν PAM, ἀλλογενῆ παραγγέλλειν Dest. ex V 194, παραγγελλούσας (ἀλλόφυλον) Herw. — § 126 Ῥωμαίων Lugd., Ῥωμαῖος vlg. — § 127 τὴν ἐμὴν L, ἐμὴν rell. — § 132 περὶ Nr., παρὰ vlg. — § 133 καταβάς· συγκαταβάς Herw. — § 135 εὐνάτοπτον PAM, κάτοπτον LVRC, speculam Lat. — § 136 ἀναπηδήσασι PALC, ἀναπηδήσαντες MVR. — § 144 μῆκος· μῆκος τόπον P. — § 145 pro suorum autem eventu ex

Antonia tumultus erat, et confidere superantibus et stare si fugerent, acclamantium Lat. — § 145 δέ· τε Dest. — § 145 καὶ κρατοῦσι· κρατοῦσι Dest. — § 145 ἐπεβόων· ἐπιβούντων LLat. — § 145 τρεπομένοις· προτρεπομένοις PM. — 147 περί Ns., ὅπερ vlg. — § 147 μέσην· delet Herw. — § 147 ἀγχωμάλω P, τῇ παρατάξει add. AMLVRC. — § 149 ὁδόν PM, ἄνοδον LVRC. — § 151 τὴν ὕλην CLat., καὶ τὴν ὕλην rell. — § 152 ἐπιβουλὰς· ἐπιβολὰς? Nr. — § 153 κοιμίδης MLVRC, συγκοιμίδης PA. — § 157 Ἐλαιῶν· *Eleonam* Lat. — § 157 θεραπειᾶς Ns., θεραπειᾶς codd., θεραπείᾳ Bk. — § 157 διεκπαίσειν Dest., διεκπαίειν PAMLVR, διεκπεσεῖν C. — § 160 ἐνελημμένους· *irretitos* Lat., ἐνελημμένους Dest. — § 161 ῥόδιον· ὄρδιον A corr. — § 166 καθάπαν LVRC, καθάπαξ PAM. — § 166 καὶ τὸ — χρησίμως· *et Antoniae continentia dirimentes, cum liceret iis ac deberent incendium prohibere; itaque immisso igne cursum eius otiosi pro sua utilitate metiebantur* Lat., ἐμέτρησαν τῷ σφίσι χρησίμῳ Ns. — § 167 διό· om. MVRC. — § 167 ἐμέτρησαν· ἐνέμησαν VRC, ἀνείσαν Lugd. corr. — § 171 ἄμα Dest., ἄλλα PAL, τὰ τ' ἄλλα MVR, ταῦτ' ἄλλα C. — § 171 σφαλερόν· βλαβερόν C. — § 172 κατακερτομοῦντος· κερτομοῦντος L. — § 172 αὐτός C, αὐτῷ vlg. — § 173 εἰκάσας Nr., εἰκός vlg. — § 173 ἀπερισκέπτως C, ἀσκεπτως rell. — § 174 ἀνέσειε· τῇ δεξιᾷ ἀνέσειε suppl. Huds. — § 176 δινηθεῖς· ὀδνηθεῖς Lugd. — § 176 ἐν· ὑπό L. — § 176 τοῖς — εὐτυχοῦσι MLVRC, τῷ — εὐτυχοῦντι PA. — § 178 ἐπ' αὐταῖς Hlw. Nr., ὑπ' αὐτῆς PAL, ἀπ' αὐτῆς MVRC, ὑπ' αὐταῖς ed. pr., ἐπ' αὐτῆς Lugd. — § 178 αὐτῆς· στύππης L. — § 181 κατεκρήμνιζον· κατακρημνίζοντες Dest. — § 186 ἐπικοσμήσας· ἐπισκοπήσας? Nr. — 187 ἀσθενοῦντες· θέλοντες LLat., γρ. ἀσθενοῦντες mg. L. — § 188 Σερτώριος C, Ἀρτώριος rell. *Argorius* Lat., *Artorius* Heges. — § 188 συστρατιωτῶν ML, στρατιωτῶν rell. — § 190 ὅμως· ἀπαρακλήτους add. PAL. — § 190 κατεσκευάσε· προκατεσκευάσε L, κατασκευάσαν Dest. — § 191 ὑπὲρ τὰς — πύλας· *supra portas quae in aystum ducerent* Lat. — § 195 αὐτῷ MChrys., αὐτῷ PALVC, αὐτοῦ Euseb. — § 196 παρεφθείροντο Nr., παρεφέροντο PAMVRC, παρεφαίνοντο L. — § 197 ἀπείχοντο Ns., ἀπέσχοντο vlg. — § 198 παλαιοῦ· παλαιά Nr. — § 199. Sed cf. 2 Regg. 6. 25 sqq. — § 200

καταθείμην· κατεθέμην L. — § 204 τὸ μὲν· τῷ μὲν Hlw. cum Lat. — § 204 ἄλλοις· ἄλλως Chrysost. — § 204 πανταχόθεν· πάντοθεν L. — § 205 ἀναρπασαμένη Hlw., ἀρπασαμένη MLC, ὃν ἀρπασαμένη PAVR. — § 205 τηρήσω· τηρῶ LEuseb. — § 206 ἐπ' αὐτοῖς Huds., ἐπ' αὐτούς vlg. — § 209 διεκάλυψε ALVRC, ἀπεκάλυψε PM. — § 210 ἔκστασις MLVRC, παρέκστασις PA. — § 210 ἡμῖσιν Chrys., ὑμῖν PAMVRC, om. L. — § 212 ὅσπερ L, ὡς παρ' PAMVRC. — § 212 τολημθέν PAML, καινοτομηθέν VRC. — § 214 πολλοὺς· λοιποὺς L. — § 216 αὐτοῖς PAL, αὐτούς MVRC. — § 219 πάθωσιν Hlw. Nr., παθοῦσιν vlg. — § 220 ἔξωθεν· ἔωθεν PA, ἔσωθεν MLVRCacorr., exterioris Lat. cf. § 151, 245, 250; Ns. — § 222 ἀνείχετο MLVRC, ἀνείχοντο PA. — § 222 διὰ τῶν· διά PM. — § 223 ὑπαντιάζοντας· ὑπαντιάζοντες L. — § 229 υἱός· υἱοί Ns. coll. V § 531. — § 229 ἀπεχώρουν VRC, ὑπεχώρουν PAM, ἀνεχώρουν L. — § 230 προυβάλλετο MVRC, προυβάλετο L, προβάλλεται PA. — § 231 καὶ ἀφήσι· ἀφήσι γοῦν L. — § 231 κατέτασσε· κατέστησε L. — § 232 τὰς φλόγας LVR, τὴν φλόγα PAML. — § 232 ἐκφερόμεναι LVRC, ἐκφερομένη PAM. — § 232 ἐπελαμβάνοντο LVRC, ἐπελαμβάνετο PAM. — § 234 αἶοι· αὐτοί L, αὐτόθι VR. — § 235 ἴσχυσεν Hlw., ἴσχυσαν vlg. — § 236 τὰ παρά L, παρά PAMVRC. — § 237 ἔξ spurium, Renier. ap. Ns. — § 237 Τίτου· Τιτίου Renier. ap. Ns. — § 240 ἐπιβάντες· ἐπιβαίνοντας Dest. — § 241 ἐπ'· ἀπ' Dest. — § 241 ἔφη C, φήσας PAMV, φήσαντι L, φείσας R, ἔφησεν Zon., quod fortasse praestat. — § 243 ἐρρωμενεστέροις· ἐρρωμένοις L, ἐρρωμενεστέρον PAMVRC, ἐρρωμενεστέροις Dest. — § 244 φύλαξι τοῖς VR, φύλαξι τοῦ PAMLC. — § 245 συμμενοῦντες Bk., συμμένοντες vlg. — § 249 εἰς· ἐπί L. — § 249 τῆς ἐπιούσης ἡμέρας PAL, τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ MVRC. — § 250 τὸ πῦρ fort. spur. Ns. — § 250 περίοδος Huds. c. Scaligero, περιόδους codd. — § 251 ἐνδοθεν· ἐνδον L, interioris Lat., ἔξωθεν Huds. — § 251 παρηλθον MLVRC, παρηκολούθον PA. — § 252 δ' ὄρμη Dest., ὄρμη vlg. — § 252 ὕλης MLVRC, φλογός PA, στοᾶς mg. A. Excidit δαλόν vel ξύλον. — § 252 συστρατιώτου Bk., στρατιώτου vlg. — § 253 δι' ὄ· δι' οὗ PAL, δι' ὃ καὶ MVRC, δι' ὃν Dest. coll. III § 196, V 543, VI 322. — § 256 τῷ νεύματι VRC, τοῖς νεύμασι PAML.

— § 257 ἡττωμένων· καιομένων Dest. — § 259 ναοῦ PAML, βωμοῦ VRC. — § 261 οὐδαμόθεν om. A. — § 263 λαβροτέρα· λαμπροτέρα R. — § 264 ἐνήγεν· παρέθηγεν Zon. — § 266 ἐν σιότῳ γρ. καὶ ἐν κοντῶ mg. M, cf. Praef. Ns. p. XXXI, εὐσκόπως Herw. — § 268 ἐπετήρησε VRC, ἐτήρησε PAML. — § 273 ἀποληφθέντος· ἀπολειφθέντος ML. — § 274 Περαία· πέτρα? Herw. — § 274 βοήν PAM, ὀρμήν LVRCMmg. — § 275 βράττεσθαι PAML, διάττεσθαι VRC. — § 276 ἐπεμβαίνοντες· ἐπιβαίνοντες PA. — § 276 σωμάτων· τῶν σωμάτων P. — § 278 μολίβδου Huds., μολίβον codd. — § 280 σωθῆναι· ἢ σωθῆναι Ns. — § 281 συννεπίμπρασαν Df., συνεπίμπρασαν PAMLR, συνεπιπίμπρασαν V, συνεπίπρασαν C. — § 281 μεσημβρινῆς· ἐκ μεσημβρίας L. — § 282 τῶν οἴκων MVRC, τοὺς οἴκους PAL. — § 283 καταπεφεύγει Lugd., καταφεύγει rell. — § 283 πλείστος add. C, πλήθος L. — § 286 παρακροτοίη PAMC, παρακρατῶν L, παρακρατοίη VR. — § 291 πρὸς VRC, πρό PAML. — § 291 ὑπὸ του· ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως Euseb. codd. quidam et inde perperam Huds. — § 292 θυσίαν Lugd., τὴν θυσίαν rell. — § 293 ἐνδοτέρω· ναοῦ add. PAML. — § 293 καταπήγας VRC, κατάπηγας PAML. — § 293 ἡγγειλαν· ἀνήγγειλαν MLugd. — § 297 ἱστόρητο MC, ἱστορεῖτο PALVR. — § 299 φωνῆς· καὶ φωνῆς MC. — § 300 εἰρηνευομένης· εἰρηνευούσης PL. — § 300 εὐθηνούσης· εὐθηνουμένης Lugd. — § 300 εἰς· ἐπὶ Euseb. — § 303 εἶναι add. LVRC. — § 303 Ῥωμαίοις· Ῥωμαίων VR. — § 308 ἡμβλύνθη LVC, ἡμβλύθη R, ἡμβλυνεν PAM. — § 308 ἔργα· ἔργου L, ἔργω RC. — § 308 τὰς κληδόνας LVRC, τῆς κληδόνας PAM. — § 308 ἐπὶ· ἀπὸ PA. — § 309 ἐκ τοῦ· ἐκ του Herw. — § 309 φθειγγόμενος L, φθειγγομένην rell. — § 310 ὑπ' ἀνοίας· ἀσθαιρέτων· ob dementia malis voluntariis Lat., ὑπ' ἀνοίας κακῶ ἀσθαιρέτῳ Dest. — § 311 ἔχοντες del. Herw. — § 315 ἐξουθένησαν· ἐξουθέμισαν Lint. — § 317 χρυσοῦ M, χρυσίου rell. — § 318 διακαρτερούντων· προσκαρτερούντων A. — § 318 ἱερέων, fort. spur. Ns. — § 319 δεξιάν L, δεξιὰς rell. — § 323 πανταχόθεν PCL, πάντοθεν AMVR. — § 323 προκαλοῦνται Nr., προσκαλοῦνται vlg. — § 326 βύζην L, βύσδην PAVRC, βύζειν M. — § 326 τοῖς περὶ Ns., περὶ vlg. — § 331 τεῖχος PM, τείχους ALVRC. — § 335 ἡμῖν· ἡμῶν L. — § 335 πολέμιοι

add. Llat., καὶ πολέμιοι Lugd. — § 337 ἀναιδεῖς καὶ MLC, ἀναιδεῖς PAVR. — § 341 ταῖς· καὶ ταῖς M. — § 342 προσφυγούσης γοῦν ἡμῖν· προστυχόντων γοῦν ἡμῶν? Herw., προσπεσούσης Nr. — § 345 αὐτομόλοις· αὐτομολοῦσιν Dest. — § 345 βασανίσαι Hlw. Dest., βασανίσας vlg. — § 345 ἐκόλυσσα L, ἐκόλασσα rell. — § 345 καθ' ἐκάστην· μεθ' ἐκάστην Dest. — § 347 ἔπειτ' ὃ Ns., ἔπειτα vlg. — § 347 ποίας Bk., οἷας vlg. — § 353 ἐπέτρεψε· ἐκέλευσε L, permisit Lat. — § 356 ἐκεῖ· ἐκείνοις Dest. — § 356 συνελθόντες· συνεξελθόντες Dest. — § 359 πόλιν· ὄλην add. L. — § 359 ἐνί· ἐν ἐνί L. — § 361 αὐτόν Ns., αὐτοῦ vlg. — § 363 προκενοῦντες· προεκκενοῦντες? Nr. — § 368 φονεύουσι· φωλεύουσι Dest., φονῶσι Herw. — § 369 καὶ πεπλήρωτο νεκρῶν ἢ διὰ στάσιν ἢ διὰ λιμὸν ἀπολωλότων· post στάσεως add. Codd., in Lugd. sec. m. del., Cardwell. seclussit, Bk. οὐδ' ἔγραφεv. — § 370 καταφεύγοντες· καταφυγόντες Herw. — § 372 κἂν εἰ PAMLC, καὶ εἰ VR. — § 373 φθασθέντες, nisi praeventi essent Lat., φθαρθέντες PAMVR, φθαρέντες LC. — § 377 ἔχον Dest., ἐξ οὗ PALMVR, om. CLat. — § 377 ὠποδόμησε· ἀνποκοδόμησε PAM, ὄν ἀνποκοδόμησε Dest. — § 379 ἀλλ'· ἦγον ἀλλ' P, εἴκων ἀλλ' Dest. — § 379 σωτηρίαν Lugd., τὴν σωτηρίαν vlg. — § 380 παρασκευαζομένων· παρασκευασαμένων Lugd. — § 384 καταλιπόντες· καταλείποντες A. — § 388 ταῖς — κειμέναις C, τῶν — κειμένων rell. — § 388 τραπέζας· τράπεζαν Zon. — § 390 ἐπέδειξε· ὑπέδειξε A. — § 390 κασίαν· κασίαν Lugd. — § 394 παρερράγη Herw., περιερράγη codd. — § 397 προσθέοντες· προθέοντες C. — § 397 οἱ δ' ἤδη Bk., οἱ δ' ἤδη τε codd., ἤδη τε ex Lat. Dest. — § 398 ἀπό Herw., ἐπί codd. — § 398 φυγῆς· φυγῆς Herw. — § 400 ἀνωτέρω· ἀμφοτέρων AM. — § 402 ἀγεννεστέραις· ἀγενεστέραις AC. — § 402 κατεάγησαν — συμφοραῖς· iam enim vires eorum labor, metus et calamitas fregerant Lat., quem καμάτω pro ἅμα τῷ legisse adnotat Dest. — § 402 ἀπ' ἀλλήλων Lugd., ὑπ' ἀλλήλων vlg. — § 403 ἀήθως· ἀληθῶς AM, pro certo Lat. — § 405 τοῦ· ὑπὸ τοῦ Herw. — § 406 ἐντυγχάνοντα· ἐντυχόντα LVRC. — § 408 πάντως L, πάντως ἄν rell. — § 408 τὸ γενεάν· τῷ γενεάν Ns. — 410 ἀνάτασιν MRC prob. Herw., ἀνάστασιν ALV. — § 411 τοὺς πύργους om. Lat., quod commendatur lectione Lugd.: τούτους ἔφη τοὺς πύργους.

— § 411 χειρές τε· χειρές γε Ns. — § 412 τοὺς δέ· τοὺς τε Dest. — § 412 οἱ· ὅσοι AM. — § 414 ἀντίσχοντας AM, ἀντισχόντας LVRC. — § 417 καλοὺς· καλλίστους Herw. — § 421 τὴν στενοχωρίαν· διὰ τὴν στενοχωρίαν Hlw., τῇ στενοχωρίᾳ Dest. — § 421 ὠκύτερον· ὀξύτερον Herw. — § 422 τῆς ἑορτῆς Lugd., ἑορτῆς rell. — § 423 ἀπὸ τῆς Lugd., ἀπὸ rell. — § 423 ἔλαττον· ἐλάσσων AC. — § 423 συνείκοσιν Lugd., σὺν εἴκοσιν vlg. — § 424 πέντε· πάντως Huds. — § 425 ἀνδρῶν· ἀνθρώπων Dest. — § 425 ἑβδομήκοντα· Villependu prob. Hlw. πεντήκοντα. — § 425 ἀγνῶν Herw., ἀγίων vlg. — § 426 γογοροῖκοις· γογοροίοις VRC. — § 426 ἐπεμμήνοισ· ἐπ' ἐμμήνοισ M, ἐμμήνοισ Df., ἐμμηνίοισ Herw. — § 427 ὅσοι· nisi qui Lat., εἰ μὴ ὅσοι Spanh. — § 429 ἐπεὶ AML, ἐπὶ VRC. — § 430 διεφθαρμένοι· διεφθαρμένον Dest. — § 431 ἐπεισπίπτουσιν· ὑποσκήπτουσιν L, introeuntibus Lat., ἐπικύπτουσιν Zon., ἐπεισκόπτουσιν Dest., quod placet. — § 438 ἱερόν· πρῶτος· ἱερόν VRC. — § 442 ἔθνος· κλέος Hlw. ex Lat.

Libri Septimi § 1 ἐπιλιπόντων MVRC, ἐπιλειπόντων AL. — § 1 δρᾶν ἔχοντες delet Herw. — § 2 τεῖχος· τείχους LLat. — § 2 ἔπειτα· μετέπειτα L. — § 2 ὀχυρᾶς οὕτως· ὀχυρᾶς L, ὀχυρᾶς ὅμως Hlw. Ns. Dest. — § 4 τὸ τέλος AM, τέλος LVRC. — § 5 κατορθωμένοις· κατορθώμασιν AM. — § 6 τοῦτω VRC, τοῦτο AML, τούτου Ns. — § 6 ἡγεμόνων· ἡγεμονικωτάτων LLat. — § 7 τῷ πολέμῳ Herw., πολέμῳ vlg. — § 7 ἦν — παρέσχον· quodque proeliando fortitudinem in multis magnisque periculis demonstrassent Lat. — § 7 κατὰ σφᾶς· κατὰ τὰς μάχας L. — § 7 τόλμαι L, ὀρμαί AMVRC, audacia Lat. — § 7 εἰς πολλά· πολλά L. — § 8 τῷ· τὸ τῷ Dest. — § 8 πολλῶ χρόνῳ· πολυχρονίῳ Bk. — § 9 τῆς — ἀρχῆς· τὴν — ἀρχήν L. — § 11 πονεῖν· ποιεῖν C. — § 13 τῷ πολέμῳ L, πολέμῳ rell. — § 14 παριόντας, praesentes Lat., παρόντας Huds. — § 14 μακρά· μικρά A. — § 14 ἤλλαττεν· ἐνήλλαττεν M. — § 16 ὅπως Df., ὅπως ἄν vlg.; tum αὐτὸς ἕκαστος Dest. — § 17 ἐπὶ AML, ὑπὸ VRC. — § 21 καθ' ὃν δὲ καιρόν L, καθ' ὃ δὲ καιροῦ rell. — § 21 διέβαινε· διέβαλεν L. — § 22 ἐπ' AMVRC, ἀπῆρεν ἐπ' L. — § 26 ἀφανῶν om. LZon. — § 28 ταμινομένους Herw., ταμινομένοις vlg. — § 28 ἐπιλείψειν C, ἀπολείψειν AMLVR. — § 29 ἐνδι-

δύσκειται R, ἐνδιδύσκει ALVC, ἐνδύς M, quod placet Herw. — § 29 χλανίδα· χλαμούδα LZon. — § 32 ἐπί C, ὑπό vlg. — § 33 δι' ὅ ed. pr., δι' ὧν AC, δι' ὧν MLVR, *propterea quod* Lat. — § 34 οὐ γάρ LVRC, οὐδὲ γάρ AM, ἀλλ' οὐ γάρ Nr. — § 34 ὅτι καί· ὅτε καί Ns. — § 34 ὀργάς· ἀρχάς C. — § 35 ἄνοδος· ἀνάδουσις Zon. — § 38 καὶ τῶν καταπιπραμένων collocanda post ἀναιρουμένων, Ns. — § 39 ἄλλων spurium, Ns. — § 41 προὔπηργμένα LC, ὑπηργμένα AMVR. — § 43 ἐπιχωρίσις· ἐγχωρίσις M. — § 50 παρέχειν ML, μὲν παρέχειν PA, ἐμπαρέχειν VRC. — § 52 πολίταις· πολεμίσις C. — § 52 ἀργεῖν τὴν MLVRC, ἀργὴν PA. — § 53 ἀργεῖν LC, ἀργὴν PAMVR. — § 53 κἄν C, καὶ PAMLVR. — § 55 γραμματοφυλάκιον PAC, τὸ γραμματοφυλάκιον M, χαρτοφυλάκιον LZon., γραμματοφυλάκειον VR. — § 55 βασιλικάς· φυλακάς C. — § 56 αὐτούς PAM, ἐπ' αὐτούς LVRC. — § 58 Γναῖος Bk., νέος ὧν PA, νέος MLVRC, Κνέος Huds., Ναῖος Ns. coll. Ant. XIX 166. — § 58 δηλωθῆναι delet Herw. — § 59 ἡγεμονεύοντα· ἡγεμονεύσονται Herw. — § 60 ἀναζήτησιν P, ζήτησιν rell. — § 60 ὡς Dest., καὶ vlg. — § 61 γράμματα· γραμματεία Zon. — § 63 ἐπῆλθε· ἐπανῆλθε Herw. — § 63 Ῥώμη· Ῥωμαίων M. — § 66 τετροχωμένος· τετρομένος Df. — § 67 κατωρθωμένων· κατορθωμάτων V. — § 67 αὐτούς· vel dele vel scr. αὐτούς Herw. — § 69 ἡδεῖαν Huds., *iucundam* Lat., *ιδίαν* codd., spurium putat Cardwell. — § 70 παρόδοις· παραδόξοις L. — § 70 ἐξεδέχοντο Lugd., ἐξεδέχετο rell. — § 71 οὔτοι add. PAM, om. LVRC. — § 73 τρέπεται LVRC, προτρέπεται PAMLugd. — § 73 ἀνανταγώνιστον· ἀκαταγώνιστον Df. — § 75 τούτων τῶν· τούτων ἔτι τῶν C. — § 76 πλησίον LVRC, *proximi* Lat., πλείστοι PAM, γρ. καὶ πλησίον mg. M; cf. Tac. Hist. IV 25. — § 77 δ' αὐτούς LC, δὲ τοὺς PAM, δὲ αὖ τοὺς VR. — § 77 Γερμανούς eicit Herw. — § 78 βεβιασμένον· βιασαμένους VRC, Ῥωμαίους — βιασαμένους e corr. Lugd. — § 80 Οὐΐτιλλος· *Civilis* Gelenius, *Κιούιλιος* Nr. — § 81 ἔμελλον δέ· ἔμελλόν τε Dest. — § 81 ἔμελλον — προσφέρειν post νεωτεροποιίας collocat Dest. — § 82 ἀπόστασιν· ἀποστασίαν PAC. — § 82 ἄνδιχα PM, ἄν δίχα ALVRC. — § 82 Πετιλίω ex Lat., Βεντιδίω codd. — § 87 ἐπ' αὐτῶ· ἐπ' αὐτούς P, om. A. — § 87 μέγα — εὐρόμενοι· *lucrum hoc ex timore*

maximum nauti Lat. — § 87 μέγα MLugd., μετά PALVRC.
 — § 87 τοῦ φόβου· φόβον LC. — § 89 Σκυθικόν· σκυθροπόν
 VR. — § 90 ἄδηλοι· ἄδηλον C. — § 90 Μυσίαν ἔπειτα δέ
 MVRC, ἐπιτάδε PAL. — § 90 ἀνέλπιστον· ἄπιστον P. — § 91
 καρτερώς· καὶ καρτερώς PAML. — § 93 περιωθέν· περαιωθέν
 A. — § 94 τοῦτο P, τούτω AMLVRC. — § 94 τόπον· ποταμόν
 Ns. Dest. — § 96 τοὺς αἰχμαλώτους P, τοῖς αἰχμαλώτοις AMLVRC.
 — § 98 *nam cum sit quando fluit plurimus neque meatu segnis,*
tamen interpositis sex diebus a fontibus deficiens siccum exhibet
locum videre. deinde quasi nulla mutatione facta septimo die
similis exoritur Lat. — § 98 ἕξ — ἀριθμόν post σχολαῖος trans-
 ponenda esse coniecit Casaubonus, ἕξημεροῖ τὸ ῥεῖθρον καὶ
 Dest. — § 98 ξηρόν· κατὰ τὴν ἑβδόμην ἐνδίδωσι καὶ ξηρόν
 Casaub., κατὰ τὴν ἑβδόμην ξηρόν vel μετὰ ἕξ ἡμερῶν ἀριθμόν
 Huds., Plinius Hist. Nat. XXXI 24 in Iudaea rivum sabbatis
 omnibus siccare tradit, Ns. — § 99 κατὰ· μετά Casaub. — § 101
 γυναιῶν VRC, γυναικῶν PAML. — § 102 καταστάντες· στάντες
 M, παραστάντες L, παρακαταστάντες VRC. — § 102 ἐπιφημί-
 μασι· εὐφημίμασι Bk. — § 105 ὑπέμεινεν PA, ἐπέμεινεν
 MLVRC. — § 108 ἀπόκρισιν· ἀπολογίαν L. — § 109 τοὺς
 VRC, ἂν τοὺς L, ὄντας PAM. — § 110 ἀποστάντες· ἀμαρ-
 τόντες L, ἀποτυχόντες Zon. — § 110 τὰ δικαιώματα· τὸ δικαίωμα
 P. — § 111 εἶχον· ἔχειν VRC. — § 112 ἐρρηγμένων· ἠρειμμένων
 Df. — § 112 βαλόμενος VR, βαλλόμενος PAMLC. — § 113
 ἄλλος om. PA. — § 115 ἀνηροῦντο· ἀνήρυσκον PAM, *aufere-*
bant Lat., ἀνήροντο Hlw. — § 116 Αἴγυπτον· Αἰγύπτου Ns. —
 § 118 τὸν τ' ἄλλον· τῶν τ' ἄλλων Dest. — § 119 περί· πρὸς
 Nr. — § 122 τόπους· ποταμούς A. — § 122 ἀναγκαῖον A, ἀναγ-
 καίαν rell. — § 123 προεξωδενκότης VRC, διεξωδενκότης PAML,
praegressa aut progressa Lat. — § 123 πλησίον· καὶ πλησίον
 AMLC. — § 126 πρό· πρὸς R. — § 127 ἐσθῆσι· ἐσθήσειν
 codd. — § 128 ἐπικαλυψάμενος Huds., ἀποκαλυψάμενος codd. —
 § 129 ἀπέλυσεν· ἀπέστειλεν L. — § 129 εὐτρεπισθέν MVRC,
 εὐτρεπίξεσθαι PA, ἠὲτρεπίσθαι L. — § 130 τετυχηνῖαν C,
 τετυχῖαν M, τετυχίας PAR, τετυχηῖαν LV, τετυχηῖαν Ns. cf.
 G Schmidt. p. 467. — § 131 ἀμφισάμενοι L, ἀμφιασάμενοι rell.
 — § 131 τῇ πύλῃ om. A. — § 137 ἀλουργέσιν Cob., ἀλουργαῖς

vlg. — § 137 ἐσθήῃσι PM, ἐσθήσεσι ALVRC. — § 138 τῶν αἰχμαλώτων VRC, τὸν αἰχμάλωτον PAML. — § 138 αὐτοῖς Dest., αὐτῆς vlg. — § 139 ἀπιστήσαντα· ἀπαντήσαντα VR, ἄπαν ἀπιστήσαντα C. — § 142 ἄλλως VRC, ἄλλος PAML. — § 143 ἀλισκομένους· ἀλισκομένων Nr. — § 143 πολυανθρώπων VRC, πολυανθρώπους PAML. — § 145 *et post multam vastationem eversionis atque amnes tristitiam defluentes non in arva culta neque ad hominum vel pecorum potum, sed per terram ex omni parte flagrantem* Lat., καὶ μετὰ ταῦτα πολλὴν ἐρημίαν καὶ κατήφειαν ποταμούς τε ῥέοντας — ἢ βοσκήμασιν ὕδωρ φέροντας, ἀλλ' αἷματι πεφουρμένους διὰ γῆς κατιόντας πανταχόθεν φλεγόμενης, Ns. — § 145 μετὰ· κατά Dest. — § 145 κατήφειαν P, κατηφῆ AMLVRC. — § 145 ποτόν· πατητήν Dest. — § 146 καὶ τῶν κατασκευασμάτων· τῶν κατασκευασμάτων καὶ Hlw. — § 147 ὁ τῆς· ὅλης τῆς VR. — § 148 ἐγκαταληφθέντα ed. pr., καταληφθέντα codd. — § 148 χρυσοῦ MC, χρυσοῆ rell. — § 149 μεμήκνυτο· μεμύκνυτο PL. Quid tandem latet? An forte μεμηχάνητο? Nr. — § 149 ἄκρων VRC, ἄκρον PAML. — § 153 παλαιόν· τὸ παλαιόν Hlw. — § 156 εὐτρεπεῖς Ns., εὐπρεπεῖς vlg. — § 160 ἕως· quomodo Lat., ὡς Huds. — § 163 Λουκίλιος ed. pr., Λούκιος codd. — § 163 στρατιάν· στρατηγίαν PAL. — § 163 Οὐτελλιανοῦ· Οὐτεουλενοῦ Renier; Sex. Vettulenus Civica Cerialis huic viro nomen erat; fortasse igitur Οὐτετιληνοῦ reponendum, Ns. — § 164 ἀπόστασιν· ἀποστασίαν PA. — § 172 ἄξιον· ἄξιος Dest. — § 172 ἀποβλέπον MR, ἀποβλέπων PALV, ἐπιβλέπων C. — § 174 ἕναστον R, ἑκατόν PAMLV, cf. Praef. Ns. p. XXXVI. — § 178 ἐλείπετο· ἀπελείπετο LC. — § 185 τυγχάνοντας· τυχόντας ML. — § 186 ἀπολείπουσι AMLVR, ἀπολείπουσαι PC. — § 187 ἔχουσιν· ἔχουσαι PM. — § 188 ἀλλ' ὡς ἂν· ἀλλ' ὃ ἂν Hlw. — § 190 πάντη acc. ex C. — § 190 ἔργων· ἄλλων ἔργων L. — § 190 τὰ χῶματα — αὐτῶν MVRC, τὸ χῶμα — αὐτοῦ PAL. — § 193 προθύμως PAML, προθύμους VRC. — § 193 χοῦσι Dest., τυχοῦσι vlg. — § 194 τοῦ κρατεῖν· τὸ κρατεῖν P. — § 194 ἐκατέροις· ἀμφοτέροις C. — § 196 τολμῆσαι· τόλμη L. — § 198 ἐκείνοις PAL, ἐκείνους MVRC. — § 199 ἕως· ὡς Nr. — § 199 πρὸς· εἰς L. — § 200 καταστήσαντας· καταστήσαντος PAC. — § 204 εἰς οἶκτον om. C. — § 206 λαθόν-

τες· μαθόντες VR. — § 208 ἔφθασαν· ἔφυγον C. — § 208 διεκπαίσασθαι· διεκπεσεῖν Zon. cf. § 211. — § 208 διέφυγον C, διαφυγεῖν rell. del. Herw. — § 211 διὰ τοὺς ἰππέας damnat Dest. — § 212 ὡς — διαφυγόντες· *velut ex audaci certamine fortasse fugam etiam reperturi* Lat. — § 212 ἐκ τοῦ — διαφυγόντες· ἐκπαραβόλως ἀγωνισάμενοι τάχα ἂν καὶ διαφύγοιεν Huds. — § 212 τοῦ παραβόλως· παραβόλου AMLVRC, παραλόγου P, τοῦ παραβόλως Acorr. — § 212 ὡς· καί Dest. — § 213 προύβη· ἐτίβη Zon. — § 214 ἄλλ' ὄντες· ἄλόντες PAL, ἄλόντες δὲ καὶ Zon. — § 215 πρότερον· hoc ante non narravit Iosephus, Ns. — § 216 Λαβερῖω Lat., Λιβερῖω codd., cf. Mommsen. Ephem. epigr. V p. 614, Ns. — § 217 τριάκοντα· ἐξήκοντα C. — § 222 ἄρξασθαι om. PAM, ἀψασθαι Herw. — § 222 πᾶσαν suspect. Dest. — § 224 μεγίστη· ἡ μεγίστη L. — § 225 ἄγων· ἔχων Lint. — § 226 Χαλκιδικῆς MLVRC, Χαλκίδης PA, *chaldaica* Lat., Χαλκίδος Ns. — § 226 λεγομένης· καλουμένης C. — § 228 ἐπ' ὀχήματος Nr., ἐπὶ σχήματος vlg. — 228 γυναικός· γυναικῶν Lint. — § 233 ἐσπέρας RC, ἐσπέρα PAMLV, om. Lat., ἄμ' ἐσπέρα Dest. — § 234 τὴν φυγὴν AL, φυγὴν PMVRC. — § 235 ἀπεγνωσμένης LC, κατεγνωσμένης PAMVR. — § 235 πάντων· τούτων VR. — § 236 μετ' αὐτοῦ ed. princ., μετ' αὐτῶν codd. — § 236 διαβαλόντες Hlw., διαλαβόντες PAMVR, διαβάντες LC. — § 239 ὀργήν· τὴν ὀργήν Dest. — § 240 τῶν δεσμῶν· τὸν δεσμόν VR. — § 240 ἀφαιρεθῆναι PAL, ἀφαιρεθέντα MVRC. — § 241 δυσδιαθέτον· δυσθεάτον C. — § 245 ἐστὶν· ἦν C. — § 247 ἀναφυγῶν MLVRC, ἀναφεύγων PA. — § 251 ἀνεκομίσθησαν P, ἐκομίσθησαν AMLVRC. — § 252 Φλάουιος· Φλοῦιος PAMVR, Φλαούιος L, Φούλβιος C, *Flavius* Lat., Φλάβιος Zon.; fort. Φλάιος reponendum, Ns. — § 254 Ῥωμαίων· Ῥωμαίοις C et corr. Ῥωμαίων. — § 254 περιελάνοντες· αὐτοὺς περιελάνοντες Hlw. — § 255 προειμένους Cob., προεμένους PAML, προῖεμένους VRC. — § 257 sq.: *nam idem illi et defectionis socii fuerunt et bellum cum Romanis communiter susceperunt. causa vero peior illorum in eos facta est, et cum mentita eorum pridem refelleretur occasio, peius tractabant eos, qui nequitiae suae iustis assertionibus exprobrarent* Lat.; locus corruptus et mutilus est; haec fere Iosephus scripsisse putan-

dus est, etiam eos, qui cum sicariis contra Romanos pugnarint, ab iis iniurias passos esse, Ns. — § 258 *πάλιν pridem* Lat., *πάλαι* Hlw. — § 259 *παραλιπεῖν* MLVC, *παρалаίπειν* AR, *καταλείπειν* P, *καταλιπεῖν* Exc. Peir. — § 259 *εἴ τις· εἴ τι* PA. — § 260 *πρὸς τὸ ὑπερβάλλειν* Hlw. Cob., *πρὸς ὑπερβάλλειν* AExc. Peirese., *προσυπερβαλεῖν* M, *προσυπερβάλλειν* PL, *πρὸς ὑπερβαλεῖν* VRC. — § 260 *καί· κἄν* L. — § 262 *πρῶτοι μὲν οὖν* MLVRC, *πρῶτον οὖν* PA. — § 262 *ἤρξαν* AMLVRC, *ἤρξαντο* P. — § 262 *ἀπείρατον* Df., *ἀπείραστον* vlg. — § 262 *παρალიπόντες· παρалаίποντες* PAL. — § 263 *οἷα· ὅποια* C. — § 264 *εὐσεβείας* PALVRC, *ἀσεβείας* M. — § 265 *ἀπέσχοντο* M, *ἀπέσχετο* PALVRC. — § 268 *ἐπληθύνεσαν· ἐπαληθύνουσαν* PA, *ἐκλήθυσαν* Exc. Peirese. — § 269 *προὔπαρχθὲν* MVRC, *προὔπαρχον* PAL, *προὔπῆρχον* Exc. Peirese. — § 269 *μνήμη· μνήμη μὴ* Dest. — § 277 *τόπον· τὸν τόπον* L. — § 277 *ἐκλαβών· καταλαβών* Herw. — § 278 *μόνον· μόνη* VR. — § 278 *εἰς τὸ στρατόπεδον* om. P. — § 280 *μῆκος· κατὰ μῆκος* Hlw. — § 280 *κάτωθεν· καὶ κάτωθεν* P. — § 280 *κρημνώδεις· κρημνώδεις δ' ὁδοί* C. — § 282 *ἐκμηκνυομένη· ἐκμηκνυομένη* Herw. — § 283 *τοῖν ποδοῖν* C, *τῶν ποδῶν* PAMLVR. — § 283 *ἔστι δέ· καὶ τῷ παρολισθάνειν* add. C. — § 283 *ἐκατέρωθεν· ἐτέρωθεν* Dest. — § 284 *ἐπίπεδον· ἐπίπεδος* C. — § 286 *ἐπτά σταδίων· ἐπτά στάδιον* P, *ἐπταστάδιον* Dest. — § 287 *ἀνεστήκεσαν· ἐνεστήκεσαν* Herw. — § 288 *ἔξω· ἔξωθεν* PAM. — § 289 *ἐν αὐτῷ· sibi* Lat. h. e. *ἐαυτῷ*. — § 289 *ἐγκλίνον* MLVRC, *ἐκκλίνον* A, *ἐκκλίνων* P. — § 291 *τῶν ἐκ· τῷ ἐκ* Ns. — § 292 *ἀνεφέρετο* VRC, *ἀνέφερε* PAML. — § 292 *τοὺς πολεμίους* M, *πολεμίους* rell. — § 295 *διαμονήν· διανομήν* PA. — § 297 *γενόμενος· γεγεννημένος* L. — § 298 *διαμονῆς· διανομῆς* C. — § 298 *ὑψει τῶν· ὑψει τῷ* Acorr. — § 299 *ἀποτεθησανρισμένον* C, *ἀποτεθησανρισμένων* rell. — § 299 *μόλιβδος· μόλυβδος* C, *μόλιβος* rell. — § 302 *ὑπηκῆκοί* L, *ὑπακῆκοί* rell. — § 302 *οὐχ* — *προσεδόκησε· quam non dominaturam speraret* Lat., *περὶ τοῦ μεταχειρίσασθαι?* Nr. — § 304 *μόνον· μόλις* Ns. — § 307 *συνηρμοσμένον* Lint., *συνηρμοσμένων* rell. — § 308 *ἐπινοηθεῖσι* PAML, *ἐπινοηθεῖσα* VRC. — § 310 *κατήρειψε· κατέρριψε* L. — § 312 *ἐνεφόρουν· ἐνέφερον* C, *συνεφόρουν* Zon. — § 314 *τὸ*

ἔργον· τῶν ἔργων L, τῷ ἔργῳ Dest. — § 314 παραπλήσιον L, παραπλησία PAMVRC prob. Dest. — § 314 πρὸς εἶκον Huds., προσεικός PLVR, προσεικῶς A, πρὸς εἰκός MC. — § 316 ἐξεπύρρυσεν· ἐξεπύρρυσεν L. — § 317 ἔτι· ἤδη M. — § 317 ἀπεγνώκεσαν MVRC, ἀπέγνωσαν PAM. — § 318 ἐναντίος LVRC, ἐναντίον PAM. — § 321 ἀναλούμενον PAML, ἀνακαιόμενον VRC. — § 321 τέκνα· τὰ τέκνα M. — § 321 αὐτῶν om. P. — § 321 αὐτῷ Df., αὐτῷ PAMVRC, αὐτῶν L. — § 323 ἦκει L, ἦκε PAMVRC. — § 324 πρότερον (μὲν) et δουλείας (ἄν) Herw. — § 324 ἐπὶ Nr., ὑπὸ vlg. — § 327 ἀπόλειαν add. LC. — § 328 τοσοῦτων· τοσοῦτον VRC. — § 329 περιέσεσθαι· περιελέσθαι PA. — § 329 μηδεμιᾶς μετασχόντες PALVRC, παρανομίας add. M., *nullius culprae participes fuisset* Lat., ἀμαρτίας add. Huds., μηδενὸς μιάσματος μετασχόντες Dest. — § 331 οὐδέ Bk., οὔτε vlg. — § 331 ἡμᾶς acc. ex LVRC. — § 331 ὠφέληκεν LVRC, ὠφέλησεν PAM. — § 332 ἀνέστρεψεν· ἀνεντρέψαμεν C. — § 335 λυπήσονται Df., λυπηθήσονται vlg. — § 336 δι' ἔνδειαν VRC, κατ' ἔνδειαν PAML. — § 337 (πάντων) τῶν παρόντων Herw. — § 338 εἰς· εἰς γὰρ A corr., εἰς τε MC. — § 340 λήματος Richter, λήματος codd. — § 341 τῶν — ἀγώνων· τὸν — ἀγῶνα M. — § 341 συναίρεσθαι· συναρῆσθαι codd., συναρῆσθαι Ns. — § 342 εἰς εὐτολίμῃαν MVRC, εὐτολίμῃαν PAL, εὐτολίμῃ Dest. — § 343 οὐχ ὁ Bk., οὐχί codd. — § 345 πράξεσιν· ὀρέξεσιν ? Nr. — § 346 καθέλκοντος· καθελκτός R. — § 346 μένουσα· μὲν οὖσα PAL. — § 347 ἕως· ὡς AL. — § 348 προσάφηται AMLVRC, προσψάψῃ P. cf. Praef. Ns. p. XXX. — § 349 μή om. PAL. — § 353 κατεπείγοντος C, ἐπείγοντος rell. — § 355 ἀκούσωσι L, ἐπακούσωσι rell. — § 355 παραδόντες· παραδιδόντες L. — § 356 ἕκαστοι· ἕκαστος LC. — § 358 τελευτήσοντας Nr., τελευτήσαντας vlg., *morituros* Lat. — § 359 κοινοῦ om. Lat. — § 362 μελλήσαντας· μελλήσοντας PAMLVRC, μελλήσαντας ἴσμεν corr. A. cf. Praef. Ns. p. XXXI. — § 362 ἐορτάζοντας· ἐορτήν PA. — § 362 μόνους AM, μόνους ὡς PLVRC. — § 365 ὑπ' αὐτῶν μέντοι· *ac non ab ipsis* Lat., ἀπατάμενοι Dest. — § 365 ταύτην MC, ταύτης PALVR. — § 366 παθεῖν suppl. Hlw. — § 367 ἀνήρηκεν· ἀνήρη C, unde ἀνήρει Dest. — § 367 Ῥωμαῖοι Lowth., Ῥωμαίοις codd. — § 368

γενεαῖς· παισίν C. — § 369 ὑπερβαλεῖν MVRC, ὑπερβάλλειν PAL. — § 369 ἅπασι τί Hlw., ἅπασί τε PAMLVR, ἅπασι C, ἅπαντα τὰ Huds., ἐκοῦσι τί Herw. — § 369 τῶν — δυναμένων PAL, τοῖς — δυναμένοις MVRC. — § 369 ἐχυρὰν Bk., ἐχυρᾶς PAMVRC, ὄχυρᾶς L, ἐλπίδας — ἐχυρᾶς Dest. — § 370 ἄτρεστον VRC, ἄτρεπτον AML, ἄτρευτον P, *interriti* Lat., cf. § 396 et 406. — § 371 ἀνεφάνη· ἐφάνη L. — § 372 προσῆγον· προσῆκεν LC. — § 373 ὑπό Ns., ἀπό vlg. — § 373 παιδιάν MLVRC, παίγνιον PA. — § 376 ὑπολέλειπται· ἀπολείπεται PAMLVR, ἵπολέληπται C. — § 376 ἀνηρημένων PAL, ἀνηρηκότων αὐτὴν στρατόπεδον MVRC Lat., ἀνηρημένων αὐτῆς στρατόπεδον Lint., cf. Praef. Ns. p. XXVIII. — § 377 παρακάθηται· παρακαθήμενοι Ns. — § 379 πολεμίων VRC, τῶν πολεμίων M, ὑπὸ τῶν πολεμίων PA. — § 380 δυνήσεσθαι· δυνησομένους Herw. — § 385 δεδεμένος PALat. Heges., δεδεμένον MVRC. — § 386 ἡμῖν acc. ex MVRC. — § 387 ἀπέσταλκε· ἐκέλευσε C. — § 389 ἔτι· ἔτι γε VRC. — § 390 ὅπερ· ὡσπερ VR. — § 393 τολμήματος· φρονήματος P. — § 394 οὔτε ex Lat. Dest., οὔτοι codd. — § 394 ἔτι φέροντες MLVRC, ἐπιφέροντες PA, οὐκέτι φέροντες Huds. — § 396 ἀτρέστως MLVRC, ἀτρέπτως PA. — § 397 πολὺ om. LLat. Zon. — § 398 οὐδὲν ἔχον ψυχὴν LVR, οὐδεμίαν ἔχειν ψυχὴν PA, οὐδεμίαν ἔχον ψυχὴν M, οὐδεμίαν ψυχὴν C. — § 399 πλείστον VR, πλείστων PAMLC. — § 399 ἐγκατακρυβῆναι, *abdit* Lat., τῷ ἐγκατακρυβῆναι Huds., ἐγκατακρυβεῖσαι Dest. — § 401 τὸ μὲν Ns., τό vlg. — § 402 ἐποιοῦντο LZon., ἐποίουν PAMVRC. — § 409 ἔτι δὲ καί· *nam etiam* Lat., ἐπειδὴ καί Dest. — § 410 ἐνεχείρουν· ἐπεχείρουν P. — § 413 γάρ om. C. — § 413 τῆς· καὶ τῆς C. — § 421 καλουμένη Huds., καλούμενον codd. — § 422 ἢ δέ VRC, ἢ AL, ὁ PM. — § 423 Σίμωνος· Ὀνίου Huds. ex Ant. XII § 383 et XIII § 62, τοῦ Ὀνίου τοῦ Σίμωνος Relandus. — § 423 νιός· νιωνός Hlw. — § 425 ὡς αὐτόν C, ἐπ' αὐτόν rell. — § 428 οἴκοι MVRC, οἰκίον PAL. — § 431 καὶ τοῦτο· καίτοι MVRC. — § 432 ἑξακοσίους· *nongentis septuaginta* Lat.; cf. Ant. XIII § 64 et infra § 436. — § 433 καὶ παραγενόμενος· παραγενόμενος Dest. — § 434 ἐφῆκεν Ns. Nr., ἀφῆκεν codd. — § 438 διαπεσών· διεκπεσών Zon. — § 441 ζητήσεως· ἀναζητήσεως P. — § 444

δνομάσαι· μηνῶσαι ? Nr. — § 445 ταῖς αἰτίαις om. PA. — § 445
 συννεμπλέξας· συμπλέξας PAML. — § 447 συνειλημμένων· συνει-
 δότων L. — § 449 δι' αὐτοῦ· δι' ἐκείνου Exc. Peiresc. — § 450
 ἄδικον· ἀδίκως Cprob. Hlw. — § 450 σπουδάσαντος· συσπου-
 δάσαντος ? Nr. — § 451 ἀπήλλαττεν PAM, ἀπαλλάττεται LVC.
 — § 454 ἐπολεμήθη· ἐπολεμώθη PA. —

Contr. Arion. Libr. primi § 1 κατόκησεν Nr., κατόκησεν
 L. — § 1 ἦν acc. ex ed. princ. — § 3 καί add. Bk., γράψαι
 delere mavult Ns. — § 3 διδάξαι δέ· διδάξας Gutschm. — § 7
 εὐρήσεις Euseb. Viger., εὔροι L, *cognovi* Lat. — § 7 περὶ τὸ
 συγγράφειν Ns., περὶ τοῦ vlg. — § 10 ἕκαστοι· ἕκαστος Euseb.
 — § 10 τῶν ἀφ' ἑαυτῶν· τὸ καθ' ἑαυτόν Ns. — § 12 ὕστερος·
 ὕστερον L. — § 15 μηδέν· μηδὲ ἐν Euseb. — § 15 εἰκάζονται
 πλείον L, εἰκάζον πλείον Euseb., εἰκάζον; τὸ πλείον Gutschm. —
 § 18 τῆς Περσικῆς Euseb. Lat., τῆς περιοικήσεως τῆς Περσικῆς
 L. — § 18 ἀκριβέστατα τήν Hlw., ἀκριβεστάτην L. — § 19
 ἀναφανεῖεν· ἂν φανεῖεν Ns. — § 19 λεχθησομέναις· ἐπιτεθησο-
 μέναις αἰτίαις Euseb. — § 19 προτέραν· προτέραν γε Euseb.
 Vlg. — § 20 δημοσίας· δημοσίᾳ Euseb. — § 20 τὰς περὶ Euseb.,
 περὶ vlg. — § 21 φοινικῶν· φοινίκων L. — § 23 προκαταβε-
 βλημένης· προβεβλημένης Euseb. — § 24 πρόχειρον· add. αὐτοῖς
 Euseb. — § 26 εἰ — ἑτέρως· εἰ μὴ — ἑτέροις Euseb. — § 28
 ὅπου μὲν· si deesset, nemo requireret, Nr. — § 29 δεῖ inser.
 Gutschm. Hlw. — § 30 ἐπὶ τούτων· ἐπὶ τούτῳ Ns. — § 30
 διαμενεῖ Ns., διαμένειν L. — § 31 ἀρχείων Gutschm. Hlw.,
 ἀρχαίων vlg. — § 33 τῶν ἱερέων del. Herw. — § 33 τῆς γημα-
 μένης Nr., τῆς γεγραμμένης L, *nuptae* Lat., τῶν γειναμένων ed.
 princ., τῆς τε γαμετῆς Ns. — § 35 ἀρχαίων γραμμάτων· ἀρχείων
 γράμματα Gutschm. — § 36 ἱερεῖς Hlw., ἀρχιερεῖς vlg. — § 36
 οἷς Df., τοῖς vlg. — § 36 γένοιτο εἰς παράβασιν· παραβᾶσιν
 Ns. — § 37 τοῦ ὑπογράφειν ed. pr., τὸ ὑπογρ. L., τοῦ γράφειν
 vel τοῦ συγγράφειν Ns. — § 38 θεῖα ante πεπιστευμένα add.
 Euseb. — § 39 τε νόμους Euseb., γενομένους L. — § 39 τῆς
 ἀνθρωπογονίας Euseb., ἀπ' ἀνθρ. L. — § 40 post βασιλέως
 add. ἀρχῆς ed. pr. — § 42 πρόσιμεν τοῖς ἰδίους γράμμασι
 Euseb., τοῖς ἰδίους γράμμασι πεπιστεύκαμεν L Lat. — § 44 ὑπὲρ
 αὐτοῦ· ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ Hlw. — § 44 ἀσφαλισθῆναι Nr.,

ἀφανισθῆναι vlg. — § 49 ἐν ᾧ χρόνῳ· add. L γενομένην, seclisit Huds. — § 51 δέδωκα· δὴ ἔδωκα Hlw. — § 51 καὶ αὐτός· καὶ add. Huds. — § 56 οὐ γε· οὐτι γε Ns. — § 58 ὅτι Gutschm., ὡς ὅτι L. — § 59 ἀλόγως Huds., ἐν τοῖς λόγοις L, ἐκτὸς λόγου Gutschm. — § 60 ἀφωρισμένοι Budaeus, ἀνωρισμένοι L. — § 61 ἦν ἐν· ἦν add. ed. princ. — § 61 τὸ ποιοῦν· τὸ add. ed. princ. — § 62 πολεμοῦντες· πολεμοῦντας Gutschm. — § 64 Πέρσαι del. Hlw. — § 64 ἐτέρας Huds., ἡμετέρας L. — § 64 ὑπό Ns., ἀπό L. — § 65 πρὸς τὴν ἐσπέριον· τὴν προσεσπέριον Gutschm. — § 65 ἡγροθήθησαν· ἡγρόθησαν L. — § 69 πάντως· πάντες Cob. — § 73 Μανεθόν· Μάνεθως Euseb. De nominis forma ambigitur. — § 73 ἔκ τε τῶν· ἐκ δέλτων Gutschm. — § 73 ἱερῶν Euseb., ἱερέων L. — § 73 καὶ πολλὰ· ὅς καὶ πολλὰ Euseb. — § 75 ἐγένετο βασιλεὺς ἡμῖν Τίμαιος ed. pr. τοῦ Τίμαιος L. Dixerim principi editori etiam alia praeter apographum Cod. L subsidia ad manus fuisse, cf. Ns. Praef. X et XX. Ceterum Bunsen. Ἀμνντίμαιος scribit, Fruinius Ἀμενέμαος et cf. Chabas. de Pastoribus p. 28. — § 75 ἀνατολήν· ἀνατολῆς Euseb. Cod. G. — § 76 (τὰς) γυναικας Herw. — § 77 Σάλατις· Sualitis Lat., Silitis Euseb. Arm. Σαῖτης Maneth. ap. Schol. Plat. Tim. p. 21 E et Africanum. — § 77 ποτέ· τότε Perizonius. — § 77 ἐπιθυμίᾳ Bk., ἐπιθυμίαν vlg. — § 78 Σεθροῖτη Bernard., Σαῖτη L. — § 78 προφυλακὴν· πρὸς φυλακὴν ed. princ. — § 81 ποθοῦντες ἀεὶ καὶ μᾶλλον· πολεμοῦντες ἀεὶ καὶ ποθοῦντες Big. et Hafn. ap. Huds., *debellantes semper et maxime Aegypti radicem amputare cupientes* Lat., ποροθοῦντες ἀεὶ καὶ μᾶλλον L. — § 82 σύμπαν αὐτῶν· Euseb. Lat. om. L. — § 83 ἐν δ' ἄλλῳ ἀντιγράφῳ — ἐχόμενον· Ns. spuria videntur, scilicet supposita ex § 91, cf. Praef. eius p. XX et Chabas. p. 14. — § 83 τούναντίον· add. βασιλεῖς L. — § 83 ποιμένας· οὐ ποιμένας L, *neque pastores* Lat. — § 83 μηνύειν Hlw. Nr., μηνύει vlg. — § 85 τῆς ἄλλης· τῆς ἄνω Gutschm. — § 85 πόλεμον αὐτοῖς· αὐτοῖς om. Euseb. — § 86 Ἀλισφραγμούθωσις L, Μισφραγμούθωσις Euseb., *Aliphragmathoseos* Lat. — § 86 ἡττωμένους· ἡττημένους Cob. Ns. — § 86 ποιμένας· ὑπ' αὐτοῦ add. L. — § 87 ὄχυροῦ· ἐχυροῦ Euseb. — § 88 Θούμωσιν L, *Thumnosim* Lat., *Θμουθωσιν* Euseb. *Thmosim* Euseb. Arm., infra § 94 Τέθμωσις. — § 88 τῆς πολιορκίας·

τὴν πολιορκίαν Euseb. — § 89 κτήσεων· κτήσεων Bunsen. — § 89 διοδοιπορηῆσαι Euseb., ὁδοιπορηῆσαι L. — § 91 τοῦτο φησι· τὸ αὐτό φησι Gutschm. — § 91 τὸ ἔθνος Bk., ἔθνος L. — § 92 Ἰώσηπος· in mg. L add. ἐν ἐτέρῳ ἀντιγράφῳ εὐρέθη οὕτως· κατήχθη πραΐεις παρὰ τῶν ἀδελφῶν εἰς Αἴγυπτον πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Αἴγυπτον καὶ πάλιν ὕστερον τοὺς αὐτοῦ ἀδελφούς μετεπέμψατο τοῦ βασιλέως ἐπιτρέψαντος, cf. Praef. Ns. p. XX. — § 98 τοῦ δὲ Σέθως· in mg. L add.: εὐρέθη ἐν ἐτέρῳ ἀντιγράφῳ οὕτως· μεθ' ὃν Σέθωσις καὶ Ραμέσσης δύο ἀδελφοί· ὁ μὲν ναυτικὴν ἔχων δύναμιν τοὺς κατὰ θάλατταν ἀπαντῶντας καὶ διαχειρωμένους (διαπειρωμένους;) ἐπολιόρκει· μετ' οὐ πολὺν δὲ καὶ τὸν Ραμέσσην ἀνελὼν Ἀρμαῖν ἄλλον αὐτοῦ ἀδελφὸν ἐπίτροπον τῆς Αἴγυπτον καταστήσαι, cf. Herodt. II 102 et Praef. Ns. p. XX. — § 98 οὗτος add. in ed. princ. — § 99 καταστρεφόμενος· καταστρεψόμενος Cob. — § 100 γεγονότος· ἐγγεγονότος Fruin. — § 100 τοῦμπαλιν ed. princ., τᾶμπαλιν L. — § 100 μὴ ποιεῖν del. Fruin. — § 100 ἱερῶν Huds., ἱερέων L. — § 101 Σέθῳ Ns., Σεθῶσει L. — § 101 αὐτοῦ· αὐτῷ Ns. — § 102 λέγει· λέγεται vel λόγος Gutschm. — § 104 πον προτερεῖν Lat. Euseb., τοῦ πρότερον L. — § 105 γραμμάτων ed. princ., πραγμάτων L. — § 107 ἀπὸ παμπόλλων· πολλῶν LLat. — § 107 ἀλλήλους· ἄλλους Gutschm. — § 108 cf. Praef. Ns. p. XI. — § 109 οὐκ ἀλόγως add. Euseb. — § 110 καὶ δὴ καὶ χώραν ἔδωκε τὴν Χαβουλῶν λεγομένην Ns., cf. Antiq. VIII 142. Post λεγομένη add. ἐπιδέδωκε Euseb., cf. Ns. Praef. p. XIII. — § 111 ἀνταπέστελλον Euseb., ἀντεπέστελλον L. — § 113 cf. Antiqq. VIII 147 sqq. — § 113 πεποίηκε· ἐποίησε Antiqq. II. Euseb. — § 113 ναῶν· ἱερῶν Antiqq. II. Euseb. — § 114 ἀξιούν· add. λύσειν Lat. Antiqq. II. Euseb. — § 114 ἀποτίμειν· ἀποτιμνύειν Euseb. — § 115 καὶ μὴ δυνηθέντα· μὴ δυνηθῆναι Herw. — § 115 δι' Ἀβδήμονα Syncell., δὲ Ἀβδάμονον Antiqq. II. Euseb., δὴ Ἀβδ. L. — § 116 οὖν acc. ex Euseb. — § 116 ἐκάστοις Euseb., ἐκείνοις L. — § 116 γραμμάτων· πραγμάτων Euseb. — § 117 δὴ· τοίνυν Euseb. — § 117 πεντήκοντα τρία — ἔτη· om. LLat. — § 117 τὸν Εὐρύχωρον· τὸ Εὐρύχωρον Antiq. VIII 145, τὸ Εὐρύχορον Cob. — § 118 κέδρινα ξύλα om. Antiqq. — § 118 καινοὺς ναοὺς Df. καὶ ναοὺς L, καινά Ns. — § 118 τέμενος ἀνιέρυσεν om. Euseb.

cf. Praef. Ns. p. XIII. — § 119 εἶτα τὸ τῆς Ἀστάρτης add. L, om. rell. Veram scripturam frustra quaero et turbatus locus est. — § 119 ὁπότε Ἰνναίοις· ὁπότε Τιτνοῖς L, τοῖς τε Τιτναίοις Euseb., τοῖς τε Ἰνναίοις Gutschm. — § 119 οὗς om. Antiqq. — § 120 ἀεὶ et λύων accessere ex Euseb. — § 122 πρεσβύτερος· πρεσβύτατος Ns. — § 122 Ἀβδάστρατος cf. Six. Numism. Chron. 3^d Ser. XIV p. 305. — § 122 ἔτη δώδεκα· cum Euseb. del. Rühl. — § 122 μεθ' οὗς Ἀστάρτος ὁ Δελιαστάρτον· Μεθονάστρατος Ns., Metusastartus Lat., Μεθονάστρατος Theoph., μεθ' ὃν Ἀστάρτος Euseb. qui praeterea Ἐλεαστάρτον, cf. Praef. Ns. p. XI et Rühl. Mus. Rhen. 1894 p. 260 et 573. — § 123 Ἀσέρνμος· Ἀσθάρνμος Euseb. — § 123 ἱερεὺς· βασιλεύς Euseb. Cf. Frick. Berl. Wochenschr. 1890 p. 1328 et Rühl. II. p. 567. — § 124 ἐννέα· καθ' Theoph. Euseb. Arm. — § 125 ἐν Λιβύῃ· εἰς Λιβύην Theophil. — § 126 μέχρι Euseb. Theoph. ἄχρι L. — § 127 πλέον Euseb. πλείω L. — § 127 προάγει· προάγειν Euseb., προτερεῖ Cob. — § 132 ἐπύθετο Lamb. Bos., ὑπέθετο L. — § 132 καὶ τὸν ναόν· ὃς καὶ τὸν ναόν Gutschm. — § 133 ὑπερβαλλόμενον· ὑπερβαλλόμενον ed. princ. — § 133 αὐτοῦ· αὐτῶν L. — § 134 uncinis inclusa des. in Lat. Euseb. cf. Praef. Ns. p. XIV. — § 135 sqq. cf. Antiqq. X 219. — § 135 ἔτι bis om. Antiqq. — § 136 αὐτοῦ τ' ἐνυρίενσε Euseb. L, αὐτοῦ τ' ἐκράτησε Antiqq. — § 136 ἐξ ἀρχῆς· ἐξ αὐτῆς Euseb. — § 136 ἐποίησατο· ἐποίησεν L. — § 137 καταστήσας· καὶ καταστήσας Antiqq. — § 138 ἐξ ὀλοκλήρου· ὀλοκλήρου Syncell. — § 138 παραγενομένοις Antiqq., παραγενόμενος L. — § 138 αὐτοῖς om. Lat. Antiqq., αὐτόθι Gutschm. — § 139 προσχαρισάμενος· προσοχρησάμενος Herw. — § 139 καὶ ἀναγκάσαι cf. adnot. ad. Antiq. X 224. — § 139 κατασκευάζειν· κατεσκεύαζεν Ns. — § 139 περιεβάλετο· ὑπερεβάλετο L. — § 139 αὐτῆς· αὐτῆς Nr. — § 140 ἐκείνων· αὐτῶν Antiqq. — § 140 ὧν Antiqq., ὑπὲρ ὧν Syncell., ἐπαίρων L, ὑπεραίροντα ed. princ. — § 140 λοιπὴν· πολλήν L. — § 140 μακρὸν — ἐξηγηταὶ· περισσὸν ἴσως ἂν εἶη λέγειν Antiqq. — § 140 πλὴν — μεγάλα· πλὴν ὡς ὄντα μεγάλα Antiqq. — § 140 ὕψηλά om. Antiqq. — § 141 δένδροισι· δὲ δένδροισι Gutschm. Ns. — § 141 τεθραμμένην· ὡς τεθραμμένην Antiqq. — § 143 Συρίαν· καὶ Αἴγυπτον add. Syncell. — § 144 τετάρτη· δευτέρα

C. Müller, Gutschm. — § 146 μετήλλαξε Euseb., μετηλλάξατο L. — § 148 ἐμφαίνειν· ἐκφαίνειν Euseb. praep. codd. BJ. — § 149 ἐπισυστάσεως Euseb., ἐπιστάσεως L. — § 150 Ἀσίαν LLat., βασιλείαν Euseb. ἀρχήν Syncell. — § 152 Βορσίππων Gutschm., Βόρσιππον vlg. — § 153 φιλανθρώπως· add. αὐτῷ Gutschm. — § 154 πεντήκοντα Euseb., ἐπτά LLat. — § 154 δευτέρω· δεκάτω Euseb. — § 157 τοῦ Ἀβδ· οἱ Ἀβδ. Ns. cf. Rühl. Mus. Rhen. 1894 p. 578. — § 158 τούτον· καὶ τούτον δέ Ns. — § 159 ἐβδόμω μὲν γὰρ ἔτει τῆς Ἰθωβάλου βασιλείας Ναβουχοδονόσορος ἤρξατο Ns., deinde post μὲν γὰρ suppl. Capellus et Gutschm.: καὶ δεκάτω. — § 160 ἐπὶ τοῦ ναοῦ· gravis corruptela latet. — § 160 περὶ· παρά Ns., eiic. Gutschm. — § 161 ταῖς ἐν· acc. ex edit. pr. — § 161 παραθέσθαι suspectum Ns. — § 164 ἐφ' ὃν ἂν ed. pr., ἐφ' ὅν L, ἐφ' οὗ ἂν Ns. — § 164 διψίων· feculenta Lat. — § 164 ἀπέχειν del. Herw. — § 167 οὐδενί· οὐδέσι Ns. — § 169 Σύριοι· Σύροι Herodt. Π 104 — § 169 αὐτοὶ· οὗτοι L. — § 172 συνεστράτευται· συνεστράτευσαν Euseb. — § 173 ἐπὶ λίμνη· ἐνὶ λίμνη L, παρὰ λίμνη Eus. — § 173 κορυφάς· κεφαλάς Euseb. — § 173 τροχοκουράδες· τροχοκούριδες L cf. Choeril. Naek. p. 145. — § 176 περιτίθησι Hlw. Gutschm., παρατιθείς L, ἀνατίθησι Euseb. — § 177 τῶν ἐκείνου· τὴν ἐκείνου L. — § 177 δ' ἴσθι εἶπεν Euseb., δέ σοι εἶπειν L, cf. Praef. Ns. p. XIV. — § 177 ὄνειροις Euseb. cod. B, θανμαστὸν ὄνειροις vlg. — § 178 ἀπαγγελιῶν Euseb., ἐπαγγελιῶν L. — § 178 ὅτι σοι· εἴ τι σοι L. — § 179 post γένος inser. ἔφη vel εἶπεν Ns. — § 180 ἐπιθαλαττίους· θαλαττίους L. — § 180 ὑποκαταβαίνων· συγκαταβαίνων Gutschm. — § 180 Ἑλληνικός· gratissimus Lat., h. e. graiissimus = ἑλληνικώτατος Gutschm. — § 181 ἐν οἷς ἦμεν ed. pr., ἄνθρωπος Euseb., ἄνθρωπον L, del. Herw. — § 181 πολλοῖς — συνφικεῖωτο· πολλοὶ — συνφικεῖωτο L. — § 182 τοῦ Ἰουδαίου ἀνδρός· τάνδρός Ns. — § 182 τὰ suspectum Ns. — § 182 παρατίθεσθαι· παραθέσθαι Ns. — § 183 εἶρηκεν· εἰρηκώς Ns. — § 183 μνημονεύσας Huds., ἐμνημόνευσεν Ns., μνημονεῦσαι L. — § 185 προθεῖς Cob., προσθεῖς vlg. Item § 230, 288 et Π 135. — § 185 κατὰ Γ· τῇ κατὰ Γ. Ns. — § 187 καὶ τῶν πραγμάτων Huds., καὶ τοῖς περὶ τῶν πραγμάτων L, κὰν τοῖς περὶ αὐτὸν τῶν πραγμάτων Hlw. — § 189 τὴν διαφορὰν·

τὴν τε διαφορὰν L, an δίαιταν vel διαγωγὴν ? Hlw. — § 190
 καλὸν — νομίζοντες ed. pr., καὶ καλὸν — νομίζομεν L. — § 191
 πάντων ed. pr.; πάντες L. — § 191 γεγυμνωμένως· γεγυμνασ-
 μένως intellexit Lat., Ns. — § 191 πάτρια Ns., πατρῶα vlg. —
 § 193 καὶ νεῶς ed. pr., νεῶς L. — § 194 ἡμῶν· αὐτῶν Bk.,
 del. Hlw. Ns. — § 195 πλάτος Huds., πλήθος L. — § 196 αὐτός·
idem ipse Lat., αὐ vel ὁ αὐτός Bk. — § 198 οὐκ ἐκ τμητῶν
 ἀλλ' ἐκ συλλέκτων· ἀτμήτων συλλέκτων L, *ex lapidibus non
 dolatis, sed collectis atque iacentibus* Lat. — § 198 δεκάπηχυν·
 δωδεκάπηχυν Euseb., δεκάπηγυς Bk. — § 200 συνεστρατεύομεν
 L, συνεστρατεύσαντο Euseb. cf. Praef. Ns. p. XXII. — § 200
 ταῦτα Hlw., τοῦτο vlg. — § 201 ἡμᾶς Euseb., ἡμῖν L. — § 201
 Ἰουδαίων· Ἰουδαῖος Ns. — § 201 ἱκανός· ἱκανῶς Euseb. cod. J.
 — § 201 κατὰ ψυχὴν· καὶ τὴν ψυχὴν Ns. — § 201 ὁμολογού-
 μενος· ὁμολογουμένως Ns. — § 202 διαβαδιζόντων· βαδιζόντων
 Euseb. — § 203 τὸν ὄρνιθα Euseb., τὴν ὄρνιθα L. — § 203
 ἀναστάς· ἀναπιάς Nr. Herw. — § 203 παρελύσας· ἐλύσας
 Euseb. — § 204 ἀγανακτοῦντων· ἀγανακτοῦντος Cob. — § 204
 κακοδαίμονες εἶτα τὸν· κακοδαιμονέστατον LLat., cf. Praef. Ns.
 p. XIV. — § 204 λαβῶν Euseb., λαβόντες LLat. — § 204
 ἀπήγγελλεν· ἀνήγγειλεν Euseb. — § 206 δέ del. Ns. — § 206
 στρατείαν Bk., στρατιάν L. — § 208 τῇ Στρατονίῃ· τῆς Στρα-
 τονίης Herw. — § 209 cf. Antiqq. XII 6. — § 209 μήτε Bk.,
 μηδέ L. — § 210 εἰσιόντος· δέ supplet Hlw. cum Lat. — § 211
 ἐνόπνια Grotius, εἰς ἐνόπνια L. — § 211 νόμον· θεῖον Herw.
 — § 211 ὑπόνοιαν· παράνοιαν Bk. — § 214 ἐν τοῖς· ἐν τοῖς
 αὐτοῖς Cob. — § 215 Αἰγυπτίων· Σύρων Euseb. — § 219 ταύτας·
 ταῦτα Hlw. — § 221 διέβαλε Huds., προσέλαβεν L, *momordit*
 Lat., προσέδακην Nr. — § 222 καινολογεῖν Df., κενολογεῖν L. —
 § 222 τῇ κρίσει· γρ. τῇ ἀκροάσει L, quod placet Hlw. — § 224
 τῶν ἱερῶν Spanh., τούτων L. — § 229 καὶ λεγόμενα del. Cob. —
 § 231 ἀπὸ δὲ τούτου τῶν μεταξὺ βασιλέων Ns. — § 231 πρεσ-
 βύτερος· πρεσβύτατος Ns. — § 232 αὐτοῦ Nr., αὐτῷ vlg. —
 § 234 ἡσθέντα· πεισθέντα Ns. — § 234 τοῦ πλήθους· τὸ πλήθος
 Ns. — § 235 εἶεν κεχωρισμένοι Hlw., οἱ ἐγκεχωρισμένοι L. —
 § 235 συνεχομένους Df., συγκεχνημένους vlg., συνεσχημένους Ns.
 — § 236 ὑποδεῖσαι Df., ὑποδεῖσθαι L. — § 237 πρὸς suspectum

Ns. — § 238 ὀρηγήριον supplet Hlw. — § 238 λεγόμενον· λόγιον Halbertsma. — § 241 καὶ συμμεμισμαμένων· τοὺς μεμισασμένους Ns. — § 242 ἐπάξειν· ἀπάξειν Lowth., ἐπανάξειν Cob., κατάξειν Herw. — § 244 πρότερον· πρῶτον Ns. — § 244 γ' del. Cob. Ns. — § 245 ἐξέθετο· ὑπεξέθετο Cob. — § 245 post διαβάς Nili nomen excidit, Ns. — § 245 τοῖς ἄλλοις· σὺν τοῖς ἄλλοις Ns. — § 245 καίτοι τοῖς Hlw., καὶ τοῖς vlg. — § 245 ἀπαντήσας Cob. Ns., ἀπαντήσασιν vlg. — § 246 μὴ δεῖν Herw., μέλλειν vlg. — § 247 ὄς· ὄθεν L. — § 247 παρασχών vel simile quid post πόλεις add. Huds. — § 247 ἔκπτωσιν ed. pr., εἰς τὴν ἔκπτωσιν L. — § 247 ἦττον Ns., ἦττον δέ L, ἦττόν γε ed. pr. — § 249 ἀδύτοις Bk., αὐτοῖς L. — § 250 τήν· ὀ τήν Cob. Ns. — § 251 ἄ παρήμι ed. pr. ex Lat., παρ' ἡμῖν L. — § 252 ἄλλους Ns., ἀλλήλους L, αὐτόν ed. pr. — § 252 ἐξ ἀρχῆς τό Ns., ἐξ ἀρχῆς τε L. — § 258 πρόρρησιν ed. pr., πρόρρησιν L. — § 259 οὗ δρᾶν ἑαυτόν Herw., δι' ὃ ἀνελεῖν Huds., οὐδ' ἄν L. — § 260 καθαρεῦσαι· καθαρῖσαι Cob. — § 261 ἐπ' Αἰγύπτω· ἐπ' Αἰγύπτου vel ἐν Αἰγύπτω vel ὑπ' Αἰγυπτίων Ns. — § 261 συνάπτεσθαι vlg. ex § 239, συνεμβάπτεσθαι L, quod speciem habet. — § 262 αὐτοῖς ed. pr., αὐτούς L. — § 263 παρατεθειμέναι· παραθεῖναι Ns. — § 264 ἱερέας Hlw. Bk., ἰππέας L. — § 267 τε Bk. del., κατὰ γε τὴν Hlw. — § 267 πάντως ed. princ., πάντες L. — § 268 εἰ δὲ δῆ· εἰ δ' ἔτι Ns. — § 268 οὐκ ἄν δέ· οὐκ ἄν Nr. — § 269 πρὸς G.Schmidt., εἰς vlg. — § 271 μέντοι ed. pr., μέν L. — § 271 συναποσπῆναι Bk., συναποσπῆσαι L. — § 272 ἔθεσι Huds., ἦθεσι L. — § 275 ἔπειτα Huds., τὰ σιτία L, εἶτα Ns. — § 277 οἱ τότε· οἱ μὲν τότε Ns. — § 277 ὄν ed. princ., οὐδέ L. — § 281 δῆλος· δῆλον Huds. — § 281 ὁμώροφον ed. pr., ὁμωρόφιον L. — § 284 τις ἱερώμενος ed. princ., τισιν ἐρώμενος L. — § 285 ἐκείνον· ἢ ἑκείνον Ns. — § 285 ταῦτα· τοιαῦτα Ns. — § 285 ἢ τοὺς Ns., ἀνοήτως L, cf. Praef. Ns. p. X. — § 285 προσέσθαι Ns., προσέσθαι L. — § 285 συντιθεμένους· συντεθειμένους Ns. — § 286 Μωνοῆν del. Hlw. Ns. — § 287 κατὰδῆλον Bk., καὶ δῆλον L. — § 289 παύσεσθαι Ns. Hlw., παύσασθαι vlg. — § 291 οἷς φιλίαν ed. pr., εἰς φιλίαν L. — § 296 ἐμβάλων Ns., ἐκβάλων L. — § 298 ἀγαγεῖν ed. pr., ἀνάγειν L. — § 299 συνεξεληλαμένον Df., συνεξεληλασμένον L, συνεξητασμένον Nr. —

§ 301 τετραράκοντα ed. princ., εἴκοσι L. — § 302 αὐτῶν ed. pr., αὐτοῖς L. — § 304 διὸ καὶ δῆλός ἐστιν ed. pr., δῆλος L. — § 305 ἔχοντας ed. pr., ἐχόντων L. — § 305 καταφυγόντας Herw., καταφεύγοντας vlg. — § 306 εἰπεῖν ed. pr., ἐρεῖν L, ἀνελεῖν Ns. — § 307 χάρτας· λάρανακας ? Nr. — § 309 μηδέ Bk., μήτε L. — § 309 εὐνοήσειν — συμβουλεύσειν· εὐνοῆσαι — συμβουλεύσαι Ns. — § 309 (τὰ) ἄριστα Herw. — § 311 τὸ μὴ ὀνειδίζεσθαι· μὴ inser. Huds. — § 311 Ἱεροσολυμίτας Ns., Ἱεροσολύμους L, cf. Praef. Ns. p. XXIII. — § 312 καινότερον ed. pr., κενότερον L. — § 313 περιπεσόντων· περιπεσοῦσι Ns. — § 314 ὁ ποῖος divisim Herw. — § 316 περί om. Lat. — § 316 ἄν del. Ns. — § 319 γενομένοις· γενησομένοις Ns. — § 319 τῆς suppl. Ns. — § 320 ἄν suppl. Ns.

Libr. secundi § 2 καίτοι περί ed. pr., καὶ τοῖς L. — § 2 post ἀντιρρήσεως L add. τετολυμημένοις, quod om. in ed. pr. Niesio lacuna esse videtur. — § 4 τὴν ἄνοιαν ed. pr., τὴν αὐτῶν ἄνοιαν L. — § 7 κατηγορία Bk., κατηγορίας LLat., κακηγορία Nr. — § 10 εἰς — ἀπέστρεφεν· *templum enim quae habuit haec civitas contra subsolanum convertit* Lat. — § 10 ἡ πόλις ed. pr., ἧλιος L. — § 10 ἀφηλιώτην· ἀπηλιώτην Hlw. — § 11 *pro obeliscis autem columnas statuit in quibus figuram scaphae fecit, ut umbram sub aethere solis circuitione servaret* Lat. — § 11 ὕψ' οἷς· ἐφ' οἷς Hlw. Herw. — § 11 σκάφη· σκάφης Huetius. — § 11 ἀνδρός· ἀπ' ἄκρων Huetius. — § 11 διακειμένη· δικνονμένη Herw. Obscurus locus est. — § 12 οὐδὲ Bk., οὔτε L. — § 12 ἐνέθημεν· ἀνέθημεν Hlw. — § 13 συμπέπλακεν· συμπέπλεκεν L. — § 13 ἦν Ἡλ· ὁ Ἡλ. L. — § 14 ὡς· ὦν vel ἦς Ns. — § 17 πάντως om. Lat. — § 18 ἀποικίας ed. pr., ἀπιστίας L. — § 18 πλείοσι· πέντε coll. I § 126, Ns. — § 19 ὅτι· καὶ ὅτι Huds. — § 24 τὸ add. Bk. — § 24 ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας om. ed. pr. — § 24 κατὰ ταυτόματον Ns., κατ' αὐτόματον L. — § 26 ἀναίδειαν· ἢ ἀναίδειαν Ns. — § 28 γε· καί Ns. — § 29 γεγεννημένος ed. pr., γεγεννημένος L. — § 30 ἔφυγεν· add. Ns. τὴν προσηγορίαν vel simile quid, τὸ γένος Herw. — § 30 ἀδίκως ed. pr., ἀδίκους L. — § 32 προτέθειται· προτέθειται L, προτέθειτο ed. pr. — § 32 συμπεριλαμβάνει· συμπεριλαμβάνειν L. — § 35 τόν inser. Ns. Hlw. — § 36 εἰ ed. pr., om. L. — § 36

βασιλείοις ed. pr., βασιλικοῖς L. — § 36 Μακεδόνες· *Macedonum* Lat. — § 37 ἐτόλμησε ed. pr., ἐτόλμα L. — § 39 καὶ κατὰ ed. pr., κατὰ L. — § 40 μικροῦ ed. pr., οὐ μικροῦ L, *non parvulum* Lat. — § 40 μεταδέδωκεν Huds., μεταδεδώκασιν L. — § 41 γεννηθεῖς· γεννηθεῖς Ns. — § 44 Ἀλεξάνδρῳ Bk., Ἀλεξάνδρου L. — § 44 ἐνεχείρισε ed. pr., ἐνεχείρησε L. — § 44 αὐτὰς ed. pr., αὐτά L. — § 46 διαφέροντα ed. pr., διαφερόντων L. — § 48 Μακεδόνων del. Nr. — § 48 ἄξια Huds., ἄξιως L. — § 49 διεσώσαντο ed. pr., διέσωσαν L. — § 50 αὐτῶν· τῶν Ἀλεξανδρέων Hlw. — § 50 οὐκ inser. Hlw. — § 51 (λείπει) φύλλα ὡσεὶ πέντε mg.L. — § 57 *et benefactores: et om.* L. — § 58 *demens: deiiciens* Cod. Par. 5049. — § 66 *nostrorum unum atque nostrum vestrumque* Corsin. et Paris. 1615. — § 82 *Pius* Ns., *dīus* codd. Dicit Antiochum Pium, cf. Antiq. XIII 244. — § 90 *essent: sunt* Ns. — § 99 *Graecos:* Huds. add. — § 101 ante *aut* lacuna Ns. — § 108 *quatuor: viginti quatuor* Ottius. — § 110 *Mnaseam* Ns., *mnaseam* CL, *innaseam* Par. 1615, *inania facta* Ed. Bas. — § 112 *Idumaeos* Huds., *Iudaeos* vlg. — § 112 *Idumaeorum* Huds., *Iudaeorum* vlg. — § 112 *quae Dorin nominatur* Par. 5049. — § 113 *τὴν πορείαν ποιουμένων· iter agentes* Lat. — § 114 μένοντας Bk., μὲν ὄντας L. — § 114 κἀνθῶνος Huds., ἀκἀνθῶνος L. Item § 115 et 120. — § 114 κατὰ τάχος ed. pr., τὸ τάχος L. — § 116 Ἰδουμαίας Ns., Ἰουδαίας L. — § 118 ἔρημα ed. pr., ἔρημία L. — § 119 ἐξήκοντα Lat., ἑπτὰ L. — § 119 διακόσιοι· εἴκοσι Huds. cf. Bell. Jud. VI § 293. — § 120 ἠνέφωξεν ἄν add. ed. pr. — § 120 ἀνοίξειν — ἔχων· *aperuisse creditur, qui solus etiam habuisse asini caput aestimabatur* Lat., ἀνέφωξεν· οἶμαι μόνος καὶ τὴν τοῦ κἀνθῶνος ὄρχετο κεφαλὴν ἔχων Ns. *similiterque* Hlw. — § 120 πότερον — ὀμνόντων· *quapropter dubium est, utrum hoc caput zabidon denuo revocavit, an certe sumens Apion introduxit in templum ut Antiochus inveniret, unde in secundo Apioni aliquam mentiendi daret occasionem et conscribendi verba jurantium* Lat. — § 120 αὐτὴν· αὐτή Ns. — § 120 Ἀπίων ed. pr., ἀπίων L. — § 121 καταψεύδεται δέ ed. pr., καταψεύσασθαί τινα L. — § 122 τῶν συγγενῶν om. Lat. — § 123 πολλοὶ — συνέβησαν εἰσελθεῖν· πολλοῖς συνέβησυνεισελθεῖν Herw. — § 124 τοῦτον L e corr. Lat., τούτων L,

pr. m. — § 125 καί spurium Ns. Hlw. — § 125 αὐτῶν ed. pr., αὐτοί L. — § 125 Ῥωμαίοις legitur in L post ἡγεμονικωτάτης, transp. in ed. pr. — § 126 ἀνάσχοιτο Ns. Hlw., ἀπόσχοιτο vlg. — § 126 μεγαλυχίας Ns., μεγαλοψυχίας vlg. — § 127 διακαιροπτίας continue Lat. — § 126 ἱκανῶς ἱκανός L, εἰκότως Hlw. — § 128 τυχόντες add. φαίνονται ed. pr. — § 128 οἴκοι δεσποτῶν Cob., οἰκοδεσποτῶν L. — § 130 διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἀπόστολός φησι ὡς δεισιδαιμονεστάτους ὑμᾶς θεωρῶ, add. L in mg. cf. Praef. Ns. p. XXIV. — § 131 uncini sunt Ns. — § 131 ἐχρήσαντο Ns., ἐχρήσατο L. — § 132 καινός ed. pr., κενός L, novus Lat. — § 132 ἐτύφωσεν Nr., ἐτύφλωσεν L. — § 133 τούτους μὲν οὖν ἄλλὰ τούτους μὲν νῦν Ns. — § 134 ἐκπολεμηθέντων πρὸς Ῥωμαίων ἐκπολεμωθέντων πρὸς Ῥωμαίους Ns. — § 134 οἱ παρ' ἡμῖν maiores nostri Lat., i. e. οἱ πατέρες ἡμῶν Ns. — § 135 τῶν εἰρημένων τοῖς εἰρημένοις Ns. — § 135 post πολίτην add. Lat. quod rite facit Lat. i. e. ὀρθῶς ποιῶν, Ns. cf. Praef. Ns. p. XXIII. — § 137 ζῶα animalia consueta Lat., ζῶα ἡμερα Ns. — § 137 ἡμέρων ed. pr., ἡμετέρων LLat. — § 141 τήν τε ed. pr., τήν L. — § 141 ὕν θύει Ns., συνθύει LLat. — § 144 uncini sunt Ns. — § 145 ἐπεὶ δέ Df., ἐπειδὴ L. — § 147 κατηγορούμενοι κατηγορημένοις ed. pr. — § 148 διὰ πάσης τῆς συγγραφῆς ed. pr., δὴ εἴπας L, quippe cum aliquando quidem nos sine deo et hominibus odiosos appellet, aliquando vero, cet. Lat. — § 149 διελεγχθήσεσθαι ἐξελεγχθήσεσθαι Cob. — § 150 ὑπεναντίως ed. pr., ὑπεναντίων L. — § 150 οὐθ' ed. pr., οὐδ' L. — § 152 μὴ μιμῆσθαι ed. pr., μιμῆσθαι LLat. — § 152 ἄλλ' ed. pr., ἄλλ' οὖν LLat. — § 153 δέ· δὴ Ns. — § 154 προάγειν προέχειν Cob. — § 154 ἐχθές Df., ὡς ἐχθές L. — § 155 ἀορίστοις ἀρίσταις Cosmas. — § 156 περιλαβόν Bk., παραλαβόν L. — § 156 εἰσαεὶ Bk., ἴσασι L, πᾶσι Nr. — § 157 πολλὰς τάς· πολλὰς ὄντας Ns. — § 157 πολέμιους Ns., πολέμους L. — § 158 αὐτοὺς τοῦ κελουθέντος ed. pr., ἀντὶ τοῦ κελουθέντος om. Lat. recte sec. Ns. — § 158 ταῦτα ed. pr., ταύτην L. — § 158 ζῆν inser. Huds. — § 159 εὐνοίαν aequitatem Lat., εὐνομίαν Ns. — § 159 βεβαιοτάτην βεβαιωτήν L. — § 160 ἐκ τοιαύτης οὖν αὐτῷ προαιρέσεως πράξεων Ns. — § 160 ἐνόμιζεν judicabat Lat., ἐνομίζομεν L. — § 160 θεόν deum Lat., θεῖον

L. — § 161 αὐτός om. Lat. del. Ns. — § 161 οἶον ed. pr., ὄν L, *quales* Lat., οἶους Ns. — § 161 ἀρχοῦσι ed. pr., ἀρχοῦντες L. — § 161 μετ' αὐτόν ed. pr., μετὰ ταῦτα L. — § 162 οἱ μὲν — ἀνέφερον· *namque quidam eorum leges positas a Mino dicebant, alii vero eas in Apollinem et vaticinium Delficum referebant* Lat.; tentat Ns.: οἱ μὲν αὐτῶν τοὺς νόμους ὑποτίθενται Διί, οἱ δ' εἰς τὸν Ἀπόλλω καὶ τὸ Δελφικὸν αὐτοὺς μαντεῖον ἀνέφερον· Similiter Hlw.: οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν τοὺς νόμους ὑπὸ τοῦ Διὸς ἔλεγον τίθεσθαι, οἱ δέ γε εἰς τὸν Ἀπόλλω καὶ τὸ Δελφικὸν αὐτοῦ μαντεῖον ἀνέφερον. — § 163 τίς ὁ δικαιοτάτα· τῆς δικαιοτάτης Euseb. — § 163 τῆς τοῦ· om. Euseb. cod. G. — § 163 ἀντιπαραβάλλοντας Euseb., ἀντιβάλλοντας L. — § 164 ἐθῶν Euseb., ἐθνῶν LLat. — § 164 κεφαλαιωδῶς ἂν ἐπίοι τις supplet Euseb. post διαφοραί· Ns. tentat: κεφαλαιωδῶς δ' αὐτὰς οὕτως vel simile quid. — § 164 μοναρχίαις Euseb., μοναρχίας L. — § 164 ταῖς — δυναστείαις Euseb., τὰς — δυναστείας L. — § 165 ἀπέδειξε Euseb., ἀπέειπεν L, *declaravit* Lat. — § 165 θεῶ· add. L: δὲ μᾶλλον μόνω· cf. Praef. Ns. p. XIII. — § 166 ἃ Euseb., om. LLat. — § 166 ἰδίᾳ τε ἐκάστοις add. Vigerus. — § 166 ὑπάρχει — δεηθέντες Euseb., παρέχειν τὰ ἴδια· καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ὧν ἀπηγόρευσαν· μόνον δὲ καὶ τοῦτο δοκεῖν ἐδίδαξαν· εἶναι μὲν θεὸν μονάρχην, μετ' αὐτόν δὲ θεῶν τινὰς μυθολογίας ἀνεπλάσαντο· τὸ εἶναι αὐτοὶ δεηθέντες L. — § 166 ἀμηχάνοις Euseb., ἀμηχανία L. — § 166 οὐκ ἐνὸν οὔτε Euseb., οὐκ ἠδυνήθησαν ἀλλ' οὔτε L. — § 166 τῶν· τι τῶν Euseb. — § 166 ὧν Euseb., ὡς L. — § 167 ἀλλ' Euseb., ἔνα γοῦν LLat. — § 167 ἀλλ' — ἀναλλοίωτον· ἀλλ' αὐτόν ἀπέφηνεν ὁ ἡμέτερος νόμος ἀπρόσιτον, ἀγέννητον, αἰδίον, ἄχρονον, ἀναλλοίωτον L. — § 167 δυνάμει μὲν· add. μόνον L. — § 168 παρ' Ἑλλήσιν ὅτι· παρὰ τοῖς Ἑλλήσι μονάρχην ὡς ἐν παραδρομῇ ἀφιέντες· εἰ γὰρ θεός, οὐ θεοί· εἰ δεῖ λέγειν τῇ ἀνάρχω φύσει τὰ καλὰ τε καὶ ἄτρεπτα καὶ ὡς ἀληθῶς πρόποντα τῇ μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ· καὶ ὅτι L. — § 168 σφόδρα· οὐ σφόδρα Euseb. cod. G. — § 168 ἐκείνους LLat., ἐκείνον Euseb. — § 169 ὀλίγους Euseb., ὀλίγον LLat. — § 169 πλήθη Euseb., πλήθος L. — § 169 δόξαις· add. ψευδέσι Hlw. — § 169 προκατειλημμένα Huds., προκατειλημμένοι L, κατειλημμένα Euseb. — § 169 ἐνέφουσεν·

ἐνέφρην L. — § 170 *συνεΐδε καὶ κατέστησε* om. Euseb. codd. BG cf. Praef. Ns. p. XVII. — § 171 *ἔχουσι τὴν ἀναφορὰν* L, *ἀναφέρονσιν* Euseb. — § 171 *ἔθη* Huds., *ἦθη* vlg. — § 171 *διδασκαλικός· διδάσκαλος* L. — § 172 *ἐθῶν* Huds., *ἦθῶν* vlg. uti et § 173. — § 172 *ἔδοξεν ἐκάστοις* Euseb., *ἔδοξαν ἕκαστοι* L. — 172 *ἄλλον* L, *ἕτερον* Euseb. — § 172 *νόμων· λόγων* Ns. — § 172 *ὀλιγώρησαν* L, *ὀλιγώρου* Euseb. — § 173 *νόμον λόγον· λόγον νόμον* LLat. — § 173 *τὸ οἰκεῖον* ed. pr., *τὸν οἰκεῖον* L, *τὸν οἶκον* vel *τῶν οἴκων* Euseb. cf. Praef. Ns. p. XVII. — § 173 *οὐδέ* Bk., *οὔτε* L. — § 173 *χρησομένων· χρησαμένων* L. — § 174 *ὄσων· ὄν* Ns. — § 174 *περὶ τῶν· περὶ τίνων* L. — § 174 *εὐτονίας περὶ τὰς τέχνας* ed. pr., *εὐτόνους τέχνας* et in mg. γρ. *συντονίας* L, *συντονίας* Euseb. — § 174 *αὐτός· αὐτοῖς* Ns. — § 175 *ὑποτίμησιν* Euseb. cod. J., *ἐπιτίμησιν* L. — § 175 *ἠνέσχετο καταλιπεῖν* L, *κατέλιπεν* Euseb. — § 175 *παίδευμα* Euseb., *παιδευμάτων* L. — § 175 *ἀκροασομένοις* Euseb. cod. J., *ἀκροασαμένους* L. — § 175 *ἀφειμένους* Cob., *ἀφεμένους* L. — § 175 *ἐκέλευσε· κελεύσας* Hlw. — § 177 *καὶ κωριωτάτας* om. Euseb. codd. BG. — § 177 *παρ' αὐτοῖς* om. LLat. — § 178 *τις· εἴ τις* L. — § 179 *τοῖς ἔθει· τοῖς ἦθει* L. — § 179 *ἐν ἔθει* Euseb., *ἐν ἦθει* L. — § 179 *ἀποτελεῖ· ἐπιτελεῖ* L. — § 180 *μόνον· μόνων* L, γὰρ *μόνον* Vigerus. — § 180 *αὐτῶν τετόλμηται* L, *ἀποτετόλμηται* Euseb. — § 180 *αὐτοῦ* ed. pr., *αὐτόν* vlg. — § 181 *ὁ τῷ νόμῳ συμφωνῶν· ὁμοῦ σύμφωνος* L. — § 182 *ἔγκλημα, τὸ δὴ· ἐγκλήματος ἢ* L, *ἔγκλημα τὸ ἦ* ed. pr. — § 182 *καινῶν· κενῶν* L. — § 182 *ἄνδρας· ἀνδρείας* L. — § 182 *μάλιστα* post *παραβαίνειν* trsp. Euseb. cod. G. cf. Praef. Ns. p. XVII. — § 183 *νομοθετηθεῖσιν· νομοθετήσασιν* L. — § 183 *δεόμενα* ed. pr., *δεόμεναι* Euseb., *δεχόμεναι* L. — § 184 *ἦν ἔτι· ἦν* Euseb. — § 184 *τοῦτον μὴ· τοῦτο* L. — § 184 *μετακινήσειεν· μετεκίνησεν* Euseb. cod. J. — § 184 *ἐξεύροι* ed. pr., *ἐξεῦρεν* vlg. — § 184 *ἐξενέγκοι* ed. pr., *ἐξήνεγκεν* L, *μετήνεγκεν* Euseb. — § 185 *ἂν καλλίων· ἦν κάλλιον* L, *ἦ καλλίων* ed. pr., *ἂν ἡ καλλίων* Ns. — § 185 *ἠγγεῖσθαι* acc. ex Euseb. — § 186 *αὐτομάτοις* om. Euseb. cod. G. — § 186 *τὸ πρῶτον· πρῶτον* L. — § 186 *ὁ νομοθέτης· νομοθετήσαι* Euseb. — § 186 *τὴν τιμὴν· τῆς τιμῆς* Ns. — § 187 *τοῦτο* Ns., *τούτοις* ed. pr., *τούτον* L. — § 188 *ἀρμόζουσα· ἀρμόσουσα* L. —

§ 189 ἄλλοι· ἄλλοφυλοι L. — § 189 ἀμεταπίστον ed. pr., ἀμεταπίστον L, ἀμεταθέτον Euseb. — § 189 τοῦ παντός om. Euseb. codd. BG. — § 189 προορήσεις· προσρήσεις L. — § 189 ἀπαγορεύσεις· προαγορεύσεις Euseb. — § 190 δ' ἡγεῖται· δὴ γίνεται ἢ L. — § 190 ὁ θεός· ὅτι θεός Ns. — § 190 πάντα· ξύπαντα Euseb. cod. G. — § 190 ἐναργής· ἐνεργῆσαι L. — § 190 ἄφατος· ἀφανέστατος Euseb. — § 191 κἂν ἦ — πᾶσα δέ· ἀλλότριος κἂν ἦ πολυτελῆς ἄτιμός ἐστι πρὸς τὴν ἐκείνου δόξαν καὶ πᾶσα L, cf. Praef. Ns. p. XVI. — § 191 οὐδέν· ᾧ οὐδέν vel οὐδὲν γάρ Ns. — § 192 σελήνην· add. LLat. ποταμούς καὶ θάλατταν, ἥλιον ὕδατα Euseb. codd. BG. — § 192 οὐ πόνοις· οὐδὲ πόνοις LLat. — § 192 συνεργασομένων Ns., συνεργασαμένων vlg. — § 192 καλά om. Euseb. codd. BG. — 192 καλῶς — γεγονότα· καθὼς ἐβουλήθη εὐθὺς ἐγένοντο L. — § 192 τούτῳ — αὐτόν· τοῦτον θεραπευτέον Euseb. codd. BG. — § 193 ἀπάντων· add. ὁ κόσμος L. — § 193 θεραπεύουσι· θεραπεύσουσι Ns. — § 193 ἡγεῖται· ἡγήσεται Ns. — § 194 μετὰ τῶν συνιερέων· μὲν πρὸ τῶν ἄλλων ἱερέων L, μετὰ τῶν ἱερέων Euseb. cod. B, μετὰ τῶν ἄλλων ἱερέων Euseb. cod. J. — § 194 ἐπ' ἀδίῳ· supplet Hlw. πράγματι. — § 195 εἰς πλ. — καὶ μέθην· εἰς μέθην ἑαυτοῖς Euseb. codd. BG. — § 195 καὶ πρόφασις — σωφρονῶμεν· ἄλλ' εἰς σωφροσύνην Euseb. codd. BG. — § 195 εὐσταλείς Euseb. cod. J, εὐγενεῖς L, εὐτελείς Ns. — § 195 μάλιστα θ. σωφρονῶμεν· μάλιστ' ἂν θ. σωφρονοῖμεν Ns. — § 196 ἐν ταῖς Cob., ἐπὶ ταῖς vlg. — § 196 ὑπὲρ — πρῶτον· χρῆ πρῶτον ὑπὲρ τῆς κοινῆς Euseb. codd. BG. — § 196 βίου LLat., ἰδίου Euseb. — § 196 μάλιστ' ἂν εἶη Bk., μάλιστα L, μάλιστα εἶη Euseb. — § 197 παράκλησις — δέησις· δέησις δ' ἔστω πρὸς τὸν θεόν Euseb. codd. BG, cf. Praef. Ns. p. XIX. — § 197 κατέθημεν· κατατέθεικεν Euseb. cod. J. — § 198 διεύρημεν· διώρικεν Ns. — § 198 κήδους· κοίτης L. — § 198 λεχοῦς Nr., λέχους vlg. cf. Pythag. ap. Diog. Laert. VIII 33 et Cobet. Orat. Art. Interpr. p. 62. — § 198 ἄ μακρόν — νόμος· om. Euseb. codd. BG, cf. Praef. Ns. p. XIX. — § 199 τὴν ante κατά om. L. — § 199 γίνεσθαι· γεγενῆσθαι L, γενήσεσθαι Euseb. cod. J. — § 199 ἐπιχειρήσειεν· ἐγχειρήσειεν L. — § 200 τὴν ἐπιτήδειον L, ἐπιτηδεῖον Euseb. cod. G, ἐπιτήδειον Euseb. codd. BG. — § 201 γυνή — ἔδωκε susp. Ns. —

§ 201 γυνή δὲ χεῖρον· γυνή χείρων Euseb. — § 201 ἅπαντα· ἀπάτην Euseb. codd. BG, τὰ πάντα καὶ ἡ πονηρία αὐτοῦ ὑπὲρ ἀγαθοποιῶν γυναικός L, Pithoeus confert Sirac. XLII 14. — § 201 ὕβριν· ταῦθ' ἠγρομένη add. L. — § 201 μόνη· μόνον L. — § 201 προωμολογημένην Ns., προσωμολογημένην L. — § 202 τέκνα — ἐλαττοῦσα· ἢ τεκνοτροφοῦσαν ἅπαντα προσέταξεν ὁ νόμος καὶ γυναιξὶν ἀπέειπεν μητ' ἀμφιβάλλειν ποτὲ ἔν τινι τῶν αὐτοῦ μήτε διαφθεῖρειν ἀλλὰ μηχανῇ τινι προσέπεσθαι αὐτῶν· τεκνοκτόνος γὰρ ἂν εἴη ψυχὴν ἀφανίζουσα καὶ τὸ γένος ἐλαττοῦσα L. — § 202 λέχους φθοράν Euseb., λέχος ἢ φθοράν L, λεχοῦς σποράν? Nr. — § 202 οὐ δύναται ἢ καὶ L, τότε προσήκει καὶ Euseb. — § 203 ἀπολούσασθαι· ἀπολούεσθαι Euseb. — § 203 κελύει ὁ νόμος add. L. — § 203 ψυχῆς — ὑποβαλόντων· ψυχῆς ἔχειν τοῦτο μερισμὸν πρὸς ἄλλην χώραν ὑπέλαβεν Euseb. — § 203 ἡ ψυχὴ om. Euseb. codd. BG. — § 203 διακριθεῖσα· διακριθεῖσαν L. — § 203 ἐπὶ πᾶσι· ἐπίτασιν L. — § 204 ἐπέτρεψεν· ἐπέτρεπεν L. — § 204 συνάγειν L, συντελεῖν Euseb. — § 204 περὶ τε — ἀναστρέφεσθαι L, τὰ περὶ τοὺς νόμους Euseb. codd. BG, καὶ τὰ περὶ τοὺς νόμους Ns. — § 205 ἐπιφανῶν· corruptum Ns. — § 205 παριοῦσι· περιοῦσι L. — § 205 θαπτομένον τινός om. Euseb. codd. BG. — § 205 συνελθεῖν· προσελθεῖν Euseb. — § 205 ἐποίησε νόμιμον· om. Euseb. codd. BG. — § 205 καθαίρειν· καθαιρέσθαι L. — § 205 καθαίρειν δέ· add. κελύει LLat. — § 205 καὶ τὸν οἶκον om. LLat. — § 205 κήδους· add. L: διὰ τὸν μετελθόντα τοῦ βίου. — § 205 καθαρὸς — ἐργασάμενος· αὐτοὺς καθαρὸς εἶναι· τίς δὲ φόνον ἐργασάμενος ἢ ἐκὼν ἢ ἄκων· οὐδὲ τὴν πρὸς τούτοις ἀπεισιώπησεν ἂν ἐκδίκησιν L. — § 205 ἵνα — ἐργασάμενος del. Herw. — § 206 ἐλλείποντα· ἐκκλίνοντα L. — § 206 λευσθησόμενον· λιθασθησόμενον L, καταλευσθησόμενον Cob. — § 206 παραδίδωσι· παραδίδοσθαι κελύει L. — § 206 πρεσβυτέρον· πρεσβυτερίου L. — § 207 φιλίαν· add. δεῖ L. — § 207 τούτων ἀπόρρητα Euseb., τὰπόρρητα Ns., τὸ ἀπορεῖν παραλέγειν L. — § 207 περιορῶν — ὑπεύθυνος· περιορᾶν καὶ τοῦ βοηθεῖν ἐν οἷς ὑπεύθυνος L. — § 207 περιορῶν· παρορῶν Herw. — § 208 οὐδενός· οὐχ L. — § 208 δανείσας· om. Euseb. codd. BG. — § 208 ταῦτα — κοινωρίαν· om. Euseb. cod. G. — § 209 ἐφρόντισεν· ἐφρόνησεν L. — § 209 φανεῖται

— προνοησάμενος om. Euseb. cod. G. — § 210 ὑπελθόντες· ὑπελθόντας LLat. — § 210 φιλοφρόνως· τε φιλανθρώπως Euseb. cod. G. — § 211 ἐπιεικῆ· ἐπιεικείς Euseb. codd. BG. — § 211 ἐπιεικῆ — δένδρα· *mitissime etiam circa hostes quae sunt agenda sancivit, ut neque terra eorum exuratur neque arbores felices incidantur* Lat. — § 211 κριθέντας· κριθέντα L. — § 212 κόπτειν· τέμνειν Euseb. codd. BG. — § 212 συγκεχώρηκεν· om. Euseb. codd. BG. — § 213 δ' ἡμερότητα· δὲ πόρρωθεν ἡμερότητα L. — § 213 ἡμᾶς ἐπαίδευσεν· Euseb. cod. G, διδάσκειν ἡμᾶς ἐσπούδασεν L. — § 213 ὡς μηδέ· ὡς ὅτ' οὐδέ L. — § 213 ὀλιγόρησεν L, ὀλιγορεῖν Euseb. codd. BG. — § 213 μόνην μὲν Euseb. cod. J, μόνων μὲν L, μόνην Euseb. codd. BG. — § 213 ἀφῆκε Euseb., ἐφῆκε L. — § 213 νόμιμον· νενομισμένην L. — § 213 πᾶσαν· add. τήνδ' L. — § 213 ἄ· ὅσα L. — § 213 προσφύγει· προσφύει L. — § 213 φείδεσθαι δέ· add. κελύει L. — § 213 κἂν τῇ πολεμίᾳ· κἂν ἧ πολέμια LLat. — § 214 ἄνευ· οὐκ ἄνευ Euseb. codd. BG. — § 215 προσφέρειν· προφέρειν L. — § 217 περί· ἐπί Ns. — § 217 μελλήσῃ· μέλλῃ Euseb. — § 217 εὐθέως· εὐθύς Euseb. — § 217 κατὰ — πράττονσι· νομίμως βιοῦσι Euseb. codd. BG. — § 217 ἄργυρος· ἀργύριον Euseb. — § 217 κοτίνον — ἀνακήρυξις· ὁ διάλιθος στέφανος ἀλλὰ τὸ ὑπερβαῖνον ἅπαντα τὰ γήινα καὶ θεοῦ ἐγγὺς τὸ φίλον εἶναι καὶ γὰρ τοῦ θεοφιλοῦς ἀνδρὸς τοιαύτη ἢ ἀνακήρυξις L, cf. Praef. Ns. p. XVI. — § 218 ἰσχυράν· ἐχυράν L. — § 218 προθύμως· προθύμοις Ns. — § 218 ἀποθανοῦσιν L, ἀποθανεῖν vel ἀποθανόν Euseb. — § 219 ῥῆμα· ῥῆμα μόνον LLat. — § 219 προείλοντο· ὑπέστησαν L. — § 220 om. Euseb. cod. G. — § 221 ἀλλά τις· om. L. — § 221 συγγράψαι· συγγραφάς L. — § 221 γινγνωσκομένης· γινομένης L. — § 221 οὕτω σεμνήν del. Cob. — § 221 ἐμμεμενηκόσι· ἐμμεμενηκέναι Euseb. — § 222 παραπλήσιον· παραπλείον L. — § 222 πολιτείαν· πολιτείας L. — § 222 συνθέντων· συνθετῶν L. — § 222 ἀδυνάτους· ἀθανάτους Euseb. cod. J. — § 223 δεινῶν· δεινούς L. — § 224 σκοπῶν· σκόπτων Euseb. — § 224 ἔγγιον· αἴτιον L. — § 224 ὁμολόγησεν· ὁμολόγηκεν Euseb. — § 224 περὶ — δόξαν· πίστιν τοῦ θεοῦ Euseb. cod. B. — § 225 λόγους τινάς· νόμους τινάς L. — § 225 τεθανμάκασι Euseb., τε θαναμάξουσι LLat. — § 225 τοῖς ἐκείνου

νόμοις· τοὺς ἐκείνου νόμους L. — § 225 ἐνεκαρτέρησεν Huds., ἐνεκαρτέρησαν Euseb., ἤνεγκεν L. — § 226 ὠμολογήσθω Euseb. cod. J., ὀμολογείσθω L. — § 226 ἀντιπαραβαλλέτωσαν· ἀντιπαραλαμβάνέντωσαν L. — § 227 ἐξελάθοντο L, ἐπελάθοντο Euseb. codd. BG. — § 228 προύδομεν· προάγομεν L. — § 228 τροφῆς Df., τροφῆς L. — § 228 εἴ τις· inser. τάληθές Hlw. — § 228 καρτερίας Cotelerius, μαρτυρίας L, deinde Ns. add. ἂν εὔροι vel simile quid. — § 228 ἐπιτιθέντες Lowth., ἐπιτιθέντας L, ἐπιτεθέντας ex Lat. Ns. — § 230 ἐν Bk., ἦν vlg., ἐφ' ἐνὶ δὴ· τούτῳ et τῷ κρατεῖν Ns. — § 230 τὸ καλὸν — καὶ φιλόφρονον del. Ns. — § 233 ὅστ' ed. pr., ὅσον L, ὅν ex Lat. Ns. — § 233 προσφέρεισθαι ὡς ed. pr., προσφέρειν τοῖς L. — § 233 ὡς· ante θαναμαστόν del. Ns. — § 233 ἀνθρώποι οἱ ed. pr., οἱ ἀνθρωποι L, ἀνθρωποι Ns. — § 233 εἰ — παραβιασθεῖεν· εἰ ἢ πρᾶξιαι τι παρὰ τοὺς ἑαυτῶν νόμους ἢ μόνον εἰπεῖν βιασθεῖεν Ns. — § 234 ἐπιτεθνημηκῶς Huds., ὑποτεθύμηκεν L, ὑποτεθνημηκῶς ed. pr. — § 234 πολυτελεία· desideratur ἐργασίας vel simile quid, Ns. — § 234 ἀργίας· ἀργείας Cob. — § 235 ἀλλ' οἱ· ἀλλ' εἰ L. — § 235 ἀντέβλεψαν Grotius, ἂν τις βλέπειεν L, ἀντιβλέψειαν ed. pr., οὐκ ἂν ἀντιβλέψειαν Bk. Cob. — § 238 ἄλλως τε — εὐδοκιμούντων· cum utique non a nobis nunc sermo compositus eos arguere videatur, sed a multis probabiliter jam praemissus Lat., ἄλλως τε καὶ τοῦ μέλλοντος λεχθήσεσθαι (ita etiam Hlw.) νῦν ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν συντεθέντος ἀλλά — εὐδοκιμούντων Ns. — § 238 τῶν νῦν αὐτόν Huds., νῦν αὐτῶν L, νῦν αὐτόν ed. pr. — § 238 εὐδοκιμούντων Lowth., εὐδοκιμούντος L. — § 240 ἀποφήνασθαι L, ἀποφηνάμενοι Ns. — § 240 τούτους δέ spurium Ns. — § 240 δεδεμένους· inser. διάγειν λέγοντες Ns. — § 241 ἐπ' αὐτόν ed. pr., ὑπ' αὐτῶν L. — § 241 θυγατρός· inser. Ns. πλάττοντες. — § 242 ἀγενεῖους· ephebos Lat. — § 244 ἀσελγέστατον Cob., ἀσελγέστερον vlg. — § 245 ὁ γενναιότατος ed. pr., οἱ γενναιότατοι L. — § 245 κρατουμένους mavult cum Lat. Hlw. — § 246 τούτοις ἄλλα Huds., τοῖς ἄλλοις L. — § 247 δεσμοτηρίῳ fortasse spurium Ns. — § 247 καὶ τοῖς· ὡς τοῖς Ns. — § 247 προσιεμένων Huds., προσιμένων L, προσιεμένων Ns. — § 250 ἄλλην· ὄλην Nr. — § 252 ὑπόθεσιν· καὶ τὰ μὲν τῶν ἱερῶν ἐν ἐρημίᾳ παντελῶς εἰσιν, τὰ δὲ ἐμπερισπούδαστα καθάρ-

οσει παντοδαπαῖς περικοσμούμενα· add. L, om. Lat. — § 253
 γεγηράκασιν· οἱ δὲ ὑπακμάζοντες τούτων ἐν δευτέρῃ τάξει ὑπο-
 βέβληνται· add. L, om. Lat. — § 254 τυγχάνουσιν· ὡς ἐν παρεκ-
 βάσει ὧν προείπομεν τοὺς τόπους ἐρημωθέντας καταλιπεῖν add.
 L, om. Lat. — § 254 ἀνθρώπων· αὐτῶν Ns. — § 254 ἕκαστος·
 ἕκαστοις Ns. — § 254 ἰδρύεται· ἰδρύται Ns. — § 254 post δέον
 om. τοίνυν ed. pr. — § 255 Ἑλληνικοῖς· Ἑλλησι Ns. — § 255
 ψυχράς ed. pr., ψυχάς L. — § 257 ἐμμενούτων Cob., ἐμμερότων
 vlg. — § 262 ἐπὶ πλείω· ἐπὶ πλεῖον Bk., ἔτι πλείω Ns. — § 263
 ἢ σπουδάζων· ante ἢ διαπαίζων inser. Huds., νῆ Δία παίζων
 Ns. — § 264 Ἀθηναίων· Ἀθηναῖος ὧν Ns. — § 265 μύθρον
 Huds., μύλον L. — § 267 Νίνον γὰρ τήν Weilius cf. Demosth.
 F. L. § 281 c. Schol., adv. Boeot. I 2, II 9, Plut. Demosth. 14,
 νῦν γὰρ τήν L. — § 267 κευαλνυμένον ed. pr., κευαλνυμένον L.
 — § 269 ἐχέτω Ns., ὄχετο L. — § 270 ἀπάντων δέ· aut cor-
 rupta aut spuria, Ns. — § 272 αἰρούμεθα Hlw., αἰρούμεθα vlg.
 — § 273 ἄγαν susp. Ns. — § 275 ἀπόμνννται Ns., ἀπομίγνννται
 L. — § 276 διαδύσεις Cob., διαλύσεις vlg. — § 276 ὅσας δέ Df.,
 ὅσας καὶ L. — § 276 περὶ τῆς ἀσεβείας· non intelligo, Ns., ὅσας
 δὲ (καὶ) περὶ — παρέχουσιν ἀρνήσεως, εἰ (καὶ) τις Herw. —
 § 278 διὰ τὴν ἀρετὴν τῶν νόμων del. Herw. — § 279 τοῦτον ἄν
 supplet Hlw., τοῦτον ἀρχαιότατον ἄν vlg. — § 279 παρὰ πάντας·
 παρὰ πάντ' ἄν Ns. — § 279 εὔροι τοῦτον· cum sequentibus
 conjungendum est; nam hoc voluit Josephus: per omne hoc
 tempus leges non solum a nobis probati (?) sunt, sed etiam
 aliorum hominum studia excitaverunt; quod efficietur, si ὅτι
 post τοῦτον addetur, Ns. — § 280 διηλέγχθησαν· δὴ ἠλέγχθησαν
 Bk. — § 281 πράγμασι· γράμμασι Ns. — § 281 ἐκείνω· ἐκείνοις
 Bk. — § 282 ἔθος· ἔθνος L. — § 282 οὐ νενομισμένων· νενομισ-
 μένων οὐ Ns. — § 284 δελέατος Ns., οὐ δελεαστός L. — § 285
 τοίνυν· add. ἢ Ns. — § 286 πάντως Hlw. Ns., ἀπάντων L. —
 § 287 ἀδίκως susp. Ns. — § 288 παρεσχόμεν Cob., παρέσχομεν
 vlg. — § 289 ἐπὶ τὴν οἰκείαν· εἰς τὴν οἰκείαν Ns. — § 291
 περὶ· καίτοι περὶ Ns. — § 292 αἰί susp. Ns. — § 295 ταῦτ' εἰ
 ed. pr., ταυτί L. — § 295 πρότερον Df., πρῶτον LLat. — § 296
 βουλευσομένοις Ns., βουλευσαμένους L. —

Maccab. § 3 ἀναφαίνεται· φαίνεται R. — § 6 ὑπὲρ θεοσε-

βείας τὸ ζῆν αὐτῶν· ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας αὐτῶν Hlw. — § 13 χαρά et λύπη locum mutant B. — § 14 αὐτῶ· τῷ πόνῳ Hlw. — § 15 τρόπον Bk., τὸν τρόπον vlg. — § 16 ἐπιθεωρεῖτε Nr., ἐπιθεωρεῖται vlg. — § 19 ἄγχεται R, ἀνέχεται vlg. — § 20 καὶ τῆς ψυχῆς αἰ Hlw., αἰ τῆς ψυχῆς vlg. — § 20 τὴν τοῦ Bk., τοῦ vlg. — § 31 δύναται A, φαίνεται vlg. — § 34 πολεμῶν· προσκαμῶν A. — § 34 στρατιωτῶν· aut dele aut lege στρατενό-
 μενος Hlw. — § 34 ἰδρῶν· τῷ προσώπῳ add. A. — § 35 προ-
 γόνων· περιπόλων ? Nr. — § 35 λούουσα· κάουσα ? εὔουσα ? Nr.
 — § 37 ψυχῆ· ψυχῆς CDR. — § 40 ὑπέρ· ὡς ὑπέρ Hlw. —
 § 45 στρατόν add. A. — § 47 ἐξήμοντα· πεντήμοντα Nr. —
 § 63 ἐπεγγελάσης A, ἐπιγελάσης vlg. — § 64 ἐκκόψης — τήξης
 Cob., ἐκκόψειας — τήξειας vlg. — § 69 ὕψηλόν Hlw., ὕψηλούς
 vlg. — § 70 ἐξανίσταιτο· ἐξανίστατο alii. — § 72 παραβάλλεις·
 ὑποβάλλεις alii. — § 72 τῶν ἠψημένων κρεῶν· τῶν εἰδισμένων
 κρεῶν Nr., τῶν καθαρῶν βρωμάτων A. — § 80 ἀπέδομεν Bk.,
 ἀπεδόμην vlg. — § 81 ἐπεὶ καὶ γελοῖον recte om. CD. — § 83
 καταγιζόμενος Lowth., καταικιζόμενος vlg. — § 89 λογισμοῦ·
 plura sunt in A quae describere non vacat. — § 91 παθῶν·
 itidem additamentum est in A. — § 98 ἐντροφήσατε Bk., ἐντρο-
 φήσετε vlg. — § 104 ἐκουσίως ABCDR, ἀκουσίους vlg. — § 105
 ἀδειάς· ἀταραξίας CDR. — § 108 ἐλέει Bk., ἐλεήσει vlg. —
 § 109 τὰς βασάνους τῶν σῶν ἀναγκῶν· τὴν ἀνάγκην τῶν σῶν
 βασάνων Hercher. — § 112 τούτων· ταῦτα αὐτῶν A. — § 122
 βαρέως· βαρεῖαν οὕτως Hlw. — § 123 ὀρῶν· ὀρῶντα in aliis. —
 § 125 συγγένειαν· additamentum est in A. — § 129 μανίαν·
 itidem plura sunt in A. — § 134 ὀφλήσεις Cob., ὀφλήσης vlg.
 — § 135 ὅτι· ἢ κακόν σοι δοκεῖ ὅτι in aliis. — § 135 ἄξια·
 additam. est in A. — § 136 δῆσαντες· στήσαντες Hlw. — § 136
 περὶ τὸν τροχόν del. Hlw. — § 141 οὐκ ἐνικήθημεν· ἐνικήσαμεν
 A. — § 153 δῆ Df., δέ vlg. — § 153 τούτοις Hlw., τούτους vlg.
 — § 159 κείμενος· κειμένοις Hlw. — § 160 αὐτῶν ἀδελφῶν·
 αὐταδελφῶν Hlw. — § 161 χωρίῳ A, χρόνῳ vlg. — § 171 ὄρο-
 φοικοιτοῦντα· ὄροφοιτοῦντα codd. — § 174 τίν' ἂν Bk., τίνα
 vlg. — § 174 θανμάσιον· θανμαστῶς Huds. — § 176 ἐπιφντενο-
 μένη Bk., ἐπιφντενομένην vlg. — § 176 ὀδύνας· ὠδῖνας A. —
 § 179 ὄντων παρὰ τὴν φιλοτεκνίαν Hlw. — § 179 παῖδα del.

Hlw. — § 183 σάρκας· ἐπὶ σαρκί· σάρκας Hlw. — § 185 ὀρώσα· ὀρώσης vel ὀρώση Bk. — § 190 κατὰ Bk., μετὰ vlg. — § 194 ὀδύνας· ὠδῖνας RBCD — § 196 οὐδένα· οὐδέν A. — § 197 γυναικός· γυνή Ald. — § 200 ἔπηξε· ἔφριξε A. — § 200 λέοντας· λάκκον λέοντων. CD. — § 207 ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τάφου· αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ τάφου Hlw. — § 217 λυμεῶν del. Hlw. — § 224 ὁμοῖς et ζέουσι transponenda, Hlw. —

Sequuntur correctiones quas repetita lectio Herwerdeno suggestit: μεγάλη χάρις αὐτῶ.

Josephi Vitae § 22 ἐπελθόντας· ἐπελθεῖν. — § 49 ἀφικνοῦντο· ἀφίκοντο. — § 60 ἡ δύναμις· del. art. — § 66 οἴκων· τῶν οἴκων. — § 74 ὑπὸ δύο· ὑπὸ δέους. — § 123 μῖσος· μοι μῖσος. — § 133 πειθομένων· πιθομένων. — § 137 ὑπ' αὐτοῦ· ὑπ' ἔμαντοῦ. — § 151 ἀναχωρήσαντες· ἀναχωρήσαντος scil. ἔμοῦ. — § 209 καὶ Ῥωμαίοις· del. καί. — § 224 ἀλλὰ μετὰ χειρας αὐτήν ἔχων del. — § 225 τὸ ἀργύριον del. — § 252 ἐνστησάμενοι τῷ λόγῳ· ἔστησαν ἐν τῷ συλλόγῳ vel τόπῳ cf. § 245. — § 269 ἀπελθεῖν· ἀνελθεῖν. — § 307 καίπερ del. — § 327 ὀπλίται· πλεῖστοι. — § 338 φιλόπονος· φιλορώμαιος. — § 350 ὑμῖν· suppl. ἦν. — § 355 τοσοῦτοις· suppl. σε. — § 356 ἀπήλασε· suppl. σε. — § 365 ταῦτα· ταῦτά. — § 423 ὑφελών· ἀφελών.

Bell. Jud. I § 268 προσεχόντων· προσηκόντων. — § 272 ἀρχήν· ἀρετήν. — § 410 ἐτέρους dele. — § 457 ἀπελογεῖτο· ἀπελογίζετο. — § 572 μετέβαινε· παρέβαινε c. cod. Medic. — § 575 βοηθῶ καί· del. καί. — § 604 ἐν Ἰουδαίᾳ μένων del. — § 614 ἐμισεῖτο γάρ· excidit αἰεί vel καὶ πρότερον vel simile quid. —

Bell. Jud. II § 7 (τοῖς) τῶν ὑφ' Ἡρόδου τετιμημένων χρήμασι cf. codd. lectt. — § 123 σμήχεται· ἀποσμήχεται — § 135 ὀμνύειν· εἰκῆ suppl. cf. § 139. — § 231 συνιδῶν dele c. optimis libris. — § 262 παρελθεῖν dele. — § 264 πρὸς βίαν· supple εἰς ἔλευθερίαν. — § 354 ἡμετέρων· ὑμετέρων coll. § 357, 361 al. — § 410 τὸ (τοῦ) ὑπὲρ τῶν ἡγεμόνων (θύειν) ἔθος. — § 442 ἐπί· ἔτι. — § 457 διαφεύγοντας· διαφυγόντας. — § 550 ἤρπασαν· ἀνήρπασαν cf. codd. lect. — § 566 τότε post ὑποτάττεσθαι del. —

Bell. Jud. III § 10 ἐγγιεῖν· latetne ἐπιέναι? — § 113 ἀναιροῦσι· suppl. μόνον. — § 135 οἱ δ' ἐπί· οἱ γὰρ ἐπί. — § 228 ἐνέμετο· ἐπενέμετο. — § 249 ὁ πρὸ τῆς μάχης περιβόλος· ὁ προμαχῶν vel fortasse ὁ προμαχῶν τοῦ περιβόλου. — § 262 βεβλημένοις· καταβεβλημένοις. — § 262 ἐπανέχοντα· ἐπιτεθέντα. — § 287 κατὰ κόρρης· κατὰ κορυφῆν, cf. Polyb. VIII 9. 3 et *Bell. Jud.* IV § 23, 34, 44, passim. — § 308 ἐν ἀλογίστῳ τὴν κατὰ σφᾶς ἀσθένειαν (τιθέντες)? — § 309 ἐλληλυθῶτων· συνελληλυθῶτων. — § 407 ἤρκετο· ἤρχετο. — § 452 ἄτεροι θ' ὁμοίως πεντήκοντα (cum Huds.) τοὺς ἵππους ἀπολιπόντες? — § 506 ὅμως· ὅλως.

Bell. Jud. IV § 12 διακειμένην· δὴ κειμένην. — § 73 ἀναφύγοντας· ἀναφυρόντας. — § 75 τοῖς τ' ἄλλοις magis placet. — § 101 δρασμοῦ· περὶ δρασμοῦ. — § 105 διὰ μίσους (οὔσ') ἀεί. — § 109 τοὺς πολλούς· dele artic. — § 168 placet Destinonis εὐγενῶν. — § 213 συνεδρευόντων· ἐνεδρευόντων. — § 302 τὸν δῆμον del. — § 329 (ἐκ) τῆς ἀρνήσεως. — § 352 μῆ· μηκέτι. — § 359 ὃς καί· ὃ καί. —

Addenda ad Archaeologiam.

I § 90 ἡμέραις· ἡμέρας Wendland. — § 106 παρασχεῖν· suppl. οἶμαι Enthoven *Mnem.* 1894 p. 15. — § 107 δέ μου· δέ μοι Krebs. — § 132 γῆν — καὶ μηδενός· καὶ γῆν — μηδενός Enth. — § 154 ἐν ᾧ· ἦν Enth. — § 185 πρὶν (ἦ) στῆναι Jacoby, *Wochenschr. f. kl. phil.* 1889 p. 1311. — § 213 ἀντή — Ἄβραμος del. Jacoby. coll. § 198. — § 269 τὸν θεόν· suppl. ἵλεων Enth. —

II § 65 ποθήσαντος· ποθήσουτος Wendl. — § 155 καὶ τοῦτό σου δεησόμεθα· καὶ τοσοῦτο δεησόμεθά σου Jacoby. —

III § 55 καιριωτάτην· ταύτην suppl. Jacoby. — § 146 καταλλήλας· κατ' ἀλλήλας Dindorf. — § 252 Ἀσαρθά· cf. Bernays. *Mus. Rhen.* XIX 471. — § 313 ἀπολεῖ — ἐξαφανίσει· ἀπολεῖν — ἐξαφανίσειν Enth. —

IV § 4 αἴτιον· ἰκανόν Enth. — § 122 ἀγαθοῖς· suppl. ἄγειν Enth. — § 189 ἀσφαλές· ἀσφαλεῖς Enth. — § 260 διὰ σύνεσιν· δι' ἀσυνεσίαν Enth. —

V § 262 παραχωρεῖν· οὐ παραχωρεῖν Enth.

VI § 66 εἰς μαρτύριον· μαρτύριον Jacoby. — § 306 ἅπαντα· πάντα Jacoby. — § 317 λαμβάνων· λαμβάνοντος Enth. — § 349 προσήμει· προσήμεν Jacoby. Item VII § 373. — § 370 πρὶν· πρὶν ἢ Jacoby.

VII § 37 ὅσα· πόσα Jacoby. —

VIII § 23 τὸν λαόν· τῷ λαῷ Enth. — § 75 ὄ· οὐ Enth. — § 302 περὶ τοῦτο· τοῦτο Krebs.

IX § 284 cf. Jeremias, Tyrus bis zur Zeit Nebuc. p. 29. — § 285 ὀντακοσίους· ὀντακοσίας Gutschmid. —

X § 51 κατακολουθῶν οὕτω — τῆς πολιτείας — εὐδοεῖν τε — τούτων — μὴ τυγχάνειν ἀλλ' ἐξηφανίσθαι· κατακολουθοῦντι αὐτῷ — τῆς τε πολιτείας — εὐδοεῖν — πολιτῶν — μὴ ἀνεῖναι ἀλλ' ἐξαφανίσει Enth. —

Correctiones quae ad alteram decadem pertinent Herwerdeni sunt et leguntur in *Mnem.* 1893 p. 225 sqq.

XI § 68 τὰ τῶν πατριῶν· τὰ τῶν ἐκ τῶν πατριῶν. —

XII § 128 γοῦν vel νῦν del. — § 422 χίλιοι· τρισχίλιοι.

XIII § 88 ὅτι μὴ — βασιλεῖ del. — § 208 διὰ τῆς νυκτός· τῆς νυκτός. — § 300 πρεσβυτέρων· πρεσβυτάτων. — § 346 σαρκοφάγους· ἀνθρωποφάγους? — § 429 ὑπολείποντος· ἐπιλείποντος. —

XIV § 15 placet quod Ns. dedit: συμφέρειν ἦν ἐπὶ τῷ. — § 16 βαλῶν· λαβῶν (vit. typoth.). — § 300 θυγατριδῆν· suppl. Μαριάμην. — § 315 ἀφ' ὑμῶν· ἀφ' ἡμῶν.

XV § 8 οὐδαμῶς· suppl. ἄλλως. — § 44 ἀνηξιοπάθει· ἠναξιοπάθει (vit. typoth.). — § 54 τυγχάνοντος· supple ἴν' ἦσαν. — § 54 ἀλύοντες· ἀλεαίνοντες. — § 54 ἀνεψυχον· ἀνεψύχοντο. — § 54 ἐώρων· ἐθεώρων. — § 315 διὰ — βασιλείας· διὰ τοῦ παραχαράττειν ἕνια τῶν ἐθῶν καὶ (scil. διὰ) τῆς ἀσεβείας.

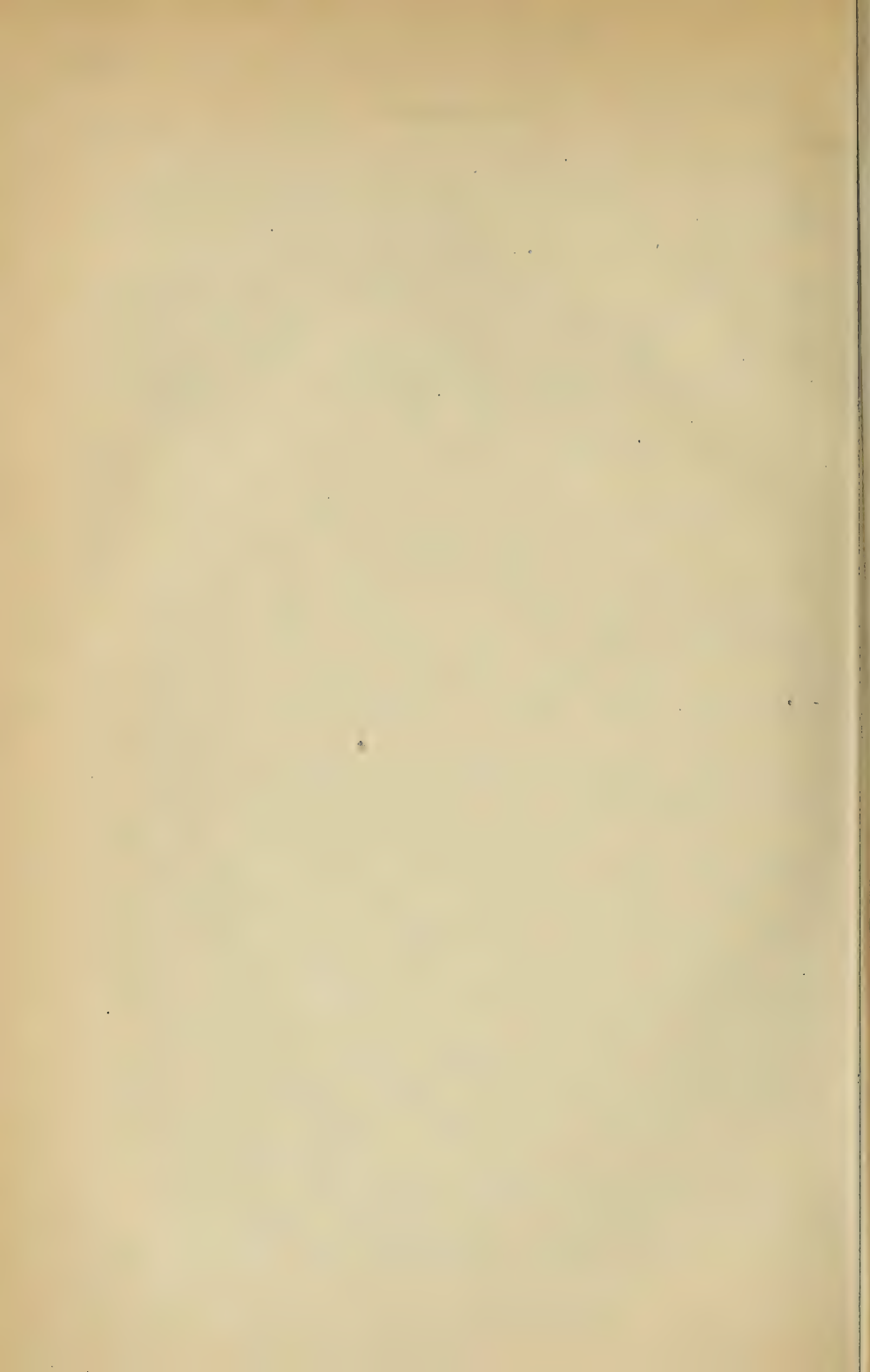
XVI § 21 ἄσμενος· ἀσμένω. — § 79 οὐκ ἂν εἶναι· οὐκέτ' ἂν εἶναι. — § 150 ἠρνηθῆ· ἀρνηθείη. — § 237 ἀλλὰ μένειν οἱ· ἀλλ' οἱ μὲν οἰκεῖοι. — § 243 χειρον· suppl. διαθείς et τὴν γε τιμὴν pro τὴν τε τιμὴν. — § 276 αὐτός· αὐτοῖς. — § 373 ἅπασι τῶν· ἅπασι περὶ τῶν. —

XVII § 70 αὐτῆς· αὐτῆ. — § 118 insertum βίου displicet. — § 238 ἀρετῆ. ἐρωμένον ἔτι. — § 240 τῶν ἐγνώμονειν προαιρουμένων· τὸν ἐγνώμονειν προαιρούμενον. — § 259

τοιαύτης· τοιούτου. — § 317 αὐτήν del. — § 335 μένοι· suppl. ἐκφύγοι.

XVIII § 40 ἐκ Φραατάκον· τοῦ Φραατάκον (vit. typoth.). — § 330 Herw. commendat: ἐπιστόμισμα τῇ ἀρετῇ τῶν Ἰουδαίων ἀδελφῶν τὴν φιλίαν — ἢ διανοίᾳ — ἐπ' αὐτάς.

XIX § 28 ἐκεῖ· ἐκείνων vel ἐκεῖνος. — § 48 προσθησομένου· οἴου τ' ἐσομένου. — § 60 βεβαιοῦν· βεβαιοῦσαν, del. γὰρ post εἰσιόντος. — § 69 ἀλλὰ δὴ Κλαύδιος (scil. δοκεῖ μοι) — φηγῆ χρήσασθαι — Κάλλιστος δὲ προσποιήσασθαι videtur praestare. — § 117 ὃν τότε ἀνηγήμεσαν del. — § 312 εἰς αὐτούς· εἰσαῦθις. —

ΤΟΥ ΙΟΥΔΑΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

〈1〉 Ὁ μὲν οὖν Τίτος ὄν προειροήκαμεν τρόπον 1
διοδεύσας τὴν ὑπὲρ Αἰγύπτου μέχρι Συρίας ἐρημίαν
εἰς Καισάρειαν παρῆν, ταύτῃ διεγνωκῶς προσυντά-
ξασθαι τὰς δυνάμεις· 〈2〉 ἔτι δ' αὐτοῦ κατὰ τὴν Ἀλε-
5 ξάνδρειαν συγκαθισταμένου τῷ πατρὶ τὴν ἡγεμονίαν
νέον αὐτοῖς ἐγκεχειρισμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ, συνέβη
καὶ τὴν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις στάσιν ἀνακμάσασαν τρι-
μερῆ γενέσθαι καὶ καθ' αὐτοῦ θάτερον ἐπιστρέψαι μέ-
ρος, ὅπερ ἂν τις ὡς ἐν κακοῖς ἀγαθὸν εἶποι καὶ δίκης
10 ἔργον. 〈3〉 ἡ μὲν γὰρ κατὰ τοῦ δήμου τῶν ζηλωτῶν
ἐπίθεσις, ἥπερ κατῆρξεν ἀλώσεως τῇ πόλει, προδεδή-
λωται μετ' ἀκριβείας ὅθεν τ' ἔφν καὶ πρὸς ὅσον κα-
κὸν ἀνηυξήθη· 〈4〉 ταύτην δ' οὐκ ἂν ἀμάροτι τις εἰ-
πὼν στάσει στάσιν ἐγγενέσθαι, καὶ καθάπερ θηρίου
15 λυττήσαν ἐνδεία τῶν ἔξωθεν ἐπὶ τὰς ἰδίαις ἤδη σάρ-
κας ὀρμᾶν.

〈5〉 Ἐλεάζαρος γὰρ ὁ τοῦ Σίμωνος, ὃς δὴ καὶ τὰ 2
πρῶτα τοῦ δήμου τοὺς ζηλωτὰς ἀπέστησεν εἰς τὸ τέ-
μενος ὡς ἀγανακτῶν δῆθεν ἐπὶ τοῖς ὀσημέραι τῷ
20 Ἰωάννῃ τολμωμένοις (οὐ γὰρ ἀνεπαύετο φονῶν οὗτος),
τὸ δ' ἀληθὲς αὐτοῦ μεταγενεστέρω τυράννω μὴ φέρων
ὑποτετάχθαι, πόθῳ τῶν ὄλων καὶ δυναστείας ἰδίας
ἐπιθυμία δίσταται, 〈6〉 παραλαβὼν Ἰούδην τε τὸν
Χελκία καὶ Σίμωνα τὸν Ἐζρωῶνος τῶν δυνατῶν, πρὸς

οἷς Ἐζεκίας ἦν Χωβαρὶ παῖς οὐκ ἄσημος. <7> καθ' ἕναστον δ' οὐκ ὀλίγοι τῶν ζηλωτῶν ἠκολούθησαν, καὶ καταλαβόμενοι τὸν ἐνδοτέρω τοῦ νεῶ περιβόλον, ὑπὲρ τὰς ἱερὰς πύλας ἐπὶ τῶν ἀγίων μετώπων τίθενται τὰ ὄπλα. <8> πλήρεις μὲν οὖν ἐπιτηδείων ὄντες ἐθάρο- 5 ρουν (καὶ γὰρ ἀφθουία τῶν ἱερῶν ἐγίγνετο πραγμάτων τοῖς γε μηδὲν ἀσεβῆς ἠγουμένοις), ὀλιγότητι δὲ τῇ κατὰ σφᾶς ὀρρωδοῦντες ἐγκαθήμενοι τὰ πολλὰ κατὰ χώραν ἔμενον. <9> ὁ δὲ Ἰωάννης ὅσον ἀνδρῶν ὑπερεῖχε πλήθει, τοσοῦτον ἐλείπετο τῷ τόπῳ, καὶ κατὰ 10 κορυφὴν ἔχων τοὺς πολεμίους οὔτ' ἀδεεῖς ἐποιεῖτο τὰς προσβολὰς οὔτε δι' ὄργην ἠρέμει, <10> κακούμενος δὲ πλέον ἤπερ διατιθεὶς τοὺς περὶ τὸν Ἐλεάζαρον ὅμως οὐκ ἀνίει· συνεχεῖς δ' ἐκδρομαὶ κατ' ἀλλήλων καὶ βελῶν ἀφέσεις ἐγίγνοντο, καὶ φόνοις ἐμιαίνετο 15 πανταχοῦ τὸ ἱερόν.

3 <11> ὁ δὲ τοῦ Γιώρα Σίμων, ὃν ἐν ταῖς ἀμυχανίαις ἐπὶ κλητὸν ἑαυτῷ τύραννον ὁ δῆμος ἐλπίδι βοηθείας προσηγάργετο, τὴν τ' ἄνω πόλιν ἔχων καὶ τῆς κάτω πολὺ μέρος, ἐρρωμενέστερον ἤδη τοῖς περὶ τὸν 20 Ἰωάννην προσέβαλλεν ὡς ἂν καὶ καθύπερθεν πολεμουμένοις. ἦν δ' ὑπὸ χεῖρα προσίων αὐτοῖς, ὥσπερ ἐκεῖνοι τοῖς ἄνωθεν. <12> καὶ τῷ Ἰωάννῃ διχόθεν πολεμουμένῳ συνέβαινε βλάπτεσθαι τε καὶ βλάπτειν εὐκόλως, καὶ καθ' ὅσον ἠττάτο τῶν ἀμφὶ τὸν Ἐλεάζα- 25 ρον ὢν ταπεινότερος, τοσοῦτον ἐπλεονέκτει τῷ ὑψηλῷ τοῦ Σίμωνος. <13> παρὸ καὶ χειρὶ μὲν τὰς κάτωθεν προσβολὰς εὐμαρῶς εἴργε, τοὺς δ' ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ κατακουτίζοντας ἀνέστελλε τοῖς ὀράνοις. <14> ὀξυβελεῖς τε γὰρ αὐτῷ καὶ καταπέλται παρῆσαν οὐκ 30 ὀλίγοι καὶ λιθοβόλοι, δι' ὧν οὐ μόνον ἠμύνητο τοὺς

πολεμοῦντας, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς τῶν ἱερουροῦντων ἀνήρει. <15> καίπερ γὰρ πρὸς πᾶσαν ἀσέβειαν ἐκλελυτικότες, ὅμως τοὺς θύειν ἐθέλοντας εἰσηφίεσαν, μεθ' ὑποψιῶν μὲν καὶ φυλακῆς τοὺς ἐπιχωρίους διε-
 5 ρεννώμενοι, τοὺς δὲ ξένους ἀδεέστερον, οἳ καὶ περὶ τὰς εἰσόδους δυσωπήσαντες αὐτῶν τὴν ὠμότητα παρα-
 νάλωμα τῆς στάσεως ἐγίνοντο. <16> τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν ὀργάνων βέλη μέχρι τοῦ βωμοῦ καὶ τοῦ νεῶ διὰ τὴν βίαν ὑπερφερόμενα τοῖς θ' ἱερεῦσι καὶ τοῖς ἱε-
 10 ρουροῦσιν ἐνέπιπτε, <17> καὶ πολλοὶ σπένδαντες ἀπὸ γῆς περάτων περὶ τὸν διώνυμον καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις χῶρον ἄγιον πρὸ τῶν θυμάτων ἔπεσον αὐτοί, καὶ τὸν Ἑλλησι πᾶσι καὶ βαρβάροις σεβάσμιον βωμὸν κατέσπεισαν ἰδίῳ φόνῳ. <18> νεκροῖς δ' ἐπιχωρίοις ἀλ-
 15 λόφυλοι καὶ ἱερεῦσι βέβηλοι συνεφύροντο, καὶ παντοδαπῶν αἶμα πτωμάτων ἐν τοῖς θείοις περιβόλοις ἐλιμνάζετο. <19> τί τηλικοῦτον, ᾧ τλημουεστία πόλις, πέπονθας ὑπὸ Ῥωμαίων, οἳ σου τὰ ἐμφύλια μύση περικαθαροῦντες εἰσήλθον. θεοῦ μὲν γὰρ οὔτ' ἦς ἔτι
 20 χῶρος οὔτε μένειν ἐδύνασο, τάφος οἰκειῶν γενομένη σωμαμάτων, καὶ πολέμου τὸν ναὸν ἐμφυλίου ποιήσασα πολυάνδριον· δύναιο δ' ἂν γενέσθαι πάλιν ἀμείνων, εἴ γέ ποτε τὸν πορθήσαντα θεὸν ἐξιλάσει. <20> ἀλλὰ καθεκτέον γὰρ καὶ τὰ πάθη τῷ νόμῳ τῆς συγγραφῆς,
 25 ὡς οὐκ ὀλοφυρμῶν οἰκειῶν ὁ καιρός, ἀλλ' ἀφηγήσεως πραγμάτων. δίδειμι δὲ τὰ ἐξῆς ἔργα τῆς στάσεως.

<21> τριχῆ τῶν ἐπιβούλων τῆς πόλεως διηρομέ- 4
 νων, οἳ μὲν περὶ τὸν Ἐλεάζαρον τὰς ἱεράς ἀπαρχὰς διαφυλάττοντες κατὰ τοῦ Ἰωάννου τὴν μέθην ἔφερον,
 30 οἳ δὲ σὺν τούτῳ διαρπάζοντες τοὺς δημότας ἠγείροντο κατὰ τοῦ Σίμωνος· ἦν δὲ ἀκείνῳ τροφή κατὰ τῶν

ἀντιστασιωτῶν ἢ πόλις. <22> ὁπότε μὲν οὖν ἀμφο-
 τέρωθεν ἐπιχειροῦτο, τοὺς συνόντας ὁ Ἰωάννης ἀντ-
 ἔστρεφε, καὶ τοὺς μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἀνιόντας ἀπὸ
 τῶν στοῶν βάλλων, τοὺς δ' ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ κατακον-
 τίζοντας ἡμύνητο τοῖς ὄργανοις. <23> εἰ δ' ἐλευθερω- 5
 θείῃ ποτὲ τῶν καθύπερθεν ἐπικειμένων (διανέπανε δ'
 αὐτοὺς πολλάκις μέθη τε καὶ κάματος), ἀδεέστερον
 τοῖς περὶ τὸν Σίμωνα μετὰ πλειόνων ἐπέξεδει. <24>
 ἀεὶ δ' ἐφ' ὅσον τρέψαιτο τῆς πόλεως, ὑπεπίμπρη τὰς
 οἰκίας σίτου μεστὰς καὶ παντοδαπῶν ἐπιτηδείων· τὸ 10
 δ' αὐτὸ πάλιν ὑποχωροῦντος ἐπιῶν ὁ Σίμων ἔπρατ-
 τεν, ὥσπερ ἐπίτηδες Ῥωμαίοις διαφθείροντες ἅ παρ-
 εσκεύαστο πρὸς πολιορκίαν ἢ πόλις, καὶ τὰ νεῦρα τῆς
 αὐτῶν ὑποκόπτοντες δυνάμεως. <25> συνέβη γοῦν τὰ
 μὲν περὶ τὸ ἱερὸν πάντα συμφλεγῆναι καὶ μεταίχιμον 15
 ἐρημίας γενέσθαι καὶ παρατάξεως οἰκείας τὴν πόλιν,
 κατακαῆναι δὲ πλὴν ὀλίγου πάντα τὸν σῖτον, ὃς ἂν
 αὐτοῖς οὐκ ἐπ' ὀλίγα διήρκεσεν ἔτη πολιορκουμένοις.
 <26> λιμῶ γοῦν ἐάλωσαν, ὅπερ ἥκιστα δυνατὸν ἦν,
 εἰ μὴ τοῦτον ἑαυτοῖς προπαρεσκεύασαν. 20

5 <27> πανταχόθεν δὲ τῆς πόλεως πολεμουμένης ὑπὸ
 τῶν ἐπιβούλων καὶ συνηλύδων, μέσος ὁ δῆμος ὥσπερ
 μέγα σῶμα διεσπαράττετο. <28> γηραιοὶ δὲ καὶ γυ-
 ναῖκες ὑπ' ἀμηχανίας τῶν εἶσω κακῶν ἠῦχοντο Ῥω-
 μαίοις, καὶ τὸν ἔξωθεν πόλεμον ἐπ' ἐλευθερίᾳ τῶν 25
 οἰκείων κακῶν ἐκαραδόκουν. <29> κατάπληξις δὲ δεινὴ
 καὶ θείος ἦν τοῖς γνησίοις, καὶ οὔτε βουλῆς καιρὸς εἰς
 μεταβολὴν οὔτε συμβάσεως ἐλπίς οὔτε φυγῆς τοῖς ἐθέ-
 λουσιν· <30> ἐφρουρεῖτο γὰρ πάντα, καὶ τὰ λοιπὰ
 στασιάζοντες οἱ ἀρχιληστὰι τοὺς εἰρηνικὰ Ῥωμαίοις 30
 φρονοῦντας ἢ πρὸς αὐτομολίαν ὑπόπτους ὡς κοινούς

πολεμίους ἀνήρουν, καὶ μόνον ὤμονόουν τὸ φονεύειν
 τοὺς σωτηρίας ἀξίους. <31> καὶ τῶν μὲν μαχομένων
 ἀδιάλειπτος ἦν ἡ κραυγὴ μεθ' ἡμέραν τε καὶ νύκ-
 5 τωρ, <32> δεινότεροι δ' οἱ τῶν πενθούντων ὀδυρμοὶ
 αἰεὶ. καὶ θρήνων μὲν αἰτίας ἐπαλλήλους αἰ συμφοραὶ
 προσέφερον, τὰς δ' οἰμωγὰς ἐνέκλειεν ἡ κατάπληξις
 αὐτῶν. φιμούμενοι δὲ τὰ γε πάθη τῷ φόβῳ μεμυ-
 κόσι τοῖς στεναγμοῖς ἐβασανίζοντο, <33> καὶ οὔτε πρὸς
 10 τοὺς ζῶντας ἦν αἰδῶς ἔτι τοῖς προσήκουσιν οὔτε πρό-
 νοια τῶν ἀπολωλότων ταφῆς. αἴτιον δ' ἀμφοτέρων
 ἡ καθ' ἑαυτὸν ἀπόγνωσις ἐκάστον· παρεῖθῃσαν γὰρ
 εἰς πάντα τὰς προθυμίας οἱ μὴ στασιάζοντες ὡς ἀπο-
 λούμενοι πάντως ὄσον οὔπω. <34> πατοῦντες δὴ
 15 τοὺς νεκροὺς ἐπ' ἀλλήλοις σεσωρευμένους οἱ στασι-
 ασταὶ συνεπλέκοντο, καὶ τὴν ἀπόνοιαν ἀπὸ τῶν ἐν
 ποσὶ πτωμάτων σπῶντες ἦσαν ἀγριώτεροι· <35> προσ-
 εξευρίσκοντες δ' αἰεὶ τι καθ' αὐτῶν ὀλέθριον καὶ
 πᾶν τὸ δοχθὲν ἀφειδῶς δρωῦντες οὐδεμίαν οὔτ' αἰ-
 κίας ὁδὸν οὔτ' ὠμότητος παρέλιπον. <36> ἀμέλει
 20 Ἰωάννης τὴν ἱερὰν ὕλην εἰς πολεμιστηρίων κατα-
 σκευὴν ὀργάνων ἀπεχρήσατο. δόξαν γὰρ ποτε τῷ λαῷ
 καὶ τοῖς ἀρχιερεῦσιν ὑποστηρίζοντας τὸν ναὸν εἴκοσι
 πήχεις προσυψῶσαι, κατάγει μὲν ἀπὸ τοῦ Διβάνου
 25 ὁ βασιλεὺς Ἀργίππας, ξύλα θεᾶς ἄξια τὴν τ' εὐθύ-
 τητα καὶ τὸ μέγεθος, <37> μεσολαβήσαντος δὲ τοῦ
 πολέμου τοῦτορον, ὁ Ἰωάννης τεμῶν αὐτὰ πύργους
 κατεσκεύαζεν, ἐξαρχοῦν τὸ μῆκος εὐρῶν πρὸς τοὺς
 ἀπὸ τοῦ καθύπερθεν ἱεροῦ μαχομένους· <38> ἴστησί
 30 τε προσαγαγὼν κατόπιν τοῦ περιβόλου, τῆς πρὸς
 δύσιν ἐξέδρας ἄντικρυς, ἥπερ καὶ μόνη δυνατόν

ἦν, τῶν ἄλλων μερῶν βαθμοῖς πόρρωθεν διειλημμένων.

- 6 <39> καὶ ὁ μὲν τοῖς κατασκευασθεῖσιν ἐξ ἀσεβείας ὀργάνοις κρατήσειν ἤλπισε τῶν ἐχθρῶν, ὁ δὲ θεὸς ἄχρηστον αὐτῷ τὸν πόνον ἀπέδειξε, πρὶν ἐπιστῆσαι 5
τινα τῶν πύργων, Ῥωμαίους ἐπαγαγόν. <40> ὁ γὰρ δὴ Τίτος ἐπειδὴ τὰ μὲν συνήγαγε τῆς δυνάμεως πρὸς αὐτόν, τοῖς δ' ἐπὶ Ἱεροσολύμων συναντῶν ἐπέστειλεν, ἐξήλαυσε τῆς Καισαρείας. <41> ἦν δὲ τρία μὲν τὰ πρότερον αὐτοῦ τῷ πατρὶ συνδηώσαντα τὴν Ἰουδαίαν 10
τάγματα, καὶ τὸ πάλαι σὺν Κεστίῳ πταῖσαν δωδέκατον, ὅπερ καὶ ἄλλως ἐπίσημον δι' ἀνδρείαν ὑπάρχον, τότε κατὰ μνήμην ὧν ἔπαθεν εἰς ἄμυναν ἦει προθυμότερον. <42> τούτων μὲν οὖν τὸ πέμπτον δι' Ἀμμαοῦντος ἐκέλευσεν αὐτῷ συναντῶν, καὶ διὰ Ἱεριχοῦν- 15
τος τὸ δέκατον ἀναβαίνειν· αὐτὸς δ' ἀνέβη μετὰ τῶν λοιπῶν, πρὸς οἷς αἶ τε τῶν βασιλέων συμμαχίαι πᾶσαι πλείους, καὶ συχνοὶ τῶν ἀπὸ τῆς Συρίας ἐπίκουροι συνῆλθον. <43> ἀνεπληρώθη δὲ καὶ τῶν τεττάρων ταγματῶν ὅσον Ὀεσπασιανὸς ἐπιλέξας Μουκιανῷ συνέ- 20
πεμψεν εἰς Ἰταλίαν ἐκ τῶν ἐπελθόντων μετὰ Τίτου· <44> δισχίλιοι μὲν γὰρ αὐτῷ τῶν ἀπ' Ἀλεξανδρείας στρατευμάτων ἐπίλεκτοι, τρισχίλιοι δὲ συνείποντο τῶν ἀπ' Εὐφράτου φυλάκων. <45> φίλων δὲ δοκιμώτατος εὐνοϊάν τε καὶ σύνεσιν Τιβέριος Ἀλέξανδρος, πρότερον 25
μὲν αὐτὸς τὴν Αἴγυπτον διέπων, <46> τότε δὲ τῶν στρατευμάτων ἄρχων κριθεὶς ἄξιος ἐξ ὧν ἐδεξιώσατο πρῶτος ἐγειρομένην ἄρτι τὴν ἠγεμονίαν, καὶ μετὰ πίστεως λαμπρᾶς ἐξ ἀδήλου τῇ τύχῃ προσέθετο, σύμβου-
λός γε μὴν ταῖς τοῦ πολέμου χρεῖαις, ἡλικία τε πρού- 30
χων καὶ κατ' ἐμπειρίαν, εἶπετο.

<47> προιόντι δ' εἰς τὴν πολεμίαν Τίτῳ προῆγον 2
 μὲν οἱ βασιλικοὶ καὶ πᾶν τὸ συμμαχικόν, ἔφ' οἷς ὁδο-
 ποιοὶ καὶ μετροῦνται στρατοπέδων, ἔπειτα τὰ τῶν ἡγε-
 μόνων σκευοφόρα, καὶ μετὰ τοὺς τούτων ὀπλίτας ἀν-
 5 τὸς τοὺς τ' ἄλλους ἐπιλέκτους καὶ τοὺς λογχοφόρους
 ἔχων, κατόπιν δ' αὐτῷ τοῦ τάγματος τὸ ἵππικόν· <48>
 οὗτοι δὲ πρὸ τῶν μηχανημάτων, κἀπ' ἐκείνοις μετ'
 ἐπιλέκτων χιλίαρχοὶ καὶ σπειρῶν ἑπαρχοὶ· μετὰ δὲ τού-
 τος περὶ τὸν ἀετὸν αἱ σημαίαι, καὶ ἔμπροσθεν οἱ
 10 σαλπικταὶ τῶν σημαιῶν· ἐπὶ δὲ τούτοις ἡ φάλαγξ,
 τὸ στίφος εἰς ἕξ πλατύνασα· <49> τὸ δ' οἰκητικὸν
 ἐκάστου τάγματος ὀπίσω, καὶ πρὸ τούτων τὰ σκευο-
 φόρα· τελευταῖοι δὲ πάντων οἱ μίσθιοι, καὶ τούτων
 φύλακες οἱ οὐραγοί. <50> προάγων δὲ τὴν δύναμιν
 15 ἐν κόσμῳ Τίτος, καθὰ Ῥωμαίοις σύνηθες, ἐμβάλλει
 διὰ τῆς Σαμαρείτιδος εἰς Γοφνά, κατελημμένην τε
 πρότερον ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τότε φρουρουμένην.
 <51> ἐνθα μίαν ἑσπέραν ἀνλίσάμενος ὑπὸ τὴν ἕω πρό-
 εἰσι, καὶ διανύσας ἡμέρας σταθμὸν στρατοπεδεύεται
 20 κατὰ τὸν ὑπὸ Ἰουδαίων πατρίως Ἀκανθῶν ἀνλῶνα
 καλούμενον, πρὸς τινι κώμῃ Γαβαθσαούλῃ λεγομένη
 (σημαίνει δὲ τοῦτο λόφον Σαούλου), διέχων ἀπὸ τῶν
 Ἱεροσολύμων ὅσον ἀπὸ τριάκοντα σταδίων. <52> ἀνα-
 λαβὼν τ' ἐντεῦθεν ὅσον εἰς ἑξακοσίους τῶν ἐπιλέκτων
 25 ἵππέων ἤει τὴν τε πόλιν περισκεψόμενος, ὅπως ὀχυρό-
 τητος ἔχοι, καὶ τὰ φρονήματα τῶν Ἰουδαίων, εἰ πρὸς
 τὴν ὄψιν αὐτοῦ, πρὶν εἰς χεῖρας ἔλθειν, ὑποδείσαντες
 ἐνδοίεν· <53> πέπυστο γάρ, ὅπερ ἦν ἀληθές, τοῖς
 στασιώδεσι καὶ ληστρικοῖς τὸν δῆμον ὑπεπτηχότα πο-
 30 θεῖν μὲν εἰρήνην, ἀσθενέστερον δ' ὄντα τῆς ἐπανα-
 στάσεως ἠρεμεῖν.

2 <54> ἕως μὲν οὖν ὕρθιον ἰππάζετο τὴν λεωφόρον κατατείνουσιν πρὸς τὸ τεῖχος, οὐδείς προουφαίνεται τῶν πυλῶν· <55> ἐπεὶ δ' ἐκ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὸν Ψήφινον πύργον ἀποκλίνας πλάγιον ἤγε τὸ τῶν ἰπέων στίφος, προπηθήσαντες ἐξαίφνης ἄπειροι κατὰ τοὺς Γυ- 5 ναικίους καλουμένους πύργους διὰ τῆς ἀντικρὺ τῶν Ἑλένης μνημείων πύλης διεκπαίουσι τῆς ἵππου, <56> καὶ τοὺς μὲν ἔτι κατὰ τὴν ὁδὸν θέοντας ἀντιμέτωποι στάντες ἐκώλυσαν συνάψαι τοῖς ἐγκλίνασι, τὸν δὲ Τίτον ὑποτέμνονται σὺν ὀλίγοις. <57> τῷ δὲ πρόσω 10 μὲν ἦν χωρεῖν ἀδύνατον (ἐκτετάφρευτο γὰρ ἀπὸ τοῦ τείχους περὶ τὰς κηπείας ἅπαντα, τοίχοις τ' ἐπικαρσίοις καὶ πολλοῖς ἔρκεσι διειλημμένα), <58> τὴν δὲ πρὸς τοὺς σφετέρους ἀναδρομὴν πλήθει τῶν ἐν μέσῳ πολεμίων ἀμήχανον ἐώρα καὶ τραπέντας τοὺς ἀνὰ τὴν 15 λεωφόρον, ὧν οἱ πολλοὶ μὴδὲ γιγνώσκοντες τὸν τοῦ βασιλέως κίνδυνον, ἀλλ' οἰόμενοι συναναστραφῆναι κἀκεῖνον ἀνέφευγον. <59> ὁ δὲ κατιδὼν ὡς ἐν μόνῃ τῇ καθ' αὐτὸν ἀλκῇ κεῖται τὸ σῶζεσθαι, τὸν θ' ἵππου ἐπιστρέφει καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν ἐμβοήσας ἔπεσθαι μέ- 20 σοις ἐμπηδᾶ τοῖς πολεμίοις, διεκπαῖσαι πρὸς τοὺς σφετέρους βιαζόμενος. <60> ἔνθα δὴ μάλιστα παρέστη μοι νοεῖν ὅτι καὶ πολέμων ῥοπαὶ καὶ βασιλέων κίνδυνοι μέλονται τῷ θεῷ. <61> τοσοῦτων γὰρ ἐπὶ τὸν Τίτον ἀφιεμένων βελῶν μήτε κράνος ἔχοντα μήτε θώ- 25 ρακα (προῆλθε γὰρ, ὡς ἔφην, οὐ πολεμιστῆς ἀλλὰ κατάσκοπος) οὐδὲν ἤψατο τοῦ σώματος, κενὰ δ', ὥσπερ ἐπίτηδες ἀστοχούντων, παρερροίξειτο πάντα. <62> ὁ δὲ ξίφει τοὺς κατὰ πλευρὰν ἀεὶ διαστέλλων, καὶ πολλοὺς τῶν ἀντιπροσώπων ἀνατρέπων, ἤλαυνεν ὑπὲρ 30 τοὺς ἔρειπομένους τὸν ἵππον. <63> τῶν δὲ κραυγῆ

τ' ἦν πρὸς τὸ παράστημα τοῦ Καίσαρος καὶ παρακέ-
 λευσις ὁρμᾶν ἐπ' αὐτόν, φυγὴ δὲ καὶ διαχωρισμὸς
 ἄθροους καθ' οὓς ἐπελαύνων γένοιτο. <64> συνήπ-
 5 τοντο δ' οἱ τοῦ κινδύνου μετέχοντες κατὰ νῶτα καὶ
 κατὰ πλευρὰν νυττόμενοι· μία γὰρ ἐλπίς ἦν σωτηρίας
 ἐκάστῳ τὸ συνεξανοίγειν τῷ Τίτῳ καὶ μὴ φθάσαντα
 κνκλωθῆναι. <65> δύο γοῦν τῶν ἀπωτέρω τὸν μὲν
 σὺν τῷ ἵππῳ περισχόντες κατηκόντισαν, θάτερον δὲ
 καταπηδήσαντα διαφθείραντες τὸν ἵππον ἀπήγαγον.
 10 μετὰ δὲ τῶν λοιπῶν Τίτος ἐπὶ τὸ στρατόπεδον δια-
 σῶζεται.

<66> τοῖς μὲν οὖν Ἰουδαίοις πλεονεκτήσασι κατὰ
 τὴν πρώτην ἐπίθεσιν ἐπήγειρε τὰς διανοίας ἄσχετος
 ἐλπίς, καὶ πολὺ θράσος αὐτοῖς εἰς τὸ μέλλον ἢ πρόσ-
 15 καιρος ῥοπή προυξένει· <67> Καῖσαρ δ' ὡς αὐτῷ συν- 3
 έμιξε διὰ νυκτὸς τὸ ἀπὸ τῆς Ἀμμαοῦντος τάγμα, μεθ'
 ἡμέραν ἐκεῖθεν ἄρας ἐπὶ τὸν Σκοπὸν καλούμενον πρό-
 εισιν, ἔνθεν ἢ τε πόλις ἤδη κατεφαίνεται καὶ τὸ τοῦ
 ναοῦ μέγεθος ἐκλαμπρον, καθὰ τῷ βορείῳ κλίματι τῆς
 20 πόλεως χθαμαλὸς συνάπτων ὁ χῶρος ἐτύμος Σκοπὸς
 ὠνόμασται. <68> τῆς δὲ πόλεως σταδίους ἐπὶ διέ-
 χων ἐκέλευσε περιβαλέσθαι στρατόπεδον τοῖς δύο τάγ-
 μασιν ὁμοῦ, τὸ δὲ πέμπτον ὀπίσω τούτων τρισὶ στα-
 δίοις· κόπῳ γὰρ τῆς διὰ νυκτὸς πορείας τετραμένους
 25 ἐδόκει σκέπης ἀξίους εἶναι, ὡς ἂν ἀδεέστερον τειχί-
 σαιντο. <69> καταρχομένων δ' ἄρτι τῆς δομήσεως,
 καὶ τὸ δέκατον τάγμα διὰ Ἰεριχοῦντος ἤδη παρῆν,
 ἔνθα καθῆστό τις ὀπλιτικὴ μοῖρα φρουροῦσα τὴν ἐμ-
 βολὴν ὑπὸ Ὑεσπασιανοῦ προκατειλημμένην. <70> προσ-
 30 τέτακτο δ' αὐτοῖς ἕξ ἀπέχοντας τῶν Ἱεροσολύμων
 σταδίους στρατοπεδεύσασθαι κατὰ τὸ Ἐλαιῶν καλού-

μενον ὄρος, ὃ τῇ πόλει πρὸς ἀνατολήν ἀντίκειται, μέση φάραγγι βαθεῖα διειργόμενον, ἣ Κεδρῶν ὠνόμασται.

4 <71> τῶν δ' ἀνὰ τὸ ἄστυ συρρηγνυμένων ἀδιαλείπτως τότε πρῶτον ἀνέπανσε τὴν ἐπ' ἀλλήλοις ἔριν 5 ὃ ἔξωθεν πόλεμος ἐξαίφνης πολὺς ἐπελθὼν, <72> καὶ μετ' ἐκπλήξεως οἱ στασιασται τοὺς Ῥωμαίους ἀφορῶντες στρατοπεδευομένους τριχῆ κακῆς ὁμοιοῖας κατήρχοντο, καὶ λόγον ἀλλήλοις ἐδίδοσαν, <73> τί μέλλοιεν ἢ τί παθόντες ἀνέχοντο τρία ταῖς ἀναπνοαῖς 10 αὐτῶν ἐπιφραττόμενα τείχη· καὶ τοῦ πολέμου μετ' ἀδείας ἀντιπολιζοντος ἑαυτόν, οἱ δ' ὥσπερ θεαταὶ κελῶν καὶ συμφόρων ἔργων καθέζοντο τειχήρεις, τὸ χεῖρε καὶ τὰς πανοπλίας παρέντες; <74> 'καθ' αὐτῶν ἄρα γενναῖοι μόνον ἡμεῖς' ἐξεβόησαν, 'Ῥωμαῖοι δ' ἐκ 15 τῆς ἡμετέρας στάσεως κερδήσουσιν ἀναιμωτὶ τὴν πόλιν.' τούτοις ἀθροίζοντες ἀλλήλους παρεκρότου, <75> καὶ τὰς πανοπλίας ἀρπάσαντες αἰφνιδίως ἐπεκθέουσι τῷ δεκάτῳ τάγματι, καὶ διὰ τῆς φάραγγος ἄξαντες μετὰ κραυγῆς ἐξαισίου τειχιζομένοις προσπίπτουσι τοῖς 20 Ῥωμαίοις. <76> οἱ δὲ πρὸς τοῦτον διηρημένοι, καὶ διὰ τοῦτο τὰ πολλὰ τεθεικότες τῶν ὄπλων (οὔτε γὰρ θαρρήσειν τοὺς Ἰουδαίους πρὸς ἐκδρομὴν ὑπελάμβανον, καὶ προθυμουμένων περισπασθῆσεσθαι τὰς ὀρμὰς τῇ στάσει), <77> συνεταράχθησαν ἀδοκῆτως, καὶ τῶν 25 ἔργων ἀφέμενοι τινὲς μὲν ἀνεχώρουν εὐθέως, πολλοὶ δ' ἐπὶ τὰ ὄπλα θέοντες, πρὶν ἐπιστραφῆναι πρὸς τοὺς ἐχθρούς, ἐφθάνοντο παιόμενοι. <78> προσεγίγνοντο δὲ τοῖς Ἰουδαίοις ἀεὶ πλείους, ἐπὶ τῷ κρατεῖν τοὺς πρῶτους τεταρρηκότες, καὶ τῶν ὄντων πολλαπλασίους 30 ἐδόκουν σφίσι τε καὶ τοῖς πολεμίοις, δεξιᾷ τῇ τύχη

χρώμενοι. <79> μάλιστα δὲ τοὺς ἐν ἔθει συντάξεως
 ὄντας καὶ μετὰ κόσμον καὶ παραγγελυμάτων πολεμεῖν
 εἰδότας ἀταξία φθάσασα θορυβεῖ. διὸ καὶ τότε προ-
 ληφθέντες οἱ Ῥωμαῖοι ταῖς ἐμβολαῖς εἶκον. <80> καὶ
 5 ὁπότε μὲν ἐπιστραφεῖεν οἱ καταλαμβανόμενοι, τοῦ τε
 δρόμου τοὺς Ἰουδαίους ἐπεῖχον καὶ διὰ τὴν ὁρμὴν
 ἦττον φυλαττομένους ἐτίρωσκον, ἀεὶ δὲ πληθυνούσης
 τῆς ἐκδρομῆς μᾶλλον ταραττόμενοι τελευταῖον ἀπὸ τοῦ
 στρατοπέδου τρέπονται. <81> καὶ δοκεῖ τότ' ἂν κινδυ-
 10 νεῦσαι τὸ τάγμα πᾶν, εἰ μὴ Τίτος ἀγγελθεὶν αὐτῷ διὰ
 τάχους ἐπεβοήθησε. καὶ πόλλ' ὄνειδίσας εἰς ἀνανδρίαν
 ἐπιστρέφει μὲν τοὺς φεύγοντας, <82> αὐτὸς δὲ πλα-
 γίοις τοῖς Ἰουδαίοις προσπεσὼν μεθ' ὧν ἤκεν ἐπιλέκ-
 των συχνοὺς μὲν ἀναιρεῖ, τιρώσκει δὲ πλείους, τρέ-
 15 πεται δὲ πάντας καὶ συνωθεῖ κατὰ τῆς φάραγγος.
 <83> οἱ δ' ἐν τῷ κατάντει πολλὰ κακωθέντες, ὡς διεξ-
 ἐπαίσαν, ἄντικρος ἐπιστρέφονται, καὶ μέσῃν ἔχοντες
 τὴν χαράδραν τοῖς Ῥωμαίοις διεμάχοντο.

<84> μέχρι μὲν δὴ μέσης ἡμέρας οὕτως ἐπολέμουν. 5
 20 ὀλίγον δ' ἀπὸ μεσημβρίας ἐκκλίνοντος ἤδη, Τίτος τοὺς
 μεθ' ἑαυτοῦ προσβοηθήσαντας καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν σπει-
 ρῶν τοῖς ἐκτρέχουσιν ἀντιπαρατάξας τὸ λοιπὸν τάγμα
 πρὸς τὸν τειχισμόν ἀνέπεμπεν εἰς τὴν ἀκρόρειαν.
 <85> Ἰουδαίοις δὲ τοῦτ' ἐδόκει φυγὴ, καὶ τοῦ σκοποῦ
 25 κατασείδαντος θοῖμάτιον, ὃς αὐτοῖς ἐπὶ τοῦ τείχους
 καθῆστο, προπηδῶσι πλήθος ἀκραιφνέστατον μετὰ το-
 σαύτης ὁρμῆς ὡς τὸν δρόμον αὐτῶν τοῖς ἀγριωτάτοις
 εἰκάζειν θηρίοις. <86> ἀμέλει τῶν ἀντιπαραταχθέν-
 των οὐδεὶς ἔμεινε τὴν ἐμβολήν, ἀλλ' ὥσπερ ἐξ ὀργά-
 30 νου παιόμενοι διέσρηξαν τὴν τάξιν καὶ πρὸς τὸ ὕρος
 τραπέντες ἀνέφευγον. <87> λείπεται δ' ἐν μέσῳ τῷ

προσάντει Τίτος μετ' ὀλίγων, καὶ πολλὰ παραινού-
 των τῶν φίλων, ὅσοι δι' αἰδῶ τὴν πρὸς τὸν ἡγεμόνα
 τοῦ κινδύνου καταφρονήσαντες ἔστησαν, <88> εἷξαι
 θανατῶσιν Ἰουδαίους, καὶ μὴ προκινδυνεύειν τούτων
 οὓς ἐχορῆν πρὸ αὐτοῦ μένειν, λαμβάνειν δ' ἔννοιαν 5
 τῆς καθ' αὐτὸν τύχης, καὶ μὴ στρατιώτου τάξιν ἀπο-
 πληροῦν ὄντα καὶ τοῦ πολέμου καὶ τῆς οἰκουμένης
 δεσπότην, μηδ' ὀξεῖαν οὕτως ὑφίστασθαι ῥοπήν ἐν ᾧ
 σαλεύει τὰ πάντα, <89> τούτων οὐδ' ἀκούειν ἔδοξε,
 τοῖς δὲ καθ' αὐτὸν ἀνατρέχουσιν ἀνθίσταται, καὶ κατὰ 10
 στόμα παίων βιαζομένους ἀνήρει, κατὰ τε τοῦ πρα-
 νοῦς ἀθρόοις ἐμπίπτων ἀνεώθει τὸ πλῆθος. <90> οἱ
 δὲ πρὸς τε τὸ παράστημα καὶ τὴν ὁρμὴν καταπλα-
 γέντες, οὐδ' οὕτω μὲν ἀνέφευγον εἰς τὴν πόλιν, καθ'
 ἑκάτερον δ' ἐκκλίνοντες ἀπ' αὐτοῦ τοῖς ἀνωτέρω φεύ- 15
 γουσι προσέκειντο. καὶ τούτοις δὲ κατὰ πλευρὰν προῦ-
 βάλλων τὰς ὁρμὰς ὑπετέμεντο. <91> κὰν τούτῳ καὶ
 τοῖς ἄνω τειχίζουσι τὸ στρατόπεδον, ὡς ἐθεάσαντο
 τοὺς κάτω φεύγοντας πάλιν, <92> ἐμπίπτει ταραχὴ
 καὶ δέος, καὶ διασκίδνυται πᾶν τὸ τάγμα, δοκούντων 20
 ἀνυπόστατον μὲν εἶναι τὴν τῶν Ἰουδαίων ἐκδρομὴν,
 τετράφθαι δ' αὐτὸν Τίτον· οὐ γὰρ ἂν ποτε τοὺς ἄλ-
 λους φυγεῖν ἐκείνου μένοντος. <93> καὶ καθάπερ πα-
 νικῶ δαίματι κνκλωθέντες ἄλλος ἀλλαχῆ διεφέροντο,
 μέχοι τινὲς κατιδόντες ἐν μέσῳ τοῦ πολέμου τὸν ἡγε- 25
 μόνα στρεφόμενον, καὶ μέγα δείσαντες ἀμφ' αὐτῶ,
 διαβοῶσι τὸν κίνδυνον ὅλῳ τῷ τάγματι. <94> τοὺς
 δ' αἰδῶς ἐπέστρεψε, καὶ πλέον τι φυγῆς κακίζοντες
 ἀλλήλους ἐπὶ τῷ καταλιπεῖν Καίσαρα, πάσῃ βίᾳ κατὰ
 τῶν Ἰουδαίων ἐχρῶντο, καὶ κλίναντες ἅπαξ ἀπὸ τοῦ 30
 κατάντους συνεώθουν αὐτοὺς εἰς τὸ κοῖλον. <95> οἱ

δ' ἐπὶ πόδα χωροῦντες ἐμάχοντο, καὶ πλεονεκτοῦντες οἱ Ῥωμαῖοι τῷ καθύπερθεν εἶναι συνελάνουσι πάντας εἰς τὴν φάραγγα. <96> προσέκειτο δὲ τοῖς καθ' αὐτὸν ὁ Τίτος, καὶ τὸ μὲν τάγμα πάλιν ἐπὶ τὴν τειχοποιίαν ἐπεμψεν, αὐτὸς δὲ σὺν οἷς πρότερον ἀντιστάς εἶργε τοὺς πολεμίους. <97> ὥστ', εἰ χρὴ μήτε θεραπεῖα τι προσθέντα μήθ' ὑφελόντα φθόνῳ τάληθές εἰπεῖν, αὐτὸς Καῖσαρ δις μὲν ἐρρύσατο κινδυνεῦον ὄλον τὸ τάγμα, καὶ τοῦ περιβαλέσθαι δὲ τὸ στρατόπεδον αὐτοῖς ἄδειαν παρέσχε.

<98> λωφήσαντος δὲ πρὸς βραχὺ τοῦ θύραθεν πο- 3
λέμου πάλιν ἔνδον ἢ στάσις ἐπηγείρετο, <99> καὶ τῆς τῶν ἀξύμων ἐνστάσης ἡμέρας τετταρεσκαυδεκάτῃ Ξανθικοῦ μηνός, ἐν ἧ̄ δοκοῦσιν Ἰουδαῖοι τὸν πρῶτον
15 ἀπαλλαγῆναι καιρὸν Αἰγυπτίων, οἱ μὲν περὶ τὸν Ἐλεάζαρον παρανοίγοντες τὰς πύλας ἐδέχοντο ἐκ τοῦ δήμου τοὺς προσκυνεῖν ἐθέλοντας εἶσω, <100> Ἰωάννης δὲ προκάλυμμα τῆς ἐπιβουλῆς ποιησάμενος τὴν ἐορτήν, τῶν σὺν αὐτῷ κρυπτοῖς ὄπλοις ἐνσκευάσας τοὺς ἀση-
20 μοτέρους, ὧν οἱ πλείους ἦσαν ἄναγνοι, διὰ σπουδῆς παρεισπέμπει προκαταληψομένους τὸ ἱερόν. οἱ δ' ὡς ἔνδον ἐγένοντο, τὰς ἐσθῆτας ἀπορρίψαντες ἐφάνησαν ἐξαπίνης ὀπλίται. <101> ταραχὴ δὲ μεγίστη περὶ τὸν ναὸν αὐτίκα καὶ θόρυβος ἦν, τοῦ μὲν ἔξω τῆς στά-
25 σεως λαοῦ κατὰ πάντων ἄκριτον οἰομένων εἶναι τὴν ἐπίθεσιν, τῶν δὲ ζηλωτῶν ἐπὶ σφίσι μόνοις. <102> ἀλλ' οἱ μὲν ἀφέμενοι τὸ φρουρεῖν ἔτι τὰς πύλας, καὶ τῶν ἐπάλλεων καταπηδήσαντες πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, εἰς τοὺς ὑπονόμους τοῦ ἱεροῦ κατέφυγον· οἱ δ' ἀπὸ
30 τοῦ δήμου πρὸς τῷ βωμῷ καταπήσαντες καὶ περὶ τὸν ναὸν συνειλούμενοι κατεπατοῦντο, ξύλοις τ' ἀνέδην

παιόμενοι καὶ σιδήρω. <103> πολλοὺς δὲ τῶν ἡσυ-
 χίων κατ' ἔχθραν καὶ μῖσος ἴδιον ὡς ἀντιστασιώτας
 ἀνήρουν οἱ διάφοροι· καὶ πᾶς ὁ προσκρούσας τινὲ τῶν
 ἐπιβούλων πάλαι, τηρικαῦτ' ἐπιγνωσθεῖς ὡς ζηλωτῆς
 πρὸς αἰκίαν ἀνήγετο. <104> πολλὰ δὲ δεινὰ τοὺς 5
 ἀναιτίους διαθέντες ἐκεχειρίαν τοῖς αἰτίοις ἔδοσαν,
 καὶ προελθόντας ἐκ τῶν ὑπονόμων διέεσαν· αὐτοὶ δὲ
 καὶ τὸ ἐνδοτέρω ἱερὸν κατασχόντες καὶ τὰς ἐν αὐτῷ
 παρασκευὰς πάσας, κατεθάρρουν ἤδη τοῦ Σίμωνος.

<105> ἡ μὲν οὖν στάσις οὕτω τριμερῆς οὕσα πρό- 10
 2 τερον εἰς δύο μοῖρας περιίσταται· <106> ὁ δὲ Τίτος
 ἔγγιον ἀπὸ τοῦ Σκοποῦ τῇ πόλει παραστρατοπεδεύ-
 σασθαι προαιρούμενος, πρὸς μὲν τοὺς ἐκτρέχοντας
 ἔστησεν ἐπιλέξας ἰππέων τε καὶ πεζῶν ὅσους ἀρκέσειν
 ὑπελάμβανε, τῇ δ' ὅλη δυνάμει προσέταξεν ἔξομαλί- 15
 ζειν τὸ μέχρι τοῦ τείχους διάστημα. <107> καταβλη-
 θέντος δὲ παντὸς ἔρκους καὶ περιφράγματος, ὅσα κή-
 πων προανεστήσαντο καὶ δένδρων οἱ οἰκήτορες, ὕλης
 θ' ἡμέρου τῆς μεταξὺ πάσης ἐκκοπίσης, ἀνεπλήσθη
 μὲν τὰ κοῖλα καὶ χαραδρώδη τοῦ τόπου, <108> τὰς 20
 δὲ πετρώδεις ἔξοχὰς σιδήρω κατεργαζόμενοι χθαμαλὸν
 ἐποιοῦν πάντα τὸν χῶρον ἀπὸ τοῦ Σκοποῦ μέχρι τῶν
 Ἑρωδου μνημείων, ἃ προσεῖχε τῇ τῶν Ὀφειων καλου-
 μένῃ κολουμβήθρῳ.

3 <109> κατὰ ταύτας τὰς ἡμέρας οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ 25
 τῶν Ῥωμαίων ἐνέδραν συσκευάζονται τοιάνθε. <110>
 τῶν στασιαστῶν οἱ μὲν τολμηρότεροι προελθόντες ἔξω
 τῶν Γυναικείων καλουμένων πύργων, ὡς ἐκβεβλημένοι
 δῆθεν ὑπὸ τῶν εἰρηνικῶ φρονούντων καὶ δεδοικότες
 τὴν τῶν Ῥωμαίων ἔφοδον, ἀνειλοῦντο καὶ παρ' ἀλλή- 30
 λους ὑπέπτησον· <111> οἱ δὲ διαστάντες ἐπὶ τοῦ

τείχους, δῆμος εἶναι δοκῶν, εἰρήνην ἐβόων καὶ δεξιὰν ἤτοῦντο καὶ τοὺς Ῥωμαίους ἐκάλουν, ἀνοίξειν ὑπισχυόμενοι τὰς πύλας. ἅμα δὲ ταῦτα κεκραγότες, καὶ τοὺς σφετέρους ἔβαλλον λίθοις ὡς ἀπελαύνοντες τῶν

5 πυλῶν. <112> κἀκεῖνοι βιάζεσθαι τὰς εἰσόδους ὑπεκρίνοντο καὶ τοὺς ἔνδον ἱκετεύειν, συνεχῶς τε πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ὀρηθήσαντες ἐπιστρεφόμενοι ταραττομένοις προσεφώνεσαν. <113> παρὰ μὲν οὖν τοῖς στρατιώταις τὸ πανοῦργον αὐτῶν οὐκ ἐλείπετο πίστεως,

10 ἀλλ' ὡς τοὺς μὲν ἐν χερσὶν ἔχοντες ἐτοιμοὺς πρὸς τιμωρίαν, τοὺς δ' ἀνοίξειν τὴν πόλιν ἐλπίζοντες, ἐχώρουν ἐπὶ τὴν προᾶξιν. <114> Τίτῳ δὲ δι' ὑποψίας ἦν τὸ τῆς ἐπικλήσεως παράλογον· καὶ γὰρ πρὸ μιᾶς ἡμέρας προκαλούμενος αὐτοὺς ἐπὶ συμβάσεις διὰ τοῦ

15 Ἰωσήπου μέτριον οὐδὲν εὔρισκε, καὶ τότε τοὺς στρατιώτας κατὰ χώραν μένειν ἐκέλευσεν. <115> φθάνουσι δὲ τινες τῶν ἐπὶ τοῖς ἔργοις προτεταγμένων ἀρπάσαντες τὰ ὄπλα πρὸς τὰς πύλας ἐκδραμεῖν. <116> τούτοις οἱ μὲν ἐκβεβλήσθαι δοκοῦντες τὸ πρῶτον ὑπεχώρουν· ἐπεὶ δὲ μεταξὺ τῶν τῆς πύλης ἐγίγνοντο

20 πύργων, ἐκθέοντες ἐκκυκλοῦντο σφᾶς καὶ προσέκειντο κατόπιν· <117> οἱ δ' ἀπὸ τοῦ τείχους πλήθος χερμάδων καὶ βελῶν παντοίων ἄθρουν κατέχεαν, ὥστε συχνοὺς μὲν ἀνελεῖν, τρωᾶσαι δὲ πλείστους. <118> ἦν

25 γὰρ οὐ ῥάδιον τοῦ τείχους διαφυγεῖν τῶν κατόπιν βιαζομένων, καὶ ἄλλως αἰδῶς τῆς διαμαρτίας καὶ τῶν ἠγεμόνων δέος παρεκελεύετο τῷ πταισμάτι προσλιπαρεῖν. <119> διὸ δὴ μέχρι πλείστου διαδορατιζόμενοι, καὶ πολλὰς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων λαμβάνοντες πληγὰς,

30 ἀμέλει δ' οὐκ ἐλάττους ἀντιδιδόντες, τέλος ἀνωθοῦσι τοὺς κυκλωσαμένους. ὑποχωροῦσι δ' αὐτοῖς

οἱ Ἰουδαῖοι μέχρι τῶν Ἑλένης μνημείων εἶποντο βάλλοντες.

- 4 <120> ἔπειθ' οἱ μὲν ἀπειροκάλως ἐξυβρίζοντες εἰς τὴν τύχην ἔσκωπτόν τε τοὺς Ῥωμαίους δελεασθέντας ἀπάτη, καὶ τοὺς θυρεοὺς ἀνασειόντες ἐσκίρτων, καὶ 5 μετὰ χαρᾶς ἀνεβόων. <121> τοὺς δὲ στρατιώτας ἀπειλή τε τῶν ταξιάρχων καὶ χαλεπαίνων Καῖσαρ τούτοις ἐξεδέχετο, φάσκων ὡς Ἰουδαῖοι μὲν, οἷς ἀπόνοια μόνη στρατηγεῖ, πάντα μετὰ προνοίας πράττουσι καὶ σκέψεως, ἐπιβουλὰς τε συντάττοντες καὶ λόχους, ἔπεται 10 δ' αὐτῶν ταῖς ἐνέδραις καὶ τύχη διὰ τὸ πειθῆνιον καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους εὐνοϊάν τε καὶ πίστιν. <122> Ῥωμαῖοι δ', οἷς δι' εὐταξίαν καὶ τὸ πρὸς τοὺς ἡγεμόνας εὐπειθεῖς ἀεὶ δουλεύει καὶ τύχη, νῦν ὑπὸ τῶν ἐναντίων πταίουσι καὶ διὰ χειρῶν ἀκρασίαν ἀλίσκονται, τὸ πάντων 15 αἰσχιστον, ἀστρατήγητοι μαχόμενοι παρόντος Καίσαρος. <123> ἥ μεγάλη μὲν στενάξειν ἔφη τοὺς τῆς στρατείας νόμους, μεγάλη δ' αὐτοῦ τὸν πατέρα τήνδε τὴν πληγὴν πνθόμενον, <124> εἰ γ' ὁ μὲν ἐν πολέμοις γηράσας οὐδέποτε ἔπαισεν οὕτως, οἱ νόμοι δ' 20 ἀεὶ καὶ τοὺς βραχὺ τι τῆς τάξεως παρακινήσαντας θανάτῳ κολάζουσι, νῦν δ' ὅλην στρατιὰν ἐοράκασι λιποτάκτην. <125> γνώσεσθαί γε μὴν αὐτίκα τοὺς ἀπανθαδισαμένους ὅτι καὶ τὸ νικᾶν παρὰ Ῥωμαίοις δίχα παραγγέλματος ἀδοξεῖται. <126> τοιαῦτα δια- 25 τεινόμενος πρὸς τοὺς ἡγεμόνας δῆλος ἦν κατὰ πάντων χρησεσθαι τῷ νόμῳ. καὶ οἱ μὲν παρείθησαν τὰς ψυχὰς ὡς ὅσον οὐπω τεθνηξόμενοι δικαίως· <127> περιχυθέντα δὲ τὰ τάγματα τῷ Τίτῳ περὶ τῶν συστρατιωτῶν ἰκέτευσεν, καὶ τὴν ὀλίγων προπέτειαν χα- 30 ρίσασθαι τῇ πάντων εὐπειθείᾳ κατηντιβόλουν· ἀναλή-

ψεσθαι γὰρ αὐτοὺς τὸ παρὸν πταιῖσμα ταῖς εἰς τὸ μέλλον ἀρεταῖς.

<128> πείθεται Καῖσαρ ἅμα ταῖς θ' ἰκεσίαις καὶ 5
 τῷ συμφέροντι· τὴν μὲν γὰρ καθ' ἑνὸς τιμωρίαν ᾤετο
 5 χορῆσαι μέχρι ἔργου προκόπτειν, τὴν δ' ἐπὶ πλήθους
 μέχρι λόγου. <129> τοῖς μὲν οὖν στρατιώταις διηλ-
 λάττετο, πολλὰ νουθητήσας αὐθις εἶναι φρονιμωτέρους·
 αὐτὸς δ' ὅπως ἀμυνεῖται τὴν Ἰουδαίων ἐπιβουλήν
 ἐσκόπει. <130> τέτταρσι δ' ἡμέραις ἐξισωθέντος τοῦ
 10 μέχρι τῶν τειχῶν διαστήματος, βουλόμενος μετ' ἀσφα-
 λείας τὰς τ' ἀποσκευὰς καὶ τὸ λοιπὸν πλήθος παραγα-
 γεῖν, τὸ καρτερώτατον τῆς δυνάμεως ἀντιπαρεξέτεινε
 τῷ τείχει κατὰ τὸ βόρειον κλίμα καὶ πρὸς ἐσπέραν,
 ἐφ' ἑπτὰ βαθύνας τὴν φάλαγγα· <131> τῶν τε πεζῶν
 15 προτεταγμένων, καὶ κατόπιν τῶν ἰπέων, τριστοιχῶν
 ἑκατέρων, ἔβδομοι κατὰ μέσον εἰσθήκεσαν οἱ τοξόται.
 <132> τοσοῦτῳ δὲ στίφει πεφραγμένων Ἰουδαίοις τῶν
 ἐκδρομῶν, τὰ θ' ὑποξύγια τῶν τριῶν ταγματῶν καὶ
 ἡ πληθὺς ἀδεῶς παρώδευσεν. <133> αὐτὸς μὲν οὖν
 20 Τίτος ἀπέχων ὅσον εἰς σταδίους δύο τοῦ τείχους, κατὰ
 τὸ γωνιαῖον αὐτοῦ μέρος ἀντικρὺ τοῦ Ψηφίνου κα-
 λουμένου πύργου στρατοπεδεύεται, πρὸς ὃν ὁ κύκλος
 τοῦ τείχους, πρὸς ἄρκτον καθήκων, ἀνακάμπει πρὸς
 δύσιν· <134> ἡ δ' ἑτέρα μοῖρα τῆς στρατιᾶς κατὰ
 25 τὸν Ἰπικὸν προσαγορευθέντα πύργον τειχίζεται, δι-
 εστιῶσα τῆς πόλεως ὁμοίως δύο σταδίους. <135> τὸ
 μέντοι δέκατον τάγμα κατὰ χώραν ἐπὶ τοῦ Ἐλαιῶν
 ὄρους ἔμενε.

<136> τρισὶ δ' ὠχυρωμένη τείχεσιν ἡ πόλις καθ' 4
 30 ἃ μὴ ταῖς ἀβάτοις φάραγξι κεκύκλωτο (ταύτῃ γὰρ εἶς
 ἦν περιβόλος), αὐτὴ μὲν ὑπὲρ δύο λόφων ἀντιπρόσω-

πος ἔκτιστο, μέση φάραγγι διηρημένων, εἰς ἣν ἐπάλληλοι κατέληγον αἱ οἰκίαι, <137> τῶν δὲ λόφων ὁ μὲν τὴν ἄνω πόλιν ἔχων ὑψηλότερός τε πολλῶ καὶ τὸ μῆκος ἰθύτερος ἦν· διὰ γοῦν τὴν ὀχυρότητα φρούριον μὲν ὑπὸ Δαυίδου τοῦ βασιλέως ἐκαλεῖτο (πατὴρ Σολομῶνος ἦν οὗτος, τοῦ πρώτου τὸν νεῶν κτίσαντος), ἡ ἄνω δ' ἀγορὰ πρὸς ἡμῶν· ἄτερος δ' ὁ καλούμενος Ἴσρα καὶ τὴν κάτω πόλιν ὑφεστῶς ἀμφίκυρτος. <138> τούτου δ' ἀντικρὺ τρίτος ἦν λόφος, ταπεινότερός τε φύσει τῆς Ἴσρας, καὶ πλατεῖα φάραγγι διειρηγόμενος ἄλλη πρότερον· <139> αὐθίς γε μὴν, καθ' οὓς οἱ Ἀσαμωναῖοι χρόνους ἐβασίλευον, τὴν τε φάραγγα ἔχουσαν, συνάψαι βουλόμενοι τῷ ἱερῷ τὴν πόλιν, καὶ τῆς Ἴσρας κατεργασάμενοι τὸ ὕψος ἐποίησαν χθαμαλωτέρον, ὥς ὑπερφαίνοντο καὶ ταύτῃ τὸ ἱερόν. <140> ἡ δὲ τῶν τυροποιῶν προσαγορευομένη φάραγξ, ἣν ἔφαμεν τὸν τε τῆς ἄνω πόλεως καὶ τὸν κάτω λόφον διαστέλλειν, καθήκει μέχρι Σιλῶμ· οὕτω γὰρ τὴν πηγὴν γλυκεῖαν τε καὶ πολλὴν οὔσαν ἐκαλοῦμεν. <141> ἔξωθεν δ' οἱ τῆς πόλεως δύο λόφοι βαθύταις φάραγξι περιείχοντο, καὶ διὰ τοὺς ἐκατέρωθεν κρημνοὺς προσιτὸν οὐδαμόθεν ἦν.

2 <142> τῶν δὲ τριῶν τειχῶν τὸ μὲν ἀρχαῖον διὰ τε τὰς φάραγγας καὶ τὸν ὑπὲρ τούτων λόφον, ἐφ' οὗ κατεσκευάσθη, δυσάλωτον ἦν· <143> πρὸς δὲ τῷ πλεονεκτήματι τοῦ τόπου καὶ καρτερῶς ἐδεδόμητο, Δαυίδου τε καὶ Σολομῶνος, ἔτι δὲ τῶν μεταξὺ τούτων βασιλέων φιλοτιμηθέντων περὶ τοῦρου. <144> ἀρχόμενον δὲ κατὰ βορρᾶν ἀπὸ τοῦ Ἰππικοῦ καλουμένου πύργου, καὶ διατεῖνον ἐπὶ τὸν Ἐυστὸν λεγόμενον, ἔπειτα τῇ βουλῇ συνάπτου, ἐπὶ τὴν ἐσπέριον τοῦ ἱεροῦ

στοὰν ἀπηρτίζετο· <145> κατὰ θάτερα δὲ πρὸς δύοσιν ἀπὸ ταύτου μὲν ἀρχόμενον πύργου, διὰ δὲ τοῦ Βηθσῶ καλουμένου χωρίου κατατεῖνον ἐπὶ τὴν Ἑσσηνῶν πύλην, ἄπειτα πρὸς νότον ὑπὲρ τὴν Σιλωὰμ ἐπιστρέφον πηγὴν, ἔνθεν τε πάλιν ἐκκλίνον πρὸς ἀνατολὴν ἐπὶ τὴν Σολομῶνος κολυμβήθραν, καὶ διῆκον μέχρι χώρου τινὸς ὃν καλοῦσιν Ὀφλάν, τῇ πρὸς ἀνατολὴν στοᾶ τοῦ ἱεροῦ συνῆπτε. <146> τὸ δὲ δεύτερον τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ πύλης εἶχεν ἢν Γεννάθ ἐκάλουν, τοῦ πρώτου τείχους οὖσαν, κυκλούμενον δὲ τὸ προσάρκτιον κλίμα μόνον ἀνῆει μέχρι τῆς Ἀντωνίας. <147> τῷ τρίτῳ δ' ἦν ἀρχὴ ὁ Ἰππικὸς πύργος, ὅθεν μέχρι τοῦ βορείου κλίματος κατατεῖνον ἐπὶ τὸν Ψήφινον πύργου, ἔπειτα καθῆκον ἀντικρὺ τῶν Ἑλένης μνημείων (Ἀδιαβηνὴ βασιλὶς ἦν αὕτη, Ἰζάτου βασιλέως μήτηρ), καὶ διὰ σπηλαίων βασιλικῶν μηχανόμενον ἐκάμπτετο μὲν γωνιαίῳ πύργῳ κατὰ τὸ Γναφέως προσαγορευόμενον μνηῆμα, τῷ δ' ἀρχαίῳ περιβόλῳ συνάπτον εἰς τὴν Κεδρῶνα καλουμένην φάραγγα κατέληγεν. <148> τοῦτο τῇ προσκτισθείσῃ πόλει περιέδθηκεν Ἀγρίππας, ἥπερ ἦν πᾶσα γυμνή. πλήθει γὰρ ὑπερχεομένη κατὰ μικρὸν ἐξεῖρπε τῶν περιβόλων, <149> καὶ τοῦ ἱεροῦ τὰ προσάρκτια πρὸς τῷ λόφῳ συμπολίζοντες ἐπ' οὐκ ὀλίγον προῆλθον ὡς καὶ τέταρτον περιοικηθῆναι λόφον, ὃς καλεῖται Βεξεθά, κείμενος μὲν ἀντικρὺ τῆς Ἀντωνίας, ἀποτεμνόμενος δ' ὀρύγματι βαθεῖ· <150> διατηροῦνται γὰρ ἐπίτηδες, ὡς μὴ τῷ λόφῳ συνάπτοντες οἱ θεμέλιοι τῆς Ἀντωνίας εὐπρόσιτοί τ' εἶεν καὶ ἦττον ὑψηλοί. <151> διὸ δὴ καὶ πλεῖστον ὕψος τοῖς πύργοις προσεδίδου τὸ βάθος τῆς τάφρου. ἐπιχωρίως δ' ἐκλήθη Βεξεθά τὸ νεόκτιστον μέρος, ὃ

μεθερμηνευόμενον Ελλάδαδι γλώσση Καινή λέγοιτ' ἄν πόλις. <152> δεομένων οὖν τῶν ταύτη σκέπης, ὁ πατήρ τοῦ νῦν βασιλέως καὶ ὁμώνυμος Ἀγρίππας ἄρχεται μὲν οὗ προεῖπομεν τείχους, δείσας δὲ Κλαύδιον Καίσαρα, μὴ τὸ μέγεθος τῆς κατασκευῆς ἐπὶ νεωτερισμῶ 5 πραγμαμάτων ὑπονοήσῃ καὶ στάσεως, παύεται θεμελίους μόνον βαλόμενος. <153> καὶ γὰρ οὐδ' ἄν ἦν ἄλωσιμος ἢ πόλις, εἰ προύκοπτε τὸ τεῖχος ὡς ἤρξατο. λίθοις μὲν γὰρ εἰκοσιπήχεσι τὸ μῆκος καὶ τὸ εὖρος δεκαπήχεσι σνηρημόζετο, μήθ' ὑπορυγῆναι σιδήρῳ 10 ῥαδίως μήθ' ὑπ' ὀργάνοις διασεισθῆναι δυναμένοις. <154> δέκα δὲ πήχεις αὐτὸ τὸ τεῖχος ἐπλατύνετο, καὶ τὸ ὕψος πλεόν μὲν ἄν ὡς εἰκὸς ἔσχε μὴ διακωλυθείσης τῆς τοῦ καταρξαμένου φιλοτιμίας. <155> αὐτίθις δέ, καίτοι μετὰ σπουδῆς ἐγειρόμενον ὑπὸ Ἰουδαίων, 15 εἰς εἰκοσι πήχεις ἀνέστη, καὶ διπήχεις μὲν τὰς ἐπάλλξεις τριπήχεις δὲ τοὺς προμαχῶνας εἶχεν, ὡς τὸ πᾶν ὕψος εἰς εἰκοσι πέντε πήχεις ἀνατετάσθαι.

3 <156> τοῦ δὲ τείχους ὑπερεῖχον οἱ πύργοι πήχεις εἰκοσι μὲν εἰς εὖρος εἰκοσι δ' εἰς ὕψος, τετραγώνοι 20 τε καὶ πλήρεις ὥσπερ αὐτὸ τὸ τεῖχος ὄντες· ἢ γε μὴν ἄρμονία καὶ τὸ κάλλος τῶν λίθων οὐδὲν ἀπέδει ναοῦ. <157> μετὰ δὲ τὸ ναστὸν ὕψος τῶν πύργων, ὅπερ ἦν εἰκοσὶπήχῃ, πολυτελεῖς ἦσαν οἴκοι, καὶ καθύπερθεν ὑπερῶα, δεξαμεναὶ τε πρὸς τὰς τῶν ὑετῶν ὑποδοχὰς 25 ἐκεῖ πλείσται, καὶ πλατεῖαι καθ' ἕκαστον ἄνοδοι. <158> τοιούτους μὲν οὖν πύργους τὸ τρίτον τεῖχος εἶχεν ἐνευήκοντα· τὰ δὲ μεταπύργια τούτων ἀνὰ πήχεις διακοσίους. τὸ δ' αὖ μέσον εἰς τετταρασκαίδεκα πύργους, τὸ δ' ἀρχαῖον εἰς ἐξήκοντα μεμέριστο. <159> τῆς πόλεως 30 δ' ὁ πᾶς κύκλος σταδίων ἦν τριάκοντα τριῶν. θαν-

μασίον δ' ὄντος ὅλου τοῦ τρίτου τείχους, θαυμασιώτερος
 ἀνεῖχε κατὰ γωνίαν βόρειός τε καὶ πρὸς δύσιν ὁ Ψή-
 φινος πύργος, καθ' ὃν ἐστρατοπεδεύσατο Τίτος· <160>
 ἐπὶ γὰρ ἑβδομήκοντα πήχεις ὑψηλὸς ὤν, Ἀραβίαν τ'
 5 ἀνίσχοντος ἡλίου παρεῖχεν ἀφορᾶν καὶ μέγροι θαλάτ-
 τῃς τὰ τῆς Ἑβραίων κληρουχίας ἔσχατα. ὀκτάγωνος
 δ' ἦν. <161> τούτου δ' ἀντικρὺς ὁ Ἴππικός, καὶ παρ'
 αὐτὸν δύο κατεσκευάσθησαν μὲν ὑφ' Ἡρώδου τοῦ
 βασιλέως ἐν τῷ ἀρχαίῳ τείχει, μέγεθος δὲ καὶ κάλλος
 10 ἦσαν καὶ ὀχυρότητα τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην διά-
 φοροι. <162> πρὸς γὰρ τῷ φύσει μεγαλοψύχῳ καὶ τῇ
 περὶ τὴν πόλιν φιλοτιμίᾳ τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἔργων ὁ
 βασιλεὺς πάθεισιν οἰκείοις ἐχαρίζετο, καὶ τρισὶ τοῖς
 ἡδίστοις προσώποις ἀφ' ὧν ὠνόμασε τοὺς πύργους,
 15 ἀδελφῷ καὶ φίλῳ καὶ γυναικί, τὴν μνήμην ἀνέθηκε,
 τὴν μὲν, ὡς προειρήκαμεν, κτείνας δι' ἔρωτα, τοὺς δ'
 ἀποβαλὼν ἐν πολέμῳ γενναίως ἀγωνισαμένους. <163>
 ὁ μὲν οὖν Ἴππικός ἀπὸ τοῦ φίλου προσαγορευθεὶς
 τετράγωνος μὲν ἦν, εὖρος δὲ καὶ μῆκος εἴκοσι καὶ
 20 πέντε πήχεων ἕκαστον καὶ ὕψος τριάκοντα, οὐδαμοῦ
 διάκενος. <164> ὑπὲρ δὲ τὸ πλήρες καὶ ταῖς πέτραις
 συνηνωμένον εἰς ἐκδοχὴν τῶν ὕμβρων εἰκοσίπηχυς
 λάκκος ἦν τὸ βάθος. <165> ἐπάνω δὲ τούτου δίστε-
 γος οἶκος ἦν, ὅσον εἴκοσι καὶ πέντε πήχεων τὸ ὕψος,
 25 εἰς ποικίλα τέγη διηρημένος, ὑπὲρ ὃν τύρσεις μὲν δι-
 πήχεις, προμαχῶνες δὲ περιβέβληντο τριπήχεις, ὡς τὸ
 πᾶν ὕψος εἰς ὀγδοήκοντα πήχεις συναριθμηῖσθαι.
 <166> ὁ δὲ δεύτερος πύργος, ὃν ὠνόμασεν ἀπὸ τᾶ-
 δελφοῦ Φασάηλου, τὸ μὲν πλάτος καὶ τὸ μῆκος ἴσον
 30 εἶχε, τετταράκοντα πήχεων ἕκαστον, ἐπὶ τετταράκοντα
 δ' αὐτοῦ τὸ ναστὸν ἦν ὕψος. <167> ἐπάνω δ' αὐτοῦ

περιήει στοὰ δεκάπηγος τὸ ὕψος, θωρακείοις τε καὶ
 προβόλοις σκεπομένη. <168> μέσῃν δ' ὑπερωκοδόμητο
 τὴν στοὰν πύργος ἕτερος, εἰς τ' οἴκους πολυτελεῖς
 καὶ δὴ καὶ βαλανεῖον διηρημένος, ὡς μηδὲν ἐνδέοι τῷ
 πύργῳ βασίλειον δοκεῖν. τὰ δ' ἄκρα τοῖς προμαχῶσι 5
 καὶ ταῖς τύρσεσι μᾶλλον ἤπερ ὁ πρὸ αὐτοῦ κεκόσμητο.
 <169> πῆχεων δ' ἦν τὸ πᾶν ὕψος ὡς ἐνενήκοντα, καὶ
 τὸ μὲν σχῆμα παρεῳκει τῷ κατὰ τὴν Φάρον ἐκπυρ-
 σεύοντι τοῖς ἐπ' Ἀλεξανδρείας πλέουσι, τῇ περιοχῇ δὲ
 πολὺ μείζον ἦν. τηνικαῦτά γε μὴν τυράννεῖον ἀπε- 10
 δείχθη τοῦ Σίμωνος. <170> ὁ δὲ τρίτος πύργος ἡ
 Μαριάμμη (τοῦτο γὰρ ἡ βασιλὶς ἐκαλεῖτο) μέχρι μὲν
 εἴκοσι πῆχεων ναστὸς ἦν, εἴκοσι δὲ πῆχεις εἰς εὗρος
 διέβαινε καὶ μῆκος ἴσον. <171> πολυτελεστέραν δὲ
 καὶ ποικιλωτέραν τῶν ἄλλων τὴν οἴκησιν εἶχεν ἐπάνω, 15
 τοῦ βασιλέως οἰκεῖον ὑπολαβόντος τὸν ἀπὸ γυναικὸς
 ὀνομασθέντα κεκοσμησθαι πλέον ἢ τοὺς ἀπ' ἀνδρῶν,
 ὥσπερ ἐκείνους τοῦ τῆς γυναικὸς ὀχυρωτέρους. τού-
 του τὸ πᾶν ὕψος πενήκοντα καὶ πέντε πῆχεων ἦν.

4 <172> τηλικούτοι δ' ὄντες οἱ τρεῖς τὸ μέγεθος 20
 πολὺ μείζονες ἐφαίνοντο διὰ τὸν τόπον. <173> αὐτό
 τε γὰρ τὸ ἀρχαῖον τεῖχος, ἐν ᾧ ἦσαν, ἐφ' ὑψηλῷ λό-
 φῳ δεδόμετο, καὶ τοῦ λόφου καθάπερ κορυφή τις
 ὑψηλοτέρα προανεῖχεν εἰς τριάκοντα πῆχεις, ὑπὲρ ἣν
 οἱ πύργοι κείμενοι πολὺ δὴ τι τοῦ μετεώρου προσε- 25
 λάμβανον. <174> θαυμάσιον δὲ καὶ τῶν λίθων ἦν
 τὸ μέγεθος. οὐ γὰρ ἐξ εἰκαίας χερμάδος, οὐδὲ φο-
 ρητῶν ἀνθρώποις πετρῶν συνεισθήκεσαν, λευκὴ δὲ μάρ-
 μαρος ἐτμήθη. <175> καὶ τὸ μὲν μῆκος ἐκάστης πῆ-
 χεων ἦν εἴκοσι, δέκα δ' εὗρος, καὶ βᾶθος πέντε. συνή- 30
 νωντο δ' ἐπ' ἀλλήλοις, ὡς δοκεῖν ἕκαστον πύργον

μίαν εἶναι πέτραν ἀναπεφυκυῖαν, ἔπειτα δὲ περιεξέ-
 σθαι χερσὶ τεχνιτῶν εἰς σχῆμα καὶ γωνίας· οὕτως οὐδα-
 μόθεν ἢ συνάφεια τῆς ἀρμονίας διεφαίνεται. <176>
 κειμένοις δὲ πρὸς ἄρκτον αὐτοῖς ἔνδοθεν ἢ τοῦ βασι-
 5 λέως αὐτὴ προσέξενκτο, παντὸς λόγου κρείττων. <177>
 οὔτε γὰρ πολυτελείας οὔτε κατασκευῆς τινος ἔλειπεν
 ὑπερβολήν, ἀλλὰ τετελείωτο μὲν ἅπαντα τριάκοντα πῆ-
 χεις τὸ ὕψος κύκλῳ κατ' ἴσον διάστημα, κεκοσμημέ-
 νοις δὲ πύργοις διείληπτο ἀνδρῶσί τε μεγίστοις καὶ
 10 εἰς ξενῶνας ἑκατοντακλίνουσ, <178> ἐν οἷς ἀδιήγητος
 μὲν ἢ ποικιλία τῶν λίθων ἦν (συνῆκτο γὰρ πολὺς ὁ
 πανταχοῦ σπάνιος), θαυμασταὶ δ' ὄροφαὶ μήκει τε
 δοκῶν καὶ λαμπρότητι προκοσμημάτων. <179> οἰκῶν
 δὲ πλήθος, καὶ διαφοραὶ σχημάτων περὶ τούτους μυ-
 15 ρίαί· πᾶσί γε μὴν ἀποσκευαὶ πλήρεις, καὶ τὰ πλείω
 τῶν ἐν ἑκάστοις κειμένων ἐξ ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ.
 <180> περίστοα δὲ δι' ἀλλήλων ἐν κυκλῷ πολλὰ, καὶ
 στῦλοι πρὸς ἑκάστῳ διάφοροι. τὰ γε μὴν τούτων ὑπ-
 αιθρα πανταχοῦ χλοερά, <181> καὶ ποικίλαι μὲν ὕλαι
 20 μακροὶ δὲ δι' αὐτῶν περίπατοι, καὶ περὶ τούτους εὐ-
 ριποὶ βαθεῖς δεξαμεναὶ τε πολλαχοῦ χαλκουρρημάτων
 περίπλειοι, δι' ὧν τὸ ὕδωρ ἐξεχεῖτο, καὶ πολλοὶ περὶ
 τὰ νάματα πύργοι πελειάδων ἡμέρων. <182> ἀλλὰ
 γὰρ οὔθ' ἐρμηνεῦσαι δυνατὸν ἀξίως τὰ βασίλεια, καὶ
 25 φέρει βάσανον ἢ μνήμη, τὰς τοῦ ληστρικοῦ πυρὸς
 δαπάνας ἀναφέρονσα· <183> οὐ γὰρ ταῦτα Ῥωμαῖοι
 κατέφλεξαν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἔνδον ἐπιβούλων, ὡς προ-
 ειρήκαμεν, ἐν ἀρχῇ τῆς ἀποστάσεως κατεφλέχθησαν.
 ἀπὸ μὲν τῆς Ἀντωνίας ἤρξατο τὸ πῦρ, μετέβη δ'
 30 ἐπὶ τὰ βασίλεια, καὶ τῶν τριῶν πύργων τὰς στέγας
 ἐπενεμήθη.

- 5 <184> τὸ δ' ἱερὸν ἴδρυντο μὲν, ὥσπερ ἔφην, ἐπὶ λόφου καρτεροῦ, κατ' ἀρχὰς δὲ μόλις ἐξήρκει τὸ ἀνωτάτω χθισμαλὸν αὐτοῦ τῷ τε ναῷ καὶ τῷ βωμῷ· τὰ γὰρ πῆριξ ἀπόκρημνος ἦν καὶ κατάντης. <185> τοῦ δὲ βασιλέως Σολομῶνος, ὃς δὴ καὶ τὸν ναὸν ἔκτισε, 5 τὸ κατ' ἀνατολὰς μέρος ἐκτειχίσαντος, ἐπετέθη μία στοὰ τῷ χώματι, καὶ κατὰ γε τὰ λοιπὰ μέρη γυμνὸς ὁ ναὸς ἦν. τοῖς δ' ἐξῆς αἰῶσιν αἰεὶ τι τοῦ λαοῦ προσχωννύντος, ἀνισούμενος ὁ λόφος ἠϋρύνετο. <186> διακόψαντες δὲ καὶ τὸ προσάρκτιον τεῖχος τοβοῦτον 10 προσελάμβανον ὅσον ὕστερον ἐπεῖχεν ὁ τοῦ παντὸς ἱεροῦ περιβόλος. <187> τειχίσαντες δ' ἐκ ῥίξης τριχῆ κύκλω τὸν λόφον, καὶ μείζον ἐλπίδος ἐκπονήσαντες ἔργον, εἰς ὃ μακροὶ μὲν ἐξανηλώθησαν αἰῶνες αὐτοῖς καὶ οἱ ἱεροὶ δὲ θησαυροὶ πάντες, οὓς ἀνεπίπλασαν 15 οἱ παρὰ τῆς οἴκουμένης δασμοὶ πεμπόμενοι τῷ θεῷ, τοὺς τ' ἄνω περιβόλους καὶ τὸ κάτω ἱερὸν ἀμφεδείμαντο. <188> τούτου τὸ ταπεινότατον ἀπὸ τριακοσίων ἀνετειχίσαντο πήχεων, κατὰ δὲ τινὰς τόπους καὶ πλείονος. οὐ μόντοι πᾶν τὸ βᾶθος ἐφαίνετο τῶν θε- 20 μελίων· ἐπὶ πολὺ γὰρ ἔχωσαν τὰς φάραγγας, ἀνισοῦν βουλόμενοι τοὺς στενωποὺς τοῦ ἄστεως. <189> πέτραι δὲ τετραρακονταπήχεις τὸ μέγεθος ἦσαν τοῦ δομήματος. ἢ τε γὰρ δαψίλεια τῶν χρημάτων καὶ ἢ τοῦ λαοῦ φιλοτιμία λόγου μείζονας ἐποιεῖτο τὰς ἐπιβολὰς, καὶ 25 τὸ μηδ' ἐλπισθὲν ἔξιεν πέρασ ἐπιμονῆ καὶ χρόνοις ἦν ἀνύσιμον.
- 2 <190> ἦν δ' ἄξια τῶν τηλικούτων θεμελίων καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ἔργα. διπλαῖ μὲν γὰρ αἱ στοαὶ πᾶσαι, κίονες δ' αὐταῖς εἰκοσιπέντε πήχεων τὸ ὕψος ἐφεστή- 30 κεσαν, μονόλιθοι λευκοτάτης μαρμάρου, κεδρίνοις δὲ

φατνώμασιν ὠρόφωντο. <191> τούτων ἡ μὲν φυσικὴ
 πολυτέλεια καὶ τὸ εὐξέστον καὶ τὸ ἀρμόνιον παρῆχε
 θεωρίαν ἀξιόλογον, οὐδενὶ δ' ἔξωθεν οὔτε ζωγραφίας
 οὔτε γλυφίδος ἔργῳ προσηγλάιστο. <192> καὶ πλα-
 5 τεῖαι μὲν ἦσαν ἐπὶ τριάκοντα πήχεις, ὁ δὲ πᾶς κύκλος
 αὐτῶν εἰς ἕξ σταδίους συνεμετρεῖτο, περιλαμβανομένης
 καὶ τῆς Ἀντωνίας. τὸ δ' ὑπαιθρον ἅπαν πεποίκιλτο
 παντοδαπῷ λίθῳ κατεστρωμένον. <193> διὰ τούτου
 προϊόντων ἐπὶ τὸ δεύτερον ἱερὸν δρύφακτος περιβέ-
 10 βλητο λίθινος, τρίπηχυς μὲν ὕψος, πάνυ δὲ χαριέντως
 διειρογασμένος. <194> ἐν αὐτῷ δ' εἰστήκεσαν ἕξ ἴσου
 διαστήματος στῆλαι τὸν τῆς ἀγνείας προσημαίνουσαι
 νόμον, αἱ μὲν Ἑλληνικοῖς αἱ δὲ Ῥωμαϊκοῖς γράμμασι,
 μηδέν' ἀλλόφυλον ἐντὸς τοῦ ἀγρίου παριέναι· τὸ γὰρ
 15 δεύτερον ἱερὸν ἄγιον ἐκαλεῖτο. <195> καὶ τετταρασκαί-
 δεκα μὲν βαθμοῖς ἦν ἀναβατὸν ἀπὸ τοῦ πρώτου, τε-
 τράγωνον δ' ἄνω καὶ τείχει περιπεφραγμένον ἰδίῳ.
 <196> τούτου τὸ μὲν ἔξωθεν ὕψος, καίπερ τετταρά-
 κοντα πήχεων ὑπάρχον, ὑπὸ τῶν βαθμῶν ἐκαλύπτετο,
 20 τὸ δ' ἔνδον εἴκοσι καὶ πέντε πήχεων ἦν· πρὸς γὰρ
 ὑψηλοτέρῳ δεδομημένου τοῖς βαθμοῖς οὐκέτ' ἦν ἅπαν
 εἶσω καταφανές, καλυπτόμενον ὑπὸ τοῦ λόφου. <197>
 μετὰ δὲ τοὺς τετταρασκαίδεκα βαθμοὺς τὸ μέχρι τοῦ
 τείχους διάστημα πήχεων ἦν δέκα, πᾶν ἰσόπεδον.
 25 <198> ἔνθεν ἄλλοι πάλιν πεντέβαθμοι κλίμακες ἀνῆ-
 γον ἐπὶ τὰς πύλας, αἱ ἀπὸ μὲν ἄρκτου καὶ μεσημβρίας
 ὀκτώ, καθ' ἑκάτερον τέτταρες, δύο δ' ἦσαν ἕξ ἀνα-
 τολῆς κατ' ἀνάγκη· διατετειχισμένοι γὰρ κατὰ τοῦτο
 τὸ κλίμα ταῖς γυναιξίν ἰδίου πρὸς θρησκείαν χώρου,
 30 ἔδει δευτέραν εἶναι πύλην· τέμνητο δ' αὐτῆ τῆς πρώ-
 τῆς ἀντικρῶ. <199> καὶ τῶν ἄλλων δὲ κλιμάτων μία

μεσημβρινή πύλη καὶ μία βόρειος, δι' ἧς εἰς τὴν γυναικωνίτιν εἰσῆγον· κατὰ γὰρ τὰς ἄλλας οὐκ ἔξην παρελθεῖν γυναιξίν, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ τὴν σφετέραν ὑπερβῆναι τὸ διατειχίσμα. ἀνεῖτό γε μὴν ταῖς τ' ἐπιχωρίοις καὶ ταῖς ἔξωθεν ὁμοφύλοις ἐν ἴσῳ πρὸς θρησκευίαν ὁ χῶρος. <200> τὸ δὲ πρὸς δύοσιν μέρος οὐκ εἶχε πύλην, ἀλλὰ διηνεκὲς ἐδεδόμητο ταύτῃ τὸ τεῖχος. αἱ στοαὶ δὲ μεταξὺ τῶν πυλῶν ἀπὸ τοῦ τείχους ἔνδον τετραμμέναι πρὸ τῶν γαζοφυλακίων, σφόδρα μὲν καλοῖς καὶ μεγάλοις ἀνείχοντο κίοσιν, ἦσαν δ' ἀπλαῖ, καὶ πλὴν τοῦ μεγέθους τῶν κάτω κατ' οὐδὲν ἀπελείποντο.

3 <201> τῶν δὲ πυλῶν αἱ μὲν ἐννέα χρυσῶ καὶ ἀργύρῳ κεκαλυμμέναι πανταχόθεν ἦσαν, ὁμοίως αἱ τε παραστάδες καὶ τὰ ὑπέρθυρα· μία δ' ἡ ἔξωθεν τοῦ νεῶ Κορινθίου χαλκοῦ, πολὺ τῇ τιμῇ τὰς καταργύρους καὶ περιχρύσους ὑπεραίρουσα. <202> καὶ δύο μὲν ἐκάστου πυλῶνος θύραι, τριάκοντα δὲ πήχεων τὸ ὕψος ἐκάστης, καὶ τὸ πλάτος ἦν πεντεκαίδεκα. <203> μετὰ μέντοι τὰς εἰσόδους ἐνδοτέρῳ πλατυνόμενοι παρ' ἐκάτερον τριακονταπήχεις ἐξέδρας εἶχον εὐρὸς τε καὶ μήκος πυργοειδεῖς, ὑψηλὰς δ' ὑπὲρ τετταράκοντα πήχεις. δύο δ' ἀνείχον ἐκάστην κίονες, δώδεκα πήχεων τὴν περιοχὴν ἔχοντες. <204> καὶ τῶν μὲν ἄλλων ἴσον ἦν τὸ μέγεθος, ἡ δ' ὑπὲρ τὴν Κορινθίαν ἀπὸ τῆς γυναικωνίτιδος ἔξ ἀνατολῆς ἀνοιγομένη τῆς τοῦ ναοῦ πύλης ἀντικρὺ πολὺ μείζων· <205> πενήκοντα γὰρ πήχεων οὗσα τὴν ἀνάτασιν, τετταρακονταπήχεις τὰς θύρας εἶχε, καὶ τὸν κόσμον πολυτελέστερον, ἐπὶ θαυσιλὲς πάχος ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ. τοῦτον δὲ ταῖς ἐννέα πύλαις ἐπέχεεν ὁ Τιβερίου πατὴρ Ἀλέξανδρος. <206> βαθμοὶ δὲ πεντεκαίδεκα πρὸς τὴν μείζονα πύλην ἀπὸ τοῦ τῶν

γυναικῶν διατειχίσματος ἀνήγον· τῶν γὰρ κατὰ τὰς ἄλλας πέντε βαθμῶν ἦσαν βραχύτεροι.

<207> αὐτὸς δ' ὁ ναὸς κατὰ μέσον κείμενος, τὸ 4
 ἄγιον ἱερόν, δώδεκα βαθμοῖς ἦν ἀναβατός. καὶ τὸ
 5 μὲν κατὰ πρόσωπον ὕψος τε καὶ εὖρος ἴσον ἀνὰ πῆ-
 χεις ἑκατόν, κατόπιν δὲ τετραράκοντα πῆχεσι στενωτέ-
 ρος· ἔμπροσθεν γὰρ ὥσπερ ὦμοι παρ' ἑκάτερον εἰκο-
 σιπήχεις διέβαινον. <208> ἡ πρώτη δ' αὐτοῦ πύλη,
 10 πῆχεων ἑβδομήκοντα τὸ ὕψος οὔσα καὶ εὖρος εἴκοσι
 καὶ πέντε, θύρας οὐκ εἶχε· τοῦ γὰρ οὐρανοῦ τὸ ἀχα-
 νὲς καὶ ἀδιάκλειστον ἐνέφαινε· κεχρῦστω δὲ τὰ μέ-
 τωπα πάντα, καὶ δι' αὐτῆς ὃ τε πρῶτος οἶκος ἔσωθεν
 ἅπας κατεφαίνετο, μέγιστος ὢν, καὶ τὰ περὶ τὴν εἶσω
 πύλην πάντα λαμπόμενα χρυσοῦ τοῖς ὀρθῶσιν ὑπέπιπτεν.
 15 <209> τοῦ δὲ ναοῦ ὄντος εἶσω διστέγου, μόνος ὁ
 πρῶτος οἶκος προὔκειτο, καὶ διηνεκὲς εἰς τὸ ὕψος,
 ἀνατεινόμενος μὲν ἐπ' ἐνενηήκοντα πῆχεις, μηκυνόμενος
 δ' ἐπὶ πεντήκοντα καὶ διαβαίνων ἐπ' εἴκοσιν. <210>
 ἡ δὲ διὰ τοῦ οἴκου πύλη κεχρῦστω μὲν, ὡς ἔφην,
 20 πᾶσα, καὶ ὅλος ὁ περὶ αὐτὴν τοῖχος, εἶχε δὲ καὶ τὰς
 χρυσαῖς ὑπὲρ αὐτῆς ἀμπέλους, ἀφ' ὧν βότρυες ἀνδρο-
 μήκεις κατεκρέμαντο. <211> ὄντος δ' ἤδη τοῦ ναοῦ
 διστέγου ταπεινοτέρα τῆς ἔσωθεν ὕψεως ἡ ἔνδον ἦν,
 καὶ θύρας εἶχε χρυσαῖς πεντηκονταπέντε πῆχεων τὸ
 25 ὕψος, εὖρος δ' ἑκκαίδεκα. <212> πρὸ δὲ τούτων ἰσό-
 μηκες καταπέτασμα πέπλος ἦν Βαβυλώνιος, ποικιλτὸς
 ἐξ ὑακίνθου καὶ βύσσου κόκκου τε καὶ πορφύρας,
 θανμαστῶς μὲν εἰργασμένος, οὐκ ἀθεώρητον δὲ τῆς
 ὕλης τὴν κροᾶσιν ἔχων, ἀλλ' ὥσπερ εἰκόνα τῶν ὄλων.
 30 <213> ἐδόκει γὰρ αἰνίττεσθαι τῇ κόκκῳ μὲν τὸ πῦρ,
 τῇ βύσσῳ δὲ τὴν γῆν, τῇ δ' ὑακίνθῳ τὸν ἀέρα καὶ

τῇ πορφύρᾳ τὴν θάλατταν, τῶν μὲν ἐκ τῆς χροῆς ὁμοιομένων, τῆς δὲ βύσσου καὶ τῆς πορφύρας διὰ τὴν γένεσιν, ἐπειδὴ τὴν μὲν ἀναδίδωσιν ἢ γῆ τὴν δ' ἢ θάλαττα. <214> κατεγέγραπτο δ' ὁ πέπλος πᾶσαν τὴν οὐράνιον θεωρίαν, πλὴν τῶν ζωδίων.

5 <215> παριόντας δ' εἶσω τὸ ἐπίπεδον τοῦ ναοῦ μέρος ἐξεδέχετο. τούτου τοίνυν τὸ μὲν ὕψος ἐξήκοντα πήχεων καὶ τὸ μῆκος ἴσον, εἴκοσι δὲ πήχεων τὸ πλάτος ἦν. <216> τὸ δ' ἐξηκοντάπηχον πάλιν διήρητο, καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος ἀποτεμημένον ἐπὶ τετταράκοντα 10 πήχεις εἶχεν ἐν αὐτῷ τρία θυμασιώτατα καὶ περιβόητα πᾶσιν ἀνθρώποις ἔργα, λυχνίαν τράπεζαν θυμιατήριον. <217> ἐνέφαινον δ' οἱ μὲν ἐπὶ πέντε λύχνοι τοὺς πλάνητας (τοσοῦτοι γὰρ ἀπ' αὐτῆς διήρηθησαν τῆς λυχνίας), οἱ δ' ἐπὶ τῆς τραπέζης ἄρτοι δώδεκα τὸν τε ζωδιακὸν 15 κύκλον καὶ τὸν ἐνιαυτὸν. <218> τὸ θυμιατήριον δὲ διὰ τῶν τρισκαίδεκα θυμιαμάτων, οἷς ἐκ θαλάττης ἀνεπίπλαστο καὶ τῆς ἀοικήτου καὶ τῆς οἰκουμένης, ἐσήμαινον ὅτι τοῦ θεοῦ πάντα καὶ τῷ θεῷ. <219> τὸ δ' ἐνδοτάτω μέρος εἴκοσι μὲν ἦν πήχεων, διείργετο δ' 20 ὁμοίως καταπετάσματι πρὸς τὸ ἔξωθεν. ἔκειτο δ' οὐδὲν ὅλως ἐν αὐτῷ, ἄβατον δὲ καὶ ἄχραντον καὶ ἀθάτον ἦν πᾶσιν, ἁγίου δ' ἁγίον ἐκαλεῖτο. <220> περὶ δὲ τὰ πλευρὰ τοῦ κάτω ναοῦ δι' ἀλλήλων ἦσαν οἴκοι τριστεγοὶ πολλοί, καὶ παρ' ἑκάτερον εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τῆς 25 πύλης εἰσοδοὶ. <221> τὸ δ' ὑπερῶον μέρος τούτους μὲν οὐκέτ' εἶχε τοὺς οἴκους, παρόσον ἦν καὶ στενότερον, ὑψηλὸν δ' ἐπὶ τετταράκοντα πήχεις καὶ λιτότερον τοῦ κάτω. συνάγεται δ' οὕτω πρὸς ἐξήκοντα τοῖς τοῦ ἐπιπέδου πήχεων ἑκατὸν τὸ πᾶν ὕψος.

6 <222> τὸ δ' ἔξωθεν αὐτοῦ πρόσωπον οὐδὲν οὐτ'

εἰς ψυχῆς οὐτ' εἰς ὀμμάτων ἐκπληξιν ἀπέλειπε. πλαξὶ
 γὰρ χρυσοῦ στιβαραῖς κεκαλυμμένος πάντοθεν, ὑπὸ
 τὰς πρώτας ἀνατολὰς πυρωδεστιάτην ἀπέπαλλεν ἀγῆν,
 καὶ τῶν βιαζομένων ἰδεῖν τὰς ὕψεις ὥσπερ ἠλιακαῖς
 5 ἀκτίσιν ἀπέστρεφε. <223> τοῖς γε μὴν εἰσαφικνουμέ-
 νοις ξένοις πόρωθεν ὅμοιος ὄρει χιόνος πλήρει κατε-
 φαίνεται· καὶ γὰρ καθ' ἃ μὴ κεχρύσωτο λευκότητος ἦν.
 <224> κατὰ κορυφὴν δὲ χρυσοῦς ὀβελούς ἀνεῖχε τε-
 θηγμένους, ὡς μὴ τιμι προσκαθεζομένῳ μολύνοιτο τῶν
 10 ὀρνέων. τῶν δ' ἐν αὐτῷ λίθων ἔνιοι μῆκος πέντε καὶ
 τετραράκοντα πήχεων ἦσαν, ὕψος πήχεων πέντε, εὖρος
 δ' ἕξ. <225> πρὸ αὐτοῦ δ' ὁ βωμὸς πεντεκαίδεκα μὲν
 ὕψος ἦν πήχεων, εὖρος δὲ καὶ μῆκος ἐκτείνων ἴσον,
 ἀνὰ πεντήκοντα πήχεις. τετράγωνος δ' ἴδρυτο, κερα-
 15 τοειδεῖς προανέχων γωνίας, ἀπὸ μεσημβρίας ἐπ' αὐτὸν
 ἀνοδος ἡρέμα προσάντης ὑπτίαστο. κατεσκευάσθη δ'
 ἄνευ σιδήρου, καὶ οὐδέποτε ἔφαυεν αὐτοῦ σίδηρος.
 <226> περιέστρεφε δὲ τὸν τε ναὸν καὶ τὸν βωμὸν εὐλι-
 θόν τι καὶ χαρίεν γείσιον, ὅσον πηχναῖον ὕψος, ὃ
 20 διεῖργεν ἐξωτέρω τὸν δῆμον ἀπὸ τῶν ἱερέων. <227>
 γονορροίοις μὲν δὴ καὶ λεπροῖς ἢ πόλις ὅλη, τὸ δ'
 ἱερὸν γυναικῶν ἐμμηρίοις ἀπεκέκλειστο, παρελθεῖν δὲ
 ταύταις οὐδὲ καθαραῖς ἐξῆν ὃν προείπομεν ὄρον.
 ἀνδρῶν δ' οἱ μὴ κατὰ πᾶν ἡγνευκότες εἰργοντο τῆς
 25 ἔνδου ἀγλῆς, καὶ τῶν ἱερέων πάλιν οἱ μὴ καθαρεύου-
 τες εἰργοντο. <228> τῶν δ' ἀπὸ γένους ἱερέων ὅσοι 7
 διὰ πῆρωσιν οὐκ ἐλειτούργουν, παρησάν θ' ἅμα τοῖς
 ὀλοκλήροις ἐνδοτέρω τοῦ γεισίου, καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ
 γένους ἐλάμβανον μερίδας, ταῖς γε μὴν ἐσθῆσιν ἰδιω-
 30 τικαῖς ἐχρῶντο· τὴν γὰρ ἱερὰν ὁ λειτουργῶν ἡμφιέν-
 νυτο μόνος. <229> ἐπὶ δὲ τὸ θυσιαστήριον καὶ τὸν

ναὸν ἀνέβαινον οἱ τῶν ἱερέων ἄνωμοι, βύσσον μὲν
 ἀμπεχόμενοι, μάλιστα δ' ἀπ' ἀκράτου νήφοντες δέει
 τῆς θρησκείας, ὡς μή τι παραβαίεν ἐν τῇ λειτουργίᾳ.
 <230> ὁ δ' ἀρχιερεὺς ἀνήει μὲν σὺν αὐτοῖς, ἀλλ' οὐκ
 αἰεί, ταῖς δ' ἑβδομάσι καὶ νομηνίαις καὶ εἴ τις ἑορτὴ 5
 πάτριος ἢ πανήγυρις ἦν πάνδημος ἀγομένη δι' ἔτους.
 <231> ἐλειτούργει δὲ τοὺς μηροὺς μὲν ἄχρι αἰδοίου
 διαζώματι καλύπτων, λινοῦν δ' ὑποδύτην ἐνδοθεν
 λαμβάνων, καὶ ποδιῆρες καθύπερθεν ὑακίνθινον ἐν-
 δυμα στρογγύλον, θυσανωτὸν ἔργον. τῶν δὲ θυσάνων 10
 ἀπήρτηντο κώδωνες χρυσοῖ καὶ ῥοαὶ παράλληλοι, βρον-
 τῆς μὲν οἱ κώδωνες ἀστραπῆς δ' αἱ ῥοαὶ σημεῖον.
 <232> ἡ δὲ τὸ ἐνδυμα τῷ στέφοντι προσηλοῦσα ταινία
 πέντε διηρθισμένη ζώναις πεποίκιλτο, χρυσοῦ τε καὶ
 πορφύρας καὶ κόκκου, πρὸς δὲ βύσσον καὶ ὑακίνθου, 15
 δι' ὧν ἔφαμεν καὶ τὰ τοῦ ναοῦ καταπετάσματα συνυ-
 φάνθαι. <233> τούτοις δὲ καὶ ἐπωμίδα κεκραμένην
 εἶχεν, ἐν ἣ πλείων χρυσοῦς ἦν. σχῆμα μὲν οὖν ἐνδυ-
 τοῦ θώρακος εἶχεν, δύο δ' αὐτὴν ἐνεπόρπων ἀσπι-
 δίσκαι χρυσαῖ, κατεκέκλειντο δ' ἐν ταύταις κάλλιστοί 20
 τε καὶ μέγιστοι σαρδόνηες, τοὺς ἐπωνύμους τῶν τοῦ
 ἔθνους φυλῶν ἐπιγεγραμμένοι. <234> κατὰ δὲ θάτε-
 ρον ἄλλοι προσήρτηντο λίθοι δώδεκα, κατὰ τρεῖς εἰς
 τέτταρα μέρη διηρημένοι, σάρδιον τόπαζος σμάραγδος,
 ἀνθραξ ἰασπιδάσπις σάπφειρος, ἀχάτης ἀμέθυστος λιγύριον, 25
 ὕνυξ βήρυλλος χρυσόλιθος· ὧν ἐφ' ἑκάστου πάλιν εἷς
 τῶν ἐπωνύμων ἐγγράπτο. <235> τὴν δὲ κεφαλὴν
 βυσσίνη μὲν ἔσκεπε τιάρα, κατέστυπτο δ' ὑακίνθου·
 περὶ ἣν χρυσοῦς ἄλλος ἦν στέφανος ἔκτυπα φέρων τὰ
 ἱερὰ γράμματα· <236> ταῦτα δ' ἐστὶ φωνήεντα τέτταρα. 30
 ταύτην μὲν οὖν τὴν ἐσθῆτα οὐκ ἐφόρει τὸν ἄλλον

χρόνον, λιτοτέραν δ' ἀνελάμβανεν, ὅποτε δ' εἰσίοι εἰς τὸ ἄδυτον· εἰσῆει δ' ἅπαξ κατ' ἐνιαυτὸν μόνος, ἐν ἧ νηστεύειν ἔθος ἡμέρα πάντας τῷ θεῷ.

<237> καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς πόλεως καὶ τοῦ ναοῦ,
 5 τῶν τ' ἐπὶ τούτοις ἔθων καὶ νόμων, αὐθις ἀκριβέστερον ἐροῦμεν· οὐ γὰρ ὀλίγος περὶ αὐτῶν καταλείπεται λόγος· <238> ἡ δ' Ἀντωνία κατὰ γωνίαν μὲν δύο 8
 στοῶν ἔκειτο τοῦ πρώτου ἱεροῦ, τῆς τε πρὸς ἐσπέραν καὶ τῆς πρὸς ἄρκτον, δεδόμητο δ' ὑπὲρ πέτρας πεντη-
 10 κονταπήχους μὲν ὕψος, περικρήμνου δὲ πάσης. ἔργον δ' ἦν Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἐν ᾧ μάλιστα τὸ φύσει μεγαλόνουν ἐπεδείξατο. <239> πρῶτον μὲν γὰρ ἐκ
 ῥίζης ἢ πέτρα πλαξὶ κεκάλυπτο λείαις λίθων, εἰς τε κάλλος καὶ ὡς ἀπολισθάνοι πᾶς ὁ προσβαίνειν καὶ
 15 κατιέναι πειρώμενος· <240> ἔπειτα πρὸ τῆς τοῦ πύργου δομήσεως τριῶν πήχεων τεῖχος ἦν, ἐνδοτέρω δὲ
 τούτου τὸ πᾶν ἀνάστημα τῆς Ἀντωνίας ἐπὶ τετραρά-
 κοντα πήχεις ἠγείρετο. <241> τὸ δ' ἐνδον βασιλείων εἶχε χώραν καὶ διάθεσιν· μεμέριστο γὰρ εἰς πᾶσαν
 20 οἰκῶν ἰδέαν τε καὶ χοῆσιν, περίστοά τε καὶ βαλανεῖα καὶ στρατοπέδων αὐλὰς πλατείας, ὡς τῷ μὲν πάντ' ἔχειν τὰ
 χρειώδη πόλις εἶναι δοκεῖν, τῇ πολυτελείᾳ δὲ βασιλείον. <242> πυργοειδῆς δ' οὖσα τὸ πᾶν σχῆμα
 κατὰ γωνίαν τέτταρσιν ἑτέροις διείληπτο πύργοις, ὧν
 25 οἱ μὲν ἄλλοι πεντήκοντα τὸ ὕψος, ὁ δ' ἐπὶ τῇ μεσημβρινῇ καὶ κατ' ἀνατολὴν γωνίᾳ κείμενος ἑβδομήκοντα
 πήχεων ἦν, ὡς καθορᾶν ὅλον ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἱερόν. <243> καθ' ἃ δὲ συνῆπτε ταῖς τοῦ ἱεροῦ στοαῖς, εἰς
 ἀμφοτέρας εἶχε καταβάσεις, δι' ὧν κατιόντες οἱ φρουροὶ
 30 <244> (καθῆστο γὰρ ἀεὶ ἐπ' αὐτῆς τάγμα Ῥωμαίων) καὶ διστάμενοι περὶ τὰς στοὰς μετὰ τῶν ὅπλων ἐν

ταῖς ἐορταῖς τὸν δῆμον ὡς μή τι νεωτερισθεῖη παρε-
 φύλαττον· <245> φρούριον γὰρ ἐπέκειτο τῇ πόλει μὲν
 τὸ ἱερόν, τῷ ἱερῷ δ' ἡ Ἀντωνία. κατὰ δὲ ταύτην οἱ
 τῶν τριῶν φύλακες ἦσαν, καὶ τῆς ἄνω πόλεως ἴδιον
 φρούριον ἦν, τὰ Ἡρώδου βασιλεία. <246> ἡ Βεζεθαῖ 5
 δὲ λόφος διήρητο μὲν, ὡς ἔφην, ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας,
 πάντων δ' ὑψηλότατος ὢν μέρει τῆς καινῆς πόλεως
 προσώκιστο, καὶ μόνος τῷ ἱερῷ κατ' ἄρκτον ἐπεσκότει.

<247> περὶ μὲν δὴ τῆς πόλεως καὶ τῶν τειχῶν
 αὐθις εἰπεῖν ἀκριβέστερον ἕκαστα προτεθειμένος ἐπὶ 10
 6 τοῦ παρόντος ἀποχρώντως εἴρηκα· <248> τὸ μάχιμον
 δ' ἐν αὐτῇ καὶ στασιάζον πλῆθος περὶ Σίμωνα μὲν
 μύριοι ἦσαν, δίχα τῶν Ἰδουμαίων, πεντήκοντα δ' ἡγε-
 μόνες τῶν μυριῶν, ἐφ' οἷς οὗτος κύριος τῶν ὄλων.
 <249> Ἰδουμαῖοι δ' αὐτῷ συντελοῦντες εἰς πεντακισχι- 15
 λίους ἄρχοντας εἶχον δέκα· τούτων προύχειν ἐδόκουν
 ὁ τε τοῦ Σωσᾶ Ἰάκωβος καὶ Σίμων υἱὸς Καθλαῖ.
 <250> Ἰωάννης δὲ τὸ ἱερόν κατειληφὼς ἐξακισχιλίους
 ὀπίστας εἶχεν ὑφ' ἡγεμόνας εἴκοσι. προσεγένοντο δ'
 αὐτῷ τότε καὶ οἱ ζηλωταί, παυσάμενοι τοῦ διαφέρεισθαι, 20
 δισχίλιοι μὲν ὄντες καὶ τετρακόσιοι, χρώμενοι δ' ἄρ-
 χοντι τῷ καὶ πρότερον Ἐλεαζάρῳ καὶ Σίμωνι τῷ Ἀρί.
 <251> πολεμούντων δὲ τούτων, ὡς ἔφαμεν, ἄθλον ὁ
 δῆμος ἦν ἐκατέρων, καὶ τὸ μὴ συναδικοῦν τοῦ λαοῦ
 μέρος ὑπ' ἀμφοῖν διηρπάζετο. <252> κατεῖχε δ' ὁ μὲν 25
 Σίμων τὴν τ' ἄνω πόλιν καὶ τὸ μέγα τεῖχος ἄχρι τοῦ
 Κεδρωῶνος, τοῦ τ' ἀρχαίου τείχους ὅσον ἀπὸ τῆς Σι-
 λωᾶς ἀνακάμπτου εἰς ἀνατολὴν μέχρι τῆς Μονοβάζου
 κατέβαινεν αὐλῆς· βασιλεὺς δ' οὗτος ἦν τῶν ὑπὲρ
 Εὐφράτην Ἀδιαβηνῶν. <253> κατεῖχε δὲ καὶ τὴν πε- 30
 γὴν καὶ τὴν Ἀκραν (αὕτη δ' ἦν ἡ κάτω πόλις) καὶ

τὰ μέγροι τῶν Ἑλένης βασιλείων, τῆς τοῦ Μονοβάξου
 μητρος· <254> ὁ δὲ Ἰωάννης τό θ' ἱερὸν καὶ τὰ πέριξ
 ἐπ' οὐκ ὀλίγον, τὸν τε Ὀφλᾶν καὶ τὴν Κεδρῶνα καλου-
 μένην φάραγγα. τὸ μεταξὺ δὲ τούτων ἐμπρόθευτες
 5 τῷ πρὸς ἀλλήλους πολέμῳ χώραν ἀνεῖσαν. <255> οὐδὲ
 γὰρ πρὸς τοῖς τείχεσιν ἐστρατοπεδευμένων Ῥωμαίων
 ἔνδον ἢ στάσις ἠρέμει, βραχὺ δὲ πρὸς τὴν πρώτην
 ὑπονήσαντες ἔνδρομὴν ἀνενόσουν, καὶ κατὰ σφᾶς πάλιν
 διαστάντες ἐμάχοντο, κατὰ τ' εὐχὴν πάντα τοῖς πολιορ-
 10 κοῦσιν ἔπραττον. <256> οὔτε γοῦν αὐτοὶ τι χεῖρον
 ὑπὸ Ῥωμαίων ἔπαθον ὧν ἀλλήλους ἔδρασαν, οὔτε
 μετὰ τούτους ἢ πόλις ἐπειράθη καινοτέρου πάθους,
 ἀλλ' ἢ μὲν χαλεπώτερόν τι πρὸ τοῦ πεσεῖν ἠτύχησεν,
 οἱ δ' ἐλόντες αὐτὴν κατώρθωσάν τι μεῖζον. <257>
 15 φημὶ γὰρ ὡς τὴν μὲν πόλιν ἢ στάσις, Ῥωμαῖοι δ' εἶλον
 τὴν στάσιν, ἥπερ ἦν πολὺ τῶν τειχῶν ὀχυρωτέρα. καὶ
 τὸ μὲν σκυθρωπὸν τοῖς οἰκείοις, τὸ δίκαιον δ' ἂν τις
 εὐλόγως Ῥωμαίοις προσγράφοι. νοεῖται δ' ὅπῃ τοῖς
 πράγμασιν ἕκαστος ἄγεται.
 20 <258> τῶν γε μὴν ἔνδον οὔτω διακειμένων, ὁ 2
 Τίτος μετ' ἐπιλέκτων ἰππέων περιῶν ἔξωθεν ἤ προσ-
 βάλοι τοῖς τείχεσι κατεσκέπτετο. <259> ἀπορουμένῳ
 δὲ πάντοθεν (οὔτε γὰρ κατὰ τὰς φάραγγας ἦν που
 προσιτόν, καὶ κατὰ θάτερα τὸ πρῶτον τεῖχος ἐφαίνετο
 25 τῶν ὀργάνων στερεώτερον) ἐδόκει κατὰ τὸ Ἰωάννου
 τοῦ ἀρχιερέως μνημεῖον προσβαλεῖν· <260> ταύτῃ γὰρ
 τό τε πρῶτον ἦν ἔρουμα χθαμαλώτερον καὶ τὸ δεύτε-
 ρον οὐ συνῆπτεν, ἀμελησάντων καθ' ἃ μὴ λίαν ἢ
 καινὴ πόλις συνώκιστο τειχίζειν, ἀλλ' ἐπὶ τὸ τρίτον
 30 ἦν εὐπέτεια, δι' οὗ τὴν τ' ἄνω πόλιν καὶ διὰ τῆς
 Ἀντωνίας τὸ ἱερὸν αἰρήσειν ἐπενόει. <261> ἐν δὲ

τούτω περιμόντος αὐτοῦ τοξεύεται τις τῶν φίλων, ὀνόματι Νικάνωρ, κατὰ τὸν λαὸν ὤμων, ἔγγιον μετὰ τοῦ Ἰωσήπου προσελθὼν, καὶ πειρώμενος εἰρηρικὰ τοῖς ἐπὶ τοῦ τείχους (οὐ γὰρ ἄγνωστος ἦν) διαλέγεσθαι. <262> διὰ τοῦτο τὰς ὁρμὰς αὐτῶν ἐπιγνοὺς Καῖσαρ, εἰ μηδὲ τῶν ἐπὶ σωτηρίᾳ προσιόντων ἀπέχουτο, παροξύνεται πρὸς τὴν πολιορκίαν, ἅμα τ' οὖν τοῖς τάγμασι δηοῦν τὰ πρὸ τῆς πόλεως ἡφίει, καὶ συμφέροντας ἐκέλευσε τὴν ὕλην ἐγείρειν χῶματα. <263> τριχῆ δὲ διατάξας τὴν στρατιὰν πρὸς τὰργα, μέσους ἴσθησι τῶν χωμάτων τούς τ' ἀκοντιστὰς καὶ τοξότας, καὶ πρὸ τούτων τοὺς ὀξυβελεῖς καὶ καταπέλτας καὶ τὰς λιθοβόλους μηχανάς, ὡς τὰς τ' ἐκδρομὰς εἴργοι τῶν πολεμίων ἐπὶ τὰργα καὶ τοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους κωλύειν πειρωμένους.

<264> κοπτομένων δὲ τῶν δένδρων τὰ προάστεια μὲν ἐν τάχει γεγύμνωτο, συμφερομένων δ' ἐπὶ τὰ χῶματα τῶν ξύλων, καὶ τῆς στρατιᾶς ἀπάσης ἐπὶ τοῦργον ὠρημένης, οὐδὲ τὰ παρὰ τῶν Ἰουδαίων ἠρέμει. <265> τὸν μὲν οὖν δῆμον ἐν ἀρπαγαῖς ὄντα καὶ φόνοις συνέβαινε τότε θαρρεῖν· ἀναπνεύσειν τε γὰρ περισπωμένων πρὸς τοὺς ἔξωθεν ὑπελάμβανον, καὶ λήψεσθαι παρὰ τῶν αἰτίων αὐτοὶ δίκας, εἰ Ῥωμαῖοι περιγένοιτο. <266> Ἰωάννης δέ, καίτοι χωρεῖν ἐπὶ τοὺς ἔξω πολεμίους τῶν περὶ αὐτὸν ὠρημένων, δέει τοῦ Σίμωνος ἔμενεν. <267> οὐ μὴν ὁ Σίμων ἠρέμει (καὶ γὰρ ἦν ἔγγιον τῇ πολιορκίᾳ), τὰ δ' ἀφετήρια διίστησιν ἐπὶ τοῦ τείχους, ὅσα Κέστιόν τ' ἀφήρητο πρότερον καὶ τὴν ἐπὶ τῆς Ἀντωνίας φρουρὰν ἐλόντες ἔλαβον. <268> ἀλλὰ τούτων μὲν τοῖς πολλοῖς ἀχρεῖος ἢ κτῆσις ἦν δι' ἀπειρίαν, ὀλίγοι δ' ὑπὸ τῶν

αὐτομόλων διδαχθέντες ἐχρῶντο κακῶς τοῖς ὄργανοις·
 χερμάσι δὲ καὶ τόξοις τοὺς χωννύοντας ἔβαλλον ἀπὸ
 τοῦ τείχους, καὶ κατὰ συντάξεις ἐκτρέχοντες αὐτοῖς
 συνεπλέκοντο. <269> τοῖς δ' ἐργαζομένοις ἀπὸ μὲν
 5 τῶν βελῶν ἦν σκέπη γέροντα τῶν χαρακωμάτων ὑπερτετα-
 μένα, τὰ δ' ἀφειήρια πρὸς τοὺς ἐκθέοντας· θαυμαστὰ
 δὲ πᾶσι μὲν κατεσκεύαστο τοῖς τάγμασι, διαφόρως δὲ
 τῷ δεκάτῳ βιαιότεροί τ' ὄξυβελεῖς καὶ μείζονα λιθο-
 βόλα, δι' ὧν οὐ μόνον τὰς ἐκδρομὰς ἀλλὰ καὶ τοὺς
 10 ἐπὶ τοῦ τείχους ἀνέτρεπον. <270> ταλαντιαῖοι μὲν
 γὰρ ἦσαν οἱ βαλλόμενοι πέτροι, δύο δὲ καὶ πλέον
 ἦσαν σταδίου· ἡ πληγὴ δὲ οὐ τοῖς προεντυχοῦσι
 μόνον, ἐπὶ πολὺν δὲ καὶ τοῖς μετ' ἐκείνους ἦν ἀνυπό-
 στατος. <271> οἱ γε μὴν Ἰουδαῖοι τὸ πρῶτον ἐφυ-
 15 λάττοντο τὴν πέτραν· λευκὴ γὰρ ἦν, ὥστε μὴ τῷ ῥοίξῳ
 σημαίνεσθαι μόνον ἀλλὰ καὶ τῇ λαμπρότητι προορᾶσθαι.
 <272> σκοποὶ οὖν αὐτοῖς ἐπὶ τῶν πύργων καθεζόμενοι
 προεμήνουον, ὅποτε σχασθεῖν τὸ ὄργανον καὶ ἡ πέτρα
 φέροιτο, τῇ πατρίῳ γλώσσει βοῶντες 'ὁ ἰὸς ἔρχεται'.
 20 διύσταντο δὲ καθ' οὓς ἦει, καὶ προκατεκλίνοντο καὶ
 συνέβαινε φυλαττομένων ἀπρακτον διεκπίπτειν τὴν
 πέτραν. <273> ἀντεπινοοῦσι δὲ Ῥωμαῖοι μελαίνειν
 αὐτήν· τότε γὰρ οὐκέθ' ὁμοίως προορωμένης εὐστόχου
 καὶ πολλοὺς ἅμα μιᾷ βολῇ διέφθειρον. <274> ἀλλ'
 25 οὐδὲ κακούμενοι μετ' ἀδείας παρεῖχον Ῥωμαίοις ἐγεί-
 ρειν τὰ χῶματα, πάσῃ δ' ἐπινοίᾳ καὶ τόλμῃ χρώμενοι
 καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν εἶργον.

<275> τῶν δ' ἔργων συντετελεσμένων, μολιβδίδι 4
 μὲν καὶ λίνῳ διαμετροῦσιν οἱ τέκτονες τὸ διάστημα
 30 πρὸς τὸ τεῖχος, ἀπὸ τῶν χωμάτων ῥίψαντες· οὐ γὰρ
 ἐνῆν ἄλλως ἄνωθεν βαλλομένοις· εὐρόντες δ' ἐξικνεῖ-

σθαι δυναμένας τὰς ἐλεπόλεις προσῆγον, <276> καὶ
 Τίτος ἐγγυτέρω τάφετήρια διαστήσας, ὡς μὴ τοὺς
 κριοὺς εἶργοιεν ἀπὸ τοῦ τείχους, ἐκέλευσε τύπειν.
 <277> τριχόθεν δ' ἐξαισίου κτύπου περιηγήσαντος
 αἰφνιδίως τὴν πόλιν, κραυγὴ τε παρὰ τῶν ἔνδον ἤρθη, 5
 καὶ τοῖς στασιασταῖς ἴσον ἐμπίπτει δέος. κοινὸν δ'
 ἑκάτεροι τὸν κίνδυνον ἰδόντες κοινήν ἐπενόουν ἤδη
 ποιεῖσθαι καὶ τὴν ἄμυναν. <278> διαβοῶντων δὲ
 πρὸς ἀλλήλους τῶν διαφόρων ὡς πάντα πράττοιεν 10
 ὑπὲρ τῶν πολεμίων, δέον, εἰ καὶ μὴ διηνεκῆ δίδωσιν
 αὐτοῖς ὁμόνοιαν ὁ θεός, ἐν γοῦν τῷ παρόντι τὴν πρὸς
 ἀλλήλους φιλονικίαν ὑπερθεμένους κατὰ Ῥωμαίων
 συνελθεῖν, κηρύττει μὲν ἄδειαν ὁ Σίμων τοῖς ἀπὸ τοῦ
 ἱεροῦ παρελθεῖν ἐπὶ τὸ τεῖχος, ἐπιτρέπει δὲ καίπερ
 ἀπιστῶν ὁ Ἰωάννης. <279> οἱ δὲ τοῦ μίσους καὶ τῶν 15
 ἰδίων διαφορῶν λαβόντες ἀμνηστίαν ἐν σῶμα γίνου-
 νται, καὶ τὸ μὲν τεῖχος περισχόντες ἀπ' αὐτοῦ πυρὰ τε
 παμπληθῆ κατὰ τῶν μηχανημάτων ἐνίεσαν καὶ τοὺς
 ἐπιβρίθοντας τὰς ἐλεπόλεις ἀδιαλείπτως ἔβαλλον, <280>
 οἱ τολμηρότεροι δὲ κατὰ στίφη προπηδῶντες τὰ γέρεα 20
 τῶν μηχανημάτων ἐσπάραττον, καὶ τοῖς ἐπ' αὐτῶν
 προσπίπτοντες ἐπιστήμη μὲν ὀλίγα τόλμη δὲ τὰ πλείω
 περιεγένοντο. <281> προσεβοήθει δὲ τοῖς πονοῦσιν
 αὐτὸς αἰὶ Καῖσαρ, καὶ παρ' ἑκάτερον τῶν ὀργάνων
 τοὺς θ' ἰπέας καὶ τοὺς τοξότας διαστήσας εἶργε μὲν 2
 τοὺς τὸ πῦρ ἐπιφέροντας, ἀνέστελλε δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν
 πύργων βάλλοντας, ἐνεργοὺς δ' ἐποίει τὰς ἐλεπόλεις.
 <282> οὐ μὴν ταῖς πληγαῖς ὑπήκουε τὸ τεῖχος, εἰ μὴ
 καθ' ὅσον ὁ τοῦ πεντεκαιδεκάτου τάγματος κριοὺς γω-
 νίαν διεκίνησε πύργου. τὸ δὲ τεῖχος ἀκέραιον ἦν· 3
 <283> οὐδὲ γὰρ εὐθέως συνεκινδύνευε τῷ πύργῳ

προύχοντι πολὺ καὶ μὴ δυναμένῳ συναπορρηξαί τι
 ῥαδίως τοῦ περιβόλου.

<284> πανσάμενοι δὲ τῶν ἐκδρομῶν πρὸς ὀλίγον, 5
 καὶ τοὺς Ῥωμαίους ἐπιτηρήσαντες ἐσκεδασμένους ἐπὶ
 5 τᾶργα καὶ κατὰ τὰ στρατόπεδα (καμάτῳ γὰρ ἀναχω-
 ρῆσαι καὶ δέει τοὺς Ἰουδαίους ἤξιουν), ἐκθέουσι κατὰ
 τὸν Ἰππικὸν πύργον διὰ πύλης ἄφνω πάντες, πῦρ τε
 τοῖς ἔργοις ἐπιφέροντες καὶ μέχρι τῶν ἐρυμάτων ἐπὶ
 τοὺς Ῥωμαίους προελθεῖν ὠρημένοι. <285> πρὸς δὲ
 10 τὴν κραυγὴν αὐτῶν οἳ τε πλησίον συνίσταντο ταχέως
 καὶ οἳ πόρρωθεν συνέθεον. ἔφθανε δ' ἡ Ἰουδαίων
 τόλμα τὴν Ῥωμαίων εὐταξίαν, καὶ τοὺς προεντυγχά-
 νοντας τρεψάμενοι προσέκειντο τοῖς συλληγομένοις.
 <286> δεινὴ δὲ περὶ τὰς μηχανὰς συμπίπτει μάχη,
 15 τῶν μὲν ὑποπιμπράναι τῶν δὲ κωλύειν βιαζομένων.
 κραυγὴ τε παρ' ἀμφοτέρων ἀσήμαντος ἦν, καὶ πολλοὶ
 τῶν προαγωνιζομένων ἐπιπτον. <287> Ἰουδαῖοι δ'
 ὑπερεῖχον ἀπονοία, καὶ τῶν ἔργων ἤπιετο τὸ πῦρ,
 καταφλεγῆναι τ' ἂν ἐκινδύνευσε πάντα μετὰ τῶν ὀργά-
 20 νων, εἰ μὴ τῶν ἀπ' Ἀλεξανδρείας ἐπιλέκτων ἀντέστη-
 σαν οἱ πολλοί, παρὰ τὴν σφετέραν ὑπόληψιν ἀνδρισά-
 μενοι (καὶ γὰρ τῶν ἐνδοξοτέρων διήνεγκαν κατὰ ταύτην
 τὴν μάχην), μέχρι Καῖσαρ τοὺς τῶν ἰπέων δυνατω-
 τάτους ἀναλαβὼν ἐμβάλλει τοῖς πολεμίους. <288> καὶ
 25 δώδεκα μὲν αὐτὸς τῶν προμάχων ἀναιρεῖ, πρὸς δὲ τὸ
 τούτων πάθος ἐγκλίναντος τοῦ λοιποῦ πλήθους ἐπό-
 μενος συνελαύνει πάντας εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοῦ πυρὸς
 διασώζει τᾶργα. <289> συνέβη δ' ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ
 καὶ ζωρηθῆναι τινα τῶν Ἰουδαίων, ὃν ὁ Τίτος ἀνα-
 30 σταυρῶσαι πρὸ τοῦ τείχους ἐκέλευσεν, εἴ τι πρὸς τὴν
 ὄψιν ἐνδοῖεν οἱ λοιποὶ καταπλαγέντες. <290> μετὰ δὲ

τὴν ἀναχώρησιν καὶ Ἰωάννης ὁ τῶν Ἰδουμαίων ἡγε-
μῶν, πρὸ τοῦ τείχους γνωρίζω τινὲ στρατιώτῃ δια-
λεγόμενος, ὑπὸ τινος τῶν Ἀράβων κατὰ τοῦ στέρονου
τοξεύεται καὶ παραχορῆμα θνήσκει, μέγιστον τοῖς τε
Ἰδουμαίοις πένθος καὶ λύπην τοῖς στασιασταῖς ἀπο- 5
λιπῶν· καὶ γὰρ κατὰ τε χεῖρα καὶ συνέσει διά-
σημος ἦν.

7 <291> τῇ δ' ἐπιούσῃ νυκτὶ ταραχὴ καὶ τοῖς Ῥω-
μαίοις ἐμπίπτει παράλογος. <292> τοῦ γὰρ Τίτου
πύργους τρεῖς κατασκευάσαι κελεύσαντος πεντηκοντα- 10
πήχεις, ἴν' ἐκάστου χώματος ἐπιστήσας ἀπὸ τούτων
τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους τρέποιο, συνέβη πεσεῖν αὐτο-
μάτως ἓνα μέσης νυκτός. <293> μεγίστου δ' ἀρθέντος
ψόφου δέος ἐμπίπτει τῷ στρατῷ, καὶ τοὺς πολεμίους
ἐπιχειρεῖν σφίσι δόξαντες ἐπὶ τὰ ὄπλα πάντες ἔθεον. 15
<294> ταραχὴ δὲ τῶν ταγματῶν καὶ θόρουβος ἦν, καὶ
τὸ συμβὰν οὐδενὸς εἰπεῖν ἔχοντος ἐπὶ πλεῖστον ἀπο-
ρούμενοι διεφέροντο, μηδενὸς τε φαινομένου πολεμίου
δι' ἀλλήλων ἐπτοοῦντο, <295> καὶ τὸ σύνθημα μετὰ
σπουδῆς ἕκαστος τὸν πλησίον ἐπηρώτα καθάπερ Ἰου- 20
δαίων ἐμβεβληκότων εἰς τὰ στρατόπεδα, πανικῶ τε
δείματι κυκλουμένοις παρεώκεσαν, ἄχρι μαθῶν τὸ
συμβὰν Τίτος διαγγέλλειν ἐκέλευσε πᾶσι καὶ μόλις
ἐπαύσαντο τῆς ταραχῆς.

2 <296> Ἰουδαίους γε μὴν πρὸς τὰ λοιπὰ καρτερώς 25
ἀντέχοντας ἐκάκωσαν οἱ πύργοι· καὶ γὰρ τῶν ὀργά-
νων τοῖς κουφοτέροις ἀπ' αὐτῶν ἐβάλλοντο καὶ τοῖς
ἀκοντισταῖς καὶ τοξόταις καὶ λιθοβόλοις. <297> οὔτε
δὲ τούτων αὐτοὶ διὰ τὸ ὕψος ἐφικνοῦντο, καὶ τοὺς
πύργους ἦν ἀμήχανον ἐλεῖν, μήτ' ἀνατραπῆναι ῥαδίως 30
διὰ τὸ βροῖθος μήτ' ἐμπρησθῆναι διὰ τὸν σίδηρον

δυναμένους, ᾧ κατεκαλύπτοντο. <298> τρεπόμενοι δ' ἐξωτέρω βέλους οὐκέτ' ἐκώλων τῶν κριῶν τὰς ἐμβολάς, οἱ ἀδιαλείπτως παίοντες ἤννον κατ' ὀλίγον. <299> ἤδη δὲ τῷ Νίκωνι τοῦ τείχους ἐνδιδόντος (αὐτοὶ γὰρ τοῦτο Ἰουδαῖοι τὴν μεγίστην ἐκάλεσαν Ῥωμαίων ἐλέπολιν ἀπὸ τοῦ πάντα νικᾶν), ἀπέκαμνον μὲν πάλαι πρὸς τε τὰς μάχας καὶ τὰς φυλακὰς πόρωθεν τῆς πόλεως διανυκτερεύοντες, <300> ἄλλως δ' ὑπὸ φραστώνης καὶ τοῦ βουλευέσθαι πάντα κακῶς πε-
 10 ριττὸν αὐτοῖς δόξαν φυλάττειν τὸ τεῖχος ἐτέρων μετ' αὐτὸ λειπομένωνν δύο, μαλακισθέντες ἀνεχώρουν οἱ πολλοί. <301> καὶ τῶν Ῥωμαίων ἐπιβάντων καθ' ἃ παρέρρηξεν ὁ Νίκων, καταλιπόντες τὰς φυλακὰς πάντες εἰς τὸ δεύτερον τεῖχος ἀναφεύγουσιν. οἱ δ' ὑπερβάν-
 15 τες, τὰς πύλας ἀνοίξαντες, πᾶσαν εἰσδέχονται τὴν στρατιάν.

<302> καὶ Ῥωμαῖοι μὲν οὕτω τοῦ πρώτου τείχους πεντεκαίδεκάτῃ κρατήσαντες ἡμέρα (ἑβδόμη δ' ἦν Ἀρτεμισίου μηνός) αὐτοῦ τε πολὺν κατασκάπτουσι καὶ τὰ
 20 προσάρακτια τῆς πόλεως, ἃ καὶ πρότερον Κέστιος· <303> μεταστρατοπεδεύεται δὲ Τίτος ἔσω κατὰ τὴν 3 Ἀσσυρίων παρεμβολὴν καλουμένην, ἐπισχῶν πᾶν τὸ μεταξὺ μέχρι τοῦ Κεδρῶνος, ἀπὸ δὲ τοῦ δευτέρου τείχους ὅσον ἐξωτέρω βέλους εἶναι προσβολὰς εὐθέως
 25 ἐποιεῖτο. <304> μερισθέντες δ' οἱ Ἰουδαῖοι καρτερῶς ἀπημύναντο τοῦ τείχους, οἱ μὲν περὶ τὸν Ἰωάννην ἀπὸ τε τῆς Ἀντωνίας καὶ τῆς προσαρακτίου στοᾶς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρὸ τῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως αὐτῶν μνημείων μαχόμενοι, τὸ δὲ τοῦ Σίμωνος τάγμα τὴν
 30 παρὰ τὸ Ἰωάννου τοῦ ἀρχιερέως μνημεῖον ἐμβολὴν διαλαβόντες ἐφράξαντο μέχρι πύλης καθ' ἣν τὸ ὕδωρ

ἐπὶ τὸν Ἰππικὸν πύργον εἰσῆκτο. <305> προπηδῶντές
 τε πολλάκις ἐκ τῶν πυλῶν συστάδην ἐπολέμουν, καὶ
 συνδιωχθέντες ἐπὶ τοῦ τείχους κατὰ μὲν τὰς συμπλο-
 κάς ἠττῶντο, τῆς Ῥωμαίων ἐπιστήμης ὄντες ἄπειροι,
 περιῆσαν δ' ἐν ταῖς τειχομαχίαις. <306> καὶ τοὺς μὲν 5
 ἰσχύς μετ' ἐμπειρίας παρεκρότει, Ἰουδαίους δὲ τόλμα
 δέει τρεφομένη καὶ τὸ φύσει καρτερικὸν ἐν συμφοραῖς.
 προσῆν δ' ἐλπίς ἔτι σωτηρίας, ἢ καὶ Ῥωμαίοις τοῦ
 ταχέως κρατήσῃν. <307> οὐδετέρων δ' ἠπτετο κόπος,
 ἀλλὰ προσβολαὶ καὶ τειχομαχίαι καὶ κατὰ λόχους ἐκ- 10
 δρομαὶ συνεχεῖς δι' ὅλης ἡμέρας ἦσαν, οὐδ' ἔστιν ἦτις
 ἰδέα μάχης ἀπελείπετο. <308> νυξ δ' ἀνέπαυε μόλις
 ἕωθεν ἀρχομένους. ἦν δ' ἄυπνος ἀμφοτέροις, καὶ χα-
 λεπωτέρα τῆς ἡμέρας, δέει τῶν μὲν ὄσον οὐπω κατα-
 ληφθήσεσθαι τὸ τεῖχος, τῶν δ' ἐπιθήσεσθαι Ἰουδαίους 15
 τοῖς στρατοπέδοις. ἐν τε τοῖς ὄπλοις ἐκάτεροι διανυκτε-
 ρεύοντες ὑπὸ τὰς πρώτας ἀγὰς ἔτοιμοι πρὸς μάχην
 ἦσαν. <309> καὶ παρὰ μὲν Ἰουδαίοις ἔρις ἦν ὅστις
 προκινδυνεύσας χαρίζαιτο τοῖς ἠγεμόσι, μάλιστα δὲ
 τοῦ Σίμωνος αἰδῶς ἦν καὶ δέος, οὕτω τε προσεῖχεν 20
 ἕκαστος αὐτῷ τῶν ὑποτεταγμένων ὡς καὶ πρὸς αὐτο-
 χειρίαν ἐτοιμότητος εἶναι κελεύσαντος. <310> Ῥωμαίοις
 δ' ἐπ' ἀνδρείαν ἦν προτροπὴ τό τε τοῦ κρατεῖν ἔθος
 καὶ ἡ τῆς ἠττης ἀήθεια, συνεχεῖς τε στρατεῖαι καὶ
 διηνεκεῖς μελέται, καὶ μέγεθος ἠγεμονίας, πρὸ δὲ πάν- 25
 των Τίτος αἰὲ πᾶσι πανταχοῦ παρατυγχάνων. <311>
 τό τε γὰρ μαλακισθῆναι παρόντος καὶ συναγωνιζομέ-
 νου Καίσαρος δεινὸν ἐδόκει, καὶ τῷ καλῶς ἀγωνισα-
 μένῳ μάρτυς αὐτὸς ὁ καὶ τιμήσων παρῆν. κέρδος δ'
 ἦν ἤδη καὶ τὸ γνωσθῆναι Καίσαρι γενναῖον ὄντα. 30
 διὰ τοῦτο πολλοὶ τῆς κατὰ σφᾶς ἰσχύος ἀμείνους τῆ

προθυμία διεφάνησαν. <312> παραταξαμένων γοῦν
κατὰ ταύτας τὰς ἡμέρας τῶν Ἰουδαίων πρὸ τοῦ τεί-
χους καρτερῶ στίφει, καὶ διακοντιζομένων ἔτι πόρρω-
θεν τῶν ταγμάτων ἑκατέρων, Λογγῖνός τις τῶν ἰππέων
5 ἐξαιλλόμενος τῆς Ῥωμαϊκῆς τάξεως ἐμπηδᾶ μέσῃ τῇ
τῶν Ἰουδαίων φάλαγγι, <313> καὶ διασκεδασθέντων
πρὸς τὴν ἐμβολὴν δύο τοὺς γενναιοτάτους ἀναιρεῖ,
τὸν μὲν κατὰ στόμα πλήξας ὑπαντιάσαντα, τὸν δ'
ἀνασπᾶσας ἐκ τοῦ προτέρου τὸ δόρυ κατὰ πλευρὰν
10 διαπεῖρει τραπόμενον, ἐκ μέσων τε τῶν πολεμίων
ἄτρωτος εἰς τοὺς σφετέρους ἔδραμεν. <314> ὁ μὲν
οὖν δι' ἀρετὴν ἐπίσημος ἦν, ζηλωταὶ δὲ τῆς ἀνδρείας
ἐγίγνοντο πολλοί. <315> καὶ οἱ Ἰουδαῖοι μὲν ἀμε-
λοῦντες τοῦ παθεῖν τὸ διαθεῖναι μόνον ἐσκόπουν, ὅ
15 τε θάνατος αὐτοῖς ἐδόκει κουφότατος εἰ μετὰ τοῦ κτεῖ-
ναί τινα τῶν πολεμίων προσπέσοι. <316> Καῖσαρ δὲ
τῆς τῶν στρατιωτῶν ἀσφαλείας οὐχ ἤττον τοῦ κρατεῖν
προνοεῖ, καὶ τὴν μὲν ἀπερίσκεπτον ὁρμὴν ἀπόνοιαν
λέγων, μόνην δ' ἀρετὴν τὴν μετὰ προνοίας καὶ τοῦ
20 μηδὲν τὸν δρωῦντα παθεῖν, ἐν ἀκινδύνῳ τῷ κατὰ σφᾶς
ἐκέλευεν ἀνδρίζεσθαι.

<317> προσάγει δ' αὐτὸς τοῦ βορείου τείχους τῷ 4
μέσῳ πύργῳ τὴν ἐλέπολιν, ἐν ᾗ τῶν Ἰουδαίων τις
ἀνὴρ γόης ὄνομα Κάστωρ ἐλόχα μεθ' ὁμοίων δέκα,
25 τῶν λοιπῶν φυγόντων διὰ τοὺς τοξότας. <318> οὗτοι
μέχρι μὲν τινος ὑπεπηχότες τοῖς θωρακείοις ἠρέμουν,
σαλευομένου δὲ τοῦ πύργου διανίστανται, καὶ προτεί-
νας ὁ Κάστωρ τὰς χεῖρας ὡς ἰκετεύων δῆθεν ἐκάλει
τὸν Καῖσαρα, καὶ τῇ φωνῇ κατοικτιζόμενος ἐλεῆσαι
30 σφᾶς παρεκάλει. <319> πιστεύσας δ' ἐξ ἀπλότητος ὁ
Τίτος, καὶ μετανοεῖν ἤδη τοὺς Ἰουδαίους ἐλπίσας,

ἐπέχει μὲν τοῦ κριοῦ τὴν ἐμβολήν, κωλύει τε τοξεύειν
 τοὺς ἱκέτας, λέγειν δ' ἐκέλευσεν ὅ τι βούλεται τῷ
 Κάστορι. <320> τοῦ δ' εἰπόντος ἐπὶ δεξιᾷ καταβῆναι
 θέλειν, ὁ Τίτος συνήδεσθαι μὲν αὐτῷ τῆς εὐβουλίας
 ἔφη, συνήδεσθαι δ' εἰ πάντες ἤδη ταῦτα φρονοῦσι, 5
 καὶ τῇ πόλει διδόναι δὲ πίστιν ἐτοιμῶς. <321> τῶν
 δέκα δ' οἱ πέντε μὲν αὐτῷ συνυπεκρίνοντο τὴν ἱε-
 τηρίαν, οἱ λοιποὶ δ' οὐκ ἂν ποτε δουλεῦσαι Ῥωμαίοις
 ἔβωον, παρὸν ἐλευθέρους ἀποθανεῖν. <322> καὶ μέχρι
 πολλοῦ διαφορομένων ἐτρίβετο μὲν ἡ προσβολή, πέμ- 10
 πων δ' ὁ Κάστωρ πρὸς τὸν Σίμωνα σχολῇ βουλευέ-
 σθαι περὶ τῶν ἐπειγόντων ἔλεγεν, ὡς οὐκ ἐπ' ὀλίγον
 αὐτὸς διαπαίξοι τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν. ἅμα δὲ ταῦτα
 πέμπων καταφανῆς ἦν καὶ τοὺς ἀπειθοῦντας ἐπὶ τὴν
 δεξιὰν παρακαλῶν. <323> οἱ δ' ὥσπερ ἀγανακτοῦντες 15
 ὑπὲρ τὰ θωρακεῖα διῆράν τε τὰ ξίφη γυμνὰ καὶ τοὺς
 θώρακας αὐτῶν πλήξαντες ὡς ἀπεσφαγμένοι κατέπεσον.
 <324> θάμβος δὲ τὸν Τίτον καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν
 εἰσήει τοῦ τῶν ἀνδρῶν παραστήματος, καὶ μὴ δυνά- 20
 μενοι κάτωθεν ἀκριβῶς τὸ γεγενημένον ἰδεῖν, ἐθαύ-
 μαζόν τε τῆς εὐτολμίας αὐτοὺς καὶ τοῦ πάθους ἤλεον.
 <325> τοξεύει δέ τις ἐν τούτῳ παρὰ τὴν ρῖνα τὸν
 Κάστορα, κάκεινος εὐθέως ἀνασπάσας τὸ βέλος ἐπε-
 δείκνυ τῷ Τίτῳ, καὶ ὡς οὐ δίκαια πάσῃων κατεμέμ- 25
 φετο. πρὸς δὲ τὸν βαλόντα σχετλιάσας Καῖσαρ ἔπεμπε
 παρεστῶτα τὸν Ἰώσηπον δοῦναι τῷ Κάστορι δεξιάν.
 <326> ἀλλ' ὁ μὲν οὔτ' αὐτὸς ἔφη προσελεύσεσθαι
 (φρονεῖν γὰρ οὐδὲν ὑγιὲς τοὺς δεομένους) καὶ τοὺς
 ὠρμημένους τῶν φίλων κατέσχευ, Αἰνείας δέ τις τῶν
 αὐτομόλων αὐτὸς ἔφη προσελεύσεσθαι. <327> καὶ τοῦ 30
 Κάστορος καλοῦντος ὅπως δέξαιτό τις καὶ τὰργύριον

ὁ φέροι μεθ' αὐτοῦ, σπουδαιότερον ὁ Αἰνεΐας διαπε-
 τάσας τὸν κόλπον προσέδραμεν. <328> ἀράμενος δ'
 ὁ Κάστωρ πέτραν ἐπαφίησιν αὐτῷ, καὶ τούτου μὲν
 διήμαρτε φυλαξαμένον, τιτρώσκει δὲ στρατιώτην ἔτε-
 5 ρον προσελθόντα. <329> συννοήσας δὲ Καῖσαρ τὴν
 ἀπάτην, πρὸς βλάβης μὲν ἔγνω τὸν ἐν πολέμοις ἔλεον
 (τὸ γὰρ ἀπηνέστερον ἦττον ὑποπίπτειν τῷ πανούργῳ),
 τὰς δ' ἐμβολὰς τῆς ἐλεπόλεως ὀργῇ τῆς χλεύης ἐποι-
 εῖτο δυνατωτέρας. <330> ὑποδιδόντα δὲ τὸν πύργον
 10 ἐμπιμπρᾶσιν οἱ περὶ τὸν Κάστορα, καὶ διὰ τῆς φλο-
 γὸς εἰς τὴν ὑπ' αὐτῷ κρυπτὴν ἀλάμενοι πάλιν δόξαν
 ἀνδρείας Ῥωμαίοις παρέσχον ὡς ῥίψαντες σφᾶς αὐτοὺς
 εἰς τὸ πῦρ.

<331> αἶρεϊ δὲ Καῖσαρ ταύτη τὸ τεῖχος ἡμέρα 8
 15 πέμπτη μετὰ τὸ πρῶτον, καὶ τῶν Ἰουδαίων φυγόντων
 ἀπ' αὐτοῦ παρέρχεται μετὰ χιλίων ὀπλιτῶν ἔνδον καὶ
 τῶν περὶ αὐτὸν ἐπιλέκτων, καθ' ὃ καὶ τῆς καινῆς πό-
 λεως ἐριοπώλιά τ' ἦν καὶ χαλκεῖα καὶ ἱματίων ἀγορά,
 πρὸς δὲ τὸ τεῖχος πλάγιοι κατέτεινον οἱ στενωποί.
 20 <332> εἰ μὲν οὖν ἢ τοῦ τείχους πλεον εὐθέως διέ-
 λυσεν ἢ πολέμον νόμῳ παρελθὼν ἐπόρθει τὸ ληφθέν,
 οὐκ ἂν οἴμαί τις ἐμίγη βλάβη τῷ κράτει. <333> νῦν
 δὲ Ἰουδαίους μὲν ἐλπίσας δυσωπήσειν ἐξὸν κακοῦν
 τῷ μὴ θέλειν, πρὸς ἀναχώρησιν εὐμαρῇ τὴν εἰσβολὴν
 25 οὐκ ἐπλάτυνεν· οὐ γὰρ ἐπιβουλεύσειν οὓς εὐεργετεῖν
 ὑπελάμβανεν. <334> παρελθὼν γοῦν οὔτε κτείνειν
 τινὰ τῶν καταλαμβανομένων ἐπέτρεψεν οὔθ' ὑποπιμ-
 πρᾶναι τὰς οἰκίας, ἀλλ' ἅμα μὲν τοῖς στασιασταῖς, εἰ
 βούλοιντο μάχεσθαι δίχα τῆς τοῦ δήμου βλάβης, ἄδειαν
 30 ἐδίδου, τῷ δήμῳ δὲ τὰς κτήσεις ὑπισχεεῖτο σῶσειν·
 περὶ πλείστου γὰρ ἐποιεῖτο σῶσαι τὴν μὲν πόλιν ἑαυτῷ

τὸν δὲ ναὸν τῇ πόλει. <335> τὸν μὲν οὖν λαὸν ἔτοιμον εἶχεν εἰς ἃ προύτρεπε καὶ πάλαι, τοῖς μαχίμοις δ' ἐδόκει τὸ φιλάνθρωπον ἀσθένεια, καὶ τὸν Τίτον ἀδυναμία τοῦ τὴν ὅλην πόλιν ἐλεῖν ταῦτα προτείνειν ὑπελάμβανον. <336> διαπειλοῦντες δὲ τοῖς δημοταῖς 5 θάνατον εἰ περὶ παραδόσεως μνησθεῖη τις αὐτῶν, καὶ τοὺς παραφθεγγομένους εἰρήνην ἀποσφάττοντες, ἐπιτίθενται καὶ τοῖς εἰσελθοῦσι Ῥωμαίων, οἳ μὲν κατὰ τοὺς στενωποὺς ὑπαντιάσαντες, οἳ δ' ἀπὸ τῶν οἰκιῶν, ἄλλοι δ' ἔξω τοῦ τείχους κατὰ τὰς ἄνω προπηδήσαντες 10 πύλας. <337> πρὸς οὓς ταραχθέντες οἱ φρουροὶ τοῦ τείχους καταλλόμενοι τῶν πύργων ἀνεχώρουν εἰς τὰ στρατόπεδα. <338> κραυγὴ δ' ἦν τῶν μὲν εἶσω πάντοθεν πολεμίοις κεκυκλωμένων, τῶν δ' ἔξωθεν περὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι δεδοικόντων. πληθύνοντες δ' αἰεὶ οἱ 15 Ἰουδαῖοι, καὶ πολλὰ πλεονεκτοῦντες κατ' ἐμπειρίαν τῶν στενωπῶν, ἐτίρωσκόν τε πολλοὺς καὶ προσπίπτοντες ἐώθουν. <339> οἳ δὲ κατ' ἀνάγκην τὸ πλεον ἀντεῖχον· οὐ γὰρ ἦν ἀθρόους διαφυγεῖν διὰ στενοῦ τοῦ τείχους· δοκοῦσί τ' ἂν κατακοπῆναι πάντες οἱ 20 παρελθόντες μὴ προσαμύναντος τοῦ Τίτου. <340> διαστήσας γὰρ ἐπ' ἄκροις τοῖς στενωποῖς τοὺς τοξότας, καὶ κατὰ τὸν μάλιστα πληθύνοντα σταθεῖς αὐτός, ἀνέστελλε τοῖς βέλεσι τοὺς πολεμίους, καὶ σὺν αὐτῷ Δομίτιος Σαβῖνος, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ κατὰ ταύτην φα- 25 νεὶς τὴν μάχην. <341> παρέμεινε δὲ συνεχῶς τοξεύων Καῖσαρ, καὶ τοὺς Ἰουδαίους κωλύων παρελθεῖν, μέχρι πάντες ἀνεχώρησαν οἱ στρατιῶται.

2 <342> Ῥωμαῖοι μὲν οὕτω κρατήσαντες τοῦ δευτέρου τείχους ἐξεώσθησαν· τῶν δ' ἀνὰ τὸ ἄστυ μαχίμων 30 ἐπήρθη τὰ φρονήματα, καὶ μετέωροι πρὸς τὴν εὐπρα-

γίαν ἦσαν, οὔτε Ῥωμαίους εἰς τὴν πόλιν τολμήσειν
 ἔτι παρελθεῖν οὔτ' αὐτοὶ παρελθόντες ἠτιήσεσθαι
 δοκοῦντες. <343> ἐπεσκότει γὰρ αὐτῶν ταῖς γνώμαις
 διὰ τὰς παρανομίας ὁ θεός, καὶ οὔτε τὴν Ῥωμαίων
 5 ἰσχὺν ὄσῳ πλείων κατελείπετο τῆς ἐξελαθείσης ἔβλε-
 πον, οὔτε τὸν ὑφέρποντα λιμὸν αὐτοῖς. <344> ἔτι
 γὰρ παρῆν ἐσθίειν ἐκ τῶν δημοσίων κακῶν καὶ τὸ
 τῆς πόλεως αἷμα πίνειν. ἔνδεια δὲ τοὺς ἀγαθοὺς
 ἐπέιχε πάλαι, καὶ σπάνει τῶν ἐπιτηδείων διελύοντο
 10 πολλοί. <345> τὴν δὲ τοῦ λαοῦ φθορὰν ἑαυτῶν οἱ
 στασιασταὶ κουφισμὸν ὑπελάμβανον· μόνους γὰρ ἠξίου
 σώζεσθαι τοὺς μὴ ζητοῦντας εἰρήνην καὶ κατὰ Ῥω-
 μαίων ζῆν προηρημένους, τοῦ δ' ἐναντίου πλήθους
 ὥσπερ ὑπερβάλλοντος βάρους ἤδοντο δαπανωμένων.
 15 <346> τοιοῦτοι μὲν δὴ πρὸς τοὺς ἔνδον ἦσαν· Ῥω-
 μαίους δὲ πάλιν τῆς εἰσόδου πειρωμένους ἐκώλυον
 φραζάμενοι, καὶ τὸ καταρριφέν ἀντιτειχίσαντες τοῖς
 σώμασι τρισὶ μὲν ἀντέσχον ἡμέραις καρτερῶς ἀμυνόμε-
 νοι, τῇ τετάρτῃ δὲ προσβαλόντα γενναίως Τίτου οὐκ
 20 ἤνεγκαν, ἀλλὰ βιασθέντες ἢ καὶ πρότερον ἀναφεύ-
 γουσιν. <347> ὁ δὲ πάλιν τοῦ τείχους κρατήσας τὸ
 προσάρκτιον μὲν εὐθέως κατέρριψε πᾶν, ἐπὶ δὲ τοῦ
 κατὰ μεσημβρίαν φρουρὰς τοῖς πύργοις ἐγκαταστήσας
 τῷ τρίτῳ προσβάλλειν ἐπενόει.
 25 <348> δόξαν δ' ἐπανεῖναι πρὸς ὀλίγον τὴν πολιορ- 9
 κίαν, καὶ διωρίαν βουλῆς τοῖς στασιασταῖς παρασχεῖν,
 εἴ τι πρὸς τὴν καθαίρεσιν ἔνδοϊεν τοῦ δευτέρου τεί-
 χους, ἢ καὶ τὸν λιμὸν ὑποδείσαντες (οὐ γὰρ εἰς πολὺ
 τὰς ἀρπαγὰς αὐτοῖς ἐξαρκέσειν), εἰς δέον κατεχρήτο
 30 τὴν ἄνεσιν. <349> ἐνστάσης γὰρ τῆς προθεσμίας καθ'
 ἦν ἔδει διαδοῦναι τοῖς στρατιώταις τροφάς, ἐν ἀπόπ-

τῷ τοῖς πολεμίοις ἐκέλευσε τοὺς ἡγεμόνας ἐκτάξαντας τὴν δύναμιν ἀπαριθμεῖν ἐκάστῳ τάργύριον. <350> οἱ δ', ὥσπερ ἔθος, ἀποκαλύψαντες τὰ ὄπλα θήκαις ἐσκαπασμένα τέως, κατάφρακτοι προσῆσαν, καὶ τοὺς ἵππους ἄγοντες οἱ ἵππεῖς κεκοσμημένους. <351> ἐπὶ πλεῖστον δὲ τὰ πρὸ τῆς πόλεως ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ περιελάμπετο, καὶ τῆς ὕψεως ἐκείνης οὐδὲν οὔτε τοῖς σφετέροις ἐπιτεροπέστερον οὔτε τοῖς πολεμίοις παρέστη φοβρώτερον. <352> κατεπλήσθη γὰρ ἀφορώντων τό τ' ἀρχαῖον τεῖχος ἅπαν καὶ τοῦ ἱεροῦ τὸ βόρειον κλίμα, 10 τὰς τ' οἰκίας μεστὰς ἦν προκυπτόντων ὑπεριδεῖν, καὶ τῆς πόλεως οὐδὲν ὃ μὴ κεκάλυπτο πλήθει διεφαίνετο. <353> κατάπληξις δὲ δεινὴ καὶ τοῖς τολμηροτάτοις ἐνέπεσε τὴν τε δύναμιν ἐπὶ ταῦτὸ πᾶσαν ὀρῶσι καὶ τὸ κάλλος τῶν ὄπλων καὶ τὴν εὐταξίαν τῶν ἀνδρῶν, 15 <354> δοκοῦσί τ' ἂν μοι πρὸς ἐκείνην οἱ στασιασταὶ μεταβαλέσθαι τὴν ὕψιν, εἰ μὴ δι' ὑπερβολὴν ὦν τὸν δῆμον ἔδρασαν κακῶν συγγνώμην παρὰ Ῥωμαίοις ἀπήλιζον. <355> ἀποκειμένον δὲ τοῦ μετὰ κολάσεως εἰ παύσαιντο, πολὺ κρείττω τὸν ἐν πολέμῳ θάνατον ἡγοῦντο. καὶ τὸ χρεῶν δ' ἐκράτει τοὺς τ' ἀναιτίους τοῖς αἰτίοις συναπολέσθαι καὶ τῇ στάσει τὴν πόλιν.

2 <356> τέτταρσι μὲν οὖν ἡμέραις οἱ Ῥωμαῖοι καθ' ἕκαστον τάγμα διετέλεσαν τὰς τροφὰς κομιζόμενοι· τῇ 25 πέμπτῃ δ', ὡς οὐδὲν ἀπῆντα παρὰ τῶν Ἰουδαίων εἰρηνικόν, διχῆ διελὼν τὰ τάγματα Τίτος ἤρχετο τῶν χωμάτων κατὰ τε τὴν Ἀντωνίαν καὶ τὸ τοῦ Ἰωάννου μνημεῖον, ταύτῃ μὲν τὴν ἄνω πόλιν αἰρήσειν ἐπινοῶν, τὸ δ' ἱερὸν κατὰ τὴν Ἀντωνίαν. <357> τούτου γὰρ μὴ 30 ληφθέντος οὐδὲ τὸ ἄστυ κατέχειν ἀκίνδυνον ἦν. πρὸς

ἐκατέρω δὴ μέρει δὴ ἠγείρετο χώματα, καθ' ἓν ἐκά-
 στου τάγματος. <358> καὶ τοὺς μὲν παρὰ τὸ μνη-
 μεῖον ἐργαζομένους οἳ τε Ἰδουμαῖοι καὶ τὸ μετὰ τοῦ
 Σίμωνος ὀπλιτικὸν εἶργον ἐπεκθέοντες, τοὺς δὲ πρὸ
 5 τῆς Ἀντωνίας οἱ περὶ τὸν Ἰωάννην καὶ τὸ τῶν ζηλω-
 τῶν πλῆθος. <359> ἐπλεονέκτου δ' οὐ κατὰ χεῖρα
 μόνου ἀφ' ὑψηλοτέρων μαχόμενοι, καὶ τοῖς ὀργάνοις
 δ' ἤδη χρῆσθαι μεμαθηκότες· ἢ γὰρ καθ' ἡμέραν τριβὴ
 κατὰ μικρὸν ἔθρεψε τὴν ἐμπειρίαν. εἶχον δ' ὄξυβε-
 10 λεῖς μὲν τριακοσίους, τετταράκοντα δὲ τῶν λιθοβόλων,
 δι' ὧν τὰ χώματα τοῖς Ῥωμαίοις ἐποιοῦν δυσεργότερα.
 <360> Καῖσαρ δὲ σῶζεσθαι τε τὴν πόλιν καὶ ἀπόλ-
 λυσθαι εἰδὼς ἑαυτῷ, ἅμα καὶ τῇ πολιορκίᾳ προσέκειτο
 καὶ τοῦ παραινεῖν Ἰουδαίοις μετάνοιαν οὐκ ἠμέλει.
 15 <361> τοῖς δ' ἔργοις ἀνέμισγε συμβουλίαν, καὶ πολ-
 λάκις γιγνώσκων ἀνυστικώτερον ὄπλων τὸν λόγον,
 αὐτὸς τε σῶζεσθαι παρεκάλει παραδόντας τὴν πόλιν
 ἤδη παρειλημμένην, καὶ τὸν Ἰώσηπον καθίει τῇ πα-
 τρίᾳ γλώσσει διαλέγεσθαι, τάχ' ἂν ἐνδοῦναι πρὸς ὁμό-
 20 φυλον δοκῶν αὐτούς.

<362> οὗτος περιῶν τὸ τεῖχος, καὶ πειρώμενος 3
 ἔξω τε βέλους εἶναι καὶ ἐν ἐπηκόῳ, πολλὰ κατηντι-
 βόλει φείσασθαι μὲν ἑαυτῶν καὶ τοῦ δήμου, φείσα-
 σθαι δὲ καὶ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἱεροῦ, μηδὲ γενέσθαι
 25 πρὸς ταῦτα τῶν ἀλλοφύλων ἀπαθεστέρους. <363> Ῥω-
 μαίους μὲν γε τοὺς μὴ μετέχοντας ἐντρέπεσθαι τὰ τῶν
 πολεμίων ἄγρια καὶ μέχρι νῦν τὰς χεῖρας ἐπέχειν, τοὺς
 δ' ἐντραφέντας αὐτοῖς, κἂν περισωθῇ μόνους ἔξοντας,
 ὠρμησθαι πρὸς ἀπώλειαν αὐτῶν. <364> ἢ μὴν τὰ
 30 καρτερώτερα μὲν αὐτῶν ὄρᾶν τεύχη πεπτωκότεα, λειπό-
 μενον δὲ τὸ τῶν ἐάλωκότεων ἀσθενέστερον· γιγνώσκειν

δὲ τὴν Ῥωμαίων ἰσχὺν ἀνυπόστατον, καὶ τὸ δουλεύειν
 τούτοις οὐκ ἀπείρατον αὐτοῖς. <365> εἰ γὰρ δὴ καὶ
 πολεμεῖν ὑπὲρ ἐλευθερίας καλόν, χρῆναι τὸ πρῶτον·
 τὸ δ' ἄπαξ ὑποπεσόντας καὶ μακροῖς εἰξάντας χρόνοις
 ἔπειτ' ἀποσεῖσθαι τὸν ζυγὸν δυσθανατώντων, οὐ φι- 5
 λελευθέρων εἶναι. <366> δεῖν μέντοι καὶ δεσπότας
 ἀδοξεῖν ταπεινοτέρους, οὐχ οἷς ὑποχείρια τὰ πάντα.
 τί γὰρ Ῥωμαίους διαπεφευγέαι, πλὴν εἰ μὴ τι διὰ
 θάλλπος ἢ κρύος ἄχρηστον; <367> μεταβῆναι γὰρ πρὸς
 αὐτοὺς πάντοθεν τὴν τύχην, καὶ κατ' ἔθνος τὸν θεὸν 10
 ἐμπεριάροντα τὴν ἀρχὴν νῦν ἐπὶ τῆς Ἰταλίας εἶναι
 νόμον γε μὴν ὠρίσθαι καὶ παρὰ θηροσὶν ἰσχυρότατον
 καὶ παρ' ἀνθρώποις, εἴκειν τοῖς δυνατωτέροις, καὶ τὸ
 κρατεῖν παρ' οἷς ἀκμὴ τῶν ὀπλων εἶναι. <368> διὰ
 τοῦτο καὶ τοὺς προγόνους αὐτῶν, πολὺ καὶ ταῖς ψυ- 15
 χαῖς καὶ τοῖς σώμασι, ἔτι δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις ἀφορμαῖς
 ἀμείνους ὄντας, εἴξαι Ῥωμαίοις, οὐκ ἄν, εἰ μὴ τὸν
 θεὸν ἤδεσαν σὺν αὐτοῖς, τοῦθ' ὑπομείναντας. <369>
 αὐτοὺς δὲ τίνι καὶ πεποιθότας ἀντέχειν, ἐαλωκυίας
 μὲν ἐκ πλείστου τῆς πόλεως μέρους, τῶν δ' ἔνδον, εἰ 20
 καὶ τὰ τεῖχη παρέμενον, ἀλώσεως χεῖρον διακειμένων;
 <370> οὐ γὰρ λανθάνειν Ῥωμαίους τὸν ἐν τῇ πόλει
 λιμὸν, ᾧ νῦν μὲν τὸν δῆμον, μετ' οὐ πολὺν δὲ δια-
 φθαρῆσθαι καὶ τοὺς μαχίμους. <371> εἰ γὰρ δὴ
 καὶ παύσαιντο Ῥωμαῖοι τῆς πολιορκίας, μὴδ' ἐπεισ- 25
 πίπτουεν τῇ πόλει ξιφήρεις, αὐτοῖς γε τὸν ἄμαχον
 πόλεμον ἔνδον παρακαθῆσθαι καθ' ἐκάστην ὥραν τρε-
 φόμενον, εἰ μὴ καὶ πρὸς τὸν λιμὸν ἄραι τὰ ὄπλα καὶ
 μάχεσθαι δύνανται, μόνοι τε καὶ παθῶν ἐπικρατεῖν.
 <372> προσετίθει δὲ ὡς καλὸν πρὶν ἀνηκέστου συμφο- 30
 ρᾶς μεταβαλέσθαι καὶ πρὸς τὸ σωτήριον, ἕως ἔξεστι,

ῥέψαι. καὶ γὰρ οὐδὲ μνησικακήσειν αὐτοῖς Ῥωμαίους
 τῶν γεγενημένων, εἰ μὴ μέχρι τέλους ἀπανθαδίσαιντο·
 φύσει τε γὰρ ἐν τῷ κρατεῖν ἡμέρους εἶναι, καὶ πρὸ
 τῶν θυμῶν θήσεσθαι τὸ συμφέρον. <373> τοῦτο δ'
 5 εἶναι μῆτε τὴν πόλιν ἀνδρῶν κενὴν μῆτε τὴν χώραν
 ἔρημον ἔχειν. διὸ καὶ νῦν Καίσαρα βούλεσθαι δεξιὰν
 αὐτοῖς παρασχεῖν. οὐ γὰρ ἂν σῶσαί τινα βία λαβόντα
 τὴν πόλιν, καὶ μάλιστα μὴδ' ἐν ἐσχάταις συμφοραῖς
 ὑπακουσάντων παρακαλοῦντι. <374> τοῦ γε μὴν τα-
 10 χέως τὸ τρίτον τεῖχος ἀλώσεσθαι τὰ προεαλωκότα πίστιν
 εἶναι. κὰν ἄρρηκτον δ' ἦ τὸ ἔρυμα, τὸν λιμὸν ὑπὲρ
 Ῥωμαίων αὐτοῖς μαχεῖσθαι.

<375> ταῦτα τὸν Ἰώσηπον παραινοῦντα πολλοὶ μὲν 4
 ἔσκωπτον ἀπὸ τοῦ τείχους, πολλοὶ δ' ἐβλασφήμουν,
 15 ἔνιοι δ' ἔβαλλον. ὃ δ' ὡς ταῖς φανεραῖς οὐκ ἔπειθε
 συμβουλίαις, ἐπὶ τὰς ὁμοφύλους μετέβαινεν ἱστορίας,
 <376> ἅ δειλοὶ βοῶν καὶ τῶν ἰδίων ἀμνήμονες συμ-
 μάχων, ὅπλοις καὶ χερσὶ πολεμεῖτε Ῥωμαίοις; τίνα
 γὰρ ἄλλον οὕτως ἐνικήσαμεν; <377> πότε δ' οὐ θεὸς
 20 ὁ κτίσας, ἂν ἀδικῶνται, Ἰουδαίων ἐκδικος; οὐκ ἐπι-
 στραφέντες ὕψεσθε πόθεν ὀρμώμενοι μάχεσθε, καὶ
 πηλίκον ἐμιάνατε σύμμαχον; οὐκ ἀναμνησθήσεσθε πα-
 τέρων ἔργα δαιμόνια, καὶ τὸν ἅγιον τόνδε χῶρον ἡλί-
 κους ἡμῖν πάλαι πολέμους καθεῖλεν; <378> ἐγὼ μὲν
 25 φρίττω τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ λέγων εἰς ἀναξίους ἀκοάς·
 ἀκούετε δ' ὅμως, ἵνα γνῶτε μὴ μόνον Ῥωμαίοις πολε-
 μοῦντες ἀλλὰ καὶ τῷ θεῷ. <379> βασιλεὺς ὁ τότε
 Νεχαῶς Αἰγυπτίων (ὃ δ' αὐτὸς ἐκαλεῖτο καὶ Φαραώ)
 μυρία χεῖρὶ καταβὰς ἤρπασε Σάρρα βασιλίδα, τοῦ
 30 γένους ἡμῶν τὴν μητέρα. <380> τί οὖν ὁ ταύτης
 ἀνὴρ Ἀβράαμος, προπάτωρ δ' ἡμέτερος; ἄρα τὸν ὑβρι-

στὴν ἡμίνατο τοῖς ὄπλοις, καίτοι ὀκτωκαίδεκα μὲν καὶ
 τριακοσίους ὑπάρχουσ ἔχων, δύναμιν δ' ὑφ' ἐκάστῳ τού-
 των ἄπειρον; ἢ αὐτοὺς μὲν ἐρημίαν ἠγγήσατο μὴ συμ-
 παρόντος θεοῦ, καθαρὰς δ' ἀνατείνας τὰς χεῖρας εἰς ὃν
 νῦν ἐμιάνατε χῶρον ὑμεῖς, τὸν ἀνίκητον αὐτῷ βοηθὸν 5
 ἐστρατολόγησεν; <381> οὐ μετὰ μίαν ἐσπέραν ἄχραν-
 τος μὲν ἢ βασίλισσα ἀνεπέμφθη πρὸς τὸν ἄνδρα, προσ-
 κυνῶν δὲ τὸν ὑφ' ὑμῶν αἵμαχθέντα χῶρον ὁμοφύλῳ
 φόνῳ, καὶ τρέμων ἀπὸ τῶν ἐν νυκτὶ φαντασμάτων,
 ἐφευγεν ὁ Αἰγύπτιος, ἀργύρῳ δὲ καὶ χρυσῷ τοὺς θεο- 10
 φιλεῖς Ἑβραίους ἐδώρησατο; σιγῷ ἢ εἶπω τὴν εἰς Αἴ-
 γυπτον μετοικίαν τῶν πατέρων, <382> οἱ τυραννού-
 μενοι καὶ βασιλεῦσιν ἄλλοφύλοις ὑποπεπωκότες τετρα-
 κοσίους ἔτεσι, παρὸν ὄπλοις ἀμύνασθαι καὶ χερσὶ, σφᾶς
 αὐτοὺς ἐπέτρεψαν τῷ θεῷ; <383> τίς οὐκ οἶδε τὴν 15
 παντὸς θηρίου καταπλησθεῖσαν Αἴγυπτον καὶ πάση
 φθαρεῖσαν νόσῳ, τὴν ἄκαρπον γῆν, τὸν ἐπιλείποντα
 Νεῖλον, τὰς ἐπαλλήλους δέκα πληγὰς, τοὺς διὰ ταῦ-
 τα μετὰ φρουρᾶς προπεμπομένους πατέρας ἡμῶν ἀναι-
 μάκτους ἀκινδύνους, οὓς ὁ θεὸς ἐαυτῷ νεωκόρους 20
 ἤγεν; <384> ἀλλὰ τὴν ὑπὸ Σύρων ἀρπαγεῖσαν ἀγίαν
 ἡμῖν λάρανα οὐκ ἐστέναξε μὲν ἢ Παλαιστίνῃ καὶ
 Δαγῶν τὸ ξόανον, ἐστέναξε δὲ πᾶν τὸ τῶν ἀρπασα-
 μένων ἔθνος, <385> σηπόμενοι δὲ τὰ κρυπτὰ τοῦ σώ-
 ματος, καὶ δι' αὐτῶν τὰ σπλάγχνα μετὰ τῶν σιτίων 25
 καταφέροντες, χερσὶ ταῖς λησαμέναις ἀνεκόμισαν, κυμ-
 βάλων καὶ τυμπάνων ἦχῳ καὶ πᾶσι μελικτηρίοις ἰλασ-
 κόμενοι τὸ ἄγιον; <386> θεὸς ἦν ὁ ταῦτα πατράσιν
 ἡμετέροις στρατηγῶν, ὅτι τὰς χεῖρας καὶ τὰ ὄπλα παρ-
 έντες αὐτῷ κρῖναι τοῦτογον ἐπέτρεψαν. <387> βασιλεὺς 30
 Ἀσσυρίων Συναχηριμ ὅτε πᾶσαν τὴν Ἀσίαν ἐπισυρό-

μενος τήνδε περιεστρατοπεδεύσατο τὴν πόλιν, ἄρα
 χερσὶν ἀνθρωπίναις ἔπεσεν; <388> οὐχ αἶ μὲν ἀπὸ
 τῶν ὄπλων ἠρεμοῦσαι ἐν προσευχαῖς ἦσαν, ἄγγελος
 δὲ τοῦ θεοῦ μιᾷ νυκτὶ τὴν ἄπειρον στρατιὰν ἔλυμή-
 5 νατο, καὶ μεθ' ἡμέραν ἀναστὰς ὁ Ἀσσύριος ὀκτωκαί-
 δεκα μυριάδας ἐπὶ πεντακισχιλίοις νεκρῶν εὗρε, μετὰ
 δὲ τῶν καταλειπομένων ἀόπλους καὶ μὴ διώκοντας
 Ἑβραίους ἔφηνεν; <389> ἴστε δὲ καὶ τὴν ἐν Βαβυλῶνι
 δουλείαν, ἔνθα μετανάστῃς ὢν ὁ λαὸς ἔτεσιν ἑβδομή-
 10 κοντα οὐ πρότερον εἰς ἐλευθερίαν ἀνεχαίτισεν ἢ Κῦ-
 ρον τοῦτο χαρίσασθαι τῷ θεῷ· προυπέμφοθησαν γοῦν
 ὑπ' αὐτοῦ, καὶ πάλιν τὸν αὐτῶν σύμμαχον ἐνεωκό-
 ρουν. <390> καθόλου δ' εἰπεῖν, οὐκ ἔστιν ὅ τι κα-
 τώρθωσαν οἱ πατέρες ἡμῶν τοῖς ὄπλοις, ἢ δίχα τού-
 15 των διήμαρτον ἐπιτρέψαντες τῷ θεῷ· μένοντες μὲν
 γε κατὰ χώραν ἐνίκων ὡς ἐδόκει τῷ κριτῇ, μαχόμενοι
 δ' ἔπταισαν ἀεὶ. <391> τοῦτο μὲν, ἠνίκα βασιλεὺς
 Βαβυλωνίων ἐπολιόρκει ταύτην τὴν πόλιν, συμβαλὼν
 Σεδεκίας ὁ ἡμέτερος βασιλεὺς παρὰ τὰς Ἱερεμίου προ-
 20 φητείας αὐτός θ' ἐάλω καὶ τὸ ἄστν μετὰ τοῦ ναοῦ
 κατασκαπτόμενον εἶδε· καίτοι πόσω μετριοτέρως ὁ μὲν
 βασιλεὺς ἐκεῖνος τῶν ὑμετέρων ἡγεμόνων ἦν, ὁ δ' ὑπ'
 αὐτῷ λαὸς ὑμῶν. <392> βοῶντα γοῦν τὸν Ἱερεμίαν
 ὡς ἀπέχθοντο μὲν τῷ θεῷ διὰ τὰς εἰς αὐτὸν πλημ-
 25 μελείας, ἀλώσονται δ' εἰ μὴ παραδοίεν τὴν πόλιν, οὐθ'
 ὁ βασιλεὺς οὐθ' ὁ δῆμος ἀνεῖλεν. <393> ἀλλ' ὑμεῖς,
 ἴν' ἐάσω τᾶνδον (οὐ γὰρ ἂν ἐρμηνεῦσαι δυναίμην τὰς
 παρανομίας ὑμῶν ἀξίως), ἐμὲ τὸν παρακαλοῦντα πρὸς
 σωτηρίαν ὑμᾶς βλασφημεῖτε καὶ βάλλετε, παροξυνό-
 30 μενοι πρὸς τὰς ὑπομνήσεις τῶν ἁμαρτημάτων, καὶ
 μηδὲ τοὺς λόγους φέροντες ὢν τᾶργα δρᾶτε καθ' ἡμέραν.

<394> τοῦτο δ', ἡνίκα Ἀντιόχου τοῦ κληθέντος Ἐπι-
 φανοῦς προσκαθεζομένου τῇ πόλει, πολλὰ πρὸς τὸ θεῖον
 ἐξυβρικότος, οἱ πρόγονοι μετὰ τῶν ὀπλων προῆλθον,
 αὐτοὶ μὲν ἀπεσφάγησαν ἐν τῇ μάχῃ, διηρπάγη δὲ τὸ
 ἄστυ τοῖς πολεμίοις, ἠρημώθη δ' ἔτη τρία καὶ μῆνας 5
 ἕξ τὸ ἅγιον. καὶ τί δεῖ τᾶλλα λέγειν; <395> ἀλλὰ
 Ῥωμαίους τίς ἐστρατολόγησε κατὰ τοῦ ἔθνους; οὐχ ἡ
 τῶν ἐπιχωρίων ἀσέβεια; πόθεν δ' ἠρξάμεθα δουλείας;
 ἄρ' οὐχὶ ἐκ στάσεως τῶν προγόνων, <396> ὅθ' ἡ
 Ἀριστοβούλου καὶ Ἰρκανοῦ μανία καὶ ἡ πρὸς ἀλλή- 10
 λους ἕρις Πουμπήμιον ἐπήγαγε τῇ πόλει καὶ Ῥωμαίοις
 ὑπέταξεν ὁ θεὸς τοὺς οὐκ ἀξιόους ἐλευθερίας; <397>
 τρισὶ γοῦν μῆσὶ πολιορκηθέντες ἑαυτοὺς παρέδωσαν,
 οὐθ' ἀμαρτόντες εἰς τὰ ἅγια καὶ τοὺς νόμους ἠλίκα
 ὑμεῖς, καὶ πολὺ μείζοσιν ἀφορμαῖς πρὸς τὸν πόλεμον 15
 χρώμενοι. <398> τὸ δ' Ἀντιγόνου τέλος, τοῦ Ἀριστο-
 βούλου παιδός, οὐκ ἴσμεν; οὗ βασιλεύοντος ὁ θεὸς
 ἀλώσει πάλιν τὸν λαὸν ἠλανε πλημμυλοῦντα, καὶ
 Ἡρώδης μὲν ὁ Ἀντιπάτρου Σόσσιον, Σόσσιος δὲ Ῥω-
 μαίων στρατιὰν ἤγαγε, περισχεθέντες δ' ἐπὶ μῆνας ἕξ 20
 ἐπολιοροῦντο, μέχρι δίκας τῶν ἀμαρτιῶν δόντες ἐάλω-
 σαν καὶ διηρπάγη τοῖς πολεμίοις ἡ πόλις. <399> οὕτως
 οὐδέποτε τῷ ἔθνει τὰ ὄπλα δέδοται, τῷ δὲ πολεμεῖ-
 σθαι καὶ τὸ ἀλώσεσθαι πάντως πρόσεστι. <400> δεῖ
 γάρ, οἶμαι, τοὺς χωρίον ἅγιον νεμομένους ἐπιτρέπειν 25
 πάντα τῷ θεῷ δικάζειν, καὶ καταφρονεῖν τότε χειρὸς
 ἀνθρωπίνης ὅταν αὐτοὶ πείθωσι τὸν ἄνω δικαστήν.
 <401> ὑμῖν δὲ τί τῶν εὐλογηθέντων ὑπὸ τοῦ νομο-
 θέτου πέπρακται; τί δὲ τῶν ὑπ' ἐκείνου κατηραμένων
 παραλέλειπται; πόσῳ δ' ἔστὲ τῶν τάχιον ἀλόντων ἀσε- 3
 βέστεροι; <402> οὐ τὰ κρυπτὰ μὲν τῶν ἀμαρτημάτων

ἠδοξήκατε, κλοπὰς λέγω καὶ ἐνέδρας καὶ μοιχείας, ἀρπα-
 γαῖς δ' ἐρίζετε καὶ φόνοις, καὶ ξένας καινοτομεῖτε
 κακίας ὁδοὺς; ἐκδοχεῖον δὲ πάντων τὸ ἱερὸν γέγονε,
 καὶ χερσὶν ἐμφυλίοις ὁ θεῖος μεμίανται χῶρος, ὃν καὶ
 5 Ῥωμαῖοι πόρρωθεν προσεκύνουν, πολλὰ τῶν ἰδίων
 ἐθῶν παραλύοντες εἰς τὸν ἡμέτερον νόμον. <403>
 εἴτ' ἐπὶ τούτοις τὸν ἀσεβηθέντα σύμμαχον προσδο-
 κᾶτε; πάνυ γοῦν ἐστὲ δίκαιοι ἰκέται, καὶ χερσὶ καθα-
 ραῖς τὸν βοηθὸν ὑμῶν παρακαλεῖτε. <404> τοιαύταις
 10 ὁ βασιλεὺς ἡμῶν ἰκέτευσεν ἐπὶ τὸν Ἀσσύριον, ὅτε τὸν
 μέγαν ἐκείνου στρατὸν μιᾶ νυκτὶ κατέστρωσεν ὁ θεός;
 ὅμοια δὲ τῷ Ἀσσυρίῳ Ῥωμαῖοι δρῶσιν, ἵνα καὶ ἄμυ-
 ναν ὑμεῖς ὁμοίαν ἐλπίσητε; <405> οὐχ ὁ μὲν χρήματα
 παρὰ τοῦ βασιλέως ὑμῶν λαβὼν ἐφ' ᾧ μὴ πορθήσει
 15 τὴν πόλιν, κατέβη παρὰ τοὺς ὄρκους ἐμπροῆσαι τὸν
 ναόν; Ῥωμαῖοι δὲ τὸν συνήθη δασμὸν αἰτοῦσιν, ὃν οἱ
 πατέρες ἡμῶν τοῖς ἐκείνων πατράσι παρέσχον, <406>
 καὶ τούτου τυχόντες οὔτε πορθοῦσι τὴν πόλιν οὔτε
 ψαύουσι τῶν ἀγίων, διδῶσι δ' ἡμῖν τᾶλλα, γενεάς
 20 τ' ἐλευθέρως καὶ κτήσεις τὰς ἑαυτῶν νέμεσθαι, καὶ
 τοὺς ἱεροὺς νόμους σώζουσι. <407> μανία δὴ τὸν
 θεὸν προσδοκᾶν ἐπὶ δικαίοις οἷος ἐπ' ἀδίκους ἐφάνη.
 καὶ παραχρῆμα δ' ἀμύνειν οἶδεν ὅταν δέη· τοὺς γοῦν
 Ἀσσυρίους κατὰ νύκτα τὴν πρώτην παραστρατοπεδεν-
 25 σαμένους ἐκλασεν. <408> ὥστ' εἰ καὶ τὴν ἡμετέραν
 γενεὰν ἐλευθερίας ἢ Ῥωμαίους κολάσεως ἀξίους ἔκρινε,
 καὶ παραχρῆμα καθάπερ τοῖς Ἀσσυρίοις ἐνέσκηψεν,
 ὅτε τοῦ ἔθνους ἤπτετο Πομπήμιος, ὅτε μετ' αὐτὸν ἀνῆει
 Σόσσιος, ὅτε Ὀεσπασιανὸς ἐπόρθει τὴν Γαλιλαίαν, τὰ
 30 τελευταῖα νῦν ὅτ' ἤγγιξε Τίτος τῇ πόλει. <409> καί-
 τοι Μάγνος μὲν καὶ Σόσσιος πρὸς τῷ μηδὲν παθεῖν καὶ

ἀνὰ κράτος ἔλαβον τὴν πόλιν, ὕεσπασιανὸς δ' ἐκ τοῦ
 πρὸς ἡμᾶς πολέμου καὶ βασιλείας ἤρξατο. Τίτω μὲν
 γὰρ καὶ πηγαὶ πλουσιώτεροι ῥέουσιν, αἱ ξηρανθεῖσαι
 πρότερον ὑμῖν. <410> πρὸ γοῦν τῆς αὐτοῦ παρου-
 σίας τὴν τε Σιλωὰμ ἐπιλείπουσαν ἴστε καὶ τὰς πρὸ 5
 τοῦ ἄστεος ἀπάσας, ὥστε πρὸς ἀμφορεῖς ὠνεῖσθε τὸ
 ὕδωρ· τὸ δὲ νῦν οὕτω πληθύνουσι τοῖς πολεμίοις ὑμῶν
 ὡς μὴ μόνον αὐτοῖς καὶ κτήνεσιν ἀλλὰ καὶ κήποις
 διαρκεῖν. <411> τό γε μὴν τέρας τοῦτο πεπειράται
 καὶ πρότερον ἐφ' ἀλώσει τῆς πόλεως γεγεννημένον, 10
 ὃθ' ὁ προειρημένος Βαβυλώνιος ἐπεστράτευσεν, ὃς
 τὴν τε πόλιν ἔλων ἐνέπρησε καὶ τὸν ναόν, οὐδὲν, οἴ-
 μαι, τῶν τότε ἠσεβηκότων τηλικούτου ἡλίκα ὑμεῖς·
 <412> ὥστ' ἔγωγε πεφευγέναι μὲν ἐκ τῶν ἀγίων οἴ-
 μαι τὸ θεῖον, <413> ἐστάναι δὲ παρ' οἷς πολεμεῖτε 15
 νῦν. ἀλλ' ἀνὴρ μὲν ἀγαθὸς οἰκίαν ἀσελγῆ φεύζεται
 καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ στυγῆσει, τὸν δὲ θεὸν ἔτι πείθεσθε
 τοῖς ὑμετέροις κακοῖς παραμένειν, ὃς τὰ τε κρυπτὰ
 πάντ' ἐφορᾷ καὶ τῶν σιγωμένων ἀκούει; <414> τί δὲ
 σιγᾶται παρ' ὑμῖν, ἢ τί κρύπτεται; τί δ' οὐχὶ καὶ τοῖς 20
 ἐχθροῖς φανερὸν γέρονε; πομπεύετε γὰρ παρανομοῦν-
 τες, καὶ καθ' ἡμέραν ἐρίζετε τίς χειρῶν γενήσεται, τῆς
 ἀδικίας ὥσπερ ἀρετῆς ἐπίδειξιν ποιούμενοι. <415>
 καταλείπεται δ' ὅμως ἔτι σωτηρίας ὁδός, ἐὰν θέλητε,
 καὶ τὸ θεῖον εὐδιάλλακτον ἐξομολογουμένοις καὶ με- 25
 τανοοῦσιν. <416> ὦ σιδηροὶ, ῥίψατε τὰς πανοπλίας,
 λάβετε ἤδη κατερειπομένης αἰδῶ πατρίδος, ἐπιστρά-
 φητε, καὶ θεάσασθε τὸ κάλλος ἧς προδίδοτε, οἶον ἄστν,
 οἶον ἱερόν, ὅσων ἐθνῶν δῶρα. <417> ἐπὶ ταῦτά τις
 ὀδηγεῖ φλόγα; ταῦτά τις μηκέτ' εἶναι θέλει; καὶ τί 30
 σώζεσθαι τούτων ἀξιώτερον; ἄτεγκτοί γε καὶ λίθων

ἀπαθέστεροι. <418> καὶ εἰ μὴ ταῦτα γνησίους ὕμμασι βλέπετε, γενεὰς γοῦν ὑμετέρας οἰκτείρατε, καὶ πρὸ ὀφθαλμῶν ἐκάστω γενέσθω τέκνα καὶ γυνὴ καὶ γονεῖς, οὓς ἀναλώσει μετὰ μικρὸν ἢ λιμὸς ἢ πόλεμος. 5 <419> οἷδ' ὅτι μοι συγκινδυνεύει μήτηρ καὶ γυνὴ καὶ γένος οὐκ ἄσημον καὶ πάλαι λαμπρὸς οἶκος, καὶ τάχα δοκῶ διὰ ταῦτα συμβουλεύειν. ἀποκτείνετε αὐτούς, λάβετε μισθὸν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας τοῦμὸν αἷμα. κἀγὼ θνήσκειν ἔτοιμος, εἰ μετ' ἐμὲ σωφρονεῖν 10 μέλλετε.'

<420> τοιαῦτα τοῦ Ἰωσήπου μετὰ δακρύων ἐμ- 10
βοῶντος, οἱ στασιασταὶ μὲν οὐτ' ἐνέδοσαν οὐτ' ἀσφαλῆ
τὴν μεταβολὴν ἔκριναν, ὁ δὲ δῆμος ἐκινήθη πρὸς αὐ-
τομολίαν. <421> καὶ οἱ μὲν τὰς κτήσεις ἐλαχίστου
15 πωλοῦντες, οἱ δὲ τὰ πολυτελέστερα τῶν κειμηλίων,
τοὺς μὲν χρυσοῦς, ὡς μὴ φωραθεῖεν ὑπὸ τῶν ληστῶν,
κατέπινον, ἔπειτα πρὸς τοὺς Ῥωμαίους διαδιδράσκου-
τες, ὁπότε κατενέγκειαν, εὐπόρουν πρὸς ἃ δέοντο.
<422> διηφίει γὰρ τοὺς πολλοὺς ὁ Τίτος εἰς τὴν χώ-
20 ραν, ὅποι βούλοιο ἐκάστος· καὶ τοῦτ' αὐτοὺς μᾶλλον
πρὸς αὐτομολίαν παρεκάλει, τῶν μὲν εἶσω κακῶν
στερησομένους, μὴ δουλεύσοντας δὲ Ῥωμαίοις. <423>
οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Σίμωνα παρεφύλατ-
τον τὰς τούτων ἐξόδους πλέον ἢ τὰς Ῥωμαίων εἰσό-
25 δους, καὶ σκιάν τις ὑπονοίας παρασχὼν μόνον εὐθέως
ἀπεσφάττετο. <424> τοῖς γε μὴν εὐπόροις καὶ τὸ μέ- 2
νειν πρὸς ἀπώλειαν ἴσον ἦν· προφάσει γὰρ αὐτομο-
λίας ἀνηρεῖτό τις διὰ τὴν οὐσίαν. τῷ λιμῷ δ' ἢ
ἀπόνοια τῶν στασιαστῶν συνήκμαξε, καὶ καθ' ἡμέραν
30 ἀμφοτέρα προσεξεκαίετο τὰ δεινὰ. <425> φανερός μὲν
γὰρ οὐδαμοῦ σῆτος ἦν, ἐπεισπηδῶντες δὲ διηρεύων

τὰς οἰκίας· ἔπειθ' εὐρόντες μὲν ὡς ἀρηνησαμένους ἠκί-
 ζοντο, μὴ εὐρόντες δ' ὡς ἐπιμελέστερον κρύψαντας
 ἐβασάνιζον. <426> τεκμήριον δὲ τοῦ τ' ἔχειν καὶ μὴ
 τὰ σώματα τῶν ἀθλίων, ὧν οἱ μὲν ἔτι συνεστῶτες
 εὐπορεῖν τροφῆς ἐδόκουν, οἱ τηκόμενοι δ' ἤδη παρω- 5
 δεύοντο, καὶ κτείνειν ἄλογον ἐδόκει τοὺς ὑπ' ἐνδείας
 τεθνηξομένους αὐτίκα. <427> πολλοὶ δὲ λάθρα τὰς
 κτήσεις ἐνὸς ἀντηλλάξαντο μέτρον, πυρῶν μὲν, εἰ
 πλουσιώτεροι τυγχάνοιεν ὄντες, οἱ δὲ πενέστεροι κρι-
 θῆς· ἔπειτα κατακλείοντες ἑαυτοὺς εἰς τὰ μυχαίτατα 10
 τῶν οἰκιῶν, τινὲς μὲν ὑπ' ἄκρας ἐνδείας ἀνέργαστον
 τὸν σῖτον ἤσθιον, οἱ δ' ἔπειτον ὡς ἢ τ' ἀνάγκη καὶ
 τὸ δέος παρήνει. <428> καὶ τράπεζα μὲν οὐδαμοῦ
 παρετίθετο, τοῦ δὲ πυρὸς ὑφέλκοντες ἔτ' ὠμὰ τὰ σιτία
 3 διήρπαζον. <429> ἔλεινῇ δ' ἦν ἡ τροφή καὶ δακρῶν 15
 ἄξιος ἢ θέα, τῶν μὲν δυνατωτέρων πλεονεκτούντων,
 τῶν δ' ἀσθενῶν ὀδυρομένων. πάντων μὲν δὴ παθῶν
 ὑπερίσταται λιμός, οὐδὲν δ' οὕτως ἀπόλλυσιν ὡς αἰ-
 δῶ· τὸ γὰρ ἄλλως ἐντροπῆς ἄξιον ἐν τούτῳ καταφρο-
 νεῖται. <430> γυναῖκες γοῦν ἀνδρῶν καὶ παῖδες πα- 20
 τέρων, καὶ τὸ οἰκτρότατον, μητέρες νηπίων ἐξήρπαζον
 ἐξ αὐτῶν τῶν στομάτων τὰς τροφάς, καὶ τῶν φιλά-
 των ἐν χερσὶ μαραινομένων οὐκ ἦν φειδῶ τοὺς τοῦ
 ζῆν ἀφελέσθαι σταλαγμούς. <431> τοιαῦτα δ' ἐσθί-
 οντες ὅμως οὐ διελάνθανον, πανταχοῦ δ' ἐφίσταντο 25
 οἱ στασιασταὶ καὶ τούτων ταῖς ἀρπαγαῖς. ὁπότε γὰρ
 κατίδοιεν ἀποκεκλεισμένην οἰκίαν, <432> σημεῖον ἦν
 τοῦτο τοὺς ἐνδον προσφέρεσθαι τροφήν· εὐθέως δ'
 ἐξαράξαντες τὰς θύρας εἰσεπήδων, καὶ μόνον οὐκ ἐκ
 τῶν φαρύγγων ἀναθλίβοντες τὰς ἀκόλους ἀνέφερον. 30
 <433> ἐτύπτοντο δὲ γέροντες ἀντεχόμενοι τῶν σιτίων,

καὶ κόμης ἐσπαράττοντο γυναῖκες συγκαλύπτουσαι τὰ ἐν χερσίν. οὐδέ τις ἦν οἶκος πολιᾶς ἢ νηπίων, ἀλλὰ συνεπαίροντες τὰ παιδιά τῶν ψωμῶν ἐκκρεμάμενα κατέσειον εἰς ἔδαφος. <434> τοῖς δὲ φθάσασι τὴν εἰσδρομὴν αὐτῶν καὶ προκαταπιοῦσι τὸ ἀρπαγησόμενον ὡς ἀδικηθέντες ἦσαν ὠμότεροι. <435> δεινὰς δὲ βασάνων ὁδοὺς ἐπενόουν πρὸς ἔρευναν τροφῆς, ὁρόβοις μὲν ἐμφράττοντες τοῖς ἀθλίους τοὺς τῶν αἰδοίων πόρους, ῥάβδοις δ' ὀξείαις ἀναπείροντες τὰς ἔδρας. τὰ φρικτὰ δὲ καὶ ἀκοαῖς ἔπασχέ τις εἰς ἐξομολόγησιν ἐνὸς ἄρτου, καὶ ἵνα μηνύσῃ θράκα μίαν κεκρυμμένην ἀλφίτων. <436> οἱ βασανισταὶ δ' οὐκ ἐπείνων (καὶ γὰρ ἦττον ἂν ὠμὸν ἦν τὸ μετ' ἀνάγκης), γυμνάζοντες δὲ τὴν ἀπόνοιαν καὶ προπαρασκευάζοντες αὐτοῖς εἰς τὰς ἐξῆς ἡμέρας ἐφόδια. <437> τοῖς δ' ἐπὶ τὴν Ῥωμαίων φρουρὰν νύκτωρ ἐξερπύσασι ἐπὶ λαχάνων συλλογὴν ἀγρίων καὶ πῶας ὑπαντῶντες, ὅτ' ἤδη διαπεφευγῆναι τοὺς πολεμίους ἐδόκουν, ἀφήρπαζον τὰ κομισθέντα. <438> καὶ πολλάκις ἱκετευόντων καὶ τὸ φρικτὸν ἐπικαλουμένων ὄνομα τοῦ θεοῦ, μεταδοῦναί τι μέρος αὐτοῖς ὧν κινδυνεύσαντες ἤνεγκαν, οὐδ' ὀτιοῦν μετέδωκαν. ἀγαπητὸν δ' ἦν τὸ μὴ καὶ προσαπολέσθαι σεσυλημένον.

<439> οἱ μὲν δὴ ταπεινότεροι τοιαῦτα πρὸς τῶν 4
 25 δορυφόρων ἔπασχον, οἱ δ' ἐν ἀξιώματι καὶ πλούτῳ πρὸς τοὺς τυράννους ἀνήγοντο. τούτων οἱ μὲν ἐπιβουλὰς ψευδεῖς ἐπικαλούμενοι διεφθείροντο, οἱ δ' ὡς προδιδόειν Ῥωμαίοις τὴν πόλιν. τὸ δ' ἐτοιμότατον ἦν μηνυτῆς τις ὑπόβλητος ὡς αὐτομολεῖν διεγνωκότων. <440> ὁ δ' ὑπὸ Σίμωνος γυμνωθεὶς πρὸς Ἰωάννην ἀνεπέμπετο, καὶ τῶν ὑπὸ Ἰωάννου σεσυλημένων

ὁ Σίμων μετελάμβανεν· ἀντιπροϋπινον δ' ἀλλήλοις τὸ αἷμα τῶν δημοτῶν, καὶ τὰ πτώματα τῶν ἀθλίων διεμερίζοντο. <441> καὶ τοῦ μὲν κρατεῖν στάσις ἦν ἐν ἀμφοτέροις, τῶν δ' ἀσεβημάτων ὁμόνοια· καὶ γὰρ ὁ μὴ μεταδοὺς τῶν ἀλλοτρίων κακῶν θατέρῳ μονοτρόπως ἐδόκει πονηρός, καὶ ὁ μὴ μεταλαβὼν ὡς ἀγαθοῦ τινὸς ἤλγει τὸν νοσφισμὸν τῆς ὠμότητος.

5 <442> καθ' ἕκαστον μὲν οὖν ἐπεξιέναι τὴν παρανομίαν αὐτῶν ἀδύνατον, συνελόντι δ' εἶπεῖν, μήτε πόλιν ἄλλην τοιαῦτα πεπονθέναι μήτε γενεὰν ἐξ αἰῶνος γερονέναι κακίας γονιμωτέραν, <443> οἷ γε τελευταῖον καὶ τὸ γένος ἐφάυλιζον τῶν Ἑβραίων, ὡς ἦττον ἀσεβεῖς δοκοῖεν πρὸς ἀλλοτρίους, ἐξωμολογήσαντο δ' ὅπερ ἦσαν εἶναι δοῦλοι καὶ συνήλυδες καὶ νόθα τοῦ ἔθνους φθάρματα. <444> τὴν μὲν γε πόλιν ἀνέτρεψαν αὐτοί, 15 Ῥωμαίους δ' ἄκοντας ἠνάγκασαν ἐπιγραφῆναι σκυθροπῶ κατορθώματι, καὶ μόνον οὐχ εἴλκυσαν ἐπὶ τὸν ναὸν βραδύνον τὸ πῦρ. <445> ἀμέλει καιόμενον ἐκ τῆς ἄνω πόλεως ἀφορῶντες οὐτ' ἤλγησαν οὐτ' ἐδάκρυσαν, ἀλλὰ ταῦτα τὰ πάθη παρὰ Ῥωμαίοις εὐρέθη. 20

11 <446> καὶ ταῦτα μὲν κατὰ χώραν ὕστερον μετ' ἀποδείξεως τῶν πραγμάτων ἐροῦμεν· Τίτῳ δὲ τὰ μὲν χῶματα προύκοπτε, καίτοι πολλὰ κακουμένων ἀπὸ τοῦ τείχους τῶν στρατιωτῶν, πέμψας δ' αὐτὸς μοῖραν τῶν ἰπέων ἐκέλευσε τοὺς κατὰ τὰς φάραγγας ἐπὶ συγκομιδῇ τροφῆς ἐξιόντας ἐνεδρεύειν. <447> ἦσαν δέ τινες μὲν καὶ τῶν μαχίμων, οὐκέτι διαρκούμενοι ταῖς ἀρπαγαῖς, τὸ δὲ πλεον ἐκ τοῦ δήμου πένητες, οὓς αὐτομολεῖν ἀπέτρεπε τὸ περὶ τῶν οἰκείων δέος· <448> οὔτε γὰρ λήσεσθαι τοὺς στασιαστὰς ἤλπιζον μετὰ γυναικῶν 25 καὶ παιδίων διαδιδράσκοντες, καὶ καταλιπεῖν ταῦτα

τοῖς λησταῖς οὐχ ὑπέμενον ὑπὲρ αὐτῶν σφαγησόμενα.
 <449> τολμηροὺς δὲ πρὸς τὰς ἐξόδους ὁ λιμὸς ἐποίει,
 καὶ κατελείπετο μὴ λανθάνοντας τοὺς πολεμίους ἀλίς-
 κεσθαι. λαμβανόμενοι δὲ κατ' ἀνάγκην ἡμύνοντο δέει
 5 τῆς κολάσεως, καὶ μετὰ μάχην ἰκετεύειν ἄωρον ἐδόκει.
 μαστιγούμενοι δὴ καὶ προβασανίζόμενοι τοῦ θανάτου
 πᾶσαν αἰκίαν, ἀνεσταυροῦντο τοῦ τείχους ἀντικρῦ.
 <450> Τίτῳ μὲν οὖν οἰκτρὸν τὸ πάθος κατεφαίνετο,
 πεντακοσίων ἐκάστης ἡμέρας, ἔστι δ' ὅτε καὶ πλειόνων
 10 ἀλισκομένων, οὔτε δὲ τοὺς βία ληφθέντας ἀφεῖναι
 ἀσφαλές, καὶ φυλάττειν τοσοῦτους φρουρὰν τῶν φυ-
 λαζόντων ἑώρα· τό γε μὴν πλέον οὐκ ἐκώλυε, τάχ' ἂν
 ἐνδοῦναι πρὸς τὴν ὕψιν ἐλπίσας αὐτούς, εἰ μὴ
 παραδοῖεν, ὅμοια πεισομένους. <451> προσήλουν δ'
 15 οἱ στρατιῶται δι' ὄργην καὶ μῖσος τοὺς ἀλόντας ἄλ-
 λον ἄλλῳ σχήματι πρὸς χλεύην, καὶ διὰ τὸ πλῆθος
 χώρα τ' ἐνέλειπε τοῖς σταυροῖς καὶ σταυροὶ τοῖς σώ-
 μασιν.

<452> οἱ στασιασταὶ δὲ τοσοῦτον ἀπεδέησαν τοῦ 2
 20 μεταβαλέσθαι πρὸς τὸ πάθος, ὥστε καὶ τὸναντίον
 αὐτοὶ σοφίσασθαι πρὸς τὸ λοιπὸν πλῆθος. <453> σύ-
 ρροντες γὰρ τοὺς τῶν αὐτομόλων οἰκείους ἐπὶ τὸ τεῖχος
 καὶ τῶν δημοτῶν τοὺς ἐπὶ πίστιν ὠρμημένους, οἷα
 πάσχουσιν οἱ Ῥωμαίοις προσφεύγοντες ἐπεδείκνυσαν,
 25 καὶ τοὺς κρεμαμένους ἰκέτας ἔλεγον, οὐκ αἰχμαλώτους.
 <454> τοῦτο πολλοὺς τῶν αὐτομολεῖν ὠρμημένων, μέχρι
 τάληθὲς ἐγνώσθη, κατέσχευ. εἰσὶ δ' οἱ καὶ παραχρηῖμα
 διέδρασαν ὡς ἐπὶ βέβαιον τιμωρίαν, ἀνάπανσιν ἡγού-
 μενοι τὸν ἐκ τῶν πολεμίων θάνατον ἐν λιμοῦ συγκρίσει.
 30 <455> πολλοὺς δὲ καὶ χειροκοπήσαι κελεύσας Τίτος
 τῶν ἐαλωκότων, ὡς μὴ δοκοῖεν αὐτόμολοι καὶ πιστεύ-

οιντο διὰ τὴν συμφορὰν, εἰσέπεμψε πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Σίμωνα, <456> νῦν γ' ἤδη παύσασθαι παραινῶν, καὶ μὴ πρὸς ἀναίρεσιν τῆς πόλεως αὐτὸν βιάζεσθαι, κερδῆσαι δ' ἐκ τῆς ἐν ὑστάτοις μεταμελείας τὰς τ' αὐτῶν ψυχὰς καὶ τηλικαύτην πατρίδα καὶ ναὸν ἀκοινώνητον ἄλλοις. <457> περιῶν δὲ τὰ χῶματα τοὺς ἐργαζομένους ἅμα κατήπειγεν, ὡς οὐκ εἰς μακρὰν ἀκολουθήσων ἔργοις τῷ λόγῳ. <458> πρὸς ταῦτα αὐτόν τ' ἐβλασφήμουν ἀπὸ τοῦ τείχους Καίσαρα καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ τοῦ μὲν θανάτου καταφρονεῖν ἐβόων 10 (ἠροῦσθαι γὰρ αὐτὸν πρὸ δουλείας καλῶς), ἐργάσεσθαι δ' ὅσ' ἂν δύνωνται κακὰ Ῥωμαίους ἕως ἂν ἐμπνέωσι, πατρίδος δ' οὐ μέλειν τοῖς ὡς αὐτός φησιν ἀπολουμένοις, καὶ ναὸν ἀμείνω τούτου τῷ θεῷ τὸν κόσμον εἶναι. <459> σωθήσεσθαί γε μὴν καὶ τοῦτον ὑπὸ τοῦ 15 κατοικοῦντος, ὃν καὶ αὐτοὶ σύμμαχον ἔχοντες πᾶσαν χλευάζειν ἀπειλὴν ὑστεροῦσαν ἔργων· τὸ γὰρ τέλος εἶναι τοῦ θεοῦ. τοιαῦτα ταῖς λοιδορίαις ἀναμίσγοντες ἐκεκράγεσαν.

3 <460> ἐν δὲ τούτῳ καὶ ὁ Ἐπιφανὴς Ἀντίοχος παρ- 20 ἦν, ἄλλους θ' ὀπλίτας συχνούς ἔχων καὶ περὶ αὐτὸν στίφος Μακεδόνων καλούμενον, ἥλικας πάντας, ὑψηλοὺς, ὀλίγον ὑπὲρ ἀντίπαιδας, τὸν Μακεδονικὸν τρόπον ὀπλισμένους τε καὶ πεπαιδευμένους, ὅθεν καὶ τὴν ἐπίκλησιν εἶχον, ὑστεροῦντες οἱ πολλοὶ τοῦ γένους. 25 <461> εὐδαιμονῆσαι γὰρ μάλιστα τῶν ὑπὸ Ῥωμαίοις βασιλέων τὸν Κομμαγηνὸν συνέβη πρὶν γεύσασθαι μεταβολῆς· ἀπέφηνε δὲ κάκεινος ἐπὶ γήρως ὡς οὐδένα χρὴ λέγειν πρὸ θανάτου μακάριον. <462> ἀλλ' ὃ γε παῖς ἀκμάζοντος αὐτοῦ τηνικαῦτα παρὼν θανατᾶζειν 30 ἔφασκε τί δήποτε Ῥωμαῖοι κατοκνοῖεν προσιέναι τῷ

τείχει. πολεμιστῆς δέ τις αὐτὸς ἦν καὶ φύσει παρά-
 βολος, κατὰ τε τὴν ἀλκὴν τοσοῦτος ὡς ὀλίγω τὰ τῆς
 τόλμης διαμαρτάνειν. <463> μειδιάσαντος δὲ τοῦ Τί-
 5 τοῦ καὶ ,κοινὸς ὁ πόνος· εἰπόντος, ὡς εἶχεν ὠρμησεν
 <464> αὐτὸς μὲν οὖν διὰ τ' ἰσχὺν καὶ κατ' ἐμπειρίαν
 ἐφυλάττετο τὰ τῶν Ἰουδαίων βέλη, τοξευόντων εἰς
 αὐτούς, τὰ μειράκια δ' αὐτῶ συνειρίβη πάντα πλὴν
 10 ὀλίγων· διὰ γὰρ αἰδῶ τῆς ὑποσχέσεως προσεφιλονίκει
 <465> καὶ τέλος ἀνεχώρουν τραυματῆαι
 πολλοί, συννοοῦντες ὅτι καὶ τοῖς ἀληθῶς Μακεδόσιν,
 εἰ μέλλοιεν κρατεῖν, δέοι τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης.

<466> τοῖς δὲ Ῥωμαίοις ἀρξαμένοις δωδεκάτῃ μη- 4
 νὸς Ἀρτεμισίου συνετελέσθη τὰ χῶματα μόλις ἐνάτῃ
 15 καὶ εἰκάδι, τὰς δεχεπτὰ συνεχῶς πονουμένων ἡμέρας.
 <467> μέγιστα γὰρ ἐχώσθη τὰ τέτταρα, καὶ θάτερον
 μὲν τὸ ἐπὶ τὴν Ἀντωνίαν ὑπὸ τοῦ πέμπτου τάγματος
 ἐβλήθη κατὰ μέσον τῆς Στρουθίου καλουμένης κολυμ-
 βήθρας, τὸ δ' ἕτερον ὑπὸ τοῦ δωδεκάτου διεστὸς ὕσων
 20 εἰς πήχεις εἴκοσι. <468> τῷ δεκάτῳ δὲ τάγματι, διέ-
 χοντι πολὺ τούτων, κατὰ τὸ βόρειον κλίμα τοῦρου ἦν
 καὶ κολυμβήθραν Ἀμύγδαλον προσαγορευομένην· τού-
 του δὲ τὸ πεντεκαίδεκατον ἀπὸ τριάκοντα πήχεων
 ἐχώννυ κατὰ τὸ τοῦ ἀρχιερέως μνημεῖον. <469> προσ-
 25 αγομένων δ' ἤδη τῶν ὀργάνων ὁ μὲν Ἰωάννης ἐνδο-
 θεν ὑπορούξας τὸ κατὰ τὴν Ἀντωνίαν μέχρι τῶν χω-
 μάτων διάστημα, καὶ διαλαβὼν σταυροῖς τοὺς ὑπονό-
 μους, ἀνακρίμνησι τὰργα, πίττη δὲ καὶ ἀσφάλτῳ
 διακεχειμένην ὕλην εἰσκομίσας ἐνίησι πῦρ. <470> καὶ
 30 τῶν σταυρῶν ὑποκαέντων ἢ τε διῶρυξ ἐνέδωκεν ἀθρόα,
 καὶ μετὰ μεγίστου ψόφου κατεσεισθη τὰ σώματα εἰς

αὐτήν. <471> τὸ μὲν οὖν πρῶτον μετὰ τοῦ κονιορ-
 τοῦ καπνὸς ἠγείρετο βαθύς, πνιγομένου τῷ πτώματι
 τοῦ πυρός· τῆς δὲ θλιβούσης ὑλης διαβιβρωσκομένης
 ἤδη φανερὰ φλόξ ἐρρήγνυτο. <472> καὶ τοῖς Ῥωμαίοις
 ἐκπληξίς μὲν πρὸς τὸ αἰφνίδιον, ἀθυμία δὲ πρὸς τὴν
 ἐπίνοιαν ἐμπίπτει. καὶ κρατήσῃν οἰομένοις ἤδη τὸ
 συμβὰν καὶ πρὸς τὸ μέλλον ἔψυξε τὴν ἐλπίδα· τὸ δ'
 ἀμύνειν ἀχρεῖον ἐδόκει πρὸς τὸ πῦρ, καὶ εἰ σβεσθεῖη,
 τῶν χωμάτων καταποθέντων.

5 <473> μετὰ δ' ἡμέρας δύο καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιτί- 10
 θενται χώμασιν οἱ περὶ τὸν Σίμωνα· καὶ γὰρ δὴ
 προσαγαγόντες ταύτη τὰς ἐλεπόλεις οἱ Ῥωμαῖοι διέσειον
 ἤδη τὸ τεῖχος. <474> Τεφθαῖος δέ τις ἀπὸ Γαρσίς
 πόλεως τῆς Γαλιλαίας, καὶ Μεγάσσαρος τῶν βασιλι-
 κῶν καὶ Μαριάμης θεράπων, μεθ' ὧν Ἀδιαβηνός τις 15
 υἱὸς Ναβαταίου, τοῦνομα κληθεὶς ἀπὸ τῆς τύχης Χα-
 γείρας, ὅπερ σημαίνει χωλός, ἀρπάσαντες λαμπάδας
 προυπήδησαν ἐπὶ τὰς μηχανάς. <475> τούτων τῶν
 ἀνδρῶν οὔτε τολμηρότεροι κατὰ τόνδε τὸν πόλεμον
 ἐκ τῆς πόλεως ἐφάνησαν οὔτε φοβερότεροι· <476> 20
 καθάπερ γὰρ εἰς φίλους ἐκτρέχοντες, οὐ πολεμίων
 στίφος, οὔτ' ἔδεισαν οὔτ' ἐμέλλησαν οὔτ' ἀπέστησαν,
 ἀλλὰ διὰ μέσων ἐνθορόντες τῶν ἐχθρῶν ὑφῆψαν τὰς
 μηχανάς, <477> βαλλόμενοι δὲ καὶ τοῖς ξίφεσιν ἀνω-
 θούμενοι πάντοθεν οὐ πρότερον ἐκ τοῦ κινδύνου 25
 μετεκινήθησαν ἢ δράξασθαι τῶν ὀργάνων τὸ πῦρ.
 <478> αἰρομένης δ' ἤδη τῆς φλογὸς Ῥωμαῖοι μὲν ἀπὸ
 τῶν στρατοπέδων συνθέοντες ἐβόηθουν, Ἰουδαῖοι δ' ἐκ
 τοῦ τεύχους ἐκάλων καὶ τοῖς σβεννύειν πειρωμένοις
 συνεπλέκοντο, κατὰ μηδὲν τῶν ἰδίων φειδόμενοι σω- 30
 μάτων. <479> καὶ οἱ μὲν εἶλκον ἐκ τοῦ πυρός τὰς

ἐλεπόλεις, τῶν ὑπὲρ αὐτὰς γέροντων φλεγομένων, οἱ δὲ
 Ἰουδαῖοι καὶ διὰ τῆς φλογὸς ἀντελαμβάνοντο, καὶ τοῦ
 σιδήρου ζέοντος δραττόμενοι τοὺς κριοὺς οὐ μεθίεσαν.
 διέβαινε δ' ἀπὸ τούτων ἐπὶ τὰ χῶματα τὸ πῦρ, καὶ
 5 τοὺς ἀμύνοντας προυλάμβανεν. <480> ἐν τούτῳ δ' οἱ
 μὲν Ῥωμαῖοι κυκλούμενοι τῇ φλογὶ καὶ τὴν σωτηρίαν
 τῶν ἔργων ἀπογνόντες ἀνεχώρουν ἐπὶ τὰ στρατόπεδα,
 <481> Ἰουδαῖοι δὲ προσέκειντο πλείους ἀεὶ γινόμενοι,
 τῶν ἐνδοθεν προσβοηθούτων, καὶ τῷ κρατεῖν τεθαρ-
 10 ρηκότες ἀταμιεύτοις ἐχρῶντο ταῖς ὀρμαῖς, προελθόντες
 δὲ μέχρι τῶν ἐρυμάτων ἤδη συνεπλέκοντο τοῖς φρου-
 ροῖς. <482> τάξις δ' ἐστὶν ἐκ διαδοχῆς ἰσταμένη πρὸ
 τοῦ στρατοπέδου, καὶ δεινὸς ἐπ' αὐτῇ Ῥωμαίων νόμος,
 τὸν ὑποχωρήσαντα καθ' ἣν δήποτ' οὖν αἰτίαν θνήσκειν.
 15 <483> οὗτοι τοῦ μετὰ κολάσεως τὸν μετ' ἀρετῆς θάνα-
 τον προκρίναντες ἴστανται, καὶ πρὸς τὴν τούτων ἀνάγκη
 πολλοὶ τῶν τραπέντων ἐπεστράφησαν αἰδούμενοι.
 <484> διαθέντες δὲ καὶ τοὺς ὀξυβελεῖς ἐπὶ τοῦ τεί-
 χους εἶργον τὸ προσγιγνόμενον πλῆθος ἐκ τῆς πόλεως,
 20 οὐδὲν εἰς ἀσφάλειαν ἢ φυλακὴν τῶν σώματων προ-
 νοομένους· συνεπλέκοντο γὰρ οἱ Ἰουδαῖοι τοῖς προσ-
 τυχοῦσι, καὶ ταῖς αἰχμαῖς ἀφυλάκτως ἐμπίπτοντες
 αὐτοῖς τοῖς σώμασι τοὺς ἐχθροὺς ἔπαιον. <485> οὔτε
 δ' ἔργοις αὐτοὶ πλέον ἢ τῷ θαρρεῖν περιῆσαν, καὶ
 25 Ῥωμαῖοι τῇ τόλμῃ πλέον εἶκον ἢ τῷ κακοῦσθαι.

<486> παρῆν δ' ἤδη ὁ Καῖσαρ ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας, 6
 ὅπου κεχώριστο κατασκεπτόμενος τόπον ἄλλοις χῶμασι·
 καὶ πολλὰ τοὺς στρατιώτας φανλίσας, εἰ κρατοῦντες
 τῶν πολεμίων τειχῶν κινδυνεύουσι τοῖς ἰδίοις, καὶ
 30 πολιορκουμένων ὑπομένουσιν αὐτοὶ τύχην, ὥσπερ ἐκ
 δεσμωτηρίου καθ' αὐτῶν Ἰουδαίους ἀνέντες, περιῆει

μετὰ τῶν ἐπιλέκτων κατὰ πλευρὰ τοὺς πολεμίους αὐτοῦ.
 <487> οἱ δὲ κατὰ στόμα παιόμενοι καὶ πρὸς τοῦτον
 ἐπιστραφέντες ἔκαρτέρουν. μιγείσης δὲ τῆς παρατάξεως
 ὁ μὲν κονιορτὸς τῶν ὀμμάτων, ἢ κραυγὴ δὲ τῶν ἀκοῶν
 ἐπεκράτει, καὶ οὐδετέρῳ παρῆν ἔτι τεκμήρασθαι τὸ
 ἐχθρὸν ἢ τὸ φίλιον. <488> Ἰουδαίων δ' οὐ τοσοῦτον
 ἔτι κατ' ἀλκὴν ὅσον ἀπογνώσει σωτηρίας παραμενόν-
 των, καὶ Ῥωμαίους ἐτόνωσεν αἰδῶς δόξης τε καὶ τῶν
 ὄπλων καὶ προκινδυνεύοντος Καίσαρος, <489> ὥστε
 μοι δοκοῦσι τὰ τελευταῖα δι' ὑπερβολὴν θυμῶν καὶ
 ὄλον ἀρπάσαι τὸ τῶν Ἰουδαίων πλῆθος, εἰ μὴ τὴν
 ῥοπὴν τῆς παρατάξεως φθάσαντες ἀνεχώρησαν εἰς τὴν
 πόλιν.

<490> διεφθαρμένων δὲ τῶν χωμάτων Ῥωμαῖοι
 μὲν ἦσαν ἐν ἀθυμίαις, τὸν μακρὸν κάματον ἐπὶ μιᾶς
 ὥρας ἀπολέσαντες· καὶ πολλοὶ μὲν ταῖς συνήθεσι μη-
 12 χαναῖς ἀπήλιζον ἀλώσεσθαι τὴν πόλιν, <491> Τίτος
 δὲ μετὰ τῶν ἡγεμόνων ἐβουλεύετο. καὶ τοῖς μὲν θερ-
 μοτέροις ἐδόκει πᾶσαν προσάγοντα τὴν δύναμιν ἀπο-
 πειρᾶσθαι τοῦ τείχους βία· <492> μέχρι μὲν γὰρ νῦν
 ἀπόσπασμα Ἰουδαίους τῆς στρατιᾶς συμπεπλέχθαι,
 προσιόντων δ' ἀθρόων οὐδὲ τὴν ἔφοδον οἴσειν· κατα-
 χωσθήσεσθαι γὰρ ὑπὸ τῶν βελῶν. <493> τῶν δ' ἀσφα-
 λεστέρων οἱ μὲν καὶ τὰ χώματα ποιεῖν πάλιν, οἱ δὲ
 καὶ δίχα τούτων προσκαθέζεσθαι, μόνον παραφυλάτ-
 τουτας τὰς τ' ἐξόδους αὐτῶν καὶ τὰς εἰσκομιδὰς τῶν
 ἐπιτηδείων, παρῆνουν, καὶ τῷ λιμῷ καταλείπειν τὴν
 πόλιν, μηδὲ συμπλέκεσθαι κατὰ χεῖρα τοῖς πολεμίοις·
 <494> ἄμαχον γὰρ εἶναι τὴν ἀπόγνωσιν, οἷς εὐχὴ μὲν
 τῷ σιδήρῳ πεσεῖν, ἀπόκειται δὲ καὶ δίχα τούτου πάθος
 χαλεπώτερον. <495> αὐτῷ δὲ τὸ μὲν ἀργεῖν καθόλου

μετὰ τοσαύτης δυνάμεως οὐκ ἔδοκει πρέπειν, καὶ τὸ μάχεσθαι περιττὸν πρὸς ἀλλήλων φθαρησομένοις· <496> βάλ्लεσθαι δὲ χώματα δύσεργον ἀπέφαινεν ὕλης ἀπορία, καὶ τὸ παραφυλάττειν τὰς ἐξόδους δυσεργό-
 5 τερον. κυκλώσασθαι τε γὰρ τῇ στρατιᾷ τὴν πόλιν διὰ τὸ μέγεθος καὶ δυσχωρίαν οὐκ εὐμαρὲς εἶναι, καὶ σφαλερὸν ἄλλως πρὸς τὰς ἐπιθέσεις· <497> τῶν δὲ φανερῶν φυλαττομένων ἀφανεῖς ἐπινοεῖσθαι Ἰουδαίοις ὁδοὺς κατὰ τ' ἀνάγκην καὶ δι' ἐμπειρίαν. εἰ δέ τι
 10 λάθρα παρεισκομίζοιτο, τριβὴν ἔσεσθαι πλείω τῇ πολιορκίᾳ, <498> δεδιέναι τε μὴ τὴν δόξαν τοῦ κατορθώματος αὐτῷ τὸ μῆκος ἐλαττώσῃ τοῦ χρόνου· τούτω μὲν γὰρ εἶναι πᾶν ἀνύσιμον, πρὸς δὲ τῆς εὐκλείας τὸ τάχος. <499> δεῖν γε μὴν, εἰ καὶ τῷ τάχει μετ'
 15 ἀσφαλείας βούλοιοτο χρήσασθαι, περιτειχίζειν ὅλην τὴν πόλιν· μόνως γὰρ ἂν οὕτως πάσας ἀποφράξαι τὰς ἐξόδους, καὶ Ἰουδαίους ἢ πρὸς ἅπαντ' ἀπογνόντας τὴν σωτηρίαν παραδώσειν τὴν πόλιν, ἢ λιμώττοντας χειρωθήσεσθαι ῥαδίως. <500> οὐδὲ γὰρ ἠρεμήσειν αὐτὸς
 20 ἄλλως, ἀλλὰ καὶ τῶν χωμάτων ἐπιμελήσεσθαι πάλιν, χρώμενος τοῖς κωλύουσιν ἀτονωτέροις. <501> εἰ δέ τω μέγα δοκεῖ καὶ δυσήνυτον τοῦτον, χρῆναι σκοπεῖν ὡς οὔτε Ῥωμαίοις τι μικρὸν ἐνεργεῖν πρέπει, καὶ δίχα πόνου κατορθοῦν τι τῶν μεγάλων οὐδενὶ ῥάδιον ἀλλ'
 25 ἢ θεῷ μόνω.

<502> τούτοις πείσας τοὺς ἠγεμόνας διανέμειν ἐκέ- 2
 λευσε τὰς δυνάμεις ἐπὶ τοῦτον. ὁρμὴ δέ τις ἐμπίπτει δαιμόνιος τοῖς στρατιώταις, καὶ μερισσαμένων τὸν περιβόλον οὐ μόνον τῶν ταγμάτων ἦν ἕρις, <503> ἀλλὰ
 30 καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς τάξεων πρὸς ἀλλήλας· καὶ στρατιώτης μὲν δεκαδάρχη, δεκαδάρχης δὲ ἑκατοντάρχη,

οὗτος δ' ἐσπούδαξεν ἀρέσασθαι χιλίαρχον. τῶν δὲ χιλιάρχων ἐπὶ τοὺς ἡγεμόνας ἔτεινεν ἡ φιλοτιμία, καὶ τῶν ἡγεμόνων τὴν ἀμιλλαν ἐβράβευε Καῖσαρ· περιῶν γὰρ αὐτὸς ἐκάστης ἡμέρας πολλάκις ἐπεσκόπει τοῦτον. <504> ἀρξάμενος δ' ἀπὸ τῆς Ἀσσυρίων παρεμβολῆς, καθ' ἣν αὐτὸς ἐστρατοπεδεύετο, ἐπὶ τὴν κατωτέρω καινόπολιν ἦγε τὸ τεῖχος, ἔνθεν διὰ τοῦ Κεδρῶνος ἐπὶ τὸ Ἐλαιῶν ὕρος. <505> εἴτ' ἀνακάμπτων κατὰ μεσημβρίαν περιλαμβάνει τὸ ὕρος ἄχρι τῆς Περιστερῶνος καλουμένης πέτρας, τὸν δ' ἐξῆς λόφον ὃς ἐπικείται τῇ κατὰ τὴν Σιλωὰμ φάραγγι, ἀκκείθεν ἐκκλίνας πρὸς δύσιν εἰς τὴν τῆς Πηγῆς κατῆι φάραγγα. <506> μεθ' ἣν ἀναβαίνων κατὰ τὸ Ἀνάνου τοῦ ἀρχιερέως μνημεῖον, καὶ διαλαβὼν τὸ ὕρος ἔνθα Πομπήιος ἐστρατοπεδεύσατο, πρὸς κλίμα βόρειον ἐπέστρεψε, <507> καὶ προελθὼν μέχρι κώμης τινός (Ἐρεβίνθων οἶκος καλεῖται), καὶ μετ' ἐκείνην τὸ Ἡρώδου μνημεῖον περισχῶν, κατ' ἀνατολὴν τῷ ἰδίῳ στρατοπέδῳ συνῆπτεν ὅθεν ἤρξατο. <508> τὸ μὲν οὖν τεῖχος ἐνὸς δέοντος τετραράκοντα σταδίων ἦν, ἔξωθεν δ' αὐτῷ προσωκοδομήθη τρισκαίδεκα φρουρία· καὶ τούτων οἱ κύκλοι δέκα συνηριθμοῦντο σταδίων. <509> τρισὶ δ' ὠκοδομήθη τὸ πᾶν ἡμέραις, ὡς τὸ μὲν ἔργον μηνῶν εἶναι ἄξιον, τὸ δὲ τάχος ἠττησθαι πίστεως. <510> περικλείσας δὲ τῷ τείχει τὴν πόλιν, καὶ δύναμιν τοῖς φρουρίοις ἐγκαταστήσας, τὴν μὲν πρώτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς περιῶν αὐτὸς ἐπεσκέπτετο, τὴν δευτέραν δ' ἐπέτρεψεν Ἀλεξάνδρῳ, τὴν τρίτην δ' ἔλαχον οἱ τῶν ταγματῶν ἡγεμόνες. <511> διεκληροῦντο δ' οἱ φύλακες τοὺς ὕπνους, καὶ δι' ὅλης νυκτὸς περιῆσαν κατὰ τὰ διαστήματα τῶν φρουρίων.

<512> Ἰουδαίοις δὲ μετὰ τῶν ἐξόδων ἀπεκόπη πᾶσα 3
 σωτηρίας ἐλπίς, καὶ βαθύνας ἑαυτὸν ὁ λιμὸς κατ' οἴ-
 κους καὶ γενεὰς τὸν δῆμον ἐπεβόσκετο. <513> καὶ
 τὰ μὲν τέγη πεπλήρωτο γυναικῶν καὶ βρεφῶν λελυ-
 5 μένων, οἱ στενωποὶ δὲ γερόντων νεκρῶν. παῖδες δὲ
 καὶ νεανίαὶ διοιδουῦντες ὥσπερ εἰδῶλα κατὰ τὰς ἀγο-
 ρὰς ἀνειλοῦντο, καὶ κατέπιπτον ὄπη τινὰ τὸ πάθος
 καταλαμβάνοι. <514> θάπτειν δὲ τοὺς προσήκοντας
 οὔτ' ἴσχυον οἱ κάμνοντες, καὶ τὸ διεντονοῦν ὤκνει
 10 διὰ τε τὸ πλῆθος τῶν νεκρῶν καὶ τὸ κατὰ σφᾶς ἄδη-
 λον· πολλοὶ γοῦν τοῖς ὑπ' αὐτῶν θαπτομένοις ἐπαπ-
 ἐθνησκον, πολλοὶ δ' ἐπὶ τὰς θήκας, πρὶν ἐπιστῆναι τὸ
 χρεῶν, προῆλθον. <515> οὔτε δὲ θρηῆνος ἐν ταῖς
 συμφοραῖς οὔτ' ὀλοφυρμὸς ἦν, ἀλλ' ὁ λιμὸς ἤλεγχε
 15 τὰ πάθη. ξηροῖς γὰρ τοῖς ὄμμασι καὶ σεσηρόσι τοῖς
 στόμασιν οἱ δυσθανατιῶντες ἐφεώρων τοὺς φθάσαντας
 ἀναπαύσασθαι, βαθεῖα δὲ τὴν πόλιν περιεῖχε σιγὴ καὶ
 νύξ θανάτου γέμουσα, καὶ τούτων οἱ λησταὶ χαλεπώ-
 τεροι. <516> τυμβωρυχοῦντες γοῦν τὰς οἰκίας ἐσύλων
 20 τοὺς νεκρούς, καὶ τὰ κατακαλύμματα τῶν σωματίων
 περισπῶντες μετὰ γέλωτος ἐξῆσαν, τὰς τ' ἀκμὰς τῶν
 ξιφῶν ἐδοκίμαζον ἐν τοῖς πτώμασι, καὶ τινὰς τῶν ἐρ-
 ριμμένων ἔτι ζῶντας διήλαννον ἐπὶ πείρα τοῦ σιδή-
 ρου. <517> τοὺς δ' ἱκετεύοντας χρῆσαι σφίσι δεξιᾶν
 25 καὶ ξίφος τῷ λιμῷ κατέλειπον ὑπερηφανοῦντες. καὶ
 τῶν ἐκπνεόντων ἕκαστος ἀτενίσας εἰς τὸν ναὸν ἀφε-
 ῶρα, τοὺς στασιαστὰς ζῶντας ἀπολιπών. <518> οἱ δὲ
 τὸ μὲν πρῶτον ἀπὸ τοῦ δημοσίου θησαυροῦ τοὺς νε-
 κρούς θάπτειν ἐκέλευον, τὴν ὁσμὴν οὐ φέροντες, ἔπειθ'
 30 ὡς οὐ διήρκουν, ἀπὸ τῶν τειχῶν ἐρρίπτουν εἰς τὰς
 φάραγγας. <519> περιῶν δὲ ταύτας ὁ Τίτος ὡς ἔθε-

άσατο πεπλησμένας τῶν νεκρῶν καὶ βαθῶν ἰχθῶρα μν-
δῶντων ὑπορρέοντα τῶν σωμάτων, ἐστέναξέ τε καὶ τὰς
χεῖρας ἀνατείνας κατεμαρτύρατο τὸν θεὸν ὡς οὐκ εἶη
τοῦργον αὐτοῦ.

4 <520> τὰ μὲν δὴ κατὰ τὴν πόλιν εἶχεν οὕτω, Ῥω- 5
μαῖοι δέ, μηδενὸς ἔτι τῶν στασιαστῶν ἐκτρέχοντος (ἤδη
γὰρ καὶ τούτων ἀθυμία καὶ λιμὸς ἐφήπτετο), πρὸς εὐ-
θυμίαις ἦσαν, σίτου τ' ἀφθονίαν καὶ τῶν ἄλλων ἐπι-
τηδείων ἐκ τῆς Συρίας καὶ τῶν πλησίον ἐπαρχιῶν
ἔχοντες· <521> ἰστάμενοι δὲ πολλοὶ τοῦ τείχους πλησίον 10
καὶ πολὺ πλῆθος τῶν ἐδωδίμων ἐπιδεικνύμενοι, τῷ κατὰ
σφᾶς κόρῳ τὸν λιμὸν τῶν πολεμίων ἐξέκαιον. <522> πρὸς
δὲ τὸ πάθος τῶν στασιαστῶν μηδὲν ἐνδιδόντων, Τίτος
οἰκτερῶν τὰ λείψανα τοῦ δήμου καὶ σπουδάζων τὸ γοῦν
περιὸν ἔξαρχάσαι πάλιν ἤρχετο χωμάτων, χαλεπῶς 15
αὐτῷ τῆς ὕλης ποριζομένης· <523> ἡ μὲν γὰρ περὶ
τὴν πόλιν πᾶσα τοῖς προτέροις ἔργοις ἐκκέκοπτο, συνε-
φόρου δ' ἄλλην ἀπ' ἐνενήκοντα σταδίων οἱ στρα-
τιῶται. καὶ πρὸς μόνης ὕψου τῆς Ἀντωνίας κατὰ
μέρη τέτταρα πολὺ μείζονα τῶν προτέρων χῶματα. 20
<524> περιῶν δ' ὁ Καῖσαρ τὰ τάγματα, καὶ κατεπεί-
γων τοῦργον, ἐπεδείκνυ τοῖς λησταῖς ὡς ἐν χερσὶν
εἶησαν αὐτοῦ. <525> μόνοις δ' ἐκείνοις ἄρα κακῶν
ἀπωλώλει μεταμέλεια, καὶ τὰς ψυχὰς χωρίσαντες ἀπὸ
τῶν σωμάτων ἀμφοτέροις ὡς ἀλλοτρίοις ἐχρῶντο. <526> 25
οὔτε γὰρ πάθος αὐτῶν ἡμέρου τὴν ψυχὴν, οὔτ' ἀλγη-
δὼν ἤπτετο τοῦ σώματος, οἷ γε καὶ νεκρὸν τὸν δῆμον
ὥσπερ κύνες ἐσπάραιτον καὶ τὰ δεσμοτήρια τῶν ἀρ-
ρώστων ἐνεπίμπλασαν.

13 <527> Σίμων γοῦν οὐδὲ Μαθθίαν, δι' ὃν κατέσχε 30
τὴν πόλιν, ἀβασάνιστον ἀνεῖλε. Βοηθοῦ παῖς ἦν οὗτος

ἐκ τῶν ἀρχιερέων, ἐν τοῖς μάλιστα τῷ δήμῳ πιστὸς καὶ τίμιος, <528> ὃς ὑπὸ τοῖς ζηλωταῖς κακουμένου τοῦ πλήθους, οἷς ἤδη καὶ Ἰωάννης προσῆν, πείθει τὸν δῆμον εἰσαφεῖναι τὸν Σίμωνα βοηθόν, οὐδὲν οὔτε προ-
 5 συνθέμενος οὔτε προσδοκήσας φαῦλον ἐξ αὐτοῦ. <529> παρελθὼν δ' ἐκεῖνος ὡς ἐκράτησε τῆς πόλεως, ἐχθρὸν ἐν ἴσῳ τοῖς ἄλλοις ἠγεῖτο καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ σύμβουλον ὡς ἂν ἐξ ἀπλότητος γεγενημένον. <530> ἀχθέντα δὲ τηρικαῦτα καὶ κατηγορούμενον τὰ τῶν
 10 Ῥωμαίων φρονεῖν κατακρίνει μὲν θανάτῳ, μηδ' ἀπολογίας ἀξιῶσας, σὺν τρισὶν υἱοῖς (ὁ γὰρ τέταρτος ἔφθη διαδράς πρὸς Τίτον), ἱκετεύοντα δ' ἀναιρεθῆναι πρὸ τῶν τέκνων, καὶ ταύτην αἰτούμενον τὴν χάριν ἀνθ' ὧν ἀνοῖξειεν αὐτῷ τὴν πόλιν, τελευταῖον ἀνελεῖν ἐκέλευ-
 15 σεν. <531> ὃ μὲν οὖν ἐν ὄψει φονευθεῖσιν ἐπεσφάγη τοῖς παισίν, ἀντικρὺ Ῥωμαίων προαχθεῖς· οὕτω γὰρ ὁ Σίμων Ἀνάτῳ τῷ Βαμάδου προσέταξεν, ὃς ἦν ὠμότατος αὐτῷ τῶν δορυφόρων, ἐπειρωνευόμενος, εἴ τι βοηθήσουσιν αὐτῷ πρὸς οὓς ἐξελθεῖν εἴλετο. θάπτειν
 20 δ' ἀπέειπε τὰ σώματα. <532> μετὰ τούτους ἱερεὺς τις Ἀνανίας υἱὸς Μασαμβάλου τῶν ἐπισήμων, καὶ ὁ γραμματεὺς τῆς βουλῆς Ἀριστεύς, γένος ἐξ Ἀμμαοῦς, καὶ σὺν τούτοις πεντεκαίδεκα τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου λαμπρῶν, ἀναιροῦνται. <533> τὸν δὲ τοῦ Ἰωσήπου πα-
 25 τέρα συγκλείσαντες ἐφύλαττον, κηρύττουσι δὲ μηδένα τῶν κατὰ τὴν πόλιν μήτε συνομιλεῖν μήτ' ἐπὶ ταῦτὸ συναθροίζεσθαι, δέει προδοσίας, καὶ τοὺς συνολοφυρομένους πρὸ ἐξετάσεως ἀνήρουν.

<534> ταῦθ' ὄρων Ἰούδης τις υἱὸς Ἰούδου, τῶν 2
 10 ὑπάρχων τοῦ Σίμωνος εἰς ὧν καὶ πεπιστευμένος ὑπ' αὐτοῦ πύργον φυλάττειν, τάχα μὲν τι καὶ οἴκτῳ τῶν

ὡμῶς ἀπολλυμένων, τὸ δὲ πλεόν ἑαυτοῦ προνοία, συγκαλέσας τοὺς πιστοτάτους τῶν ὑπ' αὐτὸν δέκα, <535> 'μέχρι τίνος ἀνθέξομεν' ἔφη 'τοῖς κακοῖς; ἢ τίνας σωτηρίας ἔχομεν ἐλπίδας πιστοὶ πονηροῦ μένοντες; <536> οὐχ ὁ μὲν λιμὸς ἤδη καθ' ἡμῶν, 'Ρωμαῖοι δὲ παρὰ μικρὸν ἔνδον, Σίμων δὲ καὶ πρὸς εὐεργέτας ἄπιστος, καὶ δέος μὲν ἤδη παρ' αὐτοῦ κολάσεως, ἢ δὲ παρὰ 'Ρωμαίοις δεξιὰ βέβαιος; <537> φέρε, παραδόντες τὸ τεῖχος σώσωμεν ἑαυτοὺς καὶ τὴν πόλιν. πείσεται δ' οὐδὲν δεινὸν Σίμων, ἐὰν ἀπεργνωκῶς ἑαυτοῦ τάχιον δῶ δίκην.' <538> τούτοις τῶν δέκα πεισθέντων, ὑπὸ τὴν ἕω τοὺς λοιποὺς τῶν ὑποτεταγμένων ἄλλον ἀλλαχόσε διέπεμψεν, ὡς μὴ φωραθεῖη τι τῶν βεβουλευμένων, αὐτὸς δὲ περὶ τρίτην ὥραν ἀπὸ τοῦ πύργου τοὺς 'Ρωμαίους ἐκάλει. <539> τῶν δ' οἱ μὲν ὑπερηφάνουν οἱ δ' ἠπίστουν, οἱ πολλοὶ δ' ὤκνουν ὡς μετὰ μικρὸν ἀκινδύνως ληψόμενοι τὴν πόλιν. <540> ἐν ὅσῳ δὲ Τίτος μετὰ τῶν ὀπλιτῶν παρήει πρὸς τὸ τεῖχος, ἔφθη γνοὺς ὁ Σίμων, καὶ μετὰ τάχους τὸν τε πύργον προκαταλαμβάνει καὶ τοὺς ἄνδρας συλλαβὼν ἐν ὄψει τῶν 'Ρωμαίων ἀναιρεῖ, καὶ πρὸ τοῦ τεύχους λωβησάμενος ἔρριψε τὰ σώματα.

- 3 <541> κὰν τούτῳ περιῶν Ἰώσηπος (οὐ γὰρ ἀνίει παρακαλῶν) βάλλεται τὴν κεφαλὴν λίθῳ, καὶ παραχρῆμα πίπτει καρωθεῖς. ἐκδρομὴ δ' ἐπὶ τῷ πτώματι τῶν Ἰουδαίων γίννεται, κὰν ἔφθη συρεῖς εἰς τὴν πόλιν, εἰ μὴ ταχέως Καῖσαρ ἔπεμψε τοὺς ὑπερασπίζοντας. <542> μαχομένων δὲ τούτων ὁ Ἰώσηπος μὲν αἴρεται, βραχὺ τῶν πραττομένων ἐπαῖων, οἱ στασιασταὶ δ', ὡς ἀνελόντες ὄν ἐπεθύμουν μάλιστα, μετὰ χαρᾶς ἀνεβόων. <543> διαγγέλλεται δ' εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὸ καταλει-

πόμενον πλήθος ἐπέσχευ ἀθυμία, πεπεισμένους οἴχε-
 σθαι τῷ ὄντι δι' ὃν αὐτομολεῖν ἐθάροον. <544>
 ἀκούσασα δ' ἡ τοῦ Ἰωσήπου μήτηρ ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ
 τεθνάναι τὸν υἱόν, πρὸς μὲν τοὺς φύλακας ἀπὸ Ἰωτα-
 5 πάτων τοῦτ' ἔφη πεπεισθαι (καὶ γὰρ οὐδὲ ζῶντος
 ἀπολαύειν), <545> ἰδία δ' ὀλοφυρομένη πρὸς τὰς θε-
 ραπαινίδας τοῦτον εἰληφέναι τῆς εὐτεκνίας ἔλεγε καρ-
 πόν, τὸ μηδὲ θάψαι τὸν υἱὸν ὑφ' οὗ ταφήσεσθαι
 προσεδόκησεν. <546> ἀλλὰ γὰρ οὔτε ταύτην ἐπὶ πλέον
 10 ὠδύνα τὸ ψεῦδος οὔτε τοὺς ληστὰς ἔθαλπε· ταχέως
 γὰρ ἐκ τῆς πληγῆς ἀνήνεγκεν ὁ Ἰώσηπος, καὶ προελ-
 θὼν τοὺς μὲν οὐκ εἰς μακρὰν ἐβόα δίκας αὐτῷ δώσειν
 τοῦ τραύματος, τὸν δὲ δῆμον πάλιν ἐπὶ πίστιν προ-
 καλεῖτο. <547> θράσος δὲ τῷ λαῷ καὶ τοῖς στασια-
 15 σταῖς ἐκπληξίς ἐμπίπτει πρὸς τὴν ὕψιν αὐτοῦ.

<548> τῶν δ' αὐτομόλων οἱ μὲν ὑπ' ἀνάγκης ἀπὸ 4
 τοῦ τείχους ἐπήδων ταχέως, οἱ δὲ προϊόντες ὡς ἐπὶ
 μάχῃ μετὰ χειρᾶδων, ἔπειτα πρὸς τοὺς Ῥωμαίους
 ἔφευγον. συνείπετο δὲ τούτοις τύχη τῶν εἴσω χα-
 20 λεπωτέρα, καὶ τοῦ παρὰ σφίσι λιμοῦ συντονώτερον
 εὐρισκὸν πρὸς ὄλεθρον τὸν παρὰ Ῥωμαίοις κόρον.
 <549> παρεγίννοντο μὲν γὰρ ὑπὸ τῆς ἐνδεΐας πεφουση-
 μένοι καὶ ὥσπερ ὑδρωπιῶντες, ἔπειτ' ἀθρόως κενοῖς
 ὑπερεμπιμπλάμενοι τοῖς σώμασιν ἐρρήγγυντο, πλὴν
 25 τῶν δι' ἐμπειρίαν ταμιευσαμένων τὰς ὀρέξεις καὶ κατ'
 ὀλίγον προσθέντων τροφὴν ἀπειθισμένῳ τῷ σώματι
 φέρειν. <550> καὶ τοὺς οὕτω δὲ σωζομένους ἕτερα
 πληγὴ μετελάμβανε. τῶν γὰρ παρὰ τοῖς Σύροις τις
 αὐτομόλων φωρᾶται τῶν τῆς γαστροῦς λυμάτων χου-
 30 σοῦς ἐκλέγων. καταπιόντες δ', ὡς ἔφαμεν, αὐτοὺς
 προῆσαν, ἐπειδὴ διηρεῦνων πάντας οἱ στασιασταί, καὶ

πολὺ πλῆθος ἦν ἐν τῇ πόλει χρυσοῦ· δώδεκα γοῦν Ἀττικῶν ἕωνοῦντο τὰ πρότερον ἰσχύοντα πέντε καὶ εἴκοσιν. <551> ἀλλὰ τοι τῆς ἐπινοίας ἐλεγχθείσης δι' ἐνός, ἀναπίπλῃται μὲν φήμης τὰ στρατόπεδα ὡς μεστοὶ χρυσίου παρῆεν οἱ αὐτόμολοι, τὸ δὲ τῶν Ἀράβων πλῆθος καὶ οἱ Σύροι τοὺς ἰκέτας ἀνατέμνοντες ἠρεύνων τὰς γαστέρας. <552> καὶ τούτου τοῦ πάθους οὐδὲν ἔμοιγε δοκεῖ συμβῆναι Ἰουδαίοις χαλεπώτερον· μιᾶ γοῦν ἀνεσχίσθησαν νυκτὶ πρὸς δισχιλίους. <553> καὶ γνοὺς τὴν παρανομίαν Καῖσαρ ὀλίγου μὲν ἐδέησε τὸ ἱππικὸν περιστήσας κατακοντίσαι τοὺς αἰτίους, εἰ μὴ πολὺ πλῆθος ἐνείχεται καὶ τῶν ἀνηρημένων πολλαπλασίους ἦσαν οἱ κολασθησόμενοι. <554> συγκαλέσας δὲ τοὺς τε τῶν συμμαχῶν ἠγεμόνας καὶ τοὺς τῶν ταγμάτων (συνδιεβάλλοντο γὰρ καὶ τῶν στρατιωτῶν τινες) πρὸς ἑκατέρους ἀγανακτεῖν ἔλεγεν, εἰ τῶν μὲν σὺν αὐτῷ στρατευομένων τινὲς τοιαῦτα θρῶσι κέρδους ἕνεκεν ἀδήλου, μηδὲ τὰ ὄπλα σφῶν αὐτῶν αἰδούμενοι πεποιημένα ἐξ ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ· <556> τοῖς δ' Ἀραβι καὶ τοῖς Σύροις, εἰ πρῶτον μὲν ἐν ἀλλοτρίῳ πολέμῳ τοῖς πάθεσιν αὐτεξουσίως χρῶνται, ἔπειτα τῇ περὶ φόρους ὀμότητι καὶ τῷ πρὸς Ἰουδαίους μίσει Ῥωμαίους ἐπιγράφουσι· καὶ γὰρ νῦν ἐνίοις αὐτῷ τῶν στρατιωτῶν συναπολαύειν τῆς κακοδοξίας. <557> τούτοις μὲν οὖν διηπείλησε θάνατον, εἰ τις εὐρεθείη πάλιν ταῦτὸ τολμῶν, τοῖς δ' ἀπὸ τῶν ταγμάτων ἐπέστελλεν ἐρευνήσαντας τοὺς ὑπόπτους ἀναγαρεῖν ἐπ' αὐτόν. <558> κατεφρόνει δ', ὡς ἔοικε, φιλοχρηματία πάσης κολάσεως, καὶ δεινὸς ἐμπέφυκεν ἀνθρώποις τοῦ κερδαίνειν ἔρωσ, οὐδὲν θ' οὕτω πάθος ὡς πλεονεξία παραβάλλεται. <559> ἢ ταῦτα μὲν ἄλλως

καὶ μέτρον ἔχει καὶ φόβοις ὑποτάσσεται, θεὸς δ' ἦν ὁ τοῦ λαοῦ παντὸς κατακρίνας καὶ πᾶσαν αὐτοῖς σωτηρίας ὁδὸν εἰς ἀπώλειαν ἀποστρέφων. <560> ὁ γοῦν μετ' ἀπειλῆς ἀπεῖπεν ὁ Καῖσαρ, λάθρα κατὰ τῶν ἀντομόλων ἐτολμᾶτο, καὶ τοὺς διαδιδράσκοντας, πρὶν πᾶσιν ὀφθῆναι, προαπαντῶντες ἔσφαττον οἱ βάρβαροι, περισκοπούμενοι δὲ μὴ τις ἐπίδοι Ῥωμαίων ἀνέσχιζον, καὶ τῶν σπλάγχχνων τὸ μιαρὸν κέρδος εἶλκον. <561> ὀλίγοις δ' ἐνευρίσκετο, καὶ τοὺς πολλοὺς παρανήλισκεν ἔλπις μόνη.

<562> τοῦτο μὲν δὴ τὸ πάθος πολλοὺς τῶν αὐτομόλων ἐπανήγαγεν· Ἰωάννης δ', ὡς ἐπέλιπον αἱ ἀρπαγαὶ παρὰ τοῦ δήμου, πρὸς ἱεροσυλίαν ἐτρέπετο, καὶ πολλὰ μὲν τῶν ἀναθημάτων κατεχώνενεν ἐκ τοῦ ναοῦ, πολλὰ δὲ τῶν πρὸς τὰς λειτουργίας ἀναγκαίων σκευή, κρατῆράς τε καὶ πίνακας καὶ τραπέζας. ἀπέσχετο δ' οὐδὲ τῶν ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ πεμφθέντων ἀκρατοφόρων. <563> οἱ μὲν γὰρ Ῥωμαίων βασιλεῖς ἐτίμησάν τε καὶ προσεκόσμησαν τὸ ἱερὸν αἰεὶ· τότε δ' ὁ Ἰουδαῖος καὶ τὰ τῶν ἀλλοφύλων κατέσπα. <564> πρὸς δὲ τοὺς συνόντας ἔλεγεν ὡς δεῖ μετ' ἀδείας καταχρησασθαι τοῖς θείοις ὑπὲρ τοῦ θείου, καὶ τοὺς τῷ ναῷ στρατευομένους ἐξ αὐτοῦ τρέφεσθαι. <565> διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἱερὸν οἶνον καὶ τοῦλαιον, ὃ τοῖς ὀλοκαντώμασιν οἱ ἱερεῖς ἐφύλαττον ἐπιχεῖν, ἐκκενώσας (ἦν δ' ἐν τῷ ἐνδοτέρῳ ἱερῷ) διένεμε τῷ πλήθει, καὶ κείνοι δίχα φρίκης πλέον τοῦ ἰν ἠλείφοντο καὶ ἔπινον ἐξ αὐτῶν. <566> οὐκ ἂν ὑποστειλαίμην εἰπεῖν ἅ μοι κελεύει τὸ πάθος. οἶμαι Ῥωμαίων βραδυνόντων ἐπὶ τοὺς ἀλιτηρίους ἢ καταποθῆναι ἂν ὑπὸ χάσματος ἢ κατακλυσθῆναι τὴν πόλιν, ἢ τοῦ τῆς

Σοδομηνῆς μεταλαβεῖν κεραυνοῦ· πολὺ γὰρ τῶν ταῦτα παθόντων ἤνεγκε γενεὰν ἀθιωτέραν. τῇ γοῦν τούτων ἀπονοία πᾶς ὁ λαὸς συναπώλετο.

- 7 <567> καὶ τί δεῖ κατὰ μέρος ἐκδιηγείσθαι τὰς συμφοράς; ἀλλὰ πρὸς Τίτον ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις Μαν- 5
ναῖος ὁ Λαζάρου φυγὼν διὰ μιᾶς ἔλεγεν ἐκκεκομίσθαι πύλης, ἣν αὐτὸς ἐπεπίστευτο, μυριάδας ἑνδεκα νεκρῶν ἐπὶ πεντακισχιλίοις ὀκτακοσίοις ὄρδοήκοντα, ἀφ' ἧς αὐτοῖς ἡμέρας παρεστρατοπεδεύσατο τετταρεσκαιδεκάτης Ξανθικοῦ μηνὸς ἄχρι Πανέμου νουμηνίας. <568> 10
τοῦτο δ' ἦν πληθὸς ἀπόρων· καὶ οὐδ' αὐτὸς ἐφεστῶς, ἀλλὰ δημοσίᾳ μισθὸν διδούς ἐξ ἀνάγκης ἠρίθμει. τοὺς δὲ λοιποὺς οἱ προσήκοντες ἔθαπτον· ταφή δ' ἦν τὸ προκομίσαντας ἐκ τοῦ ἄστεος ῥῖψαι. <569> μετὰ δὲ 15
τοῦτον διαδράντες πολλοὶ τῶν ἐπισήμων τὰς πάσας τῶν ἀπόρων νεκρῶν ἀπήγγελλον μυριάδας ἐξήκοντα διὰ τῶν πυλῶν ἐκριφῆναι, τῶν δ' ἄλλων ἀνεξεύρετον εἶναι τὸν ἀριθμὸν. <570> μηκέτι δ' εὐτονούντων τοὺς πτωχοὺς ἐκφέρειν, ἔλεγον συσσωρεύοντας εἰς τοὺς μεγίστους οἴκους τὰ πτώματα ἀποκλείειν. <571> καὶ 20
τοῦ μὲν σίτου τὸ μέτρον πρᾶθῆναι ταλάντου, μετὰ ταῦτα δ' ὡς οὐδὲ ποηλογεῖν ἔθ' οἷόν τ' ἦν περιτειχισθείσης τῆς πόλεως, προελθεῖν τινὰς εἰς τοσοῦτον ἀνάγκης ὥστε τὰς ἀμάρᾶς ἐρευνῶντας καὶ παλαιὸν ὄνθον βοῶν προσφέρεσθαι τὰ ἐκ τούτων σκύβαλα, καὶ 25
τὸ μηδ' ὕψει φορητὸν πάλαι τότε γενέσθαι τροφήν. <572> ταῦτα Ῥωμαῖοι μὲν ἀκούοντες ἠλέησαν, οἱ στασιασταὶ δὲ καὶ βλέποντες οὐ μετενόουν, ἀλλ' ἠνείχοντο μέχρι αὐτῶν προελθεῖν· πεπῆρωντο γὰρ ὑπὸ τοῦ χρεῶν, ὃ τῇ τε πόλει καὶ αὐτοῖς ἥδη παρῆν. 30

ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ.

<1> Τὰ μὲν οὖν τῶν Ἱεροσολύμων πάθη προύκοπτε 1
 καθ' ἡμέραν ἐπὶ τὸ χεῖρον, τῶν τε στασιαστῶν μάλ-
 λον παροξυνομένων ἐν ταῖς συμφοραῖς καὶ τοῦ λιμοῦ
 μετὰ τὸν δῆμον ἤδη κάκεινους νεμομένου· <2> τό γε
 5 μὴν πλῆθος τῶν σεσωρευμένων ἀνὰ τὴν πόλιν πτω-
 μάτων ὄψει τε φρικῶδες ἦν καὶ λοιμώδη προσέβαλλεν
 ὄσμην, πρὸς τε τὰς ἐκδρομὰς ἐμπόδιον τοῖς μαχομέ-
 νοις. ὥσπερ γὰρ διὰ παρατάξεως φόνῳ μυρίῳ γεγυμ-
 νασμένους χωροῦντας ἔδει τὰ σώματα πατεῖν. <3> οἱ
 10 δ' ἐπιβαίνοντες οὔτ' ἔφριττον οὔτ' ἠλέουν οὔτε κλη-
 δόνα κακὴν σφῶν αὐτῶν ὑπελάμβανον τὴν εἰς τοὺς
 κατοικομένους ὕβριν· <4> πεφυρμένοι δ' ὁμοφύλῳ
 φόνῳ τὰς δεξιὰς, ἐπὶ τὸν πρὸς τοὺς ἄλλοφύλους πόλε-
 μον ἐξέθεον, ὄνειδίζοντες, ἔμοιγε δοκεῖν, τὸ θεῖον εἰς
 15 βραδύτητα τῆς ἐπ' αὐτοῖς κολάσεως· οὐ γὰρ ἐλπίδι
 νίκης ὁ πόλεμος, ἤδη δ' ἀπογνώσει σωτηρίας ἐθρα-
 σύνετο. <5> Ῥωμαῖοι δέ, καίτοι πολλὰ περὶ τὴν τῆς
 ὕλης συγκομιδὴν ταλαιπωρούμενοι, τὰ χῶματα διήγει-
 ραν μιᾶ καὶ εἴκοσι ἡμέραις, κείραντες, ὡς προεῖρηται,
 20 τὴν περὶ τὸ ἄστν χῶραν ἐπ' ἐνενήκοντα σταδίους ἐν
 κύκλῳ πᾶσαν. ἦν δ' ἐλεεινὴ καὶ τῆς γῆς ἡ θέα. <6>
 τὰ γὰρ πάλαι δένδρεσι καὶ παραδείσοις κεκοσμημένα
 τότε πανταχόθεν ἠρήμωτο καὶ περικέκοπτο τὴν ὕλην.
 <7> οὐδεὶς τε τὴν πάλαι Ἰουδαίαν καὶ τὰ περικαλλῆ
 25 προάστεια τῆς πόλεως ἑορακῶς ἀλλόφυλος, ἔπειτα τὴν
 τότε βλέπων ἐρημίαν, οὐκ ὠλοφύρατο καὶ κατεστέναξε
 τὴν μεταβολὴν παρ' ὅσον γένοιτο. <8> πάντα γὰρ

ἐλυμήνατο τὰ σημεῖα τοῦ κάλλους ὁ πόλεμος, καὶ οὐκ ἂν τις ἐξαπίνης ἐπιστὰς τῶν προεγνωκότων ἐγνώρισε τὸν τόπον, ἀλλὰ παρῶν ἐξήτει τὴν πόλιν.

2 <9> Ῥωμαῖοι δὲ καὶ Ἰουδαῖοι τὸ τέλος τῶν χω-
 2 μάτων ἴσην ἐνεποίει δέους ἀρχήν. <10> οἱ μὲν γάρ, 5
 εἰ μὴ καὶ ταῦτα καύσειαν, ἀλώσεσθαι τὴν πόλιν προσ-
 εδόκων, Ῥωμαῖοι δ' οὐκέθ' αἰρήσειν κἀκείνων δια-
 φθαρέντων· <11> ὕλης τε γὰρ ἦν ἀπορία, καὶ τῶν
 μὲν πόνων ἤδη τὰ σώματα, τῶν δ' ἐπαλλήλων πταισ-
 μάτων αἱ ψυχαὶ τοῖς στρατιώταις ἐλείποντο. <12> τὰς 10
 γε μὴν κατὰ τὴν πόλιν συμφορὰς Ῥωμαῖοις πλέον εἶ-
 ναι συνέβαινε πρὸς ἀθυμίας ἢ τοῖς ἐν αὐτῇ. παρὰ
 γὰρ τὰ τηλικαῦτα πάθη τοῖς μαχομένοις οὐδὲν ἐχρῶντο
 μαλακωτέροις, <13> ἀλλ' ἐθρούοντο πάντοτε τὰς ἐλ-
 15 πίδας, τῶν μὲν χωμάτων ταῖς ἐπιβουλαῖς, τῶν δ' ὄρ-
 γάνων στερερότητι τοῦ τείχους, τῆς δὲ κατὰ χεῖρα
 μάχης ταῖς τῶν συμπλεκομένων τόλμαις πλεονεκτού-
 μενοι. τὸ δὲ μέγιστον, στάσεώς τε καὶ λιμοῦ καὶ πο-
 λέμου καὶ τοσοῦτων κακῶν εὐρίσκοντες ἐπάνω τὸ πα-
 20 ράστημα τῆς ψυχῆς Ἰουδαίους ἔχοντας, <14> ὑπε-
 λάμβανον τῶν ἀνδρῶν ἀμάχους μὲν τὰς ὁρμὰς ἀνά-
 λωτον δὲ τὴν ἐπὶ συμφοραῖς εὐθυμίαν εἶναι· τί γὰρ
 ἂν μὴ ὑποστῆναι δεξιᾷ τύχῃ χρωμένους τοὺς ὑπὸ κα-
 κῶν πρὸς ἀλκὴν τρεπομένους;

3 <15> οἱ μὲν οὖν ἐρρωμενεστέρας διὰ ταῦτα τῶν 25
 χωμάτων ἐποιοῦντο τὰς φυλακὰς· οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωάν-
 νην κατὰ τὴν Ἀντωνίαν ἅμα καὶ πρὸς τὸ μέλλον, εἰ
 καταρριφθεῖ τὸ τεῖχος, ἠσφαλίζοντο, καὶ πρὶν ἐπιστῆ-
 ναι τοὺς κριοὺς ἐπέθεντο τοῖς ἔργοις. <16> οὐ μὴν
 ἐκράτησάν γε τῆς ἐπιχειρήσεως, ἀλλὰ προελθόντες μετὰ 30
 λαμπάδων, πρὶν ἐγγίσει τοῖς χώμασι, ψυχρότεροι τῆς

ἐλπίδος ὑπέστρεψαν. <17> πρῶτον μὲν γὰρ οὐδ' ὁμο-
νοεῖν ἢ σκέψις αὐτῶν ἐδόκει κατὰ μέρος ἐκπηδῶντων
κάκ διαλειμμάτων καὶ μεμελλημένως μετὰ δέους, κα-
θόλου τ' εἰπεῖν, οὐκ Ἰουδαϊκῶς. τὰ γὰρ ἴδια τοῦ
5 ἔθνους ὑστέρητο ἅμα, τόλμα καὶ ὁρμὴ καὶ δρόμος
ὁμοῦ πάντων καὶ τὸ μηδὲ πταίοντας ἀναστρέφειν.
<18> ἀτονώτεροι δ' ἑαυτῶν προελθόντες καὶ τοὺς Ῥω-
μαίους εὗρον ἐρρωμενέστερον τοῦ συνήθους παρατε-
ταγμένους. <19> τοῖς μὲν γε σώμασι καὶ ταῖς πανο-
10 πλίσαις οὕτως ἐφράξαντο τὰ χώματα πάντοθεν ὡς τῷ
πυρὶ μηδαμόθεν καταλιπεῖν παράδυσιν, τὴν δὲ ψυχὴν
ἐτόνωσαν ἕκαστος μὴ μετακινηθῆναι τῆς τάξεως πρὸ
θανάτου. <20> πρὸς γὰρ τῷ πάσας αὐτῶν ὑποκόπ-
τεσθαι τὰς ἐλπίδας, εἰ κάκεῖνα καταφλεγείη τᾶρρα,
15 δεινὴ τοὺς στρατιώτας εἶχεν αἰδώς, εἰ πάντα κρατή-
σειαν πανουργία μὲν ἀρετῆς, ἀπόνοια δ' ὄπλων, πλη-
θος δ' ἐμπειρίας, Ἰουδαῖοι δὲ Ῥωμαίων. <21> ἅμα
δέ τι καὶ τάφετήρια συνήργει τῶν προσηδῶντων ἐφι-
κνούμενα, καὶ πεσῶν τις τῷ μεθ' ἑαυτὸν ἐμπόδιον
20 ἦν, ὃ τε κίνδυνος τοῦ πρόσω χωρεῖν ἐποίει μαλακω-
τέρους. <22> τῶν δ' ἐνδοτέρω βέλους ὑποδραμόντων
οἱ μὲν, πρὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, τὴν εὐταξίαν καὶ τὸ
πύκνωμα τῶν πολεμίων καταπλαγέντες, οἱ δὲ νυττό-
μενοι τοῖς ξυστοῖς ἐπαλινδρόμουν. καὶ τέλος ἀλλήλους
25 κακίζοντες εἰς δειλίαν ἀνεχώρουν ἄπρακτοι. νομηνία
Πανέμου μηνὸς ἢ ἐπιχειρήσεις ἦν.

<23> ἀναχωρησάντων δὲ τῶν Ἰουδαίων προσῆγον
οἱ Ῥωμαῖοι τὰς ἐλεπόλεις, βαλλόμενοι πέτραις τ' ἀπὸ
τῆς Ἀντωνίας καὶ πυρὶ καὶ σιδήρῳ καὶ παντὶ τῷ χο-
30 ρηγουμένῳ Ἰουδαίοις ὑπὸ τῆς ἀνάγκης βέλει. <24>
καίπερ γὰρ πολὺ τῷ τείχει πεποιθότες καὶ τῶν ὀργά-

νων καταφρονοῦντες, ὅμως ἐκώλυον τοὺς Ῥωμαίους προσάγειν. <25> οἱ δὲ τὴν σπουδὴν τῶν Ἰουδαίων τοῦ μὴ πληγῆναι τὴν Ἀντωνίαν ὑπολαμβάνοντες γίνεσθαι δι' ἀσθένειαν τοῦ τείχους, καὶ σαθροὺς ἐλπίσαντες εἶναι τοὺς θεμελίους, ἀντεφιλονίκουν. <26> οὐ μὴν ὑπήκουε τὸ τυπτόμενον, ἀλλ' οἱ μὲν συνεχῶς βαλλόμενοι καὶ πρὸς μηδένα τῶν καθύπερθεν κινδύνων ἐνδιδόντες ἐνεργοὺς παρείχον τὰς ἐλεπόλεις· <27> ὡς δ' ἦσαν ἐλάττους καὶ περιεθράοντο ταῖς πέτραις, ἔτεροι τοὺς θυρεοὺς ὀροφώσαντες ὑπὲρ τῶν σωμαίων 10 χερσὶ καὶ μοχλοῖς ὑπώρουτον τοὺς θεμελίους, καὶ τέταρτάς γε λίθους προσκατεργήσαντες ἐξέσεισαν. <28> ἀνέπαυσε δὲ νυξ ἑκατέρους, κὰν ταύτῃ τὸ τεῖχος ὑπὸ τῶν κριῶν σεσαλευμένον, καθ' ὃ τοῖς προτέροις ἐπιβουλεύων χώμασιν ὁ Ἰωάννης ὑπώρουξεν, ἐνδούσης τῆς 15 διώρουχος ἐξαπίνης κατερείπεται.

4 <29> τούτου συμβάντος παραδόξως ἑκατέροις διηγήθη τὰ φρονήματα. <30> Ἰουδαίους μὲν γάρ, οὓς ἀθυμεῖν εἰκὸς ἦν τῷ παρ' ἐλπίδα γενέσθαι τὸ πτόμα καὶ μὴ προησφαλισθαι πρὸς αὐτό, θαρρεῖν ὡς μενούσης 20 συνέβαινε τῆς Ἀντωνίας· <31> Ῥωμαίων δέ γε τὴν παρ' ἐλπίδα χαρὰν ἐπὶ τῷ καταρριφθέντι ταχέως ἔσβεσεν ὄψις ἑτέρου τείχους, <32> ὕπερ ἔνδοθεν οἱ περὶ τὸν Ἰωάννην ἀντωκοδομήκεσαν. εὐμαρεστέρα γε μὴν τῆς πρότερον ἢ προσβολὴ κατεφαίνετο· τό τε γὰρ ἀνα- 25 βῆναι διὰ τῶν καταρριφθέντων ῥᾶον ἐδόκει, καὶ τὸ τεῖχος ἀσθενέστερόν τε πολλῶ τῆς Ἀντωνίας καὶ ταχέως τῷ πρόσκαιρον εἶναι λύσειν ὑπελάμβανον. οὐ μὴν ἐτόλμα τις ἀναβῆναι· προὔπιτος γὰρ τοῖς ἀρξαμένοις ἦν ἀπώλεια.

5 <33> νομίζων δ' ὁ Τίτος ἐγείρεσθαι μάλιστα τὰς

τῶν πολεμούντων προθυμίας ἐλπίδι καὶ λόγῳ, τὰς τε
 προτροπὰς καὶ τὰς ὑποσχέσεις πολλάκις μὲν λήθην
 ἐνεργάζεσθαι τῶν κινδύνων, ἔστι δ' ὅτε καὶ θανάτου
 καταφρόνησιν, συναγαγῶν ἐπὶ ταῦτό τοὺς ἀλκίμους,
 5 ἐπειρᾶτο τῶν ἀνδρῶν, <34> ᾧ συστρατιῶται' λέγων,
 ἔτι μὲν παρακαλεῖν ἐπὶ τὰ μὴ φέροντα κίνδυνον ἀν-
 τόθεν τοῖς παρακαλουμένοις ἀκλεές, ἀμέλει δὲ καὶ τῷ
 παρακαλοῦντι φέρει κατάγνωσιν ἀνανδρίας· <35> δεῖ δ',
 οἶμαι, προτροπῆς εἰς μόνον τὰ σφαλερὰ τῶν πραγμά-
 10 των, ὡς ἐκεῖνά γε καθ' αὐτοὺς πράττειν ἄξιον. <36>
 ὥστ' ἔγωγε τὸ μὲν ὑπάρχειν χαλεπὴν τὴν ἐπὶ τὸ τεῖχος
 ἄνοδον αὐτὸς ὑμῖν προτίθημι· τὸ δ' ὅτι μάλιστα προσ-
 ἤκει μάχεσθαι τοῖς δυσκόλοις τοὺς ἀρετῆς ἐφιεμέ-
 νους, καὶ ὅτι καλὸν ἐν εὐκλείᾳ τελευτῆ, καὶ ὡς οὐκ
 15 ἄκαρπον ἔσται τοῖς καταρξαμένοις τὸ γενναῖον, διέξ-
 ειμι. <37> πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν γενέσθω προτροπὴ
 τό τινας ἴσως ἀποτρέπον, ἢ Ἰουδαίων μακροθυμία καὶ
 τὸ καρτερικὸν ἐν οἷς κακοπαθοῦσιν. <38> αἰσχρὸν
 γὰρ Ῥωμαίους τ' ὄντας καὶ στρατιῶτας ἐμούς, καὶ δι-
 20 δακτὸν μὲν ἐν εἰρήνῃ τὸ πολεμεῖν, ἔθιμον δ' ἐν πο-
 λέμῳ τὸ κρατεῖν ἔχοντας, ἠττᾶσθαι κατὰ χεῖρα Ἰου-
 δαίων ἢ κατὰ ψυχὴν, καὶ ταῦτα πρὸς τῷ τέλει τῆς
 νίκης καὶ συνεργομένους ὑπὸ τοῦ θεοῦ. <39> τὰ
 μὲν γὰρ ἡμέτερα πταίσματα τῆς Ἰουδαίων ἐστὶν ἀπο-
 25 νοίας, τὰ δ' ἐκείνων πάθη ταῖς θ' ὑμετέροις ἀρεταῖς
 καὶ ταῖς τοῦ θεοῦ συνεργίαις ἀύξεται· <40> στάσις
 γὰρ καὶ λιμὸς καὶ πολιορκία καὶ δίχα μηχανημάτων
 πίπτουτα τείχη τί ἂν ἀλλ' ἢ θεοῦ μὲν εἴη μῆνις ἐκεί-
 νοις, βοήθεια δ' ἡμέτερα; <41> τὸ τοίνυν μὴ μόνον
 30 ἐλαττοῦσθαι χειρόνων, ἀλλὰ καὶ τὴν θεῖαν συμμαχίαν
 προδιδόναι, πρὸς ἡμῶν οὐκ ἂν εἴη. <42> πῶς δ' οὐκ

αἰσχρὸν Ἰουδαίους μὲν, οἷς πολλὴν αἰσχύνην οὐ φέρει
τὸ λείπεσθαι μαθοῦσι δουλεύειν, ὑπὲρ τοῦ μηκέτι
τοῦτο πάσχειν θανάτου καταφρονεῖν, καὶ πολλάκις εἰς
μέσους ἡμᾶς ἐκτρέχειν, οὐκ ἐλπιδι τοῦ κρατήσειν ἀλλὰ
διὰ ψιλλὴν ἐπίδειξιν ἀνδρείας· <43> ἡμᾶς δὲ τοὺς γῆς 5
ὀλίγου δεῖν ἀπάσης καὶ θαλάττης κρατοῦντας, οἷς καὶ
τὸ μὴ νικᾶν ὄνειδος, <44> μηδ' ἅπαξ εἰς τοὺς πολε-
μίους παραβάλλεσθαι, περιμένειν δὲ τὸν λιμὸν κατ'
αὐτῶν καὶ τὴν τύχην, ἀργοὺς καθεζομένους μετὰ τοι-
ούτων ὄπλων, καὶ ταῦτα δι' ὀλίγου τοῦ παραβόλου 10
τὸ πᾶν κατορθῶσαι δυναμένους; <45> ἀναβάντες γοῦν
ἐπὶ τὴν Ἀντωνίαν ἔχομεν τὴν πόλιν· καὶ γὰρ ἂν γί-
γνηταί τις ἔτι πρὸς τοὺς ἔνδον, ὅπερ οὐκ οἶομαι,
μάχῃ, τό γε κατὰ κορυφὴν εἶναι καὶ ἀναπνοαῖς ἐπι-
καθῆσθαι τῶν πολεμίων ταχέως τὴν ὀλοσχερῇ νίκην 15
ἐγγυᾶται. <46> καὶ ἔγωγε τὸ μὲν ὑμνεῖν ἄρτι τὴν ἐν
πολέμῳ τελευτὴν καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς ἀρειμανίοις πεσοῦ-
σιν ἀθανασίαν παραλείπω, ἐπαρασαίμην δ' ἂν τοῖς
ἄλλως ἔχουσι τὸν κατ' εἰρήνην ἐκ νόσου θάνατον, οἷς
μετὰ τοῦ σώματος καὶ ἡ ψυχὴ τάφῳ κατακρίνεται. 20
<47> τίς γὰρ οὐκ οἶδε τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὅτι τὰς
μὲν ἐν παρατάξει ψυχὰς σιδήρῳ τῶν σαρκῶν ἀπολυ-
θείσας τὸ καθαρῶτατον στοιχεῖον αἰθῆρ ξενοδοχῶν
ἄστροις ἐγκαθιδρύει, δαίμονες δ' ἀγαθοὶ καὶ ἥρωες
εὐμενεῖς ἰδίους ἐγγόνους ἐμφανίζονται, <48> τὰς δ' ἐν 2
νοσοῦσι τοῖς σώμασι συντακείσας, κἂν τὰ μάλιστα κη-
λίδων ἢ μiasμάτων ὧσι καθαροί, νυξ ὑπόγειος ἀφα-
νίζει καὶ λήθη βαθεῖα δέχεται, λαμβανούσας ἅμα τοῦ
τε βίου καὶ τῶν σωμάτων, ἔτι δὲ τῆς μνήμης περι-
γραφὴν; <49> εἰ δὲ κέκλωσται μὲν ἀνθρώποις ἀναγ- 3
καία τελευτή, κουφότερος δ' εἰς αὐτὴν νόσου πάσης

σίδηρος ὑπηρέτης, πῶς οὐκ ἀγεννὲς μὴ διδόναι ταῖς
 χρεῖαις ὃ τῷ χρεῶν ἀποδώσομεν; <50> καὶ ταῦτα μὲν
 ὡς οὐ δυναμένων σωθῆναι τῶν ἐπιχειρησόντων διεξ-
 ἤλθον· ἔνεστι δὲ σώζεσθαι τοῖς ἀνδριζόμενοις καὶ
 5 τῶν σφαλερωτάτων. <51> πρῶτον μὲν γὰρ τὸ καταρ-
 ριφθὲν εὐεπίβατον, ἔπειτα πᾶν τὸ οἰκοδομηθὲν εὐδιά-
 λυτον. ὑμεῖς τε πλείους, θαρρήσαντες ἐπὶ τὴν προᾶξιν,
 ἀλλήλοις προτροπὴ καὶ βοήθεια γίννεσθε, καὶ τοῖς
 πολεμίοις τὸ ὑμέτερον παράστημα ταχέως κλάσει τὰ
 10 φρονήματα. <52> καὶ τάχ' ἂν ὑμῖν ἀναίμακτον τὸ
 κατόρθωμα γένοιτο μόνον καταρξαμένοις· ἀναβαίνοντας
 μὲν γὰρ κωλύειν πειράσσονται κατὰ τὸ εἶκόσ, λαθόν-
 τας δὲ καὶ βιασαμένους ἅπαξ οὐκ ἂν ὑποσταῖεν ἔτι,
 καὶν ὀλίγοι φθάσητε. <53> τὸν δὲ καταρξάμενον αἰσ-
 15 χυνοίμην ἂν εἰ μὴ ποιήσαιμι ζηλωτὸν ταῖς ἐπικαρπῖαις,
 καὶ ὁ μὲν ζῶν ἄρξει τῶν νῦν ὁμοίων, μακαριστὰ δ'
 ἀκολουθήσει καὶ τοῖς πεσοῦσι τάριστεῖα.'

<54> τοιαῦτα τοῦ Τίτου διεξιόντος τὸ μὲν ἄλλο 6
 πλῆθος ἔδεισε τοῦ κινδύνου τὸ μέγεθος, τῶν δ' ἐν
 20 ταῖς σπείραις στρατευομένων Σαβῖνος τοῦνομα, γένος
 ἀπὸ Συρίας, ἀνὴρ καὶ κατὰ χεῖρα καὶ κατὰ ψυχὴν
 ἄριστος ἐφάνη. <55> καίτοι προῖδὼν ἂν τις αὐτὸν ἀπό-
 γε τῆς σωματικῆς ἕξεως οὐδ' εἰκαῖον εἶναι στρατιώτην
 ἔδοξε. μέλας μὲν γὰρ ἦν τὴν χροάν, ἰσχνὸς τὴν σάρκα,
 25 πεπιλημένος· ἀλλ' ἐνώκει τις ἥρωικὴ ψυχὴ λεπτῷ σώ-
 ματι καὶ πολὺ τῆς ἰδίας ἀλκῆς γενναιοτέρα. πρῶτος
 γοῦν ἀναστάς <56> 'ἐπιδίδωμί σοι, Καῖσαρ,' ἔφη
 'προθύμως ἔμαντόν. πρῶτος ἀναβαίνω τὸ τεῖχος. <57>
 καὶ εὐχομαι μὲν μου τῆ τ' ἰσχύι καὶ τῆ γνώμῃ τὴν
 30 σὴν ἀκολουθήσαι τύχην· εἰ δὲ νεμεσηθεῖν τῆς ἐπι-
 βολῆς, ἴσθι με μὴ πταίσαντα παρ' ἐλπίδας, ἀλλ' ὑπὲρ

σοῦ κρίσει τὸν θάνατον ἡρημένον. <58> ταῦτ' εἰπὼν, καὶ τῇ μὲν ἀριστερᾷ χειρὶ τὸν θυρεὸν ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς προανατείνας, τῇ δεξιᾷ δὲ τὸ ξίφος σπασάμενος, ἐχώρει πρὸς τὸ τεῖχος, μάλιστα περὶ ὥραν τῆς ἡμέρας ἕκτην. <59> εἶποντο δ' αὐτῷ καὶ τῶν ἄλλων 5
 ἔνδεκα μόνοι ζηλωταὶ τῆς ἀνδρείας γενόμενοι. προῆγε δὲ πολὺ πάντων ὁ ἀνὴρ ὀρμῇ τινι δαιμονίῳ χρώμενος. <60> οἱ φρουροὶ δ' ἀπὸ τοῦ τείχους κατηκόντιζόν τ' αὐτοὺς καὶ βέλεσι πάντοθεν ἀπείροις ἔβαλλον, καὶ πέτρας ἔξαισίους κατεκύλιον, αἱ τῶν μὲν ἔνδεκα παρέ- 10
 συραν ἐνίους, <61> ὁ δὲ Σαβῖνος ἀπαντῶν τοῖς ἀφιμένοις καὶ καταχωννύμενος ὑπὸ τῶν βελῶν οὐ πρότερον ἐπέσχε τὴν ὀρμὴν ἢ γενέσθαι τ' ἐπ' ἄκρῳ καὶ τρέψασθαι τοὺς πολεμίους. <62> καταπλαγέντες γὰρ αὐτοῦ τὴν τε δύναμιν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τὸ παράστημα 15
 τῆς ψυχῆς, ἅμα δὲ καὶ πλείους ἀναβεβηκέναι δόξαντες, ἐτρόπησαν. <63> ἔνθα δὴ καταμέμψαιτ' ἂν τις ὡς φθονερὰν ἐπὶ ταῖς ἀρεταῖς τὴν τύχην καὶ κολούουσαν αἰεὶ τὰ παράδοξα τῶν κατορθωμάτων. <64> ὁ γοῦν ἀνὴρ οὗτος ὅτ' ἐκράτησε τῆς ἐπιβολῆς ἐσφάλη, 20
 καὶ πταίσας πρὸς τινι πέτρῳ προηῆς ἐπ' αὐτὴν μετὰ μεγίστου ψόφου κατέπεσεν. ἐπιστραφέντες δ' οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ κατιδόντες μόνον τ' αὐτὸν καὶ πεπτωκότα, πάντοθεν ἔβαλλον. <65> ὁ δ' εἰς γόνυ διαναστὰς καὶ προκαλυψάμενος τὸν θυρεόν, τὸ μὲν πρῶτον ἡμύνατο 25
 καὶ πολλοὺς τῶν πλησιασάντων ἔτρωσεν, <66> αὐθις δ' ὑπὸ πλήθους τραυμάτων παρῆκε τὴν δεξιάν, καὶ τέλος, πρὶν ἀποδοῦναι τὴν ψυχὴν, κατεχώσθη τοῖς βέλεσιν, ἀνὴρ ἄξιός μὲν ἀμείνωνι χρῆσθαι δι' ἀνδρείαν τύχῃ, πεσὼν δὲ τῆς ἐπιβολῆς ἀναλόγως. <67> τῶν 30
 δ' ἄλλων τρεῖς μὲν τοὺς ἤδη πρὸς τοῖς ἄκροις ὄντας

συντρίψαντες ἀπέκτειναν τοῖς λίθοις, οἱ δ' ὀκτὼ τραυματῖαι κατασυρέντες ἀνεκομίσθησαν εἰς τὸ στρατόπεδον.

<68> ταῦτα μὲν οὖν τρίτῃ Πανέμου μηνὸς ἐπρά-
 5 χθη· μετὰ δ' ἡμέρας δύο τῶν προκοιτούντων τινὲς ἐπὶ 7
 τοῖς χώμασι φυλάκων εἴκοσι συνελθόντες προσκαλοῦν-
 ται μὲν τὸν τοῦ πέμπτου τάγματος σημαιοφόρον καὶ
 δύο τινὰς τῶν ἐν ταῖς ἴλαις ἰππέων καὶ σαλπικτὴν
 ἓνα, κατὰ δ' ὥραν τῆς νυκτὸς ἐνάτην προβαίνουσι
 10 μὲν ἡσυχῇ διὰ τῶν ἐρειπίων ἐπὶ τὴν Ἀντωνίαν, ἀπο-
 σφάξαντες δὲ τοὺς πρώτους τῶν φρουρῶν κοιμωμέ-
 νους κρατοῦσι τοῦ τείχους καὶ τῷ σαλπικτῇ σημαίνειν
 ἐκέλευσαν. <69> πρὸς ὃ τῶν μὲν ἄλλων φυλάκων
 ἐξανάστασις τ' αἰφνίδιος ἦν καὶ φυγή, πρὶν τινα τὸ
 15 πλῆθος ἐπιθεῖν τῶν ἐπιβεβηκότων· ὃ τε γὰρ φόβος
 καὶ ἡ σάλλιπγξ φαντασίαν αὐτοῖς τοῦ πλῆθους ἀναβε-
 βηκέναι πολεμίων παρεῖχε. <70> Καῖσαρ δὲ τοῦ ση-
 μείου κατακούσας ἐξοπλίζει τὴν τε δύναμιν διὰ τά-
 χους καὶ μετὰ τῶν ἡγεμόνων πρῶτος ἀναβαίνει, τοὺς
 20 ἐπιλέκτους ἔχων. <71> καταφευγόντων δὲ τῶν Ἰου-
 δαίων εἰς τὸ ἱερόν, καὶ αὐτοὶ διὰ τῆς διώρυχος εἰσέ-
 πιπτον, ἦν ὁ Ἰωάννης ἐπὶ τὰ χώματα τῶν Ῥωμαίων
 ὑπώρουξε. <72> καὶ διαναστάντες ἀπ' ἀμφοτέρων οἱ
 στασιασταὶ τῶν ταγμάτων, τοῦ τε Ἰωάννου καὶ τοῦ
 25 Σίμωνος, εἶργον αὐτούς, οὐδεμίαν οὔτ' ἰσχύος οὔτε
 προθυμίας ἐλλείποντες ὑπερβολὴν. <73> πέρας γὰρ
 ἀλώσεως ὑπελάμβανον τὸ Ῥωμαίους παρελθεῖν εἰς τὸ
 ἄγιον, ὃ δὴ κἀκεῖνοι τοῦ κρατεῖν ἀρχήν. <74> συρ-
 ρήγνυται δὲ περὶ τὰς εἰσόδους μάχη καρτερὰ, τῶν
 30 μὲν καταλαβέσθαι καὶ τὸ ἱερόν εἰσβιαζομένων, τῶν δὲ
 Ἰουδαίων ἐξωθούτων αὐτοὺς ἐπὶ τὴν Ἀντωνίαν. <75>

καὶ τὰ βέλη μὲν ἦν ἀμφοτέροις ἄχρηστα καὶ τὰ δό-
 ρατα, σπασάμενοι δὲ τὰ ξίφη συνεπλέκοντο. καὶ περὶ
 τὴν συμβολὴν ἀκριτον ἦν ὁποτέρωθεν ἕκαστοι μά-
 χονται, πεφυρμένων μὲν τῶν ἀνδρῶν καὶ περὶ τὴν
 στενοχωρίαν διηλλαγμένων, τῆς δὲ βοῆς ἀσημάντου 5
 προσπιπτούσης διὰ τὸ μέγεθος. <76> φόνος τ' ἦν
 ἐκατέρωθεν πολὺς, καὶ τῶν πεσόντων τὰ τε σώματα
 καὶ τὰς πανοπλίαις πατοῦντες ἔθρανον οἱ μαχόμενοι.
 <77> αἰὶ δ' ἐφ' ὁπότερον βρίσκειε ῥέπων ὁ πόλεμος,
 παρακέλευσις μὲν ἦν τῶν πλεονεκτούντων, οἰμωγαὶ δὲ 10
 τῶν τρεπομένων. οὔτε δ' αἱ φυγαὶ τόπον εἶχον οὔθ'
 αἱ διώξεις, ἀλλ' ἀγχώμαλοι ῥοπαὶ καὶ μετακλήσεις με-
 μιγμένης ἐγίννοντο τῆς παρατάξεως. <78> τοῖς δ' ἔμ-
 προσθεν γιγνομένοις ἢ τοῦ κτείνειν ἢ τοῦ θνήσκειν
 ἀνάγκη παρῆν, οὐκ οὔσης ἀναφυγῆς· οἱ γὰρ κατὰ νό- 15
 του πρόσω βιαζόμενοι τοὺς σφετέρους παρ' ἀμφοῖν
 οὐδὲ τῇ μάχῃ μεταίχιμιον κατέλιπον. <79> πλεονεκ-
 τούντων δὲ τῶν Ἰουδαίων τοῖς θυμοῖς τὴν Ῥωμαίων
 ἐμπειρίαν, καὶ κλινομένης καθ' ἅπαν ἤδη τῆς παρα-
 τάξεως (ἀπὸ γὰρ ἐνάτης νυκτὸς ὥρας εἰς ἐβδόμην τῆς 20
 ἡμέρας ἐπολέμουν, <80> οἱ μὲν ἀθρόοι καὶ τὸν τῆς
 ἀλώσεως κίνδυνον ἔχοντες ἀνδρείας ἐφόδιον, Ῥωμαῖοι
 δὲ μέρει τῆς δυνάμεως, οὔπω γὰρ ἐπαναβεβήκει τὰ
 τάγματα, κακείνοις ἐπανεῖχον οἱ μαχόμενοι), τότε κρα-
 τεῖν τῆς Ἀντωνίας ἀποχρῆν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐδόκει. 25

8 <81> Ἰουλιανὸς δὲ τις ἑκατοντάρχη τῶν ἀπὸ τῆς
 Βιθυνίας, οὐκ ἄσημος ὢν ἀνήρ, ὦν ἐγὼ κατ' ἐκείνους
 ἱστόρησα τὸν πόλεμον ὅπλων τ' ἐμπειρία καὶ ἀλκῇ
 σώματος καὶ ψυχῆς παραστήματι πάντων ἄριστος, <82>
 ὄρων τοὺς Ῥωμαίους ἐνδιδόντας ἤδη καὶ κακῶς ἀμυ- 30
 νομένους (παρειστήκει δὲ Τίτω κατὰ τὴν Ἀντωνίαν)

προπηδᾶ, καὶ νικῶντας ἤδη τοὺς Ἰουδαίους τρέπεται
μόνος μέχρι τῆς τοῦ ἐνδοτέρω ἱεροῦ γωνίας. ἔφευγε
δὲ τὸ πλῆθος ἄθρονον, οὔτε τὴν ἰσχὺν οὔτε τὴν τόλ-
μαν ἀνθρωπίνην ὑπολαμβάνοντες. <83> ὁ δὲ διὰ μέ-
5 σων τῶν σκεδαννυμένων ἄλλοτ' ἄλλη διάπτων ἐφό-
νευε τοὺς καταλαμβανομένους, καὶ τῆς ὕψεως ἐκείνης
οὐδὲν οὔτε τῷ Καίσαρι θαυμασιώτερον οὔτε τοῖς ἄλ-
λοις παρέστη φορικωδέστερον. <84> ἐδιώκετο δ' ἄρα
καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης, ἣν ἀμήχανον διαφυ-
10 γεῖν θνητὸν ὄντα. <85> τὰ γὰρ ὑποδήματα πεπαρ-
μένα πυκνοῖς καὶ ὀξέσιν ἤλοις ἔχων, ὥσπερ τῶν ἄλ-
λων στρατιωτῶν ἕκαστος, καὶ κατὰ λιθοστρώτου τρέχων
ὑπολισθάνει, πεσὼν δ' ὑπτίως μετὰ μεγίστου τῆς παν-
οπλίας ἤχου τοὺς φεύγοντας ἐπιστρέφει. <86> καὶ
15 τῶν μὲν ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας Ῥωμαίων ἤροθη βοή περὶ
τάνδρῳ δεισάντων, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι περιστάντες αὐτὸν
ἀθρόοι τοῖς τε ξυστοῖς καὶ ταῖς ῥομφαίαις πάντοθεν
ἔπαιον. <87> ὁ δὲ πολὺν μὲν τῷ θυρεῷ σίδηρον
ἔξεδέχετο, πολλάκις δ' ἀναστῆναι πειράσας ὑπὸ τοῦ
20 πλῆθους τῶν τυπτόντων ἀνετράπη, καὶ κείμενος δ'
ὄμως ἐνυττε τῷ ξίφει πολλούς. <88> οὐδὲ γὰρ ἀνη-
ρέθη ταχέως, τῷ τε κράνει καὶ τῷ θώρακι πεφραγμένος
πάντα τὰ καίρια πρὸς σφαγὴν, καὶ τὸν ἀχένα συνέλ-
κων, μέχρι κοπτομένων αὐτῷ τῶν ἄλλων μελῶν καὶ
25 μηδενὸς προσαμῦναι τολμῶντος ἐνέδωκε. <89> δεινὸν
δὲ πάθος εἰσῆει Καίσαρα ἀνδρὸς οὕτως ἐναρέτου καὶ
ἐν ὄψει τοσοῦτων φονευομένου· καὶ αὐτὸν μὲν ὁ τόπος
διέκλειε βοηθεῖν θέλοντα, τοὺς δυναμένους δὲ κατά-
πληξίς. <90> Ἰουλιανὸς μὲν οὖν πολλὰ δυσθανατή-
30 σας καὶ τῶν κτεινόντων ὀλίγους ἀπλήγας καταλιπὼν
μόλις ἀποσφάττεται, μέγιστον οὐ παρὰ Ῥωμαίοις καὶ

Καίσαρι μόνον ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς πολεμίοις κλέος καταλιπών· <91> Ἰουδαῖοι δὲ καὶ τὸν νεκρὸν ἀρπασάμενοι πάλιν τοὺς Ῥωμαίους τρέπονται, καὶ κατακλείουσιν εἰς τὴν Ἀντωνίαν. <92> ἠγωνίσαντο δ' ἐξ αὐτῶν ἐπισήμως κατὰ ταύτην τὴν μάχην Ἀλεξᾶς μὲν τις 5 καὶ Γυφθαῖος τοῦ Ἰωάννου τάγματος, ἐκ δὲ τῶν περὶ Σίμωνα Μαλαχίας τε καὶ ὁ τοῦ Μέρτωνος Ἰούδας, καὶ Σωσᾶ υἱὸς Ἰάκωβος τῶν Ἰδουμαίων ἠγεμῶν, τῶν δὲ ζηλωτῶν ἀδελφοὶ δύο, παῖδες Ἀρί, Σίμων τε καὶ Ἰούδης.

2 <93> Καῖσαρ δὲ τοῖς μὲν σὺν αὐτῷ στρατιώταις 10 κατασκάπτειν προσέταξε τοὺς θεμελίους τῆς Ἀντωνίας, καὶ τῇ δυνάμει πάσῃ ῥαδίαν τὴν ἄνοδον εὐτρεπίξειν· <94> αὐτὸς δὲ τὸν Ἰώσηπον παραστησάμενος (ἐπέπυστο γὰρ ἐπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας, Πανέμον δ' ἦν ἐπτακαίδεκάτη, τὸν ἐνδεδελεχισμὸν καλούμενον ἀνδρῶν ἀπορία 15 διαλελοιπέναι τῷ θεῷ, καὶ τὸν δῆμον ἐπὶ τούτῳ δεινῶς ἀθυμεῖν) <95> λέγειν τῷ Ἰωάννῃ πάλιν ἐκέλευσεν ἂ καὶ πρότερον, ὡς εἰ καὶ τις αὐτὸν ἔρωσ κακὸς ἔχοι τοῦ μάχεσθαι, προελθόντι μεθ' ὅσων βούλεται πολεμεῖν ἐξείη, δίχα τοῦ συναπολέσθαι τὴν τε πόλιν καὶ 20 τὸν ναὸν αὐτῷ, μηκέτι μέντοι μιαίνειν τὸ ἅγιον, μηδ' εἰς τὸν θεὸν πλημμελεῖν. παρεῖναι δ' αὐτῷ τὰς ἐπιλελοιπνίας θυσίας ἐκτελεῖν, δι' ὧν ἂν ἐπιλέξῃται Ἰουδαίων. <96> καὶ ὁ Ἰώσηπος, ὡς ἂν εἴη μὴ τῷ Ἰωάννῃ μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς πολλοῖς ἐν ἐπηκόῳ τά τε τοῦ Καίσαρος 25 διήγγειλεν ἔβραϊζων, <97> καὶ πολλὰ προσηντιβόλει φείδασθαι τῆς πατρίδος, καὶ διασκεδάσαι τοῦ ναοῦ γευόμενον ἤδη τὸ πῦρ, τοὺς τ' ἐναγισμοὺς ἀποδοῦναι τῷ θεῷ. <98> πρὸς ταῦτα τοῦ δήμου μὲν ἦν κατήφεια καὶ σιγή, πολλὰ δ' ὁ τύραννος λαιδορηθεῖς τε 30 τῷ Ἰωσήπῳ καὶ καταρασάμενος τὸ τελευταῖον προσέ-

ἤθηκεν ὡς οὐκ ἂν ποτε δεῖσειεν ἄλωσιν· θεοῦ γὰρ
 ὑπάρχειν τὴν πόλιν. <99> καὶ ὁ Ἰώσηπος πρὸς ταῦτ'
 ἀνέκραγε ἅπανν γοῦν καθαρὰν τῷ θεῷ τετήρηκας αὐ-
 τήν, ἀμίαντον δὲ μένει τὸ ἅγιον, εἰς ὃν τ' ἐλπίζεις
 5 σύμμαχον οὐδὲν ἠσέβησας, τὰς δ' ἐθίμους θυσίας ἀπο-
 λαμβάνει. <100> κὰν μὲν σοῦ τις ἀφέλη τὴν καθ'
 ἡμέραν τροφήν, ἀσεβέστατε, τοῦτον ἠγήσει πολέμιον,
 αὐτὸν δ', ὃν τῆς αἰωνίου θρησκείας ἐστέρησας θεόν,
 ἐλπίζεις σύμμαχον ἔχειν ἐν τῷ πολέμῳ; <101> καὶ
 10 Ῥωμαίοις τὰς ἀμαρτίας ἀνατιθεῖς, οἳ μέχρι νῦν κή-
 δονται τῶν ἡμετέρων νόμων, καὶ τὰς ὑπὸ σοῦ διακο-
 πείσας θυσίας ἀποδίδοσθαι τῷ θεῷ βιάζονται; <102>
 τίς οὐκ ἂν στενάζειε καὶ κατολοφύραϊτο τῆς παραδόξου
 μεταβολῆς τὴν πόλιν, εἰ γ' ἀλλόφυλοι μὲν καὶ πολέ-
 15 μιοι τὴν σὴν ἀσέβειαν ἐπανορθοῦνται, σὺ δὲ ὁ Ἰου-
 δαῖος, ὁ τοῖς νόμοις ἐντραφεῖς, κἀκείνων πρὸς αὐτοὺς
 γίγναι χαλεπώτερος; <103> ἀλλ' ὦ Ἰωάννη, καὶ μετα-
 νοῆσαι μὲν ἐκ κακῶν οὐκ αἰσχρὸν ἐν ἐσχάτοις, καὶ
 καλὸν ὑπόδειγμα βουλομένῳ σώζειν τὴν πατρίδα σοι
 20 πρόκειται βασιλεὺς Ἰουδαίων Ἰεχωνίας, <104> ὅς ποτε
 στρατεύσαντι τῷ Βαβυλωνίῳ δι' αὐτὸν ἐκὼν ἐξέστη πρὶν
 ἄλῶναι τῆς πόλεως, καὶ μετὰ γενεᾶς αἰχμαλωσίαν ὑπέ-
 μεινεν ἐθελούσιον ὑπὲρ τοῦ μὴ παραδοῦναι ταῦτα πο-
 25 λεμίοις τὰ ἅγια καὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ περιδεῖν φλε-
 γόμενον. <105> διὰ τοῦτο λόγος τ' αὐτὸν πρὸς ἅπαν-
 των Ἰουδαίων ἱερὸς ἀνυμνεῖ, καὶ μνήμη ῥέουσα δι'
 αἰῶνος ἀεὶ νέα τοῖς ἐπιγιγνομένοις παραδίδωσιν ἀθά-
 νατον. <106> καλόν, ὦ Ἰωάννη, ὑπόδειγμα, κὰν προσῆ
 κίνδυνος. ἐγὼ δέ σοι καὶ τὴν ἀπὸ Ῥωμαίων συγγνώ-
 30 μην ἐγγυῶμαι. <107> μέμνησο δ' ὡς ὁμόφυλος ὢν παρ-
 αινῶ καὶ Ἰουδαῖος ὢν ἐπαγγέλλομαι· καὶ χορὴ σκοπεῖν

τίς ὁ συμβουλευών καὶ πόθεν. μὴ γὰρ ἔργω γέ ποτε γενοί-
 μην ζῶν οὕτως αἰχμάλωτος, ἵνα παύσωμαι (κηδόμενος)
 τοῦ γένους ἢ τῶν πατριῶν ἐπιλάθωμαι. <108> πάλιν
 ἀγανακτεῖς καὶ κέκραγάς μοι λοιδορούμενος, ἀξίω γε
 καὶ χαλεπωτέρων, ὃς ἀντικρὺς τῆς εἰμαρμένης τε παρ- 5
 αινῶ καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ θεοῦ βιάζομαι κατακρίτους
 σώξειν. <109> τίς οὐκ οἶδε τὰς τῶν παλαιῶν προφη-
 τῶν ἀναγραφὰς καὶ τὸν ἐπιρρέποντα τῇ τλήμονι πόλει
 χρησμὸν ἤδη ἐνεστῶτα; τότε γὰρ ἄλωσιν αὐτῆς προεῖ- 10
 πον, ὅταν ὁμοφύλου τις ἄρξῃ φόνου. <110> τῶν ὕμε- 10
 τέρων δὲ πτωμάτων οὐχ ἢ πόλις καὶ τὸ ἱερὸν δὲ πᾶν
 πεπλήρωται; θεὸς ἄρα, θεὸς αὐτὸς ἐπάγει μετὰ Ῥω-
 μαίων καθάρσιον αὐτῷ πῦρ, καὶ τὴν τοσοῦτων μισ-
 μάτων γέμουσαν πόλιν ἀναρπάξει.

2 <111> ταῦτα λέγων ὁ Ἰώσηπος μετ' ὀδυρμοῦ καὶ 15
 δακρῶν λυγμῶ τὴν φωνὴν ἐνεκόπη. <112> καὶ Ῥω-
 μαῖοι μὲν ὤκτειράν τε τοῦ πάθους καὶ τῆς προαιρέ-
 σεως αὐτὸν ἐθαύμασαν· οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωάννην παρ-
 ὠξύνοντο μᾶλλον ἐπὶ τοὺς Ῥωμαίους, ἐπιθυμοῦντες
 ἐγκρατεῖς γενέσθαι κάκεινου. <113> τῶν γε μὴν εὐ- 20
 γενῶν πολλοὺς ἐκίνησεν ὁ λόγος. καὶ τινὲς μὲν ὀρθο-
 δοῦντες τὰς φυλακὰς τῶν στασιαστῶν κατὰ χώραν
 ἔμενον, ἀπώλειαν μέντοι σφῶν τ' αὐτῶν καὶ τῆς πό-
 λεως κατεγνώκεσαν· εἰσὶ δ' οἱ καιροφυλακήσαντες
 ἄδειαν ἀναχωρήσεως, πρὸς τοὺς Ῥωμαίους κατέφυγον. 25
 <114> ὧν ἦσαν ἀρχιερεῖς μὲν Ἰώσηπός τε καὶ Ἰη-
 σοῦς, υἱοὶ δ' ἀρχιερέων τρεῖς μὲν Ἰσμαήλου τοῦ κα-
 ρατομηθέντος ἐν Κυρήνῃ, καὶ τοῦ Ματθίου τέτρα-
 ρες, καὶ εἷς ἑτέρου Ματθίου παῖς, διαδράς μετὰ τὴν
 τοῦ πατρὸς ἀπώλειαν, ὃν ὁ τοῦ Γιώρα Σίμων ἀπέ- 30
 κτεινε σὺν τρισὶν υἱοῖς, ὡς προείρηται. πολλοὶ δὲ καὶ

τῶν ἄλλων εὐγενῶν τοῖς ἀρχιερεῦσι συμμετεβάλοντο.
 <115> Καίσαρ δ' αὐτοὺς τά τ' ἄλλα φιλοφρόνως ἐδέξατο,
 καὶ γινώσκων (ἐν) ἄλλοφύλοις ἤθεσιν ἀηδῆ τὴν δια-
 τριβὴν ἔξιν ἀπέπεμψεν αὐτοὺς εἰς Γόφναν, τέως ἐκεῖ
 5 παραινῶν μένειν· ἀποδώσειν γὰρ ἐκάστῳ τὰς κτήσεις
 κατὰ σχολὴν ἀπὸ τοῦ πολέμου γενόμενος. <116> οἱ
 μὲν οὖν εἰς τὸ δοθὲν πολίχνιον μετὰ πάσης ἀσφα-
 λείας ἀνεχώρουν ἄσμενοι· μὴ φαινομένων δ' αὐτῶν
 διεφήμισαν οἱ στασιασταὶ πάλιν ὡς ἀποσφαγεῖεν ὑπὸ
 10 Ῥωμαίων οἱ αὐτόμολοι, δῆλον ὅτι τοὺς λοιποὺς ἀπο-
 τρέποντες τῷ φόβῳ διαδιδράσκειν. <117> ἤνυστο δ'
 ὡς καὶ πρότερον αὐτοῖς τὸ πανούργημα πρὸς καιρόν·
 ἐπεσχέθησαν γὰρ ὑπὸ τοῦ δέους αὐτομολεῖν.

<118> αὐτίς δ', ὡς ἀνακαλέσας τοὺς ἄνδρας ἀπὸ 3
 15 τῆς Γόφνας Τίτος ἐκέλευσε μετὰ τοῦ Ἰωσήπου περιελ-
 θόντας τὸ τεῖχος ὀφθῆναι τῷ δήμῳ, <119> πλείστοι
 πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἔφευγον. γινόμενοι δ' ἀθρόοι
 καὶ πρὸ τῶν Ῥωμαίων ἰστάμενοι μετ' οἰμωγῆς καὶ δα-
 κρύων ἰκέτενον τοὺς στασιαστὰς τὸ μὲν πρῶτον ὅλη
 20 τοὺς Ῥωμαίους δέξασθαι τῇ πόλει, καὶ τὴν πατρίδα
 σῶσαι πάλιν, <120> εἰ δὲ μή, τοῦ γ' ἱεροῦ πάντως
 ὑπεξελεθεῖν καὶ ῥύσασθαι τὸν ναὸν αὐτοῖς· οὐ γὰρ ἂν
 τολμῆσαι Ῥωμαίους μὴ μετὰ μεγίστης ἀνάγκης κατα-
 φλέξαι τὰ ἅγια. <121> τούτοις μᾶλλον ἀντεφιλονί-
 25 κουν, καὶ πολλὰ βλάβσημα τοῖς αὐτομόλοις ἀντικεκρα-
 γότες ἐπὶ τῶν ἱερῶν πυλῶν τοὺς τ' ὄξυβελεῖς καὶ
 καταπέλτας καὶ λιθοβόλους μηχανὰς διέστησαν, ὡς τὸ
 κύκλῳ μὲν ἱερὸν ὑπὸ πλήθους νεκρῶν προσεικέναι
 πολυανδρίῳ, τὸν δὲ ναὸν αὐτὸν φρουρίῳ. <122> τοῖς
 30 δ' ἀγίοις καὶ ἀβάτοις μετὰ τῶν ὄπλων εἰσεπήδων,
 θεομας ἔτι τὰς χειρας ἐξ ὁμοφύλων ἔχοντες φόνων·

καὶ προύκοψαν εἰς τοσοῦτον παρανομίας ὥσθ', ἣν ἂν εἰκὸς ἦν ἀγανάκτησιν γενέσθαι Ἰουδαίων εἰ Ῥωμαῖοι ταῦτ' ἐξυβρίζοιεν εἰς αὐτούς, ταύτην εἶναι παρὰ Ῥωμαίων τότε πρὸς Ἰουδαίους ἀσεβοῦντας εἰς τὰ ἴδια. <123> τῶν μὲν γε στρατιωτῶν οὐκ ἔστιν ὅστις οὐ 5 μετὰ φοβῆς εἰς τὸν ναὸν ἀφεώρα καὶ προσεκύνει, τοὺς τε ληστὰς ἠύχετο πρὶν ἀνηκέστου πάθους μετα- 4 νοῆσαι. <124> Καῖσαρ δ' ὑπερπαθήσας πάλιν ἐξω- νείδιξε τοὺς περὶ τὸν Ἰωάννην, λέγων 'ἄρ' οὐχ ὑμεῖς, ὧ μισρώτατοι, τὸν δρύφακτον τοῦτον προυβάλεσθε 10 τῶν ἁγίων; <125> οὐχ ὑμεῖς δὲ τὰς ἐν αὐτῷ στήλας διεστήσατε, γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ ἡμετέροισ κε- χαραγμένας, ἃ μηδένα τὸ γείσιον ὑπερβαίνειν παραγ- γέλλει; <126> οὐχ ἡμεῖς δὲ τοὺς ὑπερβάντας ὑμῖν ἀναιρεῖν ἐπετρέψαμεν, κἂν Ῥωμαίων τις ἦ; τί οὖν νῦν, 15 ἀλιτήριοι, καὶ νεκροὺς ἐν αὐτῷ καταπατεῖτε; τί δὲ τὸν ναὸν αἵματι ξένῳ καὶ ἐγχωρίῳ φύρετε; <127> μαρ- τύρομαι θεοὺς ἐγὼ πατέριους, καὶ εἴ τις ἐφεώρα ποτὲ τόνδε τὸν χῶρον (νῦν μὲν γὰρ οὐκ οἶομαι), μαρτύρο- μαι δὲ καὶ στρατιὰν τὴν ἐμὴν καὶ τοὺς παρ' ἐμοὶ 20 Ἰουδαίους καὶ ὑμᾶς αὐτούς, <128> ὡς οὐκ ἐγὼ ταῦθ' ὑμᾶς ἀναγκάζω μιαίνειν, κἂν ἀλλάξητε τῆς παρατάξεως τὸν τόπον, οὔτε προσελεύσεταιί τις Ῥωμαίων τοῖς ἁγίοις οὔτ' ἐνυβριεῖ, τηρήσω δὲ τὸν ναὸν ὑμῖν καὶ μὴ θέλουσι.' 5 <129> ταῦτα τοῦ Ἰωσήπου διαγγέλλοντος ἐκ τοῦ 25 Καίσαρος, οἱ λησταὶ καὶ ὁ τύραννος οὐκ ἀπ' εὐνοίας ἀλλὰ κατὰ δειλίαν γίνεσθαι τὰς παρακλήσεις δοκοῦν- τες ὑπερηφάνουν. <130> Τίτος δ' ὡς οὔτ' οἴκτου ἐαυτῶν τοὺς ἄνδρας οὔτε φειδώ τινα τοῦ ναοῦ ποιου- μένους ἐώρα, πάλιν πρὸς πόλεμον ἄκων ἐχώρει. <131> 30 πᾶσαν μὲν οὖν τὴν δύναμιν ἐπάγειν αὐτοῖς οὐχ οἶόν

τ' ἦν, μὴ χωρουμένην τῷ τόπῳ, τριάκοντα δ' ἐπιλέξας
 ἀφ' ἐκάστης ἑκατονταρχίας τοὺς ἀρίστους, καὶ τοῖς χι-
 λιάρχοις ἀνὰ χιλίους παραδούς, τούτων δ' ἐπιτάξας ἡγε-
 μόνα Κερεάλιον, ἐπιθέσθαι προσέταξε ταῖς φυλακαῖς
 5 περὶ ὥραν τῆς νυκτὸς ἐνάτην. <132> ὄντα δὲ καὶ αὐτὸν
 ἐν τοῖς ὄπλοις καὶ συγκαταβαίνειν παρεσκευασμένον οἷ
 τε φίλοι διὰ τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου κατέσχον, καὶ τὰ
 περὶ τῶν ἡγεμόνων λεγόμενα. <133> πλέον γὰρ αὐ-
 τὸν ἀνύσειν ἔφασαν ἐπὶ τῆς Ἀντωνίας καθεζόμενον
 10 καὶ τὴν μάχην ἀγωνοθετοῦντα τοῖς στρατιώταις ἢ εἰ
 καταβάς προκινδυνεοῦσι· πάντα γὰρ ὀρῶντος Καίσαρος
 ἀγαθοὺς πολεμιστὰς ἔσεσθαι. <134> τούτοις πεισθεὶς
 ὁ Καῖσαρ, καὶ δι' ἐν τούτῳ τοῖς στρατιώταις ὑπομέ-
 νειν εἰπὼν, ἵνα κρίνη τὰς ἀρετὰς αὐτῶν καὶ μήτε τῶν
 15 ἀγαθῶν τις ἀγέραςτος μήτε τῶν ἐναντίων ἀτιμώρητος
 διαλάθῃ, γένηται δ' αὐτόπτης καὶ μάρτυς ἀπάντων ὁ
 καὶ τοῦ κολάζειν καὶ τοῦ τιμᾶν κύριος, <135> τοὺς
 μὲν ἐπὶ τὴν προᾶξιν ἔπεμπε καθ' ἣν ὥραν καὶ προεί-
 ρηται, προελθὼν δ' αὐτὸς εἰς τὸ εὐκάτοπτον ἀπὸ τῆς
 20 Ἀντωνίας ἐκαρᾷ δέκει τὸ μέλλον.

<136> οὐ μὴν οἷ γε πεμφθέντες τοὺς φύλακας εὐ- 6
 ρον κοιμωμένους ὡς ἤλπισαν, ἀλλ' ἀναπηδήσασιν μετὰ
 κραυγῆς εὐθέως συνεπλέκοντο. πρὸς δὲ τὴν τῶν ἐκ-
 κοιτούντων βοήν ἐνδοθεν οἱ λοιποὶ κατὰ στίφος ἐξέ-
 25 θεον. <137> τῶν μὲν δὴ πρώτων τὰς ὀρμὰς ἐξεδέ-
 χοντο Ῥωμαῖοι, περιέπιπτον δ' οἱ μετ' ἐκείνους τῷ
 σφετέρῳ τάγματι, καὶ πολλοὶ τοῖς οἰκείοις ὡς πολεμίους
 ἐχρῶντο. <138> τὴν μὲν γὰρ διὰ βοῆς ἐπίγνωσιν ἢ
 κραυγῆ συγχυθεῖσα παρ' ἀμφοῖν, τὴν δὲ δι' ὀμμάτων
 30 ἢ νύξ ἕκαστον ἀφείλετο, καὶ τυφλώττειν ἄλλως οὖς
 μὲν οἱ θυμοὶ παρεσκευάζον οὖς δ' οἱ φόβοι. διὰ τοῦτο

τὸν προστυχόντα πλήττειν ἦν ἄκριτον. <139> Ῥω-
 μαίους μὲν οὖν συνησπικίοντας καὶ κατὰ συντάξεις προ-
 ηιδῶντας ἦττον ἔβλαπτεν ἄγνοια· καὶ γὰρ ἦν παρ'
 ἑκάστῳ μνήμη τοῦ συνθήματος· <140> Ἰουδαῖοι δ'
 αἰεὶ σκεδαννύμενοι, καὶ τὰς τε προσβολὰς καὶ τὰς ὑπο- 5
 χωρήσεις ἀνέδην ποιούμενοι, πολλάκις φαντασίαν παρ-
 εἶχον ἀλλήλοις πολεμίων· τὸν ὑποστρέφοντα γὰρ
 ἕκαστος οἰκείον διὰ σκότους ὡς ἐπιόντα Ῥωμαῖον ἐξε-
 δέχετο. <141> πλείους γοῦν ὑπὸ τῶν ἰδίων ἢ τῶν 10
 πολεμίων ἐτρόθησαν, ἕως ἡμέρας γενομένης ὕψει τὸ
 λοιπὸν ἢ μάχῃ διεκρίνετο, καὶ κατὰ φάλαγγα διαστάν-
 τες τοῖς τε βέλεσιν εὐτάκτως ἐχρῶντο καὶ ταῖς ἀμύ-
 ναις. <142> οὐδέτεροι δ' οὔτ' εἶκον οὔτ' ἐκοπίων,
 ἀλλ' οἱ μὲν, ὡς ἐφορῶντος Καίσαρος, κατ' ἄνδρα καὶ
 κατὰ συντάξεις ἤριζον ἀλλήλοις, καὶ προκοπῆς ἕκαστος 15
 ἐκείνην αὐτῷ τὴν ἡμέραν ἄρξειν ὑπελάμβανεν, εἰ γεν-
 ναίως ἀγωνίσαιτο· <143> Ἰουδαίοις δ' ἐβράβευε τὰς
 τόλμας ὅ τε περὶ σφῶν αὐτῶν καὶ τοῦ ἱεροῦ φόβος
 καὶ ὁ τύραννος ἐφεστῶς καὶ τοὺς μὲν παρακαλῶν τοὺς
 δὲ μαστιγῶν καὶ διεγείρων ἀπειλαῖς. <144> συνέβαινε 20
 δὲ τὸ μὲν πλείστον σταδιαίαν εἶναι τὴν μάχην, ἐν
 ὀλίγῳ δὲ καὶ ταχέως ἀντιστρέφεσθαι τὰς ῥοπὰς· οὐ-
 δέτεροι γὰρ οὔτε φυγῆς οὔτε διώξεως μῆκος εἶχον.
 <145> αἰεὶ δὲ πρὸς τὸ συμβαῖνον οἰκείος ἀπὸ τῆς
 Ἀντωνίας ὁ θόρυβος ἦν, θαρρεῖν δὲ καὶ κρατοῦσι τοῖς 25
 σφετέροις ἐπεβόων καὶ μένειν τρεπομένοις. <146> ἦν
 δ' ὡσπερ τι πολέμου θέατρον· οὐδὲν γὰρ οὔτε Τίτον
 οὔτε τοὺς περὶ αὐτὸν ἐλάνθανε τῶν κατὰ τὴν μάχην.
 <147> τὸ δὲ πέρας, ἀρξάμενοι τῆς νυκτὸς ἐνάτης ὥρας,
 περὶ πέμπτην τῆς ἡμέρας διελύθησαν, ἀφ' οὔπερ ἤρ- 30
 ξαντο τόπου τῆς συμβολῆς, μηδέτεροι βεβαίως κλί-

ναντες τοὺς ἐτέρους, ἀλλὰ τὴν νίκην μέσῃν ἐν ἀγχω-
 μάτῳ καταλιπόντες. <148> καὶ Ῥωμαίων μὲν ἐπισή-
 μως ἠγωνίσαντο πολλοί, Ἰουδαίων δ' ἐκ μὲν τῶν περὶ
 Σίμωνα Ἰούδας ὁ τοῦ Μαρεώτου καὶ Σίμων ὁ τοῦ
 5 Ὀσαῖα, τῶν δὲ Ἰδουμαίων Ἰάκωβος καὶ Σίμων, Καθλᾶ
 μὲν οὗτος παῖς, Σωσᾶ δὲ ὁ Ἰάκωβος, τῶν δὲ μετὰ
 Ἰωάννου Γυφθαῖος καὶ Ἀλεξᾶς, τῶν δὲ ζηλωτῶν Σί-
 μων υἱὸς Ἀρί.

<149> ἐν τούτῳ δ' ἡ λοιπὴ τῶν Ῥωμαίων δύνα- 7
 10 μιν, ἡμέραις ἑπτὰ καταστρεψαμένη τοὺς τῆς Ἀντωνίας
 θεμελίους, μέχρι τοῦ ἱεροῦ πλατεῖαν ὁδὸν εὐτρεπί-
 σαντο. <150> πλησιάσαντα δὲ τῷ πρώτῳ περιβόλῳ
 τὰ τάγματα κατήρχετο χωμάτων, τὸ μὲν ἀντικρὺς τῆς
 τοῦ εἴσω ἱεροῦ γωνίας ἦτις ἦν κατ' ἄρκτον καὶ δύ-
 15 σιν, τὸ δὲ κατὰ τὴν βόρειον ἐξέδραν ἢ μεταξὺ τῶν
 δύο πυλῶν ἦν, <151> τῶν δὲ λοιπῶν δύο θάτερον
 μὲν κατὰ τὴν ἐσπέριον στοᾶν τοῦ ἔξωθεν ἱεροῦ, τὸ
 δ' ἕτερον ἔξω κατὰ τὴν βόρειον. προύκοπτε μέντοι
 μετὰ πολλοῦ καμάτου καὶ ταλαιπωρίας αὐτοῖς τᾶρα,
 20 τὴν ὕλην ἀφ' ἑκατὸν σταδίων συγκομίζουσιν. <152>
 ἑκακοῦντο δ' ἐσθ' ὄπη καὶ κατ' ἐπιβουλὰς αὐτοί, διὰ
 περιουσίαν τοῦ κρατεῖν ὄντες ἀδεδέστεροι, καὶ δι' ἀπό-
 γνωσιν ἤδη σωτηρίας χρώμενοι τολμηροτέροις τοῖς
 Ἰουδαίοις. <153> τῶν γὰρ ἱππέων τινὲς ὁπότε προέλ-
 25 θοιεν ἐπὶ ξυλείαν ἢ χόρτου συλλογὴν, τὸν τῆς κομι-
 δῆς χρόνον ἀνίσταν βόσκεσθαι τοὺς ἵππους ἀποχαλι-
 νοῦντες, οὓς οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ στίφος ἐκπηδῶντες ἤρπα-
 ζον. <154> καὶ τούτου συνεχῶς γιγνομένου, νομίσας
 30 Ἰουδαίων ἀνδρεία γίγνεσθαι τὰς ἀρπαγὰς, ἔγνω σκυ-
 θρωπότερον τοὺς λοιποὺς πρὸς φυλακὴν τῶν ἵππων

ἐπιστρέψαι, <155> καὶ κελεύσας ἀπαχθῆναι τὴν ἐπὶ
θανάτῳ τῶν ἀπολεσάντων στρατιωτῶν ἕνα, φόβῳ τοῖς
ἄλλοις ἐτήρησε τοὺς ἵππους· οὐκέτι γὰρ εἶων νέμεσθαι,
καθάπερ δὲ συμπεφυκότες αὐτοῖς ἐπὶ τὰς χρείας ἐξῆσαν.

8 <156> οἱ μὲν οὖν προσεπολέμουν τῷ ἱερῷ καὶ τὰ 5
χώματα διήγειρον· <157> μετὰ δὲ μίαν ἡμέραν αὐτῶν
τῆς ἀνόδου πολλοὶ τῶν στασιαστῶν, οἷς ἀρπαγαὶ τ'
ἐπέλειπον ἤδη καὶ ὁ λιμὸς ἤπειγε, συνελθόντες ταῖς
κατὰ τὸ Ἐλαιῶν ὄρος Ῥωμαίων φυλακαῖς ἐπιτίθενται,
περὶ ὥραν ἐνδεκάτην τῆς ἡμέρας, οἰόμενοι πρῶτον μὲν 10
ἀδοκῆτων, ἔπειτα πρὸς θεραπείαις ἤδη τοῦ σώματος
ὄντων ῥαδίως διεκπαίσειν. <158> προαισθόμενοι δὲ
τὴν ἔφοδον οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ταχέως ἐκ τῶν πλησίον
φρουρίων συνδραμόντες, εἶργον ὑπερπηδᾶν καὶ δια-
κόπτειν τὸ περιτείχισμα βιαζομένους. <159> γενομέ- 15
νης δὲ καρτερᾶς τῆς συμβολῆς ἄλλα τε πολλὰ παρ'
ἐκατέρων γενναίως ἐπράχθη, Ῥωμαίων μὲν μετὰ τῆς
ἰσχύος ἐμπειρία τοῦ πολεμεῖν χρωμένων, Ἰουδαίων δ'
ἀφειδέσι ταῖς ὁρμαῖς καὶ τοῖς θυμοῖς ἀκατασχέτοις
<160> (ἐστρατήγει δὲ τῶν μὲν αἰδῶς τῶν δ' ἀνάγκη) 20
τό τε γὰρ ἐξαφεῖναι Ἰουδαίους ὥσπερ ἄρκυσιν ἐνει-
λημμένους Ῥωμαίοις αἰσχιστον ἐδόκει, κάκεινοι μίαν
ἐλπίδα σωτηρίας εἶχον, εἰ βιασάμενοι ῥήξιαν τὸ τεῖ-
χος), <161> καὶ τῶν ἀπὸ σπείρας τις ἱπέων, Πεδά-
νιος τοῦνομα, τρεπομένων ἤδη τῶν Ἰουδαίων καὶ 25
κατὰ τῆς φάραγγος συνωθουμένων ῥόθιον ἐκ πλαγίου
παρελαύνων τὸν ἵππον, ἀρπάζει τινὰ φεύγοντα τῶν
πολεμίων, νεανίαν στιβαρόν τ' ἄλλως τὸ σῶμα καὶ
καθωπλισμένον, δραξάμενος ἐκ τοῦ σφυροῦ. <162>
τοσοῦτον μὲν ἑαυτὸν ἐκ τρέχοντος ἐπέκλινε τοῦ ἵππου, 30
τοσοῦτον δ' ἐπεδείξατο τῆς τε δεξιᾶς τὸν τόνον καὶ

τοῦ λοιποῦ σώματος, ἔτι δ' ἐμπειρίας ἱππικῆς. <163>
 ὃ μὲν οὖν ὥσπερ τι κειμήλιον ἀρπασάμενος ἦκε φέ-
 ρων Καίσαρι τὸν αἰχμάλωτον· Τίτος δὲ τὸν μὲν λα-
 βόντα τῆς δυνάμεως θανατάσας, τὸν δὲ ληφθέντα τῆς
 5 περὶ τὸ τεῖχος ἐπιχειρήσεως κολάσαι κελεύσας, αὐτὸς
 ἐν ταῖς περὶ τὸ ἱερὸν διαμάχαις ἦν καὶ τὰ χρώματα
 κατήπειγεν.

<164> ἐν ᾧ Ἰουδαῖοι κακούμενοι ταῖς συμβολαῖς 9
 ἀεὶ κατ' ὀλίγον κορυφουμένου τοῦ πολέμου καὶ τῷ
 10 ναῷ προσέρποντος, καθάπερ σηπομένου σώματος, ἀπέ-
 κοπτον τὰ προειλημμένα μέλη, φθάνοντες τὴν εἰς τὸ
 πρόσω νομήν. <165> τῆς γὰρ βορείου καὶ κατὰ δύοσιν
 στοᾶς τὸ συνεχὲς πρὸς τὴν Ἀντωνίαν ἐμπρήσαντες,
 ἔπειτ' ἀπέρρηξαν ὅσον πήχεις εἴκοσι, ταῖς ἰδίαις χερ-
 15 σὶν ἀρξάμενοι καίειν τὰ ἅγια. <166> μετὰ δ' ἡμέρας
 δύο, τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ προειρημένου μηνός, τὴν
 πλησίον στοὰν ὑποπιμπράσι Ῥωμαῖοι, καὶ μέχρι πεν-
 τεκαίδεκα πήχεων προκόψαντος τοῦ πυρὸς ἀποκόπ-
 τουσιν ὁμοίως Ἰουδαῖοι τὴν ὄροφὴν, μήτε καθ' ἅπαν
 0 ἐξιστάμενοι τῶν ἔργων καὶ τὸ πρὸς τὴν Ἀντωνίαν
 συναφῆς αὐτῶν διαιροῦντες· <167> διὸ καὶ παρὸν κω-
 λύνειν ὑποπιμπράντας, οἳ δὲ πρὸς τὴν ἐμβολὴν τοῦ
 πυρὸς ἠρεμήσαντες τὴν νομήν ἐμέτρησαν αὐτῷ σφίσι
 χρησίμως. <168> περὶ μὲν δὴ τὸ ἱερὸν οὐ διέλιπον
 5 αἱ συμβολαί, συνεχῆς δ' ἦν κατὰ μέρος ἐκθεόντων ἐπ'
 ἀλλήλους ὁ πόλεμος.

<169> τῶν Ἰουδαίων δέ τις κατὰ ταύτας τὰς ἡμέ- 10
 ρας ἀνὴρ τό τε σῶμα βραχὺς καὶ τὴν ὄψιν εὐκατα-
 φρόνητος, γένους θ' ἕνεκα καὶ τῶν ἄλλων ἄσημος
 (Ἰωνάθης ἐκαλεῖτο), προσελθὼν κατὰ τὸ τοῦ ἀρχιερέως
 Ἰωάννου μνημεῖον ἄλλα τε πολλὰ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους

ὑπερηφάνως ἐφθέγγετο, καὶ τὸν ἄριστον αὐτῶν εἰς
 μονομαχίαν προουκαλεῖτο. <170> τῶν δὲ ταύτη παρα-
 τεταγμένων οἱ πολλοὶ μὲν ὑπερηφάνουν, ἦσαν δ' οἱ
 κατὰ τὸ εἶκος ἐδεδοίκεσαν· ἤπιετό γε μὴν τινῶν καὶ
 λογισμὸς οὐκ ἀσύνετος, θανατῶντι μὴ συμπλέκεσθαι·
 <171> τοὺς γὰρ ἀπεγνωκότας τὴν σωτηρίαν ἅμα καὶ
 τὰς ὁρμὰς ἀταμιεύτους ἔχειν καὶ τὸ θεῖον ἀδυσώπη-
 τον, τό τε παραβάλλεσθαι πρὸς οὓς καὶ τὸ νικᾶν οὐ
 μέγα καὶ μετ' αἰσχύνῃς τὸ λειψθῆναι σφαλερόν, οὐκ
 ἀνδρείας ἀλλὰ θρασύτητος εἶναι. <172> μηδενὸς δ'¹
 ἐπὶ πολὺ προϊόντος, καὶ τοῦ Ἰουδαίου πολλὰ κατα-
 κερτομοῦντος αὐτοὺς εἰς δειλίαν (ἀλαζῶν γὰρ τις ἦν
 αὐτὸς σφόδρα καὶ τῶν Ῥωμαίων ὑπερήφανος) Πούδης
 τις ὄνομα, τῶν ἐξ Ἰλῆς ἰππέων, βδελυξάμενος αὐτοῦ
 τὰ τε ῥήματα καὶ τὸ αὐθαδές <173> (εἰκάσας δὲ καὶ¹
 πρὸς τὴν βραχύτητα τοῦ σώματος αὐτὸν ἀπερισκέπτως
 ἐπαρθῆναι) προπηδᾷ. καὶ τὰ μὲν ἄλλα περιῆν συμ-
 βαλῶν, προυδόθη δ' ὑπὸ τῆς τύχης· πεσόντα γὰρ αὐ-
 τὸν ὁ Ἰωνάθης ἀποσφάττει προσδραμών. <174> ἔπειτ'
 ἐπιβὰς τῷ νεκρῷ τό τε ξίφος ἡμαγμένον ἀνέσειε καὶ²
 τῇ λαιᾷ τὸν θυρεόν, ἐπηλάλαξέ τε τῇ στρατιᾷ πολλὰ,
 καὶ πρὸς τὸν πεσόντα κομπάζων καὶ τοὺς ὀρῶντας
 Ῥωμαίους ἐπισκώπτων, <175> ἕως αὐτὸν ἀνασκιρτῶντα
 καὶ ματᾶζοντα Προῖσκός τις ἑκατοντάρχης τοξεύσας διή-
 λασε βέλει. πρὸς ὃ τῶν τε Ἰουδαίων καὶ τῶν Ῥωμαίων
 κραυγὴ συνεξήρθη διάφορος. <176> ὃ δὲ δινηθεὶς
 ἐκ τῶν ἀλγηδόνων ἐπὶ τὸ σῶμα τοῦ πολεμίου κατέ-
 πεσεν, ὠκυτάτην ἀποφήνας ἐν πολέμῳ τὴν ἐπὶ τοῖς
 ἀλόγως εὐτυχοῦσι νέμεσιν.

3 <177> οἱ δ' ἀνὰ τὸ ἱερὸν στασιασταὶ φανερώς τ'³
 οὐκ ἀνίεσαν τοὺς ἐπὶ τῶν χωμάτων στρατιώτας ἀμυ-

νόμενοι καθ' ἐκάστην ἡμέραν, καὶ τοῦ προειρημένου
 μηνὸς ἑβδόμη καὶ εἰκάδι δόλον ἐνσκευάζονται τοιόνδε.
 <178> τῆς ἑσπερίου στοᾶς τὸ μεταξὺ τῶν δοκῶν καὶ
 τῆς ἐπ' αὐταῖς ὀροφῆς ὕλης ἀναπιμπλάσιν αὐῆς, πρὸς
 5 δ' ἀσφάλτου τε καὶ πίττης, ἔπειθ' ὡς καταπονούμενοι
 δῆθεν ὑπεχώρουν. <179> πρὸς ὃ τῶν μὲν ἀσκέπτων
 πολλοὶ ταῖς ὀρμαῖς φερόμενοι προσέκειντο τοῖς ὑπο-
 χωροῦσιν, ἐπὶ τε τὴν στοᾶν ἐπήδων προσθέμενοι κλί-
 μακας· οἱ δὲ συννετώτεροι, τὴν ἄλογον τροπὴν τῶν
 10 Ἰουδαίων ὑπονοήσαντες, ἔμενον. <180> κατεπλήσθη
 μέντοι τῶν ἀναπηδησάντων ἢ στοᾶ, κὰν τούτῳ οἱ
 Ἰουδαῖοι πᾶσαν ὑποπιμπράσιν αὐτήν. αἰρομένης δ'
 αἰφνιδίως πάντοθεν τῆς φλογός, τοὺς τ' ἔξω τοῦ κιν-
 δύνου Ῥωμαίους ἐκπληξίς ἐπέσχε δεινὴ καὶ τοὺς πε-
 15 ρισχεθέντας ἀμηχανία. <181> κυκλούμενοι δ' ὑπὸ τῆς
 φλογός οἱ μὲν εἰς τὴν πόλιν ὀπίσω κατεκρήμνιζον
 ἑαυτούς, οἱ δ' εἰς τοὺς πολεμίους· πολλοὶ δ' ἐλπιδι
 σωτηρίας εἰς τοὺς σφετέρους καταπηδῶντες ἐκλῶντο
 τὰ μέλη, πλείστων δ' ἔφθανε τὰς ὀρμὰς τὸ πῦρ, καὶ
 20 τινες τὴν φλόγα σιδήρῳ. <182> περιεῖχε δ' εὐθέως
 καὶ τοὺς ἄλλως φθειρομένους τὸ πῦρ ἐπὶ πλείστον
 ἐκφερόμενον. Καίσαρα δέ, καίπερ χαλεπαίνοντα τοῖς
 ἀπολλυμένοις, ἐπειδὴ δίχα παραγγέλματος ἀναβεβήκε-
 σαν, ὅμως οἶκτος εἰσήει τῶν ἀνδρῶν. <183> καὶ μη-
 25 δενὸς προσαμύνειν δυναμένου, τοῦτο γοῦν παραμῦθιον
 ἦν τοῖς φθειρομένοις, τὸ βλέπειν ὑπὲρ οὗ τις ἠφίει
 τὴν ψυχὴν ὀδυνώμενον· βοῶν τε γὰρ αὐτοῖς καὶ προ-
 πηδῶν καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν ἐκ τῶν ἐνόντων ἐπαμύνειν
 παρακαλῶν δῆλος ἦν. <184> τὰς δὲ φωνὰς ἕκαστος
 30 καὶ τὴν διάθεσιν ὥσπερ τι λαμπρὸν ἀποφέρων ἐντά-
 φιον, εὐθυμὸς ἀπέθνησκεν. <185> ἐνιοί γε μὴν ἐπὶ

τὸν τοῖχον τῆς στοᾶς ὄντα πλατὺν ἀναχωρήσαντες ἐκ
 μὲν τοῦ πυρὸς διεσώθησαν, ὑπὸ δὲ τῶν Ἰουδαίων πε-
 ρισχεθέντες ἐπὶ πολὺ μὲν ἀντέσχον διατιρωσκόμενοι,
 2 τέλος δὲ πάντες ἔπεσον, <186> καὶ τελευταῖος αὐτῶν
 τις νεανίας, ὀνόματι Λόγγος, ὅλον ἐπικοσμήσας τὸ πά- 5
 θος, καὶ κατ' ἄνδρα μνήμης ἀξίων ὄντων πάντων
 τῶν ἀπολωλότων ἄριστος φανείς, <187> ὃν οἱ μὲν
 Ἰουδαῖοι τῆς τ' ἀλκῆς ἀγάμενοι, καὶ ἄλλως ἀνελεῖν
 ἀσθενοῦντες, καταβῆναι πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ δεξιᾷ παρε- 10
 κάλουν, ὃ δ' ἀδελφὸς Κορνήλιος ἐκ θατέρου μὴ κατ-
 αισχῦναι τὸ σφέτερον κλέος καὶ τὴν Ῥωμαίων στρα-
 τιάν. τούτῳ πεισθεὶς καὶ διαράμενος φανερόν ἐκατέροις
 τοῖς τάγμασι τὸ ξίφος ἑαυτὸν ἀναιρεῖ. <188> τῶν δὲ
 τῷ πυρὶ περισχεθέντων Σεργιώριός τις πανουργία δια- 15
 σώζεται. προσκαλεσάμενος γάρ τινα τῶν συστρατιω-
 τῶν Λούκιον, ᾧ συνεσκήνει, μεγάλη τῇ φωνῇ ἑκκληρο-
 νόμον ἔφη ἑκαταλείπω σε τῶν ἑμμαντοῦ κτημάτων, εἰ
 προσελθὼν με δέξαιο. <189> τοῦ δ' ἐτοίμως προσ-
 δραμόντος, ὃ μὲν ἐπ' αὐτὸν κατενεχθεὶς ἔζησεν, ὃ δὲ
 δεξάμενος ὑπὸ τοῦ βάρους τῷ λιθοστρώτῳ προσα- 20
 ραχθεὶς παραχρῆμα θνήσκει.

<190> τοῦτο τὸ πάθος πρὸς καιρὸν μὲν Ῥωμαίοις
 ἐνεποίησεν ἀθυμίαν, πρὸς δὲ τὸ μέλλον ὅμως κατε-
 σκεύασε φυλακτικωτέρους, καὶ πρὸς τὰς τῶν Ἰουδαίων
 ἐνέδρας ὠφέλησεν, ἐν αἷς τὰ πολλὰ δι' ἄγνοιαν τῶν 25
 τόπων καὶ τὸ ἦθος τῶν ἀνδρῶν ἐβλάπτοντο. <191>
 κατεκάη δ' ἡ στοὰ μέχρι τοῦ Ἰωάννου πύργου, ὃν
 ἐκεῖνος ἐν τῷ πρὸς Σίμωνα πολέμῳ κατεσκεύασεν ὑπὲρ
 τὰς ἐξαγούσας ὑπὲρ τὸν ξυστὸν πύλας· τὸ δὲ λοιπὸν
 ἐπὶ διεφθαρμένοις ἤδη Ἰουδαῖοι τοῖς ἀναβάσιν ἀπέ- 30
 κοψαν. <192> τῇ δ' ὑστεραίᾳ καὶ Ῥωμαῖοι τὴν βό-

ρειον στοὰν ἐνέπηρσαν μέχρι τῆς ἀνατολικῆς ὄλην, ὧν ἡ συνάπτουσα γωνία τῆς Κεδρωῶνος καλουμένης φάραγγος ὑπερδεδόμητο, παρ' ὃ καὶ φοβερὸν ἦν τὸ βάθος.

5 <193> καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ ἱερόν ἐν τούτοις ἦν, 3
 τῶν δ' ὑπὸ τοῦ λιμοῦ φθειρομένων κατὰ τὴν πόλιν ἄπειρον μὲν ἐπιπτε τὸ πλῆθος, ἀδιήγητα δὲ συνέβαινε τὰ πάθη. <194> καθ' ἐκάστην γὰρ οἰκίαν, εἴ που τροφῆς παραφανείη σκιά, πόλεμος ἦν, καὶ διὰ χειρῶν
 10 ἐχώρουν οἱ φίλτατοι πρὸς ἀλλήλους, ἐξαρκάζοντες τὰ ταλαίπωρα τῆς ψυχῆς ἐφόδια. <195> πίστις δ' ἀπορίας οὐδὲ τοῖς θνησκουσιν ἦν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκπνέοντας οἱ λησταὶ διηρύνων, μὴ τις ὑπὸ κόλπον ἔχων τροφήν σκῆπτοιο τὸν θάνατον αὐτῶ. <196> οἱ δ'
 15 ὑπ' ἐνδείας κεχηρότες ὥσπερ λυττῶντες κύνες ἐσφάλλονται, καὶ παρεφθείροντο ταῖς τε θύραις ἐνσειόμενοι μεθυόντων τρόπον, καὶ ὑπ' ἀμηχανίας εἰς τοὺς αὐτοὺς οἴκους εἰσπηδῶντες δις ἢ τρις ὥρα μιᾶ. <197> πάντα δ' ὑπ' ὀδόντας ἦγεν ἡ ἀνάγκη, καὶ τὰ μηδὲ
 20 τοῖς ὀυπαρωτάτοις τῶν ἀλόγων ζῴων πρόσφορα συλλέγοντες ἐσθίειν ὑπέφερον. ζωστήρων γοῦν καὶ ὑποδημάτων τὸ τελευταῖον οὐκ ἀπείχοντο, καὶ τὰ δέρματα τῶν θυρεῶν ἀποδέροντες ἐμασῶντο. <198> τροφή δ' ἦν καὶ χόρτου τισὶ παλαιοῦ σπαράγματα· τὰς γὰρ Ἴνας
 25 ἔνιοι συλλέγοντες ἐλάχιστον σταθμὸν ἐπώλουν Ἀττικῶν τεττάρων. <199> καὶ τί δεῖ τὴν ἐπ' ἀψύχοις ἀναίδειαν τοῦ λιμοῦ λέγειν; εἴμι γὰρ αὐτοῦ δηλώσω ἐργον οἷον μήτε παρ' Ἑλλησι μήτε παρὰ βαρβάροις ἰστόρηται, φρικτὸν μὲν εἰπεῖν ἄπιστον δ' ἀκοῦσαι. <200> καὶ
 30 ἐγὼ δέ, μὴ δόξαιμι τερατεύεσθαι τοῖς αὔθις ἀνθρώποις, κὰν παρέλιπον τὴν συμφορὰν ἠδέως, εἰ μὴ τῶν

κατ' ἑμαυτὸν εἶχον ἀπείρους μάρτυρας. ἄλλως τε καὶ ψυχρὰν ἂν καταθείμην τῇ πατρίδι χάριν, καθυφόμενος τὸν λόγον οὗ πέπονθε τὰ ῥα.

- 4 <201> γυνή τις τῶν ὑπὲρ τὸν Ἰορδάνην κατοικούντων, Μαρία τοῦνομα, πατὴρ Ἐλεαζάρου, κόμης 5 Βηθεζάβ (σημαίνει δὲ τοῦτο οἶκος ὑσσώπου), διὰ γένος καὶ πλοῦτον ἐπίσημος, μετὰ τοῦ λοιποῦ πλήθους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καταφυγοῦσα συνεπολιορκεῖτο.
- <202> ταύτης τὴν μὲν ἄλλην κτῆσιν οἱ τύραννοι διήρπασαν, ὅσῃν ἐκ τῆς Περαιᾶς ἀνασκευασαμένη μετή- 10 νεγκεν εἰς τὴν πόλιν, τὰ δὲ λείψανα τῶν κειμηλίων, κὰν εἴ τι τροφῆς ἐπινοηθεῖη, καθ' ἡμέραν εἰσπηδῶντες ἤρπαζον οἱ δορυφόροι. <203> δεινὴ δὴ τὸ γύναιον ἀγανάκτησις εἰσήει, καὶ πολλάκις λοιδοροῦσα καὶ καταρωμένη τοὺς ἄρπαγας ἐφ' ἑαυτὴν ἠρέθιζεν. <204> 15 ὥς δ' οὔτε παροξυνόμενός τις οὔτ' ἑλεῶν αὐτὴν ἀνήρει, καὶ τὸ μὲν εὔρεῖν τι σιτίον ἄλλοις ἐκοπία, πανταχόθεν δ' ἄπορον ἦν ἤδη καὶ τὸ εὔρεῖν, ὁ λιμὸς δὲ διὰ σπλάγχχνων καὶ μυελῶν ἐχώρει, καὶ τοῦ λιμοῦ μᾶλλον ἐξέκαιον οἱ θυμοί, σύμβουλον λαβοῦσα τὴν ὀργὴν 20 μετὰ τῆς ἀνάγκης ἐπὶ τὴν φύσιν ἐχώρει, <205> καὶ τὸ τέκνον (ἦν δ' αὐτῇ παῖς ὑπομάστιος) ἀναρπασαμένη 'βρέφος' εἶπεν 'ἄθλιον, ἐν πολέμῳ καὶ λιμῷ καὶ στάσει τίني σε τηρήσω; <206> τὰ μὲν παρὰ Ῥωμαίοις δουλεία, κὰν ζήσωμεν ἐπ' αὐτοῖς· φθίνει δὲ καὶ τὴν 25 δουλείαν ὁ λιμὸς, οἱ στασιασταὶ δ' ἀμφοτέρων χαλεπώτεροι. <207> ἴθι γενοῦ μοι τροφή, καὶ τοῖς στασιασταῖς ἐρινύς καὶ τῷ βίῳ μῦθος ὁ μόνος ἐλλείπωνταις Ἰουδαίων συμφοραῖς.' <208> καὶ ταῦθ' ἅμα λέγουσα κτείνει τὸν υἱόν, ἔπειτ' ὀπτήσασα τὸ μὲν ἡμισυ 30 κατεσθίει, τὸ δὲ λοιπὸν κατακαλύψασα ἐφύλαττεν.

<209> εὐθέως δ' οἱ στασιασταὶ παρήσαν, καὶ τῆς ἀθε-
 μίτου κνίσης σπάσαντες ἠπέιλουν, εἰ μὴ δείξειε τὸ
 παρασκευασθέν, ἀποσφάξειν αὐτὴν εὐθέως. ἢ δὲ καὶ
 μοῖραν αὐτοῖς εἰποῦσα καλὴν τετηρηκέναι, τὰ λείψανα
 5 τοῦ τέκνου διεκάλυψε. <210> τοὺς δ' εὐθέως φρίκη
 καὶ φρενῶν ἔκστασις ἤρει, καὶ παρὰ τὴν ὕψιν ἐπεπή-
 γεσαν. ἢ δὲ 'ἐμόν' ἔφη 'τοῦτο τὸ τέκνον γνήσιον,
 καὶ τοῦργον ἐμόν. φάγετε· καὶ γὰρ ἐγὼ βέβρωκα.
 <211> μὴ γένησθε μήτε μαλακώτεροι γυναικὸς μήτε
 10 συμπαθέστεροι μητρός. εἰ δ' ὑμεῖς εὐσεβεῖς καὶ τὴν
 ἐμὴν ἀποστρέφεσθε θυσίαν, ἐγὼ μὲν ἡμῖσιν βέβρωκα,
 καὶ τὸ λοιπὸν δ' ἐμοὶ μεινάτω.' <212> μετὰ ταῦθ'
 οἱ μὲν τρέμοντες ἐξῆσαν, πρὸς ἓν τοῦτο δειλοί, καὶ
 μόλις ταύτης τῆς τροφῆς τῇ μητρὶ παραχωρήσαντες·
 15 ἀνεπλήσθη δ' εὐθέως ὄλη τοῦ μύσους ἢ πόλις, καὶ
 πρὸ ὀμμάτων ἕκαστος τὸ πάθος λαμβάνων ὥσπερ αὐ-
 τῷ τολμηθὲν ἔφροιτεν. <213> σπουδῇ δὲ τῶν λι-
 μωττόντων ἐπὶ τὸν θάνατον ἦν, καὶ μακαρισμὸς
 τῶν φθασάντων πρὶν ἀκοῦσαι καὶ θεάσασθαι κακὰ
 20 τηλικαῦτα.

<214> ταχέως δὲ καὶ Ῥωμαίοις διηγγέλθη τὸ πά- 5
 θος. τῶν δ' οἱ μὲν ἠπίστουν οἱ δ' ὄκτειρον, τοὺς δὲ
 πολλοὺς εἰς μῖσος τοῦ ἔθνους σφοδρότερον συνέβη
 προελθεῖν. <215> Καῖσαρ δ' ἀπελογεῖτο καὶ περὶ τού-
 25 του τῷ θεῷ, φάσκων παρὰ μὲν αὐτοῦ Ἰουδαίοις εἰρή-
 νην καὶ αὐτονομίαν προτείνεσθαι καὶ πάντων ἀμνή-
 στίαν τῶν τετολμημένων, <216> τοὺς δ' ἀντὶ μὲν
 ὁμοιοῖας στάσιν ἀντὶ δ' εἰρήνης πόλεμον, πρὸ κόρου
 δὲ καὶ εὐθηνίας λιμὸν αἰρουμένους, ἰδίαις δὲ χερσὶν
 30 ἀρξαμένους καίειν τὸ συντηρούμενον ὑφ' ἡμῶν ἱερὸν
 αὐτοῖς, εἶναι καὶ τοιαύτης τροφῆς ἀξίους. <217>

καλύψει μέντοι τὸ τῆς τεκνοφαγίας μύθος αὐτῷ τῷ τῆς πατρίδος πτώματι, καὶ οὐ καταλείψει ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ἡλίῳ καθορᾶν πόλιν ἐν ἣ ἡ μητέρες οὕτω τρέφονται. <218> προσήκειν μὲντοι πρὸ μητέρων πατράσι τὴν τοιαύτην τροφήν, οἱ καὶ μετὰ τηλικαῦτα 5 πάθη μένουσιν ἐν τοῖς ὄπλοις. <219> ταῦθ' ἅμα διεξιῶν ἐνενοεῖ καὶ τὴν ἀπογνώσιν τῶν ἀνδρῶν· οὐ γὰρ ἂν ἔτι σωφρονῆσαι τοὺς πάντα προπεπονθότας ἐφ' οἷς εἰκὸς ἦν μεταβαλέσθαι μὴ πάθωσιν.

4 <220> ἤδη δὲ τῶν δύο ταγματῶν συντετελεκότων 10 τὰ χρώματα Λάου μηνὸς ὀγδόῃ, προσάγειν ἐκέλευσε τοὺς κριοὺς κατὰ τὴν ἐσπέριον ἐξέδραν τοῦ ἑξῶθεν ἱεροῦ. <221> πρὸ δὲ τούτων ἐξ ἡμέραις ἀδιαλείπτως ἡ στεροτάτη πασῶν ἐλέπολις τύπτουσα τὸν τοῖχον οὐδὲν ἤνυσεν, ἀλλὰ καὶ ταύτης καὶ τῶν ἄλλων τὸ μέ- 15 γεθος καὶ ἡ ἀρμονία τῶν λίθων ἦν ἀμείνων. <222> τῆς δὲ βορείου πύλης ὑπώρυττον ἕτεροι τοὺς θεμελίους, καὶ πολλὰ ταλαιπωρήσαντες τοὺς ἔμπροσθεν λίθους ἐξεκύλισαν. ἀνείχεται δ' ὑπὸ τῶν ἐνδοτέρω καὶ διέμενεν ἡ πύλη, μέχρι τὰς διὰ τῶν ὀργάνων καὶ 20 τῶν μοχλῶν ἐπιχειρήσεις ἀπογνόντες κλίμακας ταῖς στοαῖς προσέφερον. <223> οἱ δὲ Ἰουδαῖοι κωλύσαι οὐκ ἔφθασαν, ἀναβᾶσι δὲ συμπεσόντες ἐμάχοντο, καὶ τοὺς μὲν ἀνωθοῦντες εἰς τοῦπίσω κατεκρήμνιζον, τοὺς δ' ὑπαντιάζοντας ἀνήρουν. <224> πολλοὺς δὲ τῶν 25 κλιμάκων ἀποβαίνοντας, πρὶν φράξασθαι τοῖς θυρεοῖς, παίοντες ταῖς ῥομφαίαις ἔφθανον· ἐνίας δὲ γεμούσας ὀπλιτῶν κλίμακας παρακλίνοντες ἀνωθεν κατέσειον. <225> ἦν δ' οὐκ ὀλίγος καὶ αὐτῶν φόνος. οἱ δ' ἀνευεγκόντες τὰς σημαίας περὶ αὐτῶν ἐπολέμουν, δεινὴν 30 ἡγούμενοι καὶ πρὸς αἰσχύνης τούτων τὴν ἀρπαγὴν.

<226> τέλος δὲ καὶ τῶν σημαίων οἱ Ἰουδαῖοι κρα-
 τουῦσι καὶ τοὺς ἀναβάντας διαφθείρουσιν· οἱ δὲ λοιποὶ
 πρὸς τὸ τῶν ἀπολωλότων πάθος ὀρωδοῦντες ἀνεχώ-
 ρουν. <227> τῶν μὲν οὖν Ῥωμαίων ἄπρακτος οὐδεὶς
 5 ἀπέθανε, τῶν δὲ στασιαστῶν οἱ κατὰ τὰς προτέρας
 μάχας ἠγωνίσαντο γενναίως καὶ τότε, καὶ Ἐλεάζαρος
 ὁ ἀδελφιδοῦς τοῦ τυράννου Σίμωνος. <228> ὁ δὲ
 Καῖσαρ ὡς ἑώρα τὴν ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ἱεροῖς φειδῶ
 πρὸς βλάβης τοῖς στρατιώταις γιγνομένην καὶ φόνον,
 10 τὰς πύλας προσέταξεν ὑφάπτειν.

<229> ἐν δὲ τούτῳ πρὸς αὐτὸν αὐτομολοῦσιν Ἄνα- 2
 νός θ' ὁ ἀπ' Ἀμμαοῦς, τῶν Σίμωνος δορυφόρων ὁ
 φονικώτατος, καὶ Ἀρχέλαος υἱὸς Μαγαδάτου, συγγνώ-
 μην ἐλπίσαντες ἐπειδὴ κρατούντων Ἰουδαίων ἀπεχώ-
 ρουν. <230> Τίτος δὲ καὶ τοῦτο πανούργημα προ-
 βάλλετο τῶν ἀνδρῶν, καὶ τὴν ἄλλην περὶ τοὺς Ἰου-
 δαίους ὀμότητα πεπυσμένος ὄρωμητο κτείνειν ἑκατέρους,
 ὑπ' ἀνάγκης ἤχθαι λέγων αὐτούς, οὐκ ἐκ προαιρέ-
 σεως παρεῖναι, καὶ σωτηρίας οὐκ ἀξίους εἶναι τοὺς
 15 φλεγομένης ἤδη δι' αὐτοὺς τῆς πατρίδος ἐξαλλομένους.
 <231> ἐκράτει δ' ὅμως τοῦ θυμοῦ ἢ πίστις, καὶ ἀφί-
 ησι τοὺς ἄνδρας, οὐ μὴν ἐν ἴσῃ μοῖρα κατέταττε τοῖς
 20 ἄλλοις.

<232> ἤδη δὲ ταῖς πύλαις οἱ στρατιῶται προσῆγον
 25 τὸ πῦρ, καὶ περιτηκόμενος ὁ ἄργυρος διεδίδου ταχέως
 εἰς τὴν ξυλειαὶν τὰς φλόγας, ἐνθεν ἀθρόως ἐκφερόμε-
 ναι τῶν στοῶν ἐπελαμβάνοντο. <233> τοῖς δ' Ἰου-
 δαίοις ὀρώσι τὸ πῦρ ἐν κύκλῳ μετὰ τῶν σωμάτων
 παρεῖθησαν αἱ ψυχαί, καὶ διὰ τὴν κατάπληξιν ἀμύ-
 30 νειν μὲν ἢ σβεννύειν ὄρωμησεν οὐδεὶς, <234> αὖτοι δ'
 ἐστῶτες ἀφεώρων. οὐ μὴν πρὸς τὸ δαπανώμενον ἀθυ-

μοῦντες εἰς γοῦν τὸ λοιπὸν ἐσωφρόνουσι, ἀλλ' ὡς ἤδη καὶ τοῦ ναοῦ καιομένου τοὺς θυμοὺς ἐπὶ Ῥωμαίους ἔθηγον.

<235> ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἐπιούσαν νύκτα τὸ πῦρ ἐπεκράτει· κατὰ μέρος γάρ, οὐχ 5
 3 ὁμοῦ πάντοθεν ἴσχυσεν ὑφάψαι τὰς στοάς. <236> τῇ δ' ἐπιούσῃ Τίτος μέρος τῆς δυνάμεως σβεννύειν τε καὶ τὰ παρὰ τὰς πύλας ὁδοποιεῖν εἰς εὐμαρεστέραν τῶν ταγμάτων ἄνοδον κελεύσας αὐτοὺς συνῆγε τοὺς ἡγεμόνας. <237> καὶ συνελθόντων ἕξ τῶν κορυφαιο- 10
 τάτων, Τιβερίου τ' Ἀλεξάνδρου τοῦ πάντων τῶν στρατευμάτων ἐπάρχοντος, καὶ Σέξτου Κερραλίου τὸ πέμπτον ἄγοντος τάγμα, καὶ Λαρκίου Λεπίδου τὸ δέκατον, καὶ Τίτου Φρυγίου τὸ πεντεκαιδέκατον, <238> πρὸς οἷς Φρόντων ἦν Λιτέριος, στρατοπεδάρχης τῶν 15
 ἀπ' Ἀλεξανδρείας δύο ταγμάτων, καὶ Μάρκος Ἀντώνιος Ἰουλιανὸς ὁ τῆς Ἰουδαίας ἐπίτροπος, καὶ μετὰ τούτους ἐπιτρόπων καὶ χιλιάρχων ἀθροισθέντων, βουλὴν περὶ τοῦ ναοῦ προτίθει. τοῖς μὲν οὖν ἐδόκει χρῆσθαι τῷ τοῦ πολέμου νόμῳ. <239> μὴ γὰρ ἂν 20
 ποτε Ἰουδαίους πύσασθαι νεωτερίζοντας τοῦ ναοῦ μένοντος, ἐφ' ὃν οἱ πανταχόθεν συλλέγονται. <240> τινὲς δὲ παρήνουν, εἰ μὲν καταλίποιεν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ μηδεὶς ἐπ' αὐτοῦ τὰ ὄπλα θείῃ, σώξιν, εἰ δὲ πολεμοῖεν ἐπιβάντες, καταφλέγειν· φρούριον γάρ, 25
 οὐκέτι ναὸν εἶναι, καὶ τὸ λοιπὸν ἔσεσθαι τῶν ἀναγκασάντων τὴν ἀσέβειαν, οὐκ αὐτῶν. <241> ὁ δὲ Τίτος οὐδ' ἂν εἰ ἐπιβάντες ἐπ' αὐτοῦ πολεμοῖεν Ἰουδαῖοι, ἔφη ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν ἀμύνασθαι τὰ ἄψυχα, οὐδὲ καταφλέξειν ποτὲ τηλικούτου ἔργον· Ῥωμαίων γὰρ ἔσε- 30
 σθαι τὴν βλάβην, ὥσπερ καὶ κόσμον τῆς ἡγεμονίας

αὐτοῦ μένοντος. <242> θαρροῦντες δ' ἤδη προσετί-
θεντο τῇ γνώμῃ Φρόντων τε καὶ Ἀλέξανδρος καὶ
Κερεάλιος. <243> τότε μὲν οὖν διαλύει τὸ συν-
ἔδριον, καὶ τὰς ἄλλας δυνάμεις διαναπαῦσαι κελεύσας
5 τοῖς ἡγεμόσιν, ὅπως ἐρωμενεστέραις ἐν τῇ παρα-
τάξει χρήσαιντο, τοῖς ἀπὸ τῶν σπειρῶν ἐπιλέκτοις
ὁδοποιεῖν διὰ τῶν ἐρειπίων προσέταξε καὶ τὸ πῦρ
σβεννύειν.

<244> κατ' ἐκείνην μὲν δὴ τὴν ἡμέραν Ἰουδαίων 4
10 κάματός τε καὶ κατάπληξις ἐκράτησε τὰς ὁρμὰς· τῇ δ'
ἐπιούσῃ συλλεξάμενοί τε τὴν ἰσχὴν καὶ ἀναθαρρή-
σαντες ἐπεκθέουσι διὰ τῆς ἀνατολικῆς πύλης τοῖς φύ-
λαξι τοῦ ἔξωθεν ἱεροῦ περὶ δευτέραν ὥραν. <245>
οἱ δὲ καρτερῶς μὲν ἐδέξαντο αὐτῶν τὴν ἐμβολήν, καὶ
15 φραξάμενοι τοῖς θυρεοῖς κατὰ μέτωπον ὥσπερ τεῖχος
ἐπύκνωσαν τὴν φάλαγγα, δῆλοι δ' ἦσαν οὐκ ἐπὶ πολὺ
συμμενοῦντες, πλήθει τε τῶν ἐκτρεχόντων καὶ θυμοῖς
ἠττώμενοι. <246> φθάσας δὲ τῆς παρατάξεως τὴν
ῥοπὴν Καῖσαρ (καθεώρα γὰρ ἀπὸ τῆς Ἀντωνίας) ἐπή-
20 μυνε μετὰ τῶν ἐπιλέκτων ἰπέων. <247> Ἰουδαῖοι δὲ
τὴν ἔφοδον οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλὰ τῶν πρώτων πεσόν-
των ἐτράπησαν οἱ πολλοί. <248> καὶ ὑποχωροῦσι μὲν
τοῖς Ῥωμαίοις ἐπιστρεφόμενοι προσέκειντο, μεταβαλλο-
μένων δ' ἀνέφευγον πάλιν, ἕως περὶ πέμπτην τῆς ἡμέ-
25 ρας ὥραν οἱ μὲν βιασθέντες εἰς τὸ ἔνδον συνεκλεί-
σθησαν ἱερόν, <249> Τίτος δ' ἀνεχώρησεν εἰς τὴν 5
Ἀντωνίαν, διεγνώκως τῆς ἐπιούσης ἡμέρας ὑπὸ τὴν
ἕω μετὰ πάσης ἐμβαλεῖν τῆς δυνάμεως καὶ τὸν ναὸν
περικατασχεῖν.

30 <250> τοῦ δ' ἄρα κατεψήφιστο μὲν τὸ πῦρ ὁ θεὸς
πάλαι, παρῆν δ' ἡ εἵμαρμένη χρόνων περίοδος, ἡμέρα

δεκάτη Λώου μηνός, καθ' ἣν καὶ πρότερον ὑπὸ τοῦ τῶν Βαβυλωνίων βασιλέως ἐνεπρήσθη. <251> λαμβάνουσι δ' αἱ φλόγες ἐκ τῶν οἰκείων τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν αἰτίαν. ὑποχωρήσαντος γὰρ τοῦ Τίτου πρὸς ὀλίγον λωφῆσαντες οἱ στασιασταὶ πάλιν τοῖς Ῥωμαίοις ἐπιτίθενται, καὶ τῶν τοῦ ναοῦ φρουρῶν γίννεται συμβολὴ πρὸς τοὺς σβεννύντας τὸ πῦρ τοῦ ἔνδοθεν ἱεροῦ, οἱ τρεψάμενοι τοὺς Ἰουδαίους μέχρι τοῦ ναοῦ παρῆλθον. <252> ἐνθα δὴ τῶν στρατιωτῶν τις, οὔτε παρὰ γέγραμματα περιμείνας οὔτ' ἐπὶ τηλικούτῳ δείσας ἐγχειρήματι, δαιμονίῳ δ' ὁρμῇ τινι χρώμενος ἀρπάξει μὲν ἐκ τῆς φλεγομένης ὕλης, ἀνακουφισθεὶς δ' ὑπὸ συστρατιώτου τὸ πῦρ ἐνήσει θυρίδι χρυσῇ, καθ' ἣν εἰς τοὺς περὶ τὸν ναὸν οἴκους εἰσιτὸν ἦν ἐκ τοῦ βορείου κλίματος. <253> αἰρομένης δὲ τῆς φλογὸς Ἰουδαίων μὲν ἐγείρεται κραυγὴ τοῦ πάθους ἀξία, καὶ πρὸς τὴν ἄμυναν συνέθεον, οὔτε τοῦ ζῆν ἔτι φειδῶ λαμβάνοντες οὔτε ταμιευόμενοι τὴν ἰσχύν, δι' ὃ καὶ φυλακτικοὶ πρότερον ἦσαν οἰχομένου. <254> δραμῶν δὲ τις ἀγγέλλει Τίτῳ, κἀκεῖνος (ἔτυχε δὲ κατὰ σκηνην ἀναπαυόμενος ἐκ τῆς μάχης) ὡς εἶχεν ἀναπηδήσας ἔθει πρὸς τὸν ναὸν εἰρξων τὸ πῦρ, <255> κατόπιν δ' οἱ θ' ἡγεμόνες εἶποντο πάντες καὶ πτοηθέντα τούτοις ἠκολούθει τὰ τάγματα. βοῆ δ' ἦν καὶ θόρυβος ἅτε τηλικαύτης δυνάμεως ἀτάκτως κεινημένης. <256> ὁ μὲν οὖν Καῖσαρ τῇ τε βοῇ καὶ τῇ δεξιᾷ διεσήμαινε τοῖς μαχομένοις τὸ πῦρ σβεννύειν· οὔτε δὲ βοῶντος ἤκουον, μείζονι κραυγῇ τὰς ἀκοὰς προκατειλημμένοι, καὶ τῷ νεύματι τῆς χειρὸς οὐ προσεῖχον, οἱ μὲν τῷ πολεμεῖν οἱ δ' ὁρμῇ περισπώμενοι. <257> τῶν δὲ ταγμάτων εἰσθεόντων οὔτε παραίνεσις οὔτ' ἀπειλὴ κατεῖχε τὰς ὁρμὰς,

ἀλλ' ὁ θυμὸς ἀπάντων ἐστρατήγει· καὶ περὶ τὰς εἰσό-
 δους συνωθούμενοι πολλοὶ μὲν ὑπ' ἀλλήλων κατεπα-
 τοῦντο, πολλοὶ δὲ θερμοῖς ἔτι καὶ τυφομένοις τοῖς
 ἐρειπίοις τῶν στοῶν ἐμπίπτοντες ἠτιωμένων συμφο-
 5 ραῖς ἐχρῶντο. <258> πλησίον δὲ τοῦ ναοῦ γιγνόμενοι
 τῶν μὲν τοῦ Καίσαρος παραγγελμάτων προσεποιούντο
 μηδὲ κατακούειν, τοῖς πρὸ αὐτῶν δὲ τὸ πῦρ ἐνιέναι
 παρεκελεύοντο. <259> τῶν δὲ στασιαστῶν ἀμηχανία
 μὲν ἦν ἤδη τοῦ βοηθεῖν, φόνος δὲ πανταχοῦ καὶ
 10 τροπή. τὸ δὲ πλεόν ὁ ἀπὸ τοῦ δήμου λαὸς ἀσθενῆς
 καὶ ἄοπλος ὅπου καταληφθεῖη τις ἀπεσφάττετο, καὶ
 περὶ μὲν τὸν βωμὸν πληθὸς ἐσωρεύετο νεκρῶν, κατὰ
 δὲ τῶν τοῦ ναοῦ βάθρων αἷμά τ' ἔρρει πολὺ καὶ τὰ
 τῶν ἄνω φονευομένων σώματα καταλίσθανε.

15 <260> Καίσαρ δ' ὡς οὔτε τὰς ὁρμὰς ἐνθουσιῶν- 7
 των τῶν στρατιωτῶν κατασχεῖν οἶός τ' ἦν καὶ τὸ πῦρ
 ἐπεκράτει, παρελθὼν μετὰ τῶν ἡγεμόνων ἔνδον ἐθε-
 άσατο τοῦ ναοῦ τὸ ἄγιον καὶ τὰν αὐτῶ, πολὺ μὲν τῆς
 παρὰ τοῖς ἀλλοφύλοις φήμης ἀμείνω, τοῦ δὲ κόμπου
 20 καὶ τῆς παρὰ τοῖς οἰκείοις δόξης οὐκ ἐλάττω. <261>
 τῆς φλογὸς δ' οὐδέπω δεικνουμένης οὐδαμῶθεν εἶσω,
 τοὺς δὲ περὶ τὸν ναὸν οἴκους νεμομένης, νομίσας ὅπερ
 ἦν, ἔτι σώζεσθαι τὸ ἔργον δύνασθαι, προπηδᾷ, <262>
 καὶ αὐτὸς τε παρακαλεῖν τοὺς στρατιώτας ἐπειρᾶτο τὸ
 25 πῦρ σβεννύειν, καὶ Λιβεράλιον ἑκατοντάρχην τῶν περὶ
 αὐτὸν λοχχοφόρων ξύλοις παίοντα τοὺς ἀπειθοῦντας
 ἐκέλευσεν εἶργειν. <263> τῶν δὲ καὶ τὴν πρὸς Καί-
 σαρα αἰδῶ καὶ τὸν ἀπὸ τοῦ κωλύοντος φόβον ἐνίκων
 οἱ θυμοὶ καὶ τὸ πρὸς Ἰουδαίους μῖσος καὶ πολεμικὴ
 30 τις ὁρμὴ λαβροτέρα· <264> τοὺς δὲ πολλοὺς ἐνήγεν
 ἀρπαγῆς ἐλπίς, δόξαν τ' ἔχοντας ὡς τᾶνδον ἅπαντα

χρημάτων μεστὰ εἶη, καὶ τὰ πέριξ ὀρώοντας χρυσοῦ
 πεποιημένα. <265> φθάνει δέ τις καὶ τῶν εἴσω παρ-
 εληλυθότων, ἐκπηδήσαντος τοῦ Καίσαρος πρὸς ἐπο-
 χὴν τῶν στρατιωτῶν, πῦρ εἰς τοὺς στροφείας ἐμβαλὼν
 τῆς πύλης ἐν σκοτῶ, <266> ἕξαπίνης τ' ἔνδοθεν ἐκφα- 5
 νείσης φλογὸς οἱ θ' ἡγεμόνες μετὰ τοῦ Καίσαρος ἀνε-
 χώρουν, καὶ τοὺς ἕξωθεν οὐδεὶς ὑφάπτειν ἐκώλυεν.

8 <267> ὁ μὲν οὖν ναὸς οὕτως ἄκοντος Καίσαρος
 ἐμπύμπραται· πολλὰ δ' ἂν τις ἐπολοφυράμενος ἔργῳ
 πάντων ὧν ὕψει καὶ ἀκοῇ παρειλήφασμεν θανμασιω- 10
 τάτῳ κατασκευῆς θ' ἔνεκα καὶ μεγέθους, ἔτι τε τῆς
 καθ' ἕκαστον πολυτελείας καὶ τῆς περὶ τὰ ἄγρια δόξης,
 μεγίστην λάβοι παραμυθίαν τὴν εἰμαρμένην, ἄφυκτον
 οὔσαν ὥσπερ ἐμψύχοις, οὕτω καὶ ἔργοις καὶ τόποις.
 <268> θανμάσειε δ' ἂν τις ἐν αὐτῇ τῆς περιόδου τὴν 15
 ἀκρίβειαν. καὶ μῆνα γοῦν, ὡς ἔφην, καὶ ἡμέραν ἐπε-
 τήρησε τὴν αὐτὴν ἐν ἧ' πρότερον ὑπὸ Βαβυλωνίων ὁ
 ναὸς ἐνεπρήσθη. <269> καὶ ἀπὸ μὲν τῆς πρώτης αὐ-
 τοῦ κτίσεως, ἣν κατεβάλετο Σολομῶν ὁ βασιλεὺς, μέχρι
 τῆς νῦν ἀναιρέσεως, ἣ γέγονεν ἔτει δευτέρῳ τῆς Ὑεσπα- 20
 σιανοῦ ἡγεμονίας, ἔτη συνάγεται χίλια ἑκατὸν τριά-
 κοντα, πρὸς δὲ μῆνες ἑπτὰ καὶ πεντεκαίδεκα ἡμέραι·
 <270> ἀπὸ δὲ τῆς ὕστερον, ἣν ἔτει δευτέρῳ Κύρου
 βασιλεύοντος ἐποιήσατο Ἀγγαῖος, ἔτη μέχρι τῆς ὑπὸ
 Ὑεσπασιανοῦ ἀλώσεως τριάκοντα ἑννέα πρὸς ἑξακοσίους 25
 καὶ ἡμέραι τετταράκοντα πέντε.

5 <271> καιομένου δὲ τοῦ ναοῦ τῶν μὲν προσπιπτόν-
 των ἦν ἀρπαγὴ, φόνος δὲ τῶν καταλαμβανομένων μυ-
 ρίος· οὔτε γὰρ ἡλικίας ἦν ἔλεος οὔτ' ἐντροπὴ σεμνό-
 τητος, ἀλλὰ καὶ παιδία καὶ γέροντες καὶ βέβηλοι καὶ 30
 ἱερεῖς ὁμοίως ἀνηροῦντο, καὶ πᾶν γένος ἐπεξήγει πε-

ρισχῶν ὁ πόλεμος, ὁμοῦ τούς θ' ἱκετεύοντας καὶ τοὺς
 ἀμυνομένους. <272> συνήχει δ' ἡ φλόξ ἐπὶ πλεῖστον
 ἐκφερομένη τοῖς τῶν πιπτόντων στεναγμοῖς, καὶ διὰ
 5 μέν τὸ ὕψος τοῦ λόφου καὶ τὸ τοῦ φλεγομένου μέ-
 γεθος ἔργον πᾶσαν ἄν τις ἔδοξε καίεσθαι τὴν πόλιν,
 τῆς δὲ βοῆς ἐκείνης οὐδὲν ἐπινοηθῆναι δύναται ἄν ἢ
 μεῖζον ἢ φοβερώτερον. <273> τῶν τε γὰρ Ῥωμαϊκῶν
 ταγματῶν ἀλαλαγμὸς ἦν συμφερομένων, καὶ τῶν στα-
 σιαστῶν πυρὶ καὶ σιδήρῳ κεκυκλωμένων κραυγῇ, τοῦ
 10 τ' ἀποληφθέντος ἄνω λαοῦ τροπὴ τε μετ' ἐκπλήξεως
 εἰς τοὺς πολεμίους καὶ πρὸς τὸ πάθος οἰμωγαί. <274>
 συνεβόα δὲ τοῖς ἐπὶ τοῦ λόφου τὸ κατὰ τὴν πόλιν
 πλῆθος· ἤδη δὲ πολλοὶ τῶ λιμῶ μαραινόμενοι καὶ
 μεμυκότες, ὡς εἶδον τὸ τοῦ ναοῦ πῦρ, εἰς ὄδυρμούς
 15 πάλιν καὶ κραυγὴν εὐτόνησαν. συνήχει δ' ἢ τε Πε-
 ραία καὶ τὰ πέριξ ὕρη, βαρυτέρα ποιοῦντα τὴν βοήν.
 ἦν δὲ τοῦ θορούβου τὰ πάθη φοβερώτερα. <275> τὸν
 μὲν γε τοῦ ἱεροῦ λόφον ἐκ ῥιζῶν ἄν τις ἔδοξε βράτ-
 τεσθαι, πάντοθεν τοῦ πυρὸς καταγέμοντα, δαυσιλέστε-
 20 ρον δὲ τὸ αἶμα τοῦ πυρὸς εἶναι καὶ τῶν φονευόντων
 πλείους τοὺς φονευομένους· <276> οὐδαμοῦ γὰρ ἢ γῆ
 διεφαίνετο τῶν νεκρῶν, ἀλλὰ σωροῖς ἐπεμβαίνοντες οἱ
 στρατιῶται σωμάτων ἐπὶ τοὺς διαφεύγοντας ἔθειον.
 <277> τὸ μὲν οὖν ληστρικὸν πλῆθος ὠσάμενοι τοὺς
 25 Ῥωμαίους μόλις εἰς τὸ ἔξω διεκπίπτουσιν ἱερὸν κάκει-
 θεν εἰς τὴν πόλιν, τοῦ δημοτικοῦ δὲ τὸ λειψθὲν ἐπὶ
 τὴν ἔξω στοᾶν κατέφυγε. <278> τῶν δ' ἱερέων τινὲς
 τὸ μὲν πρῶτον ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοὺς τ' ὀβελούς καὶ τὰς
 ἔδρας αὐτῶν μολίβδον πεποιημένας ἀνασπῶντες εἰς
 30 τοὺς Ῥωμαίους ἠφίεσαν, <279> αὐθις δ' ὡς οὔτ' ἠνυόν
 τι καὶ τὸ πῦρ ἐπ' αὐτοὺς ἀνερορήγνυτο, ἐπὶ τὸν τοῖχον

ἀναχωρήσαντες, ὄντα ὀκτώπηχυν τὸ εὖρος, ἔμενον.
 <280> δύο γε μὴν τῶν ἐπισήμων, παρὸν σωθῆναι πρὸς
 Ῥωμαίους μεταστᾶσιν, ἢ διακαρτερεῖν πρὸς τὴν μετὰ
 τῶν ἄλλων τύχην, ἑαυτοὺς ἔρριψαν εἰς τὸ πῦρ καὶ τῷ
 ναῷ συγκατεφλέγησαν, Μήροσ δ' υἱὸς Βελγᾶ καὶ Ἰώ- 5
 σηπος Δαλαίου.

- 2 <281> Ῥωμαῖοι δὲ μάταιον τὴν ἐπὶ τοῖς πέριξ φει-
 δῶ κρίναντες τοῦ ναοῦ φλεγομένου πάντα συννεπέιμ-
 πρσαν, τὰ τε λείψανα τῶν στοῶν καὶ τὰς πύλας, πλήν
 δύο, τῆς μὲν ἐκ τῶν ἀνατολικῶν τῆς δ' ἐκ μεσημβρι- 10
 νῆς· καὶ ταύτας ὕστερον κατέσκαψαν. <282> ἔκαιον
 δὲ καὶ τὰ γαζοφυλάκια, ἐν οἷς ἄπειρον μὲν χρημάτων
 πλήθος ἄπειροι δ' ἐσθῆτες καὶ ἄλλα κειμήλια, συνε-
 λόντι δ' εἰπεῖν, πᾶς ὁ Ἰουδαίων σεσώρευτο πλοῦτος,
 ἀνεσκευασμένων ἐκεῖ τῶν οἰκῶν τῶν εὐπόρων. ἦκον 15
 δὲ καὶ ἐπὶ τὴν λοιπὴν στοᾶν τοῦ ἔξωθεν ἱεροῦ. <283>
 καταπεφεύγει δ' ἐπ' αὐτὴν ἀπὸ τοῦ δήμου γύναια καὶ
 σύμμικτος ὄχλος πλεῖστος εἰς ἑξακισχιλίους. <284>
 πρὶν δὲ Καίσαρα κρίναί τι περὶ αὐτῶν ἢ κελεῦσαι
 τοὺς ἡγεμόνας, φερόμενοι τοῖς θυμοῖς οἱ στρατιῶται 20
 τὴν στοᾶν ὑφάπτουσι. καὶ συνέβη τοὺς μὲν ῥιπτοῦν-
 τας αὐτοὺς ἐκ τῆς φλογὸς διαφθαρῆναι, τοὺς δ' ἐν
 αὐτῇ, περιεσώθη δ' ἐκ τοσοῦτων οὐδεὶς. <285> τού-
 τοις αἴτιος τῆς ἀπωλείας ψευδοπροφήτης τις κατέστη,
 κατ' ἐκείνην κηρύξας τὴν ἡμέραν τοῖς ἐπὶ τῆς πόλεως 25
 ὡς ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ ἱερὸν ἀναβῆναι κελεύει, δεξομένους
 τὰ σημεῖα τῆς σωτηρίας. <286> πολλοὶ δ' ἦσαν ἐγκά-
 θετοι παρὰ τῶν τυράννων τότε πρὸς τὸν δῆμον προ-
 φῆται, προσμένειν τὴν ἀπὸ τοῦ θεοῦ βοήθειαν καταγγέλ-
 λοντες, ὡς ἦττον αὐτομολοῖεν καὶ τοὺς ἐπάνω δέους καὶ 30
 φυλακῆς γενομένους ἐλπὶς παρακροτοίη. <287> πείθεται

δὲ ταχέως ἄνθρωπος ἐν συμφοραῖς. ὅταν δὲ δὴ καὶ τῶν κατεχόντων δεινῶν ἀπαλλαγὴν ὁ ἑξαπατῶν ὑπογράφῃ, τότε ὁ πάσχων ὄλος γίνεται τῆς ἐλπίδος.

<288> τὸν γοῦν ἄθλιον δῆμον οἱ μὲν ἀπατεῶνες ³
 5 καὶ καταψευδόμενοι τοῦ θεοῦ τηνικαῦτα παρέπειθον, τοῖς δ' ἐναργέσι καὶ προσημαίνουσι τὴν μέλλουσαν ἐρημίαν τέρασιν οὔτε προσεῖχον οὔτ' ἐπίστευον, ἀλλ' ὡς ἐμβεβροντημένοι καὶ μὴτ' ὄμματα μῆτε ψυχὴν ἔχοντες τῶν τοῦ θεοῦ κηρυγμάτων παρήκουσαν, <289>
 10 τοῦτο μὲν ὅθ' ὑπὲρ τὴν πόλιν ἄστρον ἔστη φομφαία παραπλήσιον καὶ παρατείνας ἐπ' ἐνιαυτὸν κομήτης, <290> τοῦτο δ' ἠνίκα πρὸ τῆς ἀποστάσεως καὶ τοῦ πρὸς τὸν πόλεμον κινήματος, ἀθροιζομένου τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν τῶν ἀξύμων ἑορτὴν (ὀργόη δ' ἦν Ξανθικοῦ
 15 μηνός), κατὰ νυκτὸς ἐνάτην ὥραν, τοσοῦτο φῶς περιέλαμψε τὸν βωμὸν καὶ τὸν ναὸν ὡς δοκεῖν ἡμέραν εἶναι λαμπράν, καὶ τοῦτο παρέτεινεν ἐφ' ἡμίσειαν ὥραν. <291> ὁ τοῖς μὲν ἀπείροις ἀγαθὸν ἐδόκει, τοῖς δ' ἱερογραμματεῦσι πρὸς τῶν ἀποβεβηκότων εὐθέως
 20 ἐκρίθη. <292> καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἑορτὴν βοῦς μὲν ἀχθεῖσα ὑπὸ τοῦ πρὸς θυσίαν ἔτεκεν ἄρνα ἐν τῷ ἱερῷ μέσῳ, <293> ἡ δ' ἀνατολικὴ πύλη τοῦ ἐνδοτέρῳ ναοῦ, χαλκῇ μὲν οὔσα καὶ στιβαρωτάτη, κλειομένη δὲ περὶ δειλίην μόλις ὑπ' ἀνδρῶν εἴκοσι, καὶ μοχλοῖς μὲν ἐπε-
 5 ρειδομένη σιδηροδέτοις, καταπῆγας δ' ἔχουσα βαθυντάτους εἰς τὸν οὐδὸν ὄντα διηνεκοῦς λίθου καθιεμένους, ὥφθη κατὰ νυκτὸς ὥραν ἕκτην αὐτομάτως ἀνεωγμένη· δραμόντες δ' οἱ τοῦ ἱεροῦ φύλακες ἠγγειλαν τῷ στρα-
 0 τηγῷ, <294> κάκεινος ἀναβὰς μόλις αὐτὴν ἰσχυσε κλεῖσαι. <295> πάλιν τοῦτο τοῖς μὲν ἰδιώταις κάλλιστον ἐδόκει τέρας· ἀνοῖξαι γὰρ τὸν θεὸν αὐτοῖς τὴν

τῶν ἀγαθῶν πύλην· οἱ λόγιοι δὲ λυομένην αὐτομάτως
 τοῦ ναοῦ τὴν ἀσφάλειαν ἐνενοοῦν, καὶ πολεμίοις δῶ-
 ρον ἀνοίγεσθαι τὴν πύλην, δηλωτικόν τ' ἐρημίας ἀπέ-
 φαινουν ἐν ἑαυτοῖς τὸ σημεῖον. <296> μετὰ δὲ τὴν
 ἑορτὴν ἡμέραις ὕστερον οὐ πολλαῖς, μιᾷ καὶ εἰκάδι
 Ἀρτεμισίου μηνός, φάσμα τι δαιμόνιον ὄφθη μεῖζον
 πίστεως. <297> τερατεία δ' ἂν ἔδοξεν, οἶμαι, τὸ ῥη-
 θησόμενον, εἰ μὴ καὶ παρὰ τοῖς θεασαμένοις ἰστόρητο,
 καὶ τὰ ἐπακολουθήσαντα πάθη τῶν σημείων ἦν ἄξια·
 <298> πρὸ γὰρ ἡλίου δύσεως ὄφθη μετέωρα περὶ πᾶ- 11
 σαν τὴν χώραν ἄρματα καὶ φάλαγγες ἔνοπλοι διάτ-
 τουσαι τῶν νεφῶν καὶ κυκλούμεναι τὰς πόλεις. <299>
 κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν ἢ πεντηκοστὴ καλεῖται, νύκτωρ
 οἱ ἱερεῖς παρελθόντες εἰς τὸ ἔνδον ἱερόν, ὥσπερ αὐ-
 τοῖς ἔθος ἦν πρὸς τὰς λειτουργίας, πρῶτον μὲν κι- 1
 νήσεως ἀντιλαβέσθαι ἔφασαν καὶ κτύπου, μετὰ δὲ
 ταῦτα φωνῆς ἀθρόας ἔμεταβαίνωμεν ἐντεῦθεν. <300>
 τὸ δὲ τούτων φοβερώτερον· Ἰησοῦς γὰρ τις υἱὸς Ἀνά-
 νου, τῶν ἰδιωτῶν, ἀγροῖκος, πρὸ τεττάρων ἐτῶν τοῦ
 πολέμου, τὰ μάλιστα τῆς πόλεως εἰρηνευομένης καὶ 2
 εὐθηνούσης, ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν ἐν ἣ σκηνοποιεῖ-
 σθαι πάντας ἔθος τῷ θεῷ κατὰ τὸ ἱερόν, ἕξαπίνης
 ἀναβοᾶν ἤρξατο <301> ἄφωνη ἀπ' ἀνατολῆς, φωνὴ
 ἀπὸ δύσεως, φωνὴ ἀπὸ τῶν τεττάρων ἀνέμων, φωνὴ
 ἐπὶ Ἰεροσόλυμα καὶ τὸν ναόν, φωνὴ ἐπὶ νυμφίους καὶ
 νύμφας, φωνὴ ἐπὶ τὸν λαὸν πάντα. τοῦτο μεθ' ἡμέ-
 ραν καὶ νύκτωρ κατὰ πάντας τοὺς στενωποὺς περιήει
 κεκραγῶς. <302> τῶν δ' ἐπισήμων τινὲς δημοτῶν,
 ἀγανακτήσαντες πρὸς τὸ κακόφημον, συλλαμβάνουσι
 τὸν ἄνθρωπον καὶ πολλαῖς αἰκίζονται πληγαῖς. ὃ δ'
 οὐδ' ὑπὲρ ἑαυτοῦ φθερξάμενος οὐτ' ἰδίᾳ πρὸς τοὺς

παίοντας, ἅς καὶ πρότερον φωνὰς βοῶν διετέλει.
 <303> νομίσαντες δ' οἱ ἄρχοντες ὅπερ ἦν, δαιμονιώ-
 τερον εἶναι τὸ κίνημα τάνδρός, ἀνάγουσιν αὐτὸν ἐπὶ
 τὸν παρὰ Ῥωμαίοις ἔπαρχον, <304> ἐνθα μάστιξι
 5 μέχρι ὀστέων ξαινόμενος οὐδ' ἰκέτευσεν οὔτ' ἐδάκρυ-
 σεν, ἀλλ' ὡς ἐνῆν μάλιστα τὴν φωνὴν ὀλοφυρικῶς
 παρεγκλίνων πρὸς ἐκάστην ἀπεκρίνατο πληγὴν 'αἰαῖ
 Ἱεροσολύμοις.' <305> τοῦ δ' Ἀλβίνου διερωτῶντος
 (οὗτος γὰρ ἔπαρχος ἦν) τίς τ' εἶη καὶ πόθεν, καὶ διὰ
 10 τί ταῦτα φθέγγοιτο, πρὸς ταῦτα μὲν οὐδ' ὀτιοῦν ἀπ-
 εκρίνατο, τὸν δ' ἐπὶ τῇ πόλει θρηῆνον εἶρων οὐ διέ-
 λειπε, μέχρι καταγνοὺς μανίαν ὁ Ἀλβίνος ἀπέλυσεν
 αὐτόν. <306> ὁ δὲ τὸν μέχρι τοῦ πολέμου χρόνον
 οὔτε προσῆει τινὶ τῶν πολιτῶν οὔτ' ὤφθη λαλῶν, ἀλλὰ
 15 καθ' ἡμέραν ὥσπερ εὐχὴν μεμελετηκῶς 'αἰαῖ Ἱεροσο-
 λύμοις' ἐθρήνει. <307> οὔτε δέ τιμι τῶν τυπτόντων
 αὐτὸν ὀσημέραι κατηρᾶτο, οὔτε τοὺς τροφῆς μεταδι-
 δόντας εὐλόγει, μία δὲ πρὸς πάντας ἦν ἡ σκυθροπὴ
 κληδῶν ἀπόκρισις, μάλιστα δ' ἐν ταῖς ἐορταῖς ἐκεκρά-
 20 γει. <308> καὶ τοῦτ' ἐφ' ἑπτὰ ἔτη καὶ μῆνας πέντε
 εἶρων, οὔτ' ἡμβλύνθη τὴν φωνὴν οὔτ' ἔκαμεν, μέχρι
 κατὰ τὴν πολιορκίαν ἔργα τὰς κληδόνας ἰδὼν ἀνεπαύ-
 σατο. <309> περιῶν γὰρ ἐπὶ τοῦ τείχους 'αἰαῖ πάλιν
 τῇ πόλει καὶ τῷ λαῷ καὶ τῷ ναῷ' διαπρύσιον ἐβόα·
 25 ὡς δὲ τελευταῖον προσέθηκεν 'αἰαῖ δὲ κάμοι,' λίθος
 ἐκ τοῦ πετροβόλου σχασθεῖς καὶ πλήξας αὐτὸν παρα-
 χορῆμα κτείνει, φθεγγόμενος δ' ἔτι τὰς κληδόνας ἐκεί-
 νας τὴν ψυχὴν ἀφῆκεν.

<310> ταῦτά τις ἐννοῶν εὐρήσει τὸν μὲν θεὸν 4
 30 ἀνθρώπων κηδόμενον καὶ παντοίως προσημαίνοντα τῷ
 σφετέρῳ γένει τὰ σωτήρια, τοὺς δ' ὑπ' ἀνοίας καὶ

κακῶν ἀνθαιρέτων ἀπολλυμένους, <311> ὅπου γε Ἰουδαῖοι καὶ τὸ ἱερόν μετὰ τὴν καθάρεσιν τῆς Ἀντωνίας τετράγωνον ἐποίησαν, ἀναγεγραμμένον ἐν τοῖς λογίοις ἔχοντες ἀλώσεσθαι τὴν πόλιν καὶ τὸν ναὸν ἐπειδὴν τὸ ἱερόν γένηται τετράγωνον. <312> τὸ δ' ἐπᾶραν αὐτοὺς μάλιστα πρὸς τὸν πόλεμον ἦν χρησμός ἀμφίβολος ὁμοίως ἐν τοῖς ἱεροῖς εὐρημένος γραμμασιν, ὡς κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον ἀπὸ τῆς χώρας αὐτῶν τις ἄρξει τῆς οἰκουμένης. <313> τοῦθ' οἱ μὲν ὡς οἰκεῖον ἐξέλαβον, καὶ πολλοὶ τῶν σοφῶν ἐπλανήθησαν περὶ τὴν κρίσιν· ἐδήλου δ' ἄρα τὴν Ἑσπασιάνου τὸ λόγιον ἡγεμονίαν, ἀποδειχθέντος ἐπὶ Ἰουδαίας αὐτοκράτορος. <314> ἀλλὰ γὰρ οὐ δυνατὸν ἀνθρώποις τὸ χρεῶν διαφυγεῖν οὐδὲ προορωμένοις. <315> οἱ δὲ καὶ τῶν σημείων ἃ μὲν ἔκριναν πρὸς ἡδονὴν ἃ δ' ἐξουθύνθησαν, μέχρι τῆ θ' ἀλώσει τῆς πατρίδος καὶ τῶ σφῶν αὐτῶν ὀλέθρῳ διηλέγχθησαν τὴν ἄνοιαν.

6 <316> Ῥωμαῖοι δὲ τῶν μὲν στασιαστῶν καταπεφυγόντων εἰς τὴν πόλιν, καιομένου δ' αὐτοῦ τε τοῦ ναοῦ καὶ τῶν πέριξ ἀπάντων, κομίσαντες τὰς σημαίας εἰς τὸ ἱερόν καὶ θέμενοι τῆς ἀνατολικῆς πύλης ἀντικρὺς ἔθυσάν τ' αὐταῖς αὐτόθι καὶ τὸν Τίτον μετὰ μεγίστων εὐφημιῶν ἀπέφηναν αὐτοκράτορα. <317> ταῖς δ' ἄρπαγαῖς οὕτως ἐνεπλήσθησαν οἱ στρατιῶται πάντες ὥστε κατὰ τὴν Συρίαν πρὸς ἡμισυ τῆς πάλαι τιμῆς τὸν σταθμὸν τοῦ χρυσοῦ πιπράσκεσθαι.

<318> τῶν δ' ἀνὰ τὸν τοῖχον τοῦ ναοῦ ἱερέων διακαρτερούντων παῖς διψήσας ἰκέτευε τοὺς φύλακας τῶν Ῥωμαίων δοῦναι δεξιὰν αὐτῷ, καὶ τὸ δίψος ἐξωμολογεῖτο. <319> τῶν δὲ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς ἀνάγκης οἴκτου λαβόντων καὶ δόντων δεξιὰν καταβὰς αὐτός τε

πίνει, καὶ ὁ φέρων ἤκεν ἀγγεῖον πλήσας ὕδατος ὥχετο
 φεύγων ἄνω πρὸς τοὺς σφετέρους. <320> τῶν δὲ φυ-
 λάκων καταλαβεῖν μὲν οὐδεὶς ἴσχυσε, πρὸς δὲ τὴν
 ἀπιστίαν ἐβλασφήμουν. κἀκείνος οὐδὲν ἔφη παραβε-
 5 βηκέναι τῶν συνθηκῶν· λαβεῖν γὰρ δεξιὰν οὐ τοῦ
 μένειν παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ τοῦ καταβῆναι μόνον καὶ λα-
 βεῖν ὕδωρ, ἅπερ ἀμφοτέρω πεποιηκῶς πιστὸς ἔδοξεν
 εἶναι. <321> τὸ μὲν δὴ πανούργημα διὰ τὴν ἡλικίαν
 μάλιστα τοῦ παιδὸς ἀπεθαύμαζον οἱ πλανηθέντες·
 10 πέμπτη δ' ἡμέρα λιμώττοντες οἱ ἱερεῖς καταβαίνουσι,
 καὶ πρὸς Τίτον ἀναχθέντες ὑπὸ τῶν φυλάκων ἰκέ-
 τεον τυχεῖν σωτηρίας. <322> ὁ δὲ τὸν μὲν τῆς συγ-
 γνώμης καιρὸν αὐτοῖς παρωχηκέναι φήσας, οἴχεσθαι
 δὲ δι' ὃν εὐλόγως ἂν αὐτοὺς ἔσωζε, πρέπειν δὲ τοῖς
 15 ἱερεῦσι τῷ ναῷ συναπολέεσθαι, κελεύει κολάσαι τοὺς
 ἄνδρας.

<323> οἱ δὲ περὶ τοὺς τυράννους ὡς τῷ τε πολέ- 2
 μῳ πανταχόθεν ἐκρατοῦντο καὶ περιτετειχισμένοις δια-
 φυγεῖν οὐδαμόθεν ἦν, προκαλοῦνται τὸν Τίτον εἰς
 20 λόγους. <324> ὁ δὲ καὶ διὰ τὸ φιλόανθρωπον φύσει
 τὸ γοῦν ἄστν περισῶσαι προαιρούμενος, καὶ τῶν φί-
 λων ἐναρόντων (ἤδη γὰρ μετριάξειν τοὺς ληστὰς ὑπε-
 λάμβανον), ἴσταται κατὰ τὸ πρὸς δύσιν μέρος τοῦ
 ἔξωθεν ἱεροῦ. <325> ταύτη γὰρ ὑπὲρ τὸν ξυστὸν ἦσαν
 25 πύλαι καὶ γέφυρα συνάπτουσα τῷ ἱερῷ τὴν ἄνω πό-
 λιν· αὕτη τότε μέση τῶν τυράννων ἦν καὶ τοῦ Καί-
 σαρος. <326> τὸ δὲ πλήθος ἑκατέροις βύζην ἐφει-
 στήκει, Ἰουδαῖοι μὲν τοῖς περὶ Σίμωνα καὶ Ἰωάννην
 μετέωροι συγγνώμης ἐλπίδι, Ῥωμαῖοι δὲ Καίσαρι, κα-
 30 ραδοκοῦντες αὐτῶν τὴν ἀξίωσιν. <327> παραγγείλας
 δὲ τοῖς στρατιώταις Τίτος θυμοῦ τε καὶ βελῶν μένειν

ἐγκρατεῖς, καὶ τὸν ἐρμηνέα παραστησάμενος, ὅπερ ἦν
 τεκμήριον τοῦ κρατεῖν, πρῶτος ἤρξατο λέγειν. <328>
 ἄρα γ' ἤδη κεκόρεσθε τῶν τῆς πατρίδος κακῶν, ὧ
 ἄνδρες οἱ μήτε τῆς ἡμετέρας δυνάμεως μήτε τῆς αὐ-
 τῶν ἀσθενείας ἔννοιαν λαβόντες, ὄρμη δ' ἀσκέπτω καὶ
 5
 μανίᾳ τὸν τε δῆμον καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸν ναὸν ἀπο-
 λωλεκότες, ἀπολούμενοι δὲ καὶ αὐτοὶ δικαίως, <329>
 οἱ πρῶτον μὲν ἀφ' οὗ Πομπήιος εἶλεν ὑμᾶς κατὰ
 κράτος, οὐκ ἐπαύσασθε νεωτεροποιίας ἔπειτα καὶ φα-
 νερόν ἐξηνέγκατε πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον; ἄρα γε 10
 πλήθει πεποιθότες; <330> καὶ μὴν ἐλάχιστον ὑμῖν
 μέρος ἀντήρκεσε τοῦ Ῥωμαίων στρατιωτικοῦ. πίστει
 τοιγαροῦν συμμάχων; καὶ τί τῶν ἔξω τῆς ἡμετέρας
 ἡγεμονίας ἔθνῶν ἐμελλεν αἰρήσεσθαι Ἰουδαίους πρὸ
 Ῥωμαίων; ἀλλ' ἀλκῆ σωμαίων; <331> καὶ μὴν ἴστε 15
 Γερμανοὺς δουλεύοντας ἡμῖν. ὀχυρότητι δὲ τειχῶν;
 καὶ τί μεῖζον ὠκεανοῦ τεῖχος κώλυμα, ὃν περιβεβλη-
 μένοι Βρεττανοὶ τὰ Ῥωμαίων ὄπλα προσκυνουῶσι; <332>
 καρτερίᾳ ψυχῆς καὶ πανουργίᾳ στρατηγῶν; ἀλλὰ μὴν
 ἤδευτε καὶ Καρχηδονίους ἀλόντας. <333> τοιγαροῦν 20
 ὑμᾶς ἐπήγειρε κατὰ Ῥωμαίων ἢ Ῥωμαίων φιλανθρω-
 πία, οἱ πρῶτον μὲν ὑμῖν τὴν τε χώραν ἔδομεν νέμε-
 σθαι καὶ βασιλεῖς ὁμοφύλους ἐπεστήσαμεν, <334>
 ἔπειτα τοὺς πατρίους νόμους ἐτηρήσαμεν, καὶ ζῆν οὐ
 μόνον καθ' ἑαυτοὺς ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἐπετρέ- 25
 ψαμεν ὡς ἐβούλεσθε. <335> τὸ δὲ μέγιστον, δασμο-
 λογεῖν θ' ὑμῖν ἐπὶ τῷ θεῷ καὶ ἀναθήματα συλλέγειν
 ἐπετρέψαμεν, καὶ τοὺς ταῦτα φέροντας οὐτ' ἐνουθετή-
 σαμεν οὐτ' ἐκωλύσαμεν, ἵν' ἡμῖν γένησθε πλουσιώ-
 τεροι πολέμιοι, καὶ παρασκευάσησθε τοῖς ἡμετέροις 3
 χρήμασι καθ' ἡμῶν. <336> ἔπειτα τηλικούτων ἀγαθῶν

ἀπολαύοντες ἐπὶ τοὺς παρασχόντας ἠνέγκατε τὸν κό-
ρον, καὶ δίκην τῶν ἀτιθασεύτων ἔρπειτῶν τοῖς θαίνουσι
τὸν Ἴον ἐναφήκατε. <337> ἔστω γοῦν, κατεφρονήσατε
τῆς Νέρωνος ῥαθυμίας, καὶ καθάπερ ῥήγματα ἢ σπάσ-
5 ματα τὸν ἄλλον χρόνον κακοήθως ἠρεμοῦντες ἐν τῇ
μεῖζονι νόσῳ διεφάνητε, καὶ πρὸς ἐλπίδας ἀναιδεῖς
καὶ ἀμέτρους ἐξετείνατε τὰς ἐπιθυμίας. <338> ἦκεν
ὁ πατήρ οὐμὸς εἰς τὴν χώραν, οὐ τιμωρησόμενος ὑμᾶς
τῶν κατὰ Κέστιον, ἀλλὰ νουθετήσων. <339> δέον
10 γοῦν, εἴπερ ἐπ' ἀναστάσει τοῦ ἔθνους παρῆν, ἐπὶ τὴν
ῥίζαν ὑμῶν δραμεῖν καὶ ταύτην ἐκπορθεῖν τὴν πόλιν
εὐθέως, ὃ δὲ Γαλιλαίαν ἐδήου καὶ τὰ πέριξ, ἐπιδι-
δούς ὑμῖν χρόνον εἰς μεταμέλειαν. <340> ἀλλ' ὑμῖν
ἀσθένεια τὸ φιλάνθρωπον ἐδόκει, καὶ τῆς ἡμετέρας
15 προάτης τὴν τόλμαν ἐπεθρέψατε. <341> Νέρωνος
οἰχομένου τοῦθ' ὅπερ ἐχρῆν τοὺς πονηροτάτους ἐποι-
ήσατε, ταῖς ἐμφυλίοις ἡμῶν ταραχαῖς ἐπεθαρρήσατε,
καὶ χωρισθέντων εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐμοῦ τε καὶ τοῦ
πατρὸς εἰς παρασκευὰς τοῦ πολέμου κατεχρήσασθε τοῖς
20 καιροῖς, καὶ οὐκ ἠδέσθητε ταραττεῖν αὐτοκράτορας
γεγεννημένους οὓς καὶ στρατηγούς φιλανθρώπους ἐπει-
ράσατε. <342> προσφυγούσης γοῦν ἡμῖν τῆς ἠγεμο-
νίας, καὶ τῶν μὲν κατὰ ταύτην ἠρεμοῦντων πάντων,
πρεσβευομένων δὲ καὶ συνηδομένων τῶν ἔξωθεν ἔθνῶν,
25 πάλιν οἱ Ἰουδαῖοι πολέμιοι, <343> καὶ πρεσβεῖαι μὲν
ὑμῶν πρὸς τοὺς ὑπὲρ Εὐφράτην ἐπὶ νεωτερισμῶ, πε-
ρίβολοι δὲ τειχῶν ἀνοικοδομούμενοι καινοί, στάσεις
δὲ καὶ τυράννων φιλονικίαι καὶ πόλεμος ἐμφύλιος,
μόνα τοῖς οὕτω πονηροῖς πρόποντα. <344> ἦκον ἐπὶ
30 τὴν πόλιν ἐγώ, παρὰ τοῦ πατρὸς ἄκοντος λαβῶν σκυ-
θροπὰ παραγγέλματα· τὸν δῆμον ἀκούσας εἰρηνικὰ

φρονεῖν ἦσθην, <345> ὑμᾶς παύσασθαι πρὸ πολέμου παρεκάλουν, μέχρι πολλοῦ πολεμούντων ἐφειδόμεν, δεξιὰς αὐτομόλοις ἔδωκα, καταφυγοῦσι πίστεις ἐτήρησα, πολλοὺς αἰχμαλώτους ἠλέησα, τοὺς ἐπείγοντας βασιλίαι ἐκώλυσα, τείχεσιν ὑμετέροις μηχανὰς ἄκων προσήγαγον, ἀεὶ φονῶντας τοὺς στρατιώτας ἐφ' ὑμῖν κατέσχον, καθ' ἐκάστην νίκην ὡς ἠττώμενος ὑμᾶς εἰς εἰρήνην προυκαλεσάμην. <346> τοῦ ἱεροῦ πλησίον γενόμενος πάλιν ἐκὼν ἐξελαθόμην τῶν τοῦ πολέμου νόμων, φείσασθαι δὲ παρεκάλουν τῶν ἰδίων ὑμᾶς ἀγίων καὶ σῶσαι τὸν ναὸν ἑαυτοῖς, διδοὺς ἄδειάν τ' ἐξόδου καὶ πίστιν σωτηρίας, εἰ δ' ἐβούλεσθε, καὶ μάχης καιρὸν ἐν ἄλλῳ τόπῳ. πάντων ὑπερείδετε, καὶ τὸν ναὸν ἰδίαις χερσὶν ἐνεπρήσατε. <347> ἔπειτα, μιαιφώτατοι, προκαλεῖσθέ με πρὸς λόγους νῦν; ἵνα τί σῶσητε τοιοῦτον οἶον ἀπόλωλεν; ποίας ὑμᾶς αὐτοὺς ἀξιούτε μετὰ τὸν ναὸν σωτηρίας; <348> ἀλλὰ καὶ νῦν μετὰ τῶν ὄπλων ἐστήκατε, καὶ οὐδ' ἐν ἐσχάτοις ὑποκρίνεσθε γοῦν ἰκέτας, ὧ ταλαίπωροι, τίνι πεποιθότες; <349> οὐ νεκρὸς μὲν ὑμῶν ὁ δῆμος, οἴχεται δ' ὁ ναός, ὑπ' ἐμοὶ δ' ἡ πόλις, ἐν χερσὶ δὲ ταῖς ἐμαῖς ἔχετε τὰς ψυχάς; εἴθ' ὑπολαμβάνετε δόξαν ἀνδρείας τὸ δυσθανατᾶν; <350> οὐ μὴν ἐγὼ φιλονικῆσω πρὸς τὴν ἀπόνοιαν ὑμῶν, ῥίψασι δὲ τὰ ὄπλα καὶ παραδοῦσι τὰ σώτατα χαρίζομαι τὸ ζῆν, ὥσπερ ἐν οἰκίᾳ πρᾶος δεσπότης, τὰ μὲν ἀνήκεστα κολάσας, τὰ δὲ λοιπὰ σώζων ἐμαντῶ.'

3 <351> πρὸς ταῦτ' ἀποκρίνονται δεξιὰν μὲν μὴ δύνασθαι παρ' αὐτοῦ λαβεῖν, ὁμομοκέναι γὰρ μηδέποτε τοῦτο ποιήσειν· ἐξοδον δ' ἤτοῦντο διὰ τοῦ περιτειχίσματος μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων· ἀπελεύσεσθαι

γὰρ εἰς τὴν ἔρημον καὶ καταλείψειν αὐτῷ τὴν πόλιν.
 <352> πρὸς ταῦτ' ἀγανακτήσας Τίτος, εἰ τύχην ἔαλω-
 κότεων ἔχοντες αἰρέσεις αὐτῷ προτείνουσιν νενικηκό-
 των, κηρῦξαι μὲν ἐκέλευσεν εἰς αὐτοὺς μήτ' αὐτομο-
 5 λεῖν ἔτι μήτε δεξιὰν ἐλπίζειν (φείσεσθαι γὰρ οὐδε-
 νός), <353> ἀλλὰ πάσῃ δυνάμει μάχεσθαι, καὶ σώζειν
 ἑαυτοὺς ὅπως ἂν δύνωνται· πάντα γὰρ αὐτὸς ἤδη πρά-
 ξειν πολέμου νόμῳ. τοῖς δὲ στρατιώταις ἐμπιμπράναι
 καὶ διαρπάζειν ἐπέτρεψε τὴν πόλιν. <354> οἱ δ' ἐκεί-
 10 νην μὲν ἐπέσχον τὴν ἡμέραν, τῇ δ' ὑστεραία τό τ'
 ἀρχεῖον καὶ τὴν ἄκραν καὶ τὸ βουλευτήριον καὶ τὸν
 Ὀφλᾶν καλούμενον ὑφῆψαν. <355> καὶ προύκοψε τὸ
 πῦρ μέχρι τῶν Ἑλένης βασιλείων, ἃ δὴ κατὰ μέσῃν
 τὴν ἄκραν ἦν. ἐκαίοντο δ' οἳ τε στενωποὶ καὶ αἱ οἰκίαι
 15 νεκρῶν ὑπὸ τοῦ λιμοῦ διεφθαρμένων πλήρεις.

<356> κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν οἳ τε Ἰζάτου βασι- 4
 λέως υἱοὶ καὶ ἀδελφοί, πρὸς οἷς πολλοὶ τῶν ἐπισή-
 μων δημοτῶν ἐκεῖ συνελθόντες, ἰκέτευσαν Καίσαρα
 δοῦναι δεξιὰν αὐτοῖς. ὁ δέ, καίτοι πρὸς πάντας τοὺς
 20 ὑπολοίπους διωρογισμένος, οὐκ ἠλλαξε τὸ ἦθος, δέχεται
 δὲ τοὺς ἄνδρας. <357> καὶ τότε μὲν ἐν φρουρᾷ πάν-
 τας εἶχε, τοὺς δὲ τοῦ βασιλέως παῖδας καὶ συγγενεῖς
 δήσας ὕστερον εἰς Ῥώμην ἀνήγαγε, πίστιν ὁμήρων
 παρέξοντας.

<358> οἱ στασιασταὶ δ' ἐπὶ τὴν βασιλικὴν ὁρμή- 7
 σαντες αὐλήν, εἰς ἣν δι' ὀχυρότητα πολλοὶ τὰς κτή-
 σεις ἀπέθεντο, τοὺς τε Ῥωμαίους ἀπ' αὐτῆς τρέπονται,
 καὶ τὸ συνηθροισμένον αὐτόθι τοῦ δήμου πᾶν φονεύ-
 σαντες, ὄντας εἰς ὀκτακισχιλίους καὶ τετρακοσίους, τὰ
 30 χρήματα διήρπασαν. <359> ἐξώρρησαν δὲ καὶ Ῥω-
 μαίων δύο, τὸν μὲν ἰππέα τὸν δὲ πεζόν. καὶ τὸν μὲν

πεζὸν ἀποσφάξαντες εὐθέως ἔσυραν περὶ τὴν πόλιν, ὥσπερ ἐνὶ σώματι πάντας Ῥωμαίους ἀμυνόμενοι, <360> ὁ δ' ἰππεὺς ὠφέλιμόν τι αὐτοῖς πρὸς σωτηρίαν ὑποθήσεσθαι λέγων ἀνάγεται πρὸς Σίμωνα· παρ' ᾧ μηδὲν εἰπεῖν ἔχων Ἀρδάλω τινὶ τῶν ἡγεμόνων παραδίδοται κολασθησόμενος. <361> ὁ δ' αὐτὸν ὀπίσω τὰ χεῖρε δήσας καὶ ταινία τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀντικρὺ τῶν Ῥωμαίων προήγαγεν ὡς καρατομήσων· φθάνει δ' ἐκεῖνος εἰς τοὺς Ῥωμαίους διαφυγών, ἐν ᾧ τὸ ξίφος ἐσπάσατο ὁ Ἰουδαῖος. <362> τοῦτον διαφυγόντα ἐκ τῶν πολεμίων ἀνελεῖν μὲν οὐχ ὑπέμεινε Τίτος, ἀνάξιον δὲ Ῥωμαίων εἶναι στρατιώτην κρίνας ὅτι ζῶν ἐλήφθη, τὰ θ' ὄπλ' ἀφείλετο καὶ τοῦ τάγματος ἐξέβαλεν, ἅπερ ἦν αἰσχνομένῳ θανάτου χαλεπώτερα.

2 <363> τῇ δ' ἐξῆς Ῥωμαῖοι τρεψάμενοι τοὺς ληστὰς ἐκ τῆς κάτω πόλεως τὰ μέχρι τοῦ Σιλωὰμ πάντ' ἐνέπρησαν. καὶ τοῦ μὲν ἄστεος ἤδοντο δαπανωμένου, τῶν δ' ἀρπαγῶν διημάρτανον, ἐπειδὴ πάνθ' οἱ στασιασταὶ προκενουῦντες ἀνεχώρουν εἰς τὴν ἄνω πόλιν. <364> ἦν γὰρ αὐτοῖς μετάνοια μὲν οὐδεμία τῶν κακῶν, ἀλαξονεΐα δ' ὡς ἐπ' ἀγαθοῖς. καιομένην γοῦν ἀφορῶντες τὴν πόλιν, ἱλαροῖς τοῖς προσώποις εὐθυμοὶ τὴν τελευτὴν προσδέχεσθαι ἔλεγον, πεφονευμένου μὲν τοῦ δήμου, κεκαυμένου δὲ τοῦ ναοῦ, φλεγομένου δὲ ἄστεος, μηδὲν καταλιπόντες τοῖς πολεμίοις. <365> οὐ μὴν ὁ γε Ἰώσηπος ἐν ἐσχάτοις ἱκετεύων αὐτοὺς ὑπὲρ τῶν λειψάνων τῆς πόλεως ἔκαμνεν, ἀλλὰ πολλὰ μὲν πρὸς τὴν ὠμότητα καὶ τὴν ἀσέβειαν εἰπών, πολλὰ δὲ συμβουλευσας πρὸς σωτηρίαν, οὐδὲν τοῦ χλευασθῆναι πλέον ἀπηνέγκατο. <366> ἐπεὶ δ' οὔτε παραδοῦναι διὰ τὸν ὄρκον ἑαυτοὺς ὑπέμενον οὔτε πολεμεῖν ἐξ

ἴσον Ῥωμαίοις ἔθ' οἷοί τ' ἦσαν, ὥσπερ εἰρκτῆ περιει-
 λημμένοι, τό τε τοῦ φονεύειν ἔθος ἐκίνει τὰς δεξιάς,
 σκιδνάμενοι κατὰ τὰ ἔμπροσθεν τῆς πόλεως τοῖς ἔρει-
 πίοις ὑπελόγων τοὺς αὐτομολεῖν ὠρημένους. <367>
 5 ἠλίσκοντο δὲ πολλοί, καὶ πάντας ἀποσφάττοντες (ὑπὸ
 γὰρ ἐνδείας οὐδὲ φυγεῖν ἴσχυον) ἐρρίπτουν αὐτῶν
 κυσὶ τοὺς νεκρούς. <368> ἐδόκει δὲ πᾶς τρόπος ἀπω-
 λείας τοῦ λιμοῦ κουφότερος, ὥστε καὶ Ῥωμαίοις ἀπηλ-
 πικότες ἤδη τὸν ἔλεον ὄμως προσέφευγον, καὶ φονεύ-
 10 ουσι τοῖς στασιαστικαῖς ἐκόντες ἐνέπιπτον. <369> τόπος
 τ' ἐπὶ τῆς πόλεως οὐδεὶς γυμνὸς ἦν, ἀλλὰ πᾶς λιμοῦ
 νεκρὸν εἶχεν ἢ σιάσεως.

<370> ἔθαλπε δὲ τοὺς τε τυράννους καὶ τὸ σὺν 3
 αὐτοῖς ληστρικὸν ἔλλπις ἐσχάτη περὶ τῶν ὑπονόμων,
 15 εἰς οὓς καταφεύγοντες οὐ προσεδόκων ἐρευνηθῆσεσθαι·
 μετὰ δὲ τὴν παντελεῆ τῆς πόλεως ἄλωσιν ἀναξενξάντων
 τῶν Ῥωμαίων προελθόντες ἀποδράσεσθαι ἐπεχείρουν.
 <371> τὸ δ' ἦν ἄρ' ὄνειρος αὐτοῖς· οὔτε γὰρ τὸν θεὸν
 οὔτε Ῥωμαίους λήσειν ἔμελλον. <372> τηρικαῦτά γε
 20 μὴν τοῖς ὑπογείοις πεποιδότες αὐτοὶ πλείονα τῶν Ῥω-
 μαίων ἐνεπίμπρασαν, καὶ τοὺς ἐκ τῶν καιομένων κα-
 ταφεύγοντας εἰς τὰς διώρυχας ἐκτεινόν τ' ἀνέδην καὶ
 ἐσύλων, καὶ εἴ τινος εὐροῖεν τροφήν ἀρπάζοντες
 αἷματι πεφυρμένην κατέπινον. <373> ἦν δὲ καὶ πρὸς
 25 ἀλλήλους ἐν ταῖς ἀρπαγαῖς ἤδη πόλεμος αὐτοῖς, δο-
 κοῦσι δ' ἄν μοι μὴ φθασθέντες ὑπὸ τῆς ἀλώσεως δι'
 ὑπερβολὴν ὠμότητος γεύσεσθαι καὶ τῶν νεκρῶν.

<374> Καῖσαρ δ', ὡς ἀμήχανον ἦν ἐξελεῖν δίχα 8
 χωμάτων τὴν ἄνω πόλιν περικρημμον οὔσαν, διανέμει
 30 τοῖς ἔργοις τὴν δύναμιν Λάου μηνὸς εἰκάδι. <375>
 χαλεπὴ δ' ἦν τῆς ὕλης ἡ κομιδὴ, πάντων, ὡς ἔφην,

τῶν περὶ τὴν πόλιν ἐφ' ἑκατὸν σταδίους ἐψιλωμένων εἰς τὰ πρότερον χώματα. <376> τῶν μὲν οὖν τεττάρων ταγματῶν ἠγείρετο τᾶρρα κατὰ τὸ πρὸς δύοσιν κλίμα τῆς πόλεως, ἀντικρὺ τῆς βασιλικῆς αὐλῆς, <377> τὸ δὲ συμμαχικὸν πλῆθος καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος κατὰ τὸν ξυστὸν ἔχου καὶ τὴν γέφυραν καὶ τὸν Σίμωνος πύργον, ὃν ὠκοδόμησε πρὸς Ἰωάννην πολεμῶν ἑαυτῷ φρούριον.

- 2 <378> κατὰ ταύτας τὰς ἡμέρας οἱ τῶν Ἰδουμαίων ἠγεμόνες κρύφα συνελθόντες ἐβουλεύσαντο περὶ παραδόσεως σφῶν αὐτῶν, καὶ πέμψαντες ἄνδρας πέντε πρὸς Τίτον ἰκέτερον δοῦναι δεξιὰν αὐτοῖς. <379> ὁ δὲ καὶ τοὺς τυράννους ἐνδώσειν ἐλπίσας ἀποσπασθέντων τῶν Ἰδουμαίων, οἱ πολὺ τοῦ πολέμου μέρος ἦσαν, βραδέως μὲν ἀλλ' οὖν κατανεύει γε σωτηρίαν αὐτοῖς καὶ τοὺς ἄνδρας ἀνέπεμψε. <380> παρασκευαζομένων δ' ἀποχωρεῖν αἰσθάνεται Σίμων, καὶ πέντε μὲν τοὺς ἀπελθόντας πρὸς Τίτον εὐθέως ἀναιρεῖ, τοὺς δ' ἠγεμόνας, ὧν ἐπισημώτατος ἦν ὁ τοῦ Σωσᾶ Ἰάκωβος, συλλαβὼν εἴργνησι. <381> τὸ δὲ πλῆθος τῶν Ἰδουμαίων ἀμηχανοῦν διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἠγεμόνων οὐκ ἀφύλακτον εἶχε, καὶ τὸ τεῖχος φρουραῖς ἐπιμελεστέραις διελάμβανεν. <382> οὐ μὴν ἀντέχειν οἱ φρουροὶ πρὸς τὰς αὐτομολίας ἰσχυρον, ἀλλὰ καίτοι πλείστων φονευόμενων πολὺ πλείους οἱ διαφεύγοντες ἦσαν. <383> ἐδέχοντο δὲ Ῥωμαῖοι πάντας, τοῦ τε Τίτου διὰ πραότητα τῶν προτέρων ἀμελήσαντος παραγγελμάτων, καὶ αὐτοὶ κόρῳ τοῦ κτείνειν ἀπεχόμενοι καὶ κέρδους ἐλπίδι. <384> τοὺς γὰρ δημοτικὸς καταλιπόντες μόνους τὸν ἄλλον ὄχλον ἐπώλουν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, ἐλαχίστης τιμῆς ἕκαστον, πλῆθει τε τῶν πιπρασκομένων

καὶ ὀλιγότῃ τῶν ὠνουμένων. <385> καίπερ δὲ προ-
κηρύξας μηδένα μόνου αὐτομολεῖν, ὅπως καὶ τὰς γενεὰς
ἐξαγάγοιεν, ὅμως καὶ τούτους ἐδέχετο· ἐπέστησε μέν-
τοι τοὺς διακρινοῦντας ἀπ' αὐτῶν, εἴ τις εἴη κολάσεως
5 ἄξιος. <386> καὶ τῶν μὲν ἀπεμποληθέντων ἄπειρον
τὸ πλῆθος ἦν, οἱ δημοτικοὶ δὲ διεσώθησαν ὑπὲρ τετρα-
κισμυρίους, οὓς διαφῆκε Καῖσαρ ἢ φίλον ἦν ἐκάστῳ.

<387> ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις καὶ τῶν ἱερέων 3
τις, Θεβουθὶ παῖς, Ἰησοῦς ὄνομα, λαβὼν περὶ σωτη-
10 ρίας ὄρκους παρὰ Καίσαρος ἐφ' ᾧ παραδώσει τινὰ
τῶν ἱερῶν κειμηλίων, ἔξεισι, <388> καὶ παραδίδωσιν
ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ ναοῦ λυχνίας δύο ταῖς κατὰ τὸν
ναὸν κειμέναις παραπλησίας, τραπέζας τε καὶ κρατῆ-
ρας καὶ φιάλας, πάνθ' ὀλόχρυσα καὶ στιβαρώτατα·
15 <389> παραδίδωσι δὲ καὶ τὰ καταπετάσματα καὶ τὰ
ἐνδύματα τῶν ἀρχιερέων σὺν τοῖς λίθοις, καὶ πολλὰ
τῶν πρὸς τὰς ἱερουργίας σκευῶν ἄλλα. <390> συλ-
ληφθεῖς δὲ καὶ ὁ γαζοφύλαξ τοῦ ἱεροῦ Φινέας ὄνομα
τούς τε χιτῶνας καὶ τὰς ζώνας ἐπέδειξε τῶν ἱερέων,
20 πορφύραν τε πολλὴν καὶ κόκκινον, ἃ πρὸς τὰς χρείας
ἀπέκειτο τοῦ καταπετάσματος, σὺν οἷς κιννάμωμόν τε
πολὺ καὶ κασσίαν καὶ πλῆθος ἑτέρων ἀρωμάτων, ἃ
συμμίσγοντες ἐθνύμιον ὀσημέραι τῷ θεῷ. <391> παρε-
δόθη δ' ὑπ' αὐτοῦ πολλὰ καὶ τῶν ἄλλων κειμηλίων,
25 κόσμος θ' ἱερὸς οὐκ ὀλίγος, ἅπερ αὐτῷ βία ληφθέντι
τὴν τῶν αὐτομόλων συγγνώμην ἔδωκε.

<392> συντετελεσμένων δ' ἤδη καὶ τῶν χωμάτων 4
ἐβδόμη Γορπιαίου μηνὸς ἐν ὀκτωκαίδεκα ἡμέραις
Ῥωμαῖοι μὲν προσῆγον τὰς μηχανάς, τῶν δὲ στασια-
30 στῶν οἱ μὲν, ἀπεγνωκότες ἤδη τὴν πόλιν, ἀνεχώρουν
τοῦ τείχους εἰς τὴν ἄκραν, οἱ δ' ἐγκατεδύοντο τοῖς

ὑπονόμοις, <393> πολλοὶ δὲ διαστάντες ἠμύνοντο τοὺς
 προσάγοντας τὰς ἐλεπόλεις. ἐκράτουν δὲ καὶ τούτων
 Ῥωμαῖοι πλήθει τε καὶ βία, καὶ τὸ μέγιστον, εὐθυ-
 μοῦντες ἀθύμων ἤδη καὶ παρειμένων. <394> ὡς δὲ
 παρερράγη μέρος τι τοῦ τείχους, καὶ τινες τῶν πύρ- 5
 γων τυπτόμενοι τοῖς κριοῖς ἐνέδοσαν, φυγὴ μὲν ἦν
 εὐθέως τῶν ἀμυνομένων, δέος δὲ καὶ τοῖς τυράννοις
 ἐμπίπτει σφοδρότερον τῆς ἀνάγκης. <395> πρὶν γὰρ
 ὑπερβῆναι τοὺς πολεμίους, ἐνάρκων τε καὶ μετέωροι
 πρὸς φυγὴν ἦσαν. ἦν δ' ἰδεῖν τοὺς πάλαι σοβαροὺς 10
 καὶ τοῖς ἀσεβήμασιν ἀλαζόνας τότε ταπεινοὺς καὶ τρέ-
 μοντας, ὡς ἐλεινὴν εἶναι καίπερ ἐν πονηροτάτοις τὴν
 μεταβολήν. <396> ὥρμησαν μὲν οὖν ἐπὶ τὸ περιτεί-
 χισμα δραμόντες ὥσασθαί τε τοὺς φρουροὺς καὶ δια-
 κόψαντες ἐξελθεῖν. <397> ὡς δὲ τοὺς μὲν πάλαι 15
 πιστοὺς ἐώρων οὐδαμοῦ (διέφυγον γὰρ ὅπη τινὶ συνε-
 βούλευεν ἢ ἀνάγκη), προσθέντες δ' οἱ μὲν ὄλον ἀνα-
 τεράφθαι τὸ πρὸς δύοσιν τεῖχος ἠγγελλον, οἱ δ' ἐμβε-
 βληκέναι τοὺς Ῥωμαίους, οἱ δ' ἤδη πλησίον εἶναι
 ζητοῦντας αὐτούς, <398> ἕτεροι δὲ καὶ ἀφορᾶν ἀπὸ 20
 τῶν πύργων πολεμίους ἔλεγον πλάζοντος τὰς ὕψεις
 τοῦ δέους, ἐπὶ στόμα πεσόντες ἀνώμωζον τὴν ἑαυτῶν
 φρενοβλάβειαν, καὶ καθάπερ ὑποκεκομμένοι τὰ νεῦρα
 τῆς φυγῆς ἠπόρουν, <399> ἔνθα δὴ μάλιστ' ἂν τις
 καταμάθοι τὴν τε τοῦ θεοῦ δύναμιν ἐπὶ τοῖς ἀνοσίοις 25
 καὶ τὴν Ῥωμαίων τύχην. οἱ μὲν γὰρ τύραννοι τῆς
 ἀσφαλείας ἐγύμνωσαν ἑαυτοὺς καὶ τῶν πύργων κατέ-
 βησαν ἐκόντες, ἐφ' ὧν βία μὲν οὐδέποτε ἄλῶναι, μόνω
 δ' ἐδύναντο λιμῶ. <400> Ῥωμαῖοι δὲ τοσαῦτα περὶ
 τοῖς ἀσθενεστέροις τείχεσι καμόντες παρέλαβον τύχη 30
 τὰ μὴ δυνατὰ τοῖς ὀργάνοις· παντὸς γὰρ ἰσχυρότεροι

μηχανήματος ἦσαν οἱ τρεῖς πύργοι, περὶ ὧν ἀνωτέρω δεδηλώκαμεν.

<401> καταλιπόντες δὴ τούτους, μᾶλλον δ' ὑπὸ 5
 τοῦ θεοῦ καταβληθέντες ἀπ' αὐτῶν, παραχοῆμα μὲν
 5 εἰς τὴν ὑπὸ Σιλῶαμ φάραγγα καταφεύγουσιν, αὐτίς
 δ' ὀλίγον ἀνακύψαντες ἐκ τοῦ δέους ὤρμησαν ἐπὶ τὸ
 τῆδε περιτείχισμα. <402> χρησάμενοι δὲ ταῖς τόλμαις
 ἀγεννεστέραις τῆς ἀνάγκης (κατεάγησαν γὰρ ἤδη τὴν
 ἰσχὺν ἅμα τῷ δέει καὶ ταῖς συμφοραῖς) ὑπὸ τῶν
 10 φρουρῶν ἀνωθοῦνται, καὶ σκεδασθέντες ἀπ' ἀλλήλων
 κατέδυσαν εἰς τοὺς ὑπονόμους. <403> Ῥωμαῖοι δὲ
 τῶν τειχῶν κρατήσαντες τὰς τε σημαίας ἔστησαν ἐπὶ
 τῶν πύργων, καὶ μετὰ κρότου καὶ χαρᾶς ἐπαιάνιζον
 ἐπὶ τῇ νίκῃ, πολὺ τῆς ἀρχῆς κουφότερον τοῦ πολέμου
 15 τὸ τέλος εὐρηκότες. ἀναιμωτὶ γοῦν τοῦ τελευταίου
 τείχους ἐπιβάντες ἠπίστουν, καὶ μηδένα βλέποντες ἀντί-
 παλον ἀήθως ἠπόρητο. <404> εἰσχυθέντες δὲ τοῖς
 στενωποῖς ξιφήρεις τοὺς τε καταλαμβανομένους ἐφό-
 νευον ἀνέδην, καὶ τῶν συμφευγόντων τὰς οἰκίας
 20 ἀντάνδρους ὑπεπίμπρασαν. <405> πολλὰ δὲ κεράζον-
 τες, ὁπότε ἔνδον παρῆλθοιεν ἐφ' ἀρπαγὴν, γενεὰς ὄλας
 νεκρῶν κατελάμβανον, καὶ τὰ δωμάτια πλήρη τῶν τοῦ
 λιμοῦ πτωμάτων· ἔπειτα πρὸς τὴν ὄψιν πεφροικότες
 κεναῖς χερσὶν ἐξῆσαν. <406> οὐ μὴν οἰκτεῖροντες τοὺς
 25 οὕτως ἀπολωλότας ταῦτὸ καὶ πρὸς τοὺς ζῶντας ἔπα-
 σχον, ἀλλὰ τὸν ἐντυγχάνοντα διελαύνοντες ἀπέφραξαν
 μὲν τοὺς στενωποὺς νεκροῖς, αἷματι δ' ὄλην τὴν πόλιν
 κατέκλυσαν, ὡς πολλὰ τῶν φλεγομένων σβεσθῆναι τῷ
 φόνῳ. <407> καὶ οἱ μὲν κτείνοντες ἐπαύσαντο πρὸς
 30 ἑσπέραν, ἐν δὲ τῇ νυκτὶ τὸ πῦρ ἐπεκράτει. φλεγο-
 μένοις δ' ἐπανέτειλεν Ἱεροσολύμοις ἡμέρα Γορπιαίου

μηνὸς ὀγδόη, <408> πόλει τοσαύταις χρησαμένη συμφοραῖς κατὰ τὴν πολιορκίαν ὅσοις ἀπὸ τῆς κτίσεως ἀγαθοῖς κεχορημένη πάντως ἂν ἐπίφθονος ἔδοξεν, οὐ μὴν ἀξία κατ' ἄλλο τι τῶν τηλικούτων ἀτυχημάτων ἢ τὸ γενεᾶν τοιαύτην ἐνεργεῖν ὑφ' ἧς ἀνετρόπη.

9 <409> παρελθὼν δὲ Τίτος εἶσω τὰ τ' ἄλλα τῆς ὀχυρότητος τὴν πόλιν καὶ τῶν πύργων ἀπεθαύμασεν, οὓς οἱ τύραννοι κατὰ φρενοβλάβειαν ἀπέλιπον. <410> κατιδὼν γοῦν τό τε ναστὸν αὐτῶν ὕψος καὶ τὸ μέγεθος ἐκάστης πέτρας, τὴν τ' ἀκρίβειαν τῆς ἁρμονίας, καὶ ὅσοι μὲν εὖρος ἡλίκοι δ' ἦσαν τὴν ἀνάτασιν, <411> 'σὺν θεῷ γ' ἐπολεμήσαμεν' ἔφη, 'καὶ θεὸς ἦν ὁ τῶνδε τῶν ἐρυμάτων Ἰουδαίους καθελών, ἐπεὶ χεῖρές τ' ἀνθρώπων ἢ μηχαναὶ τί πρὸς τούτους τοὺς πύργους δύνανται;' <412> τότε μὲν οὖν πολλὰ τοιαῦτα διελέχθη πρὸς τοὺς φίλους, τοὺς δὲ τῶν τυράννων δεσμώτας οἱ κατελήφθησαν ἐν τοῖς φρουρίοις ἀνῆκεν. <413> αὐθις δὲ τὴν ἄλλην ἀφανίζων πόλιν καὶ τὰ τείχη κατασκάπτων τούτους τοὺς πύργους κατέλιπε μνημεῖον εἶναι τῆς αὐτοῦ τύχης, ἣ συστρατιώτιδι χρησάμενος ἐκράτησε τῶν ἀλῶναι μὴ δυναμένων.

2 <414> ἐπεὶ δ' οἱ στρατιῶται μὲν ἔκαμνον ἤδη φονεύοντες, πολὺ δ' ἔτι πλῆθος τῶν περιόντων ἀνεφαίνετο, κελεύει Καῖσαρ μόνους μὲν τοὺς ἐνόπλους καὶ χεῖρας ἀντίσχοντας κτείνειν, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ζωορρεῖν. <415> οἱ δὲ μετὰ τῶν παρηγγελμένων τό τε γηραιὸν καὶ τοὺς ἀσθενεῖς ἀνῆρουν, τὸ δ' ἀκμάζον καὶ χρήσιμον εἰς τὸ ἱερὸν συνελάσαντες ἐγκατέκλεισαν τῷ τῶν γυναικῶν περιτειχίσματι. <416> καὶ φρουρὸν μὲν ἐπέστησε Καῖσαρ ἓνα τῶν ἀπελευθέρων, Φρόντωνα δὲ τῶν φίλων ἐπικρινοῦντα τὴν ἀξίαν ἐκάστη

τύχην. <417> ὁ δὲ τοὺς μὲν στασιώδεις καὶ ληστρικούς πάντας ὑπ' ἀλλήλων ἐνδεικνυμένους ἀπέκτεινε, τῶν δὲ νέων τοὺς ὑψηλοτάτους καὶ καλοὺς ἐπιλέξας ἐτήρει τῷ θριάμβῳ. <418> τοῦ δὲ λοιποῦ πλήθους 5 τοὺς ὑπὲρ ἑπτακαίδεκα ἔτη δῆσας ἔπεμψεν εἰς τὰ κατ' Αἴγυπτου ἔργα, πλείστους δ' εἰς τὰς ἐπαρχίας διεδώρησατο Τίτος, φθαρησομένους ἐν τοῖς θεάτροις σιδήρῳ καὶ θηρίοις. οἱ δ' ἐντὸς ἑπτακαίδεκα ἐτῶν ἐπράθησαν. <419> ἐφθάρησαν δ' αὐτῶν, ἐν αἷς διέκρινεν ὁ Φρόντων 10 ἡμέραις, ὑπ' ἐνδείας χίλιοι πρὸς τοῖς μυρίοις, οἱ μὲν ὑπὸ μίσους τῶν φυλάκων μὴ μεταλαμβάνοντες τροφῆς, οἱ δ' οὐ προσιέμενοι διδομένην. πρὸς δὲ τὸ πλῆθος ἦν ἔνδεια καὶ σίτου.

<420> τῶν μὲν οὖν αἰχμαλώτων πάντων, ὅσα καθ' 3 ὄλον ἐλήφθη τὸν πόλεμον, ἀριθμὸς ἐννέα μυριάδες καὶ ἑπτακισχίλιοι συνήχθη, τῶν δ' ἀπολομένων κατὰ πᾶσαν τὴν πολιορκίαν μυριάδες ἑκατὸν καὶ δέκα. <421> τούτων τὸ πλεόν ὁμόφυλον μὲν ἀλλ' οὐκ ἐπιχώριον· ἀπὸ γὰρ τῆς χώρας ὅλης ἐπὶ τὴν τῶν ἀζύμων 20 ἑορτὴν συνεληλυθότες ἐξαπίνης τῷ πολέμῳ περιεσχέθησαν, ὥστε τὸ μὲν πρῶτον αὐτοῖς τὴν στενοχωρίαν γενέσθαι λοιμῶδη φθοράν, αὐτοῖς δὲ καὶ λιμὸν ὠκύτερον. <422> ὅτι δ' ἐχώρει τοσοῦτους ἡ πόλις, δῆλον ἐκ τῶν ἐπὶ Κεστίου συναριθμηθέντων, ὅς τὴν ἀκμὴν 25 τῆς πόλεως διαδηλῶσαι Νέρωνι βουλόμενος καταφρονοῦντι τοῦ ἔθνους παρεκάλεσε τοὺς ἀρχιερεῖς, εἴ πως δυνατὸν εἴη τὴν πληθὺν ἐξαριθμῆσασθαι. <423> οἱ δ' ἐνστάσης τῆς ἑορτῆς (πάσχα καλεῖται), καθ' ἣν θύουσι μὲν ἀπὸ τῆς ἐνάτης ὥρας μέχρι ἐνδεκάτης, 30 ὥσπερ δὲ φρατρία περὶ ἐκάστην γίννεται θυσίαν, οὐκ ἔλαττον ἀνδρῶν δέκα (μόνον γὰρ οὐκ ἔξεστι δαίνυ-

σθαι, πολλοὶ δὲ καὶ συνείκοσιν ἀθροίζονται), <424>
τῶν μὲν θυμάτων εἴκοσι πέντε μυριάδας ἠρίθμησαν,
πρὸς δ' ἑξακισχίλια καὶ πεντακόσια. <425> γίνονται
δ' ἀνδρῶν, ἴν' ἑκάστου δέκα δαιτυμόνας θῶμεν, μυριά-
δες ἑβδομήκοντα καὶ διακόσιαι, καθαρῶν ἀπάντων καὶ
ἀγνῶν. <426> οὔτε γὰρ λεπροῖς οὔτε γονορροϊκοῖς
οὔτε γυναιξὶν ἐπεμμήνοισ οὔτε τοῖς ἄλλως μεμιασμέ-
νοισ ἔξῃν τῆσδε τῆς θυσίας μεταλαμβάνειν, <427> ἀλλ'
οὐδὲ τοῖς ἀλλοφύλοις, ὅσοι κατὰ θρησκείαν παρῆσαν.
4 πολὺ δὲ τούτων πλήθος ἔξωθεν συλλέγεται. <428> 10
τότε γε μὴν ὥσπερ εἰς εἰρκιτὴν ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης
πᾶν συνεκλείσθη τὸ ἔθνος, καὶ ναστὴν ὁ πόλεμος τὴν
πόλιν ἀνδρῶν ἐκνκλώσατο. <429> πᾶσαν γοῦν ἀν-
θρωπίνην καὶ δαιμονίαν φθορὰν ὑπερβάλλει τὸ πλή-
θος τῶν ἀπολωλότων. ἐπεὶ γοῦν τῶν φανερῶν οὓς 11
μὲν ἀνεῖλον, οὓς δ' ἠχμαλωτίσαντο Ῥωμαῖοι, οὓς δ' ἐν
τοῖς ὑπονόμοις ἀνηρεύνων, καὶ τοῦδαφος ἀναρρηγνύ-
τες ὅσοις μὲν ἐνετύγχανον ἔκτεινον, <430> εὐρέθησαν
δὲ κάκει νεκροὶ πλείους δισχιλίων, οἱ μὲν ὑπὸ σφῶν
αὐτῶν, οἱ δ' ὑπ' ἀλλήλων, τὸ πλεον δ' ὑπὸ τοῦ λιμοῦ 2
διεφθαρμένοι. <431> δεινὴ δ' ὑπήντα τοῖς ἐπεισπί-
τουσιν ὀσμὴ τῶν σωμάτων, ὡς πολλοὺς μὲν ἀναχωρεῖν
εὐθέως, τοὺς δ' ὑπὸ πλεονεξίας εἰσδύεσθαι, νεκροὺς
σεσωρευμένους ἐμπατοῦντας. <432> πολλὰ γὰρ τῶν
κειμηλίων ἐν ταῖς διώρυξιν εὐρίσκετο, καὶ πᾶσαν θεμι- 2
τὴν ὁδὸν ἐποίει τὸ κέρδος. ἀνήγοντο δὲ καὶ δεσμῶ-
ται πολλοὶ τῶν τυράννων. <433> οὐδὲ γὰρ ἐν ἐσχά-
τοις ἐπαύσαντο τῆς ὀμότητος. ἀπετίσατό γε μὴν ὁ
θεὸς ἀμφοτέρους ἀξίως, καὶ Ἰωάννης μὲν λιμώττων
μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἐν τοῖς ὑπονόμοις, ἦν πολλὰκις 3
ὑπερηφάνησε παρὰ Ῥωμαίων δεξιὰν λαβεῖν ἰκέτευσε,

Σίμων δὲ πολλὰ διαμαχήσας πρὸς τὴν ἀνάγκην, ὡς διὰ τῶν ἐξῆς δηλώσομεν, ἑαυτὸν παραδίδωσιν. <434> ἐφυλάχθη δ' ὁ μὲν τῷ θριάμβῳ σφάγιον, ὁ δ' Ἰωάννης δεσμοῖς αἰωνίοις. Ῥωμαῖοι δὲ τὰς τ' ἐσχατίας τοῦ

ἄστεος ἐνέπρησαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαψαν.
 <435> ἔαλω μὲν οὕτως Ἱεροσόλυμα ἔτει δευτέρῳ 10
 τῆς Ὑεσπασιανοῦ ἡγεμονίας Γορπιαίου μηνὸς ὀγδόη, ἀλοῦσα δὲ καὶ πρότερον πεντάκις τοῦτο δεύτερον ἡρημώθη. <436> Ἀσωχαῖος μὲν γὰρ ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς καὶ μετ' αὐτὸν Ἀντίοχος, ἔπειτα Πομπήμιος, καὶ ἐπὶ τούτοις σὺν Ἡρώδη Σόσσιος ἐλόντες ἐτήρησαν τὴν πόλιν. <437> πρὸ δὲ τούτων ὁ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεὺς κρατήσας ἡρήμωσεν αὐτὴν μετ' ἔτη τῆς κτίσεως χίλια τετρακόσια ἐξήκοντα ὀκτὼ καὶ 15 μῆνας ἕξ. <438> ὁ δὲ πρῶτος κτίσας ἦν Χαναναῖον δυνάστης, ὁ τῆ πατρίῳ γλώττῃ κληθεὶς βασιλεὺς δίκαιος· ἦν γὰρ δὴ τοιοῦτος. διὰ τοῦτο ἱεράσατό τε τῷ θεῷ πρῶτος, καὶ τὸ ἱερὸν πρῶτος δειμάμενος Ἱεροσόλυμα τὴν πόλιν προσηγόρευσε, Σόλυμα καλουμένην πρότερον. <439> τὸν μὲν δὴ τῶν Χαναναίων λαὸν ἐκβαλὼν ὁ τῶν Ἰουδαίων βασιλεὺς Δαυίδης κατοικίξει τὸν ἴδιον, καὶ μετὰ τοῦτον ἔτεσι τετρακοσίοις ἐβδομήκοντα καὶ ἐπτὰ, μῆσιν ἕξ, ὑπὸ Βαβυλωνίων κατασκάπτεται. <440> ἀπὸ δὲ Δαυίδου τοῦ 20 βασιλέως, ὃς πρῶτος αὐτῆς ἐβασίλευσεν Ἰουδαῖος, μέχρι τῆς ὑπὸ Τίτου γενομένης κατασκαφῆς ἔτη χίλια καὶ ἑκατὸν ἐβδομήκοντα ἐννέα. <441> ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης κτίσεως ἔτη μέχρι τῆς ἐσχάτης ἀλώσεως δισχιλία ἑκατὸν ἐβδομήκοντα καὶ ἐπτὰ. <442> ἀλλὰ γὰρ 25 οὐθ' ἡ ἀρχαιότης οὐθ' ὁ βαθὺς πλοῦτος οὔτε τὸ διαπεφοιτηκὸς ὅλης τῆς οἰκουμένης ἔθνος οὐθ' ἡ

μεγάλη δόξα τῆς θρησκείας ἤρκεσέ τι πρὸς ἀπώλειαν αὐτῆ. τοιοῦτο μὲν δὴ τὸ τέλος τῆς Ἱεροσολύμων πολιορκίας.

ΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

1 <1> Ἐπεὶ δ' οὔτε φονεύειν οὔτε διαρπάζειν εἶχεν ἡ στρατιὰ πάντων τοῖς θυμοῖς ἐπιλιπόντων (οὐ γὰρ δὴ γε φειδοῖ τινος ἔμελλον ἀφέξεσθαι δοῦν ἔχοντες), κελεύει Καῖσαρ ἤδη τὴν τε πόλιν ἄπασαν καὶ τὸν νεῶν κατασκάπτειν, πύργους μὲν ὅσοι τῶν ἄλλων ὑπερανεστήκεισαν καταλιπόντας, Φασάηλον Ἰπικὸν 1 Μαριάμην, <2> τεῖχος δ' ὅσον ἦν ἐξ ἐσπέρας τὴν πόλιν περιέχον, τοῦτο μὲν ὅπως εἶη τοῖς ὑπολειφθησομένοις φρουροῖς στρατόπεδον, τοὺς πύργους δ' ἵνα τοῖς ἔπειτα σημαίνωσιν οἴας πόλεως καὶ τίνα τρόπον ὀχυρᾶς οὕτως ἐκράτησεν ἡ Ῥωμαίων ἀνδραγαθία. <3> τὸν δ' ἄλλον ἄπαντα τῆς πόλεως περίβολον οὕτως ἐξωμάλισαν οἱ κατασκάπτοντες ὡς μηδὲ πώποτ' οἰκηθῆναι πίστιν ἂν ἔτι παρασχεῖν τοῖς προσελθοῦσι.

<4> τοῦτο μὲν οὖν τὸ τέλος ἐκ τῆς τῶν νεωτερισάντων ἀνοίας Ἱεροσολύμοις ἐγένετο, λαμπρᾶ τε πόλει 2 καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις διαβοηθείσῃ· <5> Καῖσαρ δὲ φυλακὴν μὲν αὐτόθι καταλιπεῖν ἔγνω τῶν ταγματῶν τὸ δέκατον καὶ τινὰς ἴλας ἰππέων καὶ λόχους πεζῶν, πάντα δ' ἤδη τὰ τοῦ πολέμου διωκτικῶς ἐπαίνεσαι τε σύμπασαν ἐπόθει τὴν στρατιὰν ἐπὶ τοῖς κατωρθωμένοις καὶ τὰ προσήκοντα γέρα τοῖς ἀριστεύουσιν ἀποδοῦναι. <6> ποιηθέντος οὖν αὐτῷ μεγάλου

κατὰ μέσῃν τὴν πρότερον παρεμβολὴν βήματος, κατα-
 σιὰς ἐπὶ τούτῳ μετὰ τῶν ἡγεμόνων εἰς ἐπήκοον ἀπάσῃ
 τῇ στρατιᾷ ἔλεγε χάριν μὲν πολλὴν ἔχειν αὐτοῖς τῆς
 πρὸς αὐτὸν εὐνοίας, ἣν χρώμενοι διατελοῦσιν, <7> ἐπή-
 5 ρει δὲ τῆς ἐν παντὶ (τῷ) πολέμῳ πειθαρχίας, ἣν ἐν
 πολλοῖς καὶ μεγάλοις κινδύνοις ἅμα τῇ κατὰ σφᾶς
 ἀνδρεία παρέσχον, τῇ μὲν πατρίδι καὶ δι' αὐτῶν τὸ
 κράτος αὐξοντες, φανερόν δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις καθι-
 στάντες ὅτι μήτε πλήθος πολεμίων μήτε χωρίων ὀχυ-
 10 ρότητες ἢ μεγέθη πόλεων ἢ τῶν ἀντιτεταγμένων ἀλό-
 γιστοι τόλμαι καὶ θηριώδεις ἀγριότητες δύναιντ' ἄν
 ποτε τὴν Ῥωμαίων ἀρετὴν διαφυγεῖν, κἂν εἰς πολλὰ
 τινες τὴν τύχην εὕρωται συναγωνιζομένην. <8> καλὸν
 μὲν οὖν ἔφη καὶ τῷ πολέμῳ τέλος αὐτοὺς ἐπιθεῖναι,
 15 πολλῷ χρόνῳ γενομένῳ· μηδὲ γὰρ εὐξασθαί τι τούτων
 ἄμεινον, ὅτ' εἰς αὐτὸν καθίσταντο. <9> τούτου δὲ
 κάλλιον αὐτοῖς καὶ λαμπρότερον ὑπάρχειν, ὅτι τοὺς
 ἡγησομένους καὶ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἐπιτροπεύοντας
 αὐτῶν χειροτονησάντων εἰς τε τὴν πατρίδα προπεμφάν-
 20 των, ἄσμενοι πάντες προσίενται, καὶ τοῖς ὑπ' αὐτῶν
 ἐγνωσμένοις ἐμμένουσι, χάριν ἔχοντες τοῖς ἐλομένοις.
 <10> θαυμάζειν μὲν οὖν ἔφη πάντας καὶ ἀγαπᾶν,
 εἰδὼς ὅτι τοῦ δυνατοῦ τὴν προθυμίαν οὐδεὶς ἔσχε
 βραδυτέραν· <11> τοῖς μέντοι διαπρεπέστερον ἀγω-
 5 νισαμένοις ὑπὸ θώμης πλείονος, καὶ τὸν μὲν αὐτῶν
 βίον ἀριστεταῖς κεκοσμηκόσι, τὴν δ' αὐτοῦ στρατείαν
 ἐπιφανεστέραν διὰ τῶν κατορθωμάτων πεποιηκόσιν,
 ἔφη τὰ γέρα καὶ τὰς τιμὰς εὐθύς ἀποδώσειν, καὶ μη-
 δένα τῶν πλέον πονεῖν ἑτέρου θελησάντων τῆς δικαίας
 ἀμοιβῆς ἀμαρτήσεσθαι. <12> πλειοστὴν γὰρ αὐτῷ τού-
 του γενήσεσθαι τὴν ἐπιμέλειαν, ἐπεὶ καὶ μᾶλλον ἐθέ-

λειν τὰς ἀρετὰς τιμᾶν τῶν συστρατευομένων ἢ κολάζειν τοὺς ἁμαρτάνοντας.

- 3 <13> εὐθὺς οὖν ἐκέλευσεν ἀναγινώσκειν τοῖς ἐπὶ τούτῳ τεταγμένοις ὅσοι τι λαμπρὸν ἦσαν ἐν τῷ πολέμῳ κατορθωότες. <14> καὶ κατ' ὄνομα καλῶν ἐπῆναι τε παριόντας ὡς ἂν ὑπερευφραϊνόμενός τις ἐπ' οἰκείοις κατορθώμασι, καὶ στεφάνους ἐπετίθει χρυσοῦς, περιανχενιά τε χρυσᾶ καὶ δόρατα μακρὰ χρυσᾶ καὶ σημαίας ἐδίδου πεποιημένας ἐξ ἀργύρου, <15> καὶ τὴν ἐκάστου τάξιν ἤλλαττεν εἰς τὸ κρεῖττον. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῶν λαφύρων ἄργυρον καὶ χρυσὸν ἐσθῆτάς τε καὶ τῆς ἄλλης αὐτοῖς λείας δαφιλῶς ἀπένειμε. <16> πάντων δὲ τιμημένων ὅπως αὐτὸς ἐκάστον ἠξίωσε, τῇ συμπάσῃ στρατιᾷ ποιησάμενος εὐχὰς ἐπὶ πολλῇ κατέβαινε εὐφημία, τρέπεται τε πρὸς θυσίας ἐπινικίους, καὶ πολλοῦ βοῶν πλήθους τοῖς βωμοῖς παρεστιηκότος καταθύσας ἅπαντας τῇ στρατιᾷ διαδίδωσιν εἰς εὐωχίαν. <17> αὐτὸς δὲ τοῖς ἐν τέλει τρεῖς ἡμέρας συνεορτάσας, τὴν μὲν ἄλλην στρατιὰν διαφίησιν, ἣ καλῶς εἶχεν ἐκάστους ἀπιέναι, τῷ δεκάτῳ δὲ τάγματι τὴν τῶν Ἱεροσολύμων ἐπέτρεψε φυλακὴν, οὐκέτ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ἀποστείλας, ἐνθα πρότερον ἦσαν. <18> μεμνημένος δὲ τοῦ δωδεκάτου τάγματος ὅτι Κεστίου στρατηγοῦντος ἐνέδωκαν τοῖς Ἰουδαίοις, τῆς μὲν Συρίας αὐτὸ παντάπασιν ἐξήλασεν (ἦν γὰρ τὸ παλαιὸν ἐν Ῥαφαναίαις), εἰς δὲ τὴν Μελιτηνὴν καλουμένην ἀπέστειλε. παρὰ τὸν Εὐφράτην ἐν μεθορίοις τῆς Ἀρμενίας ἐστὶ καὶ Καππαδοκίας. <19> δύο δ' ἠξίωσε αὐτῷ μέχρι τῆς εἰς Αἴγυπτον ἀφίξεως, τὸ πέμπτον καὶ τὸ πεντεκαιδέκατον, παραμένειν. <20> καὶ καταβὰς ἅμα τῷ στρατῷ πρὸς τὴν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ

Καισάρειαν, εἰς ταύτην τό τε πλῆθος τῶν λαφύρων ἀπέθετο, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους προσέταξεν ἐν αὐτῇ φυλάττεσθαι· τὸν γὰρ εἰς τὴν Ἰταλίαν πλοῦν ὁ χειμὼν ἐκώλυε.

5 <21> καθ' ὃν δὲ καιρὸν Τίτος Καῖσαρ τοῖς Ἱερο- 2
 σολύμοις πολιορκῶν προσήδρευεν, ἐν τούτῳ νεῶς φορ-
 τίδος Ὀεσπασιανὸς ἐπιβὰς ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας εἰς
 Ῥόδον διέβαινεν· <22> ἐντεῦθεν δὲ πλέων ἐπὶ τρι-
 ῆρων, καὶ πάσας τὰς ἐν τῷ παράπλῳ πόλεις ἐπελθὼν,
 10 εὐκταίως αὐτὸν δεχομένης, ἀπὸ τῆς Ἰωνίας εἰς τὴν
 Ἑλλάδα περαιοῦται, ἀκαίθην ἀπὸ Κερκύρας ἐπ' ἄκραν
 Ἰαπυργίαν, ὅθεν ἤδη κατὰ γῆν ἐποιεῖτο τὴν πορείαν.
 <23> Τίτος δ' ἀπὸ τῆς ἐπὶ θαλάττῃ Καισαρείας ἀνα-
 ζεύξας εἰς τὴν Φιλίππου καλουμένην Καισάρειαν ἦκει,
 15 συχνόν τ' ἐν αὐτῇ χρόνον ἐπέμεινε παντοίας θεωρίας
 ἐπιτελῶν· <24> καὶ πολλοὶ τῶν αἰχμαλώτων ἐνταῦθα
 διεφθάρησαν, οἳ μὲν θηρίοις παραβληθέντες, οἳ δὲ
 κατὰ πληθὺν ἀλλήλοις ἀναγκαζόμενοι χρήσασθαι πο-
 λεμίοις. <25> ἐνταῦθα καὶ τὴν Σίμωνος τοῦ Γιώρα
 20 σύλληψιν ἐπύθετο, τοῦτον γενομένην τὸν τρόπον.
 <26> Σίμων οὗτος Ἱεροσολύμων πολιορκουμένων ἐπὶ
 τῆς ἄνω πόλεως ὢν, ἐπεὶ τῶν τειχῶν ἐντὸς ἢ Ῥω-
 μαίων στρατιὰ γενομένη πᾶσαν ἐπόρθει τὴν πόλιν,
 τότε τῶν φίλων τοὺς πιστοτάτους παραλαβὼν, καὶ σὺν
 25 αὐτοῖς λιθοτόμους τε καὶ τὸν πρὸς τὴν ἐργασίαν ἐπι-
 τήδειον τούτοις σίδηρον, τροφήν τε διαρκεῖν εἰς πολ-
 λὰς ἡμέρας δυναμένην, σὺν ἐκείνοις ἅπασι καθήσιν
 ἑαυτὸν εἰς τινα τῶν ἀφανῶν ὑπονόμων. <27> καὶ
 30 αὐτοῦ, τῆς στερεᾶς δὲ γῆς ὑπαντίωσης ταύτην ὑπενό-
 μενον, ἐλπιδι τοῦ πορρωτέρω δυνήσεσθαι προελθόν-

τες, ἐν ἀσφαλεῖ ποιησάμενοι τὴν ἀνάδυσιν, ἀποσώ-
 ζεσθαι. <28> ψευδῆ δὲ τὴν ἐλπίδα διήλεγχεν ἡ πείρα
 τῶν ἔργων· ὀλίγον τε γὰρ μόλις προύβαινον οἱ με-
 ταλλεύοντες, ἢ τε τροφή καίτοι ταμεινομένους ἔμελλεν
 ἐπιλείπειν. <29> τότε δὴ τοίνυν, ὡς δι' ἐκπλήξεως 5
 ἀπατῆσαι τοὺς Ῥωμαίους δυνησόμενος, λευκοὺς ἐνδι-
 δύσκειται χιτωνίσκους, καὶ πορφυροῶν ἐμπερονησάμενος
 χλανίδα, κατ' αὐτὸν ἐκείνουν τὸν τόπον ἐν ᾧ τὸ ἱερόν
 ἦν πρόσθεν, ἐκ τῆς γῆς ἀνεφάνη. <30> τὸ μὲν οὖν
 πρῶτον τοῖς ἰδοῦσι θάμβος προσέπεσε, καὶ κατὰ χώ- 10
 ραν ἔμμενον, ἔπειτα δ' ἐγγυτέρω προσελθόντες ὅστις
 ἐστὶν ἤρουντο. <31> καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἐδήλου Σίμων
 αὐτοῖς, καλεῖν δὲ τὸν ἠγεμόνα προσέταττεν. καὶ τα-
 χέως πρὸς αὐτὸν δραμόντων ἦκε Τερέντιος Ῥοῦφος·
 οὗτος γὰρ ἄρχων τῆς στρατιᾶς κατελέλειπτο. πυθόμε- 15
 νος δὲ παρ' αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, τὸν μὲν ἐφύ-
 λαττε δεδεμένον, Καίσαρι δ' ὅπως εἶη συνειλημμένος
 ἐδήλου. <32> Σίμωνα μὲν οὖν εἰς δίκην τῆς κατὰ
 τῶν πολιτῶν ὀμότητος, ὧν πικρῶς αὐτὸς ἐτυράννησεν,
 ἐπὶ τοῖς μάλιστα μισοῦσι πολεμίοις ἐποίησεν ὁ θεός, 20
 οὐ βία γενόμενον αὐτοῖς ὑποχείριον, ἀλλ' αὐτὸν ἐκου-
 σίως εἰς τὴν τιμωρίαν παραβαλόντα, <33> δι' ὃ πολ-
 λοὺς αὐτὸς ὀμῶς ἀπέκτεινε, ψευδεῖς αἰτίας ἐπιφέρων
 τῆς πρὸς Ῥωμαίους μεταβολῆς. <34> οὐ γὰρ δια-
 φεύγει πονηρία θεοῦ χόλον, οὐδ' ἀσθενῆς ἡ δίκη, 25
 χρόνῳ δὲ μέτεισι τοὺς εἰς αὐτὴν παρανομήσαντας, καὶ
 χεῖρω τὴν τιμωρίαν ἐπιφέρει τοῖς πονηροῖς, ὅτι καὶ
 προσεδόκησαν αὐτῆς ἀπηλλάχθαι μὴ παραντίκα κο-
 λασθέντες. ἔγνω τοῦτο καὶ Σίμων εἰς τὰς Ῥωμαίων
 ὀργὰς ἐμπεσών. <35> ἢ δ' ἐκείνου γῆθεν ἄνοδος πολὺ 30
 καὶ τῶν ἄλλων στασιαστῶν πλῆθος ὑπ' ἐκείνας τὰς

ἡμέρας ἐν τοῖς ὑπονόμοις φωραθῆναι παρεσκευάσσε.
 <36> Καῖσαρι δ' εἰς τὴν παράλιον ἐπανελθόντι Και-
 σάρειαν Σίμων προσήχθη δεδεμένος, κάκεινον μὲν εἰς
 ὄν ἐπιτελεῖν ἐν Ῥώμῃ παρεσκευάζετο θρίαμβον προσέ-
 5 ταξε φυλάττειν, <37> διατροίβων δ' αὐτόθι τὴν τὰδελ- 3
 φοῦ γενέθλιον ἡμέραν ἐπιφανῶς ἐώρταξε, πολὺ καὶ
 τῆς τῶν Ἰουδαίων κολάσεως εἰς τὴν ἐκείνου τιμὴν
 ἀνατιθεῖς· <38> ὁ γὰρ ἀριθμὸς τῶν ἐν τε ταῖς πρὸς
 10 ἀλληλοκτονίαις ἀναιρουμένων πεντακοσίους ἐπὶ τοῖς
 δισχιλίαις ὑπερέβαλε. πάντα μέντοι Ῥωμαίοις ἐδόκει
 ταῦτα μυρίαις αὐτῶν ἀπολλυμένων τρόποις ἐλάττων
 κόλασις εἶναι.

<39> μετὰ τοῦτο Καῖσαρ εἰς Βηρυτὸν ἦκεν (ἢ δ'
 15 ἐστὶν ἐν τῇ Φοινίκῃ πόλις, Ῥωμαίων ἄποικος), κἀν-
 ταῦθα χρονιωτέραν ἐποίησατο τὴν ἐπιδημίαν, πλείονι
 χρώμενος τῇ λαμπρότητι περὶ τὴν τοῦ πατρὸς ἡμέραν
 γενέθλιον ἐν τε ταῖς τῶν θεωριῶν πολυτελείαις καὶ
 κατὰ τὴν ἄλλην ἐπίνοιαν τῶν ἄλλων ἀναλωμάτων.
 20 <40> τὸ δὲ τῶν αἰχμαλώτων πλῆθος τὸν αὐτὸν τρό-
 πον ὡς πρόσθεν ἀπόλλυτο.

<41> γενέσθαι δὲ συνέβη περὶ τὸν καιρὸν τοῦτον 2
 καὶ τοῖς ἐν Ἀντιοχείᾳ τῶν Ἰουδαίων ὑπολειπομένοις
 ἐγκλήματα καὶ κίνδυνον ὀλέθρου, τῆς πόλεως ἐπ' αὐ-
 25 τοὺς τῶν Ἀντιοχέων ἐκταραχθείσης διὰ τε τὰς ἐν τῷ
 παρόντι διαβολὰς αὐτοῖς ἐπενεχθείσας καὶ διὰ τὰ προϋπ-
 ηργημένα χρόνῳ πρόσθεν οὐ πολλῶ. <42> περὶ ᾧ
 ἀναγκαῖόν ἐστι διὰ συντόμων προειπεῖν, ἵνα καὶ τῶν
 30 μετὰ ταῦτα πραχθέντων εὐπαρακολούθητον ποιήσωμαι
 τὴν διήγησιν.

<43> τὸ γὰρ Ἰουδαίων γένος πολὺ μὲν κατὰ πᾶ- 3

σαν τὴν οἰκουμένην παρέσπαρται τοῖς ἐπιχωρίοις, πλει-
 στον δὲ τῇ Συρίᾳ κατὰ τὴν γειννίασιν ἀναμειγμένον,
 ἐξαιρέτως δ' ἐπὶ τῆς Ἀντιοχείας ἦν πολὺ διὰ τὸ τῆς
 πόλεως μέγεθος. μάλιστα δ' αὐτοῖς ἀδεῖα τὴν ἐκεῖ κατ-
 οἰκήσιν οἱ μετ' Ἀντίοχον βασιλεῖς παρέσχον. <44> 5
 Ἀντίοχος μὲν γὰρ ὁ κληθεὶς Ἐπιφανῆς Ἱεροσόλυμα
 πορθήσας τὸν νεῶν ἐσύλησεν, οἱ δὲ μετ' αὐτὸν τὴν
 βασιλείαν παραλαβόντες τῶν ἀναθημάτων ὅσα χαλκᾷ
 πεποίητο πάντα τοῖς ἐπ' Ἀντιοχείας Ἰουδαίοις ἀπέδο-
 σαν, εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν ἀναθέντες, καὶ συνε- 10
 χώρησαν αὐτοῖς ἐξ ἴσου τῆς πόλεως τοῖς Ἑλλησι μετέ-
 χειν. <45> τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τῶν μετὰ ταῦτα
 βασιλέων αὐτοῖς προσφερομένων εἰς τε τὸ πλῆθος ἐπέ-
 δωκαν, καὶ τῇ κατασκευῇ καὶ τῇ πολυτελείᾳ τῶν ἀνα-
 θημάτων τὸ ἱερὸν ἐξελάμπρυναν, αἰεὶ τε προσαγόμε- 15
 νοι ταῖς θρησκείαις πολὺ πλῆθος Ἑλλήνων, κἀκείνους
 τρόπῳ τινὶ μοῖραν αὐτῶν πεποίηντο. <46> καθ' ὃν
 δὲ καιρὸν ὁ πόλεμος ἀνακεκήρυκτο, νεωστὶ δ' εἰς τὴν
 Συρίαν Ὀεσπασιανὸς καταπεπλεύκει, τὸ δὲ κατὰ τῶν
 Ἰουδαίων παρὰ πᾶσιν ἤγμαξε μῖσος, <47> τότε δὴ τις 20
 Ἀντίοχος εἷς ἐξ αὐτῶν τὰ μάλιστα διὰ τὸν πατέρα τι-
 μώμενος (ἦν γὰρ ἄρχων τῶν ἐπ' Ἀντιοχείας Ἰουδαίων),
 τοῦ δήμου τῶν Ἀντιοχέων ἐκκλησιάζοντος εἰς τὸ θέα-
 τρον παρελθὼν τὸν τε πατέρα τὸν ἑαυτοῦ καὶ τοὺς
 ἄλλους ἐνεδείκνυτο, κατηγορῶν ὅτι νυκτὶ μιᾶ κατα- 25
 πρῆσαι τὴν πόλιν ἄπασαν διεγνώκεσαν, καὶ παρεδίδου
 ξένους Ἰουδαίους τινὰς ὡς κεκοινωνηκότας τῶν βε-
 βουλευμένων. <48> ταῦτα δ' ἀκούων ὁ δῆμος τὴν
 ὀργὴν οὐ κατεῖχεν, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοὺς παραδοθέντας
 πῦρ εὐθὺς ἐκέλευον κομίζειν, καὶ παραχοῆμα πάντες 30
 ἐπὶ τοῦ θεάτρου κατεφλέγησαν, <49> ἐπὶ δὲ τὸ πλῆ-

θος ὄρητο τῶν Ἰουδαίων, ἐν τῷ τάχιον ἐκείνους τι-
 μωρία περιβαλεῖν τὴν αὐτῶν πατρίδα σώζειν νομί-
 ζοντες. <50> Ἀντίοχος δὲ προσεπέτεινε τὴν ὀργήν,
 περὶ μὲν τῆς αὐτοῦ μεταβολῆς, καὶ τοῦ μεμισηκέναι
 5 τὰ τῶν Ἰουδαίων ἔθνη, τεκμήριον παρέχειν οἰόμενος
 τὸ ἐπιθύειν ὥσπερ νόμος ἐστὶ τοῖς Ἑλλησιν. <51>
 ἐκέλευε δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ταῦτο ποιεῖν ἀναγκάζειν·
 φανεροὺς γὰρ γενήσεσθαι τῷ μὴ θέλειν τοὺς ἐπιβε-
 βουλευκότας. χρωμένων δὲ τῇ πείρᾳ τῶν Ἀντιοχέων
 10 ὀλίγοι μὲν ὑπέμειναν, οἱ δὲ μὴ βουλευθέντες ἀνηρέθη-
 σαν. <52> Ἀντίοχος δὲ στρατιώτας παρὰ τοῦ Ῥωμαίων
 ἡγεμόνος λαβὼν χαλεπὸς ἐφειστήκει τοῖς αὐτοῦ πολί-
 ταις, ἀργεῖν τὴν ἐβδόμην οὐκ ἐπιτρέπων, ἀλλὰ βιαζό-
 μενος πάντα πράττειν ὅσα δὴ καὶ ταῖς ἄλλαις ἡμέραις.
 15 <53> οὕτω τε τὴν ἀνάγκην ἰσχυρὰν ἐποίησεν ὥς μὴ
 μόνον ἐπ' Ἀντιοχείας καταλυθῆναι τὴν ἐβδομάδα ἀρ-
 γεῖν ἡμέραν, ἀλλ' ἐκεῖθεν ἀρξαμένου τοῦ πράγματος
 κὰν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ὁμοίως βραχύν τινα χρόνον.
 <54> τοιούτων δὴ τοῖς ἐπ' Ἀντιοχείας Ἰουδαίοις 4
 20 τῶν κατ' ἐκείνου τὸν καιρὸν κακῶν γεγενημένων, δευ-
 τέρα πάλιν συμφορὰ προσέπεσε, περὶ ἧς ἐπιχειρήσαν-
 τες ἀφηγεῖσθαι καὶ ταῦτα διεξήλθομεν. <55> ἐπεὶ γὰρ
 συνέβη καταπρησθῆναι τὴν τετραγώνον ἀγορὰν ἀρχεῖά
 τε καὶ γραμματοφυλάκιον καὶ τὰς βασιλικὰς, μόλις τε
 25 τὸ πῦρ ἐκωλύθη μετὰ πολλῆς βίας ἐπὶ πᾶσαν τὴν πό-
 λιν περιφερόμενον, ταύτην Ἀντίοχος τὴν προᾶξιν Ἰου-
 δαίων κατηγόρει, <56> καὶ τοὺς Ἀντιοχεῖς, εἰ καὶ μὴ
 πρότερον εἶχον πρὸς αὐτοὺς ἀπεχθῶς, τάχιστα τῇ δια-
 βολῇ παρὰ τὴν ἐκ τοῦ συμβεβηκότος ταραχὴν ὑπαχθέν-
 30 τας πολὺ μᾶλλον ἐκ τῶν προὑπηρογμένων τοῖς ὑπ'
 αὐτοῦ λεγομένοις πιστεύειν παρεσκεύασεν, ὥς μόνον

οὐκ αὐτοὺς τὸ πῦρ ἐνιέμενον ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἑορα-
κότας. <57> καὶ καθάπερ ἐμμανεῖς γεγενημένοι μετὰ
πολλοῦ τινος οἴστρου πάντες ἐπὶ τοὺς διαβεβλημένους
ῥομφητο. <58> μόλις δ' αὐτῶν ἐδυνήθη τὰς ὀρμὰς
ἐπισχεῖν Γναῖος Κολλήγας τις πρεσβευτής, ἀξίων ἐπι- 5
τρέψαι Καίσαρι δηλωθῆναι περὶ τῶν γεγονότων· <59>
τὸν γὰρ ἠγεμονεύοντα τῆς Συρίας Καισέννιον Παῖτον
ἤδη μὲν Ἰεσπασιανὸς ἐξαπεστάλκει, συνέβαινε δὲ παρ-
εῖναι μηδέπω. <60> ποιούμενος δ' ἐπιμελῆ τὴν ἀνα-
ζήτησιν ὁ Κολλήγας ἐξεῦρε τὴν ἀλήθειαν, ὡς τῶν 10
μὲν τὴν αἰτίαν ὑπ' Ἀντιόχου λαβόντων Ἰουδαίων οὐ-
δεὶς οὐδ' ἐκοινώνησεν, <61> ἅπαν δὲ τοῦτογον ἔπραξαν
ἄνθρωποι τινες ἀλιτήριοι διὰ χρεῶν ἀνάγκας, νομί-
ζοντες, εἰ τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ δημόσια καταπρήσειαν
γράμματα, τῆς ἀπαιτήσεως ἀπαλλαγὴν ἔξειν. 15

4 <62> Ἰουδαῖοι μὲν οὖν ἐπὶ μετεώροις ταῖς αἰτίαις
τὸ μέλλον ἔτι καταδοκοῦντες ἐν φόβοις χαλεποῖς ἀπεσά-
λευον· <63> Τίτος δὲ Καῖσαρ τῆς περὶ τοῦ πατρὸς
ἀγγελίας αὐτῷ κοιμισθείσης, ὅτι πάσαις μὲν ποθεινὸς
ταῖς κατὰ τὴν Ἰταλίαν πόλεσιν ἐπῆλθε, μάλιστα δ' ἡ 20
Ῥώμη μετὰ πολλῆς αὐτὸν ἐδέξατο προθυμίας καὶ λαμ-
πρότητος, εἰς πολλὴν χαρὰν καὶ θυμηδίαν ἐτρέπετο,
τῶν περὶ αὐτοῦ φροντίδων ὡς ἠδιστον ἦν ἀπηλλαγ-
μένος. <64> Ἰεσπασιανὸν γὰρ ἔτι μὲν καὶ μακρὰν
ἀπόντα πάντες οἱ κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἄνθρωποι ταῖς 25
γνώμαις περιεῖπον ὡς ἠκούοντα, τὴν προσδοκίαν ἐκ τοῦ
πάνυ θέλειν ἄφιξιν αὐτοῦ νομίζοντες, καὶ πάσης ἀνάγκης
ἐλευθέραν τὴν πρὸς αὐτὸν ἔχοντες εὐνοίαν. <65>
τῇ τε γὰρ βουλῇ κατὰ μνήμην τῶν γεγενημένων ἐν
ταῖς τῶν ἠγεμόνων μεταβολαῖς συμφορῶν εὐκταῖον ἦν 30
ἀπολαβεῖν ἠγεμόνα γήρως σεμνότητι καὶ πράξεων ἀκμῇ

πολεμικῶν κεκοσμημένον, ᾧ τὴν ὑπεροχὴν πρὸς μόνην
 ἠπίσταντο τὴν τῶν ἀρχομένων σωτηρίαν ἐδομένην·
 <66> καὶ μὴν ὁ δῆμος ὑπὸ τῶν ἐμφυλίων κακῶν τε-
 τρωχόμενος ἔτι μᾶλλον ἐλθεῖν αὐτὸν ἔσπευδε, τότε δὴ
 5 βεβαίως μὲν ἀπαλλαγῆσεσθαι τῶν συμφορῶν ὑπολαμ-
 βάνων, ἀπολήψεσθαι δὲ τὴν ἄδειαν μετὰ τῆς εὐετη-
 ρίας πεπιστευκῶς. <67> ἔξαιρέτως δὲ τὸ στρατιωτικὸν
 εἰς αὐτὸν ἀφεώρα· μάλιστα γὰρ οὗτοι τῶν κατωρθω-
 μένων αὐτῷ πολέμων ἐγίνωσκον τὸ μέγεθος, τῆς
 10 ἀπειρίας δὲ τῶν ἄλλων ἠγεμόνων καὶ τῆς ἀνανδρίας
 πεπειραμένοι πολλῆς μὲν αἰσχύνης αὐτοὺς ἐπεθύμουν
 ἀπηλλάχθαι, τὸν μόνον δὲ καὶ σώζειν αὐτοὺς καὶ κοσ-
 μεῖν δυνάμενον ἀπολαβεῖν ἠύχοντο. <68> τοιαύτης
 δ' εὐνοίας ἐξ ἀπάντων ὑπαρχούσης, τοῖς μὲν κατὰ τὰς
 15 ἀξιώσεις προύχουσι τῶν ἀνδρῶν οὐκέτ' ἀνεκτὸν ἦν
 ἀναμένειν, ἀλλὰ πορρωτάτω τῆς Ῥώμης αὐτῷ προεν-
 τυχεῖν ἔσπευδον. <69> οὐ μὴν οὐδὲ τῶν ἄλλων τις
 ἠνείχετο τῆς ἐντεύξεως τὴν ἀναβολήν, ἀλλ' οὕτως ἐξε-
 χέοντο πάντες ἄθροοι, καὶ πᾶσιν εὐπορώτερον καὶ
 20 ῥᾶον ἐδόκει τοῦ μένειν τὸ ἀπιέναι, ὡς καὶ τὴν πόλιν
 αὐτὴν τότε πρῶτον ἐν ἑαυτῇ λαβεῖν ὀλιγανθρωπίας
 αἰσθησιν ἠδεῖαν· ἦσαν γὰρ ἐλάττους τῶν ἀπιόντων οἱ
 μένοντες. <70> ἐπεὶ δὲ προσίων ἠγγέλλετο καὶ τὴν
 ἡμερότητα τῆς ἐντεύξεως αὐτοῦ τὴν πρὸς ἑκάστους
 25 ἐδήλουν οἱ προελθόντες, ἅπαν ἤδη τὸ λοιπὸν πλήθος
 ἅμα γυναιξὶ καὶ παισὶν ἐπὶ ταῖς παρόδοις ἐξεδέχοντο,
 <71> καὶ καθ' οὓς γένοιτο παριῶν οὗτοι πρὸς τὴν
 ἡδονὴν τῆς θεάς καὶ τὸ μειλίχιον αὐτοῦ τῆς ὕψεως
 παντοίας ἠφίεσαν φωνάς, τὸν εὐεργέτην καὶ σωτῆρα
 30 καὶ μόνον ἄξιον ἠγεμόνα τῆς Ῥώμης ἀνακαλοῦντες.
 ἅπανσα δ' ἡ πόλις ὡς νεῶς ἦν στεφανωμάτων καὶ θυ-

μιαμάτων ἀνάπλεως. <72> μόλις δ' ὑπὸ πλῆθους τῶν περὶ αὐτὸν ἰσταμένων δυνηθεὶς εἰς τὸ βασιλείον ἐλθεῖν, αὐτὸς μὲν τοῖς ἔνδον θεοῖς θυσίας τῆς ἀφίξεως χαριστηρίους ἐπετέλει, <73> τρέπεται δὲ τὰ πλῆθη πρὸς εὐωχίαν, καὶ κατὰ φυλὰς καὶ γένη καὶ γειτονίας 5 ποιοῦμενοι τὰς ἐστιάσεις ἠῦχοντο τῷ θεῷ σπένδοντες αὐτόν τ' ἐπὶ πλεῖστον χρόνον Ὀεσπασιανὸν ἐπιμεῖναι τῇ Ῥωμαίων ἡγεμονίᾳ, καὶ παισὶν αὐτοῦ καὶ τοῖς ἐξ ἐκείνων ἀεὶ γιγνομένοις φυλαχθῆναι τὸ κράτος ἀνανταγώνιστον. 10

<74> ἡ μὲν οὖν Ῥωμαίων πόλις οὕτως Ὀεσπασιανὸν ἐκδεξαμένη προθύμως εὐθύς εἰς πολλὴν εὐδαιμονίαν ἐπέδιδου. <75> πρὸ δὲ τούτων τῶν χρόνων, ἐν οἷς Ὀεσπασιανὸς μὲν περὶ Ἀλεξάνδρειαν ἦν Τίτος δὲ τῇ τῶν Ἱεροσολύμων προσήδρευε πολιορκία, πολὺ μέρος 15 Γερμανῶν ἐκινήθη πρὸς ἀπόστασιν, <76> οἷς καὶ Γαλατῶν οἱ πλησίον συμφρονήσαντες κοινῇ μεγάλας ἐλπίδας αὐτοῖς συνέθεσαν ὡς καὶ τῆς Ῥωμαίων ἀπαλλαγόμενοι δεσποτείας. <77> ἐπήρε δ' αὐτοὺς [Γερμανοὺς] ἄψασθαι τῆς ἀποστάσεως καὶ τὸν πόλεμον ἐξενεργεῖν 20 πρῶτον μὲν ἡ φύσις, οὕσα λογισμῶν ἔρημος ἀγαθῶν καὶ μετὰ μικρᾶς ἐλπίδος ἐτοίμως ῥιψοκίνδυνος, <78> ἔπειτα δὲ καὶ μῖσος τὸ πρὸς τοὺς κρατοῦντας, ἐπεὶ μόνοις ἴσασι Ῥωμαίοις τὸ γένος αὐτῶν δουλεύειν βεβιασμένον. οὐ μὴν ἀλλὰ μάλιστά γε πάντων 25 ὁ καιρὸς αὐτοῖς θρόσος ἐνεποίησεν. <79> ὁρῶντες γὰρ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ταῖς συνεχέσι τῶν αὐτοκρατόρων ἀλλαγαῖς ἐν ἑαυτῇ τεταραγμένην, πᾶν τε μέρος τῆς ὑπ' αὐτοῖς οἰκουμένης πυθόμενοι μετέωρον εἶναι καὶ κραδαίνεσθαι, τοῦτον σφίσι αὐτοῖς ἄριστον ὑπὸ 30 τῆς ἐκείνων κακοπραγίας καὶ στάσεως καιρὸν ᾤήθησαν

παραδεδοσθαι. <80> ἐνήγον δὲ τὸ βούλευμα καὶ ταύ-
 ταις αὐτοὺς ταῖς ἐλπίσιν ἐτύφουν Κλασσικός τις καὶ
 Ὀτίλλος τῶν παρ' αὐτοῖς ὄντες ἡγεμόνων, <81> οἱ
 δὴλον μὲν ὡς ἐκ μακροῦ ταύτης ἐφίεντο τῆς νεωτε-
 5 ροποιίας, ὑπὸ τοῦ καιροῦ δὲ θαρρῆσαι προαχθέντες
 τὴν αὐτῶν γνώμην ἐξέφηναν. ἔμελλον δὲ προθύμως
 διακειμένοις τὴν πείραν τοῖς πλήθεσι προσφέρειν.
 <82> πολλοῦ δὴ μέρους ἤδη τῶν Γερμανῶν τὴν ἀπό-
 στασιν ἀνωμολογηκότες καὶ τῶν ἄλλων οὐκ ἄνδιχα
 10 φρονησάντων, ὥσπερ ἐκ δαιμονίου προνοίας Ὀεσπα-
 σιανὸς πέμπει γράμματα Πετιλίῳ Κερεαλίῳ τῷ πρό-
 τερον ἡγεμόνι Γερμανίας γενομένῳ, τὴν ὑπατον δι-
 δούς τιμὴν καὶ κελεύων ἄρξοντα Βρετανίας ἀπιέναι.
 <83> πορευόμενος οὖν ἐκείνος ὅποι προσετέτακτο, καὶ
 15 τὰ περὶ τὴν ἀπόστασιν τῶν Γερμανῶν πυθόμενος, ἤδη
 συνειλεγμένοις αὐτοῖς ἐπιπεσῶν καὶ παραταξάμενος
 πολὺ τε πλήθος αὐτῶν ἀναιρεῖ κατὰ τὴν μάχην, καὶ
 τῆς ἀνοίας πανσαμένους ἠνάγκασε σωφρονεῖν. <84>
 ἔμελλον δέ, κάκεινου μὴ θᾶττον εἰς τοὺς τόπους πα-
 20 ραβαλόντος, δίκην οὐκ εἰς μακρὰν ὑφέξειν. <85> ἠνίκα
 γὰρ πρῶτον ἢ περὶ τῆς ἀποστάσεως αὐτῶν ἀγγελία τῇ
 Ῥώμῃ προσέπεσε, Δομετιανὸς Καῖσαρ πυθόμενος οὐχ
 ὡς ἂν ἕτερος ἐν τούτῳ τῆς ἡλικίας (νέος γὰρ ἦν ἔτι
 παντάπασι) τηλικούτον ἄρασθαι μέγεθος πραγμάτων
 25 ὠκνησεν, <86> ἔχων δὲ πατρόθεν ἔμφυτον τὴν ἀν-
 δραγαθίαν, καὶ τελειοτέραν τὴν ἀσκησιν τῆς ἡλικίας
 πεποιημένος, ἐπὶ τοὺς βαρβάρους εὐθύς ἤλαυνεν. <87>
 οἱ δὲ πρὸς τὴν φήμην τῆς ἐφόδου καταπεσόντες ἐπ'
 αὐτῷ σφᾶς αὐτοὺς ἐποίησαντο μέγα τοῦ φόβου κέρδος
 30 εὐρόμενοι τὸ χωρὶς συμφορῶν ὑπὸ τὸν αὐτὸν πάλιν
 ζυγὸν ὑπαχθῆναι. <88> πᾶσιν οὖν ἐπιθεῖς τοῖς περὶ

τὴν Γαλατίαν τάξιν τὴν προσήκουσαν Δομετιανός, ὡς μὴδ' αὐθις ἂν ποτε ῥαδίως ἔτι τάκεϊ ταραχθῆναι, λαμπρὸς καὶ περιβλεπτός ἐπὶ κρείττοσι μὲν τῆς ἡλικίας πρόεπουσι δὲ τῷ πατρὶ κατορθώμασιν εἰς τὴν Ῥώμην ἀνέξεν.

3 <89> τῇ δὲ προειρημένη Γερμανῶν ἀποστάσει κατὰ τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ Σκυθικὸν τόλμημα πρὸς Ῥωμαίους συνέδραμεν. <90> οἱ γὰρ καλούμενοι Σκυθῶν Σαρμάται, πολὺ πλῆθος ὄντες, ἄδηλοι μὲν τὸν Ἰστρον ἐπεραιώθησαν εἰς τὴν Μυσίαν, ἔπειτα δὲ πολλῇ βίᾳ 10 καὶ χαλεποὶ διὰ τὸ παντάπασιν ἀνέλπιστον τῆς ἐφόδου προσπεσόντες πολλοὺς μὲν τῶν ἐπὶ τῆς φρουρᾶς Ῥωμαίων ἀναιροῦσι, <91> καὶ τὸν πρεσβευτὴν τὸν ὑπατικὸν Φουτήριον Ἀγρίππαν ὑπαντιάσαντα καρτερῶς μαχόμενον κτείνουσι, τὴν δ' ὑποκειμένην χώραν ἅπα- 15 σαν κατέτρεχον, ἄγοντες καὶ φέροντες ὅτῳ περιπέσοιεν. <92> Ἐσπασιανὸς δὲ τὰ γεγενημένα καὶ τὴν πόρθησιν τῆς Μυσίας πυθόμενος Ῥούβριον Γάλλον ἐκπέμπει δίκην ἐπιθήσοντα τοῖς Σαρμάταις, <93> ὑφ' οὗ πολλοὶ μὲν αὐτῶν ἐν ταῖς μάχαις ἀπέθανον, τὸ δὲ περι- 20 σωθὲν μετὰ δέους εἰς τὴν οἰκίαν διέφυγε. <94> τοῦτο δὲ τῷ πολέμῳ τέλος ἐπιθεὶς ὁ στρατηγὸς καὶ τῆς εἰς τὸ μέλλον ἀσφαλείας προυνόησε· πλείοσι γὰρ καὶ μείζοσι φυλακαῖς τὸν τόπον διέλαβεν, ὡς εἶναι τοῖς βαρ- 25 βάροις τὴν διάβασιν τελέως ἀδύνατον.

5 <95> ὁ μὲν οὖν περὶ τὴν Μυσίαν πόλεμος ταχεῖαν οὕτως ἔλαβε τὴν κρίσιν. <96> Τίτος δὲ Καῖσαρ χρόνον μὲν τινα διέτριψεν ἐν Βηρυτῶ, καθὰ προειρήκαμεν, ἐκεῖθεν δ' ἀναξεύξας, καὶ δι' ὧν ἦει πόλεων τῆς Συρίας, ἐν πάσαις θεωρίας τε συντελεῶν πολυτελεῖς, 30 καὶ τῶν Ἰουδαίων τοὺς αἰχμαλώτους εἰς ἐπίδειξιν τῆς

ἐαντῶν ἀπωλείας ἀποχρώμενος, θεᾶται κατὰ τὴν πο-
 ρείαν ποταμοῦ φύσιν ἀξίαν ἱστορηθῆναι. <97> ῥεῖ
 μὲν γὰρ μέσος Ἀρκαίας τῆς Ἀγρίππα βασιλείας καὶ
 Ῥαφαναίας, ἔχει δὲ θαυμαστὴν ιδιότητα· <98> πολὺς
 5 γὰρ ὢν ὅτε ῥεῖ, καὶ κατὰ τὴν φορὰν οὐ σχολαίως,
 ἔπειτα δὲ πᾶς ἐκ τῶν πηγῶν ἐπιλείπων ἕξ ἡμερῶν
 ἀριθμὸν, ξηρὸν παραδίδωσιν ὄραν τὸν τόπον, <99>
 εἶθ' ὥσπερ οὐδεμιᾶς γενομένης μεταβολῆς ὅμοιος κατὰ
 τὴν ἐβδόμην ἐκδίδωσι. καὶ ταύτην αἰὲ τὴν τάξιν ἀκρι-
 10 βῶς τετήρηται διαφυλάττων· ὅθεν δὴ καὶ Σαββατικὸν
 αὐτὸν κεκλήκασιν, ἀπὸ τῆς ἱερᾶς τῶν Ἰουδαίων ἐβδό-
 μης οὕτως ὀνομάσαντες.

<100> ὁ δὲ τῶν Ἀντιοχείων δῆμος ἐπεὶ πλησίον 2
 ὄντα Τίτον ἐπυρνθάνοντο, μένειν μὲν ἐντὸς τειχῶν ὑπὸ
 15 χαρᾶς οὐχ ὑπέμενον, ἔσπευδον δ' ἐπὶ τὴν ὑπάντησιν,
 <101> καὶ τριάκοντα σταδίων ἐπὶ πλεόν προῆλθον,
 οὐκ ἄνδρες μόνον ἀλλὰ καὶ γυναικῶν πλήθος ἅμα παισί,
 τῆς πόλεως ἐκχεόμενοι. <102> κάπειδήπερ ἐθεάσαντο
 προσιόντα, παρὰ τὴν ὁδὸν ἐκατέρωθεν καταστάντες
 20 τὰς τε δεξιὰς προύτεινον προσαγορεύοντες, καὶ παν-
 τοίοις ἐπιφημίσμασι χρώμενοι συνυπέστρεφον. <103>
 συνεχῆς δ' ἦν αὐτῶν παρὰ πάσας ἅμα τὰς εὐφημίας
 δέησις ἐκβαλεῖν τῆς πόλεως τοὺς Ἰουδαίους. <104> Τίτος
 μὲν οὖν οὐδὲν ἐνέδωκε πρὸς ταύτην τὴν δέησιν, ἀλλ'
 25 ἠσυχῆ τῶν λεγομένων ἐπήκουεν· ἐπ' ἀδήλω δὲ τῷ τί
 φρονεῖ καὶ τί ποιήσει πολὺς καὶ χαλεπὸς τοῖς Ἰου-
 δαίοις ὁ φόβος ἦν. <105> οὐδὲ γὰρ ὑπέμεινεν ἐν
 Ἀντιοχείᾳ Τίτος, ἀλλ' εὐθύς ἐπὶ τὸ Ζεῦγμα τὸ κατὰ
 τὸν Εὐφράτην συνέτεινε τὴν πορείαν, ἔνθα δὴ καὶ
 30 παρὰ τοῦ Πάρθων βασιλέως Βολογέσου πρὸς αὐτὸν
 ἦγον στέφανον χρυσοῦν ἐπὶ τῇ κατὰ τῶν Ἰουδαίων

νίκη κομίζοντες. <106> ὃν δεξάμενος εἰστία τοὺς βασιλικούς, κάκειθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐπανέρχεται. <107> τῆς δὲ βουλῆς καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἀντιοχέων πολλὰς ποιησαμένων δεήσεις ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς τὸ θέατρον, ἐν ᾧ πᾶν τὸ πλῆθος ἠθροισμένον ἐξεδέχετο, 5 φιλανθρωπῶς ὑπήκουσε. <108> πάλιν δ' αὐτῶν σφόδρα λιπαρῶς ἐγκειμένων καὶ συνεχῶς δεομένων ἐξελάσαι τῆς πόλεως τοὺς Ἰουδαίους, εὖστοχον ἐποιήσατο τὴν ἀπόκρισιν, εἰπὼν <109> 'ἀλλ' ἢ γε πατρὶς αὐτῶν, εἰς ἣν ἐκβαλεῖν ἐχρῆν τοὺς Ἰουδαίους, ἀνήρηται, καὶ 10 δέξαιτ' ἂν οὐδεὶς αὐτοὺς ἔτι τόπος.' <110> ἐπὶ δευτέραν οὖν Ἀντιοχεῖς τρέπονται δέησιν, τῆς προτέρας ἀποστάντες· τὰς γὰρ χαλκᾶς ἠξίουσι δέλτους ἀνελεῖν αὐτόν, ἐν αἷς γέγραπται τὰ δικαιώματα τῶν Ἰουδαίων. <111> οὐ μὴν οὐδὲ τοῦτο Τίτος ἐπένευσεν αὐτοῖς, 15 ἀλλ' ἐάσας πάντα κατὰ χάραν τοῖς ἐπ' Ἀντιοχείας Ἰουδαίοις ὡς πρότερον εἶχον, εἰς Αἴγυπτον ἀπηλλάττετο. <112> καὶ κατὰ τὴν πορείαν τοῖς Ἱεροσολύμοις προσελθῶν, καὶ τὴν βλεπομένην λυπρὰν ἐρημίαν ἀντιθεὶς τῇ ποτε τῆς πόλεως λαμπρότητι, καὶ τὸ μέγεθος τῶν 20 ἐρηγημένων κατασκευασμάτων καὶ τὸ πάλαι κάλλος εἰς μνήμην βαλόμενος, ᾧκτειρε τῆς πόλεως τὸν ὄλεθρον, <113> οὐχ ὥσπερ ἄλλος ἂν τις αὐχῶν ὅτι τηλικαύτην οὔσαν καὶ τοσαύτην εἶλε κατὰ κράτος, ἀλλὰ πολλάκις ἐπαρώμενος τοῖς αἰτίοις τῆς ἀποστάσεως ὑπάρξασι καὶ 25 ταύτην ἐπὶ τῇ πόλει τὴν τιμωρίαν γενέσθαι παρασκευάσασιν· οὕτως ἐκδηλος ἦν οὐκ ἂν ἐθελήσας ἐκ τῆς συμφορᾶς τῶν κολασθέντων γενέσθαι τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ τὴν ἐπιφάνειαν. <114> τοῦ δὲ πολλοῦ πλούτου τῆς πόλεως ἔτι κὰν τοῖς ἐρειπίοις οὐκ ὀλίγον μέρος 30 ἀνηνυρίσκετο· <115> τὰ μὲν γὰρ πολλὰ ἀνέσκαπτον οἱ

Ῥωμαῖοι, τὰ πλείω δ' ἐκ μηνύσεως τῶν αἰχμαλώτων ἀνηροῦντο, χρυσόν τε καὶ ἄργυρον καὶ τὰ τῆς ἄλλης τιμιώτατα κατασκευῆς, ἅπερ οἱ κεκτημένοι πρὸς τὰς ἀδήλους τοῦ πολέμου τύχας κατὰ γῆς ἀποτεθησαυρίκεσαν.

5 <116> Τίτος δὲ τὴν προκειμένην ποιούμενος πο-
 ρεῖαν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ τὴν ἔρημον ἧ̄ τάχιστα διανύ-
 σας, ἦ̄κεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν· <117> καὶ πλεῖν ἐπὶ τῆς
 Ἰταλίας διεγνωκῶς, δυοῖν αὐτῷ ταγμάτων συνηκολου-
 θηκότων ἑκάτερον ὄθενπερ ἀφίκτο πάλιν ἀπέστειλεν,
 10 εἰς μὲν τὴν Μυσίαν τὸ πέμπτον, εἰς Παννονίαν δὲ τὸ
 πεντεκαιδέκατον, <118> τῶν αἰχμαλώτων δὲ τοὺς μὲν
 ἡγεμόνας Σίμωνα καὶ Ἰωάννην, τὸν τ' ἄλλον ἀριθμὸν
 ἑπτακοσίους ἄνδρας ἐπιλέξας μεγέθει τε καὶ κάλλει
 σωμαίων ὑπερβάλλοντας, προσέταξεν εἰς τὴν Ἰταλίαν
 15 αὐτίκα μάλα κομίζεσθαι, βουλόμενος αὐτοὺς ἐν τῷ
 θριάμβῳ παραγαγεῖν. <119> τοῦ πλοῦ δ' αὐτῷ κατὰ
 νοῦν ἀνυσθέντος, ὁμοίως μὲν ἢ Ῥώμη περὶ τὴν ὑπο-
 δοχὴν εἶχε καὶ τὰς ὑπαντήσεις ὥσπερ ἐπὶ τοῦ πατρός,
 λαμπρότερον δ' ἦν Τίτῳ καὶ αὐτὸς ὁ πατὴρ ὑπαντῶν
 20 καὶ δεχόμενος. <120> τῷ δὲ πλήθει τῶν πολιτῶν δαιμό-
 νιον τινα τὴν χαρὰν παρεῖχε τὸ βλέπειν αὐτοὺς ἤδη τοὺς
 τρεῖς ἐν ταύτῳ γεγονότας. <121> οὐ πολλῶν δ' ἡμε-
 ρῶν διελθουσῶν ἓνα καὶ κοινὸν ἔγνωσαν τὸν ἐπὶ τοῖς
 καταρωθωμένοις ποιήσασθαι θριάμβον, καίπερ ἑκατέρῳ
 25 τῆς βουλῆς ἴδιον ψηφισαμένης. <122> προδιασαφηθεί-
 σης δὲ τῆς ἡμέρας ἐφ' ἧς ἔμελλεν ἡ πομπὴ γενήσεσθαι
 τῶν ἐπινικίων, οὐδεὶς οἴκοι καταλέλειπτο τῆς ἀμέτρον
 πληθύος ἐν τῇ πόλει, πάντες δ' ὄπη καὶ στῆναι μόνον
 ἦν οἶόν τε προεληλυθότες, τοὺς τόπους κατειλήφεσαν,
 30 ὅσον τοῖς ὀφθησομένοις μόνον εἰς πάροδον ἀναγκαῖον
 καταλιπόντες.

4 <123> τοῦ δὲ στρατιωτικοῦ παντὸς ἔτι νύκτωρ
 κατὰ λόχους καὶ τάξεις ὑπὸ τοῖς ἡγεμόσι προεξωδε-
 κότης καὶ περὶ θύρας ὄντος οὐ τῶν ἄνω βασιλείων
 ἀλλὰ πλησίον τοῦ τῆς Ἰσιδος ἱεροῦ <124> (ἐκεῖ γὰρ
 ἀνεπαύοντο τῆς νυκτὸς ἐκείνης οἱ αὐτοκράτορες), περὶ 5
 αὐτὴν ἀρχομένην ἤδη τὴν ἕω προίασιν Ὑεσπασιανὸς
 καὶ Τίτος δάφνη μὲν ἐστεφανωμένοι, πορφυρᾶς δ'
 ἐσθῆτας πατρίους ἀμπεχόμενοι, καὶ παρίασιν εἰς τοὺς
 Ὀκτασίας περιπάτους· <125> ἐνταῦθα γὰρ ἢ τε βουλή
 καὶ τὰ τέλη τῶν ἀρχόντων οἱ τ' ἀπὸ τῶν τιμημάτων 10
 ἵππεις τὴν ἄφιξιν αὐτῶν ἀνέμενον. <126> πεποιήτο
 δὲ βῆμα πρὸ τῶν στοῶν, δίφρων αὐτοῖς ἐλεφαντίνων
 ἐπ' αὐτοῦ κειμένων, ἐφ' οὓς παρελθόντες ἐκαθέσθη-
 σαν, καὶ τὸ στρατιωτικὸν εὐθέως ἐπευφήμει, πολλὰς
 αὐτοῖς τῆς ἀρετῆς μαρτυρίας ἀποδιδόντες ἅπαντες. 15
 κἀκεῖνοι χωρὶς ὀπλων ἦσαν ἐν ἐσθῆσι σηρικαῖς, ἐστε-
 φανωμένοι δάφναις. <127> δεξάμενος δ' αὐτῶν τὴν
 εὐφημίαν Ὑεσπασιανός, ἔτι βουλομένων λέγειν τὸ τῆς
 σιγῆς ἐποιήσατο σύμβολον, <128> καὶ πολλῆς ἐκ πάν-
 των ἡσυχίας γενομένης ἀναστὰς, καὶ τῷ περιβλήματι 20
 τὸ πλέον τῆς κεφαλῆς μέρος ἐπικαλυψάμενος, εὐχὰς
 ἐποιήσατο τὰς νενομισμένας. ὁμοίως δὲ καὶ Τίτος ἠΰ-
 ξατο. <129> μετὰ δὲ τὰς εὐχὰς εἰς κοινὸν ἅπασιν
 Ὑεσπασιανὸς βραχέα διαλεχθεῖς, τοὺς μὲν στρατιώτας
 ἀπέλυσεν ἐπὶ τὸ νενομισμένον ἄριστον αὐτοῖς ὑπὸ τῶν 25
 αὐτοκρατόρων εὐτρεπισθέν, <130> πρὸς δὲ τὴν πύλην
 αὐτὸς ἀνεχώρει τὴν ἀπὸ τοῦ πέμπεσθαι δι' αὐτῆς ἀεὶ
 τοὺς θριάμβους τῆς προσηγορίας ἀπ' αὐτῶν τετυχηκυῖαν.
 <131> ἐνταῦθα τροφῆς προαπογεύονται, καὶ τὰς θρι-
 αμβικὰς ἐσθῆτας ἀμφιεσάμενοι, τοῖς τε παριδρουμένοις 30
 τῇ πύλῃ θύσαντες θεοῖς, ἔπεμπον τὸν θρίαμβον. διὰ

τῶν θεάτρων διεξελάνοντες, ὅπως εἶη τοῖς πλήθεσιν ἡ θεὰ ῥάων.

<132> ἀμήχανον δὲ κατὰ τὴν ἀξίαν εἰπεῖν τῶν 5
 θεαμάτων ἐκείνων τὸ πλήθος καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν
 5 ἐν ἅπασιν οἷς ἂν τις ἐπινοήσειεν ἢ τεχνῶν ἔργοις ἢ
 πλούτου μέρεσιν ἢ φύσεως σπανιότησι· <133> σχε-
 δὸν γὰρ ὅσα τοῖς πάποτ' ἀνθρώποις εὐδαιμονήσασιν
 ἐκτίθη κατὰ μέρος ἄλλα παρ' ἄλλοις θαυμαστὰ καὶ
 πολυτελῆ, ταῦτ' ἐπὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀθρόα τῆς
 10 Ῥωμαίων ἡγεμονίας ἔδειξε τὸ μέγεθος. <134> ἀργύρου
 γὰρ καὶ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ἐν παντοίαις ἰδέαις
 κατασκευασμάτων ἦν ὄρᾶν οὐχ ὥσπερ ἐν πομπῇ κομιζό-
 μενον πλήθος, ἀλλ' ὡς ἂν εἴποι τις ῥέοντα ποταμόν.
 καὶ τὰ μὲν ἐκ πορφύρας ὑφάσματα τῆς σπανιωτάτης
 15 φερόμενα, τὰ δ' εἰς ἀκριβῆ ζωγραφίαν πεποικιλμένα
 τῇ Βαβυλωνίων τέχνῃ· <135> λίθοι τε διαφανεῖς, οἳ
 μὲν χρυσοῖς ἐμπεπλεγμένοι στεφάνοις, οἳ δὲ κατ' ἄλλας
 ποιήσεις, τοσοῦτοι παρηνέχθησαν ὥστε μαθεῖν ὅτι
 μάτην εἶναί τι τούτων σπάνιον ὑπειλήφαμεν. <136>
 20 ἐφέρετο δὲ καὶ θεῶν ἀγάλματα τῶν παρ' αὐτοῖς μεγέ-
 θεσι θαυμαστὰ καὶ κατὰ τὴν τέχνην οὐ παρέργως
 πεποιημένα, καὶ τούτων οὐδὲν ὅ τι μὴ τῆς ὕλης τῆς
 πολυτελοῦς. ζῳῶν τε πολλαὶ φύσεις παρήγοντο, κόσμον
 οἰκεῖον ἀπάντων περικειμένων. <137> ἦν δὲ καὶ τὸ
 25 κομίζον ἕκαστα τούτων ἀνθρώπων πλήθος ἀλουργέσιν
 ἐσθῆσι καὶ διαχρύσοις κεκοσμημένον, οἳ τ' εἰς αὐτὸ
 τὸ πομπεύειν διακριθέντες ἐξαίρετον εἶχον καὶ κατα-
 πληκτικὴν περὶ αὐτοὺς τοῦ κόσμου τὴν πολυτέλειαν.
 <138> ἐπὶ τούτοις οὐδὲ τῶν αἰχμαλώτων ἦν ἰδεῖν
 30 ὄχλον ἀκόσμητον, ἀλλ' ἡ τῶν ἐσθῆτων ποικιλία καὶ τὸ
 κάλλος αὐτοῖς τὴν ἀπὸ τῆς κακώσεως τῶν σωματίων

ἀηδῖαν ἐκλεπτε τῆς ὄψεως. <139> θαῦμα δ' ἐν τοῖς
 μάλιστα παρεῖχεν ἢ τῶν φερομένων πηγμάτων κατα-
 σκευή· καὶ γὰρ διὰ μέγεθος ἦν δεῖσαι τῷ βεβαίῳ τῆς
 φορᾶς ἀπιστήσαντα, <140> τριώροφα γὰρ αὐτῶν πολλὰ
 καὶ τετρώροφα πεποιήτο, καὶ τῇ πολυτελείᾳ τῇ περὶ 5
 τὴν κατασκευὴν ἦν ἡσθῆναι μετ' ἐκπλήξεως· <141> καὶ
 γὰρ ὑφάσματα πολλοῖς διάχρυσσα περιβέβλητο, καὶ
 χρυσοῦ καὶ ἐλέφας οὐκ ἀποίητος πᾶσι περιπεπήγει.
 <142> διὰ πολλῶν δὲ μιμημάτων ὁ πόλεμος ἄλλως εἰς
 ἄλλα μεμερισμένος ἐναργεστάτην ὄψιν ἐαυτοῦ παρεῖχεν· 10
 <143> ἦν γὰρ ὄραν χώραν μὲν εὐδαίμονα δηουμένην,
 ὅλας δὲ φάλαγγας κτεινομένας πολεμίων, καὶ τοὺς μὲν
 φεύγοντας τοὺς δ' εἰς αἰχμαλωσίαν ἀγομένους, τείχη
 δ' ὑπερβάλλοντα μεγέθει μηχαναῖς ἐρειπόμενα, καὶ
 φρουρίων ἀλισκομένας ὀχυρότητας, καὶ πόλεων πολυ- 15
 ἀνθρώπων περιβόλους κατ' ἄκρας ἐχομένους, <144> καὶ
 στρατιὰν ἔνδον τειχῶν εἰσχεομένην, καὶ πάντα φόνου
 πληθύνοντα τόπον, καὶ τῶν ἀδυνάτων χεῖρας ἀνταίρειν
 ἰκεσίας, πῦρ τ' ἐνιέμενον ἱεροῖς καὶ κατασκαφὰς οἰκῶν
 ἐπὶ τοῖς δεσπόταις, <145> καὶ μετὰ πολλὴν ἐρημίαν 20
 καὶ κατήφειαν ποταμοὺς ῥέοντας οὐκ ἐπὶ γῆν γεωργο-
 μένην, οὐδὲ ποτὸν ἀνθρώποις ἢ βοσκήμασιν, ἀλλὰ διὰ
 τῆς ἔτι πανταχόθεν φλεγομένης· ταῦτα γὰρ Ἰουδαῖοι
 πεισομένους αὐτοὺς τῷ πολέμῳ παρέδωκαν. <146> ἡ
 τέχνη δὲ καὶ τῶν κατασκευασμάτων ἡ μεγαλοουργία 2
 τοῖς οὐκ ἰδοῦσι τὰ γενόμενα τότ' ἐδείκνυεν ὡς παρ-
 οῦσι. <147> τέτακτο δ' ἐφ' ἐκάστῳ τῶν πηγμάτων ὁ
 τῆς ἀλισκομένης πόλεως στρατηγός, ὃν τρόπον ἐλήφθη.
 <148> πολλαὶ δὲ καὶ νῆες εἶποντο. λάφυρα δὲ τὰ
 μὲν ἄλλα χύδην ἐφέρετο, διέπρεπε δὲ πάντων τὰ
 ἐγκαταληφθέντα τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις ἱερῷ, χρυσοῦ τε

τράπεζα τὴν ὀλκὴν πολυτάλαντος, καὶ λυχνία χρυσοῦ
 μὲν ὁμοίως πεποιημένη, τὸ δ' ἔργον ἐξήλλακτο τῆς
 κατὰ τὴν ἡμετέραν χρῆσιν συνηθείας. <149> ὁ μὲν
 γὰρ μέσος ἦν κίων ἐκ τῆς βάσεως πεπηγώς, λεπτοὶ
 5 δ' ἀπ' αὐτοῦ μεμήκυντο κανλίσκοι, τριαίνης σχήματι
 παραπλησίαν τὴν θέσιν ἔχοντες, λύχνον ἕκαστος αὐτῶν
 ἐπ' ἄκρων κεκαλυμμένος· ἐπὶ δ' ἦσαν οὗτοι, τῆς
 παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἐβδομάδος τὴν τιμὴν ἐμφανίζον-
 τες. <150> ὁ τε νόμος ὁ τῶν Ἰουδαίων ἐπὶ τούτοις
 10 ἐφέρετο τῶν λαφύρων τελευταῖος. <151> ἐπὶ τούτοις
 παρῆσαν πολλοὶ Νίκης ἀγάλματα κομίζοντες· ἐξ ἐλέ-
 φαντος δ' ἦν πάντων καὶ χρυσοῦ ἢ κατασκευή. <152>
 μεθ' ἃ Ὀεσπασιανὸς ἤλαυνε πρῶτος, καὶ Τίτος εἶπετο,
 Δομετιανὸς δὲ παρίππευεν, αὐτὸς τε διαπρεπῶς κεκο-
 15 σμημένος καὶ τὸν ἵππον παρέχων θεᾶς ἄξιον.

<153> ἦν δὲ τῆς πομπῆς τὸ τέλος ἐπὶ τὸν νεῶν 6
 τοῦ Καπετωλίου Διός, ἐφ' ὃν ἐλθόντες ἔστησαν· ἦν
 γὰρ παλαιὸν πάτριον περιμένειν μέχρι ἂν τὸν τοῦ
 στρατηγοῦ τῶν πολεμίων θάνατον ἀπαγγεῖλη τις.
 20 <154> Σίμων οὗτος ἦν ὁ Γιώρα, τότε πεπομπευκῶς
 ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις, βρόχῳ δὲ περιβληθεὶς εἰς τὸν
 ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐσύρετο τόπον, αἰκίζομένων αὐτὸν ἅμα
 τῶν ἀρόντων. νόμος δ' ἐστὶ Ῥωμαίοις ἐκεῖ κτείνειν
 τοὺς ἐπὶ κακουργίᾳ θάνατον κατεγνωσμένους. <155>
 25 ἐπεὶ δ' ἀπηγγέλη τέλος ἔχων καὶ πάντες εὐφήμεσαν,
 ἤρχοντο τῶν θυσιῶν, ἃς ἐπὶ ταῖς νομιζομέναις καλ-
 λιερῆσαντες εὐχαῖς ἀπῆσαν εἰς τὸ βασίλειον. <156>
 καὶ τοὺς μὲν αὐτοὶ πρὸς εὐωχίαν ὑπεδέχοντο, τοῖς δ'
 ἄλλοις ἅπασιν εὐτρεπεῖς κατὰ τὸ οἰκεῖον αἰ τῆς ἐστιά-
 30 σεως ἦσαν παρασκευαί· <157> ταύτην γὰρ τὴν ἡμέραν
 ἡ Ῥωμαίων πόλις ἐώρταξεν ἐπινίκιον μὲν τῆς κατὰ

τῶν πολεμίων στρατείας, πέρας δὲ τῶν ἐμφυλίων κακῶν, ἀρχὴν δὲ τῶν ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας ἐλπίδων.

- 7 <158> μετὰ δὲ τοὺς θριάμβους καὶ τὴν βεβαιότητα τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας κατάστασιν Ὑεσπασιανὸς ἔγνω τέμενος Εἰρήνης κατασκευάσαι. ταχὺ δὲ δὴ μάλα 5 καὶ πάσης ἀνθρωπίνης κρεῖττον ἐπινοίας ἐτετελείωτο. <159> τῇ γὰρ ἐκ τοῦ πλούτου χορηγία δαιμονίῳ χρησάμενος, ἔτι καὶ τοῖς ἔκπαλαι κατωρθωμένοις γραφῆς τε καὶ πλαστικῆς ἔργοις αὐτὸ κατεκόσμησε. <160> πάντα γὰρ εἰς ἐκείνον τὸν νεῶν συνήχθη καὶ κατε- 10 τέθη, δι' ὧν τὴν θείαν ἀνθρωποι πρότερον περὶ πᾶσαν ἐπλανῶντο τὴν οἰκουμένην, ἕως ἄλλο παρ' ἄλλοις ἦν κείμενον, ἰδεῖν ποθοῦντες. <161> ἀνέθηκε δ' ἐνταῦθα καὶ τὰ ἐκ τοῦ ἱεροῦ τῶν Ἰουδαίων χρυσᾶ κατασκευάσματα, σεμνυνόμενος ἐπ' αὐτοῖς. <162> τὸν δὲ νόμον 15 αὐτῶν καὶ τὰ πορφυρᾶ τοῦ σηκοῦ καταπετάσματα προσέταξεν ἐν τοῖς βασιλείοις ἀποθεμένους φυλάττειν.
- 6 <163> εἰς δὲ τὴν Ἰουδαίαν πρεσβευτῆς Λουκίλιος Βάσσος ἐκπεμφθεὶς, καὶ τὴν στρατιὰν παρὰ Κερεαλίου Ὀυτελλιανοῦ παραλαβὼν, τὸ μὲν ἐν τῷ Ἡρωδεῖῳ φρού- 20 ριον προσηγάγετο μετὰ τῶν ἐχόντων, <164> μετὰ ταῦτα δὲ πᾶν ὅσον ἦν στρατιωτικὸν συναγαγὼν (πολὺ δ' ἦν κατὰ μέρη διηρημένον) καὶ τῶν ταγμάτων τὸ δέκατον, ἔγνω στρατεύειν ἐπὶ Μαχαιροῦντα. πάνυ γὰρ ἦν ἀναγκαῖον ἐξαιρεθῆναι τὸ φρούριον, μὴ διὰ τὴν 25 ὀχυρότητα πολλοὺς εἰς ἀπόστασιν ἐπαράγῃται. <165> καὶ γὰρ τοῖς κατέχουσι βεβαίαν ἐλπίδα σωτηρίας καὶ τοῖς ἐπιουσίῃσιν ὄκνον καὶ δέος ἢ τοῦ χωρίου φύσις ἦν παρασχεῖν ἱκανωτάτη. <166> αὐτὸ μὲν γὰρ τὸ τετε- χισμένον πετρῶδης ὄχθος ἐστίν, εἰς μήκιστον ὕψος 30 ἐρηγερούμενος, ὡς εἶναι καὶ διὰ τοῦτο δυσχείρωτος,

- <167> μεμηχάνηται δ' ὑπὸ τῆς φύσεως εἶναι μηδὲ
 προσιτός· φάραξι γὰρ πάντοθεν ἀσύνοπτον ἐχούσαις
 τὸ βάθος περιτετάφρευται, μήτε περαθῆναι ῥαδίως
 δυναμέναις καὶ χωσθῆναι παντάπασιν ἀμηχάνοις.
- 5 <168> ἡ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς ἐσπέρας περιτέμνουσα παρα-
 τείνει σταδίους ἐξήκοντα, πέρας αὐτῆς τὴν Ἀσφαλιτίν
 ποιουμένη λίμνην (κατὰ τοῦτο δέ πη καὶ αὐτὸς ὁ
 Μαχαιροῦς τὴν ὑψηλοτάτην ἔχει κορυφὴν ὑπερανί-
 σχουσας)· <169> αἱ δὲ ἀπὸ τῆς ἄρκτου καὶ μεσημβρίας
- 10 φάραγγες μεγέθει μὲν ἀπολείπονται τῆς προειρημένης,
 ὁμοίως δ' εἰδὼν ἀμήχανοι πρὸς ἐπιχειρήσιν. <170> τῆς
 δὲ πρὸς τὴν ἀνατολὴν φάραγγος τὸ μὲν βάθος οὐκ
 ἔλαττον ἑκατὸν εὐρίσκεται πήχεων, τέρμα δὲ γίγνεται
 πρὸς ὄρος ἀπαντικρὺ κείμενον Μαχαιροῦντος.
- 15 <171> ταύτην τοῦ τόπου κατιδὼν τὴν φύσιν βασι- 2
 λεὺς Ἰουδαίων Ἀλέξανδρος πρῶτος ἐπ' αὐτοῦ τειχίζει
 φρούριον, ὃ μετὰ ταῦτα Γαβίνιος Ἀριστοβούλῳ πολε-
 μῶν καθεῖλεν. <172> Ἡρώδη δὲ βασιλεύοντι παντὸς
 ἔδοξε μᾶλλον ἐπιμελείας ἄξιον εἶναι καὶ κατασκευῆς
- 20 ὀχυρωτάτης, μάλιστα καὶ διὰ τὴν τῶν Ἀράβων γειτνία-
 σιν· κεῖται γὰρ ἐν ἐπικαίρῳ πρὸς τὴν ἐκείνων γῆν
 ἀποβλέπον. <173> μέγαν μὲν οὖν τόπον τείχεσι καὶ
 πύργοις περιβαλὼν πόλιν ἐνταῦθα κατέκτισεν, ἐξ ἧς
 ἄνοδος εἰς αὐτὴν ἔφερε τὴν ἀκρώρειαν· <174> οὐ μὴν
- 25 ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτὴν ἄνω τὴν κορυφὴν τεῖχος ἐδεί-
 ματο, καὶ πύργους ἐπὶ ταῖς γωνίαις ἕκαστον ἐξήκοντα
 πήχεων ἀνέστησε. <175> μέσον δὲ τοῦ περιβόλου
 βασίλειον ᾠκοδομήσατο μεγέθει τε καὶ κάλλει τῶν
 οἰκήσεων πολυτελές, <176> πολλὰς δὲ καὶ δεξαμενὰς
- 30 εἰς ὑποδοχὴν ὕδατος καὶ χορηγίαν ἄφθονον ἐν τοῖς
 ἐπιτηδειοτάτοις τῶν τόπων κατεσκεύασεν, ὥσπερ πρὸς

τὴν φύσιν ἀμιλληθεῖς, ἔν' αὐτὸς τὸ κατ' ἐκείνην τοῦ τόπου δυσάλωτον ὑπερβάλλεται ταῖς χειροποιήτοις ὀχυρώσεσιν· <177> ἔτι τε γὰρ καὶ βελῶν πλῆθος καὶ μηχανημάτων ἐγκατέθετο, καὶ πᾶν ἐπενόησεν ἐτοιμάσασθαι τὸ παρασχεῖν δυνάμενον τοῖς ἐνοικοῦσι μη- 5 κίστης πολιορκίας καταφρόνησιν.

- 3 <178> ἐπεφύκει δ' ἐν τοῖς βασιλείοις πῆγανον ἄξιον τοῦ μεγέθους θαυμάσαι· συκῆς γὰρ οὐδεμιᾶς ὕψους καὶ πάχους ἐλείπετο. <179> λόγος δ' ἦν ἀπὸ τῶν Ἡρώδου χρόνων αὐτὸ διαρκέσαι, κἂν ἐπὶ πλεῖστον 10 ἴσως ἔμεινεν· ἐξεκόπη δ' ὑπὸ τῶν παραλαβόντων τὸν τόπον Ἰουδαίων. <180> τῆς φάραγγος δὲ τῆς κατὰ τὴν ἄρκτον περιεχούσης τὴν πόλιν Βαάρας ὀνομάζεται τις τόπος, φύει τε ῥίζαν ὁμωνύμως λεγομένην αὐτῶ. <181> αὕτη φλογὶ μὲν τὴν χροῶν ἔοικε, περὶ δὲ τὰς 15 ἑσπέρας σέλας ἀπαστράπτουσα τοῖς τ' ἐπιούσι καὶ βουλομένοις λαβεῖν αὐτὴν οὐκ ἔστιν εὐχείρωτος, ἀλλ' ὑποφεύγει, καὶ οὐ πρότερον ἴσταται πρὶν ἂν τις οὖρον γυναικὸς ἢ τὸ ἔμμηνον αἶμα χέῃ κατ' αὐτῆς. <182> οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τότε τοῖς ἀψαμένοις πρόδηλός ἐστι 20 θάνατος, εἰ μὴ τύχοι τις αὐτὴν ἐκείνην ἐπενεγκάμενος τὴν ῥίζαν ἐκ τῆς χειρὸς ἀπηρτημένην. <183> ἀλίσκεται δὲ καὶ καθ' ἕτερον τρόπον ἀκινδύνως, ὅς ἐστι τοιοῦσδε. κύκλω πᾶσαν αὐτὴν περιορύττουσιν, ὡς εἶναι τὸ κρυπτόμενον τῆς ῥίζης βραχύτατον, <184> εἴτ' ἐξ 25 αὐτῆς ἀποδοῦσι κύνα, κάκεινου τῶ δήσαντι συνακολουθεῖν ὀρμήσαντος ἢ μὲν ἀνασπᾶται ῥαδίως, θνήσκει δ' εὐθύς ὁ κύων ὥσπερ ἀντιδοθεὶς τοῦ μέλλοντος τὴν βοτάνην ἀναιρήσεσθαι· φόβος γὰρ οὐδεὶς τοῖς μετὰ ταῦτα λαμβάνουσιν. <185> ἔστι δὲ μετὰ τοσοῦτων 30 κινδύνων διὰ μίαν ἰσχὺν περισπούδαστος· τὰ γὰρ κα-

λούμενα δαιμόνια (ταῦτα δὲ πονηρῶν ἔστιν ἀνθρώπων πνεύματα) τοῖς ζῶσιν εἰσδύμενα, καὶ κτείνοντα τοὺς βοηθείας μὴ τυγχάνοντας, αὕτη ταχέως ἐξελαύνει, κὰν προσενεχθῆ μόνον τοῖς νοσοῦσι· <186> ῥέουσι δὲ
 5 καὶ θερμῶν ὑδάτων πηγαὶ κατὰ τὸν τόπον, πολὺ τὴν γεῦσιν ἀλλήλων διαφέρουσαι· πικραὶ μὲν γὰρ αὐτῶν τινες εἰσίν, αἱ δὲ γλυκύτητος οὐδὲν ἀπολείπουσι.
 <187> πολλαὶ δὲ καὶ ψυχρῶν ὑδάτων ἀναδόσεις οὐ μόνον ἐν τῷ χθαμαλωτέρῳ τὰς πηγὰς παραλλήλους
 10 ἔχουσι, <188> ἀλλ' ὡς ἂν καὶ μᾶλλον τις θαυμάσειε· σπήλαιον γὰρ τι πλησίον ὄραται κοιλότητι μὲν οὐ βαθύ, τῇ πέτρῃ δὲ προυχούσῃ σκεπόμενον· <189> ταύτης ἄνωθεν ὥσανεὶ μαστοὶ δύο ἀνέχουσι, ἀλλήλων ὀλίγῳ διεστιῶτες, καὶ ψυχροτάτην μὲν ἄτερος πηγῆν,
 15 ἄτερος δὲ θερμοτάτην ἐκδίδωσι, αἱ μισγόμεναι ποιούσι λουτρὸν ἥδιστον παιώνιον τε νοσημάτων, πολλῶ δὲ μάλιστα νεύρων ἄκεσι. ἔχει δ' ὁ τόπος καὶ θείου καὶ στυπτηρίας μέταλλα.

<190> Βάσσω δὲ πάντῃ περισκεψάμενος τὸ χωρίον 4
 20 ἔγνω ποιεῖσθαι τὴν πρόσοδον, χωννὺς τὴν φάραγγα τὴν πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς, καὶ τῶν ἔργων εἶχετο, σπουδὴν ποιούμενος ἧ τάχος ἐξᾶραι τὰ χῶματα καὶ δι' αὐτῶν ῥαδίαν ποιῆσαι τὴν πολιορκίαν. <191> οἱ δ' ἔνδον ἀπειλημμένοι τῶν Ἰουδαίων, αὐτοὶ καθ' ἑαυτοῦς
 25 ἀπὸ τῶν ξένων διακριθέντες, ἐκείνους μὲν ἠνάγκασαν, ὄχλον ἄλλως εἶναι νομίζοντες, ἐν τῇ κάτω πόλει παραμένειν καὶ τοὺς κινδύνους προεκδέχεσθαι, <192> τὸ δ' ἄνω φρούριον αὐτοὶ καταλαβόντες εἶχον καὶ διὰ τὴν ἰσχὺν τῆς ὀχυρότητος καὶ προνοίᾳ τῆς σωτηρίας
 30 αὐτῶν· τεύξεσθαι γὰρ ἀφέσεως ὑπελάμβανον, εἰ τὸ χωρίον Ῥωμαίοις ἐγχειρίσειαν. <193> πείρα δὲ πρό-

τερον ἐβούλοντο τὰς ὑπὲρ τοῦ διαφεύξεσθαι τὴν πο-
 λιορκίαν ἐλπίδας ἐλέγξαι. διὰ τοῦτο καὶ προθύμως
 ἐποιοῦντο τὰς ἐξόδους ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, καὶ τοῖς
 χοῦσι συμπλεκόμενοι πολλοὶ μὲν ἔθνησκον, πολλοὺς δὲ
 τῶν Ῥωμαίων ἀνήρουν. <194> αἰὶ δὲ τοῦ κρατεῖν ὁ 5
 καιρὸς ἐβράβευεν ἑκατέροις τὸ πλεόν, τοῖς μὲν Ἰου-
 δαίοις, εἰ πρὸς ἀφυλακτοτέρους προσπέσειεν, τοῖς δ'
 ἐπὶ τῶν χωμάτων προῖδομένοις, εἰ τὴν ἐκδρομὴν ἀν-
 τῶν δέχονται πεφραγμένως. <195> ἀλλ' οὐκ ἐν τού-
 τοις ἔμελλε γενήσεσθαι τὸ πέρας τῆς πολιορκίας, ἔργον 10
 δέ τιπραχθὲν ἐκ συντυχίας παράλογον τῆς παραδό-
 σεως τοῦ φρουρίου τὴν ἀνάγκην ἐπέστησε τοῖς Ἰου-
 δαίοις. <196> ἦν ἐν τοῖς πολιορκουμένοις νεανίας
 τολμησαί τε θρασὺς καὶ κατὰ χεῖρα δραστήριος, Ἐλεά-
 ζαρος ὄνομα. <197> γηγόνει δ' οὗτος ἐν ταῖς ἐκδρο- 15
 μαῖς ἐπιφανῆς, τοὺς πολλοὺς ἐξιέναι καὶ κωλύειν τὴν
 χῶσιν παρακαλῶν καὶ κατὰ τὰς μάχας πολλὰ καὶ δεινὰ
 τοὺς Ῥωμαίους διατιθείς, τοῖς δὲ σὺν αὐτῷ τολμῶσιν
 ἐπεκτρέχειν ῥαδίαν μὲν τὴν προσβολὴν τιθέμενος,
 ἀκίνδυνον δὲ παρέχων τὴν ἀναχώρησιν τῷ τελευταῖος 20
 ἀπιέναι. <198> καὶ δὴ ποτε τῆς μάχης διακριθείσης
 καὶ γεροντίας ἀμφοτέρων ἀναχωρήσεως αὐτός, ἅτε δὴ
 περιφρονῶν καὶ νομίζων οὐκ ἂν ἔτι τῶν πολεμίων
 οὐδένα τότε μάχης ἄρξαι, μείνας τῶν πνλῶν ἔξω
 τοῖς ἐπὶ τοῦ τείχους διελάλει, καὶ πᾶς πρὸς ἐκείνοις 25
 τὴν διάνοιαν ἦν. <199> ὄρᾳ δὲ τὸν καιρὸν τοῦ Ῥω-
 μαϊκοῦ τις στρατοπέδου Ῥοῦφος, γένος Αἰγύπτιος, καὶ
 μηδενὸς ἂν προσδοκῆσαντος ἐξαίφνης ἐπιδραμών, σὺν
 αὐτοῖς ἀράμενος αὐτὸν τοῖς ὅπλοις, ὡς κατεῖχε τοὺς
 ἀπὸ τῶν τειχῶν ἰδόντας ἔκπληξίς, φθάνει τὸν ἄνδρα 30
 μεταθείς πρὸς τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον. <200> τοῦ

δὲ στρατηγοῦ κελεύσαντος γυμνὸν διαλαβεῖν αὐτόν,
 καὶ καταστήσαντας εἰς τὸ φανερώτατον τοῖς ἐκ τῆς
 πόλεως ἀποβλέπουσι μάλιστα αἰκίζεσθαι, σφόδρα τοὺς
 Ἰουδαίους τὸ περὶ τὸν νεανίαν πάθος συνέχεεν, ἀθρόα
 5 θ' ἡ πόλις ἀνώμωξε, καὶ θρηῆμος ἦν μείζων ἢ καθ'
 ἑνὸς ἀνδρὸς συμφορὰν. <201> τοῦτο συνιδῶν ὁ Βάσσιος
 κατὰ τῶν πολεμίων ἀρχὴν ἐποίησατο στρατηγήματος,
 καὶ βουλευθεὶς αὐτῶν ἐπιτεῖναι τὸ περιαλγές, ἵνα βια-
 σθῶσιν ἀντὶ τῆς σωτηρίας τάνδρος ποιήσασθαι τοῦ
 10 φρουρίου παράδοσιν, τῆς ἐλπίδος οὐ διήμαρτεν. <202>
 ὃ μὲν γὰρ προσέταξε καταπηγνύναι σταυρὸν ὡς αὐτίκα
 κρεμῶν τὸν Ἐλεάζαρον· τοῖς δ' ἀπὸ τοῦ φρουρίου
 τοῦτο θεασαμένοις ὀδύνη τε πλείων προσέπεσε, καὶ
 διαωλύριον ἀνώμωζον, οὐκ ἀνασχετὸν εἶναι τὸ πάθος
 15 βοῶντες. <203> ἔνταῦθα δὴ τοίνυν Ἐλεάζαρος ἰκέ-
 τευεν αὐτοὺς μήτ' αὐτὸν περιιδεῖν ὑπομείναντα θανά-
 των τὸν οἰκτιστον, καὶ σφίσιν αὐτοῖς τὴν σωτηρίαν
 παρασχεῖν τῇ Ῥωμαίων εἴξαντας ἰσχύϊ καὶ τύχῃ, μετὰ
 πάντας ἤδη κεχειρωμένους. <204> οἱ δὲ καὶ πρὸς
 20 τοὺς ἐκείνου λόγους κατακλώμενοι, καὶ πολλῶν ἔνδον
 ὑπὲρ αὐτοῦ δεομένων (ἦν γὰρ ἐκ μεγάλης καὶ σφόδρα
 πολυανθρώπου συγγενείας), παρὰ τὴν αὐτῶν φύσιν εἰς
 οἶκτον ἐνέδωκαν, <205> καὶ τινὰς ἐξαποστείλαντες
 κατὰ τάχος διελέγοντο ποιεῖσθαι τὴν παράδοσιν τοῦ
 25 φρουρίου ἀξιοῦντες, ἵν' ἀδεεῖς ἀπαλλάττωνται, κοιμι-
 σάμενοι τὸν Ἐλεάζαρον. <206> δεξαμένων δὲ τῶν
 Ῥωμαίων καὶ τοῦ στρατηγοῦ ταῦτα, τὸ πλῆθος τῶν ἐν
 τῇ κάτω πόλει, τὴν γεγεννημένην ἰδίᾳ τοῖς Ἰουδαίοις
 πυθόμενοι σύμβασιν, αὐτοὶ κατὰ νύκτα λαθόντες ἔγνω-
 30 σαν ἀποδρᾶναι. <207> τὰς πύλας δ' αὐτῶν ἀνοιξάν-
 των παρὰ τῶν τὴν ὁμολογίαν πεποιημένων πρὸς τὸν

Βάσσον ἤκε μήνυσις, εἴτ' οὖν τῆς σωτηρίας αὐτοῖς φθονησάντων, εἴτε διὰ δέος μὴ τὴν αἰτίαν αὐτοὶ λάβωσι τῆς ἐκείνων ἀποδράσεως. <208> οἱ μὲν οὖν ἀνδρειότατοι τῶν ἐξιόντων ἐφθασαν διεκπαίσεσθαι καὶ διέφυγον· τῶν δ' ἔνδον καταληφθέντων ἄνδρες μὲν 5 ἀνηρέθησαν ἐπὶ τοῖς χιλίοις ἑπτακόσιοι, γύναια δὲ καὶ παῖδες ἠνδραποδίσθησαν. <209> τὰς δὲ πρὸς τοὺς παραδόντας τὸ φρούριον ὁμολογίας οἰόμενος δεῖν ὁ Βάσσος διαφυλάττειν αὐτούς τ' ἀφήσει καὶ τὸν Ἐλεάζαρον ἀπέδωκεν. 10

5 <210> ταῦτα δὲ διοικησάμενος ἠπείγετο τὴν στρατιὰν ἄγων ἐπὶ τὸν προσαγορευόμενον Ἰάρδην δρυμόν· πολλοὶ γὰρ εἰς αὐτὸν ἠγγέλθησαν ἠθροῖσθαι τῶν κατὰ τὰς πολιορκίας πρότερον ἐκ τε Ἱεροσολύμων καὶ Μαχαιροῦντος ἀποδράντων. <211> ἐλθὼν οὖν ἐπὶ τὸν 15 τόπον καὶ γνοὺς τὴν ἀγγελίαν οὐκ ἐψευσμένην, πρῶτον μὲν τοῖς ἰππεῦσιν ἅπαν κυκλοῦται τὸ χωρίον, ὅπως τοῖς διεκπαίσεσθαι τολμῶσι τῶν Ἰουδαίων ἄπορος ἢ φυγὴ γίγνηται διὰ τοὺς ἰππέας, τοὺς δὲ πεζοὺς ἐκέλευσε δενδροτομεῖν τὴν ὕλην εἰς ἣν καταπεφεύγεσαν. 20 <212> καθίστανται δὲ διὰ τοῦτο πρὸς ἀνάγκην οἱ Ἰουδαῖοι τοῦ δρᾶν τι γενναῖον, ὡς ἐκ τοῦ παραβόλως ἀγωνίσασθαι τάχ' ἂν καὶ διαφυγόντες. ἀθρόοι δὲ καὶ μετὰ βοῆς ἄξαντες ἐνέπιπτον τοῖς κεκυκλωμένοις. <213> οἱ δ' αὐτοὺς ἐδέχοντο καρτερῶς, καὶ πολλῇ τῶν 25 μὲν ἀπονοίᾳ τῶν δὲ φιλονικίᾳ χρωμένων χρόνος μὲν οὐκ ὀλίγος διὰ τοῦτο τῇ μάχῃ προύβη, τέλος δ' αὐτῆς οὐχ ὅμοιον ἀπέβη τοῖς ἀγωνισαμένοις· <214> Ῥωμαίων μὲν γὰρ δώδεκα τοὺς πάντας συνέβη πεσεῖν, ὀλίγους τε τρωθῆναι, τῶν Ἰουδαίων δ' ἐκ τῆς μάχης ταύτης 30 οὐδεὶς διέφυγεν, ἀλλ' ὄντες οὐκ ἐλάττους τρισχιλίων

πάντες ἀπέθανον, <215> καὶ ὁ στρατηγὸς αὐτῶν Ἰού-
 δας ὁ τοῦ Ἀρὶ παῖς, περὶ οὗ πρότερον εἰρήκαμεν ὅτι
 τάξεως ἠγούμενός τινος ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῶν Ἱερο-
 σολύμων κατὰ τινὰς διαδύς τῶν ὑπονόμων ἔλαθεν
 5 ἀποδράς.

<216> περὶ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐπέστειλε Καῖσαρ 6
 Βάσσω καὶ Λαβερίῳ Μαξίμῳ (οὗτος δ' ἦν ἐπίτροπος),
 κελεύων πᾶσαν γῆν ἀποδόσθαι τῶν Ἰουδαίων. <217>
 οὐ γὰρ κατόκισεν ἐκεῖ πόλιν, ἰδίαν αὐτῷ τὴν χώραν
 10 φυλάττων, ὀκτακοσίοις δὲ μόνοις ἀπὸ τῆς στρατιᾶς
 διαφειμένοις χωρίον ἔδωκεν εἰς κατοίκησιν, ὃ καλεῖται
 μὲν Ἀμμαοῦς, ἀπέχει δὲ τῶν Ἱεροσολύμων σταδίους
 τριάκοντα. <218> φόρον δὲ τοῖς ὀπουδήποτ' οὗσιν
 Ἰουδαίοις ἐπέβαλε, δύο δραχμὰς ἕκαστον κελεύσας ἀνὰ
 15 πᾶν ἔτος εἰς τὸ Καπετώλιον φέρειν, ὥσπερ πρότερον
 εἰς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις νεῶν συνετέλουν.

<219> καὶ τὰ μὲν Ἰουδαίων τότε τοιαύτην εἶχε 7
 κατάστασιν, ἣδη δ' ἔτος τέταρτον Ὀεσπασιανοῦ διέπον-
 τος τὴν ἡγεμονίαν συνέβη τὸν βασιλέα τῆς Κομμαγηνηῆς
 20 Ἀντίοχον μεγάλας συμφοραῖς πανοικεσία περιπεσεῖν
 ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. <220> Καισέννιος Παῖτος ὁ τῆς
 Συρίας ἡγεμὼν τότε καθεστηκώς, εἶτ' οὖν ἀληθεύων
 εἶτε καὶ διὰ τὴν πρὸς Ἀντίοχον ἔχθραν (οὐ σφόδρα
 γὰρ τὸ σαφὲς ἠλέγχθη), γράμματα πρὸς Καῖσαρα διε-
 25 πέμψατο, <221> λέγων τὸν Ἀντίοχον μετὰ τοῦ παιδὸς
 Ἐπιφανοῦς διεγνωκέναι Ῥωμαίων ἀφίστασθαι, συνθή-
 κας πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Πάρθων πεποιημένον.
 <222> δεῖν οὖν προκαταλαβεῖν αὐτούς, μὴ φθάσαντες
 τῶν πραγμάτων ἄρξασθαι πᾶσαν τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν
 30 πολέμῳ συνταράξωσιν. <223> ἔμελλε δὲ Καῖσαρ τοι-
 ούτου μηνύματος αὐτῷ προσπεσόντος μὴ περιορᾶν.

καὶ γὰρ ἡ γειτνίασις τῶν βασιλέων ἐποίει τὸ πρᾶγμα
 μείζονος ἄξιον προνοίας. <224> τὰ γὰρ Σαμόσατα,
 τῆς Κομμαγηνῆς μεγίστη πόλις, κεῖται παρὰ τὸν
 Εὐφράτην, ὥστ' εἶναι τοῖς Πάρθοις, εἴ τι τοιοῦτον
 διενευόητο, ῥάστην μὲν τὴν διάβασιν βεβαίαν δὲ τὴν
 ὑποδοχὴν. <225> πιστευθεὶς οὖν ὁ Παῖτος, καὶ λαβὼν
 ἐξουσίαν πράττειν ἂν δοκεῖ συμφέρον, οὐκ ἐμέλλησεν,
 ἐξαίφνης δὲ τῶν περὶ τὸν Ἀντίοχον οὐδὲν προσδο-
 κώντων εἰς τὴν Κομμαγηνὴν ἐνέβαλε, τῶν μὲν ταγμα-
 των ἄγων τὸ ἕκτον, καὶ πρὸς τούτῳ λόχους καὶ τινὰς
 ἰλας ἰπέων, <226> συνεμάχουν δὲ καὶ βασιλεῖς αὐτῶ,
 τῆς μὲν Χαλκιδικῆς λεγομένης Ἀριστόβουλος, τῆς
 Ἑμέσης δὲ καλουμένης Σόαιμος. <227> ἦν δ' αὐτοῖς
 τὰ περὶ τὴν εἰσβολὴν ἀνανταγώνιστα· τῶν γὰρ κατὰ
 τὴν χώραν οὐδεὶς ἤθελε χεῖρας ἀνταίρειν. <228> Ἀν-
 τίοχος δέ, τῆς ἀγγελίας ἀδοκῆτως προσπεσοῦσης, πο-
 λέμον μὲν οὐδ' ἐπίνοιαν πρὸς Ῥωμαίους ἔσπασεν, ἔγνω
 δὲ πᾶσαν τὴν βασιλείαν ὡς εἶχεν ἐπ' ὀνήματος κατα-
 λιπὼν μετὰ γυναικὸς καὶ τέκνων ὑπέξελθεῖν, οὕτως
 ἂν οἰόμενος καθαρὸν Ῥωμαίοις ἑαυτὸν ἀποδείξαι τῆς
 ἐπενηνεγμένης αἰτίας. <229> καὶ προελθὼν ἀπὸ τῆς
 πόλεως ἑκατὸν σταδίους πρὸς τοῖς εἴκοσιν εἰς τὸ πε-
 2 δίου ἐν αὐτῶ καταυλίζεται. <230> Παῖτος δ' ἐπὶ μὲν
 τὰ Σαμόσατα τοὺς καταληψομένους ἀποστέλλει, καὶ δι'
 ἐκείνων εἶχε τὴν πόλιν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς ἄλλης δυ-
 25 νάμεως ἐπ' Ἀντίοχον ἐποιεῖτο τὴν ὁρμὴν. <231> οὐ
 μὴν ὁ βασιλεὺς οὐδ' ὑπὸ τῆς ἀνάγκης προήχθη πρᾶξιαι
 τι πρὸς Ῥωμαίους πολεμικόν, ἀλλὰ τὴν αὐτοῦ τύχην
 ὀδυρόμενος ὅ τι δέοι παθεῖν ὑπέμενε. <232> νέοις
 δὲ καὶ πολέμων ἐμπείροις καὶ ῥώμῃ σωματίων διαφέ-
 30 ρουσιν οὐ ῥάδιον ἦν τοῖς παισὶν αὐτοῦ τὴν συμφορὰν

ἀμαχεὶ καρτερεῖν. τρέπονται οὖν πρὸς ἀλλήν Ἐπιφανῆς τε καὶ Καλλίνικος. <233> σφοδρᾶς δὲ τῆς μάχης καὶ παρ' ὄλην τὴν ἡμέραν γενομένης, αὐτοὶ τὴν ἀνδρείαν διαπρεπῆ παρέσχον, καὶ μηδὲν ἐλαττωθείσῃ τῇ σφαιτέρᾳ δυνάμει ἐσπέρας διελύθησαν. <234> Ἀντιόχῳ δ' οὐδ' ἐπὶ τῇ μάχῃ τοῦτον κεχωρηκυῖα τὸν τρόπον μένειν ἀνεκτὸν ἐδόκει· λαβὼν δὲ τὴν γυναῖκα καὶ τὰς θυγατέρας μετ' ἐκείνων ἐποίητο τὴν φυγὴν εἰς Κιλικίαν, καὶ τοῦτο πράξας τὰ φρονήματα τῶν οἰκείων στρατιωτῶν κατέκλασεν· <235> ὡς γὰρ ἀπεγνωσμένης ὑπ' αὐτοῦ τῆς βασιλείας ἀπέστησαν καὶ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους μετεβάλοντο, καὶ πάντων πρόδηλος ἦν ἀπόγνωσις. <236> πρὶν οὖν τελέως ἐρημωθῆναι τῶν συμμάχων, τοῖς περὶ τὸν Ἐπιφανῆ σῶζειν αὐτοὺς ἐκ τῶν πολεμίων ἦν ἀναγκαῖον. καὶ γίνονται δέκα σύμπαντες ἱππεῖς οἱ μετ' αὐτοῦ τὸν Εὐφρότην διαβαλόντες, <237> ἔνθεν ἤδη μετ' ἀδείας πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Πάρθων Βολογαίσην κομισθέντες οὐχ ὡς φυγάδες ὑπερηφανήθησαν, ἀλλ' ὡς ἔτι τὴν παλαιὰν ἔχοντες εὐδαιμονίαν πάσης τιμῆς ἠξιώθησαν.

<238> Ἀντιόχῳ δ' εἰς Ταρσὸν ἀφιγμένῳ τῆς Κιλικίας ἑκατοντάρχην Παῖτος ἐπιπέμψας, δεδεμένον αὐτὸν εἰς Ῥώμην ἀπέστειλεν. <239> Ἐσπασιανὸς δ' οὐχ ὑπέμεινεν οὕτω πρὸς αὐτὸν ἀναχθῆναι τὸν βασιλέα, τῆς παλαιᾶς ἀξιῶν φιλίας μᾶλλον αἰδῶ λαβεῖν ἢ διὰ τὴν τοῦ πολέμου πρόφασιν ἀπαραίτητον ὀργὴν διαφυλάττειν. <240> κελεύει δὴ καθ' ὁδὸν ἔτ' ὄντος αὐτοῦ τῶν δεσμῶν ἀφαιρεθῆναι, καὶ παρέντα τὴν εἰς Ῥώμην ἀφίξιν τὸ νῦν ἐν Λακεδαιμόνι διάγειν, δίδωσί τε με-
 30 γάλας αὐτῷ προσόδους χρημάτων, ὅπως μὴ μόνον ἄφθονον ἀλλὰ καὶ βασιλικὴν ἔχοι τὴν δίαιταν. <241>

ταῦτα τοῖς περὶ τὸν Ἐπιφανῆ πνυθόμενοις, πρότερον σφόδρα περὶ τοῦ πατρὸς δεδιόσιν, ἀνεΐθησαν αἱ ψυχαὶ μεγάλης καὶ δυσδιαθέτου φροντίδος. <242> ἔλπις δὲ καὶ αὐτοῖς τῶν παρὰ Καίσαρος διαλλαγῶν ἐγένετο, Βολογαΐσου περὶ αὐτῶν ἐπιστείλαντος· οὐδὲ γὰρ εὐ- 5
 δαιμονοῦντες ὑπέμενον ἔξω τῆς Ῥωμαίων ζῆν ἡγεμονίας. <243> δόντος δὲ Καίσαρος ἡμέρωσ αὐτοῖς τὴν ἄδειαν εἰς Ῥώμην παρεγένοντο, τοῦ τε πατρὸς ὡς αὐ-
 τοὺς ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος εὐθύς ἐλθόντος πάσης ἀξιού-
 μενοι τιμῆς κατέμενον ἐνταῦθα. 10

4 <244> τὸ δὲ τῶν Ἀλανῶν ἔθνος ὅτι μὲν εἰσι Σκύ-
 θαι περὶ τὸν Τάναϊν καὶ τὴν Μαιῶτιν λίμνην κατοι-
 κοῦντες, πρότερόν ποῦ δεδηλώκαμεν, <245> κατὰ τού-
 τους δὲ τοὺς χρόνους διανοηθέντες εἰς τὴν Μηδίαν
 καὶ προσωτέρω ταύτης ἔτι καθ' ἀρπαγὴν ἐμβαλεῖν, τῷ 15
 βασιλεῖ τῶν Ὅρκανῶν διαλέγονται· τῆς παρόδου γὰρ
 οὗτος δεσπότης ἐστίν, ἣν ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος πύ-
 λαις σιδηραῖς κλειστήν ἐποίησε. <246> κἀκείνου τὴν
 εἴσοδον αὐτοῖς παρασχόντος, ἄθροοι καὶ μηδὲν προὔπ-
 οπτεύσασι τοῖς Μήδοις ἐπιπεσόντες χώραν πολυάν- 20
 θρωπον καὶ παντοίων ἀνάμεστον βοσκημάτων διήρπα-
 ζον, μηδενὸς αὐτοῖς τολμῶντος ἀνθίστασθαι· <247> καὶ
 γὰρ ὁ βασιλεύων τῆς χώρας Πάκορος ὑπὸ δέους εἰς
 τὰς δυσχωρίας ἀναφυγῶν τῶν μὲν ἄλλων ἀπάντων
 παρακεχωρήκει, μόλις δὲ παρ' αὐτῶν ἐρρούσατο τὴν τε 25
 γυναικα καὶ τὰς παλλακὰς αἰχμαλώτους γενομένας,
 ἑκατὸν δοὺς τάλαντα. <248> μετὰ πολλῆς οὖν ῥα-
 στῶννης ἀμαχεὶ ποιούμενοι τὰς ἀρπαγὰς, μέχρι τῆς
 Ἀρμενίας προῆλθον πάντα λεηλατοῦντες. <249> Τι-
 ριδάτης δ' αὐτῆς ἐβασίλευεν, ὃς ὑπαντιάσας αὐτοῖς 30
 καὶ ποιησάμενος μάχην παρὰ μικρὸν ἤλθεν ἐπ' αὐτῆς

ζωὸς ἀλῶναι τῆς παρατάξεως. <250> βρόχον γὰρ αὐτῷ τις πόρρωθεν περιβαλὼν ἔμελλεν ἐπισπάσειν, εἰ μὴ τῷ ξίφει θᾶπτον ἐκείνος τὸν τόνον κόψας ἔφθη διαφυγεῖν. <251> οἱ δὲ καὶ διὰ τὴν μάχην ἔτι μᾶλλον ἀγριωθέντες τὴν μὲν χώραν ἐλυμήναντο, πολὺ δὲ πλῆθος ἀνθρώπων καὶ τῆς ἄλλης λείας ἄγοντες ἐξ ἀμφοῖν τῶν βασιλειῶν πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκομίσθησαν.

<252> ἐπὶ δὲ τῆς Ἰουδαίας Βάσσου τελευτήσαντος 8
 10 Φλάειος Σίλσας διαδέχεται τὴν ἡγεμονίαν· καὶ τὴν μὲν ἄλλην ἅπασαν ὄρων τῷ πολέμῳ κεχειρωμένην, ἐν δὲ μόνον ἔτι φρούριον ἀφεστηκός, ἐστράτευσεν ἐπὶ τοῦτο, πᾶσαν τὴν ἐν τοῖς τόποις δύναμιν συναγαγών. <253> καλεῖται δὲ τὸ μὲν φρούριον Μασάδα, προει-
 15 στήκει δὲ τῶν κατειληφόντων αὐτὸ σικαρίων δυνατὸς ἀνὴρ Ἐλεάζαρος, ἀπόγονος Ἰούδα τοῦ πείσαντος Ἰουδαίου οὐκ ὀλίγους, ὡς πρότερον δεδηλώκαμεν, μὴ ποιεῖσθαι τὰς ἀπογραφάς, ὅτε Κυρίνιος τιμητῆς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπέμφθη. <254> τότε γὰρ οἱ σικαριοὶ
 20 συνέστησαν ἐπὶ τοὺς ὑπακούειν Ῥωμαίων θέλοντας, καὶ πάντα τρόπον ὡς πολεμίοις προσεφέροντο, τὰς μὲν κτήσεις ἀρπάζοντες καὶ περιελαύνοντες, ταῖς δ' οἰκήσεσιν αὐτῶν πῦρ ἐνιέντες· <255> οὐδὲν γὰρ ἄλλοφύλων αὐτοὺς ἔφασκον διαφέρειν, οὕτως ἀγεννῶς τὴν
 25 περιμάχητον Ἰουδαίους ἐλευθερίαν προειμένους καὶ δουλείαν αἰρεῖσθαι τὴν ὑπὸ Ῥωμαίοις ἀνωμολογητότας. <256> ἦν δ' ἄρα τοῦτο πρόφασις εἰς παρακάλυμμα τῆς ὀμότητος καὶ τῆς πλεονεξίας ὑπ' αὐτῶν λεγόμενον. σαφὲς δὲ διὰ τῶν ἔργων ἐποίησαν· <257>
 30 οἱ μὲν γὰρ αὐτοῖς τῆς ἀποστάσεως ἐκοινωνήσαν καὶ τοῦ πρὸς Ῥωμαίους συνήραντο πολέμου καὶ παρ' ἐκεί-

των δὲ τολμήματα χεῖρω πρὸς αὐτοὺς ἐγένετο. <258>
 καὶ πῶ ψεύδεσθαι πάλιν τὴν πρόφασιν ἐξελεγχόμενοι
 μᾶλλον ἐκάκουν τοὺς τὴν πονηρίαν αὐτῶν διὰ τῆς
 δικαιολογίας ὀνειδίζοντας. <259> ἐγένετο γὰρ πῶς ὁ
 χρόνος ἐκεῖνος παντοδαπῆς ἐν τοῖς Ἰουδαίοις πονηρίας 5
 πολυφόρος, ὡς μηδὲν κακίας ἔργον ἄπρακτον παραλι-
 πεῖν, μηδ' εἴ τις ἐπινοίᾳ διαπλάττειν ἐθελήσειεν ἔχειν
 ἂν τι καινότερον ἐξευρεῖν. <260> οὕτως ἰδίᾳ τε καὶ
 κοινῇ πάντες ἐνόσησαν, καὶ πρὸς τὸ ὑπερβάλλειν ἀλ-
 λήλους ἐν τε ταῖς πρὸς τὸν θεὸν ἀσεβείαις καὶ ταῖς 10
 εἰς τοὺς πλησίον ἀδικίαις ἐφιλονίκησαν, οἱ μὲν δυνα-
 τοὶ τὰ πλήθη κακοῦντες, οἱ πολλοὶ δὲ τοὺς δυνατοὺς
 ἀπολλύναι σπεύδοντες· <261> ἦν γὰρ ἐκείνοις μὲν
 ἐπιθυμία τοῦ τυραννεῖν, τοῖς δὲ τοῦ βιάζεσθαι καὶ τὰ
 τῶν εὐπόρων διαρπάζειν. <262> πρῶτοι μὲν οὖν οἱ 15
 σικάριοι τῆς παρανομίας καὶ τῆς πρὸς τοὺς συγγενεῖς
 ἠρξάν ὠμότητος, μήτε λόγον ἄρρητον εἰς ὕβριν μήτ'
 ἔργον ἀπείρατον εἰς ὄλεθρον τῶν ἐπιβουλευθέντων
 παραλιπόντες. ἀλλὰ καὶ τούτους Ἰωάννης ἀπέδειξεν
 αὐτοῦ μετριωτέρους. <263> οὐ γὰρ μόνον ἀνήρει 20
 πάντας ὅσοι τὰ δίκαια καὶ συμφέροντα συνεβούλευον,
 καθάπερ ἐχθίστοις μάλιστα δὴ τῶν πολιτῶν τοῖς τοιού-
 τοις προσφερόμενος, ἀλλὰ καὶ κοινῇ τὴν πατρίδα μυ-
 ρίων ἐνέπλησε κακῶν, οἷα πράξειν ἔμελλεν ἄνθρωπος
 ἤδη καὶ τὸν θεὸν ἀσεβεῖν τετολμηκῶς· <264> τράπε- 25
 ζάν τε γὰρ ἄθεσμον παρετίθετο, καὶ τὴν νενομισμένην
 καὶ πάτριον ἐξεδιήτησεν ἀγνείαν, ἴν' ἡ μηκέτι θαυ-
 μαστὸν εἰ τὴν πρὸς ἀνθρώπους ἡμερότητα καὶ κοινω-
 νίαν οὐκ ἐτήρησεν ὁ τῆς πρὸς θεὸν εὐσεβείας οὕτω
 καταμανεῖς. <265> πάλιν τοίνυν ὁ Γιώρα Σίμων τί 30
 κακὸν οὐκ ἔδρασεν; ἢ ποίας ὕβρεως ἐλευθέρων ἀπέ-

σχοντο σωμάτων, οἷ τοῦτον ἀνέδειξαν τύραννον; <266>
 ποία δὲ αὐτοὺς φιλία, ποία δὲ συγγείεια πρὸς τοὺς
 ἐφ' ἐκάστης ἡμέρας φόνους οὐχὶ θρασυτέρους ἐποίησε;
 τὸ μὲν γὰρ τοὺς ἀλλοτρίους κακῶς ποιεῖν ἀγεννοῦς
 5 ἔργον εἶναι πονηρίας ὑπελάμβανον, λαμπρὰν δὲ φέρειν
 ἐπίδειξιν ἡγοῦντο τὴν ἐν τοῖς οἰκιοτάτοις ὠμότητα.
 <267> παρημιλλήσατο δὲ καὶ τὴν τούτων ἀπόνοιαν ἢ
 τῶν Ἰδουμαίων μανία· ἐκεῖνοι γὰρ οἱ μιαιφώτατοι τοὺς
 ἀρχιερέας κατασφάζαντες, ὅπως μηδὲ μέρος τι τῆς
 10 πρὸς τὸν θεὸν εὐσεβείας διαφυλάττηται, πᾶν ὅσον ἦν
 λείψανον ἐτι πολιτικοῦ σχήματος ἐξέκοψαν, <268> καὶ
 τὴν τελεωτάτην εἰσήγαγον διὰ πάντων ἀνομίαν, ἐν ἣ
 τὸ τῶν ζηλωτῶν κληθέντων γένος ἤμαξεν, οἷ τὴν
 προσηγορίαν τοῖς ἔργοις ἐπηλήθευσαν. <269> πᾶν γὰρ
 15 κακίας ἔργον ἐξεμιμήσαντο, μηδ' εἴ τι πρότερον προῦπ-
 αρχθὲν ἢ μνήμη παραδέδωκεν αὐτοὶ παραλιπόντες
 ἀζήλωτον· <270> καίτοι τὴν προσηγορίαν αὐτοῖς ἀπὸ
 τῶν ἐπ' ἀγαθῶ ζηλουμένων ἐπέθεσαν, ἢ κατειρωνευό-
 20 σιν, ἢ τὰ μέγιστα τῶν κακῶν ἀγαθὰ νομίζοντες. <271>
 τοιγαροῦν προσῆκον ἕκαστοι τὸ τέλος εὗροντο, τοῦ θεοῦ
 τὴν ἀξίαν ἐπὶ πᾶσιν αὐτοῖς τιμωρίαν βραβεύσαντος·
 <272> ὅσας γὰρ ἀνθρώπου δύναται φύσις κολάσεις
 ὑπομεῖναι, πᾶσαι κατέσκηψαν εἰς αὐτοὺς μέχρι καὶ τῆς
 25 ἐσχάτης τοῦ βίου τελευτῆς, ἣν ὑπέμειναν ἐν πολυτρό-
 ποις αἰκίαις ἀποθανόντες. <273> οὐ μὴν ἀλλὰ φαίη
 τις ἂν αὐτοὺς ἐλάττω παθεῖν ὧν ἔδρασαν· τὸ γὰρ δι-
 καίως ἐπ' αὐτῶν οὐ προσῆν. <274> τοὺς δὲ ταῖς ἐκεί-
 30 νων ὠμότησι περιπεσόντας οὐ τοῦ παρόντος ἂν εἶη
 καιροῦ κατὰ τὴν ἀξίαν ὀδύρεσθαι. πάλιν οὖν ἐπάνειμι
 πρὸς τὸ καταλειπόμενον μέρος τῆς διηγήσεως.

- 2 <275> ἐπὶ γὰρ τὸν Ἐλεάζαρον καὶ τοὺς κατέχοντας
 σὺν αὐτῷ τὴν Μασάδαν σικαρίους ὁ τῶν Ῥωμαίων
 στρατηγὸς ἦκε τὰς δυνάμεις ἄγων. καὶ τῆς μὲν χώρας
 ἀπάσης εὐθύς ἐκράτει, φρουρὰς ἐν τοῖς ἐπικαιροτάτοις
 αὐτῆς μέρεσιν ἐγκαταστήσας, <276> τεῖχος δὲ περιέ- 5
 βαλε κύκλῳ περὶ πᾶν τὸ φρούριον, ὅπως μηδενὶ τῶν
 πολιορκουμένων ἢ ῥάδιον διαφυγεῖν. καὶ διανέμει
 τοὺς φυλάξοντας, <277> αὐτὸς δὲ καταστρατοπεδεύει
 τόπον ὡς μὲν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἐπιτηδειότατον
 ἐκλαβὼν, καθ' ὃν αἱ τοῦ φρουρίου πέτραι τῷ πλησίον 10
 ὄρει συνήγγιζον, ἄλλως δὲ πρὸς ἀφθονίαν τῶν ἐπι-
 τηδειῶν δύσκολον· <278> οὐ γὰρ ἡ τροφή μόνον πόρ-
 ρωθεν ἐκομίζετο καὶ σὺν μεγάλῃ ταλαιπωρίᾳ τῶν ἐπὶ
 τούτῳ τεταγμένων Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ τὸ ποτὸν ἦν
 ἀγώγιμον εἰς τὸ στρατόπεδον, τοῦ τόπου μηδεμίαν 15
 ἔγγυς πηγὴν ἀναδιδόντος. <279> ταῦτ' οὖν προοικο-
 νομησάμενος ὁ Σίλβας ἐπὶ τὴν πολιορκίαν ἐτρέπετο,
 πολλῆς ἐπιτεχνήσεως καὶ ταλαιπωρίας δεομένην διὰ τὴν
 ὀχυρότητα τοῦ φρουρίου τοιοῦδε τὴν φύσιν ὑπάρχοντος.
- 3 <280> πέτραν οὐκ ὀλίγην τῇ περιόδῳ καὶ μῆκος 20
 ὑψηλὴν πανταχόθεν περιερωγάσι βαθεῖαι φάραγγες
 κάτωθεν ἐξ ἀοράτου τέρατος, κρημνώδεις καὶ πάση
 βάσει ζώων ἀπρόσιτοι, πλὴν ὅσον κατὰ δύο τόπους
 τῆς πέτρας εἰς ἄνοδον οὐκ εὐμαρῇ παρεικούσης. <281>
 ἔστι δὲ τῶν ὁδῶν ἡ μὲν ἀπὸ τῆς Ἀσφαλίτιδος λίμ- 25
 νης πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα, καὶ πάλιν ἀπὸ τῆς δύσεως
 ἢ ῥᾶον πορευθῆναι. <282> καλοῦσι δὲ τὴν ἐτέραν
 ὄφιν, τῇ στενότητι προσεικάσαντες καὶ τοῖς συνεχέσιν
 ἐλιγμοῖς· κλᾶται γὰρ περὶ τὰς τῶν κρημνῶν ἐξοχάς,
 καὶ πολλάκις εἰς αὐτὴν ἀναστρέφουσα καὶ κατὰ μικρὸν 30
 αὐθις ἐκμηκνυομένη μόλις ψαύει τοῦ πρόσω. <283>

- δεῖ δὲ παραλλάξ τὸν δι' αὐτῆς βαδίζοντα τὸν ἕτερον τοῖν ποδοῖν ἐρείδεσθαι. ἔστι δὲ πρόδηλος ὕλεθρος· ἐκατέρωθεν γὰρ βάθος κρημνῶν ὑποκέχνηε, τῇ φοβερότητι πᾶσαν εὐτολμίαν ἐκπλήξαι δυνάμενον. <284>
- 5 διὰ τοιαύτης οὖν ἐλθόντι σταδίους τριάκοντα κορυφῇ τὸ λοιπὸν ἔστιν, οὐκ εἰς ὄξυ τέρμα συνηγμένη, ἀλλ' ὥστ' εἶναι κατ' ἄκρας ἐπίπεδον. <285> ἐπὶ ταύτῃ πρῶτον μὲν ὁ ἀρχιερεὺς ὠκοδομήσατο φρούριον Ἰωνάθης, καὶ προσηγόρευσε Μασάδαν· ὕστερον δ' Ἡρώδη
- 10 τῷ βασιλεῖ διὰ πολλῆς ἐγένετο σπουδῆς ἢ τοῦ χωρίου κατασκευῆ. <286> τεῖχος τε γὰρ ἤγειρε περὶ πάντα τὸν κύκλον τῆς κορυφῆς ἑπτὰ σταδίων ὄντα, λευκοῦ μὲν λίθου πεποιημένον, ὕψος δὲ δώδεκα καὶ πλάτος ὀκτὼ πήχεις ἔχον. <287> τριάκοντα δ' αὐτῷ καὶ ἑπτὰ
- 15 πύργοι πεντηκονταπήχεις ἀνεστήκεσαν, ἐξ ὧν ἦν εἰς οἰκήματα διελθεῖν περὶ πᾶν τὸ τεῖχος ἔνδον ὠκοδομημένα· <288> τὴν γὰρ κορυφὴν πίονα καὶ πεδίου παντὸς οὔσαν μαλακωτέραν ἀνῆκεν εἰς γεωργίαν ὁ βασιλεύς, ἵν' εἴ ποτε τῆς ἔξω τροφῆς ἀπορία γένοιτο, μηδὲ
- 20 ταύτῃ κάμοιεν οἱ τὴν αὐτῶν σωτηρίαν τῷ φρουρίῳ πεπιστευκότες. <289> καὶ βασίλειον δὲ κατεσκεύασεν ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἀνάβασιν, ὑποκάτω μὲν τῶν τῆς ἄκρας τειχῶν, πρὸς δὲ τὴν ἄρκτον ἐγκλίνον. τοῦ δὲ βασιλείου τὸ τεῖχος ἦν ὕψει μέγα
- 25 καὶ καρτερόν, πύργους ἔχον ἑξηκονταπήχεις ἐγγωνίους τέτταρας. <290> ἢ τε τῶν οἰκημάτων ἔνδον καὶ στοῶν καὶ βαλανείων κατασκευῆ παντοία καὶ πολυτελῆς ἦν, κίωνων μὲν ἀπανταχοῦ μονολίθων ὑπεστηκότων, τοίχων δὲ καὶ τῶν ἐν τοῖς οἰκήμασιν ἑδαφῶν λίθου στρώσει πεποικιλμένων. <291> πρὸς ἕκαστον δὲ τῶν οἰκουμένων τόπων ἄνω τε καὶ περὶ τὸ βασίλειον καὶ πρὸ

τοῦ τείχους πολλοὺς καὶ μεγάλους ἐτετμήκει λάκκους ἐν ταῖς πέτραις φυλακτῆρας ὑδάτων, μηχανώμενος εἶναι χορηγίαν ὕση τῶν ἐκ πηγῶν ἐστὶ χρωμένοις. <292> ὄρυκτὴ δ' ὁδοὺς ἐκ τοῦ βασιλείου πρὸς ἄκραν τὴν κορυφὴν ἀνεφέρετο, τοῖς ἔξωθεν ἀφανῆς. οὐ μὴν οὐδὲ ταῖς φανεραῖς ὁδοῖς ἦν οἷόν τε χρῆσασθαι ῥαδίας τοὺς πολεμίους· <293> ἡ μὲν γὰρ ἐῶα διὰ τὴν φύσιν, ὡς προείπομεν, ἐστὶν ἄβατος, τὴν δ' ἀπὸ τῆς ἐσπέρας μεγάλῳ κατὰ τὸ στενότατον πύργῳ διετείχισεν, ἀπέχοντι τῆς ἄκρας πήχεων οὐκ ἔλαττον διαστήμα χιλίων, ὃν οὔτε παρελθεῖν δυνατὸν ἦν οὔτε ῥάδιον ἐλεῖν. δυσέξοδος δὲ καὶ τοῖς μετ' ἀδείας βαδίζουσιν ἐπεποίητο.

4 <294> οὕτω μὲν οὖν πρὸς τὰς τῶν πολεμιῶν ἐφόδους φύσει τε καὶ χειροποιήτως τὸ φρούριον ὠχύρωτο, <295> τῶν δ' ἔνδον ἀποκειμένων παρασκευῶν ἔτι μᾶλλον ἂν τις ἐθαύμασε τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν διαμομήν· <296> σῆτός τε γὰρ ἀπέκειτο πολὺς καὶ πολὺν χρόνον ἀρκεῖν ἱκανώτατος, οἶνός τε πολὺς ἦν καὶ ἔλαιον, ἔτι δὲ παντοῖος ὀσπρίων καρπὸς καὶ φοῖνικες ἐσεσώρευντο. <297> πάντα δ' εὔρεν ὁ Ἐλεάζαρος, τοῦ φρουρίου μετὰ τῶν σικαρίων ἐγκρατῆς δόλω γενόμενος, ἀκμαῖα καὶ μηδὲν τῶν νεωστὶ κειμένων ἀποδέοντα· καίτοι σχεδὸν ἀπὸ τῆς παρασκευῆς εἰς τὴν ὑπὸ Ῥωμαίοις ἄλωσιν ἑκατὸν ἦν χρόνος ἐτῶν. ἀλλὰ καὶ Ῥωμαῖοι τοὺς περιλειφθέντας τῶν καρπῶν εὔρον ἀδιαφθόρους. <298> αἴτιον δ' οὐκ ἂν ἀμάροτι τις ὑπολαμβάνων εἶναι τὸν ἀέρα τῆς διαμονῆς, ὕψει τῶν περὶ τὴν ἄκραν πάσης ὄντα γεώδους καὶ θολερᾶς ἀμιγῆ κρᾶσεως. <299> εὐρέθη δὲ καὶ παντοίων πληθὸς ὀπλων ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀποτεθησαυρισμένον, ὡς ἀν-

δράσιν ἀρκεῖν μυρίοις, ἀργός τε σίδηρος καὶ χαλκός, ἔτι δὲ καὶ μόλιβδος, ἅτε δὴ τῆς παρασκευῆς ἐπὶ μέγαισι αἰτίαισι γενομένης. <300> λέγεται γὰρ αὐτῷ τὸν Ἡρώδην τοῦτο τὸ φρούριον εἰς ὑποφυγὴν ἐτοιμάζειν, διπλοῦν ὑφορώμενον κίνδυνον, τὸν μὲν παρὰ τοῦ πλήθους τῶν Ἰουδαίων, μὴ καταλύσαντες ἐκείνου τοὺς πρὸ αὐτοῦ βασιλέας ἐπὶ τὴν ἀρχὴν καταγάρωσι, τὸν μείζω δὲ καὶ χαλεπώτερον ἐκ τῆς βασιλευούσης Αἰγύπτου Κλεοπάτρας. <301> αὕτη γὰρ τὴν αὐτῆς γνῶμην οὐκ ἐπέιχεν, ἀλλὰ πολλάκις Ἀντωνίῳ λόγους προσέφερε τὸν μὲν Ἡρώδην ἀνελεῖν ἀξιοῦσα, χαρίσασθαι δ' αὐτῇ τὴν βασιλείαν τῶν Ἰουδαίων δεομένη. <302> καὶ μᾶλλον ἂν τις ἐθαύμασεν ὅτι μηδέπω τοῖς προστάγμασιν Ἀντώνιος ὑπηκῆκοι, κακῶς ὑπὸ τοῦ πρὸς αὐτὴν ἔρωτος δεδουλωμένος, οὐχ ὅτι περὶ τοῦ μὴ χαρίσασθαι προσεδόκησε. <303> διὰ τοιούτους μὲν φόβους Ἡρώδης Μασάδαν κατασκευασάμενος ἔμελλε Ρωμαίοις ἀπολείπειν ἔργον τοῦ πρὸς Ἰουδαίους πολέμου τελευταῖον.

<304> ἐπεὶ γὰρ ἔξωθεν ἤδη περιτετειχίσει πάντα τὸν τόπον ὃ τῶν Ρωμαίων, ὡς προείπομεν, ἡγεμών, καὶ τοῦ μὴ τινα ἀποδρᾶναι πρόνοιαν ἐπεποίητο τὴν ἀκριβεστάτην, ἐνεχείρει τῇ πολιορκίᾳ, μόνον εὐρῶν ἓνα τόπον ἐπιβολὴν χωμάτων δέξασθαι δυνάμενον. <305> μετὰ γὰρ τὸν διατειχίζοντα πύργον τὴν ἀπὸ τῆς δύσεως ὁδὸν ἄγουσαν εἰς τε τὸ βασίλειον καὶ τὴν ἀκρόρειαν, ἣν τις ἐξοχὴ πέτρας εὐμεγέθης τῷ πλάτει καὶ πολὺ προκύπτουσα, τοῦ δ' ὕψους τῆς Μασάδας τριακοσίους πήχεις ὑποκάτω. Λευκὴν δ' αὐτὴν ὠνόμαζον. <306> ἐπὶ ταύτην οὖν ἀναβὰς καὶ κατασχὼν αὐτὴν ὁ Σίλλας ἐκέλευσε τὸν στρατὸν χοῦν ἐπιφέρειν.

τῶν δὲ προθύμως καὶ μετὰ πολλῆς χειρὸς ἐργαζομένων
 στερεὸν εἰς διακοσίους πήχεις ὑψώθη τὸ χῶμα. <307>
 οὐ μὴν οὔτε βέβαιον οὔτ' αὐταρκες ἐδόκει τοῦτο τὸ
 μέτρον εἶναι τοῖς μηχανήμασιν εἰς ἐπιβάθραν, ἀλλ'
 ἐπ' αὐτοῦ βῆμα λίθων μεγάλων συνηρμοσμένον ἐποι- 5
 ῆθη, πεντήκοντα πήχεων εὐρὸς τε καὶ ὕψος. <308>
 ἦν δὲ τῶν ἄλλων τε μηχανημάτων ἢ κατασκευὴ παρα-
 πλησία τοῖς ὑπὸ μὲν Ὀεσπασιανοῦ πρότερον μετὰ ταῦτα
 δ' ὑπὸ Τίτου πρὸς τὰς πολιορκίας ἐπινοηθεῖσι, <309>
 καὶ πύργος ἐξηκοντάπηχυς συνετελέεσθη, σιδήρῳ κατα- 10
 πεφραγμένος ἅπας, ἐξ οὗ πολλοῖς ὀξυβελέσι καὶ πε-
 τροβόλοις βάλλοντες οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς ἀπὸ τοῦ τείχους
 μαχομένους ταχέως ἀνέστειλαν καὶ προκύπτειν ἐκώλυ-
 σαν. <310> ἐν ταύτῳ δὲ καὶ κριὸν ὁ Σίλλας μέγαν
 κατασκευασάμενος, συνεχεῖς ποιεῖσθαι κελεύσας τῷ 15
 τείχει τὰς ἐμβολὰς, μόλις μὲν ἀλλ' οὖν ἀναρορήξας τι
 μέρος αὐτοῦ κατήρειψε. <311> φθάνουσι δ' οἱ σικά-
 ριοι ταχέως ἐνδοθεν οἰκοδομησάμενοι τείχος ἕτερον, ὃ
 μὴδ' ὑπὸ τῶν μηχανημάτων ἐμελλεν ὅμοιον τι πείσε-
 σθαι· μαλακὸν γὰρ αὐτὸ καὶ τὴν σφοδρότητα τῆς ἐμ- 20
 βολῆς ὑπεκλύειν δυνάμενον τοιῷδε τρόπῳ κατεσκευά-
 σαν. <312> δοκοὺς μεγάλας ἐπὶ μῆκος προσεχεῖς
 ἀλλήλαις κατὰ τὴν τομὴν συνέθεσαν. δύο δ' ἦσαν
 στίχοι παράλληλοι, τοσοῦτον διεστιῶτες ὅσον εἶναι πλά-
 τος τείχους, καὶ μέσον ἀμφοῖν τὸν χοῦν ἐνεφόρου. 25
 <313> ὅπως δὲ μὴδ' ὑψομένου τοῦ χῶματος ἢ γῆ δια-
 χέοιτο, πάλιν ἑτέραις δοκοῖς ἐπικαρσίαις τὰς κατὰ μῆ-
 κος κειμένας διέδουν. <314> ἦν οὖν ἐκεῖνοις μὲν
 οἰκοδομίᾳ τὸ ἔργον παραπλήσιον, τῶν μηχανημάτων
 δ' αἱ πληγαὶ φερόμεναι πρὸς εἶκον ἐξελύοντο, καὶ τῷ 30
 σάλῳ συνιζάνον ἐποίουν αὐτὸ στεριφώτερον. <315>

τοῦτο συνιδῶν ὁ Σίλβας πυρὶ μᾶλλον αἰρήσειν ἐνό-
 μιζε τὸ τεῖχος, καὶ τοῖς στρατιώταις προσέτατε λαμ-
 πάδας αἰθόμενας ἀθρόους εἰσακοντίζειν. <316> τὸ δ',
 οἷα δὴ ξύλων τὸ πλεόν πεποιημένον, ταχὺ τοῦ πυρὸς
 5 ἀντελάβετο, καὶ τῇ χαυνότητι πυρωθὲν διὰ βᾶθους
 φλόγα πολλὴν ἐξεπύρσευσεν. <317> ἀρχομένου μὲν
 οὖν ἔτι τοῦ πυρὸς βορρᾶς ἐμπνέων τοῖς Ῥωμαίοις
 φοβερὸς ἦν· ἄνωθεν γὰρ ἀποστρέφων ἐπ' ἐκείνους
 ἤλαυνε τὴν φλόγα, καὶ σχεδὸν ἤδη τῶν μηχανημάτων
 10 ὡς συμφλεγησομένων ἀπεγνώκεσαν. <318> ἔπειτα δ'
 αἰφνίδιον νότος μεταβαλὼν καθάπερ ἐκ δαιμονίου
 προνοίας, καὶ πολὺς ἐναντίος πνεύσας, τῷ τείχει φέ-
 ρων αὐτὴν προσέβαλε, καὶ πᾶν ἤδη διὰ βᾶθους
 ἐφλέγετο.

15 <319> Ῥωμαῖοι μὲν οὖν τῇ παρὰ τοῦ θεοῦ συμ-
 μαχία κεκρημένοι χαίροντες εἰς τὸ στρατόπεδον ἀπηλ-
 λάττοντο, μεθ' ἡμέραν ἐπιχειρεῖν τοῖς πολεμίοις διε-
 γνωκότες, καὶ τὰς φυλακὰς νύκτωρ ἐπιμελεστέρας ἐποι-
 ῆσαντο, μὴ τινες αὐτῶν λάθωσιν ἀποδράντες· <320> 6
 20 οὐ μὴν οὔτ' αὐτὸς Ἐλεάζαρος ἐν νῶ δρασμὸν ἔλαβεν
 οὔτ' ἄλλω τινὶ τοῦτο ποιεῖν ἔμελλεν ἐπιτρέψειν. <321>
 ὄρων δὲ τὸ μὲν τεῖχος ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀναλούμενον,
 ἄλλον δ' οὐδένα σωτηρίας τρόπον οὐδ' ἀλκῆς ἐπινοῶν,
 ἃ δ' ἔμελλον Ῥωμαῖοι δράσειν αὐτοὺς καὶ τέκνα καὶ
 25 γυναικῆς αὐτῶν, εἰ κρατήσειαν, ὑπ' ὀφθαλμοὺς αὐτῷ
 τιθέμενος, θάνατον κατὰ πάντων ἐβουλεύσατο. <322>
 καὶ τοῦτο κρίνας ἐκ τῶν παρόντων ἄριστον, τοὺς ἀν-
 δρωδεστάτους τῶν ἐταίρων συναγαγὼν τοιούτοις ἐπὶ
 τὴν προᾶξιν λόγοις παρεκάλει. <323> ῥάλοι διεγνω-
 30 κότας ἡμᾶς, ἄνδρες ἀγαθοί, μήτε Ῥωμαίοις μήτ' ἄλλω
 τινὶ δουλεύειν ἢ θεῷ (μόνος γὰρ οὗτος ἀληθὴς ἐστι

καὶ δίκαιος ἀνθρώπων δεσπότης), ἦκει νῦν καιρὸς ἐπαληθεῦσαι κελεύων τὸ φρόνημα τοῖς ἔργοις. <324> πρὸς ὃν αὐτοὺς μὴ καταισχύνωμεν, πρότερον μηδὲ δουλείαν ἀκίνδυνον ὑπομείναντες, νυνὶ δὲ μετὰ δουλείας ἐλόμενοι τιμωρίας ἀνηκέστους, εἰ ζῶντες ἐπὶ 5 Ῥωμαίοις ἐβόμεθα· πρῶτοί τε γὰρ πάντων ἀπέστημεν, καὶ πολεμοῦμεν αὐτοῖς τελευταῖοι. <325> νομίζω δὲ καὶ παρὰ θεοῦ ταύτην ἡμῖν δεδοσθαι χάριν, τοῦ δύνασθαι καλῶς καὶ ἐλευθέρως ἀποθανεῖν, ὅπερ ἄλλοις οὐκ ἐγένετο παρ' ἐλπίδα κρατηθεῖσιν. <326> ἡμῖν δὲ 10 πρόδηλος μὲν ἐστὶν ἡ γενησομένη μεθ' ἡμέραν ἄλωσις, ἐλευθέρω δ' ἢ τοῦ γενναίου θανάτου μετὰ τῶν φιλιάτων αἴρεσις. οὔτε γὰρ τοῦτ' ἀποκωλύειν οἱ πολέμιοι δύνανται πάντως εὐχόμενοι ζῶντας ἡμᾶς παραλαβεῖν, οὔθ' ἡμεῖς ἐκείνους ἔτι νικᾶν μαχόμενοι. 15 <327> ἔδει μὲν γὰρ εὐθύς ἴσως ἐξ ἀρχῆς, ὅτε τῆς ἐλευθερίας ἡμῖν ἀντιποιεῖσθαι θελήσασιν πάντα καὶ παρ' ἀλλήλων ἀπέβαινε χαλεπὰ καὶ παρὰ τῶν πολεμίων χεῖρω, τῆς τοῦ θεοῦ γνώμης στοχάζεσθαι, καὶ γιννώσκειν ὅτι τὸ πάλαι φίλον αὐτῷ φύλον Ἰουδαίων 20 ἀπώλειαν κατέγνωστο· <328> μένων γὰρ εὐμενῆς, ἢ μετρῶς γοῦν ἡμῖν ἀπηχθημένος, οὐκ ἂν τοσοῦτων μὲν ἀνθρώπων περιεῖδεν ὄλεθρον, προήκατο δὲ τὴν ἱερωτάτην αὐτοῦ πόλιν πυρὶ καὶ κατασκαφαῖς πολεμίων. <329> ἡμεῖς δ' ἄρα καὶ μόνοι τοῦ παντὸς Ἰουδαίων 25 γένους ἠλπίσσαμεν περιέσεσθαι τὴν ἐλευθερίαν φυλάξαντες, ὥσπερ ἀναμάρτητοι πρὸς τὸν θεὸν γενόμενοι καὶ μηδεμιᾶς μετασχόντες <παρανομίας>, οἱ καὶ τοὺς ἄλλους ἐδιδάξαμεν. <330> τοιγαροῦν ὁρᾶτε πῶς ἡμᾶς ἐλέγχει μάταια προσδοκήσαντας, κρείττονα τῶν ἐλπίδων 30 τὴν ἐν τοῖς δεινοῖς ἀνάγκην ἐπαγαγόν. <331>

οὐδὲ γὰρ ἡμᾶς ἢ τοῦ φρουρίου φύσις ἀνάλωτος οὔσα
 πρὸς σωτηρίαν ὠφέληκεν, ἀλλὰ καὶ τροφῆς ἀφθονίαν
 καὶ πλῆθος ὄπλων καὶ τὴν ἄλλην ἔχοντες παρασκευὴν
 περιπεύουσαν, ὑπ' αὐτοῦ περιφανῶς τοῦ θεοῦ τὴν
 5 ἑλπίδα τῆς σωτηρίας ἀφηρημέθα· <332> τὸ γὰρ πῦρ
 εἰς τοὺς πολεμίους φερόμενον οὐκ αὐτομάτως ἐπὶ τὸ
 κατασκευασθὲν τεῖχος ὑφ' ἡμῶν ἀνέστρεψεν, ἀλλ' ἔστι
 ταῦτα χόλος πολλῶν ἀδικημάτων, ἃ μανέντες εἰς τοὺς
 ὁμοφύλους ἐτολμήσαμεν. <333> ὑπὲρ ὧν μὴ τοῖς
 10 ἐχθίστοις Ῥωμαίοις δίκας ἀλλὰ τῷ θεῷ δι' ἡμῶν αὐτῶν
 ὑπόσχωμεν. αὗται δ' εἰσὶν ἐκείνων μετριώτεραι· <334>
 θνησκέτωσαν γὰρ γυναῖκες ἀνύβριστοι καὶ παῖδες δου-
 λείας ἀπείρατοι, μετὰ δ' αὐτοὺς ἡμεῖς εὐγενῆ χάριν
 ἀλλήλοις παράσχωμεν, καλὸν ἐντάφιον τὴν ἐλευθερίαν
 15 φυλάξαντες. <335> πρότερον δὲ καὶ τὰ χορήματα καὶ
 τὸ φρούριον πυρὶ διαφθείρωμεν· λυπήσονται γὰρ Ῥω-
 μαῖοι, σαφῶς οἶδα, μῆτε τῶν ἡμετέρων σωμάτων κρα-
 τήσαντες καὶ τοῦ κέρδους ἀμαρτόντες. <336> τὰς
 τροφὰς μόνας ἐάσωμεν· αὗται γὰρ ἡμῖν τεθνηκόσι
 20 μαρτυρήσουσιν ὅτι μὴ δι' ἔνδειαν ἐκρατήθημεν, ἀλλ'
 ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς διέγνωμεν, θάνατον ἐλόμενοι πρὸ
 δουλείας·

<337> ταῦτα Ἐλεάζαρος ἔλεγεν, οὐ μὴν κατ' αὐτὸ 7
 ταῖς γνώμαις προσέπιπτε τῶν παρόντων, ἀλλ' οἱ μὲν
 25 ἔσπενδον ὑπακούειν καὶ μόνον οὐχ ἡδονῆς ἐνεπίμπλαντο,
 καλὸν εἶναι τὸν θάνατον νομίζοντες, <338> τοὺς δ'
 αὐτῶν μαλακωτέρους γυναικῶν καὶ γενεᾶς οἶκτος εἰσ-
 ῆει· πάντως δὲ καὶ τῆς ἑαυτῶν προδήλου τελευτῆς
 εἰς ἀλλήλους ἀποβλέποντες τοῖς δακρύοις τὸ μὴ βου-
 30 λόμενον τῆς γνώμης ἐσήμαινον. <339> τούτους ἰδὼν
 Ἐλεάζαρος ἀποδειλιῶντας καὶ πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ

βουλεύματος τὰς ψυχὰς ὑποκλωμένους, ἔδεισε μή ποτε
 καὶ τοὺς ἐρρωμένους τῶν λόγων ἀκούσαντας αὐτοὶ
 συνεκθηλύνωσι ποτινιώμενοι καὶ δακρύντες. <340>
 οὐκουν ἀνῆκε τὴν παρακέλευσιν, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐπεγείρας
 καὶ πολλοῦ λήματος πλήρης γενόμενος λαμπροτέροις 5
 ἐνεχείρει λόγοις περὶ ψυχῆς ἀθανασίας, <341> μέγα
 τε σχετλιάσας καὶ τοῖς δακρύνουσιν ἀτενὲς ἐμβλέψας
 'ἧ πλεῖστον' εἶπεν 'ἐψεύσθην, νομίζων ἀνδράσιν ἀγα-
 θοῖς τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγώνων συναίρεσθαι,
 ζῆν καλῶς ἢ τεθνάναι διεγνωκόσιν. <342> ὑμεῖς δ' 10
 ἦτε τῶν τυχόντων οὐδὲν εἰς ἀρετὴν οὐδ' εἰς εὐτολμίαν
 διαφέροντες, οἳ γε καὶ τὸν ἐπὶ μεγίστων ἀπαλλαγῆ
 κακῶν φοβεῖσθε θάνατον, δέον ὑπὲρ τούτου μήτε
 μελλῆσαι μήτε σύμβουλον ἀναμεῖναι. <343> πάλαι γὰρ
 εὐθύς ἀπὸ τῆς πρώτης αἰσθήσεως παιδεύοντες ἡμᾶς 15
 οἱ πάτριοι καὶ θεῖοι λόγοι διετέλουν, ἔργοις τε καὶ
 φρονήμασι τῶν ἡμετέρων προγόνων αὐτοὺς βεβαιούν-
 των, ὅτι συμφορὰ τὸ ζῆν ἔστιν ἀνθρώποις, οὐχ ὁ
 θάνατος. <344> οὗτος μὲν γὰρ ἐλευθερίαν διδοὺς
 ψυχαῖς εἰς τὸν οἰκεῖον καὶ καθαρὸν ἀφήσει τόπον 20
 ἀπαλλάττεσθαι, πάσης συμφορᾶς ἀπαθεῖς ἐσομένας·
 ἕως δ' εἰσὶν ἐν σώματι θνητῷ δεδεμένοι καὶ τῶν τού-
 του κακῶν συναναπίμπλονται, τάληθέστατον εἰπεῖν,
 τεθνήκασι· κοινωνία γὰρ θεῖω πρὸς θνητὸν ἀπρεπὴς
 ἔστι. <345> μέγα μὲν οὖν δύναται ψυχὴ καὶ σώματι 25
 συνδεδεμένη· ποιεῖ γὰρ αὐτῆς ὄργανον αἰσθανόμενον
 ἀοράτως αὐτὸ κινουῦσα καὶ θνητῆς φύσεως περαιτέρω
 προάγουσα ταῖς πράξεσιν· <346> οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴν
 ἀπολυθεῖσα τοῦ καθέλκοντος αὐτὴν βάρους ἐπὶ γῆν
 καὶ προσκρεμαμένου χῶρον ἀπολάβῃ τὸν οἰκεῖον, τότε 30
 δὴ μακαρίας ἰσχύος καὶ πανταχόθεν ἀκωλύτου μετέχει

δυνάμει, ἀόρατος μένουσα τοῖς ἀνθρώποις ὕμασιν
 ὡσπερ αὐτὸς ὁ θεός. <347> οὐδὲ γὰρ ἕως ἐστὶν ἐν
 σώματι θεωρεῖται· πρόσκειται γὰρ ἀφανῶς, καὶ μὴ βλε-
 πομένη πάλιν ἀπαλλάττεται, μίαν μὲν αὐτὴ φύσιν
 5 ἔχουσα τὴν ἀφθαρτον, αἰτία δὲ σώματι γιγνομένη
 μεταβολῆς. <348> ὅτου γὰρ ἂν ψυχὴ προσάψεται,
 τοῦτο ζῆ καὶ τέθηλεν, ὅτου δ' ἂν ἀπαλλαγῆ, μαρνανθὲν
 ἀποθνήσκει· τοσοῦτον περίεστιν αὐτῇ ἀθανασίας.
 <349> ὕπνος δὲ τεκμήριον ὑμῶν ἔστω τῶν λόγων
 10 ἐναργέστατον, ἐν ᾧ ψυχαί, τοῦ σώματος αὐτὰς μὴ
 περισπῶντος, ἠδίστην μὲν ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἐφ' ἑαυ-
 τῶν γενόμεναι, θεῶ δ' ὁμιλοῦσαι κατὰ συγγένειαν πάντη
 μὲν ἐπιφοιτῶσι, πολλὰ δὲ τῶν ἐσομένων προθεσπί-
 ζουσι. <350> τί δὲ δεῖ δεδιέναι θάνατον, τὴν ἐν ὕπνῳ
 15 γιγνομένην ἀνάπαυσιν ἀγαπῶντας; πῶς δ' οὐκ ἀνόητόν
 ἐστὶ τὴν ἐν τῷ ζῆν ἐλευθερίαν διώκοντας τῆς αἰδίου
 φθορῆς ἑαυτοῖς; <351> ἔδει μὲν οὖν ἡμᾶς οἰκοθεν
 πεπαιδευμένους ἄλλοις εἶναι παράδειγμα τῆς πρὸς
 θάνατον ἐτοιμότητος· οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ τῆς παρὰ
 20 τῶν ἀλλοφύλων δεόμεθα πίστεως, βλέψωμεν εἰς Ἰνδοὺς
 τοὺς σοφίαν ἀσκεῖν ὑπισχνουμένους. <352> ἐκεῖνοί τε
 γὰρ ὄντες ἄνδρες ἀγαθοὶ τὸν μὲν τοῦ ζῆν χρόνον
 ὡσπερ ἀναγκαίαν τινὰ τῇ φύσει λειτουργίαν ἀκουσίως
 ὑπομένουσι, σπεύδουσι δὲ τὰς ψυχὰς ἀπολῦσαι τῶν
 25 σωμάτων, <353> καὶ μηδενὸς αὐτοὺς κατεπείγοντος
 κακοῦ μηδ' ἐξελαύνοντος, πόθῳ τῆς ἀθανάτου διαίτης
 προλέγουσι μὲν τοῖς ἄλλοις ὅτι μέλλουσιν ἀπιέναι, καὶ
 ἐστὶν ὁ κωλύσων οὐδεὶς, ἀλλὰ πάντες αὐτοὺς εὐδαι-
 μονίζοντες πρὸς τοὺς οἰκείους ἕκαστοι διδόασιν ἐπι-
 30 στολάς· <354> οὕτω βεβαίαν καὶ ἀληθεστάτην ταῖς
 ψυχαῖς τὴν μετ' ἀλλήλων εἶναι δίαιταν πεπιστεύκασιν.

<355> οἱ δ' ἐπειδὴν ἀκούσωσι τῶν ἐντεταλμένων αὐ-
 τοῖς, πυρὶ τὸ σῶμα παραδόντες ὅπως δὴ καὶ καθαρω-
 τάτην ἀποκρίνωσι τοῦ σώματος τὴν ψυχὴν, ὑμνούμενοι
 τελευτῶσι· <356> ῥᾶον γὰρ ἐκείνους εἰς τὸν θάνατον
 οἱ φίλτατοι προπέμπουσιν ἢ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων 5
 ἕκαστοι τοὺς πολίτας εἰς μηκίστην ἀποδημίαν, καὶ
 σφᾶς μὲν αὐτοὺς δακρύνουσιν, ἐκείνους δὲ μακαρίζου-
 σιν ἤδη τὴν ἀθάνατον τάξιν ἀπολαμβάνοντας. <357>
 ἄρ' οὖν οὐκ αἰδούμεθα χεῖρον Ἰνδῶν φρονοῦντες, καὶ
 διὰ τῆς ἑαυτῶν ἀτολμίας τοὺς πατριούς νόμους, οἱ 10
 πᾶσιν ἀνθρώποις εἰς ζῆλον ἤκουσιν, αἰσχυρῶς ὑβρίζου-
 ντες; <358> ἀλλ' εἴ γε καὶ τοὺς ἐναντίους ἐξ ἀρχῆς
 λόγους ἐπαιδευήμεν, ὡς ἄρα μέγιστον ἀγαθὸν ἀνθρώ-
 ποις ἐστὶ τὸ ζῆν, συμφορὰ δ' ὁ θάνατος, ὁ γοῦν και-
 ρὸς ἡμᾶς παρακαλεῖ φέρειν εὐκαρδίως αὐτόν, θεοῦ 15
 γνώμη καὶ κατ' ἀνάγκας τελευτήσουσας. <359> πάλα
 γὰρ, ὡς ἔοικε, κατὰ τοῦ κοινοῦ παντὸς Ἰουδαίων
 γένους ταύτην ἔθετο τὴν ψῆφον ὁ θεός, ὥσθ' ἡμᾶς
 τοῦ ζῆν ἀπηλλάχθαι μὴ μέλλοντας αὐτῷ χρῆσθαι κατὰ
 τρόπον. <360> μὴ γὰρ αὐτοῖς ὑμῖν ἀνάπτετε τὰς 20
 αἰτίας, μηδὲ χαρίζεσθε τοῖς Ῥωμαίοις ὅτι πάντας ἡμᾶς
 ὁ πρὸς αὐτοὺς πόλεμος διέφθειρεν. οὐ γὰρ ἐκείνων
 ἰσχύι ταῦτα συμβέβηκεν, ἀλλὰ κρείττων αἰτία γενο-
 μένη τὸ δοκεῖν ἐκείνοις νικᾶν παρέσχεν. <361>
 ποίοις γὰρ ὅπλοις Ῥωμαίων τεθνήμασιν οἱ Καισάρειαν 25
 Ἰουδαῖοι κατοικοῦντες; <362> ἀλλ' οὐδὲ μελλήσαντας
 αὐτοὺς ἐκείνων ἀφίστασθαι, μεταξὺ δὲ τὴν ἐβδόμην
 ἑορτάζοντας, τὸ πλῆθος τῶν Καισαρέων ἐπιδραμὸν
 μηδὲ χεῖρας ἀνταίροντας ἅμα γυναιξὶ καὶ τέκνοις κατέ-
 σφαξαν, οὐδ' αὐτοὺς Ῥωμαίους ἐντραπέντες, οἱ μόνους 30
 ἡμᾶς ἠγοῦντο πολεμίους τοὺς ἀφεσθηκότας; <363>

ἀλλὰ φήσει τις ὅτι Καισαρεῦσιν ἦν αἰὲν διαφορὰ πρὸς
 τοὺς παρ' αὐτοῖς, καὶ τοῦ καιροῦ λαβόμενοι τὸ παλαιὸν
 μῖσος ἀπεπλήρωσαν. <364> τί οὖν τοὺς ἐν Σκυθο-
 πόλει φῶμεν; ἡμῖν γὰρ ἐκεῖνοι διὰ τοὺς Ἑλληνας
 5 πολεμεῖν ἐτόλμησαν, ἀλλ' οὐ μετὰ τῶν συγγενῶν ἡμῶν
 Ῥωμαίους ἀμύνεσθαι. πολὺ τοίνυν ὤνησεν αὐτοὺς ἡ
 πρὸς ἐκείνους εὐνοία καὶ πίστις. <365> ὑπ' αὐτῶν
 μέντοι πανοικεσία πικρῶς κατεφρονεῦθησαν, ταύτην τῆς
 συμμαχίας ἀμοιβὴν ἀπολαβόντες. <366> ἃ γὰρ ἐκεῖ-
 10 νους ὑφ' ἡμῶν (παθεῖν) ἐκώλυσαν, ταῦθ' ὑπέμειναν ὡς
 αὐτοὶ δοῦναι θελήσαντες. μακρὸν ἂν εἶη νῦν ἰδίᾳ
 περὶ ἐκάστων λέγειν. <367> ἴστε γὰρ ὅτι τῶν ἐν
 Συρίᾳ πόλεων οὐκ ἔστιν ἥτις τοὺς παρ' αὐτῇ κατοι-
 κοῦντας Ἰουδαίους οὐκ ἀνήρηκεν, ἡμῖν πλέον ἢ Ῥω-
 15 μαῖοι ὄντας πολεμίους. <368> ὅπου γε Δαμασκηνοὶ
 μηδὲ πρόφασιν εὐλογον πλάσαι δυνηθέντες φόνου
 μιαιωτάτου τὴν αὐτῶν πόλιν ἐνέπλησαν, ὀκτακισχιλίους
 πρὸς τοῖς μυρίοις Ἰουδαίους ἅμα γυναιξὶ καὶ γενεαῖς
 ἀποσφάζαντες. <369> τὸ δ' ἐν Αἰγύπτῳ πλῆθος τῶν
 20 μετ' αἰκίας ἀνηρημένων ἐξ πού μυριάδας ὑπερβαλεῖν
 ἐπυνθανόμεθα. κάκεῖνοι μὲν ἴσως ἐπ' ἀλλοτριᾶς γῆς
 οὐδὲν ἀντίπαλον εὐρόμενοι τοῖς πολεμίοις οὕτως ἀπέ-
 θανον, τοῖς δ' ἐπὶ τῆς οἰκείας τὸν πρὸς Ῥωμαίους
 πόλεμον ἀραμένοις ἅπασι τί τῶν ἐλπίδα νίκης ἐχυρὰν
 25 παρασχεῖν δυναμένων οὐχ ὑπῆρξε; <370> καὶ γὰρ
 ὄπλα καὶ τείχη καὶ φρουρίων δυσάλωτοι κατασκευαὶ
 καὶ φρόνημα πρὸς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας κινδύνους
 ἄτρεστον πάντας πρὸς τὴν ἀπόστασιν ἐπέρωσεν. <371>
 ἀλλὰ ταῦτα πρὸς βραχὺν χρόνον ἀρκέσαντα καὶ ταῖς
 30 ἐλπίσιν ἡμᾶς ἐπάραντα μειζόνων ἀρχῆ κακῶν ἀνεφάνη.
 πάντα γὰρ ἦλω καὶ πάντα τοῖς πολεμίοις ὑπέπεσεν,

ὥσπερ εἰς τὴν ἐκείνων εὐκλεεστέραν νίκην, οὐκ εἰς
τὴν τῶν παρασκευασαμένων σωτηρίαν εὐτρεπισθέντα.
<372> καὶ τοὺς μὲν ἐν ταῖς μάχαις ἀποθνήσκοντας
εὐδαιμονίζουσιν προσῆκον (ἀμνυόμενοι γὰρ καὶ τὴν ἐλευ-
θερίαν οὐ πρόεμενοι τεθνήκασι), τὸ δὲ πλῆθος τῶν 5
ὑπὸ Ῥωμαίοις γενομένων τίς οὐκ ἂν ἐλεήσειεν; ἢ τίς
οὐκ ἂν ἐπειχθείη πρὸ τοῦ ταῦτα παθεῖν ἐκείνοις ἀπο-
θανεῖν; <373> ὧν οἱ μὲν στρεβλούμενοι καὶ πυρὶ καὶ
μάστιξιν αἰκίζόμενοι τεθνήκασιν, οἱ δ' ὑπὸ θηρίων
ἡμίβρωτοι πρὸς δευτέραν αὐτοῖς τροφήν ζῶντες ἐφυ- 10
λάχθησαν, γέλωτα καὶ παιδιὰν τοῖς πολεμίοις παρα-
σχόντες. <374> ἐκείνων μὲν οὖν ἀθλιωτάτους ὑπο-
ληπτέον τοὺς ἔτι ζῶντας, οἱ πολλάκις εὐχόμενοι τὸν
θάνατον λαβεῖν οὐκ ἔχουσι. <375> ποῦ δ' ἡ μεγάλη
πόλις ἢ τοῦ παντὸς Ἰουδαίων γένους μητρόπολις, ἢ 15
τοσοῦτοις μὲν ἔρυννῃ τειχῶν περιβόλοις, τοσαῦτα δ'
αὐτῆς φρούρια καὶ μεγέθη πύργων προβεβλημένη, μόλις
δὲ χωροῦσα τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευάς, τοσαύτας
δὲ μυριάδας ἀνδρῶν ἔχουσα τῶν ὑπὲρ αὐτῆς μαχο-
μένων; <376> ποῦ γέγονεν ἡμῖν ἢ τὸν θεὸν ἔχειν 20
οἰκιστὴν πεπιστευμένη; πρόοριζος ἐκ βάθρων ἀνήρ-
πασται, καὶ μόνου αὐτῆς μνημεῖον ὑπολέλειπται τὸ
τῶν ἀνηρημένων ἔτι τοῖς λειψάνοις ἐποικοῦν. <377>
πρεσβῦται δὲ δύστηνοι τῇ σποδῶ τοῦ τεμένουσ παρα-
κάθηνται, καὶ γυναῖκες ὀλίγαι πρὸς ὕβριν αἰσχίστην 25
ὑπὸ τῶν πολεμίων τετηρημένοι. <378> ταῦτα τίς ἐν
νῶ βαλλόμενος ἡμῶν καρτερήσει τὸν ἥλιον ὄραν, κὰν
δύνηται ζῆν ἀκινδύνως; τίς οὕτω τῆς πατρίδος ἐχθρός,
ἢ τίς οὕτως ἄνανδρος καὶ φιλόψυχος, ὡς μὴ καὶ περὶ
τοῦ μέχρι νῦν ζῆσαι μετανοεῖν; <379> ἀλλ' εἶθε πάν- 30
τες ἔτεθνήκειμεν πρὶν τὴν ἱερὰν ἐκείνην πόλιν χερσὶν

ἰδεῖν κατασκαπτομένην πολεμίων, πρὶν τὸν ναὸν τὸν
 ἄγιον οὕτως ἀνοσίως ἐξορωγμένον. <380> ἐπεὶ δ'
 ἡμᾶς οὐκ ἀγεννῆς ἐλπίς ἐβουκόλησεν, ὥς τάχα που δυνή-
 σεσθαι τοὺς πολεμίους ὑπὲρ αὐτῆς ἀμύνασθαι, φρούδη
 5 δὲ γέγονε νῦν καὶ μόνους ἡμᾶς ἐπὶ τῆς ἀνάγκης κατα-
 λέλοιπε, σπεύσωμεν καλῶς ἀποθανεῖν, ἐλεήσωμεν ἡμᾶς
 αὐτοὺς καὶ τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας, ἕως ἡμῖν ἔξεστι
 παρ' ἡμῶν αὐτῶν λαβεῖν τὸν ἔλεον. <381> ἐπὶ μὲν
 γὰρ θάνατον ἐγεννήθημεν καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἐγεννή-
 10 σαμεν, καὶ τοῦτον οὐδὲ τοῖς εὐδαιμονοῦσιν ἔστι δια-
 φυγεῖν· <382> ὕβρις δὲ καὶ δουλεία καὶ τὸ βλέπειν
 γυναῖκας εἰς αἰσχύνην ἀγομένας μετὰ τέκνων οὐκ ἔστιν
 ἀνθρώποις κακὸν ἐκ φύσεως ἀναγκαῖον, ἀλλὰ ταῦτα
 διὰ τὴν αὐτῶν δειλίαν ὑπομένουσιν οἱ παρὸν πρὸ
 15 αὐτῶν ἀποθανεῖν μὴ θελήσαντες. <383> ἡμεῖς δ' ἐπ'
 ἀνδρεία μέγα φρονοῦντες Ῥωμαίων ἀπέστημεν, καὶ τὰ
 τελευταῖα νῦν ἐπὶ σωτηρίᾳ προκαλουμένων ἡμᾶς οὐχ
 ὑπηκούσαμεν. <384> τίτι τοίνυν οὐκ ἔστιν ὁ θυμὸς
 αὐτῶν πρόδηλος, εἰ ζώντων ἡμῶν κρατήσουσιν; ἄθλιοι
 20 μὲν οἱ νέοι τῆς ῥώμης τῶν σωμάτων εἰς πολλὰς αἰκίας
 ἀρκέσοντες, ἄθλιοι δ' οἱ παρηγηκότες, φέρειν τῆς ἡλι-
 κίας τὰς συμφορὰς οὐ δυναμένης. <385> ὄψεται τις
 γυναῖκα πρὸς βίαν ἀγομένην, φωνῆς ἐπακούσεται τέ-
 κνου πατέρα βοῶντος χεῖρας δεδεμένος. <386> ἀλλ'
 25 ἕως εἰσὶν ἐλεύθεροι καὶ ξίφος ἔχουσι, καλὴν ὑπουργίαν
 ἡμῖν ὑπουργησάτωσαν. ἀδούλωτοι μὲν ὑπὸ τῶν πο-
 λεμίων ἀποθάνωμεν, ἐλεύθεροι δὲ μετὰ τέκνων καὶ
 γυναικῶν τοῦ ζῆν συνεξέλθωμεν. <387> ταῦθ' ἡμᾶς
 οἱ νόμοι κελεύουσιν, ταῦθ' ἡμᾶς γυναῖκες καὶ παῖδες
 30 ἰκετεύουσιν. τούτων τὴν ἀνάγκην θεὸς ἀπέσταλκε, τού-
 των Ῥωμαῖοι τάναντία θέλουσι, καὶ μὴ τις ἡμῶν πρὸ

τῆς ἀλώσεως ἀποθάνῃ δεδοίκασι. <388> σπεύσωμεν οὖν ἀντὶ τῆς ἐλπίζομένης αὐτοῖς καθ' ἡμῶν ἀπολαύσεως ἔκπληξιν τοῦ θανάτου καὶ θαῦμα τῆς τόλμης καταλιπεῖν.

- 9 <389> ἔτι βουλόμενον αὐτὸν παρακαλεῖν πάντες ὑπετέμνοντο καὶ πρὸς τὴν προᾶξιν ἠπείγοντο, ἀνεπισχέτου τινὸς ὁρμῆς πεπληρωμένοι, καὶ δαιμονῶντες ἀπῆσαν, ἄλλος πρὸ ἄλλου φθάσαι γλιχόμενος, καὶ ταύτην ἐπίδειξιν εἶναι τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς εὐβουλίας νομίζοντες, τὸ μὴ τις ἐν ὑστιάτοις γενόμενος ὀφθῆναι·
 10 τοσοῦτος αὐτοῖς γυναικῶν καὶ παιδίων καὶ τῆς αὐτῶν σφαγῆς ἔρως ἐνέπεσεν. <390> καὶ μὴν οὐδ' ὕπερ ἄν τις ᾤήθη τῇ πράξει προσιόντες ἠμβλύνθησαν, ἀλλ' ἀτενῆ τὴν γνώμην διεφύλαξαν οἷαν ἔσχον τῶν λόγων ἀκροώμενοι, τοῦ μὲν οἰκείου καὶ φιλοστόργου πάθους
 15 ἅπανσι παραμένοντος, τοῦ λογισμοῦ δ' ὡς τὰ κράτιστα βεβουλευκότος τοῖς φιλιτάτοις ἐπικρατοῦντος. <391> ὁμοῦ γὰρ ἠσπάζοντο γυναικας περιπτυσσόμενοι καὶ τέκνα προσηγκαλίζοντο, τοῖς ὑστιάτοις φιληήμασιν ἐμφυόμενοι καὶ δακρύνοντες, <392> ὁμοῦ δέ, καθάπερ
 20 ἀλλοτρίαις χερσὶν ὑπουργούμενοι, συνετέλουν τὸ βούλευμα, τὴν ἐπίνοιαν ὧν πείθονται κακῶν ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενόμενοι παραμύθιον τῆς ἐν τῷ κτείνειν ἀνάγκης ἔχοντες. <393> καὶ πέρασ οὐδεὶς τηλικούτου
 25 τολμήματος ἦττων εὐρέθη, πάντες δὲ διὰ τῶν οἰκειοτάτων διεξῆλθον, ἄθλιοι τῆς ἀνάγκης, οἷς αὐτοχειρὶ γυναικας τὰς αὐτῶν καὶ τέκνα κτεῖναι κακῶν ἔδοξεν εἶναι τὸ κουφότατον. <394> οὔτε δὴ τοίνυν τὴν ἐπὶ
 30 τοῖς πεπραγμένοις ὀδύνην ἔτι φέροντες, καὶ τοὺς ἀνηρημένους νομίζοντες ἀδικεῖν κἂν βραχὺν αὐτοῖς ἔτι χρόνον ἐπιζήσωσι, ταχὺ μὲν τὴν κτῆσιν ἅπασαν εἰς

ταὐτὸ σφραγύσαντες πῦρ εἰς αὐτὴν ἐνέβαλον, <395>
 κλήρω δ' ἐξ αὐτῶν ἐλόμενοι δέκα τοὺς ἀπάντων σφα-
 γεῖς ἐσομένους, καὶ γυναικί τις αὐτὸν καὶ παισὶ κει-
 μένοις παραστρώσας καὶ τὰς χεῖρας περιβαλὼν, παρῆ-
 5 χον ἐτοίμους τὰς σφαγὰς τοῖς τὴν δύστηνον ὑπουργίαν
 ἐκτελοῦσιν. <396> οἱ δ' ἀτρέστως πάντας φονεύσαντες
 τὸν αὐτὸν ἐπ' ἀλλήλοις τοῦ κλήρου νόμον ὄρισαν,
 ἴν' ὁ λαχὼν τοὺς ἐννέα κτεῖνας ἑαυτὸν ἐπὶ πᾶσιν
 ἀνέλη. πάντες οὕτως ἐθάρρουν ἑαυτοῖς μήτ' εἰς τὸ
 10 δρᾶν μήτ' εἰς τὸ παθεῖν ἄλλος ἄλλου διαφέρειν. <397>
 καὶ τέλος οἱ μὲν τὰς σφαγὰς ὑπέθεσαν, ὁ δ' εἷς καὶ
 τελευταῖος τὸ πλῆθος τῶν κειμένων περιαιθρήσας, μή
 πού τις ἔτι ἐν πολλῷ φόνῳ τῆς αὐτοῦ λείπεται χειρὸς
 δεόμενος, ὡς ἔγνω πάντας ἀνηρημένους, πῦρ μὲν πολὺ
 15 τοῖς βασιλείοις ἐνίησιν, ἀθρόα δὲ τῇ χειρὶ δι' αὐτοῦ
 πᾶν ἐλάσας τὸ ξίφος πλησίον τῶν οἰκείων κατέπεσε.
 <398> καὶ οἱ μὲν ἐτεθνήκεσαν ὑπειληφότες οὐδὲν ἔχον
 ψυχὴν ὑποχείριον ἐξ αὐτῶν Ῥωμαίοις καταλιπεῖν,
 <399> ἔλαθε δὲ γυνὴ πρεσβῦτις καὶ συγγενῆς ἑτέρα
 20 τις Ἐλεαζάρου, φρονήσει καὶ παιδείᾳ πλεῖστον γυναι-
 κῶν διαφέρουσα, καὶ πέντε παιδιά τοῖς ὑπονόμοις,
 οἱ ποτὸν ἤγον ὕδωρ διὰ γῆς, ἐγκατακρυβῆναι τῶν
 ἄλλων πρὸς τῇ σφαγῇ τὰς διανοίας ἐχόντων, <400>
 οἱ τὸν ἀριθμὸν ἦσαν ἐξήκοντα πρὸς τοῖς ἑνακοσίοις,
 25 γυναικῶν ἅμα καὶ παίδων αὐτοῖς συναριθμουμένων.
 <401> καὶ τὸ μὲν πάθος ἐπράχθη πεντεκαιδεκάτῃ Ξαν-
 θικοῦ μηνός.

<402> οἱ δὲ Ῥωμαῖοι μάχην ἔτι προσδοκῶντες, ὑπὸ 2
 τὴν ἕω διασκευασάμενοι καὶ τὰς ἀπὸ τῶν χωμάτων
 30 ἐφόδους ταῖς ἐπιβάθραις γεφυρώσαντες, προσβολὴν
 ἐποιοῦντο. <403> βλέποντες δ' οὐδένα τῶν πολεμίων,

ἀλλὰ δεινὴν πανταχόθεν ἐρημίαν καὶ πῦρ ἔνδον καὶ
 σιωπὴν, ἀπόρως εἶχον τὸ γεγονός συμβαλεῖν, καὶ τέ-
 λος ὡς εἰς ἄφεσιν βολῆς ἠλάλαξαν, εἴ τινα τῶν ἔνδον
 προκαλέσαιντο. <404> τῆς δὲ βοῆς αἰσθησις γίννεται
 τοῖς γυναιόις, καὶ τῶν ὑπουνόμων ἀναδῦσαι τὸ πρα- 5
 χθέν, ὡς εἶχε, πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἐμήννον, πάντα
 τῆς ἐτέρας ὡς ἐλέχθη τε καὶ τίνα τρόπον ἐπράχθη
 σαφῶς ἐκδιηγουμένης. <405> οὐ μὴν ῥαδίως αὐτῇ
 προσεῖχον τῷ μεγέθει τοῦ τολμήματος ἀπιστοῦντες,
 ἐπεχείρουν τε τὸ πῦρ σβεννύναι, καὶ ταχέως ὁδὸν δι' 10
 αὐτοῦ τεμόντες τῶν βασιλείων ἐντὸς ἐγένοντο. <406>
 καὶ τῷ πλήθει τῶν πεφονευμένων ἐπιτυχόντες οὐχ ὡς
 ἐπὶ πολεμίοις ἤσθησαν, τὴν δὲ γενναιότητα τοῦ βου-
 λεύματος καὶ τὴν ἐν τοσοῦτοις ἄτρεπτον ἐπὶ τῶν ἔργων
 ἐθαύμασαν τοῦ θανάτου καταφρόνησιν. 15

10 <407> τοιαύτης δὲ τῆς ἀλώσεως γενομένης ἐπὶ μὲν
 τοῦ φρουρίου καταλείπει φυλακὴν ὁ στρατηγός, αὐτὸς
 δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἀπῆλθεν εἰς Καισάρειαν. <408>
 οὐδὲ γὰρ ὑπελείπετό τις τῶν κατὰ τὴν χώραν πολε-
 μίων, ἀλλ' ἤδη πᾶσα διὰ μακροῦ τοῦ πολέμου κατ- 20
 ἔστραπτο, πολλοῖς καὶ τῶν ἀπωτάτω κατοικούντων
 αἰσθησιν καὶ κίνδυνον ταραχῆς παρασχόντος. <409>
 ἔτι δὲ καὶ περὶ Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐν Αἰγύπτῳ μετὰ
 ταῦτα συνέβη πολλοὺς Ἰουδαίων ἀποθανεῖν. <410>
 τοῖς γὰρ ἐκ τῆς στάσεως τῶν δικαρίων ἐκεῖ διαφυγεῖν 25
 δυνηθεῖσιν οὐκ ἀπέχρη τὸ σώζεσθαι, πάλιν δὲ καινο-
 τέροις ἐνεχείρουν πράγμασι, καὶ πολλοὺς τῶν ὑποδε-
 ξαμένων ἐπειθον τῆς ἐλευθερίας ἀντιποιεῖσθαι, καὶ
 Ῥωμαίους μὲν μηδὲν κρείττους αὐτῶν ὑπολαμβάνειν,
 θεὸν δὲ μόνον ἠγεῖσθαι δεσπότην. <411> ἐπεὶ δ' 30
 αὐτοῖς τῶν οὐκ ἀφανῶν τινες Ἰουδαίων ἀντέβαινον,

τοὺς μὲν ἀπέσφαξαν, τοῖς δ' ἄλλοις ἐνέκειντο πρὸς
 τὴν ἀπόστασιν παρακαλοῦντες. <412> ὄρωντες δ' αὐ-
 τῶν τὴν ἀπόνοιαν οἱ πρωτεύοντες τῆς γερουσίας οὐ-
 κέτ' ἀσφαλὲς αὐτοῖς ἐνόμιζον περιορᾶν, ἀλλὰ πάντας
 5 ἀθροίσαντες εἰς ἐκκλησίαν τοὺς Ἰουδαίους ἤλεγχον τὴν
 ἀπόνοιαν τῶν σικαρίων, πάντων αἰτίους ἀποφαίνοντες
 ἐκείνους τῶν κακῶν. <413> καὶ νῦν ἔφασαν αὐτούς,
 ἐπεὶ περ οὐδὲ πεφευγότες τῆς σωτηρίας ἐλπίδα βεβαίαν
 ἔχουσι (γνωσθέντας γὰρ ὑπὸ Ῥωμαίων εὐθύς ἀπολεῖ-
 10 σθαι), τῆς αὐτοῖς προσηκούσης συμφορᾶς ἀναπιμπλά-
 ναι τοὺς μηδενὸς τῶν ἁμαρτημάτων μετασχόντας.
 <414> φυλάξασθαι τοίνυν τὸν ἐξ αὐτῶν ὄλεθρον τὸ
 πλῆθος παρεκάλουν, καὶ περὶ αὐτῶν πρὸς Ῥωμαίους
 ἀπολογήσασθαι τῇ τούτων παραδόσει. <415> συνι-
 15 δόντες οὖν τοῦ κινδύνου τὸ μέγεθος ἐπέισθησαν τοῖς
 λεγομένοις, καὶ μετὰ πολλῆς ὀρυμῆς ἐπὶ τοὺς σικαρίους
 ἄξαντες συνήρπαζον αὐτούς. <416> τῶν δ' ἐξακόσιοι
 μὲν εὐθύς ἐάλωσαν, ὅσοι δ' εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ
 τὰς ἐκεῖ Θήβας διέφυγον, οὐκ εἰς μακρὰν συλληφθέν-
 20 τες ἐπανήχθησαν. <417> ἐφ' ὧν οὐκ ἔστιν ὅς οὐ
 τὴν καρτερίαν καὶ τὴν εἴτ' ἀπόνοιαν εἴτε τῆς γνώμης
 ἰσχὺν χρὴ λέγειν οὐ κατεπλάγη. <418> πάσης γὰρ
 ἐπ' αὐτοὺς βασάνου καὶ λύμης τῶν σωμάτων ἐπινο-
 ηθείσης ἐφ' ἓν τοῦτο μόνον, ὅπως αὐτῶν Καίσαρα
 25 δεσπότην ὁμολογήσωσιν, οὐδεὶς ἐνέδωκεν, οὐδ' ἐμέλ-
 λησεν εἰπεῖν, ἀλλὰ πάντες ὑπερτέραν τῆς ἀνάγκης τὴν
 αὐτῶν γνώμην διεφύλαξαν, ὥσπερ ἀναισθήτοις σώ-
 μασι, χαιρούση μόνον οὐχὶ τῇ ψυχῇ τὰς βασάνους καὶ
 τὸ πῦρ δεχόμενοι. <419> μάλιστα δ' ἡ τῶν παίδων
 30 ἡλικία τοὺς θεωμένους ἐξέπληξεν· οὐδὲ γὰρ ἐκείνων
 τις ἐξενικήθη Καίσαρα δεσπότην ἐξονομάσαι. τοσοῦτον

ἄρα τῆς τῶν σωμάτων ἀσθενείας ἢ τῆς τόλμης ἰσχύς ἐπεκράτει.

- 2 <420> Λοῦπος τότε διώκει τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ περὶ τοῦ κινήματος τούτου Καίσαρι κατὰ τάχος ἐπέστειλεν. <421> ὁ δὲ τῶν Ἰουδαίων τὴν ἀκατάπαυστον ὑφορώμενος νεωτεροποιίαν, καὶ δείσας μὴ πάλιν εἰς ἓν ἀθρόοι συλλεγῶσι καὶ τινὰς αὐτοῖς συνεπισπᾶσονται, προσέταξε τῷ Λοῦπῳ τὸν ἐν τῇ Ὀνίου καλουμένην νεὼν καθελεῖν τῶν Ἰουδαίων. <422> ἢ δ' ἐστὶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ διὰ τοιαύτην αἰτίαν ὤκισθη τε καὶ τὴν ἐπίκλησιν ἔλαβεν. <423> Ὀνίας Σίμωνος υἱός, εἷς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀρχιερέων, φεύγων Ἀντίοχον τὸν Συρίας βασιλέα πολεμοῦντα τοῖς Ἰουδαίοις ἤκεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ δεξαμένον Πτολεμαίου φιλοφρόνως αὐτὸν διὰ τὴν πρὸς Ἀντίοχον ἀπέχθειαν, ἔφη σύμμαχον αὐτῷ ποιήσῃν τὸ τῶν Ἰουδαίων ἔθνος, εἰ πεισθῆιή τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις. <424> ποιήσῃν δὲ τὰ δυνατὰ τοῦ βασιλέως ὁμολογήσαντος, ἠξίωσεν ἐπιτρέπειν αὐτῷ νεῶν τέ που τῆς Αἰγύπτου κατασκευάσασθαι καὶ τοῖς πατρίοις ἔθρεσι θεραπεύειν τὸν θεόν. <425> οὕτω γὰρ Ἀντιόχῳ μὲν ἔτι μᾶλλον ἐκπολεμώσεσθαι τοὺς Ἰουδαίους, τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις νεῶν πεπορθηκότι, πρὸς αὐτὸν δ' εὐνοϊκωτέρως ἔξιεν καὶ πολλοὺς ἐπ' ἀδείᾳ τῆς εὐσεβείας ὡς αὐτὸν συλλεγήσεσθαι. <426> πεισθεὶς Πτολεμαῖος τοῖς λεγομένοις δίδωσιν αὐτῷ χώραν ἑκατὸν ἐπὶ τοῖς ὀγδοήκοντα σταδίους ἀπέχουσαν Μέμφεως. νομὸς δ' οὗτος Ἡλιοπολίτης καλεῖται, <427> ἔνθα φρούριον κατασκευασάμενος Ὀνίας τὸν μὲν ναὸν οὐχ ὅμοιον ὠκοδόμησε τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις, ἀλλὰ πύργῳ παραπλήσιον, λίθων μεγάλων εἰς ἐξήκοντα πήχεις ἀνεστηκότα, <428> τοῦ βωμοῦ δὲ τὴν

κατασκευὴν πρὸς τὸν οἶκον ἐξεμιμήσατο καὶ τοῖς ἀνα-
 θήμασιν ὁμοίως ἐκόσμησε, χωρὶς τῆς περὶ τὴν λυχνίαν
 κατασκευῆς· <429> οὐ γὰρ ἐποίησε λυχνίαν, αὐτὸν
 δὲ χαλκευσάμενος λύχνον χρυσοῦν ἐπιφαίνοντα σέλας
 5 χρυσῆς ἀλύσειος ἐξεκρέμασε. τὸ δὲ τέμενος πᾶν ὀπτῆ
 πλίνθῳ περιτετείχιστο, πύλας ἔχον λιθίνας. <430>
 ἀνῆκε δὲ καὶ χώραν πολλήν ὁ βασιλεὺς εἰς χρημάτων
 πρόσδοτον, ὅπως εἶη καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀφθονία καὶ
 τῷ θεῷ πολλὰ τὰ πρὸς τὴν εὐσέβειαν. <431> οὐ μὴν
 10 Ὀνίας ἐξ ὑγιούσων γνώμης ταῦτ' ἐπραττεν, ἀλλ' ἦν αὐ-
 τῷ φιλονικία πρὸς τοὺς ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις Ἰου-
 δαίους, ὁργὴν τῆς φυγῆς ἀπομνημονεύοντι· καὶ τοῦτο
 τὸ ἱερὸν ἐνόμιζε κατασκευάσας εἰς αὐτὸ περισπάσειν
 ἀπ' ἐκείνων τὸ πλῆθος. <432> ἐγγρόνει δὲ τις καὶ πα-
 15 λαιὰ πρόρρησις ἔτεσί που πρόσθεν ἑξακοσίοις· Ἡσαΐας
 ὄνομα τῷ προαγορεύσαντι τοῦδε τοῦ ναοῦ τὴν ἐν Αἴ-
 γύπτῳ γενησομένην ὑπ' ἀνδρὸς Ἰουδαίου κατασκευῆν.
 <433> τὸ μὲν οὖν ἱερὸν οὕτως ἐπεποιήτο, Λοῦπος 4
 δ' ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας ἡγεμῶν, τὰ παρὰ Καίσαρος
 20 λαβὼν γράμματα καὶ παραγενόμενος εἰς τὸ ἱερὸν καὶ
 τινα τῶν ἀναθημάτων ἐκφορήσας, τὸν ναὸν ἀπέκλεισε.
 <434> Λούπου δὲ μετὰ βραχὺ τελευτήσαντος Παυλί-
 νος διαδεξάμενος τὴν ἡγεμονίαν οὔτε τῶν ἀναθημάτων
 οὐδὲν κατέλιπε (πολλὰ γὰρ διηπειλήσε τοῖς ἱερεῦσιν,
 25 εἰ μὴ πάντα προκομίσειαν) οὔτε προσιέναι τῷ τεμένει
 τοὺς θρησκεύειν βουλομένους ἐφῆκεν, <435> ἀλλ' ἀπο-
 κλείσας τὰς πύλας ἀπρόσιτον αὐτὸ παντελῶς ἐποίησεν,
 ὥς μηδ' ἴχνος ἔτι τῆς εἰς τὸν θεὸν θεραπείας ἐν τῷ
 τόπῳ καταλιπεῖν. <436> χρόνος ἦν εἰς τὴν ἀπόκλεισιν
 30 τοῦ ναοῦ γεγονὼς ἀπὸ τῆς κατασκευῆς ἔτη τρία καὶ
 τετραράκοντα καὶ τριακόσια.

11 <437> ἤψατο δὲ καὶ τῶν περὶ Κυρήνην πόλεων ἢ
 τῶν σικαρίων ἀπόνοια καθάπερ νόσος. <438> διαπε-
 σῶν γὰρ εἰς αὐτὴν Ἰωνάθης, πονηρότατος ἄνθρωπος
 καὶ τὴν τέχνην ὑφάντης, οὐκ ὀλίγους τῶν ἀπόρων
 ἀνέπεισε προσέχειν αὐτῷ, καὶ προήγαγεν εἰς τὴν ἔρη- 5
 μον, σημεῖα καὶ φάσματα δείξειν ὑπισχνούμενος. <439>
 καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἐλάνθανε ταῦτα διαπραττόμενος
 καὶ φενακίζων, οἱ δὲ τοῖς ἀξιώμασι προύχοντες τῶν
 ἐπὶ τῆς Κυρήνης Ἰουδαίων τὴν ἔξοδον αὐτοῦ καὶ πα- 10
 ρασκευὴν τῷ τῆς πενταπόλεως Λιβύης ἡγεμόνι Κα-
 τύλλῳ προσαγγέλλουσιν. <440> ὁ δ' ἰππέας τε καὶ
 πεζοὺς ἀποστείλας ῥαδίως ἐκράτησεν ἀόπλων. καὶ τὸ
 μὲν πλεόν ἐν χερσὶν ἀπώλετο, τινὲς δὲ καὶ ζωρη-
 θέντες ἀνήχθησαν πρὸς τὸν Κάτυλλον. <441> ὁ δ'
 ἡγεμῶν τοῦ βουλευμάτος Ἰωνάθης τότε μὲν διέφυγε, 15
 πολλῆς δὲ καὶ λίαν ἐπιμελοῦς ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν
 ζητήσεως γιγνομένης ἦλω, καὶ πρὸς τὸν ἡγεμόνα ἀνα-
 χθεῖς ἑαυτῷ μὲν ἐμηχανᾶτο τῆς τιμωρίας ἀπαλλαγῆναι,
 τῷ Κατύλλῳ δ' ἔδωκεν ἀφορμὴν ἀδικημάτων. <442>
 ὁ μὲν γὰρ τοὺς πλουσιωτάτους τῶν Ἰουδαίων ἔλεγε 20
 καταψευδόμενος διδασκάλους αὐτῷ τοῦ βουλευμάτος
 2 γεγυμέναι· <443> προθύμως δὲ τὰς διαβολὰς ἐκεῖνος
 ἐξεδέχετο, καὶ τῷ πράγματι πολλὴν ὄγκον περιετίθει,
 μεγάλα προστραγωδῶν, ἵνα δὴ δόξειε καὶ αὐτὸς Ἰου-
 δαϊκόν τινα πόλεμον καταρωθῶκεναι. <444> τὸ δὲ δὴ 25
 τούτου χαλεπώτερον, πρὸς γὰρ τῷ πιστεύειν ῥαδίως
 ἔτι καὶ διδάσκαλος ἦν τῶν σικαρίων τῆς ψευδολογίας.
 κελεύσας γοῦν αὐτὸν ὀνομάσαι τινὰ τῶν Ἰουδαίων
 Ἀλέξανδρον, <445> ᾧ πάλαι προσκεκρουκῶς φανερὸν
 ἐξηγηνόχει τὸ μῖσος, τὴν τε γυναῖκα τὴν ἐκείνου Βε- 30
 ρενίκην ταῖς αἰτίαις συνεμπλέξας, τούτους μὲν πρῶ-

τον ἀνεῖλεν, ἐπὶ δ' αὐτοῖς ἅπαντας τοὺς εὐπορία χρη-
 μάτων διαφέροντας ὁμοῦ τρισχιλίους ἐφόνευσεν ἄνδρας.
 <446> καὶ ταῦτα πράττειν ἐνόμιζεν ἀσφαλῶς, ὅτι τὰς
 οὐσίας αὐτῶν εἰς τὰς τοῦ Καίσαρος προσόδους ἀνε-
 5 λάμβανεν. <447> ὅπως δὲ μηδ' ἄλλαχοῦ τινες τῶν 3
 Ἰουδαίων ἐλέγξωσιν αὐτοῦ τὴν ἀδικίαν, πορρωτέρω τὸ
 ψεῦδος ἐξέτεινε, καὶ πείθει τὸν Ἰωνάθην καὶ τινὰς
 τῶν ἅμ' ἐκείνῳ συνειλημμένων νεωτερισμοῦ κατηγο-
 ρίαν ἐπιφέρειν τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τε καὶ Ῥώμῃ τῶν
 10 Ἰουδαίων δοκιμωτάτοις. <448> τούτων εἰς τῶν ἐξ
 ἐπιβουλῆς αἰτιαθέντων ἦν Ἰώσηπος ὁ ταῦτα συγγρα-
 ψάμενος. <449> οὐ μὴν κατ' ἐλπίδα τῷ Κατύλλῳ τὸ
 σκευώρημα προухώρησεν. ἦκε μὲν γὰρ εἰς τὴν Ῥώμην
 τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην ἄγων δεδεμένους, καὶ πέρας
 15 ὦετο τῆς ἐξετάσεως εἶναι τὴν ἐπ' αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ
 γενομένην ψευδολογίαν. <450> Ὁεσπασιανὸς δὲ τὸ
 πρᾶγμα ὑποπτέυσας ἀναζητεῖ τὴν ἀλήθειαν, καὶ γνοὺς
 ἄδικον τὴν αἰτίαν τοῖς ἀνδράσιν ἐπενηνεγμένην τοὺς
 μὲν ἀφίησι τῶν ἐγκλημάτων Τίτου σπουδάσαντος, δί-
 20 κην δ' ἐπέθηκεν Ἰωνάθῃ τὴν προσήκουσαν. ζῶν γὰρ
 κατεκαύθη, πρότερον αἰκισθεῖς. <451> Κατύλλῳ δὲ 4
 τότε μὲν ὑπῆρξε διὰ τὴν πραότητα τῶν αὐτοκρατόρων
 μηδὲν πλέον ὑπομεῖναι καταγνώσεως· οὐκ εἰς μακρὰν
 δὲ νόσῳ καταληφθεὶς πολυτρόπῳ καὶ δυσιάτῳ χαλε-
 25 πῶς ἀπήλλαιπεν, οὐ τὸ σῶμα μόνον κολαζόμενος, ἀλλ'
 ἦν ἢ τῆς ψυχῆς αὐτῷ νόσος βαρύτερα. <452> δείμασι
 γὰρ ἐξεταράττετο, καὶ συνεχῶς ἀνεβόα βλέπειν εἶδωλα
 τῶν ὑπ' αὐτοῦ πεφονευμένων ἐφεστηκότα, καὶ κατέ-
 χειν ἑαυτὸν οὐ δυνάμενος ἐξήλλετο τῆς εὐνῆς ὡς βα-
 30 σάνων αὐτῷ καὶ πυρὸς προσφερομένων. <453> τοῦ
 δὲ κακοῦ πολλὴν ἀεὶ τὴν ἐπίδοσιν λαμβάνοντος, καὶ

τῶν ἐντέρων αὐτῷ κατὰ διάβρωσιν ἐκπεσόντων, οὕτως ἀπέθανεν, οὐδενὸς ἦττον ἐτέρου τῆς προνοίας τοῦ θεοῦ τεκμήριον γενόμενος ὅτι τοῖς πονηροῖς δίκην ἐπιτίθησιν.

- 5 <454> ἐνταῦθα τῆς ἱστορίας ἡμῖν τὸ πέρασ ἐστίν, ἦν ἐπηγγειλάμεθα μετὰ πάσης ἀκριβείας παραδώσειν τοῖς βουλομένοις μαθεῖν τίνα τρόπον οὗτος ὁ πόλεμος Ῥωμαίοις πρὸς Ἰουδαίους ἐπολεμήθη. <455> καὶ πῶς μὲν ἡρμήνευται, τοῖς ἀναγνωσομένοις κρίνειν ἀπολείψω, περὶ τῆς ἀληθείας δ' οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι θαρ- 10 ρῶν λέγειν ὅτι μόνης ταύτης παρὰ πᾶσαν τὴν ἀναγραφὴν ἐστοχασάμην.

ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ
ΠΕΡΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ ΙΟΥΔΑΙΩΝ
ΚΑΤΑ ΑΠΙΩΝΟΣ
ΛΟΓΟΣ ΠΡΟΤΕΡΟΣ.

〈1〉 Ικανῶς μὲν ὑπολαμβάνω καὶ διὰ τῆς περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν συγγραφῆς, κράτιστε ἀνδρῶν Ἐπαφρόδιτε, τοῖς ἐντευξομένοις αὐτῇ πεποιηκῆναι φανερὸν περὶ τοῦ γένους ἡμῶν τῶν Ἰουδαίων ὅτι καὶ παλαιότατόν
5 ἔστι καὶ τὴν πρώτην ὑπόστασιν ἔσχεν ἰδίαν, καὶ πῶς τὴν χώραν ἣν νῦν ἔχομεν κατώκισεν· (ἦν) πεντακισχιλίων ἐτῶν ἀριθμὸν ἱστορίαν περιέχουσαν ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν ἱερῶν βίβλων διὰ τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς συνεγραψάμην. 〈2〉 ἐπεὶ δὲ συχνοὺς ὄρω ταῖς ὑπὸ
10 δυσμενείας ὑπὸ τινῶν εἰρημέναις προσέχοντας βλασφημίαις, καὶ τοῖς περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν ὑπ' ἐμοῦ γεγραμμένοις ἀπιστοῦντας, τεκμηρίον τε ποιουμένους τοῦ νεώτερον εἶναι τὸ γένος ἡμῶν τὸ μηδεμιᾶς παρὰ τοῖς ἐπιφανέσι τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριογράφων μνήμης
15 ἤξιῶσθαι, 〈3〉 περὶ τούτων ἀπάντων ῥῆθην δεῖν γράψαι συντόμως, (καὶ) τῶν μὲν λοιδορούντων τὴν δυσμενείαν καὶ τὴν ἐκούσιον ἐλέγξει ψευδολογίαν, τῶν δὲ τὴν ἄγνοιαν ἐπανορθώσασθαι, διδάξαι δὲ πάντας ὅσοι τάληθές εἰδέναι βούλονται περὶ τῆς ἡμετέρας ἀρχαι-

ότητος. <4> χρήσομαι δὲ τῶν μὲν ὑπ' ἐμοῦ λεγομένων μάρτυσι τοῖς ἀξιοπιστοτάτοις εἶναι περὶ πάσης ἀρχαιολογίας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κεκριμένοις· τοὺς δὲ βλασφημῶς περὶ ἡμῶν καὶ ψευδῶς γεγραφότας αὐτοὺς δι' ἑαυτῶν ἐλεγχομένους παρεξέω. <5> πειράσομαι δὲ 5 καὶ τὰς αἰτίας ἀποδοῦναι δι' ἃς οὐ πολλοὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἑλληνες ἐμνημονεύκασιν· ἔτι μέντοι καὶ τοὺς οὐ παραλιπόντας τὴν περὶ ἡμῶν ἱστορίαν ποιήσω φανεροὺς τοῖς μὴ γινώσκουσιν ἢ προσποιουμένοις ἀγνοεῖν. 10

2 <6> πρῶτον οὖν ἐπέρχεται μοι πάνυ θαυμάζειν τοὺς οἰομένους δεῖν περὶ τῶν παλαιτάτων ἔργων μόνοις προσέχειν τοῖς Ἑλλήσι καὶ παρὰ τούτων πυνθάνεσθαι τὴν ἀλήθειαν, ἡμῖν δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἀπιστεῖν. πᾶν γὰρ ἐγὼ τούναντίον ὄρω συμβε- 15 βηκός, εἴ γε δεῖ μὴ ταῖς ματαιαῖς δόξαις ἐπακολουθεῖν ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τὸ δίκαιον τῶν πραγμάτων λαμβάνειν. <7> τὰ μὲν γὰρ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἅπαντα νέα καὶ χθῆς καὶ πρόην, ὥς ἂν εἴποι τις, εὐρήσεις γεγονότα· λέγω δὲ τὰς κτίσεις τῶν πόλεων καὶ τὰ περὶ τὰς ἐπι- 20 νοίας τῶν τεχνῶν καὶ τὰ περὶ τὰς τῶν νόμων ἀναγραφάς· πάντων δὲ νεωτάτη σχεδὸν ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἢ περὶ τὸ συγγράφειν τὰς ἱστορίας ἐπιμέλεια. <8> τὰ μέντοι παρ' Αἰγυπτίοις τε καὶ Χαλδαίοις καὶ Φοίνιξιν (ἐῷ γὰρ νῦν ἡμᾶς ἐκείνοις συγκαταλέγειν) αὐτοὶ δη- 25 πουθεν ὁμολογοῦσιν ἀρχαιοτάτην τε καὶ μονιμοτάτην ἔχειν τῆς μνήμης τὴν παράδοσιν· <9> καὶ γὰρ τόπους ἅπαντες οἰκοῦσιν ἡμιστά ταῖς ἐκ τοῦ περιέχοντος φθοραῖς ὑποκειμένους, καὶ πολλὴν ἐποίησαντο πρόνοιαν τοῦ μηδὲν ἄμνηστον τῶν παρ' αὐτοῖς πραττομένων 30 παραλιπεῖν, ἀλλ' ἐν δημοσίαις ἀναγραφαῖς ὑπὸ τῶν

σοφωτάτων ἀεὶ καθιεροῦσθαι. <10> τὸν δὲ περὶ τὴν Ἑλλάδα τόπον μυρίαὶ μὲν φθοραὶ κατέσχον, ἐξαλείφουσαι τὴν μνήμην τῶν γεγονότων· ἀεὶ δὲ καινοὺς καθιστάμενοι βίους τοῦ παντός ἐνόμιζον ἄρχειν ἕκαστοι τῶν ἀφ' ἑαυτῶν, ὅψε δὲ καὶ μόλις ἔγνωσαν φύσιν γραμμάτων. οἱ γοῦν ἀρχαιοτάτην αὐτῶν τὴν χρῆσιν εἶναι θέλοντες παρὰ Φοινίκων καὶ Κάδμου σεμνύνονται μαθεῖν. <11> οὐ μὴν οὐδ' ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου δύναίτο τις ἂν δεῖξαι σωζομένην ἀναγραφὴν οὔτ' ἐν ἱεροῖς οὔτ' ἐν δημοσίοις ἀναθήμασιν, ὅπου γε καὶ περὶ τῶν ἐπὶ Τροίαν τοσοῦτοις ἔτεσι στρατευσάντων ὕστερον πολλὴ γέγονεν ἀπορία τε καὶ ζήτησις, εἰ γράμμασιν ἐχρῶντο· καὶ τάληθές ἐπικρατεῖ μᾶλλον περὶ τοῦ τὴν νῦν οὔσαν τῶν γραμμάτων χρῆσιν ἐκείνους ἀγνοεῖν. <12> ὅλως δὲ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν οὐδὲν ὁμολογούμενον εὐρίσκεται γράμμα τῆς Ὀμήρου ποιήσεως πρεσβύτερον. οὗτος δὲ καὶ τῶν Τρωϊκῶν ὕστερος φαίνεται γενόμενος· καὶ φασιν οὐδὲ τοῦτον ἐν γράμμασι τὴν αὐτοῦ ποιήσιν καταλιπεῖν, ἀλλὰ διαμνημονενομένην ἐκ τῶν ἀσμάτων ὕστερον συντεθῆναι, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰς ἐν αὐτῇ σχεῖν τὰς διαφωνίας. <13> οἱ μέντοι τὰς ἱστορίας ἐπιχειρήσαντες συγγράφειν παρ' αὐτοῖς, λέγω δὲ τοὺς περὶ Κάδμον τε τὸν Μιλήσιον καὶ τὸν Ἀργεῖον Ἀκουσίλαον, καὶ μετὰ τοῦτον εἴ τινας ἄλλοι λέγονται γενέσθαι, βραχὺ τῆς Περσῶν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατείας τῷ χρόνῳ προύλαβον. <14> ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς περὶ τῶν οὐρανίων τε καὶ θείων πρώτους παρ' Ἑλλησι φιλοσοφήσαντας, οἷον Φερεκύδην τε τὸν Σύριον καὶ Πυθαγόραν καὶ Θάλητα, πάντες συμφώνως ὁμολογοῦσιν Αἰγυπτίων καὶ Χαλδαίων γενομένους μαθητὰς ὀλίγα συγγράφαι· καὶ ταῦτα τοῖς

Ἑλλησιν εἶναι δοκεῖ πάντων ἀρχαιότατα, καὶ μόλις αὐτὰ πιστεύουσιν ὑπ' ἐκείνων γεγράφθαι.

3 <15> πῶς οὖν οὐκ ἔστιν ἄλογον τετυφῶσθαι τοὺς Ἑλληνας ὡς μόνους ἐπισταμένους τὰρχαῖα καὶ τὴν ἀλήθειαν περὶ αὐτῶν ἀκριβῶς παραδιδόντας; ἢ τίς οὐ παρ' αὐτῶν ἂν τῶν συγγραφέων μάθοι ῥαδίως ὅτι μηδὲν βεβαίως εἰδότες συνέγραφον, ἀλλ' ὡς ἕκαστοι περὶ τῶν πραγμάτων εἰκαζον; τὸ πλεον γοῦν διὰ τῶν βιβλίων ἀλλήλους ἐλέγχουσι, καὶ τὰναντιώτατα περὶ τῶν αὐτῶν λέγειν οὐκ ὀκνοῦσι. <16> περίεργος δ' ἂν 10 εἶην ἐγὼ τοὺς ἐμοῦ μᾶλλον ἐπισταμένους διδάσκων ὅσα μὲν Ἑλλάνικος Ἀκουσιλάῳ περὶ τῶν γενεαλογιῶν διαπεφώνηκεν, ὅσα δὲ διορθοῦται τὸν Ἡσίοδον Ἀκουσίλαος, ἢ τίνα τρόπον Ἐφορος μὲν Ἑλλάνικον ἐν τοῖς πλείστοις ψευδόμενον ἐπιδείκνυσιν, Ἐφορον δὲ Τίμαιος, 15 καὶ Τίμαιον οἱ μετ' ἐκείνον γεγονότες, Ἡρόδοτον δὲ πάντες. <17> ἀλλ' οὐδὲ περὶ τῶν Σικελικῶν τοῖς περὶ Ἀντίοχον καὶ Φίλιστον ἢ Καλλιᾶν Τίμαιος συμφωνεῖν ἠξίωσεν, οὐδ' αὖ περὶ τῶν Ἀττικῶν οἱ τὰς Ἀτθίδας συγγεγραφότες ἢ περὶ τῶν Ἀργολικῶν οἱ τὰ περὶ Ἄρ- 20 γος ἱστοροῦντες ἀλλήλοις κατηκολουθήκασι. <18> καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν κατὰ πόλεις καὶ βραχυτέρων, ὅπου γε περὶ τῆς Περσικῆς στρατείας καὶ τῶν ἐν αὐτῇπραχθέντων οἱ δοκιμώτατοι διαπεφωνήκασιν; πολλὰ δὲ καὶ Θουκυδίδης ὡς ψευδόμενος ὑπὸ τινῶν κατηγο- 25 ρεῖται, καίτοι δοκῶν ἀκριβέστατα τὴν καθ' αὐτὸν ἱστορίαν συγγράφειν.

4 <19> αἰτίαι δὲ τῆς τοσαύτης διαφωνίας πολλαὶ μὲν ἴσως ἂν καὶ ἕτεραι τοῖς βουλομένοις ζητεῖν ἀναφανεῖεν, ἐγὼ δὲ δυσὶ ταῖς λεχθησομέναις τὴν μεγίστην ἰσχὺν 30 ἀνατίθημι. καὶ προτέραν ἐρῶ τὴν κυριωτέραν εἶναι

μοι δοκοῦσαν. <20> τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς μὴ σπουδασθῆ-
 ναι παρὰ τοῖς Ἑλλησι δημοσίας γενέσθαι τὰς περι-
 τῶν ἐκάστοτε πραττομένων ἀναγραφάς, τοῦτο μάλιστα
 δὴ καὶ τὴν πλάνην καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ψεύδεσθαι
 5 τοῖς μετὰ ταῦτα βουλευθεῖσι περὶ τῶν παλαιῶν τι γρά-
 φειν παρέσχεν. <21> οὐ γὰρ μόνον παρὰ τοῖς ἄλλοις
 Ἑλλησιν ἡμελήθη τὰ περὶ τὰς ἀναγραφάς, ἀλλ' οὐδὲ
 παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, οὓς αὐτόχθονας εἶναι λέγουσι
 καὶ παιδείας ἐπιμελεῖς, οὐδὲν τοιοῦτον εὐρίσκειται γε-
 10 νόμενον, ἀλλὰ τῶν δημοσίων γραμμάτων ἀρχαιοτάτους
 εἶναι φασι τοὺς ὑπὸ Δράκοντος αὐτοῖς περὶ τῶν φου-
 κῶν γραφέντας νόμους, ὀλίγω πρότερον τῆς Πεισι-
 στρατοῦ τυραννίδος ἀνθρώπου γεγονότος. <22> περὶ
 μὲν γὰρ Ἀρκάδων τί δεῖ λέγειν ἀχούντων ἀρχαιό-
 15 τητα; μόλις γὰρ οὗτοι καὶ μετὰ ταῦτα γράμμασιν
 ἐπαιδευθήσαν.

<23> ἄτε δὴ τοίνυν οὐδεμιᾶς προκαταβεβλημένης 5
 ἀναγραφῆς, ἢ καὶ τοὺς μαθεῖν βουλομένους διδάξειν
 ἔμελλε καὶ τοὺς ψευδομένους ἐλέγξειν, ἢ πολλὴ πρὸς
 20 ἀλλήλους ἐγένετο διαφωνία τοῖς συγγραφεῦσι. <24>
 δευτέραν δὲ πρὸς ταύτη θετέον ἐκείνην τὴν αἰτίαν.
 οἱ γὰρ ἐπὶ τὸ γράφειν ὁρμήσαντες οὐ περὶ τὴν ἀλή-
 θειαν ἐσπούδασαν, καίτοι τοῦτο πρόχειρόν ἐστιν αἰεὶ
 τὸ ἐπάγγελμα, λόγων δὲ δύναμιν ἐπεδείκνυντο. <25>
 25 καὶ καθ' ὄντινα τρόπον ἐν τούτῳ παρενδοκιμήσειν
 τοὺς ἄλλους ὑπελάμβανον, κατὰ τοῦτον ἡρμόζοντο,
 τινὲς μὲν ἐπὶ τὸ μυθολογεῖν τρεπόμενοι, τινὲς δὲ πρὸς
 χάριν ἢ τὰς πόλεις ἢ τοὺς βασιλέας ἐπαινοῦντες. ἄλ-
 λοι δ' ἐπὶ τὸ κατηγορεῖν τῶν πράξεων ἢ τῶν γεγρα-
 30 φῶτων ἐχώρησαν, ἐνευδοκιμήσειν τούτῳ νομίζοντες.
 <26> ὅλως δὲ τὸ πάντων ἐναντιώτατον ἱστορίᾳ πράτ-

τοντες διατελοῦσι. τῆς μὲν γὰρ ἀληθοῦς ἐστὶ τεκμήριον ἱστορίας, εἰ περὶ τῶν αὐτῶν ἅπαντες ταῦτα καὶ λέγοιεν καὶ γράφοιεν· οἱ δ' εἰ ταῦτα γράψειαν ἐτέρως, οὕτως ἐνόμιζον αὐτοὶ φανεῖσθαι πάντων ἀληθέστατοι. <27> λόγων μὲν οὖν ἕνεκα καὶ τῆς ἐν τούτοις δεινότητος 5 δεῖ παραχωρεῖν ἡμᾶς τοῖς συγγραφεῦσι τοῖς Ἑλληνικοῖς, οὐ μὴν καὶ τῆς περὶ τῶν ἀρχαίων ἀληθοῦς ἱστορίας, καὶ μάλιστα γὰρ τῆς περὶ τῶν ἐκάστοις ἐπιχωρίων.

6 <28> ὅτι μὲν οὖν παρ' Αἰγυπτίοις τε καὶ Βαβυλωνίοις ἐκ μακροτάτων ἄνωθεν χρόνων τὴν περὶ τὰς ἀναγραφὰς ἐπιμέλειαν ὅπου μὲν οἱ ἱερεῖς ἦσαν ἐγκειρισμένοι καὶ περὶ ταύτας ἐφιλοσόφουν, Χαλδαῖοι δὲ παρὰ τοῖς Βαβυλωνίοις, καὶ ὅτι μάλιστα δὴ τῶν Ἑλλήσιν ἐπιμιγνυμένων ἐχρήσαντο Φοίνικες γράμμασιν 15 εἰς τε τὰς περὶ τὸν βίον οἰκονομίας καὶ πρὸς τὴν τῶν κοινῶν ἔργων παράδοσιν, ἐπειδὴ συγχωροῦσιν ἅπαντες, ἕσσειν μοι δοκῶ· <29> περὶ δὲ τῶν ἡμετέρων προγόνων, ὅτι τὴν αὐτὴν (ἐῷ γὰρ λέγειν εἰ καὶ πλείω τῶν εἰρημένων) ἐποίησαντο περὶ τὰς ἀναγραφὰς ἐπιμέλειαν, τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς προφήταις τοῦτο προστάξαντες, καὶ ὡς μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων πεφύλακται μετὰ πολλῆς ἀκριβείας, εἰ δὲ (δεῖ) θρασύτερον εἰπεῖν καὶ φυλαχθῆσεται, πειράσομαι συντόμως διδάσκειν. 25

7 <30> οὐ γὰρ μόνον ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τούτων τοὺς ἀρίστους καὶ τῇ θεραπείᾳ τοῦ θεοῦ προσεδρεύοντας κατέστησαν, ἀλλ' ὅπως τὸ γένος τῶν ἱερέων ἄμικτον καὶ καθαρὸν διαμενεῖ προυνόησαν. <31> δεῖ γὰρ τὸν μετέχοντα τῆς ἱερωσύνης ἐξ ὁμοεθνῶς γυναικὸς παιδοποιεῖσθαι, καὶ μὴ πρὸς χρήματα μηδὲ τὰς ἄλλας 30

ἀποβλέπειν τιμὰς, ἀλλὰ τὸ γένος ἐξετάζειν ἐκ τῶν ἀρχαίων λαμβάνοντα τὴν διαδοχὴν καὶ πολλοὺς παρεχόμενον μάρτυρας. <32> καὶ ταῦτα πράττομεν οὐ μόνον ἐπ' αὐτῆς Ἰουδαίας, ἀλλ' ὅπου ποτὲ σύστημα τοῦ γένους ἐστὶν ἡμῶν, ἀκκεῖ τὰ κριβὲς ἀποσώζεται τοῖς ἱερεῦσι περὶ τοὺς γάμους· <33> λέγω δὲ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Βαβυλῶνι, καὶ εἴ ποῦ τῆς ἄλλης οἰκουμένης τοῦ γένους τῶν ἱερέων εἰσὶ τινες διεσπαρμένοι. πέμπουσι γὰρ εἰς Ἱεροσόλυμα συγγράψαντες πατρόθεν τοῦνομα τῆς γηγαμένης καὶ τῶν ἐπάνω προγόνων, καὶ τίνες οἱ μαρτυροῦντες. <34> πόλεμος δ' εἰ κατάσχοι, καθάπερ ἤδη γέγονε πολλάκις, Ἀντιόχου τε τοῦ Ἐπιφανοῦς εἰς τὴν χώραν ἐμβαλόντος καὶ Πομπηίου Μάγνου καὶ Κριντιλίου Ὑάρου, μάλιστα δὲ καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, <35> οἱ περιλειπόμενοι τῶν ἱερέων καινὰ πάλιν ἐκ τῶν ἀρχαίων γραμμάτων συνίστανται, καὶ δοκιμάζουσι τὰς ὑπολειφθείσας γυναικάς. οὐ γὰρ ἔτι τὰς αἰχμαλώτους γενομένας προσίενται, πολλάκις γεγυῖαν αὐταῖς τὴν πρὸς ἀλλόφυλον κοινωνίαν ὑφορώμενοι. <36> τεκμήριον δὲ μέγιστον τῆς ἀκριβείας· οἱ γὰρ ἱερεῖς οἱ παρ' ἡμῖν ἀπὸ δισχιλίω ἐτῶν ὀνομαστοὶ παῖδες ἐκ πατρός εἰσιν ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς. οἷς δὲ τῶν εἰρημένων ὀτιοῦν γένοιτο εἰς παράβασιν, ἀπηγόρευται μῆτε τοῖς βωμοῖς παρίστασθαι μῆτε μετέχειν τῆς ἄλλης ἀγιστείας. <37> εἰκότως οὖν, μᾶλλον δ' ἀναγκαιῶς, ἅτε μῆτε τοῦ ὑπογράφειν αὐτεξουσίῳ πᾶσιν ὄντος μῆτε τινὸς ἐν τοῖς γραφομένοις ἐνούσης διαφωνίας, ἀλλὰ μόνων τῶν προφητῶν τὰ μὲν ἀνωτάτω καὶ παλαιάτα κατὰ τὴν ἐπίπνοιαν τὴν ἀπὸ τοῦ θεοῦ μαθόντων, τὰ δὲ καθ' αὐτοὺς ὡς ἐγένετο σαφῶς συγγραφόντων.

8 <38> οὐ γὰρ μυριάδες βιβλίων εἰσὶ παρ' ἡμῖν
 ἀσυμφώνων καὶ μαχομένων, δύο δὲ μόνα πρὸς τοῖς
 εἴκοσι βιβλία, τοῦ παντὸς ἔχοντα χρόνου τὴν ἀναγρα-
 φήν, τὰ δικαίως πεπιστευμένα. <39> καὶ τούτων πέντε 5
 μὲν ἔστι τὰ Μωυσέος, ἃ τοὺς τε νόμους περιέχει καὶ
 τὴν τῆς ἀνθρωπογονίας παράδοσιν μέχρι τῆς αὐτοῦ
 τελευτῆς. οὗτος ὁ χρόνος ἀπολείπει τρισχιλίων ὀλίγον
 ἔτων. <40> ἀπὸ δὲ τῆς Μωυσέος τελευτῆς μέχρι τῆς
 Ἀρταξέρξου τοῦ μετὰ Ξέρξην Περσῶν βασιλέως οἱ
 μετὰ Μωσῆν προφηταὶ τὰ κατ' αὐτοὺς πραχθέντα 10
 συνέγραψαν ἐν τρισὶ καὶ δέκα βιβλίοις. αἱ δὲ λοιπαὶ
 τέτταρες ὕμνους εἰς τὸν θεὸν καὶ τοῖς ἀνθρώποις
 ὑποθήκας τοῦ βίου περιέχουσιν. <41> ἀπὸ δὲ Ἀρτα-
 ξέρξου μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς χρόνου γέγραπται μὲν
 ἕκαστα, πίστεως δὲ οὐχ ὁμοίας ἠξίωται τοῖς πρὸ αὐ- 15
 τῶν διὰ τὸ μὴ γενέσθαι τὴν τῶν προφητῶν ἀκριβῆ
 διαδοχὴν. <42> δῆλον δ' ἔστιν ἔργῳ πῶς ἡμεῖς πρόσι-
 μεν τοῖς ἰδίῳις γράμμασι· τοσοῦτου γὰρ αἰῶνος ἤδη
 παρωχηκός οὔτε προσθεῖναι τις οὐδὲν οὔτ' ἀφελεῖν
 αὐτῶν οὔτε μεταθεῖναι τετόλμηκεν. πᾶσι δὲ σύμφυτόν 20
 ἔστιν εὐθὺς ἐκ τῆς πρώτης γενέσεως Ἰουδαίοις τὸ
 νομίζειν αὐτὰ θεοῦ δόγματα, καὶ τούτοις ἐμμένειν,
 καὶ ὑπὲρ αὐτῶν, εἰ δεοί, θνήσκειν ἠδέως. <43> ἤδη
 οὖν πολλοὶ πολλάκις ἐώρανται τῶν αἰχμαλώτων στρέ- 25
 βλας καὶ παντοίων θανάτων τρόπους ἐν θεάτροις ὑπο-
 μένοντες ἐπὶ τῷ μηδὲν ῥῆμα προέσθαι παρὰ τοὺς
 νόμους καὶ τὰς μετὰ τούτων ἀναγραφάς. <44> ὃ τις
 ἂν ὑπομείνειεν Ἑλλήνων ὑπὲρ αὐτοῦ; ἀλλ' οὐδ' ὑπὲρ
 τοῦ καὶ πάντα τὰ παρ' αὐτοῖς ἀσφαλισθῆναι συγγράμ-
 ματα τὴν τυχοῦσαν ὑποστήσεται βλάβην· <45> λόγους 30
 γὰρ αὐτὰ νομίζουσιν εἶναι κατὰ τὴν τῶν γραψάντων

βούλησιν ἐσχεδιασμένους. καὶ τοῦτο δικαίως καὶ περὶ τῶν παλαιτέρων φρονοῦσιν, ἐπειδὴ καὶ τῶν νῦν ἐνίους ὀρῶσι τολμῶντας περὶ τούτων συγγράφειν οἷς μήτ' αὐτοὶ παρεγένοντο μήτε πυθέσθαι παρὰ τῶν εἰδόντων
 5 ἐφιλοτιμήθησαν. <46> ἀμέλει καὶ περὶ τοῦ γενομένου νῦν ἡμῖν πολέμου τινὲς ἱστορίας ἐπιγράψαντες ἐξηγηνόχασιν οὔτ' εἰς τοὺς τόπους παραβαλόντες οὔτε πλησίον τούτων πραττομένων προσελθόντες, ἀλλ' ἐκ παρακουσμάτων ὀλίγα συνθέντες τῷ τῆς ἱστορίας ὀνόματι
 10 λίαν ἀναιδῶς ἐνεπαροίνησαν.

<47> ἐγὼ δὲ καὶ περὶ τοῦ πολέμου παντὸς καὶ 9 περὶ τῶν ἐν αὐτῷ κατὰ μέρος γενομένων ἀληθῆ τὴν ἀναγραφὴν ἐποίησάμην, τοῖς πράγμασιν αὐτὸς ἅπασι παρατυχῶν. <48> ἐστρατήγουν μὲν γὰρ τῶν παρ' ἡμῖν
 15 Γαλιλαίων ὀνομαζομένων, ἕως ἀντέχειν δυνατὸν ἦν, ἐγενόμην δὲ παρὰ Ῥωμαίοις συλληφθεὶς αἰχμάλωτος· καί με διὰ φυλακῆς Ἰεσπασιανὸς καὶ Τίτος ἔχοντες αἰεὶ προσεδρεύειν αὐτοῖς ἠνάγκασαν, τὸ μὲν πρῶτον δεδεμένον, αὐθις δὲ λυθεὶς συνεπέμφθη ἀπὸ τῆς
 20 Ἀλεξανδρείας Τίτῳ πρὸς τὴν Ἱεροσολύμων πολιορκίαν. <49> ἐν ᾧ χρόνῳ τῶν πραττομένων οὐκ ἔστιν ὃ τὴν ἐμὴν γνῶσιν διέφυγε· καὶ γὰρ τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον τὸ Ῥωμαίων ὀρῶν ἐπιμελῶς ἀνέγραφον, καὶ τὰ παρὰ τῶν αὐτομόλων ἀπαγγελλόμενα μόνος αὐτὸς συν-
 25 ίειν. <50> εἶτα σχολῆς ἐν τῇ Ῥώμῃ λαβόμενος πάσης μοι τῆς πραγματείας ἐν παρασκευῇ γεγενημένης, χρησάμενός τιςι πρὸς τὴν Ἑλληνίδα φωνὴν συνεργοῖς, οὕτως ἐποίησάμην τῶν πράξεων τὴν παράδοσιν. τοσοῦτον δέ μοι περιῆν θρόσος τῆς ἀληθείας ὥστε πρῶτους
 30 πάντων τοὺς αὐτοκράτορας τοῦ πολέμου γενομένους Ἰεσπασιανὸν καὶ Τίτον ἠξίωσα λαβεῖν μάρτυρας. <51>

πρώτοις γὰρ δέδωκα τὰ βιβλία, καὶ μετ' ἐκείνους πολ-
 λοις μὲν Ῥωμαίων τοῖς συμπεπολεμηκόσι, πολλοῖς δὲ
 τῶν ἡμετέρων ἐπίπρασικον, ἀνδράσι καὶ τῆς Ἑλληνικῆς
 σοφίας μετεσχηκόσιν, ὧν ἔστιν Ἰούλιος Ἀρχέλαος,
 Ἡρώδης ὁ σεμνότατος, καὶ αὐτὸς ὁ θαυμασιώτατος 5
 βασιλεὺς Ἀγρίππας. <52> οὗτοι μὲν οὖν ἅπαντες ἐμαρ-
 τύρησαν ὅτι τῆς ἀληθείας πρῶστην ἐπιμελῶς, οὐκ ἂν
 ὑποστειλάμενοι καὶ σιωπήσαντες, εἴ τι κατ' ἄγνοιαν ἢ
 χαριζόμενος μετέθηκα τῶν γεγονότων ἢ παρέλιπον·
 10 <53> φαῦλοι δέ τινες ἄνθρωποι διαβάλλειν μου τὴν 10
 ἱστορίαν ἐπικεχειρήκασιν, ὥσπερ ἐν σχολῇ μειρακίων
 γύμνασμα προκειῖσθαι νομίζοντες κατηγορίας παραδό-
 ξου καὶ διαβολῆς, θέον ἐκείνο γινώσκειν, ὅτι δεῖ τὸν
 ἄλλοις παράδοσιν πράξεων ἀληθινῶν ὑπισχνούμενον
 αὐτὸν ἐπίστασθαι ταύτας πρότερον ἀκριβῶς, ἢ παρη- 15
 κολουθηκότα τοῖς γεγονόσιν ἢ παρὰ τῶν εἰδότων
 πυνθανόμενον· <54> ὅπερ ἐγὼ μάλιστα περὶ ἀμφοτέ-
 ρας νομίζω πεποιηκῆναι τὰς πραγματείας. τὴν μὲν
 γὰρ ἀρχαιολογίαν, ὥσπερ ἔφην, ἐκ τῶν ἱερῶν γραμ-
 μάτων μεθηρημῆνευκα, γεγυνώς ἱερεὺς ἐκ γένους καὶ 20
 μετεσχηκῶς τῆς φιλοσοφίας τῆς ἐν ἐκείνοις τοῖς γράμ-
 μασι· <55> τοῦ δὲ πολέμου τὴν ἱστορίαν ἔγραψα
 πολλῶν μὲν αὐτουργῶς πράξεων, πλείστων δ' αὐτόπτης
 γενόμενος, ὅλως δὲ τῶν λεχθέντων ἢπραχθέντων οὐδ'
 ὀτιοῦν ἀγνοήσας. <56> πῶς οὖν οὐκ ἂν θρασεῖς τις 25
 ἠγῆσαιτο τοὺς ἀνταγωνίζεσθαι μοι περὶ τῆς ἀληθείας
 ἐπικεχειρηκότας; οἱ κὰν τοῖς τῶν αὐτοκρατόρων ὑπο-
 μνήμασιν ἐντυχεῖν λέγωσιν, ἀλλ' οὐ γὰρ καὶ τοῖς ἡμε-
 τέροις τῶν ἀντιπολεμούντων πράγμασι παρέτυχον.
 11 <57> περὶ μὲν οὖν τούτων ἀναγκαίαν ἐποησάμην 30
 τὴν παρέκβασιν, ἐπισημῆνασθαι βουλόμενος τῶν ἐπαγ-

γελλομένων τὰς ἱστορίας συγγράφειν τὴν εὐχέρειαν·
 <58> ἱκανῶς δὲ φανερόν, ὡς οἶμαι, πεποιηκῶς ὅτι
 πάτριός ἐστιν ἢ περὶ τῶν παλαιῶν ἀναγραφὴ τοῖς
 βαρβάροις μᾶλλον ἢ τοῖς Ἑλλησιν, βούλομαι μικρὰ
 5 πρότερον διαλεχθῆναι πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας νέαν
 ἡμῶν ἀποφαίνειν τὴν κατάστασιν ἐκ τοῦ μηδὲν περὶ
 ἡμῶν, ὡς φασιν ἐκεῖνοι, λελέχθαι παρὰ τοῖς Ἑλληνι-
 κοῖς συγγραφεῦσιν· <59> εἶτα δὲ τὰς μαρτυρίας τῆς
 ἀρχαιότητος ἐκ τῶν παρ' ἄλλοις γραμμάτων παρέξω,
 10 καὶ τοὺς βεβλασφημηκότας ἡμῶν τὸ γένος ἀποδείξω
 λίαν ἀλόγως βλασφημοῦντας.

<60> ἡμεῖς τοίνυν οὔτε χώραν οἰκοῦμεν παράλιον 12
 οὔτ' ἐμπορίας χαιρομεν, οὐδὲ ταῖς πρὸς ἄλλους διὰ
 τούτων ἐπιμιξίαις· ἀλλ' εἰσὶ μὲν ἡμῶν αἱ πόλεις μα-
 15 κρὰν ἀπὸ θαλάττης ἀπωκισμένοι, χώραν δ' ἀγαθὴν
 νεμόμενοι ταύτην ἐκπονοῦμεν, μάλιστα δὲ πάντων περὶ
 παιδοτροφίαν φιλοκαλοῦντες, καὶ τὸ φυλάττειν τοὺς
 νόμους καὶ τὴν κατὰ τούτους παραδεδομένην εὐσέβειαν
 ἔργον ἀναγκαιότατον παντὸς τοῦ βίου πεποιημένοι.
 20 <61> προσούσης τοίνυν τοῖς εἰρημένοις καὶ τῆς περὶ
 τὸν βίον ἡμῶν ιδιότητος, οὐδὲν ἦν ἐν τοῖς παλαιοῖς
 χρόνοις τὸ ποιοῦν πρὸς τοὺς Ἑλληνας ἡμῖν ἐπιμιξίαν,
 ὥσπερ Αἰγυπτίοις μὲν τὰ παρ' αὐτῶν ἐξαγόμενα καὶ
 πρὸς αὐτοὺς εἰσαγόμενα, τοῖς δὲ τὴν παράλιον τῆς
 25 Φοινίκης κατοικοῦσιν ἢ περὶ τὰς καπηλείας καὶ τὰς
 ἐμπορίας σπουδὴ διὰ τὸ φιλοχρηματεῖν. <62> οὐ μὴν
 οὐδὲ πρὸς ληστείας ὥσπερ ἄλλοι τινὲς ἢ τὸ πλεόν
 ἔχειν ἀξιοῦν πολεμοῦντες ἐτράπησαν ἡμῶν οἱ πατέρες,
 καίτοι πολλὰς τῆς χώρας ἐχούσης μυριάδας ἀνδρῶν
 30 οὐκ ἀτόλμων. <63> διὰ τοῦτο Φοίνικες μὲν αὐτοὶ
 κατ' ἐμπορίαν τοῖς Ἑλλησιν ἐπείσπλέοντες εὐθύς

ἐγνώσθησαν, καὶ δι' ἐκείνων Αἰγύπτιοι, καὶ πάντες
 ἀφ' ὧν τὸν φόρτον εἰς τοὺς Ἑλληνας διεκόμιζον, με-
 γάλα πελάγη διαίροντες. <64> Μῆδοι δὲ μετὰ ταῦτα
 καὶ Πέρσαι φανεροὶ κατέστησαν τῆς Ἀσίας ἐπάροξαντες,
 οἱ δὲ καὶ μέχρι τῆς ἐτέρας ἠπείρου Πέρσαι στρατεύ- 5
 σαντες· Θραῖκες δὲ διὰ γειτονίαν, καὶ τὸ Σκυθικὸν
 ὑπὸ τῶν εἰς τὸν Πόντον ἐγνώσθη πλεόντων. <65>
 ὅλως γὰρ ἅπαντες οἱ παρὰ τὴν θάλατταν καὶ τὴν πρὸς
 ταῖς ἀνατολαῖς καὶ πρὸς τὴν ἐσπέριον κατοικοῦντες
 τοῖς συγγράφειν τι βουλομένοις γνωριμώτεροι κατέ- 10
 στησαν, οἱ δὲ ταύτης ἀνωτέρω τὰς οἰκῆσεις ἔχοντες
 ἐπὶ πλεῖστον ἠγνοήθησαν. <66> καὶ τοῦτο φαίνεται
 καὶ περὶ τὴν Εὐρώπην συμβεβηκός, ὅπου γε τῆς Ῥω-
 μαίων πόλεως, τοιαύτην ἐκ μακροῦ δύναμιν κεκτη-
 μένης καὶ τοιαύτας πράξεις κατορθούσης πολεμικῆς, 15
 οὐθ' Ἡρόδοτος οὔτε Θουκυδίδης οὔτε τῶν ἄμα τού-
 τοις γενομένων οὐδὲ εἷς ἐμνημόνευκεν, ἀλλ' ὀψέ ποτε
 καὶ μόλις αὐτῶν εἰς τοὺς Ἑλληνας ἢ γνώσις διεξήλ-
 θεν. <67> περὶ μὲν γὰρ Γαλατῶν τε καὶ Ἰβήρων
 οὕτως ἠγνοήσαν οἱ δοκοῦντες ἀκριβέστατοι συγγραφεῖς, 20
 ὧν ἔστιν Ἐφορος, ὥστε πόλιν οἶεται μίαν εἶναι τοὺς
 Ἰβήρας τοὺς τοσοῦτο μέρος τῆς ἐσπερίου γῆς κατοι-
 κοῦντας· καὶ τὰ μῆτε γενόμενα παρ' αὐτοῖς ἔθνη μῆτε
 λεγόμενα γράφειν, ὡς ἐκείνων αὐτοῖς χρωμένων, ἐτόλ-
 μησαν. <68> αἴτιον δὲ τοῦ μὲν μὴ γινώσκειν τάλη- 25
 θές τὸ λίαν ἀνεπίμικτον, τοῦ δὲ γράφειν ψευδῆ τὸ
 βούλεσθαι δοκεῖν τι πλεόν τῶν ἄλλων ἱστορεῖν. πῶς
 οὖν ἔτι θαναμάζειν προσῆκεν εἰ μὴδὲ τὸ ἡμέτερον ἔθνος
 πολλοῖς ἐγινώσκετο, μὴδὲ τῆς ἐν τοῖς σύγγράμμασι
 μνήμης ἀφορμὴν παρέσχευ, οὕτω μὲν ἀπακισμένον τῆς 30
 θαλάττης, οὕτω δὲ βιοτεύειν προσηρημένον;

<69> φέρε τοίνυν ἡμᾶς ἀξιοῦν τεκμηρίῳ χρήσα- 13
 σθαι περὶ τῶν Ἑλλήνων, ὅτι μὴ παλαιόν ἐστιν αὐτῶν
 τὸ γένος, τῷ μηδὲν ἐν ταῖς ἡμετέραις ἀναγραφαῖς
 περὶ αὐτῶν εἰρησθαι, ἃρ' οὐχὶ πάντως ἂν κατεγέλων,
 5 αὐτάς, οἶμαι, τὰς ὑπ' ἐμοῦ νῦν εἰρημένας κομίζοντες
 αἰτίας, καὶ μάρτυρας ἂν τοὺς πλησιοχώρους παρείχοντο
 τῆς αὐτῶν ἀρχαιότητος; κἀγὼ τοίνυν πειράσομαι τοῦτο
 ποιεῖν. <70> Αἰγυπτίοις γὰρ καὶ Φοίνιξι μάλιστα δὴ
 χρήσομαι μάρτυσιν, οὐκ ἂν τινος ὡς ψευδῆ τὴν μαρ-
 10 τυρίαν διαβάλλειν δυνηθέντος· φαίνονται γὰρ καὶ δὴ
 μάλιστα πρὸς ἡμᾶς δυσμενῶς διατεθέντες κοινῇ μὲν
 ἅπαντες Αἰγύπτιοι, Φοινίκων δὲ Τύριοι. <71> περὶ
 μέντοι Χαλδαίων οὐκέτι δυναίμην ἂν ταῦτ' οὗτο λέ-
 γειν, ἐπεὶ καὶ τοῦ γένους ἡμῶν ἀρχηγοὶ καθεστήκασι
 15 καὶ διὰ τὴν συγγένειαν ἐν ταῖς αὐτῶν ἀναγραφαῖς
 Ἰουδαίων μνημονεύουσιν. <72> ὅταν δὲ τὰς περὶ τού-
 των πίστεις παράσχω, τότε καὶ τῶν Ἑλλήνων συγγρα-
 φέων ἀποφανῶ τοὺς μνήμην Ἰουδαίων πεποιηκότας,
 ἵνα μὴδὲ ταύτην ἔτι τὴν πρόφασιν οἱ βασκαίνοντες
 20 ἔχωσι τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀντιλογίας.

<73> ἄρξομαι δὴ πρῶτον ἀπὸ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις 14
 γραμμάτων. αὐτὰ μὲν οὖν οὐχ οἶόν τε παρατίθεσθαι
 τάκεινων· Μανεθῶν δ' ἦν τὸ γένος ἀνὴρ Αἰγύπτιος,
 τῆς Ἑλληνικῆς μετεσχηκῶς παιδείας, ὡς δῆλός ἐστι·
 25 γέγραφε γὰρ Ἑλλάδι φωνῇ τὴν πάτριον ἱστορίαν, ἔκ-
 τε τῶν ἱερῶν, ὡς φησιν αὐτός, μεταφράσας καὶ πολλὰ
 τὸν Ἡρόδοτον ἐλέγχει τῶν Αἰγυπτιακῶν ὑπ' ἀγνοίας
 ἐψευσμένον. <74> οὗτος δὴ τοίνυν ὁ Μανεθῶν ἐν τῇ
 δευτέρᾳ τῶν Αἰγυπτιακῶν ταῦτα περὶ ἡμῶν γράφει·
 30 παραθήσομαι δὲ τὴν λέξιν αὐτοῦ, καθάπερ αὐτὸν
 ἐκεῖνον παραγαγὼν μάρτυρα. <75> ἐγένετο βασιλεὺς

ἡμῖν, Τίμαος ὄνομα. ἐπὶ τούτου οὐκ οἶδ' ὅπως ὁ θεὸς
 ἀντέπνευσεν, καὶ παραδόξως ἐκ τῶν πρὸς ἀνατολὴν
 μερῶν ἄνθρωποι τὸ γένος ἄσημοι καταθαρρήσαντες
 ἐπὶ τὴν χώραν ἐστράτευσαν, καὶ ῥαδίως ἀμαχητὶ ταύ-
 την κατὰ κράτος εἶλον, <76> καὶ τοὺς ἡγεμονεύσαντας 5
 ἐν αὐτῇ χειρωσάμενοι τὸ λοιπὸν τάς τε πόλεις ὠμῶς
 ἐνέπρησαν καὶ τὰ ἱερὰ τῶν θεῶν κατέσκαψαν, πᾶσι
 δὲ τοῖς ἐπιχωρίοις ἐχθρότατά πως ἐχρήσαντο, τοὺς
 μὲν σφάζοντες, τῶν δὲ καὶ τὰ τέκνα καὶ γυναικῶν εἰς
 δουλείαν ἄγοντες. <77> πέρασ δὲ καὶ βασιλέα ἓνα ἐξ 10
 αὐτῶν ἐποίησαν, ᾧ ὄνομα ἦν Σάλατις. καὶ οὗτος ἐν
 τῇ Μέμφιδι κατεγίνετο, τὴν τε ἄνω καὶ κάτω χώραν
 δασμολογῶν, καὶ φρουρὰν ἐν τοῖς ἐπιτηδειοτάτοις κατα-
 λείπων τόποις. μάλιστα δὲ καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὴν
 ἠσφαλίσατο μέρη, προορώμενος Ἀσσυρίων ποτὲ μείζον 15
 ἰσχυρόντων ἐσομένην ἐπιθυμίᾳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας
 ἔφοδον. <78> εὐρῶν δὲ ἐν νομῷ τῷ Σεθροῖτῃ πόλιν
 ἐπικαιροτάτην, κειμένην μὲν πρὸς ἀνατολὴν τοῦ Βου-
 βαστίτου ποταμοῦ, καλουμένην δ' ἀπὸ τινος ἀρχαίας
 θεολογίας Αὔαριν, ταύτην ἔκτισέ τε καὶ τοῖς τεύχεσιν 20
 ὀχυρωτάτην ἐποίησεν, ἐνοικίσας αὐτῇ καὶ πλῆθος ὀπλι-
 τῶν εἰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας μυριάδας ἀνδρῶν προ-
 φυλακῆν. <79> ἐνθάδε κατὰ θέρειαν ἤρχετο, τὰ μὲν
 σιτομετρῶν καὶ μισθοφορίαν παρεχόμενος, τὰ δὲ καὶ
 ταῖς ἐξοπλισίαις πρὸς φόβον τῶν ἕξωθεν ἐπιμελῶς 25
 γυμνάζων. ἄρξας δ' ἐννεακαίδεκα ἔτη τὸν βίον ἐτε-
 λεύτησεν. <80> μετὰ τοῦτου δ' ἕτερος ἐβασίλευσε τέσ-
 σαρα καὶ τεσσαράκοντα ἔτη, καλούμενος Βηῶν. μεθ'
 ὃν ἄλλος Ἀπαχνὰς ἕξ καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ μῆνας
 ἑπτὰ, ἔπειτα δὲ καὶ Ἀπωφίς ἐν καὶ ἐξήκοντα, καὶ Ἰα- 30
 νίας πεντήκοντα καὶ μῆνα ἓνα, <81> ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ

Ἄσσις ἑννέα καὶ τεσσαράκοντα καὶ μῆνας δύο. καὶ οὗτοι μὲν ἕξ ἐν αὐτοῖς ἐγενήθησαν πρῶτοι ἄρχοντες, ποθοῦντες αἰεὶ καὶ μᾶλλον τῆς Αἰγύπτου ἐξᾶραι τὴν ῥίζαν. <82> ἔκαλεῖτο δὲ τὸ σύμπαν αὐτῶν ἔθνος

5 Ἔκως, τοῦτο δὲ ἐστὶ βασιλεῖς ποιμένες· τὸ γὰρ ἕκ καθ' ἑρᾶν γλῶσσαν βασιλέα σημαίνει, τὸ δὲ σῶς ποιμὴν ἐστὶ καὶ ποιμένες κατὰ τὴν κοινὴν διάλεκτον, καὶ οὕτω συντιθέμενον γίνεται Ἔκως. τινὲς δὲ λέγουσιν αὐτοὺς Ἀραβας εἶναι. <83> ἐν δ' ἄλλῳ ἀντιγράφῳ

10 οὐ βασιλεῖς σημαίνεσθαι διὰ τῆς τοῦ ἕκ προσηγορίας, ἀλλὰ τοῦναντίον αἰχμαλώτους δηλοῦσθαι ποιμένας· τὸ γὰρ ἕκ πάλιν αἰγυπτιστὶ καὶ τὸ ἄκ δασυνόμενον αἰχμαλώτους ῥητῶς μηνύειν. καὶ τοῦτο μᾶλλον πιθανώτερον μοι φαίνεται καὶ παλαιᾶς ἱστορίας ἐχόμενον.

15 <84> τούτους δὲ τοὺς προκατανομασμένους βασιλέας καὶ τοὺς τῶν ποιμένων καλουμένων καὶ τοὺς ἕξ αὐτῶν γενόμενους κρατῆσαι τῆς Αἰγύπτου φησὶν ἔτη πρὸς τοῖς πεντακοσίοις ἑνδεκα. <85> μετὰ ταῦτα δὲ τῶν ἐκ τῆς Θηβαΐδος καὶ τῆς ἄλλης Αἰγύπτου βασιλέων

20 γενέσθαι φησὶν ἐπὶ τοὺς ποιμένας ἐπανάστασιν, καὶ πόλεμον αὐτοῖς συρραγῆναι μέγαν καὶ πολυχρόνιον. <86> ἐπὶ δὲ βασιλέως ᾧ ὄνομα εἶναι Ἀλισφραγμούθωσις, ἠττωμένους φησὶ τοὺς ποιμένας ἐκ μὲν τῆς ἄλλης Αἰγύπτου πάσης ἐκπεσεῖν, κατακλεισθῆναι δ' εἰς

25 τόπον ἀρουρῶν ἔχοντα μυρίων τὴν περίμετρον· Ἀῦαριν ὄνομα τῷ τόπῳ. <87> τοῦτόν φησιν ὁ Μανεθὼν ἅπαντα τεῖχει τε μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ περιβαλεῖν τοὺς ποιμένας, ὅπως τὴν τε κτῆσιν ἅπασαν ἔχωσιν ἐν ὀχυρῷ καὶ τὴν λείαν τὴν ἑαυτῶν. <88> τὸν δὲ Ἀλισφραγμου-

30 θωσέως υἱὸν Θούμμωσιν ἐπιχειρῆσαι μὲν αὐτοὺς διὰ πολιορκίας ἐλεῖν κατὰ κράτος, ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα

μυριάσι προσεδρεύσαντα τοῖς τείχεσιν· ἐπεὶ δὲ τῆς
 πολιορκίας ἀπέγνων, ποιήσασθαι συμβάσεις, ἵνα τὴν
 Αἴγυπτον ἐκλιπόντες ὅποι βούλονται πάντες ἀβλαβεῖς
 ἀπέλθωσι. <89> τοὺς δὲ ἐπὶ ταῖς ὁμολογίαις πανοικησία
 μετὰ τῶν κήσεων, οὐκ ἐλάττους μυριάδων ὕ- 5
 τας εἴκοσι τεσσάρων, ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου τὴν ἔρημον
 εἰς Συρίαν διοδοιπορῆσαι, <90> φοβουμένους δὲ τὴν
 Ἀσσυρίων δυναστείαν (τότε γὰρ ἐκείνους τῆς Ἀσίας
 κρατεῖν), ἐν τῇ νῦν Ἰουδαία καλουμένη πόλιν οἰκοδο- 10
 μησαμένους τοσαύταις μυριάσιν ἀνθρώπων ἀρκέσου-
 σαν, Ἱεροσόλυμα ταύτην ὀνομάσαι. <91> ἐν ἄλλῃ δέ
 τινι βίβλῳ τῶν Αἰγυπτιακῶν Μανεθῶν τοῦτο φησι τὸ
 ἔθνος τοὺς καλουμένους ποιμένας αἰχμαλώτους ἐν ταῖς
 Ἰεραῖς αὐτῶν βίβλοις γεγράφθαι, λέγων ὀρθῶς. καὶ
 γὰρ τοῖς ἀνωτάτω προγόνοις ἡμῶν τὸ ποιμαίνειν πά- 15
 τριον ἦν, καὶ νομαδικὸν ἔχοντες τὸν βίον οὕτως ἐκα-
 λοῦντο ποιμένες. <92> αἰχμάλωτοί τε πάλιν οὐκ ἀλό-
 γως ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ἀνεγράφησαν, ἐπειδήπερ ὁ
 πρόγονος ἡμῶν Ἰώσηπος ἑαυτὸν ἔφη πρὸς τὸν βασιλέα
 τῶν Αἰγυπτίων αἰχμάλωτον εἶναι, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς 20
 εἰς τὴν Αἴγυπτον ὕστερον μετεπέμψατο τοῦ βασιλέως
 ἐπιτρέψαντος.

15 ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν ἄλλοις ποιήσομαι τὴν
 ἐξέτασιν ἀκριβεστέραν· <93> νυνὶ δὲ τῆς ἀρχαιότητος
 ταύτης παρατίθεμαι τοὺς Αἰγυπτίους μάρτυρας. πάλιν 25
 οὖν τὰ τοῦ Μανεθῶνος πῶς ἔχει πρὸς τὴν τῶν χρόνων
 τάξιν ὑπογράψω. <94> φησὶ δ' οὕτω. ἔμετὰ τὸ ἐξελ-
 θεῖν ἐξ Αἰγύπτου τὸν λαὸν τῶν ποιμένων εἰς Ἱερο-
 σόλυμα ὁ ἐκβαλὼν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου βασιλεὺς Τέ-
 θυμωσις ἐβασίλευσε μετὰ ταῦτα ἔτη εἴκοσι πέντε καὶ 30
 μῆνας τέσσαρας, καὶ ἐτελεύτησε, καὶ παρέλαβε τὴν

ἀρχὴν αὐτοῦ υἱὸς Χέβρων ἔτη τρισκαίδεκα, <95> μεθ'
 ὄν Ἀμένωφισ εἴκοσι καὶ μῆνας ἑπτὰ, τοῦ δὲ ἀδελφῆ
 Ἀμεσσίς εἴκοσι ἕν καὶ μῆνας ἑννέα, τῆς δὲ Μήφρης
 δώδεκα καὶ μῆνας ἑννέα, τοῦ δὲ Μηφραμούθωσις εἴκοσι
 5 πέντε καὶ μῆνας δέκα, <96> τοῦ δὲ Θωῶσις ἑννέα καὶ
 μῆνας ὀκτώ, τοῦ δ' Ἀμένωφισ τριάκοντα καὶ μῆνας
 δέκα, τοῦ δὲ Ὄρος τριάκοντα ἕξ καὶ μῆνας πέντε, τοῦ
 δὲ θυγάτηρ Ἀκεγχρής δώδεκα καὶ μῆνα ἕνα, τῆς δὲ
 Ῥάθωτις ἀδελφὸς ἑννέα, <97> τοῦ δὲ Ἀκεγχρήρης δώ-
 10 δεκα καὶ μῆνας πέντε, τοῦ δ' Ἀκεγχρήρης ἕτερος δώ-
 δεκα καὶ μῆνας τρεῖς, τοῦ δὲ Ἀρμαῖς τέσσαρα καὶ
 μῆνα ἕνα, τοῦ δὲ Ῥαμέσσης ἕν καὶ μῆνας τέσσαρας,
 τοῦ δὲ Ἀρμέσσης Μιαμμοῦ ἐξήκοντα ἕξ καὶ μῆνας δύο,
 τοῦ δὲ Ἀμένωφισ δέκα καὶ ἑννέα καὶ μῆνας ἕξ, <98>
 15 τοῦ δὲ Σέθως ὁ καὶ Ῥαμέσσης, ἰππικὴν καὶ ναυτικὴν
 ἔχων δύναμιν. οὗτος τὸν μὲν ἀδελφὸν Ἀρμαῖν ἐπί-
 τροπον τῆς Αἰγύπτου κατέστησε, καὶ πᾶσαν μὲν αὐτῷ
 τὴν ἄλλην βασιλικὴν περιέθηκεν ἑξουσίαν, μόνον δὲ
 ἐνετείλατο διάδημα μὴ φορεῖν, μηδὲ τὴν βασιλίδαν μη-
 20 τέρα τε τῶν τέκνων ἀδικεῖν, ἀπέχεσθαι δὲ καὶ τῶν
 ἄλλων βασιλικῶν παλλακίδων. <99> αὐτὸς δὲ ἐπὶ
 Κύπρον καὶ Φοινίκην καὶ πάλιν Ἀσσυρίους τε καὶ
 Μήδους στρατεύσας, ἅπαντας, τοὺς μὲν δόρατι τοὺς
 δὲ ἀμαχητί, φόβῳ δὲ τῆς πολλῆς δυνάμεως, ὑποχει-
 25 ρίους ἔλαβε. καὶ μέγα φρονήσας ἐπὶ ταῖς εὐπραγίαις
 ἔτι καὶ θαρσαλεώτερον ἐπεπορεύετο, τὰς πρὸς ἀνατολὰς
 πόλεις τε καὶ χώρας καταστρεφόμενος. <100> χρόνου
 τε ἱκανοῦ γεγονότος Ἀρμαῖς ὁ καταλειφθεὶς ἐν Αἰγύπτῳ
 πάντα τοῦμπαλιν οἷς ἀδελφὸς παρήνει μὴ ποιεῖν ἀδεῶς
 30 ἔπραττεν· καὶ γὰρ τὴν βασιλίδαν βιαίως ἔσχε, καὶ ταῖς
 ἄλλαις παλλακίσιν ἀφειδῶς διετέλει χρώμενος, πειθό-

μενος δὲ ὑπὸ τῶν φίλων διάδημα ἐφόρει, καὶ ἀντῆρε τῷ ἀδελφῷ. <101> ὁ δὲ τεταγμένος ἐπὶ τῶν ἱερῶν τῆς Αἰγύπτου γράψας βιβλίον ἔπεμψε τῷ Σέθῳ, δηλῶν αὐτῷ πάντα, καὶ ὅτι ἀντῆρεν ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἄρμαῖς. παραχοῆμα οὖν ὑπέστρεψεν εἰς Πηλούσιον, καὶ ἐκράτησε τῆς ἰδίας βασιλείας. ἡ δὲ χώρα ἐκλήθη ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος Αἴγυπτος· <102> λέγει γὰρ ὅτι ὁ μὲν Σέθως ἐκαλεῖτο Αἴγυπτος, Ἄρμαῖς δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δαναός.

16 <103> ταῦτα μὲν ὁ Μανεθῶν, δῆλον δ' ἐστὶν ἐκ τῶν εἰρημένων ἐτῶν τοῦ χρόνου συλλόγισθέντος ὅτι οἱ καλούμενοι ποιμένες, ἡμέτεροι δὲ πρόγονοι, τρισὶ καὶ ἐνενηκοντα καὶ τριακοσίοις πρόσθεν ἔτεσιν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἀπαλλαγέντες τὴν χώραν ταύτην ἐπώκησαν ἢ Δαναὸν εἰς Ἄργος ἀφικέσθαι. καίτοι τοῦτον ἀρχαϊό- 15 τατον Ἄργεῖοι νομίζουσι. <104> δύο τοίνυν ὁ Μανεθῶν ἡμῖν τὰ μέγιστα μεμαρτύρηκεν ἐκ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις γραμμάτων, πρῶτον μὲν τὴν ἐτέρωθεν ἀφίξιν εἰς Αἴγυπτον, ἔπειτα δὲ τὴν ἐκεῖθεν ἀπαλλαγὴν οὕτως ἀρχαίαν τοῖς χρόνοις ὡς ἐγγύς που προτερεῖν 20 αὐτὴν τῶν Ἰλιακῶν ἔτεσι χιλίοις. <105> ὑπὲρ ὧν δ' ὁ Μανεθῶν οὐκ ἐκ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις γραμμάτων, ἀλλ' ὡς αὐτὸς ὠμολόγηκεν, ἐκ τῶν ἀδεσπότης μυθολογουμένων προστέθεικεν, ὕστερον ἐξελέγξω κατὰ μέρος, ἀποδεικνύς τὴν ἀπίθανον αὐτοῦ ψευδολογίαν. 25

17 <106> βούλομαι τοίνυν ἀπὸ τούτων ἔτι μετελθεῖν ἐπὶ τὰ παρὰ τοῖς Φοῖνιξιν ἀναγεγραμμένα περὶ τοῦ γένους ἡμῶν, καὶ τὰς ἐξ ἐκείνων μαρτυρίας παρασχεῖν. <107> ἔστι τοίνυν παρὰ Τυρίοις ἀπὸ παμπόλλων ἐτῶν γράμματα, δημοσίᾳ γεγραμμένα καὶ πεφυλαγμένα λίαν 30 ἐπιμελῶς, περὶ τῶν παρ' αὐτοῖς γενομένων καὶ πρὸς

ἀλλήλους πραχθέντων μνήμης ἀξίων. <108> ἐν τού-
 τοις γέγραπται ὅτι ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις ῥητοδομήθη ναὸς
 ὑπὸ Σολομῶνος τοῦ βασιλέως ἔτεσι θᾶττον ἑκατὸν
 τεσσαράκοντα καὶ τρισὶν καὶ μῆσιν ὀκτώ τοῦ κτίσαι
 5 *Τυρίους Καρχηδόνα*. <109> ἀνεγράφη δὲ παρ' ἐκεί-
 νοις οὐκ ἀλόγως ἢ τοῦ ναοῦ κατασκευὴ τοῦ παρ' ἡμῖν·
 Εἴρωμος γὰρ ὁ τῶν Τυρίων βασιλεὺς φίλος ἦν τοῦ
 βασιλέως ἡμῶν Σολομῶνος, πατρικὴν πρὸς αὐτὸν
 φιλίαν διαδεδεγμένος. <110> οὗτος οὖν συμφιλοτι-
 10 μούμενος εἰς τὴν τοῦ κατασκευάσματος τῷ Σολομῶνι
 λαμπρότητα, χρυσοῦ μὲν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἔδωκε τά-
 λαντα, τεμῶν δὲ καλλίστην ὕλην ἓκ τοῦ ὄρους ὃ
 καλεῖται Δίβανος, εἰς τὸν ὄροφον ἀπέστειλεν. ἀντε-
 δωρήσατο δ' αὐτὸν ὁ Σολομῶν ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ
 15 γῆ κατὰ χώραν τῆς Γαλιλαίας τῇ Χαβουλῶν λεγομένῃ.
 <111> μάλιστα δ' αὐτοὺς εἰς φιλίαν ἢ τῆς σοφίας
 συνῆγεν ἐπιθυμία· προβλήματα γὰρ ἀλλήλοις ἀνταπέ-
 στελλον λύειν κελεύοντες, καὶ κρείττων ἐν τούτοις ἦν
 ὁ Σολομῶν (ὦν) καὶ τᾶλλα σοφώτερος. σώζονται δὲ
 20 μέχρι νῦν παρὰ τοῖς Τυρίοις πολλαὶ τῶν ἐπιστολῶν
 ἃς ἐκεῖνοι πρὸς ἀλλήλους ἔγραψαν. <112> ὅτι δ' οὐ
 λόγος ἐστὶν ὑπ' ἐμοῦ συγκείμενος ὁ περὶ τῶν παρὰ
 τοῖς Τυρίοις γραμμάτων, παραθήσομαι μάρτυρα Δίον,
 ἄνδρα περὶ τὴν Φοινικικὴν ἱστορίαν ἀκριβῆ γεγονέναι
 25 πεπιστευμένον. οὗτος τοίνυν ἐν ταῖς περὶ Φοινίκων
 ἱστορίαις γράφει τὸν τρόπον τοῦτου. <113> Ἀβιβάλου
 τελευτήσαντος υἱὸς αὐτοῦ Εἴρωμος ἐβασίλευσεν. οὗτος
 τὰ πρὸς ἀνατολὰς μέρη τῆς πόλεως προσέχωσε, καὶ
 μείζον τὸ ἔστυ πεποίηκε, καὶ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς τὸ
 30 ἱερὸν καθ' ἑαυτὸ ὄν ἐν νήσῳ, χάσας τὸν μεταξὺ τόπον,
 συνῆψε τῇ πόλει καὶ χρυσοῖς ἀναθήμασιν ἐκόσμησεν·

ἀναβὰς δὲ εἰς τὸν Λίβανον ὑλοτόμησε πρὸς τὴν τῶν
 ναῶν κατασκευὴν. <114> τὸν δὲ τυραννοῦντα Ἱερο-
 σολύμων Σολομῶνα πέμψαι φασὶ πρὸς τὸν Εἴρωμον
 αἰνίγματα καὶ παρ' αὐτοῦ λαβεῖν ἀξιοῦν, τὸν δὲ μὴ
 δυνηθέντα διακρίναι τῷ λύσαντι χρήματα ἀποτίνειν. 5
 <115> ὁμολογήσαντα δὲ τὸν Εἴρωμον, καὶ μὴ δυνη-
 θέντα λύσαι τὰ αἰνίγματα, πολλὰ τῶν χρημάτων εἰς
 τὸ ἐπιξήμιον ἀναλῶσαι. εἶτα δι' Ἀβδήμονά τινα Τύ-
 ριον ἄνδρα τὰ προτεθέντα λύσαι, καὶ αὐτὸν ἄλλα
 προβαλεῖν, ἃ μὴ λύσαντα τὸν Σολομῶνα πολλὰ τῷ 10
 Εἴρωμῳ προσαποτίσαι χρήματα.

18 <116> Δίος μὲν οὖν οὕτω περὶ τῶν προειρημένων
 ἡμῖν μεμαρτύρηκεν· ἀλλὰ πρὸς τούτῳ παραθήσομαι
 καὶ Μένανδρον τὸν Ἐφέσιον. γέγραφε δ' οὗτος τὰς
 ἐφ' ἐκάστου τῶν βασιλέων πράξεις τὰς παρὰ τοῖς Ἑλ- 15
 λησι καὶ βαρβάροις γεγενημένας, ἐκ τῶν παρ' ἐκάστοις
 ἐπιχωρίων γραμμάτων σπουδάσας τὴν ἱστορίαν μαθεῖν.
 <117> γράφων δὲ περὶ τῶν βεβασιλευκότων ἐν Τύρῳ,
 ἔπειτα γενόμενος κατὰ τὸν Εἴρωμον, ταῦτά φησι.
 ἑτελευτήσαντος δὲ Ἀβιβάλου διεδέξατο τὴν βασιλείαν 20
 ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εἴρωμος, ὃς βιώσας ἔτη πενήκοντα τρία
 ἐβασίλευσεν ἔτη τριάκοντα τέσσαρα. <118> οὗτος ἔχωσε
 τὸν Εὐρύχωρον, τὸν τε χρυσοῦν κίονα τὸν ἐν τοῖς
 τοῦ Δίος ἀνέθηκεν, ἔτι τε ὕλην ξύλων ἀπελθῶν ἔκοψεν
 ἀπὸ τοῦ λεγομένου ὕρους Λιβάνου, κέδρινα ξύλα εἰς 25
 τὰς τῶν ἱερῶν στέγας, καθελῶν τε τὰ ἀρχαῖα ἱερὰ
 καινοὺς ναοὺς ᾠκοδόμησε, τό τε τοῦ Ἡρακλέους καὶ
 τῆς Ἀστάρτης τέμενος ἀνιέρευσεν, <119> καὶ τὸ μὲν
 τοῦ Ἡρακλέους πρῶτον ἐποίησατο ἐν τῷ Περιτίῳ μηνί,
 εἶτα τὸ τῆς Ἀστάρτης, ὁπότε Ἴτυκαιοὶς ἐπεστρατεύσατο 30
 μὴ ἀποδιδοῦσι τοὺς φόρους, οὓς καὶ ὑποτάξας ἑαυτῷ

πάλιν ἀνέστρεψεν. <120> ἐπὶ τούτου δέ τις ἦν Ἀβδή-
 μονος παῖς νεώτερος, ὃς αἰεὶ ἐνίκα λύων τὰ προβλή-
 ματα ἃ ἐπέτασσε Σολομῶν ὁ Ἱεροσολύμων βασιλεύς.

<121> ψηφίζεται δ' ὁ χρόνος ἀπὸ τούτου τοῦ
 5 βασιλέως ἄχρι τῆς Καρχηδόνας κτίσεως οὕτως. Ἐλευ-
 τήσαντος Εἰρώμου διεδέξατο τὴν βασιλείαν Βαλεάζαρος
 ὁ υἱός, ὃς βιώσας ἔτη τεσσαράκοντα τρία ἐβασίλευσεν
 ἔτη ἑπτὰ. <122> μετὰ τοῦτον Ἀβδάστρατος ὁ αὐτοῦ
 υἱός βιώσας ἔτη εἴκοσι ἐννέα ἐβασίλευσεν ἔτη ἐννέα.
 10 τοῦτον οἱ τῆς τροφοῦ αὐτοῦ υἱοὶ τέσσαρες ἐπιβουλεύ-
 σαντες ἀπώλεσαν, ὧν ὁ πρεσβύτερος ἐβασίλευσεν ἔτη
 δώδεκα. μεθ' οὓς Ἀσταρτος ὁ Δελαιαστάρτου, ὃς
 βιώσας ἔτη πεντήκοντα τέσσαρα ἐβασίλευσεν ἔτη δώ-
 δεκα. <123> μετὰ τοῦτον ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀσέρυμος
 15 βιώσας ἔτη τέσσαρα καὶ πεντήκοντα ἐβασίλευσεν ἔτη
 ἐννέα. οὗτος ἀπώλετο ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Φέλλητος, ὃς
 λαβὼν τὴν βασιλείαν ἤρξε μῆνας ὀκτώ, βιώσας ἔτη
 πεντήκοντα. τοῦτον ἀνεῖλεν Εἰθῶβαλος ὁ τῆς Ἀστάρ-
 τῆς ἱερεύς, ὃς βασιλεύσας ἔτη τριάκοντα δύο ἐβίωσεν
 20 ἔτη ἐξήκοντα ὀκτώ. <124> τοῦτον διεδέξατο Βαδέζω-
 ρος υἱός, ὃς βιώσας ἔτη τεσσαράκοντα πέντε ἐβασί-
 λευσεν ἔτη ἕξ. τούτου διάδοχος γέγονε Μάττηνος ὁ
 υἱός, ὃς βιώσας ἔτη τριάκοντα δύο ἐβασίλευσεν ἔτη
 ἐννέα. <125> τούτου διάδοχος γέγονε Φυγμαλίων ὃς
 25 βιώσας ἔτη πεντήκοντα ἕξ ἐβασίλευσεν ἔτη τεσσαρά-
 κοντα ἑπτὰ. ἐν δὲ τῷ ἐπ' αὐτοῦ ἐβδόμῳ ἔτει ἡ ἀδελφὴ
 αὐτοῦ φυγοῦσα ἐν τῇ Λιβύῃ πόλιν ᾠκοδόμησε Καρχη-
 δόνα. <126> συνάγεται δὴ πᾶς ὁ χρόνος ἀπὸ τῆς
 Εἰρώμου βασιλείας μέχρι Καρχηδόνας κτίσεως ἔτη ρνε'
 30 μῆνες ἡ'. ἐπεὶ δὲ δωδεκάτῳ ἔτει τῆς Εἰρώμου βασι-
 λείας ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις ᾠκοδομηθῆ ναός, γέγονεν

ἀπὸ τῆς οἰκοδομήσεως τοῦ ναοῦ μέχρι Καρχηδόνας κτίσεως ἔτη ἑκατὸν τεσσαράκοντα τρία, μῆνες ὀκτώ.

〈127〉 τῆς μὲν οὖν παρὰ Φοινίκων μαρτυρίας τί δεῖ προσθεῖναι πλέον; βλέπεται γὰρ τάληθῆς ἰσχυρῶς ὁμολογημένον. καὶ πολὺν δῆπου προάγει τῆς τοῦ νεῶ κατασκευῆς ἢ τῶν προγόνων ἡμῶν εἰς τὴν χώραν ἄφιξις· ὅτε γὰρ αὐτὴν πᾶσαν πολέμῳ παρέλαβον, τότε τὸν νεῶν κατασκεύασαν. καὶ ταῦτα σαφῶς ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμάτων ὑπ' ἐμοῦ δεδήλωται διὰ τῆς ἀρχαιολογίας.

- 19 〈128〉 λέξω δὲ νῦν ἤδη τὰ παρὰ Χαλδαίοις ἀναγεγραμμένα καὶ ἱστορούμενα περὶ ἡμῶν, ἅπερ ἔχει πολλὴν ὁμολογίαν καὶ περὶ τῶν ἄλλων τοῖς ἡμετέροις γράμμασι. 〈129〉 μάρτυς δὲ τούτων Βηρωσός, ἀνὴρ Χαλδαῖος μὲν τὸ γένος, γνώριμος δὲ τοῖς περὶ παι-
 15 δείαν ἀναστρεφομένοις, ἐπειδὴ περὶ τε ἀστρονομίας καὶ περὶ τῶν παρὰ Χαλδαίοις φιλοσοφουμένων αὐτὸς εἰς τοὺς Ἑλληνας ἐξήνεγκε τὰς συγγραφάς. 〈130〉 οὗτος τοίνυν ὁ Βηρωσός ταῖς ἀρχαιοτάταις ἐπακολου-
 20 θῶν ἀναγραφαῖς περὶ τε τοῦ γενομένου κατακλυσμοῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ φθορᾶς τῶν ἀνθρώπων, καθάπερ Μωυσῆς οὕτως ἰστόρηκε καὶ περὶ τῆς λάρνακος ἐν ἣ Νῶχος ὁ τοῦ γένους ἡμῶν ἀρχηγὸς διεσώθη, προσε-
 νεχθείσης αὐτῆς ταῖς ἀκρωρείαις τῶν Ἀρμενίων ὄρων. 〈131〉 εἶτα τοὺς ἀπὸ Νώχου καταλέγων καὶ τοὺς χρό-
 25 νους αὐτοῖς προστιθεὶς ἐπὶ Ναβοπαλάσσαρον παραγί-
 γνεται, τὸν Βαβυλῶνος καὶ Χαλδαίων βασιλέα, 〈132〉 καὶ τὰς τούτου πράξεις ἀφηγούμενος λέγει τίνα τρόπον πέμψας ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἐπὶ τὴν ἡμετέραν
 30 γῆν τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ Ναβουχοδονόσορον μετὰ πολ-
 λῆς δυνάμεως, ἐπειδήπερ ἀφροσύνας αὐτοὺς ἐπύθετο,

πάντων ἐκράτησε, καὶ τὸν ναὸν ἐνέπηρσε τὸν ἐν Ἱερο-
 σολύμοις, ὅπως τε πάντα τὸν παρ' ἡμῶν λαὸν ἀνα-
 στήσας εἰς Βαβυλῶνα μετόπισεν. συνέβη δὲ καὶ τὴν
 πόλιν ἐρημωθῆναι χρόνον ἑτῶν ἑβδομήκοντα μέχρι
 5 Κύρου τοῦ Περσῶν βασιλέως. <133> κρατῆσαι δέ
 φησι τὸν Βαβυλώνιον Αἰγύπτου Συρίας Φοινίκης Ἀρα-
 βίας, πάντα [δὲ] ὑπερβαλλόμενον ταῖς πράξεσι τοὺς
 πρὸ αὐτοῦ Χαλδαίων καὶ Βαβυλωνίων βεβασιλευκότας.
 <134> [εἰδ' ἐξῆς ὑποκαταβάς ὀλίγον ὁ Βηρωσσὸς πάλιν
 10 παρατίθεται ἐν τῇ τῆς ἀρχαιότητος ἱστοριογραφίᾳ·]
 αὐτὰ δὲ παραθήσομαι τὰ τοῦ Βηρωσσοῦ, τοῦτον ἔχοντα
 τὸν τρόπον. <135> ἀκούσας δ' ὁ πατήρ αὐτοῦ Ναβο-
 παλάσσαρος ὅτι ὁ τεταγμένος σατραπῆς ἐν τ' Αἰγύπτῳ
 καὶ τοῖς περὶ τὴν Συρίαν τὴν Κοίλην καὶ τὴν Φοινί-
 15 κην τόποις ἀποστάτης γέγονεν, οὐ δυνάμενος αὐτὸς
 ἔτι κατοπαθεῖν, συστήσας τῷ νιῷ Ναβουχοδονόσορῳ
 ὄντι ἔτι ἐν ἡλικίᾳ μέρη τινὰ τῆς δυνάμεως, ἐξέπεμψεν
 ἐπ' αὐτόν. <136> συμμίζας δὲ Ναβουχοδονόσορος τῷ
 ἀποστάτῃ καὶ παραταξάμενος αὐτοῦ τ' ἐκυρίουσε καὶ
 20 τὴν χώραν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν ἐποιή-
 σατο. τῷ δὲ πατρὶ αὐτοῦ συνέβη Ναβοπαλασσάρῳ
 κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἀρρωστήσαντι ἐν τῇ Βαβυ-
 λωνίων πόλει μεταλλάξαι τὸν βίον, ἔτη βεβασιλευκότι
 εἴκοσι καὶ ἕν. <137> αἰσθόμενος δὲ μετ' οὐ πολὺ τὴν
 25 τοῦ πατρὸς τελευταίην Ναβουχοδονόσορος, καταστήσας
 τὰ κατὰ τὴν Αἰγύπτου πράγματα καὶ τὴν λοιπὴν χῶ-
 ραν, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους Ἰουδαίων τε καὶ Φοινίκων
 καὶ Σύρων καὶ τῶν κατὰ τὴν Αἰγύπτου ἐθνῶν συν-
 τάξας τισὶ τῶν φίλων μετὰ τῆς βαρυτάτης δυνάμεως
 30 καὶ τῆς λοιπῆς ὠφελείας ἀνακομίζειν εἰς τὴν Βαβυ-
 λωνίαν, αὐτὸς ὀρμήσας ὀλιγοστὸς παρεγένετο διὰ τῆς

ἐρήμου εἰς Βαβυλῶνα. <138> καταλαβὼν δὲ τὰ πρά-
 γματα διοικούμενα ὑπὸ Χαλδαίων καὶ διατηρουμένην
 τὴν βασιλείαν ὑπὸ τοῦ βελτίστου αὐτῶν, κυριεύσας ἐξ
 ὀλοκλήρου τῆς πατρικῆς ἀρχῆς, τοῖς μὲν αἰχμαλώτοις
 παραγενομένοις συνέταξεν [αὐτοῖς] ἀποικίας ἐν τοῖς 5
 ἐπιτηδαιοτάτοις τῆς Βαβυλωνίας τόποις ἀποδείξαι,
 <139> αὐτὸς δ' ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου λαφύρων τό-
 τε Βήλου ἱερὸν καὶ τὰ λοιπὰ κοσμήσας φιλοτίμως, τὴν
 τε ὑπάρχουσαν ἐξ ἀρχῆς πόλιν ἀνακαινίσας καὶ ἑτέραν
 ἔξωθεν προσχαρισάμενος καὶ ἀναγκάσας πρὸς τὸ μη- 10
 κέτι δύνασθαι τοὺς πολιορκοῦντας τὸν ποταμὸν ἀνα-
 στρέφοντας ἐπὶ τὴν πόλιν κατασκευάζειν, περιεβάλετο
 τρεῖς μὲν τῆς ἔνδον πόλεως περιβόλους, τρεῖς δὲ τῆς
 ἔξω τούτων, τοὺς μὲν ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου,
 τοὺς δὲ ἐξ αὐτῆς τῆς πλίνθου. <140> καὶ τειχίσας 15
 ἀξιολόγως τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυλῶνας κοσμήσας
 ἱεροπρεπῶς, προσκατεσκεύασε τοῖς πατρικοῖς βασιλείοις
 ἕτερα βασίλεια ἐχόμενα ἐκείνων, ὧν τὸ μὲν ἀνάστημα
 καὶ τὴν λοιπὴν πολυτέλειαν μακρὸν ἴσως ἔσται ἐάν
 τις ἐξηγήται, πλὴν ὅντα γ' εἰς ὑπερβολὴν ὡς μεγάλα 20
 καὶ ὑπερήφανα συνετελέσθη ἡμέραις πεντεκαίδεκα.
 <141> ἐν δὲ τοῖς βασιλείοις τούτοις ἀναλήμματα
 λίθινα ὑψηλὰ ἀνοικοδομήσας καὶ τὴν ὄψιν ἀποδοὺς
 ὁμοιοτάτην τοῖς ὄρεσι, καταφυτεύσας δένδροισι παντο-
 दाποῖς ἐξειργάσατο, καὶ κατασκευάσας τὸν καλούμενον 25
 κρεμαστὸν παράδεισον διὰ τὸ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐπι-
 θυμεῖν τῆς ὀρείας διαθέσεως, τεθραμμένην ἐν τοῖς
 κατὰ τὴν Μηδίαν τόποις.

20 <142> ταῦτα μὲν οὗτος ἰστόρηκε περὶ τοῦ προειρη-
 μένου βασιλέως, καὶ πολλὰ πρὸς τούτοις ἐν τῇ τρίτῃ 30
 βίβλῳ τῶν Χαλδαϊκῶν, ἐν ἧ μέρφεται τοῖς Ἑλληνικοῖς

συγγραφεῦσιν ὡς μάτην οἰομένοις ὑπὸ Σεμιράμεως
 τῆς Ἀσσυρίας κτισθῆναι τὴν Βαβυλῶνα, καὶ τὰ θαυ-
 μάσια κατασκευασθῆναι περὶ αὐτὴν ὑπ' ἐκείνης ἔργα
 ψευδῶς γεγραφόσι. <143> καὶ κατὰ ταῦτα τὴν μὲν
 5 τῶν Χαλδαίων ἀναγραφὴν ἀξιόπιστον ἠγητέον, οὐ μὴν
 ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀρχαίοις τῶν Φοινίκων σύμφωνα τοῖς
 ὑπὸ Βηρωσσοῦ λεγομένοις ἀναγέγραπται περὶ τοῦ τῶν
 Βαβυλωνίων βασιλέως, ὅτι καὶ τὴν Συρίαν καὶ τὴν
 Φοινίκην ἅπασαν ἐκείνος κατεστρέφατο. <144> περὶ
 10 τούτων γοῦν συμφωνεῖ καὶ Φιλόστρατος ἐν ταῖς ἱστο-
 ρίαις, μεμνημένος τῆς Τύρου πολιορκίας, καὶ Μεγα-
 σθένης ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Ἰνδικῶν, δι' ἧς ἀποφαίνειν
 πειρᾶται τὸν προειρημένον βασιλέα τῶν Βαβυλωνίων
 Ἡρακλέους ἀνδρεία καὶ μεγέθει πράξεων διενηνοχέαι·
 15 καταστρέφασθαι γὰρ αὐτὸν φησι καὶ Λιβύης τὴν πολ-
 λὴν καὶ Ἰβηρίαν. <145> τὰ δὲ περὶ τοῦ ναοῦ προ-
 ειρημένα τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις, ὅτι κατεπρήσθη μὲν
 ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων ἐπιστρατευσάντων, ἤρξατο δὲ
 πάλιν ἀνοικοδομεῖσθαι Κύρου τῆς Ἀσίας τὴν βασιλείαν
 20 παρειληφότος, ἐκ τῶν Βηρωσσοῦ σαφῶς ἐπιδειχθήσεται
 παρατεθέντων. λέγει γὰρ οὕτω διὰ τῆς τρίτης. <146>
 Ἐναβουχοδονόσορος μὲν οὖν μετὰ τὸ ἄρξασθαι τοῦ
 προειρημένου τείχους ἔμπεσὼν εἰς ἀρρωστίαν μετήλ-
 λαξε τὸν βίον, βεβασιλευκῶς ἔτη τεσσαράκοντα τρία,
 25 τῆς δὲ βασιλείας κύριος ἐγένετο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εὐειλμα-
 ράδουχος. <147> οὗτος προστὰς τῶν πραγμάτων ἀνό-
 μως καὶ ἀσελγῶς, ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ τοῦ τὴν ἀδελφὴν
 ἔχοντος αὐτοῦ Νηριγλισσοόρου ἀνηρέθη, βασιλεύσας ἔτη
 δύο. μετὰ δὲ τὸ ἀναιρεθῆναι τοῦτον διαδεξάμενος
 30 τὴν ἀρχὴν ὁ ἐπιβουλεύσας αὐτῷ Νηριγλισσόορος ἐβα-
 σίλευσεν ἔτη τέσσαρα. <148> τούτου υἱὸς Λαβορο-

σοάρχοδος ἐκυρίευσεν μὲν τῆς βασιλείας παῖς ὄν μῆνας
 ἑννέα, ἐπιβουλευθεὶς δὲ διὰ τὸ πολλὰ ἐμφαίνειν κα-
 κοιήθη ὑπὸ τῶν φίλων ἀπετυμπανίσθη. <149> ἀπολο-
 μένου δὲ τούτου συνελθόντες οἱ ἐπιβουλεύσαντες αὐτῷ
 κοινῇ τὴν βασιλείαν περιέθηκαν Ναβοννήδῳ τινὶ τῶν 5
 ἐκ Βαβυλῶνος, ὅντι ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπισυστάσεως. ἐπὶ
 τούτου τὰ περὶ τὸν ποταμὸν τείχη τῆς Βαβυλωνίων
 πόλεως ἐξ ὀπτῆς πλίνθου καὶ ἀσφάλτου κατεκοσμήθη.
 <150> οὕσης δὲ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν τῷ ἑπτακαι-
 δεκάτῳ ἔτει, προεξεληλυθὼς Κῦρος ἐκ τῆς Περσίδος 10
 μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ καταστρεψάμενος τὴν
 λοιπὴν Ἀσίαν πᾶσαν, ὥρμησεν ἐπὶ τῆς Βαβυλωνίας.
 <151> αἰσθόμενος δὲ Ναβόννηδος τὴν ἔφοδον αὐτοῦ,
 ἀπαντήσας μετὰ τῆς δυνάμεως καὶ παραταξάμενος,
 ἠττηθεὶς τῇ μάχῃ καὶ φυγῶν ὀλιγοστὸς συνεκλείσθη 15
 εἰς τὴν Βορσιππητῶν πόλιν. <152> Κῦρος δὲ Βαβυ-
 λῶνα καταλαβόμενος, καὶ συντάξας τὰ ἔξω τῆς πόλεως
 τείχη κατασκάψαι διὰ τὸ λίαν αὐτῷ πραγματικὴν καὶ
 δυσάλωτον φανῆναι τὴν πόλιν, ἀνέξευξεν ἐπὶ Βορσίπ-
 πων, ἐκπολιορκήσων τὸν Ναβόννηδον. <153> τοῦ δὲ 20
 Ναβοννήδου οὐχ ὑπομείναντος τὴν πολιορκίαν ἀλλ'
 ἐγχειρίσαντος αὐτὸν πρότερον, χρησάμενος Κῦρος φι-
 λανθρωπῶς, καὶ δοὺς οἰκητήριον αὐτῷ Καρμανίαν,
 ἐξέπεμψεν ἐκ τῆς Βαβυλωνίας. Ναβόννηδος μὲν οὖν
 τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου διαγενόμενος ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ 25
 κατέστρεψε τὸν βίον.'

21 <154> ταῦτα σύμφωνον ἔχει ταῖς ἡμετέραις βίβλοις
 τὴν ἀλήθειαν. γέγραπται γὰρ ἐν αὐταῖς ὅτι Ναβουχο-
 δονόσορος ὀκτωκαιδεκάτῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἔτει
 τὸν παρ' ἡμῖν ναὸν ἠρήμωσεν, καὶ ἦν ἀφανὴς ἐπ' ἔτη 30
 πεντήκοντα, δευτέρῳ δὲ τῆς Κύρου βασιλείας ἔτει τῶν

θεμελίων ὑποβληθέντων, δευτέρω πάλιν τῆς Δαρείου βασιλείας ἀπετελέσθη. <155> προσθήσω δὲ καὶ τὰς τῶν Φοινίκων ἀναγραφάς· οὐ γὰρ παραλείπτεον τῶν ἀποδείξεων τὴν περιουσίαν. ἔστι δὲ τοιαύτη τῶν χρό-
 5 νων ἢ καταρίθμησις. <156> ἔπ' Εἰθωβάλου τοῦ βασιλέως ἐπολιόρησε Ναβουχοδονόσορος τὴν Τύρον ἐπ' ἔτη τρισκαίδεκα. <157> μετὰ τοῦτον ἐβασίλευσε Βαάλ ἔτη δέκα. μετὰ τοῦτον δικασταὶ κατεστάθησαν καὶ ἐδίκασαν, Ἐκνίβαλος Βασιλάχου μῆνας δύο, Χέλβης
 10 Ἀβδαίου μῆνας δέκα, Ἀββαρος ἀρχιερεὺς μῆνας τρεῖς, Μύτιννος καὶ Γεράστρατος τοῦ Ἀβδηλέμου δικασταὶ ἔτη ἕξ, ὧν μεταξὺ ἐβασίλευσε Βαλάτορος ἐνιαυτὸν ἕνα. <158> τούτου τελευτήσαντος ἀποστείλαντες μετεπέμψαντο Μέρβαλον ἐκ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ἐβασίλευ-
 15 σεν ἔτη τέσσαρα. τούτου τελευτήσαντος μετεπέμψαντο τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Εἴρωμον, ὃς ἐβασίλευσεν ἔτη εἴκοσιν. ἐπὶ τούτου Κῦρος Περσῶν ἐδυνάστευσεν. <159> οὐκοῦν ὁ σύμπας χρόνος ἔτη πεντήκοντα τέταρα καὶ τρεῖς μῆνες πρὸς αὐτοῖς· ἐβδόμῳ μὲν γὰρ
 20 ἔτει τῆς Ναβουχοδονοσόρου βασιλείας ἤρξατο πολιορκεῖν Τύρον, τετταρεσκαιδεκάτῳ δ' ἔτει τῆς Εἰρώμου Κῦρος ὁ Πέρσης τὸ κράτος παρέλαβεν. <160> καὶ σύμφωνα μὲν ἐπὶ τοῦ ναοῦ τοῖς ἡμετέροις γράμμασι τὰ Χαλδαίων καὶ Τυρίων, ὡμολογημένη δὲ καὶ ἀναν-
 25 τίρητος ἢ περὶ τῶν εἰρημένων μοι μαρτυρία τῆς τοῦ γένους ἡμῶν ἀρχαιότητος.

<161> τοῖς μὲν οὖν μὴ σφόδρα φιλονίκους ἀρκέσειν 22
 ὑπολαμβάνω τὰ προειρημένα, δεῖ δ' ἄρα καὶ τῶν ἀπιστούντων μὲν ταῖς ἐν τοῖς βαρβάροις ἀναγραφαῖς,
 30 μόνους δὲ τοῖς Ἑλλησι πιστεύειν ἀξιούντων ἀποπληρῶσαι τὴν ἐπιζήτησιν, καὶ παρασχεῖν πολλοὺς καὶ

τούτων ἐπισταμένους τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ καθ' ὃ και-
 ρὸς ἦν αὐτοῖς μνημονεύοντας παραθέσθαι ἐν ἰδίοις
 αὐτῶν συγγράμμασιν. <162> Πυθαγόρας τοίνυν ὁ
 Σάμιος ἀρχαῖος ὢν, σοφία δὲ καὶ τῇ περὶ τὸ θεῖον
 εὐσεβείᾳ πάντων ὑπειλημμένος διενεγκεῖν τῶν φιλο- 5
 σοφησάντων, οὐ μόνον ἐγνωκῶς τὰ παρ' ἡμῖν δῆλός
 ἐστίν, ἀλλὰ καὶ ζηλωτῆς αὐτῶν ἐκ πλείστου γεγενη-
 μένος. <163> αὐτοῦ μὲν οὖν οὐδὲν ὁμολογεῖται σύγ-
 γραμμα, πολλοὶ δὲ τὰ περὶ αὐτὸν ἱστορήκασιν, καὶ
 τούτων ἐπισημότατός ἐστιν Ἑρμιππος, ἀνὴρ περὶ πᾶ- 10
 σαν ἱστορίαν ἐπιμελής. <164> λέγει τοίνυν ἐν τῷ
 πρώτῳ τῶν περὶ Πυθαγόρου βιβλίων ὅτι Πυθαγόρας,
 ἐνὸς αὐτῶν τῶν συνουσιαστῶν τελευτήσαντος, τὸννομα
 Καλλιφῶντος, τὸ γένος Κροτωνιάτου, τὴν ἐκείνου ψυ-
 χὴν ἔλεγε συνδιατρίβειν αὐτῷ καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' 15
 ἡμέραν, καὶ ὅτι παρεκελεύετο μὴ διέρχεσθαι τόπον
 ἐφ' ὃν ἂν ὄνος ὀκλάσῃ, καὶ τῶν διψίων ὑδάτων ἀπέ-
 χεσθαι, καὶ πάσης ἀπέχειν βλασφημίας. <165> εἶτα
 προστίθησιν μετὰ ταῦτα καὶ τάδε· 'ταῦτα δ' ἔπραττε
 καὶ ἔλεγε τὰς Ἰουδαίων καὶ Θωρακῶν δόξας μιμούμενος 20
 καὶ μεταφέρων εἰς ἑαυτόν.' λέγεται γὰρ ὡς ἀληθῶς ὁ
 ἀνὴρ ἐκεῖνος πολλὰ τῶν παρὰ Ἰουδαίοις νομίμων εἰς
 τὴν αὐτοῦ μετενεγκεῖν φιλοσοφίαν. <166> ἦν δὲ καὶ
 κατὰ πόλεις οὐκ ἄγνωστον ἡμῶν πάλαι τὸ ἔθνος, καὶ
 πολλὰ τῶν ἐθνῶν εἰς τινὰς ἤδη διαπεφοιτῆκει καὶ 25
 ζήλου παρ' ἐνίοις ἠξιοῦτο. δηλοῖ δὲ ὁ Θεόφραστος
 ἐν τοῖς περὶ νόμων· <167> λέγει γὰρ ὅτι κωλύου-
 σιν οἱ Τυρίων νόμοι ξενικοὺς ὄρκους ὁμνύειν, ἐν
 οἷς μετὰ τινῶν ἄλλων καὶ τὸν καλούμενον ὄρκον
 κορβάν καταριθμεῖ. παρ' οὐδενὶ δ' ἂν οὗτος εὐρεθεῖη 30
 πλὴν μόνοις Ἰουδαίοις, δηλοῖ δ', ὡς ἂν εἴποι τις,

ἐκ τῆς Ἑβραίων μεθερμηνευόμενος διαλέκτου, δῶρον θεοῦ.

<168> καὶ μὴν οὐδ' Ἡρόδοτος ὁ Ἀλικαρνασσεὺς ἠγγύηκεν ἡμῶν τὸ ἔθνος, ἀλλὰ τρόπῳ τινὶ φαίνεται
 5 μεμνημένος. περὶ γὰρ Κόλχων ἱστορῶν ἐν τῇ δευτέρῃ
 βίβλῳ φησὶν οὕτως. <169> 'μοῦνοι δὲ πάντων' φησὶ
 'Κόλχοι καὶ Αἰγύπτιοι καὶ Αἰθίοπες περιτέμνονται
 ἀπ' ἀρχῆς τὰ αἰδοῖα. Φοίνικες δὲ καὶ Σύριοι οἱ ἐν
 τῇ Παλαιστίνῃ, καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσι παρ' Αἰγυπτίων
 10 μεμαθηκέαι. <170> Σύριοι δὲ οἱ περὶ Θερωμόδοντα
 καὶ Παρθένιον ποταμόν, καὶ Μάκρωνες οἱ τούτοισιν
 ἀστυγείτονες ὄντες, ἀπὸ Κόλχων φασὶ νεωστὶ μεμα-
 θηκέαι. οὗτοι γὰρ εἰσιν οἱ περιτεμνόμενοι ἀνθρώ-
 15 πων μοῦνοι, καὶ οὗτοι Αἰγυπτίοισι φαίνονται ποιεῦ-
 ντες κατὰ ταῦτά. αὐτῶν δὲ Αἰγυπτίων καὶ Αἰθιόπων
 οὐκ ἔχω εἰπεῖν ὀκότεροι παρὰ τῶν ἐτέρων ἐξέμαθον.
 <171> οὐκοῦν εἶρηκε Σύρους τοὺς ἐν τῇ Παλαιστίνῃ
 περιτέμνεσθαι· τῶν δὲ τὴν Παλαιστίνην κατοικούντων
 μόνοι τοῦτο ποιοῦσιν Ἰουδαῖοι. τοῦτο ἄρα γινώσκων
 20 εἶρηκε περὶ αὐτῶν.

<172> καὶ Χοιρίλος δ' ἀρχαιότερος γενόμενος ποιη-
 τῆς μέμνηται τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ὅτι συνεστράτευται
 Ξέρξῃ τῷ Περσῶν βασιλεῖ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. κατα-
 ριθμησάμενος γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τελευταῖον καὶ τὸ
 25 ἡμέτερον ἐνέταξε, λέγων·

<173> τῶν δ' ὅπιθεν διέβαινε γένος θαυμαστὸν ἰδέσθαι,
 γλῶσσαν μὲν Φοίνισσαν ἀπὸ στομάτων ἀφιέντες·
 ᾧκεν δ' ἐν Σολύμοις ὄρεσι πλατέῃ ἐπὶ λίμνῃ,
 30 ἀνχημαλέοι κορυφὰς τροχοκουράδες· αὐτὰρ ὑπερθεῖν
 ἵππων δαρτὰ πρόσωπ' ἐφόρευν ἐσκληκότα καπνῶ.

<174> δῆλον οὖν ἐστίν, ὡς οἶμαι, πᾶσιν ἡμῶν αὐτὸν

μεμνησθαι τῷ καὶ τὰ Σόλυμα ὄρη ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἶναι χώρα, ἃ κατοικοῦμεν, καὶ τὴν Ἀσφαλτίτιν λεγομένην λίμνην· αὕτη γὰρ πασῶν τῶν ἐν τῇ Συρίᾳ [λίμνη] πλατυτέρα καὶ μείζων καθέστηκεν.

〈175〉 καὶ Χοιρίλος μὲν οὕτω μέμνηται ἡμῶν· ὅτι 5
δ' οὐ μόνον ἠπίσταντο τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ καὶ ἐθαύμαζον ὅσοις αὐτῶν ἐντύχοιεν, οὐχ οἱ φαυλότατοι τῶν Ἑλλήνων ἀλλ' οἱ ἐπὶ σοφίᾳ μάλιστα τεθνασμασμένοι, ῥάδιον γινῶναι. 〈176〉 Κλέαρχος γὰρ ὁ Ἀριστοτέλους ὢν μαθητῆς καὶ τῶν ἐκ τοῦ Περιπάτου φιλο- 10
σόφων οὐδενὸς δεύτερος, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὕπνου βιβλίῳ φησὶν Ἀριστοτέλην τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ περὶ τινος ἀνδρὸς Ἰουδαίου ταῦτα ἱστορεῖν, αὐτῷ τε τὸν λόγον Ἀριστοτέλει περιτίθησι. ἔστι δ' οὕτω γεγραμμένον. 〈177〉 ἄλλὰ τὰ μὲν πολλὰ μακρὸν ἂν εἴη 15
λέγειν, ὅσα δ' ἔχει τῶν ἐκείνου θαυμασιότητά τινα καὶ φιλοσοφίαν, ὁμοίως διελθεῖν οὐ χεῖρον. ἴσαφως δ' ἴσθι' εἶπεν Ὑπεροχίδη, ὄνειροις ἴσα σοι δόξω λέγειν· καὶ ὁ Ὑπεροχίδης εὐλαβούμενος δι' αὐτὸ γὰρ ἔφη τοῦτο καὶ ζητοῦμεν ἀκοῦσαι πάντες. 〈178〉 20
οὐκοῦν' εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης κατὰ τὸ τῶν ῥητορικῶν παράγγελμα, τὸ γένος αὐτοῦ πρῶτον διέλθωμεν, ἵνα μὴ ἀπειθῶμεν τοῖς τῶν ἀπαγγελιῶν διδασκάλοις. ἴσαφως εἶπεν ὁ Ὑπεροχίδης ὅ τι σοι δοκεῖ. 〈179〉
ἄκακίος τοίνυν τὸ μὲν γένος ἦν Ἰουδαῖος ἐκ τῆς 25
Κοίλης Συρίας, οὗτοι δ' εἰσὶν ἀπόγονοι τῶν ἐν Ἰνδοῖς φιλοσόφων. καλοῦνται δέ, ὡς φασιν, οἱ φιλόσοφοι παρὰ μὲν Ἰνδοῖς Καλανοί, παρὰ δὲ Σύροις Ἰουδαῖοι, τοῦνομα λαβόντες ἀπὸ τοῦ τόπου· προσαγορεύεται γὰρ ὃν κατοικοῦσι τόπον Ἰουδαία. τὸ δὲ τῆς πόλεως αὐτῶν 30
ὄνομα πάνυ σκολιὸν ἔστιν· Ἰερουσαλήμ γὰρ αὐτὴν

καλοῦσιν. <180> οὗτος οὖν ὁ ἄνθρωπος ἐπιξενού-
 μένος τε πολλοῖς καὶ τῶν ἄνω τόπων εἰς τοὺς ἐπι-
 θαλαττίους ὑποκαταβαίνων Ἑλληνικὸς ἦν, οὐ τῇ δια-
 λέκτρῳ μόνον ἀλλὰ καὶ τῇ ψυχῇ. <181> καὶ τότε
 5 διατριβόντων ἡμῶν περὶ τὴν Ἀσίαν, παραβαλὼν εἰς
 τοὺς τόπους ἐν οἷς ἤμεν, ἐντυγχάνει ἡμῖν τε καὶ τισιν
 ἑτέροις τῶν σχολαστικῶν, πειρώμενος αὐτῶν τῆς σο-
 φίας. ὡς δὲ πολλοῖς τῶν ἐν παιδείᾳ συνφκειώτο,
 παρεδίδου τι μᾶλλον ὧν εἶχεν.' <182> ταῦτ' εἶρηκεν
 10 Ἀριστοτέλης παρὰ τῷ Κλεάρχῳ, καὶ προσέτι πολλὴν
 καὶ θαυμάσιον καρτερίαν τοῦ Ἰουδαίου ἀνδρὸς ἐν τῇ
 διαίτῃ καὶ σωφροσύνῃ διεξιῶν. ἔνεστι δὲ τοῖς βου-
 λομένοις ἐξ αὐτοῦ τὸ πλεον γνῶναι τοῦ βιβλίου·
 φυλάττομαι γὰρ ἐγὼ [τὰ] πλείω τῶν ἱκανῶν παρατί-
 15 θεσθαι.

<183> Κλεάρχος μὲν οὖν ἐν παρεκβάσει ταῦτ' εἶρη-
 κεν (τὸ γὰρ προκείμενον ἦν αὐτῷ καθ' ἕτερον), οὕτως
 ἡμῶν μνημονεύσας· Ἐκαταῖος δ' ὁ Ἀβδηρίτης, ἀνήρ
 φιλόσοφος ἅμα καὶ περὶ τὰς πράξεις ἱκανώτατος, Ἀλε-
 20 ξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ συνακμάσας καὶ Πτολεμαίῳ τῷ
 Λάγῳ συγγενόμενος, οὐ παρέργως, ἀλλὰ περὶ αὐτῶν
 Ἰουδαίων συγγέγραφε βιβλίον, ἐξ οὗ βούλομαι κεφα-
 λαιωδῶς ἐπιδραμεῖν ἕνια τῶν εἰρημένων. <184> καὶ
 πρῶτον ἐπιδείξω τὸν χρόνον· μνημονεύει γὰρ τῆς
 25 Πτολεμαίου περὶ Γάζαν πρὸς Δημήτριον μάχης, αὕτη
 δὲ γέγονεν ἐνδεκάτῳ μὲν ἔτει τῆς Ἀλεξάνδρου τελευ-
 τῆς, ἐπὶ δ' Ὀλυμπιάδος ἐβδόμης καὶ δεκάτης καὶ ἑκα-
 τοστῆς, ὡς ἱστορεῖ Κάστωρ· <185> προθεῖς γὰρ ταύ-
 την τὴν Ὀλυμπιάδα φησὶν 'ἐπὶ ταύτης Πτολεμαῖος ὁ
 30 Λάγῳ ἐνίκα κατὰ Γάζαν μάχῃ Δημήτριον τὸν Ἀντι-
 γόνου, τὸν ἐπικληθέντα Πολιορκητὴν.' Ἀλέξανδρον

δὲ τεθνάναι πάντες ὁμολογοῦσιν ἐπὶ τῆς ἑκατοστῆς
 τετταρεσκαίδεκάτης ὀλυμπιάδος. δῆλον οὖν ὅτι καὶ
 κατ' ἐκείνον καὶ κατ' Ἀλέξανδρον ἠκμαζεν ἡμῶν τὸ
 ἔθνος. <186> λέγει τοίνυν ὁ Ἐκαταῖος πάλιν τάδε, 5
 ὅτι μετὰ τὴν ἐν Γάζῃ μάχην ὁ Πτολεμαῖος ἐγένετο
 τῶν περὶ Συρίαν τόπων ἐγκρατής, καὶ πολλοὶ τῶν
 ἀνθρώπων πυνθανόμενοι τὴν ἠπιότητα καὶ φιλανθρω-
 πίαν τοῦ Πτολεμαίου συναπαίρειν εἰς Αἴγυπτον αὐτῷ
 καὶ κοινωνεῖν τῶν πραγμάτων ἠβουλήθησαν. <187>
 ἦν εἷς ἦν' φησὶν Ἐξεκίας ὁ ἀρχιερεὺς τῶν Ἰου- 10
 δαίων, ἀνθρωπος τὴν μὲν ἡλικίαν ὡς ἐξήκοντα ἐξ
 ἑτῶν, τῷ δ' ἀξιώματι τῷ παρὰ τοῖς ὁμοέθνοισι μέγας
 καὶ τὴν ψυχὴν οὐκ ἀνόητος, ἔτι δὲ καὶ λέγειν δυνατὸς
 καὶ τῶν πραγμάτων, εἶπερ τις ἄλλος, ἔμπειρος. <188>
 καίτοι' φησὶν ὅτι πάντες ἱερεῖς τῶν Ἰουδαίων, οἱ τὴν 15
 δεκάτην τῶν γινομένων λαμβάνοντες καὶ τὰ κοινὰ
 διοικοῦντες, περὶ χιλίους μάλιστα καὶ πεντακοσίους
 εἰσίν. <189> πάλιν δὲ τοῦ προειρημένου μνημονεύων
 ἀνδρὸς ὀνόματος φησὶν ὁ ἀνθρωπος τετευχῶς τῆς
 τιμῆς ταύτης καὶ συνήθης ἡμῖν γενόμενος, παραλα- 20
 βῶν τινὰς τῶν μεθ' ἑαυτοῦ, τὴν διαφορὰν ἀνέγνω
 πᾶσαν αὐτοῖς· εἶχε γὰρ τὴν κατοίκησιν αὐτῶν καὶ τὴν
 πολιτείαν γεγραμμένην. <190> εἶτα Ἐκαταῖος δηλοῖ
 πάλιν πῶς ἔχομεν πρὸς τοὺς νόμους, ὅτι πάντα πάσχειν 25
 εἶναι νομίζοντες. <191> ἰοιγαροῦν' φησὶ καὶ κακῶς
 ἀκούοντες ὑπὸ τῶν ἀστυγειτόνων καὶ τῶν εἰσαφικνου-
 μένων πάντων, καὶ προπηλακίζόμενοι πολλάκις ὑπὸ
 τῶν Περσικῶν βασιλέων καὶ σατραπῶν, οὐ δύνανται
 μεταπεισθῆναι τῇ διανοίᾳ, ἀλλὰ γεγυμνωμένως περὶ 30
 τούτων καὶ αἰκίαις καὶ θανάτοις δεινοτάτοις μάλιστα

πάντων ἀπαντῶσι, μὴ ἀρνούμενοι τὰ πάτρια.' <192> παρέχεται δὲ καὶ τεκμήρια τῆς ἰσχυρογνωμοσύνης τῆς περὶ τῶν νόμων οὐκ ὀλίγα. φησὶ γάρ, Ἀλεξάνδρου ποτὲ ἐν Βαβυλῶνι γενομένου καὶ προελομένου τὸ τοῦ
5 Βήλου πεπτωκὸς ἱερὸν ἀνακαθῆραι, καὶ πᾶσιν αὐτοῦ τοῖς στρατιώταις ὁμοίως φέρειν τὸν χοῦν προστάξαντος, μόνους τοὺς Ἰουδαίους οὐ προσσχεῖν, ἀλλὰ καὶ πολλὰς ὑπομεῖναι πληγὰς καὶ ζημίας ἀποτίσαι μεγάλας, ἕως αὐτοῖς συγγνώμη τὸν βασιλέα δοῦναι τὴν ἄδειαν.
10 <193> 'τῶν γε μὴν εἰς τὴν χώραν' φησὶ 'πρὸς αὐτοὺς ἀφικνουμένων καὶ νεῶς καὶ βωμοὺς κατασκευασάντων ἅπαντα ταῦτα κατέσκαπτον, καὶ τῶν μὲν ζημίαν τοῖς σατράπαις ἐξέτινον, περὶ τινων δὲ καὶ συγγνώμης μετελάμβανον.' καὶ προσεπιτίθησιν ὅτι δίκαιον ἐπὶ
15 τούτοις αὐτοὺς ἐστὶ θαυμάζειν. <194> λέγει δὲ καὶ περὶ τοῦ πολυανθρωπότατον γεγυῖναι ἡμῶν τὸ ἔθνος· 'πολλὰς μὲν γὰρ ἡμῶν' φησὶν 'ἀνασπάστους εἰς Βαβυλῶνα Πέρσαι πρότερον αὐτῶν ἐποίησαν μυριάδας, οὐκ ὀλίγαι δὲ καὶ μετὰ τὸν Ἀλεξάνδρου θάνατον εἰς
20 Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην μετέστησαν διὰ τὴν ἐν Συρίᾳ στάσιν.' <195> ὁ δ' αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ καὶ τὸ μέγεθος τῆς χώρας ἦν κατοικοῦμεν καὶ τὸ κάλλος ἰστόρηκεν. 'τριακοσίας γὰρ μυριάδας ἀρουρῶν σχεδὸν τῆς ἀρίστης καὶ παμφοροτάτης χώρας νέμονται' φησὶν.
25 'ἢ γὰρ Ἰουδαία τοσαύτη πλάτος ἐστίν.' <196> ἀλλὰ μὴν ὅτι καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν τὰ Ἱεροσόλυμα καλλίστην τε καὶ μεγίστην ἐκ παλαιοτάτου κατοικοῦμεν, καὶ περὶ πλήθους ἀνδρῶν καὶ περὶ τῆς τοῦ νεῶ κατασκευῆς, οὕτως αὐτὸς διηγεῖται. <197> 'ἐστὶ γὰρ τῶν
30 Ἰουδαίων τὰ μὲν πολλὰ ὀχυρώματα κατὰ τὴν χώραν καὶ κῶμαι, μία δὲ πόλις ὀχυρὰ πεντήκοντα μάλιστα

σταδίων τὴν περίμετρον, ἣν οἰκοῦσι μὲν ἀνθρώπων
 περὶ δώδεκα μυριάδες, καλοῦσι δ' αὐτὴν Ἱεροσόλυμα.
 <198> ἐνταῦθα δ' ἔστι κατὰ μέσον μάλιστα τῆς πόλεως
 περιβολὸς λίθινος, μῆκος ὡς πεντάπλεθρος, εὖρος δὲ
 πηγῶν ἑκατόν, ἔχων διπλᾶς πύλας. ἐν ᾧ βωμὸς ἐστὶ 5
 τετράγωνος, οὐκ ἐκ τμητῶν ἀλλ' ἐκ συλλέκτων ἀργῶν
 λίθων οὕτω συγκείμενος, πλευρὰν μὲν ἐκάστην εἰκοσι
 πῆχεων, ὕψος δὲ δεκάπηχυν. καὶ παρ' αὐτὸν οἴκημα
 μέγα, οὗ βωμὸς ἐστὶ καὶ λυχνίον, ἀμφοτέρω χρουσᾶ,
 δύο τάλαντα τὴν ὀλκήν. <199> ἐπὶ δὲ τούτων φῶς 10
 ἐστὶν ἀναπόσβεστον καὶ τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας.
 ἀγαλμα δ' οὐκ ἔστιν οὐδ' ἀνάθημα τὸ παράπαν, οὐδὲ
 φύτευμα παντελῶς οὐδέν, οἷον ἀλσῶδες ἢ τι τοιοῦτον.
 διατρίβουσι δ' ἐν αὐτῷ καὶ τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας
 ἱερεῖς, ἀγνεύειν τινὰς ἀγνεύοντες καὶ τὸ παράπαν οἶνον 15
 οὐ πίνοντες ἐν τῷ ἱερῷ. <200> ἔτι γε μὴν ὅτι καὶ
 Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ συνεστρατεύομεν καὶ μετὰ ταῦτα
 τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ μεμαρτύρηκεν· οἷς δ' αὐτὸς παρα-
 τυχεῖν φησὶν ὑπ' ἀνδρὸς Ἰουδαίου κατὰ τὴν στρατείαν
 γενομένοις, ταῦτα παραθήσομαι. <201> λέγει δ' οὕτως. 20
 ἔμοῦ γοῦν ἐπὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν βαδίζοντος
 συνηκολούθει τις μετὰ τῶν ἄλλων τῶν παραπεμπόν-
 των ἡμᾶς ἰππέων Ἰουδαίων, ὄνομα Μοσόλλαμος, ἄν-
 θρωπος ἱκανὸς κατὰ ψυχὴν, εὖρωστος, καὶ τοξότης
 ὑπὸ δὴ πάντων ὁμολογούμενος καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ 25
 τῶν βαρβάρων ἄριστος. <202> οὗτος οὖν ὁ ἄνθρωπος
 διαβαδιζόντων πολλῶν κατὰ τὴν ὁδόν, καὶ μάντεώς
 τινος ὀρυιθευομένου καὶ πάντας ἐπισχεῖν ἀξιούντος,
 ἠρώτησε διὰ τί προσμένουσι. <203> δεῖξαντος δὲ τοῦ
 μάντεως αὐτῷ τὸν ὄρυθα καὶ φήσαντος, εἰ μὲν 30
 αὐτοῦ μένη, προσμένειν συμφέρειν πᾶσιν, εἰ δ' ἀνα-

στὰς εἰς τοῦμπροσθεν πέτηται, προάγειν, ἐὰν δὲ εἰς
 τοῦπισθεν, ἀναχωρεῖν αὐθις, σιωπήσας καὶ παρελκύσας
 τὸ τόξον ἔβαλε, καὶ τὸν ὕρμιθα πατάξας ἀπέκτεινεν.
 <204> ἀγανακτούντων δὲ τοῦ μάντεως καὶ τινων ἄλ-
 5 λων, καὶ καταρωμένων αὐτῷ, 'τί μαίνεσθε' ἔφη, 'κα-
 κοδαίμονες'; εἶτα τὸν ὕρμιθα λαβὼν εἰς τὰς χεῖρας,
 'πῶς γὰρ οὗτος' ἔφη 'τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν οὐ προιδῶν,
 περὶ τῆς ἡμετέρας πορείας ἡμῖν ἂν τι ὑγιᾶς ἀπήγγελ-
 λεν; εἰ γὰρ ἠδύνατο προγιγνώσκειν τὸ μέλλον, εἰς τὸν
 10 τόπον τοῦτον οὐκ ἂν ἤλθε, φοβούμενος μὴ τοξεύσας
 αὐτὸν ἀποκτείνῃ Μοσόλλαμος ὁ Ἰουδαῖος.'

<205> ἀλλὰ τῶν μὲν Ἐκαταίου μαρτυριῶν ἄλλισ·
 τοῖς γὰρ βουλομένοις πλείω μαθεῖν τῷ βιβλίῳ ράδιόν
 ἐστὶν ἐντυχεῖν· οὐκ ὀκνήσω δὲ καὶ τὸν ἐπ' εὐηθείας
 15 διασυρμῷ, καθάπερ αὐτὸς οἶεται, μνήμην πεποιημένον
 ἡμῶν Ἀγαθαρχίδην ὀνομάσαι. <206> διηγούμενος γὰρ
 τὰ περὶ Στρατονίκην, ὃν τρόπον ἤλθε μὲν εἰς Συρίαν
 ἐκ Μακεδονίας, καταλιποῦσα τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα Δημή-
 τριον, Σελεύκου δὲ γαμεῖν αὐτὴν οὐ θελήσαντος, ὅπερ
 20 ἐκείνη προσεδόκησε, ποιουμένου [δὲ] τὴν ἀπὸ Βαβυ-
 λῶνος στρατείαν αὐτοῦ, τὰ περὶ τὴν Ἀντιόχειαν ἐνεω-
 τέρισεν, <207> εἶθ' ὡς ἀνέστρεψεν ὁ βασιλεύς, ἀλισκο-
 μένης τῆς Ἀντιοχείας εἰς Σελεύκειαν φυγοῦσα, παρὸν
 αὐτῇ ταχέως ἀποπλεῖν, ἐνυπνίῳ κωλύοντι πεισθεῖσα
 25 ἐλήφθη καὶ ἀπέθανεν, — <208> ταῦτα προειπὼν ὁ
 Ἀγαθαρχίδης, καὶ ἐπισκώπτων τῇ Στρατονίκη τὴν δει-
 σιδαιμονίαν, παραδείγματι χοῖται τῷ περὶ ἡμῶν λόγῳ,
 καὶ γέγραφεν οὕτως. <209> 'οἱ καλούμενοι Ἰουδαῖοι
 πόλιν οἰκοῦντες ὀχυρωτάτην πασῶν, ἣν καλεῖν Ἱερο-
 30 σόλυμα συμβαίνει τοὺς ἐγγχωρίους, ἀργεῖν εἰδιςμένοι
 δι' ἑβδόμης ἡμέρας, καὶ μήτε τὰ ὄπλα βαστάζειν ἐν

τοῖς εἰρημίνοις χρόνοις μήτε γεωργίας ἄπτεσθαι μήτε ἄλλης ἐπιμελεῖσθαι λειτουργίας μηδεμιᾶς, ἀλλ' ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐκτετακότες τὰς χεῖρας εὐχεσθαι μέχρι τῆς ἐσπέρας, <210> εἰσιόντος εἰς τὴν πόλιν Πτολεμαίου τοῦ Λάγου μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀντὶ τοῦ φυλάττειν τὴν πόλιν διατηροῦντων τὴν ἄνοιαν, ἡ μὲν πατρὶς εἰλήφει δεσπότην πικρόν, ὁ δὲ νόμος ἐξηλέγχθη φαῦλον ἔχων ἐθισμόν. <211> τὸ δὲ συμβὰν πλὴν ἐκείνων τοὺς ἄλλους πάντας δεδίδαχε τηρικαῦτα φυγεῖν ἐνύπνια καὶ τὴν περὶ τοῦ νόμου παραδεδομένην ὑπόνοιαν, ἥνικ' ἂν τοῖς ἀνθρωπίνοις λογισμοῖς περὶ τῶν διαπορουμένων ἐξασθενήσωσιν. <212> τοῦτο μὲν Ἀγαθαρχίδῃ καταγέλωτος ἄξιον δοκεῖ· τοῖς δὲ μὴ μετὰ δυσμενείας ἐξετάζουσι φαίνεται μέγα καὶ πολλῶν ἄξιον ἐγκωμίον, εἰ καὶ σωτηρίας καὶ πατριδος ἀνθρωποιό τινες νόμων φυλακὴν καὶ τὴν πρὸς θεὸν εὐσέβειαν ἀεὶ προτιμῶσιν.

23 <213> ὅτι δ' οὐκ ἀγνοοῦντες ἔνιοι τῶν συγγραφέων τὸ ἔθνος ἡμῶν, ἀλλ' ὑπὸ φθόνου τινὸς ἢ δι' ἄλλας αἰτίας οὐχ ὑγιεῖς τὴν μνήμην παρέλιπον, τεκμηριον οἶμαι παρέξιν. Ἰερώννυμος γὰρ ὁ τὴν περὶ τῶν διαδόχων ἱστορίαν συγγεγραφῶς κατὰ τὸν αὐτὸν μὲν ἦν Ἐκαταῖω χρόνον, φίλος δ' ὢν Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως τὴν Συρίαν ἐπετρόπευεν. <214> ἀλλ' ὅμως Ἐκαταῖος μὲν καὶ βιβλίον ἔγραψε περὶ ἡμῶν, Ἰερώννυμος δ' οἶδαμοῦ κατὰ τὴν ἱστορίαν ἐμνημόνευσε, καίτοι σχεδὸν ἐν τοῖς τόποις διατετριφῶς. τοσοῦτον αἰ προαιρέσεις τῶν ἀνθρώπων διήνεγκαν· τῷ μὲν γὰρ ἐδόξαμεν καὶ σπουδαίας εἶναι μνήμης ἄξιοι, τῷ δὲ πρὸς τὴν ἀλήθειαν πάντως τι πάθος οὐκ εὐγνωμον 30 ἐπεσκότησεν. <215> ἀρκοῦσι δ' ὅμως εἰς τὴν ἀπόδειξιν

τῆς ἀρχαιότητος αἱ τ' Αἰγυπτίων καὶ Χαλδαίων καὶ
 Φοινίκων ἀναγραφαί, πρὸς ἐκείναις τε τοσοῦτοι τῶν
 Ἑλλήνων συγγραφεῖς. <216> ἔτι δὲ καὶ πρὸς τοῖς
 εἰρημένοις Θεόφιλος καὶ Θεόδοτος καὶ Μνασέας καὶ
 5 Ἀριστοφάνης καὶ Ἑρμογένης, Εὐήμερός τε καὶ Κόνων
 καὶ Ζωπυρίων, καὶ πολλοὶ τινες ἄλλοι τάχα (οὐ γὰρ
 ἔγωγε πᾶσιν ἐντετύχηκα τοῖς βιβλίοις) οὐ παρέργως
 ἡμῶν ἐμνημονεύκασι. <217> οἱ πολλοὶ δὲ τῶν εἰρη-
 μένων ἀνδρῶν τῆς μὲν ἀληθείας τῶν ἐξ ἀρχῆς πραγμά-
 10 των διήμαρτον, ὅτι μὴ ταῖς ἱεραῖς ἡμῶν βίβλοις ἐνέ-
 τυχον, κοινῶς μέντοι περὶ τῆς ἀρχαιότητος ἅπαντες
 μεμαρτυρήκασι, ὑπὲρ ἧς τὰ νῦν λέγειν προεθέμην.
 <218> ὁ μέντοι Φαληρεὺς Δημήτριος καὶ Φίλων ὁ
 πρεσβύτερος καὶ Εὐπόλεμος οὐ πολὺ τῆς ἀληθείας
 15 διήμαρτον. οἷς συγγινώσκειν ἄξιον· οὐ γὰρ ἐνῆν
 αὐτοῖς μετὰ πάσης ἀκριβείας τοῖς ἡμετέροις γράμμασι
 παρακολουθεῖν.

<219> ἐν ἔτι μοι κεφάλαιον ὑπολείπεται τῶν κατὰ 24
 τὴν ἀρχὴν προτεθέντων τοῦ λόγου, τὰς διαβολὰς καὶ
 20 τὰς λοιδορίας, αἷς κέχρηται τινες κατὰ τοῦ γένους
 ἡμῶν, ἀποδείξαι ψευδεῖς, καὶ τοῖς γεγραφόσι ταύτας
 καθ' ἑαυτῶν χρήσασθαι μάρτυσιν. <220> ὅτι μὲν οὖν
 καὶ ἑτέροις τοῦτο πολλοῖς συμβέβηκε διὰ τὴν ἐνίων
 δυσμένειαν, οἷμαι γινώσκειν τοὺς πλέον ταῖς ἱστο-
 25 ρίαις ἐντυγχάνοντας. <221> καὶ γὰρ ἔθνῶν τινες καὶ
 τῶν ἐνδοξοτάτων πόλεων ῥυπαίνειν τὴν εὐγένειαν καὶ
 τὰς πολιτείας ἐπεχείρησαν λοιδορεῖν, Θεόπομπος μὲν
 τὴν Ἀθηναίων, τὴν δὲ Λακεδαιμονίων Πολυκράτης·
 ὁ δὲ τὸν Τριπολιτικὸν γράψας (οὐ γὰρ δὴ Θεόπομπος
 30 ἔστιν, ὥς τινες οἴονται) καὶ τὴν Θηβαίων πόλιν διέ-
 βαλε. πολλὰ δὲ καὶ Τίμαιος ἐν ταῖς ἱστορίαις περὶ

τῶν προειρημένων καὶ περὶ ἄλλων βεβλασφημήηεν. <222> μάλιστα δὲ τοῦτο ποιοῦσι τοῖς ἐνδοξοτάτοις προσπλεκόμενοι, τινὲς μὲν διὰ φθόνου καὶ κακοήθειαν, ἄλλοι δὲ διὰ τοῦ καινολογεῖν μνήμης ἀξιωθῆσεσθαι νομίζοντες. παρὰ μὲν οὖν τοῖς ἀνοήτοις ταύτης οὐ 5 διαμαρτάνουσι τῆς ἐλπίδος, οἱ δ' ὑγιαίνοντες τῇ κρίσει πολλὴν αὐτῶν μοχθηρίαν καταδικάζουσι.

25 <223> τῶν δ' εἰς ἡμᾶς βλασφημιῶν ἤρξαντο μὲν Αἰγύπτιοι· βουλόμενοι δ' ἐκείνοις τινὲς χαρίζεσθαι παρατρέπειν ἐπεχείρησαν τὴν ἀλήθειαν, οὔτε τὴν εἰς 10 Αἴγυπτον ἄφιξιν ὡς ἐγένετο τῶν ἡμετέρων προγόνων ὁμολογοῦντες οὔτε τὴν ἔξοδον ἀληθεύοντες. <224> αἰτίας δὲ πολλὰς ἔλαβον τοῦ μισεῖν καὶ φθονεῖν, τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ὅτι κατὰ τὴν χώραν αὐτῶν ἐδυνάστευσαν ἡμῶν οἱ πρόγονοι, κάκειθεν ἀπαλλαγέντες ἐπὶ τὴν 15 οἰκίαν πάλιν εὐδαιμόνησαν. εἶθ' ἡ τῶν ἱερωῶν ὑπεναντιότης πολλὴν αὐτοῖς ἐνεποίησεν ἔχθραν, τοσοῦτον τῆς ἡμετέρας διαφερούσης εὐσεβείας πρὸς τὴν ὑπ' ἐκείνων νενομισμένην ὅσον θεοῦ φύσις ζώων ἀλόγων διέστηκεν. <225> κοινὸν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἐστὶ πάτριον 20 τὸ ταῦτα θεοῦ νομίζειν, ἰδίᾳ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἐν ταῖς τιμαῖς αὐτῶν διαφέρονται, κοῦφοι δὲ καὶ ἀνόητοι παντάπασιν ἄνθρωποι, κακῶς ἐξ ἀρχῆς εἰδισμένοι δοξάζειν περὶ θεῶν, μιμήσασθαι μὲν τὴν σεμνότητα τῆς ἡμετέρας θεολογίας οὐκ ἐχώρησαν, <226> ὁρῶν- 25 τες δὲ ζηλουμένους ὑπὸ πολλῶν ἐφθόνησαν. εἰς τοσοῦτον γὰρ ἤλθον ἀνοίας καὶ μικροψυχίας ἔνιοι τῶν παρ' αὐτοῖς ὥστ' οὐδὲ ταῖς ἀρχαίαις αὐτῶν ἀναγραφαῖς ὠκνησαν τἀναντία λέγειν, ἀλλὰ καὶ σφίσι αὐτοῖς ἐναντία γράφοντες ὑπὸ τυφλότητος τοῦ πάθους 30 ἠγνόησαν.

〈227〉 ἐφ' ἑνὸς δὴ πρώτου στήσω τὸν λόγον, ᾧ 26

καὶ μάρτυροι μικρὸν ἔμπροσθεν τῆς ἀρχαιότητος ἐχρη-
σάμην. 〈228〉 ὁ γὰρ Μανεθῶν οὗτος, ὁ τὴν Αἴγυπτια-

κὴν ἱστορίαν ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμάτων μεθερμηνεύ-
σειν ὑπεσχημένος, προειπὼν τοὺς ἡμετέρους προγόνους
πολλαῖς μυριάσιν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον ἐλθόντας κρατῆσαι
τῶν ἐνοικούντων, εἶτ' αὐτὸς ὁμολογῶν χρόνῳ πάλιν
ὑστερον ἐκπεσόντας τὴν νῦν Ἰουδαίαν κατασχεῖν καὶ
κτίσαντας Ἱεροσόλυμα τὸν νεῶν κατασκευάσασθαι,

10 μέχρι μὲν τούτων ἠκολούθησε ταῖς ἀναγραφαῖς, 〈229〉
ἔπειτα δὲ δοὺς ἐξουσίαν αὐτῷ διὰ τοῦ φάναι γράφειν
τὰ μυθευόμενα καὶ λεγόμενα περὶ τῶν Ἰουδαίων, λό-
γους ἀπιθάνους παρενέβαλεν, ἀναμιῆσαι βουλόμενος
ἡμῖν Αἴγυπτίων πλῆθος λεπρῶν καὶ ἐπ' ἄλλοις ἀρρω-

15 στήμασιν, ὧς φησι, φυγεῖν ἐκ τῆς Αἰγύπτου κατα-
γνωσθέντων. 〈230〉 Ἀμένωφιν γὰρ βασιλέα προθεῖς,
ψευδὲς ὄνομα, καὶ διὰ τοῦτο χρόνον αὐτοῦ τῆς βασι-
λείας ὀρίσαι μὴ τολμήσας, καίτοι γ' ἐπὶ τῶν ἄλλων
βασιλέων ἀκριβῶς τὰ ἔτη προστιθεῖς, τούτῳ προσάπτει

20 τινὰς μυθολογίας, ἐπιλαθόμενος σχεδὸν ὅτι πεντακο-
σίοις ἔτεσι καὶ ὀκτωκαίδεκα πρότερον ἰστόρηκε γενέ-
σθαι τὴν τῶν ποιμένων ἐξοδον εἰς Ἱεροσόλυμα· 〈231〉

Τέθμωσις γὰρ ἦν βασιλεὺς ὅτ' ἐξῆσαν. ἀπὸ δὲ τού-
των μεταξὺ τῶν βασιλέων κατ' αὐτόν ἐστι τριακόσια

25 ἐνενήκοντα τρία ἔτη μέχρι τῶν δύο ἀδελφῶν Σέθῳ
καὶ Ἐρμαίου, ὧν τὸν μὲν Σέθῳ Αἴγυπτον, τὸν δὲ

Ἐρμαίου Δαναὸν μετονομασθήναί φησιν. ὃν ἐκβαλὼν
ὁ Σέθῳ ἐβασίλευσεν ἔτη νθ', καὶ μετ' αὐτόν ὁ πρε-

σβύτερος τῶν νῖων αὐτοῦ Ῥάμψης ξς'. 〈232〉 τοσοῦ-
30 τοις οὖν πρότερον ἔτεσιν ἀπελθεῖν ἐξ Αἰγύπτου τοὺς

πατέρας ἡμῶν ὁμολογηκῶς, εἶτα τὸν Ἀμένωφιν εἰσποι-

ἦσας ἐμβόλιμον βασιλέα, φησὶ τοῦτον ἐπιθυμῆσαι
 θεῶν γενέσθαι θεατὴν ὥσπερ Ὀρος εἰς τῶν πρὸ αὐτοῦ
 βεβασιλευκότων, ἀνευγκεῖν δὲ τὴν ἐπιθυμίαν ὁμο-
 νύμφ μὲν αὐτοῦ Ἀμενώφει, πατὴρ δὲ Παάπιος ὄντι,
 θείας δὲ δοκοῦντι μετεσχηκέναι φύσεως κατὰ τε σο- 5
 φίαν καὶ πρόγνωσιν τῶν ἐσομένων. <233> εἰπεῖν οὖν
 αὐτῷ τοῦτον τὸν ὁμώνυμον ὅτι δυνήσεται θεοὺς ἰδεῖν,
 εἰ καθαρὰν ἀπὸ τε λεπρῶν καὶ τῶν ἄλλων μισρῶν ἀν-
 θρώπων τὴν χώραν ἅπασαν ποιήσειεν. <234> ἦσθέντα
 δὲ τὸν βασιλέα πάντας τοὺς τὰ σώματα λελωβημένους 10
 ἐκ τῆς Αἰγύπτου συναγαγεῖν (γενέσθαι δὲ τοῦ πλή-
 θους μυριάδας ὀκτώ), <235> καὶ τούτους εἰς τὰς
 λιθοτομίας τὰς ἐν τῷ πρὸς ἀνατολὴν μέρει τοῦ Νείλου
 ἐμβαλεῖν αὐτόν, ὅπως ἐργάζονται καὶ τῶν ἄλλων
 Αἰγυπτίων εἶεν κεχωρισμένοι. εἶναι δὲ τινὰς ἐν αὐτοῖς 15
 καὶ τῶν λογίων ἱερέων φησὶ, λέπρα συνεχομένους.
 <236> τὸν δὲ Ἀμένωφιν ἐκείνον, τὸν σοφὸν καὶ μαν-
 τικὸν ἄνδρα, ὑποδεῖσαι πρὸς αὐτόν τε καὶ τὸν βασι-
 λέα χόλον τῶν θεῶν, εἰ βιασθέντες ὀφθήσονται, καὶ
 προσθέμενον εἰπεῖν ὅτι συμμαχήσουσί τινες τοῖς μισρ- 20
 οῖς καὶ τῆς Αἰγύπτου κρατήσουσιν ἐπ' ἔτη τρισκαί-
 δεκα, μὴ τολμῆσαι μὲν αὐτόν εἰπεῖν ταῦτα τῷ βασιλεῖ,
 γραφὴν δὲ καταλιπόντα περὶ πάντων ἑαυτὸν ἀνελεῖν.
 ἐν ἀθυμίᾳ δ' εἶναι τὸν βασιλέα. <237> κἄπειτα κατὰ
 λέξιν οὕτω γέγραφε. 'τῶν δ' ἐν ταῖς λατομίαις ὡς 25
 χρόνος ἱκανὸς διήλθεν ταλαιπωρούντων, ἀξιώθεις ὁ
 βασιλεὺς ἵνα [πρὸς] κατάλυσιν αὐτοῖς καὶ σκέπην ἀπο-
 μερίσῃ τὴν τότε τῶν ποιμένων ἐρημωθεῖσαν πόλιν
 Αὔαριν, συνεχώρησεν. ἔστι δ' ἡ πόλις κατὰ τὴν θεο-
 λογίαν ἄνωθεν Τυφώνιος. <238> οἱ δ' εἰς ταύτην 30
 εἰσελθόντες, καὶ τὸν τόπον τοῦτον (ὄρημητήριον) εἰς

ἀπόστασιν ἔχοντες, ἡγεμόνα αὐτῶν λεγόμενον τινα
 τῶν Ἑλιοπολιτῶν ἱερέων Ὀσάρσιφον ἐστήσαντο, καὶ
 τούτῳ πειθαρχήσοντας ἐν πᾶσιν ὠρκομότησαν. <239>
 ὃ δὲ πρῶτον μὲν αὐτοῖς νόμον ἔθετο μήτε προσκυ-
 5 νεῖν θεοὺς μήτε τῶν μάλιστα ἐν Αἰγύπτῳ θεμιστευο-
 μένων ἱερῶν ζῶων ἀπέχεσθαι μηδενός, πάντα τε θύειν
 καὶ ἀναλοῦν, συνάπτεσθαι δὲ μηδενὶ πλὴν τῶν συνο-
 μωμοσμένων. <240> τοιαῦτα δὲ νομοθετήσας καὶ
 10 πλεῖστα ἄλλα, μάλιστα τοῖς Αἰγυπτίοις ἐδισμοῖς ἐναν-
 τιούμενα, ἐκέλευσε πολυχειρίᾳ τὰ τῆς πόλεως ἐπι-
 σκευάζειν τείχη καὶ πρὸς πόλεμον ἐτοιμοὺς γίνεσθαι
 τὸν πρὸς Ἀμένωφιν τὸν βασιλέα. <241> αὐτὸς δὲ
 προσλαβόμενος μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἱερέων καὶ
 συμμασιασμένων ἔπεμψε πρέσβεις πρὸς τοὺς ὑπὸ Τε-
 15 θμώσεως ἀπελαθέντας ποιμένας εἰς πόλιν τὴν καλου-
 μένην Ἱεροσόλυμα, καὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους
 τοὺς συνατιμασθέντας δηλώσας ἡξίου συνεπιστρατεύειν
 ὁμοθυμαδὸν ἐπ' Αἰγυπτον. <242> ἐπάξειν μὲν οὖν
 αὐτοὺς ἐπηγγείλατο πρῶτον μὲν εἰς Αὔαριν τὴν προ-
 20 γονικὴν αὐτῶν πατρίδα, καὶ τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ὄχλοις
 παρέξειν ἀφθόνης, ὑπερμαχήσεσθαι δ' ὅτε δέοι, καὶ
 ῥαδίως ὑποχείριον αὐτοῖς τὴν χώραν ποιήσειν. <243>
 οἱ δ' ὑπερχαρεῖς γενόμενοι πάντες προθύμως εἰς εἴκοσι
 μυριάδας ἀνδρῶν συνεξώρησαν, καὶ μετ' οὐ πολὺν
 25 ἤκον εἰς Αὔαριν. Ἀμένωφισ δ' ὁ τῶν Αἰγυπτίων βα-
 σιλεὺς ὡς ἐπύθετο τὰ κατὰ τὴν ἐκείνων ἔφοδον, οὐ
 μετρίως συνεχύθη, τῆς παρ' Ἀμενώφεως τοῦ Παάπιος
 μνησθεὶς προδηλώσεως. <244> καὶ πρότερον συναγα-
 γῶν πλῆθος Αἰγυπτίων, καὶ βουλευσάμενος μετὰ τῶν
 30 ἐν τούτοις ἡγεμόνων, τὰ τε ἱερὰ ζῶα τὰ [πρῶτα] μάλ-
 ιστα ἐν τοῖς ἱεροῖς τιμώμενα ὥς γ' ἑαυτὸν μετεπέμψατο,

καὶ τοῖς κατὰ μέρος ἱερεῦσι παρήγγειλεν ὡς ἀσφαλέ-
στατα τῶν θεῶν συγκρούσαι τὰ ξόανα. <245> τὸν δὲ
υἱὸν Σέθων, τὸν καὶ Ῥαμέσσην ἀπὸ Ῥάμψεως τοῦ
πατρὸς ὠνομασμένον, πενταετῆ ὄντα ἐξέθετο πρὸς τὸν
ἑαυτοῦ φίλον. αὐτὸς δὲ διαβὰς τοῖς ἄλλοις Αἰγυπτίοις, 5
οὔσιν εἰς τριάκοντα μυριάδας ἀνδρῶν μαχιμωτάτων,
καίτοι τοῖς πολεμίοις ἀπαντήσας οὐ συνέβαλεν, <246>
ἀλλὰ μὴ δεῖν θεομαχεῖν νομίσας, παλινδρομήσας ἤκεν
εἰς Μέμφιν, ἀναλαβὼν τε τὸν τε Ἄπιν καὶ τὰλλα
τάκεισε μεταπεμφθέντα ἱερὰ ζῶα, εὐθὺς εἰς Αἰθιοπίαν 10
σὺν ἅπαντι τῷ στόλῳ καὶ πλήθει τῶν Αἰγυπτίων
ἀνήχθη. χάριτι γὰρ ἦν αὐτῷ ὑποχείριος ὁ τῶν Αἰθιο-
πων βασιλεύς. <247> ὃς ὑποδεξάμενος καὶ τοὺς ὄχλους
πάντας ὑπολαβὼν οἷς ἔσχεν ἡ χώρα τῶν πρὸς ἀνθρω-
πίνην τροφήν ἐπιτηδείων, καὶ πόλεις καὶ κώμας πρὸς 15
τὴν τῶν πεπωμένων τρισκαίδεκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς
αὐτοῦ ἔκπτωσιν ἀντάρκεις, οὐχ ἦττον καὶ στρατόπεδον
Αἰθιοπικὸν πρὸς φυλακὴν ἐπέταξε τοῖς παρ' Ἀμενώ-
φεως τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῶν ὀρίων τῆς Αἰγύπτου.
<248> καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν τοιαῦτα, οἱ δὲ 20
Σολυμίται κατελθόντες σὺν τοῖς μισοῖς τῶν Αἰγυπτίων
οὕτως ἀνοσίως τοῖς ἀνθρώποις προσηνέχθησαν ὥστε
τὴν τῶν προειρημένων κράτησιν χρυσοῦν φαίνεσθαι
τοῖς τότε τὰ τούτων ἀσεβήματα θεωμένοις. <249> καὶ
γὰρ οὐ μόνον πόλεις καὶ κώμας ἐνέπρησαν, οὐδ' ἱερο- 25
συλοῦντες οὐδὲ λυμαινόμενοι ξόανα θεῶν ἠρκοῦντο,
ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀδύτοις ὀπτανίοις τῶν σεβαστευομένων
ἱερῶν ζῶων χρώμενοι διετέλουν, καὶ θύτας καὶ σφα-
γεῖς τούτων ἱερεῖς καὶ προφῆτας ἠνάγκαζον γίνεσθαι,
καὶ γυμνοὺς ἐξέβαλλον. <250> λέγεται δ' ὅτι τὴν 30
πολιτείαν καὶ τοὺς νόμους αὐτοῖς καταβαλόμενος ἱερεὺς

τὸ γένος Ἑλλιοπολίτης, ὄνομα Ὁσαρσίφ ἀπὸ τοῦ ἐν Ἑλλιοπόλει θεοῦ Ὁσίρεως, ὡς μετέβη εἰς τοῦτο τὸ γένος, μετετέθη τοῦνομα καὶ προσηγορεύθη Μωυσῆς.

<251> ἃ μὲν οὖν Αἰγύπτιοι φέρουσι περὶ τῶν 27

5 Ἰουδαίων, ταῦτ' ἐστὶ καὶ ἕτερα πλείονα, ἃ παρήμι συντομίας ἕνεκα. λέγει δὲ ὁ Μανεθῶν πάλιν ὅτι μετὰ ταῦτ' ἐπῆλθεν ὁ Ἀμένωφισ ἀπ' Αἰθιοπίας μετὰ μεγάλης δυνάμεως, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ῥάμψης καὶ αὐτὸς ἔχων δύναμιν, καὶ συμβαλόντες οἱ δύο τοῖς ποιμέσι 10 καὶ τοῖς μισθοῖς ἐνίκησαν αὐτούς, καὶ πολλοὺς ἀποκτείναντες ἐδίωξαν αὐτοὺς ἄχρι τῶν ὁρίων τῆς Συρίας.

<252> ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοιαῦτα Μανεθῶν συνέγραψεν· ὅτι δὲ ληρεῖ καὶ ψεύδεται περιφανῶς ἐπιδείξω, προδιαστειλάμενος ἐκεῖνο τῶν ὕστερον πρὸς ἄλλους 15 λεχθησομένων ἕνεκα. δέδωκε γὰρ οὗτος ἡμῖν καὶ ὠμολόγηκεν ἐξ ἀρχῆς τὸ μὴ εἶναι τὸ γένος Αἰγυπτίους, ἀλλ' αὐτοὺς ἔξωθεν ἐπελθόντας κρατῆσαι τῆς Αἰγύπτου καὶ πάλιν ἐξ αὐτῆς ἀπελθεῖν. <253> ὅτι δ' οὐκ ἀνεμίχθησαν ἡμῖν ὕστερον τῶν Αἰγυπτίων οἱ τὰ σώματα 20 λελωβημένοι, καὶ ὅτι ἐκ τούτων οὐκ ἦν Μωυσῆς ὁ τὸν λαὸν ἀγαγών, ἀλλὰ πολλαῖς ἐγερόναι γενεαῖς πρότερον, ταῦτα πειράσομαι διὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων ἐλέγχειν.

<254> πρώτην δὴ τὴν αἰτίαν τοῦ πλάσματος ὑπο- 28

25 τίθεται καταγέλαστον. ὁ βασιλεὺς γὰρ φησιν Ὁ Ἀμένωφισ ἐπεθύμησε τοὺς θεοὺς ἰδεῖν. ποίους; εἰ μὲν τοὺς παρ' αὐτοῖς νενομοθετημένους, τὸν βοῦν καὶ τράγον καὶ κροκοδείλους καὶ κνυνοκεφάλους, ἐώρα· <255> τοὺς οὐρανίους δὲ πῶς ἠδύνατο; καὶ διὰ τί ταύτην 30 ἔσχε τὴν ἐπιθυμίαν; ὅτι νῆ Δία καὶ πρότερος αὐτοῦ βασιλεὺς ἄλλος ἐωράκει. παρ' ἐκείνου τοίνυν ἐπέπυστο

ποταποὶ τινές εἶσι καὶ τίνα τρόπον αὐτοὺς εἶδεν· ὥστε
 καινῆς αὐτῷ τέχνης οὐκ ἔδει. <256> ἀλλὰ σοφὸς ἦν
 ὁ μάντις δι' οὗ τοῦτο κατορθώσκειν ὁ βασιλεὺς ὑπε-
 λάμβανε. καὶ πῶς οὐ προέγνω τὸ ἀδύνατον αὐτοῦ
 τῆς ἐπιθυμίας; οὐ γὰρ ἀπέβη. τίνα δὲ καὶ λόγον εἶχε
 διὰ τοὺς ἠκρωτηριασμένους ἢ λεπρωῶντας ἀφανεῖς εἶναι
 τοὺς θεοὺς; ὀργίζονται γὰρ ἐπὶ τοῖς ἀσεβήμασιν, οὐκ
 ἐπὶ τοῖς ἐλαττώμασι τῶν σωμάτων. <257> ὀκτῶ δὲ
 μυριάδας τῶν λεπρῶν καὶ κακῶς διακειμένων πῶς
 οἶόντε μιᾷ σχεδὸν ἡμέρᾳ συλλεγῆναι; πῶς δὲ παρή-
 10 κουσε τοῦ μάντεως ὁ βασιλεὺς; ὁ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκέ-
 λευσεν ἐξορίσαι τῆς Αἰγύπτου τοὺς λελωβημένους, ὃ
 δ' αὐτοὺς εἰς τὰς λιθοτομίας ἐνέβαλεν, ὥσπερ τῶν
 ἐργαζομένων δεόμενος, ἀλλ' οὐχὶ καθῆραι τὴν χώραν
 προαιρούμενος. <258> φησὶ δὲ τὸν μὲν μάντιν αὐτὸν
 15 ἀνελεῖν, τὴν ὀργὴν τῶν θεῶν προορώμενον καὶ τὰ
 συμβησόμενα περὶ τὴν Αἴγυπτον, τῷ δὲ βασιλεῖ γε-
 γραμμένην τὴν πρόρρησιν καταλιπεῖν. εἶτα πῶς οὐκ
 ἐξ ἀρχῆς ὁ μάντις τὸν αὐτοῦ θάνατον προηπίστατο;
 <259> πῶς δ' οὐκ εὐθύς ἀντεῖπε τῷ βασιλεῖ βουλο-
 20 μένῳ τοὺς θεοὺς ἰδεῖν; πῶς δ' εὐλόγος ὁ φόβος τῶν
 μὴ παρ' αὐτὸν συμβησομένων κακῶν; ἢ τί χειρὸν
 ἔδει παθεῖν, οὗ δρᾶν ἑαυτὸν ἔσπευδεν; τὸ δὲ δὴ
 πάντων εὐηθέστατον ἴδωμεν. <260> πνθόμενος γὰρ
 ταῦτα, καὶ περὶ τῶν μελλόντων φοβηθεῖς, τοὺς λελω-
 25 βημένους ἐκείνους, ὧν αὐτῷ καθαρῖσαι προείρητο
 τὴν Αἴγυπτον, οὐδὲ τότε τῆς χώρας ἐξήλασεν, ἀλλὰ
 δεηθεῖσιν αὐτοῖς ἔδωκε πόλιν, ὡς φησι, τὴν πάλαι
 μὲν οἰκηθεῖσαν ὑπὸ τῶν ποιμένων, Ἀύαριν δὲ καλου-
 μένην. <261> εἰς ἣν ἀθροισθέντας αὐτοὺς ἠγεμόνα
 30 φησὶν ἐξελέσθαι τῶν ἐξ Ἡλιουπόλεως πάλαι γεγονότων

ἱερέων, καὶ τοῦτον αὐτοῖς εἰσηγήσασθαι μήτε θεοὺς
 προσκυνεῖν μήτε τῶν ἐπ' Αἰγύπτῳ θρησκουμένων
 ζώων ἀπέχεσθαι, πάντα δὲ θύειν καὶ κατεσθίειν, συν-
 ἀπτεσθαι δὲ μηδενὶ πλὴν τῶν συνομωμοσμένων·
 5 ὄρκοις τε τὸ πλῆθος ἐνδησάμενον, ἧ μὴν τούτοις ἐμμε-
 νεῖν τοῖς νόμοις, καὶ τειχίσαντα τὴν Αὔραριν, πρὸς
 τὸν βασιλέα πόλεμον ἐξενεγκεῖν. <262> καὶ προστί-
 θησιν ὅτι ἔπεμψεν εἰς Ἱεροσόλυμα, παρακαλῶν ἐκεί-
 νους αὐτοῖς συμμαχεῖν, καὶ δώσειν αὐτοῖς τὴν Αὔραριν
 10 ὑπισχνούμενος· εἶναι γὰρ αὐτὴν τοῖς ἐκ τῶν Ἱεροσολύ-
 μων ἀφιζομένοις προγονικὴν· ἀφ' ἧς ὀρωμένους αὐ-
 τοὺς πᾶσαν τὴν Αἰγυπτον καθέξειν. <263> εἶτα τοὺς
 μὲν ἐπελθεῖν εἴκοσι στρατοῦ μυριάσι λέγει, τὸν δὲ
 βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων Ἀμένωφιν, οὐκ οἰόμενον δεῖν
 15 θεομαχεῖν, εἰς τὴν Αἰθιοπίαν εὐθύς ἀποδρᾶναι, τὸν
 δ' Ἄπιν καὶ τινα τῶν ἄλλων ἱερῶν ζώων παρατεθει-
 κέναι τοῖς ἱερεῦσι, διαφυλάττεσθαι κελεύσαντα. <264>
 εἶτα τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἐπελθόντας τὰς τε πόλεις
 ἀνιστάναι καὶ τὰ ἱερὰ κατακαίειν καὶ τοὺς ἱερέας ἀπο-
 20 σφάττειν, ὅπως τε μηδεμιᾶς ἀπέχεσθαι παρανομίας
 μηδ' ὠμότητος. <265> ὁ δὲ τὴν πολιτείαν καὶ τοὺς
 νόμους αὐτοῖς καταβαλόμενος ἱερεὺς, φησὶν, ἦν τὸ
 γένος Ἡλιοπολίτης, ὄνομα δ' Ὁσαρσίφ ἀπὸ τοῦ ἐν
 Ἡλιουπόλει θεοῦ Ὁσίρεως· μεταθέμενος δὲ Μωυσῆν
 25 αὐτὸν προσηγόρευσεν. <266> τρισκαιδεκάτῳ δέ φησιν
 ἔτει τὸν Ἀμένωφιν (τοσοῦτον γὰρ αὐτῷ χρόνον εἶναι
 τῆς ἐκπτώσεως πεπωμένον) ἐξ Αἰθιοπίας ἐπελθόντα
 μετὰ πολλῆς στρατιᾶς, καὶ συμβαλόντα τοῖς ποιμέσι
 καὶ τοῖς μισθοῖς, νικῆσαί τε τῇ μάχῃ καὶ κτεῖναι πολ-
 30 λούς ἐπιδιώξαντα μέχρι τῶν τῆς Συρίας ὄρων.

<267> ἐν τούτοις πάλιν οὐ συνήσιν ἀπιθάνως 29

ψευδόμενος. οἱ γὰρ λεπροὶ καὶ τὸ μετ' αὐτῶν πλῆ-
 θος εἰ καὶ πρότερον ὠργίζοντο τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς
 τὰ περὶ αὐτοὺς πεποιηκόσι κατὰ [τε] τὴν τοῦ μάντεως
 προαγόρευσιν, ἀλλ' ὅτε τῶν λιθοτομιῶν ἐξῆλθον καὶ
 πόλιν παρ' αὐτοῦ καὶ χώραν ἔλαβον, πάντως ἂν ἐγε- 5
 γόνεισαν προότεροι πρὸς αὐτόν. <268> εἰ δὲ δὴ κάκει-
 νον ἐμίσουν, ἰδίᾳ μὲν ἂν αὐτῷ ἐπεβούλευον, οὐκ ἂν
 δὲ πρὸς ἅπαντας ἦραυτο πόλεμον, δηλονότι πλείστας
 ἔχοντες συγγενείας, τοσοῦτοί γε τὸ πλῆθος ὄντες.
 <269> ὅμως δὲ καὶ τοῖς ἀνθρώποις πολεμεῖν διεγνώ- 10
 κότες οὐκ ἂν πρὸς τοὺς αὐτῶν θεοὺς πολεμεῖν ἐτόλμη-
 σαν, οὐδ' ὑπεναντιωτάτους ἔθεντο νόμους τοῖς πατρίοις
 αὐτῶν καὶ οἷς ἐνεγράφησαν. <270> δεῖ δ' ἡμᾶς τῷ
 Μανεθῶνι χάριν ἔχειν ὅτι ταύτης τῆς παρανομίας οὐχὶ
 τοὺς ἐξ Ἱεροσολύμων ἐλθόντας ἀρχηγοὺς γενέσθαι 15
 φησὶν, ἀλλ' αὐτοὺς ἐκείνους ὄντας Αἴγυπτίους, καὶ
 τούτων μάλιστα τοὺς ἱερέας ἐπινοῆσαί τε ταῦτα καὶ
 ὀρκωμοτῆσαι τὸ πλῆθος. <271> ἐκεῖνο μέντοι πῶς
 οὐκ ἄλογον, τῶν μὲν οἰκείων αὐτοῖς καὶ τῶν φίλων
 συναποστῆναι οὐδένα, μηδὲ τοῦ πολέμου τὸν κίνδυνον 20
 συνάρασθαι, πέμψαι δὲ τοὺς μιαροὺς εἰς Ἱεροσόλυμα,
 καὶ τὴν παρ' ἐκείνων ἐπάγεσθαι συμμαχίαν. <272>
 ποίας αὐτοῖς φιλίας ἢ τίνος αὐτοῖς οἰκειότητος προὔπ-
 ηργμένης; τούναντίον γὰρ ἦσαν πολέμιοι καὶ τοῖς
 ἔθεσι πλείστον διέφερον. ὃ δὲ φησιν εὐθύς ὑπακοῦσαι 25
 τοῖς ὑπισχνουμένοις ὅτι τὴν Αἴγυπτον καθέξουσιν,
 ὥσπερ αὐτῶν οὐ σφόδρα τῆς χώρας ἐμπείρως ἐχόντων,
 ἧς βιασθέντες ἐκπεπτώκασιν. <273> εἰ μὲν οὖν ἀπό-
 ρως ἢ κακῶς ἔπραττον, ἴσως ἂν καὶ παρεβάλλοντο·
 πόλιν δὲ κατοικοῦντες εὐδαίμονα καὶ χώραν πολλὴν 30
 κρείττω τῆς Αἴγύπτου καρπούμενοι, διὰ τί ποτ' ἂν

ἐχθροῖς μὲν πάλαι τὰ δὲ σώματα λελωβημένοις, οὓς
 μηδὲ τῶν οἰκείων οὐδεὶς ὑπέμενε, τούτοις ἔμελλον
 παρακινδυνεύσειν βοηθοῦντες; οὐ γὰρ δὴ γε τὸν γενη-
 σόμενον προήδεσαν δρασμὸν τοῦ βασιλέως. <274> τού-
 5 ναντίον γὰρ αὐτὸς εἴρηκεν ὡς ὁ παῖς τοῦ Ἀμενώφιος
 τριάκοντα μυριάδας ἔχων εἰς τὸ Πηλοῦσιον ὑπηντίαξεν.
 καὶ τοῦτο μὲν ἤδεισαν πάντως οἱ παραγιγνόμενοι· τὴν
 δὲ μετάνοιαν αὐτοῦ καὶ τὴν φυγὴν πόθεν εἰκάξειν
 ἔμελλον; <275> ἔπειτα κρατήσαντάς φησι τῆς Αἰγύπτου
 10 πολλὰ καὶ δεινὰ δρᾶν τοὺς ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἐπι-
 στρατεύσαντας, καὶ περὶ τούτων ὀνειδίξει καθάπερ οὐ
 πολεμίους αὐτοῖς ἐπαγαγόν, ἢ δέον τοῖς ἔξωθεν ἐπι-
 κληθεῖσιν ἐγκαλεῖν, ὅποτε ταῦτα πρὸ τῆς ἐκείνων
 ἀφίξεως ἔπραττον, καὶ πράξειν ὠμωμόκεσαν οἱ τὸ γέ-
 15 νος Αἰγύπτιοι. <276> ἀλλὰ καὶ χρόνοις ὕστερον Ἀμέ-
 νωφισ ἐπελθὼν ἐνίκησε μάχῃ, καὶ κτείνων τοὺς πολε-
 μίους μέχρι τῆς Συρίας ἤλασεν. οὕτω γὰρ παντάπασίην
 ἔστιν ἡ Αἴγυπτος τοῖς ὀποθενδηποτοῦν ἐπιουσίην εὐάλω-
 τος· <277> καὶ οἱ τότε πολέμῳ κρατοῦντες αὐτήν, ζῆν
 20 πυνθανόμενοι τὸν Ἀμένωφιν, οὔτε τὰς ἐκ τῆς Αἰθιο-
 πίας ἐμβολὰς ὠχύρωσαν, πολλὴν εἰς τοῦτο παρασκευὴν
 ἔχοντες, οὔτε τὴν ἄλλην ἠτοίμασαν δύναμιν. ὁ δὲ
 καὶ μέχρι τῆς Συρίας ἀναιρῶν φησὶν ἑαυτοὺς ἠκο-
 λούθησε διὰ τῆς ψάμμου τῆς ἀνύδρου· δηλονότι οὐ
 25 ῥάδιον (ὄν) ἀμαχεὶ στρατοπέδῳ διελθεῖν.
 <278> κατὰ μὲν οὖν τὸν Μανεθῶνα οὔτ' ἐκ τῆς 30
 Αἰγύπτου τὸ γένος ἡμῶν ἔστιν οὔτε τῶν ἐκεῖθεν τινες
 ἀνεμίχθησαν· τῶν γὰρ λεπρῶν καὶ νοσοῦντων πολλοὺς μὲν
 εἰκὸς ἐν ταῖς λιθοτομίαις ἀποθανεῖν, πολὺν χρόνον ἐκεῖ
 30 γενομένους καὶ κακοπαθοῦντας, πολλοὺς δ' ἐν ταῖς μετὰ
 ταῦτα μάχαις, πλείστους δ' ἐν τῇ τελευταίᾳ καὶ τῇ φυγῇ.

31 <279> λοιπόν μοι πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν περὶ Μωυσέως. τοῦτον δὲ τὸν ἄνδρα θαυμαστὸν μὲν Αἰγύπτιοι καὶ θεῖον νομίζουσι, βούλονται δὲ προσποιεῖν αὐτοῖς μετὰ βλασφημίας ἀπιθάνου, λέγοντες Ἡλιοπολίτην εἶναι τῶν ἐκεῖθεν ἱερέων ἓνα, διὰ τὴν λέπραν συνεξεληλα- 5 μένον. <280> δείκνυται δ' ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς ὀκτωκαίδεκα σὺν τοῖς πεντακοσίοις πρότερον ἔτεσι γεγωνῶς καὶ τοὺς ἡμετέρους ἔξαγαγὼν ἐκ τῆς Αἰγύπτου πατέρας εἰς τὴν χώραν τὴν νῦν οἰκουμένην ὑφ' ἡμῶν. <281> ὅτι δ' οὐδὲ συμφορᾶ τινι τοιαύτῃ περὶ τὸ σῶμα κεχηρη- 10 μένος ἦν, ἐκ τῶν λεγομένων ὑπ' αὐτοῦ δῆλός ἐστι. τοῖς γὰρ λεπρωῶσιν ἀπείρηκε μήτε μένειν ἐν πόλει μήτ' ἐν κώμῃ κατοικεῖν, ἀλλὰ μόνους περιπατεῖν κατεσχισμένους τὰ ἱμάτια· καὶ τὸν ἀψάμενον αὐτῶν ἢ ὁμώροφον γενόμενον οὐ καθαρὸν ἠγεῖται. <282> καὶ μὴν 15 κὰν θεραπευθῆ τὸ νόσημα καὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἀπολάβῃ, προεῖρηκέ τινας ἀγνείας, καθαρμῶν πηγαίων ὑδάτων λουτροῖς καὶ ξυρήσεις πάσης τριχός, πολλὰς τε κελεύει καὶ παντοίας ἐπιτελέσαντα θυσίας τότε παρελθεῖν εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν. <283> καίτοι τούναν- 20 τίον εἰκὸς ἦν προνοία τινὶ καὶ φιλανθρωπία χρήσασθαι τὸν ἐν τῇ συμφορᾶ ταύτῃ γεγονότα πρὸς τοὺς ὁμοίως αὐτῷ δυστυχήσαντας. <284> οὐ μόνον δὲ περὶ τῶν λεπρῶν οὕτως ἐνομοθέτησεν, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς καὶ τὸ βραχύτατόν τι τοῦ σώματος ἠκρωτηριασμένοις ἱεραῖσθαι 25 συγκεχώρηκεν, ἀλλ' εἰ καὶ μεταξὺ τις ἱερώμενος τοιαύτῃ χρήσασθαι συμφορᾶ, τὴν τιμὴν αὐτὸν ἀφείλετο. <285> πῶς οὖν εἰκὸς ἐκεῖνον ταῦτα νομοθετεῖν ἢ τοὺς ἀπὸ τοιούτων συμφορῶν συνειλεγμένους προσέσθαι καθ' ἑαυτῶν, εἰς ὄνειδος τε καὶ βλάβην νόμους συν- 30 τιθεμένους; <286> ἀλλὰ μὴν καὶ τούνομα λίαν ἀπι-

θάνατος μετατέθεικεν· Ὅσαρσίφ' γάρ φησιν ἑκα-
 λεῖτο· τοῦτο μὲν οὖν εἰς τὴν μετάθεσιν οὐκ ἑναρμό-
 ζει, τὸ δ' ἀληθὲς ὄνομα δηλοῖ τὸν ἐκ τοῦ ὕδατος
 σωθέντα [Μωυσῆν]· τὸ γὰρ ὕδωρ οἱ Αἰγύπτιοι μῶυ
 5 καλοῦσιν.

〈287〉 ἱκανῶς οὖν γεγονέναι νομίζω κατάδηλον
 ὅτι Μανεθῶν, ἕως μὲν ἠκολούθει ταῖς ἀρχαίαις ἀνα-
 γραφαῖς, οὐ πολὺ τῆς ἀληθείας διημάρτανεν, ἐπὶ δὲ
 τοὺς ἀδεσπότευτος μύθους τραπόμενος ἢ συνέθηκεν αὐ-
 10 τοὺς ἀπιθάνως ἢ τισι τῶν πρὸς ἀπέχθειαν εἰρηκότων
 ἐπίστευσεν.

〈288〉 μετὰ τοῦτον ἐξετάσαι βούλομαι Χαιρήμουνα. 32
 καὶ γὰρ οὗτος Αἰγυπτιακὴν φάσκων ἱστορίαν συγγρά-
 φειν, καὶ προθεῖς ταῦτο ὄνομα τοῦ βασιλέως ὅπερ ὁ
 15 Μανεθῶν, Ἀμένωφιν, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ῥαμέσσην,
 〈289〉 φησὶν ὅτι κατὰ τοὺς ὕπνουσ ἢ Ἴσις ἐφάνη τῷ
 Ἀμενώφει, μεμφομένη αὐτὸν ὅτι τὸ ἱερὸν αὐτῆς ἐν
 τῷ πολέμῳ κατέσκαπται. Φριτιφάντην δ' ἱερογραμμα-
 τεά φάναι, ἐὰν τῶν τοὺς μολυσμοὺς ἐχόντων ἀνδρῶν
 20 καθήρη τὴν Αἴγυπτον, παύσεσθαι τῆς πτοίας αὐτόν.

〈290〉 ἐπιλέξαντα δὲ τῶν ἐπισινῶν μυριάδας εἴκοσι
 πέντε ἐκβαλεῖν. ἠγεῖσθαι δ' αὐτῶν γραμματέας Μωυ-
 σῆν τε καὶ Ἰώσηπον, καὶ τοῦτον ἱερογραμματεά·
 Αἰγύπτια δ' αὐτοῖς ὀνόματα εἶναι, τῷ μὲν Μωυσεῖ
 25 Τισιθέν, τῷ δὲ Ἰωσήφῳ Πετεσήφ. 〈291〉 τούτους δ'
 εἰς Πηλούσιον ἐλθεῖν καὶ ἐπιτυχεῖν μυριάσι τριάκοντα
 ὀκτῶ καταλελειμμέναις ὑπὸ τοῦ Ἀμενώφιος, ἃς οὐ
 θέλειν εἰς τὴν Αἴγυπτον διακομίζειν· οἷς φιλίαν συν-
 θεμένους ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον στρατεῦσαι. 〈292〉 τὸν
 30 δὲ Ἀμένωφιν οὐχ ὑπομείναντα τὴν ἔφοδον αὐτῶν εἰς
 Αἰθιοπίαν φυγεῖν, καταλιπόντα τὴν γυναικα ἔγκυον,

ἦν κρυπτομένην ἐν τισι σπηλαίοις τεκεῖν παῖδα ὄνομα
 Ῥαμέσσην, ὃν ἀνδρωθέντα ἐκδιῶξαι τοὺς Ἰουδαίους
 εἰς τὴν Συρίαν, ὄντας περὶ εἴκοσι μυριάδας, καὶ τὸν
 πατέρα Ἀμένωφιν ἐκ τῆς Αἰθιοπίας καταδέξασθαι.

33 <293> καὶ ταῦτα μὲν ὁ Χαιρήμων. οἶμαι δ' αὐτόθεν 5
 φανερὰν εἶναι ἐκ τῶν εἰρημένων τὴν ἀμφοῖν ψευδο-
 λογίαν. ἀληθείας μὲν γὰρ τινος ὑποκειμένης ἀδύνατον
 ἦν διαφωνεῖν ἐπὶ τοσοῦτον· οἱ δὲ τὰ ψευδῆ συντιθέν-
 τες οὐχ ἑτέροις σύμφωνα γράφουσι, ἀλλ' αὐτοῖς τὰ
 δόξαντα πλάττουσιν. <294> ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐπιθυμίαν 10
 τοῦ βασιλέως ἵνα τοὺς θεοὺς ἴδη φησὶν ἀρχὴν γενέ-
 σθαι τῆς τῶν μιαρῶν ἐκβολῆς, ὁ δὲ Χαιρήμων ἴδιον
 ὡς τῆς Ἰσιδος ἐνύπνιον συντέθεικεν. <295> κάκεινος
 μὲν Ἀμένωφιν εἶναι λέγει τὸν προειπόντα τῷ βασιλεῖ
 τὸν καθαρόν, οὗτος δὲ Φριτιφάντην. ὁ δὲ δὴ τοῦ 15
 πλήθους ἀριθμὸς καὶ σφόδρα σύνεγγυς, ὅκτῳ μὲν μυ-
 ριάδας ἐκείνου λέγοντος, τούτου δὲ πέντε πρὸς ταῖς
 εἴκοσιν. <296> ἔτι τοίνυν ὁ μὲν Μανεθῶν πρότερον
 εἰς τὰς λιθοτομίας τοὺς μιαρῶν ἐμβαλὼν, εἴτ' αὐτοῖς
 τὴν Ἀὔαριν δοὺς ἐγκατοικεῖν καὶ τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους 20
 Αἴγυπτίους ἐκπολεμώσας, τότε φησὶν ἐπικαλέσασθαι τὴν
 παρὰ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν αὐτοὺς ἐπικουρίαν· <297>
 ὁ δὲ Χαιρήμων ἀπαλλαττομένους ἐκ τῆς Αἴγυπτου
 περὶ Πηλούσιον εὑρεῖν ὅκτῳ καὶ τριάκοντα μυριάδας
 ἀνθρώπων καταλελειμμένας ὑπὸ τοῦ Ἀμενώφιος, καὶ 25
 μετ' ἐκείνων πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐμβαλεῖν, φυγεῖν
 δὲ τὸν Ἀμένωφιν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν. <298> τὸ δὲ δὴ
 γενυαιότατον, οὐδὲ τίνες ἢ πόθεν ἦσαν αἱ τοσαῦται τοῦ
 στρατοῦ μυριάδες εἴρηκεν, εἴτε Αἴγύπτιοι τὸ γένος εἴτ'
 ἕξωθεν ἦκοντες. ἀλλ' οὐδὲ τὴν αἰτίαν διεσάφησε δι' 30
 ἦν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀγαγεῖν οὐκ

ἠθέλησεν, ὁ περὶ τῶν λεπρῶν τὸ τῆς Ἰσιδος ἐνύπνιον
 συμπλάσας. <299> τῷ δὲ Μωυσεῖ καὶ τὸν Ἰώσηπον
 ὁ Χαιρήμων, ὡς ἐν ταύτῳ χρόνῳ συνεξεληλαμένον,
 προστέθεικεν, τὸν πρὸ Μωυσέος πρεσβύτερον τέτταρσι
 5 γενεαῖς τετελευτηκότα, ὧν ἔστιν ἔτη σχεδὸν ἑβδομή-
 κοντα καὶ ἑκατόν. <300> ἀλλὰ μὴν ὁ Ῥαμέσσης ὁ
 τοῦ Ἀμενώφιος υἱὸς κατὰ μὲν τὸν Μανεθῶνα νεανίας
 συμπολεμεῖ τῷ πατρὶ καὶ συνεκπίπτει φυγῶν εἰς τὴν
 Αἰθιοπίαν, οὗτος δὲ πεποίηκεν αὐτὸν μετὰ τὴν τοῦ
 10 πατρὸς τελευτὴν ἐν σπηλαίῳ τιμὴ γεγεννημένον, καὶ
 μετὰ ταῦτα νικῶντα μάχῃ καὶ τοὺς Ἰουδαίους εἰς
 Συρίαν ἐξελαύνοντα τὸν ἀριθμὸν ὄντας περὶ μυριάδας
 εἴκοσιν. <301> ὡ τῆς εὐχερείας· οὔτε γὰρ πρότερον
 οἵτινες ἦσαν αἱ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ μυριάδες εἶπεν,
 15 οὔτε πῶς αἱ τετταράκοντα καὶ τρεῖς διεφθάρησαν,
 πότερον ἐν τῇ μάχῃ κατέπεσον ἢ πρὸς τὸν Ῥαμέσσην
 μετεβάλοντο. <302> τὸ δὲ δὴ θαυμασιώτατον, οὐδὲ
 τίνας καλεῖ τοὺς Ἰουδαίους δυνατὸν ἔστι παρ' αὐτοῦ
 μαθεῖν, ἢ ποτέροις αὐτῶν τίθεται ταύτην τὴν προση-
 20 γορίαν, ταῖς εἴκοσι πέντε μυριάσι τῶν λεπρῶν ἢ ταῖς
 ὀκτὼ καὶ τριάκοντα ταῖς περὶ τὸ Πηλούσιον. <303>
 ἀλλὰ γὰρ εὐήθεις ἴσως ἂν εἴη διὰ πλειόνων ἐλέγχειν
 τοὺς ὑφ' ἑαυτῶν ἐληλεγμένους· τὸ γὰρ ὑπ' ἄλλων
 ἦν μετριώτερον.
 25 <304> ἐπεισάξω δὲ τούτοις Λυσίμαχον, εἰληφότα 34
 μὲν τὴν αὐτὴν τοῖς προειρημένοις ὑπόθεσιν τοῦ ψεύ-
 σματος περὶ τῶν λεπρῶν καὶ λελωβημένων, ὑπερπεραι-
 κότα δὲ τὴν ἐκείνων ἀπιθανότητα τοῖς πλάσμασι, διὸ
 καὶ δῆλός ἐστι συντεθεικῶς κατὰ πολλὴν ἀπέχθειαν.
 30 <305> λέγει γὰρ ἐπὶ Βοκχόρεως τοῦ Αἰγυπτίων βασι-
 λέως τὸν λαὸν τῶν Ἰουδαίων, λεπροὺς ὄντας καὶ

ψωρούς καὶ ἄλλα νοσήματά τινα ἔχοντας, εἰς τὰ ἱερὰ
 καταφυγόντας μετατεῖν τροφήν, παμπόλλων δ' ἀν-
 θρώπων νοσηλεία περιπεσόντων ἀκαρπίαν ἐν τῇ Αἴ-
 γύπτῳ γενέσθαι. <306> Βόκχοριν δέ, τὸν τῶν
 Αἰγυπτίων βασιλέα, εἰς Ἄμμωνος πέμψαι περὶ τῆς 5
 ἀκαρπίας τοὺς μαντευσομένους· τὸν θεὸν δ' εἰπεῖν
 τὰ ἱερὰ καθῆραι ἀπ' ἀνθρώπων ἀνάγκων καὶ δυσσε-
 βῶν, ἐκβαλόντα αὐτοὺς ἐκ τῶν ἱερῶν εἰς τόπους ἐρή-
 μους, τοὺς δὲ ψωρούς καὶ λεπρούς βυθίσει ὡς τοῦ
 ἡλίου ἀγανακτοῦντος ἐπὶ τῇ τούτων ζωῇ, καὶ τὰ ἱερὰ 10
 ἀγνίσαι, καὶ οὕτω τὴν γῆν καρποφορήσειν. <307> τὸν
 δὲ Βόκχοριν τοὺς χρησμοὺς λαβόντα, τοὺς τε ἱερεῖς
 καὶ ἐπιβωμίτας προσκαλεσάμενον, κελεῦσαι ἐπιλογὴν
 ποιησαμένους τῶν ἀκαθάρτων τοῖς στρατιώταις τού-
 τους παραδοῦναι κατάξειν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον, τοὺς 15
 δὲ λεπρούς εἰς μολιβδίνους χάρτας ἐνδήσαντας, ἵνα
 καθῶσιν εἰς τὸ πέλαγος. <308> βυθισθέντων δὲ τῶν
 λεπρῶν καὶ ψωρῶν τοὺς ἄλλους συναθροισθέντας εἰς
 τόπους ἐρήμους ἐκτεθῆναι ἐπ' ἀπωλεία· συναχθέντας
 δὲ βουλευσασθαι περὶ αὐτῶν, νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης 20
 πῦρ καὶ λύχνους καύσαντας φυλάττειν ἑαυτούς, τὴν
 τ' ἐπιούσαν νύκτα νηστεύσαντας ἰλάσκεσθαι τοὺς θεοὺς
 περὶ τοῦ σῶσαι αὐτούς. <309> τῇ δ' ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ
 Μωυσῆν τινα συμβουλευσάμενον αὐτοῖς παραβαλλομένους
 μίαν ὁδὸν τέμνειν, ἄχρι ἂν ἔλθωσιν εἰς τόπους οἴκου- 25
 μένους, παρακελεύσασθαι τ' αὐτοῖς μὴτ' ἀνθρώπων
 τινὶ εὐνοήσειν μηδ' ἄριστα συμβουλευσείν ἀλλὰ τὰ
 χεῖρονα, θεῶν δὲ ναοὺς καὶ βωμούς, οἷς ἂν περι-
 τύχωσιν, ἀνατρέπειν. <310> συναινεσάντων δὲ τῶν
 ἄλλων, τὰ δοχθέντα ποιοῦντας διὰ τῆς ἐρήμου πο- 30
 ρεύεσθαι, ἱκανῶς δ' ὀχληθέντας ἐλθεῖν εἰς τὴν οἴκου-

μένην χώραν, καὶ τοὺς τ' ἀνθρώπους ὑβρίζοντας καὶ τὰ ἱερὰ συλῶντας καὶ ἐμπρήσαντας ἔλθειν εἰς τὴν νῦν Ἰουδαίαν προσαγορευομένην, κτίσαντας δὲ πόλιν ἐνταῦθα κατοικεῖν. <311> τὸ δὲ ἄστυ τοῦτο Ἱερο-
 5 συλα ἀπὸ τῆς ἐκείνων διαθέσεως ὠνομάσθαι· ὕστερον δ' αὐτοὺς ἐπικρατήσαντας χρόνῳ διαλλάξαι τὴν ὀνομασίαν πρὸς τὸ μὴ ὄνειδίζεσθαι, καὶ τὴν τε πόλιν Ἱεροσόλυμα καὶ αὐτοὺς Ἱεροσολυμίτας προσαγορευέσθαι.

<312> οὗτος οὐδὲ τὸν αὐτὸν ἐκείνοις εὔρεν εἰπεῖν 35
 10 βασιλέα, καινότερον δ' ὄνομα συντέθεικεν, καὶ παρεῖς ἐνύπνιον καὶ προφήτην Αἰγύπτιον, εἰς Ἀμμωνος ἀπελήλυθε περὶ τῶν ψωρῶν καὶ λεπρῶν χρησμὸν οἴσων. <313> φησὶ γὰρ εἰς τὰ ἱερὰ συλλέγεσθαι πλῆθος Ἰουδαίων, ἅρα γε τοῦτο τοῖς λεπροῖς ὄνομα θέμενος, ἢ
 15 μόνων τῶν Ἰουδαίων τοῖς νοσήμασι περιπεσόντων; λέγει γὰρ ὁ λαὸς τῶν Ἰουδαίων. <314> ὁ ποιός; ἐπηλύς, ἢ τὸ γένος ἐγχώριος; διὰ τί τοίνυν Αἰγυπτίους αὐτοὺς ὄντας Ἰουδαίους καλεῖς; εἰ δὲ ξένοι, διὰ τί πόθεν οὐ λέγεις; πῶς δέ, τοῦ βασιλέως πολλοὺς μὲν
 20 αὐτῶν βυθίσαντος εἰς τὴν θάλατταν, τοὺς δὲ λοιποὺς εἰς ἐρήμους τόπους ἐκβαλόντος, τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ὑπελείφθησαν; <315> ἢ τίνα τρόπον διεξῆλθον μὲν τὴν ἐρημον, ἐκράτησαν δὲ τῆς χώρας ἧς νῦν κατοικοῦμεν, ἔκτισαν δὲ καὶ πόλιν καὶ νεῶν ᾠκοδομήσαντο
 25 πᾶσι περιβόητον; <316> ἐχοῖν δὲ καὶ περὶ τοῦ νομοθέτου μὴ μόνον εἰπεῖν τοῦνομα, δηλῶσαι δὲ καὶ τὸ γένος ὅστις ἦν καὶ τίνων. διὰ τί δὲ τοιούτους [ἄν] αὐτοῖς ἐπεχείρησε τιθέναι νόμους περὶ θεῶν καὶ τῆς πρὸς ἀνθρώπους ἀδικίας κατὰ τὴν πορείαν; <317>
 30 εἴτε γὰρ Αἰγύπτιοι τὸ γένος ἦσαν, οὐκ ἂν ἐκ τῶν πατριῶν ἐθῶν οὕτω ῥαδίως μετεβάλλοντο· εἴτ' ἄλλα-

χόθεν ἦσαν, πάντως τινὲς ὑπῆρχον αὐτοῖς νόμοι διὰ
 μακρᾶς συνηθείας πεφυλαγμένοι. <318> εἰ μὲν οὖν
 περὶ τῶν ἐξελασάντων αὐτοὺς ὤμοσαν μηδέποτ' εὐνο-
 ῆσειν, λόγον εἶχεν εἰκότα· πᾶσι δὲ πόλεμον ἀνθρώ-
 ποις ἀκήρυκτον ἄρασθαι τούτους, εἶπερ ἔπραττον ὡς 5
 αὐτὸς λέγει κακῶς, παρὰ πάντων βοηθείας δεομένους,
 ἄνοϊαν οὐκ ἐκείνων ἀλλὰ τοῦ ψευδομένου πάνυ πολ-
 λὴν παράστησιν, ὅς γε καὶ τοῦνομα θέσθαι τῇ πόλει
 ἀπὸ τῆς ἱεροσυλίας αὐτοὺς ἐτόλμησεν εἰπεῖν, τοῦτο
 δὲ μετὰ ταῦτα παρατρέψαι. <319> δῆλον γὰρ ὅτι 10
 τοῖς μὲν ὕστερον γενομένοις αἰσχύνῃν τοῦνομα καὶ
 μῖσος ἔφερον, αὐτοὶ δ' οἱ κτίζοντες τὴν πόλιν κοσμή-
 σαι αὐτοὺς ὑπελάμβανον οὕτως ὀνομάσαντες. ὁ δὲ
 γενναῖος ὑπὸ πολλῆς τῆς τοῦ λοιδορεῖν ἀκρασίας οὐ
 συνῆκεν ὅτι ἱεροσυλεῖν οὐ κατὰ τὴν αὐτὴν φωνὴν 15
 Ἰουδαῖοι τοῖς Ἑλλησιν ὀνομάζομεν. <320> τί ἂν
 οὖν ἔτι πλείω τις λέγοι πρὸς τὸν ψευδόμενον οὕτως
 ἀναισχύντως;

ἀλλ' ἐπειδὴ σύμμετρον ἤδη τὸ βιβλίον εἴληφε μέ-
 γεθος, ἑτέραν ποιησάμενος ἀρχὴν τὰ λοιπὰ τῶν εἰς 20
 τὸ προκείμενον πειράσομαι προσάποδοῦναι.

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

<1> Διὰ μὲν οὖν τοῦ προτέρου βιβλίου, τιμιώτατέ
 μοι Ἐπαφρόδιτε, περί τε τῆς ἀρχαιότητος ἡμῶν ἐπέ-
 δεῖξα, τοῖς Φοινίκων καὶ Χαλδαίων καὶ Αἰγυπτίων
 5 γράμμασι πιστωσάμενος τὴν ἀλήθειαν καὶ πολλοὺς
 τῶν Ἑλλήνων συγγραφεῖς παρασχόμενος μάρτυρας,
 τὴν τ' ἀντίρρησιν ἐποίησάμην πρὸς Μανεθῶνα καὶ
 Χαιρήμονα καὶ τινας ἑτέρους· <2> ἄρξομαι δὲ νῦν
 τοὺς ὑπολειπομένους τῶν γεγραφότων τι καθ' ἡμῶν
 10 ἐλέγχειν. καίτοι περὶ τῆς πρὸς Ἀπίωνα τὸν γραμμα-
 τικὸν ἀντιρρήσεως ἐπῆλθέ μοι διαπορεῖν εἰ χρὴ σπου-
 δάσαι· <3> τὰ μὲν γὰρ ἔστι τῶν ὑπ' αὐτοῦ γεγραμ-
 μένων τοῖς ὑπ' ἄλλων εἰρημένους ὅμοια, τὰ δὲ λίαν
 ψυχρῶς προστέθεικεν, τὰ πλεῖστα δὲ βωμολοχίαν ἔχει
 15 καὶ πολλήν, εἰ δεῖ τάληθές εἰπεῖν, ἀπαιδευσίαν, ὡς
 ἂν ὑπ' ἀνθρώπου συγκείμενα καὶ φαύλου τὸν τρόπον
 καὶ παρὰ πάντα τὸν βίον ὀχλαγωγῶ γεγονότος. <4>
 ἐπεὶ δ' οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὴν ἄνοιαν ὑπὸ
 τῶν τοιούτων ἀλίσκονται λόγων μᾶλλον ἢ τῶν μετὰ
 20 τινος σπουδῆς γεγραμμένων, καὶ χαίρουσι μὲν ταῖς
 λαιδορῖαις ἄχθονται δὲ τοῖς ἐπαίνοις, ἀναγκαῖον ἡγη-
 σάμην εἶναι μηδὲ τοῦτου ἀνεξέταστον καταλιπεῖν,
 κατηγορίαν ἡμῶν ἀντικρως ὡς ἐν δίκῃ γεγραφότα·
 <5> καὶ γὰρ αὖ κακείνο τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις ὁρᾷ
 25 παρακολουθοῦν, τὸ λίαν ἐφήδεσθαι ὅταν τις ἀρξά-

μενος βλασφημεῖν ἕτερον αὐτὸς ἐλέγχεται περὶ τῶν αὐτῷ προσόντων κακῶν. <6> ἔστι μὲν οὖν οὐ ῥάδιον αὐτοῦ διελθεῖν τὸν λόγον, οὐδὲ σαφῶς γινῶναι τί λέγειν βούλεται· σχεδὸν δ' ὡς ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ ψευσμάτων συγχύσει, τὰ μὲν εἰς τὴν ὁμοίαν ἰδέαν 5 πίπτει τοῖς προεξητασμένοις, περὶ τῆς ἐξ Αἰγύπτου τῶν ἡμετέρων προγόνων μεταναστάσεως, τὰ δ' ἔστι κατηγορία τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατοικούντων Ἰουδαίων. <7> τρίτον δ' ἐπὶ τούτοις μέμικται περὶ τῆς ἀγιστείας τῆς κατὰ τὸ ἱερὸν ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων 10 νομίμων κατηγορία.

- 2 <8/9> ὅτι μὲν οὖν οὔτ' Αἰγύπτιοι τὸ γένος ἦσαν ἡμῶν οἱ πατέρες, οὔτε διὰ λύμην σωμάτων ἢ τοιαύτας ἄλλας συμφοράς τινὰς ἐκείθεν ἐξηλάθησαν, οὐ μόνον μετρίως ἀλλὰ καὶ πέρα τοῦ συμέτρου προ- 15 αποδεδείχθαι νομίζω· περὶ ὧν δὲ προστίθησιν ὁ Ἀπίων ἐπιμνησθήσομαι συντόμως. <10> φησὶ γὰρ ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Αἰγυπτιακῶν τάδε. Ἐμωσῆς, ὡς ἦκουσα παρὰ τῶν πρεσβυτέρων τῶν Αἰγυπτίων, ἦν Ἐλιοπολίτης, ὃς πατρίοις ἔθεσι κατηγορημένος αἰ- 20 θρούους προσευχὰς ἀνῆγεν εἰς οἴους εἶχεν ἢ πόλις περιβόλους, πρὸς ἀφηλιώτην δὲ πάσας ἀπέστρεφεν· ὧδε γὰρ καὶ Ἐλίου κεῖται πόλις. <11> ἀντὶ δὲ ὀβελῶν ἔστησε κίονας, ὑφ' οἷς ἦν ἐκτύπωμα σκάφη, σκιά δ' ἀνδρὸς ἐπ' αὐτὴν διακειμένη, ὡς ὄν ἐν αἰθέρι, 25 τοῦτον αἰετὸν τὸν δρόμον ἡλίῳ συμπεριπολεῖ. <12> τοιαύτη μὲν τις ἢ θαυμαστὴ τοῦ γραμματικοῦ φράσις, τὸ δὲ ψεῦσμα λόγων οὐ δεόμενον ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων περιφανές. οὔτε γὰρ αὐτὸς Μωσῆς, ὅτε τὴν πρώτην σκηνὴν τῷ θεῷ κατασκεύασεν, οὐδὲν ἐκτύπωμα 30 τοιοῦτον εἰς αὐτὴν ἐνέθηκεν, οὐδὲ ποιεῖν τοῖς ἔπειτα

προσέταξεν· ὁ τε μετὰ ταῦτα κατασκευάσας τὸν ναὸν
τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις Σολομῶν πάσης ἀπέσχετο τοιαύ-
της περιεργίας οἷαν συμπέπλακεν Ἀπίων. <13> ἀκού-
σαι δέ φησι τῶν προσβυτέρων ὅτι Μωυσῆς ἦν Ἡλιο-
5 πολίτης, δηλονότι νεώτερος μὲν ὢν αὐτός, ἐκείνοις δὲ
πιστεύσας τοῖς διὰ τὴν ἡλικίαν ἐπισταμένοις αὐτὸν
καὶ συγγενομένοις. <14> καὶ περὶ μὲν Ὀμήρου τοῦ
ποιητοῦ, γραμματικὸς ὢν αὐτὸς οὐκ ἂν ἔχοι τίς αὐ-
τοῦ πατρίς ἐστὶ διαβεβαιωσάμενος εἰπεῖν, οὐδὲ περὶ
10 Πυθαγόρου μόνον οὐκ ἐχθρὸς καὶ πρόην γεγονότος·
περὶ δὲ Μωυσέος, τοσούτῳ πλήθει προάγοντος ἐκεί-
νους ἑτῶν, οὕτως ἀποφαίνεται ραδίως πιστεύων ἀκοῆ
πρεσβυτέρων, ὡς δηλὸς ἐστὶ καταψευδόμενος. <15>
τὰ δὲ δὴ τῶν χρόνων ἐν οἷς φησι τὸν Μωυσῆν ἐξα-
15 γαγεῖν τοὺς λεπρῶντας καὶ τυφλοὺς καὶ τὰς βάσεις
πεπηρωμένους, σφόδρα δὴ τοῖς πρὸ αὐτοῦ συμπεφώ-
νηκεν, ὡς οἶμαι, ὁ γραμματικὸς ὁ ἀκριβής. <16>
Μανεθῶν μὲν γὰρ κατὰ τὴν Τεθμῶσιος βασιλείαν
ἀπαλλαγῆναί φησιν ἐξ Αἰγύπτου τοὺς Ἰουδαίους, πρὸ
20 ἑτῶν τριακοσίων ἐνενήκοντα τριῶν τῆς εἰς Ἄργος
Δαναοῦ φυγῆς, Λυσίμαχος δὲ κατὰ Βόκχοριν τὸν
βασιλέα, τουτέστι πρὸ ἑτῶν χιλίων ἑπτακοσίων, Μό-
λων δὲ καὶ ἄλλοι τινὲς ὡς αὐτοῖς ἔδοξεν. <17> ὁ δέ
γε πάντων πιστότατος Ἀπίων ὠρίσατο τὴν ἔξοδον
25 ἀκριβῶς, κατὰ τὴν ἐβδόμην ὀλυμπιάδα, καὶ ταύτης
ἔτος εἶναι πρῶτον ἐν ᾧ, φησί, Καρχηδόνα Φοίνικες
ἔκτισαν. τοῦτο δὲ πάντως προσέθηκε, τὸ Καρχηδόνα,
τεκμήριον οἰόμενος αὐτῷ γενέσθαι τῆς ἀληθείας ἐν-
αργέστατον· οὐ συνῆκε δὲ καθ' ἑαυτοῦ τὸν ἔλεγχον
30 ἐπισπώμενος. <18> εἰ γὰρ περὶ τῆς ἀποικίας πιστεύειν
δεῖ ταῖς Φοινίκων ἀναγραφαῖς, ἐν ἐκείναις Εἰρωμος

ὁ βασιλεὺς γέγραπται πρεσβύτερος τῆς Καρχηδόνας κτίσεως ἔτεσι πλείοσι πρὸς τοῖς πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, περὶ οὗ τὰς πίστεις ἀνωτέρω παρέσχον ἐκ τῶν Φοινίκων ἀναγραφῶν, <19> ὅτι Σολομῶνι τῷ τὸν ναὸν οἰκοδομησαμένῳ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις φίλος ἦν 5 Εἴρωμος, καὶ πολλὰ συνεβάλλετο πρὸς τὴν τοῦ ναοῦ κατασκευὴν· αὐτὸς δὲ ὁ Σολομῶν ἠγορεύθη τὸν ναὸν μετὰ τὸ ἐξελθεῖν ἐξ Αἰγύπτου τοὺς Ἰουδαίους δώδεκα καὶ ἑξακοσίους ἔτεσιν ὕστερον. <20> τὸν δ' ἀριθμὸν τῶν ἐλαθέντων τὸν αὐτὸν Λυσιμάχῳ σχεδιάσας (ἐν- 10 δεκα γὰρ αὐτοὺς εἶναί φησι μυριάδας) θαυμαστήν τινα καὶ πιθανὴν ἀποδίδωσιν αἰτίαν, ἀφ' ἧς φησι τὸ σάββατον ὠνομάσθαι· <21> ἑδεύσαντες γὰρ φησιν ἑξ ἡμερῶν ὁδὸν βουβῶνας ἔσχον, καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τῇ ἐβδόμῃ ἡμέρᾳ ἀνεπαύσαντο σωθέντες εἰς 15 τὴν χώραν τὴν νῦν Ἰουδαίαν λεγομένην, καὶ ἐκάλεσαν τὴν ἡμέραν σάββατον, σώζοντες τὴν Αἰγυπτίαν γλῶτταν· τὸ γὰρ βουβῶνος ἄλγος καλοῦσιν Αἰγύπτιοι σαββάτωσιν. <22> οὐκ ἂν οὖν τις ἢ καταγελάσειε τῆς φλυαρίας, ἢ τούναντίον μισήσειε τὴν ἐν τῷ τοι- 20 αῦτα γράφειν ἀναίδειαν; δῆλον γὰρ ὅτι πάντες ἐβουβωνίασαν ἑνδεκα μυριάδες ἀνθρώπων. <23> ἀλλ' εἰ μὲν ἦσαν ἐκεῖνοι τυφλοὶ καὶ χωλοὶ καὶ πάντα τρόπον νοσοῦντες, ὁποίους αὐτοὺς εἶναί φησιν Ἀπίων, οὐδ' ἂν μιᾶς ἡμέρας προελθεῖν ὁδὸν ἠδυνήθησαν· εἰ δ' 25 οἷοι βαδίζειν διὰ πολλῆς ἐρημίας καὶ προσέτι νικᾶν τοὺς αὐτοῖς ἀνδισταμένους μαχόμενοι πάντες, οὐκ ἂν ἄθροοι μετὰ τὴν ἕκτην ἡμέραν ἐβουβωνίασαν. <24> οὔτε γὰρ φύσει πως γίνεται τὸ τοιοῦτον τοῖς βαδίζουσιν ἐξ ἀνάγκης, ἀλλὰ πολλαὶ μυριάδες στρατοπέδων ἐπὶ 30 πολλὰς ἡμέρας τὸ σύμμετρον αἰεὶ βαδίζουσιν, οὔτε

κατὰ ταυτόματον εἰκὸς οὕτω συμβῆναι· πάντων γὰρ ἀλογώτατον. <25> ὁ δὲ θαυμαστὸς Ἀπίων διὰ μὲν ἕξ ἡμερῶν αὐτοὺς ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἰουδαίαν προείρηκε, πάλιν δὲ τὸν Μωυσῆν εἰς τὸ μεταξὺ τῆς Αἰγύπτου
 5 καὶ τῆς Ἀραβίας ὄρος, ὃ καλεῖται Σίναιον, ἀναβάντα φησὶν ἡμέρας τετταράκοντα κρυβῆναι, κάκειθεν καταβάντα δοῦναι τοῖς Ἰουδαίοις τοὺς νόμους. καίτοι πῶς οἶόν τε τοὺς αὐτοὺς καὶ τετταράκοντα μένειν ἡμέρας ἐν ἐρήμῳ καὶ ἀνύδρῳ τόπῳ καὶ τὴν μεταξὺ πᾶσαν ἐν
 10 ἡμέραις ἕξ διελθεῖν; <26> ἡ δὲ περὶ τὴν ὀνομασίαν τοῦ σαββάτου γραμματικὴ μετάθεσις ἀναίδηιαν ἔχει πολλὴν ἢ δεινὴν ἀμαθίαν. τὸ γὰρ σαββῶ καὶ σάββατον πλεῖστον ἀλλήλων διαφέρει· <27> τὸ μὲν γὰρ σάββατον κατὰ τὴν Ἰουδαίων διάλεκτον ἀνάπλευσίς
 15 ἔστιν ἀπὸ παντὸς ἔργου, τὸ δὲ σαββῶ, καθάπερ ἐκεῖνος φησι, δηλοῖ παρ' Αἰγυπτίοις τὸ βουβῶνος ἄλλος.

<28> τοιαῦτα μὲν τινα περὶ Μωυσεὸς καὶ τῆς ἕξ 3
 Αἰγύπτου γενομένης τοῖς Ἰουδαίοις ἀπαλλαγῆς ὁ Αἰγύπιος Ἀπίων ἐκαινοποίησε, παρὰ τοὺς ἄλλους ἐπι-
 20 νοήσας. καὶ τί γε δεῖ θαυμάζειν εἰ περὶ τῶν ἡμετέρων ψεύδεται προγόνων, λέγων αὐτοὺς εἶναι τὸ γένος Αἰγυπτίους; <29> αὐτὸς γὰρ περὶ αὐτοῦ τούτου
 νατίου ἐψεύδετο, καὶ γεγεννημένος ἐν Ὁάσει τῆς Αἰγύπτου, πάντων Αἰγυπτίων πρῶτος ὢν, ὡς ἂν εἴποι
 25 τις, τὴν μὲν ἀληθῆ πατρίδα καὶ τὸ γένος ἐξωμόσατο, Ἀλεξανδρεὺς δ' εἶναι καταψευδόμενος ὁμολογεῖ τὴν μοχθηρίαν τοῦ γένους. <30> εἰκότως οὖν οὖς μισεῖ
 καὶ βούλεται λαιδορεῖν, τούτους Αἰγυπτίους καλεῖ. εἰ μὴ γὰρ φαυλοτάτους εἶναι ἐνόμιζεν Αἰγυπτίους, οὐκ
 30 ἂν τοῦ γένους αὐτὸς ἔφυγεν, ὡς οἱ γε μεγαλοφρονοῦντες ἐπὶ ταῖς ἑαυτῶν πατρίδι σεμνύνονται μὲν

ἀπὸ τούτων αὐτοὶ χρηματίζοντες, τοὺς ἀδίκως δ' αὐ-
 τῶν ἀντιποιουμένους ἐλέγχουσι. <31> πρὸς ἡμᾶς δὲ
 δυοῖν θάτερον Αἰγύπτιοι πεπόνθασιν· ἢ γὰρ ὡς ἐπι-
 σεμννόμενοι προσποιοῦνται τὴν συγγένειαν, ἢ κοι-
 νωνοὺς ἡμᾶς ἐπισπῶνται τῆς αὐτῶν κακοδοξίας. <32> 5
 ὁ δὲ γενναῖος Ἀπίων δοκεῖ μὲν τὴν βλασφημίαν τὴν
 καθ' ἡμῶν ὥσπερ τινὰ μισθὸν ἐθελῆσαι παρασχεῖν
 Ἀλεξανδρεῦσι τῆς δοθείσης αὐτῷ πολιτείας, καὶ τὴν
 ἀπέχθειαν αὐτῶν ἐπιστάμενος τὴν πρὸς τοὺς συνοι-
 κοῦντας αὐτοῖς ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρείας Ἰουδαίους προ- 10
 τέθειται μὲν ἐκείνοις λοιδορεῖσθαι, συμπεριλαμβάνει
 δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, ἐν ἀμφοτέροις ἀναισχύν-
 τως ψευδόμενος.

- 4 <33> τίνα τοίνυν ἐστὶ τὰ δεινὰ καὶ σχέτλια τῶν
 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατοικούντων Ἰουδαίων, ἃ κατηγό- 15
 ρηκεν αὐτῶν, ἴδωμεν. 'ἐλθόντες' φησὶν 'ἀπὸ Συρίας
 ὤκησαν πρὸς ἀλίμενον θάλασσαν, γειτνιασάντες ταῖς
 τῶν κυμάτων ἐκβολαῖς.' <34> οὐκοῦν ὁ τόπος εἰ λοι-
 δορίαν ἔχει, τὴν οὐ πατρίδα μὲν λεγομένην δ' αὐτοῦ,
 τὴν Ἀλεξανδρείαν λοιδορεῖ· ἐκείνης γὰρ καὶ τὸ παρά- 20
 λιὸν ἐστὶ μέρος, ὡς πάντες ὁμολογοῦσιν, εἰς κατοί-
 κησιν τὸ κάλλιστον. <35> Ἰουδαῖοι δ' εἰ μὲν βιασά-
 μενοι κατέσχον ὡς μὴδ' ὕστερον ἐκπεσεῖν, ἀνδρείας
 τεκμήριόν ἐστ' αὐτοῖς. εἰς κατοίκησιν δ' αὐτοῖς ἔδωκε
 (τὸν) τόπον Ἀλέξανδρος, καὶ ἴσης παρὰ τοῖς Μακε- 25
 δόσι τιμῆς ἐπέτυχον. <36> οὐκ οἶδα δὲ τί ποτ' ἂν
 ἔλεγεν Ἀπίων, εἰ πρὸς τῇ Νεκροπόλει κατῴκουν, καὶ
 μὴ πρὸς τοῖς βασιλείοις ἦσαν ἰδρυμένοι καὶ μέχρι
 νῦν αὐτῶν ἡ φυλὴ τὴν προσηγορίαν εἶχε Μακεδόνες.
 <37> εἰ μὲν οὖν ἀναγνοὺς τὰς ἐπιστολάς Ἀλεξάνδρου 30
 τοῦ βασιλέως καὶ τὰς Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, καὶ

τῶν μετ' ἐκεῖνον τῆς Αἰγύπτου βασιλέων ἐντυχὼν τοῖς
 γράμμασι, καὶ τὴν στήλην τὴν ἐστῶσαν ἐν Ἀλεξαν-
 δρεία καὶ τὰ δικαιώματα περιέχουσαν ἅ Καῖσαρ ὁ
 μέγας τοῖς Ἰουδαίοις ἔδωκεν, εἰ μὲν οὖν ταῦτα, φημί,
 5 γιννώσκων τάναντία γράφειν ἐτόλμησε, πονηρὸς ἦν, εἰ
 δὲ μηδὲν ἠπίστατο τούτων, ἀπαιδευτος. <38> τὸ δὲ
 δὴ θαυμάζειν πῶς Ἰουδαῖοι ὄντες Ἀλεξανδροεῖς ἐκλή-
 θησαν, τῆς ὁμοίας ἀπαιδευσίας. πάντες γὰρ οἱ εἰς
 ἀποικίαν τινὰ κατακληθέντες, κἂν πλείστον ἀλλήλων
 10 τοῖς γένεσι διαφέρωσιν, ἀπὸ τῶν οἰκιστῶν τὴν προση-
 γορίαν λαμβάνουσι. <39> καὶ τί δεῖ περὶ τῶν ἄλλων
 λέγειν; αὐτῶν γὰρ ἡμῶν οἱ τὴν Ἀντιόχειαν κατοι-
 κοῦντες Ἀντιοχεῖς ὀνομάζονται· τὴν γὰρ πολιτείαν
 αὐτοῖς ἔδωκεν ὁ κτίστης Σέλευκος. ὁμοίως οἱ ἐν
 15 Ἐφέσῳ καὶ κατὰ τὴν ἄλλην Ἰωνίαν τοῖς ἀνθυγενέσι
 πολίταις ὀμωνυμοῦσι, τοῦτο παρασχόντων αὐτοῖς τῶν
 διαδόχων. <40> ἡ δὲ Ῥωμαίων φιλανθρωπία πᾶσι
 μικροῦ δεῖν τῆς αὐτῶν προσηγορίας μεταδέδωκεν, οὐ
 μόνον ἀνδράσιν ἀλλὰ καὶ μεγάλοις ἔθνεσιν ὅλοις·
 20 Ἰβηρες γοῦν οἱ πάλαι καὶ Τυρρηνοὶ καὶ Σαβῖνοι Ῥω-
 μαῖοι καλοῦνται. <41> εἰ δὲ τοῦτον ἀφαιρεῖται τὸν
 τρόπον τῆς πολιτείας Ἀπίων, παυσάσθω λέγων αὐτὸν
 Ἀλεξανδρέα· γεννηθεὶς γὰρ, ὡς προεῖπον, ἐν τῷ βα-
 θυτάτῳ τῆς Αἰγύπτου, πῶς ἂν Ἀλεξανδρεὺς εἴη, τῆς
 25 κατὰ δόσιν πολιτείας, ὡς αὐτὸς ἐφ' ἡμῶν ἠξίωκεν,
 ἀναιρουμένης; καίτοι μόνοις Αἰγυπτίοις οἱ κύριοι νῦν
 Ῥωμαῖοι τῆς οἰκουμένης μεταλαμβάνειν ἡστεινοσοῦν
 πολιτείας ἀπειρήκασιν. <42> ὁ δ' οὕτως ἐστὶ γεν-
 ναῖος ὡς μετέχειν ἀξιῶν αὐτὸς ὧν τυχεῖν ἐκωλύετο,
 30 συκοφαντεῖν ἐπεχείρησε τοὺς δικαίως λαβόντας. οὐ
 γὰρ ἀπορία γε τῶν οἰκησόντων τὴν μετὰ σπουδῆς ὑπ'

αὐτοῦ πόλιν κτιζομένην Ἀλέξανδρος τῶν ἡμετέρων
 τινὰς ἐκεῖ συνήθροισεν, ἀλλὰ πάντας δοκιμάζων ἐπι-
 μελῶς ἀρετῆς καὶ πίστεως τοῦτο τοῖς ἡμετέροις τὸ
 γέρας ἔδωκεν. <43> ἐτίμα γὰρ ἡμῶν τὸ ἔθνος, ὡς
 καὶ φησιν Ἐκαταῖος περὶ ἡμῶν ὅτι διὰ τὴν ἐπιείκειαν 5
 καὶ πίστιν, ἣν αὐτῷ παρέσχον Ἰουδαῖοι, τὴν Σαμα-
 ρεΐτιν χώραν προσέθηκεν ἔχειν αὐτοῖς ἀφορολόγητον.
 <44> ὅμοια δ' Ἀλεξάνδρῳ καὶ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου
 περὶ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατοικούντων ἐφρόνησε· καὶ
 γὰρ τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον αὐτοῖς ἐνεχείρισε φρούρια, 10
 πιστῶς ἅμα καὶ γενναίως φυλάξειν ὑπολαμβάνων, καὶ
 Κυρήνης ἐγκρατῶς ἄρχειν βουλόμενος καὶ τῶν ἄλλων
 τῶν ἐν τῇ Λιβύῃ πόλεων εἰς αὐτὰς μέρος Ἰουδαίων
 ἐπεμψε κατοικῆσον. <45> ὁ δὲ μετ' αὐτὸν Πτολε-
 μαῖος, ὁ Φιλάδελφος ἐπικληθεὶς, οὐ μόνον εἶ τινες 15
 ἦσαν αἰχμάλωτοι παρ' αὐτῷ τῶν ἡμετέρων, πάντας
 ἀπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ χρήματα πολλάκις ἔδωκ' ἑαυτῷ,
 καὶ τὸ μέγιστον, ἐπιθυμητῆς ἐγένετο τοῦ γνῶναι τοὺς
 ἡμετέρους νόμους καὶ ταῖς τῶν ἱερῶν γραφῶν βίβλοις
 ἐντυχεῖν. <46> ἐπεμψε γοῦν ἀξίων ἄνδρας ἀποστα- 20
 λῆσαι τοὺς ἐρμηνεύοντας αὐτῷ τὸν νόμον, καὶ τοῦ
 γραφῆσαι ταῦτα καλῶς τὴν ἐπιμέλειαν ἐπέταξεν οὐ
 τοῖς τυχοῦσιν, ἀλλὰ Δημήτριον τὸν Φαληρεῖα καὶ Ἀν-
 δρέαν καὶ Ἀριστεά, τὸν μὲν παιδείᾳ τῶν καθ' ἑαυτὸν
 διαφέροντα Δημήτριον, <47> τοὺς δὲ τὴν τοῦ σώμα- 25
 τος αὐτοῦ φυλακὴν ἐγκεχειρισμένους, ἐπὶ τῆς ἐπι-
 μελείας ταύτης ἔταξεν, οὐκ ἂν δήπου τοὺς νόμους
 καὶ τὴν πάτριον ἡμῶν φιλοσοφίαν ἐπιθυμήσας ἐκ-
 μαθεῖν, εἰ τῶν χρωμένων αὐτοῖς ἀνδρῶν κατεφρόνει
 καὶ μὴ λίαν ἐθαύμαζεν.

5 <48> Ἀπίωνα δὲ σχεδὸν ἐφεξῆς πάντες ἔλαθον οἱ 30

τῶν προγόνων αὐτοῦ [Μακεδόνων] βασιλεῖς οἰκειότατα
 πρὸς ἡμᾶς διατεθέντες. καὶ γὰρ ὁ τρίτος Πτολεμαῖος,
 ὁ λεγόμενος Εὐεργέτης, κατασχὼν ὅλην Συρίαν κατὰ
 κράτος οὐ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ θεοῖς χαριστήρια τῆς νίκης
 5 ἔδυσεν, ἀλλὰ παραγενόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα πολλὰς,
 ὡς ἡμῖν νόμιμόν ἐστιν, ἐπετέλεσε θυσίας τῷ θεῷ, καὶ
 ἀνέθηκεν ἀναθήματα τῆς νίκης ἄξια. <49> ὁ δὲ Φιλο-
 μήτωρ Πτολεμαῖος καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Κλεοπάτρα τὴν
 βασιλείαν ὅλην τὴν ἐαυτῶν Ἰουδαίους ἐπίστευσαν, καὶ
 10 στρατηγοὶ πάσης τῆς δυνάμεως ἦσαν Ὀνίας καὶ Δωσί-
 θεος Ἰουδαῖοι, ὧν Ἀπίων σκώπτει τὰ ὀνόματα, δέον
 τὰ ἔργα θανμάζειν, καὶ μὴ λαιδορεῖν ἀλλὰ χάριν
 αὐτοῖς ἔχειν ὅτι διεσώσαντο τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἧς ὡς
 πολίτης ἀντιποιεῖται. <50> πολεμούντων γὰρ αὐτῶν
 15 τῇ βασιλίῳ Κλεοπάτρᾳ καὶ κινδυνενόντων ἀπολέσθαι
 κακῶς, οὗτοι συμβάσεις ἐποίησαν καὶ τῶν ἐμφυλίων
 κακῶν ἀπήλλαξαν. ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, φησὶν, Ὀνίας
 ἐπὶ τὴν πόλιν ἤγαγε στρατὸν (οὐκ) ὀλίγον, ὅντος ἐκεῖ
 Θέρομου τοῦ παρὰ Ῥωμαίων πρεσβευτοῦ καὶ παρόντος.
 20 <51> ὁρθῶς δὲ ποιῶν, φαίην ἔν, καὶ μάλα δικαίως.
 ὁ γὰρ Φύσκων ἐπικληθεὶς Πτολεμαῖος, ἀποθανόντος
 αὐτῷ τῷ ἀδελφοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλομήτορος, ἀπὸ
 Κυρήνης ἐξῆλθε Κλεοπάτραν ἐμβαλεῖν βουλόμενος τῆς
 βασιλείας et filios regis, ut ipse regnum injuste sibimet
 25 applicaret; <52> propter haec ergo Onias adversus
 eum bellum pro Cleopatra suscepit, et fidem quam
 habuit circa reges, nequaquam in necessitate deseruit.
 testis autem deus justitiae ejus manifestus apparuit.
 <53> nam Physcon Ptolemaeus quum adversum exer-
 30 citum quidem Oniae pugnare praesumeret, omnes vero
 Judaeos in civitate positos cum filiis et uxoribus

capiens nudos atque vinctos elephantis subjecisset ut ab eis conculcati deficerent, et ad hoc etiam bestias ipsas inebriasset, in contrarium quae praeparaverat evenere: <54> elephanti enim relinquentes sibi appositos Judaeos, impetu facto super amicos ejus multos 5 ex ipsis interemere. et post haec Ptolemaeus quidem aspectum terribilem contemplatus est, prohibentem se ut illis noceret hominibus: <55> concubina vero sua carissima, quam alii quidem Ithacam alii vero Hirenen denominant, supplicante ne tantam impietatem perageret, ei concessit, et ex his quae jam egerat vel acturus erat poenitentiam egit. unde recte hanc diem 10 Judaei Alexandriae constituti, eo quod aperte a deo salutem promeruerunt, celebrare noscuntur. <56> Apion autem omnium calumniator etiam propter bellum adversus Physconem gestum Judaeos accusare praesumpsit, quum eos laudare debuerit. is autem etiam ultimae Cleopatrae reginae Alexandrinorum meminit, veluti nobis improperans quoniam circa nos fuit ingrata; et non potius illam redarguere studuit, <57> 20 cui nihil omnino injustitiae et malorum operum defuit vel circa generis necessarios, vel circa maritos suos, qui etiam dilexerunt eam, vel in communi contra Romanos omnes et benefactores suos imperatores, quae etiam sororem Arsinoen occidit in templo, nihil sibi 25 nocentem. <58> peremit autem et fratrem insidiis, paternosque deos et sepulcra progenitorum depopulata est. percipiensque regnum a primo Caesare, ejus filio et successoris rebellare praesumpsit, Antoniumque corrumpebat amatoriiis rebus et patriae inimicum fecit et 30 infidelem circa suos amicos instituit, alios quidem ge-

nere regali spolians, alios autem demens et ad mala gerenda compellens. <59> sed quid oportet amplius dici, quum illum ipsum in navali certamine relinquens, id est maritum et parentem communium filiorum, tra-
 5 dere eum exercitum et principatum et se sequi coegit? <60> novissime vero Alexandria a Caesare capta, ad hoc usque perducta est ut salutem hinc sperare se judicaret, si posset ipsa manu sua Judaeos perimere, eo quod circa omnes crudelis et infidelis exstaret.
 10 putasne gloriandum nobis non esse, si, quemadmodum dicit Apion, famis tempore Judaeis triticum non est mensa? <61> sed illa quidem poenam subiit competentem, nos autem maximo Caesare utimur teste auxilii atque fidei quam circa eum contra Aegyptios
 15 gessimus, nec non et senatu ejusque consultis, et epistulis Caesaris Augusti, quibus nostra merita comprobantur. <62> has literas Apionem oportebat inspicere, et secundum genera examinare testimonia sub Alexandro facta et omnibus Ptolemaeis, et quae a senatu
 20 constituta sunt, nec non et a maximis Romanis imperatoribus. <63> si vero Germanicus frumenta cunctis in Alexandria commorantibus metiri non potuit, hoc indicium est sterilitatis ac necessitatis frumentorum, non accusatio Judaeorum. quid enim sapiant omnes
 25 imperatores de Judaeis in Alexandria commorantibus, palam est: <64> nam administratio tritici nihilo magis ab eis quam ab aliis Alexandrinis translata est. maximam vero eis fidem olim a regibus datam conservaverunt, id est fluminis custodiam totiusque custodiae,
 30 nequaquam his rebus indignos esse judicantes.

<65> sed super hoc 'quomodo ergo' inquit, 'si sunt 6

cives, eosdem deos, quos Alexandrini, non colunt?' cui respondeo: quomodo etiam, quum vos sitis Aegyptii, inter alterutros praelio magno et sine foedere de religione contenditis? <66> an certe propterea non vos omnes dicimus Aegyptios, et neque communiter homines, quoniam bestias adversantes naturae nostrae colitis, multa diligentia nutrientes? quum genus utique nostrorum unum atque idem esse videatur. <67> si autem in vobis Aegyptiis tantae differentiae opinionum sunt, quid miraris super his qui aliunde in Alexandriam advenerunt, si in legibus a principio constitutis circa talia permansere? <68> is autem etiam seditionis causas nobis apponit; qui si cum veritate ob hoc accusat Judaeos in Alexandria constitutos, cur omnes nos culpatur ubique positos eo quod noscamur habere concordiam? <69> porro etiam seditionis auctores quilibet inveniet Apionis similes Alexandrinorum fuisse cives. donec enim Graeci fuere et Macedones hanc civitatem habentes, nullam seditionem adversus nos gessere, sed antiquis cessere solemnitatibus. quum vero multitudo Aegyptiorum crevisset inter eos propter confusiones temporum, etiam hoc opus semper est additum. nostrum vero genus permansit purum. <70> ipsi igitur molestiae hujus fuere principium, nequaquam populo Macedonicam habente constantiam neque prudentiam Graecam, sed cunctis scilicet utentibus malis moribus Aegyptiorum, et antiquas inimicitias adversum nos exercentibus. <71> e diverso namque factum est quod nobis impropere praesumunt. nam quum plurimi eorum non opportune jus ejus civilitatis obtineant, peregrinos vocant eos qui hoc privilegium

ad omnes impetrasse noscuntur. <72> nam Aegyptiis neque regum quisquam videtur jus civilitatis fuisse largitus, neque nunc quilibet imperatorum. nos autem Alexander quidem introduxit, reges autem auxere, 5 Romani vero semper custodire dignati sunt. <73> itaque derogare nobis Apion conatus est, quia imperatorum non statuamus imagines, tanquam illis hoc ignorantibus aut defensione Apionis indigentibus; quum potius debuerit admirari magnanimitatem mediocritatemque Romanorum, quoniam subjectos non cogunt patria jura transcendere, sed suscipiunt honores sicut dare offerentes pium atque legitimum est. non enim honoribus gratiam habent qui ex necessitate et violentia conferuntur. <74> Graecis itaque et aliis quibusdam 15 bonum esse creditur imagines instituire. denique et patrum et uxorum filiorumque figuras depingentes exsultant, quidam vero etiam nihil sibi competentium sumunt imagines. alii vero et servos diligentes hoc faciunt. quid ergo mirum est si etiam principibus ac 20 dominis hunc honorem praebere videantur? <75> porro noster legislator, non quasi prophetans Romanorum potentiam non honorandam, sed tanquam causam neque deo neque hominibus utilem despiciens, et quoniam totius animati, multo magis dei inanimati, probatur inferius, interdixit imagines fabricari. <76> aliis autem honoribus post deum colendos non prohibuit viros bonos, quibus nos et imperatores et populum Romanum dignitatibus ampliamus. <77> facimus autem 25 pro eis continua sacrificia; et non solum quotidianis diebus ex impensa communi omnium Judaeorum talia celebramus, verum quum nullas alias hostias ex com-

muni neque pro filiis peragamus, solis imperatoribus hunc honorem praecipuum pariter exhibemus, quem hominum nulli persolvimus. <78> haec itaque communiter satisfactio posita sit adversus Apionem pro his quae de Alexandria dicta sunt.

7 <79> admiror autem etiam eos qui ei hujusmodi fomitem praebuere, id est Posidonium et Apollonium Molonis, quoniam accusant quidem nos, quare nos eosdem deos cum aliis non colimus. mentientes autem pariter, et de nostro templo blasphemias componentes 10 incongruas, non se putant impie agere, quum sit valde turpissimum liberis qualibet ratione mentiri, multo magis de templo apud cunctos homines nominato, tanta sanctitate pollente. <80> in hoc enim sacrario Apion praesumpsit edicere asini caput collocasse Judaeos, et 15 id colere ac dignum facere tanta religione; et hoc affirmat fuisse depalatum, dum Antiochus Epiphanes et exspoliasset templum et illud caput inventum ex auro compositum, multis pecuniis dignum. <81> ad haec igitur prius equidem respondeo, quoniam Aegy- 20 ptius, vel si aliquid tale apud nos fuisset, nequaquam debuerat increpare, quum non sit deterior asinus furonibus et hircis et aliis qui sunt apud eos dii. <82> deinde quomodo non intellexit operibus increpatus de incredibili suo mendacio? legibus namque 25 semper utimur iisdem; in quibus sine fine consistimus. et quum varii casus nostram civitatem sicut etiam aliorum vexaverint, et Pius ac Pompejus Magnus ac Licinius Crassus et ad novissimum Titus Caesar bello vincentes obtinuerint templum, nihil hujusmodi illic 30 invenere, sed purissimam pietatem, de qua nihil nobis

est apud alios effabile. <83> quia vero Antiochus neque justam fecit templi depraedationem, sed egestate pecuniarum ad hoc accessit, quum non esset hostis, et socios insuper nos suos et amicos aggressus est, nec
 5 aliquid dignum derisione illic invenit. <84> multi et digni conscriptores super hoc quoque testantur, Polybius Megalopolita, Strabo Cappadox, Nicolaus Damascenus, Timagenes et Castor chronographus et Apollodorus; qui omnes dicunt pecuniis indigentem Antiochum
 10 transgressum foedera Judaeorum et spoliasse templum auro argentoque plenum. <85> haec igitur Apion debuit respicere, nisi cor asini ipse potius habuisset et impudentiam canis, qui apud ipsos assolet coli. neque enim extrinsecus aliqua ratiocinatione mentitus est.
 15 <86> nos itaque asinis neque honorem neque potestatem aliquam damus, sicut Aegyptii crocodilis et aspidibus, quando eos qui ab istis mordentur et a crocodilis rapiuntur, felices et deo dignos arbitrantur. <87> sed sunt apud nos asini, quod apud alios sapientes
 20 viros, onera sibimet imposita sustinentes; et si ad areas accedentes comedant aut proposita non adimpleant, multas valde plagas accipiunt, quippe operibus et ad agriculturam rebus necessariis ministrantes. <88> sed aut omnium rudissimus fuit Apion ad componendum verba fallacia, aut certe ex rebus initia
 25 sumens haec implere non valuit, quando nulla potest contra nos blasphemia provenire.

<89> alteram vero fabulum, derogatione nostra plenam, de Graecis apposuit; de quo hoc dicere sat
 30 erit, quoniam qui de pietate loqui praesumunt, oportet eos non ignorare minus esse immundum per templa

transire quam sacerdotibus scelestas verba confingere. <90> isti vero magis studuere defendere sacrilegum regem quam iusta et veracia de nostris et de templo conscribere. volentes enim Antiocho praestare et infidelitatem ac sacrilegium ejus tegere, quo circa gentem nostram est usus propter egestatem pecuniarum, detrahentes nobis etiam quae in futuris essent dicenda mentiti sunt. <91> propheta vero aliorum factus est Apion, et dixit Antiochum in templo invenisse lectum et hominem in eo jacentem, et appositam ei mensulam maritimis terrenisque et volatiliis dapibus plenam, et quod obstupisset his homo. <92> illum vero mox adorasse regis ingressum tanquam maximam sibi opem praebituri; ac procidentem ad ejus genua, extensa dextera poposcisse libertatem; et jubente rege ut confideret, et diceret quis esset vel cur ibidem habitaret vel quae esset causa ciborum ejus, tunc hominem cum gemitu et lacrimis lamentabiliter suam narrasse necessitatem. <93> ait, inquit, esse se Graecum; et dum peragraret provinciam parandi victus causa, correptum se subito ab alienigenis hominibus atque deductum ad templum, et inclusum illic, et a nullo conspici, sed cuncta dapium apparatione saginari. <94> et primum quidem haec sibi inopinabilia beneficia visa attulisse laetitiam, deinde suspicionem, postea stuporem; postremum consulentem a ministris ad se accedentibus audisse legem ineffabilem Judaeorum, pro qua nutriebatur; et hoc illos facere singulis annis quodam tempore constituto. <95> et comprehendere quidem Graecum peregrinum, eumque annuo tempore saginare, et deductum ad quandam silvam occidere quidem eum

hominem, ejusque corpus sacrificare secundum suas
solemnitates, et gustare ex ejus visceribus, et jusjuran-
dum facere in immolatione Graeci ut inimicitias contra
Graecos haberent, et tunc in quandam foveam reliqua
5 hominis pereuntis abjicere. <96> deinde refert eum
dixisse paucos jam dies debitos sibimet superesse, at-
que rogasse ut reveritus Graecorum deos, et superans
in suo sanguine insidias Judaeorum, de malis eum
circumstantibus liberaret. <97> hujusmodi ergo fabula
10 non tantum omni tragoedia plenissima est, sed etiam
crudeli impudentia redundat. non tamen a sacrilegio
privat Antiochum, sicut arbitrati sunt qui haec ad
illius gratiam conscripsere. <98> non enim praesum-
psit aliquid tale ut ad templum accederet, sed sicut
15 aiunt invenit non sperans. fuit ergo voluntate ini-
quis impius, et nihilominus sine deo, quicquid iussit
mendacii superfluitas, quam ex ipsa re cognoscere valde
facillimum est. <99> non enim circa solos Graecos
discordia legum esse dignoscitur, sed maxime adversus
20 Aegyptios et plurimos alios. cujus enim regionis ho-
mines non contigit aliquando apud nos peregrinari, ut
adversus solos Graecos renovata conjuratione per effu-
sionem sanguinis ageremus? <100> vel quomodo pos-
sibile est ut ad has hostias omnes Judaei colligerentur,
25 et tantis milibus ad gustandum viscera illa sufficerent,
sicut ait Apion? vel cur inventum hominem quicun-
que fuit (non enim suo nomine conscripsit) <101> aut
quomodo eum in suam patriam rex non cum pompa
deduxit? dum posset, hoc faciens, ipse quidem putari
30 pius et Graecorum amator exinius, assumere vero
contra Judaeorum odium auxilia magna cunctorum.

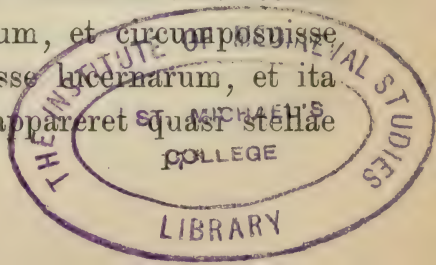
sed haec relinquo: <102> insensatos enim non verbis sed operibus decet arguere. sciunt igitur omnes, qui videre constructionem templi nostri, qualis fuerit, et intransgressibilem ejus purificationis integritatem. <103> quattuor enim porticus habuit in circuitu, et harum 5 singulae propriam secundum legem habuere custodiam. in exteriorem itaque ingredi licentia fuit omnibus etiam alienigenis: mulieres tantummodo menstruatae transire prohibebantur. <104> in secundam vero porticum cuncti Judaei ingrediebantur, eorumque conjuges quum 10 essent ab omni pollutione munda. in tertiam masculi Judaeorum mundi existentes atque purificati. in quartam autem sacerdotes, stolis induti sacerdotalibus. in adytum vero soli principes sacerdotum, propria stola circumamicti. <105> tanta vero est circa omnia pro- 15 videntia pietatis ut secundum quasdam horas sacerdotes ingredi constitutum sit. mane etenim aperto templo oportebat facientes traditas hostias introire, et meridie rursus, dum clauderetur templum. <106> denique ne vas quidem aliquod portari licet in templum, 20 sed erant in eo solummodo posita altare mensa thuribulum candelabrum, quae omnia in lege conscripta sunt. <107> etenim nihil amplius neque mysteriorum aliquorum ineffabilium agitur, neque intus ulla epulatio administratur. haec enim quae praedicta sunt, 25 habent totius populi testimonium manifestum rationemque gestorum. <108> licet enim sint tribus quattuor sacerdotum, et harum tribuum singulae habeant hominum plus quam quinque milia, fit tamen observatio particulariter per dies certos; et his transactis 30 alii succedentes ad sacrificia veniunt, et congregati in

templum mediante die a praecedentibus claves templi et ad numerum vasa omnia percipiunt, nulla re quae ad cibum aut potum attineat in templum delata.

〈109〉 talia namque etiam ad altare offerre prohibitum est, praeter illa quae ad sacrificia praeparantur.

quid ergo Apionem dicimus nisi, nihil horum examinantem, verba incredula protulisse? sed turpe est, historiae veram notitiam si proferre grammaticus non possit. 〈110〉 et sciens templi nostri pietatem, hanc quidem praetermisit, hominis autem Graeci comprehensionem finxit, pabulum ineffabile et ciborum opulentissimam claritatem et servos ingredientes, ubi nec nobilissimos Judaeorum licet intrare, nisi fuerint sacerdotes. 〈111〉 haec ergo pessima est impietas atque mendacium spontaneum, ad eorum seductionem qui noluerunt discutere veritatem, per ea siquidem mala et ineffabilia, quae praedicta sunt, nobis detrudere tentare.

〈112〉 rursusque tanquam piissimus deridet, adiciens fabulae suae Mnaseam. ait enim illum retulisse, dum bellum Judaei contra Idumaeos haberent longo quodam tempore, ex aliqua civitate Idumaeorum, qui Dorii nominantur, quendam eorum qui in ea Apollinem colebat, venisse ad Judaeos, cujus hominis nomen dicitur Zabidus, deinde eis promississe traditurum se eis Apollinem deum Doriensium, venturumque illum ad nostrum templum, si omnes abscederent, et credidisse omnem multitudinem Judaeorum. 〈113〉 Zabidum vero fecisse quoddam machinamentum ligneum, et circumposuisse sibi, et in eo tres ordines finxisse hincernarum, et ita ambulasse ut procul stantibus appareret quasi stellas

per terram τὴν πορείαν ποιουμένων, <114> τοὺς μὲν Ἰουδαίους ὑπὸ τοῦ παραδόξου τῆς θεᾶς καταπεπληγμένους, πόρρω μένοντας ἡσυχίαν ἄγειν, τὸν δὲ Ζάβιδον ἐπὶ πολλῆς ἡσυχίας εἰς τὸν ναὸν παρελθεῖν, καὶ τὴν χρυσὴν ἀποσῦραι τοῦ κένθωνος κεφαλὴν (οὕτω 5 γὰρ ἀστειζόμενος γέγραφε), καὶ πάλιν εἰς Δῶρα κατὰ τάχος ἀπελθεῖν. <115> ἄρ' οὖν καὶ ἡμεῖς ἂν εἴποιμεν ὅτι τὸν κένθωνα, τουτέστιν ἑαυτόν, Ἀπίων ἐπιφορτίζει καὶ ποιεῖ τῆς μωρολογίας ἅμα καὶ τῶν ψευσμάτων κατάγομον; καὶ γὰρ τόπους οὐκ ὄντας γράφει καὶ πό- 10 λεις οὐκ εἰδὼς μετατίθησιν. <116> ἡ μὲν γὰρ Ἰδουμαία τῆς ἡμετέρας χώρας ἐστὶν ὁμορος, κατὰ Γάζαν κειμένη, καὶ Δῶρα ταύτης ἐστὶν οὐδεμία πόλις· τῆς μέντοι Φοινίκης παρὰ τὸ Καρμήλιον ὕρος Δῶρα πόλις ὀνομάζεται, μηδὲν ἐπικοινωνοῦσα τοῖς Ἀπίωνος φλυαρή- 15 μασι· τεττάρων γὰρ ἡμερῶν ὁδὸν τῆς Ἰδουμαίας ἀφέστηκεν. <117> τί δ' ἡμῶν ἔτι κατηγορεῖ τὸ μὴ κοινοὺς ἔχειν τοῖς ἄλλοις θεοῖς, εἰ ῥαδίως οὕτως ἐπέισθησαν οἱ πατέρες ἡμῶν ἤξειν τὸν Ἀπόλλωνα πρὸς αὐτούς, καὶ μετὰ τῶν ἄστρον ἐπὶ τῆς γῆς ῥήθησαν 20 ὄραῖν αὐτὸν περιπατοῦντα; <118> λύχνον γὰρ οὐδέπω δῆλον ὅτι πρόσθεν ἐωράκασιν οἱ τὰς τοσαύτας καὶ τηλικαύτας λυχνοκαΐας ἐπιτελοῦντες. ἀλλ' οὐδέ τις αὐτῷ βαδίζοντι κατὰ τὴν χώραν τῶν τοσοῦτων μυριάδων ὑπήντησεν, ἔρημα δὲ καὶ τὰ τείχη φυλάκων εὗρε 25 πολέμου συνεστηκότος. εἰ τᾶλλα· <119> τοῦ ναοῦ δ' αἱ θύραι τὸ μὲν ὕψος ἦσαν ἐξήκοντα πήχεων, εἴκοσι δὲ τὸ πλάτος, κατάχρυσοι δὲ πᾶσαι καὶ μικροῦ δεῖν σφυρήλατοι· ταύτας ἐκλείον οὐκ ἐλάττους ὄντες ἄνδρες διακόσιοι καθ' ἐκάστην ἡμέραν, καὶ τὸ καταλιπεῖν 30 ἀνεφργμένας ἦν ἀθέμιτον. <120> ῥαδίως οὖν αὐτὰς

ὁ λυχνοφόρος ἐκεῖνος ἀνέφξεν ἂν ἀνοίξιν οἰόμενος
καὶ τὴν τοῦ κἀνθωνος, ὡς ᾤετο, κεφαλὴν ἔχων. πό-
τερον οὖν αὐτὴν πάλιν ὡς ἡμᾶς ἀνέστρεψεν, ἢ λαβὼν
Ἀπίων αὐτὴν εἰσεκόμισεν, ἴν' Ἀντίοχος εὖρη πρὸς
5 δευτέραν Ἀπίωνι μυθολογίαν;

〈121〉 καταψεύδεται δὲ καὶ ὄρκον ἡμῶν ὡς ὀμνύν- 10
των τὸν θεὸν τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν καὶ τὴν θάλατταν μηδενὶ εὐνοήσειν ἄλλοφύλῳ,
μάλιστα δὲ Ἑλλῆσιν. 〈122〉 ἔδει δὲ καταψευδόμενον
10 ἄπαξ εἰπεῖν μηδενὶ εὐνοήσειν ἄλλοφύλῳ, μάλιστα δ'
Αἰγυπτίοις· οὕτω γὰρ ἂν τοῖς ἐξ ἀρχῆς αὐτοῦ πλά-
σμασιν ἤρομιτε τὰ περὶ τὸν ὄρκον, εἴπερ ἦσαν ὑπ'
Αἰγυπτίων τῶν συγγενῶν οἱ πατέρες ἡμῶν οὐχὶ δια-
πονηρίαν ἀλλ' ἐπὶ συμφοραῖς ἐξεληλαμένοι. 〈123〉 τῶν
15 Ἑλλήνων δὲ πλέον τοῖς τόποις ἢ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν
ἀφεστήκαμεν, ὥστε μηδεμίαν ἡμῖν εἶναι πρὸς αὐτοὺς
ἔχθραν μηδὲ ζηλοτυπίαν. τοῦναντίον μέντοι πολλοὶ
παρ' αὐτῶν εἰς τοὺς ἡμετέρους νόμους συνέβησαν
εἰσελθεῖν, καὶ τινες μὲν ἐνέμειναν, εἰσὶ δ' οἱ τὴν
20 καρτερίαν οὐχ ὑπομείναντες πάλιν ἀπέστησαν. 〈124〉
καὶ τοῦτον οὐδεὶς πώποτε τὸν ὄρκον εἶπεν ἀκοῦσαι
παρ' ἡμῖν ὀμωμοσμένον, ἀλλὰ μόνος Ἀπίων, ὡς εἰ-
κεν, ἤκουσεν· αὐτὸς γὰρ ὁ συνθεὶς αὐτὸν ἦν.

〈125〉 σφόδρα τοίνυν τῆς πολλῆς συνέσεως καὶ 11
25 ἐπὶ τῷ μέλλοντι ῥηθῆσεσθαι θαυμάζειν ἄξιόν ἐστιν
Ἀπίωνα. τεκμήριον γὰρ εἶναί φησι τοῦ μήτε νόμοις
ἡμᾶς χρῆσθαι δικαίοις μήτε τὸν θεὸν εὐσεβεῖν ὡς
προσῆκε, τὸ μὴ ἄρχειν, δουλεύειν δὲ μᾶλλον ἔθνεσι
[καὶ] ἄλλοτε ἄλλοις, καὶ τὸ κεχρησθαι συμφοραῖς τισι
30 περὶ τὴν πόλιν, αὐτῶν δηλονότι πόλεως ἡγεμονικωτά-
της ἐκ τῶν ἄνωθεν ἄρχειν, ἀλλὰ μὴ Ῥωμαίοις δου-

λεύειν συνειθισμένων· <126> καίτοι τούτων ἂν τις ἀνάσχοιτο τοιαύτης μεγαλαυχίας. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων οὐκ ἔστιν ὅστις ἀνθρώπων οὐχ ἱκανῶς καθ' αὐτοῦ φαίη τοῦτον ὑπ' Ἀπίωνος λελέχθαι τὸν λόγον. <127> ὀλίγοις μὲν γὰρ ὑπῆρξεν ἐφ' ἡγεμονίας διὰ 5 καιροπτίας γενέσθαι, καὶ τούτους αἱ μεταβολαὶ πάλιν ἄλλοις δουλεύειν ὑπέξευξαν· τὸ πλεῖστον δὲ φῦλον ἄλλων ὑπακήκοε πολλάκις. <128> Αἰγύπτιοι δ' ἄρα μόνοι διὰ τὸ καταφυγεῖν, ὡς φασιν, εἰς τὴν χώραν αὐτῶν τοὺς θεοὺς καὶ σωθῆναι μεταβαλόντας εἰς μορ- 10 φὰς θηρίων, ἐξαίρετον γέρας εὗροντο τὸ μηδενὶ δουλεύσαι τῶν τῆς Ἀσίας ἢ τῆς Εὐρώπης κρατησάντων, οἱ μίαν ἡμέραν ἐκ τοῦ παντὸς αἰῶνος ἐλευθερίας οὐ τυχόντες ἄλλ' οὐδὲ παρὰ τῶν οἴκοι δεσποτῶν. <129> ὄντινα μὲν γὰρ αὐτοῖς ἐχρήσαντο Πέρσαι τρόπον, οὐχ 15 ἅπαξ μόνον ἀλλὰ καὶ πολλάκις πορθοῦντες τὰς πόλεις, ἱερὰ κατασκάπτοντες, τοὺς παρ' αὐτοῖς νομιζομένους θεοὺς κατασφάζοντες, οὐκ ἂν ὄνειδίσαιμι· <130> μιμεῖσθαι γὰρ οὐ προσῆκε τὴν Ἀπίωνος ἀπαιδευσίαν, ὃς οὔτε τὰς Ἀθηναίων τύχας οὔτε τὰς Λακεδαιμονίων 20 ἐνενόησεν, ὧν τοὺς μὲν ἀνδρειοτάτους τοὺς δ' εὐσεβεστάτους τῶν Ἑλλήνων ἅπαντες λέγουσιν. <131> ἐῷ βασιλέας τοὺς ἐπ' εὐσεβείᾳ διαβοηθέντας, [ὧν ἓνα Κροῖσον], οἷαις ἐχρήσαντο συμφοραῖς βίου. ἐῷ τὴν καταπρησθεῖσαν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν, τὸν ἐν Ἐφέσῳ 25 ναόν, τὸν ἐν Δελφοῖς, ἄλλους μυρίους· καὶ οὐδεὶς ὠνειδίσει ταῦτα τοῖς παθοῦσιν, ἀλλὰ τοῖς δρᾶσασι. <132> καινὸς δὲ κατήγορος ἡμῶν Ἀπίων εὐρέθη, τῶν ἰδίων αὐτοῦ περὶ τὴν Αἴγυπτον κακῶν ἐκλαθόμενος. ἀλλὰ Σέσωστρις αὐτὸν ὁ μυθευόμενος Αἰγύπτου βασι- 30 λεὺς ἐτύφωσεν. ἡμεῖς δὲ τοὺς ἡμετέρους οὐκ ἂν εἰ-

ποιμεν βασιλέας, Δαυίδην καὶ Σολομῶνα, πολλὰ χειρω-
 σαμένους ἔθνη; <133> τούτους μὲν οὖν παραλίπωμεν·
 τὰ δὲ γνώριμα πᾶσιν Ἀπίων ἠγγνόηκεν, ὅτι Περσῶν
 καὶ μετ' ἐκείνους ἠγουμένων τῆς Ἀσίας Μακεδόνων
 5 Αἰγύπτιοι μὲν ἐδούλευον ἀνδραπόδων οὐδὲν διαφέ-
 ροντες, <134> ἡμεῖς δ' ὄντες ἐλεύθεροι προσέτι καὶ
 τῶν πέριξ πόλεων ἤρχομεν ἔτη σχεδὸν εἴκοσί που καὶ
 ἑκατόν, μέχρι Μάγνου Πομπηίου. καὶ πάντων ἐκ-
 πολεμηθέντων πρὸς Ῥωμαίων τῶν πανταχοῦ βασι-
 10 λέων, μόνοι διὰ πίστιν οἱ παρ' ἡμῖν σύμμαχοι καὶ
 φίλοι διεφυλάχθησαν.

<135> ἀλλὰ θαυμαστοὺς ἀνδρας οὐ παρεσχήκαμεν, 12
 οἷον τεχνῶν τινων εὐρετὰς ἢ σοφία διαφέροντας. καὶ
 καταριθμεῖ Σωκράτην καὶ Ζήνωνα καὶ Κλεάνθην καὶ
 15 τοιούτους τινάς· εἶτα τὸ θαυμασιώτατον τῶν εἰρη-
 μένων αὐτὸς ἑαυτὸν προστίθησι, καὶ μακαρίζει τὴν
 Ἀλεξάνδρειαν ὅτι τοιοῦτον ἔχει πολίτην. <136> ἔδει
 γὰρ αὐτῷ μάρτυρος ἑαυτοῦ· τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ἄπα-
 σιν ὀχλαγωγὸς ἐδόκει πονηρὸς εἶναι, καὶ τῷ βίῳ καὶ
 20 τῷ λόγῳ διεφθαρμένος, ὥστ' εἰκότως ἐλεῆσαι τις ἂν
 τὴν Ἀλεξάνδρειαν, εἶπερ ἐπὶ τούτῳ μὲγ' ἐφρόνει. περὶ
 δὲ τῶν παρ' ἡμῖν ἀνδρῶν γεγονότων, οὐδενὸς ἤττον
 ἐπαίνου τυγχάνειν ἀξίων, ἴσασιν οἱ ταῖς ἡμετέραις
 ἀρχαιολογίαις ἐντυγχάνοντες.

<137> τὰ δὲ λοιπὰ τῶν ἐν τῇ κατηγορίᾳ γεγραμ- 13
 μένων ἀξιον ἦν ἴσως ἀναπολόγητα παραλιπεῖν, ἵν'
 αὐτὸς αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων ἧ ὁ κατη-
 γορῶν. ἐγκαλεῖ γὰρ ὅτι ζῶα θύομεν καὶ χοῖρον οὐκ
 ἐσθίομεν, καὶ τὴν τῶν αἰδοίων χλευάζει περιτομήν.
 30 <138> τὸ μὲν οὖν περὶ τῆς τῶν ἡμέρων ζῶων ἀναι-
 ρέσεως κοινόν ἐστι καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους

ἅπαντας, Ἀπίων δὲ τοῖς θύουσιν ἐγκαλῶν αὐτὸν ἐξή-
 λεργξεν ὄντα τὸ γένος Αἰγύπτιον· οὐ γὰρ ἂν Ἑλλην
 ὦν ἢ Μακεδῶν ἐχαλέπαινεν. οὗτοι γὰρ εὐχονται θύειν
 ἑκατόμβας τοῖς θεοῖς, καὶ χρῶνται τοῖς ἱερείοις πρὸς
 εὐωχίαν, καὶ οὐ διὰ τοῦτο συμβέβηκεν ἐρημοῦσθαι 5
 τὸν κόσμον τῶν βοσκημάτων, ὅπερ Ἀπίων ἔδεισεν.
 <139> εἰ μέντοι τοῖς Αἰγυπτίωιν ἔθεσιν ἠκολούθουν
 ἅπαντες, ἠρήμωτο μὲν ἂν ὁ κόσμος τῶν ἀνθρώπων,
 τῶν ἀγριωτάτων δὲ θηρίων ἐπληθύνθη, ἃ θεοὺς οὗτοι
 νομίζοντες ἐπιμελῶς ἐκτρέφουσι. <140> καὶ μὴν εἴ 10
 τις αὐτὸν ἤρετο, τῶν πάντων Αἰγυπτίωιν τίνας εἶναι
 καὶ σοφωτάτους καὶ θεοσεβεῖς νομίζει, πάντως ἂν
 ὠμολόγησε τοὺς ἱερεῖς· <141> δύο γὰρ αὐτούς φασιν
 ὑπὸ τῶν βασιλέων ἐξ ἀρχῆς ταῦτα προστετάχθαι, τὴν
 τε τῶν θεῶν θεραπείαν καὶ τῆς σοφίας τὴν ἐπιμέλειαν. 15
 ἐκεῖνοι τοίνυν ἅπαντες καὶ περιτέμνονται καὶ χοιρείων
 ἀπέχονται βρωμάτων. οὐ μὴν οὐδὲ τῶν ἄλλων Αἰγυ-
 πτίωιν οὐδὲ εἰς ἕν θύει τοῖς θεοῖς. <142> ἄρ' οὖν
 τυφλὸς ἦν τὸν νοῦν Ἀπίων ὑπὲρ Αἰγυπτίωιν ἡμᾶς
 λοιδορεῖν συνθέμενος, ἐκείνων δὲ κατηγορῶν, οἱ γε 20
 μὴ μόνον χρῶνται τοῖς ὑπὸ τούτου λοιδορουμένοις
 ἔθεσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδαξαν περιτέμνεσθαι,
 καθάπερ εἶρηκεν Ἡρόδοτος; <143> ὅθεν εἰκότως μοι
 δοκεῖ τῆς εἰς τοὺς πατέρας αὐτοῦ νόμους βλασφημίας
 δοῦναι δίκην Ἀπίων τὴν πρόπουσαν· περιετμήθη γὰρ 25
 ἐξ ἀνάγκης, ἐλκώσεως αὐτῷ περὶ τὸ αἰδοῖον γενομένης,
 καὶ μηδὲν ὠφελήθεις ὑπὸ τῆς περιτομῆς ἀλλὰ σηπόμενος
 ἐν δειναῖς ὀδύναϊς ἀπέθανεν. <144> δεῖ γὰρ τοὺς εὐ
 φρονοῦντας τοῖς μὲν οἰκείοις νόμοις περὶ τὴν εὐσέβειαν
 ἀκριβῶς ἐμμένειν, τοὺς δὲ τῶν ἄλλων μὴ λοιδορεῖν. ὃ 30
 δὲ τούτους μὲν ἔφυγε, τῶν ἡμετέρων δὲ κατεψεύσατο.

τοῦτο μὲν Ἀπίωνι τοῦ βίου τὸ τέλος ἐγένετο, καὶ
 τοῦτο [παρ'] ἡμῶν ἐνταῦθα τὸ πέρας ἔστω τοῦ λόγου·
 <145> ἐπεὶ δὲ καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Μόλων καὶ Λυσί- 14
 μαχος καὶ τινες ἄλλοι τὰ μὲν ὑπ' ἀγνοίας, τὸ πλεῖστον
 5 δὲ κατὰ δυσμένειαν, περὶ τε τοῦ νομοθετήσαντος ἡμῶν
 Μωυσέος καὶ περὶ τῶν νόμων πεποιήνται λόγους οὔτε
 δικαίους οὔτ' ἀληθεῖς, τὸν μὲν ὡς γόητα καὶ ἀπα-
 τεῶνα διαβάλλοντες, τοὺς νόμους δὲ κακίας ἡμῶν καὶ
 οὐδεμιᾶς ἀρετῆς φάσκοντες εἶναι διδασκάλους, βούλο-
 10 μαι συντόμως καὶ περὶ τῆς ὅλης ἡμῶν καταστάσεως
 τοῦ πολιτεύματος καὶ περὶ τῶν κατὰ μέρος, ὡς ἂν ᾧ
 δυνατός, εἰπεῖν. <146> οἶμαι γὰρ ἔσεσθαι φανερόν
 ὅτι καὶ πρὸς εὐσέβειαν καὶ πρὸς κοινωνίαν τὴν μετ'
 ἀλλήλων καὶ πρὸς τὴν καθόλου φιλανθρωπίαν, ἔτι
 15 δὲ πρὸς δικαιοσύνην καὶ τὴν ἐν τοῖς πόνοις καρτε-
 ρίαν καὶ θανάτου περιφρόνησιν ἄριστα κειμένους ἔχο-
 μεν τοὺς νόμους. <147> παρακαλῶ δὲ τοὺς ἐντευξο-
 μένους τῇ γραφῇ μὴ μετὰ φθόρου ποιεῖσθαι τὴν
 ἀνάγνωσιν· οὐ γὰρ ἐγκώμιον ἡμῶν αὐτῶν προειλόμην
 20 συγγράφειν, ἀλλὰ πολλὰ καὶ ψευδῆ κατηγορουμένοις
 ἡμῶν ταύτην ἀπολογίαν δικαιοτάτην εἶναι νομίζω, τὴν
 ἀπὸ τῶν νόμων καθ' οὓς ζῶντες διατελοῦμεν. <148>
 ἄλλως τε καὶ τὴν κατηγορίαν ὁ Ἀπολλώνιος οὐκ
 ἀθρόαν ὥσπερ ὁ Ἀπίων ἔταξεν, ἀλλὰ σποράδην καὶ
 25 διὰ πάσης τῆς συγγραφῆς ποτὲ μὲν ὡς ἀθέους καὶ
 μισανθρώπους λαιδορεῖ, ποτὲ δ' αὖ δειλίαν ἡμῶν ὀνει-
 δίξει, καὶ τοῦμπαλιν ἔστιν ὅπου τόλμαν κατηγορεῖ καὶ
 ἀπόνοιαν. λέγει δὲ καὶ ἀφνεστάτους εἶναι τῶν βαρ-
 βάρων, καὶ διὰ τοῦτο μηδὲν εἰς τὸν βίον εὐρημα
 30 συμβεβλήσθαι μόνους. <149> ταῦτα δὲ πάντα διε-
 λεγχθήσεσθαι νομίζω σαφῶς, εἰ τάναντία τῶν εἰρη-

μένων φανείη καὶ διὰ τῶν νόμων ἡμῖν προστεταγμένα καὶ πραττόμενα μετὰ πάσης ἀκριβείας ὑφ' ἡμῶν. <150> εἰ δ' ἄρα βιασθεῖην μνησθῆναι τῶν παρ' ἑτέροις ὑπεναντίας νενομισμένων, τούτου δίκαιοι τὴν αἰτίαν ἔχειν εἰσὶν οἱ τὰ παρ' ἡμῖν ὡς χεῖρω παραβάλλειν ἀξιοῦν- 5
τες. οἷς οὐδέτερον ἀπολειφθήσεσθαι νομίζω λέγειν, οὐθ' ὡς οὐχὶ τούτους ἔχομεν τοὺς νόμους, ὧν ἐγὼ παραθήσομαι τοὺς κεφαλαιωδεστάτους, οὐθ' ὡς οὐχὶ μάλιστα πάντων ἐμμένομεν τοῖς ἑαυτῶν νόμοις.

- 15 <151> μικρὸν οὖν ἀναλαβὼν τὸν λόγον τοῦτ' ἂν 10
εἴποιμι πρῶτον, ὅτι τῶν ἀνόμως καὶ ἀτάκτως βιούντων οἱ τάξεως καὶ νόμου κοινωνίας ἐπιθυμηταὶ γενόμενοι καὶ πρῶτοι κατάρξαντες εἰκότως ἂν ἡμερότητι καὶ φύσεως ἀρετῇ διενεργεῖν μαρτυρηθεῖεν. <152> ἀμέλει πειρῶνται τὰ παρ' ἑαυτοῖς ἕκαστοι πρὸς τὰρ- 15
χαιότατον ἀνάγειν, ἵνα μὴ μιμεῖσθαι δόξωσιν ἑτέρους, ἀλλ' αὐτοὶ τοῦ ζῆν νομίμως ἄλλοις ὑφηγήσασθαι. <153> τούτων δὲ τοῦτον ἔχόντων τὸν τρόπον, ἀρετῇ μὲν ἐστὶ νομοθέτου τὰ βέλτιστα συνιδεῖν καὶ πείσαι τοὺς χρησομένους περὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ τιθεμένων, 20
πλήθους δὲ τὸ πᾶσι τοῖς δόξασιν ἐμμεῖναι, καὶ μὴτ' εὐτυχίαις μῆτε συμφοραῖς αὐτῶν μηδὲν μεταβάλλειν. <154> φημὶ τοίνυν τὸν ἡμέτερον νομοθέτην τῶν ὀπουδηποτοῦν μνημονευομένων νομοθετῶν προάγειν ἀρχαιότητι. Λυκοῦργοι γὰρ καὶ Σόλωνες καὶ Ζάλευ- 25
κος ὁ τῶν Λοκρῶν καὶ πάντες οἱ θαυμαζόμενοι παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἐχθῆς δὴ καὶ πρόφην ὡς πρὸς ἐκείνους παραβαλλόμενοι φαίνονται γεγονότες, ὅπου γε μηδ' αὐτὸ τοῦνομα πάλαι ἐγινώσκετο τοῦ νόμου παρὰ τοῖς Ἑλλησι. <155> καὶ μάρτυς Ὀμηρος οὐδαμοῦ 30
τῆς ποιήσεως αὐτῷ χρησάμενος. οὐδὲ γὰρ ἦν κατὰ

τοῦτον, ἀλλὰ γνώμῃς ἀορίστοις τὰ πλήθη διωκεῖτο
καὶ προστάγμασι τῶν βασιλέων. ἀφ' οὗ καὶ μέχρι
πολλοῦ διέμειναν ἔθεσιν ἀγράφοις χρώμενοι, καὶ
πολλὰ τούτων ἀεὶ πρὸς τὸ συντυγχάνον μετατιθέντες.
5 <156> ὁ δὲ ἡμέτερος νομοθέτης ἀρχαιότατος γεγωνὸς
(τοῦτο γὰρ δήπουθεν ὁμολογεῖται καὶ παρὰ τοῖς πάντα
καθ' ἡμῶν λέγουσιν) ἑαυτὸν τε παρέσχεν ἄριστον τοῖς
πλήθεσιν ἡγεμόνα καὶ σύμβουλον, τὴν τε κατασκευὴν
αὐτοῖς ὅλην τοῦ βίου τῷ νόμῳ περιλαβὼν ἔπεισε παρα-
10 δέξασθαι καὶ βεβαιοτάτην εἰσαεὶ φυλαχθῆναι παρα-
σκεύασεν.

<157> ἴδωμεν δὲ τῶν ἔργων αὐτοῦ τὸ πρῶτον 16
μεγαλεῖον. ἐκεῖνος γὰρ τοὺς προγόνους ἡμῶν, ἐπεὶπερ
ἔδοξεν αὐτοῖς τὴν Αἴγυπτον ἐκλιποῦσιν ἐπὶ τὴν πά-
15 τριον γῆν ἐπανιέναι, πολλὰς τὰς μυριάδας παραλαβὼν
ἐκ πολλῶν καὶ ἀμηχάνων διέσωσεν εἰς ἀσφάλειαν· καὶ
γὰρ τὴν ἄνυδρον αὐτοῦ καὶ πολλὴν ψάμμον ἔδει διο-
δοιπορῆσαι, καὶ νικῆσαι πολεμίους, καὶ τέκνα καὶ γυ-
ναῖκας καὶ λείαν ὁμοῦ σώζειν μαχομένους. <158> ἐν
20 οἷς ἅπασι καὶ στρατηγὸς ἄριστος ἐγένετο καὶ σύμβου-
λος συνετώτατος καὶ πάντων κηδεμῶν ἀληθέστατος.
ἅπαν δὲ τὸ πλῆθος εἰς ἑαυτὸν ἀνηρτήσθαι παρα-
σκεύασε, καὶ περὶ παντὸς ἔχων πεισθέντας [αὐτοῦς
τοῦ κελευσθέντος], εἰς οὐδεμίαν οἰκείαν ἔλαβε ταῦτα
25 πλεονεξίαν, ἀλλ' ἐν ᾧ μάλιστα τοῦ καιροῦ δυνάμεις
μὲν αὐτοῖς περιβάλλονται καὶ τυραννίδας οἱ προεστη-
κότες, ἐθίζουσι δὲ τὰ πλήθη μετὰ πολλῆς ἀνομίας ζῆν,
<159> ἐν τούτῳ τῆς ἐξουσίας ἐκεῖνος καθεστηκῶς τού-
ναντίον φήθη δεῖν εὐσεβεῖν καὶ πολλὴν εὐνοίαν τοῖς
30 λαοῖς ἐμπαρασχεῖν, οὕτως αὐτός τε τὰ μάλιστα τὴν
ἀρετὴν ἐπιδείξειν τὴν αὐτοῦ νομίζων, καὶ σωτηρίαν

τοῖς αὐτὸν ἡγεμόνα πεποιημένοις βεβαιοτάτην παρέξουσιν.
 <160> καλῆς οὖν αὐτῷ προαιρέσεως καὶ πράξεων με-
 γάλων ἐπιτυγχανομένων εἰκότως ἐνόμιζεν ἡγεμόνα τε
 καὶ σύμβουλον θεὸν ἔχειν· καὶ πείσας πρότερον ἑαν-
 τὸν ὅτι κατὰ τὴν ἐκείνου βούλησιν ἅπαντα πράττει 5
 καὶ διανοεῖται, ταύτην ᾤετο δεῖν πρὸ παντὸς ἐμποιῆ-
 σαι τὴν ὑπόληψιν τοῖς πλήθεσιν· οἱ γὰρ πιστεύσαντες
 ἐπισκοπεῖν θεὸν τοὺς ἑαυτῶν βίους οὐδὲν ἀνέχονται
 ἔξαμαρτεῖν. <161> τοιοῦτος μὲν δὴ τις [αὐτὸς] ἡμῶν
 ὁ νομοθέτης, οὐ γόης, οὐδ' ἀπατεῶν, ἅπερ λοιδοροῦν- 10
 τες λέγουσιν ἀδίκως, ἀλλ' οἷον παρὰ τοῖς Ἑλλησιν
 ἀρχοῦσι τὸν Μίνω γεγονέναι καὶ μετ' αὐτὸν τοὺς ἄλ-
 λους νομοθέτας. <162> οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν τοὺς νό-
 μους ὑποτίθενται, ὁ δὲ γε Μίνως ἔλεγεν ὅτι εἰς τὸν
 Ἀπόλλω καὶ τὸ Δελφικὸν αὐτοῦ μαντεῖον τὰς τῶν 15
 νόμων μαντείας ἀνέφερον, ἥτοι τάληθές οὕτως ἔχειν
 νομίζοντες ἢ πείσειν ῥᾶον ὑπολαμβάνοντες. <163>
 τίς δ' ἦν ὁ μάλιστα κατορθώσας τοὺς νόμους, καὶ τίς
 ὁ δικαιοτάτα περὶ τῆς τοῦ θεοῦ πίστεως ἐπιτυχῶν,
 πάρεστιν ἐξ αὐτῶν κατανοεῖν τῶν νόμων ἀντιπαρα- 20
 βάλλοντας· ἤδη γὰρ περὶ τούτων λεκτέον. <164> οὐ-
 κοῦν ἄπειροι μὲν αἱ κατὰ μέρος τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν
 νόμων παρὰ τοῖς ἅπασιν ἀνθρώποις διαφοραί· οἱ μὲν
 γὰρ μοναρχίαις, οἱ δὲ ταῖς ὀλίγων δυναστείαις, ἄλλοι
 δὲ τοῖς πλήθεσιν ἐπέτρεψαν τὴν ἐξουσίαν τῶν πολι- 25
 τευμάτων. <165> ὁ δ' ἡμέτερος νομοθέτης εἰς μὲν
 τούτων οὐδ' ὅτιοῦν ἀπεῖδεν, ὡς δ' ἂν τις εἴποι βια-
 σάμενος τὸν λόγον, θεοκρατίαν ἀπέδειξε τὸ πολίτευμα,
 θεῷ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ κράτος ἀναθεῖς, <166> καὶ
 πείσας εἰς ἐκείνον ἅπαντας ἀφορᾶν ὡς αἴτιον μὲν 30
 ἀπάντων ὄντα τῶν ἀγαθῶν, ἃ κοινῇ τε πᾶσιν ἀνθρώ-

ποῖς ἰδίᾳ τε ἐκάστοις ὑπάρχει, καὶ ὅσων ἔτυχον αὐτοὶ
 δεηθέντες ἐν ἀμηχανοῖς· λαθεῖν δὲ τὴν ἐκείνου γνώ-
 μην οὐκ ἐνὸν οὔτε τῶν πραττομένων οὐδὲν οὔθ' ὦν
 τις παρ' αὐτῷ διανοηθεῖη. <167> ἀλλ' αὐτὸν ἀπέφηνε
 5 καὶ ἀγέννητον καὶ πρὸς τὸν αἰδιον χρόνον ἀναλλοίω-
 τον, πάσης ἰδέας θνητῆς κάλλει διαφέροντα, καὶ δυ-
 νάμει μὲν ἡμῖν γνώριμον, ὁποῖος δὲ κατ' οὐσίαν
 ἐστὶν ἄγνωστον. <168> ταῦτα περὶ θεοῦ φρονεῖν οἱ
 σοφώτατοι παρ' Ἑλλησιν ὅτι μὲν ἐδιδάχθησαν ἐκεί-
 10 νου τὰς ἀρχὰς παρασχόντος, ἔω νῦν λέγειν· ὅτι δ'
 ἐστὶ καλὰ καὶ πρέποντα τῇ τοῦ θεοῦ φύσει καὶ μεγα-
 λειότητι, σφόδρα μεμαρτυρήκασι· καὶ γὰρ Πυθαγόρας
 καὶ Ἀναξαγόρας καὶ Πλάτων καὶ οἱ μετ' ἐκείνους ἀπὸ
 τῆς στοᾶς φιλόσοφοι καὶ μικροῦ δεῖν ἅπαντες οὕτω
 15 φαίνονται περὶ τῆς τοῦ θεοῦ φύσεως πεφρονηκότες.
 <169> ἀλλ' οἱ μὲν πρὸς ὀλίγους φιλοσοφοῦντες εἰς
 πλήθη δόξαις προκατεἰλημμένα τὴν ἀλήθειαν τοῦ
 δόγματος ἐξενεγκεῖν οὐκ ἐτόλμησαν, ὁ δ' ἡμέτερος
 νομοθέτης, ἅτε δὴ τὰργα παρέχων τοῖς νόμοις σύμ-
 20 φωνα, οὐ μόνον τοὺς καθ' αὐτὸν ἐπεισεν, ἀλλὰ καὶ
 τοῖς ἐξ ἐκείνων ἀεὶ γενησομένοις τὴν περὶ τοῦ θεοῦ
 πίστιν ἐνέφυσεν ἀμετακίνητον. <170> αἴτιον δ' ὅτι
 καὶ τῷ τρόπῳ τῆς νομοθεσίας πρὸς τὸ χρήσιμον πάντων
 ἀεὶ πολὺ διήνεγκεν· οὐ γὰρ μέρος τῆς ἀρετῆς ἐποίησε
 25 τὴν εὐσέβειαν, ἀλλὰ ταύτης τὰ μέρη τᾶλλα συνεῖδε
 καὶ κατέστησε· λέγω δὲ τὴν δικαιοσύνην, τὴν καρτε-
 ρίαν, τὴν σωφροσύνην, τὴν τῶν πολιτῶν πρὸς ἀλλή-
 λους ἐν ἅπασι συμφωνίαν. <171> ἅπασαι γὰρ αἱ
 πράξεις καὶ διατριβαὶ καὶ λόγοι πάντες ἐπὶ τὴν πρὸς
 30 τὸν θεὸν ἡμῖν εὐσέβειαν ἔχουσι τὴν ἀναφορὰν· οὐδὲν
 γὰρ τούτων ἀνεξέταστον οὐδ' ἀόριστον παρέλιπε. δύο

μὲν γὰρ εἰσιν ἀπάσης παιδείας τρόποι καὶ τῆς περι
 τὰ ἔθνη κατασκευῆς, ὧν ὁ μὲν λόγων διδασκαλικός,
 ἕτερος δὲ ὁ διὰ τῆς ἀσκήσεως τῶν ἔθων. <172> οἱ
 μὲν οὖν ἄλλοι νομοθέται ταῖς γνώμαις διέστησαν, καὶ
 τὸν ἕτερον αὐτῶν, ὃν ἔδοξεν ἐκάστοις, ἐλόμενοι τὸν 5
 ἄλλον παρέλιπον, οἷον Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ Κρηῖτες
 ἔθεσιν ἐπαίδευσαν, οὐ λόγοις, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ σχεδὸν
 οἱ ἄλλοι πάντες Ἕλληνες, ἃ μὲν χρῆ πρόπτειν ἢ μή,
 προσέτατον διὰ τῶν νόμων, τοῦ δὲ πρὸς αὐτὰ διὰ
 17 τῶν ἔργων ἐθίζειν ὀλιγώρησαν. <173> ὁ δ' ἡμέτερος 10
 νομοθέτης ἄμφω ταῦτα συνήρμοσε κατὰ πολλὴν ἐπι-
 μέλειαν· οὔτε γὰρ κωφὴν ἀπέλιπε τὴν τῶν ἔθων
 ἀσκησιν, οὔτε τὸν ἐκ τοῦ νόμου λόγον ἀπρακτον εἴα-
 σεν, ἀλλ' εὐθύς ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρξάμενος τροφῆς
 καὶ τῆς κατὰ τὸ οἰκεῖον ἐκάστῳ διαίτης, οὐδὲν οὐδὲ 15
 τῶν βραχυτάτων αὐτεξούσιον ἐπὶ ταῖς βουλήσεσι τῶν
 χρησομένων κατέλιπεν, <174> ἀλλὰ καὶ περὶ σιτίων,
 ὄσων ἀπέχεσθαι χρῆ καὶ τίνα προσφέρεισθαι, καὶ περὶ
 τῶν κοινωνησόντων τῆς διαίτης, ἔργων τ' εὐτονίας
 περὶ τὰς τέχνας καὶ τοῦμπαλιν ἀναπαύσεως ὄρον ἔθη- 20
 κεν αὐτὸς καὶ κανόνα τὸν νόμον, ἵν' ὥσπερ ὑπὸ πατρὶ
 τούτῳ καὶ δεσπότῃ ζῶντες μήτε βουλόμενοι μηδὲν
 μήθ' ὑπ' ἀγνοίας ἀμαρτάνωμεν. <175> οὐδὲ γὰρ τὴν
 ὑπ' ἀγνοίας ὑποτίμησιν ἠνέσχετο καταλιπεῖν, ἀλλὰ καὶ
 κάλλιστον καὶ ἀναγκαιότατον ἀπέδειξε παίδευμα τὸν 25
 νόμον, οὐκ εἰσάπαξ ἀκροασομένοις οὐδὲ δις ἢ πολλα-
 κισ, ἀλλ' ἐκάστης ἐβδομάδος τῶν ἄλλων ἔργων ἀφει-
 μένους ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν τοῦ νόμου ἐκέλευσε συλλέ-
 γεσθαι καὶ τοῦτον ἀκριβῶς ἐκμανθάνειν· ὃ δὴ πάντες
 18 οἱ νομοθέται εἰκόασιν παραλιπεῖν, <176> καὶ τοσοῦτον 30
 οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ἀπέχουσι τοῦ κατὰ τοὺς

οϊκείους ζῆν νόμους ὥστε σχεδὸν αὐτοὺς οὐδ' ἴσασιν, ἀλλ' ὅταν ἐξαμάρτωσι, τότε παρ' ἄλλων μανθάνουσιν ὅτι τὸν νόμον παραβεβήκασιν. <177> οἱ τε τὰς μεγίστας καὶ κυριωτάτας παρ' αὐτοῖς ἀρχὰς διοικοῦντες
 5 ὁμολογοῦσι τὴν ἄγνοϊαν· ἐπιστάτας γὰρ παρακαθίστανται τῆς τῶν πραγμάτων οἰκονομίας τοὺς ἐμπειρίαν ἔχειν τῶν νόμων ὑπισχνουμένους. <178> ἡμῶν δ' ὄντινοῦν τις ἔροιτο τοὺς νόμους, ῥᾶον ἂν εἴποι πάντας ἢ τοῦνομα τὸ ἑαυτοῦ. τοιγαροῦν ἀπὸ τῆς πρώτης
 10 εὐθύς αἰσθήσεως αὐτοὺς ἐμανθάνοντες ἔχομεν ἐν ταῖς ψυχαῖς ὥσπερ ἐγκεχαραγμένους, καὶ σπάνιος μὲν ὁ παραβαίνων, ἀδύνατος δ' ἢ τῆς κολάσεως παραίτησις.

<179> τοῦτο πρῶτον ἀπάντων τὴν θαυμαστὴν ὁμῶ- 19
 νοϊαν ἡμῖν ἐμπεποίηκεν. τὸ γὰρ μίαν μὲν ἔχειν καὶ
 15 τὴν αὐτὴν δόξαν περὶ θεοῦ, τῷ βίῳ δὲ καὶ τοῖς ἔθεσι μηδὲν ἀλλήλων διαφέρειν, καλλίστην ἐν ἔθεσιν ἀνθρώπων συμφωνίαν ἀποτελεῖ. <180> παρ' ἡμῖν γὰρ μόνοις οὔτε περὶ τοῦ θεοῦ λόγους ἀκούσεται τις ἀλλήλοις ὑπεναντίους, ὅποια πολλὰ παρ' ἑτέροις οὐδ' ὑπὸ
 20 τῶν τυχόντων μόνον κατὰ τὸ προσπεσὸν ἐκάστῳ λέγεται πάθος, ἀλλὰ καὶ παρὰ τισι τῶν φιλοσόφων αὐτῶν τετόλμηται, τῶν μὲν τὴν ὅλην τοῦ θεοῦ φύσιν ἀναιρεῖν τοῖς λόγοις ἐπικειρηκότων, ἄλλων δὲ τὴν ὑπὲρ ἀνθρώπων αὐτοῦ πρόνοϊαν ἀφαιρουμένων· <181> οὗτ'
 25 ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασι τῶν βίων ὕψεται διαφορὰν, ἀλλὰ κοινὰ μὲν ἔργα πάντων παρ' ἡμῖν, εἷς δ' ὁ λόγος ὁ τῷ νόμῳ συμφωνῶν περὶ θεοῦ, πάντα λέγων ἐκεῖνον ἐφορᾶν. καὶ μὴν περὶ τῶν κατὰ τὸν βίον ἐπιτηδευμάτων ὅτι δεῖ πάντα τᾶλλα τέλος ἔχειν τὴν
 30 εὐσέβειαν, καὶ γυναικῶν ἀκούσειεν ἂν τις καὶ τῶν οἰκετῶν.

20 <182> ὅθεν δὴ καὶ τὸ προφερόμενον ἡμῖν ὑπό-
 τινων ἔγκλημα, τὸ δὴ μὴ καινῶν εὐρετὰς ἔργων ἢ
 λόγων ἄνδρας παρασχεῖν, ἐντεῦθεν συμβέβηκεν. οἱ
 μὲν γὰρ ἄλλοι τὸ μηδενὶ τῶν πατρίων ἐμμένειν καλὸν
 εἶναι νομίζουσι, καὶ τοῖς μάλιστα τολμῶσι ταῦτα παρα-
 βαίνειν σοφίας δεινότητα μαρτυροῦσιν. <183> ἡμεῖς
 δὲ τούναντίον μίαν εἶναι καὶ φρόνησιν καὶ ἀρετὴν
 ὑπειλήφαμεν τὸ μηδὲν ὅλως ὑπεναντίον μήτε πράξαι
 ἢ μήτε διανοηθῆναι τοῖς ἐξ ἀρχῆς νομοθετηθεῖσιν. ὅπερ
 εἰκότως ἂν εἴη τεκμήριον τοῦ κάλλιστα τεθῆναι τὸν νόμον.
 21 τὰ γὰρ μὴ τοῦτου ἔχοντα τὸν τρόπον αἱ πεῖ-
 ραι δεόμενα διορθώσεως ἐλέγχουσιν. <184> ἡμῖν δὲ
 τοῖς πεισθεῖσιν ἐξ ἀρχῆς τεθῆναι τὸν νόμον κατὰ
 θεοῦ βούλησιν, οὐδ' εὐσεβὲς ἦν ἔτι τοῦτου μὴ φυ-
 λάττειν. τί γὰρ αὐτοῦ τις ἂν μετακινήσειεν, ἢ τί
 κάλλιον ἐξεύροι, ἢ τί παρ' ἐτέρων ὡς ἄμεινον ἐξε-
 νέγκοι; ἄρα γε τὴν ὅλην κατάστασιν τοῦ πολιτεύ-
 ματος; <185> καὶ τίς ἂν καλλίων ἢ δικαιότερα γένοιτο
 τῆς θεὸν μὲν ἠγεμόνα τῶν ὅλων ἠγείσθαι πεποιημέ-
 νης, τοῖς ἱερεῦσι δὲ κοινῇ μὲν τὰ μέγιστα διοικεῖν
 2 ἐπιτροπούσης, τῷ δὲ πάντων ἀρχιερεῖ πάλιν αὖ πεπι-
 στευκνίας τὴν τῶν ἄλλων ἱερέων ἠγεμονίαν; <186>
 οὓς οὐ κατὰ πλοῦτον οὐδέ τισιν ἄλλαις προύχοντας
 αὐτομάτοις πλεονεξίαις τὸ πρῶτον εὐθύς ὁ νομοθέτης
 ἐπὶ τὴν τιμὴν ἔταξεν, ἀλλ' ὅσοι τῶν μετ' αὐτοῦ πειθοῖ
 2 τε καὶ σωφροσύνη τῶν ἄλλων διέφερον, τούτοις τὴν
 περὶ τὸν θεὸν μάλιστα θεραπείαν ἐνεχείρισεν. <187>
 τοῦτο δ' ἦν καὶ τοῦ νόμου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευ-
 μάτων ἀκριβῆς ἐπιμέλεια· καὶ γὰρ ἐπόπται πάντων
 καὶ δικασταὶ τῶν ἀμφισβητουμένων καὶ κολασταὶ τῶν
 3 κατεγνωσμένων οἱ ἱερεῖς ἐτάχθησαν.

<188> τίς ἂν οὖν ἀρχὴ γένοιτο ταύτης ὀσιωτέρα; 22
 τίς δὲ θεῶ τιμὴ μᾶλλον ἀρμόζουσα, παντὸς μὲν τοῦ
 πλήθους κατεσκευασμένου πρὸς τὴν εὐσέβειαν, ἐξαί-
 ρητον δὲ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἱερέων πεπιστευμένων,
 5 ὥσπερ δὲ τελετῆς τινος τῆς ὅλης πολιτείας οἰκονομου-
 μένης; <189> ἃ γὰρ ὀλίγων ἡμερῶν ἀριθμὸν ἐπιτη-
 δεύοντες ἄλλοι φυλάττειν οὐ δύνανται, μυστήρια καὶ
 τελετὰς ὀνομάζοντες, ταῦτα μετὰ πολλῆς ἡδονῆς καὶ
 γνώμης ἀμεταπίστου φυλάττομεν ἡμεῖς διὰ τοῦ παν-
 10 τὸς αἰῶνος. τίνες οὖν εἰσὶν αἱ προρηρήσεις καὶ ἀπα-
 γορεύσεις; ἀπλαῖ τε καὶ γνώριμοι. <190> πρώτη δ'
 ἡγεῖται περὶ θεοῦ λέγουσα, ὁ θεὸς ἔχει τὰ πάντα
 παντελῆς καὶ μακάριος, αὐτὸς ἑαυτῷ καὶ πᾶσιν αὐ-
 τάρκης, ἀρχὴ καὶ μέσα καὶ τέλος οὗτος τῶν πάντων,
 15 ἔργοις μὲν καὶ χάρισιν ἐναργῆς καὶ παντὸς οὔτινοσ-
 οῦν φανερώτερος, μορφὴν δὲ καὶ μέγεθος ἡμῖν ἄφα-
 τος. <191> πᾶσα μὲν γὰρ ὕλη πρὸς εἰκόνα τὴν τού-
 του, κἂν ἦ πολυτελής, ἄτιμος, πᾶσα δὲ τέχνη πρὸς
 μιμήσεως ἐπίνοιαν ἄτεχνος· οὐδὲν ὅμοιον οὔτ' εἶδομεν
 20 οὔτ' ἐπινοοῦμεν οὔτ' εἰκάζειν ἐστὶν ὅσιον. <192> ἔργα
 βλέπομεν αὐτοῦ, φῶς, οὐρανόν, γῆν, ἥλιον καὶ σελή-
 νην, ὕδατα, ζώων γενέσεις, καρπῶν ἀναδόσεις. ταῦτα
 ὁ θεὸς ἐποίησεν οὐ χερσίν, οὐ πόνοις, οὐδέ τινων
 συννεργασομένων ἐπιδεηθεῖς, ἀλλ' αὐτοῦ καλὰ θελή-
 25 σαντος καλῶς ἦν εὐθύς γεγονότα. τούτῳ δεῖ πάντας
 ἀκολουθεῖν, καὶ θεραπεύειν αὐτὸν ἀσκοῦντας ἀρετῆν·
 τρόπος γὰρ θεοῦ θεραπείας οὗτος ὀσιωτάτος.

<193> εἷς ναὸς ἐνὸς θεοῦ (φίλον γὰρ αἰεὶ παντὶ 23
 τὸ ὅμοιον), κοινὸς ἀπάντων κοινοῦ θεοῦ ἀπάντων.
 30 τοῦτον θεραπεύουσι μὲν διὰ παντὸς οἱ ἱερεῖς, ἡγεῖται
 δὲ τούτων ὁ πρῶτος αἰεὶ κατὰ γένος. <194> οὗτος

μετὰ τῶν συνιερέων θύσει τῷ θεῷ, φυλάξει τοὺς νόμους, δικάσει περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων, κολάσει τοὺς ἐλεγχθέντας ἐπ' ἀδίκῳ. ὁ δέ γε τούτῳ μὴ πειθόμενος ὑφέξει δίκην ὡς εἰς τὸν θεὸν αὐτὸν ἀσεβῶν. <195> θύομεν τὰς θυσίας οὐκ εἰς πλήρωσιν ἑαυτῶν 5 καὶ μέθην (ἀβούλητα γὰρ τῷ θεῷ τάδε, καὶ πρόφασις ἂν ὕβρεως γένοιτο καὶ πολυτελείας), ἀλλὰ σώφρονας εὐτάκτους εὐσταλεῖς. ὅπως δὲ μάλιστα θύοντες σωφρονώμεν, <196> κὰν ταῖς θυσίαις ὑπὲρ τῆς κοινῆς εὐχεσθαι δεῖ πρῶτον σωτηρίας, εἰδ' ὑπὲρ ἑαυτῶν· ἐπὶ γὰρ κοι- 10 νωνία γεγόναμεν, καὶ ταύτην ὁ προτιμῶν τοῦ καθ' ἑαυτὸν βίου μάλιστ' ἂν εἴη θεῷ κεχαρισμένος. <197> παράκλησις δὲ πρὸς τὸν θεὸν ἔστω διὰ τῆς εὐχῆς καὶ δέησις οὐχ ὅπως διδῶ τάγαθὰ (δέδωκε γὰρ αὐτὸς ἐκὼν καὶ πᾶσιν εἰς μέσον κατέθηκεν), ἀλλ' ὅπως δέχεσθαι 15 δυνώμεθα καὶ λαβόντες φυλάττωμεν. <198> ἀγνείας ἐπὶ ταῖς θυσίαις διεύρηκεν ὁ νόμος ἀπὸ κήδους, ἀπὸ λεχοῦς, ἀπὸ κοινωνίας τῆς πρὸς γυναῖκα, καὶ πολλῶν ἄλλων, ἃ μακρὸν ἂν εἴη νῦν γράφειν.

24 τοιοῦτος μὲν ὁ περὶ θεοῦ καὶ τῆς ἐκείνου θερα- 20 πείας λόγος ἡμῖν ἔστιν, ὁ δ' αὐτὸς ἅμα καὶ νόμος· <199> τίνες δ' οἱ περὶ γάμων; μῖξιν μόνην οἶδεν ὁ νόμος τὴν κατὰ φύσιν τὴν πρὸς γυναῖκα, καὶ ταύτην εἰ μέλλοι τέκνων ἔνεκα γίνεσθαι· τὴν δὲ πρὸς ἄρρενας ἀρρένων ἐστύγηκε, καὶ θάνατος τοῦπιτίμιον εἴ τις ἐπι- 25 χειρήσειεν. <200> γαμεῖν δὲ κελεύει μὴ προικὶ προσέχοντας, μηδὲ βιαίαις ἀρπαγαῖς, μηδ' αὖ δόλω καὶ ἀπάτῃ πείσαντας, ἀλλὰ μνηστεύειν παρὰ τοῦ δοῦναι κυρίου καὶ κατὰ συγγένειαν τὴν ἐπιτήδειον. <201> γυνὴ δὲ χεῖρον, φησί, ἀνδρὸς εἰς ἅπαντα. τοιγαροῦν ὑπακουέτω, μὴ 30 πρὸς ὕβριν, ἀλλ' ἴν' ἄρχηται· θεὸς γὰρ ἀνδρὶ τὸ κράτος

ἔδωκε. ταύτη συνεῖναι δεῖ τὸν γήμαντα μόνῃ, τὸ δὲ
 τὴν ἄλλου πειρᾶν ἀνόσιον· εἰ δέ τις τοῦτο πράξειεν,
 οὐδεμία θανάτου παραίτησις, οὔτ' εἰ βιάσαιο παρ-
 5 θένον ἑτέρῳ προωμολογημένην, οὔτ' εἰ πείσειε γεγα-
 μένην. <202> τέκνα τρέφειν ἅπαντα προσέταξε,
 καὶ γυναιξὶν ἀπέειπε μὴτ' ἀμβλοῦν τὸ σπαρὲν μήτε
 διαφθείρειν ἄλλη μηχανῇ· τεκνοκτόνος γὰρ ἂν εἴη,
 ψυχὴν ἀφανίζουσα καὶ τὸ γένος ἐλαττοῦσα. τοιγαροῦν
 εἰ τις ἐπὶ λέχους φθορὰν παρέλθοι, καθαρὸς εἶναι οὐ
 10 δύναται. <203> ἧ καὶ μετὰ τὴν νόμιμον συνουσίαν
 ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἀπολούσασθαι κελεύει ὁ νόμος.
 ψυχῆς τε γὰρ καὶ σώματος ἐγγίγνεται μολυσμὸς ὡς
 πρὸς ἄλλην χώραν ὑποβαλόντων· καὶ γὰρ ἐμψυομένη
 σώμασι κακοπαθεῖ ἢ ψυχῇ, καὶ τούτων αὖ πάλιν ὡς
 15 θανάτῳ διακριθεῖσα. διὸ περ ἀγνείας ἐπὶ πᾶσι τοῖς
 τοιούτοις προσέταξεν.

<204> οὐ μὴν οὐδ' ἐπὶ ταῖς τῶν παίδων γενέσεσιν 25
 ἐπέτρεψεν εὐωχίας συνάγειν καὶ προφάσεις ποιεῖσθαι
 μέθης, ἀλλὰ σώφρονα τὴν ἀρχὴν εὐθύς τῆς τροφῆς
 20 ἔταξε, καὶ γράμματα παιδεύειν ἐκέλευσε, περὶ τε τοὺς
 νόμους ἀναστρέφεσθαι καὶ τῶν προγόνων τὰς πράξεις
 ἐπίστασθαι, τὰς μὲν ἵνα μιμῶνται, τοῖς δ' ἵνα συντρε-
 φόμενοι μήτε παραβαίνωσι μήτε σκῆψιν ἀγνοίας ἔχωσι.

<205> τῆς δ' εἰς τοὺς τετελευτηκότας προουνόησεν 26
 25 ὁσίας οὔτε πολυτελείαις ἐνταφίων οὔτε κατασκευαῖς
 μνημείων ἐπιφανῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τὴν κηδείαν
 προσέταξε τοῖς οἰκειοτάτοις ἐπιτελεῖν, πᾶσι δὲ τοῖς
 παριοῦσι θαπτομένου τινὸς καὶ συνελθεῖν καὶ συνα-
 ποδύρασθαι ἐποίησε νόμιμον, καθαίρειν δὲ καὶ τὸν
 30 οἶκον καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἀπὸ κήδους, ἵνα πλεῖστον
 ἀπέχη τοῦ δοκεῖν καθαρὸς εἶναί τις φόνον ἐργασάμενος.

27 <206> γονέων τιμὴν μετὰ τὴν πρὸς θεὸν δευτέραν ἔταξε, καὶ τὸν οὐκ ἀμειβόμενον τὰς παρ' αὐτῶν χάρι-
 τας ἀλλ' εἰς ὅτιοῦν ἐλλείποντα λευσθησόμενον παρα-
 δίδωσι. καὶ παντὸς τοῦ πρεσβυτέρου τιμὴν ἔχειν τοὺς
 νέους φησὶν, ἐπεὶ πρεσβύτατον ὁ θεός. κρύπτειν οὐ- 5
 δὲν ἔα πρὸς φίλους· <207> οὐ γὰρ εἶναι φιλίαν τὴν
 μὴ πάντα πιστεύουσιν. καὶ συμβῆ τις ἐχθρα, τού-
 των τὰ πόρρητα λέγειν κεκώλυκε. δικάζων εἰ δῶρά τις
 λάβοι, θάνατος ἢ ζημία. περιορῶν ἰκέτην, βοηθεῖν
 ἐνόν, ὑπεύθυνος. <208> ὃ μὴ κατέθηκέ τις, οὐκ 10
 ἀναιρήσεται. τῶν ἀλλοτριῶν οὐδενὸς ἄφεται. δανεί-
 στας τόκον οὐ λήψεται. ταῦτα καὶ πολλὰ τούτοις ὅμοια
 τὴν πρὸς ἀλλήλους ἡμῶν συνέχει κοινωνίαν.

28 <209> πῶς δὲ καὶ περὶ τῆς πρὸς ἀλλοφύλους ἐπιει-
 κείας ἐφρόντισεν ὁ νομοθέτης, ἄξιον ἰδεῖν· φανεῖται 15
 γὰρ ἄριστα πάντων προνοησάμενος ὅπως μῆτε τὰ οἰ-
 κεία διαφθείρωμεν, μῆτε φθονήσωμεν τοῖς μετέχειν
 τῶν ἡμετέρων προαιρουμένοις. <210> ὅσοι μὲν γὰρ
 θέλουσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἡμῖν νόμους ζῆν ὑπελθόν-
 τες, δέχεται φιλοφρόνως, οὐ τῷ γένει μόνον ἀλλὰ καὶ 20
 τῇ προαιρέσει τοῦ βίου νομίζων εἶναι τὴν οἰκειότητα·
 τοὺς δ' ἐκ παρέργου προσιόντας ἀναμίγνυσθαι ταῖς
 συνηθείαις οὐκ ἠθέλησε.

29 <211> τᾶλλα δὲ προεῖρηκεν ὧν ἐστὶν ἡ μετάδοσις
 ἀναγκαία· πᾶσι παρέχειν τοῖς δεομένοις πῦρ ὕδωρ 25
 τροφήν, ὁδοὺς φράζειν, ἄταφον μὴ περιορᾶν. ἐπιεικῆ
 δὲ καὶ τὰ πρὸς τοὺς πολεμίους κριθέντας εἶναι·
 <212> οὐδὲ γὰρ ἔα τὴν γῆν αὐτῶν πυρπολεῖν, οὐδὲ
 κόπτειν ἡμερα δένδρα συγκεχώρηκεν, ἀλλὰ καὶ σκυ-
 λεύειν ἀπειρήκε τοὺς ἐν τῇ μάχῃ πεσόντας, καὶ τῶν 30
 αἰχμαλώτων προυνόησεν ὅπως αὐτῶν ὕβρις ἀπῆ, μά-

λιστα δὲ γυναικῶν. <213> οὕτω δ' ἡμερότητα καὶ
 φιλανθρωπίαν ἡμᾶς ἐπαίδευσεν ὡς οὐδὲ τῶν ἀλόγων
 ζῴων ὠλιγόρησεν, ἀλλὰ μόνην μὲν ἀφῆκε τούτων
 χρῆσιν τὴν νόμιμον, πᾶσαν δ' ἑτέραν ἐκώλυσεν. ἃ δ'
 5 ὥσπερ ἰκετεύοντα προσφεύγει ταῖς οἰκίαις, ἀπέπειπεν
 ἀνελεῖν. οὐδὲ νεοττοῖς ἐπέτρηψε τοὺς γονέας αὐτῶν
 συνεξαιρεῖν, φεΐδεσθαι δὲ κἂν τῇ πολεμίᾳ τῶν ἐργα-
 ζομένων ζῴων, καὶ μὴ φρονεῖν. <214> οὕτω παντα-
 χόθεν τὰ πρὸς ἐπιείκειαν περιεσκέψατο, διδασκαλικοῖς
 10 μὲν τοῖς προειρημένοις χρησάμενος νόμοις, τοὺς δ' αὖ
 κατὰ τῶν παραβαινόντων τιμωρητικούς τάξας ἄνευ
 προφάσεως. <215> ζημία γὰρ ἐπὶ τοῖς πλείστοις τῶν 30
 παραβαινόντων ἐστὶ θάνατος, ἂν μοιχεύσῃ τις, ἂν
 βιάσῃται κόρην, ἂν ἄρρηνι τολμήσῃ πείραν προσφέ-
 15 ρειν, ἂν ὑπομείνῃ παθεῖν ὁ πειρασθεῖς. ἔστι δὲ καὶ
 ἐπὶ δούλοις ὁμοίως ὁ νόμος ἀπαραίτητος. <216> ἀλλὰ
 καὶ περὶ μέτρων εἴ τις κακουργήσειεν ἢ σταθμῶν, ἢ
 περὶ πράσεως ἀδίκου καὶ δόλω γενομένης, κἂν ὑφέ-
 ληταί τις ἀλλότριον, κἂν ὃ μὴ κατέθηκεν ἀνέλῃται·
 20 πάντων εἰσὶ κολάσεις, οὐχ οἷαι παρ' ἑτέροις, ἀλλ' ἐπὶ
 τὸ μείζον. <217> περὶ μὲν γὰρ γονέων ἀδικίας ἢ τῆς
 εἰς τὸν θεὸν ἀσεβείας, κἂν μελλήσῃ τις, εὐθέως ἀπόλ-
 λυται. τοῖς μέντοι γε κατὰ τοὺς νόμους πάντα πράτ-
 τουσι τὸ γέρας ἐστὶν οὐκ ἄργυρος οὐδὲ χρυσός, οὐ
 25 μὴν οὐδὲ κοτίνου στέφανος ἢ σελίνου καὶ τοιαύτη τις
 ἀνακήρυξις, <218> ἀλλ' αὐτὸς ἕκαστος αὐτῷ τὸ συνει-
 δὸς ἔχων μαρτυροῦν πεπίστευκε, τοῦ μὲν νομοθέτου
 προσητεύσαντος, τοῦ δὲ θεοῦ τὴν πίστιν ἰσχυρὰν
 παρεσχηκότος, ὅτι τοῖς τοὺς νόμους διαφυλάξασι, κἂν
 30 εἰ δέοι θνήσκων ὑπὲρ αὐτῶν, προθύμως ἀποθανού-
 σιν ἔδωκεν ὁ θεὸς γενέσθαι τε πάλιν καὶ βίον ἀμείνω

λαβεῖν ἐκ περιτροπῆς. <219> ὠκνουν δ' ἂν ἐγὼ νῦν ταῦτα γράφειν, εἰ μὴ διὰ τῶν ἔργων ἅπασιν ἦν φανερόν ὅτι πολλοὶ καὶ πολλάκις ἤδη τῶν ἡμετέρων περὶ τοῦ μηδὲ ῥῆμα φθέγγασθαι παρὰ τὸν νόμον πάντα παθεῖν γενναίως προείλοντο.

31 <220> καίτοι γ' εἰ μὴ συμβεβήκει γνώριμον ἡμῶν τὸ ἔθνος ἅπασιν ἀνθρώποις ὑπάρχειν κὰν φανερῶ κείσθαι τὴν ἐθελούσιον ἡμῶν τοῖς νόμοις ἀκολουθίαν, <221> ἀλλὰ τις ἢ συγγράψαι λέγων αὐτὸς ἀνεγίνωσκε τοῖς Ἑλλησιν, ἢ που γε περιτυχεῖν ἔξω τῆς γινωσκο- 10 μένης γῆς ἔφασκεν ἀνθρώποις τοιαύτην μὲν ἔχουσι δόξαν οὕτω σεμνὴν περὶ τοῦ θεοῦ, τοιούτοις δὲ νόμοις πολὺν αἰῶνα βεβαίως ἐμμεμενηκόσι, πάντας ἂν οἶμαι θαυμάσαι διὰ τὰς συνεχεῖς παρ' αὐτοῖς μεταβολάς. <222> ἀμέλει τῶν γράψαι τι παραπλήσιον εἰς 15 πολιτείαν καὶ νόμους ἐπιχειρησάντων ὡς θαυμαστὰ συνθέντων κατηγοροῦσι, φάσκοντες αὐτοὺς λαβεῖν ἀδυνατούς ὑποθέσεις. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους παραλείπω φιλοσόφους, ὅσοι τι τοιοῦτον ἐν τοῖς συγγράμμασιν ἐπραγματεύσαντο. <223> Πλάτων δὲ θαυμαζόμενος 20 παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ὡς καὶ σεμνότητι βίου διευεγκῶν καὶ δυνάμει λόγων καὶ πειθοῖ πάντας ὑπεράρας τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ γεγονότας, ὑπὸ τῶν φασκόντων δεινῶν εἶναι τὰ πολιτικὰ μικροῦ δεῖν χλευαζόμενος καὶ κωμωδούμενος διατελεῖ. <224> καίτοι τὰκείνου σκοπῶν 25 συχνῶς τις ἂν εὖροι ῥάον' ὄντα καὶ τῆς τῶν πολλῶν ἔγγιον συνηθείας. αὐτὸς δὲ Πλάτων ὠμολόγησεν ὅτι τὴν ἀληθῆ περὶ τοῦ θεοῦ δόξαν εἰς τὴν τῶν ὄχλων ἄγνοιαν οὐκ ἦν ἀσφαλὲς ἐξενεγκεῖν. <225> ἀλλὰ τὰ μὲν Πλάτωνος λόγους τινὲς εἶναι κενοὺς νομίζουσι, 30 κατὰ πολλὴν ἐξουσίαν κεκαλλιγραφημένους· μάλιστα

δὲ τῶν νομοθετῶν Λυκοῦργον τεθαρμάκασι, καὶ τὴν
 Σπάρτην ἅπαντες ὑμνοῦσιν ὅτι τοῖς ἐκείνου νόμοις
 ἐπὶ πλεῖστον ἐνεκαρτέρησεν. <226> οὐκοῦν τοῦτο μὲν
 ὠμολογήσθω, τεκμήριον ἀρετῆς εἶναι τὸ πείθεσθαι
 5 τοῖς νόμοις· οἱ δὲ Λακεδαιμονίους θαυμάζοντες τὸν
 ἐκείνων χρόνον ἀντιπαραβαλλέτωσαν τοῖς πλείοσιν ἢ
 δισχιλίους ἔτεσι τῆς ἡμετέρας πολιτείας, <227> καὶ
 προσέτι λογιζέσθωσαν ὅτι Λακεδαιμόνιοι μὲν ὅσον ἐφ'
 ἑαυτῶν χρόνον εἶχον τὴν ἐλευθερίαν, ἀκριβῶς ἔδοξαν
 10 τοὺς νόμους διαφυλάττειν, ἐπεὶ μέντοι περὶ αὐτοὺς
 ἐγένοντο μεταβολαὶ τῆς τύχης, μικροῦ δεῖν ἀπάντων
 ἐξελάθοντο τῶν νόμων, <228> ἡμεῖς δ' ἐν τύχαις μυ-
 ρίαις γεγονότες διὰ τὰς τῶν βασιλευσάντων τῆς Ἀσίας
 μεταβολὰς οὐδ' ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῶν δεινῶν τοὺς νό-
 15 μους προύδομεν, οὐκ ἀργίας οὐδὲ τρυφῆς αὐτοὺς χάριν
 περιέποντες, ἀλλ' εἴ τις (τάληθές) ἐθέλοι σκοπεῖν,
 πολλῶ τινι τῆς δοκούσης ἐπιτετάχθαι Λακεδαιμονίοις
 καρτερίας μείζονας ἄθλους καὶ πόνους ἡμῖν ἐπιτιθέν-
 τες. <229> οἱ μὲν γε μήτε γῆν ἐργαζόμενοι μήτε περὶ
 20 τέχνας πονοῦντες, ἀλλὰ πάσης ἐργασίας ἄφρονοι, λιπαροὶ
 καὶ τὰ σώματα πρὸς κάλλος ἀσχοῦντες ἐπὶ τῆς πόλεως
 διηγῶν, <230> ἄλλοις ὑπηρέταις πρὸς ἅπαντα τὰ τοῦ
 βίου χρώμενοι καὶ τροφὴν ἐτοιμὴν παρ' ἐκείνων λαμ-
 βάνοντες, ἐφ' ἐν δὴ τοῦτο μόνον τὸ καλὸν ἔργον καὶ
 25 φιλάνθρωπον ἅπαντα καὶ πράττειν καὶ πάσχειν ὑπο-
 μένουτες, τὸ κρατεῖν πάντων ἐφ' οὓς ἂν στρατεύωσιν.
 <231> ὅτι δὲ μηδὲ τοῦτο κατώρθωσαν, ἐῷ λέγειν· οὐ
 γὰρ καθ' ἓνα μόνον, ἀλλὰ πολλοὶ πολλάκις ἀθρόως
 τῶν τοῦ νόμου προσταγμάτων ἀμελήσαντες αὐτοὺς
 30 μετὰ τῶν ὅπλων παρέδοσαν τοῖς πολεμίοις.

<232> ἄρ' οὖν καὶ παρ' ἡμῖν, οὐ λέγω τοσοῦτους, 32

ἀλλὰ δὴ ἢ τρεῖς ἔγνω τις προδότας γενομένους τῶν νόμων ἢ θάνατον φοβηθέντας, οὐχὶ τὸν ῥᾶστιον ἐκείνον λέγω, τὸν συμβαίνοντα τοῖς μαχομένοις, ἀλλὰ τὸν μετὰ λύμης τῶν σωμάτων, ὁποῖος εἶναι δοκεῖ πάντων χαλεπώτατος; <233> ὥστ' ἐγὼ νομίζω τινὰς κρατήσαντας ἡμῶν οὐχ ὑπὸ μίσους προσφέρεσθαι ὡς ὑποχειροίσις, ἀλλ' ὡς θαυμαστόν τι θέαμα βουλομένους ἰδεῖν, εἴ τινες εἰσὶν ἄνθρωποι οἱ μόνον εἶναι κακὸν αὐτοῖς πεπιστευκότες, εἰ προᾶξαι τι παρὰ τοὺς ἑαυτῶν νόμους ἢ λόγον εἰπεῖν παρ' ἐκείνους παραβιασθεῖεν. <234> οὐ γὰρ δὴ θαυμάζειν εἰ πρὸς θάνατον ἀνδρείως ἔχομεν ὑπὲρ τῶν νόμων παρὰ τοὺς ἄλλους ἅπαντας. οὐδὲ γὰρ τὰ ῥᾶστα δοκοῦντα τῶν ἡμετέρων ἐπιτηδευμάτων ἄλλοι ῥαδίως ὑπομένουσιν, αὐτουργίαν λέγω καὶ τροφῆς λιτότητα, καὶ τὸ μηδὲν εἰκῆ μηδ' ὡς ἔτυχεν ἕκα-
 15
 20
 25
 30
 35
 40
 45
 50
 55
 60
 65
 70
 75
 80
 85
 90
 95
 100
 105
 110
 115
 120
 125
 130
 135
 140
 145
 150
 155
 160
 165
 170
 175
 180
 185
 190
 195
 200
 205
 210
 215
 220
 225
 230
 235
 240
 245
 250
 255
 260
 265
 270
 275
 280
 285
 290
 295
 300
 305
 310
 315
 320
 325
 330
 335
 340
 345
 350
 355
 360
 365
 370
 375
 380
 385
 390
 395
 400
 405
 410
 415
 420
 425
 430
 435
 440
 445
 450
 455
 460
 465
 470
 475
 480
 485
 490
 495
 500
 505
 510
 515
 520
 525
 530
 535
 540
 545
 550
 555
 560
 565
 570
 575
 580
 585
 590
 595
 600
 605
 610
 615
 620
 625
 630
 635
 640
 645
 650
 655
 660
 665
 670
 675
 680
 685
 690
 695
 700
 705
 710
 715
 720
 725
 730
 735
 740
 745
 750
 755
 760
 765
 770
 775
 780
 785
 790
 795
 800
 805
 810
 815
 820
 825
 830
 835
 840
 845
 850
 855
 860
 865
 870
 875
 880
 885
 890
 895
 900
 905
 910
 915
 920
 925
 930
 935
 940
 945
 950
 955
 960
 965
 970
 975
 980
 985
 990
 995

33 <236> εἶτα Λυσίμαχοι καὶ Μόλωνες καὶ τοιοῦτοί τινες ἄλλοι συγγραφεῖς, ἀδόκιμοι σοφισταί, μεिरακίων ἀπατεῶνες, ὡς πάνυ ἡμᾶς φαυλοτάτους ἀνθρώπων λοι-
 25
 30
 35
 40
 45
 50
 55
 60
 65
 70
 75
 80
 85
 90
 95
 100
 105
 110
 115
 120
 125
 130
 135
 140
 145
 150
 155
 160
 165
 170
 175
 180
 185
 190
 195
 200
 205
 210
 215
 220
 225
 230
 235
 240
 245
 250
 255
 260
 265
 270
 275
 280
 285
 290
 295
 300
 305
 310
 315
 320
 325
 330
 335
 340
 345
 350
 355
 360
 365
 370
 375
 380
 385
 390
 395
 400
 405
 410
 415
 420
 425
 430
 435
 440
 445
 450
 455
 460
 465
 470
 475
 480
 485
 490
 495
 500
 505
 510
 515
 520
 525
 530
 535
 540
 545
 550
 555
 560
 565
 570
 575
 580
 585
 590
 595
 600
 605
 610
 615
 620
 625
 630
 635
 640
 645
 650
 655
 660
 665
 670
 675
 680
 685
 690
 695
 700
 705
 710
 715
 720
 725
 730
 735
 740
 745
 750
 755
 760
 765
 770
 775
 780
 785
 790
 795
 800
 805
 810
 815
 820
 825
 830
 835
 840
 845
 850
 855
 860
 865
 870
 875
 880
 885
 890
 895
 900
 905
 910
 915
 920
 925
 930
 935
 940
 945
 950
 955
 960
 965
 970
 975
 980
 985
 990
 995

θεοῦ. <238> τῶν δὲ κατηγορῶν διὰ τῆς ἀντιπαρα-
 θέσεως ἡμᾶς ἐλέγχειν οἰομένων, οὐχ οἷόν τε κατασιω-
 πᾶν, ἄλλως τε καὶ τοῦ λόγου μέλλοντος οὐχ ὑφ' ἡμῶν
 ἐλεγχθῆσεσθαι τῶν νῦν αὐτὸν συντιθέντων, ἀλλ' ὑπὸ
 5 πολλῶν εἰρημένου καὶ λίαν εὐδοκιμούντων. <239> τίς
 γὰρ τῶν παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἐπὶ σοφίᾳ τεθνασμασμέ-
 νων οὐκ ἐπιτετίμηκε καὶ ποιητῶν τοῖς ἐπιφανεστάτοις
 καὶ νομοθετῶν τοῖς μάλιστα πεπιστευμένοις, ὅτι τοι-
 10 αὔτας δόξας περὶ θεῶν ἐξ ἀρχῆς τοῖς πλήθεσιν ἐγκα-
 τέσπειραν; <240> ἀριθμῶ μὲν ὀπόσους ἂν αὐτοὶ ἐθε-
 λήσωσιν ἀποφήνασθαι, ἐξ ἀλλήλων δὲ γιγνομένους, καὶ
 κατὰ παντοίους τρόπους γενέσεων· τούτους δὲ καὶ
 διαιροῦντες τόποις καὶ διαίταις ὥσπερ τῶν ζώων τὰ
 γένη, τοὺς μὲν ὑπὸ γῆν τοὺς δ' ἐν θαλάττῃ, τοὺς
 15 μέντοι πρεσβυτάτους αὐτῶν ἐν ταρτάρῳ δεδεμένους·
 <241> ὅσοις δὲ τὸν οὐρανὸν ἀπένειμαν, τούτοις πατέρα
 μὲν τῶ λόγῳ τύραννον δὲ τοῖς ἔργοις καὶ δεσπότην
 ἐφιστάντες, καὶ διὰ τοῦτο συνισταμένην ἐπιβουλήν ἐπ'
 αὐτὸν ὑπὸ γυναικὸς καὶ ἀδελφοῦ καὶ θυγατρὸς, ἣν ἐκ
 20 τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς ἐγέννησεν, ἵνα δὴ συλλαβόντες
 αὐτὸν καθείρξωσιν, ὥσπερ αὐτὸς ἐκεῖνος τὸν πατέρα
 τὸν ἑαυτοῦ.

<242> ταῦτα δικαίως μέμψεως πολλῆς ἀξιοῦσιν οἱ 34
 φρονήσει διαφέροντες, καὶ πρὸς τούτοις καταγελωῶσιν,
 25 εἰ τῶν θεῶν τοὺς μὲν ἀγενεῖους καὶ μειράκια, τοὺς δὲ
 πρεσβυτέρους καὶ γενειῶντας εἶναι χρη̄ δοκεῖν, ἄλλους
 δὲ τετάχθαι πρὸς ταῖς τέχναις, χαλκεύοντά τινα, τὴν
 δ' ὑφαίνουσιν, τὸν δὲ πολεμοῦντα καὶ μετ' ἀνθρώπων
 μαχόμενον, τοὺς δὲ κιθαρίζοντας ἢ τοξικῆ χαίροντας·
 30 <243> εἴτ' αὐτοῖς ἐγγιγνομένας πρὸς ἀλλήλους στάσεις
 καὶ περὶ ἀνθρώπων φιλονικίας, μέχρι τοῦ μὴ μόνον

ἀλλήλοις τὰς χεῖρας προσφέρειν, ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἀνθρώ-
 πων τραυματιζομένους ὀδύρεσθαι καὶ κακοπαθεῖν.
 <244> τὸ δὲ δὴ πάντων ἀσελγέστατον, τὴν περὶ τὰς
 μίξεις ἀκρασίαν καὶ τοὺς ἔρωτας πῶς οὐκ ἄτοπον μι-
 κροῦ δεῖν ἅπασι προσάψαι, καὶ τοῖς ἄρρεσι τῶν θεῶν
 καὶ ταῖς θηλείαις; <245> εἶθ' ὁ γενναιότατος καὶ πρῶ-
 τος, αὐτὸς ὁ πατήρ, τὰς ἀπατηθείσας ὑπ' αὐτοῦ καὶ
 γενομένας ἐγκύους καθειρογνυμένας ἢ καταποντιζομένας
 περιορᾷ, καὶ τοὺς ἐξ αὐτοῦ γεγυότας οὔτε σώζειν
 δύναται, κρατούμενος ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης, οὔτ' ἀδα-
 κροτὶ τοὺς θανάτους αὐτῶν ὑπομένειν. <246> καλὰ
 γε ταῦτα, καὶ τούτοις ἄλλα ἐπόμενα, μοιχείας μὲν ἐν
 οὐρανῷ βλεπομένης οὕτως ἀναισχύντως ὑπὸ τῶν θεῶν
 ὥστε τινὰς καὶ ζηλοῦν ὁμολογεῖν τοὺς ἐπ' αὐτῇ δεδε-
 μένους. τί γὰρ οὐκ ἔμελλον, ὁπότε μηδ' ὁ πρεσβύτα-
 τος καὶ βασιλεὺς ἐδυνήθη τῆς πρὸς τὴν γυναῖκα μίξεως
 ἐπισχεῖν τὴν ὁρμὴν ὅσον γοῦν εἰς τὸ δωμάτιον ἀπελ-
 θεῖν; <247> οἱ δὲ δὴ δουλεύοντες τοῖς ἀνθρώποις
 θεοί, καὶ νῦν μὲν οἰκοδομοῦντες ἐπὶ μισθῷ νῦν δὲ
 ποιμαίνοντες, ἄλλοι δὲ τρόπον κακούργων ἐν χαλκῷ
 δεδεμένοι δεσμοτηρίῳ, τίνα τῶν εὖ φρονούντων οὐκ
 ἂν παροξύνειαν καὶ τοῖς ταῦτα συνθεῖσιν ἐπιπλήξαι
 καὶ πολλὴν εὐήθειαν καταγνῶναι τῶν προσιεμένων;
 <248> οἱ δὲ καὶ δεῖμόν τινα καὶ φόβον, ἤδη δὲ καὶ
 λύσσαν καὶ ἀπάτην καὶ τί γὰρ οὐχὶ τῶν κακίστων
 παθῶν εἰς θεοῦ φύσιν καὶ μορφὴν ἀνέπλασαν. τοῖς
 δ' εὐφημοτέροις τούτων καὶ θύειν τὰς πόλεις ἔπεισαν.
 <249> τοιγαροῦν εἰς πολλὴν ἀνάγκην καθίστανται τοὺς
 μὲν τινὰς τῶν θεῶν νομίζειν δοτῆρας ἀγαθῶν, τοὺς
 δὲ καλεῖν ἀποτροπαίους. εἶτα δὲ τούτους, ὥσπερ τοὺς
 πονηροτάτους τῶν ἀνθρώπων, χάρισι καὶ δώροις ἀπο-

σείονται, μέγα τι λήψεσθαι κακὸν ὑπ' αὐτῶν προσδοκῶντες, εἰ μὴ μισθὸν αὐτοῖς παράσχοιεν.

<250> τί τοίνυν τὸ αἴτιον τῆς τοσαύτης ἀνωμαλίας ³⁵
 καὶ περὶ τὸ θεῖον πλημμελείας; ἐγὼ μὲν ὑπολαμβάνω
⁵ τὸ μήτε τὴν ἀληθῆ τοῦ θεοῦ φύσιν ἐξ ἀρχῆς συνιδεῖν
 αὐτῶν τοὺς νομοθέτας, μήθ' ὅσον καὶ λαβεῖν ἡδυνή-
 θησαν ἀκριβῆ γνῶσιν διορίσαντας, πρὸς τοῦτο ποιή-
 σασθαι τὴν ἄλλην τάξιν τοῦ πολιτεύματος, <251> ἀλλ'
 ὥσπερ ἄλλο τι τῶν φανλοτάτων ἐφῆκαν τοῖς μὲν ποιη-
¹⁰ ταῖς, οὔστινας ἂν βούλωνται θεοὺς εἰσάγειν πάντα
 πάσχοντας, τοῖς δὲ ῥήτορσι, πολιτογραφεῖν κατὰ ψή-
 φισμα τῶν ξένων θεῶν τὸν ἐπιτήδειον. <252> πολ-
 λῆς δὲ καὶ ζωγράφοι καὶ πλάσται τῆς εἰς τοῦτο παρὰ
 τῶν Ἑλλήνων ἀπέλαυσαν ἐξουσίας, αὐτὸς ἕκαστός τινα
¹⁵ μορφήν ἐπινοῶν, ὃ μὲν ἐκ πηλοῦ πλάττων ὃ δὲ γρά-
 φων· οἱ δὲ μάλιστα δὴ θαυμαζόμενοι τῶν δημιουργῶν
 τὸν ἐλέφαντα καὶ τὸν χρυσοῦν ἔχουσι τῆς αἰεὶ καινουρ-
 γίας τὴν ὑπόθεσιν. <253> εἰθ' οἱ μὲν πρότερον ἐν
 ταῖς τιμαῖς ἀκμάσαντες θεοὶ γεγηρόκασιν, οὔτω γὰρ
²⁰ εὐφημότερον λέγειν· <254> ἄλλοι δὲ καινοὶ τινες εἰσα-
 γόμενοι θρησκείας τυγχάνουσιν. καὶ τῶν ἱερῶν τὰ μὲν
 ἐρημοῦται, τὰ δὲ νεωστὶ κατὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων
 βούλησιν ἕκαστος ἰδρύεται, δέον τούναντίον τὴν περὶ
 τοῦ θεοῦ δόξαν αὐτοὺς καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν τιμὴν
²⁵ ἀμετακίνητον διαφυλάττειν.

<255> Ἀπολλώνιος μὲν οὖν ὁ Μόλων τῶν ἀνοή- ³⁶
 των εἷς ἦν καὶ τετυφωμένων· τοὺς μέντοι κατ' ἀλή-
 θειαν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς φιλοσοφήσαντας οὔτε τῶν
 προειρημένων οὐδὲν διέλαθεν, οὔτε τὰς ψυχρὰς προ-
³⁰ φάσεις τῶν ἀλληγοριῶν ἠγνόησαν. διό περ τῶν μὲν
 εἰκότως κατεφρόνησαν, εἰς δὲ τὴν ἀληθῆ καὶ πρόπου-

σαν περὶ τοῦ θεοῦ δόξαν ἡμῖν συνεφώνησαν. <256>
 ἀφ' ἧς ὀρμηθεῖς ὁ Πλάτων οὔτε τῶν ἄλλων οὐδένα
 ποιητῶν φησι δεῖν εἰς τὴν πολιτείαν παραδέχεσθαι,
 καὶ τὸν Ὅμηρον εὐφήμεως ἀποπέμπεται, στεφανώσας
 καὶ μύρον αὐτοῦ καταχέας, ἵνα δὴ μὴ τὴν ὀρθὴν δό- 5
 ξαν περὶ θεοῦ τοῖς μύθοις ἀφανίσειε. <257> μάλιστα
 δὲ Πλάτων μεμίμηται τὸν ἡμέτερον νομοθέτην κὰν
 τῷ μηδὲν οὔτω παίδευμα προστάττειν τοῖς πολίταις
 ὡς τὸ πάντα ἀκριβῶς τοὺς νόμους ἐκμανθάνειν. καὶ
 μὴν καὶ περὶ τοῦ μὴ δεῖν ὡς ἔτυχεν ἐπιμίγνυσθαί 10
 τινὰς ἔξωθεν, ἀλλ' εἶναι καθαρὸν τὸ πολίτευμα τῶν
 ἐμμενούντων τοῖς νόμοις προυνόησεν. <258> ὧν οὐδὲν
 λογισάμενος ὁ Μόλων Ἀπολλώνιος ἡμῶν κατηγορήσεν
 ὅτι μὴ παραδεχόμεθα τοὺς ἄλλαις προκατελλημμένους
 δόξαις περὶ θεοῦ, μηδὲ κοινωνεῖν ἐθέλομεν τοῖς καθ' 15
 ἑτέραν συνήθειαν βίου ζῆν προαιρουμένοις. <259> ἀλλ'
 οὐδὲ τοῦτ' ἐστὶν ἴδιον ἡμῶν, κοινὸν δὲ πάντων, οὐχ
 Ἑλλήνων δὲ μόνων ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τοῖς Ἑλλησιν
 εὐδοκιμωτάτων. Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ ξενηλασίας ποι-
 ούμενοι διετέλουν καὶ τοῖς αὐτῶν ἀποδημεῖν πολίταις 20
 οὐκ ἐπέτρεπον, διαφθορὰν ἐξ ἀμφοῖν ὑφορώμενοι γε-
 νήσεσθαι περὶ τοὺς νόμους. <260> ἐκείνοις μὲν οὖν
 τάχ' ἂν δυσκολίαν τις ὄνειδίσειεν εἰκότως· οὐδενὶ γὰρ
 οὔτε τῆς πολιτείας οὔτε τῆς παρ' αὐτοῖς μετεδίδοσαν
 διατριβῆς· <261> ἡμεῖς δὲ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ζηλοῦν 25
 οὐκ ἀξιοῦμεν, τοὺς μὲντοι μετέχειν τῶν ἡμετέρων
 βουλομένους ἠδέως δεχόμεθα. καὶ τοῦτ' ἂν εἴη τεκμή-
 ριον, οἶμαι, φιλανθρωπίας ἅμα καὶ μεγαλοψυχίας.

37 <262> ἐῷ περὶ Λακεδαιμονίων ἐπὶ πλείω λέγειν.
 οἱ δὲ κοινὴν εἶναι τὴν ἑαυτῶν δόξαντες πόλιν Ἀθη- 30
 ναῖοι πῶς περὶ τούτων εἶχον, Ἀπολλώνιος ἠγνόησεν,

ὅτι καὶ τοὺς ῥῆμα μόνον παρὰ τοὺς ἐκείνων νόμους
 φθεγξαμένους περὶ θεῶν ἀπαραιτήτως ἐκόλασαν. <263>
 τίνας γὰρ ἑτέρου χάριν Σωκράτης ἀπέθανεν; οὐ γὰρ
 δὴ προεδίδου τὴν πόλιν τοῖς πολεμίοις, οὐδὲ τῶν
 5 ἱερῶν ἐσύλησεν οὐδέν, ἀλλ' ὅτι καινοὺς ὄρκους ὤμνυε
 καὶ τι δαιμόνιον αὐτῷ σημαίνειν ἔφασκεν, ἢ σπουδά-
 ζων ἢ διαπαίζων, ὡς ἔνιοι λέγουσι, διὰ ταῦτα κατε-
 γνώσθη κώνειον πιῶν ἀποθανεῖν. <264> καὶ διαφθεί-
 ρειν δὲ τοὺς νέους ὁ κατήγορος αὐτὸν ἠτιᾶτο, τῆς
 10 πατρίου πολιτείας καὶ τῶν νόμων ὅτι προῆγεν αὐτοὺς
 καταφρονεῖν. Σωκράτης μὲν οὖν πολίτης Ἀθηναίων
 τοιαύτην ὑπέμεινε τιμωρίαν, <265> Ἀναξαγόρας δὲ
 Κλαζομέσιος ἦν. ἀλλ' ὅτι νομιζόντων Ἀθηναίων τὸν
 ἥλιον εἶναι θεόν, ὃ δ' αὐτὸν ἔφη μύθρον εἶναι διά-
 15 πυρον, θάνατον αὐτοῦ παρ' ὀλίγας ψήφους κατέγνω-
 σαν. <266> καὶ Διαγόρα τῷ Μηλίῳ τάλαντον ἐπε-
 κήρυξαν, εἴ τις αὐτὸν ἀνέλοι, ἐπεὶ τὰ παρ' αὐτοῖς
 μυστήρια χλευάζειν ἐλέγετο. καὶ Πρωταγόρας εἰ μὴ
 θᾶπτον ἔφυγε, συλληφθεὶς ἂν ἔτεθνήκει, γράψαι τι
 20 δόξας οὐχ ὁμολογούμενον τοῖς Ἀθηναίοις περὶ θεῶν.
 <267> τί δὲ δεῖ θαυμάζειν εἰ πρὸς ἄνδρας οὕτως
 ἀξιοπίστους διετέθησαν, οἳ γε μηδὲ γυναικῶν ἐφεί-
 σαντο; Νίνον γὰρ τὴν ἰέρειαν ἀπέκτειναν, ἐπεὶ τις
 αὐτῆς κατηγορήσεν ὅτι ξένους ἐμύει θεοὺς· νόμῳ δ'
 25 ἦν τοῦτο παρ' αὐτοῖς κεκωλυμένον, καὶ τιμωρία κατὰ
 τῶν ξένου εἰσαγόντων θεὸν ὄριστο θάνατος. <268>
 οἱ δὲ τοιοῦτῳ νόμῳ χρώμενοι δῆλον ὅτι τοὺς τῶν
 ἄλλων οὐκ ἐνόμιζον εἶναι θεοὺς· οὐ γὰρ ἂν αὐτοῖς
 πλειόνων ἀπολαύειν ἐφθόνον. <269> τὰ μὲν οὖν
 30 Ἀθηναίων ἐχέτω καλῶς, Σκύθαι δὲ φόνους χαίροντες
 ἀνθρώπων καὶ βραχὺ τῶν θηρίων διαφέροντες ὅμως

τὰ παρ' αὐτοῖς οἴονται δεῖν περιστέλλειν, καὶ τὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ σοφίᾳ θαναμασθέντα, τὸν Ἀνάχαρσιν, ἐπανελθόντα πρὸς αὐτοὺς ἀνεῖλον, ἐπεὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἐθῶν ἔδοξεν ἦκειν ἀνάπλεως. πολλοὺς δὲ καὶ παρὰ Πέρσαις ἂν τις εὖροι καὶ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν 5 κεκολασμένους. <270> ἀλλὰ δῆλον ὅτι τοῖς Περσῶν ἔχαιρε νόμοις ὁ Ἀπολλώνιος, κἀκείνους ἐθαύμαζεν, ὅτι τῆς ἀνδρείας αὐτῶν ἀπέλαυσαν οἱ Ἕλληνες καὶ τῆς ὁμογνωμοσύνης ἧς εἶχον περὶ θεῶν, ταύτης μὲν οὖν ἐν τοῖς ἱεροῖς οἷς κατέπρησαν, τῆς ἀνδρείας δὲ δου- 10 λεῦσαι παρὰ μικρὸν ἐλθόντες. ἀπάντων δὲ καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων μιμητῆς ἐγένετο τῶν Περσικῶν, γυναϊκας ἀλλοτρίας ὑβρίζων καὶ παῖδας ἐκτέμνων. <271> παρ' ἡμῖν δὲ θάνατος ὄρισταὶ κἂν ἄλογόν τις ζῶον οὕτως ἀδικῆ· καὶ τούτων ἡμᾶς τῶν νόμων ἀπαγαγεῖν 15 οὔτε φόβος ἴσχυσε τῶν κρατησάντων οὔτε ζῆλος τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις τετιμημένων. <272> οὐδὲ τὴν ἀνδρείαν ἠσκήσαμεν ἐπὶ τῷ πολέμους ἄρασθαι χάριν πλεονεξίας, ἀλλ' ἐπὶ τῷ τοὺς νόμους διαφυλάττειν. τὰς γοῦν ἄλλας ἐλαττώσεις πράως ὑπομένοντες, ἐπει- 20 δὴν τινες ἡμᾶς τὰ νόμιμα κινεῖν ἀναγκάζωσι, τότε καὶ παρὰ δύναμιν αἰρόμεθα πολέμους καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων ταῖς συμφοραῖς ἐγκατεροῦμεν. <273> διὰ τί γὰρ ἂν καὶ ζηλώσαιμεν τοὺς ἑτέρων νόμους, ὀρῶντες μηδὲ παρὰ τοῖς θεμένοις αὐτοὺς τετηρημένους; πῶς γὰρ 25 οὐκ ἔμελλον Λακεδαιμόνιοι μὲν τῆς ἀνεπιμύκτου καταγνώσεσθαι πολιτείας καὶ τῆς περὶ τοὺς γάμους ὀλιγωρίας, Ἡλεῖοι δὲ καὶ Θηβαῖοι τῆς παρὰ φύσιν καὶ ἄγαν ἀνέδην πρὸς τοὺς ἄρρενας μίξεως; <274> ἂ γοῦν πάλαι κάλλιστα καὶ συμφορώτατα πράττειν ὑπελάμβα- 30 νον, ταῦτ' εἰ καὶ μὴ παντάπασι τοῖς ἔργοις πεφεύγα-

σιν, οὐχ ὁμολογοῦσιν, <275> ἀλλὰ καὶ τοὺς περὶ αὐτῶν νόμους ἀπόμνηνται, τοσοῦτόν ποτε παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἰσχύσαντας ὥστε καὶ τοῖς θεοῖς τὰς τῶν ἀρρένων μίξεις ἐπεφήμισαν, κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον καὶ

5 τοὺς τῶν γνησίων ἀδελφῶν γάμους, ταύτην ἀπολογίαὶν αὐτοῖς τῶν ἀτόπων καὶ παρὰ φύσιν ἡδονῶν συντιθέντες;

<276> ἔω νῦν περὶ τῶν τιμωριῶν λέγειν, ὅσας 38

μὲν ἐξ ἀρχῆς ἔδοσαν οἱ πλείστοι νομοθέται τοῖς πονηροῖς διαδύσεις, ἐπὶ μοιχείας μὲν ζημίας χρημάτων, ἐπὶ

10 φθορᾶς δὲ γάμους νομοθετήσαντες, ὅσας δὲ περὶ τῆς ἀσεβείας προφάσεις περιέχουσιν ἀρνήσεως, εἰ καὶ τις ἐπιχειρήσειεν ἐξετάζειν. ἤδη γὰρ παρὰ τοῖς πλείοσι μελέτη γέγρονε τοῦ παραβαίνειν τοὺς νόμους. <277>

οὐ μὴν καὶ παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ πλούτου καὶ πόλεων

15 καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν στερηθῶμεν, ὁ γοῦν νόμος ἡμῖν ἀθάνατος διαμένει· καὶ οὐδεὶς Ἰουδαίων οὔτε μακρὰν οὕτως ἂν ἀπέλθοι τῆς πατρίδος οὔτε πικρὸν φοβήσεται δεσπότην ὡς μὴ πρὸ ἐκείνου δεδιέναι τὸν νόμον. <278> εἰ μὲν οὖν διὰ τὴν ἀρετὴν τῶν νόμων

20 οὕτω πρὸς αὐτοὺς διακειμέθα, συγχωρησάτωσαν ὅτι κρατίστους ἔχομεν νόμους· εἰ δὲ φαύλοις οὕτως ἡμᾶς ἐμμένειν ὑπολαμβάνουσι, τί οὐκ ἂν αὐτοὶ δικαίως πάθοιεν τοὺς κρείττους οὐ φυλάττοντες; <279> ἐπεὶ

τοίνυν ὁ πολὺς χρόνος πιστεύεται πάντων εἶναι δοκιμαστικῆς ἀληθέστατος, τοῦτον ἂν ποιησαίμην ἐγὼ μάρτυρα τῆς ἀρετῆς ἡμῶν τοῦ νομοθέτου καὶ τῆς ὑπ' ἐκείνου φήμης περὶ τοῦ θεοῦ παραδοθείσης. ἀπίρου γὰρ τοῦ χρόνου γεγονότος, εἴ τις αὐτὸν παραβάλλοι ταῖς τῶν ἄλλων ἡλικίαις νομοθετῶν, παρὰ πάντας ἂν

30 εὔροι τοῦτον.

<280> ὑφ' ἡμῶν τε διηλέγχθησαν οἱ νόμοι, καὶ τοῖς 39

ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις αἰεὶ καὶ μᾶλλον αὐτῶν ζῆλον
 ἐμπεποιήκασι. <281> πρῶτοι μὲν γὰρ οἱ παρὰ τοῖς
 Ἑλλησι φιλοσοφήσαντες τῷ μὲν δοκεῖν τὰ πάτρια
 διεφύλαττον, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ τῷ φιλοσοφεῖν
 ἐκείνῳ κατηκολούθησαν, ὅμοια μὲν περὶ θεοῦ φρο- 5
 νοῦντες, εὐτέλειαν δὲ βίου καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους
 κοινωνίαν διδάσκοντες. <282> οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πλή-
 θεσιν ἤδη πολὺς ζῆλος γέγονεν ἐκ μακροῦ τῆς ἡμε-
 τέρας εὐσεβείας, οὐδ' ἔστιν οὐ πόλις Ἑλλήνων οὐδ'
 ἡτισοῦν οὐδὲ βάρβαρος, οὐδὲ ἐν ἔθνος, ἐνθα μὴ τὸ 10
 τῆς ἐβδομάδος, ἦν ἀργοῦμεν ἡμεῖς, ἔθος οὐ διαπεφοί-
 τηκε, καὶ αἱ νηστεῖαι καὶ λύχνων ἀνακαύσεις καὶ πολλὰ
 τῶν εἰς βρωσίν ἡμῖν οὐ νενομισμένων παρατετήρηται.
 <283> μιμείσθαι δὲ πειρῶνται καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους
 ἡμῶν ὁμόνοιαν καὶ τὴν τῶν ὄντων ἀνάδοσιν καὶ τὸ 15
 φιλεργὸν ἐν ταῖς τέχναις καὶ τὸ καρτερικὸν ἐν ταῖς
 ὑπὲρ τῶν νόμων ἀνάγκαις. <284> τὸ γὰρ θαυμασιώ-
 τατον, ὅτι χωρὶς τοῦ τῆς ἡδονῆς ἐπαγωγῶν δελέατος
 αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἰσχυσεὺς ὁ νόμος· καὶ ὥσπερ ὁ θεὸς
 διὰ παντὸς τοῦ κόσμου πεφοίτηκεν, οὕτως ὁ νόμος 20
 διὰ πάντων ἀνθρώπων βεβάδικεν. αὐτὸς δέ τις ἕκα-
 στος τὴν πατρίδα καὶ τὸν οἶκον ἐπισκοπῶν τὸν αὐτοῦ
 τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις οὐκ ἀπιστήσει. <285> χρῆ
 τοίνυν πάντων ἀνθρώπων καταγνῶναι πονηρίαν ἐθε-
 λούσιον, εἰ τὰλλότρια καὶ φαῦλα πρὸ τῶν οἰκείων καὶ 25
 καλῶν ζηλοῦν ἐπιτεθνημάκασιν, ἢ παύσασθαι βασκαί-
 νοντας ἡμῖν τοὺς κατηγοροῦντας. <286> οὐδὲ γὰρ
 ἐπιφθόνου τινὸς ἀντιποιούμεθα πράγματος, τὸν αὐτῶν
 τιμῶντες νομοθέτην καὶ τοῖς ὑπ' ἐκείνου προφητευ-
 θεῖσι περὶ τοῦ θεοῦ πεπιστευκότες· καὶ γὰρ εἰ μὴ 3
 συνίεμεν αὐτοὶ τῆς ἀρετῆς τῶν νόμων, πάντως ἂν ὑπὸ

τοῦ πλήθους τῶν ζηλούντων μέγα φρονεῖν ἐπ' αὐτοῖς προήχθημεν.

<287> ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν τῶν νόμων καὶ τῆς 40
 πολιτείας τὴν ἀκριβῆ πεποίημαι παράδοσιν ἐν τοῖς
 5 περὶ ἀρχαιολογίας μοι γραφεῖσι· νυνὶ δ' αὐτῶν ἐπε-
 μνήσθην ἐφ' ὅσον ἦν ἀναγκαῖον, οὔτε τὰ τῶν ἄλλων
 ψέγειν οὔτε τὰ παρ' ἡμῖν ἐγκωμιάζειν προθέμενος,
 ἀλλ' ἵνα τοὺς περὶ ἡμῶν ἀδίκως γεγραφότας ἐλέγξω
 πρὸς αὐτὴν ἀναιδῶς τὴν ἀλήθειαν πεφιλονικηκότας.
 10 <288> καὶ δὴ μοι δοκῶ πεπληρωῶσθαι διὰ τῆς γραφῆς
 ἱκανῶς ἃ προῦπεσχόμην. καὶ γὰρ ἀρχαιότητι προῦπάρχον
 ἐπέδειξα τὸ γένος, τῶν κατηγορῶν ὅτι νεώτατόν ἐστιν
 εἰρηκότων· καὶ γὰρ πολλοὺς ἐν τοῖς συγγράμμασιν
 ἐμνημονευκότας ἡμῶν ἀρχαίους παρεσχόμην μάρτυρας,
 15 ἐκείνων ὅτι μηδεὶς ἐστὶ διαβεβαιουμένων. <289> ἀλλὰ
 μὴν Αἴγυπτίους ἔφασκαν ἡμῶν τοὺς προγόνους· ἐδείχθη-
 σαν δ' εἰς Αἴγυπτον ἐλθόντες ἐτέρωθεν. διὰ δὲ λύμην
 σωμαίων αὐτοὺς ἐκβληθῆναι κατεψεύσαντο· προαιρέσει
 καὶ περιουσίᾳ ῥώμης ἐφάνησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ὑπο-
 20 στρέψαντες γῆν. οἱ μὲν ὡς φαυλότατον ἡμῶν τὸν
 νομοθέτην ἐλοιδόρησαν, <290> τῷ δὲ τῆς ἀρετῆς πάλαι
 μὲν ὁ θεός, μετ' ἐκεῖνον δὲ μάρτυς ὁ χρόνος εὖρηται
 γεγενημένος.

<291> περὶ τῶν νόμων οὐκ ἐδέησε λόγου πλείονος. 41
 25 αὐτοὶ γὰρ ἐωράθησαν δι' αὐτῶν οὐκ ἀσέβειαν μὲν
 εὐσέβειαν δ' ἀληθεστάτην διδάσκοντες, οὐδ' ἐπὶ μισαν-
 θρωπίαν ἀλλ' ἐπὶ τὴν τῶν ὄντων κοινωνίαν παρακα-
 λοῦντες, ἀδικίας ἐχθροί, δικαιοσύνης ἐπιμελεῖς, ἀργίαν
 καὶ πολυτέλειαν ἐξορίζοντες, αὐτάρκεις καὶ φιλοπόνους
 30 εἶναι διδάσκοντες, <292> πολέμων μὲν ἀπείργοντες
 εἰς πλεονεξίαν, ἀνδρείους δ' ὑπὲρ αὐτῶν εἶναι παρα-

σκευάζοντες, ἀπαραίτητοι πρὸς τὰς τιμωρίας, ἀσόφιστοι λόγων παρασκευαῖς, τοῖς ἔργοις αἰεὶ βεβαιούμενοι· ταῦτα γὰρ [αἰεὶ] ἡμεῖς παρέχομεν τῶν γραμμάτων ἐναργέστερα. <293> διό περ ἐγὼ θαρσήςας ἂν εἴποιμι πλείστων ἅμα καὶ καλλίστων ἡμᾶς εἰσηγητὰς τοῖς 5 ἄλλοις γεγονέναι. τί γὰρ εὐσεβείας ἀπαραβάτου κάλλιον; τί δὲ τοῦ πειθαρχεῖν τοῖς νόμοις δικαιοτέρον; <294> ἢ τί συμφορώτερον τοῦ πρὸς ἀλλήλους ὁμονοεῖν, καὶ μῆτ' ἐν συμφοραῖς διίστασθαι μῆτ' ἐν εὐτυχίαις στασιάζειν ἐξυβρίζοντας, ἀλλ' ἐν πολέμῳ μὲν 10 θανάτου καταφρουεῖν, ἐν εἰρήνῃ δὲ τέχναις ἢ γεωργίαις προσανέχειν, πάντα δὲ καὶ πανταχοῦ πεπεῖσθαι τὸν θεὸν ἐποπτεύοντα διέπειν; <295> ταῦτ' εἰ μὲν παρ' ἑτέροις ἢ ἐγράφη πρότερον ἢ ἐφυλάχθη βεβαιότερον, ἡμεῖς ἂν ἐκείνοις χάριν ὠφείλομεν ὡς μαθηταὶ 15 γεγονότες· εἰ δὲ καὶ χρώμενοι μάλιστα πάντων βλεπούμεθα καὶ τὴν πρώτην εὔρεσιν αὐτῶν ἡμετέραν οὔσαν ἐπεδείξαμεν, Ἀπίωνες μὲν καὶ Μόλωνες καὶ πάντες ὅσοι τῷ ψεύδεσθαι καὶ λοιδορεῖν χαίρουσιν ἐξεληλέγχθωσαν, <296> σοὶ δέ, Ἐπαφρόδιτε, μάλιστα τὴν 20 ἀλήθειαν ἀγαπῶντι, καὶ διὰ σὲ τοῖς ὁμοίως βουλευσομένοις περὶ τοῦ γένους ἡμῶν εἰδέναι, τοῦτό τε καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ γεγράφθω βιβλίον.

ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ
ΕΙΣ ΜΑΚΚΑΒΑΙΟΥΣ

ΛΟΓΟΣ

Η

ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΛΟΓΙΣΜΟΥ.

〈1〉 Φιλοσοφώτατον λόγον ἐπιδείκνυσθαι μέλλων, εἰ αὐτοδέσποτός ἐστι τῶν παθῶν ὁ εὐσεβῆς λογισμὸς, συμβουλεύσαιμ' ἂν ὑμῖν ὀρθῶς ὅπως προσέχητε προθύμως τῇ φιλοσοφίᾳ. καὶ γὰρ ἀναγκαῖος εἰς ἐπιστήμην παντὶ ὁ λόγος, καὶ ἄλλως τῆς μεγίστης ὄν ἀρετῆς·

〈2〉 λέγω δὴ ὅτι φρονήσεως περιέχει ἔπαινον, εἰ ἄρα τῶν σωφροσύνης κωλυτικῶν παθῶν ὁ λογισμὸς φαίνεται ἐπικρατεῖν, γαστριμαργίας τε καὶ ἐπιθυμίας.

〈3〉 ἀλλὰ καὶ τῶν τῆς δικαιοσύνης ἐμποδιστικῶν παθῶν κυριεύειν ἀναφαίνεται, οἷον κακοηθείας, καὶ τῶν τῆς ἀνδρείας ἐμποδιστικῶν παθῶν, θυμοῦ τε καὶ φόβου καὶ πόνου. 〈4〉 πῶς οὖν, ἴσως εἶποιεν ἂν τινες, εἰ τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς κρατεῖ, λήθης καὶ ἀγνοίας οὐ δεσπόζει; γελοῖον ἐπιχειροῦντες λέγειν. οὐ γὰρ τῶν ἑαυτοῦ παθῶν ὁ λογισμὸς κρατεῖ, ἀλλὰ τῶν τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀνδρείας καὶ σωφροσύνης ἐναντίων, καὶ τούτων οὐχ ὥστε αὐτὰ καταλῦσαι ἀλλ' ὥστε αὐτοῖς μὴ εἶξαι. 〈5〉 πολλαχόθεν μὲν οὖν καὶ ἀλλαχόθεν

ἔχοιμ' ἂν ὑμῖν ἐπιδείξαι ὅτι αὐτοκράτωρ ἐστὶ τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς, πολὺ δὲ πλεον τοῦτο ἀποδείξαι ἀπὸ τῆς ἀνδραγαθίας τῶν ὑπὲρ ἀρετῆς ἀποθανόντων, Ἐλεαζάρου τε καὶ τῶν ἐπὶ ἀδελφῶν καὶ τῆς τούτων μητρὸς· <6> ἅπαντες γὰρ οὗτοι ὑπὲρ τῶν τοῦ θεοῦ νόμων ἕως θανάτου πόνων καταφρονήσαντες, καὶ ὑπὲρ θεοσεβείας τὸ ζῆν αὐτῶν ὑπεριδόντες, ἐπέδειξαν ὅτι περικρατεῖ τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς. <7> τῶν μὲν οὖν ἀρετῶν ἐπέστη μοι ἐπαινεῖν τοὺς κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ὑπὲρ τῆς καλοκαγαθίας ἀποθανόντας μετὰ τῆς μητρὸς ἄνδρας, τῶν δὲ τιμῶν μακαρίσαιμ' ἂν αὐτούς· <8> θανυμασθέντες γὰρ ἐκείνοι οὐ μόνον ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ καὶ ὑπομονῇ, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν κατακισαμένων, αἴτιοι κατέστησαν τοῦ καταλυθῆναι τὴν κατὰ τοῦ ἔθνους τυραννίδα, νικήσαντες τὸν τύραννον τῇ ὑπομονῇ, ὥστε καθαρισθῆναι δι' αὐτῶν τὴν πατρίδα. <9> ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ ζητουμένου ἀντίκα δὴ λέγειν ἐξέσται ἀρξαμένῳ τῆς ὑποθέσεως, ὥσπερ εἰώθαμεν ποιεῖν, καὶ οὕτως εἰς τὸν περὶ αὐτῶν τρέψομαι λόγον, δόξαν διδοὺς τῷ πανσόφῳ θεῷ.

- 2 <10> ζητοῦμεν δὴ τοίνυν εἰ αὐτοκράτωρ ἐστὶ τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς, καὶ διακρίνομεν τί ποτέ ἐστι λογισμὸς καὶ τί πάθος, καὶ πόσαι αἱ τῶν παθῶν ιδέαι, καὶ εἰ πάντων ἐπικρατεῖ τούτων ὁ λογισμὸς. <11> λογισμὸς μὲν τοίνυν ἐστὶ νοῦς μετὰ ὀρθοῦ λόγου προτιμῶν τὸν τῆς σοφίας βίον, σοφία δ' ἐστὶ γνῶσις θείων καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων καὶ τῶν τούτων αἰτίων. αὕτη δὴ τοίνυν ἐστὶν ἡ τοῦ νόμου παιδεία, δι' ἧς τὰ θεῖα σεμνῶς καὶ τὰ ἀνθρώπινα συμφερόντως μανθάνομεν. <12> τῆς δὲ σοφίας ιδέαι καθεστῆκασι

τέσσαρες, φρόνησις δικαιοσύνη ἀνδρεία καὶ σωφρο-
 σύνη· κυριωτάτη δὲ πασῶν ἢ φρόνησις ἐξ ἧς δὴ τῶν
 παθῶν ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖ. παθῶν δὲ φύσεις εἰσὶν
 αἱ περιεκτικώταται δύο, ἡδονὴ τε καὶ πόνος· <13>
 5 τούτων δὲ ἐκάτερον καὶ περὶ τὸ σῶμα καὶ περὶ τὴν
 ψυχὴν πέφυκε. πολλαὶ δὲ καὶ περὶ τὴν ἡδονὴν καὶ
 περὶ τὸν πόνον παθῶν εἰσὶν ἀκολουθίαι. πρὸ μὲν
 οὖν τῆς ἡδονῆς ἐστὶν ἐπιθυμία, μετὰ δὲ τὴν ἡδονὴν
 χαρὰ· πρὸ δὲ τοῦ πόνου ἐστὶ φόβος, μετὰ δὲ τὸν
 10 πόνον λύπη. <14> θυμὸς δὲ κοινὸν πάθος ἐστὶν
 ἡδονῆς τε καὶ πόνου, εἰάν ἐννοηθῆ ἢ τις ὅτι αὐτῷ
 περιέπεσε. ἐν τῇ ἡδονῇ δὲ ἐστὶ καὶ ἡ κακοήθης
 διάθεσις, πολυτροπωτάτη πάντων οὕσα τῶν παθῶν,
 κατὰ μὲν τὴν ψυχὴν ἀλαζονεΐα φιλαργυρία φιλοδοξία
 15 φιλονικία καὶ βασκανία, κατὰ δὲ τὸ σῶμα παντοφαγία
 λαιμαργία μονοφαγία. <15> καθάπερ οὖν δυοῖν τοῦ
 σώματος καὶ τῆς ψυχῆς φυτῶν ὄντων ἡδονῆς τε καὶ
 πόνου, πολλαὶ τούτων τῶν φυτῶν εἰσὶ παραφυάδες,
 ὧν ἐκάστην ὁ παγγέωργος λογισμὸς περικαθαίρων τε
 20 καὶ ἀποκνίζων καὶ περιπλέκων καὶ ἐπάρδων καὶ πάντα
 τρόπον μετοχετεύων ἐξημεροῖ τὰς τῶν ἡθῶν καὶ πα-
 θῶν ὕλας. <16> ὁ γὰρ λογισμὸς τῶν μὲν ἀρετῶν
 ἐστὶν ἡγεμών, τῶν δὲ παθῶν αὐτοκράτωρ· ἐπιθεωρεῖτε
 τοίνυν πρῶτον διὰ τῶν κωλυτικῶν τῆς σωφροσύνης
 25 ἔργων ὅτι αὐτοδέσποτός ἐστι τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς.
 <17> σωφροσύνη δὴ τοίνυν ἐστὶν ἐπικράτεια τῶν ἐπι-
 θυμιῶν, τῶν δὲ ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν εἰσὶ ψυχικαὶ αἱ δὲ
 σωματικαί, καὶ τούτων ἀμφοτέρων ἐπικρατεῖν ὁ λο-
 γισμὸς φαίνεται, ἐπεὶ πόθεν κινούμενοι πρὸς τὰς
 30 ἀπειρημένους τροφὰς ἀποστρεφόμεθα τὰς ἐξ αὐτῶν
 ἡδονάς; οὐχ ὅτι τῶν ὀρέξεων δύναται ἐπικρατεῖν ὁ

λογισμός; ἐγὼ μὲν οἶμαι. <18> τοιγαροῦν ἐνύδρων ἐπιθυμοῦντες καὶ ὀρνέων καὶ τετραπόδων καὶ παντοίων βρωμάτων τῶν ἀπηγορευμένων ἡμῖν κατὰ τὸν νόμον ἀπεχόμεθα διὰ τὴν τοῦ λογισμοῦ ἐπικράτειαν. <19> ἄγγεται γὰρ τὰ τῶν ὀρέξεων πάθη ὑπὸ τοῦ σώφρονος νοῦς ἀνακοπτόμενα, καὶ φιμοῦται πάντα τὰ τοῦ σώματος κινήματα ὑπὸ τοῦ λογισμοῦ.

3 <20> καὶ τί θαυμαστόν, εἰ καὶ τῆς ψυχῆς αἱ ἐπιθυμίαι πρὸς τὴν τοῦ κάλλους μετουσίαν ἀκυροῦνται; ταύτη γοῦν ὁ σώφρων Ἰωσήφ ἐπαινεῖται, ὅτι τῷ λογισμῷ καὶ τῇ διανοίᾳ περιεκράτησε τῆς ἡδυπαθείας. <21> νέος γὰρ ὢν καὶ ἀκμάζων πρὸς συνουσιασμὸν ἠκύρωσε τῷ λογισμῷ τὸν τῶν παθῶν οἴστρον. οὐ μόνον δὲ τὴν ἐπὶ τῆς ἡδυπαθείας οἴστροηλασίαν ἐπικρατεῖν ὁ λογισμὸς φαίνεται, ἀλλὰ καὶ πάσης ἐπιθυμίας δεσπόζειν ἀναδείκνυται. <22> λέγει γοῦν ὁ νόμος 'οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου, οὐδὲ ὅσα τοῦ πλησίον σου ἐστί.' καίτοι ὅτε μηδ' ἐπιθυμεῖν ἡμᾶς εἴρηκεν ὁ νόμος, πολὺ πλεόν πείσαιμ' ἂν ὑμᾶς ὅτι τῶν ἐπιθυμιῶν κρατεῖν δύναται ὁ λογισμὸς, ὥσπερ καὶ τῶν κωλυτικῶν τῆς δικαιοσύνης παθῶν. <23> ἐπεὶ τίνα τρόπον μονοφάγος τις ὢν τὸ ἦθος καὶ γαστρίμαργος καὶ μέθυσος μεταπαιδεύεται, εἰ μὴ δῆλον ὅτι κύριός ἐστι τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς; αὐτίκα γοῦν ὁ τῷ νόμῳ πολιτευόμενος, κὰν φιλάργυρός τις ᾗ, βιάζεται τὸν αὐτοῦ τρόπον, τοῖς δεομένοις δανείζων χωρὶς τόκων καὶ τὸ δάνειον τῶν ἑβδομάδων ἐνστασῶν χρεωκοπούμενος. <24> κὰν φειδωλὸς τις ᾗ, ὑπὸ τοῦ νόμου κρατεῖται διὰ τὸν λογισμὸν, μήτε ἐπικαρπολογούμενος τοὺς ἀμητοὺς μήτε ἐπιρρωγολογούμενος τοὺς ἀμπελῶνας. καὶ ἐπὶ τῶν ἔργων δὲ ἔστιν

ἐπιγνῶναι τοῦτο, ὅτι τῶν παθῶν ἐστὶν αὐτοκράτωρ ὁ
 λογισμὸς. <25> ὁ γὰρ νόμος καὶ τῆς πρὸς γονεῖς
 εὐνοίας κρατεῖ, μὴ καταπροδιδοὺς τὴν ἀρετὴν δι' αὐ-
 τούς, καὶ τῆς πρὸς γαμετὴν φιλίας ἐπικρατεῖ, διὰ
 5 παρανομίαν αὐτὴν ἀπελέγχων, καὶ τῆς τῶν τέκνων
 φιλίας κυριεύει, διὰ κακίαν αὐτὰ κολάζων, καὶ τῆς
 φίλων συνηθείας δεσπύζει, διὰ πονηρίαν αὐτοὺς ἐξε-
 λέγχων. <26> καὶ μὴ νομίσητε παράδοξον εἶναι, ὅπου
 γε καὶ ἔχθρας ἐπικρατεῖν ὁ λογισμὸς δύναται διὰ τὸν
 10 νόμον, μήτε δενδροτομῶν τὰ ἡμέρα τῶν πολεμίων
 φυτὰ, τὰ τε τῶν ἐχθρῶν τοῖς ἀπολέσασι διασώζων
 καὶ τὰ πεπτωκότα συνεγείρων. καὶ τῶν βιαιοτέρων
 δὲ παθῶν ἐπικρατεῖν ὁ λογισμὸς φαίνεται, φιλαρχίας
 καὶ κενοδοξίας καὶ ἀλαξονείας καὶ μεγαλαυχίας καὶ
 15 βασκανίας· <27> πάντα γὰρ ταῦτα τὰ κακοήθη πάθη
 ὁ σώφρων νοῦς εἰς ἀγαθὸν προτρέπων ἀπωθεῖται καὶ
 βιάζεται, ὥσπερ καὶ τὸν θυμὸν· καὶ γὰρ καὶ τούτου
 δεσπύζει. <28> θυμούμενος γέ τοι Μωυσῆς κατὰ
 Δαθὰν καὶ Ἀβιράμ οὐ θυμῷ τι κατ' αὐτῶν ἐποίησεν,
 20 ἀλλὰ λογισμῷ τὸν θυμὸν διήτησε. δυνατὸς γὰρ ὁ
 σώφρων νοῦς, ὡς ἔφην, κατὰ τῶν παθῶν ἀριστεῦσαι,
 καὶ τὰ μὲν αὐτῶν μεταθεῖναι τὰ δὲ καὶ ἀκυρῶσαι·
 <29> ἐπεὶ διὰ τί ὁ πάνσοφος ἡμῶν πατὴρ Ἰακώβ τοὺς
 περὶ Συμεῶν καὶ Λευὶ αἰτιᾶται μὴ λογισμῷ τοὺς Σικι-
 25 μίτας ἐθυηδὸν ἀποσφάξαντας, λέγων 'ἐπικατάρατος ὁ
 θυμὸς αὐτῶν;' εἰ μὴ γὰρ ἐδύνατο ὁ λογισμὸς τοῦ
 θυμοῦ κρατεῖν, οὐκ ἂν εἶπεν οὕτως. <30> ὀπηνίκα
 γὰρ ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον κατεσκεύαζε, λόγῳ καὶ
 αὐτεξουσιότητι κοσμήσας, τηνικάδε καὶ τὰ πάθη αὐτῷ
 30 καὶ τὰ ἥθη περιεφύτευσε, καὶ τὸν ἡγεμόνα νοῦν διὰ
 τῶν ἔνδον αἰσθητηρίων ἐνεθρόνισε, καὶ τούτῳ νόμον

ἔδωκε καθ' ὃν πολιτευόμενος βασιλεύσει βασιλείαν
 σώφρονά τε καὶ δικαίαν καὶ ἀγαθὴν καὶ ἀνδρείαν.
 <31> πῶς οὖν, εἴποι τις ἄν, εἰ τῶν παθῶν δεσπότης
 ἔστιν ὁ λογισμὸς, λήθης καὶ ἀγνοίας οὐ κρατεῖ; ἔστι
 δὲ κομιδῇ γελοῖος ὁ λόγος· οὐ γὰρ τῶν ἑαυτοῦ παθῶν 5
 ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖν δύναται, ἀλλὰ τῶν τοῦ σώματος.
 <32> οἷον ἐπιθυμίαν τις οὐ δύναται ἐκκόψαι ἡμῶν,
 ἀλλὰ τὸ μὴ δουλωθῆναι τῇ ἐπιθυμίᾳ δύναται ὁ λο-
 γισμὸς παρασχέσθαι. <33> θυμὸν τις οὐ δύναται
 ἐκκόψαι ἡμῶν τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ τῷ θυμῷ δυνατὸς ὁ 10
 λογισμὸς βοηθεῖν. κακοήθειάν τις ἡμῶν οὐ δύναται
 ἐκκόψαι, ἀλλὰ τῷ μὴ καμφοθῆναι τῇ κακοηθείᾳ δύναται
 ὁ λογισμὸς συμμαχῆσαι· <34> οὐ γὰρ ἐκροζωτῆς τῶν
 παθῶν ὁ λογισμὸς ἔστιν ἀλλ' ἀνταγωνιστής. ἔστι γοῦν
 τοῦτο διὰ τῆς τοῦ Δαυὶδ τοῦ βασιλέως δίψης σαφέ- 15
 στερον ἐπιλογίσασθαι. ἐπεὶ γὰρ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας
 πολεμῶν τοὺς ἀλλοφύλους πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἀπέκτει-
 νεν ὁ Δαυὶδ μετὰ τῶν τοῦ ἔθνου στρατιωτῶν, τότε
 δὴ γενομένης ἑσπέρας ἰδρῶν καὶ σφόδρα κεκμηκῶς
 ἐπὶ τὴν βασιλείου σκηνὴν ἦλθε, περὶ ἣν ὁ πᾶς τῶν 20
 προγόνων στρατὸς ἐστρατοπεδεύκει. <35> οἱ μὲν οὖν
 ἄλλοι πάντες περὶ τὸ δεῖπνον ἦσαν, ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς
 μάλιστα διψῶν, καίπερ ἀφθόνουσ ἔχων πηγᾶς, οὐκ
 ἠδύνατο δι' αὐτῶν ἰάσασθαι τὴν δίψαν, ἀλλὰ τις αὐτὸν
 ἀλόγιστος ἐπιθυμία τοῦ παρὰ τοῖς πολεμίοις ὕδατος 25
 ἐπιτείνουσα συνέφρουγε καὶ λύουσα κατέφλεγεν· <36>
 ὅθεν τῶν ὑπερασπιστῶν ἐπὶ τῇ τοῦ βασιλέως δίψῃ
 σχετλιαζόντων, τρεῖς νεανίσκοι στρατιῶται καρτεροί,
 καταιδεσθέντες τὴν τοῦ βασιλέως ἐπιθυμίαν, τὰς παν-
 τευχίας καθωπλίσαντο, καὶ κάλπην λαβόντες ὑπερέβη- 30
 σαν τοὺς τῶν πολεμίων χάρακας, καὶ λαθόντες τοὺς

τῶν πυλῶν ἀκροφύλακας διεξήεσαν, ἀνερευνώμενοι
κατὰ πᾶν τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον, καὶ ἀνευρό-
μενοι τὴν πηγὴν ἐξ αὐτῆς θαρραλέως τῷ βασιλεῖ ἐκό-
μισαν. <37> ὁ δὲ καίπερ τῇ δίψῃ διαπυρούμενος
5 ἐλογίσατο πάνδεινον εἶναι κίνδυνον ψυχῇ λογισθὲν
ἰσοδύναμον ποτὸν αἵματι· <38> ὅθεν ἀντιθεὶς τῇ ἐπι-
θυμίᾳ τὸν λογισμόν, ἔσπεισε τὸ πῶμα τῷ θεῷ. δυνα-
τὸς γὰρ ὁ σώφρων νοῦς νικῆσαι τὰς τῶν παθῶν
ἀνάγκας καὶ σβέσαι τὰς τῶν οἰστρον φλεγμονάς, καὶ
10 τὰς τῶν σωματίων ἀλγηδόνας καθ' ὑπερβολὴν οὔσας
καταπαλαῖσαι, καὶ τῇ καλοκαγαθίᾳ τοῦ λογισμοῦ ἀπο-
πύσαι πάσας τὰς τῶν παθῶν ἐπικρατείας.

<39> ἤδη δὲ καὶ ὁ καιρὸς ἡμᾶς καλεῖ ἐπὶ τὴν 4
ἀπόδειξιν τῆς θεωρίας τοῦ σώφρονος λογισμοῦ. ἐπειδὴ
15 γὰρ βαθεῖαν εἰρήνην διὰ τὴν εὐνομίαν οἱ πατέρες
ἡμῶν εἶχον καὶ ἔπραττον καλῶς, ὥστε καὶ τὸν τῆς
Ἀσίας βασιλέα Σέλευκον τὸν Νικάνορα χρήματα εἰς
τὴν ἱερουργίαν αὐτοῖς ἀφορίσαι καὶ τὴν πολιτείαν
αὐτῶν ἀποδέχεσθαι, τότε δὴ τινες πρὸς τὴν κοινὴν
20 νεωτερίζαντες ὁμόνοιαν πολυτρόποις ἐχρήσαντο συμφο-
ραῖς. <40> Σίμων γὰρ τις πρὸς Ὀνίαν ἀντιπολιτευό-
μενος, τὸν τότε τὴν ἀρχιερωσύνην ἔχοντα διὰ βίου,
καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα, ἐπειδὴ πάντα τρόπον δια-
βάλλων ὑπὲρ τοῦ ἔθνους οὐκ ἴσχυσε κακῶσαι, φυγὰς
25 ᾤχετο τὴν πατρίδα προδώσων. <41> ὅθεν ἦκων ὡς
Ἀπολλώνιον τὸν Συρίας τε καὶ Φοινίκης καὶ Κιλικίας
στρατηγὸν ἔλεγεν ἔθνους ὧν τοῖς τοῦ βασιλέως πρά-
γμασιν ἦκω, μηνύσων πολλὰς ἰδιωτικῶν χρημάτων
μυριάδας ἐν τοῖς Ἱεροσολύμων γαζοφυλακίαις τεθη-
30 σανρίσθαι, τῷ ἱερῷ μὴ ἐπικοινωνούσας, καὶ προσήκειν
ταῦτα Σελεύκῳ τῷ βασιλεῖ. <42> τούτων δὲ ἕκαστα

γνούς ὁ Ἀπολλώνιος τὸν μὲν Σίμωνα τῆς εἰς τὸν
 βασιλέα κηδεμονίας ἐπήγει, πρὸς δὲ τὸν Σέλευκον ἀνα-
 βὰς κατεμήνυσε τὸν τῶν χρημάτων θησαυρόν, καὶ
 λαβὼν τὴν περὶ αὐτῶν ἐξουσίαν ταχὺ εἰς τὴν πατρίδα
 ἡμῶν μετὰ τοῦ καταράτου Σίμωνος καὶ βαρυτάτου 5
 στρατοῦ ἀνέβη, <43> καὶ προσελθὼν ταῖς τοῦ βασι-
 λέως ἐντολαῖς ἤκειν ἔλεγεν ὅπως τὰ ἰδιωτικὰ τοῦ γαζο-
 φυλακίου λάβοι χρήματα. καὶ τοῦ ἔθνους πρὸς τὸν
 λόγον σχετλιάσαντος ἀντιλέγοντός τε, πάνδεινον εἶναι
 νομίσαντες εἰ οἱ τὰς παρακαταθήκας πιστεύσαντες τῷ 10
 ἱερῷ θησαυρῷ στερήθονται, ὡς οἷόν τε ἦν ἐκώλυον.
 <44> μετ' ἀπειλῶν δὲ ὁ Ἀπολλώνιος ἀπήει εἰς τὸ
 ἱερόν. τῶν δὲ ἱερέων μετὰ γυναικῶν καὶ παιδιῶν ἐν
 τῷ ἱερῷ ἰκετευσάντων τὸν θεὸν ὑπερασπίσαι τοῦ ἱεροῦ
 καταφρονουμένου [τοῦ τόπου], <45> ἀνιόντος τε μετὰ 15
 καθωπλισμένης τῆς στρατιᾶς τοῦ Ἀπολλωνίου πρὸς
 τὴν τῶν χρημάτων ἀρπαγὴν, οὐρανόθεν ἐφιπποὶ προ-
 φάνησαν ἄγγελοι περιεστράπτοντες τοῖς ὅπλοις, καὶ
 πολὺν αὐτοῖς φόβον τε καὶ τρόμον ἐνιέντες. καταπε-
 σῶν δὲ ἡμιθανῆς ὁ Ἀπολλώνιος ἐπὶ τὸν πάμφυλον 20
 τοῦ ἱεροῦ περίβολον, τὰς χεῖρας ἐξέτεινεν εἰς τὸν
 οὐρανόν, καὶ μετὰ δακρύων τοὺς Ἑβραίους παρεκάλει
 ὅπως προσευξάμενοι περὶ αὐτοῦ τὸν οὐράνιον ἐξευ-
 μενίσονται στρατόν. <46> τούτοις ὑπαχθεὶς τοῖς λό-
 γοις Ὀνίας ὁ ἀρχιερεὺς, καίπερ ἄλλως εὐλαβηθεὶς μὴ 25
 ποτε νομίσειεν ὁ βασιλεὺς Σέλευκος ἐξ ἀνθρωπίνης
 ἐπιβουλῆς καὶ μὴ θείας δίκης ἀνηρῆσθαι τὸν Ἀπολ-
 λώνιον, ἠΰξατο περὶ αὐτοῦ. <47> καὶ ὁ μὲν παρα-
 δόξως διασωθεὶς ὄχρετο δηλώσων τῷ βασιλεῖ τὰ συμ-
 βάντα αὐτῷ· τελευτήσαντος δὲ Σελεύκου τοῦ βασιλέως 30
 διαδέχεται τὴν ἀρχὴν Ἀντίοχος Ἐπιφανῆς υἱὸς αὐτοῦ,

ἀνὴρ πάνδεινος καὶ ὑπερήφανος, ὃς καταλύσας τὸν
 Ὀνίαν τῆς ἀρχιερωσύνης Ἰάσονα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
 κατέστησεν ἀρχιερέα, συνθέμενον δάσειν, εἰ ἐπιτρέ-
 ψειεν αὐτῷ τὴν ἀρχήν, κατ' ἐνιαυτὸν τάλαντα τρισχίλια
 5 ἐξακόσια ἐξήκοντα. <48> ὃ δὲ ἐπέτρεψεν αὐτῷ καὶ
 ἀρχιεραῖσθαι καὶ τοῦ ἔθνους ἀφηγεῖσθαι. ὃς καὶ ἐξε-
 διήτησε τὸ ἔθνος καὶ ἐξεπολίτευσεν ἐπὶ πάσαν παρα-
 νομίαν, ὥστε μὴ μόνον ἐπ' αὐτῇ τῇ ἄκρᾳ τῆς πατρί-
 δος ἡμῶν γυμνάσιον κατασκευάσαι, ἀλλὰ καὶ καταλύσαι
 10 τὴν τοῦ ἱεροῦ κηδεμονίαν. <49> ἐφ' οἷς ἀγανακτήσασα
 ἡ θεία δίκη αὐτὸν αὐτοῖς τὸν Ἀντίοχον ἐπολέμωσεν·
 ἐπειδὴ γὰρ πολεμῶν ἦν κατ' Αἴγυπτον Πτολεμαῖον,
 ἤκουσέ τε ὅτι φήμης διαδοθείσης περὶ τοῦ τεθνάναι
 αὐτὸν ὡς ἐνὶ μάλιστα χαίροιεν οἱ Ἱεροσολυμίται, ταχέως
 15 ἐπ' αὐτοὺς ἀνέβησεν, <50> καὶ ὡς ἐπόρθησεν αὐτούς,
 δόγμα ἔθετο ὅπως, εἴ τινες αὐτῶν φανεῖεν τῷ πατρίῳ
 πολιτευόμενοι νόμῳ, κολασθέντες θάνοιεν. ἐπειδὴ δὲ
 κατὰ μηδένα τρόπον ἴσχυε καταλύσθαι διὰ τῶν δογμα-
 των τὴν εὐνομίαν τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ πάσας τὰς ἀπει-
 20 λὰς αὐτοῦ καὶ τιμωρίας ἐώρα καταλυομένας, ὥστε καὶ
 γυναῖκας, ὅτι περιέτεμνον τὰ παιδιά, μετὰ τῶν βρεφῶν
 κατακρημνισθῆναι, προειδυίας ὅτι τοῦτο πείσονται,
 — ἐπεὶ οὖν τὰ δόγματα αὐτοῦ κατεφρονεῖτο ὑπὸ τοῦ
 λαοῦ, αὐτὸς διὰ βασάνων ἕνα ἕκαστον ἠνάγκαζε μι-
 25 ρῶν ἀπογευσαμένους ἐδεσμάτων ἐξόμνησθαι τὸν ἰου-
 δαϊσμόν.

<51> προκαθίσας γέ τοι μετὰ τῶν συνέδρων ὁ 5
 τύραννος Ἀντίοχος ἐπὶ τινος ὑψηλοῦ τόπου, καὶ τῶν
 στρατευμάτων αὐτῷ παρεστηκότων κυκλόθεν ἐνόπλων,
 30 παρεκέλευσε τοῖς δορυφόροις ἕνα ἕκαστον τῶν Ἑβραίων
 ἐπισπᾶσθαι καὶ κρεῶν ὑείων καὶ εἰδωλοθύτων ἀναγκά-

ζειν ἀπογεύεσθαι· <52> εἰ δέ τινες μὴ θέλοιεν μιαιο-
 φαγῆσαι, τούτους τροχισθέντας ἀναιρεθῆναι. πολλῶν
 οὖν συναρπασθέντων ἐκ τοῦ ὄχλου, ἀνὴρ τις ὀνόματι
 Ἐλεάζαρος, τὸ γένος ἱερεύς, τὴν ἐπιστήμην νομικὸς
 καὶ τὴν ἡλικίαν προήκων καὶ πολλοῖς τῶν περὶ τὸν 5
 τύραννον διὰ τὴν ἡλικίαν γνώριμος, παρήχθη πλησίον
 αὐτοῦ. <53> καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὁ Ἀντίοχος ἔφη ἔγω
 πρὶν ἄρξασθαι τῶν κατὰ σοῦ βασιάνων, ὧ̄ πρεσβῦτα,
 συμβουλευσάμην ἄν σοι ὅπως ἀπογευσάμενος τῶν υἰείων
 σώξοιο· <54> αἰδοῦμαι γὰρ σοῦ καὶ τὴν ἡλικίαν καὶ 10
 τὴν πολιάν, ἣν τοσοῦτον χρόνον ἔχων οὐ̄ μοι δοκεῖς
 φιλοσοφεῖν, τῇ Ἰουδαίων χρώμενος θρησκείᾳ. διὰ τί
 γὰρ τῆς φύσεως κεχαρισμένης καλλίστην τὴν τοῦδε
 τοῦ ζώου σαρκοφαγίαν σὺ βδελύττη; <55> καὶ γὰρ
 ἀνόητον τοῦτο δοκεῖ, τὸ μὴ ἀπολαύειν τῶν χωρὶς ὀνει- 15
 δους ἡδέων, καὶ ἄδικον ἀποστρέφεσθαι τὰς τῆς φύσεως
 χάριτας. σὺ δέ μοι καὶ ἀνοητότερον ποιήσεις δοκεῖς,
 εἰ κενοδοξῶν περὶ τὸ ἀληθὲς ἔτι κάμου καταφρονήσεις
 ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ τιμωρίᾳ. <56> οὐκ ἐξυπνώσεις ἀπὸ τῆς
 φλυάρου φιλοσοφίας ὑμῶν, καὶ ἀποσκεδάσεις τῶν λο- 20
 γισμῶν σου τὸν λῆρον, καὶ ἄξιον νοῦν τῆς ἡλικίας
 ἀναλαβὼν φιλοσοφήσεις τὴν σύμφορον ἀλήθειαν, καὶ
 προσκυνήσας μου τὴν φιλάνθρωπον παρηγορίαν οἰκτει-
 ρήσεις τὸ σεαυτοῦ γῆρας; <57> καὶ γὰρ ἐνθυμήθητι
 ὡς εἰ καὶ τις ἔστι τῆσδε τῆς θρησκείας ὑμῶν ἐποπτικὴ 25
 δυνάμις, συγγνωμονήσειεν ἄν σοι ἐπὶ πάσῃ τῇ δι'
 ἀνάγκην παρανομία γινομένη; τοῦτον οὖν τὸν τρόπον
 ἐπὶ τὴν ἐκθεσμον σαρκοφαγίαν ἐποτρύνοντος τοῦ τυ-
 ράννου, λόγον ἤτησεν ὁ Ἐλεάζαρος, καὶ λαβὼν τοῦ
 λέγειν ἐξουσίαν ἤρξατο δημηγορεῖν, λέγων οὕτως· 30
 <58> ἡμεῖς, Ἀντίοχε, θείῳ πεπεισμένοι νόμῳ πολι-

τεύεσθαι, οὐδεμίαν ἀνάγκην βιαιοτέραν εἶναι νομίζομεν
 τῆς πρὸς τὸν νόμον ἡμῶν ἀπειθείας· διὸ δὴ κατ' οὐ-
 δένα τρόπον παρανομεῖν ἀξιοῦμεν. <59> καίτοι εἰ καὶ
 κατ' ἀλήθειαν μὴ ἦν ὁ νόμος ἡμῶν, ὡς σὺ ὑπολαμβά-
 5 νεις, θεῖος, ἄλλως δὲ ἐνομίζομεν αὐτὸν εἶναι θεῖον,
 οὐδὲ οὕτως ἐξὸν ἦν ἡμῖν τὴν ἐπὶ τῇ εὐσεβείᾳ δόξαν
 ἀκυρῶσαι. <60> μὴ μικρὰν οὖν εἶναι νομίσης ταύτην,
 εἰ μιαιοφαγήσασιν, ἁμαρτίαν· τὸ γὰρ ἐπὶ μικροῖς καὶ
 10 μέγαλοις παρανομεῖν ἰσοδύναμόν ἐστι· δι' ἑκατέρου
 γὰρ ὁ νόμος ὁμοίως ὑπερηφανεῖται. <61> χλευάζεις
 δὲ ἡμῶν τὴν φιλοσοφίαν, ὥσπερ οὐ μετ' εὐλογιστίας
 ἐν αὐτῇ βιούντων· σωφροσύνην τε γὰρ ἡμᾶς ἐκδιδά-
 σκει, ὥστε πασῶν τῶν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν κρατεῖν,
 καὶ ἀνδρείαν ἐξασκεῖ, ὥστε πάντα πόνον ἐκουσίως
 15 ὑπομένειν, καὶ δικαιοσύνην καὶ εὐσέβειαν παιδεύει,
 ὥστε μόνον τὸν ὄντα θεὸν εὐσεβεῖν μεγαλοπρεπῶς.
 <62> διὸ οὐ μιαιοφαγοῦμεν· πιστεύοντες γὰρ θεοῦ
 καθεστάναι τὸν νόμον, οἶδαμεν ὅτι κατὰ φύσιν ἡμῖν
 συμπαθεῖ ὁ νομοθετῶν. <63> ὁ τοῦ κόσμου κτίστης
 20 τὰ μὲν οἰκειωθησόμενα ἡμῶν ταῖς ψυχαῖς ἐπέτρεψεν
 ἐσθίειν, τὰ δὲ ἐναντιωθησόμενα ἐκώλυσε σαρκοφαγεῖν.
 τυραννικὸν οὖν ἐστὶν οὐ μόνον τὸ ἀναγκάζειν ἡμᾶς
 παρανομεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐσθίειν, ὅπως τῇ ἐχθίστῃ ἡμῶν
 μιαιοφαγίᾳ ταύτῃ ἐπεγγελάσης. <64> ἀλλ' οὐ γελά-
 25 σεις κατ' ἐμοῦ τοῦτον τὸν γέλωτα, μὰ τοὺς ἱεροὺς
 τῶν προγόνων περὶ τοῦ φυλάξαι τὸν νόμον ὅρκους,
 οὐδ' ἂν ἐκκόψης μου τὰ ὄμματα καὶ τὰ σπλάγχνα
 τήξης. οὐχ οὕτως εἰμὶ γέρον ἐγὼ καὶ ἄνανδρος ὑπάρχω
 ὥστε μοι διὰ τὴν εὐσέβειαν μὴ νεάζειν τὸν λογισμόν.
 30 <65> πρὸς ταῦτα τροχοὺς εὐτρέπιζε καὶ τὸ πῦρ ἐκφύσα
 σφοδρότερον· οὐχ οὕτως οἰκτειρήσω τὸ ἔμαυτοῦ γῆρας

ὥστε με δι' ἔμαντοῦ τὸν πάτριον καταλῦσαι νόμον.
 <66> οὐ ψεύσομαί σε, παιδευτὰ νόμε, οὐδ' ἔξομοῦμαι
 σε, φίλη ἐγκράτεια, οὐδὲ καταισχνῶ σε, φιλόσοφε
 λόγε, οὐδ' ἔξαρνήσομαί σε, ἰερωσύνη τιμία καὶ νομο-
 θεσίας ἐπιστήμη· <67> οὐδὲ μιανεῖς μου τὸ σεμνὸν
 γῆρας, στόμα, οὐδὲ νομίμου βίου ἡλικίαν. ἄγνων δέ
 με προσδέξονται οἱ πατέρες, μὴ φοβηθέντα σου τὰς
 μέχρι θανάτου ἀνάγκας· ἀσεβῶν μὲν γὰρ τυραννήσεις,
 τῶν δὲ ἐμῶν ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας λογισμῶν οὔτε διὰ
 λόγων οὔτε δι' ἔργων δεσπόσεις.

6 <68> τοῦτον τὸν τρόπον ἀντιρροητορεύσαντα ταῖς
 τοῦ τυράννου παρηγορίαις περιστάντες οἱ δορυφόροι
 πικρῶς ἔσυχρον ἐπὶ τὰ βασανιστήρια τὸν Ἐλεάζαρον.
 καὶ πρῶτον μὲν περιέδυσαν τὸν γηραιὸν ἐγκοσμού-
 μενον τῇ περὶ τὴν εὐσέβειαν εὐσχημοσύνη· ἔπειτα
 περιαγκωνίσαντες ἑκατέρωθεν μάστιξι κατήκισον, 'πέ-
 σθητι ταῖς τοῦ βασιλέως ἐντολαῖς' ἐτέρωθι κήρυκος
 ἐπιβοῶντος. <69> ὁ δὲ μεγαλόφρων καὶ εὐγενὴς ἀλη-
 θῶς Ἐλεάζαρος, ὥσπερ ἐν ὄνειρῳ βασανιζόμενος, κατ'
 οὐδένα τρόπον μετετρέπετο, ἀλλ' ὑψηλὸν ἀνατείνας εἰς
 οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπεξαίνετο ταῖς μάστιξι τὰς
 σάρκας ὁ γέρον καὶ κατερρεῖτο τῷ αἵματι καὶ τὰ πλευρὰ
 κατετιτρώσκετο· <70> καὶ πίπτων εἰς τοῦδαφος ἐκ τοῦ
 μηκέτι φέρειν τὸ σῶμα τὰς ἀλγηδόνας, ὀρθὸν εἶχε καὶ
 ἀκλινῆ τὸν λογισμόν. λάξ γέ τοι τῶν πικρῶν τις
 δορυφόρων εἰς τοὺς κενεῶνας ἐναλλόμενος ἔτυπεν,
 ὅπως ἐξανίσταται πίπτων· <71> ὁ δὲ τυπτόμενος ὑπέ-
 μενε τοὺς πόνους καὶ περιεφρόνει τῆς ἀνάγκης καὶ
 διεκαρτέρει τοὺς αἰκισμούς, καὶ ὡς γενναῖος ἀθλητῆς
 ὁ γέρον ἐνίκα τοὺς βασανίζοντας, ἰδρῶν δὲ τὸ πρό-
 σωπον καὶ σφόδρα ἐπασθμαίνων καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν

βασανιστῶν ἐθανμάζετο τῆς εὐψυχίας. <72> ὄθεν τὰ
 μὲν ἐλεοῦντες τὰ τοῦ γήρωσ αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐν συμπα-
 θεία διὰ τὴν συνήθειαν ὄντες, τὰ δὲ ἐν θαυμασμῷ
 τῆς καρτερίας, προσιόντες αὐτῷ τινες τῶν τοῦ βασι-
 5 λέως ἔλεγον 'τί τοῖς κακοῖς τούτοις σεαυτὸν ἀλογίστως
 παραβάλλεις, Ἐλεάζαρε; ἡμεῖς μὲν σοι τῶν ἠψημένων
 κρεῶν παραθήσομεν, σὺ δὲ ὑποκρινόμενος τῶν ὑείων
 ἀπογεύσασθαι σώθητι.' <73> ὁ δὲ ὡς πικρότερον αἰκι-
 σθεῖς διὰ τῆς συμβουλίας ἔκραζε λέγων 'μὴ γένοιτο
 10 ἵνα οὕτω κακῶς φρονήσωμεν οἱ παῖδες Ἀβραὰμ ὥστε
 μαλακοψυχήσαντες ἀπρεπὲς ἡμῖν δρᾶμα ὑποκρίνασθαι.
 <74> καὶ γὰρ ἀλόγιστον εἰ πρὸς ἀλήθειαν ζήσαντες
 τὸν μέχρι γήρωσ βίον καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ δόξαν νομί-
 μως φυλάξαντες νῦν μεταβαλοίμεθα, καὶ αὐτοὶ μὲν
 15 ἡμεῖς γενοίμεθα τοῖς νέοις ἀσεβείας τύπος, ἵνα καὶ
 παράδειγμα γενώμεθα τῆς μιαιοφαγίας, αἰσχρὸν δὲ
 ἐπιβιώσωμεν ὀλίγον χρόνον, καὶ τοῦτον καταγελώμενοι
 πρὸς ἀπάντων ἐπὶ δειλία, καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ τυράννου
 ὡς ἄνανδροι καταφρονηθῶμεν, τὸν δὲ θεῖον ἡμῶν
 20 νόμον μὴ μέχρι θανάτου προασπίσαιμεν. <75> πρὸς
 ταῦτα ὑμεῖς μὲν, ὦ Ἀβραὰμ παῖδες, εὐγενῶς ὑπὲρ τῆς
 εὐσεβείας τελευτᾶτε, οἱ δὲ τοῦ τυράννου δορυφόροι τί
 μέλλετε; <76> ἰδόντες οὖν αὐτὸν οὕτω πρὸς τὰς
 ἀνάγκας μεγαλοφρονοῦντα καὶ μηδὲ πρὸς τὸν οἰκτιρισμὸν
 25 αὐτῶν μεταβαλλόμενον, ἐπὶ τὸ πῦρ ἀνήγον. ἔνθα διὰ
 κακοτέχνων ὀργάνων καταφλέγοντες αὐτὸν ὑπέριπτον,
 καὶ δυσώδεις χυλοὺς εἰς τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ κατέχεον.
 <77> ὁ δὲ μέχρι τῶν ὀστέων ἤδη κατακεκαυμένος καὶ
 μέλλων λιποθυμεῖν, ἀνατείνας τὰ ὄμματα πρὸς τὸν
 30 θεὸν εἶπε <78> 'σὺ οἶσθα, θεέ, ὅτι παρόν μοι σώξε-
 σθαι, βασάνοις καυστικαῖς ἀποθνήσκω διὰ τὸν νόμον.

τοιγαροῦν ἵλεως γενοῦ τῷ ἔθνει σου, ἀρκεσθεῖς τῇ ἡμετέρῃ ὑπὲρ αὐτῶν δίκη· καθάρσιον αὐτῶν ποιήσου τὸ ἐμὸν αἷμα, καὶ ἀντὶ ψυχῶν αὐτῶν λαβὲ τὴν ἐμὴν ψυχὴν. <79> καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ ἱερός ἀνὴρ εὐγενῶς ταῖς βασάνοις ἐναπέθανε, καὶ μέχρι τῶν τοῦ θανάτου 5 βασάνων ἀντέστη τῷ λογισμῷ διὰ τὸν νόμον.

<80> ὁμολογουμένως οὖν δεσπότης τῶν παθῶν ἐστὶν ὁ εὐσεβῆς λογισμὸς. εἰ γὰρ τὰ πάθη τοῦ λογισμοῦ ἐκεκρατῆκει, τούτοις ἂν ἀπέδομεν τὴν τῆς ἐπικρατείας μαρτυρίαν· νυνὶ δὲ τοῦ λογισμοῦ τὰ πάθη 10 νικήσαντος, αὐτῷ προσηκόντως τὴν τῆς ἡγεμονίας προσνένομεν ἔξουσίαν. <81> καὶ δίκαιόν ἐστὶν ὁμολογεῖν ἡμᾶς τὸ κράτος εἶναι τοῦ λογισμοῦ, ὅπου γε καὶ τῶν ἔξωθεν ἀλγηδόνων ἐπικρατεῖ· ἐπεὶ καὶ γελοῖον. <82> καὶ οὐ μόνον τῶν ἀλγηδόνων ἐπιδείκνυμι κεκρα- 15 τηκέναι τὸν λογισμὸν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἡδονῶν κρατεῖν καὶ μηδὲ αὐταῖς ὑπείκειν.

7 <83> ὥσπερ γὰρ ἄριστος κυβερνήτης, ὁ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἐλεάζαρου λογισμὸς πηδαλιουχῶν τὴν τῆς εὐσεβείας ναῦν ἐν τῷ τῶν παθῶν πελάγει, καὶ καταγιγί- 20 μενος ταῖς τοῦ τυράννου ἀπειλαῖς καὶ κατατυλούμενος ταῖς τῶν βασάνων τρικυμίαις, κατ' οὐδένα τρόπον μετέστρεψε τοὺς τῆς εὐσεβείας οἴακας, ἕως οὗ ἐπλευσεν ἐπὶ τὸν τῆς ἀθανάτου νίκης λιμένα. <84> οὐχ οὕτω πόλις πολλοῖς καὶ ποικίλοις μηχανήμασιν ἀντέσχε 25 ποτὲ πολιορκουμένη, ὡς ὁ πανάγιος ἐκεῖνος τὴν ἱερὰν ψυχὴν αἰκισμοῖς τε καὶ στρέβλαις πυρπολούμενος ἐνίκησε τοὺς πολιορκοῦντας διὰ τὸν ὑπερασπίζοντα τῆς εὐσεβείας λογισμὸν. <85> ὥσπερ γὰρ πρόκορημον ἄκραν τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν ὁ πατὴρ Ἐλεάζαρος ἐκτεί- 30 νας περιέκλασε τοὺς ἐπιμαινομένους τῶν παθῶν κλύ-

δωνας. ὧ ἄξιε τῆς ἱερωσύνης ἱερεῦ, οὐκ ἐμίανας τοὺς
 ἱεροὺς ὀδόντας, οὐδὲ τὴν θεοσέβειαν χωρήσασαν γα-
 στέρα ἐκοίνωσας μιαιοφαγία. <86> ὧ σύμφωνε νόμου
 καὶ φιλόσοφε θείου λόγου. τοιούτους δεῖ εἶναι τοὺς
 5 ἱερουργοῦντας τὸν νόμον ἰδίῳ αἵματι καὶ γενναίῳ
 ἰδρῶτι τοῖς μέχρι θανάτου πάθεσιν ὑπερασπίζοντας.
 <87> σύ, πάτερ, τὴν εὐνομίαν ἡμῶν διὰ τῶν ὑπομο-
 νῶν εἰς δόξαν ἐκύρωσας, καὶ τὴν ἀγιστεῖαν σεμνολο-
 γήσας οὐ κατέλυσας, καὶ διὰ τῶν ἔργων ἐπιστοποίησας
 10 τοὺς τῆς θείας φιλοσοφίας λόγους, ὧ βασάνων βιαιό-
 τερε γέρων καὶ πυρὸς εὐτονώτερε πρεσβῦτα καὶ μέγιστε
 παθῶν βασιλεῦ Ἐλεάζαρε. <88> ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ
 Ἀαρὼν τῷ θυμιατηρίῳ καθωπλισμένος διὰ τοῦ ἔθνο-
 πλήκτου πυρὸς ἐπιτρέχων τὸν ἐμπυριστὴν ἐνίκησεν
 15 ἄγγελον, οὕτως ὁ Ἀαρωνίδης Ἐλεάζαρος διὰ τοῦ πυρὸς
 ὑπερτηκόμενος οὐ μετετρέπη τὸν λογισμόν. <89> καὶ
 τὸ θανμαστότατον, γέρων ὢν, λελυμένων μὲν ἤδη τῶν
 τοῦ σώματος τόνων, περικεχαλασμένων δὲ τῶν σαρκῶ-
 κῶν, κεκμηκότων δὲ τῶν νεύρων, ἀνευέασε τῷ πνεύ-
 20 ματι διὰ τοῦ λογισμοῦ. ὧ μακαρίου γήρωσ καὶ σεμνῆς
 πολιᾶς καὶ βίου νομίμου, ὃν πιστὴ θανάτου σφραγὶς
 ἐτελείωσεν. <90> εἰ δὴ τοίνυν γέρων ἀνὴρ τῶν μέχρι
 θανάτου βασάνων περιεώρα δι' εὐσεβειαν, ὁμολογου-
 μένως ἡγεμῶν ἐστὶ τῶν παθῶν ὁ εὐσεβῆς λογισμός.
 25 <91> ἴσως δ' ἂν εἴποιέν τινες, τῶν παθῶν οὐ πάντες
 ἐπικρατοῦσιν, ὅτι μηδὲ πάντες φρόνιμον ἔχουσι τὸν
 λογισμόν. ἀλλ' ὅσοι ἔχονται τῆς εὐσεβείας, τὸν λο-
 γισμόν φρόνιμον ἔχειν ἐξ ὅλης καρδίας προνοοῦσι·
 καὶ οὗτοι μόνοι δύνανται κρατεῖν τῶν τῆς σαρκὸς
 30 παθῶν. <92> οὐδὲν οὖν ἐναντιοῦται τὸ φαίνεσθαι
 τινὰς παθοκρατεῖσθαι διὰ τὸν ἀσθενῆ λογισμόν· ἐπεὶ

τίς πρὸς ὅλον τὸν τῆς φιλοσοφίας κανόνα φιλοσοφῶν, καὶ πεπιστευκῶς τῷ θεῷ, καὶ εἰδὼς ὅτι τὸ δι' ἀρετὴν πάντα πόνον ὑπομένειν μακάριόν ἐστιν, οὐκ ἂν περικρατήσκει τῶν παθῶν διὰ τὴν θεοσέβειαν; μόνος γὰρ ὁ σοφὸς καὶ ἀνδρεῖός ἐστι καὶ τῶν παθῶν κύριος.

- 8 <93> διὰ τοῦτο γέ τοι καὶ μειρακίσκοι τῷ τῆς εὐσεβείας λογισμῷ φιλοσοφοῦντες χαλεπωτέρων βασιστηρίων ἐπεκράτησαν. ἐπειδὴ γὰρ κατὰ τὴν πρώτην πείραν ἐνικήθη περιφανῶς ὁ τύραννος, μὴ δυνηθεὶς ἀναγκάσαι γέροντα μιαιοφαγῆσαι, τότε σφόδρα περιπαθῶς ἐκέλευσεν ἄλλους ἐκ τῆς τῶν Ἑβραίων ἀγέλης ἀγαγεῖν, καὶ εἰ μὲν μιαιοφαγῆσαιεν, ἀπολύειν φαγόντας, εἰ δὲ ἀντιλέγοιεν, πικρότερον βασανίζειν. <94> ταῦτα διαταξαμένου τοῦ τυράννου, παρῆσαν ἀγόμενοι μετὰ γηραιᾶς μητρὸς ἑπτὰ ἀδελφοὶ καλοὶ τε καὶ αἰδήμονες καὶ γενναῖοι καὶ τὸν θεὸν φοβούμενοι καὶ ἐν παντὶ χαριέντες. <95> οὓς ἰδὼν ὁ τύραννος καθάπερ ἐν χορῷ μέσσην τὴν μητέρα περιέχοντας, ἤσθη τε ἐπ' αὐτοῖς καὶ τῆς εὐπρεπείας ἐκπλαγείς καὶ τῆς εὐγενείας προσεμειδίασεν αὐτοῖς, καὶ πλησίον καλέσας ἔφη <96> ὦ νεανίαί, φιλοφρόνως ἐγὼ ἐνὸς ἐκάστου ὑμῶν τὸ κάλλος θαυμάζων καὶ τὸ πλῆθος τοσοῦτων ἀδελφῶν ὑπερτιμῶν οὐ μόνον συμβουλεύω μὴ μανῆναι τὴν αὐτὴν τῷ προβασανισθέντι γέροντι μανίαν, ἀλλὰ καὶ παρακαλῶ συνείξαντάς μου τῇ συμβουλίᾳ τῆς ἐμῆς ἀπολαύειν φιλίας· <97> δυναίμην γὰρ ἂν ὥσπερ κολάζειν τοὺς ἀπειθοῦντάς μου τοῖς ἐπιτάγμασιν, οὕτω καὶ εὐεργετεῖν τοὺς εὐπειθοῦντάς μοι. <98> πεισθέντες οὖν μοι καὶ ἀρχὰς καὶ ἐπὶ τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἡγεμονίας λήψεσθε, ἀρνηθέντες τὸν πατέρα ὑμῶν τῆς πολιτείας θεσμόν, καὶ μεταλαβόντες Ἑλληνικοῦ βίου

καὶ μεταδαιτηθέντες ἐντροφήσατε ταῖς νεότησιν ὑμῶν, ἐπεὶ, ἐὰν ὀργίλως με διαθῆσθε διὰ τῆς ἀπειθείας, ἀναγκάσετε με ἐπὶ δειναῖς κολάσεσιν ἕνα ἕκαστον ὑμῶν διὰ τῶν βασάνων ἀπολέσαι. <99> κατελεήσατε οὖν ἑαυτούς, οὓς καὶ ὁ πολέμιος ἔγωγε καὶ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς εὐμορφίας οἰκτείρομαι, καὶ διαλογίσασθε τοῦθ' ὅτι οὐδὲν ὑμῖν ἀπειθήσασι, πλὴν τοῦ μετὰ στρεβλῶν ἀποθανεῖν, ἀπόκειται.' <100> ταῦτα δὲ εἰπὼν ἐκέλευσεν εἰς τοῦμπροσθεν τεθῆναι τὰ βασανιστήρια, ὅπως καὶ διὰ τοῦ φόβου πείσειεν αὐτοὺς μιαιροφάγησαι. ὡς δὲ τροχοὺς τε καὶ χεῖρας σιδηρᾶς καὶ ἀρθρέμβολα στρεβλωτήριά τε καὶ τροχαντῆρας καὶ καταπέλτας καὶ λέβητας τήγανά τε καὶ δακτυλήθρας καὶ σφῆνας καὶ τὰ ζώπυρα τοῦ πυρὸς οἱ δορυφόροι προέθεσαν, ὑπολαβὼν ὁ τύραννος ἔφη <101> 'μειράκια, φοβήθητε, καὶ ἦν σέβεσθε δίκην ἵλεως ὑμῖν ἔσται δι' ἀνάγκην παρανομήσασιν.' οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐπαγωγὰ ῥήματα καὶ ὀρῶντες δεινὰ οὐ μόνον οὐκ ἐφοβήθησαν, ἀλλὰ καὶ ἀντεφιλοσόφησαν τῷ τυράννῳ, καὶ διὰ τῆς εὐλογιστίας τὴν τυραννίδα αὐτοῦ κατέλυσαν. καίτοι λογισώμεθα, εἰ δειλόψυχοί τινες ἦσαν καὶ ἄνανδροι ἐν αὐτοῖς, ποίοις ἂν ἐχρήσαντο τοῖς λόγοις; <102> οὐχὶ τούτοις; ὧ τάλανες ἡμεῖς καὶ λίαν ἀνόητοι, βασιλέως ἡμᾶς παρακαλοῦντος καὶ ἐπὶ εὐεργεσίαν καλοῦντος, εἰ πεισθείημεν αὐτῷ, τί βουλευμάσι κenoῖς ἑαυτοὺς εὐφραίνομεν καὶ θανατηφόρον ἀπείθειαν τολμῶμεν; <103> οὐ φοβηθησόμεθα, ἄνδρες ἀδελφοί, τὰ βασανιστήρια, καὶ λογιούμεθα τὰς τῶν βασάνων ἀπειλάς, καὶ φευξόμεθα τὴν κενοδοξίαν ταύτην καὶ ὀλεθροφόρον ἀλαξουεῖαν; ἐλεήσωμεν τὰς ἑαυτῶν ἡλικίας, καὶ κατοικτιερήσωμεν τὸ τῆς μητρὸς γῆρας, καὶ ἐνθυμη-

θῶμεν ὅτι ἀπειθοῦντες τεθνηξόμεθα. <104> συγγνώ-
 σεται δὲ ἡμῖν καὶ ἡ θεία δίκη δι' ἀνάγκην τὸν βασιλέα
 φοβηθεῖσι. τί ἐξάγομεν ἑαυτοὺς τοῦ ἡδίστου βίου καὶ
 ἀποστεροῦμεν ἑαυτοὺς τοῦ γλυκέος κόσμου; μὴ βιαζώ- 5
 μεθα τὴν ἀνάγκην, μηδὲ φιλοδοξήσωμεν ἐπὶ τῇ ἑαυ-
 τῶν στρέβλῃ. οὐδ' αὐτὸς ὁ νόμος ἐκουσίως ἡμᾶς θά-
 νατοῖ, φοβηθέντας τὰ βασανιστήρια. <105> πόθεν
 ἡμῖν ἡ τοσαύτη ἐντέτηκε φιλονικία καὶ ἡ θανατηφόρος
 ἀρέσκει καρτερία, παρὸν μετ' ἀδείας ζῆν τῷ βασιλεῖ
 πεισθέντας; ἄλλὰ τούτων οὐδὲν εἶπον οἱ νεανίαί βα- 10
 σανίζεσθαι μέλλοντες, οὐδ' ἐνεθυμήθησαν· <106> ἦσαν
 γὰρ περίφρονες τῶν παθῶν καὶ αὐτοκράτορες τῶν
 ἀλγηδόνων, ὥστε ἅμα τῷ παύσασθαι τὸν τύραννον
 συμβουλευόντα αὐτοῖς μιχροφαγήσαι, πάντες διὰ μιᾶς
 φωνῆς ὁμοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ψυχῆς, εἶπον πρὸς 15
 9 αὐτόν <107> 'τί μέλλεις, ὦ τύραννε; ἔτοιμοι γὰρ ἐσμεν
 ἀποθνήσκειν, ἢ παραβαίνειν τὰς πατρίους ἡμῶν ἐν-
 τολάς· αἰσχυνόμεθα γὰρ καὶ τοὺς προγόνους εἰκότως,
 εἰ μὴ τῇ τοῦ νόμου εὐπειθείᾳ καὶ συμβούλῳ Μωυσῆ
 χρησόμεθα. <108> μὴ συμβούλευε, τύραννε, παρα- 20
 νομίας. μὴ ἡμᾶς μισῶν ὑπὲρ ἑαυτοὺς ἡμᾶς ἐλέει·
 χαλεπώτερον γὰρ αὐτοῦ τοῦ θανάτου νομίζομεν εἶναι
 σου τὸν ἐπὶ τῇ παρανόμῳ σωτηρίᾳ ἡμῶν ἔλεον.
 <109> ἐκφοβεῖς δὲ ἡμᾶς, τὸν διὰ τῶν βασάνων ἡμῖν
 θάνατον ἀπειλῶν, ὥσπερ οὐχὶ πρὸ βραχέος παρ' Ἑλεα- 25
 ζάρου μαθῶν. εἰ δὲ οἱ γέροντες τῶν Ἑβραίων διὰ
 τὴν εὐσέβειαν καὶ βασανισμοὺς ὑπομείναντες εὐσέβη-
 σαν, ἀποθάνοιμεν ἂν δικαιότερον ἡμεῖς οἱ νέοι, τὰς
 βασάνους τῶν σῶν ἀναγκῶν ὑπεριδόντες, ἃς καὶ ὁ
 παιδευτῆς ἡμῶν γέρων ἐνίκησε. <110> πείραζε τοιγαρ- 30
 οῦν, τύραννε. καὶ τὰς ἡμῶν ψυχὰς εἰ θανατώσεις

διὰ τὴν εὐσέβειαν, μὴ νομίσης ἡμᾶς βλάπτειν βασανί-
 ζων. <111> ἡμεῖς μὲν γὰρ διὰ τῆσδε τῆς κακοπα-
 θείας καὶ ὑπομονῆς τὰ τῆς ἀρετῆς ἄθλα οἴσομεν, καὶ
 ἐσόμεθα παρὰ θεῶ, δι' ὃν καὶ πάσχομεν· σὺ δὲ διὰ
 5 τὴν ἡμῶν μαιφονίαν αὐτάρκη καρτερήσεις ὑπὸ τῆς
 θείας δίκης αἰώνιον βάσανον·

<112> τούτων οὕτως εἰπόντων, οὐ μόνον ὡς κατ'
 ἀπειθούντων ἐχάλεπαινεν ὁ τύραννος, ἀλλὰ καὶ ὡς
 κατ' ἀχαρίστων ὠργίσθη. εὐθύς οὖν τὸν πρεσβύτατον
 10 αὐτῶν κελευσθέντες παρήγαγον οἱ ὑπασπισταί, καὶ
 διαρρήξαντες τὸν χιτῶνα διέδησαν τὰς χεῖρας αὐτοῦ
 καὶ τοὺς βραχίονας ἱμᾶσιν ἐκατέρωθεν. <113> ὡς δὲ
 τύπτοντες ταῖς μάστιξιν ἐκοπίασαν οὐδὲν ἀνύοντες,
 ἀνέβαλον αὐτὸν ἐπὶ τὸν τροχόν· περὶ ὃν κατατεινό-
 15 μενος ὁ εὐγενῆς νεανίας ἔξαρθρος ἐγίνετο, καὶ κατὰ
 πᾶν μέλος κλώμενος ἐκακηγόρει λέγων <114> 'τύρηννε
 μιαιώτατε καὶ τῆς οὐρανίου δίκης ἐχθρὸς καὶ ὠμόφρον,
 οὐκ ἀνδροφονήσαντά με τοῦτον κατακίξεις τὸν τρόπον
 οὐδ' ἀσεβήσαντα, ἀλλὰ θείου νόμου προασπίζοντα·'
 20 <115> καὶ τῶν δορυφόρων λεγόντων αὐτῷ 'ὁμολόγησον
 φαγεῖν, ὅπως ἀπαλλαγῆς τῶν βασάνων,' αὐτὸς εἶπεν
 αὐτοῖς 'οὐχ οὕτως ἰσχυρὸς ἐστὶν ὑμῶν ὁ τροχός, ὧ
 μιαινοὶ διάκονοι, ὥστε μου τὸν λογισμὸν ἄγξαι. <116>
 τέμνετέ μου τὰ μέλη καὶ πυροῦτέ μου τὰς σάρκας
 25 καὶ στρεβλοῦτε τὰ ἄρθρα· διὰ πασῶν γὰρ ὑμᾶς πείσω
 τῶν βασάνων ὅτι μόνοι παῖδες Ἑβραίων ὑπὲρ ἀρετῆς
 εἰσὶν ἀνίκητοι.' <117> ταῦτα λέγοντι πῦρ ὑπέστρωσαν
 καὶ διηρέθισαν, τὸν τροχὸν προσεπικατατείνοντες· ἐμο-
 λύνετο δὲ πάντοθεν αἵματι ὁ τροχός, καὶ ὁ σωρὸς τῆς
 30 ἀνθρακιᾶς τοῖς τῶν ἰχώρων ἐσβέννυτο σταλαγμοῖς, καὶ
 περὶ τοὺς ἄξονας τοῦ ὀργάνου περιέρορον αἱ σάρκες.

<118> καὶ περιτετημημένον ἤδη ἔχων τὸ τῶν ὀστέων
 πῆγμα ὁ μεγαλόφρων καὶ Ἀβραμιαῖος νεανίας οὐκ
 ἐστέναξεν, ἀλλ' ὥσπερ ἐν πυρὶ μετασχηματιζόμενος εἰς
 ἀφθαρσίαν, ὑπέμεινεν εὐγενῶς τὰς στρέβλας, <119>
 'μιμήσασθέ με, ἀδελφοί,' λέγων. 'μή μου τὸν αἰῶνα 5
 λιποτακτήσητε, μηδ' ἐξομώσησθέ μου τὴν τῆς εὐψυχίας
 ἀδελφότητα. ἱερὰν καὶ εὐγενῆ στρατείαν στρατεύασθε
 ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας, δι' ἧς ἴλεως ἡ δικαία καὶ πάτριος
 ἡμῶν πρόνοια τῷ ἔθνει γενηθεῖσα τιμωρήσει τὸν ἀλά-
 στορα τύραννον.' καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ ἱεροπρεπῆς νεα- 10
 νίας ἀπέροηξε τὴν ψυχὴν.

<120> θαναμασάντων δὲ πάντων τὴν καρτεροψυχίαν
 αὐτοῦ, ἦγον οἱ δορυφόροι τὸν καθ' ἡλικίαν τοῦ προ-
 τέρου δεύτερον, καὶ σιδηρᾶς ἐναρμοσάμενοι χεῖρας
 ὀξέσι τοῖς ὄνυξιν ὀργάνῳ καταπέλτη προσέδησαν αὐτόν. 15

<121> ὡς δέ, εἰ φαγεῖν βούλοιο πρὶν βασανίζεσθαι
 πυνθανόμενοι, τὴν εὐγενῆ γνώμην ἤκουσαν, ἀπὸ τῶν
 τενόντων ταῖς σιδηραῖς χερσὶν ἐπισπασάμενοι μέχρι γε-
 τῶν γενείων τὴν σάρκα πᾶσαν καὶ τὴν τῆς κεφαλῆς
 δορὰν οἱ παρδάλαιοι θῆρες ἀπέσυραν. <122> ὁ δὲ 20
 ταύτην βαρέως τὴν ἀλγηδόνα καρτερῶν ἔλεγεν 'ὡς
 ἡδύς πᾶς θανάτου τρόπος διὰ τὴν πάτριον ἡμῶν εὐσε-
 βειαν. <123> οὐ δοκεῖς, πάντων ὠμότετε τύραννε,
 πλείον ἐμοῦ σε νῦν βασανίζεσθαι, ὄρων σου νικώμενον
 τὸν τῆς τυραννίδος ὑπερήφανον λογισμὸν ὑπὸ τῆς διὰ 25
 τὴν εὐσεβειαν ἡμῶν ὑπομονῆς; <124> ἐγὼ μὲν γὰρ
 ταῖς διὰ τὴν ἀρετὴν ἡδοναῖς τῶν πόνων ἐπικουφίζομαι,
 σὺ δὲ ἐν ταῖς τῆς ἀσεβείας ἀπειλαῖς βασανίζῃ. οὐκ
 ἐκφεύξῃ δέ, μιαρῶτατε τύραννε, τὰς τῆς θείας ὀργῆς
 δίκας.'

10 <125> καὶ τούτου αἰοίδιμον θάνατον καρτερήσαντος

ὁ τρίτος ἤγετο, παρακαλούμενος πολλὰ ὑπὸ πολλῶν, ὅπως ἀπογενεσάμενος σώζοιτο. ὁ δὲ ἀναβοήσας ἔφη ἄγνοεῖτε ὅτι ὁ αὐτός με τοῖς προαποθανοῦσιν ἔσπειρε πατῆρ καὶ ἡ αὐτὴ μήτηρ ἐγέννησε, καὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἀνετράφην δόγμασιν; οὐκ ἐξομοῦμαι τὴν εὐγενῆ τῆς ἀδελφότητός μου συγγένειαν. <126> οἱ δὲ πικρῶς ἐνεγκόντες τὴν παρρησίαν τοῦ ἀνδρός, ἀρθρεμβόλοις ὀργάνοις τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ τοὺς πόδας ἐξήρθρουν, καὶ ἐξ ἀρμῶν ἀναμοχλεύσαντες ἐξεμέλιζον, καὶ τοὺς δακτύλους καὶ τοὺς βραχίονας καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς ἀγκῶνας περιέκλων. <127> καὶ κατὰ μηδένα τρόπον ἰσχύοντες αὐτὸν ἄρξαι, περισύραντες τὸ δέρμα σὺν ἄκραις τῶν δακτύλων κορυφαῖς ἀπεσκύθιζον. καὶ εὐθέως ἤγαγον ἐπὶ τὸν τροχόν, περὶ ὃν ἐκ σφονδύλων ἐκμελιζόμενος ἐώρα τὰς ἐαυτοῦ σάρκας περιλακισζόμενας, καὶ κατὰ σπλάγγνων σταγόνας αἵματος ἀπορροεούσας. <128> μέλλων δὲ ἀποθνήσκειν ἔφη ἡμεῖς μὲν, ὦ μιαιφώτατε τύραννε, διὰ παιδείαν καὶ ἀρετὴν θεοῦ ταῦτα πάσχομεν· σὺ δὲ διὰ τὴν ἀσέβειαν καὶ μαιφονίαν ἀκαταλύτους καρτερήσεις βασάνους.

<129> καὶ τούτου θανόντος ἀδελφοπρεπῶς τὸν τέταρτον ἐπεσπῶντο, λέγοντες ἡμῖν συμμανηῖς καὶ σὺ τοῖς ἀδελφοῖς σου τὴν αὐτὴν μανίαν. <130> ὁ δὲ αὐτοῖς ἔφη οὐχ οὕτω καυστικώτερον ἔχετε κατ' ἐμοῦ τὸ πῦρ ὥστε με δειλανδρῆσαι. μὰ τὸν μακάριον τῶν ἀδελφῶν μου θάνατον καὶ τὸν αἰώνιον τοῦ τυράννου ὄλεθρον καὶ τὸν αἰόιδιμον τῶν εὐσεβῶν βίον, οὐκ ἀρνήσομαι τὴν εὐγενῆ ἀδελφότητα. <131> ἐπινόει τοιγαροῦν, ὦ τύραννε, βασάνους, ἵνα καὶ δι' αὐτῶν μάθῃς ὅτι ἀδελφός εἰμι τῶν προβασανισθέντων. <132> ταῦτα ἀκούσας ὁ αἰμοβόρος καὶ φονώδης καὶ παμμιαιφώτατος

Ἀντίοχος ἐκέλευσε τὴν γλῶτταν αὐτοῦ ἐκτμηθῆναι. ὁ δὲ ἔφη ἕκαστος ἀφέλῃς τὸ τῆς φωνῆς ὄργανον, καὶ σιωπῶντων εἰσακούει ὁ θεός. <133> ἰδοὺ προκεχάλασται ἡ γλῶττα· τέμνετε· οὐ γὰρ παρὰ τοῦτο τὸν λογισμὸν ἡμῶν γλωσσοτομήσεις. ἡδέως γὰρ ὑπὲρ τοῦ νόμου τοῦ θεοῦ τὰ τοῦ σώματος μέλη ἀκρωτηριάξομαι. σὲ δὲ ἐν τάχει μετελεύσεται ὁ θεός, ἐπεὶ τὴν τῶν θείων ὕμνων μελωδὸν γλῶσσαν ἐκτέμνεις.

11 <134> ὡς δὲ καὶ οὗτος ταῖς βασάνοις κατακισθθεὶς ἐναπέθανεν, ὁ πέμπτος παρεπήδησε λέγων ἰδοὺ μέλλω, 10 τύραννε, πρὸς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς βασανισμόν, αὐτὸς δὲ ἀπ' ἐμαυτοῦ παρηλθὼν, ὅπως καμὲ κατακτείνῃς περὶ πλειόνων ἀδικημάτων ὀφλήσεις τῇ οὐρανίῳ δίκῃ τιμωρίαν. <135> ὦ μισάνθρωπε καὶ μισάρετε, τί δρᾷσαντας ἡμᾶς τοῦτον πορθεῖς τὸν τρόπον; ὅτι τὸν πάντων 15 κτίστην εὐσεβοῦμεν καὶ κατὰ τὸν ἐνάρετον αὐτοῦ ζῶμεν νόμον; ἀλλὰ ταῦτα τιμῶν, οὐ βασάνων ἐστὶν ἄξια. <136> τοιαῦτα λέγοντα οἱ δορυφόροι δῆσαντες αὐτὸν εἶλκον ἐπὶ τὸν καταπέλτην, ἐφ' ὃν δῆσαντες αὐτὸν ἐπὶ τὰ γόνατα, καὶ ταῦτα ποδάγραις σιδηραῖς ἐφαρμύσαντες τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ περὶ τροχαῖον σφῆρα κατέκαμψαν, περὶ ὃν ὄλος περὶ τὸν τροχὸν σκορπίου τρόπον ἀνακλώμενος ἐξεμελίζετο. <137> καὶ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον τὸ πνεῦμα στενοχωρούμενος καὶ τὸ σῶμα ἀγγόμενος ἑκάλεσε ἑλέγας ἔλεγεν ἄκουε, ὦ τύραννε, χάριτας 25 ἡμῖν χαρίζη, διὰ γενναιοτέρων πόνων ἐπιδείξασθαι παρέχων τὴν εἰς τὸν νόμον ἡμῶν καρτερίαν.

<138> τελευτήσαντος δὲ καὶ τούτου ὁ ἕκτος ἦγετο μειρακίσκος, ὃς πνυθανομένου τοῦ τυράννου εἰ βούλοιο φαγὼν ἀπολύεσθαι ἔφη ἔγωγε τὴν μὲν ἡλικίαν 30 τῶν ἀδελφῶν μού εἰμι νεώτερος, τὴν δὲ διάνοιαν

ἡλικιώτης· <139> εἰς τὰ αὐτὰ γὰρ γεννηθέντες καὶ
 τραφέντες, ὑπὲρ τῶν αὐτῶν καὶ ἀποθνήσκειν ὀφείλομεν
 ὁμοίως, ὥστε εἰ δοκεῖ σοι βασανίζειν μὴ μιαροφαγοῦν-
 τας, βασάνιζε· <140> ταῦτα αὐτὸν εἰπόντα παρήγον
 5 ἐπὶ τὸν τροχόν, ἐφ' οὗ κατατεινόμενος ἐκμελῶς καὶ
 ἐκσφονδυλιζόμενος ὑπεκαίετο· καὶ ὀβελίσκους δὲ ὀξεῖς
 πυρῶσαντες τοῖς νώτοις προσέφερον, καὶ τὰ πλευρὰ
 διαπεύραντες αὐτοῦ καὶ τὰ σπλάγχνα διέκαιον. <141>
 ὃ δὲ βασανιζόμενος ὡς ἱεροπρεποῦς ἀγῶνος ἔλεγεν,
 10 ἔφ' ὃν διὰ τὴν εὐσέβειαν εἰς πόνων γυμνασίαν ἀδελ-
 φοὶ τοσοῦτοι κληθέντες οὐκ ἐνίκηθημεν· ἀνίκητος γὰρ
 ἔστιν, ὃ τύραννε, ἢ εὐσεβῆς ἐπιστήμη. <142> καλο-
 καραθία καθωπλισμένος τεθνήξομαι μὲν κἀγὼ μετὰ
 τῶν ἀδελφῶν μου, σοὶ δέ, ὃ τύραννε, μέγαν προσβα-
 15 λῶν καὶ αὐτὸς τιμωρόν. καινουργὲ τῶν βασάνων καὶ
 πολέμειε τῶν ἀληθῶς εὐσεβούντων, ἕξ μειράκια κατε-
 λύσαμεν σου τὴν τυραννίδα· <143> τὸ γὰρ μὴ δυνη-
 θῆναί σε μεταπεῖσαι τὸν λογισμόν ἡμῶν μηδὲ βιά-
 σασθαι πρὸς τὴν μιαροφαγίαν οὐ κατάλυσίς ἐστί σου·
 20 τὸ πῦρ σου ψυχρὸν ἡμῖν, καὶ ἄπονοι οἱ καταπέλται
 καὶ ἀδύνατος ἢ βία· οὐ γὰρ τυράννου ἀλλὰ θείου
 νόμου παρεστήκασιν ἡμῖν δορυφόροι· διὰ τοῦτο ἀνί-
 κητον ἔχομεν τὸν λογισμόν·

<144> ὡς δὲ καὶ οὗτος μακαρίως ἀπέθανε κατα- 12
 25 βληθεὶς εἰς λέβητα, ὃ ἕβδομος παραγίνεται πάντων
 νεώτερος· ὃν κατοικτειρήσας ὁ τύραννος, καίτοι δει-
 νῶς ὑπὸ πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καταικισθεὶς,
 ὄρῶν ἤδη τὰ δεσμὰ περικείμενον πλησιέστερον αὐτοῦ
 μετεπέμψατο, καὶ παρηγορεῖν ἐπειρᾶτο, λέγων <145>
 30 τῆς μὲν τῶν ἀδελφῶν σου ἀπουοίας τὸ τέλος ὄρα·
 διὰ γὰρ ἀπειθείαν στρεβλωθέντες τεθνήασι· σὺ δὲ εἰ

μὲν μὴ πεισθείης, τάλας βασανισθεὶς καὶ αὐτὸς τεθνήξῃ
 ἄωρος, πεισθεὶς δὲ φίλος ἔσῃ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς βασι-
 λείας ἀφηγήσῃ πραγμάτων. <146> καὶ ταῦτα παρα-
 καλῶν τὴν μητέρα τοῦ παιδὸς μετεπέμψατο, ὅπως
 αὐτὴν ἐλεήσας τοσοῦτων υἱῶν στερηθεῖσαν παρορμη- 5
 σειεν ἐπὶ τὴν σωτηρίαν εὐπειθῆ ποιῆσαι τὸν περιλειπό-
 μενον. ὁ δὲ, τῆς μητρὸς τῇ Ἑβραϊδι φωνῇ προτρεψα-
 μένης αὐτὸν ὡς ἐροῦμεν μικρὸν ὕστερον, 'λύσατέ με'
 φησί. 'εἶπω τι τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ φίλοις
 πᾶσι.' <147> καὶ ἐπιχαρόντες ὁ τε βασιλεὺς καὶ οἱ 10
 σὺν αὐτῷ μάλιστα ἐπὶ τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ παιδὸς τα-
 χέως ἔλυσαν αὐτόν. <148> ὁ δὲ δραμῶν ἔσθη πλησίον
 τῶν τηγάνων καὶ ἔφη 'ὦ ἀνόσιε καὶ πάντων τῶν πο-
 νηρῶν ἀσεβέστατε τύραννε, οὐκ ἠδέσθης, παρὰ τοῦ
 θεοῦ λαβὼν τὰ ἀγαθὰ καὶ τὴν βασιλείαν, τοὺς θερά- 15
 ποντας αὐτοῦ κατακτεῖναι καὶ τοὺς τῆς εὐσεβείας ἀσκη-
 τὰς στρεβλῶσαι, ἀνθ' ὧν ταμιεύεται σε ἡ θεία δίκη
 πυκνοτέρῳ καὶ αἰωνίῳ πυρὶ καὶ βασάνοις, αἱ εἰς ὅλον
 τὸν αἰῶνα οὐκ ἀνήσουσί σε. <149> οὐκ ἠδέσθης ἄν-
 θρωπος ὢν, θηριωδέστατε, τοὺς ὁμοιοπαθεῖς καὶ ἐκ 20
 τῶν αὐτῶν γεγονότας στοιχείων γλωττοτομῆσαι καὶ
 τοῦτον κατακίσας τὸν τρόπον βασανίσαι; <150> ἀλλ'
 οἱ μὲν εὐγενῶς ἀποθανόντες ἐπλήρωσαν τὴν εἰς θεὸν
 εὐσέβειαν, σὺ δὲ κακὸς κακῶς οἰμώξῃ, τοὺς τῆς ἀρε-
 τῆς ἀγωνιστὰς ἀναιτίως ἀποκτείνας. <151> ὅθεν καὶ 25
 αὐτὸς ἀποθνήσκειν μέλλων' ἔφη 'οὐκ ἀπαντομολῶ τῆς
 τῶν ἀδελφῶν μου ἀριστείας. ἐπικαλοῦμαι δὲ τὸν πα-
 τροῦν θεόν, ὅπως ἴλεως γένηται τῷ ἔθνει ἡμῶν.
 <152> σὲ δὲ καὶ ἐν τῷ νῦν βίῳ καὶ θανόντα τιμωρή-
 σεται.' καὶ ταῦτα κατευξάμενος ἑαυτὸν ἔρριψε κατὰ 30
 τῶν τηγάνων, καὶ οὕτως ἀπέδωκε τὴν ψυχὴν.

<153> εἰ δὴ τοίνυν τῶν μέχρι θανάτου πόνων ¹³
 ὑπερεφρόνησαν οἱ ἐπὶ ἀδελφοί, συνωμολόγηται παν-
 ταχόθεν ὅτι αὐτοδέσποτός ἐστι τῶν παθῶν ὁ εὐσεβῆς
 λογισμός. ὥσπερ γάρ, εἰ τοῖς πάθεσι δουλωθέντες
⁵ ἔμιαροφάγησαν, ἐλέγομεν ἂν τούτοις αὐτούς νενικῆσθαι,
 νυνὶ δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ τῷ ἐπαινουμένῳ παρὰ θεῶ
 λογισμῷ περιεγένοντο τῶν παθῶν, καὶ οὐκ ἔστι παρι-
 δεῖν τὴν ἡγεμονίαν τῆς διανοίας. <154> ἐπεκράτησε
 γὰρ καὶ πάθους καὶ πόνων. πῶς οὖν οὐκ ἔστι τού-
¹⁰ τοις τὴν τῆς εὐλογιστίας παθοκράτειαν ὁμολογεῖν, οἷ
 τῶν διὰ πυρὸς ἀλγηδόνων οὐκ ἐπεστράφησαν; <155>
 καθάπερ γὰρ προβλήτες λιμένων πύργοι τὰς τῶν κυ-
 μάτων ἀπειλὰς ἀνακόπτουτες γαληνὸν παρέχουσι τοῖς
 εἰσπλέουσι τὸν ὄρμον, οὕτως ἢ ἐπτάπυργος τῶν νεα-
¹⁵ νίσκων εὐλογιστία τὸν τῆς εὐσεβείας ὀχυρώσασα λιμένα
 τὴν τῶν παθῶν ἐνίκησεν ἀκολασίαν. <156> ἱερὸν γὰρ
 εὐσεβείας πάντες στήσαντες χορὸν παρεθάρρουναν ἀλλή-
 λους, λέγοντες ἄδελφικῶς ἀποθάνωμεν, ἀδελφοί, περὶ
 τοῦ νόμου. μιμησώμεθα τοὺς τρεῖς τοὺς ἐπὶ τῆς Ἀσσυ-
²⁰ ρίας νεανίας, οἱ τῆς ἰσοπάλιδος καμίνου κατεφρόνησαν.
 <157> μὴ δειλανδρήσωμεν πρὸς τὴν τῆς εὐσεβείας
 ἐπίδειξιν. καὶ ὁ μὲν ἑθάρρει ἀδελφέ' ἔλεγεν, ὁ δὲ
 ἑὐγενῶς καρτέρησον. <158> ὁ δὲ καταμνησθεὶς ἔλεγε
 ἑμνήσθητε πόθεν ἐστέ, ἢ τίνας πατρὸς χειρὶ σφαγια-
²⁵ σθῆναι διὰ τὴν εὐσέβειαν ὑπέμεινεν ὁ Ἰσαάκ. εἷς δὲ
 ἕκαστος καὶ ἀλλήλους ὁμοῦ πάντες ἐφορῶντες φαιδροὶ
 καὶ μάλα θαρραλέοι, ἑαυτούς' ἔλεγον τῷ θεῷ ἀφιερῶ-
 σωμεν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας τῷ δόντι τὰς ψυχάς, καὶ
 χρήσωμεν τῇ περὶ τὸν νόμον φυλακῇ τὰ σώματα.
³⁰ <159> μὴ φοβηθῶμεν τὸν δοκοῦντα ἀποκτεῖναι τὸ
 σῶμα· μέγας γὰρ ψυχῆς κίνδυνος ἐν αἰωνίῳ βασανισμῷ

κείμενος τοῖς παραβαίνουσι τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ.
 καθοπλισώμεθα τοιγαροῦν τὴν τοῦ θείου λογισμοῦ
 παθοκράτειαν· <160> οὕτω γὰρ θανόντας ἡμᾶς Ἀβραὰμ
 καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ ὑποδέξονται εἰς τοὺς κόλπους
 αὐτῶν, καὶ πάντες οἱ πατέρες ἐπαινέσουσι· καὶ ἐν
 ἐκάστῳ τῶν ἀποσπασμένων αὐτῶν ἀδελφῶν ἔλεγον οἱ
 περιλειπόμενοι ἢ μὴ καταισχύνης ἡμᾶς, ἀδελφέ, μηδὲ
 ψεύσῃ τοὺς προαποθανόντας ἡμῶν ἀδελφούς. <161>
 οὐκ ἄγνοεῖτε δὲ τὰ τῆς ἀδελφότητος φίλτρα, ἅπερ ἡ
 ἢ θεία καὶ πάνσοφος πρόνοια διὰ τῶν πατέρων τοῖς
 γεννωμένοις ἐμέρισε καὶ διὰ τῆς μητρῴας ἐφύτευσε
 γαστρος, ἐν ἧ τὸν ἴσον ἀδελφοὶ κατοικήσαντες χρόνον,
 καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ πλασθέντες, καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ
 αἵματος ἀύξηθέντες, καὶ διὰ τῆς αὐτῆς ψυχῆς τελεσ-
 φορηθέντες, καὶ διὰ τῶν ἴσων ἀποτεχθέντες χρόνων,
 καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν γαλακτοποτοῦντες πηγῶν, ἀφ' ὧν
 συντρέφονται ἐν ἀγκάλαις μαστῶν φιλάδελφοι ψυχαί,
 καὶ αὐξοῦνται σφοδρότερον διὰ τῆς συντροφίας καὶ διὰ
 τῆς καθ' ἡμέραν συνηθείας καὶ τῆς ἄλλης παιδείας καὶ
 τῆς ἡμετέρας ἐν νόμῳ θεοῦ ἀσκήσεως· <162> οὕτω
 δὴ τοίνυν καθεστῶσης συμπαθῶς τῆς φιλαδελφίας οἱ
 ἑπτὰ ἀδελφοὶ συμπαθέστερον ἔσχον πρὸς ἀλλήλους.
 <163> νόμῳ γὰρ τῷ αὐτῷ παιδευθέντες καὶ τὰς αὐτὰς
 ἑξασκήσαντες ἀρετὰς καὶ τῷ δικαίῳ ἐντραφέντες βίῳ
 μᾶλλον ἑαυτοὺς ἠγάπων· ἡ γὰρ ὁμοξηλία τῆς καλο-
 καγαθίας ἐπέτεινεν αὐτοῖς τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμό-
 νοιαν· <164> σὺν γὰρ τῇ εὐσεβείᾳ ποθεινοτέραν ἑαυ-
 τοῖς κατεσκεύαζον τὴν φιλαδελφίαν. ἀλλ' ὅμως καίπερ
 τῆς φύσεως καὶ τῆς συνηθείας καὶ τῶν τῆς ἀρετῆς
 ἡθῶν τὰ τῆς ἀδελφότητος αὐτοῖς φίλτρα συναυξανόν-
 των, ἀνέσχοντο διὰ τὴν εὐσέβειαν τοὺς ἀδελφούς οἱ

ὑπολειπόμενοι [τούς] κατακλιζομένους ὀρῶντες καὶ μέ-
 χροι θανάτου βασανιζομένους, προσέτι δὲ καὶ ἐπὶ τὸν
 αἰκισμὸν ἐποτρύνοντες, ὡς μὴ μόνον τῶν ἀλγηδόνων
 περιφρονῆσαι αὐτούς, ἀλλὰ καὶ τῶν τῆς φιλαδελφίας
 5 παθῶν κρατῆσαι.

〈165〉 ὦ βασιλέων λογισμοὶ βασιλικώτεροι καὶ 14
 ἐλευθέρων ἐλευθερώτεροι. ὦ ἱεραῶς καὶ ἁρμονίου περὶ
 τῆς εὐσεβείας τῶν ἐπὶ ἀδελφῶν συμφωνίας. οὐδεὶς
 ἐξ αὐτῶν ἐδειλίασεν, οὐδὲ ἐπὶ τὸν θάνατον ἐλθεῖν
 10 ὤκνησεν, ἀλλὰ πάντες ὥσπερ ἐπ' ἀθανασίας ὁδὸν τρέ-
 χοντες ἐπὶ τὸν διὰ τῶν βασάνων θάνατον ἔσπευδον·
 〈166〉 καθάπερ γὰρ χεῖρες καὶ πόδες συμφώνως τοῖς
 τῆς ψυχῆς ἀφηγήμασι κινοῦνται, οὕτως οἱ ἱεροὶ μεί-
 15 ρακες ἐκείνοι ὡς ὑπὸ ψυχῆς μιᾶς τῆς ἀθανάτου εὐσε-
 βείας κινούμενοι πρὸς τὸν ὑπὲρ αὐτῆς συνεφώνησαν
 θάνατον. 〈167〉 ὦ παναγίας συμφώνων ἀδελφῶν ἑβδο-
 μάδος· καθάπερ γὰρ ἐπὶ τῆς κοσμοποιίας ἡμέραι περὶ
 τὴν εὐσέβειαν, οὕτω περὶ τὴν ἑβδομάδα χορεύοντες οἱ
 μείρακες ἐκύκλουν, τὸν τῶν βασάνων φόβον κατα-
 20 λύνοντες. νῦν ἡμεῖς ἀκούοντες τὴν θλιψὴν τῶν νεα-
 νιῶν ἐκείνων φρίττομεν· 〈168〉 οἱ δὲ οὐ μόνον ἀκού-
 οντες τὴν θλιψὴν, ἀλλὰ καὶ ὀρῶντες τὸν παραχορῆμα
 τῆς ἀπειλῆς λόγον ἔμακαρίζοντο, θαυμαζόμενοι πῶς
 25 ὀδύνας, ὧν τί ἂν γένοιτο ἐπαλγέστερον; ὄξεια γὰρ
 καὶ σύντομος ἢ τοῦ πυρὸς οὔσα δύναμις ταχέως διέ-
 λυσε τὰ σώματα αὐτῶν.

〈169〉 καὶ μὴ θαυμαστὸν ἠγεῖσθε εἰ ὁ λογισμὸς
 περιεκράτησε τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἐν ταῖς βασάνοις,
 30 ὅπου γε καὶ γυναικὸς νοῦς πολυτροπωτέρων ὑπερε-
 φρόνησεν ἀλγηδόνων· 〈170〉 ἡ μήτηρ γὰρ τῶν ἐπὶ

νεανίσκων ἐκείνων ὑπήνεγκε τὰς ἐφ' ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν τέκνων στρέβλας. θεωρεῖτε δὲ πῶς πολὺπλοκὸς ἐστὶν ἢ τῆς φιλοτεκνίας στοργή, ἔλκουσα πάντα πρὸς τὴν τῶν σπλάγχνων συμπάθειαν, ὅπου γε καὶ τὰ ἄλογα ζῶα ὁμοίαν τὴν πρὸς τὰ ἐξ αὐτῶν γεννώμενα συμπάθειαν καὶ στοργὴν ἔχει τοῖς ἀνθρώποις. <171> καὶ γὰρ τῶν πετεινῶν τὰ μὲν ἡμερᾶ κατὰ τὰς οἰκίας ὀροφοκοιτοῦντα προασπίζει τῶν νεοττῶν, τὰ δὲ κατὰ κορυφὰς τῶν ὀρέων καὶ ἀπορροῶν τῶν φαράγγων καὶ δένδρων ὅπᾳς καὶ τὰς τούτων ἄκρας ἐννοσοποιησάμενα ἀποτίκει καὶ τὸν προσιόντα κωλύει. <172> εἰ δὲ καὶ μὴ δύναται κωλύειν, περιπτάμενα κυκλόθεν αὐτῶν ἀλγοῦντα τῇ στοργῇ, ἀνακαλούμενα τῇ ἰδίᾳ φωνῇ, καθ' ὃν δύναται τρόπον βοηθεῖ τοῖς τέκνοις. καὶ τί δεῖ τὴν διὰ τῶν ἀλόγων ζῴων ἐπιδεικνυσθαι πρὸς τὰ τέκνα συμπάθειαν, ὅπου γε καὶ μέλισσαι περὶ τὸν τῆς κηρογονίας καιρὸν ἀπαμύνονται τοὺς προσιόντας, καὶ καθάπερ σιδήρῳ τῷ κέντρῳ πλήσσουσι τοὺς προσιόντας τῇ νοσσιᾷ αὐτῶν καὶ ἐπαμύνονται ἕως θανάτου. <173> ἀλλ' οὐχὶ τὴν τοῦ Ἀβραὰμ ὁμόψυχον τῶν νεανίσκων μητέρα μετεκίνησε συμπάθεια τῶν τέκνων. ὧ λογισμὲ τύραννε παθῶν, καὶ εὐσέβεια μητρὶ τέκνων ποθεινότερα. <174> μήτηρ δυοῖν προκειμένων, εὐσεβείας καὶ τῆς τῶν ἐπὶ τῶν νιῶν σωτηρίας προσκαιροῦ κατὰ τὴν τοῦ τυράννου ὑπόσχεσιν, τὴν εὐσέβειαν μᾶλλον ἠγάπησε τὴν σώζουσαν εἰς αἰώνιον ζωὴν κατὰ θεόν. ὧ τίς ἂν τρόπον ἠθολογήσαιμι φιλότεκνα γονέων πάθη, ψυχῆς τε καὶ μορφῆς ὁμοιότητα εἰς μικρὸν παιδὸς χαρακτῆρα θαυμάσιον ἐναποσφραγίζοντα, μάλιστα διὰ τὸ πάθος τοῖς γεννηθεῖσι τὰς μητέρας τῶν πατέρων καθεστάναι συμπαθεστέρας; <175> ὅσῳ

γὰρ καὶ ἀσθενόψυχοι καὶ φιλογουώτεροι ὑπάρχουσιν
 αἱ μητέρες, τοσοῦτω μᾶλλον εἶσι φιλοτεκνότεραι.
 <176> πασῶν δὲ τῶν μητέρων ἐγένετο ἢ τῶν ἐπιτὰ
 μήτηρ φιλοτεκνότερα, ἣτις ἐπιτὰ κνοφορίαις τὴν πρὸς
 5 αὐτοὺς ἐπιφυτενομένη φιλοστοργίαν, καὶ διὰ πολλὰς
 τὰς καθ' ἕναστος αὐτῶν ὀδύνας ἠναγκασμένη τὴν εἰς
 αὐτοὺς ἔχειν συμπάθειαν, διὰ τὸν πρὸς θεὸν φόβον
 ὑπερεΐδε τὴν τῶν τέκνων πρόσκαιρον σωτηρίαν. <177>
 οὐ μὴν γε ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν καλοκαγαθίαν τῶν υἱῶν
 10 καὶ τὴν πρὸς τὸν νόμον αὐτῶν εὐπείθειαν μείζω τὴν
 ἐν αὐτοῖς εἶχε φιλοστοργίαν. <178> δίκαιοί τε γὰρ
 ἦσαν καὶ σώφρονες καὶ μεγαλόψυχοι καὶ φιλάδελφοι
 καὶ φιλομήτορες οὕτως ὥστε καὶ μέχρι θανάτου τὰ
 νόμιμα φυλάσσοντας πείθεσθαι αὐτῇ. <179> ἀλλ' ὅμως
 15 καίπερ τοσοῦτων ὄντων [περὶ] τῶν [τὴν φιλοτεκνίαν]
 εἰς συμπάθειαν ἐλκόντων τὴν μητέρα, ἐπ' οὐδενὸς
 αὐτῶν τὸν λογισμὸν αὐτῆς αἱ παμποίκιλοι βάσανοι
 ἴσχυσαν μετατρέψαι, ἀλλὰ καὶ καθ' ἓνα παῖδα καὶ
 ὁμοῦ πάντας ἢ μήτηρ ἐπὶ τὸν ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας
 20 προετρέπετο θάνατον. <180> ὧ φύσις ἱερά, καὶ φίλτρα
 γονέων, καὶ σύνεσις φιλόστοργε, καὶ τροφεῖα, καὶ μη-
 τέρων ἀδάμαστα πάθη. καθ' ἓνα στρεβλούμενον καὶ
 φλεγόμενον ὀρῶσα ἢ μήτηρ οὐ μετεβάλετο διὰ τὴν
 εὐσέβειαν. <181> τὰς σάρκας τῶν τέκνων ἑώρα περὶ
 25 τὸ πῦρ τηχομένας, καὶ τοὺς τῶν ποδῶν καὶ χειρῶν
 δακτύλους ἐπὶ γῆς σπαίροντας, καὶ τὰς τῶν κεφαλῶν
 μέχρι τῶν περὶ τὰ γένεια σάρκας ὥσπερ προσωπεῖα
 προκειμένας. <182> ὧ πικροτέρων νῦν μήτηρ πόνων
 πειραθεῖσα ὑπὲρ τῶν ἐπ' αὐτοῖς ὠδίνων, ὧ μόνη γυνὴ
 30 τὴν εὐσέβειαν ὀλόκληρον ἀποκνήσασα· οὐ μετέτρεψέ
 σε πρωτότοκος ἀποπνέων, οὐδὲ δεύτερος εἰς σὲ οἰκτρὸν

ἐν βασάνοις βλέπων, οὐ τρίτος ἀποψύχων. <183> οὐδὲ
 τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνὸς ἐκάστου θεωροῦσα ταυρηθὸν ἐπὶ
 τῶν βασάνων ὀρῶντας τὸν ἑαυτῶν αἰκισμὸν καὶ τοὺς
 μυκτῆρας προσημειούμενους τὸν θάνατον αὐτῶν . . .
 οὐκ ἔκλαυσας ὀρῶσα σάρκας τέκνων ἀποκαιόμενας καὶ 5
 ἐπὶ χερσὶ χεῖρας ἀποτεμνομένας καὶ ἐπὶ κεφαλαῖς κε-
 φφαλὰς ἀποδειροτομουμένας καὶ ἐπὶ νεκροῖς νεκροὺς
 πίπτοντας, καὶ πολυάνδριον ὀρῶσα τῶν τέκνων τὸ
 χωρίον διὰ τῶν βασάνων οὐκ ἐδάκρυσας. <184> οὐχ
 οὔτω σειρήνιοι μελωδίαὶ οὐδὲ κύκνειοι πρὸς φιλη- 10
 κοῖαν φωναὶ τοὺς ἀκούοντας ἐφέλκονται ὡς τέκνων
 φωναὶ μετὰ βασάνων μητέρα φωνούντων. <185> πηλί-
 καις καὶ πόσαις τότε ἢ μήτηρ τῶν νιῶν βασανιζόμε-
 νων τροχοῖς τε καὶ καυστηρίοις ἐβασανίζετο βασάνοις.
 ἀλλὰ τὰ σπλάγχνα αὐτῆς ὁ εὐσεβῆς λογισμὸς ἐν αὐτοῖς 15
 τοῖς πάθεσιν ἀνδρειώσας ἐπέτεινε τὴν πρόσκαιρον φι-
 λοτεκνίαν παριδεῖν, καίπερ ἐπτά τέκνων ἀπώλειαν
 ὀρῶσα καὶ τὴν τῶν στρεβλῶν πολύπλοκον ποικιλίαν.
 <186> ἄς ἀπάσας ἢ γενναία μήτηρ ἐξέλυσε διὰ τὴν
 πρὸς θεὸν πίστιν. καθάπερ γὰρ ἐν βουλευτηρίῳ τῇ 20
 ἑαυτῆς ψυχῇ δεινοὺς ὀρῶσα συμβούλους φύσιν τε καὶ
 γένεσιν καὶ φιλοτεκνίαν καὶ τέκνων στρέβλας, δύο
 ψήφους κρατοῦσα ἢ μήτηρ, θανατηφόρον τε καὶ σω-
 τήριον, ὑπὲρ τέκνων, οὐκ ἐπέγνω τὴν σώζουσαν ἐπτά
 νιῶν πρὸς ὀλίγον χρόνον σωτηρίαν, ἀλλὰ τῆς θεοσε- 25
 βοῦς Ἀβραὰμ καρτερίας ἢ θυγάτηρ ἐμνήσθη. <187>
 ὦ μήτηρ ἔθνοϋς, ἔκδικε τοῦ νόμου καὶ ὑπερασπίστρια
 τῆς εὐσεβείας, καὶ τοῦ διὰ σπλάγχνων ἀγῶνος ἀθλο-
 φόρε, ὦ ἀρρένων πρὸς καρτερίαν γενναιοτέρα καὶ
 ἀνδρῶν πρὸς ὑπομονὴν ἀνδρειότερα. καθάπερ γὰρ ἢ 30
 τοῦ Νῶε κιβωτὸς ἐν τῷ κοσμοπληθεῖ κατακλυσμῷ

κοσμοφοροῦσα καρτερώς ὑπέμεινε τοὺς κλύδωνας, <188>
 οὕτω καὶ σὺ ἢ νομοφύλαξ πανταχόθεν τῷ τῶν παθῶν
 περιαντλουμένη κατακλυσιῶ, καὶ καρτεροῖς ἀνέμοις
 ταῖς τῶν υἱῶν βασάνοις συνεχομένη, γενναίως ὑπέμει-
 5 νας τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας χειμῶνας.

<189> εἰ δὴ τοίνυν καὶ γυνὴ καὶ γεραιὰ καὶ ἑπτὰ 16
 παίδων μήτηρ ὑπέμεινε ὀρθῶσα τὰς μέχρι θανάτου
 τῶν τέκνων βασάνους, ὁμολογουμένως αὐτοκράτωρ ἐστὶ
 τῶν παθῶν ὁ εὐσεβῆς λογισμὸς. <190> ἀπέδειξα οὖν
 10 ὅτι οὐ μόνον ἄνδρες τῶν παθῶν ἐπεκράτησαν, ἀλλὰ
 καὶ γυνὴ τῶν μεγίστων βασάνων ὑπερφερόνησε. καὶ
 οὐχ οὕτως οἱ περὶ τὸν Δανιὴλ λέοντες ἦσαν ἄγριοι,
 οὐδὲ ἢ κατὰ τὸν Μισαὴλ ἐκφλεγομένη κάμινος λαβρο-
 τάτω πυρί, ὡς ἢ τῆς φιλοτεκνίας περιέκαιεν ἐκείνην
 15 φύσις, ὀρθῶσαν [αὐτήν] οὕτω ποικίλως βασανιζομένους
 τοὺς ἑπτὰ υἱούς. <191> ἀλλὰ τῷ λογισμῷ τῆς εὐσε-
 βείας κατέσβεσε τὰ τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα πάθη ἢ
 μήτηρ. <192> καὶ γὰρ τοῦτο ἔστιν ἐπιλογίσασθαι,
 ὅτι δειλόψυχος εἰ ἦν ἢ γυνή, καίπερ μήτηρ οὔσα,
 20 ὠλοφύρατο ἂν ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἴσως ταῦτα ἂν οὕτως
 εἶπεν. <193> ὦ μελέα ἔγωγε καὶ πολλάκις τρισαθλία,
 ἦτις ἑπτὰ παῖδας τεκοῦσα οὐδενὸς μήτηρ γεγένημαι.
 ὦ μάταιοι ἑπτὰ κνοφοροῖαι καὶ ἀνόνητοι ἑπτὰ δεκά-
 25 τροφίαι. <194> μάτην ἐφ' ὑμῖν, ὦ παῖδες, πολλὰς
 ὑπέμεινα ὀδύνας καὶ χαλεπωτέρας φροντίδας ἀνατρο-
 φῆς. ὦ τῶν ἐμῶν παίδων οἱ μὲν ἄγαμοι, οἱ δὲ γή-
 μαντες ἀνόνητοι· οὐκ ὄψομαι ὑμῶν τέκνα, οὐδὲ μάμμη
 κληθεῖσα μακαρισθῆσομαι. <195> ὦ ἢ πολύπαις καὶ
 30 καλλίπαις ἐγὼ γυνὴ χήρα καὶ μόνη πολύθρηνος· οὐδὲ
 ἂν ἀποθάνω θάψοντα τῶν υἱῶν ἔξω τινά.' <196> ἀλλὰ

τούτω τῷ θρήνω οὐδένα ὠλοφύρατο ἢ ἱερὰ καὶ θεο-
 σεβῆς μήτηρ, οὐδ' ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν ἀπέτρεπεν αὐτῶν
 τινα, οὐδ' ὡς ἀποθνησκόντων ἐλυπήθη, ἀλλ' ὥσπερ
 ἀδαμάντινον ἔχουσα τὸν νοῦν καὶ εἰς ἀθανασίαν ἀνα-
 τίκτουσα τὸν τῶν νῖῶν ἀριθμὸν, μᾶλλον ὑπὲρ τῆς 5
 εὐσεβείας ἐπὶ τὸν θάνατον αὐτοῦς προετρέπετο ἰκε-
 τεύουσα. <197> ὦ μητερ δι' εὐσέβειαν θεοῦ στρατιῶτι
 πρεσβῦτι, καὶ γυναικὸς διὰ καρτερίαν καὶ τύραννον
 ἐνίκησας, καὶ ἔργοις εὐρέθης ἀνδρὸς καὶ λόγοις δυνα-
 τωτέρα. <198> καὶ γὰρ ὅτε συνελήφθης μετὰ τῶν 10
 παίδων, εἰστήκεις τὸν Ἐλεάζαρον ὁρῶσα βασανιζόμε-
 νον, καὶ ἔλεγες τοῖς παισὶ τῇ Ἐβραϊδὶ διαλέκτῳ ὦ
 παῖδες, γενναῖος ὁ ἀγών, ἐφ' ὃν κληθέντες ὑπὲρ τῆς
 διαμαρτυρίας τοῦ ἔθνους ἐναγωνίσασθε προθύμως
 ὑπὲρ τοῦ πατρῶου νόμου. <199> καὶ γὰρ αἰσχρὸν τὸν 15
 μὲν γέροντα τοῦτον ὑπομένειν τὰς διὰ τὴν εὐσέβειαν
 ἀλγηδόνας, ὑμᾶς δὲ τοὺς νεανίσκους καταπλαγῆναι τὰς
 βασάνους. ἀναμνήσθητε ὅτι διὰ τὸν θεὸν τοῦ κόσμου
 μετελάβετε καὶ τοῦ βίου ἀπελαύσατε, <200> καὶ διὰ
 τοῦτο ὀφείλετε πάντα πόνον ὑπομεῖναι διὰ τὸν θεόν, 20
 δι' ὃν καὶ ὁ πατήρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἔσπευδε τὸν ἐθνο-
 πάτορα νῖον σφαγιάσαι Ἰσαάκ, καὶ τὴν πατρῶαν χεῖρα
 ξιφηφόρον καταφερομένην ἐπ' αὐτὸν ὁρῶν ὁ Ἰσαάκ οὐκ
 ἔπηξε, καὶ Δανιήλ ὁ δίκαιος εἰς λέοντας ἐβλήθη, καὶ
 Ἀνανίας καὶ Ἀζαρίας καὶ Μισαήλ εἰς κάμινον πυρὸς 25
 ἀπεσφενδονίσθησαν καὶ ὑπέμειναν διὰ τὸν θεόν. <201>
 καὶ ὑμεῖς οὖν τὴν αὐτὴν πίστιν εἰς τὸν θεὸν ἔχοντες
 μὴ χαλεπαίνετε· ἀλόγιστον γὰρ τοὺς εἰδότας εὐσέβειαν
 μὴ ἀνθίστασθαι τοῖς πόνοις. <202> διὰ τούτων τῶν
 λόγων ἢ ἐπταμήτῳ ἓνα ἕκαστον τῶν νῖῶν παρακα- 30
 λοῦσα ἀποθανεῖν ἔπεισε μᾶλλον ἢ παραβῆναι τὴν ἐν-

τολήν τοῦ θεοῦ, ἔτι δὲ καὶ ταῦτα εἰδότες ὅτι οἱ διὰ τὸν θεὸν ἀποθανόντες ζῶσι τῷ θεῷ, ὡσπερ Ἀβραὰμ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ πάντες οἱ πατριάρχαι.

<203> ἔλεγον δὲ καὶ τῶν δορυφόρων τινὲς ὡς ὅτε 17
 5 ἔμελλε συλλαμβάνεσθαι καὶ αὐτὴ πρὸς θάνατον, ἵνα μὴ ψεύσειέ τις τοῦ σώματος αὐτῆς, ἑαυτὴν ἔρριψε κατὰ τῆς πυρᾶς. <204> ᾧ μῆτερ σὺν ἐπιτὰ καταλύ-
 σασα τὴν τοῦ τυράννου βίαν, καὶ ἀκυρώσασα τὰς κακὰς ἐπινοίας αὐτοῦ, καὶ δεῖξασα τὴν τῆς πίστεως γενναιό-
 10 τητα. καθάπερ γὰρ στέγη ἐπὶ τοῖς στύλοις, οὕτω καὶ σὺ ἐπὶ παισὶ γενναίως ἰδρυμένη ἀκλινὴς ὑπήνεγκας τὸν διὰ τῶν βασάνων σεισμόν. <205> θάρρει τοιγαροῦν, ᾧ μῆτερ ἱερόψυχε, τὴν ἐλπίδα τῆς ὑπομονῆς ἔχουσα βεβαίαν πρὸς τὸν θεόν. οὐχ οὕτω σελήνη
 15 κατ' οὐρανὸν σὺν ἄστροις σεμνὴ καθέστηκεν, ὡς σὺ τοὺς ἰσαστέρους ἐπιτὰ παῖδας φωταγωγῆσασα πρὸς τὴν εὐσέβειαν ἔντιμος καθέστηκας τῷ θεῷ καὶ ἠστέρισαι ἐν οὐρανῷ σὺν αὐτοῖς· ἦν γὰρ ἡ παιδοποιία σου ἀπὸ Ἀβραὰμ τοῦ πατρός. <206> εἰ δὲ ἐξῆν ἡμῖν ὡσπερ
 20 ἐπὶ τινος πίνακος ζωγραφῆσαι τὴν τῆς εὐσεβείας ἱστορίαν, οὐκ ἂν ἔφροιττον οἱ θεωροῦντες μητέρα ἐπιτὰ τέκνων δι' εὐσέβειαν ποικίλας βασάνους μέχρι θανάτου γινομένας ὑπομένουσαν; <207> καὶ γὰρ ἄξιον ἦν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τάφου ἀναγράψαι καὶ ταῦτα τοῖς ἀπὸ
 25 τοῦ ἔθνους εἰς μνεῖαν λεγόμενα ἔνταῦθα γέρον ἱερεὺς καὶ γυνὴ γεραῖά καὶ ἐπιτὰ παῖδες ἐγκειθήδενται διὰ τυράννου βίαν τὴν Ἑβραίων πολιτείαν καταλύσαι θέλοντος, οἱ καὶ ἐξεδίκησαν τὸ ἔθνος εἰς τὸν θεὸν ἀφορῶντες καὶ μέχρι θανάτου τὰς βασάνους ὑπομείναντες.
 30 <208> ἀληθῶς γὰρ ἦν ἀγὼν θεῖος ὁ δι' αὐτῶν γεγενημένος· ἠθλοθέτει γὰρ τότε ἀρετὴ δι' ὑπομονῆς δοκι-

μάξουσα. τὸ νίκος ἀφθαρσία ἐν ζωῇ πολυχρονίῳ. Ἐλεάζαρος δὲ προηγωνίζετο, ἡ δὲ μήτηρ τῶν ἑπτὰ παιδῶν ἐνήθλει, οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἡγωνίζοντο, ὁ τύραννος ἀντηγωνίζετο. ὁ δὲ κόσμος καὶ ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος ἐθεώρει. <209> θεοσέβεια δὲ ἐνίκα, τοὺς ἑαυτῆς ἀθλη- 5 τὰς στεφανοῦσα. τίνες οὐκ ἐθαύμασαν τοὺς τῆς θείας νομοθεσίας ἀθλητάς; τίνες οὐκ ἐξεπλάγησαν; <210> αὐτὸς γέ τοι ὁ τύραννος καὶ ὄλον τὸ συμβούλιον αὐτῶν ἐξεθαύμασαν αὐτῶν τὴν ὑπομονήν, δι' ἣν καὶ τῷ θείῳ νῦν παρεστήκασι θρόνον καὶ τὸν μακάριον αἰῶνα 10 βιοῦσι. <211> καὶ γὰρ φησιν ὁ Μωυσῆς 'καὶ πάντες οἱ ἡγιασμένοι ὑπὸ τὰς χεῖράς σου.' καὶ οὗτοι οὖν οἱ ἀγιασθέντες διὰ θεὸν τετίμηται, οὐ μόνον ταύτῃ τῇ τιμῇ, ἀλλὰ καὶ τῷ δι' αὐτοὺς τοῦ ἔθνους ἡμῶν τοὺς πολεμίους μὴ ἐπικρατῆσαι καὶ τὸν τύραννον τιμωρη- 15 θῆναι καὶ τὴν πατρίδα καθαρισθῆναι, ὥσπερ ἀντίψυχον γεγονότας τῆς τοῦ ἔθνους ἀμαρτίας. <212> καὶ διὰ τοῦ αἵματος τῶν εὐσεβῶν ἐκείνων καὶ τοῦ ἰλαστηρίου τοῦ θανάτου αὐτῶν ἡ θεία πρόνοια τὸν Ἰσραὴλ προκακωθέντα διέσωσε. <213> πρὸς γὰρ τὴν ἀνδρείαν 20 αὐτῶν τῆς ἀρετῆς καὶ τὴν ἐπὶ ταῖς βασάνοις αὐτῶν ὑπομονήν ὁ τύραννος ἀπιδῶν ἀνεκήρυσεν ὁ Ἀντίοχος τοῖς στρατιώταις αὐτοῦ εἰς ὑπόδειγμα τὴν ἐκείνων ὑπομονήν, ἔσχε τε αὐτοὺς γενναίους καὶ ἀνδρείους εἰς πεζομαχίαν καὶ πολιορκίαν, καὶ ἐκπορθήσας ἐνίκησε 25 τοὺς πάντας πολεμίους. <214> ὦ τῶν Ἀβραμιαίων σπερμάτων ἀπόγονοι παῖδες Ἰσραηλῖται, πείθεσθε τῷ νόμῳ τούτῳ, καὶ πάντα τρόπον εὐσεβεῖτε, γινώσκοντες ὅτι τῶν παθῶν δεσπότης ἐστὶν ὁ εὐσεβῆς λογισμός, καὶ οὐ μόνον τῶν ἐνδοθεν ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξωθεν 30 πόνων.

<215> ἀνθ' ὧν διὰ τὴν εὐσέβειαν προΐεμενοι τὰ 18
 σώματα τοῖς πόνοις ἐκείνοι οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἀνθρώ-
 πων ἐθανυμάσθησαν, ἀλλὰ καὶ θείας μερίδος κατηξιώ-
 θησαν, καὶ δι' αὐτοὺς εἰρήνευσε τὸ ἔθνος, καὶ τὴν
 5 εὐνομίαν τὴν ἐπὶ τῆς πατρίδος ἀνανεωσάμενοι ἔξεπο-
 λιόρησαν τοὺς πολεμίους. <216> καὶ ὁ τύραννος
 Ἀντίοχος καὶ ἐπὶ γῆς τετιμώρηται καὶ ἀποθανὼν κο-
 λάζεται. ὥς γὰρ οὐδὲν οὐδαμῶς ἴσχυσεν ἀναγκάσαι
 τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἀλλοφυλῆσαι καὶ τῶν πατρίων
 10 ἐθῶν ἐκδικαιτηθῆναι, τότε ἀπάρας ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύ-
 μων ἐστράτευσεν ἐπὶ Πέρσας.

<217> ἔλεγε δὲ ἡ μήτηρ τῶν ἐπτὰ παιδῶν καὶ
 ταῦτα δίκαια τοῖς τέκνοις, ὅτι ἐγὼ ἐγενήθην παρθένος
 ἀγνή, οὐδὲ ὑπερέβην πατρικὸν οἶκον, ἐφύλασσον δὲ
 15 τὴν ὠκοδομημένην πλευράν. οὐ διέφθειρέ με λυμεῶν
 ἐρημίας φθορεὺς ἐν πεδίῳ, οὐδ' ἐλυμήνατό μου τὰ
 ἀγνὰ τῆς παρθενίας λυμεῶν ἀπατηλὸς ὕψις. <218>
 ἔμεινα δὲ χρόνον ἀκμῆς σὺν ἀνδρί· τούτων δὲ ἐνη-
 λίκων γενομένων ἐτελεύτησεν ὁ πατήρ, μακαρίως μὲν
 20 ἐκείνος (τὸν γὰρ τῆς εὐτεκνίας βίον ἐπιζήσας τὸν τῆς
 ἀτεκνίας οὐκ ὠδυνήθη καιρόν). <219> ὃς ἐδίδασκεν
 ἡμᾶς, ἔτι ὧν σὺν ἡμῖν, τὸν νόμον καὶ τοὺς προφήτας.
 τὸν ἀναιρεθέντα Ἀβὲλ ὑπὸ τοῦ Κάιν ἀνεγίνωσκεν
 ἡμῖν, καὶ τὸν ὀλοκαυτούμενον Ἰσαάκ, τὸν ἐν φυλακῇ
 25 Ἰωσήφ. <220> ἔλεγε δ' ἡμῖν τὸν ζηλωτὴν Φινεὲς, ἐδί-
 दाσκε δὲ ἡμᾶς τοὺς ἐν πυρὶ Ἀνανίαν καὶ Ἀζαρίαν
 καὶ Μισαήλ, ἐδόξαζε δὲ καὶ τὸν ἐν λάκκῳ λεόντων
 Δανιήλ, ὃν ἐμακάριζεν. <221> ὑπεμίμησκε δὲ ἡμᾶς
 τὴν Ἡσαΐου γραφὴν τὴν λέγουσαν ἑκὰν διὰ πυρὸς
 30 διέληθς, φλόξ οὐ κατακαύσει σε. <222> τὸν ὕμνογρά-
 φον ἐμελώδει ἡμῖν Δαυίδ, λέγοντα ἑπολλὰ αἱ θλίψεις

τῶν δικαίων, καὶ ἐκ πασῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ κύριος.' <223> τὸν Σολομῶντα ἐπαροιμιάζεν ἡμῖν λέγοντα 'ξύλον ζωῆς ἐστὶ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτοῦ τὸ θελημα.' τὸν Ἰεζεκιήλ ἐπιστοποιεῖτο λέγοντα 'εἰ ζήσεται τὰ ὄσιτᾶ τὰ ξηρὰ ταῦτα;' ὧδὴν μὲν ἦν ἐδίδαξε Μωυσῆς οὐκ ἐπελάθετο διδάσκων, τὴν λέγουσαν 'ἐγὼ ἀποκτενῶ καὶ ζῆν ποιήσω. αὕτη ἡ ζωὴ ὑμῶν καὶ ἡ μακρότης ἡμερῶν.'

<224> ὃ πικρᾶς τῆς τότε ἡμέρας καὶ οὐ πικρᾶς, ὅτε ὁ πικρὸς Ἑλλήνων τύραννος πῦρ πυρὶ σβέσας 10 λέβησιν ὤμοις καὶ ζέουσι θυμοῖς, ἀγαγὼν ἐπὶ τὸν καταπέλτην καὶ πάσας τὰς βασάνους αὐτοῦ τοὺς ἐπὶ τὰ παῖδας τῆς Ἀβρααμίτιδος, καὶ τὰς τῶν ὀμμάτων κόρας ἐπήρωσε καὶ γλώσσας ἐξέτεμε καὶ βασάνοις ποικίλαις ἀπέκτεινεν. <225> ὑπὲρ ὧν ἡ θεία δίκη μετήλθε καὶ 15 μετελεύσεται τὸν ἀλάστορα· οἱ δὲ Ἀβρααμίταιοι παῖδες σὺν τῇ ἀθλοφόρῳ μητρὶ καὶ τῷ γεραιῷ Ἐλεάζαρ τῷ τῶν πατέρων χορῷ συναγελάζονται, ψυχὰς ἀγνὰς καὶ ἀθανάτους ἀπειληφότες παρὰ τοῦ θεοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν. 20

INDEX.

(A = Antiquitates Judaicae. — B = Bellum Judaicum. — C = Contra Apionem. — M = De Maccabaeis. — V = Vita Josephi. Numeri sunt librorum et paragraphorum.)

- Aaron A 2, 319; 3, 188; 4, 64, 83; cf. 20, 225.
 Abaneth A 3, 156.
 Abaris (Abarim mons) A 4, 325.
 Abarus Aseri f. A 2, 183.
 Abassarus Persa A 11, 11, 93, 101.
 Abba Hecatombaeon A 4, 84.
 Abbarus Tyrius C 1, 157.
 Abdagases Parthus A 18, 334.
 Abdastratus Tyrius rex C 1, 122.
 Abdeelus A 1, 220.
 Abdemon Tyrius A 8, 146. C 1, 115 sqq.
 Abdenago v. Azarias.
 Abdon A 5, 273.
 Abela urbs Palaest. A 8, 352.
 Abellana urbs Palaest. A 8, 305.
 Abelmachea urbs Palaest. A 7, 288.
 Abelus A 1, 52.
 Abenerus A 6, 129; 7, 12 sqq.
 Abennerigus A 20, 22.
 Abesace A 7, 344; 8, 5.
 Abesalomus A 7, 21, 162 sqq.
 Abesarus urbs Palaest. A 6, 309.
 Abessaeus A 7, 11, 109, 265, 299 et 314.
 Abia Achazae uxor A 9, 260.
 Abia Roboami f. A 7, 190; 8, 249, 264, 274.
 Abia Samuelis f. A 6, 32.
 Abias Arabs A 20, 77.
 Abiatharus A 6, 269; 7, 110, 200, 222, 347; 8, 11.
 Abibalus Tyrius A 8, 147; C 1, 117.
 Abida A 8, 315.
 Abiezeres A 5, 362.
 Abigaea A 6, 301; 7, 232.
 Abila urbs A 4, 176; 5, 4; 12, 136; B 4, 438.
 Abila Lysaniae A 19, 275.
 Abilamarodachus A 10, 230.
 Abimaelus A 1, 147.
 Abimelech Gararorum rex A 1, 207, 259—264.
 Abimelech Gedeonis f. A 5, 233 sqq.
 Abimelech pontifex A 6, 242, 254.
 Abinadabus A 8, 35.
 Abiramus A 4, 19, 37; cf. M 28.
 Abisaeus A 6, 311.
 Abitaala A 7, 21.
 Abius A 3, 192, 209.
 Abramus A 1, 149 (cf. 8, 61), 154, 161 (cf. B 5, 380), 166—170, 176—256.

- Abrami domus vicus A 1, 160.
 Absalomus Aristobuli avunculus A 14, 71.
 Absalomus Manaemi sectator B 2, 448.
 Absalomus Mattathiae pater A 13, 161.
 Abuma urbs Palaest. A 10, 83.
 Accaron (Acaron) urbs Palaest. A 6, 8; cf. 5, 87, 128, 177; 6, 30; 9, 19; 13, 149.
 Ace urbs, postea Ptolemais A 9, 284.
 Acencheres I Aegypti rex C 1, 96.
 Acencheres II Aegypti rex C 1, 97.
 Acenchres Aegypti regina C 1, 96.
 Achabarorum petra B 2, 573; V 188.
 Achabus Amarini f. Israelitarum rex A 8, 314 sqq.
 Achaia B 1, 531; 3, 7.
 Achamon A 8, 410.
 Acharus A 5, 33 sqq.
 Achazes A 9, 243, 253.
 Achemaesus A 7, 308.
 Achias A 15, 250; 17, 184 (cf. B 1, 662); 17, 297; 2, 55, 77.
 Achiala A 9, 216.
 Achias pontifex A 6, 107.
 Achias vates A 8, 206, 266; cf. 10, 67.
 Achiba A 10, 37.
 Achilaus A 7, 293.
 Achilus A 7, 110.
 Achima A 6, 319.
 Achimanus A 7, 274.
 Achimas A 7, 201, 247; 10, 152.
 Achimelechus pontifex v. Abimelechus.
 Achina A 7, 21.
 Achinadabus A 8, 36.
 Achitobus A 8, 12.
 Achitophelus A 7, 197, 215, 228
 Achonius A 11, 145.
 Achrathus A 11, 223.
 Acme A 17, 134; B 1, 641, 661.
 Acmon A 7, 298.
 Acra B 5, 137; 6, 354; cf. 1, 46.
 Acrabatta urbs B 3, 55.
 Acrabatena toparchia A 12, 328; B 2, 568; 3, 55; 4, 504, 551.
 Actipus v. Arce.
 Actium urbs B 1, 389.
 Actiaca pugna A 15, 109, 161.
 Acusilaus C 1, 13, 16.
 Ada Esavi uxor A 1, 265.
 Ada Lamechi uxor A 1, 63.
 Adadus ab Achabo victus A 8, 363 sqq.; 9, 52 sqq.; cf. 7, 100.
 Adadus a Davide victus A 7, 100.
 Adadus ab Joaso bello lacesitus A 9, 184.
 Adaeus A 11, 167.
 Adamus A 1, 27—51; 8, 62.
 Adar Dystrus A 4, 347; 11, 202; 12, 412.
 Adasa vicus B 1, 47; A 12, 408.
 Addida oppidum A 13, 203, 392; B 4, 486.
 Aderus Idumaeus A 8, 199.
 Adiabene A 20, 17 sqq.; B 2, 388.
 Adonias A 7, 21, 345, 359; 8, 3 sqq.
 Adonibezecus A 5, 121.
 Adora urbs A 13, 257, 396; 8, 246.
 Adoraim urbs A 8, 246.
 Adoramus A 7, 107; 8, 59.
 Adoreus urbs B 1, 166.
 Adramelechus A 10, 23.
 Adrazarus A 7, 99; 8, 204.
 Adria s. mare Adriaticum V 15.
 Adullana urbs A 6, 247.
 adytum tabernaculi A 3, 122.
 adytum templi Hierosol. A 8, 71 sqq.

- Aebutius V 116.
 Aegae urbs A 11, 304.
 Aegistha A 7, 345.
 Aegla A 7, 21.
 Aegyptus, Aegyptii A 1, 132,
 170; 2, 238 sqq., 293 sqq.,
 320 sqq.; 8, 151, 155 sqq.; 10,
 4, 74 sqq., 104, 180; 11, 30;
 12, 2; B 2, 362; 4, 605; C 1,
 28, 61 sqq., 169, 223; 2, 132.
 Aelana A 8, 163.
 Aelius Gallus A 15, 317.
 Aemilia tribus A 14, 238.
 Aemilius Regulus A 19, 17.
 Aemilius Secundus B 2, 544.
 Aeneas Antipatri f. A 14, 248.
 Aeoles A 1, 127.
 Aerines A 2, 182.
 Aesomia tribus A 14, 239.
 Aesopus A 15, 47.
 Aeta castellum A 5, 297.
 Aethiopia A 1, 131; 2, 239; B
 2, 382; C 1, 169; cf. A 8, 254.
 Aezelus A 1, 147.
 Africa A 1, 239.
 Agaba urbs A 13, 424.
 Agagus A 6, 137.
 Agalla urbs A 14, 18.
 Agara A 1, 187.
 Agatharchides Cnidius A 12, 5;
 C 1, 205.
 Agathocles A 14, 150.
 Agesilaus B 2, 359.
 Aggaeus B 6, 270.
 Aggaeus vates A 11, 106.
 Aggitha A 7, 21.
 M. Agrippa A 14, 487; 15, 350;
 16, 12 sqq., 167; cf. 12, 125.
 Agrippa Aristobuli f. ex Sa-
 lome A 18, 131.
 Agrippa Felicis f. A 20, 143.
 Agrippa Herodis amicus A 15,
 319, 356; B 1, 400, 402.
 Agrippa Iosephi f. V 5, 427.
 Agrippa Magnus B 1, 552; 2,
 81, 206, 215 sqq.; A 18, 133,
 143 sqq., 224 sqq., 247; 19,
 236 sqq., 274 sqq., 299, 328,
 335, 338 sqq., 354.
 Agrippa Magni f. A 18, 132;
 19, 360; 20, 1, 104, 135, 138,
 159, 189, 211; B 2, 247, 252,
 309, 343, 406, 417, 523; 3, 68,
 443; 4, 2 sqq.; V 343, 407;
 C 1, 51.
 Agrippeum B 1, 402.
 Agrippias v. Anthedon.
 Agrippina A 20, 148, 151.
 Agrippinus A 20, 147.
 Ahion urbs A 8, 305.
 Aicamus A 10, 155.
 Ailath urbs A 9, 245.
 Aina urbs A 5, 35.
 Alani B 7, 244.
 Albani A 18, 97.
 Albinus A 20, 197, 204, 215;
 B 2, 272.
 Alcimus s. Iacimus A 12, 386,
 391, 398 sqq., 413.
 Alcyon A 19, 157.
 Alexander Aegypti praefectus
 v. Tiberius.
 Alexander Alexandri f. B 1,
 552; A 18, 139.
 Alexander M. Antonii amicus
 A 15, 197; B 1, 393.
 Alexander Aristobuli f. A 14,
 79, 82, 100; iussu Pompeji
 a Scipione interficitur A 14,
 125; B 1, 160, 176, 185.
 Alexander Balas A 13, 35, 58,
 80, 106, 131 sqq., 218.
 Alexander Cyrenensis B 7, 445.
 Alexander Dorothei f. A 14, 146.
 Alexander Herodes M. f. A 15,
 342; 16, 11, 73, 97 sqq., 122,
 206, 231 sqq., 302 sqq., 320,
 361, 387, 394; 17, 12, 18,
 134; B 1, 445, 452, 488 sqq.,
 498 sqq., 513 sqq., 530, 538,
 551, 557.
 Alexander Jannaeus A 13, 301,

- 320 sqq., 334 sqq., 356 sqq.,
372 sqq., 377 sqq., 390 sqq.,
398 sqq.; B 1, 85 sqq.—106.
- Alexander Jasonis f. A 14, 146.
- Alexander latro B 2, 235.
- Alexander Lysimachus A 18,
159, 259; 19, 276.
- Alexander Magnus A 2, 348;
11, 305, 313 sqq.; 12, 355;
C 1, 183; 2, 37.
- Alexander Phasaeli f. A 18, 131.
- Alexander Polyhistor. A 1, 240.
- Alexander Theodori f. A 14,
222, 226.
- Alexander Tigranis f. A 18, 140.
- Alexander Zebina A 13, 268.
- Alexandra Alexandri Jannaei
uxor A 13, 405 sqq., 422—433;
B 1, 107 sqq.
- Alexandra Aristobuli f. A 14,
126; B 1, 186.
- Alexandra Aristobuli uxor B
1, 85.
- Alexandra Hyrcani f. A 15, 23,
31, 42, 62, 81, 166, 183, 202.
- Alexandra Phasaeli filia, Hero-
dis M. neptis nubit Timio
Cyprio A 18, 131; 19, 278.
- Alexandria urbs Aegypti B 2,
385; Iudaei Alexandrini B
2, 487; 7, 409; A 13, 74; 14,
110; 18, 257; C 2, 33 sqq.
- Alexandrina palus B 3, 520.
- Alexandrium castellum Ju-
daeae A 13, 417; 14, 89, 419;
B 1, 134, 163, 308.
- Alexas Herodes M. amicus ejus
sororem Salomen uxorem
ducit A 17, 10, 175, 193; B
1, 566, 660, 666.
- Alexias Selcias Antipatri ge-
ner A 18, 138.
- Alexis B 6, 92, 148.
- Alibama Esavi uxor A 1, 265.
- Alisphragmuthosis Aegypti rex
C 1, 86.
- Aliturus mimus V 16.
- Alpes B 2, 371.
- Alurus vicus Judaeae B 4, 522.
- Amadathas Amanis pater A
11, 209.
- Amalecitis populus Arabiae
Petraeae Gobolitidem et Pe-
tram incolunt A 3, 40 sqq.
(cf. 2, 5); 4, 304; 5, 210; 6,
132, 141; 9, 188.
- Amalecitis regio Arabiae Pe-
traeae A 2, 6.
- Amalecus Eliphazae f. A 2, 6.
- Amanus Amalecita A 11, 211 sqq.
- Amanus mons A 1, 122 et 130.
- Amanus puer nobilis A 8, 414.
- Amaraei filii A 13, 11.
- Amarames pater Moysis A 2,
210.
- Amaranus Peraeus A 20, 4.
- Amaraspis Assyriorum dux A
1, 173.
- Amarinus Israelitarum rex A
8, 310.
- Amasias Achazae regis f. A
9, 247.
- Amasias Judaeorum rex A 9,
186 sqq.
- Amasias praetor urbanus A
10, 55.
- Amasias sacerdos A 9, 6.
- Amatha v. Amathus.
- Amathe s. Amathine urbs A
1, 138; 3, 303; 5, 89; 7, 107;
8, 160.
- Amathine v. Amathe.
- Amathitis regio A 13, 174.
- Amathius Chanaani f. A 1, 138.
- Amathus Amatha et Bethara-
mathum castellum A 9, 206;
10, 82; 13, 356; 14, 91; 17,
277; B 1, 89, 170; 2, 59.
- M. Ambivius A 18, 31.
- Amenophides tres Aegypti re-
ges C 1, 95 sqq.

- Amessa Abesalomi exercitus dux A 7, 232, 261, 280 cf. 386.
- Amesses Aegypti regina C 1, 95.
- Aminadabus Davidis frater A 6, 161.
- Aminadabus sacerdos A 6, 18; 7, 79.
- Aminadabus Sauli f. A 6, 369.
- Amitala Iosiae uxor A 10, 81.
- Ammanitae A 1, 206; 5, 255; 6, 68; 9, 218, 238.
- Ammanitis A 4, 98.
- Ammanus Loti f. A 1, 205.
- Ammata oppidum A 7, 16.
- Ammaus v. Emmaus.
- Ammonius A 13, 106.
- Amnon (Amnus) Davidis f. A 7, 21, 70, 163.
- Amoritis regio A 4, 85, 171.
- Amorrhaei pop. A 1, 139.
- Amorrhaeus Chanaani f. A 1, 139.
- Amydalon piscina B 5, 468.
- Amyrus Pharesi f. A 2, 178.
- Anacharis Assyriorum dux A 10, 4.
- Anacharsis Scytha C 2, 269.
- Ananelus pontifex A 15, 22, 40; B 2, 243, 426, 441.
- Ananiae duo B 4, 232.
- Ananias Aegyptiorum dux A 13, 287, 349 sqq.
- Ananias ad Darium A 11, 118.
- Ananias Masambali f. pontifex a Simone Giorae interficitur B 5, 532.
- Ananias mercator A 20, 34.
- Ananias Pharisaeus V 197 sqq., 290, 316, 332; B 2, 628.
- Ananias pontifex A 20, 103, 131, 205.
- Ananias Sedraches A 10, 189, 214; M 16.
- Anani monumentum B 5, 506.
- Ananus Anani f. pontifex A 20, 197.
- Ananus Ananiae pontif. f. A 20, 131; B 2, 243.
- Ananus Bamadi f. B 5, 531; 6, 229.
- Ananus Jonathae f. B 2, 533.
- Ananus pontifex B 2, 563; 4, 160, 196, 216, 236, 316; V 193.
- Ananus Sethi f. pontifex A 18, 26, 34, 197.
- Anathoth oppidum A 10, 114.
- Anaxagoras C 2, 168, 265.
- Anchus Gittensium rex A 6, 245, 324.
- Ancyra urbs A 16, 165.
- Andreas Ptolemaei Philad. satellitum praefectus A 12, 18; C 2, 14.
- Andromachus A 16, 241.
- Andromedae vincula B 3, 420.
- Andronicus Messalami f. A 13, 75.
- Anilaeus v. Asinaeus.
- Anna mater Samuelis A 5, 342.
- Anna urbs A 5, 45.
- Annaeus Tarichaeata B 2, 597.
- Annibas Peraeus A 20, 4.
- Annitae A 5, 35 sqq.
- L. Annius tribun. mil. B 4, 487.
- Anno rex A 8, 117.
- annus jubilaeus A 3, 281; cf. Iobelus.
- annus magnus A 1, 104—108.
- annus sabbaticus A 3, 281; 14, 475; 15, 7.
- Anocha urbs A 1, 62.
- Anochus Cais f. A 1, 62.
- Anochus Javedis f. A 1, 85.
- Anochus Madianis f. A 1, 238.
- Anochus Rubeli f. A 2, 178.
- Antaeus A 1, 241.
- Anthedon urbs A 13, 357; 14, 88; 15, 217; B 1, 87, 166, 416; 2, 460.
- Anteius A 19, 125.
- Anteius Antei f. A 19, 125.
- Antigonus A 12, 2, 93.

- Antigonus Aristobuli f. A 14, 79, 140, 297, 331, 365, 390, 399, 450, 457, 469, 489; 15, 6; B 1, 173, 198, 239, 248, 269, 287, 296, 323, 333, 353.
 Antigonus Hyrcani f. A 13, 276, 302 sqq.; B 1, 64, 71 sqq.
 Antiochi vallis A 13, 394; B 1, 105.
 Antiochia metropolis Syriae C 2, 39; A 12, 383, 394; 13, 87, 123; 17, 24; B 1, 425. Judaei Antiocheni A 12, 119; 14, 323. Antiocheni A 13, 111, 135; B 2, 479; 7, 44, 100.
 Antiochia Mygdonia A 20, 68.
 Antiochus II Deus Syriae rex A 12, 125.
 Antiochus III Magnus A 12, 129 sqq.
 Antiochus IV Epiphanes A 12, 234 sqq., 293 sqq., 354 sqq., 393; B 1, 31; C 2, 80; M 47.
 Antiochus V Eupator A 12, 296, 361 sqq., 382; B 1, 42.
 Antiochus VI Eutheus A 13, 131 sqq., 218; B 1, 48, 61.
 Antiochus VII Soter A 13, 218 sqq., 236 sqq.
 Antiochus VIII Grypus A 13, 269 sqq., 365; B 1, 65.
 Antiochus IX Cyzicenus A 13, 270 sqq., 366.
 Antiochus X Eusebes A 13, 367.
 Antiochus XI A 13, 369.
 Antiochus XII A 13, 387; B 1, 99.
 Antiochus rex Commagenae A 14, 487; B 1, 322.
 Antiochus rex Commagenae A 18, 53.
 Antiochus rex Commagenae A 18, 140; 19, 276, 338, 355; B 3, 68; A 19, 355.
 Antiochus Epiphanes Antiochi Commagenae regis f. B 5, 560; 7, 219 sqq.; A 19, 355; 20, 139.
 Antiochus Judaeus Antiochenis B 7, 47.
 Antiochus rerum Sicularum scriptor C 1, 17.
 Antipas Agrippae regis cognatus B 2, 418.
 Antipas Herodes A 17, 20, 146, 188, 224, 318; 18, 27, 36, 109 sqq., 130, 148, 240; B 1, 562, 645, 664.
 Antipas Judaeus nobilis B 4, 140.
 Antipater prius Antipas A 14, 8 sqq., 14, 37, 80, 122, 128 sqq., 156, 181, 269, 273, 280; B 1, 123, 159, 180, 187, 195, 199 sqq., 208, 214 sqq., 222, 226 sqq.
 Antipater Herodis M. f. A 16, 78, 87, 127 sqq., 190, 232, 305; 17, 1 sqq., 32, 50, 65, 83, 182; B 1, 448, 457, 467, 492, 516, 552, 567 sqq., 582, 617, 639, 661.
 Antipater Jasonis f. A 13, 169.
 Antipater Phasaeli f. A 18, 131.
 Antipater Salomae Herodis M. sororis f. A 17, 230; 18, 130; B 2, 26.
 Antipater Samaritanus A 17, 69; B 1, 592.
 Antipatris urbs A 16, 143; A 1, 99, 417; B 2, 513; 4, 443; v. Capharsaba et Chabarzaba.
 Antiphilus Antipatri Herodis M. f. amicus A 17, 73, 135; B 1, 592, 641.
 Antonia arx Hierosolymorum A 13, 307; 15, 409; 18, 91; B 1, 39, 118, 401; 2, 330, 403, 430; 5, 238.
 Antonia Claudii Caes. f. A 20, 150.
 Antonia Drusi uxor A 18, 143, 164, 180.
 Antonius Ascaloni praef. B 3, 12.

- Antonius centurio B 3, 333.
 C. Antonius consul A 14, 66.
 Julius Antonius procons. A 16, 172.
 L. Antonius propraetor A 14, 235.
 M. Antonius A 14, 84, 217, 301 sqq., 314, 381, 420, 439; 15, 8, 64, 75, 88, 104, 109, 161; B 1, 162, 242 sqq., 281 sqq., 309, 321, 359 sqq., 364, 386.
 M. Antonius Julianus B 6, 238.
 Antonius Primus B 4, 633 sqq.
 Antonius Silo B 3, 485.
 Anuath Barceos vicus B 3, 51.
 Anubis A 18, 75.
 Apachnas Aegypti rex C 1, 80.
 Apame Rabezaci Thaumasi f. A 11, 54.
 Apamea urbs A 13, 224; 14, 38. Apameni B 2, 479; cf. A 14, 268; B 1, 216.
 Apelles Antiochi Epiphanis dux A 12, 270.
 Apeca urbs A 5, 325; 8, 381.
 Apecci turris B 2, 513.
 Aphas Abrami f. A 1, 239.
 Apherima urbs A 13, 127.
 Aphra urbs A 1, 239.
 Aphranades Semae f. A 1, 144.
 Aphtha vicus B 4, 155.
 Apion A 18, 257; C 1 et 2.
 Apobaterion locus Armeniae A 1, 92.
 Apollinis templum A 17, 301; B 2, 81.
 Apollodorus C 2, 84.
 Apollodotus Gazaeorum dux A 13, 359.
 Apollonia urbs A 13, 395; B 1, 166.
 Apollonius Alexandri f. A 13, 260; 14, 248.
 Apollonius Daus A 13, 88.
 Apollonius Molo C 2, 16, 79, 145, 236, 255, 262.
 Apollonius Samariae praef. A 12, 261, 287; cf. M 4.
 Aponius senator A 19, 264.
 Apophis rex Aegypti C 1, 80.
 Apsanes Judaeorum dux A 5, 271.
 Aquila unus ex Caligulae interfecto-ribus A 19, 110.
 ara suffitus A 3, 147.
 ara templi Hierosolymitani B 5, 225; C 1, 198.
 Arabes A 1, 221; 5, 210; 8, 396; 14, 80; 17, 63; B 1, 365.
 Arabia A 14, 14; Arabia Felix A 1, 239.
 Aradius Chanaani f. A 1, 138.
 Aradus Benjaminis f. A 2, 180.
 Aradus insula A 1, 138; urbs A 13, 367; Aradii A 14, 323.
 Aramaei Syri A 1, 144.
 Aramatha (Ramatha, Arimanus) urbs A 8, 398 sqq.; 9, 105.
 Aramus Semae f. A 1, 144.
 Aranes Tharri f. A 1, 150.
 Arasca templum Assyriorum A 10, 23.
 Arases rex Syriae et Damasci A 9, 244, 253.
 Arbela vicus A 12, 421; 14, 415; B 1, 305; V 311.
 Arbelorum spelunca V 188.
 arca Noei A 1, 75—82, 89—92; C 1, 130.
 arca sacra A 3, 134 sqq.; 5, 353; 6, 1 sqq.; 7, 78.
 Arcades C 1, 22.
 Arce urbs Arabiae A 4, 82.
 Arce urbs in Libano sita A 1, 138.
 Arce (Arcaea, Actipus) urbs Phoeniciae A 5, 85; 8, 36.
 Archelais vicus A 17, 340; 18, 31.
 Archelaus Archelai procurator A 17, 343.
 Archelaus Cappadocum rex A 16, 11, 131, 261 sqq., 309, 328; B 1, 455, 499, 530, 538.

- Archelaus (Julius) Chelciae f. A 19, 355; 20, 140, 147; C 1, 51.
- Archelaus Herodis f. A 17, 20, 80, 188 sqq., 200, 207, 217, 226, 311, 317, 339 sqq.; B 1, 562, 602, 664, 670; 2, 1 sqq., 14 sqq., 20, 88, 111 sqq.
- Archelaus Magadati f. B 6, 229.
- Ardalae B 6, 360.
- Areceme urbs A 4, 161.
- Aremmantus Babyloniorum dux A 10, 135.
- Aretas rex Arabiae A 13, 360, 392; B 1, 103, 124 sqq., 159; 2, 68.
- Aretas Petraeus A 16, 294, 353; 17, 54, 287; 18, 109 sqq.; B 1, 574.
- Arethusa urbs A 14, 75; B 1, 156.
- Areus rex Lacedaemoniorum A 12, 225.
- Argos, Argivi C 1, 103.
- Aria (Ariana) regio A 1, 147.
- Aridei (Arithaei) pop. A 5, 89.
- Ariela Gadis f. A 2, 183.
- aries Romanus B 2, 213 sqq.
- Arimanus urbs A 4, 173.
- Arion Josephi Tobiae procurator A 12, 203.
- Ariochus Babylonius A 10, 197.
- Aristeas Ptolemaei Philadel. satellitum praefectus C 2, 46.
- Aristeus A 12, 17 sqq.
- Aristeus a Simone Giora interfectus B 5, 532.
- Aristo A 19, 353.
- Aristobulus Alexandri f. A 15, 23, 41, 52.
- Aristobulus Alexandri Jannaei f. A 13, 407—433; 14, 4 sqq. —13, 30, 34 sqq., 55, 77, 123; B 1, 117, 120 sqq., 131 sqq., 141, 157, 171, 184.
- Aristobulus Amyntae f. A 14, 248.
- Aristobulus Aristobuli f. A 18, 137, 151, 273; B 2, 221.
- Aristobulus Chalcidicae rex B 7, 226.
- Aristobulus Herodis M. f. A 15, 342; 16, 11, 201, 311 sqq.; 17, 14; 18, 134; B 1, 445, 453, 531, 539, 556; 2, 221.
- Aristobulus Herodis Agrippae M. fratris f. A 18, 133; 20, 104, 158.
- Aristobulus Hyrcani f. A 13, 276, 301 sqq.—319; B 1, 65, 70 sqq., 81.
- aristocratia A 4, 223.
- Aristophanes C 1, 216.
- Aristoteles C 1, 176.
- Ariuchus Assyriorum dux A 1, 173.
- Arius centurio B 2, 63; A 17, 282.
- Armais Sethosis frater C 1, 98; cf. Danaus.
- Armais Aegypti rex C 1, 98.
- Armatha (Rhamatha, Ramatho, Aramatho) urbs A 5, 342; 6, 47, 293; 8, 303.
- Armeniae regnum condit Ulus Arami f. A 1, 92, 145; B 2, 252; 7, 244 sqq.
- Armesses Aegypti rex C 1, 97.
- Arno fluv. A 4, 85.
- Arophaeus Maraeothi f. A 8, 12.
- Arpha vicus B 3, 57.
- Arphaxades Semae f. Chanaeorum princeps A 1, 143.
- Arruntius (Euaristus) A 19, 146.
- P. Arruntius A 19, 102.
- Arsaces Parthorum rex A 13, 186, 253.
- Arsacidiae A 18, 44.
- Arsamus castellum A 20, 80.
- Arsinoe Cleopatrae soror ab hac interficitur A 15, 89.
- Arsinoe Ptolemaei Philadel. uxor A 12, 51.

- Artabanus III rex Mediae A 18, 48, 97, 101, 326; 20, 37, 54 sqq.
- Artabazes rex Armeniae A 15, 104; B 1, 363.
- Artaxerxes I rex Persarum A 11, 184 sqq., 234 sqq.
- Artaxias Parthus A 15, 105.
- Artemon prytanis Ephesiorum A 14, 225.
- Arucaei pop. A 5, 89.
- Arucaeus Chanaani f. A 1, 138.
- Arura locus A 6, 251.
- Arus vicus A 17, 289; B 2, 69.
- Asabelus Benjaminis f. A 2, 180.
- Asaelus Davidis nepos A 7, 11.
- Asamon mons B 2, 511.
- Asamonaei A 14, 491.
- Asanus A 8, 286 sqq.
- Asaphi filii A 11, 80.
- Ascalon A 5, 81, 128, 177; 6, 8; 12, 181; 13, 149, 180; 17, 321; B 1, 422; 2, 98, 460, 477; 3, 9.
- Aschanaxi Rhegini A 1, 126.
- Aschanaxus Gomari f. A 1, 126.
- Aschanes eunuchus A 10, 190.
- Asenetha Josephi uxor A 2, 91.
- Asennaeus Chanaani f. A 1, 139.
- Aserus Jacobi f. A 1, 306; 2, 182.
- Aseri tribus A 5, 85.
- Aserymus Tyriorum rex C 1, 123.
- Asinaeus et Anilaeus Judaei Babylonii A 18, 314 sqq.
- Asinius A 14, 138.
- C. Asinius Pollio consul A 14, 389.
- Asochaenus rex Aegypti A 6, 436.
- Asochis oppidum A 13, 337; B 1, 86; V 207, 384.
- Asophos urbs A 13, 338.
- Asor campus A 13, 158.
- Asorus urbs A 5, 199, 209; 8, 150.
- Asprenas senator A 19, 87, 123.
- Asphaltites lacus B 1, 657; 3, 515; 4, 476; A 4, 85; 9, 206; 17, 171.
- Asphar lacus A 13, 8.
- Assarachoddas Assyriorum rex A 10, 23.
- Assaron Rubeli f. A 2, 178.
- assaron mensura A 3, 142; 8, 92.
- Assis Aegyptiorum rex C 1, 81.
- Assuras Semae f. A 1, 143.
- Assuris Dadanis f. A 1, 238.
- Assyrii A 1, 143; 9, 232, 256, 277 sqq.
- Assyriorum castra B 5, 303, 504.
- Astabari pop. Arab. A 1, 134.
- Astabora fluv. A 2, 249.
- Astapus fluv. A 2, 249.
- Astartae templum A 8, 146; C 1, 123.
- Astartus Syriorum rex C 1, 122.
- Astyages pater Darii A 10, 248.
- Asuerus A 11, 184.
- asyla a Moysae constituta A 4, 172.
- Athenienses B 1, 425; 2, 358; A 14, 149; C 2, 172, 262.
- Athenion Cleopatrae dux A 15, 115; B 1, 367.
- Athenion Ptolemaei Euergetae amicus A 12, 171.
- Athone urbs A 14, 18.
- Athronges (Athrongaeus) pastor A 17, 278; B 2, 60.
- Atratinus Romanus A 14, 384; B 1, 284.
- Atthidum scriptores C 1, 17.
- Auaris urbs C 1, 78, 243.
- auctores ab Josepho laudati: Acusilaus, Agatharchides, Alexander Polyhistor, Anaxagoras, Apion, Apollodorus, Apollonius Molo, Aristophanes, Aristoteles, Asinius, Atthidum scriptores, Berosus, Cadmus, Callias, Castor, Chaeremon, Choerilus, Cle-

- archus, Cleodemus, Conon, Demetrius Phalerensis, Diogoras, Diocles, Dius, Ephorus, Euemerus, Eupolemus, Hecataeus, Hellanicus, Herippus, Hermogenes, Herodotus, Hesiodus, Hestiaeus, Hieronymus, Homerus, Justus, Livius, Lysimachus, Malchus, Manetho, Megasthenes, Menander, Menedemus, Mnaseas, Mochus, Nicolaus, Pherecydes, Philistus, Philo, Philostephanus, Philostratus, Plato, Polybius, Polycrates, Posidonius, Protagoras, Pythagoras, Socrates, Stoici, Strabo, Thales, Theodectes, Theodotus, Theophilus, Theophrastus, Theopompus, Thucydides, Timaeus, Timagenes, Tripolitici auctor, Zopyrion.
- Augis Gadis f. A 2, 182.
- Auranitis regio A 15, 343; 17, 319; B 1, 398; 2, 95.
- aurea terra A 8, 164, 176.
- Auza urbs A 8, 324.
- Axioramus Isi f. A 10, 152.
- Aza mons A 12, 429.
- Azabon Gadis f. A 2, 182.
- Azaelus A 8, 352; 9, 88, 159, 170 sqq.
- Azarias (Abdenachus) A 10, 188, 214; M 16.
- Azarias Achimae f. A 10, 152.
- Azarias Judaeorum dux A 12, 333, 350.
- Azarias vates A 8, 295.
- Azavus Nachorae f. A 1, 153.
- Azeca urbs A 6, 170; 8, 246.
- Azermites Iuctae f. A 1, 147.
- Azicus Emesorum rex A 20, 139, 141, 158.
- Azotus urbs A 5, 87, 128; 6, 1 sqq.; 12, 308, 353; 13, 92; 14, 75, 88; 17, 189; B 1, 156, 166; 4, 130.
- Azora urbs A 9, 235.
- azymorum festum A 2, 317; 3, 248; 9, 263; 10, 70; B 4, 402; 6, 423.
- Baal Tyriorum deus** A 9, 135.
- Baal Tyriorum rex** C 1, 156.
- Baalis Ammanitarum rex** A 10, 160, 174.
- baaras planta B 7, 180.
- Baaras vallis B 7, 180.
- Babae filii A 15, 260.
- babel vox Hebraica A 1, 117.
- Babylon urbs Aegypti A 2, 315.
- Babylon urbs Chaldaeae A 1, 117; 10, 221, 247; C 1, 136, 152.
- turris Babylonia A 1, 117.
- Babylonia, Babylonii C 1, 131 sqq.; A 10, 30, 40, 84, 229, 245 sqq.; 18, 310; Judaei in Babylonia et Mesopotamia habitantes A 10, 310, 371 sqq.
- Baca vicus B 3, 39.
- Bachares Benjaminis f. A 2, 180.
- Bacchides ab Antiocho Epiph. Hierosolymis praefectus B 1, 35 sqq.
- Bacchides a Demetrio contra Judam Maccabaeum missus A 12, 393, 426; 13, 4 sqq.
- Bactriani A 1, 145; 20, 87.
- Bachures vicus A 7, 225.
- Badacrus Judaeorum rex A 9, 119.
- Badezorus Tyriorum rex C 1, 121.
- Baeon rex Aegypti C 1, 80.
- Bagathous Persa A 11, 207, 249.
- Bagoas eunuchus A 17, 44.
- Bagoses Artaxerxis dux A 11, 300.
- Bajae oppidum A 18, 249.

- Balacus Moabitarum rex A 4, 102 sqq.
 Baladas Babyloniorum rex A 10, 30.
 Balamus vates A 4, 104 sqq.
 Balanea urbs B 1, 428.
 Balatorus Tyrriorum rex C 1, 157.
 Baleni Sodomitarum tribus A 1, 171.
 Baleth urbs A 8, 152.
 Balla Jacobi concubina A 1, 305.
 Ballas Sodomitarum rex A 1, 171.
 Baltasarus rex Babyloniae A 10, 231, 245 sqq.
 Baltasarus v. Daniel.
 Banacates provinciae maritimae praefectus A 8, 37.
 Banajas Achili f. A 8, 35.
 Banajas Joadae f. A 7, 210, 293, 315, 346; 8, 9.
 Banaothas a Davide morte mulctatus A 7, 46.
 Banus eremita V 11.
 Barachias A 9, 250.
 Baracus A 5, 201.
 Bardanes Parthorum rex A 20, 69.
 Baris arx Hierosolymorum A 15, 409; cf. Antonia.
 Baris Aseri f. A 2, 183.
 Baris mons A 1, 95.
 Barnabazus A 11, 207.
 Barsas Sodomitarum rex A 1, 171.
 Barsube urbs A 6, 32.
 Baruchus Hieremiae scriba A 10, 95, 158.
 Barzapharnes Parthorum satrapa A 14, 330; B 1, 248.
 Basanes Macheli f. A 8, 288.
 Basara urbs V 118.
 Basca urbs A 13, 210.
 Baselus torrens A 6, 360.
 Basemmatha Esavi uxor A 1, 277.
 Basima Solomonis fil. A 8, 36.
 Bassus v. Ventidius.
 Bassus (Caecilius) A 14, 268 sqq.; B 1, 216, 219.
 Bassus (Lucilius) B 7, 163, 216, 252.
 Batanaea (Bataneas) A 4, 173; 9, 159; 15, 343; 17, 25, 189; B 1, 398; 2, 95.
 Bathuelus Nachorae f. A 1, 153.
 Bathyllus Antipatri Herodis M. filii libertus A 17, 79; B 1, 601.
 Bathyra urbs Batanaeae A 17, 26.
 batus mensura A 8, 57.
 Bauxus Nachorae f. A 1, 153.
 Bebemeses Gazae urbis praef. A 11, 320.
 Bedriacum oppidum B 4, 547.
 Beersabe (Beethsabe) Uriae uxor A 7, 130 sqq., 146, 154, 391; 8, 3.
 Beethsabe v. Beersabe.
 Belaeus (Belus) fluv. B 2, 189.
 Beleazarus Tyrriorum rex C 1, 121.
 Belus Tyrriorum deus A 8, 318; 10, 224.
 Belsemus Persa A 11, 26.
 Belsephon urbs Aegypti A 2, 315.
 Belsephon urbs Judaeae A 7, 174.
 Bemeselis urbs B 1, 96.
 Benjamin Jacobi f. A 1, 343.
 Benjaminis tribus A 5, 82, 129, 155 sqq.
 Berenice Alexandri Cyrenensis uxor B 7, 445.
 Berenice Agrippae M. fil. A 18, 132; 19, 276; 20, 145; B 2, 220, 314, 333, 426.
 Berenice Julii Archelai ex Mariamne filia A 20, 140.
 Berenice Salomae f., Aristobuli Herodis M. filii uxor A 16, 11, 201; 17, 12; 18, 145, 156; B 1, 552.

- Berenice urbs A 8, 163.
 Berenicianus A 20, 104; B 2, 221.
 Beroea urbs A 12, 385; 13, 384.
 Berosus Chaldaeus C 1, 130, 143;
 A 1, 93, 107, 158; 10, 20, 35,
 219.
 Berotha oppidum A 5, 63.
 Bersabee (Bersabe, Bersobe)
 B 2, 573; 3, 39; V 188.
 Bersubae puteus A 1, 212.
 Bersubee urbs A 8, 348.
 Berytus urbs B 1, 422, 538; 2,
 67; 7, 39; A 16, 361; 17, 287;
 19, 335; 20, 211.
 Berzelaus Galadita A 7, 230,
 272.
 Besara (Basara) urbs V 118.
 Beseleelus Uri f. A 3, 105, 200.
 Besimoth oppidum B 4, 438.
 Besira urbs A 7, 34.
 Betaris vicus B 4, 447.
 Betchora (Betachora) urbs A
 8, 152.
 Bethalage vicus A 13, 26.
 Betharamathum urbs B 2, 59;
 vide Amathus.
 Betharamphtha urbs A 18, 27;
 B 2, 59.
 Bethel (Bethela, Bethele, Be-
 thella) urbs A 1, 284, 342;
 5, 130, 159; 8, 226, 284; 13, 15.
 Bethennabris vicus B 4, 420.
 Bethezob vicus B 6, 201.
 Bethleem (Bethleema, Beth-
 lema, Bethleme) urbs A 5,
 136, 271, 318; 6, 157; 7, 19;
 8, 35.
 Bethleptephorum toparchia B
 4, 445.
 Bethmaus vicus V 67.
 Bethoma urbs A 13, 379.
 Bethoron (Bethora) A 5, 60;
 12, 89, 408; 13, 15; B 2, 228,
 516, 546.
 Bethsaida urbs A 18, 28.
 Bethsame vicus A 6, 14 sqq.
- Bethsana (Bethsan, Bethsa)
 urbs A 5, 83; 6, 14; 12, 348;
 13, 187; v. Scythopolis.
 Bethsemera (?) locus A 9, 192.
 Bethso locus B 5, 145.
 Bethsetho vicus A 12, 421.
 Bethsura (Bethsur) urbs A
 8, 246; 12, 313, 336, 367, 375;
 13, 155; B 1, 41.
 Bethzacharia locus A 12, 369;
 B 1, 41.
 Bettaea urbs A 7, 105.
 Bezeca urbs A 5, 121.
 Bezedel vicus B 3, 25.
 Bezetha s. Caenopolis B 2, 328,
 530; 5, 149, 246.
 Bithyni B 2, 367.
 bitumen B 4, 479.
 Boaz (Boazus) A 5, 324 sqq.
 Bobelon Darii dux A 11, 118.
 Bocchoris Aegyptiorum rex C
 1, 305.
 Boccias Josephi f. A 8, 12.
 Boccus Abiezerae f. A 5, 362.
 Boeotus archon Deliorum A
 14, 231.
 Bolosus Benjaminis f. A 2, 180.
 Borcaeus B 2, 526.
 Borsippus urbs C 1, 153.
 Boscethi urbs A 10, 48.
 Bosora (Bosor) urbs A 12, 336.
 Bosporus Thracius A 16, 16.
 Bosporani B 2, 366.
 Botrys urbs A 8, 324.
 bovis aureae templum B 4, 3.
 Britanni B 2, 364.
 Britannicus A 20, 149.
 Brixellum oppidum B 4, 548.
 Brocchus senator A 19, 334.
 Brundisium urbs A 14, 378;
 B 1, 280.
 Brutus A 14, 270; B 1, 218.
 Bubastis A 13, 66, 70.
 Bubastita fluv. C 1, 78.
 buccinae A 3, 291.
 Burrus A 20, 152, 183.

- Byblus urbs B 1, 422.
 Byzantium urbs A 16, 20.
- Caathus Levi f. A 2, 178.
 Cabrothaba locus deserti, unde nomen habeat A 3, 299.
 Cadmus Milesius quando vixit C 1, 13.
 Caecinna Vitellii dux cum Valente Othonem vincit B 4, 547; ad Vespasiani partes transit B 4, 644.
 Caena (Nova) locus Palaest. in Ziphendorum terra A 6, 275.
 Caenopolis sive urbs nova, pars Hierosolymorum B 2, 530; 5, 331, 504; v. Bezetha.
 C. Julius Caesar A 14, 123, 127, 137, 143, 185, 270; B 1, 183, 187, 193, 199, 218.
 Caesar Octavianus A 14, 301, 383; 15, 161, 187 sqq., 215, 339, 342, 354; 16, 121, 287, 335, 356; 17, 146, 182, 190, 227, 317, 332, 344, 355; 18, 33; B 1, 242, 283, 386 sqq., 414, 452, 535, 646, 669; 2, 17, 93, 106—167.
 Caesarea maritima urbs A 13, 312; 15, 293, 331; B 1, 408; Caesarienses A 19, 356; 20, 173, 182; B 2, 266, 284, 457; 3, 409; 7, 36.
 Caesarea Philippi urbs A 18, 28; 20, 211; B 2, 168; 3, 443; 7, 23.
 Caesareum B 1, 402.
 Caesennius Paetus Syriae praefectus B 7, 220.
 Caesonia Cai Caesaris uxor A 19, 195.
 Cais Adami f. A 1, 52.
 Caiaphas v. Josephus.
 Cainas Enosi f. A 1, 83.
 Cajus Agrippae f. A 17, 229; B 2, 25.
 Cajus trib. mil. Rom. B 2, 68.
 Cajus Caesar Caligula A 18, 205 sqq., 19, 1—211; B 2, 178, 184 sqq.
 Calani philosophi ap. Indos C 1, 179.
 Callias (?) Salomae gener A 17, 9.
 Callias rerum Sicularum scriptor C 1, 17.
 Callistus Caligulae libertus A 19, 64.
 Callimander Syrorum dux A 13, 279.
 Callinicus Antiochi Commagenorum regis f. B 7, 232.
 Calliphon Crotoniates C 1, 164.
 Callirrhoe fons A 17, 171; B 1, 657.
 S. Calvarius B 3, 325.
 Cambyses Cyri f. A 2, 249, 315; 11, 21, 26.
 Camithus pater Simonis pontificis A 18, 34.
 Camon urbs A 5, 254.
 Campania A 18, 249; 19, 5.
 Campus Magnus B 4, 455; A 5, 83; 12, 348; 15, 294; 20, 118; alius Campus Magnus B 3, 59; A 8, 36.
 Campus Regius A 1, 179.
 Cana vicus Galilaeae B 1, 334.
 Cana vicus Judaeae B 1, 102; V 86.
 Canatha (Cana) oppidum A 15, 111; B 1, 366.
 candelabrum sacrum A 3, 144.
 Cantabri B 2, 374.
 Canthera v. Simon.
 Capellus (Julius) Tiberiensis, factionis dux V 32, 66, 69, 296.
 Capharabis oppidum B 4, 552.
 Capharnaum fons B 3, 520.
 Capharsaba campus A 13, 390; 16, 142.
 Capharsalama vicus A 12, 405.

- Caphartoba vicus B 4, 447.
 Caphareccho vicus B 2, 573;
 V 188.
 Caphettra oppidum B 4, 552.
 Capito centurio B 2, 300.
 Capitolium A 19, 4; B 4, 647;
 7, 153.
 Cappadoces olim Mosocheni
 A 1, 125; 16, 74, 261, 303; B
 2, 367.
 Cappadocia A 16, 11, 23; B 4,
 632; 7, 19.
 Capreae insula A 16, 161.
 Careas pater Joannis A 10,
 160, 176.
 Caria A 11, 305.
 Cariathiarima urbs A 6, 14;
 7, 78.
 Carmelum promontorium B
 2, 188.
 Carmelus mons B 3, 35; A 8, 336.
 Carnain A 12, 344.
 Carrae (Chara, Charra) A 1, 244,
 285; 20, 24.
 Carthaginienses B 2, 380; 6, 333.
 Carthago C 1, 109, 125; 2, 17.
 Carus Herodis M. pusio A 17, 44.
 Casius Jupiter B 4, 661.
 Caspiae portae A 18, 97.
 Cassander A 12, 2.
 Cassius A 14, 119, 277, 288, 301;
 B 1, 180, 218, 232, 239, 242.
 Cassius Longinus A 15, 406;
 20, 1.
 Castor chronographus C 2, 84.
 Castor Judaeus B 4, 318.
 castra dei A 1, 325.
 castra Judaeorum A 3, 289 sqq.;
 Romanorum B 3, 70 sqq.
 Castra (*Παρεμβολαί*) urbs A 7,
 18, 230, 235, 272, 388.
 castrare homines aut animalia
 Judaeis vetitum A 4, 290.
 Catullus Libyae Pentapolitanae
 praefectus B 7, 439 sqq.
 Cedarus Ismaelis f. A 1, 220.
 Cedasa (Cedesa) urbs A 5, 91;
 13, 154; B 2, 459.
 Cedmas Ismaelis f. A 1, 220.
 Cedron torrens A 8, 17.
 Cedron vallis B 5, 70, 147, 252;
 6, 192.
 Celadus Augusti libertus A 17,
 332; B 2, 106.
 Celenderis urbs A 17, 86; B
 1, 610.
 Celer trib. mil. A 20, 132; B
 2, 246.
 Celtica legio A 19, 119.
 Cendebaeus Antiochi Soteris
 dux A 13, 225; B 1, 51.
 Cenedaeus Monobazi propin-
 quus B 2, 520.
 Cenezus Eliphazae f. A 2, 5.
 Cenezus Hothnielis pater A
 5, 182.
 Cepharnome vicus V 404.
 Cepheritae A 5, 50.
 Cerastes pater Pausaniae A
 11, 304.
 S. Cerealis B 3, 314, 324; 4, 554;
 6, 131, 237; 7, 163; cf. V 420.
 Cerealis (Petilius) B 7, 82.
 Cesabaeus Ili f. A 7, 310.
 Cestius Gallus Syriae praeses
 B 2, 280, 333, 499, 510—556;
 V 24 sqq., 394, 373.
 Chabalon s. Chabulon regio A
 8, 142; C 1, 110; B 3, 38.
 Chabarzaba urbs Judaeae A
 13, 390; cf. Capharsaba et
 Antipatris.
 Chabolo vicus V 227.
 Chabulon v. Chabalon.
 Chabrothaba urbs A 3, 299.
 Chaereas Cassius A 19, 18 sqq.,
 99, 190 sqq.
 Chaeremon historiae Aegy-
 ptiacae auctor C 1, 288 sqq.
 Chagiras Adiabenus B 5, 474.
 Chalamas Syrorum rex A 7, 127.
 Chalceus Emaonis f. A 8, 43.

- Chalcidica regio B 7, 226.
 Chalceis urbs Syriae A 14, 126;
 cf. 40; 19, 277; B 2, 217.
 Chaldaei A 1, 144, 154; 10, 40;
 C 1, 28, 128.
 Chalebus A 3, 308; 5, 126.
 Chamas Noei f. A 1, 109, 141;
 Chamae filii A 1, 130.
 Chanaanus Semae f. A 1, 134.
 Chananaea A 1, 134, 154; 5, 13;
 9, 207 sqq.
 Chananaei A 4, 2, 300; 5, 5;
 8, 162.
 Chapsaeus Judae pater A
 13, 161.
 Chara s. Charra v. Carrae.
 Charchamesa urbs A 10, 84.
 Chares Gamalensis B 4, 18; V
 177, 186.
 Charmis Rubeli fr. A 2, 178.
 Chasleus mensis A 11, 149.
 Chasphoma urbs A 12, 340.
 Chatura Abrami uxor A 1, 238.
 Chazadus Nachorae f. A 1, 153.
 Chebron (Chabron) urbs A 1,
 186, 343, 345; 3, 305; 5, 91,
 125; 7, 7; 8, 246; 12, 353;
 B 4, 530, 554.
 Chelbes Tyrius C 1, 157.
 Chelcias Judaeus Aegyptiorum
 dux A 13, 285, 349.
 Chellion Elimechi f. A 5, 318.
 Chephthorimus Mestrami f. A
 1, 137.
 Cherubes A 3, 137; 8, 73.
 Cheslaemus Mestrami f. A
 1, 137.
 chethomene tunica sacerdo-
 talis A 3, 153.
 Chethim insulae A 1, 128.
 Chethima insula A 1, 128.
 Chethimus Jovani f. A 1, 128.
 Chettaeus Chenaani f. A 1, 139.
 Chidonis area A 7, 81.
 Chiramus Uriae f. A 8, 76.
 Chius insula A 16, 18.
 Chodollamorus Assyriorum dux
 A 1, 174.
 Chodalus Ismaelis f. A 1, 220.
 Choerilus C 1, 172.
 Chosbia Zambriae uxor A 4, 141.
 Christiani A 18, 63 sqq.
 Christus v. Jesus.
 Chusaei (Aethiopes) A 1, 131.
 Chusarthes Assyriorum rex
 A 5, 180 sqq.
 Chusi Davidis amicus A 7,
 203 sqq.
 Chusus Chamae f. A 1, 131.
 Chutha regio A 9, 288.
 Chuthaei A 9, 279 sqq.; 10, 184;
 11, 19, 88; v. Samaria.
 Chuthus fluv. A 9, 288.
 Chuthus locus Persidis A 9, 279.
 Cicero A 14, 66.
 Cicerum domus B 5, 507.
 Cilicia A 1, 127; 9, 208; 13, 368;
 B 1, 157.
 Cilices Jannaei mercenarii A
 13, 373; B 1, 88.
 Cilicum vallis oppidum A 13,
 397.
 Cilla oppidum A 6, 273.
 Cinchares nummus A 3, 144.
 Cinnamus A 20, 65.
 Cinyras A 19, 94.
 Circenses ludi A 19, 24.
 circumcisio ab Abramo insti-
 tuitur dei jussu A 1, 193, 214;
 8, 262; 13, 318; C 1, 169;
 V 113.
 Citium urbs A 1, 128.
 Cittaei A 9, 284.
 Classicus Germanorum prin-
 ceps B 7, 80.
 Claudius A 19, 162 sqq., 327,
 360; 20, 1 sqq., 134 sqq.; B
 2, 205 sqq.
 Cleanthus pictor C 2, 135.
 Clearchus Peripateticus C 1, 176.
 Clemens praef. praet. A 19, 37.
 Cleodemus Malchus A 1, 240.

- Cleopatra Antiochi M. filia A 12, 154.
- Cleopatra ab Antonio amata A 14, 324; 15, 63, 88 sqq., 110; B 1, 243, 279, 359 sqq., 365; 7, 301; C 2, 56.
- Cleopatra Gessii Flori uxor A 20, 252.
- Cleopatra Herodis M. uxor A 17, 21; B 1, 562.
- Cleopatra Ptolemaei Philomet. f. A 13, 84, 109, 221, 268, 271.
- Cleopatra Ptolemaei Philomet. uxor C 2, 51.
- Cleopatra Ptolemaei Physconis uxor A 13, 268, 295, 334, 348 sqq.
- Cleopatra Syriae regina v. Sylene.
- Climax Tyrriorum, mons Phoeniciae B 2, 188.
- Clitus Tiberienses ad seditio- nem incitat; ab Josepho poena afficitur V 74.
- Clusius senator Rom. A 19, 91.
- Cobolitis regio Idumaeae A 2, 6.
- Coelesyria a Nabuchodonosoro occupatur A 10, 181. Antiocho M. eripitur a Ptolemaeo Epiphane; mox ab Antiocho recuperatur A 12, 130; Ptolemaeus Epiph., quum Cleopatram Antiochi f. uxorem duceret, Coelesyriam pro dote accipit A 12, 154.
- Colchi pop. Asiae pudenda circumcidunt C 1, 168; B 2, 366.
- Collega (Gnaeus) Antiocheno- rum turbas comprimit B 7, 58.
- Collina tribus Romae urbis A 14, 145, 239.
- Commagene regio Syriae. post Antiochi Commagenorum regis mortem contentio oritur inter nobiles et plebejos de regni forma A 18, 52; cf. 19, 276.
- Compsus Compsi f. Tiberiensis V 33.
- de connubio quid Moyses sanciverit A 4, 244.
- Conon Judaeorum in scriptis suis meminit C 1, 216.
- Coponius Judaeae procurator A 18, 2 sqq., 29; B 2, 117.
- Cophene fluv. Indiae A 1, 147.
- Coptus urbs Aegypti B 4, 608.
- Corban hebr. dicunt qui voto deo se consecrant A 4, 73.
- corban Judaeorum sacramen- tum C 1, 167.
- corbanas Judaeorum sacer the- saurus B 2, 175.
- Coreyra insula B 7, 22.
- Cordyaei montes A 1, 93.
- Corduba urbs A 19, 17.
- Coreae, Corea urbs A 14, 49; B 1, 134; 4, 449.
- Cores A 4, 14 sqq.
- Coreus A 2, 5.
- Corinthus Arabs A 17, 55; B 1, 576.
- Cornelius Faustus A 14, 69.
- Cornelius Longi frater B 6, 187.
- Corraea locus A 6, 28.
- corus mensura A 15, 314; 3, 321.
- Cos insula A 14, 113, 233; B 1, 423; cf. A 16, 17.
- Costobarus A 15, 253 sqq.
- Costobarus Agrippae jun. co- gnatus A 20, 214; B 2, 418, 556.
- Cotylas v. Zeno.
- Cotys rex Armeniae A 19, 338.
- Coze deus Idumaeorum A 10, 253.
- Crassus A 14, 105 sqq.; B 1, 179.
- Cratippus prytanis Pergameno- rum A 14, 247.
- Cremona urbs B 4, 642.
- Creta, Cretenses C 2, 161; A 17, 327; B 2, 103.

- Crispus Agrippae satelles V 382.
 Crispus Tiberiadis praefectus
 V 33.
 Croesus C 2, 131.
 Crustumina tribus A 14, 229,
 238.
 Ctesiphon urbs A 18, 49, 377.
 Cumanus Judaeae procurator
 A 20, 103 sqq.; B 2, 223 sqq.
 — 246.
 Cuspis Fadus A 19, 363; 20,
 1—99.
 Cyanei scopuli A 16, 20.
 Cydisa urbs A 9, 235.
 Cydyssa vicus B 4, 104.
 cymbala aerea A 7, 306.
 Cypros Alexae fil. A 18, 138.
 Cypros Antipatri fil. A 18, 138.
 Cypros Antipatri uxor A 15, 184.
 Cypros Herodis M. filia ex
 Mariamne A 18, 130.
 Cypros Herodis M. filia B 1, 483;
 A 16, 194.
 Cypros Phasaelis filia ex Sa-
 lampsione Herodis M. filia
 nubit Agrippae Aristobuli
 filio A 18, 131, 148 sqq. eius
 liberi B 2, 220.
 Cypros castellum prope Hieri-
 chuntem A 16, 143; B 1, 407
 Judaei seditiosi, interfecto
 praesidio munimenta solo
 aequant B 2, 484.
 Cyprus insula A 17, 335; B 2, 108.
 Cyrene urbs A 14, 115; 16, 169;
 B 2, 381; 7, 437.
 Cyrus C 1, 145; A 10, 247; 11,
 5 sqq.; B 5, 389.
 Cyrus Artaxerxes A 11, 184; cf.
 Artaxerxes I.
 Cyzicus urbs A 13, 270.
 Dabaritta vicus V 126, 318; B
 2, 595.
 Daci B 2, 369; A 18, 22.
 Dadanes A 1, 238.
 Daesius mensis B 3, 315.
 Dagon A 6, 1; B 5, 384.
 Dagon castellum A 13, 230.
 Dahae A 18, 100; 20, 91.
 Dalila A 5, 306.
 Dalmatae B 2, 369.
 Damascus urbs A 1, 145; 9, 252;
 11, 316; 14, 33; 18, 154; B 1,
 103, 422; 2, 559; 7, 368; V 27.
 Dan Jacobi fil. A 1, 305; 2, 181.
 Danitica tribus A 5, 87, 175 sqq.
 Dan s. Dana urbs A 5, 178; 8,
 226, 305.
 Danaus C 1, 102, 231.
 Daniel Davidis f. A 7, 21.
 Daniel propheta A 10, 186—
 277; 11, 337.
 Danus Jordanis fons A 1, 177.
 Daphne Antiochiae suburba-
 num A 14, 325, 451; 17, 24;
 B 1, 243, 328.
 Daphne regio Palaest. B 4, 3.
 Dardanus Emaonis f. A 8, 43.
 Darius Agrippae dux B 2, 421.
 Darius Artabani f. A 18, 103.
 Darius Astyagis f. A 10, 232;
 11, 78.
 Darius Codomannus A 11, 305,
 313.
 Darius Hystaspis f. A 11, 31,
 57 sqq., 118.
 Dasia v. Saira.
 Dassion V 131.
 Dathamnes A 4, 19 sqq.; cf.
 M 28.
 Dathema castellum A 12, 330.
 Davides A 6, 156 sqq.; 7, 1 sqq.
 Debora A 5, 200.
 Decapolis regio B 3, 446; V
 342, 410.
 Declas A 1, 147.
 Delium urbs Syriae A 14, 47.
 Dellius A 14, 394; 15, 27; B
 1, 290.
 Delos insula A 14, 231.
 Delta Aegypti B 2, 494.

- Demaenetus A 13, 330.
 Demetrius I A 12, 389 sqq.;
 13, 23 sqq., 35 sqq.—61.
 Demetrius II Nicator A 13, 86,
 109 — 131, 135 sqq. — 157,
 174 sqq.
 Demetrius III Acaerus A 13,
 370 — 386; B 1, 92 sqq.
 Demetrius Alabarcha A 20, 147.
 Demetrius Andromachi f. A
 16, 243.
 Demetrius Gadareus A 14, 75.
 Demetrius Phalereus A 12, 12,
 34; C 1, 217; 2, 64.
 Demoteles A 13, 167.
 Diagoras C 2, 266.
 Dianae templa A 12, 354; 13, 66.
 Dicaearchia urbs A 17, 328; B
 2, 104; V 15.
 Q. Didius Syriae praef. A 15,
 195; B 1, 392.
 Dido C 1, 125.
 Didorus Herculis f. A 1, 241.
 Diglath (Tigris) fluv. A 1, 39.
 diluvium A 8, 61.
 Dina A 1, 308, 337.
 Dioclerus A 8, 35.
 Diocles A 10, 228.
 Diodorus Jasonis f. A 13, 260.
 Diodotus Tryphon A 13, 131 sqq.,
 143, 187, 218 sqq.
 Diogenes A 13, 411; cf. B
 1, 113.
 Dionysia A 14, 153.
 Dionysius Asclepiadis f. Athe-
 niensis A 14, 149.
 Dionysius Dionysii f. Athe-
 niensis A 14, 150.
 Dionysius Tripolis tyrannus
 A 14, 39.
 Diophantus Herodis M. nota-
 rius A 16, 319; B 1, 529.
 Diospolis urbs B 1, 132, 366;
 cf. A 14, 41.
 Dium urbs Macedoniae A 11,
 334.
 Dium urbs Syriae A 13, 393;
 14, 75.
 Dius historicus A 8, 147; C
 1, 112.
 Dodias A 7, 308.
 Doecus A 6, 244, 254.
 P. Dolabella consul A 14, 217,
 225.
 Dolesus B 4, 416.
 Domitia V 429.
 Domitianus B 4, 649; 7, 84;
 V 429.
 Domitius Aenobarbus A 20, 148.
 C. Domitius Calvinus A 14, 389.
 Domitius Sabinus B 3, 324;
 5, 340.
 Dora urbs C 2, 114; B 1, 50, 156,
 409; A 5, 87; 13, 223, 324;
 14, 76, 88; 19, 303; V 31.
 Doris Herodis M. uxor A 14,
 300; 16, 85, 191; 17, 68; B
 1, 448, 473, 590.
 Dorotheus A 12, 94.
 Dortus A 20, 130.
 Dositheus Aegyptiorum dux C
 2, 49.
 Dositheus ab Herode occisus
 A 15, 168, 252.
 Dothaim urbs A 9, 54.
 Draconis leges C 1, 21.
 Drusilla A 18, 132; 19, 354; 20,
 141 sqq.; B 2, 220.
 Drusus Agrippae m. f. A 18, 132.
 Drusus Caesaris Octaviani pri-
 vigenus A 15, 336.
 Drusus Tiberii Caesaris fil. A
 18, 143, 206.
 Drusus turris A 15, 336; B
 1, 412.
 Drymi locus A 14, 334; B 1, 250.
 Ebalus A 1, 147.
 Eban A 7, 70.
 Ebidas A 1, 239.
 Ebutius decurio B 3, 144; 4, 36.
 Ecbatana urbs Batanaeae V 57.

- Ecbatana urbs Mediae A 10, 264; 11, 98.
 Ecdippa oppidum B 1, 257; A 14, 343.
 Echarampsaris A 10, 135.
 Ecnibalus C 1, 157.
 Ednaeus A 8, 397.
 Egleon A 5, 186.
 Ehudes A 5, 188.
 Eiraes A 1, 147.
 Elamaei Persae A 1, 143.
 Elamus Persarum princeps A 1, 143.
 Elanus A 8, 307.
 Elca A 9, 247.
 Elcanes A 5, 342.
 Elcias pontifex maximus A 10, 153.
 Eldas A 1, 238.
 Eleazarus Aaronis f. A 3, 192; 4, 83; 5, 119, 361.
 Eleazarus Anani f. A 18, 34.
 Eleazarus Ananiae f. B 2, 409, 424, 442, 566.
 Eleazarus ab Antiocho Epiphane occisus M 52.
 Eleazarus Auran A 12, 266, 373; B 1, 42.
 Eleazarus Dodiae f. A 7, 308.
 Eleazarus Gigas A 18, 103.
 Eleazarus Giorae f. B 6, 227.
 Eleazarus Jairi f. B 2, 447.
 Eleazarus Joazari frater A 17, 341.
 Eleazarus Josephi aequalis A 8, 48.
 Eleazarus Izatem circumcidit A 20, 43.
 Eleazarus latro A 20, 121; B 2, 235.
 Eleazarus Machaeruntis defensor B 7, 196 sqq.
 Eleazarus Masadam tenet B 7, 252, 320, 399.
 Eleazarus Moysis f. A 2, 277.
 Eleazarus Peraeus A 20, 5.
 Eleazarus Phariseus A 13, 291 sqq.
 Eleazarus pontifex A 12, 40, 45, 51, 85.
 Eleazarus Samaeae f. B 3, 229.
 Eleazarus Simonis f. B 2, 564; 4, 225; 5, 5, 99, 250.
 Eleazarus Simonis Gorionis socius B 4, 518.
 Eleazarus thesauri custos A 14, 106.
 Elei B 1, 426; C 2, 273; A 16, 149.
 Eleon A 5, 272.
 Elephantine urbs B 4, 611.
 Elaeusa A 16, 131, 332; B 1, 456.
 Eleusinia A 14, 153.
 Eleutheri in Parthorum exercitu A 14, 342; B 1, 255.
 Eleutherus fluv. A 13, 105, 179; 15, 95; B 1, 361.
 Eli pontifex A 5, 318, 338, 358, 361.
 Elias A 8, 309 sqq., 417 sqq.; 9, 18, 99.
 Eliabus A 3, 105, 200.
 Eliacias A 10, 55 sqq.
 Eliacimus A 10, 8.
 Eliasibus A 11, 158.
 Elien A 7, 70.
 Elimelechus A 5, 318.
 Elionaeus A 19, 342.
 Eliphale A 7, 70.
 Elipharzes A 2, 4.
 Elis locus Arabiae A 3, 9.
 Elissaeus sacerdos A 12, 97.
 Elissaeus vates A 8, 353; 9, 33, 46 sqq., 106, 183; B 4, 460.
 Elmodadus A 1, 147.
 Elom urbs A 8, 246.
 Elona A 2, 179.
 Elpis A 17, 21; B 1, 563.
 Elthemus B 1, 381.
 Elulaeus Tyrius A 9, 283.
 Elymais urbs A 12, 354.
 Elysaei A 1, 127.

- Elysas Aeolum princeps A
 1, 127.
 Emalsema A 10, 46.
 Emaonis filii A 8, 43.
 Emesa urbs B 7, 227; A 18, 135;
 19, 338; 20, 139, 158.
 emian zona sacerdotalis A
 3, 156.
 Emma urbs A 6, 295.
 Emmaus urbs B 3, 55; A 13, 15;
 14, 275; 17, 291; B 1, 221;
 2, 71; 4, 445; 7, 217.
 Emmaus vicus A 18, 36; B 4, 11.
 Emmorus A 1, 337.
 Emnus A 7, 70.
 Endorus urbs A 6, 330.
 Enemimus A 1, 136.
 Engaddi oppidum A 6, 274, 282;
 9, 7; B 3, 55; 4, 402.
 Eniachim B 4, 155.
 Ennaphen A 7, 70.
 Ennerus A 1, 182.
 Enochus A 9, 28.
 Enosus A 1, 83.
 Epaphroditus A 1, 8; C 1, 1;
 2, 296; V 430.
 Ephas A 1, 238.
 Ephesus urbs A 14, 225. Ephe-
 siorum decretum de Judaeis
 A 14, 262. Agrippae et Julii
 Antonii ad eos rescripta de
 servandis Judaeorum juribus
 A 16, 24, 167, 172.
 ephodes A 3, 162.
 Ephorus historicus C 1, 16; A
 1, 108.
 Ephraim urbs B 4, 551.
 Ephraimes Chebronensis A 1,
 237.
 Ephraimes Josephi f. A 2, 92,
 195; 3, 288. Ephraimae tri-
 bus A 5, 83, 130, 230, 267.
 Ephran urbs A 5, 229.
 Ephratanus ager A 1, 343.
 Ephron urbs A 12, 346.
 Epicrates A 13, 279.
 Epicurei A 10, 277.
 Epiphania urbs A 1, 138.
 epomis A 3, 162.
 Erebinthorum domus B 5, 507.
 Erica procurator Achazae regis
 A 9, 247.
 Eroedes Gadis f. A 2, 182.
 Eroge vicus A 9, 225.
 eron A 3, 134.
 Esaias vates A 9, 276; 10, 16,
 32; 11, 5; B 7, 432.
 Esavus A 1, 257—277 et 325—
 336.
 Escholes Abrami commilito A
 1, 182.
 Escon puteus A 1, 262.
 Esdras A 11, 120 sqq.
 Eseebo Chananaeus A 1, 265.
 Esermoth locus A 3, 295.
 Esronus A 2, 178.
 Essa urbs A 13, 393.
 Essaei v. Esseni.
 Essebon castellum A 15, 295;
 13, 396; 12, 234.
 essenes A 3, 163, 216.
 Esseni B 2, 119 sqq.; A 13, 171;
 15, 373; 18, 18.
 Essenorum porta B 5, 145.
 Esther A 11, 184 sqq.
 Etame urbs A 8, 246.
 Ethaeus A 7, 233.
 Etham locus A 8, 186.
 Ethanus A 8, 43.
 Euacus A 1, 139.
 Euaratus Cous B 1, 532; A 16,
 312.
 Eucei A 8, 146.
 Euclis A 14, 150.
 Eudaeus A 1, 134.
 Euhemerus C 1, 216.
 Euodus A 18, 211.
 Eupolemus Graecus C 1, 218.
 Eupolemus Joannis f. Judaeus
 A 12, 415.
 Euphrates fluv. A 1, 39; cf. 10, 75.
 Europa A 1, 122.

- Eurycles Lacedaemonius A 16, 301; B 1, 513.
 Eutychus Agrippae M. libertus A 18, 168 sqq.
 Eutychus Cui Caesaris stabulis praefectus A 19, 257.
 Eva A 1, 36—51.
 Evilaei A 1, 134.
 Evilas A 1, 134.
 Evilates A 1, 147.
 Evilmaraduchus C 1, 146.
 expiationis dies A 3, 247.
 Ezechias Ananiae pontif. frater B 2, 441.
 Ezechias Chobari f. B 5, 7.
 Ezechias latro A 14, 159; 17, 271; B 1, 204; 2, 56.
 Ezechas pontifex C 1, 187.
 Ezechas rex A 9, 257 sqq.; 10, 1 sqq.

 Fabatus Arabiae procurator A 17, 54; B 1, 575.
 Fabius centurio A 14, 69; B 1, 149.
 Fabius Damasci praefectus A 14, 295; B 1, 236 sqq.
 Fadus v. Cuspis.
 Fannius consul A 14, 233.
 Fannius praetor A 13, 260.
 Faustus Sullae f. B 1, 149, 154; A 14, 69.
 Felix Judaeae procurator A 20, 37 sqq., 161, 177, 182; B 2, 247—270.
 Felix superatus a Phasaele A 14, 295; B 1, 236.
 fenus exercere Judaeis non licet A 4, 266.
 festa Judaeorum a Moyse constituta A 4, 203.
 Festus Porcius A 20, 182, 200; B 2, 241.
 filiarum jus hereditarium A 4, 174.
 Flaccus Syriae praefectus A 18, 151 sqq.
 Flavius Silva Judaeae praefectus B 7, 252 sqq.
 Florus Gessius procurator Judaeae A 18, 25; 20, 252; B 2, 277 sqq.; frustra apud Cestium Gallum accusatur B 2, 280 sqq., 309, 418, 531, 558.
 Fontejus Agrippa B 7, 91.
 Fortunatus libertus A 18, 247.
 Fronto Aeternius B 6, 238, 416.
 Fullonis monumentum B 5, 147.
 Fulvia A 18, 82.
 fures A 16, 1.
 Furius centurio A 14, 69; B 1, 149.

 Gaales A 5, 241.
 Gaba urbs Galilaeae A 15, 294; B 3, 66; V 117.
 Gaba urbs Judaeae A 5, 140; 6, 156; 8, 306.
 Gabala urbs A 9, 188; 13, 396.
 Gabaon urbs A 5, 49; 6, 105; 7, 11, 294; B 2, 516, 544.
 Gabara urbs V 44, 123, 229, 242.
 Gabares A 8, 37.
 Gabatha, Gabathsaula urbs Judaeae, Sauli patria A 6, 67; 13, 18; B 5, 51.
 Gabatha, Gabatho, Gabathona (?) urbs Philistaeorum A 5, 119; 8, 306, 309.
 Gabinius A 14, 55 sqq. — 103; B 1, 160 sqq.
 Gadara metropolis Peraeae A 12, 136, 308; 13, 356, 375; 14, 75, 91; 15, 217, 351; 17, 320; B 1, 86, 155, 170; 2, 97, 478; 3, 132; 4, 413 sqq.; cf. B 3, 37; V 44, 349.
 Gades Jacobi fil. A 1, 306; 2, 182.
 Gades urbs A 1, 122.
 Gadias A 15, 252.
 Gadus A 7, 321.

- Gaetuli A 1, 134.
 Galades collis A 1, 324.
 Galaditis regio A 1, 324; 4, 96;
 6, 71; 9, 159, 235; 13, 209;
 B 1, 89; cf. A 8, 319.
 Galatae, Galatia, v. Galli,
 Gallia.
 Galba imperator A 18, 216.
 Galbaath locus A 6, 221.
 Galgala oppidum A 5, 34,
 62 sqq.; 6, 57, 83, 98, 103, 155;
 7, 275.
 Galilaea toparchia A 13, 50,
 154; 17, 188, 318; 20, 118;
 B 2, 95, 569; 3, 35 sqq.; V 28,
 206, 252.
 Galli B 1, 672; 2, 371; 7, 76;
 A 17, 198.
 Gallia B 2, 371.
 Gallicanus trib. mil. B 3, 344.
 Gallus v. Cestius.
 C. Gallus consul A 14, 487.
 Gallus centurio B 4, 37.
 Gallus legionis dux B 2, 510.
 Gamala urbs A 13, 396; 18, 4,
 113; B 1, 105, 166; 2, 574;
 V 47.
 Ganges Phison A 1, 38.
 Garesime vicus V 395.
 Garis urbs B 3, 129.
 Garizin mons A 4, 306; 5, 69;
 12, 7; 13, 74; B 1, 63; templum
 in eo A 11, 310; 13, 256.
 Garsis urbs B 5, 474.
 Gasiongabel urbs A 8, 163.
 Gatherus Bactrianorum prin-
 cept A 1, 145.
 Gaulana urbs A 13, 396; B 1, 90,
 104; A 4, 173.
 Gaulanitis regio A 4, 96; B
 4, 2; cf. A 8, 36; 13, 396;
 B 2, 574; 3, 37, 56, 542; V 187.
 Gaza urbs A 5, 81, 128, 304;
 9, 275; 11, 320; 13, 150; 14,
 76, 88; 15, 217; 17, 320; B
 1, 87, 156; 2, 97, 460.
 Gazara urbs A 5, 83; 7, 77, 301;
 8, 151; 13, 15, 261; B 1, 50.
 Gedeon A 5, 213 sqq.
 Gelboe mons A 6, 328.
 Gelmon urbs A 7, 228.
 Geman vicus B 2, 232.
 Gemellus A 16, 242.
 Gennath porta B 5, 146.
 Gennesar lacus B 2, 573; 3, 506;
 A 5, 84; 18, 28.
 Gennesar regio B 3, 516.
 Geon Nilus A 1, 38.
 Gerara urbs A 1, 207, 259; 8, 294.
 Geras Ehudis pater A 5, 188.
 Geras Semei pater A 7, 207.
 Gerasa urbs B 1, 104; 2, 458,
 480; 4, 487.
 Geraseni A 13, 398.
 Gerastratus C 1, 157.
 Geraus A 2, 180.
 Gergesaeus A 1, 139.
 Germani B 1, 672; 2, 376; 7, 77;
 A 17, 198; 19, 126.
 Germanicus Drusif. A 18, 54, 206.
 Gersomes A 2, 178.
 Gersus A 2, 277.
 Gessirorum rex Tholomaeus
 A 7, 21.
 Gessius v. Florus.
 Getta v. Gitta.
 Gethraamas A 7, 21.
 Gethsura oppidum A 7, 180.
 Gibalus mons A 4, 305; 5, 69.
 Gigantum vallis A 7, 71.
 Gihon fons A 7, 355.
 Ginaea vicus A 20, 118; cf. B
 2, 232; 3, 48.
 Ginnabris vicus B 4, 455.
 Gischala urbs V 43; B 2, 575;
 4, 84 sqq.
 Gision A 8, 95.
 Gitta (Getta) urbs A 5, 87; 6, 8,
 30, 171, 192, 245; 9, 170, 217,
 275; 14, 450.
 Gittha castellum A 14, 450.
 B 1, 326.

- Glaphyra Herodis nurus A 16, 11, 193, 328; 17, 1 sqq., 341, 349 sqq.; B 1, 476, 552 sqq.; 2, 114.
 Gobolitis (Gabalene) regio A 2, 5; 3, 40.
 Godolias Judaeis a Nabuchodanosoro praefectus A 10, 155 sqq.
 Goliath A 6, 171.
 Gomarenses Galli A 1, 123.
 Gomarus Japhethae f. A 1, 123.
 Gophna urbs A 14, 275; B 1, 222; 5, 50; 6, 115; Gophnitica toparchia B 2, 568; 3, 55; 4, 551.
 Gorgias ab Juda Maccabaeo victus A 12, 305 sqq.
 Gorion Josephi f. B 4, 159, 358.
 Gorion Nicodemi f. B 2, 451.
 Gotarzes Parthus A 20, 74.
 Gothamus Eliphazae f. A 2, 5.
 Gotholia Jorami uxor A 8, 398; 9, 140.
 Graecanicae urbes in Palaest. A 17, 320.
 Graeci A 1, 121, 124, 168.
 Granicus fluv. A 11, 305.
 Grapte Adiabena B 4, 567.
 Gratus Judaeorum dux A 17, 266, 275, 294; B 2, 52, 58, 74.
 Gratus praetorianus A 19, 217.
 Gunis Nephthalis f. A 2, 181.
 Gypthaeus Judaeus fortitudine praeclarus B 6, 92, 148.
 Halicarnassensium de Judaeis decretum A 14, 256.
 Hannibal B 2, 380.
 Heberus Salae f. A 1, 146.
 Hebron v. Chebron.
 Hecataeus Abderita A 1, 159; C 1, 183, 214; 2, 43.
 Hecataeus Milesius A 1, 107, 108.
 hecatontomachi A 13, 339.
 Helcias Agrippae regis amicus A 19, 353.
 Helcias Magnus A 18, 273.
 Helcias sacri aerarii custos A 20, 195.
 Helena Adiabena A 20, 17 sqq., 49, 94.
 Helenae monumentum B 5, 55.
 Helenae regia B 253.
 Heliopolis urbs Aegypti A 2, 188; C 2, 10; praefectura Heliopolitana A 12, 388; 13, 65, 70; B 1, 33; sacerdotes Heliopolitani A 2, 91.
 Heliopolis urbs Syriae A 14, 40.
 Hellanicus historicus C 1, 16; A 1, 108.
 Hellespontus A 11, 305; 12, 2.
 Helo Chananaeus A 1, 265.
 Heniochi B 2, 366.
 Heracleon A 13, 365.
 Heracleopolis urbs B 4, 660.
 Hercules A 1, 241. Herculis templum Tyri A 8, 146; C 1, 118.
 Herculis columnae B 2, 375.
 Herennius Capito A 18, 158, 163.
 Hermaeus v. Danaus.
 Hermippus C 1, 163.
 Hermogenes C 1, 216.
 Herodes Antipatri Idumaei f. A 14, 158 sqq.—17, 199.
 Herodes Aristobuli ex Berenice f. B 1, 552; 2, 221; A 18, 133; 19, 277, 353; 20, 15, 103.
 Herodes Aristobuli ex Salome f. A 18, 137.
 Herodes Gamali f. V 33.
 Herodes Herodis M. ex Cleopatra f. A 17, 21; B 1, 562.
 Herodes Herodis M. ex Mariamne f. B 1, 562, 573, 600; A 17, 20, 53; 18, 109, 133.
 Herodes Miari f. Tiberiensis V 33.

- Herodis Phasaelis f. ex Salsampione Herodis M. filia A 18, 131.
- Herodes v. Antipas.
- Herodias Herodis M. neptis A 18, 110, 136, 148, 240; B 1, 552; 2, 182.
- Herodis monumentum B 5, 507.
- Herodium castellum Arabiae B 1, 419.
- Herodium (Herodia) castellum Judaeae A 14, 361; 15, 323; B 1, 265, 419; 3, 56; 7, 163.
- Herodotus Halicarnassensis C 1, 16, 66, 73, 168; 2, 142; A 8, 157, 253; 10, 18.
- Heroum urbs A 2, 184.
- Hesiodus C 1, 16; A 1, 108.
- Histiaeus historicus A 1, 107, 119.
- Hierasa mater Oziae regis A 9, 236.
- Hieremias propheta A 10, 78, 89, 104, 117 sqq.—130, 156, 176 sqq.
- Hieremmon A 7, 46.
- Hierichus urbs A 5, 20 sqq.; 9, 251; 14, 91; 15, 96; B 1, 170; 2, 567; 3, 55; 4, 451 sqq., 486.
- Hieroam I A 8, 205 sqq., 274 sqq.
- Hieroam II A 9, 205 sqq., 215.
- Hieronimus Aegyptius A 1, 94, 107.
- Hierosolyma A 1, 180; 4, 200; 5, 58; 7, 61 sqq.; 8, 150; 10, 131; 11, 19; 13, 208; 14, 91, 169; 19, 326; 20, 219; B 1, 142, 169, 347; 5, 136 sqq.; 6, 435 sqq.; 7, 1; C 1, 90, 197, 311.
- hin mensura A 3, 197, 234; 8, 92.
- Hippene regio B 3, 37.
- Hippicos turris B 5, 161; 7, 1.
- Hippos urbs V 349; A 14, 75; 15, 217; 17, 320; B 2, 97, 459, 478.
- Hiramus A 7, 66; 8, 50, 141 sqq.; C 1, 158; 2, 18.
- Hiramus Cyri temporibus C 1, 158.
- Hispani B 2, 375; C 2, 40.
- Holophantes A 4, 174.
- holocaustum A 3, 224 sqq.
- Homerus C 1, 12; 2, 155, 256.
- Homonaea locus V 282.
- Horatia tribus A 14, 229, 238.
- A. Hortensius consul A 14, 4.
- Hothniel A 5, 182.
- Hycos C 1, 82.
- hyoscyamus planta A 3, 172.
- Hypsicrates A 14, 139.
- Hyrcania (Hyrcanium) castellum A 13, 417; 14, 89; B 1, 161, 167.
- Hyrcania regio B 7, 245.
- Hyrcanus Maccabaeus A 13, 230 sqq.
- Hyrcanus Alexandri Jannaei f. A 13, 405 sqq.; ejus indoles ibid. et A 14, 1 sqq., 127 sqq.; 15, 11 sqq.; B 1, 120 sqq., 199 sqq., 260, 433.
- Hyrcanus Herodis Agrippae M. fratris f. A 20, 104; B 2, 221.
- Hyrcanus Flav. Josephi f. V 5, 426.
- Hyrcanus Josephi f. A 12, 189 sqq.
- Jabata urbs A 10, 46.
- Jabesur A 9, 228.
- Jabinus A 5, 198.
- Jabisus urbs A 6, 376; 5, 164.
- Jacimus A 17, 30.
- Jacimus v. Alcimus.
- Jachinus A 2, 178.
- Jacobus Jesu Christi frater A 20, 200.
- Jacobus Josephi satelles V 96.
- Jacobus Isaci f. ex Rebecca A 1, 257—344; 2, 1 sqq., 91 sqq.

- Jacobus Judae f. A 20, 102.
 Jacobus Sosae f. B 4, 235, 521;
 5, 249; 6, 381; cf. 6, 92, 148.
 Jaddus A 11, 306, 347.
 Jadon vates A 8, 231 sqq.
 Jaires Galadenus A 5, 254.
 Jale Sisarem interficit A 5, 207.
 Jalelus A 2, 181.
 Jalus Moysis nepos A 7, 379.
 Jamblichus Libani dynasta A
 14, 129; B 1, 188.
 Jaminus A 2, 183.
 Jamnia urbs A 5, 87; 9, 217;
 12, 308; 13, 215; 14, 75; 17,
 189; 18, 31; B 1, 50, 156, 166;
 2, 167; 4, 130, 444.
 Jamnith vicus B 2, 573.
 Jamuelis A 2, 178.
 Janias rex Aegypti C 1, 80.
 Jannaeus v. Alexander.
 Jannaeus Tarichaeata V 131.
 Jaodus Symeonis f. A 2, 178.
 Japha oppidum B 2, 573; 3, 289;
 V 188, 270.
 Japhethas A 1, 109, 122.
 Japhra A 1, 241.
 Japygium promontorium B 7, 22.
 Jar mensis A 8, 61.
 Jarda vicus B 3, 57.
 Jardes silva B 7, 210.
 Jaredes Anochi f. A 1, 63.
 Jaredes Malaelis f. A 1, 84.
 Jason Eleazari f. A 12, 415.
 Jason v. Jesus Simonis f.
 Jasubus A 2, 183.
 Iaus A 2, 4.
 Jazares A 1, 238.
 Jazielis A 9, 10.
 Jazorus urbs A 12, 329.
 Iberi Thobeli A 1, 124; 18, 97.
 Ide liberta A 18, 69.
 Idumaea, Idumaei A 2, 3; 4, 76;
 7, 109; 9, 30, 188; 15, 253;
 13, 257; 16, 292; B 2, 96, 566;
 3, 55; 4, 224 sqq.; 5, 248;
 6, 378; 7, 267.
 Idumas A 1, 220.
 Jebar A 7, 70.
 Jebosthus A 7, 9—52.
 Jebusaei A 7, 65.
 Jebusaeus Chanaani f. A 1, 139.
 Jechonias v. Joachimus.
 Jedis Amosi uxor A 10, 48.
 Jeglomus Esavi f. A 2, 4.
 Jehus Israelitarum rex A 8,
 352; 9, 105 sqq., 159 sqq.
 Jehus vates A 8, 299.
 Jeldaphas Nachorae f. A 1, 153.
 Jenae Davidis f. A 7, 70.
 Jephthes A 5, 257 sqq.
 Jerasa A 9, 236.
 Jeremias v. Hieremias.
 Jeremias Galilaeorum dux V
 399.
 Jericho v. Hierichus.
 Jeroboamus v. Hieroboamus.
 Jes Benjaminis f. A 2, 180.
 Jeselus Nephthalis f. A 2, 181.
 Jesraela urbs A 8, 346; 9, 124.
 Jessaemus Achemaei f. A 7, 308.
 Jessaesus Davidis pater A 5, 336;
 6, 158.
 Jesus Anani f. B 6, 300.
 Jesus Christus A 18, 63; 20, 200.
 Jesus Damnaei f. A 20, 218.
 Jesus Gamalae f. B 4, 160; V
 193.
 Jesus Gamalielis f. A 20, 213,
 222.
 Jesus Gamalita V 186.
 Jesus Josedeci f. A 11, 73, 79.
 Jesus Judae f. A 11, 300.
 Jesus V 108; B 3, 450, 467, 498.
 Jesus Naveni f. A 3, 49, 308;
 4, 165, 311; 5, 1 sqq.; (cf.
 B 4, 459).
 Jesus Phabetis f. A 15, 322.
 Jesus pontifex B 4, 238.
 Jesus Sapphae f. B 2, 566.
 Jesus s. Jason Simonis f. A
 12, 237.
 Jesus Thebuti f. B 6, 387.

- Jesus Tiberiensis V 66, 134, 271;
 cf. B 2, 599.
 Jetharsas A 7, 232, 386.
 Jeturus A 1, 220.
 Jezabela A 8, 317, 328 sqq.;
 9, 122.
 Jezanias A 10, 160.
 Jezechiel propheta A 10, 79,
 98, 106.
 Ilium urbs A 16, 26.
 Ilus A 7, 310.
 Illyrii B 2, 369.
 Indates Parthorum dux A 13,
 251.
 India A 1, 143; oceanus Indicus
 A 1, 143; cf. 10, 228.
 Joabus, Davidis ex sorore ne-
 pos, Jebosthi exercitum vin-
 cit A 7, 11 — 8, 16.
 Joachazus rex Judaeorum A
 10, 81.
 Joachebeda Moysis mater A
 2, 217 sqq.
 Joachimus (Jechonias) A 10,
 97 sqq., 230.
 Joachus A 10, 5.
 Joacimus Jesu f. A 11, 121.
 Joacimus Josiae f. A 10, 82—98.
 Joadas A 9, 142.
 Joadus (Jodaus) A 9, 140 sqq.,
 161.
 Joaesdrus Nomici f. B 2, 628.
 Joannes Ananiae f. B 2, 568.
 Joannes Baptista A 18, 116.
 Joannes Caesariensis B 2, 292.
 Joannes Careae f. A 10, 160,
 173 sqq.
 Joannes Damae f. B 4, 145.
 Joannes Eliasibi f. A 11, 147.
 Joannes Essaeus B 2, 567; 3, 11.
 Joannes Gaddes A 12, 266; 13, 10.
 Joannes Gischalenus B 2,
 575 sqq., 585 sqq.; 4, 84 sqq.,
 121 sqq., 389 sqq.; 5, 1 sqq.,
 98 sqq.; 6, 1 sqq.; 7, 263; V
 43, 70, 84, 122, 189 sqq.
 Joannes Hyrcanus v. Hyrcanus.
 Joannes Judae f. A 11, 297.
 Joannes Judaeorum dux A 8,
 397.
 Joannes Sosae f. B 4, 235.
 Joannis monumentum B 5, 304.
 Joasus Gedeonis f. A 5, 213.
 Joasus Joazi f. A 9, 177 sqq.,
 199.
 Joasus Ochoziae f. A 9, 140 sqq.,
 157, 161, 172.
 Joathames A 5, 234.
 Joathes A 10, 55.
 Joazarus A 17, 164, 339; 18, 3, 26.
 Joazus A 9, 160, 173.
 Jobabus A 1, 147.
 Jobelus A 1, 64.
 Jobelus annus jubilaeus A 3,
 280.
 Jochabes A 5, 360.
 Jodamus A 7, 56.
 Joel A 6, 32.
 Jomnes A 2, 183.
 Jonadabus A 9, 132.
 Jonas vates A 9, 208.
 Jonathas Absalomi f. A 13, 202.
 Jonathas Abiathari f. A 7, 201.
 Jonathas Anani f. A 18, 95.
 Jonathas Apphus A 12, 267, 332;
 13, 6 sqq., 35 sqq., 83 sqq., 121,
 137, 174, 191 sqq., 203 sqq.;
 cf. B 1, 49.
 Jonathas Oniae f. A 14, 222.
 Jonathas Pharisaeus V 197 sqq.
 Jonathas pontifex A 20, 162.
 Jonathas Pudentem vincit B
 6, 169.
 Jonathas Samae f. A 7, 178, 304.
 Jonathas Sauli f. A 6, 105, 209,
 229, 369.
 Jonathas sicarius B 7, 438 sqq.;
 V 424.
 Jonathas Sisennae f. V 190.
 Ionia regio A 1, 124; 16, 27.
 Jope (Joppe) urbs A 9, 208;
 11, 78; 13, 105, 180, 202, 246,

- 261; 14, 76, 205, 397; 17, 320; B 1, 50, 99, 156, 293; 2, 97, 507; 3, 414 sqq.
- Joramus Achabi f. A 9, 29 sqq., 105 sqq.
- Joramus Azariae f. A 10, 152.
- Joramus Josaphati f. A 8, 398; 9, 95.
- Jordanes fluv. A 1, 177; 5, 16 sqq., 178; 8, 226; 13, 12; B 1, 404; 3, 57, 506 sqq.; 4, 1 sqq.
- Josabetha A 9, 141.
- Josadocus A 10, 150.
- Josaphatus Achili f. A 7, 110.
- Josaphatus Asani f. A 8, 315, 393 sqq.; 9, 1 sqq., 30 sqq.
- Josephus Antipatri f. A 14, 361 sqq.; B 1, 266; in castello Masada ab Antigono oppugnatur A 14, 390; B 1, 286; a fratre in Idumaeam mittitur A 14, 413; B 1, 303; ab Herode ad Antonium proficiscente in Judaea cum Machaera relinquitur; contra fratris jussum proelium cum Antigono committens vincitur et cadit A 14, 438, 448; B 1, 323 sqq.
- Josephus Cabi A 20, 196.
- Josephus Caiaphas A 18, 35, 95.
- Josephus Cami f. A 20, 16, 103.
- Josephus Dalaei f. B 6, 280.
- Josephus Ellemi f. in unum diem pontifex creatur A 17, 165.
- Josephus Flavii Josephi avus V 5.
- Josephus Flavius A 1, 5; 3, 94, 223; 4, 196; 8, 56; 10, 218; 16, 186; 20, 154, 258; B 2, 568 sqq., 614 sqq.; 3, 60, 129, 135 sqq., 340 sqq., 399 sqq.; 4, 623; 5, 362, 567; 6, 96; 7, 118; C 1, 1 sqq., 47.
- Josephus Gamalensium dux B 4, 18; cadit B 4, 66; cf. V 185.
- Josephus Gorionis f. B 2, 563.
- Josephus Herodis M. avunculus A 15, 68 sqq.; B 1, 441 sqq.
- Josephus Herodis M. quaestor A 15, 185.
- Josephus Jacobi f. A 2, 9 sqq.; C 1, 290.
- Josephus Josephi f. A 18, 134; B 1, 562; 2, 14.
- Josephus Mennaei f., ab Hircano ad M. Antonium mittitur legatus A 14, 307.
- Josephus pontifex B 6, 114.
- Josephus Simonis f. B 2, 567.
- Josephus Tobiae f. A 12, 160.
- Josephus Zachariae f. A 12, 350.
- Josias Amosi f. A 10, 47—73.
- Josua v. Jesus Naveni.
- Josubacus A 1, 238.
- Jotapata urbs B 2, 573; 3, 112, 145 sqq., 158 sqq.
- Jotape Antiochi f. A 18, 135.
- Jotape f. Aristobuli f. A 18, 135.
- Jotape Sampsigerami A 18, 135.
- Jothamus Bocciae f. A 8, 12.
- Jothamus Juelis f. A 10, 153.
- Jothamus Oziae f. A 9, 227.
- Jothorus Madianita A 5, 127.
- Jovanus Japhethae A 1, 124.
- Jozarus Josephi collega V 29.
- Jozarus Josepho insidiatur V 97.
- Jozarus pontifex A 17, 164.
- Ipa (?) nrbs A 8, 246.
- Iraes Juctae f. A 1, 147.
- Irenaeus Herodis Antipae procurator A 17, 226; B 2, 21.
- Isaacus Abrami f. A 1, 213 sqq., 257—266, 345.
- Isamachus A 3, 105.
- Isana urbs A 8, 284.
- Isanae vicus A 14, 458.
- Isara urbs A 8, 407.
- Isidis sacra A 18, 65 sqq.; C 1, 288.

- Ismael Abrami f. A 1, 188 sqq.; 215—221.
 Ismael ex stirpe regia A 10, 160, 169.
 Ismael Phabi f. A 18, 34; 20, 180, 194; B 6, 114.
 Israela v. Jesraela.
 Israel v. Jacobus.
 Issacharis Jacobi f. A 1, 308; 2, 178; Issacharis tribus A 5, 84.
 Issares Nephthalis f. A 2, 181.
 Ister fluv. B 2, 369; 7, 90.
 Istobus A 7, 121.
 Isuis Aseri f. A 2, 183.
 Isus Aseri f. A 2, 183.
 Isus Jorami f. A 10, 152.
 Itabyrium mons B 4, 54; 2, 573; V 188; cf. A 5, 84; 13, 396.
 Ithamarus Aaronis f. A 3, 192; 8, 12; cf. 7, 365.
 Ithobalus Tyrriorum et Sidoniorum rex A 8, 317 sqq.; 9, 138; C 1, 123, 156.
 Itycaei A 8, 146; C 1, 119.
 Ituraea regio A 13, 318.
 Jubal Lamechi f. A 1, 64.
 Jubas rex Libyae A 17, 349; B 2, 115.
 Jubilaeus annus v. Jobelus.
 Juctas Heberi f. A 1, 147.
 Jucundus Herodis satelles A 16, 314.
 Judadaei gens Aethiopiae A 1, 135.
 Judadas Regmi f. Judadaeorum princeps A 1, 135.
 Judaea A 5, 80 sqq.; B 3, 35 sqq.
 Judaei Hebraei A 1, 146. Israelitae A 1, 333; 11, 173.
 Judas Aminadabi f. A 11, 79.
 Judas Ari f. B 6, 92; 7, 215.
 Judas Chapsaei f. A 13, 161.
 Judas Essaeus A 13, 311; B 1, 78.
 Judae Ezechiae latronis f. B 2, 56; A 17, 271.
 Judas Gaulanita A 18, 4, 23.
 Judas Jacobi f. A 1, 304; 2, 32, 116. Judae tribus A 5, 81; 7, 7; tribulium numerus sub regno Davidis A 7, 320.
 Judas Jonathae f. B 2, 628.
 Judas Josephi collega V 29.
 Judas Judae f. B 5, 534.
 Judas Maccabaeus A 12, 266—433; B 1, 37 sqq.
 Judas Mertonis f. B 6, 92.
 Judas pontifex A 11, 197.
 Judas Sariphaei f. A 17, 149 sqq.; B 1, 648 sqq.
 Judices ap. Judaeos A 11, 112; cf. 4, 214 sqq; apud Tyrios C 1, 157.
 Juelus Sudeae f. A 10, 153.
 Julia (Livia) Caes. Augusti uxor A 16, 139; 17, 11, 146, 190; 18, 33; B 1, 566, 641; 2, 168.
 Julia Caligulae soror A 19, 251.
 Julianus Bithynus B 6, 81.
 Julias urbs A 18, 27; B 2, 168; 3, 515; V 398.
 Julias (Livias) urbs A 18, 28; 20, 159; B 2, 168; 4, 438.
 Julius leg. romanae dux A 15, 72.
 Juno Argiva B 1, 414.
 Juppiter Casius B 4, 661; Enyalius A 1, 119; Hellenius 12, 263; Olympius A 1, 414; 19, 8; Victor et Capitolinus A 19, 248; B 7, 153.
 Justus Josephi f. V 5.
 Justus Pisti f. V 34, 186, 336 sqq., 390, 410.
 Iycaei A 8, 146; C 1, 119.
 Izarae fons A 8, 417.
 Izari (?) urbs A 8, 346.
 Izates A 20, 17 sqq.; B 6, 356.

- Labanus A 1, 153, 246 sqq.,
 303 sqq.
 Labatha urbs A 7, 113.
 Labimus Mestrami f. A 1, 137.
 Labina regio A 9, 98.
 Laborosoarchodus rex Baby-
 loniae C 1, 148, 262.
 Labosordachus rex Babyloniae
 A 10, 231.
 Lacedaemonii Judaeorum cog-
 nati A 12, 225 sqq.; 13, 165;
 B 2, 359; C 2, 226, 259, 262.
 Lachis urbs A 8, 246.
 Lachisa urbs A 9, 203.
 Lamech Mathusalae f. A 1,
 63, 86.
 Laodice Galadenorum regina
 A 13, 371.
 Laodicea urbs B 1, 422.
 Laodicenses A 14, 241.
 Larcius Lepidus B 6, 237.
 Lasthenes Cretensis A 13, 86,
 126.
 Latopolis urbs A 2, 315.
 Latusimus Dadanis f. A 1, 238.
 Lebana urbs A 10, 81.
 Lemba urbs A 13, 397.
 Lemonia tribus A 14, 220.
 L. Lentulus consul A 14, 228,
 234.
 Leontopolis urbs A 13, 65.
 Lepidus a Caligula occisus
 A 19, 20, 49.
 Lebus insula A 16, 17.
 Leuce castellum B 7, 306.
 Levias B 4, 141.
 Levi Jacobi f. A 1, 304.
 Levitae A 4, 67; cf. 3, 258, 287;
 4, 205, 214, 240; 5, 91; 7, 367;
 8, 248; 20, 216.
 lex Judaica A 12, 14; B 7, 162;
 cf. Mosaicae leges.
 Lia Labani f. A 1, 302 sqq.
 Libanus mons A 3, 303; 5, 86,
 178; 8, 36, 160; 13, 427; 19,
 275; B 1, 329; 3, 57; V. 53.
 Liberalis centurio B 6, 262.
 Liberius Maximus Judaeae
 procurator B 7, 216.
 Libya A 1, 132, 239. Libya
 Pentapolitana B 7, 437.
 Libyes Phuti A 1, 132.
 Linternius Fronto B 6, 238, 416.
 Livia v. Julia.
 Livias urbs A 14, 18.
 T. Livius A 14, 68.
 Lollius Damascum capit A 14,
 29; B 1, 127.
 Longinus trib. mil. B 2, 544.
 Longinus eques Rom. B 5,
 312; 6, 186.
 Lotus Aranae f. A 1, 154 sqq.
 Lucius miles Roman. B 6, 188.
 Lucullus A 13, 421.
 Ludas Lydorum auctor A 1, 144.
 Ludi v. Lydi.
 ludi quinquennales in hono-
 rem Octaviani A 15, 268; B
 1, 415; Palatini A 19, 75.
 Ludimus Mestrami f. A 1, 137.
 Lugdunum urbs A 18, 252; B
 2, 183.
 luminum festum A 12, 325.
 Luomes Dadanis f. A 1, 238.
 Lupus Alexandriae praef. B
 7, 420, 433.
 Lupus Julius trib. mil. A 19,
 190, 270.
 lychnuchus sacer A 3, 144.
 Lycii B 1, 425; cf. 2, 368.
 Lycurgus C 2, 154, 225.
 Lydda urbs B 1, 302; 2, 242;
 3, 55; 4, 444; A 14, 209, 276,
 412; 20, 130.
 Lydi A 1, 144; 12, 147.
 Lydia A 11, 305; 12, 147.
 Lysanias A 14, 330; 15, 92,
 344; B 1, 248, 398.
 Lysias A 12, 297 sqq.; 367, 390.
 Lysias castellum A 14, 40.
 Lysimachus Apollodoti frater
 A 13, 361.

- Lysimachus ab Herode M. interfectus A 15, 252.
 Lysimachus historicus C 1, 304, 312; 2, 16, 145.
 Lysimachus Pausaniae f. A 14, 222, 307.
 Lysimachus Thraciam obtinet A 12, 2.
 Lyssa urbs A 14, 18.
- Maathas Baalis sacerdos** A 9, 154.
Mabortha v. Neapolis.
Maccabaei Judaeorum principes A 12, 265.
Maccabaei septem fratres M. 8.
Maceda locus Palaest. A 5, 61.
Macedones A 11, 304; B 2, 360.
Macedones Epiphanis Commageni B 5, 460.
Macedonia A 12, 2.
Machaeras Romanorum dux A 14, 434; B 1, 317.
Machaerus castellum A 14, 89; 18, 111; B 1, 161, 167; 2, 485; 3, 46; 7, 164 sqq.
Machama Davidis uxor A 7, 21.
Machana Roboami uxor A 8, 249.
Machas Nachorae f. A 1, 153.
Machirus Galadita princeps A 7, 230; cf. 7, 113.
Machma urbs A 6, 103; 13, 34.
Machon urbs A 7, 105.
Macro praetorio praef. A 18, 189, 203.
Macrones pop. Ponti C 1, 170.
Madaei Medi dicuntur A 1, 124.
Madanes Abrami f. A 1, 238.
Mades Medorum auctor A 1, 124.
Madiana urbs A 2, 257.
Madianes Abrami f. A 1, 238.
Madianitae A 4, 131; 5, 210.
Maecia tribus A 14, 220.
Maeotis palus B 7, 244.
- Magedo (Mageddo, Megiddo) urbs** A 8, 150; 9, 121.
Magnus Campus v. Campus.
Magogae Scythae A 1, 123.
Magoges Japhethae f. A 1, 123.
Malachias B 6, 92.
Malaelus Cainae f. A 1, 63.
Malatha castellum A 18, 147.
Malchus A 13, 131.
Malchus (Malichus) A 14, 370; 15, 167; B 1, 276.
Malchus B 3, 68.
Malchus cf. Cleodemus.
Maliathe (s. Maniathe) urbs A 5, 263.
Malichus A 14, 85, 277, 285; B 1, 162, 220 sqq., 230.
Malla urbs A 12, 339.
Mallon Elimechi f. A 5, 318.
Malthace Herodis M. uxor A 17, 250; B 1, 562.
Mambre illex Abrami A 1, 196.
Mambres Abrami commilito A 1, 182.
manachase A 3, 156.
Manaemus Essenus A 15, 373.
Manaemus Israelitarum rex A 9, 229.
Manaemus Judae Galilaei f. B 2, 433, 442; V 21.
Manalis regia A 7, 10.
Manasses Ezeciae f. A 10, 37 sqq.
Manasses Jaddi frater A 11, 302, 322.
Manasses Josephi f. A 2, 92, 195; 3, 288. **Manassae tribus** 4, 166; 5, 83.
Manasses Peraeae praefectus B 2, 567.
Manasses pontifex A 12, 157.
Mandra locus Palaest. A 10, 175.
Manetho C 1, 74, 228 sqq.; A 2, 1, 16; A 1, 107.
Maniathe v. Maliathe.

- L. Manlius A 13, 260.
 manna A 3, 26 sqq.
 Mannaes Lazari f. B 5, 567.
 Manoches Samsonis pater A
 5, 276.
 Maon regio A 6, 280.
 Mar locus Arabiae A 3, 3.
 Maraeothus A 8, 12.
 Mararius A 2, 178.
 C. Marcellus consul A 14, 228.
 Marcellus procurator Judaeae
 A 18, 89.
 Marcus Alexandri Lysimachi
 f. A 19, 277.
 Mardocheus Judaeorum dux
 A 11, 73, 118.
 Mardocheus patruus Estheris
 A 11, 198 sqq.
 Maresa v. Marisa.
 Maria B 6, 201.
 Mariamne Agrippae M. f. A
 18, 132; 19, 354; 20, 140; B
 2, 221.
 Mariamne Alexandri f. A 14,
 300, 467; 15, 23 sqq., 65 sqq.,
 80 sqq., 202, 218 sqq.; B 1,
 241, 344.
 Mariamne Archelai ethnarchae
 uxor A 17, 350; B 2, 115.
 Mariamne Aristobuli f. B 1,
 552.
 Mariamne Josephi f. A 18, 134.
 Mariamne Moysis soror A 3,
 54; 4, 78; cf. 2, 221.
 Mariamne Simonis f. A 15,
 320; 17, 19, 78; B 1, 562, 599.
 Mariamne turris B 2, 439; 5,
 170; 7, 1.
 Marion Tyriorum tyrannus A
 14, 297; B 1, 238.
 Marisa urbs A 8, 292; 13, 257;
 14, 75, 88, 364; B 1, 269; cf.
 A 8, 246; 12, 353; 14, 18; B
 1, 156.
 Marmaridae B 2, 381.
 Marsuane mensis A 1, 80.
 Marsus Syriae praefectus A 19,
 316, 326, 342; 20, 1.
 Marsyas Agrippae M. libertus
 A 18, 155.
 Maruelus A 1, 63.
 Marullus A 18, 237.
 Masada castellum B 7, 275 sqq.;
 4, 399, 504; 7, 253, 305, 406;
 A 14, 296, 358.
 Masmis Ismaelis f. A 1, 220.
 masnaemphthes A 3, 156.
 Maspha urbs A 8, 306.
 Masphate urbs A 5, 261, 6, 22,
 60; 10, 159.
 massabazanes A 3, 152.
 Massagetae A 11, 20.
 Massamas Ismaelis f. A 1, 220.
 Masses Ismaelis f. A 1, 220.
 Mastheron angustiae in Judaea
 A 6, 291.
 Mattenus Tyriorum rex C 1,
 125.
 Mathusalas Anochi f. A 1, 86.
 Mathusalas Marueli f. A 1, 63.
 Mattathias Absalomi f. A 13,
 161.
 Mattathias Joannis f. A 12,
 265 sqq.; cf. B 1, 36.
 Matthias Ananif. A 19, 316, 342.
 Matthias Josephi abavus V 5.
 Matthias Josephi atavus V 5.
 Matthias Josephi pater V 5;
 B 5, 533.
 Matthias Margalothi f. A 17,
 149, 164; B 1, 648.
 Matthias a Simone occisus
 Giorae B 4, 574; 5, 527; 6,
 114.
 Matthias Theophili f. A 17,
 78, 167.
 Matthias Theophili f. A 20, 223.
 Mauri B 2, 381.
 Maxilla locus A 5, 303.
 Mazaca urbs A 1, 125.
 Medaba urbs A 13, 11, 255,
 396; 14, 18; B 1, 62.

- Medi s. Medaei A 1, 124.
 Media B 7, 246; A 10, 265.
 meer A 3, 159.
 Megassarus B 5, 474.
 Megasthenes A 10, 227; C 1,
 144.
 Meirus sacerdos B 6, 280.
 Melamboreas B 3, 422.
 Melas Archelai legatus A 16,
 325.
 Melcha Aranis filia A 1, 151.
 Melchisedeces A 1, 180.
 Melchisus Sauli f. A 6, 129, 369.
 Melitene regio B 7, 18.
 Melus insula A 17, 327; B 2,
 103.
 Memmius Regulus A 19, 9.
 Memnon Halicarn. A 14, 256.
 Memnonis monumentum B 2,
 189.
 Memphibostus A 7, 113, 206,
 267, 296.
 Memphis urbs A 12, 170, 243,
 B 4, 530; 7, 426; C 1, 77.
 Menander Ephesius C 1, 116;
 A 8, 144, 324; 9, 283.
 Mende urbs A 10, 74.
 Mendesium nomos B 4, 659.
 Menedemus philosophus A 12,
 101.
 Menenia tribus A 14, 220.
 Menelaus v. Onias.
 Menophilus A 14, 262.
 Mensa sacra A 3, 139.
 Mephramuthosis rex Aegypti
 C 1, 95.
 Mephres rex Aegypti C 1, 95.
 Merbalus Tyriorum rex C 1,
 158.
 Meroba Sauli filia A 6, 129.
 Meroe metropolis Aethiopiae
 A 2, 249.
 Meroth vicus Galil. B 2, 573;
 3, 39; V 188.
 Mesanaei A 1, 145.
 Mesas Arami f. A 1, 145.
 Mesopotamia regio A 1, 157;
 7, 121; 12, 149; 18, 310.
 Messala A 14, 384; B 1, 284.
 Messalina A 20, 149.
 Messenes Amenophis f. C 1,
 288.
 Mestraei et Mestre A 1, 132.
 Mestramus Chamae f. A 1, 132.
 Q. Metellus Creticus A 14, 4;
 B 1, 127.
 Metilius B 2, 451.
 Mia vicus A 20, 2.
 Micha A 7, 116.
 Michaeas vates A 8, 389 sqq.
 Michala Sauli filia A 6, 196 sqq.;
 215, 308; 7, 25, 87.
 Milesii A 14, 244.
 Milesius Damasco praefectus
 A 13, 388.
 Minaeus rex Aegypti A 8, 155.
 Minos C 2, 162.
 Minucianus Annius A 19,
 18 sqq.; 252.
 M. Minucianus A 19, 251.
 Minyas locus A 1, 95.
 Misaelus A 10, 189, 214; cf.
 M 16.
 Misan Moabita A 9, 29.
 Misenum A 19, 5.
 Mithradates Artabani gener
 A 18, 353 sqq.
 Mithradates Parthus A 14, 103;
 B 1, 178.
 Mithradates rex Ponti A 14, 53.
 Mithradates Sinaces A 13, 384.
 Mithridates Pergamenus A 14,
 128 sqq.; B 1, 187.
 Mytilene urbs A 16, 20.
 Mnaseas historicus A 1, 94;
 C 1, 216; 2, 112.
 Moabitae A 1, 206; 5, 185; 7,
 98; 9, 7, 29 sqq.
 Moab A 1, 206.
 Moabitis A 4, 85; 5, 318; B 4,
 454.
 Mochus historicus A 1, 107.

- Modiim (Modein, Modim) A 12, 265, 432; 13, 210; B 1, 36.
 Modius (Aequicolus) Agrippae jun. procurator V 61, 114, 180.
 Moesia B 4, 619, 643; 7, 92.
 Molo v. Apollonius.
 Momphis Benjaminis f. A 2, 180.
 Monobazi regia B 5, 252.
 Monobazus Bazaeus A 20, 18.
 Monobazus Monobazi regis f. A 20, 18 sqq.; 75 sqq.
 Monobazus Monobazi regis propinquus B 2, 520.
 Mopsuestia urbs A 13, 368.
 Morius mons A 1, 224.
 Mosaicae leges A 3, 224 sqq.; 4, 176 sqq.; cf. C 2, 173.
 Mosocheni Cappodoces A 1, 125.
 Mosoches Cappodocum-princeps A 1, 125.
 Mosollamus sagittarius C 1, 201.
 Moyses A 2, 210—4, 331; C 1, 39, 250, 279, 290; 2, 10, 156 sqq.
 Muchaeus Persa A 11, 193.
 Mucianus Syriae praefectus B 4, 32, 605 sqq.; 632; cf. A 12, 120.
 Mundus Decius A 18, 67.
 Murcus Syriae praetor A 14, 270 sqq.; B 1, 217 sqq.
 Musca dea A 9, 19.
 Mygdonia v. Antiochia.
 Myrrha Cinyrae f. A 19, 94.
 Myttonus Tyrionum iudex C 1, 157.
 Naamas A 1, 65.
 Naamis A 5, 318.
 Naases A 6, 68; 7, 117.
 Naba urbs A 6, 242.
 Nabadus A 3, 192, 209.
 Nabaeothes A 1, 220.
 Nabalus A 6, 295 sqq.
 Naballos urbs A 14, 18.
 Nabataei A 12, 335; 13, 11, 14, 31, 48.
 Nabatena regio A 1, 221.
 nabra A 7, 306; 8, 94.
 Naboandelus A 10, 231; cf. Baltasarus.
 Nabonidus C 1, 149.
 Nabopalassarus C 1, 136.
 Nabosaris A 10, 135.
 Nabuchodonosorus A 10, 84 sqq.; 99 sqq.; 131 sqq.—219; C 1, 132.
 Nabuthus A 8, 355 sqq.
 Nabuzardan A 10, 155 sqq.
 Nacebus A 16, 284.
 Nachores Serugi f. A 1, 149.
 Nachores Tharri f. A 1, 150, 242.
 Nadabus A 8, 287.
 Nacemanes A 2, 180.
 Nais vicus B 4, 511.
 Naphaesus A 1, 220.
 Nahumus vates A 9, 239.
 Narbata regio B 2, 291; Nabatena toparchia B 2, 509.
 Nasamones B 2, 381.
 Nathan Davidis f. A 7, 70.
 Nathanael Davidis frater A 6, 161.
 Nathanas vates A 7, 91, 147, 351.
 Nazaraei A 4, 75; cf. 19, 294.
 Neapolis urbs Samariae B 4, 449.
 Neapolitanus centurio V 120; B 2, 339.
 Neara vicus A 17, 340.
 Nearda urbs A 18, 311, 379.
 Nebrodes A 1, 213 sqq.
 Nechao rex Aegypti A 10, 74 sqq.—87.
 Necropolis C 2, 36.
 Nedemus A 1, 137.
 Neemias A 11, 159 sqq.; 307 sqq.
 Nemessus A 9, 105.

- Nephanus A 7, 302.
 Nephthalis A 1, 305; eius filii
 A 2, 181; Nephthalis tribus
 A 5, 86.
 Nergelearus rex Babyloniae
 A 10, 135.
 Nerias Uriae f. A 10, 153.
 Neriglissorus rex Babyloniae
 C 1, 147.
 Nero imperator A 20, 148 sqq.;
 182 sqq.; B 2, 248 sqq.; 3,
 1 sqq.; 4, 491.
 Neronias Caesarea Philippi
 A, 20, 211.
 Nerus Baruchi pater A 10, 158.
 Nerus Sauli patruus A 6, 130.
 Netiras Galilaeus B 3, 233.
 Nicanor Antiochi Epiph. pro-
 curator A 12, 261, 298.
 Nicanor Demetrii regis amicus
 A 12, 402 sqq.
 Nicanor Ptolemaei Philad. pro-
 curator A 12, 94.
 Nicanor Titi amicus B 5, 261.
 Nicanor trib. mil. B 3, 346.
 Nicaso Manassae uxor A 11,
 303, 309.
 Nicaulis Aegypti regina A 8,
 158.
 Nicolaus Damascenus A 12,
 126; 13, 250, 347; 14, 9, 68,
 104; 16, 30, 183, 299, 370;
 17, 99, 240, 315; B 1, 629; 2,
 34 sqq., 92; C 2, 84; A 1, 94,
 108, 159.
 Nikon B 5, 299.
 Nicopolis urbs Aegypti B 4,
 659.
 Nicopolis urbs Epiri A 16, 147;
 B 1, 425.
 Niger Peraita B 2, 520, 566;
 3, 11; 4, 359.
 Niglissarus rex Babyloniae A
 10, 231.
 Nilus fluv. A 1, 39; B 4, 608;
 cf. 3, 520.
 Ninive urbs A 9, 208.
 Ninus rex A 9, 214.
 Ninus urbs A 1, 143.
 Ninus sacerdos C 2, 267.
 Niphates mons A 18, 51.
 Nisan mensis A 1, 81; 2, 311;
 11, 109.
 Nisibis urbs A 18, 312, 379;
 20, 68.
 Noarus V 49; B 2, 481.
 Noema Lamechi filia A 1, 65.
 Noeus Lamechi f. A 1, 72 sqq.
 C. Norbanus Flaccus A 16, 166,
 171.
 Norbanus A 19, 123.
 Nosta mater Joachimi A 10, 98.
 Numenius Jonathan legatus
 A 13, 169; cf. 14, 146.
 Numidae B 2, 381.
 Nymphidius libertus B 4, 492.
Oasis urbs C 2, 29.
 Obedamus A 7, 83.
 Obedas Arabs A 13, 375; B
 1, 90.
 Obedas vates A 9, 248.
 Obedes Boazi f. A 5, 336.
 Obedias A 8, 329.
 Obimes A 8, 266.
 Obodas A 16, 220, 294; B 1, 487.
 Ochozias Achabi f. A 8, 420;
 9, 18 sqq.
 Ochozias Jorami f. A 9, 102, 118.
 Octavia A 20, 149, 153.
 Octaviae porticus B 7, 124.
 Odeas A 10, 153.
 Odolla urbs A 8, 246.
 Oeus Madianita A 4, 161.
 Oges A 4, 96.
 Ogyges quercetum A 1, 186.
 Oida vates A 10, 59.
 olivarum mons A 20, 169; B 2,
 262.
 Olsa s. Orsa A 8, 308.
 Olympias Herodis M f. A 17,
 20; 18, 134; B 1, 562.

- Olympici ludi A 16, 149; B 1, 426.
 Olympus Herodis M. amicus A 16, 354; B 1, 535.
 Omanus A 2, 5.
 Oniae terra A 14, 131; B 1, 190.
 Onias Aegyptiorum dux C 2, 52.
 Onias Jaddi f. A 11, 347; 12, 43.
 Onias Menelaus A 12, 237, 383; B 1, 31.
 Onias Oniae f. A 12, 237, 387; 13, 62 sqq., 285; B 1, 33; 7, 426.
 Onias Simonis f. A 11, 347; 12, 44.
 Onias Simonis f. A 12, 160 sqq., 225.
 Onias Simonis f. pontifex A 12, 225.
 Onias ab Hierosolymitis lapidibus obrutus A 14, 22.
 Ophellius A 14, 345; B 1, 259.
 Ophires Juctae f. A 1, 147.
 Ophla locus B 2, 448; 5, 145, 254; 6, 354.
 Ophnis Eli f. A 5, 338 sqq.
 Orebus Madianita A 5, 228.
 Orestarum gens A 11, 304.
 Orodus Artabani f. A 18, 52.
 Orodus Phraatis f. A 18, 44.
 Oronna Jebusaeus A 7, 63, 329.
 Orononae urbs A 13, 397; 14, 18.
 Orpha mulier Moabitica A 5, 319.
 Orsanus Parthus A 14, 103; B 1, 178.
 Orus rex Aegypti C 1, 96, 232.
 Orus Mariamnae maritus A 3, 54.
 Oryba urbs A 14, 18.
 Osarsiphus C 1, 238.
 Oseas A 9, 259, 278.
 Ostracine urbs B 4, 661.
 Otho imperator B 4, 494, 546 sqq.
 Ozas pontifex A 7, 81.
 Ozias Amasiae f. A 9, 204; 216 sqq.
 Ozis Bocci f. A 5, 362.
 Pacis templum B 7, 158.
 Pacorus Aradis f. A 14, 330 sqq., 434; B 1, 248, 317.
 Pacorus Artabani f. A 20, 74; B 7, 247.
 Palaestina A 1, 136; C 1, 169.
 Palaestini s. Philistaei A 1, 136; 2, 322; 5, 62 sqq.; 5, 352; 6, 1 sqq., 23 sqq., 271 sqq., 323; 7, 96, 301; 8, 396; 9, 217, 275.
 Palaetyrus urbs A 9, 285.
 Pallas Antoniae servus A 18, 182.
 Pallas Felicis frater A 20, 137, 182; B 2, 247.
 Pallas Herodis M. uxor A 17, 21; B 1, 562.
 Palmyra Thadamora A 8, 154.
 Pamphylia A 11, 305; 14, 377.
 Pamphylium mare A 2, 348.
 Panathenaea A 14, 153.
 Paneas regio A 17, 189; cf. 15, 364.
 Paneas urbs A 18, 28; B 2, 168.
 Panium locus A 15, 364; B 3, 509; 1, 404.
 Pannychis Herodis M. concubina B 1, 511.
 Pannonia B 4, 619; 7, 118.
 Paphlagonae, Paphlagonia A 1, 126; 16, 23.
 Papinius trib. mil. A 19, 37.
 Papiria tribus A 14, 220.
 Pappus A 14, 457; B 1, 333.
 Papyron urbs A 14, 33.
 paradisus A 1, 37.
 paradisus pensilis C 1, 141.
 Parmenio A 11, 333.
 ad Parios C. Julii rescriptum A 14, 213.
 Parthenius fluv. C 1, 170.

- Parthi A 13, 185, 250; 14, 119 sqq., 434; 18, 39 sqq., 96 sqq.; B 1, 248, 317.
- Pascha A 2, 313; 3, 248; 17, 213; B 2, 10.
- pastophoria B 4, 582.
- Patroclus Hyrcani legatus A 14, 222.
- Paulina Saturnini uxor A 18, 66.
- Paulinus trib. mil. B 3, 344.
- Paulinus Alexandriae praef. B 7, 434.
- Pausanias Philippum occidit A 11, 304; 19, 95.
- Pedanius legatus B 1, 538.
- Pedanius miles B 6, 161.
- Pella urbs Palaestinae B 3, 47, 55; A 13, 397; 14, 75; B 1, 104, 134, 156; 2, 458.
- Pella urbs Syriae A 14, 40.
- Pelusium urbs A 10, 17; 14, 130; B 1, 190; 4, 610.
- Pentapolis Libyae B 7, 437.
- Pentecoste A 3, 252; B 2, 42.
- Peraea regio A 17, 188, 318; B 2, 95, 566; 3, 43; 4, 413 sqq.; cf. A 13, 127.
- Pergamenorum decretum A 14, 247.
- Pergamum urbs B 1, 425.
- Peristereon petra B 5, 505.
- Persia, Persae A 1, 143; 9, 279; 10, 247; 11, 30, 184, 304, 313 sqq.; C 2, 270.
- Petephres Aegyptius A 2, 39 sqq.
- Petephres Heliopolitanus A 2, 91.
- Petina Claudii Caesaris uxor A 20, 150.
- Petra Amalecitarum urbs A 3, 40.
- Petra metropolis Arabiae A 4, 82, 161; 14, 16; B 1, 125, 267.
- Petronius Aegypti praefectus A 15, 307 sqq.
- Petronius Syriae praefectus A 19, 301; B 2, 10 sqq.
- Petrus Berenices libertus A 18, 165.
- Phabus pater Ismaelis A 18, 34.
- Phaceas ab Osea occisus A 9, 234, 244, 258.
- Phaceas a Phaceia occisus A 9, 234.
- Phaedra Herodis M. uxor A 17, 21; B 1, 563.
- Phalaeus A 4, 19.
- Phalecus A 1, 146.
- Phallion A 14, 33; B 1, 130.
- Phallus Rubelis f. A 2, 178.
- Phalna A 7, 70.
- Phanasus pontificum ultimus A 20, 227.
- Phannias B 4, 155.
- Phanuel locus A 1, 334; 8, 225.
- Phara vallis B 4, 512.
- Pharanx locus in Chananaea A 3, 300.
- Pharanx locus ad Gerara A 1, 260.
- Pharaothes v. Pharao A 8, 155.
- Pharaothes Abrami uxorem concupiscit A 1, 163.
- Pharaothes Josephum rei frumentariae praeficit A 2, 87 sqq.
- Pharaothes Israelitas dimissos persequitur A 2, 296 sqq.
- Pharaothes Solomonis socer A 8, 21, 151, 155.
- Pharathon urbs A 13, 15, cf. 5, 274.
- Pharesus A 2, 178 ejus filii duo ibid.
- Pharisaei A 13, 171, 293, 423; 17, 41; 18, 12; B 2, 162; V 10.
- Pharmuthi mensis A 2, 311.
- Pharnaces Mithridatis f. A 14, 53.
- Pharus insula B 4, 613.
- Phasaelis urbs A 16, 145; 17, 189; 18, 31; B 1, 418; 2, 167.

- Phasaël Antipatri f. A 14, 158 sqq., 294, 342, 348, 365; B 1, 181, 203, 214, 236, 259 sqq.
- Phasaël Herodis M. f. A 17, 21; B 1, 562.
- Phasaël Phasaëlis Herodis M. fratris f. A 16, 196; 18, 130.
- Phasaël Pharorae f. A 17, 22; cf. 16, 228; B 1, 484, 566.
- Phasaël turris A 16, 144; 17, 257; B 1, 418; 2, 46, 439; 7, 1.
- Pheldas A 1, 153.
- Phelas Tyrionum rex C 1, 123.
- Pheltias A 6, 309; 7, 26.
- Phenanna uxor Elcanae A 5, 342.
- Pherecydes Syrius C 1, 14.
- Pheroras Antipatri f., Herodis frater natu minimus A 14, 122, 419; 15, 362; 16, 73, 194, 206, 256, 267; 17, 33, 48, 58, 70; B 1, 181, 308, 483, 498, 506, 538, 567 sqq., 578, 595.
- Pherorae uxor A 16, 194; 17, 34—78; B 1, 568.
- Phetrosimus A 1, 137.
- Phiala lacus B 3, 509.
- Phichola vicus A 12, 160.
- Phicolus Abimelechi dux A 1, 263.
- Phideas pontifex max. A 10, 152.
- Phidias A 19, 8.
- Philadelphene regio B 3, 47.
- Philadelphia urbs B 2, 458; 3, 47; A 20, 2.
- Philippi urbs A 14, 311.
- Philippio Ptolemaei Mennaei f. A 14, 126; B 1, 185.
- Philippus Alexandri p. A 11, 304; 19, 95.
- Philippus Antiochi Grypi f. A 13, 369, 384, 387.
- Philippus Galilaeus B 3, 233.
- Philippus Herodis M. f. A 17, 21, 80, 189, 219, 303, 318; 18, 28, 106, 137; B 1, 562, 602, 668; 2, 83, 95, 167; 3, 512.
- Philippus Jacimi f. A 17, 30; B 2, 421, 556; V 46, 181, 407.
- Philippus Syriae curator A 12, 360, 386.
- Philistaei v. Palaestini.
- Philistus C 1, 17.
- Philo Alexandrinus A 18, 259.
- Philo senior C 1, 218.
- Philostephanus A 13, 341.
- Philostratus A 10, 228; C 1, 144.
- Phineas Idumaeorum dux B 4, 235.
- Phineas sacri thesauri custos B 6, 390.
- Phineeses Eleazari f. A 4, 152; 5, 104 et 119, 361; 8, 11.
- Phineeses Eli f. A 5, 338, 354, 360.
- Phison Ganges A 1, 38.
- Phoebus Agrippae legatus B 2, 524.
- Phoenicia, Phoenices A 9, 283; 11, 317; 12, 154; C 1, 8, 28, 61, 70, 135, 169.
- Phora fluv. A 1, 39.
- Phraataces A 18, 40.
- Phraates IV rex Parthorum A 15, 14; 18, 39.
- Phritiphas Aegyptius C 1, 289.
- Phruræi dies A 11, 295.
- Phryges A 1, 126; 12, 147.
- Phullus Assyriorum rex A 9, 232.
- Phutes Phutorum princeps A 1, 132.
- Phutus fluv. A 1, 133.
- Phylistinus Mestrami f. A 1, 136.
- Phyte regio Africae A 1, 133.
- Pilatus (Pontius) A 18, 35 sqq.; B 2, 169 sqq.
- Pisidae A 13, 373; B 1, 88.
- M. Piso A 14, 59; cf. 231.
- Piso Germanicum veneno interficit A 18, 54.

- Piso Romae praefectus A 18, 169, 235.
 Pistus Tiberiensis V 36, 186.
 Pitholaus A 14, 84, 93, 120; B 1, 162, 180.
 Placidus trib. mil. B 3, 59, 110, 144, 325; 4, 58.
 Platana vicus A 16, 361; B 1, 539.
 Plato C 2, 168, 223, 256.
 Plinthine urbs B 4, 610.
 Polemon rex Ciliciae A 20, 145.
 Polemon rex Ponti A 19, 338.
 Pollia tribus A 14, 220.
 Pollio Pharisaeus A 15, 3, 370.
 Pollio Rom. Herodis M. amicus A 15, 343.
 Pollux Claudii servus A 19, 13.
 Polybius Megalopolitanus A 12, 135, 358; C 2, 84.
 Polycrates historicus C 1, 221.
 Pompeius senator A 19, 32.
 Pompejus A 14, 34 sqq., 105; B 1, 127 sqq., 141 sqq., 183 sqq.
 Q. Pomponius consul A 19, 263; B 2, 205.
 Ponti rex Polemon A 19, 338.
 pontifices maximi Judaeorum A 20, 224 sqq.; cf. 3, 151, 276; 5, 361; 10, 151; 15, 39; 20, 16, 223; B 4, 147; 5, 228; C 2, 193.
 Poplas Archelai amicus B 2, 14.
 Poppaea A 20, 195, 252.
 Posidonius C 2, 79.
 Priscus centurio B 6, 175.
 Protagoras C 2, 266.
 Psephina turris Hierosolymitana B 5, 159, cf. 55, 147.
 Pseudalexander A 17, 324; B 2, 101.
 Psothomphanecus A 2, 91.
 Ptolemaeus I Lagi A 12, 2; C 1, 183; 2, 37.
 Ptolemaeus II Philadelphus A 12, 11; C 2, 45; A 1, 10.
 Ptolemaeus III Euergetes A 12, 154; C 2, 48.
 Ptolemaeus IV Philopator A 12, 130, 154.
 Ptolemaeus V Epiphanes A 12, 131, 158, 196.
 Ptolemaeus VI Philometor A 12, 235, 243; 13, 69 sqq., 80 sqq., 103 sqq.; C 2, 51.
 Ptolemaeus VII Physcon A 12, 235; 13, 267; C 2, 53.
 Ptolemaeus VIII Lathyrus A 13, 285, 328, 351 sqq.; B 1, 86.
 Ptolemaeus XII Auletes A 14, 98; B 1, 175.
 Ptolemaeus Agrippae regis procurator B 2, 595; V 126.
 Ptolemaeus Dorymenis f. A 12, 298.
 Ptolemaeus Galilaeae praef. A 14, 431; B 1, 314.
 Ptolemaeus Herodis procurator V 128; A 16, 191, 197; 17, 195, 221, 228; B 1, 473, 666; 2, 14.
 Ptolemaeus Jamblichii f. A 14, 129; B 1, 188.
 Ptolemaeus Mennaei f. A 13, 392; 14, 39, 126, 297; B 1, 185.
 Ptolemaeus Nicolai Damasceni frater A 17, 225; B 2, 21.
 Ptolemaeus Rhodius A 14, 377; B 1, 280.
 Ptolemaeus Simonis gener A 13, 228, 235; B 1, 54.
 Ptolemais (Ace A 9, 284) urbs A 13, 324, 350; cf. 12, 350; 13, 35, 192; B 1, 249, 422; 2, 192, 459; cf. 1, 116.
 Pudens Romanus B 6, 172.
 purificatio A 3, 270 sqq.
 putei bituminis A 1, 174.
 Puteoli (Dicaearchia) urbs A 18, 249; 19, 5; V 16.
 Pygmalion C 1, 125.

- pyramides A 20, 95.
 Pythagoras C 1, 14, 162; 2, 168.
 Pythium A 16, 147; B 1, 424.
- Q**
 Quadratus v. Ummidius.
 Quintilia A 19, 34.
 Quirina tribus A 14, 145.
 Quirinius A 17, 355; 18, 1, 26;
 B 2, 117.
- R**
 Raazarus latronum dux A 8, 204.
 Rabatha (Rabath Ammon, Philadelphia) urbs A 7, 160, cf.
 6, 35; 7, 122; 8, 399, 417; 9,
 105.
 Rabezacus Thaumasius A 11, 54.
 C. Rabilius consul A 14, 241.
 Rachaba Hierichuntina A 5, 8
 et 30.
 Rachela Labani f. A 1, 285 sqq.,
 343.
 Rael Davidis frater A 6, 161.
 Raespha Sauli concubina A
 7, 23.
 Raipta castellum A 16, 288.
 Ragaba castellum A 13, 398.
 Ragavus Phaleci f. A 1, 148.
 Ragmaei A 1, 135.
 Ragmus Chusi f. A 1, 135.
 Raguel Esavi f. A 2, 4.
 Raguel Moysis socer A 2, 258;
 3, 66 sqq.
 Rametha v. Armatha et Ara-
 matha.
 Ramatho v. Armatha.
 Ramesses rex Aegypti C 1, 97,
 245, 292.
 Rampses rex Aegypti C 1, 245.
 Raphanae urbs B 7, 18, 97.
 Raphia urbs A 13, 357; 14, 88;
 B 1, 87, 166; 4, 662.
 Raphidin locus A 3, 33.
 Raphon urbs A 12, 341.
 Rapsaces Assyriorum dux A
 10, 4.
 Ratholis rex Aegypti C 1, 96.
- Rathymus Cambysi Persarum
 regi a commentariis A 11, 22.
 Rebecca Bathuelis f. A 1, 153,
 242 sqq., 257 sqq.
 Reblatha urbs A 10, 135 et 150.
 Recemus Madianita A 4, 161.
 Regmus, Regmaei v. Ragmus,
 Ragmaei.
 Regulus v. Memmius, Aemilius.
 Renga urbs A 6, 325.
 Ressa v. Thressa.
 Rhegini A 1, 126.
 Rhenus fluv. B 2, 377.
 Rhinocorura A 13, 395; 14, 374;
 B 1, 277; 4, 662.
 Riphataei A 1, 126.
 Riphates Gomari f. A 1, 126.
 Rhoa rupes A 5, 166.
 Rhodus insula A 14, 377; B 1,
 280, 424.
 Robees Madianitarum rex A
 4, 161.
 Roboamus Solomonis f. A 7,
 190; 8, 212 sqq., 246 sqq.
 Romae statua A 15, 339; B 1,
 414.
 Romani B 2, 345 sqq.; 3, 70 sqq.,
 93 sqq., 102 sqq.; C 1, 66.
 Romelias pater Phaceae regis
 A 9, 234.
 Rooboth puteus A 1, 262.
 Ros Benjaminis f. A 2, 180.
 Roxane Herodis M. f. A 17,
 22; B 1, 563.
 Rubelus A 1, 304; 2, 178; Ru-
 beli tribus A 4, 166.
 Rubrius Gallus B 7, 92.
 Rubrum mare A 1, 39, 221;
 2, 325—346.
 Rufus (Annius) A 18, 32.
 Rufus Judaeorum dux A 17,
 266, 294; B 2, 52, 74.
 Rufus miles B 7, 199.
 Ruma Nachorae concubina A
 1, 153.
 Ruma vicus B 3, 233.

- Rutha A 5, 319 sqq.
 Rydda urbs A 14, 18.
- Saab vicus B 3, 229.
 Saba urbs A 2, 249.
 Sabacathas A 1, 135.
 Sabacatheni A 1, 135.
 Sabaei A 1, 135.
 Sabaesus A 7, 278 sqq.
 Sabas Chusi f. A 1, 134.
 Sabas Regmi f. A 1, 135.
 Sabathanes Sui f. A 1, 238.
 Sabathas A 1, 135.
 Sabatheni A 1, 135.
 Sabathes A 7, 290.
 Sabatina tribus A 14, 229, 239.
 Sabbaeus Samarita A 13, 75.
 Sabbaticus fluv. B 7, 97.
 Sabbatum A 1, 33; 3, 237; 13, 252; B 1, 146; V 161; C 2, 26.
 Sabbion A 15, 47.
 Sabecus Syrorum dux A 7, 127.
 Sabeus Juctae f. A 1, 147.
 Sabinus Cai Caesaris satelles A 19, 261.
 Sabinus Syriae procurator A 17, 221, 252; B 2, 16, 45, 74.
 Sabinus Syrus B 6, 54.
 Sabinus trib. mil. A 19, 46, 110, 261, 273.
 Sabinus Vespasiani frater B 4, 647.
 Sabuchades eunuchus A 11, 260.
 Sacae A 18, 100; 20, 91.
 saccharum planta A 3, 172.
 sacerdotes Judaeorum A 3, 151 sqq.; 4, 69; 7, 363; 20, 180, 205; B 5, 228 sqq.; C 1, 30; 2, 104, 141.
 sacrificia A 3, 224; C 2, 196.
 sacrosanctum templi Hierosolymitani B 5, 207 sqq.
 Sadducaei A 13, 171, 293; 18, 16; 20, 199; B 2, 164.
 Sadducus Pharisaeus A 18, 4.
- Sadocus pontifex maximus A 7, 56, 110, 200, 222, 260; 8, 16; cf. 10, 152.
 Sadraces Samarita A 11, 118.
 Saira urbs A 1, 336; cf. 2, 6.
 Saites nomus C 1, 78.
 Salampsio Herodis M. filia A 18, 130; cf. 17, 22; ejus liberi A 18, 131.
 Salamon v. Solomon.
 Salas Arphaxadis f. A 1, 146.
 Salas Judae f. A 2, 178.
 Salathiel A 11, 73.
 Salatis C 1, 77.
 Salephus A 1, 147.
 Sallis oppidum B 3, 20.
 Sallumus maritus Oldae A 10, 59.
 Sallumus pontifex maximus A 10, 153.
 Salmana Madianita A 5, 228.
 Salmanasares A 9, 259, 277 sqq.
 Salome v. Alexandra.
 Salome Herodis M. filia ex Elpide A 17, 21; B 1, 563.
 Salome Herodis filia ex Herodiade A 18, 136.
 Salome Herodis M. soror A 14, 121; 15, 81 sqq.; 16, 8, 73, 201 sqq., 213 sqq.; 17, 10, 38, 137, 175, 189 sqq., 321; 18, 31; B 1, 181, 534 sqq.; 566, 641, 659, 666; 2, 20, 98, 167.
 Samacho Izatae uxor A 20, 23.
 Samaea urbs B 1, 63; cf. A 8, 246.
 Samaeas vates A 8, 256.
 Samalus A 6, 161.
 Samaraeus A 1, 139.
 Samaria regio B 3, 48; A 9, 288; 11, 84, 340; 12, 154, 257; 17, 319; 18, 85 sqq.; 20, 118; B 2, 96, 237; 3, 307; A 13, 74.
 Samaria urbs A 8, 312, 364; 9, 62; 13, 280; 14, 75, 88; 15, 217, 296; B 1, 166, 396.

- Samaronis Isacharis f. A 2, 178.
 Samas Davidis frater A 7, 178.
 Sambabas praef. Samariae A 11, 118.
 Sameas Pharisaeus A 14, 172; 15, 3, 370.
 Samega urbs A 9, 255; cf. Samaea.
 Sameni A 13, 371.
 Samos insula A 16, 23; B 1, 425.
 Samosata metropolis Commagenae B 1, 321; 7, 224; A 14, 439.
 Sampho vicus A 17, 290; B 2, 70.
 Sampsigeramus Emesorum rex A 18, 135; 19, 338.
 Samson Manochae f. A 5, 285—317.
 Samuel Alcanae A 5, 341 sqq.; 6, 19 sqq.
 Sanaballetes Chutaeus A 11, 302, 310, 325, 342.
 Sanagarus Anathi f. A 5, 197.
 sanctum sanctorum A 3, 122 sqq.; B 5, 219.
 Saphan scriba Josiae regis A 10, 55.
 Saphas locus A 11, 329.
 Saphata vallis A 8, 293.
 Saphatas Galilaeae praefectus A 8, 37.
 Saphatias Davidis f. A 7, 21.
 Saphatus pater Elissaei A 8, 353.
 Saphonia Gadis f. A 2, 182.
 Sapphora v. Sepphora.
 Sappinas (Sappinius) Herodis M. amicus A 16, 257; B 1, 280.
 Sara Aseri f. A 2, 183.
 Sara urbs A 6, 249.
 Sarabarzanes Persa A 11, 89.
 Saradus Zabulonis f. A 2, 179.
 Saraim urbs A 8, 246.
 Saramalla (Samaralla) Syrus A 14, 345; 15, 19; B 1, 259.
 Sarasa urbs A 5, 317.
 Sarasarus Senacheribi f. A 10, 23.
 Sardes urbs A 14, 235, 259; 16, 171.
 Sareas dux Judaeorum A 10, 160.
 Sareas pontifex maximus A 10, 150.
 Sarephtha urbs A 8, 320.
 Sariphaeus Judae legum interpretis pater A 17, 149; B 1, 648.
 Sarmatae B 7, 90.
 Sarra Abrami uxor A 1, 151, 161 sqq., 213, 237; cf. B 5, 379.
 Saruia Davidis soror A 6, 311.
 Saturninus Syriae praef. A 16, 344, 367; 17, 7, 24, 89; B 1, 538, 544.
 Saturninus Tiberii amicus A 18, 83.
 Saturninus (Cn. Sentius) A 19, 166.
 Saulus Agrippae regis cognatus A 20, 214; B 2, 418, 556.
 Saulus Cisi f. A 6, 45—378.
 Saulus Scythopolitanus B 2, 469.
 Saulus Symeonis f. A 2, 178.
 Scala Tyriorum mons A 13, 146; B 2, 188.
 Scaurus a Pompejo in Syriam mittitur inde in Judaeam profectus Aristobulo opitulatur contra Hyrcanum A 14, 29, 79 sq.; B 1, 128, 159.
 scenae locus A 1, 337.
 Scenopegia festum A 3, 244; 4, 209; 8, 123.
 Scipio Alexandrum occidit A 14, 125; B 1, 185.
 Scopas Ptolemaei Epiphanis dux A 12, 135.
 Scopus locus B 2, 528, 542; 5, 67.
 scriptores ab Josepho laudati v. auctores.

- Scythae (Magogae) A 1, 123;
 C 2, 269.
 Scythopolis urbs A 5, 83; 12,
 182, 349; 13, 280, 355, 396;
 14, 49, 75; B 1, 65, 166; 2, 466;
 3, 37, 446; V 349.
 Sebaste urbs Palaest. A 15, 296;
 17, 320; 19, 356; B 1, 403;
 2, 97, 460.
 Sebastenorum turma A 19, 356;
 20, 122; B 2, 236.
 Sebaste insula A 16, 131; B
 1, 456.
 Sebastus Caesareae urbis por-
 tus A 17, 87; B 1, 613.
 Sebee urbs A 5, 270.
 Sebonitis (Essebonitis) regio
 B 2, 458.
 Secela, Secella v. Sicella.
 Sedecias vates A 8, 206.
 Sedezias Joachimi patruus A
 10, 103—153; B 5, 391.
 Sedraches cf. Ananias.
 Sejanus A 18, 181.
 Selamin vicus B 2, 573; V 188.
 Selene Syriae regina A 13, 419.
 Seleucia urbs Babyloniae A
 18, 372.
 Seleucia urbs Gaulanitidis B
 2, 574; 4, 2; A 13, 393; V 187.
 Seleucia urbs Syriae A 13, 223.
 Seleucus I Nicator A 12, 2, 119;
 18, 372; C 2, 39.
 Seleucus IV Philopator A 12,
 223 sqq.; M 4.
 Seleucus VI Epiphanes A 13,
 366.
 Sella Samechi uxor A 1, 63.
 Sellimus Nephthalis f. A 2, 181.
 Sellumus Israelitarum rex A
 9, 229.
 Semaron mons A 8, 274.
 Semareon urbs A 8, 312; cf.
 Samaria.
 Semarus A 8, 312.
 Semas Noei f. A 1, 109, 143.
 Semechonitis (Samachonitis)
 lacus B 3, 515; 4, 3.
 Semegarus Babyloniorum dux
 A 10, 135.
 Semei Gerae f. A 7, 207, 263;
 8, 17.
 Semeis praef. tribus Benjam.
 A 8, 37.
 Semelius scriba Cambysis A
 11, 22.
 C. Sempronius A 13, 260.
 Senabares Sodomitarum rex
 A 1, 171.
 Senachoribus Assyriorum rex
 A 10, 1 sqq.
 Sennaar campus A 1, 110, 119.
 Sennabris locus B 3, 447.
 Seph castellum B 2, 573.
 Sepphoris (Sapphora, Sem-
 phora, Samphora) urbs A
 14, 91, 414; 17, 289; 18, 27;
 B 1, 170, 304; 2, 68, 574;
 V 346.
 Sepphoritae B 3, 30, 59; V 30,
 104, 123, 373, 394.
 septuaginta interpretes A 12,
 40 sqq., 94 sqq., 110 sqq.
 Serebaeus Judaeorum dux A
 11, 73.
 Sergia tribus A 14, 220.
 Seron Antiochi Epiphanis dux
 A 12, 288.
 Serritae Palaestinis finitimi A
 6, 323.
 Sertorius miles B 6, 188.
 Serugus Ragavi f. A 1, 148.
 servi non testes A 4, 219.
 Servianus B 1, 171.
 P. Servilius Galba proconsul
 A 14, 244.
 Servilius Gabinii legatus A
 14, 92.
 Sesostris C 2, 132.
 Sethon C 1, 231.
 Sethosis C 1, 101.
 Sethus Adami f. A 1, 68.

- Sextus Caesar A 14, 160, 170, 268; B 1, 205, 211, 216.
- Sibas Sauli libertus A 7, 115, 205.
- Sicarii A 20, 186, 204; B 2, 254; 4, 398 sqq.
- Sicella (Secella, Secela) vicus A 6, 322, 356; cf. 361; 7, 1 sqq.
- Sichemes Sicimita A 1, 338.
- Sicho Moabitidis rex A 4, 93.
- Sicima urbs A 5, 69, 91, 235, 243; B 4, 449; A 6, 140; 8, 225; 11, 340; 12, 258; cf. A 4, 305; 5, 69; 13, 255; B 1, 92.
- Siclus nummus A 3, 194.
- Sidon urbs A 1, 138; 9, 285; 11, 317; 14, 190, 203, 323, 333; 18, 153; B 1, 249, 422; 2, 479.
- Sidonius Chanaani f. A 1, 138.
- Sidonius vicus B 2, 574; V 187.
- Silanus Syriae praef. A 18, 52.
- Silas Agrippae M. amicus A 18, 204; 19, 317, 353.
- Silas Babylonius B 2, 520; 3, 11.
- Silas Lysiadis tyrannus A 14, 40.
- Silas Tiberiadis praef. V 89.
- Silbonitis regio B 3, 47 (2, 458?).
- Silo Romanorum dux A 14, 393, 406 sqq.; B 1, 289, 297, 309.
- Silo urbs A 5, 70, 150; cf. 5, 343, 357; 8, 206, 267.
- Siloa fons B 2, 340; 5, 140, 145, 252, 505.
- Silva Libani A 8, 177.
- Simon Ananiae f. B 2, 418.
- Simon Ari f. B 5, 250; 6, 92, 148.
- Simon Boethi f. pontifex fit; ejus filiam Herodes M. uxorem ducit A 15, 320 pontificatu privatur A 17, 78.
- Simon Camithi f. A 18, 34.
- Simon Cantheras A 19, 297, 313; 20, 16.
- Simon Cathlae f. B 4, 235, 271; 5, 248; 6, 148.
- Simon Cyprius A 20, 142.
- Simon Dosithei f. A 13, 260.
- Simon Essaeus A 17, 346; B 2, 113.
- Simon Ezronis f. B 5, 6.
- Simon Gabarenorum princeps V 124.
- Simon Giorae f. B 2, 521, 590; 4, 503 sqq.; 5, 11, 248 sqq., 266 sqq., 473, 527 sqq.; 6, 326, 377; 7, 25, 154, 265.
- Simon Gischalenus V 190.
- Simon Herodis M. servus A 17, 273; B 2, 57.
- Simon Hierosolymitanus A 19, 332.
- Simon Jonathae f. V 195, 324; B 2, 628.
- Simon Josephi satelles V 137.
- Simon Josiae f. B 6, 148.
- Simon Judae Galilaei f. A 20, 102.
- Simon Justus pontifex max. A 12, 43.
- Simon Matthes A 12, 266, 283; cf. B 1, 49, 332; 13, 22, 91 sqq. — 229.
- Simon Psellus Josephi atavus V 3.
- Simon Scythopolitanus B 2, 469.
- Simon Simonis Justi nepos, pontifex maximus A 12, 225.
- Simonias vicus V 115.
- Simonides Flavii Josephi f. V 427.
- Sina mons A 2, 264; 3, 62, 75.
- Sinaeus Chanaani f. A 1, 139.
- Sinope urbs A 16, 21.
- Siphar Ammanitidis dynasta A 7, 230.
- Sirias regio A 1, 71.
- Sisa Davidis scriba A 7, 110.
- Sisares Chananaeorum dux A 5, 204 sqq.

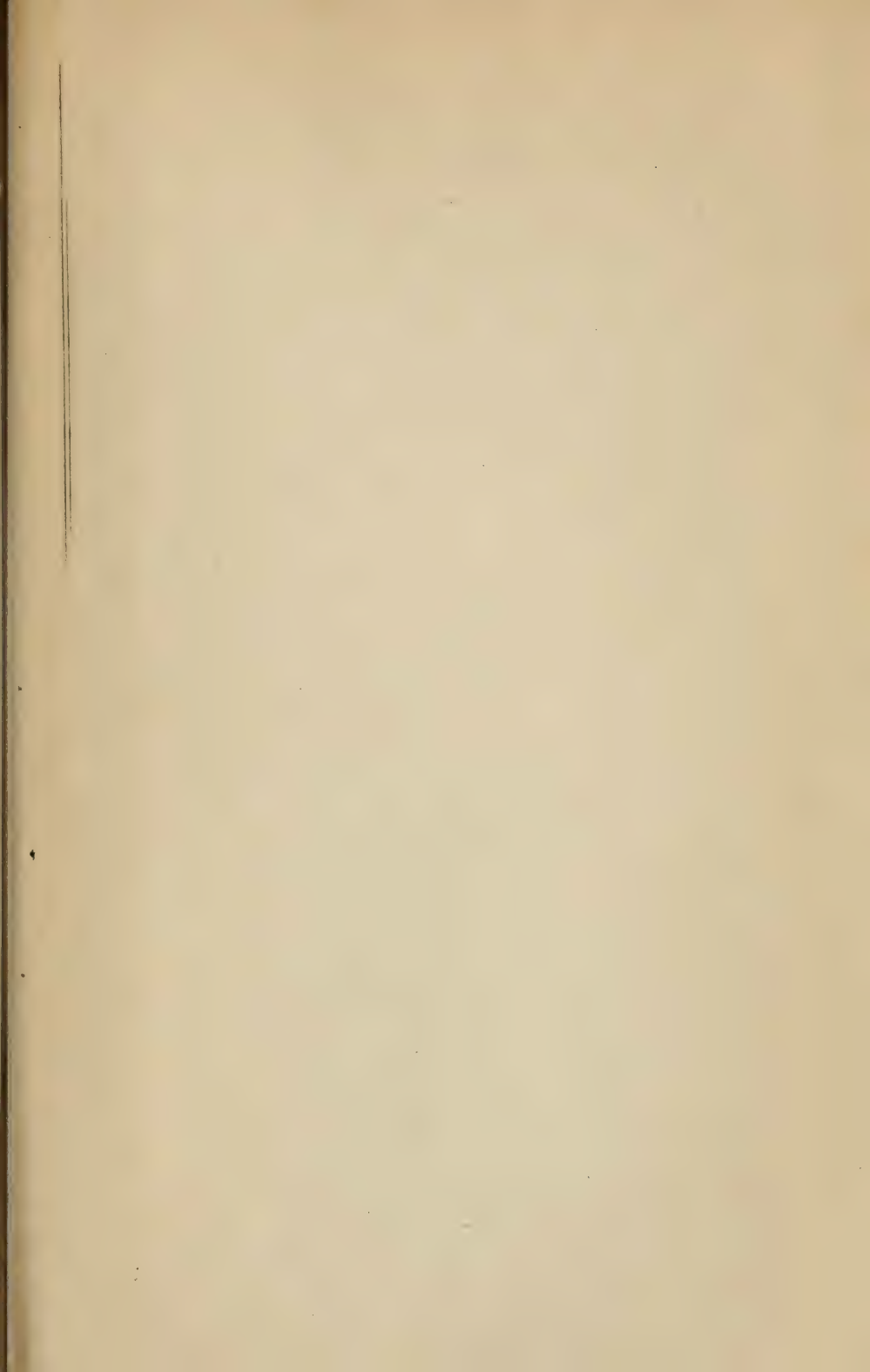
- Sisenna Gabinii legatus A 14, 92; B 1, 171.
 Sisines Syriae et Phoeniciae praef. A 11, 89.
 Sitenna puteus A 1, 262.
 Soa Aegypti rex A 9, 277.
 Soarus Symeonis f. A 2, 178.
 Sobas in Damascenorum terra A 1, 178.
 Sobacchis Chettaeus A 7, 301.
 Sobnaeus ad Assyrios legatus A 10, 5.
 Socho vicus A 8, 246; 6, 170.
 Socrates C 2, 135, 263.
 Sodoma urbs A 1, 194 sqq.; cf. 1, 170.
 Sodomitarum quinque civitates A 1, 171, 194.
 Sodomitica regio B 4, 476 sqq.
 Soëmus Arabs A 17, 54; B 1, 574.
 Soëmus Emesenus A 20, 158; V 52; B 2, 501; 3, 68; 7, 227.
 Soëmus Ituraeus A 15, 185, 205, 227.
 Sogane urbs Gaulanitidis superioris B 2, 574; 4, 4; V 187.
 Sogane vicus V 265.
 Solomon A 7, 70, 158, 392; 8, 1 sqq.
 Solon C 2, 154.
 Solyma v. Hierosolyma.
 Solymi montes C 1, 173.
 Solymus A 12, 186.
 Somorron B 4, 454.
 Sophaces pop. Africae A 1, 241.
 Sopharus A 2, 5.
 Sophas B 4, 141.
 Sophene regio A 7, 99; 8, 204.
 Sophira regio A 8, 164.
 Sophon A 1, 241.
 Sophonias A 10, 149.
 Sosibius Tarentinus A 12, 18.
 Sosipater A 14, 248.
 Sosius A 14, 447, 469; B 1, 327 sqq., 351 sqq.; 5, 398; 6, 436.
 Spartani A 13, 164 sqq.; C 2, 225.
 Spasinae Charax urbs A 1, 146; 20, 22, 34.
 Spinarum vallis B 5, 51.
 Stellatina tribus A 14, 220.
 Stephanus Caesaris servus A 20, 113; B 2, 228.
 Stoecheus Agrippae M. libertus A 18, 204.
 Stoici philosophi C 2, 168.
 stola pontificalis A 18, 90; 20, 6.
 Strabo A 13, 286, 319, 347; 14, 35, 68, 111 sqq., 138; 15, 9.
 Stratonis turris A 15, 293; 13, 324; 14, 76; 15, 217; cf. 13, 312; B 1, 77.
 Strato Beroeae tyrannus A 13, 384.
 Strato ad Romanos legatus A 14, 248.
 Stratonice C 1, 206.
 Struthia piscina B 5, 468.
 Suba Ammanitis A 7, 121.
 Sudeas pontifex A 10, 153.
 Sumis Gadis f. A 2, 182.
 Suna urbs A 6, 327.
 Sures Madianita A 4, 141, 161.
 Suris Abrami f. A 1, 238.
 Susa Davidis scriba A 7, 110.
 Susa Persiae metropolis A 10, 269; 11, 187, 204, 228.
 Susacus A 7, 105; 8, 210, 254.
 Suus Abrami f. A 1, 238.
 Sycaminus oppidum A 13, 332.
 Sychemes v. Sichemes.
 Syene urbs B 4, 608.
 Sylla Agrippae jun. dux V 398 sqq.
 Syllaëus Arabs A 16, 220, 275, 344 sqq.; 17, 54; B 1, 487, 574.
 Symeon Gamalielis f. B 4, 159; V 190.

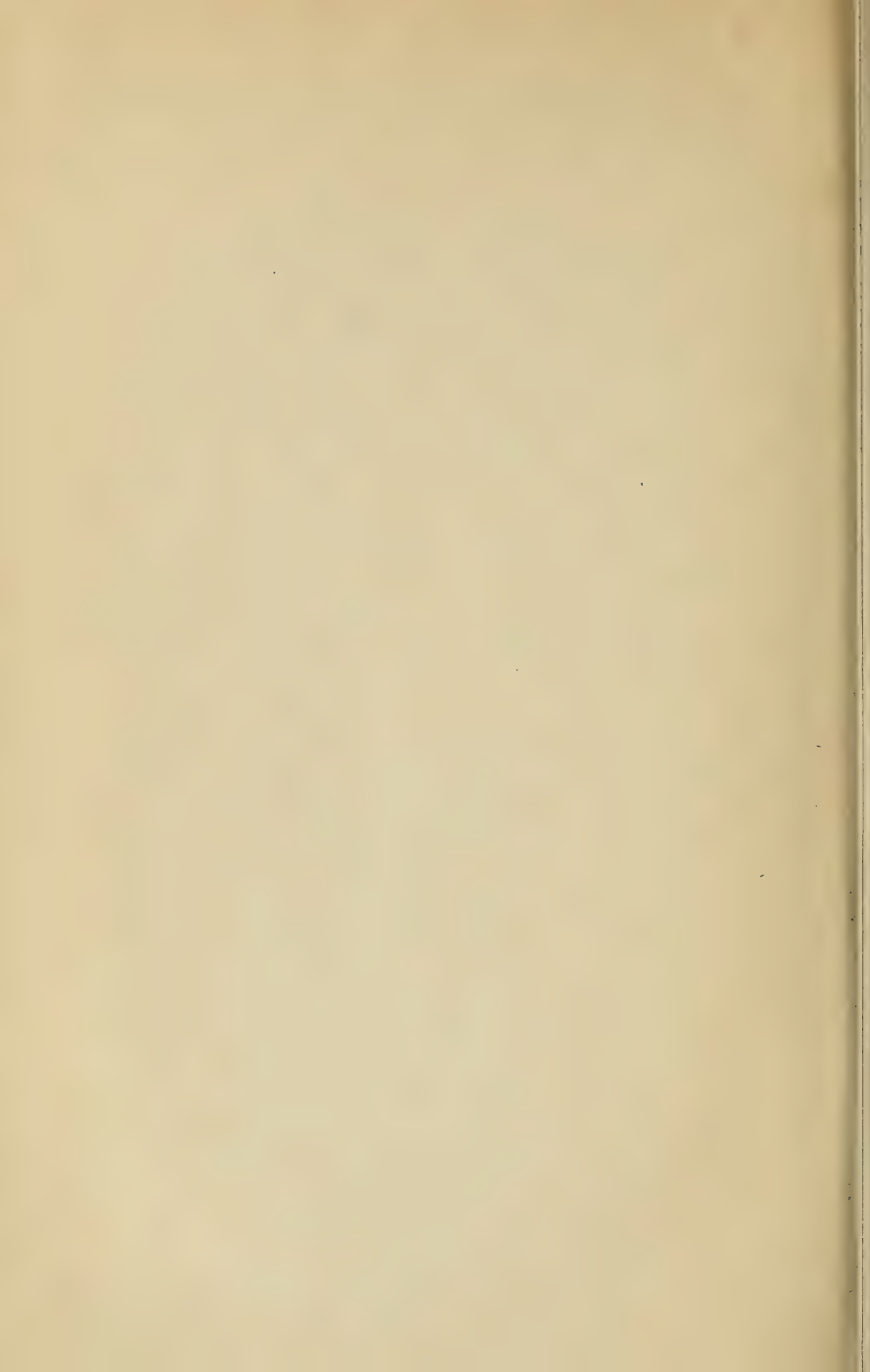
- Symeon Jacobi f. A 1, 304, 339; 2, 109, 178; 5, 82.
 Symoborus A 1, 171.
 synedria quinque in Judaea A 14, 91; B 1, 170.
 Syria, Syri A 1, 144; 8, 363 sqq.; 9, 60 sqq., 105 sqq., 159, 170, 184 sqq., 246, 252; 10, 84; cf. C 1, 137; A 11, 317; 12, 1 sqq., 119 sqq., 154, 223 sqq., 382, 389; 13, 35 sqq., 116, 135 sqq., 218, 251, 267 sqq., 365, 419; 14, 29, 119; alibi; C 1, 170.
 Syrtes B 2, 381.
 Syrus rex Mesopotamiae A 7, 121.
 Tabaeus A 1, 153.
 tabernaculum a Moyse exstructum A 3, 102 sqq.
 tabernaculorum festum v. Scenopegia.
 Tanais fluv. B 7, 244.
 Tangana praef. Samariae A 11, 118.
 Tanis urbs B 4, 660.
 Tarentum urbs A 17, 85.
 Tarichaeae urbs V 132, 157; B 2, 573, 599; 3, 485 sqq., 532; A 14, 120; 20, 159.
 Tarsus metropolis Syriae A 1, 127; cf. 9, 208; B 7, 238.
 Taurus mons A 11, 314; B 2, 366.
 Tavaus Nachorae f. A 1, 153.
 Telithon urbs A 13, 397.
 templum in monte Garizin A 11, 324; 12, 59; 13, 255.
 templum Heliopolitanum A 13, 62 sqq.
 templum Hierosolymitanum A 4, 200; 10, 144; 11, 19 sqq., 106; 14, 72; 15, 380 sqq.; 17, 255; 20, 219; B 1, 152; 2, 535; 5, 7, 101; 6, 149—266; C 1, 108, 132, 154, 198; 2, 12, 91.
 Tephthaeus Galilaeus B 5, 474.
 Terentina tribus A 14, 220, 229, 238.
 Terentius Rufus B 7, 31.
 Tero (Tiro) miles A 16, 375, 388; B 1, 544 sqq., 550 sqq.
 Tethmosis C 1, 231.
 Thabnaeus v. Thamnaeus.
 Thadalus Assyrius A 1, 173.
 Thadamora urbs A 8, 154.
 Thaenus rex Amathae A 7, 108.
 Thales C 1, 14.
 Thallus Tiberii libertus A 18, 167.
 Thamara Abesalomi f. A 7, 243.
 Thamara Davidis f. A 7, 70, 162.
 Thamna urbs A 5, 119, 286; 14, 275; B 2, 567; 3, 55; 4, 444.
 Thamnaeus A 8, 311.
 Thamnata urbs A 13, 15.
 Thannus A 7, 46.
 Thaphine A 8, 201.
 Thapsa urbs A 9, 230.
 Tharabasa urbs A 14, 18.
 Tharata Assyrius dux A 10, 4.
 Tharbis Aethiopsis f. A 2, 251.
 Tharrus A 1, 148.
 Tharsa urbs A 8, 299; 9, 229.
 Tharsices rex Aethiopiae A 10, 17.
 Tharsus Cilicia A 1, 127.
 Tharsus Jovani f. A 1, 127.
 Thaumastus Gai servus A 18, 192.
 Thebae urbs Aegypti B 7, 416.
 Thebae urbs Palaestinae A 5, 251; 7, 142.
 Thebani paederastiae dediti C 2, 273.
 Thecoa urbs A 8, 246; 9, 12; B 4, 518; V 420.
 Theglaphalassar Assyrius A 9, 235, 252.
 Thella vicus B 3, 40.
 Themanus Eliphacae f. A 2, 5.
 Themanus Ismaelis f. A 1, 220.

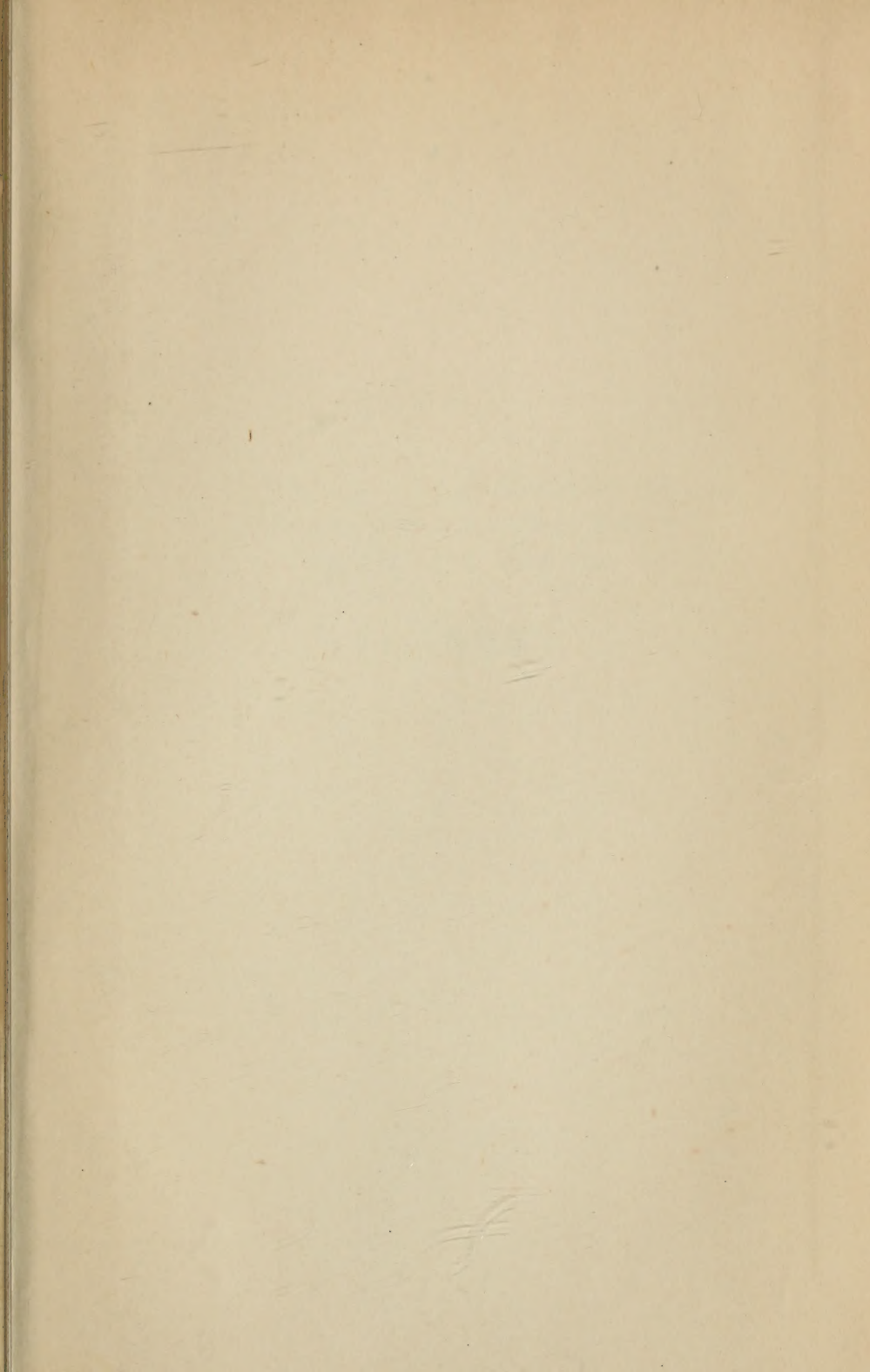
- Theodectes poeta tragicus A 12, 113.
- Theodestis Persa A 11, 207, 249.
- Theodorus Zenonis f. A 13, 356, 374; B 1, 86 sqq.
- Theodosius Samarita A 13, 75.
- Theodosius Suniensis A 14, 152.
- Theophilus C 1, 216.
- Theophilus Anani f. A 18, 123; 19, 297.
- Theophilus Matthiae pater A 17, 78.
- Theophrastus C 1, 166.
- Theopompus historicus A 12, 112; C 1, 221.
- Thermodon fluv. C 1, 170.
- Thermus legatus C 2, 50.
- Thermusa A 18, 40.
- Therbona urbs A 8, 319.
- Theudas A 20, 98.
- Theudion A 17, 70; B 1, 553, 592.
- Thiras Japhetae f. A 1, 125.
- Thiras Thraces A 1, 125.
- Thisri mensis A 8, 100.
- Thmasis rex Aegypti C 1, 96.
- Thmuis urbs B 4, 659.
- Thobeli, Iberi A 1, 124.
- Thobelus Japhethae f. A 1, 124.
- Thobelus Lamechi f. A 1, 64.
- Tholomaeus Gessirorum rex A 7, 21.
- Tholomaeus latronum dux A 20, 5.
- Thraces A 1, 126; 17, 198; B 1, 672; 2, 368.
- Thraciae emporia A 9, 17.
- Thressa (Ressa, Resa) castellum A 14, 361, 400; B 1, 266, 294.
- Thucydides C 1, 18, 66.
- Thulas Isacharis f. A 2, 178.
- Thummosis rex Aegypti C 1, 88.
- Thygrammaei Phryges A 1, 126.
- Thygrammes Gomari f. A 1, 126.
- Tiberias urbs A 18, 38; 20, 159; B 2, 168, 573, 614 sqq.; 3, 445; V 42, 64, 89, 155, 272, 341, 381, 391.
- Tiberius Alexander A 20, 100; B 2, 220, 487; 4, 616; 5, 45, 206, 510; 6, 237.
- Tiberius Caesar A 18, 37 sqq.—224; B 2, 168.
- Tiberius Gemellus, Tiberii Caesaris nepos A 18, 166, 206 sqq.
- Tigellinus B 4, 493.
- Tigranes Alexandri Herodis filii f. A 18, 139.
- Tigranes Alexandri Herodis M. nepotis f. A 18, 140.
- Tigranes rex Armeniae A 13, 421; B 1, 116.
- Tigranes Parthus a Romanis in regno collocatur A 13, 419; 15, 104; B 1, 116.
- Tigris fluv. A 1, 39.
- Timaus (Timaus) rex Aegypti C 1, 75.
- Timaus historicus C 1, 16, 221.
- Timagenes historicus C 2, 84; A 13, 319, 344.
- Timidius A 19, 33.
- Timius Cyprius A 18, 131.
- Timotheus Ammanitarum dux A 12, 339.
- Tirathana vicus A 18, 86.
- Tiridates rex Armeniae B 7, 249.
- Titanum vallis prope Hierosolyma A 7, 71.
- Titius Syriae praef. A 16, 270.
- Titus Frugi B 7, 236.
- Titus Vespasiani f. B 3, 1 sqq.—7, 131; A 12, 122; V 422; C 1, 48.
- Tityi A 8, 146.
- Tobiae filii A 12, 239, cf. 160 cf. B 1, 31.
- Tochoa urbs A 13, 15.
- toparchiae Judaeae B 3, 51 sqq.
- Trachonitis regio A 15, 343 sqq.; B 1, 400; A 16, 130, 276, 292;

- 17, 23 sqq., 188; cf. 17, 319;
 B 2, 95.
 Trajanus legionis praef. B 3,
 289, 485.
 Tralles urbs A 14, 245.
 Trebellius Maximus senator
 A 19, 185.
 Tripolis urbs A 12, 389; 13, 279;
 B 1, 422.
 Tripolitici auctor C 1, 221.
 Troglodytica terra A 1, 239.
 Tryphon v. Diodotus.
 Tryphon Herodis M. tonsor A
 16, 387 sq.; B 1, 547.
 Tryphon Ptolemaei Epiph.
 jocular A 12, 212.
 Tusculanum villa A 18, 179.
 Typhonis urbs C 1, 237.
 Tyrannius Priscus B 2, 531.
 Tyrannus Herodis satellites A
 16, 314.
 Tyropoeorum vallis B 5, 140.
 Tyrrheni C 2, 40.
 Tyrus castellum A 12, 233.
 Tyrus, Tyrii C 1, 70, 107, 117,
 156, 169 sqq.; A 9, 283; 11,
 317; 14, 297, 313, 333; B 1,
 238, 249, 422; 2, 477; V 44,
 407.
 Ulatha regio A 15, 360.
 Ulus A 1, 145.
 Ummidius Quadratus A 20, 125;
 B 2, 239.
 Ure Chaldaeorum urbs A 1, 151.
 Ures Madianita A 4, 161.
 Ures tribus Ephraimiticae
 praef. A 8, 35.
 Urias Beersabes maritus A 7,
 131 sqq.
 Urias pontifex maximus A 10,
 153.
 Urus A 3, 105.
 Usis A 2, 182.
 Usus A 1, 145.
 Uxus A 1, 153.
 Valatha locus A 17, 24.
 Valens Vitellii dux B 4, 547.
 Valerianus decurio B 3, 448.
 L. Valerius praetor A 14, 145.
 Valerius Asiaticus A 19, 102,
 159, 252.
 Valerius Gratus A 18, 33.
 Vallis gratiarum A 9, 15.
 Varro Syriae praef. B 1, 398;
 A 15, 345.
 Varus (Quintilius) A 17, 89, 222,
 252, 293; B 1, 617; 2, 16,
 69 sqq.
 Vaste Artaxerxes I uxor A 11,
 194.
 Vatinius senator A 19, 91.
 Ventidius A 14, 392, 434; B
 1, 291, 317.
 Veranius senator A 19, 234.
 Vespasianus B 3 et 4 et 7; V
 342, 423; C 1, 48.
 Veturia tribus A 14, 229, 238.
 Vienna urbs A 17, 344; B 2, 111.
 Vindex B 4, 440.
 Vinucianus Annius A 19, 18 sqq.,
 252.
 Vitellius A 15, 407; 18, 90 sqq.
 Imp. Vitellius B 4, 495, 546,
 586, 633, 647.
 Vitellius B 7, 80.
 Vitellius Proculus A 19, 307.
 Vologeses Parthus A 20, 74 sqq.;
 B 7, 105, 249.
 Volumnius Syriae praef. A 16,
 280, 332, 354, 369; B 1, 535,
 542.
 Vonones Parthus A 18, 46.
 Xaloth vicus B 3, 39.
 Xerxes A 11, 120, 159; B 2, 358.
 xylophoria B 2, 425.
 xystus Hierosolymorum B 5,
 144; 6, 191, 325.
 Zabadias A 9, 6.
 Zabelus Arabs A 13, 118.

- Zabidus Idumaeus C 2, 112.
 Zabuda A 10, 83.
 Zabulon A 1, 308; 2, 179. Zabulonis tribus A 5, 84.
 Zabulon urbs B 2, 503.
 Zacharis A 9, 247.
 Zacharias Baruchi f. B 4, 335.
 Zacharias Hieroboami f. A 9, 215, 228.
 Zacharias Joadi f. A 9, 169.
 Zacharias Phaleci f. B 4, 225.
 Zacharias vates A 11, 96, 106.
 Zaleucus C 2, 154.
 Zamares A 8, 309.
 Zamaris A 17, 24, 29.
 Zambranes A 1, 238.
 Zambrias A 4, 141.
 Zara urbs A 13, 397.
 Zareaus Aethiops A 8, 292 sqq.
 Zaras A 2, 181.
 Zaraza A 11, 245.
 Zebes Madianita A 5, 228.
 Zebulus A 5, 243.
 Zebus Madianita A 5, 227.
 Zelotae B 4; 5; 7, 253 sqq.
 Zelpha Liae ancilla A 1, 303.
 Zeno philosophus C 2, 135.
 Zeno tyrannus A 12, 235; B 1, 60.
 Zenodorus (Zeno B 2, 95) A 15, 344; cf. B 2, 399; A 17, 319.
 Zephyrium promontorium B 1, 456.
 Zeugma urbs B 7, 105.
 Zeuxis Antiochi M. amicus A 12, 147.
 Zipha urbs A 8, 246.
 Ziphene A 6, 275.
 Zizus A 13, 384.
 Zoara urbs B 4, 482; cf. A 1, 204; 14, 18.
 Zodmiel A 11, 79.
 Zoilus tyrannus A 13, 329, 334.
 Zoor v. Zoara.
 Zopyrion historicus C 1, 216.
 Zorobabelus A 11, 57, 64, 92, 95.

v. 3 # 11905

PONTIFICAL INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
59 QUEEN'S PARK CRESCENT
TORONTO-5, CANADA

11905.

